

LE SAINT QUR'ÂN

TEXTE ARABE

AVEC

TRADUCTION EN CRÉOLE

TRANSLATION OF THE HOLY QUR'ÂN
IN MAURITIAN CREOLE
WITH ARABIC TEXT

LE SAINT QUR'ĀN

TEXTE ARABE

AVEC

TRADUCTION EN CRÉOLE

Sous les auspices de :

HADRAT MIRZĀ MASROOR AHMAD

5ème Successeur du Messie Promis (a.s.) et

Chef-Suprême de la Djama'at Musulmane Ahmadiyya Internationale

2004

Islam International Publications Limited

THE HOLY QUR'ĀN
ARABIC TEXT WITH CREOLE TRANSLATION

First published in Mauritius in 2004

© Islam International Publications Limited

Published by :

Ahmadiyya Muslim Association

P. O. Box : 6

Rose Hill

Mauritius

Printed in Mauritius at :

Précigraph Ltée

Ave. St. Vincent de Paul,

Les Pailles,

Ile Maurice.

You may contact the following for further information :

1. The London Mosque

16 Gressenhall Road

London SW18 5QL

U. K.

Tel : +(0) 20 8870 8517

Fax : +(0) 20 8874 4779

2. Ahmadiyya Muslim Association

P. O. Box : 6

Rose Hill

Mauritius

ISBN : 1 85372 787 3

PRÉFACE

Le Saint Coran, li Allāh So Parole et ça ti révéle mot-à-mot are le Saint Prophète Mohammad^(s.a.w.) pendant 23 ans. Parmi tout banne l'Écritures Saintes, le Saint Coran tout-sél ki révendique ki li mot-à-mot Allāh So Parole. Li le Live Sacré pou banne Misilmans et pou lé zoutes oussi. Allāh finne promette ki tout lé temps Li pou protéze so texte. Donc zamais finne éna kik sanzement là-dans. Li intact. Li ça-même texte pareil couma ti révéle are le Saint Prophète Mohammad^(s.a.w.) éna plisse ki 1400 bananés.

Li pa ène travail facile pou traduire Allāh So Parole Sacré. Djama'at Musulmane Ahmadiyya Internationale finne prend lor-li ça responsabilité-là pou traduire ça Texte Sacré-là dans banne langues différent dans lé monde pou ki différent péps conne Allāh So Messaze dans zot prope langues.

Ça version créole-là finne faire par :

Mons Shamsheer Ahmad Sookia, le Naib Amir pour la Publication et finne révisé par :

- (1) Mons Nazir Ahmad Hoolash,
- (2) Mme Saïda Sookia,
- (3) Mme Amina Yasmin Sooltangos

sous supervision : (i) le Secrétaire pour la Publication, Mons Mushtaq Ahmad Sooltangos et (ii) le Naib Amir pour la Publication.

Hadrat Mirzā Tāhir Ahmad^(r.h.a.), 4ème Successeur du Messie Promis Ahmad^(a.s.) ki Fondateur Djama'at Ahmadiyya ti établi ène Board de plusieurs savants ahmadis pou faire, sous so supervision, ène traduction du Coran en anglais tout en profitant are version en anglais ki finne dézà faire par Maulawi Sher Ali^(r.a.). Par rapport à ça, pendant plisiere l'années, l'Amir de Maurice Mons Ameen Jowahir et le tradicéte ti pé gagne instructions et guidance de la part du 4ème Khalifa à travers le Additional Wakilul-Tasnif Londres, M. Munir-ud-Din Shams. Et tout-ça finne suivre à la lettre. Donc ici nous pé présente version en créole de ça traduction révisé-là.

Nous rémercié :

(i) Banne membres Lajna Imaillah ki finne apporte ène support logistique pou tout traduction-là dans so l'étape initial.

(ii) Mons Shamsud-Din Mustun pou so support logistique rémarquable ki li finne faire avant ki soumette travail-là la presse. Ça li ène travail laborieux, méticuleux et ki nécessite expertise et grand patience.

(iii) Sheikh Naseer Ahmad pour so travail bien difficile dans introduire texte arabe-là morceau par morceau. Tout ça sous supervision de (i) Mons Mirza Anas Ahmad Wakilul Ishaat Rabwah, et (ii) le Naib Amir de l'Ishaat (Maurice).

Nous prié ki Allāh accorde zotte-tout So meillère récompense pou zot contribution dans So simé.

Nous prié ki Allāh faire ça traduction-là vinne ène guidance pou banne ki comprend la langue créole et ki li ouvert zot lé-kére dé façon ki zotte capté bien ça Messaze merveilleux du Saint Coran. Āmīn

(The Publishers)

LA LISTE BANNE CHAPITES

Ch.	Par l'orde numérique	Page	Ch.	Par l'orde alphabétique	Page
1.	al-Fātiḥah	1	80.	'Abasa	824
2.	al-Baqarah	3	100.	al-'Ādiyāt	863
3.	Āl-'Imrān	59	46.	al-Aḥqāf	673
4.	al-Nisā'	93	33.	al-Aḥzāb	547
5.	al-Mā'idah	129	87.	al-A'lā	841
6.	al-An'ām	155	96.	al-'Alaq	857
7.	al-A'rāf	184	6.	al-An'ām	155
8.	al-Anfāl	217	21.	al-Anbiyā'	412
9.	al-Taoba	229	8.	al-Anfāl	217
10.	Yōūnous	253	29.	al-'Ankabōūt	520
11.	Hōūd	270	7.	al-A'rāf	184
12.	Yōūsouf	289	103.	al-'Asr	866
13.	al-Ra'd	307	90.	al-Balad	848
14.	Ibrāhīm	315	17.	Banī Isrā'il	353
15.	al-Hidjre	324	2.	al-Baqarah	3
16.	al-Naḥl	334	98.	al-Bayyinah	860
17.	Banī Isrā'il	353	85.	al-Bourōudj	837
18.	al-Kahf	369	76.	al-Dahr	808
19.	Maryam	385	51.	al-Dhāriyāt	700
20.	Tā Hā	396	45.	al-Djāthiyah	668
21.	al-Anbiyā'	412	72.	al-Djinn	793
22.	al-Ḥadjj	426	62.	al-Djoumou'ah	759
23.	al-Mo'minōun	438	93.	al-Douḥā	854
24.	al-Nōūr	451	44.	al-Doukhān	663
25.	al-Fourquān	463	89.	al-Fadjr	845
26.	al-Shou'arā'	473	113.	al-Falaq	876
27.	al-Naml	492	48.	al-Fath	685

<i>Ch.</i>	Par l'orde numérique	<i>Page</i>	<i>Ch.</i>	Par l'orde alphabétique	<i>Page</i>
28.	al-Qaṣaṣ	506	1.	al-Fātiḥah	1
29.	al-'Ankabōūt	520	35.	Fāṭir	569
30.	al-Rōūm	530	105.	al-Fil	868
31.	Louqmān	538	25.	al-Fourquān	463
32.	al-Sadjdah	543	88.	al-Ghāshiyah	843
33.	al-Aḥzāb	547	41.	Hā Mīm Al-Sadjdah	635
34.	Saba'	560	57.	al-Ḥadīd	736
35.	Fāṭir	569	22.	al-Ḥadjj	426
36.	Yā Sīn	577	69.	al-Ḥāqqah	781
37.	al-Sāffāt	586	59.	al-Ḥashar	747
38.	Sād	601	15.	al-Ḥidjre	324
39.	al-Zoumar	611	11	Hōūd	270
40.	al-Mou'min	623	49.	al-Ḥoudjourāt	691
41.	Hā Mīm Al-Sadjdah	635	104.	al-Houmazah	867
42.	al-Shōūrā	643	14.	Ibrāhīm	315
43.	al-Zoukhrouf	652	112.	al-Ikhlās	875
44.	al-Doukhān	663	3.	Āl-'Imrān	59
45.	al-Djāthiyah	668	82.	al-Infiṭār	830
46.	al-Aḥqāf	673	84.	al-Inshiqāq	835
47.	Mohammad	679	94.	al-Inshirāḥ	855
48.	al-Fath	685	109.	al-Kāfirōūn	872
49.	al-Ḥoudjourāt	691	18.	al-Kahf	369
50.	Qāf	695	108.	al-Kaothar	871
51.	al-Dhāriyāt	700	111.	al-Lahab	874
52.	al-Tōūr	706	92.	al-Laīl	852
53.	al-Nadjm	711	31.	Louqmān	538
54.	al-Qamar	716	70.	al-Ma'āridj	786
55.	al-Raḥmān	722	5.	al-Mā'idah	129
56.	al-Wāqi'ah	729	107.	al-Mā'ōūn	870

<i>Ch.</i>	Par l'orde numérique	<i>Page</i>	<i>Ch.</i>	Par l'orde alphabétique	<i>Page</i>
57.	al-Ḥadīd	736	19.	Maryam	385
58.	al-Moudjādalah	742	23.	al-Mo'minōūn	438
59.	al-Ḥashar	747	74.	al-Mouddaththir	800
60.	al-Moumtaḥinah	752	58.	al-Moudjādalah	742
61.	al-Ṣaff	756	67.	al-Moulk	772
62.	al-Djoumou'ah	759	40.	al-Mou'min	623
63.	al-Mounāfiqōūn	761	60.	al-Moumtaḥinah	752
64.	al-Taghāboun	763	63.	al-Mounāfiqōūn	761
65.	al-Ṭalāq	766	77.	al-Moursalāt	812
66.	al-Taḥrīm	769	73.	al-Mouzzammil	797
67.	al-Moulk	772	47.	Moḥammad	679
68.	al-Qalam	776	78.	al-Naba'	816
69.	al-Ḥāqqah	781	16.	al-Naḥl	334
70.	al-Ma'āridj	786	53.	al-Nadjm	711
71.	Nōūh	790	27.	al-Naml	492
72.	al-Djinn	793	114.	al-Nās	877
73.	al-Mouzzammil	797	110.	al-Naṣr	873
74.	al-Mouddaththir	800	79.	al-Nāzi'āt	820
75.	al-Qiyāmah	805	4.	al-Nisā'	93
76.	al-Dahr	808	71.	Nōūh	790
77.	al-Moursalāt	812	24.	al-Nōūr	451
78.	al-Naba'	816	97.	al-Qadr	859
79.	al-Nāzi'āt	820	50.	Qāf	695
80.	'Abasa	824	68.	al-Qalam	776
81.	al-Takwīr	827	54.	al-Qamar	716
82.	al-Infiṭār	830	101.	al-Qāri'ah	864
83.	al-Tatfīf	832	28.	al-Qaṣaṣ	506
84.	al-Inshiqāq	835	75.	al-Qiyāmah	805
85.	al-Bourōūdj	837	106.	al-Quoraish	869

<i>Ch.</i>	Par l'orde nimérique	<i>Page</i>	<i>Ch.</i>	Par l'orde alphabétique	<i>Page</i>
86.	al-Tāriq	839	13.	al-Ra'd	307
87.	al-A'lā	841	55.	al-Raḥmān	722
88.	al-Ghāshiyah	843	30.	al-Rōum	530
89.	al-Fadjr	845	34.	Saba'	560
90.	al-Balad	848	38.	Ṣād	601
91.	al-Shams	850	32.	al-Sadjdah	543
92.	al-Laiḷ	852	61.	al-Ṣaff	756
93.	al-Douḥā	854	37.	al-Ṣāffāt	586
94.	al-Inshirāh	855	91.	al-Shams	850
95.	al-Tīn	856	26.	al-Shou'arā'	473
96.	al-'Alaq	857	42.	al-Shōūrā	643
97.	al-Qadr	859	20.	Tā Hā	396
98.	al-Bayyinah	860	64.	al-Taghāboun	763
99.	al-Zilzāl	862	66.	al-Taḥrīm	769
100.	al-'Ādiyāt	863	102.	al-Takāthour	865
101.	al-Qāri'ah	864	81.	al-Takwīr	827
102.	al-Takāthour	865	65.	al-Talāq	766
103.	al-'Aṣr	866	9.	al-Taoba	229
104.	al-Houmazah	867	86.	al-Tāriq	839
105.	al-Fīl	868	83.	al-Tatfīf	832
106.	al-Quoraish	869	95.	al-Tīn	856
107.	al-Mā'ūn	870	52.	al-Tōūr	706
108.	al-Kaothar	871	56.	al-Wāqi'ah	729
109.	al-Kāfirōun	872	36.	Yā Sīn	577
110.	al-Naṣr	873	10.	Yōounous	253
111.	al-Lahab	874	12.	Yōousouf	289
112.	al-Ikhlās	875	99.	al-Zilzāl	862
113.	al-Falaq	876	43.	al-Zoukhrouf	652
114.	al-Nās	877	39.	al-Zoumar	611

Systeme translittération

ث	th : prononce ça couma th en anglais dans 'thing'.
ج	dj : prononce ça couma dj dans Abidjan.
ح	h : ça li pli fort ki h dans prononciation.
خ	kh : prononce ça couma ch en allemand dans 'achtung'.
ذ	dh : prononce ça couma th en anglais dans 'that'.
ر	r : li ène r roulé, quand prononce ça, garde lé dents entrouvert, et pointe la langue lor palais supérieur.
ص	s : ça li ène s emphatique.
ض	d : ça li ène d emphatique.
ط	t : ça li ène t emphatique.
ظ	z : ça li ène z emphatique.
ع	'a / 'i / 'ou : prononce ça par ène contraction pharynx, sans force et sans expiration.
غ	gh : prononce ça couma r 'grasseyé' en français.
ق	q : prononce ça couma k mais dépi fond la gorze.
ء	a' / i' / ou' : prononce ça couma prononce as dans 'assez'.

Banne consonnes ki pas figuré là-haut, zotte éna même valére phonétique couma en français.

Banne voyelles ki éna ène barre lor zotte, zotte banne longues voyelles.

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Tout banne louanzes pou Allāh, Seignère tout banne lé mondes,

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝۲

3. Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié,

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۳

4. Ki Maîte Zour Zizement.

مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝۴

5. To Tout-Sél Ki nous adoré et are To Tout-Sél ki nous dimanne l'aide.

إِيَّاكَ تَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝۵

6. Guide-nous lor simé droite,

اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝۶

7. Simé ça banne To finne faire favère lor zotte, pa banne ki finne attire colére lor zotte-mêmes² et pa banne ki finne égaré.

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۝
غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝۷

1. Sourate al-Fātiḥah, li renferme banne trésors spiritiél extraordinaire. Li ène véritabe mine dé connaissance et dé sazesse. Pa pou nanrien ki Allāh appelle li 'Mama le Coran' ; li le St Coran so l'essence-même. Li commence avec nom Allāh, la source tout bénédiction ; ensuite Sourate-là présente Allāh So quatre attribits principal : (i) al-Rabb = Créatère, Nourricier, Seignère tout banne lé mondes ; (ii) ar-Raḥmān = Céli Ki, par So grâce immense, Li fourni tout banne besoins dé l'homme même-avant so naissance et sans aukène zéffort dé so part pou ça. (iii) ar-Raḥīm = Céli Ki, par So grand miséricorde, détermine meillère réziltats possibe pou zéfforts dé l'homme et Ki récompense li d'ène façon extrêmement libéral ; et

(iv) Māliki Yaom-id-din = Céli Ki Maîte Zour Zizement divant Ki, tout dimounes bizin vinne ranne compte zot banne actions ; Céli Ki pou pini banne méssants, mais Li pa pou ène simpe zize quand Li pou traite So banne créatires, mais dans capacité ène Maîte Ki adoucit la zistice are miséricorde, Ki prêt pou pardonné dans cas but pardon-là li capave amène banne bon réziltats. Ça-même portrait Islam so BonDié ki le St Coran présente nous dans so commencement-même - Ène BonDié ki So pouvoir ék So l'autorité li pou tout lé temps et ki So miséricorde ék So bienfaits pa limité. Ensuite, vinne déclaration dé l'homme cotte li dire ki puisseké so BonDié Li posséde ça banne grand grand et noble attribits-là, donc li gagne ça

l'envie ék l'empressement-là pou adore Li et pou montré Li so reconnaissance ék so soumission total. Mais Allāh conné ki l'homme li faibe ék li porté pou faire érrére ; alors, par So miséricorde, Li récommanne So servitère pou serce So l'aide dans sak-pas ki li éna pou faire dans so marce en avant, ék pou tout bésouin ki li éna pou faire face. À la fin, éna ène la prière compléte et ki éna ène grand-portée - ène la prière cotte l'homme sipplié so Créatère pou dirize-li dans simé droite dans tout zaffaires, spiritiél ou soi temporél et oussi par rapport à so banne bésouins présent ék fitire. Li prié Allāh pou ki li capave faire face are tout banne l'épréves avec siccés ; mais couma banne soisis Allāh, ki li faire ça avec mérite et ki li attire lor li banne grand favéres Allāh en abondance. Li prié ki li continié-même marce lor simé droite pou apprece are Allāh touzour encore plisse-même pareil couma boucoup banne avant finne faire, sans ki li gagne cogné. Ça-même thème ki dévéléppé dans diverse façons dans lé reste Live Sacré-là.

Parmi noms ça sourate-là, ça disse-là zotte pli authentique :-

Fātiḥat al-Kitāb – l'Ouvertire Live-là. Ça montré ki bizin place sourate-là au commencement ék ki ça li servi couma ène la clé pou comprend Live-là.

Al-Salāte – la Prière. Ça indiqué ki sourate-là présente ène la prière parfait et ki li faire partie intégral de la Salāte ki établi dans l'Islam.

Al-Ḥamd – le Louanze. Ça montré ki sourate-là explique but noble de la création de l'homme et li enseigne ki rélation BonDié vis-à-vis l'homme li ène zaffaire de grâce ék de miséricorde.

Oumm al -Qur'ān – Mama le Coran. Ça montré ki sourate-là conténir en essence tout le Coran.

Al-Qur'ān al-'Azīm – le Grand Coran. Ça montré ki sourate-là faire partie Live-là.

Al-Sab'al-Mathānī – Sept versets ki répété souvent. Ça vé dire ki ça sept tipti versets-là zotte satisfait tout banne bésouins spiritiél de l'homme. Li vé dire oussi ki bizin répéte ça sourate-là dans sak raka'at la Prière.

Oumm al-Kitāb – Mama Live-là. Ça montré ki la Prière ki ça sourate-là renfermé, ça-même ti raison révélation ça la loi coranique-là.

Al-Shifā – la Guérison. Ça vé dire ki li fourni banne rémédés contre tout banne doutes.

Al-Ruqya – le Charme. Ça vé dire ki sourate-là li ène la prière pour éloigne maladie, li protéze conte Satan ék so bannes ék li oussi raffermi lé kére de l'homme conte zotte.

Al-Kanz – le Trésor. Ça vé dire ki sourate-là li ène trésor illimité de connaissance.

2. Mot 'maghdōūb' inclire colére Allāh et oussi colére banne dimounes.

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même Allāh, Mo pli conné.

بِأَمْرِ الْمَلِكِ

3. Ça-même Live *parfait*-là ça ; là-dans péna aukène doute — ène guidance pou banne dimounes droite,

ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣﴾

4. Ki croire dans l'invizibe, et ki observe la Prière, et ki dépense dans provision ki Nous finne donne zotte,

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٤﴾

5. Et ki croire dans ça ki finne révèle toi et dans ça ki ti révéle avant toi, et zotte éna la foi ferme dans ça ki éna *encore* pou vini.

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ وَيَآخِرَةَ هُمْ يُؤْتُونَ ﴿٥﴾

6. Ça banne-là ki suive guidance dé la part zot Seignére et ça banne-là mêmes ki pou réissi.

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٦﴾

7. En vérité, banne ki pa croire, pou zotte li pareil ki to averti zotte ou soi, ki to pa averti zotte — zotte pa pou croire.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾

8. Allāh finne scelle zot lé kére et zot zoreilles; et lor zot li zié éna ène voile. Et pou zotte, éna ène grand pinition.

حَتَّمَا اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ وَعَلَىٰ أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٨﴾

R 2 9. Et parmi banne dimounes, éna ki dire : « Nous croire dans Allāh et dans Dernier Zour, » et pourtant zotte pa banne croyants.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَيُؤْتُونَ الْآخِرَ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٩﴾

10. Zotte serce pou trompe Allāh et banne croyants, alors ki zotte pé trompe zotte-mêmes; sélement zotte pa pé réalizé.

يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يُخَدِّعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠﴾

11. Éna ène maladie dans zot lé kére et Allāh finne aggrave zot maladie;

فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ

et pou zotte éna ène pinition ki donne boucoup doulère parski zotte ti éna l'habitide cause menti.

مَرَضًا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۗ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿١١﴾

12. Et quand dire banne-là : « Pa créé désorde lor la terre, » zotte réponne : « Nous sélement pé préserve la paix. »

وَإِذْ أَقْبَلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ ۗ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١٢﴾

13. Attention ! Certainement zotte-mêmes ki pé créé désorde, mais zotte pa réalizé.

أَلَا تَتَّبِعُهُمُ الْفُجُورُونَ ۗ وَلَكِنَّ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٣﴾

14. Et quand dire banne-là : « Croire dans Allāh couma banne dimounes finne croire dans Li, » zotte réponne : « Esse-ki nous pou croire couma banne imbéciles finne croire ? » Attention ! Certainement zotte-mêmes banne imbéciles, mais zotte pa conné.

وَإِذْ أَقْبَلَ لَهُمْ آمَنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ ۗ قَالُوا أَنُؤْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ ۗ أَلَا تَتَّبِعُهُمُ الْسُّفَهَاءُ ۗ وَلَكِنَّ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾

15. Et quand banne-là zoènne banne croyants, zotte dire : « Nous croire dans Allāh, » mais quand zotte rétrouve zotte tout-séls avec zot banne séfs-désordéres, zotte dire : « Certainement nous are zotte. Nous ti nék pé boufonne banne-là. »

وَإِذْ يَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا ۗ وَإِذْ أَخْلَوْا إِلَىٰ شَيْطَانِهِمْ ۗ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ﴿١٥﴾

16. Allāh pou réponne zotte zot moquerie et pou laisse zotte persisté, pou ène lé temps, dans zot transgression couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٦﴾

17. Ça banne-là ki finne éssanze bon guidance pou l'égarément. Mais zot transaction pa finne rapporte zotte aukène bénéfice, ni zotte bien guidé.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلٰةَ بِالْهُدٰى ۖ فَمَا رَبِّحْتُمْ بِتِجَارَتِهِمْ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿١٧﴾

18. Zot cas, li couma cas ça dimoune ki allime ène di fé. Quand ça di fé-là finne allimé tout autour li, Allāh finne enléve la limière ça banne alliméres di fé-là et Li finne laisse zotte dans l'obskirité total ; zotte pa trouve nanrien.

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا ۗ فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمٍ ۗ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٨﴾

19. Zotte sourdes, miéts, avégues. Et zotte pa pou réturné vers bon guidance.³

صُمُّ بَكْمٌ عَمِي قَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٩﴾

20. Ou soi, zot cas li couma ène grand la plie ki tombe dépi lé ciél, là-dans éna l'obskirité total, éna l'oraze ék zéclairs, zotte mette zot lé doigts dans zot zoreilles à cause banne tapazes l'oraze-là, zotte pére la mort. Et Allāh finne encercelé banne ki pa croire.

أَوْ كَصَيْبٍ مِّنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ
وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ يَجْعَلُونَ أَصَابِعَهُمْ
فِي آذَانِهِمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ
الْمَوْتِ ۗ وَاللَّهُ مُحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٢٠﴾

21. Zéclair-là ti prés pou arrête faire zotte trouvé. Sak fois ki li éclairé pou zotte pou montré simé, zotte marce là-dans, et quand li faire noir lor zotte, zotte reste en place. Et si Allāh ti oulé, Li ti pou arrête faire zotte tandé et trouvé. En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ ۖ
كُلَّمَا أَصَاءَ لَهُمْ مَشْوًا فِيهِ ۖ وَإِذَا
أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا ۗ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ ۗ لَٰنَ
اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢١﴾

R3 22. O banne dimounes! Adore zot Seignére Ki finne créé zotte et banne ki ti avant zotte, pou ki zotte azir avec droiture;

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي
خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿٢٢﴾

23. Zot Seignére Ki finne faire la terre ène li lit pou zotte, et lé ciél ène strictire pou zot sirvie, et Ki finne faire dilo déssanne dépi dans niazes et, par ça, Li finne faire sorti banne fruits pou zot provision. Donc, pa établir banne égals are Allāh alors ki zotte conné.

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ
بِنَاءً ۖ وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ
بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۗ فَلَا
تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَدَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٣﴾

24. Et si zotte éna doute lor ça ki Nous finne faire déssanne lor Nou servitère, alors améne ène sourate semblabe are ça et appelle oussi zot banne divinités-aides en déhors Allāh si zotte pé cause la vérité.

وَأَن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ
عِبَادِنَا فَاتُوا بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِ ۖ وَ
ادْعُوا شُهَدَاءَكُم مِّن دُونِ اللَّهِ ۖ إِن
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٤﴾

3. Pé cause ici ça banne hypocrites ki finne prend résolution pou pa écoute la vérité, pou pa cause la vérité et pou pa trouve la vérité.

25. Mais, si zotte pa capave faire ça, et jamais zotte pou capave faire ça, alors craigne ça di Fé ki alimenté are dimounes ék roces *ki finne* préparé pou banne mécréants.

26. Et donne bon nouvelle à banne ki croire et ki faire banne bon actions ki, pou zotte, éna banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki coulé*. Sak fois ki pou donne zotte kik fruit là-dans couma provision, zotte pou dire : « Ça-même ça ki ti donne nous avant couma provision; » alors ki ça ki ti donne zotte *avant couma provision*, li nék éna résemblance are ça *ki zotte pé gagné-là*. Et zotte pou éna là-dans, banne conzoints ki finne pirifié *par Allāh*, et zotte pou reste tout lé temps là-dans.

27. En vérité, Allāh pa senti li ditout zéné pou donne kik l'exempe tel ène moustik et même ça *la sarze* ki lor li-là.⁴ Pou banne ki croire, zotte conné ki ça, li la vérité dé la part zot Seignére. Et pou banne ki pa croire, zotte dire : « *Enfin!* Bé ki Allāh oulé dire par ça l'exempe-là ? » Par ça, boucoup ki Li zize égaré et, par ça, boucoup ki Li guidé. Et, par ça, sélement banne désobéissants ki Li zize égaré,

فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَ لَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا
النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَ
الْحِجَارَةُ ۖ أَعَدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٥﴾

وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ كُلَّمَا رُزِقُوا مِنْهَا مِنْ
ثَمَرَةٍ زُذِقُوا فَالَوْ هَذَا الَّذِي رُزِقْنَا
مِنْ قَبْلُ وَأَمْوَالُهم مُتَشَابِهَةٌ وَلَهُمْ
فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٢٦﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا
مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا ۚ فَأَمَّا الَّذِينَ
آمَنُوا فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ
وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا
أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا ۖ يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا
وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا ۚ وَمَا يُضِلُّ بِهِ
إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٢٧﴾

فَقَالُوا

4. Moustik, tipti couma li été, li ène merveille dé la création. Ziska l'hére, banne scientifiques pa pé capave expliqué ki finne pousse femelle moustik pou imazine!!! et développe ène système extrêmement compliqué et sophistiqué ki permette-li suce di sang alors ki li ti pé vive tranquillement lor produit vézétal pendant bien bien longtemps. Tout banne parties ça système-là ti finne bizin développé séparément et en même temps, pou ki zotte forme ène ensemble en harmonie ki bien complexe. Si ça transformation-là pa ti programmé, ti pou bizin zoué lor factère la sance pendant dé millions millions ék dé millions millions encore bananés si toutefois ti pou arrive-là; en somme, ène période interminabe. Ziska l'hére, finne découvert ki banne moustiks ente zotte, zotte saryé, dans zot prope système, ène total dé presque 250 virus – banne la sources banne maladies et pourtant jamais zotte pa affecté par aukène là-dans. Li fort possibe ki moustik finne zoué et pé continié zoué ène rôle vital dans développement nou système imminitaire. Certain signes laisse apercevoir ça.

28. Banne ki casse pacte Allāh après ki zotte finne bien établi li et ki sépare ça ki Allāh finne donne l'orde pou zoëgne ensamme et ki créé désorde lor la terre, ça banne-là ki banne perdants.

الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ ۖ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ ۗ
أُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿٢٨﴾

29. Couma zotte pa croire dans Allāh alors ki zotte ti sans la vie et Ki Li finne donne-zotte la vie ? Ensuite, Li pou donne-zotte la mort; ensuite, Li pou redonne-zotte la vie. Ensuite, pou retourne zotte vers Li.

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٩﴾

30. Li-Même Ki finne créé pou-zotte tout ça ki lor la terre; ensuite, Li finne porte So l'attention vers lé ciél. Li finne donne li so l'équilibre, sous forme sept lé ciéls et Li conne bien tout kit-soze.

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ ۗ وَهُوَ يُكَلِّمُ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٠﴾

R 4 31. Et *mazine* quand to Seignère ti dire banne anzes : « En vérité, Mo pé alle nomme ène calife, ène représentant, lor la terre, » banne-là ti dire : « Esse-ki To pou nomme là-dans ène kikène ki pou créé désorde là-dans et ki pou répanne di sang, alors ki nous faire To glorification — nous faire To *tasbih* — avec To louanze et ki nous proclame To saintété ? » Li ti réponne : « En vérité, Mo conné ça ki zotte pa conné. »

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً ۗ قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَآءَ ۚ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۗ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

32. Et Li ti enseigne Adam tout banne noms. Ensuite, Li ti présente divant banne anzes banne *ki pou éna ça banne noms-là* — ça banne *qualités-là* et Li ti dire *zotte* : « Si zotte pé cause vrai, dire-Moi banne-là zot noms. »

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلٰٓئِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هٰٓؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِينَ ﴿٣٢﴾

33. Banne *anzes-là* ti réponne : « To Pur Toi ! Nous péna connaissance aukène soze sauf ça ki To enseigne nous. En vérité, To-même Ki Conne-Tout, Ki Bien-Saze. »

قَالُوا سُبْحٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَا بِإِلَآ مَا عَلَّمْتَنَا ۗ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٣﴾

34. Li ti dire : « O Adam ! Dire-zotte banne-là zot noms. » Et quand li finne dire zotte banne-là zot noms, *Allāh* ti dire *banne anzes* : « Esse-ki Mo pa ti dire zotte ki vraitême Mo-Même conne tout sécrets banne lé ciéls et la terre et Mo conne ça ki zotte laisse paraîte et ça ki zotte caciette ? »

قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٤﴾

35. Et quand Nous ti dire banne anzes : « Soumette are l'autorité Adam, » zotte *tout* ti soumette excepté Iblis. Li ti réfizé et li ti montré l'arrogance. Et li ti ène dans banne mécréants.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٥﴾

36. Et Nous ti dire : « O Adam ! Habite dans zardin-là toi et to madame et manzé zotte-dé là-dans à loisir, cotte zotte oulé. Mais pa costé cotte ça pied-là, sinon zotte pou *compté* dans banne ki faire le mal. »

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٦﴾

37. Mais Satan ti trompe zotte-dé lor *question ça pied-là* et li ti faire zotte sorti dépi dans *l'état dans* ki zotte ti été. Et Nous ti dire *zotte tout* : « Allé *dépi-là* alors ki-zotte ennemis ente zotte-mêmes. Et éna pou zotte lor la terre, ène place cotte pou resté ék ène provision pou ène lé temps. »

فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَسَوْ قُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٧﴾

38. Alors Adam ti appranne are so Seignére impé paroles *la prière*. Et, *Allāh* Li ti tourne vers li avec clémence. En vérité, Li-Même Fort lor accepté répentance, Li Bien-Miséricordié.

فَتَلَقَىٰ آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٨﴾

39. Nous ti dire : « Allé zotte tout dépi-là. Quand toutefois, ène guidance vinne cotte zotte dé Mo part, alors banne ki pou suivre Mo guidance, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé. »

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا ۚ فَإِنَّمَا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٩﴾

40. Et banne ki pa croire et ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, ça

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا

banne-là *ki* pou habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

R 5 41. O Zenfants Israël ! Rappelle Mo favére ki Mo ti faire lor zotte. Et respecté Mo l'alliance, *Mo oussi* Mo pou respecté zot l'alliance, et craigne Mo Tout-Sél.

42. Et croire dans ça ki Mo finne avoyé ki accompli ça ki *déza* are zotte. Et pa vinne banne premiers ki pa croire là-dans. Et pa éssanze Mo banne Signes pou ène ti prix. Et prend Mo Tout-Sél pou *zot* Protectére.

43. Et pa mélanze la vérité are fausseté et pa caciette la vérité alors ki zotte conné.

44. Et observe la Priére et paye Zakâte, et courbé avec banne ki courbé.

45. Esse-ki zotte ordonne banne dimounes pou faire le bien et zotte oublié zotte-mêmes, alors ki zotte lire Live-là? *Enfin!* Bé ki faire zotte pa servi *zot* l'esprit ?

46. Et serce l'aide avec patience et *dans* la priére. Et en vérité, ça li difficile sauf pou banne ki éna l'esprit himble,

47. *Banne* ki conné, sans aukène doute, ki zotte pou renconte zot Seignére et ki zotte pou rétourne vers Li.

R 6 48. O Zenfants Israël ! Rappelle Mo favére ki Mo ti faire lor zotte et ça *oussi* ki Mo ti donne-zotte sipériorité lor tout banne péps *zot l'époque*.

49. Et rédoute ça zour cotte ène l'âme pa pou capave remplace ène *l'aute*

أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣١﴾

يَبْنَئِي إِسْرَائِيلَ إِذْ كُرُوا زِعْمَتِي الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٣٢﴾

وَأٰمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكْفُرُوا أَوَّلَ مَا فُرِيقَهُمْ سَوَّ لَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّايَ فَاتَّقُونِ ﴿٣٣﴾

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْفُرُوا بِالْحَقِّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٣٥﴾

أَتَا مُرُودَ النَّاسِ بِالْإِيزِ وَتَنْسُونَ أَنْفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَثْلَوْنَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٦﴾

وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿٣٧﴾

الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقُوا إِلَيْهِمْ وَالرَّابِعِ أَنَّهُمْ رَائِيهِمْ رُجْعُونَ ﴿٣٨﴾

يَبْنَئِي إِسْرَائِيلَ إِذْ كُرُوا زِعْمَتِي الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَإِيَّايَ فَارْهَبُونِ ﴿٣٩﴾

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ

l'âme dans aukène façon, cotte aukène intercession pa pou accepté dé so côté dans so favère, cotte pa pou prend aukène rançon dé so côté et cotte banne-là pa pou gagne aukène aide.

تَفْسِيْشَ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ
وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ
يُنصَرُونَ ﴿٣٩﴾

50. Et rappelle quand Nous ti sappe zotte dépi pép Pharaon ki ti pé tourmente-zotte avec criauté; banne-là ti pé massacré zot garçons et ti pé laisse zot madames vivant. Dans ça, ti éna ène grand l'épréve pou zotte dé la part zot Seignére.

وَأَذِنَّا لِيُنصَرُوا مِنَّا فِي الْيَوْمِ
وَأَنصَرُوا لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٤٠﴾

51. Et rappelle quand Nous ti sépare la mer pou zotte; et Nous ti sauve zotte et Nous ti noye pép Pharaon alors ki ô Zenfants Israël ! zotte ti pé guetté.

وَأَذِنَّا لِيُنصَرُوا مِنَّا فِي الْيَوْمِ
وَأَنصَرُوا لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٤١﴾

52. Et quand Nous ti prend ène l'engagement quarante la nuites are Moïse. Alors, dans so l'absence, zotte ti prend veau-là pou zot adoration et zotte ti banne transgressères.

وَأَذِنَّا لِيُنصَرُوا مِنَّا فِي الْيَوْمِ
وَأَنصَرُوا لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٤٢﴾

53. Ensuite, Nous ti pardonne zotte après ça pou ki zotte montré reconnaissance.

وَأَذِنَّا لِيُنصَرُوا مِنَّا فِي الْيَوْمِ
وَأَنصَرُوا لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٤٣﴾

54. Et quand Nous ti donne Moïse Live et Discernement pou ki zotte bien guidé.

وَأَذِنَّا لِيُنصَرُوا مِنَّا فِي الْيَوْمِ
وَأَنصَرُوا لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٤٤﴾

55. Et quand Moïse ti dire so pép : « O mo pép ! En vérité, zotte finne faire zotte-mêmes di tort quand zotte ti prend veau-là pou zot adoration. Donc, tourne avec répentance vers zot Créatère et tué zot mauvais désirs. Ça, li meillère pou zotte cotte zot Créatère. » Alors, Li finne tourne vers zotte avec clémence. En vérité, Li Fort lor accepté répentance, Li Bien-Miséricordié.

وَأَذِنَّا لِيُنصَرُوا مِنَّا فِي الْيَوْمِ
وَأَنصَرُوا لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٤٥﴾

56. Et quand zotte ti dire : « O Moïse ! Nous pa pou croire toi tant ki nous pa trouve Allāh face à face. » Dans zotte pé guetté même, zéclair ti gagne zotte.

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نُؤْمِنَ بِكَ حَتَّى تَرَى اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّيْقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٦﴾

57. Ensuite, Nous ti réssissite zotte après zot l'état ki ti couma la mort pou ki zotte montré reconnaissance.

ثُمَّ بَعَثْنَاكَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٧﴾

58. Et Nous ti faire banne niazes donne-zotte l'ombraze. Et Nous ti faire déssanne lor zotte, Manna et Salwā. « Manze banne bon kit-sozes dans provision ki Nous finne donne zotte. » Et banne-là pa ti faire Nous aukène di tort, mais zotte ti faire zotte-mêmes di tort.

وَوَهَبْنَا عَلَيْكُمُ اللَّعْمَاءَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَىٰ كُلُّوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٨﴾

59. Et quand Nous ti dire : « Rente dans ça la ville-là et manze là-dans cotte zotte oulé et à loisir et rente par la porte central avec soumission et dire : « O Allāh ! Ranne nou fardeau lézé. » Nous pou pardonne zotte zot fautes. Et Nous pou donne banne ki faire le bien encore plisse.

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ وَسَارِعُوا إِلَىٰ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٩﴾

60. Mais banne transgresséres ti sanze ça ène parole ki ti dire zotte-là pou ène l'aute parole. Alors, Nous ti faire déssanne, dépi lé ciél, ène pinition lor banne transgresséres parski zotte ti désobéissant.

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٦٠﴾

R 7 61. Et quand Moïse ti prié pou dilo pou so pép. Alors Nous ti dire li : « Tappe roce-là avec to bâton. » Alors, douze la sources ti sorti dépi là-dans. Et tout banne dimounes ti conné cotte cotte zot place pou boire. Ti dire zotte : « Manzé, boire dans provision Allāh. Et pa occasionne trouble lor la terre couma banne séméres désorde. »

وَإِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَشْرَبَهُمْ كُلُّوا وَاشْرَبُوا مِنْ رِزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦١﴾

62. Et quand zotte ti dire : « O Moïse ! Zamais nous pa pou capave éna patience lor ène sél kalité nourritire.

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَى لَنْ نَصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامِهِ وَإِجِدْ قَادًا لَنَا رَبِّكَ يُخْرِجْ لَنَا مِمَّا

Alors, prié to Seignére pou nous pou ki Li faire sorti pou nous dans ça ki la terre produire, dans *zenre* so légumés, so cocombes, so di blé, so lentilles et so zonions. » Li ti dire : « Esse-ki zotte oulé prend ça ki infériére dans place ça ki sipériére ? Déssanne dans kik la ville; certainement zotte pou gagné ça ki zotte pé dimandé-là. » Et zotte ti himilié; et ti faire zotte tombe dans ène l'état misérabe, et zotte ti attire colére Allāh *lor zotte*. Ça, li parski zotte ti nié banne Signes Allāh et, sans aukène droit, zotte ti pé tué banne Prophètes *sak fois ki zotte ti capave*. Ça, li parski zotte ti désobéir et zotte ti dépasse limites.

تَثْبِيْتُ الْأَرْضِ مِنْ بَقْلِهَا وَقَفَائِهَا وَ
فُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا قَال
أَتَشْتَبِدُونَ الَّذِي هُوَ أَدْنَىٰ بِالَّذِي هُوَ
خَيْرٌ إِهْطُوا إِمْضًا إِنَّ لَكُمْ تَسْأَلْتُمْ
وَصُرِبْتُ عَلَيْهِمُ الرِّزْقُ وَالْمَسْكَنَةُ
وَبَاءُ وَيَغْضَبُ مِنَ اللَّهِ
ذَلِكَ يَا تَهُمُ كَانُوا يَكْفُرُونَ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا هَذِهِ السَّبِيلَ
الَّتِي هِيَ فِي حَقِّهِ كُفْرٌ كَبِيرٌ ذَلِكُمْ
يَمَّا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦٢﴾

R 8 63. En vérité, banne Croyants et banne Zuifs et banne Chrétiens et banne Sabéens, tout banne ki croire *sincèrement* dans Allāh et dans Dernier Zour et ki faire bon travail, zotte pou gagne zot récompense cotte zot Seignére. Et zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَال
النَّصَارَىٰ وَالصَّابِئِينَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٣﴾

64. Et quand Nous ti prend *are* zotte *ène* l'engagement ferme et ki Nous ti élève le Mont *Sinai* là-haut zotte, *Nous ti dire* : « Attrappe bien ça ki Nous finne donne zotte et rappelle ça ki éna là-dans pou ki zotte capave sappé *are destruction*. »

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ
الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَ
اذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٤﴾

65. Ensuite, après ça, zotte ti tourne lé dos. Si pa ti éna Allāh So grâce *spécial* et So miséricorde *lor zotte*, sirement zotte ti pou dans banne perdants.

ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا
فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ
الْخَاسِرِينَ ﴿٦٥﴾

66. Et, en vérité, zotte déza au courant *ki ti la fin* ça banne parmi zotte ki ti transgressé concernant Sabbat. Alors Nous ti dire banne-là : « Vinne banne zacots méprisé. »

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ اعْتَدُوا مِنْكُمْ فِي
السَّبْتِ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً
خَاسِرِينَ ﴿٦٦﴾

67. Alors, Nous ti faire ça violation *Sabbat-là* so pinition ène l'exempe pou banne ki ti là ça l'époque-là et pou banne ki ti éna pou vini après ça; et ène avertissement pou banne ki éna la crainte Allāh.

فَجَعَلْنَاهَا نَكَاحًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا
وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾

68. Et quand Moïse ti dire so pép : « En vérité, Allāh finne donne-zotte l'orde pou immole ène vace ki éna ène grand signe spécial. Zotte ti réponne : « Esse-ki to pé prend nous pou bouffon ? » Li ti dire : « Mo serce protection are Allāh pou ki pa arrivé ki mo vinne ène dans banne ignorants. »

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ إِنِّي أَنذَرْتُكُمْ أَن تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا يَا مَرْكُمُ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا
أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا قَالَ أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ
أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٨﴾

69. Banne-là ti dire : « Prié to Seignére pou nous pou ki Li explique nous couma li été. » Li ti réponne : « En vérité, Allāh Li dire ki li ène vace, li pa trop vié, li pa trop zène, li éna l'âze moyen ente ça dé-là. Donc, faire ça ki finne commanne zotte faire.»

قَالُوا إِذْ نَادَى رَبُّكَ يُبَيِّنُ لَنَا مَا هِيَ
قَالَ إِنَّهَا يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ
وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ مَا فَعَلُوا
مَا تَأْمُرُونَ ﴿٦٩﴾

70. Banne-là ti dire : « Prié to Seignére pou nous, pou ki Li explique nous ki so coulère. » Li ti réponne : « En vérité, Allāh Li dire ki li ène vace zaune, so coulère bien brillant, li faire plaisir banne ki guetté. »

قَالُوا إِذْ نَادَى رَبُّكَ يُبَيِّنُ لَنَا مَا كُونُهَا
قَالَ إِنَّهَا يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءٌ فَاقِعَةٌ
لَوُئِذَا تُسْرِءُ النَّظَرَ بِهَا ﴿٧٠﴾

71. Banne-là ti dire : « Prié to Seignére pou nous pou ki Li explique nous impé plisse ki li été. En vérité, pou nous, tout banne vaces zotte résemblé. Et, en vérité, si Allāh oulé, nous pou banne ki bien guidé. »

قَالُوا إِذْ نَادَى رَبُّكَ يُبَيِّنُ لَنَا مَا هِيَ
إِنَّ الْبَقَرَ تَشْبَهُ عَلَيْنَا وَلَا تَأْتِيَانِ شَاءَ
اللَّهِ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧١﴾

72. Li ti réponne : « En vérité, Allāh Li dire ki li ène vace ki pa finne dompté pou laboure la terre et pou arroze plantation. Li péna aukène défaut ni aukène tace. » Zotte ti dire : « Astère to finne vinne are la vérité. » Alors, zotte ti immole li, tandisse ki encore ène tiguitte, zotte pa ti pou faire li.

قَالَ إِنَّهَا يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُولٌ
تُضَيِّرُ الْأَرْضَ وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ
مُسَلَّمَةٌ لَّا شِيَةَ فِيهَا قَالُوا لَشَن
جِئْتِ بِالْحَقِّ قَدْ بَعَّحْتُمَا وَمَا نَكَدُوا
يَفْعَلُونَ ﴿٧٢﴾

R 9 73. Et *rappelle* quand zotte ti tué ène dimoune et ki zotte ti en désaccord lor là. Et Allāh ti éna pou mette au clair ça *secret* ki zotte ti pé caciette-là.

وَلَاذُ قَتَلْتُمْ نَفْسًا قَآذِرَةً تُمْ فِيهَا
وَاللَّهُ مُخْرَجٌ مَّا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٤٣﴾

74. Alors, Nous ti dire *pou découvré la vérité* : « Compare ça *incident-là* are banne lé zaute *incidents pareil*. » Coumme ça-même Allāh donne banne morts la vie *quand Li pini zot meurtriers* et Li montré zotte So banne Signes pou ki zotte comprend.

فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا ۗ كَذٰلِكَ يُعِي اللّٰهُ الْمَوْتِى ۗ وَيُرِيكُمْ اٰيٰتِهٖ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُوْنَ ﴿٤٤﴾

75. Ensuite zot lé kére ti vinne dir après ça, même zot lé kére ti vinne couma roces ou même pli dir. Pourtant, vramême, éna banne roces, banne la rivières sourcé dépi dans zotte. Et certainement, éna oussi là-dans ki, quand zotte fanne, dilo sorti dépi dans zotte; et éna, parmi banne-là, ki abaisse zotte par crainte pou Allāh. Et Allāh, Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوْبُكُمْ مِّنۢ بَعْدِ ذٰلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ اَوْ اَشَدَّ قَسُوْةً وَّ اِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْاَنْهَارُ ۗ وَّ اِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَآءُ ۗ وَّ اِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ ۗ وَّمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٤٥﴾

76. Esse-ki zotte garde l'espoir ki banne *Zuifs-là* pou croire dans zotte, alors ki ène groupe dans ça banne-là écoute Parole Allāh et malgré ki zotte finne comprend li bien, zotte déforme li, et zotte bien conné.

اَفَتَطْمَعُوْنَ اَنْ يُّوْمِنُوْا بِكُمْ وَقَدْ كَانَ قَرِيْنٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُوْنَ كَلِمَ اللّٰهِ ثُمَّ يُحَرِّفُوْنَهُ مِنْۢ بَعْدِ مَا عَقَلُوْهُ وَهُمْ يَغْلِبُوْنَ ﴿٤٦﴾

77. Et quand banne-là zoëne banne ki croire, zotte dire : « Nous croire. » Et quand parmi zotte, éna rétrouve zotte tout-séls ente zotte, zotte dire : « Esse-ki zotte pou cause are banne *Misilmans-là* lor ça ki Allāh finne dévoile zotte pou ki banne-là servi ça couma argument conte zotte divant zot Seignére ? Esse-ki zotte pa servi zot l'esprit ? »

وَاذِ الْقَوَّالِيْنَ اٰمَنُوْا قَالُوْا اٰمَنَّا ۗ وَاذِ اٰخِلَآءِ بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ قَالُوْا اٰتٰخِدُوْا نٰوْنَهُمْ بِمَا فَعَتَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ لِيُخَآجُوْكُمْ بِهٖ عِنْدَ رَبِّكُمْ ۗ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٤٧﴾

78. Esse-ki banne *Zuifs-là*, zotte pa conné ki Allāh certainement conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte faire conné ?

اَوْ لَا يَعْلَمُوْنَ اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّوْنَ
وَمَا يُعْلِنُوْنَ ﴿٤٨﴾

79. Et parmi zotte, éna banne *tel* ilétrés ki à parte *zot* prétentions, zotte pa conne nanrien dans Live-là. Et zotte faire s'oppositions sélement.

وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا
أَمَايِي وَرَأَىٰ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٩﴾

80. Malhére donc lor banne ki écrire Live-là are zot prope la mains, ensuite zotte dire : « Ça li *vinne* dé côté Allāh, » pou ki zotte prend ène prix dérizoire en éssanze pou ça. Malhére donc, lor ça banne-là pou ça ki zot la mains finne écrire. Et malhére lor zotte pou ça ki zotte gagné *par zot banne actions*.

قَوْلِ الَّذِينَ يُكْتَبُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ
ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا قَوْلِ لَهُمْ
مِمَّا كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا
يَكْسِبُونَ ﴿٨٠﴾

81. Et banne-là dire : « Di Fé pa pou touce nous sauf pou ène *ti* nombre dé zours. » Dire *banne-là* : « Esse-ki zotte finne prend kik promesse dé côté Allāh ? Alors zamais Allāh pou casse So promesse. Ou soi zotte pé cause lor Allāh ça ki zotte pa conné. »

وَقَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ إِلَّا أَيَّامًا
مَعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذُ تُمَّ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا
فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَ آدَمَ تَقُولُونَ عَلَى
اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨١﴾

82. En vérité, banne dimounes ki récolté le mal et ki zot banne péchés finne encerclé zotte, ça banne-là ki pou habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ
خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾

83. Et banne ki croire et ki faire banne bon travaux, ça banne-là *ki* pou habitants Paradis. Zotte pou reste tout lé temps là-dans.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٨٣﴾

R 10 84. Et quand Nous ti prend ène l'engagement are Zenfants Israël : « Zotte pa pou adore *nanrien* excepté Allāh, zotte pou montré la bonté pou *zot* papa-mama, pou parents proce, pou banne orphélins et pou banne pauvres. Et cause banne bon paroles are dimounes. Et observe la Prière et paye Zakāte. » Malgré ça, zotte ti tourne lé dos *are ça l'engagement-là* avec répignance excepté impé parmi zotte.

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ
لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ تَن وَبِالْوَالِدَيْنِ
إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَ
الْمَسْكِينِ وَ قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَ
أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ
تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَ أَنْتُمْ
مُعْرِضُونَ ﴿٨٤﴾

85. Et quand Nous ti prend are zotte ène l'engazement : « Zotte pa pou verse zot di sang ente zotte et zotte pa pou mette zot prope dimounes déhors dépi dans zot banne localités. » Ensuite, zotte ti confirme ça et zotte ti témoins pou ça.

86. Pourtant zotte-mêmes, zotte ti tué zot prope dimounes et zotte ti expilsé ène groupe parmi zotte dépi banne-là zot banne localités, zotte souténir zotte ente zotte dans pécé et transgression conte ça banne-là. Et si banne-là vinne cotte zotte couma captifs, zotte ti laisse banne-là libe conte rançon alors ki li pa ti permette pou zotte ki zotte expilsé banne-là. Alors esse-ki zotte croire dans ène partie Live-là et pa croire dans ène partie ? Parmi zotte, banne ki faire coume ça, zot récompense dans ça lé monde-là à parte dézonére ki li pou été ? Et Zour Zizement pou réfole zotte vers pinition extrêmement sévère. Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

87. Ça banne-là ki finne aceté la vie ça le monde-là en éssanze pour la vie l'Aute lé monde. Donc pa pou ranne zot pinition lézé pou zotte et ni pou donne zotte kik aide.

R 11 88. En vérité, Nous ti donne Moïse Live-là. Après li, Nous ti avoye banne Mésazers ki ti vinne ène après l'aute. Et Nous ti donne Jésus, fils de Marie, banne Signes clair. Et Nous ti fortifié li avec l'Esprit dé Saintété. Alors esse-ki sak fois ki ène Mésazer vinne cotte zotte avec ça ki zotte pa content, zotte pou montré l'arrogance, éna *parmi ça banne-là* zotte pou traite dé mentéres et éna, zotte pou tué ?

وَاِذْ اَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ
دِمَاءَكُمْ وَلَا تُحْرِجُونَ اَنْفُسَكُمْ مِنْ
دِيَارِكُمْ ثُمَّ اَقْرَرْتُمْ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٥﴾

ثُمَّ اَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ اَنْفُسَكُمْ وَ
تُحْرِجُونَ فَرِيقًا مِنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ
تَظْهَرُونَ عَلَيْهِمْ بِالْاَثْمِ وَالْعُدَاوَانِ
وَ اِنْ يَأْتُوْكُمْ اُسْرٰى تَفْدُوْهُمْ وَ هُوَ
مُحَرَّمٌ عَلَيْهِمْ اِخْرَاجُهُمْ اَفْتُوْا مَنْ
يَبْغِضُ الْكِتٰبَ وَ تَكْفُرُوْنَ بِبَعْضِ
فَمَا جَزَاءٌ مَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ مِنْكُمْ اِلَّا
خِزْيٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
يُرَدُّوْنَ اِلَى اَشَدِّ الْعَذَابِ وَ مَا لِلّٰهِ
بِخَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿٨٦﴾

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ اشْتَرَوْا الْحَيٰوةَ
الدُّنْيَا بِالْاٰخِرَةِ فَلَا يَحْقُقْ عَنْهُمْ
الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٧﴾

وَلَقَدْ اَتَيْنَا مُوسٰى الْكِتٰبَ وَ قَفَيْنَا مِنْ
بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَاْتَيْنَا عِيْسٰى ابْنَ
مَرْيَمَ الْبَيِّنٰتِ وَ اٰيٰتُهُ بُرُوْز
الْقُدْسِ اَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُوْلٌ بِمَا لَا
تَهْوٰى اَنْفُسَكُمْ اَسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا
كَذَّبْتُمْ وَ فَرِيقًا تَقْتُلُوْنَ ﴿٨٨﴾

﴿٨٧﴾

89. Et banne-là ti dire : « Nou lé kére, zotte *enveloppé dans* banne voiles. « En faite, Allāh ti maudit zotte à cause zotte pa ti croire. Et tigitte-même ki zotte croire.

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ ؕ بَلْ لَعَنَهُمُ
اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٩﴾

90. Et quand, dé la part Allāh, ène *tel* Live ti vinne cotte banne-là ki accompli ça ki *déza* are zotte — alors ki avant, zotte ti pé dimanne *Allāh* la victoire lor banne mécréants — et quand ti vinne cotte zotte ça ki zotte ti reconnaîte *malgré ça*, zotte ti nié ça. Donc ki Allāh So malédiction *tombe* lor banne mécréants!

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِّنْ عِندِ اللَّهِ
مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ
يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا ۗ فَلَمَّا
جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ فَلَعْنَةُ اللَّهِ
عَلَى الْكٰفِرِيْنَ ﴿٩٠﴾

91. Bien mauvais ça ki banne-là ti prend en éssanze pou la vente zot l'âme — ki zotte finne nié ça *la vérité* ki Allāh finne faire déssanne-là. Zotte révolté conte ça *zaffaire* ki Allāh faire déssanne So grâce lor dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitères. Donc zotte finne attire colére lor colére *lor zotte*. Et pou banne mécréants, éna ène pinition ki faire gagne himiliation.

بِئْسَمَا اشْتَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا
بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَعِثْنَا أَنْ يُنَزِّلَ اللَّهُ مِنْ
قَضِيْبِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۗ فَبِأَيُّ
مُجْهِنٍ عَلَى عَضْبٍ ؕ وَلِلْكَافِرِيْنَ عَذَابٌ
مُّهِينٌ ﴿٩١﴾

92. Et quand dire banne-là : « Croire dans ça ki Allāh finne faire déssanne, » zotte réponne : « Nous croire dans ça ki finne faire déssanne lor nous, » alors ki zotte pa lé croire dans ça ki *finne faire déssanne* après ça, alors ki li la Vérité ki accompli ça ki *déza* are zotte. Dire *banne-là* : « Si *vraimême* zotte ti croyants, alors bé ki faire avant ça, zotte ti pé serce pou tué banne Prophètes Allāh ? »

وَاِذَا قِيْلَ لَهُمْ اٰمِنُوْا بِمَا اَنْزَلَ اللّٰهُ
قَالُوْا نُوْمِنُ بِمَا اُنزِلَ عَلَيْنَا وَ
يَكْفُرُوْنَ بِمَا وَّرَاۗءَهُ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا
لِّمَا مَعَهُمْ قَدْ قُلِمَتْ تَقٰتِلُوْنَ اَنْبِيَآءَ
اللّٰهِ مِنْ قَبْلُ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿٩٢﴾

93. Et, certainement Moïse ti vinne cotte zotte avec banne Signes clair. Ensuite, pendant so l'absence, zotte ti prend veau-là pou zot *adoration* et zotte ti banne transgressères.

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ مُّوسَىٰ بِالْبَيِّنٰتِ ثُمَّ
اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِهَا وَاَنْتُمْ
ظٰلِمُوْنَ ﴿٩٣﴾

94. Et quand Nous ti prend are zotte ène l'engagement et Nous ti élève le Mont Sinai là-haut zotte, *Nous ti dire* : « Attrape fort ça ki Nous finne donne zotte et écouté. » Banne-là ti réponne : « Nous finne tandé et nous finne désobéir. » Et zot lé kéré ti rempli are *l'amour* ça veau-là à cause ki zotte pa ti croire. *Dire-zotte* « Ça ki zot la foi pé ordonne zotte faire-là, li bien mauvais, si zotte croyants. »

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا قَوْصَكُمْ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَكُمْ بِقُوَّةٍ وَاسْمَعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأُشْرِبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ بِكُفْرِهِمْ قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ إِيمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٤﴾

95. Dire *banne-là* : « Si Résidence l'Aute lé monde-là cotte Allāh, li réservé pou zotte, *li* pa pou banne *lé zaute* dimounes, alors souhaite la mort si zotte pé cause vrai. »

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٥﴾

96. Et zamais banne-là pa pou souhaite ça, à cause ça ki zot la mains finne avoyé divant zotte. Et Allāh conne bien banne transgresséres.

وَلَنْ يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٦﴾

97. Et, certainement, to pou trouve ki ça banne-là, zotte bien gourmand la vie plisse ki tout banne dimounes, même plisse ki banne associatéres. Sakène parmi banne-là ti a oulé gagne ène la vie mille bananés. Et même si li gagne ène longue la vie, ça pa pou éloigne li are pinition-là. Et Allāh guette bien ça ki banne-là faire.

وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُرْحَرَجِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

R 12 98. Dire *banne-là* : Dimoune ki ennemi Gabriel *li bizin conné ki*, en vérité, li même ki, avec permission Allāh, finne faire déssanne lor to lé kéré ça *parole-là* ki confirme ça ki révélé avant li, et ça *li* ène guidance et ène bon nouvelle pou banne croyants.

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٨﴾

99. Dimoune ki ennemi Allāh, et So banne anzes, et So banne Mésazers, et Gabriel et Michel, alors certainement Allāh Li ennemi pou banne mécréants *pareil*.

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَلَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿٩٩﴾

100. Et, en vérité, Nous finne avoye toi banne Signes clair. Et personne pa finne nié ça, sauf banne désobéissants.

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ ۖ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿١٠٠﴾

101. Ki ça ça! A sak fois ça banne-là prend ène l'engagement, éna ène groupe d'ente banne-là ki pou zette ça dé côté ? En faite, la plipart parmi banne-là, zotte pa croire.

أَوْ كَلِمًا عَهْدُوا عَهْدًا تَبَدَّاهُ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ ۖ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾

102. Et quand ène Mèssazer finne vinne cotte banne-là dé la part Allāh pou confirmé ça ki *déza* are zotte; ène groupe dans banne ki ti *déza* récévoir Live, zotte rézette Allāh So Live couma dire zotte pa conné-même so l'existence.

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ الْكِتَابَ ۖ أَكْتَبَ اللَّهُ وَرَأَىٰ ظُهُورَهُمْ أَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾

103. Et banne-là pé suive banne traces banne rébelles l'époque Salomon ti pé régné. Et Salomon pa ti nié la foi. Au contraire, banne rébelles ki pa ti croire; zotte ti enseigne banne dimounes tromperie et *par conte* dans Babel ça ki ti faire déssanne lor ça dé anzes Hārōūt et Mārōūt *so récit li coumme ça*, ça dé-là pa ti pé enseigne *nanrien* kikène tant ki zotte pa dire *dimoune-là* : « Nous couma ène test sélement, donc pa faire mécréance. » Alors banne dimounes-là ti appranne are ça dé-là ça *banne-sozes* par ça-même ki zotte ti capave faire ène distinction ente ène zomme ék so madame ; et sans permission Allāh, banne-là pa ti faire personne di tort are ça moyen-là. Au contraire, ça banne *ici-là* zotte pé appranne ça ki pou faire zotte di tort et ki pa pou donne-zotte bénéfice. Alors ki zotte finne bien conné ki ça ki faire ène tel transaction, li pa pou éna aukène part dans l'Aute lé monde. Certainement, bien mauvais ça prix pou ki zotte finne vanne zot l'âme. Si sélement zotte ti conné!

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطَانُ عَلَىٰ مُلْكٍ سُلَيْمٍ ۖ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمٌ وَلَكِنَّ الشَّيْطَانِ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ ۖ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَائِكَةِ بِبَابِلَ هَازُوتَ وَ مَارُوتَ ۖ وَمَا يُعَلِّمِينَ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرَا ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَرَوْحِهِ ۖ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۖ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۖ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَاقٍ ۖ وَلَبِئْسَ مَا شَرُّوا بِهِ أَنفُسَهُمْ ۖ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾

104. Si banne-là ti croire et zotte ti azir are droitire, zot récompense dé la part Allāh ti pou certainement meillère. Si sélement zotte ti conné !

وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا وَآتَوْا الْحَمْدَ
مِنَ عِندِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّو كَانُوا
يَعْلَمُونَ ﴿١٠٤﴾

R13 105. O banne ki croire : « Pa dire le Prophète : « Rā'énā, » mais dire : « Ounzournā zette ène régard lor nous » et zotte bizin écoute bien. Et pou banne mécréants éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَا عَنَا
وَقُولُوا نَحْنُ سَمِعْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٥﴾

106. Banne ki pa croire parmi banne ki finne gagne Live avant Islam et parmi banne ki donne associés are Allāh, zotte pa désire-ki : faire kik bienfait déssanne lor zotte ô Misilmans ! dé la part zot Seignére; alors ki Allāh accorde So miséricorde, dímoune ki Li oulé. Et Allāh Li possède la grâce immense.

مَا يَوْدُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ
مِنَ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ
مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٦﴾

107. N'importe ki méssaze ki Nous annilé ou soi ki Nous faire oublié, Nous amène ène ki meillère ki ça ou soi so pareil. Esse-ki to pa conné ki Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé ?

مَا تَسْأَلُ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِئَهَا تَاتِ بِخَيْرٍ
مِثْلَهَا أَوْ مِثْلِهَا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٧﴾

108. Esse-ki to pa conné ki royaume banne lé ciéls et la terre li pou Allāh Li-Même ? Et, en déhors Allāh, zotte péna aukène protectétre, ni aukène aide.

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٨﴾

109. Esse-ki zotte oulé questionne zot Méssazer couma ti questionne Moïse avant? Et dimoune ki éssanze la foi pou l'incroyance, certainement li finne égaré dépi simé droite.

أَمْ تَرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ
كَمَا سَأَلْتُمُوهُ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَّبِعِ
الْكَفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ
السَّبِيلِ ﴿١٠٩﴾

110. Parmi banne ki finne gagne Live avant Islam, éna boucoup ki ti a voudré ki zotte ô Misilmans retourne vers l'incroyance, encore ène fois après ki zotte finne croire, à cause zalousie ki finne créé dans banne-là zot lé kére,

وَدَكُنْزِيرٌ مِنَ أَهْلِ الْكِتَابِ لَو يُرَدُّوكُمْ
مِنَ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِمَّنْ
عِندَ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ

banne-là zotte azir coumme ça après ki la vérité finne vinne clair pou zotte. Donc, pardonne ça banne-là et laisse passé ziska ki Allāh avoye So zizement. En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

الْحَقُّ ۖ قَاعَمُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ
اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿١١٠﴾

111. Et observe la Prière et paye Zakāte. Et n'importe ki bien ki zotte avoye divant pou zotte-mêmes, zotte pou rétrouve ça cotte Allāh. En vérité, Allāh guette bien ça ki zotte faire.

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ۗ وَمَا
تُقَدِّمُوا وَلَا تُؤَخِّرُوا ۚ بَلْ يَسْعَىٰ
فِي سَعْيِكُمْ مِنَ الْخَيْرِ تَجِدُوهُ
عِنْدَ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿١١١﴾

112. Et banne-là dire : « Zamais personne pa pou rente dans Paradis à moins ki li Zuif ou soi Chrétien. Ça li sélement zot banne désirs inutile. Dire *banne-là* : « Amène zot préve si zotte pé cause vrai. »

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَن
كَانَ هُودًا أَوْ نَصْرَىٰ ۗ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ۗ
قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿١١٢﴾

113. En faite, dimoune ki soumette are Allāh et ki éna ène conduite excellent, pou li — so récompense li cotte so Seignére. Ça banne *kalités dimounes-là* pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

بَلَىٰ ۗ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ
فَلَآ أَجْرَ لَهُ عِنْدَ رَبِّهِ ۗ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٣﴾

R 14 114. Et banne Zuifs dire : « Banne Chrétiens péna aukène foundation *pou zot croyance*. » Et banne Chrétiens dire : « Banne Zuifs péna aukène foundation. » Pourtant, zotte lire *même Live*. Coumme ça-même banne ki ti manque connaissance ti dire pareil couma zotte dire. Mais Zour Rézirection, Allāh pou zize ente zotte concernant ça *banne sozes lor* ki zotte ti en désaccord.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصْرَىٰ عَلَىٰ
شَيْءٍ ۗ وَقَالَتِ النَّصْرَىٰ لَيْسَتِ الْيَهُودُ
عَلَىٰ شَيْءٍ ۗ وَهُمْ يَتْلُونَ الْكِتَابَ ۗ
كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۗ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۖ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٤﴾

115. Et ki sanne-là ki pli inziste ki ça dimoune ki empéce glorifié Allāh So nom dans banne Masjid Allāh et ki serce pou ranne zotte abandonné, *alors* ki li pa ti convénabe pou ça banne-là ki zotte rente là-dans sauf avec la crainte. Pou

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَّتَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَن
يُذَكَّرَ فِيهَا بِاسْمِهِ وَسَمَىٰ فِيهَا بِهَا
أَوْ لِيك مَا كَانَ لَهُمْ أَن يَدْخُلُوهَا إِلَّا
خَائِفِينَ ۗ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ ۗ وَ

zotte, éna la honte dans ça lé monde-là, et pou zotte éna ène pinition terribe dans l'Aute lé monde.

لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٥﴾

116. Et l'Est ék l'Ouest, zotte pou Allāh-Même. Donc cotte zotte pou tourne zot *visaze*, visaze Allāh li là. En vérité, Allāh Li montré grand zénérosité et Li Conne-Tout.

وَاللَّهُ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ تَقَائِمًا
تَوَلَّوْا فَنَمَّ وَجْهُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ
عَلِيمٌ ﴿١١٦﴾

117. Et banne-là dire : « Allāh finne prend ène garçon pou Li-Même. *Allāh* Li Pur. Au contraire *So grandère li tel ki* pou Li-Même tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. Tout obéir Li-Même.

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ ۗ بَلْ
لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ كُلُّ لَّهُ
قَانِتُونَ ﴿١١٧﴾

118. *Li-Même* Li Ça Premier Cause dé la création Ki finne créé banne lé ciéls et la terre. Et quand Li décide ène soze, Li sélement dire li : « Existé, » et li commence existé.

بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَإِذَا قَضَىٰ
أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٨﴾

119. Et banne ki péna aukène connaissance dire : « Bé ki faire Allāh pa cause are nous ou soi *ki faire* ène Signe pa vinne cotte nous? » Coumme ça-même, banne avant ti pé dire couma zotte pé dire. Banne-là zot lé kére résemblé. Certainement Nous finne ranne Nou banne Signes clair pou ène pép ki éna croyance ferme.

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا
اللَّهُ أَوْ نُنزِّلُنَا آيَةً ۗ كَذٰلِكَ قَالَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۗ
تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ ۗ قَدْ بَيَّنَّنَا
الْآيٰتِ لِقَوْمٍ يُؤْتُونَ ﴿١١٩﴾

120. En vérité, Nous finne avoye toi are la Vérité couma Portère bon nouvelle et couma Avertissère. Et pa pou questionne toi lor banne habitants l'Enfer.

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
وَلَا تُسْئَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيْمِ ﴿١٢٠﴾

121. Et banne Zuifs et banne Chrétiens, zamais zotte pa pou content are toi à moins ki to suive zot doctrines. Dire *banne-là* : « En vérité, guidance ki vinne dépi Allāh, ça li *vrai* guidance. » Et si to suive zot mauvais désirs après ki

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصٰرَىٰ
حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ اِنَّ هُدَىٰ اللّٰهُ
هُوَ الْهُدَىٰ وَلَئِن اَتَّبَعْتَ اَهْوَاءَهُمْ

connaissance finne vinne cotte toi, *alors* to pa pou éna aukène protectére ni aukène aide dépi Allāh.

بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ
مِنَ اللَّهِ مِنْ ذِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢١﴾

122. Banne ki Nous finne donne le Live et ki suive li couma bizin suive li, ça banne-là ki croire là-dans. Et banne dimounes ki nié ça, ça banne-là ki banne perdants.

الَّذِينَ اتَّيْنَهُمُ الْكُتُبَ يَتْلُونَهُ حَقَّ
تِلَاوَتِهِ ؕ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ؕ وَمَنْ
يَكْفُرْ بِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٢٢﴾

R 15 123. O Zenfants Israë! « Rappelle Mo favére ki Mo ti faire lor zotte et ça *oussi* ki Mo ti donne-zotte sipériorité lor banne péps *zot l'époque*.

يٰٓبَنِي إِسْرٰءِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي
اٰنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَاِنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿١٢٣﴾

124. Et rédoute ça zour cotte ène l'âme pa pou capave remplace ène *l'aute* l'âme dans aukène façon, et *cotte* pa pou accepté aukène rançon dé so côté, et *cotte* aukène intercession pa pou profite li, et *cotte* pa pou donne banne-là aukène aide.

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَّا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ
شَيْئًا وَّلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَّلَا تَنْفَعُهَا
شَفَاعَةٌ وَّلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٢٤﴾

125. Et *rapelle* quand so Seignére ti testé Abraham are certain comman-nements ki li ti suive. Li ti dire : « Mo pou faire toi ène imām, ène *séf* pou banne dimounes. » Li ti dimandé : « Et dans mo banne déssendants *oussi*. » Li ti réponne : « Mo l'alliance li pou en dehors portée banne transgresséres.

وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرٰهٖمَ رَبُّهُ بِكَلِمٰتٍ
فَاتَمَّهِنَّ ؕ قَالَ رَبِّنِي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ
إِمٰمًا قَالِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي ؕ قَالَ لَا يَنْبَأُ
عَهْدِي الظَّالِمِيْنَ ﴿١٢٥﴾

126. Et quand Nous ti faire *Nou* La Caze ène l'endroit cotte banne dimounes pou continié rassemblé-zotte, et ène *l'endroit* cotte éna sékirité. Et ô *banne dimounes!* Quand l'hére la Priére, adopté impé niveau *ki* Abraham *ti montré dans so adoration pou Allāh*. Et Nous ti ordonne Abraham et Ismaël : « *Nettoye et pirifié* Mo la Caze pou banne ki faire so circuits et pou banne ki sézourné là-bas pou zot dévotions et pou banne ki incline zotte, et pou banne ki faire prosternation *dans la Priére*. »

وَإِذِ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ
وَأَمْنًا ؕ وَاتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرٰهٖمَ
مُصَلًّٖ ؕ وَاعْبُدُوهُ تَوًّا ؕ وَإِلَىٰ
إِسْمٰعٖلَ اَن طَهَّرَ اٰيَّتِي لِلطَّٰغُوتِ
وَالْكٰفِرِيْنَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿١٢٦﴾

127. Et *rapelle* quand Abraham ti dire : « Mo Seignére! Faire ça *vinne* ène la ville *cotte éna* la paix et *sékirité*; et parmi so habitants, accorde banne ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour, *accorde-zotte* nourriture dans tout banne *variété* fruits.» Li ti réponde : « Et dimoune ki pa croire, Mo pou faire li zourir bénéfice pou kik lé temps; ensuite Mo pou pousse li vers pinition di Fé. Et ça destination-là li bien mauvais!

وَاذْ قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اجْعَلْ هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا وَاَرِزْقِ اَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ اٰمَنَ مِنْهُمْ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ قَالَ وَ مَنْ كَفَرَ فَاُتَتْحَهُ قَلِيْلًا ثُمَّ اضْطَرَّتْهُ اِلٰى عَذَابِ النَّارِ وَاَبْسَسَ الْمَصِيْرُ ﴿١٢٧﴾

128. Et quand Abraham ti pé consolide la Caze *Sacré-là* so fondation are Ismaël, *zotte ti prié* : « Nou Seignére! Accepté ça dé nou part. En vérité, To-Même To Bien-Tandé, To-Même To Conne-Tout.

وَ اذْ يَرْفَعُ اِبْرٰهٖمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَاِسْمٰعِيْلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿١٢٨﴾

129. « Nou Seignére! Faire nous tout lé-dé soumette are Toi, et *faire* dans nou déssendants ène *comminauté* ki pou soumette are Toi; et montré-nous façons pou adoré et faire sacrifice; et tourne vers nous avec clémence. En vérité, To Fort lor accepté répentance, To Bien-Miséricordié.

رَبَّنَا وَاَجْعَلْنَا مُسْلِمِيْنَ لَكَ وَاِمِّنْ دُرِّيْتَنَا اُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَاَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا اِنَّكَ اَنْتَ الرَّحِيْمُ ﴿١٢٩﴾

130. « Nou Seignére! Avoye parmi banne-là ène *Méssazer* d'ente zotte-mêmes ki pou récite zotte To banne Signes, et ki pou enseigne zotte le Live et la Sazesse *ki là-dans* et ki pou pirifié zotte. En vérité, To-Même Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.»

رَبَّنَا وَاِنْعَثْ فِيْهِمْ رَسُوْلًا مِنْهُمْ يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِكَ وَ يُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَاَلْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيْهِمْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿١٣٠﴾

R 16 131. Et ki sanne-là ki pou détourne-li dé Abraham so rélizion sauf dimoune ki ranne li-même imbécile? Et, certainement Nous finne soisir *Abraham* li-même dans ça lé monde-là; et certainement dans l'Aute lé monde, li pou *compté* dans banne dimounes zistes.

وَمَنْ يَّرْغَبْ عَنَّا فَلْيَاْبْرٰهٖمَ اِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهُ وَلَقَدِ اصْطَفَيْنٰهُ فِي الْاٰلِيّٰتِ وَاِنَّهُ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿١٣١﴾

١٣١

132. *Rappelle* quand so Seignére ti dire li : « Soumette. » Li ti réponne : « Mo finne *déza* soumette are Seignére tout banne lé mondes. »

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمْتُ
لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾

133. Et ça-même ki Abraham ti récommance so banne garçons, et Jacob ti *faire pareil*. « O mo banne garçons chéri! En vérité, Allāh finne soisir ça rélizion-là pou zotte. Alors pa laisse la mort gagne zotte sauf quand zotte dans ène l'état dé soumission. »

وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمَ بَنِيهِ وَيَعْقُوبَ يَبْنَئِي
إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمْ الدِّينَ فَلَا
تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٣٣﴾

134. Esse-ki zotte ti présent quand la mort ti costé are Jacob, quand li ti dire so banne garçons : « Bé ki zotte pou adoré après moi ? » Banne-là ti reponne : « Nous pou continué adore to BonDié, et BonDié to banne papa grand-papas Abraham, Ismaël et Isaac — Ène Sél BonDié et are Li nous finne soumette. »

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ
الْمَوْتَ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ
بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ
آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ
إِلَهُمَا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٣٤﴾

135. Ça, li ti ène groupe dimounes ki finne allé *dépi ça lé monde-là*. Pou banne-là, ça ki zotte finne gagné *par zot propre travail*; et pou zotte ça ki zotte pou gagné *par zot propre travail*. Et pa pou pose-zotte question lor ça ki banne-là ti pé faire.

بَلْ كُنْتُمْ أُمَّةً قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾

136. Et banne-là dire : « Vinne Zuifs ou soi Chrétiens, *alors* zotte pou *bien guidé*. » Dire *banne là* : « Suive plitôt la foi Abraham ki ti tout lé temps incliné vers Allāh et zamais li ti ène dans banne ki donne associés *are Allāh*. »

وَقَالُوا كُونُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى تَهْتَدُوا
قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَ
مَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٦﴾

137. O *banne croyants* ! Dire ça *banne-là* : « Nous croire dans Allāh et dans ça ki finne révèle nous et dans ça ki ti révéle à Abraham, Ismaël, Isaac, Jacob et so banne zenfants. Et *nous croire oussi* dans ça ki ti donne Moïse et Jésus et *oussi* dans ça ki ti donne banne Prophètes

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا
أُنزِلَ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ
وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَ
عِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا

dé la part zot Seignére. Nous pa faire distinction ente aukène dans banne-là. Et are Li ki nous soumette. »

فَرَّقِي بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٣٢﴾

138. Et si banne-là croire couma zotte zotte croire, alors vraitême banne-là finne *bien* guidé. Mais si banne-là tourne lé dos *are ça*, alors tout lé temps zotte pou reste divisé ente zotte *sélon zot l'habitude*. Alors Allāh *So décision* pou siffi pou toi conte banne-là. Et Li-Même Ki Bien-Tandé, Ki Conne-Tout.

فَإِنْ آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ اهْتَدَوْا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٨﴾

139. *Dire* : « *Nous finne adopté* rélizion Allāh;⁵ et ki sanne-là ki meillére ki Allāh dans banne *meillére* qualités ? Et nous pé faire *Allāh* So adoration-même. »

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عِيدُونَ ﴿٣٩﴾

140. *Dire banne-là* : « *Esse-ki zotte* pou diskite are nous lor Allāh alors ki Li nou Seignére et zot Seignére et *ki* pou nous, nou banne actions, et pou zotte, zot banne actions ? Et *nous*, nous éna sincére dévotion pou Li. »

قُلْ إِنَّمَا جُؤُنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَكُنَّا أَعْمَارًا لَكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿٤٠﴾

141. « *Esse-ki zotte dire* ki Abraham, Ismaël, Isaac, Jacob et *so* banne zenfants ti Zuifs ou soi Chrétiens ? » *Dire banne-là* : « *Esse-ki zotte pli conné* ou soi Allāh ? Ki sanne-là ki pli inziste ki ça dimoune ki caciette témoignaze ki li finne gagné dépi Allāh ? Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire. »

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْكَافُرِينَ كَانُوا هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ إِنَّمَا أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾

142. Ça, li ti ène groupe dimounes ki finne allé *dépi ça lé monde-là*. Pou banne-là, ça ki zotte finne gagné *par zot prope travail*; et pou zotte, ça ki zotte pou gagné *par zot prope travail*. Et pa pou pose-zotte question lor ça ki banne-là ti pé faire.

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ وَلَا تَسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٢﴾

5. Expression 'rélizion Allāh' li pa vé dire ki Allāh suivre kik rélizion. Li vé dire rélizion ki Allāh enseigné.

PARTIE 2

R 17 143. Banne imbéciles parmi banne dimounes pou dire : « Bé ki finne détourne banne-là dépi zot Qiblah ki zotte ti pé suivre ? » Dire zotte : « L'Est ék l'Ouest, zotte pou Allāh-Même. Li guide dimoune ki Li oulé vers simé droite. »

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّيْتَهُمْ عَنِ قِبْلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ ، يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ٣٢

144. Et coumme ça-même Nous finne faire zotte ène nation élévé pou ki zotte vinne gardiens lor banne dimounes et ki le Mésazzer vinne gardien lor zotte. Et Nous ti fixé ça Qiblah ki to ti pé suivre-là zisse pou Nous capave distingue dimoune ki suivre le Mésazzer are dimoune ki tourne lor so talons. Et malgré ki ça li ti bien dir, sauf pou banne ki Allāh finne guidé. Et li pa dans Allāh So mazesté ça, ki Li laisse zot la foi perdi. En vérité, Allāh Li Rempli dé bonté, Li Bien-Miséricordié envers banne dimounes.

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا أَوْ مَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعِ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ ، وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ، وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّكُمْ ، إِنَّا اللَّهُ بِالنَّاسِ لَرءُوفٌ رَحِيمٌ ٣٣

145. En vérité, Nous trouve toi tourne souvent to visaze vers lé ciél. Certainement, Nous pou faire toi tourne vers ça Qiblah ki to content-là. Donc, tourne to visaze côté la Sainte-Mosquée; et cotte zotte été, tourne zot visaze dans so direction. Et, en vérité, banne ki finne gagne Live avant Islam, zotte bien conné ki ça sanzement Qiblah-là li la vérité ki vinne dé la part zot Seignére. Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةَ تَرْضَاهَا قَوْلٌ وَجْهِكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ، وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ ، وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ، وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ٣٤

146. Et même si to améne tout banne Signes cotte banne ki finne gagne Live avant Islam, malgré ça zotte pa pou suivre to Qiblah; et toi oussi to pa pou suivre zot Qiblah. Et dans ça banne-là, éna ki pa pou suivre Qiblah lé zautes. Et si après ki to finne fini récévoir connaissance, to alle suivre zot désirs, alors to pou certainement ène dans banne transgresséres.

وَلَسِنِ آتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ آيَةٍ مَا تَتَّبِعُوا قِبْلَتَكَ ، وَمَا أَنْتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ، وَمَا بَعْضُهُمْ بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ، وَلَسِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ، إِنَّكَ إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ٣٥

147. Banne ki Nous finne donne Live, zotte réconnaîte *ki li la vérité*, couma zotte réconnaîte zot banne garçons⁶ mais certainement éna dans zotte, ki caciète la vérité alors ki zotte conné.

148. *Certainement li la vérité* dé la part to Seignére. Alors zamais pa vinne éne dans banne ki douté.

R 18 149. Et tout dimoune éna ène l'ambition, lor là li concentré *tout* so l'attention. Donc faire compétition ente zotte dans faire banne bon travaux. Cotte zotte été, Allāh pou rassemblé zotte tout. En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

150. Et cotte to sorti, tourne to visaze côté la Sainte-Mosquée; et certainement li la vérité dé la part to Seignére. Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

151. Et cotte to sorti, tourne to visaze côté la Sainte-Mosquée; et cotte zotte été, tourne zot visaze dans so direction pou ki banne dimounnes péna aukène arguiment conte zotte, sauf banne inzistes parmi banne-là — donc pa pére banne-là, mais pére-Moi — pou ki Mo complète Mo grâce lor zotte et pou ki zotte *bien* guidé.

152. Pareil couma Nous finne avoye parmi zotte ène Mèssazer d'ente zotte-mêmes, qui récite zotte Nou banne Signes, ki pirifié zotte, ki enseigne zotte le Live et la Sazesse *ki là-dans* et ki enseigne zotte ça ki zotte pa ti conné.

الَّذِينَ آتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ آبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُكْتَرِبِينَ ﴿٣٥﴾

وَرَبُّكُلِّ وَجْهَهُ هُوَ مُوَلِّيٰهَا فَاسْتَبِقُوا الْغَيْرَاتِ ۚ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعًا ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٦﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۗ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٣٧﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۗ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوْا وُجُوْهُكُمْ شَطْرَهُ ۗ لِئَلَّا يَكُوْنَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ ۗ اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ ۗ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِيْ ۗ وَ اِلَآئِيْكُمْ عَلَيْكُمْ وَعَلَيْكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿٣٨﴾

كَمَا اَرْسَلْنَا فِيْكُمْ رَسُوْلًا مِّنْكُمْ يَتْلُوْا عَلَيْكُمْ اٰیٰتِنَا وَيُرْحَمُكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُمْ مَا لَمْ تَكُوْنُوْا تَعْلَمُوْنَ ﴿٣٩﴾

6. Banne-là réconnaîte zot banne garçons d'après banne signes zot prope physionomie et banne l'empreintes zot prope caractère ki zotte laisse dans zot banne zenfants-là. Donc zotte sire ki zot banne zenfants-mêmes ça. Coumme-ça même, zotte finne bizin réconnaîte le Prophète par ça banne attribbits Allāh ki li le Prophète pé manifesté dans so conduite et dans so mode dé vie.

153. Alors, mazine-Moi, *Moi oussi* Mo pou mazine zotte. Et éna reconnaissance pou Moi et pa faire ingrat are Moi.

فَاذْكُرُونِي اذْكُرْتُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿٥٣﴾

R 19 154. O banne ki croire! Serce l'aide avec patience ék la Priére. En vérité, Allāh Li avec banne ki persévéré avec patience.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٥٤﴾

155. Et pa dire pou banne ki finne tué dans simé Allāh ki zotte *banne dimounes* morts. Au contraire, banne-là vivant. Mais *zotte zotte* pa capave distingue ça.

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ بَلْ أحيَاءٌ وَلَكِنْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾

156. Et certainement Nous pou testé zotte are impé la crainte, impé la faim, et are impé la perte di biens, la vie et récoltes; mais donne bon nouvelle à banne ki persévéré avec patience,

وَلَنبَلِّغُنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُودِ وَ نَقِصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَ الثَّمَرَاتِ وَ بَشِيرِ الصَّابِرِينَ ﴿٥٦﴾

157. *Banne* ki dire, quand ène malhére arrive zotte : « En vérité, nous pou Allāh et certainement vers *Li-Même* ki nous pou réturné. »

الَّذِينَ إِذْ أَصَابَهُمُ مُّصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿٥٧﴾

158. Ça banne-là, lor zotte éna banne bénédiction et miséricorde dé la part zot Seignére. Et ça banne-là mêmes ki *bien* guidé.

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَ رَحْمَةٌ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿٥٨﴾

159. En vérité, ça dé *collines* Al-Safā et Al-Marwa, zotte parmi banne Signes Allāh. Donc dimoune ki faire Pélerinaze la Caze d'Allāh ou soi ki faire 'Oumrah', li pa ène pécé pou li, ki li faire va-et-vient ente ça dé *collines*-là. Et dimoune ki faire ène bien par li-même *en dehors* ça ki *obligatoire*, certainement Allāh conne apprécié *banne bon actions* et Li Conne-Tout.

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَ مَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿٥٩﴾

160. En vérité, banne ki caciette ça ki Nous finne faire déssanne couma Signes clair et couma guidance *parfait*

إِنَّ الَّذِينَ يَحْتَمِلُونَ كِسْفًا مِنَ الْجِبِّ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَيُنزَلْنَ مِنْهُ سَآئِرًا مِّن فَضْلِهِ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٦٠﴾

après ki Nous finne explique ça clairement are banne dimounes, dans Live-là; ça banne-là ki Allāh maudit et banne maudisséres *oussi* maudit zotte.

لِلنَّاسِ فِي الْكِتَابِ ، أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللَّحُونَ ﴿١٣٠﴾

161. Excepté banne ki répenté, et ki corrize zotte, et ki explique clairement *banne Signes Allāh*. Ça banne-là, Mo tourne vers zotte avec clémence. Et Mo Fort lor accepté répentance *et* Mo Bien-Miséricordié.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُّوا فَأُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٣١﴾

162. En vérité, banne ki pa croire et ki mort dans zot l'incroyance; ça banne-là, lor zotte éna malédiction Allāh, et banne anzes et tout banne dimounes.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا أُولَئِكَ عَلَيْهِمُ لعنةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٣٢﴾

163. Banne-là pou reste longtemps là-dans. Pinition-là pa pou vinne lézé pou banne-là et zotte pa pou gagne aukène répit.

خَالِدِينَ فِيهَا ، لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿١٣٣﴾

164. Et zot BonDié Li Ène Sél Bondié. Aukène pa digne d'adoration excepté Li-Même, Ki montré So grâce, sans limites; Ki Bien-Miséricordié.

وَاللَّهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١٣٤﴾

R 20 165. En vérité, dans création banne lé ciéls et la terre, et dans sanzement la nuite li zour, et dans banne navires ki vogue lor la mer are ça ki profitabe pou banne dimounes, et dans ça dilo ki Allāh faire déssanne dépi lé ciél et avec ça-même Li donne la terre la vie après so la mort et Li finne répanne là-dans toute sorte zanimaux et dans sanzement banne di vents et banne niazes ki finne mette en service ente lé ciél et la terre — *dans tout* ça éna certainement banne Signes pou banne dimounes ki servi zot l'esprit.

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلِّ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلْنَا اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَ تَضْرِيْفُ الرِّيْحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٣٥﴾

166. Et parmi banne dimounes, éna ki donne banne égals are Allāh. Zotte content ça banne-là pareil couma l'amour ki éna

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ ، وَ

pou Allāh. Mais banne ki croire, zot l'amour pou Allāh li pli fort *ki tout l'amour*. Et si banne ki faire péché ti capave comprend *astère-là* ki, quand zotte pou trouve pinition-là, tout pouvoir li pou Allāh et ki Allāh Li Sévère dans So pinition.

167. *En vérité, banne-là ti pou certainement réalisé si zotte ti capave trouvé quand banne ki ti éna suivéres pou rénié zot disciples et pou trouve pinition-là quand tout banne moyens pou sauvé pou coupé pou zotte.*

168. Et banne-là zot disciples pou dire : « Si sélement ti donne nous ène l'aute l'occasion, nous ti pou rénié banne-là couma banne-là finne rénié nous. » Coumme ça-même Allāh pou montré banne-là zot actions couma rémords pou zotte et zotte pa pou capave sorti dépi dans ça di Fé-là.

R 21 169. O banne dimounes! Manze dans ça ki permette et ki bon⁷ *sélon goût, la santé, circonstance* dans ça ki la terre produire, et pa suive Satan so banne pas. En vérité, Satan li ène ennemi déclaré pou zotte.

170. Li nék ordonne zotte pou faire le mal et banne sozes indécent et pou dire lor Allāh ça ki zotte pa conné.

171. Et quand dire banne-là : « Suive tout ça ki Allāh finne faire déssanne, » zotte dire : « *Nous, nous* suive ça ki nou banne papa grand-papas

الَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ يَرَى
الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرُونَ الْعَذَابَ
أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۖ وَأَنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿٣١﴾

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ
اتَّبَعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ
الْأَسْبَابُ ﴿٣٢﴾

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً
فَنَتَّبَرَأَ مِنْهُمُ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا ۗ
كَذَلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ
حَسْرَتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ
مِنَ النَّارِ ﴿٣٣﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ
حَلَالًا طَيِّبًا ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ
الشَّيْطَانِ ۖ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٣٤﴾

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَإِن
تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾

وَإِذْ أَقْبَلُ لَهُمْ فِتْنًا مِمَّا نَزَّلَ اللَّهُ
قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا آَلَفَيْنَا عَلَيْهِ وَإِنَّا
لَنَاقِلُونَ ﴿٣٦﴾

7. Mot 'tayyib' li éna rapport lor choix ène kikène. Ène nourritire ki permette li capave convénabe pou ène dimoune, mais pa pou ène l'aute. Capave ousssi applique 'tayyib' lor nourritire-là so kalité. Ça montré ki banne croyants bizin non-sélement préfère ène nourritire ki permette mais oussi ki sain et ki so kalité li excellent.

ti pé pratiqué. » Ki ça ça ? Même si zot banne papa grand-papas pa ti éna aukènera raisonnement et zotte pa ti *bien* guidé ?

172. Et cas banne ki pa croire, li couma cas ça *bétail* ki tanne sélement ène l'appel et ène cri quand kikènera appelle li. Ça *banne-là* zotte sourdes, miéts et avégues ; donc zotte pa raisonné.

173. O banne ki croires ! Manze dans banne bon kit-sozes ki Nous finne donne zotte couma provision et montré reconnaissance pou Allāh, si Li-Même Ki zotte adoré.

174. Sélement ça, ki Li pa finne permette pou zotte : « Ça ki mort *par li-même* et di sang, et la viande coçon et ça *zanimau* lor ki, finne invoque ène l'autenom ki Allāh. Mais li pa ène pécé pou dimoune ki trouve li oblizé *par la famine* tandisse ki li péna l'envie et ki li pa dépasse banne limites. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

175. En vérité, banne ki caciette ça ki Allāh finne révéle dans le Live et ki prend en éssanze ène prix dérizoire, ça banne-là pé sélement rempli zot vente are di fé. Et Allāh pa pou adresse-zotte la parole Zour Rézirection et Li pa pou pirifié zotte. Et pou zotte, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

176. Ça banne-là ki finne aceté l'errére dans place *bon* guidance, et pinition dans place pardon. Couma li grand zot l'endurance are ça di Fé *l'Enfer-là*!

177. Ça, li parski Allāh finne faire déssanne le Live avec la vérité ; et, en vérité, banne ki en désaccord lor Live-là, zotte finne *alle* tombe loin dans zot l'opposition.

أَوْ لَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ
شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٤١﴾

وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي
يَنْحِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دَعَاءَ وَنِدَاءً
صُمًّا بَكْمٌ عَمِيٌّ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٤٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ
مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ
رِيبًا هَ تَعْبُدُونَ ﴿١٤٣﴾

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ
وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ
فَمَن اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا
إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ
مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ تَمَتًّا قَلِيلًا
أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا
النَّارَ وَلَا يَكَلِمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٤٥﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَاةَ
بِالْهُدَى وَالْعَذَابُ بِالْمَغْفِرَةِ ۖ فَمَا
أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿١٤٦﴾

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
وَلَا الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لِيَفِي
شِقَاتِي بِعِيْدِي ﴿١٤٧﴾

R 22 178. La droitire pa vé dire ki zotte tourne zot visaze côté l'Est ou soi l'Ouest, mais la droitire li pou dimoune ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour et dans banne anzes et dans le Live et dans banne Prophètes et ki, pou Allāh So l'amour, li dépense so di biens lor so banne parents proce, lor banne orphélins, lor banne pauvres, lor banne voyazères, lor banne mendiants, lor libération banne captifs; et ki observe la Prière et ki paye Zakâte; et banne ki, quand zotte faire ène promesse zotte tini zot promesse et banne ki montré patience dans la mizère et dans malhére et dans lé temps la guére. Ça banne-là ki finne montré ki zotte véridique. Et ça banne-là ki éna la crainte Allāh.

كَيْسَ الْبِرِّ أَنْ تَوَلَّوْا وُجُوهَكُمْ قِبَلَ
الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ
آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ
وَالْكِتَابِ وَالرَّسُولِ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ
ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ
السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ
وَآَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَ
المُؤْفِقُونَ بَعْدَهُم مَّا إِذَا عَا هَدُوا وَ
الضَّالِّينَ فِي الْبِئْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَ
حَدِيثِ الْبَآئِسِ أُولَئِكَ الَّذِينَ صَدَقُوا
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٨﴾

179. O banne ki croire! Réprésailles pou banne dimoune assassiné finne prescrire pou zotte; ène dimoune libe pou ène dimoune libe, ène esclave pou ène esclave, ène madame pou ène madame. Mais dimoune ki so frère laisse tombé en partie so dette, alors faudré ki dans ène façon convénabe et avec la bonté li paye li prix di sang versé-là. Ça, li ène allézelement et ène miséricorde dé la part zot Seignére. Donc après ça, dimoune ki dépasse limites, pou li pou éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ
الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ ۗ الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَ
الْعَبْدُ بِالْعَبْدِ ۗ وَالْأُنثَىٰ بِالْأُنثَىٰ ۗ
فَمَنْ عَفِيَ عَنْهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتَّبِعْهُ
بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَإِذْ يُؤْتِيهِمُ الْبَيْعَاتِ
ذَلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۗ
فَمَنْ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَعَلَهُ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿١٧٩﴾

180. Et dans la loi réprésailles éna la vie pou zotte, ô banne dimoune ki posséde intellizence, pou ki zotte vive en sékirité.

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ يَا أُولِي
الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٠﴾

181. Finne prescrire pou zotte, quand la mort costé are kikène, parmi zotte, ki laisse boucoup di biens, faudré li faire ène testament en régle, en favére so papa-mama et familles proce. Ça li ène dévoir pou banne ki éna la crainte Allāh.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ
الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْرًا مَّا لِلْوَصِيِّ
لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ
حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿١٨١﴾

182. Mais dimoune ki modifié ça après ki li finne écoute li, alors ça *action-là* so pécé li rétombe sélement lor banne dimounes ki modifié ça. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا
إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ
اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨٢﴾

183. Mais kikène ki craigne ène parti-prié ou soi ène inzistice dé la part ène testatère et ki réconcilié banne *héritiers-là*, li pa pé commette aukène pécé. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

فَمَنْ خَافَ مِنْ مُؤَسِّسٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا
فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ
عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨٣﴾

R 23 184. O banne ki croire! Finne prescrire carême pou-zotte pareil couma li ti obligatoire pou banne avant zotte pou ki zotte vinne banne dimounes droite.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ
الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٤﴾

185. *Li* pou ène nombre dé zours déterminé. Mais dimoune ki malade parmi zotte ou ki en voyaze, *li bizin reste carême* ène nombre égal pendant lé zaute zours. Et pou banne ki capave sipporte li, mais avec diffikilté, éna ène expiation — nourri ène pauve. Et dimoune ki faire par li-même ène bien *en dehors* ça ki *obligatoire*, ça li meillère pou li. Mais li dans zot l'avantaze ki zotte garde carême si sélement zotte conné.

أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ ۚ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ
مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ
وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ
مَشْكُونٍ ۚ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ
لَهُ ۚ وَإِنْ تَصَوْمُوا خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿١٨٥﴾

186. Mois Ramadān, li ça *mois* — là-dans le Coran ti révéle couma ène guidance pou l'humanité, avec banne préves clair ki donnè explication lor *bon* guidance et *ki donne* banne sozes pou faire distinction *ente ça ki vrai ék ça ki fausse*. Donc, ça dimoune, d'ente zotte, ki présent *cotte li* dans ça mois-là, li bizin reste carême là-dans. Mais dimoune ki malade ou soi *li* en voyaze, *li bizin reste carême* ène nombre égal dans banne lé zaute zours. Allāh oulé zot facilité. Li pa oulé diffikilté pou zotte. Et *Li oulé* ki zotte compléte banne nombre

شَهْرٍ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ
هُدًى لِلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِنَ الْهُدَى
الْفُرْقَانِ ۚ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ
فَلْيَصُمْهُ ۚ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ
فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ
الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلَا
لِتُعْزِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى

zours-là avec facilité et ki zotte proclame grandère Allāh pou guidance ki Li finne donne zotte et pou ki zotte éna reconnaissance *pou Li*.

مَا هَذَا كُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٧﴾

187. Et quand Mo banne servitères dimanne toi lor Moi, *dire zotte* : « Certainement. Mo *bien* prés. Mo accepté la prière ène sipplicatère quand li implore Moi. Donc banne-là bizin réponne Mo l'appel et croire dans Moi pou ki zotte *bien* guidé.

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ ۚ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۚ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٤﴾

188. La nuite carême, li permette pou zotte ki zotte éna relations avec zot madames. Banne-là zotte ène vêtement pou zotte, et zotte, zotte ène vêtement pou banne-là. Allāh conné ki zotte pé faire zotte-mêmes inzistice. Donc, Li finne tourne vers zotte avec clémence, et Li finne accorde zotte ène soulazement. Donc à présent éna rapport *conzugal* avec banne-là et serce ça ki Allāh finne décrété pou zotte. Et manzé, boire ziska ki, avec l'arrivée l'aube, *lé matin* so di fil blanc capave distingué are *la nuite* so di fil noir. Ensuite, complète carême-là ziska la nuite. Et pa établi rapport *conzugal* avec banne-là pendant ki ô *croyants!* zotte-mêmes zotte pé reste dans la mosquée pou zot dévotions. Ça li banne limites *établi par* Allāh. Donc, pa costé cotte ça. Coumme ça-même Allāh explique clairement banne dimounes So banne commanements pou ki zotte protégé conte le mal.

أَحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ ۚ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ لَهُنَّ ۚ عَلِمَ اللَّهُ أَنَّكُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ ۚ قَالَ لَنْ يَأْشُرُوهِنَّ وَأَبْتَحُوا مَا حَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ ۚ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ۚ ثُمَّ أَتَمُوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ ۚ وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي الْمَسَاجِدِ ۚ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۚ فَلَا تَقْرَبُوهَا ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٨٨﴾

189. Pa manze zot fortune ente zotte par tromperie et mensonge et pa corrompe banne autorités are ça, pou ki zotte manze ène partie di biens banne dimounes, *di biens lé pép*, avec inzistice alors ki zotte *bien* conné.

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتَذَلُّوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ بَعَثْتُمْ عَلَيْكُمْ

R 24 190. Banne-là pose toi question lor la line trois prémier la nuites. Dire *banne-là* : « Ça li banne moyens pou calkil lé temps pou banne dimounes et pou calkil lé temps Pélerinaze pou banne pélerins. » Et li pa la droitire ki zotte rente cotte zotte par dériére la caze. Mais la droitire li pou dimoune ki éna la crainte Allāh. Donc rente dans zot la caze par so la porte l'entrée. Et craigne Allāh pou ki zotte réissi.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ ۖ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّكَّاسِ وَالْحَاجِّ ۚ وَكَيْسَ الْأَيْدِ ۚ بَأْنَ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا ۚ وَ لِحْنَ الْأَيْدِ ۚ مَنْ اتَّفَى ۚ وَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا ۚ وَأَتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٤٠﴾

191. Et combatte dans simé Allāh banne ki combatte zotte, mais pa dépasse limites. En vérité, Allāh pa content banne transgressées.

وَ قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُفَاكِرُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٢٤١﴾

192. Et pendant la guére tué banne-là partout cotte zotte trouve banne-là, et mette banne-là déhors cotte banne-là finne mette zotte déhors parski persékition li pire ki tué *dimounes*. Et pa combatte banne-là prés cotte la Sainte-Mosquée à moins ki banne-là attaque zotte là-même. Mais si banne-là attaque zotte, alors combatte banne-là ; li coumme ça-même ki paye banne mécréants pou zot transgression.

وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ ۚ وَأَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ ۚ وَالْفِئْتَنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ ۚ وَلَا تُقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ ۚ فَإِنْ قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ ۚ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكُفْرِينَ ﴿٢٤٢﴾

193. Mais si banne-là arrêté, alors, en vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

فَإِنْ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٤٣﴾

194. Et combatte ça banne-là ziska na pli éna persékition et pou ki la rélizion li *libe pou pratiqué* pou la cause Allāh. Mais si banne-là arrêté, alors *mazine ki* conte banne transgressées-sélement ki éna répréssion.

وَ قَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ ۚ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ ۚ فَإِنْ انْتَهَوْا فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ ۚ وَالْعَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٢٤٤﴾

195. Éne Moïs Sacré ki profané pou éne Moïs Sacré, et pou tout banne sozes sacré ki profané éna représailles. Donc banne ki transgresse conte zotte, pini

الشَّهْرُ الْحَرَامِ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ ۚ وَالْحُرْمَتُ قِصَاصٌ ۚ فَمَنْ اعْتَدَى

banne-là quantité ki banne-là finne transgressé conte zotte. Et craigne Allāh et conné ki Allāh Li avec banne ki craigne Li.

عَلَيْكُمْ فَأَعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا
اعْتَدَى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٥٥﴾

196. Et dépense pou la cause Allāh. Et pa zette zotte-mêmes dans destriktion avec zot propre la main. Et faire le bien. En vérité, Allāh content banne ki faire le bien.

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا
بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٥٦﴾

197. Et accompli Pélerinaze et 'Oumrah' pou Allāh; mais si zotte gagne ène empéement, alors faire ène sacrifice ki facile trouvé, et pa raze zot la tête avant ki sacrifice arrive dans so place *sacrifice*. Et dimoune ki malade parmi zotte ou soi li souffert so la tête *ki li oblizé raze so la tête*, li bizin faire ène expiation, soi li garde carême, soi li faire la sarité, soi li offéere ène sacrifice. Mais quand zotte en sékirité, dimoune ki oulé profité pou faire 'Oumrah' ék Pélerinaze ensamme, *li bizin faire ène sacrifice ki facile trouvé*. Mais banne, *parmi zotte*, ki pa trouve l'occasion-là, zotte bizin faire trois zours carême dans l'intervalle Pélerinaze et sept zours ène fois zotte retourne cotte zotte, ça faire disse zours complète. Ça li dévoir ça dimoune ki so famille pa reste prés cotte la Sainte-Mosquée. Et craigne Allāh et conné ki Allāh Li Sévére dans So pinition.

وَأْتِمُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ
أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا
تَخْلِفُوا أَرْءُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ
مَحَلَّهُ ۚ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ
بِهِ آذَىٰ مِنْ دَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِّنْ
صِيَاءٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ ۚ فَإِذَا
أَمِنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى
الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ
فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَاءٌ مِّثْلُ ثَلَاثَةِ آيَاتٍ فِي
الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ ۚ تِلْكَ
عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ لَّمْ يَكُنْ
أَهْلَهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَ
اتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ﴿١٥٧﴾

R 25 198. Pélerinaze éna lié dans banne mois ki banne dimounes conné. Alors dimoune ki décide pou faire Pélerinaze pendant ça banne mois-là, *li bizin conné ki péna aukène parole malprope, aukène conduite immoral, aukène dispite pendant Pélerinaze*. Et n'importe ki bien ki zotte faire, Allāh conne ça. Et prend zot provisions *nécessaire* pou zot voyage et, en vérité, meillére provision pou voyage, li la droitire. Et craigne-Moi, ô banne ki éna intellizence!

الْحَجِّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ ۚ فَمَنْ فَرَضَ
فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا
جِدَالَ فِي الْحَجِّ ۚ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ
خَيْرٍ يَحْتَسِبْهُ اللَّهُ ۚ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ
خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولِي
الْأَلْبَابِ ﴿١٥٨﴾

199. Li pa ène pécé pou serce favères dépi zot Seignére. Mais quand zotte rétourne dans la foule dépi ‘Arafāt, mazine Allāh dans Mash‘ar-al-Harām ; et mazine Li couma Li finne guide zotte malgré ki avant ça, certainement zotte ti dans banne égarés.

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ إِذَا أَقَضْتُمْ مِّنْ عَرَاقَاتٍ فَاذْكُرُوا اللَّهَ عِندَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوهُ كَمَا هَدَيْتُمْ وَإِنْ كُنتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الضَّالِّينَ ﴿٣١﴾

200. Ensuite, sorti dans la foule cotte banne dimounes pé sorti dans la foule, et dimanne Allāh So pardon. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

ثُمَّ أفيضوا من حيث أفاض الناس واستغفروا لله إن الله غفورٌ رحيمٌ ﴿٣٢﴾

201. Et quand zotte finne faire zot banne dévotions *Pélerinaze* ki prescrire, mazine Allāh couma zotte mazine zot banne papa grand-papas, ou même plisse encore. Et parmi banne dimounes éna ki dire : « Nou Seignére ! *Ça ki éna pou donne nous, donne-nous li dans ça lé monde là-même.* » Pou banne-là, pa pou éna aukène part dans l’Aute lé monde-là.

فَإِذَا قَضَيْتُمْ مِّنْ سَيِّئَاتِكُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِن خَلْقٍ ﴿٣٣﴾

202. Et parmi banne-là, éna *oussi* ki dire : « Nou Seignére ! Accorde-Nous le bien dans ça lé monde-là et le bien dans l’Aute lé monde-là *oussi* et protéze-nous conte pinition di Fé. »

وَمِنْهُمْ مَن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٣٤﴾

203. Ça banne-là, pou zotte pou éna ène *grand* part dans ça ki zotte mérité *pou ça bon travaux ki zotte ti faire.* Et Allāh Li Rapide lor *réglé* banne comptes.

أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٥﴾

204. Et mazine Allāh *bien* dans ça nombre jours ki finne désigné, mais dimoune ki faire vite dans dé jours *pou li capave allé,* li pa ène pécé pou li. Et dimoune ki tardé, li pa ène pécé pou li *oussi.* Ça *li* pou dimoune ki éna la crainte Allāh. Et craigne Allāh et conné *bien* ki zotte pou rassemblé vers Li.

وَاذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ فَمَن تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا ثَمَّ عَلَيْهِ وَ مَن تَأَخَّرَ فَلَا ثَمَّ عَلَيْهِ وَلَمِنَ اتَّقَى وَ اتَّقُوا اللَّهَ وَ اعْلَمُوا أَنَّكُمْ رَٰلِيهِ تَحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾

205. Et parmi banne dimounes, éna ki so parole lor la vie ça lé monde-là faire toi plaisir et ki prend Allāh couma témoin lor ça ki éna dans so lé kére alors ki li-même li pli grand quérellére ki tout.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَى مَا فِي قَلْبِهِ ۗ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿٣٥﴾

206. Et quand li au pouvoir, li alle partout lor la terre pou créé désorde là-dans et détruire récoltes et popilations alors ki Allāh pa content désorde.

وَإِذَا تَوَلَّى سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفٰسَادَ ﴿٣٦﴾

207. Et quand dire li : « Craigne Allāh, » so l'orgueil pousse li pou persisté dans péccé. L'Enfer pou siffi pou li. Et certainement, ça place cotte pou resté-là li bien mauvais !

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ ۗ وَلَبِئْسَ الْمِهَادُ ﴿٣٧﴾

208. Et parmi banne dimounes, éna ki donne so l'âme en sacrifice pou serce plaisir Allāh. Et Allāh Li Rempli dé bonté pou So banne servitères.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿٣٨﴾

209. O banne ki croire! Zotte tout, rente dans soumission, et pa suive Satan so banne pas. Certainement li ène ennemi déclaré pou zotte.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً ۚ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطٰنِ ۗ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٣٩﴾

210. Mais si zotte faire kik faux pas après ki banne Signes clair finne vinne cotte zotte, alors conné ki Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

فَإِن زَلَلْتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ الْبَيِّنٰتُ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾

211. Esse-ki banne-là attanne ça sélement ki Allāh vinne cotte zotte dans banne l'ombrazes niazes ék banne anzes et ki zaffaire-là li réglé ? Et vers Allāh-Même ki pou rétourne tout kit-soze.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي هُلٰلٍ مِّنَ الْعَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤١﴾

R 26

212. Dimanne banne Zenfants Israël comié Signes clair Nous finne donne zotte. Mais dimoune ki sanze Allāh So bienfait après ki li finne récévoir li, alors certainement Allāh Li Sévére dans So pinition.

سَلِّ بِنِعْمَةِ إِسْرَائِيلَ كَمَا أَتَيْنَهُم مِّنْ آيٰتٍ بَيِّنَةٍ ۗ وَمَن يُبَدِّلْ نِعْمَةَ اللَّهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٢﴾

213. Finne faire la vie ça lé monde-là *paraite* zoli pou banne mécréants, et zotte bouffonne banne croyants. Mais banne ki éna la crainte Allāh pou là-haut banne *mécréants*-là, Zour Rézirection; et Allāh accorde So provision sans compté dimoune ki Li oulé.

ذِينَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُوْنَ مِنَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَالَّذِيْنَ اتَّقَوْا فُوْٓقَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ وَاللّٰهُ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَاءُ بِخَيْرٍ حَسٰبٍ ﴿٢١٣﴾

214. Tout banne dimoune ti forme ène sél comminauté et Allāh ti avoye banne Prophètes couma Portéres bon nouvelle et couma Avertisséres et Li ti faire déssanne are-zotte Live ki basé lor la vérité pou ki Li zize ente banne dimoune concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord. Et ça banne-là tout-séls ki ti en désaccord lor ça *Live-là* à cause rivalités ente zotte, banne ki ti récévoir ça, après ki banne Signes clair ti vinne cotte zotte. Donc Allāh, par So permission, finne guide *dans simé droite* banne ki croire parski pou la cause la vérité, zotte ti éna diverzence lor là *avec lé zautes* et Allāh guide dimoune ki Li oulé lor simé droite.

كَانَ النَّاسُ اُمَّةً وَّاحِدَةً ۗ فَبَعَثْنَا اللّٰهُ النَّبِيَّيْنَ مُبَشِّرِيْنَ وَنٰذِرِيْنَ ۗ وَاَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ لِیَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِیْمَا اٰخْتَلَفُوْا فِیْهِ ۗ وَمَا اٰخْتَلَفَ فِیْهِ اِلَّا الَّذِيْنَ اُوْتُوْهُ مِنْۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمْ الْبَيِّنٰتُ بَغۜیًا بَیۜنَهُمْ ۗ فَهَدٰی اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لِمَا اٰخْتَلَفُوْا فِیْهِ ۗ مِنَ الْحَقِّ یَاۤذِۙرُهُ ۗ وَاللّٰهُ یَهۜدِیۙ مَنْ یَّشَآءُ ۗ لٰی صِرَاطٍ مُّسْتَقِیۙمٍ ﴿٢١٤﴾

215. Esse-ki zotte pensé zotte pou rente dans Paradis alors ki zotte pa encore passe par ça ki banne avant-zotte ti passé ? Malhére et la mizére ti gagne banne-là et banne-là ti sécoué avec violence ziska ki le Méssazer et tout banne ki ti croire avec li, zotte ti crié : « Quand sécours Allāh *pou vini* ? » Ecouté ! En vérité, sécours Allāh li prés.

اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تَدْخُلُوْا الْجَنَّةَ وَاَنْتُمْ لَا یَاۤتِیْكُمْ مِّثْلُ الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْۢ قَبْلِکُمْ ۗ مَسَّتْهُمُ الْبَآسَآءُ وَالصَّرَآءُ ۗ وَرَزَّلُوْا حَتّٰی یَقُوْلَ الرَّسُوْلُ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهُ ۗ مَتٰی تَضَرَّ اللّٰهُ ۗ اَلَا لَآ تَضَرَّ اللّٰهُ قَرِیۙبًا ﴿٢١٥﴾

216. Banne-là dimanne toi ça ki zotte pou dépensé. Dire *banne-là* : « Ça ki zotte dépensé dans *zot* di biens, li bizin pou zot papa-mama et *pou* zot familles proce et *pou* banne orphélins et *pou* banne ki dans nécessité et *pou* banne voyazéres. Et n'importe kik bon action ki zotte faire, certainement Allāh conne ça bien. »

یَسْئَلُو۟نَكَ مَاذَا یُنۢفِقُو۟نَ ؕ قُلْ مَا اَنْفَقْتُمْ مِّنۢ خَیۡرٍ فَلِلّٰهِ الدِّیۡنُ وَاللّٰۤی قَرِیۡبِیۡنَ وَاللِّیۡتِمٰی وَالمَسۡكِیۡنَ وَابۡنِ السَّبۡیۡلِ ۗ وَمَا تَفَعَّلُو۟ا مِنۢ خَیۡرٍ فَاِنَّ اللّٰهَ بِهٖ عَلِیۡمٌ ﴿٢١٦﴾

217. Finne donne-zotte l'orde pou combatte, alors ki li désagréabe pou zotte, mais li possibe ki zotte éna répigance pou ène soze alors ki li bon pou zotte. Et li possibe ki zotte content ène soze alors ki li mauvais pou zotte. Allāh conné alors ki zotte pa conné.

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ
وَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ
وَعَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٧﴾

R 27 218. Banne-là dimanne toi lor la guére dans Moïs Sacré. Dire *banne-là*: « Faire la guére là-dans, li ène pécé grave, mais sélon Allāh, li pli grave encore pou empéce *dimounes* suive simé Allāh, pou nié Li, et pou empéce *dimounes* alle la Mosquée Sacré, et pou expilsé dépi-là so banne *vrai* dimounes. Et persékition li encore pli grave ki tué *dimounes*. » Et banne *mécrcéants*-là pa pou arrête faire la guére conte zotte ziska ki banne-là faire zotte rénié zot rélizion si banne-là capave. Parmi zotte, dimoune ki rénié so rélizion et ki mort couma incroyant, ça banne-là ki zot banne actions pa pou servi nanrien dans ça lé monde-là et dans l'Aute lé monde-là *oussi*. Ça banne-là ki banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ وَتِتَالٍ فِيهِ
قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ ۖ وَصَدٌّ عَنِ
سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَأَخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ ۗ وَ
الْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ۗ وَلَا
يُزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَئُرُّدُّوكُمْ
عَنْ دِيَارِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا ۗ وَمَنْ يَئُرِّتْ
وَدَّ مِثْلَكُمْ عَنْ دِينِهِ فَيَمُتْ وَهُوَ كَافِرٌ
فَأُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ ۗ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢١٨﴾

219. En vérité, banne ki croire et banne ki émigré et ki litte dans simé Allāh, ça banne-là ki espére Allāh So miséricorde. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ
هَاجَرُوا وَآجَاهُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
أُولَٰئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ
عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢١٩﴾

220. Banne-là pose toi question lor intoxicant et zoué la sance. Dire *banne-là*: « Dans tout lé-dé éna ène grand pécé ék banne avantazes pou dimounes. Mais zot *côté* pécé li pli grand ki zot l'avantaze. » Et banne-là dimanne toi ki zotte bizin dépensé. Dire *banne-là*: « Dépense ça ki zotte capave s'en passé dans zot *nécessité*. » Coumme ça-même Allāh explique clairement So banne Signes pou ki zotte réfléci

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَ الْمَيْسِرِ
قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفَعَةٌ
لِّلنَّاسِ زَوَائِدُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَّفْعِهِمَا ۗ
وَيَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَ
كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢٢٠﴾

221. Lor ça lé monde-là et lor l’Aute-là. Et banne-là dimanne toi lor banne orphélins. Dire *banne-là* : « Guette zot bien-être, li ène bon action. Et si zotte garde relations avec ça banne-là, bé *pa oublié ki banne-là finne vinne* zot frères. Et Allāh conne distingué ente sémère désorde et dimoune ki améne réforme. Et si Allāh ti oulé, Li ti pou mette zotte dans diffikiltés. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze. »

222. Et pa marié banne madames *ki* idolâtes tant ki zotte pa croire. Et certainement ène madame ki esclave ki croire li vaut mié ki ène madame ki idolâte *ki pa* esclave, même si *sanne-là* li faire-zotte plaisir. Et pa donne en mariaze *zot banne ti-filles* are banne idolâtes tant ki banne-là pa vinne croyants. Et, certainement ène esclave croyant li vaut mié ki ène idolâte *ki pa* esclave même-si *sanne-là* li faire-zotte plaisir. Banne *idolâtes-là* pé appelle zotte vers di Fé alors ki Allāh, par So permission, pé appelle zotte vers Paradis et *So* pardon. Et *Allāh* Li explique banne dimounes So banne Signes clairement pou ki zotte prend compte *avertissement*.

R 28 223. Et banne-là questionne toi lor règles *banne madames*. Dire *banne-là* : « Ça li ène indisposition.⁸ Donc reste à l’écart banne madames pendant *zot* règles et pa établir rapports avec banne-là tant ki banne-là pa vinne prope. Et quand banne-là finne purifié zotte, approche banne-là couma Allāh finne donne-zotte l’orde. En vérité, Allāh content banne ki tourne vers Li avec répentance et Li content *oussi* banne ki garde zotte pur et prope.

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَيَسْأَلُوكَ عَنِ
الْيَتَامَىٰ قُلْ إِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ
تُخَافُوا هُمْ فَإُخْوَانُكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
الْمُفْسِدَ مِنَ الْمُصْلِحِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
لَأَعْتَبْتَكُمْ إِنْ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢١﴾

وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا
لَا مَهْ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكَةٍ وَكَوْ
أَعَجَبْتَكُمْ وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ
حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ
مِّنْ مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعَجَبْتُمْ أَتُولَّاتُكُم
يَدْعُونَ إِلَى التَّارِكِ وَاللَّهُ يَدْعُوا إِلَى
الْحَيَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ
لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢٢﴾

وَيَسْأَلُوكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ
أَذَىٰ فَاَعْتَرِزُوا النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ
وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ فَإِذَا
تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ
اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَ
يُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٣﴾

8. Mot ‘adhā’ vé dire oussi: di tort. Pa capave prend ça sens-là. Li pou conte l’honnére Allāh si nous dire ki Li finne créé ène kit-soze ki pou faire banne madames di tort.

224. Zot madames représente pou zotte ène terrain ki finne préparé pou kiltivé. Donc, alle couma zotte oulé dans zot terrain ki finne préparé pou kiltivé. Et avoye divant zotte *kik bien* pou zotte-mêmes; et craigne Allāh et conné ki certainement zotte pou raconte Li; et donne banne croyants ça bon nouvelle-là.

نِسَاءُكُمْ حَزَنَتْ لَكُمْ فَأْتُوا حَزَنَكُمْ
أَنْ شِئْتُمْ زَوْجًا مِمَّا كَفَرْتُمْ وَاتَّقُوا
اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلْقَوْنَ بِهِ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٣﴾

225. Et pa faire Allāh vinne ène cible pou zot serments pou ki zotte pa faire le bien, *pou ki* zotte pa azir avec droitire et *pou ki* zotte pa faire la paix ente banne dimounes. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ
أَنْ تَبْرُوا وَتَتَّقُوا وَتُصَلِحُوا بَيْنَ
النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾

226. Allāh pa pou attrape zotte pou zot serments sans valére, mais Li pou attrape zotte pou ça ki zot le kére finne récolté *par zot travail*. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Indilzent.

لَا يَأْخُذُكُمْ اللَّهُ بِاللَّعْنَةِ فِي أَيْمَانِكُمْ
وَلَكِنْ يُؤْخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٣٦﴾

227. Pou banne ki faire serments pou pa approce zot madames, li permette attanne ziska quatre mois *maximum*, alors si banne-là réourné *lor zot décision*, certainement Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

لِلَّذِينَ يُؤْتُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصًا
أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ فَإِنْ أَفَاءَ فَإِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٧﴾

228. Et si banne-là décide pou divorcé, alors certainement Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ ﴿٣٨﴾

229. Et banne madames divorcé, zotte pou attanne concernant zotte-mêmes ziska trois règles et li pa permette ki banne-là garde sécret ça ki Allāh finne créé dans zot vente, si zotte croire dans Allāh et dans Dernier Zour. Et dans ça cas-là, banne-là zot maris éna plisse droit pou réprend zotte, si zotte désire réconcilié. Et, d'après la droitire, banne *madames-là* éna même droits ki *banne zommes* éna lor zotte, alors ki banne zommes éna ène degré *l'avantaze* lor zotte. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَالْمُطَلَّقَاتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ
ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمَنَّ
مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ
يُؤْمِنَنَّ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَأَعْلَنَ لِهِنَّ مَا كُنَّ يُؤْمِنْنَ
بِهِمْ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ
بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّيْجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ
وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٩﴾

R 29 230. Ça divorce-là li prononcé dé-fois, alors après ça réténir banne-là dans ène façon convénabe ou soi renvoye banne-là avec bonté. Et li pa permette pou zotte ki zotte réprend kit-soze dans ça ki zotte finne donne zot *madames* à moins ki zotte tout lé-dé pére ki zotte pa pou capave respecté limites *ki Allāh finne fixé*. Mais si zotte pére ki ça dé-là pa pou capave respecté limites *ki Allāh finne fixé*, alors li pa ène pécé ni pou ène, ni pou l'aute dans ça ki *madame-là* li donnè pou raceté so liberté. Ça, li banne limites *ki Allāh finne fixé*. Donc pa transgresse zotte. Et banne dimounes ki transgresse limites *ki Allāh finne fixé*, ça banne-là ki banne inzistes.

231. Et si *mari-là* li donne li divorce ène troizième fois, alors li péna permission pou réprend li *madame-là* tant ki *madame-là* li pa marié are ène l'aute. Et si *sanne-là oussi* divorce are *madame-là*, alors li pa ène pécé pou lé-dé ki zotte rétourne ène are l'aute si zotte-dé pensé ki *sanne fois-là* zotte pou capave respecté limites *ki Allāh finne fixé*. Et ça, li banne limites *ki Allāh finne prescrire*, ki Li finne expliqué avec clarté pou banne dimounes ki éna connaissance.

232. Et quand zotte divorce are zot *madames* et ki banne-là approce la fin période *ki finne prescrire*, alors garde zotte dans ène façon convénabe ou soi renvoye zotte dans ène façon convénabe. Et pa réténir banne-là dans ène façon inziste pou ki zotte montré zotte opprèssif *vis-à-vis banne-là*. Et dimoune ki faire ça, li pé faire di tort so prope l'âme. Et pa faire moquerie are banne commanements Allāh. Et mazine favère *ki Allāh finne faire* lor zotte, et *oussi* ça ki Li finne faire déssanne lor zotte dépi dans le Live et la Sazesse — par ça-même ki Li averti

الطَّلَاقِ مَرَّتَيْنِ مِمَّا سَاكَ بِمَعْرُوفٍ
 أَوْ تَشْرِيحٍ بِإِحْسَانٍ، وَلَا يَجِدُ لَكُمْ أَنْ
 تَأْخُذُوا بِمِمَّا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ
 يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ
 أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ، فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا
 فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ، تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا
 تَعْتَدُوهَا، وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ
 فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٠﴾

فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّى
 تَتَّكِفَ زَوْجًا غَيْرَهُ، فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا
 جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ
 يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ، وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
 يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ
 فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ
 بِمَعْرُوفٍ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لَتَعْتَدُوا
 وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ، وَلَا
 تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا، وَادْكُرُوا
 نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ، وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ
 مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ لِيُعْظَمَ بِهِ وَاتَّقُوا

zotte. Et craigne Allāh, et conné ki Allāh conne bien tout kit-soze.

اللَّهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٠﴾

R 30 233. Et quand zotte divorce are zot madames et ki banne-là arrive la fin zot délai *ki finne prescrire*, pa empéce-zotte marié avec zot maris si banne-là d'accord ente zotte dans ène façon convénabe. Ça, li ène avertissement pou ça dimoune parmi zotte ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour. Ça, li *manière* pli béni et li pli pur pou zotte. Et Allāh conné tandisse ki zotte pa conné.

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَاضُوا بَيْنَهُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۗ ذَٰلِكَ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ ذَٰلِكُمْ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَأَطْهَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

234. Et banne mamas bizin allaite zot zenfants dé l'années complète pou ça *zomme* ki oulé ki complète *période* allaitement. Et papa ça zenfant-là li responsabe pou provisions et vêtements mama-là dans ène façon convénabe. Pa finne mette lor personne ène fardeau ki dépasse so capacité. Faudré pa ki faire mama-là mizère à cause so zenfant, et ni *ki faire* papa-là *mizère* à cause so zenfant. Et même obligation pou héritier-là. Si tout lé-dé, après consentement et consil-tation ente zotte, zotte décide lor sévrage *zenfant-là*, péna aukène blâme lor zotte. Et si zotte désire prend ène nourrice pou zot zenfants, péna aukène blâme lor zotte à condition ki zotte rémette *li* ça ki ti éna pou donné dans ène façon convénabe. Et craigne Allāh et conné ki Allāh guette bien ça ki zotte faire.

وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُتِمَّ الرَّضَاعَةَ ۗ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ إِنْ رَزَقَهُنَّ وَكِسَوْتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۗ لَا تَكْلَفُ نَفْسٌ إِلَّا وِشْعَهَا ۗ وَلَا تَضَارُّ وَالِدَاتُ يَوْلَادَهُنَّ وَلَا مَوْلُودٌ لَهُنَّ يَوْلَادَهُنَّ ۗ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَٰلِكَ ۗ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ۗ وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْتَرْضِعُوا أَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذْ أَسَلْتُمُوهُنَّ مِمَّا أَتَيْتُمُ بِالْمَعْرُوفِ ۗ وَالْتَقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٢﴾

235. Et banne, d'ente zotte, ki mort et ki laisse derrière *zotte zot* banne madames, ça banne *madames-là* par rapport à zotte-mêmes bizin attanne *ène délai* quatre mois et disse *zours*. Et quand banne-là arrive la fin zot délai *ki finne prescrire*, péna aukène blâme lor zotte *ô banne ki responsabes!* dans tout ça ki banne *veuves-là* faire dans ène façon

وَالَّذِينَ يَتَّبِعُوكُمْ فَيُدْرُونَكُمْ وَيُدْرُونَ أَزْوَاجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۗ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ

convénabe concernant zotte-mêmes. Et Allâh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

يَا مَعْرُوفُ وَاللَّهِ بِمَا تَعْمَلُونَ خَيْرٌ ﴿٣٥﴾

236. Et péna aukène blâme lor zotte, si zotte donne ça banne madames-là kik indication lor proposition mariaze ou soi si zotte garde-ça sécret dans zot lé kére. Allâh conné ki sirement zotte pou éna ène pensée pou ça banne *madames-là*. Mais pa faire promesse sécret are banne-là sauf ki zotte dire *banne-là* ène parole convénabe. Et pa décide contracté mariaze tant ki période ki finne prescrire pa finne terminé. Et conné ki Allâh conné ça ki zotte éna dans zot lé kére, donc faire attention are Li. Et conné ki Allâh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Indilzent.

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُمْ بِهِ مِنْ خُطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْنَنْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ عَلَيْهِ اللَّهُ أَنْتُمْ سَتَدٌ لَهُمْ وَلَكِنْ لَا تُوَاعِدُوا هُمْ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَعْرُوفًا وَلَا تَعْزِمُوا عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابَ أَجَلَهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ ۗ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٦﴾

R 31 237. Li pa ène pécé pou zotte si zot divorce are *zot* madames oussi longtemps ki zotte pa finne touce banne-là, ou-bien *oussi longtemps* ki zotte pa finne fixé dot pou banne-là. Mais donne banne-là kik provision — dimoune rice sélon so moyen, dimoune pauve sélon so moyen — ène provision dans ène façon convénabe. Ça, *li* ène obligation pou banne ki éna ène conduite excellent.

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً ۖ وَوَمِتَّعُوهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ قَدَرَهُ ۗ وَعَلَى الْمُقْتِرِ قَدَرَهُ ۚ مَتَاعًا ۗ يَا مَعْرُوفُ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾

238. Et si zotte divorce are banne-là avant ki zotte finne touce banne-là, et ki zotte finne fini fixé ène dot pou banne-là, alors *paye* la moitié ça ki zotte finne fixé, à moins ki banne-là désisté ou soi ki dimoune ki déténer lien mariaze-là *li* désisté. Et si zotte montré indilzence, *li* pou pli prés are la droitire. Et pa oublié faire le bien ente zotte. En vérité, Allâh guette bien ça ki zotte faire.

وَإِنْ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَخْفُونَ أَوْ يَعْفُوا الَّذِي بِيَدِهِ عُقْدَةُ النِّكَاحِ ۗ وَأَنْ تَخْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى ۗ وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٨﴾

239. Sirveille avec *riguère* zot banne la Prières et *sirtout* la Prière central et diboute divant Allâh avec soumission.

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ ۗ وَقُوْا لِرَبِّكُمْ قَانِتِينَ ﴿٣٩﴾

240. Et si zotte éna kik crainte, alors prié même-zotte pé marcé ou soi zotte lor zot montires. Ensuite, quand zotte en sékirité, mazine Allāh façon ki Li finne enseigne zotte ki zotte pa ti conné avant.

فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا فَإِذَا
آمِنْتُمْ فَأَدْعُوا اللَّهَ حَمَلًا عَلَّامَكُمْ مِمَّا
لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾

241. Et banne, parmi zotte, ki mort et ki laisse derrière banne madames, zotte ava laisse ène testament en favère zot madames ki banne-là *continié* profite bénéfices dans zot la caze pou ène l'année, sans ki mette zotte déhors. Mais si zotte allé par zotte-mêmes, péna aukène blâme lor zotte ki banne *responsabes* pou n'importe ki kit-soze convénabe ki banne *madames-là* faire par rapport à zotte-mêmes. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ
أَزْوَاجًا بِرِّهِنَّ وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مِمَّا عَرَا إِلَى
الْحَوْلِ غَيْرِ لِأَخْرَاجِهِمْ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ
مِنْ مَعْرُوفٍ ؕ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٣﴾

242. Et pou banne madames divorcé oussi, *bizin éna* ène provision dans ène façon convénabe. Ça, li ène obligation lor banne ki éna la crainte Allāh.

وَاللَّمْ طَلَقْتُمْ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ ؕ حَقًّا
عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾

243. Coumme ça-même Allāh explique zotte avec clarté So banne commanements pou ki zotte comprend.

كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾

R 32 244. Esse-ki to pa finne tanne parlé ça banne ki, par milliers, ti sorti dépi zot la cazes, zotte ti pé pére la mort? Et Allāh ti dire banne-là : « Accepté la mort. » Ensuite, Li ti rédonne banne-là la vie. En vérité, Allāh faire boucoup grâces lor banne dimounes, mais la plipart dimounes péna reconnaissance pou Allāh.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ
وَهُمْ أَلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ
اللَّهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ ؕ إِنَّ اللَّهَ
لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾

245. Et combatte pou la cause Allāh, et conné ki Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ
اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٧﴾

246. Ki sanne-là ki pou faire Allāh ène zoli prêt pou ki Allāh miltiplié ça pou li boucoup fois? Et Allāh parfois Li

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
فَيُضْعِفُهُ لَهُ أَمْضَاعًا كَثِيرًا ۗ وَاللَّهُ

tini So provision et parfois Li étale li. Et vers Li-Même ki pou raméne zotte.

يَقْبِضُ وَيَبْضُطُ وَلَا يَهْدِيهِ تَرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾

247. Esse-ki to pa finne tanne parlé ça banne séfs parmi Zenfants Israël après Moïse, quand banne-là ti dire ène zot Prophète : « Nomme ène le roi pou nous pou ki nous combatte pou la cause Allāh? » Li ti réponne : « Esse-ki li pa probabe ki zotte pa pou combatte si zotte gagne l'orde pou combatte? » Banne-là ti dire : « Pou ki raison nous pa pou combatte dans Allāh So simé, alors ki finne expilsé nous dépi dans nou la cazes et ki finne sépare nous are nou banne garçons? » Mais quand ti donne zotte l'orde pou combatte, banne-là ti tourne lé dos excepté ène ti nombre parmi zotte. Et Allāh conne bien banne transgresséres.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَدِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّ لَهُمْ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَاءِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٣٧﴾

248. Et banne-là, zot Prophète ti dire zotte, « En vérité, Allāh finne nomme Tālōut couma lé roi pour zotte. » Banne-là ti dire, « Couma li capave vinne nou lé roi, alors ki nous éna plisse droit ki-li pou vinne lé roi, et lor-là li pa finne gagne boucoup di biens? » Li Prophète-là ti dire banne-là : « En vérité, Allāh finne préfère soisir li lor zotte et Li finne augmente so connaissance ék so la force physique bien-même. » Et Allāh accorde So royauté dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَتَىٰ يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مَلِكَهُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٨﴾

249. Et banne-là zot Prophète ti dire zotte : « En vérité, signe so royauté, li ça : ki zotte pou gagne ène lé kére, là-dans pou éna tranquillité dé la part zot Seignére, et ène légs dans ça ki famille Moïse et famille Aaron finne laissé — banne anzes pé saryé ça. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou zotte si zotte croyants. »

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِّمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَىٰ وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّكُم مِّن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٣٩﴾

R 33 250. Et quand Tālōūt ti sorti avec so banne soldats pou combatte, li ti dire : « En vérité, Allāh pou testé zotte are ène la riviére. Dimoune ki boire là-dans rempli vente, li pa pou dans mo banne, sauf dimoune ki pa boire là-dans rempli vente, certainement li dans mo banne, c'est-à-dire sauf dimoune ki pou prend ène dé coup là-dans dans cré so la mains. » Mais banne-là ti boire là-dans, excepté ène ti nombre parmi zotte. Et quand banne-là ti traverse ça la riviére-là — Tālōūt li-même et banne ki ti croire avec li — banne désobéissants-là ti dire : « Azordi, nous péna la force conte Djālōūt et so banne troupes. » Mais banne ki ti éna certitude ki ène zour zotte pou rencontre Allāh, zotte ti dire : « Par l'orde Allāh, comié fois ène ti groupe finne gagne la victoire lor ène groupe bien nombré! Et Allāh Li avec banne ki persévéré. »

251. Et quand banne-là ti finne sorti pou affronte Djālōūt ék so banne soldats, zotte ti dire : « Nou Seignére ! Verse persévérance lor nous et ranne ferme nou banne-pas et aide-nous conte ça pép ki mécréant. »

252. Donc, avec l'orde Allāh, zotte ti mette banne mécréants-là en dérouté. Et David ti tué Djālōūt. Et Allāh ti donne-li royauté et sazesse et ti enseigne li dépi ça ki Allāh Li oulé. Et si Allāh pa ti répousse banne dimoune éna par lé zautes, certainement désorde ti pou répanne partout lor la terre. Mais Allāh faire boucoup grâces lor tout banne péps.

253. Ça, zotte banne Signes Allāh. Nous récite toi ça avec la vérité. Et, en vérité, to ène dans banne Méssazers.

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ
 اللَّهُ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ
 فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي
 إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرَبُوا
 مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ
 وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا
 الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ
 يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقَوْنَ آلِلَهُ كَمْ مِنْ فِئَةٍ
 قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ
 وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٢٥٠﴾

وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا
 رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّثْ
 أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٥١﴾

فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ
 جَالُوتَ وَاتَّعْتَهُ اللَّهُ الْمُلْكَ وَالْحِكْمَةَ
 وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْ لَا دَفَعُ اللَّهُ
 النَّاسَ بَعْضَهُمُ بِبَعْضٍ لَّفَسَدَتِ
 الْأَرْضُ وَلَئِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى
 الْعَالَمِينَ ﴿٢٥٢﴾

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَشَاهُهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ
 وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٣﴾

PARTIE 3

254. Ça banne Mèssazers-là, Nous finne donne éna parmi banne-là excellence lor lé zautes. Parmi banne-là, éna ki Allāh ti cause are zotte *dans ène façon spécial*; et éna ki Li ti élève zotte dans niveau *zot rang*.⁹ Et Nous ti accorde Jésus, fils de Marie, banne préves clair et Nous ti fortifié li avec l'Esprit dé Saintété. Et si Allāh ti oulé, banne *ki ti vinne* après zotte, pa ti pou la guére ente zotte après ki banne Signes clair finne vinne cotte zotte. Mais banne-là ti gagne désaccord *ente zotte*. Parmi banne-là, éna ki ti croire, et parmi banne-là, éna ki pa ti croire. Si Allāh ti oulé, zotte pa ti pou la guére' ente zotte. Mais Allāh faire ça ki Li oulé.

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ، مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ، وَأَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ، وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ، وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٤﴾

R 34 255. O banne ki croire ! Dépense dans provision ki Nous finne accorde zotte avant ki ça zour-là vini cotte pa pou éna ni transaction, ni l'amitié, ni intercession. Et banne mécréants ki banne inzistes.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمْ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خِلَّةَ وَلَا شَفَاعَةً وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٥﴾

256. Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li, Li tout lé temps Vivant, Li Existé par Li-Même et lor *Li-Même* ki l'existence tout kit-soze dépanne. Ni assoupissement, ni sommeil pa attrape Li. Pou Li tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Ki sanne-là ki pou intercéde dans So présence sans So permission ? Li conne ça ki divant banne-là et ça ki derrière banne-là. Et banne-là pa saisi nanrien

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ، لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ، مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ، يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ، وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا

9. Nous capave mette ène stop après 'minhoum' au lié avant li. Dans ça cas-là, pou pli facile lire et comprend tradiction-là. Li pou coumme-ça : Ça banne Mèssazers-là, là-dans, Nous finne donne certains, excellence lor lé zautes. Allāh ti cause are zotte ; et éna Li ti élève zotte dans niveau *zot rang*...

dans *Allāh* So connaissance sauf ça ki Li oulé. So Trône¹⁰ li couvert banne lé ciéls et la terre. Et maintien ça dé-là pa fatigue Li. Et Li-Même Li Bien-Haut dans So gloire, Li Bien-Grand.

شَاءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمٰوٰتِ وَ
الْاَرْضَ ۗ وَلَا يَـُٔودُهٗٓ حِفْظُهُمَا ۗ وَهُوَ
الْعَلِيُّ الْعَظِيْمُ ﴿٢٥١﴾

257. Péna contrainte dans rélizion. Certainement finne éna distinction ente *vrai* guidance ék l'égarément. Donc dimoune ki réfize laisse li guidé par banne transgresséres et ki croire dans Allāh, certainement li finne attrape ène *tel* poignée solide ki impossible pou ça cassé. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

لَا اِكْرٰهَ فِي الدِّيْنِ ۗ قَدْ تَّبَيَّنَ الرُّشْدُ
مِنَ الْغَيِّ ۗ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوْتِ وَ
يُؤْمِنْ بِاللّٰهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ
الْوُثْقٰى لَا انْفِصَامَ لَهَا ۗ وَاللّٰهُ سَمِيْعٌ
عَلِيْمٌ ﴿٢٥٢﴾

258. Allāh Li Camarade banne dimoune ki croire. Li tire zotte dépi dans banne *toute sorte* l'obskirités *pou améne zotte* vers la limière. Et banne ki pa croire éna pou camarades banne transgresséres ki tire zotte dépi dans la limière *pou améne zotte* vers banne *toute sorte* l'obskirités. Ça banne-là ki banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

اللّٰهُ وَلِيُّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ۗ يُخْرِجُهُمْ
مِّنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ۗ وَالَّذِيْنَ
كَفَرُوْا اَوْلِيَٰهُمْ الطَّاغُوْتُ ۗ
يُخْرِجُوْنَهُمْ مِّنَ النُّوْرِ اِلَى الظُّلُمٰتِ
ۗ اُولٰٓئِكَ اَصْحٰبُ النَّارِ ۗ هُمْ فِيْهَا
خٰلِدُوْنَ ﴿٢٥٣﴾

R 35 259. Esse-ki to pa finne réfléci lor ça dimoune ki ti diskite are Abraham lor so Seignére, parski Allāh ti accorde li royaume ? Quand Abraham ti dire *li* : « Mo Seignére Li-Même Ki donne la vie et Ki donne la mort. » Li ti réponne : « Mo *oussi* mo donne la vie et mo donne la mort. » Abraham ti dire *li* : « En vérité, Allāh faire soleil vinne dépi l'Est, toi, faire-li vinne dépi l'Ouest. » Alors mécréant-là ti abazourdi. Et Allāh pa guide ça pép ki inziste.

اَلَمْ تَرَ اِلَى الَّذِيْ حٰجَبَ رَبُّهُمُ فِي
رَبِّهٖٓ اَنْ اَتَهُ اللّٰهُ الْمَلِكُ ۗ اِذْ قَالَ
لِرَبِّهِمْ رَبِّيُّ الَّذِيْ يُحْيِيْ وَيُمِيْتُ ۗ قَالَ
اَنَا اُحْيِيْ وَاُمِيْتُ ۗ قَالَ لِرَبِّهِمْ فَاَن
اللّٰهُ يٰٓاْتِيْنَ بِالسَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَاَت
بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِيْ كَفَرَ ۗ
وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٢٥٤﴾

10. Mot 'kursiy' vé dire: siéze du pouvoir ou soi trône. Ça vé dire oussi connaissance et tout ça ki nécessaire pou ène gouvernement.

260. Ou soi couma ça dimoune ki ti pé traverse ène la ville ki ti en ruine, tombé lor so banne toits. Li ti dire : « Quand Allāh pou faire ça réville après so destruction ? » Alors Allāh ti donne li ène *zenre* la mort pou cent bananés; ensuite Li ti léve li et Li ti dire *li* : « Comié lé temps to finne resté *dans ça l'état-là* ? » Li ti réponne : « Mo finne reste ène la journée ou soi ène partie ène la journée. » Alors Allāh Li ti dire : « Au contraire, to finne reste cent bananés *dans ça l'état-là*. Astère guette to nourritire ék to boire ; zotte pa finne gâté. Et guette to bourrique *oussi*. Et *Nous finne faire ça pou ki Nous faire toi ène Signe pou banne dimounes*. Et guette banne lé zos-là couma Nous rémette zotte en place et habille zotte avec la sair. » Et quand tout ça finne vinne clair pou li, li ti dire : « Mo finne conné ki Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé. »

261. Et *mazine* quand Abraham ti dire : « Mo Seignère ! Montré-moi couma To réssissite banne morts. » Li ti dire *li* : « Esse-ki to pa finne amène la foi ? » Li ti réponne : « Bien sire *mo croire*, mais *mo dimanne ça pou ki mo lé kéré gagne tranquillité*. » Allāh Li ti dire : « Prend quatte zoiseaux et apprivoise zotte. Ensuite laisse sakène d'ente zotte lor sak colline. Ensuite appelle-zotte, zotte pou retourne en vitesse cote toi. Et conné ki Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze. »

R 36 262. L'exempe banne ki dépense zot di biens dans simé Allāh, li couma ène la grain ki produire sept zépi, et dans sak zépi éna cent la grains. Et Allāh pou multiplié *li* encore pou dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا ۗ قَالَ مَا تَتْلُو اللَّهُ مِائَةً عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ ۗ قَالَ كَمْ لَبِثْتُمْ ۗ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۗ قَالَ بَلْ لَبِثْتُمْ مِائَةً عَامٍ فَأَنْظِرُوا إِلَى طَعَامِكُمْ وَشَرَابِكُمْ لَمْ يَتَسَنَّه ۗ وَوَأَنْظِرُوا إِلَى حِمَارِكُمْ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِلنَّاسِ ۗ وَأَنْظِرُوا إِلَى الْعِطَابِكُمْ نُنَشِّرُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا حَجَمًا ۗ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ ۗ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٠﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ ارْنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ ۗ قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِن ۗ قَالَ بَلَىٰ وَلَكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِي ۗ قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا ۗ وَاعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣١﴾

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَتَتْ سَنَابِلَ سَبْعِ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِّائَةٌ حَبَّةٌ ۗ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٢﴾

263. Banne ki dépense zot di biens dans simé Allāh, et ki pa faire suive ça ki zotte dépensé-là ni par kik réproce ou soi kik di tort, pou zotte, zot récompense li avec zot Seignére. Et zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَتَابًا
وَلَا أَدَىٰ ۗ اللَّهُمَّ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٣﴾

264. Dire ène parole agréabe, et accorde pardon li meillère ki l'aumône ki pou suive par di tort. Et Allāh Li pa bizin nanrien, Li Bien-Indilzent.

قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ
صَدَقَةٍ يَتَّبِعَهَا أَدَىٰ ۗ وَاللَّهُ غَنِيٌّ
حَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

265. O banne ki croire ! Pa ranne zot l'aumônes inutile par kik réproce ou soi kik di tort couma ça dimoune ki dépense so di biens pou ki banne dimounes trouvé et li pa croire ni dans Allāh, ni dans Dernier Zour. So cas li pareil couma ène roce lisse ki couvert are ène couce la terre, et ki ène gros la plie tombe lor là, li ranne li dégarni. Ça banne-là zotte pa tire aukène profit are ça ki zotte gagné par zot travail. Et Allāh pa guide pép ki mécréant.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُبْطِلُوا
صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ ۗ كَالَّذِي
يُنْفِقُ مَالَهُ رِجَاءَ النَّاسِ وَالْكَافِرِينَ
يَا لِلَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَمَثَلُهُ كَمَثَلِ
صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ
فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۗ لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ
مِّمَّا كَسَبُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْكَافِرِينَ ﴿٣٥﴾

266. Et cas banne ki dépense zot di biens pou serce Allāh So plaisir et pou fortifié zot l'âme, li pareil couma ène zardin lor ène hautère. Ène gros la plie tombe lor li, li amène doube rapport dans so fruits. Et si ène gros la plie pa tombe lor li, alors, même ène ti la plie pou siffi. Et Allāh guette bien ça ki zotte faire.

وَمَثَلِ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيْتًا مِّنْ
أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا
وَابِلٌ فَاتَتْ أَكْطَفَهَا ضِعْفَيْنِ ۗ فَإِن لَّمْ
يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلَّ ۗ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٦﴾

267. Esse-ki ène kikène parmi zotte ti a voudré posséde ène zardin pieds tammes et pieds raisins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé, là-dans éna tout kalité fruits pou li et alors ki li vié et ki so banne zenfants encore tipti et faibe et ki ène tornade ki éna di fé là-dans abatte lor zardin-là et ki li brilé ? Coumme ça-même Allāh finne faire So banne Signes clair pou zotte pou ki zotte capave réfléci.

أَيُّودًا أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّنْ
تَّجْوِيلٍ وَأَعْتَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ ۗ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ
وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّتٌ
ضَعْفَاءٌ ۗ فَاصْبِرْ بِمَا آصَابَكَ بِمَا أَنْزَلَ
اللَّهُ ۗ فَاحْتَرِقْ ۗ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٣٧﴾

R 37 268. O banne croyants ! Dans banne bon kit-sozes ki zotte finne gagné *par zot travail* et oussi dans ça ki Nous finne faire la terre produire pou zotte, dépense là-dans et pa rode ça ki mauvais là-dans *pou zotte dépensé dans simé Allāh* — banne tel sozes ki zotte-mêmes zotte pa pou accepté excepté avec li zié baissé *are la honte*. Et conné ki Allāh Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

269. Satan menace zotte are la mizére et récommance-zotte l'indécence tandisse ki Allāh promette-zotte pardon et grâce dé So part. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

270. Li donne sazesse dimoune ki Li oulé. Et dimoune ki récévoir sazesse certainement li finne gagne le bien en abondance. Et sélement banne dimounes ki éna intellizence ki faire attention.

271. Et n'importe ki dépense ki zotte faire, n'importe ki voeu ki zotte faire, certainement Allāh conne ça. Et péna aukèné aide pou banne inzistes.

272. Si zotte faire l'aumône ouvertement, li excellent. Mais si zotte caciette li et zotte donne-li banne pauvres, alors li meillére-encore pou zotte; et Allāh Li pou débarasse zotte are *boucoup* zot banne mauvais. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

273. Li pa to responsabilité pou guide-zotte *dans bon simé*. Mais Allāh guide dimoune ki Li oulé. Et ça ki zotte dépensé dans *zot di biens, so bénéfice* li pou zotte-mêmes, alors ki zotte pé dépense ça pou serce plaisir Allāh sélement. Et ça ki zotte dépensé dans *zot di biens, pou ranne zotte ça en entier et pa pou faire zotte aukèné inzistice*.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا مِن
طَبِئَتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ
مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ
تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِأَخِيذِي إِلَّا أَن
تُحِمُّوا فِيهِ، وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ
حَمِيدٌ ﴿٣٧﴾

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ
بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً
مِّنْهُ وَقَضَاءً وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٨﴾

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَن يَشَاءُ وَمَن
يُؤْتِ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا
كَثِيرًا وَمَا يَدْرَأُ إِلَّا أُولُو
الْأَلْبَابِ ﴿٣٩﴾

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِّن نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ
مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ وَمَا
لِلظَّالِمِينَ مِن أَنْصَارٍ ﴿٤٠﴾

إِن تَبَدُّوا لِلصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ إِنْ
تُحْفَوْهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ فَهِيَ
خَيْرٌ لَّكُمْ وَيُكَفِّرُ عَنْكُم مِّن سَيِّئَاتِكُمْ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٤١﴾

لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ
يَهْدِي مَن يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِن خَيْرٍ
فَلَا تُنْفِسْكُمْ، وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءً
وَجْهَ اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِن خَيْرٍ
يُؤْتِ لِيكُمُ وَأَنْتُمْ لَا تظَلُمُونَ ﴿٤٢﴾

274. Banne dépenses-là zotte pou banne ki dans nécessité et ki finne trouve zotte bloqué dans simé Allāh et ki pa pé capave sirkilé dans pays. Ène dimoune ki pa conné, li pensé ki banne-là rice parski banne-là réténir zotte-mêmes pou pa mendié. Mais toi to pou reconnaîte banne-là par zot l'aspect. Banne-là pa tace are dimoune pou mendié. Et tout ça ki zotte dépensé dans zot di biens, en vérité, Allāh conne ça bien.

لِلْمُفْرَاءِ الَّذِينَ أُخْصِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ مِنَ التَّعْوِفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِعْقَابًا وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٢٧٤﴾

R 38 275. Banne ki dépense zot di biens la nuite et li zour, en secret ou soi en public, pou zotte, zot récompense li avec zot Seignére. Et zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٥﴾

276. Banne ki manze l'intérêt, zotte pa pé tini zotte droite, mais zotte couma ça dimoune ki pé diboute ki Satan finne afflize li are folie. Li coumme ça, parski zotte dire : « Certainement commerce oussi li couma l'intérêt, » tandisse ki Allāh finne permette commerce et Li finne faire l'intérêt illégal. Alors dimoune ki gagne ène avertissement dé côté so Seignére et ki désisté, ça ki ti finne gagné avant, li reste pou li, et so z'affaire dépanne lor Allāh. Mais banne ki rétombe dans l'intérêt, ça banne-là ki banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا أَلَّا يَفْقَهُمُونَ إِلَّا كَمَا يَقُولُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَكَ مَوْعِظَةً مِّنْ رَبِّهِ فَآتَتْهُ فَلَئِمَّ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٦﴾

277. Allāh pou aboli l'intérêt et pou faire l'aumônes augmenté.¹¹ Et Allāh pa content dimoune ki bien ingrat, ki plonzé dans pécé.

يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرِي الصَّدَقَتِ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٧﴾

11. Ça verset-là li donne ène zizement clair ki tout banne systèmes économique ki basé lor prêté ou soi donné lor l'intérêt, zotte pou conne destruction tandisse ki banne systèmes économique cotte éna l'emphase lor faire la sarité, ça ki pou réissi.

278. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions et ki observe la Prière et ki paye Zakâte, pou zotte, zot récompense li cotte zot Seignère. Et zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

279. O banne ki croire ! Craigne Allāh, et laisse ça ki resté couma l'intérêt si *vraimême* zotte croyants.

280. Mais si zotte pa faire ça, alors tanne ça l'annonce la guère dé la part Allāh et So Méssazer; et si zotte répent, alors zot capital li pou zotte. Zotte pa pou faire di tort *personne*, et *personne* pa pou faire-zotte di tort.

281. Si ène dimoune *ki doit*, so la main amaré, alors *donne-li* ène délai ziska *ki li éna* facilité. Et si zotte faire la sarité *pou efface dette-là*, li pou meillère pou zotte, si sélement zotte conné.

282. Et rédoute zour quand pou faire zotte rétourne vers Allāh. Alors pou paye sak l'âme tout ça ki li finne gagné *par so travail* et pa pou faire banne-là aukène inzistice.

R 39 283. O banne ki croire ! Quand zotte prend *l'arzent* prété pou ène délai fixe, alors faire ça par écrit. Et *faire dé sorte* ki ène scribe écrire ça en toute zistice dans zot présence. Et aukène scribe péna droit réfize écrire. Li bizin écrire couma Allāh finne enseigne li, et dimoune ki finne contracté dette-là bizin dicté *li*; li bizin éna la crainte Allāh, so Seignère et li pa bizin diminié nanrien là-dans. Mais si dimoune dans dette-là, li ène idiot ou soi li faibe *d'esprit*, ou soi li pa capave dicté ça li-même, alors kikène ki veille lor so banne zintérêts, li bizin dicté ça en toute zistice. Et appelle dé

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ
آقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ
أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُّوا
مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٩﴾

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِّنَ
اللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَإِن تُبْتِغُوا لَكُمْ رُءُوسَ
أَمْوَالِكُمْ ۗ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

وَإِن كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ
مَيْسَرَةٍ ۗ وَأَن تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن
كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ۖ
ثُمَّ تَوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٢٨٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَعْتُمْ
بِذَيْنَ إِلَىٰ آجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ ۗ
وَلْيَكْتُب بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ ۗ
وَلَا يَأْب كَاتِبٌ أَن يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ
اللَّهُ ۗ فَلْيَكْتُب ۗ وَلْيَمْلِكِ الَّذِي عَلَيْهِ
الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ
شَيْئًا ۗ فَإِن كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ
سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَن
يُمِلَّ هُوَ فَلْيَمْلِكْ وَلِيَّهُ بِالْعَدْلِ ۗ وَ

témoins, parmi zot banne zommes. Et si pa gagne dé zommes, alors *soisir* ène zomme et dé madames dans banne ki satisfaire zotte couma témoins, *attention* ki ène dans ça dé-là oublié, alors l'aute-là pou faire li rappelle. Et banne témoins pa bizin réfizé quand appelle zotte. Et pa bizin zotte senti zotte fatigué pou écrire ça *dette-là* ki li tipti ou ki li grand, avec so délai *payement* : Ça, li pli ziste d'après Allāh et li banne mézires pli ferme pou établir témoignaze et li façon presque sire pou ki zotte pa tombe dans doute. *Écrire li obligatoire* à moins ki li ène marsandise ki là, et ki en place en place zotte pé éssanze li dé main en main. Donc li pa ène pécé pou zotte, si zotte pa écrire ça. Mais prend témoins quand zotte pé faire transaction ente zotte et aukène mal pa bizin arrive scribe ék témoin-là. Et si zotte faire *comme ça*, alors certainement li pou ène grand pécé dé zot part. Et craigne Allāh. Et Allāh accorde zotte la connaissance. Et Allāh conne bien tout kit-soze.

284. Mais si zotte en voyaze et ki zotte pa trouve ène scribe, alors *prend* ène *kit-soze en gaze* couma garantie. Et si ène, parmi zotte, confié ène l'aute ène kit-soze, alors dimoune ki pé garde ça kit-soze ki finne confié li-là, li bizin rétourne-li *l'aute dimoune-là*. Et li bizin craigne Allāh *Ki* so Seignère. Et pa caciette témoignaze. Et dimoune ki caciette ça, certainement, so lé kère pé commette pécé. Et Allāh conne bien ça ki zotte faire.

R40 285. Pou Allāh, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et même si zotte laisse paraîte ça ki dans zot lé kère, ou soi zotte garde li caciette, Allāh pou dimanne-zotte compte pou ça. Alors Li pou pardonne dimoune ki Li oulé, et Li pou pini dimoune ki Li oulé. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

اَسْتَشْهِدُ وَاَشْهَدُ مِنْ رَجَائِكُمْ
 قَانَ لَمْ يَكُونَا رَجَلَيْنِ قَرْجُلٌ وَ
 امْرَأَتَيْنِ يَمْنَن تَرْضَوْنَ مِنْ
 الشَّهَدَاءِ اَنْ تَضَلَّ احْدَهُمَا
 فَتَذَكَّرَ احْدَهُمَا الْاُخْرَى وَلَا يَأْب
 الشَّهَدَاءُ اِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَعُوا
 اَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا اَوْ كَبِيرًا اِلَى
 اَجْلِهِ ذَلِكُمْ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ
 اَقْوَمٌ لِلشَّهَادَةِ وَاَذْنِي الْاَلَا
 تَرْتَابُوا اِلَّا اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً
 حَاضِرَةً تُدِيرُوْنَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ
 عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اِلَّا تَكْتُبُوْهَا وَ
 اَشْهَدُ اِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ
 كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَاِنْ تَفَعَّلُوا
 فَاِنَّهُ فُسُوْقٌ بِكُمْ وَاَتَّقُوا اللّٰهَ
 يَعْلَمُ اللّٰهُ وَاَللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
 عَلِيْمٌ ﴿٢٨٢﴾

وَاِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا
 كَاتِبًا فَرِهْن مَّقْبُوضَةً فَاِنْ اَمِنَ
 بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ فَلَئُوْذٍ اَلَّذِي اَوْثَقْنَا
 اَمَانَتَهُ وَلْيَتَّقِ اللّٰهَ رَبَّهٗ وَلَا
 تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَاَمَنْ يَّكْتُمْهَا
 فَاِنَّهٗ اِثْمٌ قَلْبِهٖ وَاَللّٰهُ بِمَا
 تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ﴿٢٨٣﴾

اللّٰهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ
 وَاِنْ تُبَدُّوا مَا فِي اَنْفُسِكُمْ اَوْ يُخْفَوْا
 يُحَاسِبْكُمْ بِوَاللّٰهِ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ
 وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ وَاَللّٰهُ عَلٰى كُلِّ
 شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢٨٤﴾

286. Ça Mèssazer-là croire dans tout ça ki finne révèlé li dé la part so Seignére et banne croyants *oussi*. Zotte tout croire dans Allāh, dans So banne anzes, dans So banne Lives et dans So banne Mèssazers. Zotte dire : « Nous pa faire distinction ente aukène So banne Mèssazers ;» et zotte dire : « Nous finne tandé et nous finne obéir, nous implore To pardon, ô nou Seignére ! Et rétour-là li vers Toi. »

أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ مَا نُنْفِقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٣٨٦﴾

287. Allāh pa mette lor aukène l'âme ène fardeau ki en déhors so capacité. Li pou récompensé pou ça ki li mérité *pou so bon travail* et li pou pini pou ça ki li mérité *pou so mauvais travail*. Nou Seignére ! Pa attrape-nous si nous oublié, ou soi si nous commette kik errére. Nou Seignére! Pa sarze lor nous ène fardeau couma ça ki To ti sarze lor banne avant nous¹² couma *réziltat zot pécé*. Nou Seignére ! Pa sarze lor nous ça ki dépasse nou la force. Ferme li zié lor nou *banne erréres*, et pardonne-nous, et faire-nous miséricorde. To nou Protectére. Donc aide-nous conte ça pép ki mécréant.

لَا يَكْلِفُ اللَّهُ تَفْسُلًا وَلَا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَرَبُّنَا لَا يُؤَاخِذُكُمُ إِن تَسِينُوا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبُّنَا وَلَا يَتَّخِذُ عَلَيْنَا آصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبُّنَا وَلَا يُحْمِلُنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَارْحَمْنَا أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٣٨٧﴾

---

12. Ici pé faire référence à banne péps avant, ki pa ti éna aukène respect pou banne responsabilités rélizié ki Allāh ti confié zotte. Zotte finne transfére ça sarze-là à ène clerzé professionnel ki ti appartenir à banne rangs infériére dé la société. Donc, ça finne créé ène clerzé borné, arrogant et intolérant. Là-dans, impé-mème ki ti comprend clémence et zénérosité parole Allāh. Dans sourate al-Djoumou‘ah, finne compare ça banne séfs rélizié-là are banne bourriques ki pé saryé banne Lives rélizié. Zotte pé saryé sélement, mais zotte pa comprend ça ki éna là-dans. Donc bizin comprend mot ‘isr’ d’après contexte-là, parski ène responsabilité imposé par Allāh, li pa capave ène tel fardeau ki banne croyants rode pou sauvé dépi ça.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même
Allāh, Mo pli conné.

الْم ۝٢

3. Allāh ! Aukène pa digne
d'adoration excepté Li ; Céli Ki tout le
temps Vivant; Ki existé par Li-Même et
Ki souténir tout.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۝٣

4. Li finne faire déssanne lor toi le
Live, avec la vérité, ki confirme¹³ ça ki
avant li et Li finne faire déssanne la
Torah et l'Évanzile

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا
لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَ
الْإِنْجِيلَ ۝٤

5. avant-ça couma ène guidance
pou banne dimounes et Li finne faire
déssanne le Fourquâne¹⁴ ça-même ki faire
distinction. En vérité, banne ki nié banne
Signes Allāh, zotte pou gagne ène pinition
sévère. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li éna
pouvoir pou donne pinition ki bizin.

مِن قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ
الْفُرْقَانَ ۗ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ
اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ
ذُو انْتِقَامٍ ۝٥

6. En vérité, nanrien lor la terre, ni
dans banne lé ciéls pa caciette are Allāh.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ
وَلَا فِي السَّمَاءِ ۝٦

7. Li-Même Ki donne-zotte forme
couma Li oulé dans vente zot mama.
Aukène pa digne d'adoration excepté Li
Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ
يَشَاءُ ۗ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝٧

8. Li-Même Ki finne faire
déssanne lor toi le Live. Là-dans éna banne
versets ki décisif dans zot signification.
Zotte forme base Live-là. Et éna lé

هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ
آيَاتٌ مُّحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ

13. D'après contexte, mot « mougaddiq » vé dire: ça ki confirme (véracité
banne révélations avant) et oussi : ça ki réalise (banne prophécies dans banne
révélations avant).

14. Mot « fourquâne » vé dire oussi ène vérité incontestabe.

zaute *versets* ki capave donne différent interprétations. Mais banne ki zot lé kére finne dévié, zotte prend l'appui lor ça ki là-dans capave éna différent interprétations; zotte rode créé dissension quand zotte serce so interprétation, alors ki personne pa conne so *vrai* interprétation excepté Allāh et banne ki éna connaissance solide. Ça banne-là dire : « Nous croire là-dans; tout vinne dé la part nou Seignére. » Mais personne pa prête attention sauf banne ki possède l'intelligence.

مَتَشَبِهَاتٍ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ
زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ
الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ
تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ
يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا
وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٨﴾

دَقِيقَاتُ الْعَمْرِ
مَعْنَى الْعَمْرِ
مَعْنَى الْعَمْرِ
مَعْنَى الْعَمْرِ

9. « Nou Seignére ! Pa laisse nou lé kére dévié après ki To finne guide nous. Et accorde-nous miséricorde dé To part. En vérité, To-Même Ki Grand Donatére.

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَ
هَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ
الْوَهَّابُ ﴿٩﴾

10. « Nou Seignére ! En vérité, To pou rassemblé tout banne dimounes ène Zour cotte péna aukène doute lor là. Certainement Allāh Li pa manque So promesse. »

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ
فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿١٠﴾

ع
٩

R 2 11. En vérité, banne ki pa croire, zot zenfants et zot di biens pa pou servi zotte nanrien conte Allāh. Et ça banne-là ki pou combistibe *pou* di Fé

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُغْنِي عَنْهُمْ
أَمْوَالَهُمْ وَلَا أَوْلَادَهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا
وَأُولَئِكَ هُمُ وَقُودُ النَّارِ ﴿١١﴾

12. *Banne-là zot cas li* couma cas pép Pharaon et banne ki ti avant zotte. Banne-là ti prend Nou banne Signes pou mensozes. Alors Allāh finne pini zotte à cause zot péchés. Et Allāh Li Sévère dans *So* pinition.

كَذَّابٍ أَلْفِرَعُونِ، وَ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمْ اللَّهُ
بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٢﴾

13. Dire banne ki pa croire : « Zotte pou conne défaite et pou rassemblé zotte vers l'Enfer. Et ça l'endroit pou resté-là li bien mauvais !

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَ
تُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ دَرَيْسَ الْمَهَادِ ﴿١٣﴾

14. Certainement ti éna ène Signe pou zotte dans raconte ça dé l'armées-là. Ène l'armée ti pé combatte pou Allāh So cause et l'aute ti banne mécréants. Banne *croyants-là*

فَذَكَرْنَاكُمْ آيَةً فِي فِتْنَتَيْنِ اتَّقِنَا
فِتْنَةً نَقَابِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ أُخْرَى

ti trouve avec *zot* li zié ki banne *mécréants*-là ti dé fois pli nombré ki zotte. Et Allāh fortifié avec So l'aide dimoune ki Li oulé. En vérité, dans ça, éna ène lèçon pou banne ki éna li zié.

15. Finne faire *paraîte* zoli pou banne dimounes — l'amour banne sozes *ki dans zot natire zotte* désiré — madames, zenfants, trésors l'or-l'arzent ki gardé empilé, banne cévals ki finne marqué *pou montré zot classe*, banne bétails, et banne récoltes. Ça, li provision temporaire pou ça lé monde-là. Mais cotte Allāh *ki éna ène* excellent l'endroit pou rétourné.

16. Dire : « Esse-ki mo pou annonce-zotte meillère soze ki ça ? Pou banne ki éna la crainte Allāh, éna cotte zot Seignère, banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps; et *pou zotte éna oussi zot* banne conzoints ki finne pirifié *par Allāh* et oussi plaisir dé la part Allāh. Et Allāh *Li* guette bien *So* banne servitères.

17. *Tout ça, li pou* banne dimounes ki dire : « Nou Seignère ! Vraimême nous croire; donc pardonne-nous nou banne péchés et protèze-nous conte pinition di Fé. »

18. *Banne Zardins-là zotte pou* banne ki persévéré, banne ki cause vrai, banne ki obéissant, banne ki dépense *dans simé Allāh* et banne ki implore pardon dans la nuite so dernier partie.

19. *En même temps ki Li Bien Ferme* dans la zistice,¹⁵ Allāh donne témoignaze ki aukèna pa digne d'adoration

كَافِرَةً يَرُؤُهُمْ مَثَلِيهِمْ رَأْيِ الْعَيْنِ
وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنُصْرِهِ مَنْ يَشَاءُ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿١٣﴾

رُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ
وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ
الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ
وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَبَإِ ﴿١٤﴾

قُلْ أَوْثَقِكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذَلِكُمْ ، لِلَّذِينَ
اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ
مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ ، وَاللَّهُ
بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿١٥﴾

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا أَمْتٌ
فَاعْفُزْنَا ذُنُوبَنَا وَرَبَّنَا عَذَابَ
النَّارِ ﴿١٦﴾

الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَانِتِينَ وَ
الْمُسْتَفِيقِينَ وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ﴿١٨﴾

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ، وَالْمَلَكُوتُ وَ
أُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ ، لَا إِلَهَ إِلَّا

15. Expression ' quāiman bil-quist ' li pli fort ki ça tradiction ' Bien-Ferme dans la zistice ' oulé faire comprend. Ène meillère tradiction ti pou capave coumme-ça : ' Li touzour Vizilant lor la zistice. '

excepté Li, et banne anzes *oussi* et banne ki éna connaissance *oussi*, zotte donne même *témoignaze*. Aukène pa digne d'adoration excepté Li Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٩﴾

20. En vérité, la rélizion d'après Allāh, li Islam — *soumission total*. Et banne ki ti récévoir Live pa ti éna diverzence mais à cause zalousie entre zotte, après ki connaissance ti vinne cotte zotte. Et dimoune ki nié banne Signes Allāh, alors certainement, Allāh Li Rapide dans *dimanne* comptes.

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ اللَّهِ لَأَسْلَامٌ ۗ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ ۗ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعٌ الْحَسَابِ ﴿٢٠﴾

21. Mais si banne-là dispite avec toi, alors dire *zotte* : « Mo finne soumette mo l'attention are Allāh *So volonté, moi* et banne ki suive moi. » Et dire banne ki finne récévoir Live *avant zotte* et banne ilétrés *oussi* : « Esse-ki zotte finne soumette ? » Si banne-là soumette alors sirement zotte pou *bien* guidé, mais si zotte tourne lé dos, alors to dévoir li sélement pou transmette clairement le Mésaze. Et Allāh guette bien *So* banne servitères.

فَإِنْ كَانُوا مِنْكُمْ فَخَبِّرُوا وَغَيْرُكُمْ مَنِ اتَّبَعْتُمْ ۗ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ ۗ أَسْلَمْتُمْ ۗ فَإِنْ أَسْلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا ۗ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاءُ ۗ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢١﴾

R 3 22. Certainement, banne ki nié banne Signes Allāh et ki sans aukène droit, zotte rode pou tué banne Prophètes et zotte rode pou tué, parmi banne dimounes, banne ki ordonne la zistice, annonce-zotte ène pinition ki donne boucoup doulère.

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّيْنَ بِغَيْرِ حَقٍّ ۖ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ ۖ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٢﴾

23. Ça banne-là ki zot actions pa pou servi nanrien ni dans ça lé monde-là, ni dans l'Aute. Et pa pou éna personne pou aide zotte.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتِ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۖ وَمَأْوَاهُمْ مِنَ النَّارِ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا لَمِنَ الْكٰفِرِينَ ﴿٢٣﴾

24. Esse-ki to pa finne réfléci lor banne ki finne récévoir Live-là so ène partie ? Pé invite banne-là vers Allāh *So* Live pou ki *Live-là* li zize ente zotte. Mais ène groupe d'ente banne-là, zotte tourne lé dos avec répignance.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّوْا فَرِيقًا مِّنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

25. *Zot l'état li coumme-ça parski zotte dire : « Di Fé pa pou touce nous sauf pou ène ti nombre dé zours. » Et ça ki banne-là ti éna l'habitude inventé-là finne trompe zotte dans zot rélizion.*

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلاَّ اَيَّامًا مَّعْدُوْدَاتٍ ۗ وَعَزَّوَجْرَهُمْ فِيْۤ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ مَا كَانُوْا يَفْتَرُوْنَ ﴿٣٥﴾

26. *Et couma zotte pou été quand Nous pou rassemblé zotte ène Zour cotte péna aucun doute lor là; et quand pou paye sak l'âme tout ça ki li mérité pou so travail et pa pou faire banne-là aukène tort ?*

فَكَيْفَ اِذَا جَمَعْنَهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيْهِ ۗ وَوَقَّيْتُ كُلَّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿٣٦﴾

27. *Dire : « O Allāh Seignére dé la Souvéraineté ! To donne souvéraineté dimoune ki To oulé; et To enléve souvéraineté are dimoune ki To oulé; et To donne l'honnére dimoune ki To oulé, et To abaisse dimoune ki To oulé; tout ça ki bon li dans To la main. En vérité, To éna pouvoir pou faire tout ça ki To oulé.*

قُلِ اللّٰهُمَّ مَلِكُ الْمَلِكِ تُؤْتِي الْمَلِكَ مِنْ تَشَاءٍ وَتَنْزِعُ الْمَلِكَ مِنْ تَشَاءٍ ۗ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ ۗ وَبِيَدِكَ الْخَيْرُ ۗ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٣٧﴾

28. *« To faire la nuitte rente dans li zour et To faire li zour rente dans la nuitte; et To faire vivant sorti dépi mort et To faire mort sorti dépi vivant. Et, sans compté, To donne provisions dimoune ki To oulé. »*

تُوَلِّجُ الْاَيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي الْاَيْلِ ۗ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ ۗ وَتَرزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾

29. *Banne croyants pa bizin prend pou camarades banne mécréants de préférence are banne croyants. Et dimoune ki faire ça, li péna aukène lien are Allāh — à moins ki banne croyants-là mette-zotte bien en garde conte ça banne mécréants-là. Et Allāh mette zotte en garde conte pinition ki Li-Même inflizé.¹⁶ Et rétour-là li vers Allāh.*

لَا يَتَّخِذُ الْمُؤْمِنُوْنَ الْكٰفِرِيْنَ اَوْلِيَاءَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۗ وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللّٰهِ فِيْ شَيْءٍ ۗ اِلَّا اَنْ تَتَّقُوْا مِنْهُمْ تُقٰةً ۗ وَيُحٰذِرْكُمْ اللّٰهُ تَفْسَةً ۗ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ ﴿٣٩﴾

16. Çà phrase 'youḥadh-dhiroukoumoullāhou nafsah' signifié littéralement : Allāh mette zotte en garde conte Li-Même. ' Pou dire nous : faire attention, pa prend libérté are Allāh So banne commanements et So banne l'ordes.

30. Dire : « Même si zotte caciette ça ki dans zot la poitrine ou soi zotte laisse li paraîte, Allāh conne ça. Et Li conné tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

قُلْ إِنْ تُخَفُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْذَرُوا وَكَيْفَ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٠﴾

31. *Faire attention* ça Zour cotte sak l'âme pou trouve li en face le bien ki li finne faire et le mal ki li finne faire; li pou souhaité ki ente li et ça *mal-là* éna ène longue distance. Et Allāh mette zotte en garde conte *pinition* ki Li-Même *inflizé*. Et Allāh Li Rempli dé bonté pou So banne serviteurs.

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحَضَّرًا ۗ وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا ۗ وَاللَّهُ يَحْذَرُكُمْ اللَّهُ نَفْسَهُ ۗ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣١﴾

R 4 32. Dire : « Si zotte content Allāh, alors suive moi, Allāh pou content zotte et Li pou pardonne zotte zot péchés. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٢﴾

33. Dire : « Obéir Allāh et le Mésazzer. » Mais si banne-là tourne lé dos, alors certainement Allāh pa content banne mécréants.

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِينَ ﴿٣٣﴾

34. En vérité, Allāh ti soisir Adam et Noé et famille Abraham et famille ‘Imrān lor tout banne péps *zot l'époque*.

إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرٰهِيْمَ وَآلَ عِمْرٰنَ عَلَى الْعٰلَمِينَ ﴿٣٤﴾

35. Ène race, so banne membes appartenir à ène même famille. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ ۗ وَاللَّهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٣٥﴾

36. Quand ène madame *dans famille* ‘Imrān ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo finne dédié pou To service ça ki dans mo vente — li finne libéré *are banne complications la vie matériel*. Donc, accepté ça dé mo part. En vérité, To-Même To Bien-Tandé et To Conne-Tout. »

إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَدَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي ۗ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ﴿٣٦﴾

37. Mais après ki li ti accouce li — ène ti fille, li ti dire : « Mo Seignère ! Mo finne accouce ène ti fille, alors ki Allāh conne pli bien ça ki li finne accoucé — et garçon ki li ti pé attanne-là li pa pareil couma ti fille ki li finne gagné-là. Mama-là ti dire : « Et, en vérité, mo finne mette so nom Marie et certainement mo pé place li et so banne déssendants sous To protection conte Satan ki rézété.

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ اِنِّي وَضَعْتُهَا
اُنْثٰى ۗ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ ۗ وَ
لَيْسَ الذَّكَرُ كَالْاُنْثٰى ۗ وَرَبِّي سَمِيْعٌ
مَّرِيْمَ وَرَبِّي اُعِيْذُهَا بِكَ وَدُرِّيْتَهَا
مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ﴿٣٧﴾

38. Donc so Seignère ti accepté li avec ène zoli acceptation et Li ti faire li grandi dans ène zoli façon et Li ti faire Zacharie so gardien. Sak fois ki Zacharie ti pé visite li dans la samme cotte li prié, li trouve ki éna provisions à côté li, li ti dire : « O Marie ! Cotte to finne gagne ça ? » Li ti réponde : « Ça vinne dé côté Allāh. » En vérité, Allāh donne provision sans compté dimoune ki Li oulé.

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُوْلٍ حَسَنٍ وَّاَنْبَتَهَا
نَبَاتًا حَسَنًا ۗ وَكَلَّمَهَا زَكَرِيَّا ۗ كُلَّمَا
دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ
عِنْدَهَا رِزْقًا ۗ قَالَ يَمَرِيْمُ اَنْتِ لَكَ
هٰذَا ۗ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ ۗ اِنَّ
اللّٰهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾

39. Lor ça l’occasion-là, Zacharie finne adresse so sipplications are so Seignère; li ti dire : « Mo Seignère ! Accorde-moi dé To part ène déssendance pur. En vérité, To écoute bien banne sipplications. »

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُ ۗ قَالَ رَبِّ هَبْ
لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۗ اِنَّكَ
سَمِيْعُ الدُّعَآءِ ﴿٣٩﴾

40. Et banne anzes ti appelle li alors ki, diboute, li ti pé faire adoration dans la samme la prière-là : « Allāh donne toi bon nouvelle l’arrivée Yahya ki pou confirme ène parole dé la part Allāh et li pou ène séf, li pou préserve li dé banne sozes impur et li pou ène Prophète d’ente banne vertueux. »

فَنَادَتْهُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي
فِي الْمِحْرَابِ ۗ اَنْ اللّٰهُ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيٰى
مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ وَ سَيِّدًا وَّ
حَصُوْرًا وَّ نَبِيًّا مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٤٠﴾

41. Li ti dire : « Mo Seignère ! Couma mo pou gagne ène garçon alors ki la vieillesse finne déza gagne moi et ki mo madame li stérile ? » Li ti réponde : « Coumme ça-même Allāh faire ça ki Li oulé. »

قَالَ رَبِّ اَنْتِىْ يَكُوْنُ لِيْ عِلْمٌ وَّ قَدْ بَلَغْنِي
الْكِبَرَ وَاْمْرَاْتِيْ عَاْقِرٌ ۗ قَالَ كَذٰلِكَ
اللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ﴿٤١﴾

42. Li ti dire : « Mo Seignère ! Fixé ène signe pou moi. » Li ti réponne : « To signe — pendant trois zours to pa bizin cause are banne dimounes sauf par signes; et mazine boucoup to Seignère et célébré So saintété lé soir et bonhère gramatin. »

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۗ قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمَاءً وَ أَذْكَرَ بَنَاتِكَ كَثِيرًا ۗ وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ﴿٣٢﴾

R 5 43. Et quand banne anzes ti dire : « O Marie ! En vérité, Allāh finne soisir toi et finne pirifié toi et finne élire toi d'ente tout banne madames dans lé monde.

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ لِمَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٣٣﴾

44. « O Marie ! Reste dévoué are to Seignère, et prosterné, et incliné avec banne ki incliné. »

يَمْرُؤًا أَقْنِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٣٤﴾

45. Ça, li faire partie banne nouvelles banne sozes ki pa conné, Nous pé révélé toi ça. Et to pa ti are banne-là *dans zot tiraze au sort* quand zotte ti zette zot fléces *pou conné* ki sanne-là parmi zotte ki pou responsabe Marie. Et to pa ti are banne-là quand zotte ti pé dispité ente zotte *lor ça zaffaire-là.*

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۗ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَامَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ ۗ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٣٥﴾

46. Quand banne anzes ti dire : « O Marie ! En vérité, Allāh donne toi bon nouvelle ène parole dé So part. So nom *pou* le Mésie, Jésus, fils de Marie ; *li pou* honoré dans ça lé monde-là et dans l'Aute; et *li pou* ène dans banne ki finne rapprocé *are Allāh.* »

إِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ لِمَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ ۖ اسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۗ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٣٦﴾

47. Et li pou cause are banne dimounes dans *so berceau* et dans l'âze mir et li pou ène dans banne vertueux.

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا ۗ وَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٧﴾

48. Li ti dire : « Mo Seignère ! Couma mo pou gagne ène garçon quand aukène zomme pa finne touce moi ? » Li ti réponne : « Coumme ça-même Allāh

قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمْسَسْنِي بَشَرٌ ۗ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا

créé ça ki Li oulé. Quand Li décide ène kit-soze Li sélement dire li : « Existé, » et li commence existé ;¹⁷

بَشَاءٍ إِذْ أَقْضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ
كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٨﴾

49. « Et Li pou enseigne li Live-là et la Sazesse et la Torah et l'Évanzile ;

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ
وَالْإِنْجِيلَ ﴿٣٩﴾

50. « Et li pou ène Mèssazer pou banne Zenfants Israë̀l avec ça Mèssaze-là : « Mo vinne cotte zotte avec ène Signe dé la part zot Seignére. Avec l'arzile, mo pou créé pou zotte couma forme ène zoiseau. Ensuite mo pou soufflé là-dans, alors avec l'orde Allāh li pou vinne ène zoiseau *spiritiél*, et mo pou guéri banne avégues et banne léprés et mo pou rédonne la vie banne ki mort *spirituellement*, tout ça par l'orde Allāh, et mo pou informe zotte ki zotte pou manzé et ki zotte pou ramassé dans zot la caze. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou zotte si zotte croyants.

وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ
جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ
لَكُمْ مِنَ الطَّيْرِ مَا تَشَاءُونَ فَتَنْفِخُوا
فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ
الْأَكْمَةَ وَالْأَبْرَصَ وَأُخِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ
اللَّهِ وَ أَنْبِئُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا
تَدْخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَةً لِّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٥﴾

51. « Et *mo vinne* pou accompli ça ki éna avant moi dans la Torah, et pou ki mo autorise-zotte ène partie ki ti interdit pou zotte. Et mo vinne cotte zotte avec ène Signe dé la part zot Seignére. Donc craigne Allāh et obéir moi.

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْ مِنَ التَّوْرَةِ
وَلِأَنَّكُمْ بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ
وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِنْ رَبِّكُمْ فَاتَّقُوا
اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿٥١﴾

52. « En vérité, Allāh Li mo Seignére et zot Seignére. Donc adore-Li; ça même simé droite. »

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ
هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٥٢﴾

53. Et quand Jésus ti senti ène *tendance* incroyance dé zot part, li ti dire : « Ki sanne-là ki pou mo banne aides *pou appelle dimounes* vers

فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ
مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ

17. Ça expression 'existé,' et li commence existé, li pa indique ène création ène sél coup coumme-ça à partir nanrien ditout. Ici, ça vé dire ki dés ki Allāh oulé, So volonté commence prend forme pou termine plitard lor ça création-là à ène certain moment ki Allāh déterminé.

Allāh ?» Banne disciples ti réponne :
« Nous, nous banne aides Allāh. Nous
croire dans Allāh. Et *toi* donne
témoignaze ki nous finne soumette *are*
So volonté ;

نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ أُمَّتًا بِاللَّهِ وَاشْهَدُوا
بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾

54. « Nou Seignére ! Nous croire
dans ça ki To finne faire déssanne et
nous suive ça Méssazer-là. Donc
inscrire-nous dans banne ki donne *vrai*
témoignaze. »

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا آتَيْتَنَا وَاتَّبَعْنَا رُسُلَكَ
فَاخْتَبِنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٤﴾

55. Et banne ki finne rézette le
Méssie zotte ti faire *zot* macination et
Allāh ti faire *So plan* et Allāh Li Meillére
dans banne ki faire plan.

وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ، وَاللَّهُ خَيْرٌ
الْمَاكِرِينَ ﴿٥٥﴾

R 6 56. Quand Allāh ti dire : « O
Jésus ! En vérité, Mo pou donne toi la
mort et Mo pou élève toi vers Moi et
Mo pou pirifié toi dépi *banne*
akisations banne ki pa croire et Mo pou
mette banne ki suive toi là-haut banne
ki pa croire ziska Zour Rézirection.
Ensuite zot rétour li vers Moi. Et Mo
pou zize ente zotte lor ça *banne sozes*
lor ki zotte ti en désaccord. »

إِذْ قَالَ اللَّهُ لِيَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ
رَافِعْكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرْكَ مِنَ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَاجْعَلْ لَازِلِينَ
الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
ثُمَّ لِي مَرْجِعُكُمْ فَأَخَذَكُمْ
بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ
فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٦﴾

57. « Alors concernant banne
mécrcéants, Mo pou inflize zotte ène
pinition sévère dans ça lé monde-là et
dans l'Aute, et pa pou éna personne pou
aide zotte. »

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعَذِّبُهُمْ
عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ، وَمَا لَهُمْ
مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٥٧﴾

58. « Et concernant banne ki
croire et ki faire banne bon actions,
Li pou donne zotte pleinement zot
récompense. Et Allāh pa content
banne inzistes. »

وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُؤْتِيهِمْ أَجْرَهُمْ، وَاللَّهُ لَا يَحِبُّ
الظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾

59. Ça-même ki Nous récite toi
dépi dans banne Signes et dépi dans
Rappel ki éna sazesse.

ذَلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ
وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿٥٩﴾

60. En vérité, d'après Allāh, cas Jésus, li couma cas Adam. Li ti créé li avec la poussière, ensuite Li ti dire li : « Existé, » et li ti commence existé.

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣١﴾

61. Ça li certainement la vérité dé la part to Seignére. Et pa vinne ène dans banne ki douté.

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٣٢﴾

62. Donc dimoune ki diskite are toi lor là, après ki to finne récévoir connaissance, dire li : « Vini, à nous appelle nou banne garçons et zot banne garçons, nou banne madames et zot banne madames, nou banne dimoune et zot banne dimoune. Ensuite, à nous prié avec fervére et à nous appelle Allāh So malédiction lor banne mentéres. »

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْحِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكٰذِبِينَ ﴿٣٣﴾

63. En vérité, ça li vrai récit. Et péna aukène ki digne d'adoration excepté Allāh. Et certainement Allāh Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِن إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٤﴾

64. Mais, si zotte tourne lé dos, alors certainement *conné* ki Allāh conne bien banne séméres désorde.

فَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٣٥﴾

R 7 65. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant nous* ! A nous arrive à ène parole commun ente zotte ék nous — ki nous pa adore nanrien à parte Allāh, ki nous pa associé aukène are Li, et ki éna parmi nous pa prend lé zautes pou Seignéres en dehors Allāh. » Mais si zotte tourne lé dos, dire *zotte* : « Donne témoignaze ki nous nous finne soumette are Allāh. »

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِن دُونِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٣٦﴾

66. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Bé ki faire zotte diskite lor Abraham alors ki la Torah et l'Évanzile pa finne révélé mais après li ? Esse-ki zotte pa servi zot l'esprit ?

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَحٰجُّونَ فِي إِبْرٰهِيْمَ وَمَا اُنزِلتِ التَّوْرٰةُ وَالْاِنْجِيْلَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ ۚ اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٧﴾

67. Écouté ! Zotte banne tel dimounes ki diskite lor banne sozes lor ki zotte éna kik connaissance. Bé ki faire alors zotte diskite lor ça *banne sozes* lor ki zotte péna connaissance ? Et Allāh conné et zotte pa conné.

هَآئِثُمْ هَؤُلَاءِ مَا جَجْتُمْ فِيْمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ قَلِيْمٌ مُّحَآجُونَ فِيْمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ ؕ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾

68. Abraham ti ni Zuif ni Chrétien, mais li ti *touzour* incliné vers Allāh et soumette *are So volonté* et li pa ti ène dans banne associatéres.

مَا كَانَ اِبْرٰهِيْمُ يَهُودِيًّا وَّلَا نَصْرَانِيًّا وَّلٰكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَّوَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿٦٨﴾

69. En vérité, banne ki plisse prés are Abraham, zotte banne ki ti suive li et *plisse prés are li éna oussi* ça Prophète-là et banne ki croire *dans li*. Et Allāh Li Camarade banne croyants.

اِنَّ اَوْلٰى النَّاسِ بِاِبْرٰهِيْمَ لَلَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ وَهٰذَا النَّبِيُّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاَللّٰهُ وَاوَّلِيُّ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٦٩﴾

70. Dans banne ki finne gagne Live *avant zotte*, éna ène groupe ki ti a voudré faire zotte égaré. Mais banne-là nék pé égaré zotte-mêmes. Et banne-là pa réalisé.

وَدَّثَ ظٰلِمًا مِّنْ اٰهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يُّضِلُّوْكُمْ وَّمَا يُّضِلُّوْنَ اِلَّا اَنْفُسَهُمْ وَّمَا يَشْعُرُوْنَ ﴿٧٠﴾

71. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Bé ki faire zotte nié banne Signes Allāh alors ki zotte témoins ça *banne Signes-là* ?

يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَكْفُرُوْنَ بِآيٰتِ اللّٰهِ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُوْنَ ﴿٧١﴾

72. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Bé ki faire zotte mélanze la vérité are mensonze et ki zotte caciette la vérité tandisse ki zotte conné ?

يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ لِمَ تَلْبِسُوْنَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَاَنْتُمْ تَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَاَنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٧٢﴾

R 8 73. Et ène groupe banne ki finne gagne Live *avant Islam* dire : « Croire dans ça ki finne déssanne lor banne croyants, dans premier partie la journée, et nié *li* dans *la journée* so dernier partie — capave ki banne-là ava rétourné.

وَقَالَتْ ظٰلِمَةٌ مِّنْ اٰهْلِ الْكِتٰبِ اٰمَنُوْا بِالَّذِيْ اُنزِلَ عَلٰى الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَّجِهَ النَّهَارِ وَاكْفُرُوْا اٰخِرَةَ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٧٣﴾

74. « Et pa obéir personne excepté dimoune ki suive zot rélizion » O Prophète dire *banne ki finne gagne Live*

وَلَا تُؤْمِنُوْا اِلَّا بِمَنْ تَبِعَ مِنْكُمْ قُلْ اِنَّ الْهُدٰى هَدٰى اللّٰهُ اَنْ يُؤْتٰى

avant Islam : « En vérité, *vrai* guidance li n'importe ki guidance ki vinne côté Allāh. Li essentiél ki sakène recevoir ène l'enseignement couma ça ki finne donne zotte avant l'Islam. » Sinon banne croyants-là ti pou éna droit arguimente conte zotte dans présence zot Seignére. »¹⁸ Dire : « En vérité, tout grâce, li dans la main Allāh. Li donne ça dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li montré grand zénérosité et Li Conne-Tout. »

أَحَدٌ يُؤْتِيهِمْ مَّا أَوْتَيْتُمْ أَوْ يُحَاكِمُهُمْ
عِنْدَ رَبِّكُمْ. قُلْ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ
يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٧﴾

75. Li réserve So miséricorde pou dimoune ki Li oulé. Et Allāh possède la grâce immense.

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٣٨﴾

76. Parmi banne ki finne gagne Live avant Islam, éna dimoune, si to confié li ène trésor, li pou rétourne-toi li, et parmi banne-là, éna oussi dimoune, si to confié li ène dinar, li pa pou rétourne-toi li, à moins ki to continié faire li rappelle ; li coumme ça parski banne-là dire : « Péna simé pou mette blâme lor nous concernant banne ilétrés. » Et banne-là dire mensonze conte Allāh alors ki zotte conné.

وَمِنَ أَهْلِ الْكِتَابِ مَن إِنْ تَأْمَنَهُ بَقِطٌ
يُؤَدِّي إِلَيْكَ ۖ وَمِنْهُمْ مَن إِنْ تَأْمَنَهُ
بِدِينَارٍ لَّا يُؤَدِّي إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمْتَ
عَلَيْهِ قَائِمًا ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا
لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمِّيِّينَ سَبِيلٌ ۚ وَ
يَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذْبَ وَهُمْ
يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

77. Sans doute, dimoune ki rempli so promesse et ki éna la crainte Allāh — en vérité Allāh content banne ki craigne Li.

بَلَىٰ مَن أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ
يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٤٢﴾

78. En vérité, banne ki vanne, pou ène ti prix, promesse ki zotte finne faire are Allāh et zot serments oussi, ça banne-là, péna aukène part pou zotte dans l'Aute lé monde ; et Allāh pa pou cause

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ
أَيْمَانَهُمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا
خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ

---

18. Ça montré ki banne Zuifs pa pou éna aukène arguiment conte le St. Prophète avec prétexte ki so banne enseignements pa pareil are ça ki pou zotte. Au contraire, banne adeptes Islam ki ti pou capave faire plainte cotte Allāh, si ti prive zotte complètement are banne enseignements Allāh. Ça ti pou montré ki Allāh pé faire partialité.

are zotte, ni Li pou zette So régard lor-zotte Zour Rézirection, ni Li pou pirifié zotte. Et pou zotte éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

79. Et certainement parmi ça banne-là, éna ène groupe ki roule zot la langue quand zotte pé recite Live-là pou ki ô *Misilmans* ! zotte croire ki ça faire partie Live-là, alors ki li pa faire partie Live-là. Et banne-là dire : « Ça li *vinne* côté Allāh, » alors ki li pa *vinne* côté Allāh. Et banne-là dire mensonge conte Allāh alors ki zotte conné.

80. Li pa possible ki ène dimoune ki Allāh finne donne li le Live, la Sazesse et don dé prophécie, ki ensuite li dire dimounes : « Vinne mo adoratéres au lié adoratéres Allāh. » Au contraire *li pou dire* : « Vinne banne ki dévoué zotte entièrement are Allāh parski zotte enseigne le Live et parski zotte étidié *li*. »

81. Et ni *li possible* ki li donne-zotte l'orde pou prend banne anzes et banne Prophètes couma seignéres. Esse-ki li pou enseigne zotte pou pa croire après ki zotte finne soumette *are Allāh* ?

R 9 82. Et quand Allāh ti prend ène l'engagement *are lé pép par l'intermédiaire* banne Prophètes, *Li ti dire* : « N'importe ça ki Mo donne zotte dépi dans Live et Sazesse, ensuite si ène Mésazér vinne cotte zotte ki confirme ça ki *déza révélé* are zotte, zotte bizin croire dans li et zotte bizin aide li. » Li ti dire : « Esse-ki zotte d'accord et zotte accepté Mo pacte lor ça *condition*-là ? » Banne-là ti réponde : « Nous d'accord. » Li ti dire : « Alors donne *zot* témoignaze, et Mo avec zotte parmi banne témoins. »

اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

وَأَنَّ مِنْهُمْ لَفِرِيقًا يُقَالُونَ أَلَسِنْتَهُمْ بِالْكِتَابِ لِيَتَحَسَّبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنَّبُوءَةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَئِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ أَتَبَارِكُنَّ بِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٨١﴾

وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ وَالنَّبِيِّينَ أَدْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكَفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٢﴾

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ أَصْرِي ۗ يَا قَالُوا أَأَقْرَرْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا ۗ وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٣﴾

83. Et, après ça, banne ki tourne lé dos, ça banne-là ki banne transgresséres.

فَمَنْ تَوَلَّى بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْفٰسِقُونَ ﴿٨٣﴾

84. Esse-ki banne-là désire ène l'aute *rélizion* ki Allāh So *rélizion* alors ki tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre pé soumette are Li, ki zotte oulé, ki zotte pa oulé, et vers *Li-Même* ki pou raméne banne-là?

أَفَخَيْرٌ لِّيَٰسِرَٰتِ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَٰئِذَا أَسْأَلْنَا
مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ طَوْعًا وَ
كَرْهًا وَرَأٰيَهُ يُدْرِكُونَ ﴿٨٤﴾

85. Dire : « Nous croire dans Allāh et dans ça ki finne faire déssanne lor nous et dans ça ki finne faire déssanne lor Abraham et Ismaël et Isaac et Jacob et so banne déssendants et dans ça ki ti donne Moïse, Jésus et banne *lé zaute* Prophètes dé la part zot Seignére. Nous pa faire aukène distinction ente aukène d'ente zotte; et nous soumette are Li. »

قَدْ أَمَّاٰ بِٱللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا
أُنزِلَ عَلَىٰٓ أَبْرٰهِيْمَ وَإِسْمٰعِيْلَ وَ
إِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَا
أَوْتِيَٰ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَٱلتَّيْيٰتُونَ مِنْ
رَبِّهِمْ سَلَا تُفَرِّقَ بَيْنَ ٱحْدٍ مِّنْهُمْ رُو
نَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٥﴾

86. Et dimoune ki désire ène l'aute *rélizion* ki Islam, ça pa pou accepté dé so part et dans l'Autre lé monde, li pou dans banne perdants.

وَمَنْ يَّبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَامِ دِيْنًا فَلَنْ
يُجْتَبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي ٱلْآخِرَةِ مِنَ
ٱلْخٰسِرِيْنَ ﴿٨٦﴾

87. Couma Allāh pou guide ène pép ki finne vinne incroyant après ki zotte ti améne la foi et *après* ki zotte ti témoigne ki le Mésazzer li vrai et *après* ki banne prèves clair ti vinne cotte zotte ? Et Allāh pa guide ça pép ki inziste-là.

كَيْفَ يَهْدِي ٱللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوْا بَعْدَ
أَيْمٰنِهِمْ وَشَهِدُوْا ٱلرَّسُوْلَ
حَقًّا وَجَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنٰتُ وَٱللَّهُ لَا
يَهْدِي ٱلْقَوْمَ ٱلظٰلِمِيْنَ ﴿٨٧﴾

88. Ça banne-là, zot récompense li malédiction Allāh lor zotte, et *malédiction* banne anzes et tout banne dimounes.

أُوْلَٰئِكَ جَزَآؤُهُمْ أَنَّا عَلَيْهِمْ لَعْنَةٌ
مِّنْ ٱللَّهِ وَٱلْمَلٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِيْنَ ﴿٨٨﴾

89. Zotte pou reste longtemps là-dans. Pa pou ranne *zot* pinition lézé pou zotte, et pa pou donne zotte aukène répit;

خٰلِدِيْنَ فِيْهَا لَا يَخَفُ عَنْهُمْ
ٱلْعَذَابُ وَٱلَّهُمَّ يُنظَرُونَ ﴿٨٩﴾

90. Sauf banne ki après ça, zotte répenté et zotte corrize zotte. Et, en vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

إِلَّا ٱلَّذِيْنَ تَابَ مِنْ بَعْدِ ذٰلِكَ وَ
أَصْلَحُوْا فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٩٠﴾

91. En vérité, banne ki pa croire après ki zotte finne améne la foi, et ki laisse augmente *zot* l'incroyance, *zot* répentance jamais pa pou accepté. Ça banne-là ki banne égarés.

رَبِّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَابْعَدُوا بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ
ثُمَّ إِذَا دُؤِبُوا كَفَرُوا لَنْ نُقْبَلَ تَوْبَتَهُمْ
وَأُولَئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ﴿٣١﴾

92. Certainement banne ki pa croire et ki mort alors ki zotte mécréants, n'importe ki sanne-là d'ente zotte, même ki li offére, pou sappe li, tout l'or ki la terre capave conténir, ça pa pou accepté dé so part. Ça banne-là ki pou gagne ène pinition ki donne boucoup doulére et pa pou éna personne pou aide zotte.

رَبِّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَأَمْ آتَوْا هُمْ كُفْرًا
فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِلٌّ أَرْضَ
ذَهَبًا وَلَا يُؤْتَدَى بِهِ أُولَئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٢﴾

Partie 4

R 10 93. Zamais zotte pou gagne la piété à moins ki zotte dépense dans ça *banne kit-sozes* ki zotte *bien* content. Et n'importe ça ki zotte dépensé, Allāh conne ça bien.

لَوْ كُنْتُمْ تَتَّقُونَ الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا
مِمَّا تَحِبُّونَ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ
فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٣٣﴾

94. Tout nourritire ti permette pou Zenfants Israël excepté ça ki Israël ti interdire pou li-même avant ki ti faire déssanne la Torah. Dire : « Alors améne la Torah et lire li *et guetté* si zotte pé cause vrai. »

كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حِلالًا لِلْبَنِي
إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ
عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنَزَّلَ
التَّوْرَةُ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَةِ
فَاتْلُوهَا إِنَّ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٤﴾

95. Après ça, banne dimounes ki invente ène mensonge conte Allāh, ça banne-là ki banne inzistes.

فَمَنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ مِنْ بَعْدِ
ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٥﴾

96. Dire : « Allāh finne dire la vérité, donc suive la rélizion Abraham ki ti touzour incliné vers Allāh. Li pa ti ène dans banne associatères. »

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ
إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ
المُشْرِكِينَ ﴿٣٦﴾

97. En vérité, Premier la Caze ki ti établi pou *bénéfice* l'humanité, li ça ki dans Bakkah; *li* rempli are bénédicions et *li* ène guidance pou tout banne péps.

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي
بِبَكَّةَ مُبْرَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾

98. Là-dans éna banne Signes clair — station Abraham. Et dimoune ki pou rente là-dans, li pou trouve la paix. Et li ène devoir envers Allāh pou banne dimounes ki zotte faire Pélerinaze la Caze *Sacré-là*, banne ki trouve moyen pou alle là-bas. Et dimoune ki pa croire, alors certainement Allāh Li Indépendant dé tout banne lé mondes.

فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَرَبُّهُ عَلَى النَّاسِ حَجُّ الْبَيْتِ مِنْ اسْتِطَاعٍ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٨٨﴾

99. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant nous* ! Bé ki faire zotte nié banne Signes Allāh alors ki Allāh Li Témoins lor ça ki zotte faire ? »

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى مَا تَعْمَلُونَ ﴿٨٩﴾

100. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant nous* ! Bé ki faire zotte empêce banne croyants *suive* simé Allāh — zotte serce pou faire li *paraîte* travers alors ki zotte temoins *lor ça* ? Et Allāh Li pa inattentif are ça ki zotte faire. »

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصَدُّونَ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ مَنْ آمَنَ تَبِعُونَهَا عَوجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾

101. O banne ki croire ! Si zotte obéir kik groupe dans banne ki finne récévoir Live *avant zotte*, banne-là pou faire zotte révinne mécréants après ki zotte finne croire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَطِيعُوا فَرِيقًا مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كُفْرِينَ ﴿٩١﴾

102. Et couma zotte capave pa croire alors ki pé récite-zotte banne signes Allāh et ki So Méssazer li là parmi zotte? Et dimoune ki accroce li fort are Allāh, certainement li finne guidé vers simé droite.

وَكَيفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُثَلِّىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتِ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِمْ بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٩٢﴾

R 11 103. O banne ki croire ! Craigne Allāh couma bizin éna crainte pou Li. Et pa bizin *li arrivé* ki zotte mort sauf quand zotte dans ène l'état soumission.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٩٣﴾

104. Et accroce-zotte fort, zotte tout ensamme, are Allāh So la corde et pa bizin *ki* zotte divisé. Et mazine Allāh So favére lor zotte quand zotte ti ennemi ène are l'aute, alors Li finne inir zot lé kéré

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا سِوَا ذَٰلِكُمْ وَإِن كُنتُمْ فِي شَكٍّ مِنْهُ لِنَفْثِهِمْ إِذْ كُنتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ

dans l'affection, dé sorte ki, par So grâce, zotte finne vinne *couma* frères. Et zotte ti lor bord ène précipice di fé et Li finne sauve zotte are ça. Coumme ça-même Allāh explique zotte avec clarté So banne Signes pou ki zotte *bien* guidé.

فَأَصْبَحْتُمْ بِرِغْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٣٣﴾

105. Et bizin éna parmi zotte, ène Djama'ate ki appelle vers le bien et ki ordonne ça ki convénabe et ki interdire ça ki blâmabe. Et ça banne-là ki pou réissi.

وَلِتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾

106. Et pa vinne couma banne ki ti divisé et ki ti gagne désaccord ente zotte après ki zotte ti finne récévoir banne Signes clair. Et ça banne-là — pou zotte pou éna ène pinition terrible.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٧﴾

107. Ça zour cotte éna visazes *ki* pou éclairé, et éna visazes *ki* pou vinne sombre. *Pou dire* banne ki pou éna visazes sombre : « Esse-ki zotte finne vinne mécréants après ki zotte ti croire ? Alors goûte pinition-là à cause zotte finne rénié la foi. »

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ اسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٩﴾

108. Concernant banne ki pou éna visazes éclairé, *banne-là pou* dans Allāh So miséricorde. Zotte pou reste tout lé temps là-dans.

وَأَمَّا الَّذِينَ ابْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَفِي رَحْمَةِ اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٠﴾

109. Ça, li banne Signes Allāh; Nous pé récite toi ça avec la vérité, et Allāh pa désire aukène mal pou *So* banne créatires.

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَاللَّهُ يُرِيدُ ظَلْمًا لِلْعَالَمِينَ ﴿٤١﴾

110. Et pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et vers Allāh ki pou rétourne *tout* banne zaffaires.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ وَاللَّهُ تَوَّابٌ ﴿٤٢﴾

R 12 111. Zotte-mêmes meillère pép ki finne créé pou *bénéfice* l'himanité. Zotte ordonne ça ki convénabe et zotte interdire ça ki blâmabe et zotte croire

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ

dans Allāh. Et si banne ki finne gagne Live *avant Islam* ti croire, certainement ça ti pou meillère pou zotte. Parmi banne-là éna ki croire, mais la plipart parmi banne-là, zotte banne transgressées.

الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ ؕ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ
الْكِتَابِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ؕ مِنْهُمْ
الْمُؤْمِنُونَ ؕ أَكْثَرُهُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٣١﴾

112. Banne-là pa pou capave faire zotte aukène mal sauf nuire zotte impé; et si banne-là combatte zotte, banne-là pou tourne lé dos are zotte *et pou sauvé*. Alors personne pa pou aide banne-là.

لَنْ يَنْصُرُواكُمْ إِلَّا أَذَى ؕ وَإِنْ
يُقَاتِلُواكُمْ يُؤْتُواكُمْ بِالْأَدْبَارِ ثُمَّ لَا
يُنصُرُونَ ﴿٣٢﴾

113. Cotte banne-là pou été, zotte pou himilié à moins ki zotte sous *protection* ène pacte avec Allāh et ène pacte avec banne dimounes. Et zotte finne attire colére Allāh *lor zotte*; et *zot conduite* finne faire zotte tombe dans ène l'état misérabe. Ça *li* parski zotte ti nié banne Signes Allāh et ti rode pou tué banne Prophètes, sans aukène droit. Ça *li* parski zotte ti désobéir, et zotte ti habitié dépasse banne limites.

ضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ الرِّثَّةَ أَيُّنَ مَا تَقِفُوا
إِلَّا يَحْبِلُ مِنَ اللَّهِ وَحَبْلِ مِنَ النَّاسِ وَ
بَاءٌ ؕ وَيَعْصِبُ مِنَ اللَّهِ وَضَرَبْتَ عَلَيْهِمُ
الْمَسْكَنَةَ ؕ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا
يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَ يَقْتُلُونَ
الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ ؕ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا
وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٣٣﴾

114. Banne-là *zotte tout* pa pareil. Dans banne ki finne gagne Live *avant Islam*, éna ène comminauté ki reste ferme *are zot engazement*. Banne-là recite Parole Allāh dans banne l'héres la nuite et zotte prosterné *divant Li*.

لَيْسُوا سَوَاءً ؕ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ
قَائِمَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ أَنْاءَ الْبَيْلِ وَ
هُمْ يَسْجُدُونَ ﴿٣٤﴾

115. Banne-là croire dans Allāh et dans Dernier Zour, et zotte ordonne ça ki convénabe et zotte interdire ça ki blâmabe et zotte faire banne bon actions sakène pli vite ki l'aute. Et ça banne-là ki *compte* dans banne dimounes ziste.

يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ
يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ ؕ وَ
أُولَئِكَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٥﴾

116. Et n'importe kik bien banne-là faire, pa pou nié-zotte *récompense pou* ça. Et Allāh conne bien banne ki éna So la crainte.

وَ مَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوا بِهِ وَ
اللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

117. Certainement, banne ki pa croire, zot di biens et zot zenfants pa pou servi zotte nanrien conte *pinition* Allāh. Et ça banne-là pou habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُغْنِي عَنْهُمْ
أَمْوَالَهُمْ وَلَا أَوْلَادَهُمْ مِنَ اللَّهِ
شَيْئًا ۖ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۖ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٧﴾

118. Ça ki zotte dépensé dans la vie ici-là, li couma ène di vent bien bien glacé ki traverse lor plantation ène pép ki finne faire zotte-mêmes di tort et li détruire li. Et Allāh pa ti faire banne-là di tort, mais zotte ti faire zotte-mêmes di tort.

مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ
أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا
أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُ ۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ
اللَّهُ وَلَٰكِنْ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾

119. O banne ki croire ! Pa soisir couma camarades intime banne ki pa parmi zot prope dimounes. Banne-là pa pou manqué pou faire zotte tombe dans vice. Banne-là content trouve zotte dans diffikilté. La haine finne déza paraîte à travers *paroles* la bouce banne-là. Et ça ki banne-là zot lé kére caciette, li plisse encore. En vérité, Nous finne explique clairement *Nou* banne Signes pou zotte, si zotte oulé comprend.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً
مِّنْ دُونِكُمْ لَا يَأْمُرُوكُمْ حَسَبًا ۚ وَذُؤُوا
مَا عَنِتُّمْ ۚ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ
أَفْوَاهِهِمْ ۖ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ
أَكْبَرُ ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ إِن لَّكُنْتُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿١١٩﴾

120. Couma zotte drôle ! Zotte content banne-là alors ki banne-là pa content zotte, et zotte croire dans Live-là en entier. Et quand banne-là zoènne zotte, banne-là dire : « Nous croire, » et quand banne-là rétrouve zotte sêls, banne-là morde *zot* boute lé doigts are la raze conte zotte. Dire *banne-là* : « Mort are zot la raze. En vérité, Allāh conne bien ça ki *caciette* dans *zot* lé kére. »

هَآئِنْتُمْ أَوْلَاءُ تُعِبُّونَهُمْ وَلَا يُعِيبُونَكُمْ
وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ ۗ وَإِذَا الْقُوكُمْ
قَالُوا آمَنَّا ۗ وَإِذَا أَخْلَوْا عَصُّوا عَلَيْكُمْ
أَلَّا تَأْمُرُوا مِنَ الْغَيْظِ ۚ قُلْ مُؤْتُوا
بِعَيْظِكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ ﴿١٢٠﴾

121. Si ène bon kit-soze arrive zotte, ça faire banne-là la peine. Mais, si ène malhère arrive zotte, banne-là rézouir à cause ça. Mais si zotte montré patience *dans la foi* et zotte éna la crainte Allāh, mauvais plan banne-là pa pou faire zotte aukène tort. En vérité, Allāh Li encerclé ça ki banne-là faire.

إِن تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِن
تُصِيبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَا ۚ وَإِن
تَضُرُّوهُمْ وَتَضُرُّوهُمْ لَا يَضُرُّكُمْ
كَيْدُهُمْ شَيْئًا ۚ إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ
مُحِيطٌ ﴿١٢١﴾

R 13

122. Et *rappelle* quand to ti sorti bonhére gramatin dépi to la caze pou place banne croyants dans *zot* postes pou combatte. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَاِذْ خَدَوْتَ مِنْ اَهْلِكَ تَبَوَّئِ
الْمُؤْمِنِيْنَ مَقَاعِدَ لِلْقِتَالِ وَاللّٰهُ
سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ ﴿٣٢﴾

123. Quand dé dé *zot* groupes ti pé pense faire lasseté, alors ki Allāh ti *zot* Allié. Et dans Allāh-Même ki banne croyants bizin place *zot* confiance.

اِذْ هَمَّتْ طَآئِفَتِيْنَ مِنْكُمْ اَنْ تَفْسَلُوْا
وَاللّٰهُ وَاٰلِهٖمْ مَعًا وَ عَلَى اللّٰهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ﴿٣٣﴾

124. Et certainement Allāh ti *déza* aide zotte dans Badr quand zotte ti faibe. Alors prend Allāh couma *zot* Protectére pou ki zotte vinne reconnaissance.

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَّ اَنْتُمْ
اَدْبَاۗءٌ فَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُوْنَ ﴿٣٤﴾

125. Quand to ti pé dire banne croyants : « Esse-ki ça pa siffit pou zotte ki *zot*-Seignére aide zotte avec trois mille anzes ki *Li* pé faire déssanne *dépi* dans *lé ciél* ? »

اِذْ تَقُوْلُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ اَلَنْ يَّكْفِيَكُمْ
اَنْ يُّمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ اَلْفٍ مِّنَ
الْمَلٰٓئِكَةِ مُنْزَلِيْنَ ﴿٣٥﴾

126. « Sans doute ! Si zotte reste ferme et observe la droiture et ki banne-là sans tardé tombe lor zotte *avec violence*, *zot* Seignére pou aide zotte avec cinq mille anzes ki inflize pinition. »

بَلَىٰ اِنْ تَصْبِرُوْا وَتَتَّقُوا وَاٰتٰوْكُمْ
مِّنْ قُوْرِهِمْ هٰذَا اِيْمُوْدٌ كُمْ رَبُّكُمْ
يَخْمَسَةُ اَلْفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ
مُسَوْمِيْنَ ﴿٣٦﴾

127. Et Allāh ti faire ça *promesse-là* sélement couma ène bon nouvelle pou zotte et pou ki *zot* lé kére gagne tranquillité par ça. Et aide *li* vinne sélement côté Allāh Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze,

وَمَا جَعَلَهُ اللّٰهُ اِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ وَا
لَتَطْمِيْنَنَّ قُلُوْبُكُمْ بِهٖ ؕ وَا مَا النَّصْرُ
اِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيْزِ الْحَكِيْمِ ﴿٣٧﴾

128. Pou ki *Li* coupe ène partie banne ki pa croire ou soi *pou* ki *Li* abaisse banne-là et *pou* ki banne-là retourné déconcerté.

لِيَقْطَعَ طَرَقًا مِّنَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اَوْ
يَكْبِتَهُمْ فَيَنْقَلِبُوْا خَآئِيْمِيْنَ ﴿٣٨﴾

129. Ça zaffaire-là, dans aukène façon li pa dépanne lor toi, ki *Li* tourne vers banne-là avec clémence ou soi ki *Li* pini banne-là. Certainement banne-là *zotte* banne inzistes.

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْاَمْرِ شَيْءٌ اَوْ يَتُوبَ
عَلَيْهِمْ اَوْ يُعَذِّبُهُمْ فَاِنَّهُمْ غٰلِمُوْنَ ﴿٣٩﴾

130. Et pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Li pardonne dimoune ki Li oulé et Li pini dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

وَرَبِّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ
يَغْفِرْ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ ۗ
اللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣٠﴾

R 14 131. O banne ki croire ! Pa manze l'intérêt ki implique additions lor additions. Et craigne Allāh pou ki zotte réissi.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَاْكُلُوْا
الرِّبٰوَا ضِعْفًا مَّا مُضِعَّهٗ ۗ وَاتَّقُوا
اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿٣١﴾

132. Et pére ça di Fé ki finne préparé pou banne mécréants.

وَ اتَّقُوا النَّارَ الَّتِيْ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِيْنَ ﴿٣٢﴾

133. Et obéir Allāh et le Mésazer pou ki faire-zotte miséricorde.

وَ اطِيعُوا اللّٰهَ وَ الرَّسُوْلَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُوْنَ ﴿٣٣﴾

134. Et *zotte tout*, ki sakène faire pli vite ki l'aute pou *gagne* pardon dépi zot Seignère et ène Paradis ki so grandère couvert banne lé ciéls et la terre, ki finne préparé pou banne dimounes droite,

وَ سَارِعُوْا اِلَى مَغْفِرَةٍ مِّنْ رَبِّكُمْ وَ
جَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمٰوٰتُ وَ الْاَرْضُ ۗ
اُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٣٤﴾

135. Banne ki dépensé, *ki zotte* dans bonhére ou *ki zotte* dans malhére, et banne ki étouffe *zot* colére et ki pardonne banne dimounes. Et Allāh content banne ki faire le bien ;

الَّذِيْنَ يُنْفِقُوْنَ فِي السَّرَّاءِ وَ الضَّرَّاءِ
وَ الْكُظُمِيْنَ الْعَظِيْمِ وَ الْعَافِيْنَ عَنِ
النَّاسِ ۗ وَ اللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِيْنَ ﴿٣٥﴾

136. Et banne ki après ki zotte finne faire kik action immoral ou soi zotte finne faire zotte-mêmes kik di tort, zotte mazine Allāh *boucoup* et zotte dimanne pardon pou zot péchés - et ki sanne-là ki capave pardonne péchés sinon Allāh - et zotte pa persisté, avec connaissance, dans ça ki zotte finne faire.

وَ الَّذِيْنَ اِذَا فَعَلُوْا اٰجِسًا اَوْ ظَلَمُوْا
اَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللّٰهَ فَاَسْتَغْفَرُوْا
لِذُنُوْبِهِمْ ۗ وَ مَن يَّغْفِرِ الذُّنُوْبَ
اِلَّا اللّٰهُ ۗ وَلَمْ يُصِرُّوْا عَلٰى مٰا فَعَلُوْا
وَ هُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٦﴾

137. Ça banne-là, zot récompense li pou pardon dé la part zot Seignère et banne Zardins, en bas ça *éna* banne la rivières *ki* coulé. Banne-là pou reste

اَوْ لِيَاكَ جَنّٰتٌ اَوْ هُمْ مِّنْ مَّغْفِرَةٍ مِّنْ رَبِّهِمْ
وَ جَنّتٌ تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ

tout lé temps là-dans. Et récompense banne *bon* travailléres li excellent !

خَلِيدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَمَلِينَ ﴿٣٤﴾

138. En vérité, avant zotte, *boucoup* banne civilisations finne passé. Donc alle partout lor la terre et guette ki ti la fin banne ki ti *habitié* contrédire banne *Prophètes*.

قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ ۖ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكذِبِينَ ﴿٣٨﴾

139. Pou banne dimounes, ça *Coran-là* li ène déclaration clair *ki faire distingue vrai ék fausse*, li ène guidance, li ène recommandation pou banne ki éna la crainte Allāh.

هَذَا بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٩﴾

140. Et pa montré faiblesse, pa bizin zotte désolé, certainement zotte pou dominé si zotte croyants.

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا ۚ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٠﴾

141. Si zotte gagne kik bléssire, pép *adversaire* oussi finne gagne ène bléssire pareil. Et Nous sanze sanze ça banne jours *bons et mauvais-là* parmi banne dimounes pou ki Allāh distingue banne ki croire et *pou ki* Li prend banne témoins d'ente zotte. Et Allāh pa content banne inzistes;

إِنْ يَمْسِسْكُمُ قَرَمٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرَمٌ مِّثْلَهُ ۚ وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُذِرُوهَا بَيْنَ النَّاسِ ۚ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ ۚ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾

142. Et pou ki Allāh pirifié banne ki croire et *pou ki* Li détruire banne mécréants.

وَلِيُمِدِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا أَوْ يَمْحَقَ الْكُفْرِينَ ﴿٤٢﴾

143. Esse-ki, zotte pensé ki zotte pou rente dans Paradis alors ki Allāh pa encore distingue ça banne, d'ente zotte, ki faire zefforts *dans So simé* et ki *Li pa encore* distingue banne ki persévéré ?

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَخْلُمِ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمَ الصَّابِرِينَ ﴿٤٣﴾

144. Et certainement zotte ti pé souhaite *ène tel* la mort avant ki zotte zoègne li. A présent zotte finne trouve li alors ki zotte *reste diboute* guetté même.

وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمَتُّونَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُلْقَوْهُ ۚ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٤٤﴾

R 15 145. Et Mohammad li ène Mèssazer sélement. Certainement avant li, tout banne Mèssazers finne mort.¹⁹ Si *arrivé* li mort ou soi tué li, esse-ki zotte pou rétourne lor zot talons ? Et dimoune ki rétourne lor so talons, li pa pou faire Allāh aukène tort. Et certainement Allāh pou récompense banne reconnaissants.

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ ۖ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ۗ أَفَأَيْنَ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ ۚ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَىٰ عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئًا ۗ وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ ﴿٣٥﴾

146. Li pa possible pou ène l'âme *ki li* mort sauf avec permission Allāh — ça *li* ène décret avec ène limite fixé. Et dimoune ki oulé récompense ça lé monde-là, Nous pou donne li là-dans et dimoune ki oulé récompense l'Aute lé monde, Nous pou donne li là-dans. Et certainement Nous pou récompense banne reconnaissants.

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ كَتَبْنَا مُوَدَّتَهَا ۗ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا ۗ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ مِنْهَا ۗ وَسَيَجْزِي الشَّاكِرِينَ ﴿٣٦﴾

147. Et comié banne Prophètes finne combatte; are zotte ti éna boucoup banne dimoune pieux. Et zotte pa ti flancé ditout are ça ki ti arrive zotte dans simé Allāh, zotte pa ti montré faiblesse et zotte pa ti cédé *face are l'ennemi*. Et Allāh content banne ki montré persévérance.

وَكَايِنَ مِنْ نَبِيٍّ قُتِلَ ۗ مَعَهُ رِيثِيُونَ كَثِيرٌ ۗ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۗ وَمَا ضَعُفُوا ۗ وَمَا اسْتَكَانُوا ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿٣٧﴾

148. Et banne-là ti éna ça parole-là sélement : « Nou Seignére ! Pardonne-nous nou péchés et nou excés dans nou banne zaffaires, et ranne ferme nou banne pas et aide-nous conte ça pép ki mécréant-là. »

وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا ۗ وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا ۗ وَثِقَلْنَا قُلُوبَنَا ۗ وَآخْرَتَنَا عَلَٰلِ الْكَافِرِينَ ﴿٣٨﴾

19. Selon dictionnaire Lisān al-'Arab :- khalā idhā māta = quand ène kikène mort, (nous dire ki) li 'khalā' (li finne trépassé). D'après dictionnaire Aqrab al-Mawārid : - khalā-r.radjoulou ay māta = 'ène dimoune li khalā' vé dire : 'li finne mort'.

D'aillére, quand lé St Prophète Mohammad^(s.a.w.) ti décédé, éna certains compagnons pa ti oulé accepté ki li finne mort à cause zot grand l'amour pou li. Haqrat Abou Bakar Siddīq^(r.a.) ti lire ça-même verset pou faire comprend ki vramême lé St Prophète^(s.a.w.) finne décédé : 'Et Mohammad li ène Mèssazer sélement. Certainement avant li, tout banne Mèssazers finne mort... reconnaissants.' Ça oussi montré ki Jésus ki ti zisse avant lé St Prophète^(s.a.w.), li oussi finne mort. (lire dans Boukhārī ék Mouslim)

149. Donc, Allāh ti donne-zotte récompense ça lé monde là et ène excellent récompense dans l'Aute lé monde. Et Allāh content banne ki faire le bien.

فَاتَهُمُ اللَّهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ ۗ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٩﴾

R 16 150. O banne ki croire ! Si zotte obéir banne ki pa croire, banne-là pou faire zotte retourne lor zot talons. Alors zotte pou réturné perdants.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يَزِدُّوكُمْ عَلَىٰ آعْقَابِكُمْ فَانقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿٤٠﴾

151. Mais Allāh-Même Ki zot Protectére. Et Li Meillère dans banne ki donne aide.

بَلِ اللَّهِ مَوْلَاكُمْ ۖ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِرِينَ ﴿٤١﴾

152. Nous pou mette la terrére dans lé kére banne ki pa croire parski zotte finne donne associés are Allāh sans aukène préve ki Allāh finne faire déssanne pou ça. Et zot l'endroit pou resté li di Fé. Et place cotte banne inzistes pou resté, li bien mauvais !

سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ ۖ بِمَا أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا ۗ وَمَا لَهُمُ النَّارُ وَيُسَّ مَثْوَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٢﴾

153. Et, certainement Allāh ti faire So promesse vrai pou zotte quand, avec Allāh So l'orde, zotte ti pé exterminé banne-là, ziska quand zotte ti vacillé concernant l'obéissance par rapport à ène l'orde Saint Prophéte et zotte ti dispité concernant réel but ça l'orde ki le Saint Prophéte ti donne zotte-là et zotte ti désobéir malgré ki Li ti montré zotte ça ki zotte ti content dans forme la victoire; Li ti enléve So aide. Parmi zotte, éna ki désire ça lé monde-là et parmi zotte, éna ki désire l'Aute lé monde. Ensuite Li ti détourne zotte dé ça banne-là, pou testé zotte. Et, certainement Li ti pardonne zotte ça ki ti finne arrivé. Et Allāh faire boucoup grâces lor banne croyants,

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدًا إِذْ تَحُسُّوهُم بِأُذُنِهِمْ ۖ حَتَّىٰ إِذَا أَفْشَلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأُمُورِ وَعَصَيْتُمْ مِمَّا بَعَدَ مَا أَرَكُم مَّا تُحِبُّونَ ۗ مِنْكُمْ مَن يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَن يُرِيدُ الْآخِرَةَ ۗ ثُمَّ صَرَّفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ ۖ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ ۗ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾

154. Quand zotte ti sauvé et zotte pa ti tourné pou guette personne et diboute dans ène l'aute zot groupe, le Mésazzer ti

إِذْ تَضَعُ دُونَكَ لَتَأْتِيَكَ عَلَىٰ سَاقِ وَإِنَّ الرَّسُولَ يُدْعُوكُمْ فِي أَخْرَابِكُمْ

pé appelle zotte et *Allāh* Li ti mette zotte dans ène *pli grand* la peine *ki pa ti éna ène cause réel* dans place ène la peine *cotte zotte ti fék trouve zotte* pou ki zotte pa *sagrin* pou ça ki zotte finne raté, ni pou ça ki finne *traverse* lor zotte-là.²⁰ Et *Allāh* Li *Bien-Conscient* ça ki zotte faire.

فَأَنَّا بِكُمْ عَمَّآ يُعَمِّمُ لِكَيْلَا تَحْزَنُوا
عَلَّ مَا فَآتَكُمُ وَلَا مَا آصَابَكُمْ وَاللَّهُ
خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

155. Après *zot* l'angoisse, pou *accorde-zotte* tranquillité, Li ti faire *déssanne* lor zotte ène *sommeil* ki ti *enveloppe* ène *groupe d'ente zotte* alors ki ti éna ène *groupe* ki ti *anxié* pou *zotte-mêmes*; *banne-là* ti éna lor *Allāh* *banne* pensées, ki pa ti *vrai ti couma* *banne* pensées *l'époque* l'Ignorance. *Banne-là* ti pé dire : « *Esse-ki* nous éna ène *part* dans *prend* *décision* ? » Dire *banne-là* : « *Certainement* tout *banne* *décisions* zotte pou *Allāh-Même*. » *Banne-là* *caciette* dans *zot* lé *kére* ça ki zotte pa *dévoile* toi. *Banne-là* dire : « *Si* nous ti éna *kik* *part* dans *décision*, *banne ennemi* pa ti pou *tué* nous *coumme-ça* ici. » Dire *banne-là* : « *Même* si zotte ti *reste* dans *zot* la *cazes*, *banne* pou ki finne *destiné* ki zotte pou *tué* *par l'ennemi*, certainement *banne-là* ti pou *sorti* pou alle ça place *cotte zotte* ti pou *tombé* *couma martyrs* et ça pou ki *Allāh* *testé* ça ki éna dans *zot* la *poitrine* et pou ki Li *pirifié* ça ki éna dans *zot* lé *kére*. Et *Allāh* *conne* bien ça ki éna dans la *poitrine*.

ثُمَّ أَنزَلَ عَلَيْكُم مِّن بَعْدِ الْغَمِّ
أَمْنَةً تُحَاسِبُنِي طَائِفَةٌ مِّنكُمْ
وَطَائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنفُسُهُمْ
يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ
الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ
الْأَمْرِ شَيْءٌ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ
لِلَّهِ يُخْفُونَ فِي أَنفُسِهِم مَّا لَا
يُبْدُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا
مِن الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا قَاتَلْنَا هُنَا قُلْ لَوْ
كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ
كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى
مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ اللَّهُ مَا فِي
صُدُورِكُمْ وَلِيَمَحَّصَ مَا فِي
قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾

156. En vérité, ça *banne* d'ente zotte ki ti *tourne* lé *dos* ça *zour* ti éna *renconte* dé l'*armées-là*, certainement *Satan* ki ti

لَإِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنكُمْ يَوْمَ الْتَقَى
الْجَمْعَيْنِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ

20. Rimére la mort St Prophéte ti faire *disparaîte* tout *considération* dé *souffrance* *personnel* ou dé *perte* ki zotte finne *sibir* dans ça *bataille-là*. Ensuite *nouvelle* ki li *encore* *vivant*, ti *transforme* *zot* *sentiment* dé *malhére* en la *zoie* *ék* *rémerciements*.

faire banne-là gagne cogné à cause ène partie zot banne *mauvais* actions. Et, certainement Allāh finne pardonne zotte. En vérité, Allāh Li Bien- Pardonnant, Li Bien-Indilzent.

يَبْعُضُ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٦﴾

R 17 157. O banne ki croire ! Pa vinne couma banne ki pa croire et ki dire à propos zot frères quand banne *frères*-là voyaze dans pays ou soi zotte sorti pou combatte : « Si banne-là ti reste are nous, zotte pa ti pou mort *coumme-ça* et pa ti pou tué zotte. » *Pou donne banne-là délai* pou ki Allāh faire ça, ène cause régrat dans zot lé kére. Et Allāh donne la vie et cause la mort. Et Allāh guette bien ça ki zotte faire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِأَخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا غُرَىٰ لَوْ كَانُوا عِنْدَنَا مَا تَوَّأَمُوا مَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذٰلِكَ حَشْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُخَيِّ وَيُمِيتُ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٧﴾

158. Et si *ennemi* tué zotte et zotte dans simé Allāh ou soi zotte mort ène la *mort natirel*, certainement pardon et miséricorde dé la part Allāh li meillére ki tout ça *banne ricesses* ki banne-là ramassé-là.

وَلَئِن قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مِتُّمُ لَمْ غَفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٨﴾

159. Et si arrivé zotte mort, ou soi tué zotte, certainement pou rassemblé zotte vers Allāh.

وَلَئِن مِّتُّم أَوْ قُتِلْتُمْ لَآ إِلَى اللَّهِ تُوْشِرُونَ ﴿١٥٩﴾

160. Et li à cause Allāh So miséricorde *spécial* ki to doux pou banne-là. Mais, si to ti ène dimoune brite, lé kére dir, zotte ti pou dispersé dépi dans to l'entouraze. Donc pardonne-zotte et dimanne *Allāh* pardon pou zotte et consilté zotte dans banne *zaffaires important*. Et ène fois qui to finne décidé, alors place *to* confiance dans Allāh. En vérité, Allāh content banne ki faire *Li* confiance.

فِي مَا رَحِمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَأَنْقَضُوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٦٠﴾

161. Si Allāh aide zotte, personne pa pou capave vainc zotte. Et si Li abandonne zotte, alors ki sanne-là ki

إِن يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِن يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِن يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ وَإِن يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ

capave aide zotte en déhors Li ? Donc banne croyants bizin place *zot* confiance dans Allāh-Même.

مِّنْ بَعْدِهَا وَعَلَىٰ اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿٣٢﴾

162. Li pa possible pou ène Prophète ki li azir en malhonnête. Et dimoune ki azir en malhonnête, li pou vinne are *réziltat* so malhonnêteté Zour Rézirection. Ensuite pou paye sak l'âme tout ça ki li mérité *par* so *travail* et pa pou faire banne-là aukène inzistice.

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ ۚ وَ مَنْ يَغْلُلْ
يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۖ ثُمَّ تُوَفَّى
كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَ هُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

163. Dimoune ki suive plaisir Allāh, esse-ki li capave pareil couma ène kikène ki finne attire colére Allāh *lor li* et ki so place cotte pou resté li l'Enfer? Et destination-là li bien mauvais !

أَقْمِنِي اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللّٰهِ كَمَنْ بَاءَ
بِسَخَطِ مِنَ اللّٰهِ وَ مَا وَدَّ جَهَنَّمَ ۚ وَ
رِئَاسِ الْمَصِيْرِ ﴿٣٤﴾

164. Divant Allāh, banne-là éna banne *différent* dégrés *dans* *grâce*. Et Allāh guette bien ça ki banne-là faire.

هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللّٰهِ ۚ وَ اللّٰهُ بَصِيْرٌ
بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾

165. Certainement Allāh finne faire So favère lor banne croyants quand Li finne avoye parmi banne-là ène Mèssazer d'ente zotte-mêmes ki récite zotte So banne Signes et ki pirifié zotte et ki enseigne zotte le Live et la Sazesse alors ki avant ça, zotte ti dans ène l'égarément ki évident.

لَقَدْ مَنَّ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ
بَعَثَ فِيهِمْ رَسُوْلًا مِّنْ اَنْفُسِهِمْ
يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ
الْكِتٰبَ وَ الْحِكْمَةَ ۚ وَ اِنْ كَانُوْا مِنْ قَبْلُ
لَفِي ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٣٦﴾

166. Ki ça ça ! Quand ène malhére arrive zotte et ki zotte finne déza inflize *zot l'ennemi* so doute, zotte dire : « Cotte ça vini ? » Réponne : « Li *vinne* dé zotte-mêmes. » En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

اَوْ لَمَّا اَصَابَتْكُمْ مُّصِيْبَةٌ قَدْ اَصَبْتُمْ
مِثْلِيْهَا ۗ فَلْتَمَنَّ اَنْ هٰذَا ۗ قُلْ هُوَ مِنْ
عِنْدِ اَنْفُسِكُمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيْرٌ ﴿٣٧﴾

167. Et ça *affliction* ki ti arrive zotte, zour ça dé l'armées ti zoègne, li ti sélon Allāh So l'orde et *li ti coumme* ça pou ki Li distingue banne croyants ;

وَ مَا اَصَابَكُمْ يَوْمَ التَّقِي الْجَمْعِيْنَ
فِيْ اَذِيْنَ اللّٰهِ وَ لِيُعَلِّمَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٣٨﴾

168. Et pou ki Li reconnaîte banne ki finne montré hypocrisie. Et *quand* ti dire zotte : « Vinne combatte dans simé Allāh ou soi vinne répousse l'attaque *l'ennemi*, » zotte ti réponne : « Si nous ti conne combatte, bien sire nous ti pou suivre zotte. » Ça zour-là, zotte ti pli près are mécréance ki are la foi. Zotte dire avec zot la bouce ça ki péna dans zot lé kére. Et Allāh pli conné ça ki zotte caciète.

وَلْيَعْلَمَ الَّذِينَ تَافَهُوا بِمَا رَكِبُوا أَنَّهُمْ إِذْ وَقَعُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ إِدْفَعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَّاتَّبَعْنَاكُمْ هُمْ لِلْكَافِرِينَ مَيِّذٌ آقَرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ يَا قَوْمِ هَاهُمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٨﴾

169. Banne-là *mêmes* ki dire à propos zot banne frères alors ki zotte-mêmes reste assizé *derrière* : « Si banne-là ti obéir-nous, zotte pa ti pou tué *par l'ennemi*. » Dire ça *banne-là* : « Alors éloigne la mort dé zotte si zotte véridique. »

الَّذِينَ قَالُوا لِأَخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قَاتَلُوا قُلُوبًا قَادِرَةً عَلَىٰ أَنْفُسِهِمُ الْمَوْتِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٦٩﴾

170. Et zamais pensé ki banne ki finne tué dans simé Allāh *ki* zotte *banne dimounes* mort. Au contraire zotte vivant, pé donne-zotte provision dans présence zot Seignére.

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرَزَقُونَ ﴿١٧٠﴾

171. Zotte pé rézouir avec ça ki Allāh finne donne zotte dépi So zénérosité et zotte gagne bon nouvelle à propos banne ki finne reste derrière et ki pa encore zoëne zotte, ki banne-là pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

فَرِحِينَ بِمَا أَنزَلَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَلا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٧١﴾

172. Et zotte gagne bon nouvelle à propos favére et grâce Allāh et ça *bon nouvelle-là oussi* ki Allāh certainement pa pou laisse récompense banne croyants perdi.

يَسْتَبْشِرُونَ بِذِخْرَةِ اللَّهِ وَفَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧٢﴾

R 18 173. Banne ki, après ki zotte finne blessé, zotte réponne l'appel Allāh et Méssazer-là — ça banne, d'ente banne-là, ki faire le bien et ki azir avec droitire pou zotte, éna ène grand récompense;

الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ وَاتَّقُوا أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٣﴾

174. Banne ki, éna ti dire zotte : « Banne dimounes finne rassemblé conte zotte, donc craigne zotte. » Mais ça ti augmente zot la foi; et zotte ti dire : « Allāh Li Siffit pou nous. Et Li Meillère Protectére. »

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ
النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ
فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا
اللَّهُ وَرِجْمَةُ الْوَكِيلِ ﴿١٤٣﴾

175. Et banne-là ti retourne are ène *grand* favère dé la part Allāh et ène *grand* bienfait tandisse ki aukène mal pa finne touce zotte. Et zotte ti suive Allāh So plaisir. Et Allāh possède ène zénérosité immense.

فَاتَّقِلُّوا بِنِعْمَةِ اللَّهِ وَقَضِيَ لَكُمْ
يَمَسُّهُمْ سُوءٌ ۖ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ
اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٤٤﴾

176. Nék Satan ki faire so banne camarades gagne pére. Donc pa craigne banne-là, mais craigne Moi si zotte croyants.

إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ
فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا مِنِّي إِن كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١٤٥﴾

177. Pa bizin laisse toi afflizé par banne ki précipite zotte dans mécréance. Certainement zotte pa pou capave nuire Allāh dans aukène façon. Allāh pa pou garde kik part pou zotte dans l'Aute lé monde. Et pou zotte, éna ène pinition terrible.

وَلَا يَخْرُتُكَ الَّذِينَ يَسَارِعُونَ فِي
الْكُفْرِ ۖ إِنَّهُمْ لَن يُضِرُّوا اللَّهَ شَيْئًا ۗ
يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِطًّا فِي
الْآخِرَةِ ۗ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤٦﴾

178. En vérité, banne ki finne aceté mécréance dans place la foi, zotte pa pou capave nuire Allāh dans aukène façon. Et pou zotte, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

إِنَّ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ
لَن يُضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا ۗ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٤٧﴾

179. Et banne ki pa croire, zamais zotte pa bizin pensé ki délai ki Nous finne accorde zotte li bon pou zotte. Nous finne accorde-zotte délai sélement pou ki zotte augmente plisse dans pécé. Et pou zotte éna ène pinition ki donne himiliation.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا
نُمِيتُهُمْ خَيْرٌ لَّا أَنفُسَهُمْ ۗ إِنَّمَا نُمِيتُهُمْ
لَهُمْ لِيُزَادُوا ۗ إِنَّمَا ۗ وَلَهُمْ عَذَابٌ
مُّهِينٌ ﴿١٤٨﴾

180. Li pa dans *mazesté* Allāh ki Li laisse banne croyants dans ça *l'état* ki zotte été ziska ki Li finne sépare ça ki bon are ça ki mauvais. Et li pa coutime

مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا
أَنْتُمْ عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَبِيثَ مِنَ

Allāh ki Li dévoile zotte-tout l'invizibe. Mais Allāh soisir d'ente So banne Mésazers céli ki Li oulé. Donc croire dans Allāh et So banne Mésazers. Et si zotte croire et zotte azir avec droitire, zotte pou gagne ène grand récompense.

الطَّيِّبُ، وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِعَكُمْ عَلَى
الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مَنْ رُسُلِهِ
مَنْ يَشَاءُ، فَقَائِمُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ، وَ
إِنْ تَوَلَّوْا، فَتَقَفُوا فِيكُمْ آجُرٌ عَظِيمٌ ﴿١٨٠﴾

181. Et banne ki faire laré are banne bienfaits ki Allāh finne accorde zotte, zamais zotte pa bizin pensé ki ça li bon pou zotte. Au contraire, ça li bien mauvais pou zotte. Zour Rézirection, pou attace autour zot li cou ça soze are ça-même ki zotte ti faire laré. Et pou Allāh l'héritaze banne lé ciéls et la terre. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا
أَتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرٌ أَلَّهُمْ
بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ، سَيُطَوَّقُونَ مَا
بَخُلُوْا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَاللَّهُ وَمِثْرَاتُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ، وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ﴿١٨١﴾

R 19 182. Et, certainement Allāh finne tanne parole banne ki ti dire : « En vérité, Allāh Li pauve et nous nous rice. » Nous pou enrézistré ça ki zotte finne dire et oussi zot tentative pou tué banne Prophétes inzistement. Et Nous pou dire zotte : « Goûte pinition la Fournaise l'Enfer ;

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ
اللَّهَ فَقِيرٌ وَرَحْمُنُ أَغْنِيَاءُ، مَسْرُكْتُبُ
مَا قَالُوا وَ قَتَلَهُمْ الْأَكْثِيَاءُ يُغَيِّرُ
حَقِّ، وَتَقُولُ ذُوْا عَذَابِ الْحَرِيْقِ ﴿١٨٢﴾

183. « Ça, li à cause ça ki zot la mains finne avoye divant zotte alors ki Allāh Li pa ditout inziste are So banne servitères. »

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ آيْدِيكُمْ، وَأَنَّ اللَّهَ
لَيْسَ يَظْلَمُ شَيْئًا لِّعَالَمٍ ﴿١٨٣﴾

184. Banne ki dire : « Certainement Allāh finne prend ça l'engagement-là are nous ki nous pa bizin croire dans aukène Mésazér tant ki li pa amène ène sacrifice ki di fé dévoré. » Dire banne-là : « Avant moi, banne Mésazers ti déza vinne cotte zotte are banne Signes clair et are ça ki zotte pé dire. Alors bé ki faire zotte ti pé rode tué ça banne-là, si zotte véridique ? »

الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ عَاهَدَ إِلَيْنَا، أَلَّا
نُؤْمِنَ بِرُسُلِهِ حَتَّىٰ يَأْتِيََنَا بِقُرْبَانٍ
تَأْكُلُهُ النَّارُ، قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ
قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ، وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ
قَتَلْتُمُوهُمْ، إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨٤﴾

185. Alors si zotte traite toi dé mentère, avant toi oussi ti pé traite banne Mésazers dé mentères, banne ki ti vinne are banne Signes clair, et banne Lives dé Sazesse, et Live ki donne la limière.

فَإِنْ كَذَّبْتُمْ، فَكَذَّبْتُمْ، كَذَّبْتُمْ رُسُلٍ مِّنْ
قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ، وَ
الْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٥﴾

186. Sak l'âme pou goûte la mort. Mais nék Zour Rézirection ki pou donne zotte pleinement zot récompense. Donc céli ki pou trouve li écarté are di Fé et admette dans Paradis, li finne certainement triomphé. Et la vie ça lé monde-là li sélement ène bénéfice trompère pou ène lé temps.

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ۗ وَرَأَيْنَا
تَوَفُّونَ أَجُورَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ
فَمَنْ زُحِرَ عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ
فَعَدَا قَارًا ۖ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
إِلَّا مَتَاعٌ الْغُرُورِ ﴿١٨٦﴾

187. Certainement pou testé zotte dans zot di biens et dans zot personnes et sirement zotte pou tanne boucoup sozes désagréabe dé la part banne ki ti récévoir Live avant zotte et dé la part banne associatères. Mais si zotte montré patience et *si* zotte azir avec droiture, alors, en vérité, ça li ène soze ki dimanne ène volonté ferme.

لَتُبْلَوُنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ۗ
لَتَسْمَعُنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِكُمْ ۖ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا أَذًى
كَثِيرًا ۖ وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ ذَلِكَ
مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٨٧﴾

188. Et quand Allāh ti prend ène l'engagement are banne ki ti récévoir Live, *Li ti dire*: « Zotte pou explique li bien clairement are banne dimounes et zotte pa pou caciette li. » Et banne-là ti zette ça l'engagement-là derriére zot lé dos. Et zotte ti prend dans so place ène prix bas. Et bien mauvais ça ki zotte ti aceté-là !

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ
أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ ۖ وَلَا
تَكْتُمُونَهُ ۚ فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ
وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ فَبُئْسَ مَا
يَشْتَرُونَ ﴿١٨٨﴾

189. Pa bizin pensé ki banne ki pé rézourir lor zot travail *trompère* et ki content ki faire zot louanzes pou ça ki zotte pa finne faire - pa bizin pensé ki ça banne-là pou sappé are pinition-là. Et pou banne-là éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا آتَوْا
وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ
فَلَا تَحْسَبَنَّاهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ
الْعَذَابِ ۗ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٩﴾

190. Et pou Allāh royaume banne lé ciéls et la terre. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩٠﴾

R 20 191. En vérité, dans création banne lé ciéls et la terre et dans sanzement la nuit et li zour, éna banne Signes pou banne ki éna intellizence,

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَإِخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي
الْأَلْبَابِ ﴿١٩١﴾

192. Banne ki mazine Allāh, soi dibouté, ou soi assizé ou soi *allonzé* lor zot côtés et ki réfléci lor création banne lé ciéls et la terre *et ki dire* : « Nou Seignére ! To pa finne créé ça pou nanrien. To Pur ! Alors protèze-nous conte pinition di Fé.

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ وِيَا مَا ذَقُّوْا
عَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَ يَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۚ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا
بَاطِلًا ۗ سُبْحٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩٢﴾

193. « Nou Seignére ! Dimoune ki To faire rente dans di Fé, certainement To finne himilié li. Et pa pou éna personne pou aide banne inzistes. »

رَبَّنَا اِنَّكَ مَن تَدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ
اُخْرِجْتَهُ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِيْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ﴿١٩٣﴾

194. « Nou Seignére ! En vérité, nous finne tanne ène Appélère ki pé appelle *nous* vers la foi, *li dire* : « Croire dans zot Seignére, » et nous finne croire. Nou Seignére ! Pardonne-nous donc nou banne péchés et débarasse-nous are nou banne mauvais et, dans la mort, réini-nous are banne vertueux.

رَبَّنَا اِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي
لِلْاِيْمٰنِ اَنْ اٰمِنُوْا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا ۗ
رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا
سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْاَبْرَارِ ﴿١٩٤﴾

195. « Nou Seignére ! Et accorde-nous ça ki To finne promesse nous par intermédiaire To banne Mésazers; et pa himilié nous Zour Rézirection. En vérité, To pa manque To promesse. »

رَبَّنَا وَ اٰتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلٰى رُسُلِكَ
لَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ اِنَّكَ لَا
تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ﴿١٩٥﴾

196. Alors zot Seignére ti accepté zot la prière. *Li ti dire* : « Mo pa pou laisse perdi travail aukène travaillère, parmi zotte, ki li mâle ki li femelle. Zotte *tout* éna rélation ène are l'aute. Et banne ki finne émigré et ki finne expilsé dépi cotte zotte et ki finne persékité pou Mo cause et ki finne combatte et ki finne tué *par l'ennemi*, sans doute Mo pou débarasse zotte are zot banne mauvais et sans doute, Mo pou faire zotte rente dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Ça *li* ène récompense dé la part Allāh. Et Allāh, cotte Li, éna meillère récompense. »

فَاَسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ اِنَّيْ لَا اُضِيْعُ
عَمَلًا عَامِلٍ مِّنْكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى ۗ
بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ ۗ قَالَ الَّذِيْنَ هَا جَرُّوْا
وَ اُخْرِجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ وَ اُوْدُوْا فِي
سَبِيْلِیْ وَ قَتَلُوْا وَ قَتِلُوْا ۗ اَلَا كَفَرْنَ عَنْهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ وَ كَاذَبْتُمْ جَنَّتْ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ ۗ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ
اللّٰهِ ۗ وَ اللّٰهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٦﴾

197. Faudré pa ki to *laisse-toi* trompé par banne mouvements allé-vini banne mécréants dans banne localités.

لَا يَغُرَّتْكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي
الْبِلَادِ ﴿١٩٧﴾

198. Li ène ti bénéfice temporaire. Ensuite zot place cotte pou resté li pou l'Enfer. Et li bien mauvais ça l'endroit répos-là !

مَتَاءً قَلِيلٌ تَدْتُمُّ مَا وَرَهُمْ جَهَنَّمَ ۖ وَ
بِئْسَ الْمِهَادُ ﴿١٩٨﴾

199. Mais banne ki craigne zot Seignére, zotte pou gagne banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Zotte pou reste là-dans tout le temps, ène l'accueil dé la part Allāh; et ça ki cotte Allāh li meillère *encore* pou banne dimounes pieux.

لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ
جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ۖ وَمَا
عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَا بَرَّارِ ﴿١٩٩﴾

200. Et, certainement parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam*, éna banne ki croire dans Allāh et dans ça ki finne déssanne lor zotte *ki banne croyants*, et dans ça ki ti déssanne lor *banne-là* zotte-mêmes; banne-là zotte reste *incliné* divant Allāh avec himilité. Banne-là pa vanne banne Signes Allāh pou prend en rétour ène prix bas. Ça banne-là ki pou gagne zot récompense cotte zot Seignére. En vérité, Allāh Li Rapide lor *réglé* banne comptes.

وَرَأَى مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ
بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنزِلَ
إِلَيْهِمْ خُشِعِينَ لِاللَّهِ لَا يَشْتُرُونَ بِآيَاتِ
اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ أُولَئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ
عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٠﴾

201. O banne ki croire ! Montré constance et faire zefforts pou excellé dans constance et sirveille avec vizilance zot frontiéres,²¹ et craigne Allāh pou ki zotte réissi.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَ
صَابِرُوا وَرَابِطُوا ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٢٠١﴾

21 Rābiṭōu vé dire 'sirveille avec vizilance zot frontiéres', 'zotte bizin pa montré aukène manquements dans zot obligations envers zot rélizion'; 'zotte bizin bien prend compte banne l'héres Salātes'. Tout ça, c'est banne essentiels pou capave gagne siccés.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. O banne dimounes ! Craigne zot Seignére Ki finne créé zotte d'ène sél être et *Ki* finne créé dépi ça-même, so compagne et *Ki* dépi ça dé-là, Li finne répanne boucoup zommes ék madames. Et craigne Allāh Ki — avec So nom-même zotte faire appel ène are l'aute et *craigne Allāh sirtout* concernant banne liens parenté. En vérité, Allāh sirveille zotte.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ۝۲

3. Et donne banne orphélins zot di biens et pa prend en éssanze ça ki mauvais pou ça ki bon. Et pa mélanze di biens banne-là are zot di biens pou ki zotte manze ça. Certainement, ça li ène grand pécé.

وَأُولَ الْيَتَامَىٰ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَبَدَّلُوا الْخَبِيثَ بِالطَّيِّبِ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَهُمْ إِلَىٰ أَمْوَالِكُمْ إِنَّهُ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ۝۳

4. Et si zotte pére ki *en tant ki société* zotte pa pou capave observe la zistice concernant banne orphélins *ki la guére finne laisse sans protection*, alors marié banne madames ki zotte trouve bon pou zotte — dé ou soi trois, ou soi quatte. Et si zotte pére ki zotte pa pou capave azir avec zistice, alors *marié* ène sél, ou soi céki zot la main droite possédé. Ça li *simé* pli prés pou ki zotte pa faire l'inzistice.

وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُقْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِسُوا أَمْوَالَهُمْ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مِثْلِي وَثَلَّثَ وَرُبِعَ ۚ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةٌ أَوْ مَمْلُوكَةٌ أَيْمَانُكُمْ ذَلِكَ آذُنٌ أَلَّا تَعْوِلُوا ۝۴

5. Et donne banne madames zot dot, lé kére content. Mais si avec lé kére content, banne *madames-là* accepté pou rémette zotte ène partie là-dans, alors zourir ça sans hésité et avec plaisir.

وَأُولَ النِّسَاءِ صَدُقَتِهِنَّ نِحْلَةً ۚ فَإِنْ طِبَّن لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هُنَيْئًا مَرِيئًا ۝۵

6. Et di biens ki Allāh finne faire pou zotte ène moyen soutien économique, pa rémette ça dans sarze

وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَمًا وَادْرَؤُوهُمْ فِيهَا وَا

banne ki incapabe mentalement pou zére ça.²² Mais nourri banne-là et donne banne-là zot vêtements là-dans et cause are banne-là are parole ki convénabe.

اَكْسُوهُمْ وَقَوْلُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٧﴾

7. Et testé *capacité* banne orphélins ziska ki banne-là zotte arrive l'âze mariaze. Et si zotte trouve dans banne-là *signes* bon zizement, alors rémette banne-là zot di biens. Et pa gaspille ça, dans ène façon extravagant et en vitesse, attention ki banne-là grandi et arrive l'âze pou *recevoir* ça. Et dimoune ki rice, li bizin absténir, et dimoune ki pauve, li bizin servi là-dans ça ki raisonnabe. Quand zotte pou rémette banne-là zot di biens, alors prend banne témoins dans banne-là zot présence. Et Allāh Li Siffit couma Comptabe.

وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ آنَسْتُمْ مِنْهُمْ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَن يَكْبَرُوا ۚ وَمَن كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۚ وَمَن كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ۚ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهِدُوا عَلَيْهِمْ ۚ وَكفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٧﴾

8. Pou banne zommes, éna ène part dans ça ki banne parents et banne parents proce laissé. Et pou banne madames éna ène part dans ça ki banne parents et banne parents proce laissé, ki l'héritaze li tipti, ki li grand, li ène part déterminé.

لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ ۚ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ ۚ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿٨﴾

9. Et quand banne lé zaute proce parents ki pa capave gagne aukène part d'après la loi et banne orphélins et banne pauvés pé assisté l'hére partaze héritaze, donne-zotte impé là-dans, et cause are zotte are parole ki convénabe.

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينُ فَأَدْفَعُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٩﴾

22. Ici pé adresse la société en entier. Pa pé cause lor di biens la nation, mais lor di biens ça banne orphélins ki zot nombre finne bien augmenté suite à banne la guerres. Dans banne circonstances exceptionnéel coumme-ça, li paraîte ki ti pou bizin dépense ène bon part réssources national lor zotte. Si la nation dans so l'ensemble li abandonne are banne-là, zestion zot di biens alors ki ça banne-là, zotte banne zenfants sans expérience, l'économie national pou prend ène sérieux coup. Donc, finne faire l'appel à la nation pou administré ça banne di biens là couma dire ça pou zotte. Ça pa vé dire ki ça banne orphélins-là finne déshérité et finne dépossédé dé zot droits, dans ène façon permanent. Verset ki zisse après et verset 11 éclairci bien-même sens sanne verset-là.

10. Et banne-là bizin éna la crainte Allāh, banne ki éna pou laisse derrière zotte, banne zenfants faibe et ki zotte pére pou banne-là. Donc zotte bizin craigne Allāh et zotte bizin cause parole ki droite.

وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكَوْا مِنْ
خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ ذُرِّيَّةً ضِعْفًا خَافُوا
عَلَيْهِمْ ۖ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا
سَدِيدًا ﴿١٠﴾

11. En vérité, banne ki manze inzistement di biens banne orphélins, nék di fé ki zotte pé avalé dans zot vente; et zotte pou brilé dans ène la Fournaise.

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ
ظُلْمًا إِنَّهُمْ يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ
نَارًا ۖ وَسَيَصْلُونَ سَعِيرًا ﴿١١﴾

R2 12. Allāh ordonne zotte à propos zot banne zenfants ! Part ène garçon li pareil part dé ti filles; mais si éna ti filles sélement et zotte plisse ki dé, alors zotte pou gagne dé tiers ça ki défunt-là li finne laissé; et si éna ène sél ti-fille, li pou gagne la moitié l'héritaze. Et papa et mama défunt-là, sakène pou gagne ène sizième ça ki défunt-là li finne laissé si li éna ène zenfant; mais si li péna zenfant et ki so papa mama ki so héritiers, alors so mama pou gagne ène tiers; mais si li éna banne frères séres, alors so mama pou gagne ène sizième après payement legs ki li finne capave faire ou soi payement banne dettes. Zotte pa conné laqué, zot papa ou soi zot banne zenfants ki pli bénéfique pou zotte. Ça li ène l'orde obligatoire dé la part Allāh. Et, en vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ
مِثْلُ خِطِّ الْأُنثِيَيْنِ ۖ وَإِن كُنَّ نِسَاءً
فَلَوْ أَنَّهُنَّ كُنَّ هُنَّ لَأَوْلَادِكُمْ كَانَتْ
وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ
لِالْحُلِّ وَاحِدٌ مِّنْهُمَا الشُّدُّ مِمَّا تَرَكَ
إِن كَانَ لَهُ وَكَدَّ ۚ وَإِن لَّمْ يَكُن لَّهُ
وَكَدٌ وَوَرِثَةٌ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ الثُّلُثُ ۚ
وَإِن كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ الشُّدُّ
مِن بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ
أَبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ
أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفَعًا فَرِيضَةٌ مِّن
اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٢﴾

13. Et zotte pou gagne la moitié ça ki zot madames laissé si banne-là péna zenfant. Et si banne-là éna ène zenfant, alors zotte éna droit ène quart dans ça ki banne-là laissé après payement legs ki banne-là finne capave faire ou soi payement banne dettes. Et banne-là éna droit ène quart ça ki zotte laissé, si zotte péna zenfant; mais si zotte éna ène zenfant, alors banne-là éna droit ène huitième ça ki zotte laissé, après payement legs ki zotte finne capave faire

وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ إِن
لَّمْ يَكُن لَّهُنَّ وَكَدَّ ۚ وَإِن كَانَ لهنَّ
فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَنَّ مِنْ بَعْدِ
وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَا أَوْ دَيْنٍ ۗ وَلَهُنَّ
الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَتُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّكُمْ
وَكَدَّ ۚ وَإِن كَانَ لَكُمْ وَكَدٌ فَلَهُنَّ
الثُّمْنُ مِمَّا تَرَكَتُمْ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ

ou soi *payement* banne dettes. Et si éna ène zomme ou soi ène madame ki zot héritaze bizin partazé, et ki ni zomme-là *ni madame-là* éna kik parent ou soi zenfant et ki zomme-là *ou soi madame-là* éna ène frère ou soi ène sére, alors sakène dans ça dé-là éna droit ène sizième. Mais si zotte plisse ki ça, alors zotte pou partaze ène tiers *égal-égal* après *payement* legs ki capave finne faire ou soi *payement* banne dettes, sans faire personne kik di tort. Ça, *li* ène l'orde dé la part Allāh. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Indilzent.

تُؤْتُونَ بِهَا أَوْلَادِيْنَ ؕ وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُؤْرَثُ كَلَالَةً أَوِ امْرَأَةٌ وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتُ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ ۚ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثَّلَاثِ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةِ يُؤْصَىٰ بِهَا أَوْلَادِيْنَ ۖ غَيْرَ مُضَارٍّ ۚ وَصِيَّةٌ مِّنَ اللَّهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٣﴾

14. Ça li banne limites *fixé par* Allāh et dimoune ki obéir Allāh et So Méssazer, Li pou faire li rente dans banne Zardins, en bas ça *éna* banne la rivières *ki* coulé. Zotte pou reste tout 1é temps là-dans. Ça li ça grand triomphe-là !

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ۗ وَمَنْ يُطِغِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۗ وَذَلِكَ الْقَوْسُ الْعَظِيمُ ﴿١٤﴾

15. Et dimoune ki désobéir Allāh et So Méssazer et ki transgresse So banne limites, Li pou faire li rente dans di Fé. Li pou reste longtemps là-dans. Et pou li, éna ène pinition ki donne himiliation.

وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَّقِ اللَّهَ ۖ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۗ وَذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٥﴾

R 3 16. Et d'ente zot madames, banne ki commette indécence, bizin éna quatre parmi zotte pou témoigne conte banne-là, et si zotte témoigné, alors réténir banne-là dans la caze ziska la mort prend zotte ou soi ki Allāh ouvert kik *l'aute* simé pou zotte.

وَالَّذِي يَأْتِيَنَّ مِنَ الْفَاحِشَةِ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِّنْكُمْ ۚ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّىٰ يَتَوَقَّعَهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ﴿١٦﴾

17. Et si dé zommes d'ente zotte ki commette ça *acte indécent-là*, alors donne zotte-dé ène pinition. Et si zotte répenté, et ki zotte corrize zotte, alors laisse zotte *tranquille*. En vérité, Allāh Li Fort lor accepté répentance, Li Bien-Miséricordié.

وَالَّذِينَ يَأْتِيَنَّاهُمْ مِنْكُمْ فَادُّوهُمْ ۚ فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُوا عَنْهُمَا ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿١٧﴾

18. En vérité, Allāh prend lor Li pou accepté répentance sélement-banne ki faire le mal par zot bêtise et ki pas tardé pou répent. Et ça banne-là, Allāh tourne vers zotte avec clémence et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ الشُّوْرَ بِحَسَبِ مَا لَمْ يَكُنُوا مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٨﴾

19. Péna *acceptation* répentance pou banne ki *continié* faire le mal ziska ki quand la mort présente li à ène ça banne-là, et ki li dire : « Certainement mo pé répent astére-là », ni pou banne ki mort mécréants. Ça banne-là, Nous finne prépare pou zotte ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ الشُّرَاتِ حَتَّى إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ وَالَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارًا أُولَئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٩﴾

20. O banne ki croire ! Li pa permette pou zotte ki zotte prend l'héritaze banne madames par la force. Pa tourmente banne-là pou ki zotte réprend pou-zotte ène partie ça ki zotte finne donne banne-là, à moins ki banne-là finne commette ène acte indécent ouvertement. Et vive avec banne-là avec bienveillance. Si zotte éna répignance pou banne-là, li possibe ki zotte éna répignance pou ène soze cotte Allāh finne mette boucoup dé bien là-dans.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرْهًا وَلَا تَعْضَلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا آتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَا حَشَةٍ مُبَيَّنَةٍ وَ عَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَ يُجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿٢٠﴾

21. Et si zotte désire prend ène madame *en mariaze* dans place ène l'aute et ki zotte finne donne ène trésor ène dans ça dé là, pa réprend nanrien là-dans. Esse-ki zotte pou réprend ça par fausse akization et par ène pécé manifeste ?

وَإِنْ أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَكَانَ زَوْجٍ وَ آتَيْتُمْ أَحَدًا مِنْهُنَّ قِطْرًا فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا إِنَّا خَدُّونَهُ بُهْتَانًا وَإِرْثًا مُبِينًا ﴿٢١﴾

22. Et couma zotte pou réprend ça, alors ki zotte finne *déza* zoènnè ène are l'aute *dans l'intimité* et ki banne-là finne *déza* prend are zotte ène l'engazement solide ?

وَكَيفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٢٢﴾

23. Et, sauf si ça finne *déza* arrivé, pa marié banne madames ki zot papa ti marié. Certainement, li ène indécence *grave*, li détestabe et li ène conduite bien mauvais.

وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ فَا حَشَةً وَ مَفْتًا وَ سَاءَ سَبِيلًا ﴿٢٣﴾

R 4 24. Li interdit pou zotte — zot mama, et zot ti filles, et zot séres, et séres zot papa, et séres zot mama, et ti filles zot frère et ti filles zot sére, et zot mama nourrice, et zot séres de lait, et mamas zot madames, et zot belle-filles ki sous zot garde à travers madames are ki zotte finne consomme zot mariaze *et ki mamas banne-là* — mais si zotte pa finne consomme mariaze are banne *madames-là*, alors li pa ène pécé pou zotte, et *li interdit pou zotte* : — madames zot garçons ki finne sorti dépi zot lé reins, et *li interdit pou zotte* ki zotte marié dé séres en même temps sauf ça ki finne déza passé. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

PARTIE 5

25. Et *li pa permette oussi ki marié banne madames ki déza marié*, sauf banne ki zot la main droite possédé. Li obligatoire lor zotte dé-la part Allāh. Et li permette pou zotte banne lé zaute *madames* ki zotte pou sercé par zot di biens — zotte pou marié banne-là, zotte pa pou faire fornication. Et puisseké zotte finne tire l'avantaze are banne-là, alors couma ène obligation donne banne-là zot dot. Et ène fois ki question *dot-là* finne fixé, li pa ène pécé pou zotte si zotte tombe d'accord ente zotte lor n'importe quoi là-dans *pou apporte kik sanzement*. En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

26. Et dimoune parmi zotte ki péna moyens *financier*-pou marié banne madames libe croyante, alors *li ava marié kikène* dans zot servantas croyante ki zot la main droite possédé. Et Allāh pli conne zot la foi. Ente zotte, zotte éna lien ène are l'aute. Donc marié banne-là avec l'autorisation banne-là zot maïtes, et donne banne-là zot dot dans ène façon

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخْوَاتُكُمْ وَعَمَّاتُكُمْ وَخَالَاتُكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُ الرَّبِّیِّ أَرْضَعْتُمْ وَأَخْوَاتُكُمْ مِنَ الرِّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَاءِكُمْ وَرَبَائِبُكُمُ الرَّبِّیِّ فِي حُجُورِكُمْ مِنْ نِسَائِكُمُ الرَّبِّیِّ دَخَلْتُمْ بِهِنَّ رِفَاقًا لَمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمْ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَنْ تَجْمَعُوا بَيْنَ الْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا رَحِيمًا ﴿٣٣﴾

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَأُجَلَ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ أَنْ تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَافِحِينَ ، فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً ، وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا تَرَاصَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ ، إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٧٥﴾

وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ طَوْلًا أَنْ يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمَنْ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ ، وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَيْمَانِكُمْ ، بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ ، فَأَنْكِحُوهُنَّ بِأَذْنِ أَهْلِهِنَّ وَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ

équitabe pourvi ki banne-là pé reste chaste et pa pé faire fornication et pa prend amant en caciette. Et si après ki banne-là finne marié, banne-là commette kik obscénité, banne-là pou gagne la moitié pinition *ki finne* prescrire pou banne madames marié ki pa esclave. Ça *concession-là* li pou ça dimoune d'ente zotte ki pére commette pécé. Et si zotte montré patience, ça li pou meillère pou zotte. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

R 5 27. Allāh désire explique zotte clairement et *Li oulé* guide zotte vers banne façons-faire banne ki ti avant zotte et *Li oulé* tourne vers zotte avec clémence. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

28. Et Allāh désire tourne vers zotte avec clémence, mais banne ki suive *zot* banne *bas* désirs, banne-là oulé ki zotte *ki sincéres* incline vers banne-là bien-même.

29. Allāh désire ranne zot fardeau lézé et l'homme finne créé faibe.

30. O banne ki croire ! Pa manze ente zotte zot di biens par banne moyens illégal, à moins ki li ène transaction cotte zotte d'accord ente zotte. Et pa tué zotte-mêmes *lor plan ékonomik*. En vérité, Allāh Li Bien-Miséricordié envers zotte.

31. Et dimoune ki faire ça par transgression ék inzistice, Nous pou zette li dans ène di Fé; et ça li facile pou Allāh.

32. Si zotte éloigne zotte are banne péchés grave ki finne empéce zotte faire, Nous pou débarasse zotte are zot banne mauvais et Nous pou admette zotte dans ène l'endroit cotte gagne grand l'honnére.

بِالْمَعْرُوفِ مُحَصَّنَاتٍ غَيْرَ مُسْفُوحَاتٍ
وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَحْدَانٍ ۚ فَإِذَا أُحْصِنَتْ
فَإِنَّ آتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ
مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ۗ
ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَنْ
تَصْبِرُوا خَيْرٌ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿٣١﴾

يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذَيِّبَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ
سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ
عَلَيْكُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٣٢﴾

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَ
يُرِيدَ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ
تُؤْمِنُوا أَمِيلًا عَظِيمًا ﴿٣٣﴾

يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ ۗ وَ
خُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا ﴿٣٤﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا
أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ إِذْ لَا أَنْ
تَكُونُوا تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ ۗ
وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٣٥﴾

وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدْوَانًا وَظُلْمًا
فَسَوْفَ نُضَلِّيهِ نَارًا ۖ وَكَانَ ذَلِكَ
عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٦﴾

إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبِيرَ مَا تُنْهَوْنَ
عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَ
نُدْخِلْكُمْ مِنْ خَلْقٍ حَرِيمًا ﴿٣٧﴾

33. Et pa guette avec l'envie ça ki Allāh finne faire éna parmi zotte sirpasse lé zoutes. Pou banne zommes éna ène part dans gain zot travail, et pou banne madames éna ène part dans gain zot travail. Et dimanne Allāh dans So grâce. En vérité, Allāh Li conne bien tout kit-soze.

34. Et pou sakène, Nous finne désigne banne héritiers pou ça ki banne parents et banne parents proce laissé, et *oussi* pou banne avec ki zotte finne engaze zotte sous serment. Alors donne banne-là zot part. En vérité, Allāh sirveille tout kit-soze.

R 6

35. Banne zommes, *zotte* gardiens lor banne madames parski Allāh finne faire ki éna sirpasse lé zoutes et parski banne-là dépense dans zot di biens *lor zot madames*. Et banne madames vertueuse, zotte banne ki obéissant, ki garde secrets *zot mari* avec protection Allāh. Et banne *madames* ki ô *zommes* zotte pére banne-là zot manière rébelle, d'abord conseille banne-là, ensuite laisse banne-là tout-séls dans banne-là zot li lits, et *si oblizé*, donne-zotte ène pinition corporel. Et si alors banne-là obéir zotte, pa rode aukène simé conte banne-là. En vérité, Allāh Li Bien-Haut *dans So gloire*, Li Bien-Grand *sans aukène comparaison*.

36. Et si zotte éna crainte ène ripture ente ça dé-là, alors désigne ène arbite dans *mari-là* so famille et ène arbite dans *madame-là* so famille. Si ça dé-là désire réconciliation, Allāh pou mette l'entente ente zotte. Certainement, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Conscient.

37. Et adore Allāh et pa associé nanrien are Li et *zotte bizin montré* la bonté pou zot papa-mama et pou banne

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ ۗ لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا كَتَبْنَا لَهُمْ ۖ وَ لِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا كَتَبْنَا لَهُنَّ ۚ وَ شَعَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ يَكُلُّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٣٣﴾

وَ يَكُلِّ جَعَلْنَا مَوَالِي مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبُونَ ۚ وَالَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَانُكُمْ فَأَتَوْهُمْ نَصِيبُهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٣٤﴾

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ ۚ وَ بِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ ۚ فَالَّذِينَ حَقِظْتَ لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ ۚ وَ الَّتِي تَخَافُونَ نُشُورَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَ أَهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَ اضْرِبُوهُنَّ ۚ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا ﴿٣٥﴾

وَ إِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِ وَ حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا ۗ إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣٦﴾

وَ اعْبُدُوا اللَّهَ وَ لَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَ بِذِي الْقُرْبَىٰ وَ

parents proce et pou banne orphélins, et pou banne pauvres, et pou banne voisins ki famille *are zotte* et pou banne voisins ki pa famille *are zotte* et pou banne compagnons ki à côté *zotte* et pou banne voyageuses et pou banne ki zot la main droite possédé. En vérité, Allāh pa content banne dimounes orgueille et fier,

الْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ ۗ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٤٢﴾

38. Banne ki faire laré et ki enseigne banne dimounes faire laré et ki caciette ça ki Allāh finne donne zotte dans So grâce. Et Nous finne prépare pou banne mécréants ène pinition ki donne himiliation,

الَّذِينَ يَبِخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٣٨﴾

39. Et pou banne ki dépense zot di biens *par vantardise* pou montré dimounes, et ki pa croire dans Allāh ni dans Dernier Zour. Et dimoune ki éna Satan pou camarade, *li bizin maziné ki li bien mauvais couma compagnon !*

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ وَمَن يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ﴿٣٩﴾

40. Bé ki *diffikilté* banne-là ti pou éna si zotte ti croire dans Allāh et dans Dernier Zour et *si* zotte ti dépense dans provision ki Allāh finne donne zotte ? Et Allāh conne zotte bien.

وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوِ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ ۗ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾

41. En vérité, Allāh pa faire di tort *personne*, même *pa* poids ène atome. Si éna kik bon action, Li multiplié ça et Li accorde dé So côté ène grand récompense.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۖ وَإِن تَكُ حَسَنَةً يُضْعِفْهَا وَيُؤْتِ مِن لَّدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤١﴾

42. Et ki *zot* l'état pou été quand Nous pou faire ène témoin vinne dépi sak comminauté et ki Nous pou faire toi vinne ène témoin conte ça banne-là ?

فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٤٢﴾

43. Ça zour-là, banne ki pa finne croire et ki finne désobéir le Mésazzer, *banne-là* pou souhaité ki *si zotte ti enterré* et ki la terre ti nivelé lor zotte. Et zotte pa pou *capave* caciette nanrien are Allāh.

يَوْمَئِذٍ يَبْعَثُ اللَّهُ الَّتِي تَرَىٰ ۗ وَيُفْعِلُ فَعْلَهَا ۗ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٤٣﴾

R 7 44. O banne ki croire ! Pa apprece la Prière quand zotte pa en possession zot sens, ziska ki zotte conscient ça ki zotte pé dire, ni *quand* zotte dans ène l'état d'impureté tant ki zotte pa baigné sauf si zotte pé voyazé. Et si zotte malades ou *soi* zotte pé voyazé *et* ki zotte dans ène l'état d'impureté ou soi si kikène parmi zotte li rétourne dépi l'endroit cotte li finne soulaze li ou soi, zotte finne touce madames et ki zotte pa trouve dilo, alors servi la poussière pur. Avec ça souye zot figure et zot la mains. En vérité, Allāh Li Bien-Indilzent, Li Bien-Pardonnant.

45. Esse-ki to pa finne réfléci lor ça banne ki finne gagne Live-là so ène partie ? Banne-là aceté l'égarément et banne-là oulé ki *ô croyants* ! zotte oussi égaré dépi simé *droite*.

46. Et Allāh pli conne zot banne ennemis. Et Allāh Li Siffit couma Camarade et Allāh Li Siffit couma Aide.

47. Et parmi banne Zuifs, éna ki sanze banne paroles dépi zot *vrai* places *pour déforme zot sens* et banne-là dire : « Nous finne tandé et nous finne désobéir. » Et : « Ecouté *toi* sans ki tanne toi. » Banne-là torde zot la langue, et zotte attaque la rélizion, *zotte dire* : « Rā'énā avec *impé* couma *prononciation* Rā'inā : *Eh ! Nou gardien moutons !* » Et si banne-là ti dire : « Nous finne tandé, nous finne obéir ; écoute-*nous* » et « Ounzournā : *Zette ène regard lor nous,* » li ti pou meillère pou banne-là, et li ti pou ène *parole* pli *droite*. Mais Allāh finne maudit banne-là à cause zot mécréance. Banne-là éna impé la foi sélement.

48. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Croire dans ça ki Nous

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا
الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمْ سُكَارَىٰ حَتَّىٰ
تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا
عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا وَإِن
كُنْتُمْ مَرَضَىٰ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ
أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ أَوْ لَمَسْتُمُ
النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا
صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَ
أَيْدِيكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٣٣﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ
الْكِتَابِ يَشْتَرُونَ الصَّلَاةَ وَيُرِيدُونَ
أَنْ يُضِلُّوا السَّبِيلَ ﴿٣٥﴾

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ وَكَفَىٰ
بِاللَّهِ وَلِيًّا ۗ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ نَصِيرًا ﴿٣٧﴾

مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ
عَن مَّوَاضِعِهَا وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَ
عَصَيْنَا وَأَسْمَعُ غَيْرَ مُسْمِعٍ وَرَاعِنَا لَيْثًا
بِالْأَسْنَنِهِمْ وَطَعْنَا فِي السِّبْيِ وَوَلَوْ
أَتَاهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَطَعْنَا وَ
أَسْمَعُ وَانظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَ
أَقْوَمَ وَلَكِن لَّعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا
يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٣٤﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ آمِنُوا بِمَا

finne avoyé ki accompli ça ki *déza* are zotte, avant ki Nous inflize ène *tel* himiliation certain *zot* leaders ki pou faire zotte tourne zot lé dos *sauvé* ou soi *avant* ki Nous maudit zotte couma Nous ti maudit banne dimounes Sabbat. Et Allāh So décret certainement li pou accompli.

نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَطْمِسَ وُجُوهَ قَوْمٍ رَدَّ هَاعَلَىٰ آذَانِهِمْ وَأُغْرِمَتْ أَبْصَارُهُمْ فَظَلَمُوا النَّبِيَّ هُنَا كَمَا ظَلَمُوا قَوْمًا فَأَمْضَىٰ اللَّهُ أَمْرَهُ لِيُؤْتِي السَّابِقَ السَّابِقَ وَأُتِيَ الْمَأْتُونَ ﴿٤٨﴾

49. En vérité, Allāh pa pardonne ki donne Li associés, mais en dehors ça, Li pou pardonne tout pou dimoune ki Li oulé. Et dimoune ki donne associés are Allāh, certainement Li finne commette ène grand péché.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۗ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٤٩﴾

50. Esse-ki to pa finne réfléci lor banne ki ti considére-zotte pur ? En faite, Allāh Ki pirifié banne ki Li oulé. Pa pou faire banne-là aukène inzistice, même-pa ène brin dans fente la grain tamme.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ صَالِحُونَ وَاللَّهُ يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ لِلطَّغُوتِ وَالطَّغُوتِ لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ يُظَلَمُونَ فَظُلْمًا ﴿٥٠﴾

51. Guetté ki manière banne-là pé invente mensonge conte Allāh ! Et ça li siffit couma ène péché manifeste.

أَنْظُرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكِبْرَ ۗ وَكَفَىٰ بِمِثْمِثِنَا ﴿٥١﴾

R 8 52. Esse-ki to pa finne réfléci lor banne ki finne gagne *avant Islam* Live-là so ène partie ? Banne-là croire dans banne idoles et dans Satan. Et zotte dire à propos banne mécréants : « Ça banne-là, zotte mié guidé lor question rélizion ki banne ki croire. »

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا ﴿٥٢﴾

53. Ça banne-là ki Allāh finne maudit. Et dimoune ki Allāh maudit, to pa pou trouve personne pou sécourir li.

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ ۖ وَرَبُّهُمْ يَلْعَنُهُمْ فَلَنْ تَجِدَهُمْ صَالِحِينَ ﴿٥٣﴾

54. Esse-ki banne-là éna kik part dans royaume-là ? Là-oussi, zotte pa pou donne dimounes, même-pa ène la grain tamme so fente.

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِنَ الْمُلْكِ فَإِذَا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٤﴾

55. Esse-ki zotte envié dimounes à cause ça ki Allāh finne donne banne-là dé So zénérosité ? Certainement, Nous finne donne *oussi* banne zenfants Abraham le Live et la Sazesse et Nous finne donne zotte *oussi* ène grand royaume.

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ آتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا ﴿٥٥﴾

56. Et parmi banne-là, éna ki ti croire dans li, et éna ki ti réténir-zotte dé li *pou pa améne la foi dans li*. Et l'Enfer pou siffi *pou banne-là*, couma ène la Fournaise *ki pou brûle zotte*.

فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ صَدَّ عَنْهُ، وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿٥٦﴾

57. En vérité, banne ki pa croire dans Nou banne Signes, Nous pa pou tardé pou faire zotte rente dans ène di Fé. A sak foi ki zot la peau pou fini brûlé, Nous pou donne zotte ène l'aute la peau en éssanze, pou ki zotte *continié* goûte pinition-là. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصَلِّيهِمْ نَارًا، كُلَّمَا نَضَجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ، إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٥٧﴾

58. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions, Nous pou faire zotte rente dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki coulé*. Zotte pou reste tout lé temps là-dans, zotte pou éna là-dans *zot conzoints ki Nous* finne pirifié. Et Nous pou faire zotte rente *dans ène l'endroit* cotte éna bien l'ombraze.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا، لَهُمْ فِيهَا أَنْهَارٌ مُمْطَرَةٌ رَوْدًا، وَنُدْخِلُهُمْ ظِلًّا ظَلِيلًا ﴿٥٨﴾

59. En vérité, Allāh ordonne zotte ki zotte confié responsabilités are banne ki éna droit pou ça, et ki, quand zotte zize ente banne dimounes, zotte bizin zize avec zistice. En vérité, ça conseil ki Allāh pé donne zotte-là, li excellent. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé et Li guette bien.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا، وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ، إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٩﴾

60. O banne ki croire ! Obéir Allāh et obéir le Mésazer, et banne ki

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا

éna l'autorité lor zotte.²³ Et si zotte en désaccord lor ène zaffaire, alors réfère ça are Allāh et are Mésazer-là, si *réellement* zotte croire dans Allāh et dans Dernier Zour. Ça li meillère façon et li améne ène bien zoli réziltat.

الرَّسُولِ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ ۚ فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ، ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣١﴾

R9 61. Esse-ki to pa finne zette to régard lor banne ki prétagne ki zotte croire dans ça ki finne révélé toi et ça ki finne révélé avant toi ? Zotte rode faire Satan donne zizement et pourtant zotte ti gagne l'orde pou nié li. Et Satan oulé égare zotte loin dans l'égarement.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا نَزَّلَ إِلَيْكَ وَمَا نَزَّلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَكَّمُوا إِلَيْ الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَن يَكْفُرُوا بِهِ ، وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٣٢﴾

62. Et quand dire banne-là : « Vinne vers ça ki Allāh finne faire déssanne et vers le Mésazer, » to trouve banne hypocrites zotte éloigne-zotte bien loin are toi.

وَإِذْ قِيلَ لَهُم تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٣٣﴾

63. Alors ki manière ça, quand ène malhère arrive zotte à cause ça ki zot la mains finne avoye divant zotte, ensuite zotte vinne cotte toi, zotte faire serment par Allāh zotte dire : « Nous ti oulé sélement *montré* la bonté et *améne* l'entente. »

فَكَيفَ إِذْ أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَخْلِفُونَكَ بِاللَّهِ لَئِن آدَدْنَا لَنَآخِسًا نَّآ وَتَوَفِّيكَ ﴿٣٤﴾

64. Ça banne-là mêmes — Allāh conné ki éna dans zot lé kére. Donc détourne-toi dé zotte et exhorte zotte et dire zotte ène parole ki pou faire ène profond l'impression lor zotte.

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرَضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٣٥﴾

23. Constriction ça expression arabe 'oulil-amri minkoum' (banne ki éna l'autorité lor zotte) pa finne bien comprend par certains tradictères. Mot ki intéresse nous ici li ça : 'minkoum', li formé are préposition 'min' (parmi) et pronom 'koum' (zotte). Ène tradition literal couma certains tradictères faire, li pou donne ça : (parmi zotte-mêmes). Ça pou faire nous croire ki banne misilmans bizin obéir sélement 'l'autorité misilmane'. En faite, dans ça constriction spécial-là, préposition 'min', li là sélement pou zoué ène role dé liaison ente pronom 'koum' et expression 'oulil-amri'. Donc tradition-là li pou coumme-ça : (banne ki éna l'autorité lor zotte).

65. Et Nous pa finne avoye aukène Mèssazer excepté ki bizin obéir li par Allāh so l'orde. Quand banne-là ti faire di tort zot *prope* l'âme, si zotte ti vinne cotte toi et ti dimanne Allāh pardon et ki Mèssazer-là ti dimanne pardon pou zotte, certainement zotte ti pou trouve Allāh Fort lor accepté répentance, *et* Bien-Miséricordié.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ
بِإِذْنِ اللَّهِ، وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا
أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ
وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا
اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿٦٥﴾

66. Mais non, par to Seignére, banne-là pa pou vinne *vrai* croyants tant ki zotte pa prend toi pou zize zot banne dispites et ki ensuite zotte pa trouve aukène pincement dans zot lé kére par to décision et ki zotte faire soumission compléte.

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى
يُحَكِّمُوكَ فِي مَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا
يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا
قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٦٦﴾

67. Et si Nous ti donne banne-là ça l'orde-là : « Sacrifié zot la vie²⁴ ou soi quitte zot la cazes, » zotte pa ti pou faire ça, excepté ène ti nombre parmi zotte; et si zotte ti faire ça ki finne ordonne zotte *faire-là*, certainement li ti pou meillère pou zotte et li ti pou moyen pli fort pou raffermi *zot pas*.

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا
أَنْفُسَكُمْ أَوْ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِكُمْ مَا
فَعَلُوا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ، وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا
مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيثًا ﴿٦٧﴾

68. Et alors, sirement Nous ti pou donne-zotte dé Nou part ène grand récompense;

وَإِذَا لَأْتَيْنَهُمْ مِنْ لَدُنَّا أَجْرًا
عَظِيمًا ﴿٦٨﴾

69. Et, certainement Nous ti pou guide zotte vers simé droite.

وَلَهَدَيْنَهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٦٩﴾

70. Et dimoune ki obéir Allāh et Mèssazer-là, ça banne-là pou dans banne ki Allāh finne accorde zotte So bienfaits — banne Prophètes, banne Véridiques, banne Martyrs et banne Zistes. Et ça banne-là, zotte banne excellent compagnons !

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ
الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَ
الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ أَصْحَابَهُمْ وَالصَّالِحِينَ، وَ
حَسَنَ أَوْلِيَائِكَ رَفِيقًا ﴿٧٠﴾

24. Expression 'sacrifié zot la vie' capave mal interprété. Ici, li pa question dé suicide, mais li ène commanement cotte pou bizin sipprime zot moi, zot passion dans zotte ; pou ki zotte capave soumette entiérement are Allāh So volonté.

71. Ça grâce-là, li dé la part Allāh. Et Allāh Li Siffit couma Céli Ki Conne-Tout.

ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ
عَلِيمًا ﴿٤١﴾

R 10 72. O banne ki croire ! Prend zot banne précautions *pou zot défense*. Ensuite sorti soi en groupes séparé, soi zotte tout ensamme.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ
فَإِنْفِرُوا ثَبَاتٍ إِذْ يُفِرُّوْا جَمِيعًا ﴿٤٢﴾

73. Et, certainement parmi zotte, pou éna kikène ki pou tardé *derrière pou pa alle combatte* et ki, si ène malhére arrive zotte, li pou dire : « Certainement Allāh finne faire moi ène favére parski mo pa ti témoin *ça malhére-là, ensamme* are zotte. »

وَأَنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَيُبَطِّئَنَّ فَإِنْ أَصَابَتْكُمْ
مُصِيبَةٌ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ
أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٤٣﴾

74. Et si kik grâce arrive cotte-zotte dé la part Allāh, certainement li pou dire, couma dire péna aukène l'amitié ente zotte ék li : « Si sélement mo ti are banne-là ! Mo ti pou faire ène grand triomphe ! »

وَلَيْئِن أَصَابَكُمْ وَضَلُّ مِنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ
كَأَن لَّمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ
يَلِيَّتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا
عَظِيمًا ﴿٤٤﴾

75. Alors banne ki ti a vouldré vanne la vie ça lé monde-là pou la vie l'Aute lé monde-là, zotte bizin combatte dans simé Allāh. Et dimoune ki combatte dans simé Allāh, même *arrivé* tué li ou soi li sorti vainkére, certainement Nous pou donne li ène grand récompense.

فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ
نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٥﴾

76. Bé ki finne arrive zotte pou ki zotte pa combatte pou la cause Allāh et pou *la cause* banne *tel* zommes, madames et zenfants ki considéré couma faibe ki dire : « Nou Seignére ! Faire nous sorti dépi ça la ville ki so habitants-là *zotte* banne dominéres. Et désigne pou nous ène protectére dé To part, et désigne pou nous dé To part ène kikène ki pou aide nous. »

وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ
الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ
وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا
أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ
أَهْلُهَا ۗ وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ۗ
وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ﴿٤٦﴾

77. Banne ki croire, zotte combatte pou la cause Allāh et banne ki pa croire, zotte combatte pou Satan so cause. Donc

الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۗ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ

combatte banne camarades Satan. Satan zou macination, li certainement faibe.

R 11 78. Esse-ki to pa finne réfléci lor banne ki *Allāh* ti dire zotte « Réténir zot la mains, et observe la Prière et paye Zakāte ! » Et quand ti donne banne-là l'orde pou combatte, alà ki ène groupe parmi banne-là, zotte commence pére banne dimounes couma zotte bizin craigne *Allāh* ou même avec ène frayère pli fort encore. Et zotte dire : « Nou Seignère ! Bé ki faire To finne prescrire pou nous pou combatte ? Bé ki faire To pa donne nous répit pou impé lé temps encore ? » Dire *banne-là* : « Banne bénéfiques ça lé monde-là zotte tiguite et l'Aute lé monde li meillère pou dimoune ki éna la crainte *Allāh*. Et pa pou faire zotte aukène tort, même-pa ène brin dans fente la grain tamme. »

79. Cotte zotte pou été, la mort pou rattrape zotte même-si zotte dans banne la tours ki finne construire bien solide. Et si ène bien arrive banne-là, zotte dire : « Ça, li dé la part *Allāh*. » Et si ène malhére arrive banne-là, zotte dire : « Ça vinne dé to côté. » Dire *banne-là* : « Tout vinne dé côté *Allāh*. » Bé ki finne arrive ça banne dimounes-là ki zotte bien loin pou comprend kik parole ?

80. N'importe ki bien ki arrive toi, li dé côté *Allāh*, et n'importe ki malhére ki arrive toi, li dé to côté-même. Et Nous finne avoye toi vers l'himanité couma ène Mésazzer. Et *Allāh* Li Siffit couma Témoïn.

81. Dimoune ki obéir Mésazzer-là, li pé certainement obéir *Allāh*, et dimoune ki tourne lé dos, alors Nous pa finne avoye toi pou sirveille banne-là.

الطَّاعُونَ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّكَ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٨﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشِيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٩﴾

أَيُّنَ مَا تَكُونُوا يُدْرِكُكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُشِيدَةٍ وَإِنْ تُصِيبُهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ تُصِيبُهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَمَالِ هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا ﴿٨٠﴾

مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنَ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٨١﴾

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ﴿٨٢﴾

82. Et banne-là dire avec la bouche sélement : « L'obéissance ! » Et ène fois zotte sorti dépi cotte toi, ène groupe parmi banne-là passe la nuite dire banne sozes ki pa ditout ça ki to finne dire. Et Allāh enrézistré ça ki zotte dire pendant la nuite. Donc, détourne-toi dé zotte et place to confiance dans Allāh. Et Allāh Li Siffit couma Protéctére.

وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَدُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ ، وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ ، فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ، وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٨٢﴾

83. Esse-ki banne-là pa pou refléci lor le Coran ? Et si ça ti dépi ène l'aute ki Allāh, certainement banne-là ti pou trouve boucoup contradictions²⁵ là-dans.

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ ، وَلَوْ كَانِ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿٨٣﴾

84. Et quand banne-là récévoir kik nouvelle lor la paix ou soi kik nouvelle ki faire pére, zotte répanne li tandisse ki si zotte ti réfère li are le Mésazzer et are banne ki exerce l'autorité d'ente zotte, certainement ça banne d'ente zotte ki conne alle au fond ça nouvelle-là, ti pou comprend li. Et si pa ti éna Allāh So grâce lor zotte et So miséricorde, à parte ène dé, sirement zotte ti pou suive Satan.

وَلِذَا آجَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ ، وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ ، وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٤﴾

85. Donc combatte dans simé Allāh. Finne faire toi responsabe sélement to prope personne. Et incite banne croyants pou alle combatte. Li possible ki Allāh arrête banne mécréants zot la guére. Et Allāh Li pli Rédoubtabe dans faire la guére et Li pli Sévére dans donne pinition exemplaie.

فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ، لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ ، وَحَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ ، عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكْفِيَ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا ، وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا ﴿٨٥﴾

86. Dimoune ki faire ène intercession pieux, li pou éna ène part là-dans et dimoune ki faire ène mauvais intercession, li pou éna ène part égal

مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِنْهَا ، وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً

25. Expression 'ikhtilāfane kathīrane' ki signifié littéralement 'boucoup désaccords', pé indique ici banne contradictions. Dans ch 67 ver 4, éna ène expression pareil par rapport à création l'inivers.

dans ça *intercession-là so banne mauvais conséquences*. Et Allāh Li Puissant lor tout kit-soze.

سَيِّئَةٌ يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِنْهَا، وَكَانَ
اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٨٦﴾

87. Et quand *kikène* salié zotte avec ène la prière,²⁶ alors salié *li* avec ène meillère *la prière* ki ça, ou soi rétourne *li ça-même*. En vérité, Allāh garde compte tout kit-soze.

وَإِذَا حُجِّبْتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ
مِنْهَا أَوْ رَدُّوْهَا، إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ حَسِيبًا ﴿٨٧﴾

88. Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li. En vérité, Li pou *continié* rassemblé zotte ziska Zour Rézirection. Lor là, péna doute. Et ki sanne là ki pli véridique dans parole ki Allāh ?

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ، لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ، وَ مَنْ أَصْدَقُ
مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴿٨٨﴾

R 12 89. Bé ki finne arrive zotte pou ki zotte *finne divisé* en dé groupes à propos banne hypocrites ? Tandisse ki Allāh finne renverse banne-là pou ça ki banne-là mérité *pou zot travail*. Esse-ki zotte pou rode guide banne ki Allāh finne zize égaré ? Et dimoune ki Allāh finne zize égaré, jamais to pou trouve kik simé pou li.

فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِتْنَةٍ وَاللَّهُ
أَكْسَمُ بِمَا كَسَبُوا، أَتُرِيدُونَ أَنْ
تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ، وَ مَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ
فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿٨٩﴾

90. Banne-là ti a voudré ki zotte *ki Misilmans* révinne mécréants pareil couma banne-là *ki* pa croire pou ki zotte tout vinne pareil. Donc pa prend camarades parmi banne-là ziska ki banne-là émigré dans simé Allāh. Mais si banne-là tourne lé dos, alors attrape banne-là et tué banne-là cotte zotte trouve banne-là et pa prend personne parmi banne-là couma camarade ou soi aide;

وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا
فَتَكُونُونَ سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا
مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّى يُهَاجِرُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ، فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ
وَاقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ، وَلَا
تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وُلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٩٠﴾

91. Excepté banne ki éna rélation are ène pép ente ki et zotte *ki Mo pé adressé* existe ène pacte ou-bien banne ki vinne cotte zotte, lé kéré serré pou

إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ
بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ
جَاءُوكُمْ حَصْرَتٍ صَدُورُهُمْ أَنْ

26. Banne présents ki ène dimoune offère ène l'aute, ça oussi li inclire dans mot 'tahiyah'. Si ène dimoune récévoir ène cadeau ; en rétour, li oussi bizin donne ène cadeau avec plisse zénérosité, ou soi tout au moins offère ène cadeau pareil.

combatte zotte ou soi pou combatte zot prope pép. Si Allāh ti oulé, certainement Li ti capave faire banne-là domine zotte, alors sirement banne-là ti pou combatte zotte. Si banne-là reste à l'écart dé zotte et pa combatte zotte et offérezotte la paix, alors Allāh pa finne permette zotte aukène simé *pou faire agrésion* conte ça banne-là.

92. Zotte pou trouve banne lé zautes ki désire reste en paix are zotte et reste en paix are zot prope pép. Sak fois ki faire banne lé zautes-là réturné vers l'hostilité, banne-là zette zotte là-dans la tête en prémier. Donc, si ça banne-là pa reste à l'écart dé zotte et pa offérezotte la paix et pa réténir zot prope la mains, alors attrape banne-là et tué banne-là cotte zotte trouve banne-là. Conte ça banne-là *ki zot ennemis*, Nous finne donne-zotte ène arguiment clair.

R 13 93. Et li pa permette pou ène croyant ki li tué ène *l'aute* croyant à moins ki li par érrére. Et céli ki tué ène croyant par érrére, alors *li* bizin libére ène esclave croyant et rémette à so banne héritiers prix di sang-là à moins ki banne-là laisse ça tombé par sarité. Mais si *victime-là* li appartenir à ène pép ki zot l'ennemi et ki *victime-là* li ène croyant, alors *coupabe-là* bizin libére ène esclave croyant, mais si *victime-là* li appartenir à ène pép et ente banne-là ék zotte éna ène pacte, alors *coupabe-là* bizin rémette prix di sang à *victime-là* so banne héritiers, et *li* bizin libére ène esclave croyant. Mais dimoune ki pa trouve *aukène* ça *moyens-là*, *li* bizin faire carême pendant dé mois à suivre. Ça, li ène moyen répentance imposé par Allāh. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

يُقَاتِلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُوا قَوْمَهُمْ، وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَاتَلُوكُمْ، فَإِنِ اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَآلَقُوا إِلَيْكُمْ السَّلَامَ، فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴿٩٢﴾

سَتَجِدُونَ آخَرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلِّمًا رُدًّا إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكَسُوا فِيهَا، فَإِن لَّمْ يَخْتِزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمُ السَّلَامَ وَيَكْفُرُوا بِالْإِيْدِيهِمْ وَخَذُواهُمُ أَخْيَرُهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ، وَأُولَئِكَ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُّبِينًا ﴿٩٣﴾

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقتُلَ مُؤْمِنًا لَّا آخِطَاءَ وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَّدَّقُوا، فَإِن كَانَ مِنَ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَإِن كَانَ مِنَ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ فَدِيَةٌ مُسَلَّمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ، فَمَنْ لَّمْ يَجِدْ فَصِيَاهُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ اللَّهِ، وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٣﴾

94. Et dimoune ki tué ène croyant avec l'intention, so récompense li pou l'Enfer. Li pou reste là-dans longtemps. Allāh finne en colére are li, et Li finne maudit li et finne prépare pou li ène grand pinition.

وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِدًا
فَجَزَاءُهَا جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا
وَأَعَدَّ اللَّهُ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٤٣﴾

95. O banne ki croire ! Quand zotte engaze zotte dans simé Allāh pou alle combatte, prend bien renseignements, et pa dire dimoune ki pé salié zotte are salitation la paix : « To pa ène croyant ; » zotte serce banne di biens la vie ça lé monde-là, alors ki cotte Allāh, éna banne di biens en abondance. Coumme ça-même zotte ti été avant. Alors Allāh ti accorde zotte So grâce. Donc prend bien renseignements. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا
لِمَنْ آتَىٰ لَيْكُمُ السَّلَامُ لَسْتَ
مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا فَوَعَدَ اللَّهُ مَغْرَابَكُمْ كَثِيرَةً
كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنَّ اللَّهُ
عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٤٤﴾

96. Parmi banne croyants, banne ki pa souffert aukène infirmité et ki reste assizé la caze, zotte pa pareil are banne ki litté dans simé Allāh are zot di biens et zot personnes. Allāh finne donne banne ki litté are zot di biens et zot personnes ène grade d'excellence lor banne ki reste assizé la caze. Et Allāh finne promette sakène le bien. Et Allāh finne élève banne ki faire zefforts dans So simé par ène grand récompense lor banne ki reste assizé la caze,

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ
غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ
اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ
عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ
الْحُسْنَىٰ ، وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى
الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٥﴾

97. Par degrés d'excellence, dé pardon et dé miséricorde dé So part. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً ، وَكَانَ
عَلَى اللَّهِ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٤٦﴾

R 14 98. En vérité, banne ki banne anzes donne-zotte la mort alors ki zotte pé faire di tort zot l'âme, banne anzes-là, zotte pou dire : « Dans ki sitation zotte ti été ? » Zotte pou réponne : « Ti traite nous couma banne faibes lor la terre. »

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي
أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ ، قَالُوا كُنَّا
مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ ، قَالُوا أَلَمْ

Banne anzes là, zotte pou dire : « Allāh So la terre, esse-ki li pa ti vaste pou permette zotte émigré là-dans ? » Donc ça banne-là, l'Enfer pou zot place cotte pou resté. Et li ène bien mauvais destination !

تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْدِبُهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٨﴾

99. Excepté ça banne ki lé zautes finne ranne zotte faibe, parmi banne zommes, banne madames et banne zenfants ki ti incapabes pou adopté ène plan, ni pou trouve ène simé pou sorti.

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانَ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٩﴾

100. Et ça banne-là, li possibe ki Allāh efface zot péchés et Allāh Li Effacère péchés, Li Bien-Pardonnant.

فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُوَ عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿١٠٠﴾

101. Et dimoune ki quitte so pays pou la cause Allāh,²⁷ li pou trouve lor la terre boucoup l'occasions et l'abondance ki pou faire l'ennemi mécontent. Et dimoune ki quitte so la caze, li émigré pou la cause Allāh et So Mésazer et ki dans ça l'état-là la mort zoègne li, Allāh pou responsabe so récompense et Allāh Li Bien Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَمَنْ يُّهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرْعَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يُّخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠١﴾

R 15 102. Et quand zotte pé alle lor la terre zotte engagé dans Djéhade, li pa ène péché pou zotte, ki zotte raccourci la Prière, si zotte pére ki banne mécréants pou mette zotte dans diffikilté. En vérité, banne mécréants-là, banne ennemis déclarés pou zotte.

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ الْكُفْرَيْنَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿١٠٢﴾

103. Et quand to trouve toi parmi banne-là et ki to pé dirize zotte dans la Prière, ène groupe parmi banne-là bizin reste diboute avec toi pou la Prière et banne-là bizin garde zot zarmes are zotte. Et quand banne-là finne fini faire

وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا بِأَسْلِحَتِهِمْ فِيمَا تَأْخُذُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَّرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ

27. Expression 'fi sabillillah' vé dire oussi 'pou Allāh' ou soi 'pou la cause Allāh'

prosternation, banne-là bizin prend place derrière zotte; et ène l'oute groupe ki pa encore prié bizin avancé pou prié are toi et banne-là bizin garde are zotte zot moyens défense et zot zarmes. Banne mécréants ti a voudré ki zotte néglize zot zarmes et zot bagazes pou ki banne-là tombe lor zotte ène coup. Mais si zotte zéné par la plie ou soi zotte souffrant, li pa ène pécé pou zotte ki zotte pose zot zarmes en bas. Mais prend *tout lé temps* zot précautions. En vérité, Allāh finne prépare pou banne mécréants ène pinition ki donne himiliation.

طَائِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا
مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَ
أَسْلِحَتَهُمْ ۗ وَذَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ
وَآمَنَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً
وَإِحْدَاهُ ۗ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ
بِكُمْ آدَى مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَى
أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ ۗ وَخُذُوا
حِذْرَكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ
عَذَابًا مُهِينًا ﴿٣٣﴾

104. Et quand zotte finne termine zot la Prière, mazine Allāh, soi dibouté, ou soi assizé ou soi *allonzé* lor zot côtés. Et quand zotte en sékirité, alors observe la Prière *couma finne prescrire*. En vérité, la Prière li obligatoire pou banne croyants *faire li* dans banne l'hères ki finne fixé.

فَإِذَا أَقَضْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ
قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ ۗ
فَإِذَا أَطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۗ إِنَّ
الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَىٰ الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا
مَوْقُوتًا ﴿٣٤﴾

105. Et pa montré faiblesse dans poursuite pép *ki oppose zotte-là*. Si zotte souffert, banne-là oussi souffert couma zotte souffert. Mais *zotte*, zotte espère dépi Allāh ça ki banne-là pa espéré. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ۗ إِنْ تَكُونُوا
تَأْمُونًا فَإِنَّهُمْ يَأْتُمُونَكُمْ كَمَا
تَأْمُونَ ۗ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا
يَرْجُونَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا
حَكِيمًا ﴿٣٥﴾

R 16

106. En vérité, Nous finne faire déssanne lor toi Live-là avec la vérité pou ki to zize ente banne dimounes sélon ki Allāh finne faire toi comprend. Et pa plaide cause banne ki trahir confiance.

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ
لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ
اللَّهُ ۗ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِبِينَ حَصِيمًا ﴿٣٦﴾
وَاسْتَغْفِرِ اللَّهَ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿٣٧﴾

107. Et dimanne Allāh pardon. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

108. Et pa diskite en favère banne ki malhonnête are zotte-mêmes. En vérité, Allāh pa content dimoune ki fort lor trahir confiance et faire pécé.

وَلَا تَجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ
أَنْفُسَهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ
خَوًّا نَا آثِيمًا ﴿٣٨﴾

109. Banne-là caciette zotte are dimounes alors ki zotte pa capave caciette zotte are Allāh. Et *Allāh Li Présent* cotte banne-là quand zotte passe zot banne la nuites cause banne sozes ki Li pa content. Et Allāh Li pleinement Conscient ça ki banne-là faire.

110. Guetté ! Zotte-mêmes ki diskite en favére banne-là dans ça la vie ici-là. Mais Zour Rézirection, ki sanne-là ki pou diskite are Allāh en favére banne-là ? Ou soi, ki sanne-là ki pou protectére pou banne-là ?

111. Et dimoune ki faire ène mauvais action ou soi ki faire so l'âme di tort, ensuite li dimanne Allāh pardon, li pou trouve Allāh Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

112. Et dimoune ki faire ène péccé, li pé faire ça conte so l'âme. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

113. Et dimoune ki faire ène faute ou soi ène péccé et ki ensuite akize ène innocent are ça, alors li pé saryé sarze ène calomnie et ène péccé manifeste.

R 17 114. Et si pa ti éna Allāh So grâce et So miséricorde lor toi, certainement ène groupe parmi banne-là ti décide pou égare toi *mais Allāh ti faire zot banne macinations foiré*. Et zotte pa pé égare personne sauf zotte-mêmes, et zotte pa pou capave faire toi aukène mal. Et Allāh finne faire déssanne lor toi le Live et la Sazesse et Li finne enseigne toi ça ki to pa ti conné. Et Allāh So grâce lor toi li grand.

115. Péna nanrien dé bon dans la plipart banne-là zot concertations sécret excepté quand zotte décide pou dépense

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ رَادُّ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٩﴾

هَآئِنْتُمْ هَآؤِلَآءِ جَاذَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَوةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلِ اللَّهَ عَنْهُمْ يُؤَمِّرُهُم أَقِيمَةً أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكَيْلًا ﴿١١٠﴾

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءً أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١١١﴾

وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلَى نَفْسِهِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١٢﴾

وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَزِرْهُ بِهِ بَرِيئًا فَقَدْ اِحْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِرْمًا مُبِينًا ﴿١١٣﴾

وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ أَن يُضِلُّوكَ ۗ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ ۗ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِن شَيْءٍ ۗ وَأَنزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ ۗ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿١١٤﴾

لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّن تَجَوُّهِمُ إِلَّا مَنَآمَرٌ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ

dans cause banne pauvres, ou soi pou faire travail pou bien-être *lé pép* ou soi pou amène réconciliation *et réforme* parmi dimounes. Et dimounes ki faire ça pou serce plaisir Allāh, certainement Nous pou accorde li ène grand récompense.

التَّائِبِينَ وَ مَن يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٥﴾

116. Et dimoune ki, après ki *bon* guidance finne vinne clair pou li, li oppose Mésazzer-là et li suive ène l'oute simé ki banne croyants *suive*, Nous pou laisse li tourne dans direction ki li finne prend et Nous pou faire li rente dans l'Enfer. Et ça, li ène bien mauvais destination !

وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَ نُصَلِّهِ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَٰثَٰ مَصِيرًا ﴿١١٦﴾

R 18 117. En vérité, Allāh pa pardonné ki donne Li banne associés. Apart ça, Li pardonne dimoune ki Li oulé. Et dimoune ki donne associés are Allāh, certainement li finne égaré loin dans l'égarement.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَ يَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ ۚ وَ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١١٧﴾

118. En dehors Li, banne-là pé invoque sélement banne *fausses divinités* fémmelles, et banne-là pé invoque sélement Satan ki rébelle,

إِن يَدْعُونَ مِن دُونِهِ إِلَّا إِنثَاءً ۖ وَإِن يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَّرِيدًا ﴿١١٨﴾

119. Allāh finne maudit li *quand* li ti dire : « Certainement mo pou prend ène part déterminé dans To banne Servitères. »

لَعَنَهُ اللَّهُ ۖ وَ قَالَ لَا تَخُذْنَ مِنْ عِبَادِي تَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿١١٩﴾

120. « Et certainement mo pou égare banne-là, et, certainement mo pou donne banne-là banne fausse l'espairs, et, certainement mo pou commanne banne-là, et, banne-là certainement pou fanne zoreilles sameaux *et banne lé zaute bétails* et certainement mo pou commanne banne-là, et banne-là certainement pou modifié ça ki Allāh finne créé. » Et dimoune ki prend Satan pou camarade dans place Allāh, li faire certainement ène la perte évident.

وَلَا ضَلَّتْهُمْ وَلَا مَضَىٰ لَهُمْ وَلَا مَرَّتْهُمْ فَلَيْبَسْتُمْ إِيَّاهُ إِذَا نَالُوا نِعَامًا وَلَا مَرَّتْهُمْ فَلْيَعْرِضْنَ خَلْقَ اللَّهِ ۖ وَ مَن يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِّن دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرًا ثَامِيًّا ﴿١٢٠﴾

121. Li faire banne-là banne promesses et li donne banne-là banne

يَعِدُهُمْ وَ يُمِئْتُهُمْ ۖ وَ مَا يَعِدُهُمْ

fausse l'espoirs. Et, Satan faire banne-là banne promesses trompère sélement.

الشَّيْطَانُ إِلَّا عُرْوَةٌ ﴿٢١﴾

122. Ça banne-là, l'Enfer li zot place cotte pou resté. Et banne-là pa pou trouve aukène moyen pou sauvé are ça.

أُولَٰئِكَ مَا أَوْهَمَ جَهَنَّمَ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيصًا ﴿٢٢﴾

123. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions, Nous pou faire zotte rente dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps. Ça, li vrai promesse Allāh. Et ki sanne-là ki pli véridique ki Allāh dans parole ?

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿٢٣﴾

124. *Décision* li pa d'après zot désirs et ni d'après désirs banne ki finne gagne Live *avant Islam*. Dimoune ki faire ène mal, li pou payé pou ça. Et li pa pou trouve en dehors Allāh aukène camarade, ni aukène aide.

لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَى بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٤﴾

125. Et dimoune, zomme ou soi madame, ki faire banne bon actions et ki croyant; banne-là pou rente dans Paradis et pa pou faire zotte aukène inzistice, même-pa ça fente dans la grain tamme.

وَمَنْ يَعْمَلِ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ قَالُوا لَكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظَلَمُونَ نَقِيرًا ﴿٢٥﴾

126. Et dans rélizion, ki sanne-là ki meillère ki dimoune ki dévoué tout so l'attention à Allāh *So volonté* et ki faire le bien et ki suive rélizion Abraham ki ti tout lé temps incliné vers Allāh ? Et Allāh ti prend Abraham pou ène camarade spécial.

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ﴿٢٦﴾

127. Et pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre; et Allāh Li englobe tout kit-soze.

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ؕ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطًا ﴿٢٧﴾

R 19 128. Et banne-là dimanne toi décision *la loi* à propos banne madames. Dire zotte : « Allāh donne zotte *So* décision concernant banne-là, et *Li*

وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ ؕ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ ؕ وَمَا يُثَلِّ عَلَيْكُمْ فِي

oussi attire zot l'attention lor ça ki finne récite lor zotte dans Live-là concernant banne orphélines ki zotte ô banne zommes zotte pa donne banne-là ça ki finne prescrire pou banne-là, et ki zotte désire marié et concernant oussi banne faibes sans sipport parmi banne zenfants; et Li ordonne zotte ki zotte observe la zistice envers banne orphélins. Et n'importe kik bien ki zotte faire, Allāh conne ça très bien.

129. Et si ène madame li pére mauvais traitement ou soi l'indifférence dé la part so mari, péna aukène pécé pou zotte-dé, si à travers réforme zotte réissi réconcilié ente zotte. Et réconciliation li meillère. Et banne l'âmes éna tendance faire laré. Et si zotte faire le bien et zotte azir avec droitire, alors Allāh certainement Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

130. Et zamais zotte pa pou capave faire égalité ente zot banne madames, malgré zot banne meillère l'intentions. Mais pa incline zotte totalement vers ène, dé sorte ki laisse l'aute-là couma dire en sispens néglizet et délaissé. Et si zotte corrize zotte-mêmes et zotte azir avec droitire, certainement Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

131. Et si ça dé-là séparé, Allāh, dépi So l'abondance, Li pou ranne sakène indépendant. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Bien-Saze.

132. Et pou Allāh, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et certainement Nous ti commanne banne ki finne récivoir Live avant zotte, et Nous finne commanne zotte oussi ça : « Craigne Allāh ! » Et si zotte pa croire, alors certainement pou Allāh tout ça ki

الْكِتَابِ فِي يَتِمَى النِّسَاءِ الَّتِي لَا
تُؤْتُونَهُنَّ مَّا كَتَبَ لَهُنَّ وَتَرَعَبُونَ
أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَ الْمُسْتَضْعَفِينَ
مِنَ الْوَالِدَانِ وَأَنْ تَقُولُوا لِيَنْتَمِي
بِالْقِسْطِ، وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ
اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿٣٨﴾

وَأَنَّ امْرَأَةً خَافَتْ مِنْ بَغْلِهَا يُشْوَرًا أَوْ
إِعْرَاصًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا
بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأَنْ
أُخْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ
تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٣٩﴾

وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ
وَلَوْ حَرَضْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ
فَتَذَرُوهُنَّ كَالْمُعَلَّقَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوا
وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٤٠﴾

وَإِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِنْ
سَعْتِهِ، وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ﴿٤١﴾

وَرَبِّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ، وَ
لَقَدْ وَّصَّيْنَا الزَّيْنِ اُوتُوا الْكِتٰبِ مِنْ
قَبْلِكُمْ وَايَاكُمْ اِنَّ اتَّقُوا اللَّهَ، وَاِنْ
تَكْفُرُوا فَاِنَّ رَبَّهٖ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا

dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et Allāh Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

فِي الْأَرْضِ، وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿٣٢﴾

133. Et pou Allāh-Même, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre et Allāh Siffit couma Gardien.

وَاللَّهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ، وَكَفَى بِاللَّهِ وَحِيلًا ﴿٣٣﴾

134. Si Li oulé, Li capave faire zotte disparaîte ô banne dimounes ! et améne banne lé zautes *dans zot place* et Allāh éna plein pouvoir pou faire ça.

إِنْ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ أَيْهَا النَّاسُ وَيَأْتِ بِآخَرِينَ، وَكَانَ اللَّهُ عَلَى ذَلِكَ قَدِيرًا ﴿٣٤﴾

135. Dimoune ki oulé récompense ça lé monde-là, *li bizin conné ki avec Allāh éna récompense ça lé monde-là et l'Aute lé monde-là*. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li guette bien.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾

R 20

136. O banne ki croire ! Reste ferme dans applique la zistice en tant ki témoins pou Allāh, même si ça li conte zotte-mêmes ou soi *conte zot parents* ou soi *conte zot parents* proce. Ki li ène rice ou soi ène pauve, Allāh éna So régard lor ça dé-là plisse *ki zotte*. Donc pou ki zotte capave azir avec zistice, pa suive *zot* banne désirs bas. Et si zotte pa droite *dans témoignaze* ou soi zotte évité *donne témoignaze* alors *maziné ki* certainement Allāh Li Bien-Consient ça ki zotte faire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ أَوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ، إِنْ يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا، وَإِنْ تَلَّوْا أَوْ تُعْرَضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٣٦﴾

137. O banne ki croire ! Croire dans Allāh et *dans* So Mésazer et *dans ça* Live ki Li finne faire déssanne lor So Mésazer et *dans* Live ki Li finne faire déssanne avant. Et dimoune ki pa croire dans Allāh, *dans* So banne anzes, *dans* So banne Lives et *dans* So banne Mésazers, et *dans* Zour Dernier, li égaré loin dans l'égarement.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ، وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْأَخِيرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٣٧﴾

138. En vérité, banne ki améne la foi et ki ensuite zotte révinne mécréants, ensuite zotte croire, ensuite zotte révinne

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ أُذِدُّوا الْكُفْرَ الَّتِي

mécréants, ensuite zotte augmente zot mécréance, Allāh pa pou pardonne zotte et Li pa pou guide zotte lor simé droite.

يَكُنِ اللَّهُ لِيُغْفِرَ لَهُمْ وَلَا يَلِيَهُمْ سَبِيلًا ﴿٣٨﴾

139. Annonce banne hypocrites ki pou zotte éna ène pinition ki donne boucoup doulére;

بَشِيرِ الْمُنْفِقِينَ إِنْ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٩﴾

140. Banne ki prend pou camarades banne mécréants plitôt ki banne croyants. Esse-ki zotte pé serce l'honnére cotte ça banne mécréants-là ? Alors maziné ki, en vérité, tout l'honnére li pou Allāh.

الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكُفْرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَيْبَتَعُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿٤٠﴾

141. Et, certainement Li finne faire déssanne lor zotte dans Live-là ça l'orde-là ki quand zotte tanne banne mécréants pé nié et pé moque banne Signes Allāh, pa reste assisé are banne-là tant ki banne-là pa rente dans ène l'aute conversation. Sinon, certainement zotte pou couma banne-là. En vérité, Allāh pou rassemblé banne hypocrites et banne mécréants zotte tout ensamme dans l'Enfer;

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِنْ كُنْتُمْ إِذَا مَثَلُهُمْ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنْفِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿٤١﴾

142. Banne ki pé attanne mauvais nouvelles concernant zotte ô croyants ! Si Allāh accorde zotte ô croyants ! ène victoire, banne-là dire : « Esse-ki nous pa ti avec zotte ? » Et si banne mécréants gagne kik part dans la victoire, banne hypocrites-là dire zotte : « Esse-ki avant ça nous pa ti gagne l'avantaze lor zotte et esse-ki nous pa ti protéze zotte conte banne croyants ? » Et Allāh pou zize ente zotte, Zour Rézirection. Et Allāh pa pou donne banne mécréants aukène simé lor banne croyants.

الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فِتْنَةٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ رَسُولًا إِنَّ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحِذْ عَلَيْكُمْ وَنَمْنَعُكُمُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ قَالَهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ لَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾

R 21 143. En vérité, banne hypocrites serce pou trompe Allāh, mais Allāh pou faire ki zotte-mêmes ki pou trompé. Et quand zotte diboute pou la Prière, zotte prié avec paresse et pou faire dimounes guette zotte. Et à peine ki zotte mazine Allāh.

إِنَّ الْمُنْفِقِينَ يُخَدِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٣﴾

144. Zotte pa stabe, ente ça et l'auto-là — zotte pa appartenir ni are ça banne-là ni are l'auto banne-là. Et dimoune ki Allāh zize égaré, to pa pou trouve, pou li, aukène simé ki pou guide li.

مَذْبُوحِينَ بَيْنَ ذَلِكَ لَرَأَى هُوَ لَاءَ وَ
لَرَأَى هُوَ لَاءَ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ
لَهُ سَبِيلًا ﴿٣٦﴾

145. O banne ki croire ! Pa prend banne mécréants couma camarades de préférence are banne croyants. Esse ki zotte oulé donne Allāh ène argument clair conte zotte-mêmes ?

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
الْكُفْرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ
أَتُرِيدُونَ أَنْ تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ
سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿٣٧﴾

146. En vérité, banne hypocrites pou dans di Fé so pli profond. Et to pa pou trouve personne pou aide banne-là,

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الذَّلِيلِ الْأَسْفَلِ مِنَ
النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿٣٨﴾

147. Excepté banne ki répenté et ki corrige zotte et ki accroce zotte fort are Allāh, et ki sincères dans zot soumission are Allāh. Ça banne-là ki compté dans banne croyants. Et Allāh pa pou tardé pou donne banne croyants ène grand récompense.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا
بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا إِلَيْهِمْ فَالْأُولَئِكَ
مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِي اللَّهُ
الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٩﴾

148. Bé ki faire Allāh pou pini zotte, si zotte reconnaissant, et ki zotte croyants ? Et Allāh, Li Bien-conne apprécié, Li Conne-Tout.

مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ
أَمْنْتُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿٤٠﴾

PARTIE 6

149. Allāh pa content ki dire banne paroles déplacé en public, excepté dé la part dimoune are ki finne faire inzistice. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

لَا يَجِبُ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ
الْقَوْلِ إِلَّا مَنْ ظَلَمَ وَكَانَ اللَّهُ
سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿٤١﴾

150. Même si zotte faire ène bien ouvertement ou soi zotte caciette li ou soi ki zotte ferme li zité lor ène mal, en vérité, Allāh Li Céli Ki efface péchés, Ki Tout-Puissant.

إِنْ تَبَدُّوا خَيْرًا أَوْ لَخِفُوا أَوْ تَعَفُّوا
عَنْ سُوءِ فَعَلَاتِ اللَّهِ كَانَ عَفْوًا قَدِيرًا ﴿٤٢﴾

151. En vérité, banne ki pa croire dans Allāh et So banne Méssazers et ki

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ

oulé faire ène distinction ente Allāh et So banne Mésazers et ki dire : « Éna parmi ki nous croire dans zotte, et éna ki nous pa croire dans zotte. » Et banne-là oulé adopté ène simé ente ça *dé-là* ;

152. Ça banne-là ki vramême banne mécréants. Et Nous finne prépare pou banne mécréants ène pinition ki donne himiliation.

153. Et banne ki croire dans Allāh et dans So banne Mésazers et ki pa faire distinction ente aukène d'ente zotte, ça banne-là *ki* Allāh pa pou tardé pou donne zotte zot récompense; et Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

R 22 154. Banne ki finne gagne Live *avant Islam* dimanne toi ki to faire déssanne lor zotte, dépi dans lé ciél, ène Live *dans ène façon ki capave trouvé*. Banne-là ti dimanne Moïse ène zaffaire pli grand ki ça. Banne-là ti dire-*li* : « Faire nous trouve Allāh ouvertement. » Alors pinition drestrictère-là ti tombe lor zotte à cause zot transgression. Ensuite, zotte ti prend veau-là pou zot *adoration* après ki Signes clair ti vinne cotte zotte. Malgré ça, Nous ti ferme li zié lor ça. Et Nous ti donne Moïse ène argument clair et convaincant.

155. Et Nous ti élève le Mont *Sinai* là-haut zotte pendant ki *Nous* ti faire ène pacte are zotte. Et Nous ti dire zotte : « Rente par la porte *central* en soumission. » Et Nous ti dire zotte : « Pa trangresse Sabbat. » Et Nous ti prend ène l'engagement bien ferme are zotte.

156. Alors à cause banne-là ti viole zot l'engagement et à *cause* zotte ti nié banne Signes Allāh, et à *cause*, inzistement zotte ti rodé tué banne Prophètes et à *cause*

يُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ
وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ
وَنُكْفِرُ بِبَعْضٍ، وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا
بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٢﴾

أُولَئِكَ هُمُ الْكٰفِرُونَ حَقًّا، وَاعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٥٣﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
وَلَمْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ
أُولَئِكَ سَوْفَ يُؤْتِيهِمْ أَجْرُهُمْ
وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٥٤﴾

يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنزِلَ عَلَيْهِمْ
كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا
مُوسَى أَكْبَرًا مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا
إِنَّا نَافِعُونَكَ فَتَلَا إِلَهُاتِهِمْ
فَأَخَذْتَهُمُ الصَّخْرَةَ بِظُلْمِهِمْ
ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا
جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا
عَنْ ذَلِكَ، وَآتَيْنَا مُوسَى
سُلْطٰنًا مُّبِينًا ﴿١٥٥﴾

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِثْقَالَ
قَرْنٍ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا
الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ
لَا تَعْبُدُوا فِي السَّبْتِ
وَاحْتَدْنَا مِنْهُمْ مِثْقَالَ
عَلْيَقٍ ﴿١٥٦﴾

فَبِمَا نَقْضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ
وَكُفْرِهِمْ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بَغَيْرِ

zotte ti dire : « Nou lé kére zotte *enveloppé dans* banne voiles. » — En faite, Allāh Ki ti scelle zot lé kére à cause zot mécréance. Donc à peine ki zotte croire —

حَقِّي وَ قَوْلِهِمْ قُلُوْا بُنَا عُلْفٌ بَدَل طَبَعِ
اللّٰهُ عَلَيْهَا يَكْفُرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوْنَ اِلَّا
قَلِيْلًا ﴿٥٦﴾

157. Et à cause zot mécréance et à cause ène grave calomnie ki zotte ti faire lor Marie;

وَ يَكْفُرِهِمْ وَ قَوْلِهِمْ عَلٰى مَرْيَمَ
بُهْتًا نَّآ عَظِيْمًا ﴿٥٧﴾

158. Et à cause zot parole : « Certainement nous finne tué le Mésse, Jésus, fils de Marie, Allāh So Mésazer. » Pourtant zotte pa ti tué li, ni zotte ti cricifié li. Mais ti faire li gagne ène l'apparence ène cricifié pou banne-là.²⁸ Et certainement

وَ قَوْلِهِمْ اِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيْحَ عِيْسٰى
ابْنَ مَرْيَمَ رَسُوْلَ اللّٰهِ وَ مَا قَتَلُوْهُ وَ
مَا صَلَبُوْهُ وَ لَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَ اِنَّ
الَّذِيْنَ اِخْتَلَفُوْا فِيْهِ لَوَفِيْ شَكٍّ مِّنْهُ

28. Ici pé souligne ça point-là ki banne Zuifs finne sibir l'échec dans zot banne moyens pou tué Jésus. Ça verset-là li fini par ça déclaration ki n'importe-quoi ki finne arrivé, certainement zotte pa finne réssi tué li. Ça montré ki pa pé nié ki finne mette li lor la croix mais plitôt pé nié so la mort lor la croix.

Mot 'shoubbiha' dans expression 'wa lākin shoubbiha lahoum' mérite réflexion. Li ène verbe ki dans forme passive et ki inclire pronom (li) ou soi pronom (ça). Donc tradition expression 'wa lākin shoubbiha lahoum', li pou

- (i) mais ti ranne li obskire pou banne-là.
- (ii) mais ti faire li gagne ène l'apparence pou banne-là.
- (iii) mais ti ranne ça obskire pou banne-là.

Nous tout conné ki ène pronom remplace ène nom ou soi ène soze ki finne déza mentionné. Puisseké pronom (li) dans (i) et (ii) remplace Jésus ki finne déza mentionné, donc, ti faire Jésus gagne ène l'apparence ène l'aute pou banne-là, ti ranne Jésus obskire pou banne-là. Ici pa pé faire mention ditout ki ène l'aute, ki ti gagne so l'apparence, ki ti lor la croix. Donc, ici pa pé nié ça zaffaire ki ti mette Jésus lor la croix, mais pé nié so la mort lor la croix. Ti éna ène confizion lor ça-ki réellement finne passé. Verset-là plisière fois faire mention ça l'état dé confizion-là. Lé reste nék sipposition verset-là dire. Ça-même verdict final. Dans cas (iii) : 'mais ti ranne ça obskire pou banne-là'. Ici 'ça' pé faire référence à incident-là li-même. Verbe 'shoubbiha' pé montré révendication contradictoire ça dé groupes-là: Chrétiens ék Zuifs. Aukène dans ça dé groupes-là pa sire si zot révendication li valabe. En réalité, croyance banne Chrétiens lor la mort Jésus lor la croix et lor so rézirection après, li pa base lor banne préves concret, mais li base lor simpe sipposition. Banne Zuifs ti éna doute lor zot prope révendication ki Jésus finne mort lor la croix parski zotte ti alle réclame so lé corps dépi Pilate et ti avertir Pilate ki dans cas li sirvive, li capave réapparaîte en public et révendiqué ki li finne réssissité. (lire Mattieu 27:63-64). A cause ça-même, ça verset Coran ki nous pé expliqué-là, li déclaré : 'Et certainement banne ki ti en désaccord lor là, zotte dans doute lor là.'

banne ki ti en désaccord lor là, zotte dans doute lor là, zotte péna aukène connaissance *sire* lor là, nék zotte pé suive ène sipposition. Et certainement zotte pa ti tué li.

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ ۗ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٨﴾

159. Au contraire, Allāh ti élève li vers Li-Même.²⁹ Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٥٩﴾

160. Et parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam*, pa pou éna ène sél ki pa pou croire dans li avant

وَأَنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَآيِسُوا مِنْ رَبِّهِ قَبْلَ مَوْتِهِ ۗ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ

29. Par ça verset 'bal rafa'ahoullāhi ilāih', la plipart banne Misilmans 'orthodoxe' comprend ki mot 'bal' (mais), ça pé faire référence à l'action cricifixion. D'après zotte, au lié ki ti laisse Jésus monté et mort lor la croix, BonDié, avant même ti sauve li ; Li ti soulève li vers kik part dans lé ciél. Donc pou zotte, Jésus li là vivant kik part dans l'espace avec so même lé corps physique ki li ti éna avant l'incident cricifixion. Ça amène boucoup questions: (i) Si pa ti mette Jésus lor la croix dans but pou tué li, alors tout l'histoire nék finne sorti dépi l'imazination banne Zuifs, banne Chrétiens et banne Romains.

Banne Misilmans 'orthodoxe' zotte pa rézette l'acte cricifixion-là. Sélement zotte dire ki pa Jésus ki ti cricifié, mais ène dimoune ki banne anzes BonDié finne donne-li forme dé Jésus. Pou ça banne Misilmans-là, banne doutes ék banne sippositions ti lor identité dimoune ki ti cricifié. Ça explication-là finne vinne complique l'histoire encore plisse, parski ça scénario-là péna aukène fondation solide; péna aukène live révélé ou soi kik dire du St Prophète pou appiye ça. Li nék ène affirmation bizarre ki azoute encore plisse confizion lor ène sipposition. Le St Prophète pa finne dire nanrien pou renforcé ça kalité présentation bancal-là. Donc banne Misilmans 'orthodoxe' croire ki ti éna ène élévation physique vers lé ciél. Le mot 'rafa'a'siffit pou explique faiblesse zot théorie. Sak fois ki Allāh élève ène dimoune, pé faire référence à so statut spiritiél. Zamais ti so lé corps ki Allāh ti élévé. Péna l'aute tradiction ki 'par élévation spiritiél'. Verset-là proclame ki Allāh ti élève Jésus vers Li-Même. Pa finne mentionne aukène place spécifique vers ça-même ki Jésus ti monté. Allāh ti élève li vers Li-Même alors ki Li ti présent là cotte Jésus ti été. Ni dans lé ciél, ni lor la terre, aukène place pa vide are présence Allāh. Donc quand Allāh élève kikène vers Li, pa capave même concévoir ène mouvement physique. D'après croyance Ahmadiyya, mot 'bal' (au contraire) pé faire référence à déclaration banne Zuifs ki Jésus ti mort ène la mort maudit lor la croix. Evidemment contraire malédiction, li zouissance proximité Allāh. Ça-même ki finne mentionné dans verset 159.

so la mort.³⁰ Et Zour Rézirection, li, *Jésus*, pou ène témoin conte banne-là.

عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿٣٠﴾

161. Alors, à cause transgression banne Zuifs et à cause boucoup fois zotte empéce *dimounes* suive simé Allāh, Nous ti interdire pou-zotte banne sozes pur ki *avant* ti permette pou zotte.

فَيُظْلَمُونَ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ طَيْبَاتٍ أُحِلَّتْ لَهُمْ وَبِصَوِّهِمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ كَثِيرًا ﴿٣١﴾

162. Et à cause zotte prend l'intérêt, pourtant ça ti interdit pou zotte et à cause zotte manze di biens *dimounes* illégalement zotte ti *gagne ça pinition-là*. Et Nous finne prépare pou banne mécréants, parmi zotte, ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَآخِذِهِمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ وَأَكْلِهِمْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٢﴾

163. Mais d'ente zotte, banne ki éna connaissance solide et banne *vrais* croyants, croire dans ça *révélation* ki finne faire déssanne lor toi et dans ça ki finne

لَكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ

30. Éna controverse lor ça verset-là. Éna pensé ki pé faire référence à ène lé temps fitire, bien loin are l'époque cricifixion, cotte tout Zuifs lor la terre finalement pou croire dans *Jésus* et pou accepté li couma ène vrai Prophète Allāh. Banne savants dire oussi ki ça événement pou éna lié dirant la vie dé *Jésus*. Zotte déduire ça l'idée-là dépi l'expression « quabla mautih' (avant so la mort). Puisseké banne Zuifs pa encore accepté li, ça banne savants misilmans tire conclusion ki *Jésus* li bizin encore vivant. Éne l'aute interprétation populaire dé 'quabla mautih' (avant so la mort), ici pé faire référence à la mort dé sak suivant dé la rélizion zuive dans l'époque dé *Jésus*. C'est-à-dire, sak Zuif, avant so prope la mort, pou croire dans *Jésus*. Ça li ène révendication ki sél Allāh capave vérifié ça.

Ça dé explications-là présente banne gros problèmes sans solition pou ça verset-là. Nous propose ène solition différent et nouveau. Verset-là dire: 'Et parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam*, pa pou éna (ène groupe) ki pa pou croire dans li avant so la mort...'. D'après sens verset-là, tout tradictére azoute 'ène' ou soi 'aukène' après 'pa pou éna'. Au lié ça, si nous azoute 'ène groupe', texte-là vinne bien compréhensibe. Ça laisse comprend ki *Jésus* finne bizin émigré vers banne pays cotte banne tribis d'Israël ti finne installe zotte. Coumme-ça, douze tribis d'Israël zotte tout finne bizin tanne so méssaze, et certain membres dans sak groupe ou tribi finne bizin croire dans li avant so la mort. Ça interpretation-là li en accord are ça prophécie ki *Jésus* ti faire ki li pou alle à la réserce dé banne tribis perdi dé la Maison Israël. (lire Matthieu 15:24)

faire déssanne avant toi ; et *sirtout* banne ki observe la Prière, et ki paye Zakāte et ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour — Ça banne-là, certainement Nous pou accorde zotte ène grand récompense.

وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَالْمُقِيمِينَ
الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَالْمُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۗ أُولَٰئِكَ
سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٢﴾

R 23 164. En vérité, Nous finne avoye toi révélation couma Nous ti avoye Noé révélation et banne Prophètes après li. Et Nous ti avoye révélation à Abraham et Ismaël, et Isaac, et Jacob, et so banne zenfants, et Jésus, et Job, et Jonas, et Aaron, et Salomon, et Nous ti donne lé Psaumes à David.

إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى
نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ ۗ وَأَوْحَيْنَا
إِلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَ
يَعْقُوبَ ۗ وَالْأَسْبَاطَ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَ
يُونُسَ وَهُرُونَ ۗ وَسُلَيْمَانَ ۗ وَآتَيْنَا
دَاوُدَ زَبُورًا ﴿٣٣﴾

165. Et *Nous ti avoye* banne Mésazers ki Nous finne déza mentionne toi et banne Mésazers ki Nous pa finne mentionne toi — et Allāh ti faire longue longue conversations are Moïse ³¹ —

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ
قَبْلُ ۗ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ
وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ﴿٣٥﴾

166. Banne Mésazers Portéres bon nouvelles et avertissements pou ki après *l'arrivée* banne Mésazers-là, banne dimounes péna aukène argument conte Allāh. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

رُسُلًا مُبَشِّرِينَ وَنَذِيرِينَ إِنَّمَا
يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ
الرُّسُلِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٣٦﴾

167. Mais Allāh témoigne par ça *révélation* ki Li finne faire déssanne lor toi-là, ki Li finne faire déssanne ça *rempli* avec So connaissance. Et banne anzes *oussi* zotte témoins *pou* ça. Et Allāh Li Siffit couma Témoin.

لَكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ
أَنْزَلَهُ يَعْلَمُ ۗ وَالْمَلِكَةُ
يَشْهَدُونَ ۗ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٣٧﴾

168. En vérité, banne ki pa croire et ki empêche *dimounes* suive simé Allāh, zotte finne sirement égaré bien loin dans l'égarement.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَن سَبِيلِ
اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلًّا بَعِيدًا ﴿٣٨﴾

31. D'après règles grammaire arabe, quand racine ène verbe li répète sous ène forme couma ici 'taklīmā', ça montré ène intensité, ène répétition l'acte-là, ou soi ène kalité haute, ou soi pou ranne clair tout point ki dimanne ène éclaircissement : Ici tout ça banne sens-là applicabe en même temps.

169. En vérité, banne ki pa croire et ki azir avec inzistice, li pa possible ki Allāh pardonne zotte et ki Li guide zotte dans kik simé,

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ
اللَّهُ لِيُغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيُهْدِيَهُمْ
طَرِيقًا ﴿١٦٩﴾

170. A part ki li simé l'Enfer cotte zotte pou reste pou ène bien longue lé temps. Et ça li facile pou Allāh.

إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
أَبَدًا. وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٧٠﴾

171. O banne dimounes ! Méssazer-là finne vinne cotte zotte avec la vérité dé la part zot Seignére. Donc croire, ça li meillère pou zotte. Et si zotte pa croire, alors certainement *li* pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien- Saze.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الرَّسُولُ
بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ
وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ. وَكَانَ اللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧١﴾

172. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Pa dépasse limites dans zot rélizion et pa dire nanrien lor Allāh excepté la vérité. En vérité, le Méssie, Jésus, fils de Marie, li sélement Allāh So Méssazer et ène *accomplissement* So parole ki Li ti faire déssanne lor Marie et ène miséricorde dé So part. Donc croire dans Allāh et *dans* So banne Méssazers et pa dire : « Zotte Trois. » Arrété *dire* ça, li pou meillère pou zotte. En vérité, Allāh-Même *Ki Ène Sél BonDié*. Bien loin are So saintété ki Li éna kik garçon. Pou Li tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et Allāh Li Siffit couma Gardien.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا
تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ. إِنَّمَا
الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ
اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوِّحُ
مِّنْهُ. فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ. وَلَا
تَقُولُوا ثَلَاثَةً. إِنَّمَا هُوَ أَحْيَا لَكُمْ
إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ وَاحِدٌ. سُبْحَانَ أَنْ
يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ. لَمْ يَلِدْ وَلَهُ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ. وَكَفَى بِاللَّهِ
وَكَيْلًا ﴿١٧٢﴾

R 24 173. Le Méssie zamais li pa considère avec dédain ki li ène servitére Allāh et ni banne anzes rapprochés *are Allāh*. Et dimoune ki considère avec dédain So adoration et ki azir avec arrogance, certainement Allāh pou rassemblé banne-là zotte tout vers Li.

لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ
عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ
وَمَنْ يَسْتَنْكِفْ عَنْ عِبَادَتِهِ
يَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ
جَمِيعًا ﴿١٧٣﴾

174. Alors, concernant banne ki croire et ki faire banne bon actions, Li pou donne banne-là pleinement zot

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُؤْتِيهِمْ أَجْرَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ

récompense et Li pou azoute pou zotte encore dépi dans So grand zénérosité. Mais concernant banne ki montré mépris et ki azir avec l'orgueil, Li pou pini zotte are ène pinition ki donne boucoup doulére. Et banne-là pa pou trouve pou zotte-mêmes ni camarade, ni aide à parte Allāh.

فَضْلِهِ ۖ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيَعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۖ وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٤٣﴾

175. O banne dimounes ! Ène préve éclatant finne vinne cotte-zotte dé la part zot Seignére. Et Nous finne faire déssanne lor zotte ène la Limière clair.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا ﴿١٤٥﴾

176. Alors, concernant banne ki croire dans Allāh et ki accroce zotte fort are Li, certainement Li pou admette zotte dans So miséricorde et So grâce et Li pou guide zotte lor simé droite vers Li.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ ۖ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمًا ﴿١٤٦﴾

177. Banne-là dimanne toi ène décision. Dire-zotte : « Allāh donne zotte So décision concernant « kalàla ». Si ène zomme arrivé mort et ki li péna zenfant, et ki li éna ène sére, alors, sére-là li pou gagne la moitié dans ça ki li laissé ; et frère-là li pou gagne tout so l'héritaze si sanne la-là péna aukène zenfant. Mais dans cas éna dé séres, alors ça dé-là pou gagne dé tiers ça ki li laissé. Et si banne héritiers-là consiste en banne frères et séres, alors ène zomme pou gagne même quantité ki dé madames. Allāh finne explique zotte tout-ça bien clair pou ki zotte pa égaré et Allāh conne bien tout kit-soze.»

يَسْتَفْتُونَكَ ۗ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِي الْكَلِمَةِ ۗ إِنَّ امْرُؤًا هَلَكَ لَيْسَ لَهُ وَكْدٌ ۖ لَهُ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ ۗ وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهَا وَكْدٌ ۗ فَإِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الشُّلْثَانُ مِمَّا تَرَكَ ۗ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رَجَاةً وَنِسَاءً فَلِلَّذَكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ ۗ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ أَن تَضِلُّوا ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٤٤﴾

١٤٤

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

يَسُوِّدُ اللَّهُ الرَّحْمَنَ الرَّحِيمَ ۝١

2. O banne ki croire ! Rempli *fidèlement* zot l'engagements. Li permette pou zotte, banne zanimaux *parmi* banne bétails excepté banne ki, pou annonce zotte, excepté *oussi* banne zibié ki zotte péna droit faire permette pou zotte quand zotte dans l'état Pélérinaze. En vérité, Allāh décide ça ki Li oulé.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ ۚ أُحْلَلْتُمْ لَكُمْ بِهَيْمَةَ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُبْتَلَىٰ عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمَةٌ ۗ إِنَّ اللَّهَ بَعِيدٌ عَنِ الْعُقُودِ ۝٢

3. O banne ki croire ! Pa profane aukène ça banne sozes ki finne sanctifié³² par Allāh, ni le Mois Sacré, ni banne zanimaux ki pou sacrifié, ni banne zanimaux avec colliers *ki signes sacrifices*, ni banne dimounes ki pé dirize zotte vers la Caze Sacré, zotte pé serce grâce et plaisir dé la part zot Seignére. Mais quand zotte enlève zot vêtements pélerin *et ki zotte en dehors Territoire Sacré*, alors zotte capave faire la chasse. Et pa laisse hostilité ène pép ki finne barre zot la route vers la Sainte Mosquée, *pa laisse ça pousse zotte pou transgressé*. Et aide zotte ente zotte dans la piété et la droiture, et pa aide zotte ente zotte dans péccé et transgression. Et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li sévère dans So pinition.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُحِلُّوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا أُمْنِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَمْتَسِحُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا ۗ وَإِذَا أَحْلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا ۗ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَا نُ قَوْمٍ أَنْ صَدَّوْكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا ۗ وَمَنْ تَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ سَوْفَ نَجْعَلْ لَهُ سُلُوكًا عَلَى الْأَعْتَابِ ۗ وَاللَّهُ بَعِيدٌ عَنِ الْعُقُودِ ۝٣

4. Li pa permette pou zotte *la sair* zanimau ki mort *par li-même* et di sang et la viande coçon ; et ça lor ki, finne invoque ène l'aute nom ki Allāh ; et zanimau ki finne étranglé *ou soi étouffé*, et zanimau ki mort are coups ; et zanimau ki mort par ène chute ; et zanimau ki finne tué par ène

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ الْمَيْتَةَ وَالدَّمُ وَاللَّحْمَ الْخَنِزِيرِ ۗ وَمَا أُهْلَ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۗ وَالْمُنْحَنِقَةَ وَالْمَوْقُودَةَ ۗ وَالْمُتَرَدِّيَةَ ۗ وَالطَّيْحَةَ ۗ وَمَا أَكَلَ السَّبُعُ إِلَّا مَا

32. Banne sozes sanctifié capave inclire banne lé temps spécifique, banne l'endroits, banne êtres vivants.

coutte corne ; et ça ki finne *en partie* dévoré par ène zanimau sauvaze, excepté ça ki zotte finne égorzé sélon banne régles ; et *aussi li pa permette pou-zotte* ça ki finne égorzé dans lieu sacrifice banne fausses divinités et ça *oussi* ki, zotte tire fléces pou serce conné part ki destiné pou zotte. *Tout* ça, li désobéissance. *O croyants!* Azordi, banne mécréants finne dézespéré *pou faire kik tort* are zot rélizion. Donc pa pére banne-là, mais craigne-Moi. Azordi, Mo finne ranne zot rélizion parfait pou zotte, et Mo finne compléte lor zotte Mo grâce, et Mo finne soisir pou-zotte Islam couma rélizion. Mais pou dimoune ki poussé par la faim, sans l'intention ki li commette ène pécé, *li manze ça ki pa permette*, assurément Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

5. Banne-là pose toi question lor ça ki finne permette pou zotte. Dire *zotte* : « Tout banne kit-soze bon permette pou zotte et ça ki zotte finne montré banne zanimaux et zoiseaux dé proie *pou attrapé pou zotte*, zotte finne dresse banne-là *pou la chasse* et zotte finne montré banne-là dépi ça ki Allāh finne enseigne zotte. Donc, manze dans ça ki banne-là finne attrapé pou zotte et lire Allāh So nom lor là et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Rapide dans *réglé* comptes.

6. Azordi, tout banne bon nourritire finne permette pou zotte. Et li permette pou zotte, banne nourritires banne ki finne gagne *Live avant Islam*, pareil couma zot nourritire li permette pou banne-là. *Li permette pou-zotte* banne madames chaste croyante *ki reste éloigné* are banne *plaisir impur* et banne madames chaste *ki reste éloigné* are *banne plaisir impur* parmi banne ki finne

ذَكَّيْتُمْ مَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ
تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْوَاجِ ذَلِكُمْ فِسْقٌ
الْيَوْمَ يَرَى الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ
فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ
لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ
نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا
فَمَنِ اضْطُرَّ فِي مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ
إِنَّهَا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢﴾

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا حَلَّلَ لَهُمْ قُلْ أُحَلَّلَ
لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ
الْجَوَارِحِ مُكَلَّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ وَمَا
عَلَّمَكُمْ اللَّهُ فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ
عَلَيْكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِمْ وَاتَّقُوا
اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٥﴾

الْيَوْمَ أُحَلَّلَ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَلَّلَ لَكُمْ وَ
طَعَامُكُمْ حَلَّلَ لَهُمْ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ
الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ
أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا
اتَّيَمْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ

récevoir Live avant zotte, après ki zotte finne donne banne-là zot dot et ki finne contracté mariaze sans ki zotte commette fornication et sans ki zotte prend maîtresse en caciette. Et dimoune ki rénié so la foi, certainement so travail pa pou servi nanrien, et dans l'Auté lé monde, li pou *compte* dans banne perdants.

R2 7. O banne ki croire ! Quand zotte lévé pou *alle faire* la Priére, lave zot figure et zot la mains ziska coudes et passe zot la mains *mouillé* lor zot la tête et *lave* zot li pieds ziska sévilles. Et si zotte dans ène l'état d'impureté, alors pirifié zotte *par ène bain*. Et si zotte malades ou soi zotte en voyaze *et ki zotte dans ène l'état d'impureté* ou soi si kikène parmi zotte li rétourne dépi l'endroit cotte li finne faire so bézoin ou soi zotte finne gagne rélations avec madames et ki zotte pa trouve dilo, alors servi la poussière pur. Avec ça, souye zot figure et zot la mains. Allāh pa oulé ki Li mette zotte dans kik diffikilté, mais Li oulé pirifié zotte et compléte So bienfait lor zotte pou ki zotte montré reconnaissance.

8. Et mazine Allāh So favére lor zotte et l'engagement ferme ki Li finne prend are zotte quand zotte ti dire : « Nous finne tandé et nous finne obéir. » Et craigne Allāh. En vérité, Allāh conne bien ça ki éna dans lé kére.

9. O banne ki croire ! Reste ferme dans la cause Allāh dans donne témoignaze avec zistice. Et pa laisse hostilité ène pép pousse zotte pou faire inzistice. Montré-zotte équitabe. Ça, li pli prés are la droite. Et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient ça qui zotte faire.

مُسَاوِفِيْنَ وَلَا مُتَّخِذِيْ اٰخِذِيْنَ ؕ وَمَنْ يَّكْفُرْ بِاٰلِيْمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ زَوْجًا
هُوَ فِيْ الْاٰخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٥﴾

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اِذَا قُمْتُمْ اِلَى الصَّلٰوةِ فَاغْسِلُوْا وُجُوْهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوْا بِرُءُوْسِكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِ ؕ وَاِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوْا ؕ وَاِنْ كُنْتُمْ مَّرْضٰى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَاءَ اَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ اَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَمْ تَجِدُوْا مَاءً فَتَيَمَّمُوْا بِمَا يَصِحُّ اَطْبٰبًا فَاَمْسَحُوْا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيكُمْ مِنْهُ ؕ مَا يَرِيْدُ اللّٰهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَّلٰكِنْ لِّيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُبَيِّنَ لَكُمْ رِعْمَتَهُ ؕ عَلَيْكُمْ لَعْنَةُ اللّٰهِ تَشْكُرُوْنَ ﴿٥﴾

وَ اذْكُرُوْا النِّعْمَةَ الَّتِيْ عَلَيْكُمْ وَ مِيْثَاقَهُ الَّذِيْ وَاْتَقْتُمْ بِهٖ ؕ اِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا وَاَتَقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ بِذٰتِ الصُّدُوْرِ ﴿٥﴾

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا كُوْنُوْا قَوّٰمِيْنَ لِلّٰهِ شُهَدَآءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰى اَلَّا تَعْدِلُوْا ؕ لِعَدِلُوْنَ هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰى وَاَتَقُوا اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٥﴾

10. Allāh finne promette banne ki croire et ki faire banne bon actions *ki* pou zotte, éna pardon et ène grand récompense.

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٥﴾

11. Et banne ki pa croire et ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, ça banne-là ki banne habitants l'Enfer.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٦﴾

12. O banne ki croire ! Mazine Allāh So favére lor zotte quand ène pép ti oulé avoye zot la main lor zotte *pou faire-zotte di tort*, mais Allāh ti réténir la main banne-là *ki ti* conte zotte. Et craigne Allāh. Et dans Allāh-Même ki banne croyants bizin place *zot* confiance.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ كُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هُمْ قَوْمٌ أَنْ يَبْسُطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ قَلْبُتَوَكَّلِ ﴿٧﴾

R3 13. Et, certainement Allāh ti prend ène l'engagement avec banne Zenfants Israël ; et parmi zotte, Nous ti nomme douze séfs.³³ Et Allāh ti dire : « En vérité, Mo avec zotte. Si zotte observe la Priére, et *zotte* paye Zakāte et *zotte* croire dans Mo banne Mésazers et *zotte* aide banne-là et *zotte* faire Allāh ène prêt zénére, certainement Mo pou débarasse zotte are zot banne mauvais et Mo pou faire zotte rente dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Mais dimoune d'ente zotte ki réfizze croire après ça, certainement li finne égaré dépi simé droite. »

وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَبَعَثْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٨﴾

14. Oussi, parski banne-là ti viole zot l'engagement, Nous ti maudit zotte et Nous ti faire zot lé kére dir. Zotte ti sanze banne paroles dépi zot *vrai* places *pou déforme zot sens* et zotte ti oublié ène partie dans ça ki ti rappelle zotte. Et to pou continié découvert kik trahison dé zot part excepté *cotte* impé d'ente zotte.

فِيمَا نَقُضُّهُمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ مَوَاضِعِهِمْ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا دُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ

33. 'Naquib' vé dire séf, porte-parole, céli ki autorisé pou faire ène proclamation ou soi pou prononce ène zivement dé la part d'ène le roi ou soi d'ène l'autorité sipériére.

Alors pardonne zotte et montré l'indilgence. En vérité, Allāh content banne qui faire le bien.

وَأَصْفَحَ ۗ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

15. Et Nous ti prend *oussi* ène l'engagement are banne ki dire : « Nous, nous Chrétiens, » et banne-là *oussi* finne oublié ène partie dans ça ki ti rappelle zotte. Donc Nous finne faire zotte sibir sort dé l'ennemité et la haine ente zotte³⁴ ziska Zour Rézirection et certainement Allāh pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire.

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرَىٰ أَخَذْنَا مِنْثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا دُكِّرُوا بِهِ ۖ فَأَعْرَيْتَنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۚ وَسَوْفَ يُنْتِظُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١٥﴾

16. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Certainement Nou Mésazer finne vinne cotte zotte, li finne explique zotte clairement boucoup banne sozes ki zotte ti pé caciette dépi dans *zot* Live et li finne passe lor boucoup *lé zaute* sozes. Certainement Allāh finne avoye-zotte ène la Limière et ène Live clair.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا مِمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ ۖ قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١٦﴾

17. Par ça, Allāh guide dans banne simé la paix banne ki suive So plaisir et Li tire zotte dépi dans banne *toute sorte* l'obskirités *pou améne zotte* vers la limière avec So permission et Li guide zotte vers simé droite.

يَهْدِي بِإِذْنِ اللَّهِ مَنِ اتَّبَعَ بِرِضْوَانِهِ لِيُخْرِجَهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِهِ وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٧﴾

18. En vérité, zotte mécréants ça banne ki dire : « Certainement Allāh Li-Même le Mésie, fils de Marie. » Dire-zotte : « Ki sanne-là ki capave éna kik pouvoir conte Allāh si Li oulé détruire le Mésie, fils de Marie et so mama et tout banne ki lor la terre ? » Et pou Allāh, royaume banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente ça dé-là. Li créé ça ki Li oulé. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ ۗ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ۗ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۗ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨﴾

34. Verbe 'aghrainā' vé dire 'colle are ène soze dé sorte ki vinne ène partie inséparabe are ça soze-là'.

19. Banne Juifs et banne Chrétiens dire : « Nous, nous banne garçons Allāh et So banne préférés. » Dire-zotte : « Alors bé ki faire Li pini zotte pou zot péchés ? Au contraire, zotte banne himains parmi banne ki Li finne créé. » Li pardonne dimoune ki Li oulé et Li pini dimoune ki Li oulé. Et pou Allāh, royaume banne lé ciéls et la terre et ça ki ente ça dé-là et destination-là li vers Li.

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ وَأَحِبَّاؤُهُ قُلِ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ذَوِ الْمَصِيرِ ﴿١٩﴾

20. O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Certainement Nou Mésazzer finne vinne cotte zotte pou explique zotte clairement *banne zaffaires important* après ène longue interruption *dans l'arrivée* banne Mésazzers pou ki, attention ki zotte dire : « Aukène Portère bon nouvelle ni aukène Avertissère pa finne vinne cotte nous. » Donc certainement ène Portère bon nouvelle et ène Avertissère finne vinne cotte zotte. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَى فَتْرَةٍ مِّنَ الرَّسُولِ أَنْ تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِن بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

R4 21. Et rappelle quand Moïse ti dire so pép : « O mo pép ! Mazine favère Allāh lor zotte quand Li ti désigne banne Prophètes dans zotte et ti faire-zotte lé rois et Li ti donne zotte ça ki Li pa finne donne personne dans entier lé monde. »³⁵

وَأذْ قَال مُوسَى لِقَوْمِهِ يُقَوْمِ ادْكُرُوا نِحْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَأَنسَكُمْ مَا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢١﴾

22. « O mo pép ! Rente dans la Terre Sainte ki Allāh finne destiné pou zotte, et pa rétourne en arrière, sinon zotte pou rétourne perdants. »

يَقَوْمِ ادْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ فَتَنقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٢﴾

23. Banne-là ti dire : « O Moïse ! Certainement éna-là ène pép féroce et bien dominère, et zamais nous pa pou rente là-dans tant ki banne-là pa sorti là-

قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ ۗ وَإِنَّا لَن نَّذْخُلُهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا

35. Expression 'entier lé monde' vé dire banne dimounes ça banne-là zot l'époque.

dans. Mais si zotte sorti là-dans, alors certainement nous pou rentré.»

دَاخِلُونَ ﴿٣٣﴾

24. Alors dé zommes d'ente banne ki ti éna la crainte *Allāh* et ki *Allāh* ti faire *So* favére lor zotte, zotte ti dire : « Rentré et fonce lor banne-là par la porte *central* et ène fois zotte finne passe par ça la *porte-là*, certainement zotte pou remporte la victoire. Et place zot confiance dans *Allāh* si zotte croyants. »

قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا ادْخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابَ ۖ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ عَلَيْهِنَّ وَ عَلَى اللَّهِ فَتْوَى كَلَّا إِنَّ كُنْتُمْ مُوْمِنِينَ ﴿٣٣﴾

25. Banne-là ti dire : « O Moïse ! *Zama*s nous pou rente là-dans tant ki banne-là reste là-bas. Donc allé toi et to *Seign*ère et zotte-dé combatte *banne-là*. Nous, nous pou reste assizé ici. »

قَالُوا يَمْوَسَىٰ إِنَّكَ لَأَنْتَ دَخَلْتَهَا أَبَدًا مَّا دَامُوا فِيهَا فَاذْهَبْ أَنتَ وَ رَبُّكَ فَقَاتِلْ إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ ﴿٣٤﴾

26. Li ti dire : « Mo *Seign*ère ! Certainement, mo péna aukène l'autorité sauf lor mo-même et *lor* mo frère, alors faire ène distinction ente nous et ça pép rébelle-là. »

قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَ أَخِي فَأُفْرِقْ بَيْنَنَا وَ بَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٣٥﴾

27. *Allāh* Li ti dire : « Certainement ça la *Terre Sainte-là* li pou interdit pou banne-là pendant quarante ans; zotte pou erré lor la terre, l'esprit troublé. Alors pa prend tracas lor ça pép rébelle-là. »

قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً ۖ يَتِيئُوهَا فِي الْآرْضِ، فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٣٦﴾

R5 28. Et raconte banne-là la vérité lor l'histoire dé garçons *Adam*, quand zotte tout lé dé ti offère ène sacrifice. Pou ène ça dé-là, ça ti accepté et pou l'aute-là, ça pa ti accepté. *Dézième-là* li ti dire : « Certainement mo pou tué toi. » *Premier-là* li ti réponne : « *Allāh* accepté sélement dé la part banne dimounes ki azir avec droitire. »

وَأُتِلَّ عَلَيْهِمْ نَبَأُ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ، إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقْبِلُ مِنْ أَحَدِهِمَا وَ لَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرِ ۗ قَالَ لَا أَتُكَلِّمُكَ، قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٧﴾

29. « Si to avoye to la main lor moi pou tué moi, *moi en rétour* mo pa pou avoye mo la main lor toi pou tué toi. En vérité, mo pére *Allāh* ki *Seign*ère banne lé mondes ;

لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقْتُلَنِي مَآ أَنَا بِبَاسٍ ۖ سِطِّي يَدِي إِلَيْكَ لَا تَقْتُلْكَ ۗ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٨﴾

30. « En vérité, mo oulé ki to retourne avec sarze mo pécé et to pécé et ki to vinne ène dans banne habitants di Fé. Et ça-même récompense banne inzistes. »

إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوءَ بِإِثْمِي وَإِثْمِكَ فَتَكُونَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٠﴾

31. Mais so mauvais l'esprit ti pousse li pou tué so frère. Donc li ti tué li. Et li ti vinne ène dans banne perdants.

فَطَوَّعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الخَاسِرِينَ ﴿٣١﴾

32. Ensuite Allāh ti avoye ène corbeau ki ti gratte la terre pou ki Allāh Li-Même montré-li ki manière caciette cadave so frère. Li ti dire : « Malhère lor moi ! Esse-ki mo incapabe pou vinne couma ça corbeau-là pou caciette cadave mo frère ? » Alors li ti vinne ène dans banne ki gagne rémords.

فَبَعَثَ اللهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُؤَارِي سَوْآتَةَ أَخِيهِ ۖ قَالَ يُؤَيِّلَتِي أَعَجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ فَأُوَارِي سَوْآتَةَ أَخِي ۖ فَأَصْبَحَ مِنَ التَّوَّابِينَ ﴿٣٢﴾

33. A cause ça, ki Nous ti prescrire pou banne Zenfants Israël ki : kikène ki tué ène dimoune ki pa finne tué ène l'aute ou soi ki pa finne répanne désorde lor la terre, li couma dire li finne tué tout l'himanité. Et dimoune ki sauve ène la vie, li couma dire li finne donne la vie à tout l'himanité. Et certainement Nou banne Mèssazers ti vinne cotte banne-là avec banne Signes clair. Ensuite, même après ça, boucoup parmi-zotte commette banne excès lor la terre.

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَن قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا ۖ وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا ۖ وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ لَئِن كُنَّا إِتْمَمْنَا بَعْدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسرِفُونَ ﴿٣٣﴾

34. Banne ki faire la guére conte Allāh et So Mèssazer, et ki faire zefforts pou répanne désorde lor la terre, zot récompense li sélement ki bizin tué zotte ou soi cricifié zotte ou soi coupe zot la main li pied côté opposé ou soi expilsé zotte dépi dans pays. Ça, pou zotte li pou ène himiliation dans ça lé monde-là et pou zotte, éna ène grand pinition dans l'Aute lé monde-là ;

إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُعَادِرُونَ اللهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا ۖ أَوْ يُصَلَّبُوا ۖ أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُمْ مِنْ خِلَافٍ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ۚ وَذَلِكَ لَهُمْ خِزْيٌ فِي الدُّنْيَا ۚ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٤﴾

35. Excepté banne ki répenté avant ki ô croyants ! zotte gagne banne-là dans

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْرَأُوا

zot pouvoir. Alors conné ki Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

عَلَيْهِمْ ۖ فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَفُوٌّ
رَّحِيمٌ ﴿٣٥﴾

R 6 36. O banne ki croire ! Craigne Allāh, et serce moyen pou rapproce zotte are Li, et faire zefforts dans Allāh So simé pou ki zotte réissi.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ
ابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي
سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٦﴾

37. En vérité, si banne ki pa croire ti possède tout ça ki trouve lor la terre et autant encore pou offére couma rançon pou sauve zotte are pinition Zour Rézirection, ça pa pou accepté dé zot part. Et pou banne-là, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَتَا فِي
الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ
لَيَسْتَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ الْيَوْمِ الْقِيَمَةِ
مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ ۖ وَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٧﴾

38. Banne-là pou oulé sorti dépi dans di Fé, mais zotte pa pou capave sorti dépi là-dans. Et pou banne-là, éna ène pinition ki pou diré longtemps.

يُرِيدُونَ أَن يُخْرِجُوكَ مِنَ النَّارِ وَمَا
هُمْ بِخَارِجِينَ مِنْهَا ۚ وَ لَهُمْ عَذَابٌ
مُقِيمٌ ﴿٣٨﴾

39. Et zomme ki coquin et madame ki coquin, coupe zot la mains couma pinition pou zot offense, ça li ène pinition exemplaire dé la part Allāh. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَ السَّارِقُ وَ السَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا
أَيْدِيَهُمَا جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ
اللَّهِ ۚ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٩﴾

40. Mais dimoune ki répenté après so faute et ki corrize li-même, alors certainement Allāh pou tourne vers li avec clémence. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ
اللَّهَ يَتُوبُ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَفُوٌّ
رَّحِيمٌ ﴿٤٠﴾

41. Esse-ki to pa conné ki royaume banne lé ciéls et la terre li pou Allāh ? Li pini dimoune ki Li oulé et Li pardonne dimoune ki Li oulé. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
وَ الْأَرْضِ ۚ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ۚ وَيَغْفِرُ لِمَنْ
يَشَاءُ ۚ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾

42. O Mésazer ! Pa bizin laisse-zotte mette toi dans la peine ça banne ki précipite zotte-mêmes dans mécréance — banne ki dire are zot la bouce : « Nous croire, » tandisse ki zot lé kére pa croire ;

يَا أَيُّهَا الرُّسُولُ لَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ
يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ مِنَ الَّذِينَ
قَالُوا آمَنَّا بِمَا فُتُوهُمُ وَلَمْ تُؤْمِنُوا مِنْ
قُلُوبِهِمْ ۚ وَ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا ۚ

et parmi banne Zuifs éna ki bien content écoute mensozes et zotte bien écouté pou *rapporte ça are* banne lé zaute dimounes ki pa finne vinne cotte toi. Zotte sanze banne paroles dépi zot *vrai places pou déforme zot sens et zotte dire zot banne camarades*: « Si donne zotte ça-là, alors accepté li, et si pa donne zotte ça-là, alors faire attention ! » Et dimoune ki Allāh oulé testé, to péna aukène pouvoir pou *aide* li conte Allāh. Ça banne-là-ça ki Allāh pa finne oulé pirifié zot lé kére. Pou banne-là, éna la honte dans ça lé monde-là, et pou zotte dans l'Aute lé monde-là éna ène grand pinition.

43. Banne-là bien content écoute mensozes. Zotte manze banne di biens ki pa permette. Donc si zotte vinne cotte toi *pou ène zizement*, alors zize ente zotte ou soi détourne toi dé zotte. Et si to détourne toi dé zotte, zamais zotte pou capave faire toi kik mal. Et si to *éna pou zizé*, alors zize ente banne-là avec zistice. En vérité, Allāh content banne ki observe la zistice.

44. Et couma banne-là pou faire toi *zot zize tandisse* ki zotte éna la Torah are zotte — là-dans éna zizement Allāh ? Ensuite zotte tourne le dos malgré ça. Et ça banne-là pa ditout croyants.

R 7 45. En vérité, Nous ti faire déssanne la Torah, là-dans éna guidance et la limière. Par ça, *ki* banne Prophètes ki ti soumette *totalelement* à Allāh, zotte ti pé zize pou banne Zuifs, et ça *banne-là oussi ti faire pareil*: banne dévots et banne doctères la loi ki ti gagne responsabilité protection Live Allāh et zotte ti témoins lor là. Donc pa craigne dimounes, mais craigne Moi. Et pa vanne Mo banne

سَمِعُونَ لِلْكَذِبِ سَمْعُونَ لِقَوْمٍ
 آخَرِينَ ۗ لَمْ يَأْتُوكَ ۖ يَحَرِّفُونَ
 الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ ۗ يَفْقَهُونَ
 إِنَّ أَوْتِيْتُمْ هَذَا فَخَذُوهُ وَإِن لَّمْ
 تُؤْتُوهُ فَاخَذَرُوا ۗ وَ مَنْ يُرِدِ اللهُ
 فِتْنَتَهُ فَلَن تَمْلِكَ لَهُ مِنْ اللهُ شَيْئًا ۗ
 أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللهُ أَن يُطَهِّرَ
 قُلُوبَهُمْ ۗ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا جَزَاءٌ ۖ وَ
 لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٧﴾

سَمِعُونَ لِلْكَذِبِ أَكْمُونَ لِلشَّحْتِ ۗ
 فَإِن جَاءُوكَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ
 أَعْرِضْ عَنْهُمْ ۗ وَإِن تُعْرِضْ عَنْهُمْ
 فَلَن يَضُرُّوكَ شَيْئًا ۗ وَإِن حَكَمْتَ
 فَاحْكُم بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ ۗ إِنَّ اللهُ يُحِبُّ
 الْمُقْسِطِينَ ﴿٣٨﴾

وَ كَيْفَ يُحْكِمُوكَ وَعِنْدَهُمُ التَّوْرَةُ
 فِيهَا حُكْمُ اللهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ
 ذَلِكَ ۗ وَمَا أَوْلَىٰكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٩﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَ
 نُورٌ ۖ يُحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ
 اسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا ۗ وَالرَّبَّاتَّبِئُونَ وَ
 الْأَخْبَارُ بِمَا اسْتَحْفَظُوا مِنْ كِتَابِ اللهِ
 وَ كَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ ۗ فَلَا تَخْشَوُا
 النَّاسَ وَ اَخْشَوُا اللهَ ۗ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي

Signes pou ène ti prix. Et banne ki pa zize d'après ça ki Allāh finne faire déssanne, ça banne-là ki banne mécréants.

46. Et là-dans, Nous ti prescrire pou banne-là : la vie pou la vie, li zié pou li zié, né nez pou né nez, zoreille pou zoreille, lé dent pou lé dent et pou banne *lé zaute* blessires oussi, bizin faire pareil. Mais dimoune ki rénonce so droit lor là, alors ça, li pou ène expiation pou li *pou so banne péchés*. Et banne ki pa zize d'après ça ki Allāh finne faire déssanne, ça banne-là ki banne pervers.

47. Et Nous ti avoye après banne-là, lor zot traces, Jésus, fils de Marie pou confirmé ça ki ti là divant li dans la Torah. Et Nous ti donne li l'Évanzile — là-dans éna guidance et la limière pou confirmé ça ki ti là divant li dans la Torah et ène guidance et ène recommandation pou banne ki azir avec droitire.

48. Banne pép l'Évanzile bizin zize d'après ça ki Allāh finne révélé là-dans et banne ki pa zize d'après ça ki Allāh finne faire déssanne, ça banne-là ki banne rebelles.

49. Et Nous finne faire déssanne lor toi le Live avec la vérité ki confirme ça ki ti *révélé* dans Live-là ki ti là avant, et couma so gardien. Donc zize ente ça banne-là d'après ça ki Allāh finne faire déssanne, et, pa quite la vérité ki finne vinne cotte toi pou alle suivre zot mauvais désirs. Nous finne faire pou sakène d'ente zotte ène la loi et ène façon faire *pou gagne élévations spiritiél*. Si Allāh ti oulé, certainement Li ti pou faire zotte ène sél comminauté. Mais Li *lé testé* zotte dans ça ki Li finne donne zotte. Donc faire zeffort, sakène dépasse l'aute

ثُمَّ قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَخُكْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكٰفِرُونَ ﴿٢٥﴾

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ، وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهُ وَمَنْ لَمْ يَخُكْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٣١﴾

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَأَتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَ مَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٢﴾

وَلِيخُكِّمَ أَهْلَ الْإِنجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ، وَمَنْ لَمْ يَخُكْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿٣٨﴾

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ هُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَا جَاءَ، وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ، إِلَى اللَّهِ

dans banne bon travaux. Vers Allāh ki zotte tout pou retourné. Alors Li pou informe-zotte *la réalité* lor ça banne sozes lor ki zotte ti en désaccord.

مَرْجِعَكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٣٩﴾

50. Et *Nous* finne ordonne toi pou ki to zize ente ça banne-là d'après ça ki Allāh finne faire déssanne et pou ki to pa suive zot mauvais désirs et pou ki to mette toi en garde conte zotte, attention ki zotte tente pou éloigne toi are ène partie ça ki Allāh finne faire déssanne lor toi. Mais si banne-là tourne lé dos, alors conné ki certainement Allāh éna l'intention pou pini zotte pou ène partie zot banne péchés. Et, en vérité, boucoup banne dimounes zotte désobéissants.

وَإِنْ أَحْكَمَ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَلَا اخذَهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ، فَإِنْ تَوَلَّوْا عَلِمْنَا مَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ دُنُوبِهِمْ، وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٠﴾

51. Esse-ki banne-là pé serce zizement *l'époque* l'Ignorance ? Et pou ène pép ki éna la foi ferme, ki sanne-là ki meillère ki Allāh pou zizé ?

أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ، وَمَنْ أَحْسَنُ عِلْمًا مِنَ اللَّهِ حُكْمًا الْقَوْمِ يُوَفِّقُونَ ﴿٤١﴾

R 8

52. O banne ki croire ! Pa prend Zuifs et Chrétiens pou camarades. *Banne-là* zotte camarades ente zotte-mêmes. Et parmi zotte, dimoune ki prend ça banne-là pou camarades, li pou certainement ène dans ça banne-là. En vérité, Allāh pa guide banne dimounes inziste.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاءَ، بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ، وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ، إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٤٢﴾

53. Et, banne ki dans zot lé kére éna ène maladie, to pou trouve zotte faire vite pou alle zoègne ça banne-là, zotte dire : « Nous pére ki ène malhére tombe lor nous. » Li pa loin ki Allāh amène ène la victoire ou soi kik décision dé So part. Alors banne-là pou régrétté ça ki zotte ti caciette dans zot lé kére.

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسَارِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَى أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ، فَهَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِنْ عِنْدِهِ فَيُصِيحُوا عَلَى مَا اسْرَوْا فِي أَنْفُسِهِمْ نُدُومِينَ ﴿٤٣﴾

54. Et banne ki croire pou dire : « Esse-ki ça banne-là mêmes ki ti faire serment par Allāh avec zot serments ki pli fort ki certainement zotte-mêmes ti

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهْؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ

avec zotte *ki sincères*?» Banne-là zot banne travaux pa servi nanrien et zotte retrouve zotte-mêmes perdants.

55. O banne ki croire ! D'ente zotte, banne ki rénié zot la foi certainement Allāh pou amène ène l'aute pép *dans zot place*; Li pou content banne-là et banne-là pou content Li, *banne-là pou* bienveillants et himbles pou banne croyants et dirs *et fermes* envers banne mécréants. Banne-là pou litté dans simé Allāh et zotte pa pou pére réproce aukène blamère. Ça, li Allāh So grâce. Li donne-ça dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

56. Zot camarade li sélement Allāh et So Mésazer et banne croyants ki observe la Prière et ki paye Zakâte, banne-là reste incliné *avec sincérité total*.

57. Et banne ki prend Allāh et So Mésazer et banne croyants pou camarades *zotte bizin conné ki en vérité*, Allāh So parti ki pou triomphé.

R9 58. O banne ki croire ! Pa prend pou camarades banne ki faire ène moquerie et ène badinaze are *Islam* - zot rélizion parmi banne ki finne gagne Live avant zotte et ni parmi banne mécréants. Et craigne Allāh si zotte croyants;

59. Et quand zotte faire l'appel pou la Prière, banne-là faire ène moquerie et ène badinaze are ça. Ça, li parski banne-là, zotte banne dimoune ki pa raisonné.

60. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Esse-ki zotte faire-nous réproce simplément parski nous croire dans Allāh et dans ça *révélation* ki finne faire déssanne lor nous et dans ça

لَا تَهُمُ لِمَعَكُمْ حَبِطَتِ أَعْمَالُهُمْ
فَأَصْبَحُوا خُسْرًا ۝٥٦

الْبَقِيَّةُ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَنْ يَرْتَدَّ
مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهَ
بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ
عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ
يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ
لَوْمَةً لَآئِمَةً ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ
مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝٥٥

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ
آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ
يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ۝٥٦

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا
فَأِنَّ جُزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ۝٥٧

الْبَقِيَّةُ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ
اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَا لَعِبًا مِنَ الَّذِينَ
أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَالْكَافِرَ
أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝٥٨

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوا هَا
هُزُؤًا وَلَا لَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا
يَعْقِلُونَ ۝٥٩

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَقْتُمُونَ مِنَّا
إِن كُنَّا أُمَّةً بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا

révélation ki ti finne faire déssanne avant ? Et, en faite, la plipart parmi zotte, zotte banne pervers.»

61. Dire : «Esse-ki mo informe zotte ça ki pire ki-ça couma récompense cotte Allāh ? *Ça li destiné pou* banne ki Allāh finne maudit et ki Li finne en colére are zotte; et éna d'ente banne-là ki Li finne faire zotte *vinne* zacots et çoçons quand zotte ti faire adoration Satan. *Ça* banne-là zotte banne pire dimounes dans grade et *zotte-mêmes* pli égaré dépi simé droite. »

62. Et quand banne-là vinne cotte zotte, banne-là dire : « Nous croire, » tandisse ki banne-là rente *cotte zotte, ki vrai croyants*, avec mécréance et ressorti avec ça-même. Et Allāh pli conné ça ki banne-là caciette.

63. Et to pou trouve boucoup d'ente ça banne-là, zotte pé précipite zotte, sakène pli vite ki l'aute, dans péchés et transgression et dans manze banne kitsozes ki pa permette. Certainement li bien mauvais ça ki zotte faire !

64. Bé ki faire banne dévots et banne doctères la loi *ki ti responsabes protection Allāh So parole* pa ti empéce banne-là cause banne causés péchés et *empéce* banne-là manze banne sozes ki pa permette ? Certainement li bien mauvais ça ki zotte faire !

65. Et banne Zuifs dire : « Allāh So la main amaré. » *Banne-là mêmes* zot la mains amaré et pou maudit zotte à cause ça ki zotte dire. Au contraire, So dé la mains ouvert en grand. Li dépense couma Li oulé. Et ça ki finne faire déssanne lor toi, dé la part to Seignère, pou augmente certainement rébellion et mécréance

مَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِهِ، وَآتَىٰ أَكْثَرَكُمْ
فَسْقُونَ ﴿٣٠﴾

قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرِّ مِمَّنْ ذَلِكُمْ
مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ، مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَ
غَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْقِرَدَةَ
وَ الْخَنَازِيرَ وَ عِبَادَ الطَّاغُوتِ ۗ
أُولَٰئِكَ شَرٌّ مَكَانًا وَ أَضَلُّ عَن سَوَاءِ
السَّبِيلِ ﴿٣١﴾

وَإِذَا جَاءَ وَكُفِّرُوا آمَنَّا وَ قَدْ خَلَوْا
بِالْكُفْرِ وَ هُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ، وَ اللَّهُ
أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾

وَ تَرَىٰ كَثِيرًا مِنْهُمْ يُسَارِعُونَ فِي
الْآثِمِ وَ الْعُدْوَانِ وَ أَكْثَرِهِمُ السُّحْتَ
كَيْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾

لَوْ لَا يَنْهَاهُمُ الرَّبَّانِيُّونَ وَ الْأَحْبَابُ
عَن قَوْلِهِمُ الْآثِمَ وَ أَكْثَرِهِمُ السُّحْتَ
كَيْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٣٤﴾

وَ قَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُوبَةٌ
عُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَ لُعِنُوا بِمَا قَالُوا ۗ بَلْ
يَدُهُ مَبْسُوتَةٌ ۖ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ ۗ
وَ لَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَّا أُنزِلَ
إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَ كُفْرًا ۗ

بِقَوْلِهِمْ

boucoup dimounes d'ente banne-là. Et Nous finne mette ente banne-là l'ennemité et la haine ziska Zour Rézirection. Sak fois ki banne-là allime di fé la guére, Allāh teigne li. Et zotte *serce pou* répanne désorde *partout* lor la terre. Et Allāh pa content banne séméres désorde.

66. Et si banne ki finne gagne Live *avant Islam* ti croire et ti azir avec droitire, certainement Nous ti pou débarasse zotte are zot banne mauvais, et certainement Nous ti pou faire zotte rente dans banne Zardins cotte éna grand bonhére.

67. Et si banne-là ti observe la Torah et l'Évanzile et ça *Live* ki finne faire déssanne lor zotte *astére-là* dé la part zot Seignére, certainement zotte ti pou manze dans ça *banne bon kit-sozes* ki là-haut zotte et dans ça ki en-bas zot li pieds. Parmi banne-là, éna ène groupe modéré tandisse ki boucoup parmi banne-là, li bien mauvais ça ki zotte faire.

R 10 68. O Mésazzer ! Transmette *bien* ça *Mésazze* ki finne faire déssanne lor toi dé la part to Seignére. Et si to pa faire ça, alors to pa finne transmette So Mésazze. Et Allāh pou protèze toi conte banne dimounes. En vérité, Allāh pa guide ça pép ki mécréant.

69. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Zotte péna aukène fondation tant ki zotte pa observe la Torah et l'Évanzile et ça *Live* ki finne faire déssanne lor zotte *astére là* dé la part zot Seignére. » Et certainement ça ki to Seignére finne faire déssanne lor toi, li pou augmente rébellion et mécréance boucoup d'ente banne-là. Donc pa tourmente toi pou ça pép mécréant-là.

الْقِيَانَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ
إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ، كَلَّمَآ أَوْ قَدُوا نَارًا
لِلْحَرْبِ أَطْفَاَهَا اللهُ ، وَيَسْعُونَ فِي
الْأَرْضِ فَسَادًا ، وَاللَّهُ كَمَا يُحِبُّ
الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٥﴾

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا
لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَا دَخَلْنَا لَهُمْ
جَنَّةَ النَّعِيمِ ﴿٦٦﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ
وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ
فَوْقِهِمْ مِنْ تَحْتِ آرْسُلِهِمْ ، مِنْهُمْ
أُمَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ ، وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءٌ
مَّا يَعْمَلُونَ ﴿٦٧﴾

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ
مِنْ رَبِّكَ ، وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ
رِسَالَاتَهُ ، وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ ،
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى
تُقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ
إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ ، وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا
مِنْهُمْ مَّا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ
طُغْيَانًا وَكُفْرًا ، فَلَا تَأْسَ عَلَى
الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٦٩﴾

70. En vérité, banne ki croire et banne Zuifs et banne Sabéens et banne Chrétiens — banne ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour, et ki faire banne bon actions, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا
وَالصَّابِغُونَ وَالنَّصَارَىٰ مِنْ آمَنَ بِاللهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٥﴾

71. Certainement Nous ti prend ène l'engagement are banne Zenfants Israël, et Nous ti avoye banne Mèssazers cotte banne-là. Mais sak fois ki ène Mèssazer ti vinne cotte zotte are ça ki zot lé kère pa ti désiré, zotte ti traite ène groupe dé mentéres et zotte ti rode pou tué ène groupe.

لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ
وَأَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ رُسُلًا كَلَّمَا جَاءَهُمْ
رَسُولٌ بِمَا لَمْ يَهْتَدُوا أَنفُسَهُمْ قَدْ رَفِيقًا
كَذَّبُوا وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ
وَنُبْصِرُ كَمَا بَصِيرُ الْإِنسَانِ لَمَا
كُنَّا مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٤٦﴾

72. Et banne-là, zotte ti pensé ki pa pou éna pinition. Donc zotte finne vinne avégues et sourdes. Ensuite Allāh ti tourne vers zotte avec clémence. Là oussi boucoup d'ente zotte finne préfère reste avégues et sourdes. Et Allāh guette bien ça ki zotte pé faire.

وَحَسِبُوا إِلَّا تَكُونُ فِتْنَةً فَعَمُوا
صَمُّوا ثُمَّ تَابَ اللهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا
وَصَمُّوا كَثِيرًا وَجَنَّبَهُمُ اللهُ
بِصِيرًا ﴿٤٧﴾

73. Certainement zotte faire mécréance, banne ki dire : « En vérité, Allāh Li-Même le Mèssie, fils de Marie, » tandisse ki le Mèssie *li-même* ti dire : « O banne Zenfants Israël ! Adore Allāh Ki mo Seignère et zot Seignère. » En vérité, dimoune ki associé partenaires are Allāh, Allāh finne interdire Paradis pou li et place cotte li pou resté pou di Fé. Et pa pou éna aukène aide pou banne ki faire le mal.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللهَ هُوَ
الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ
يَبْنِي إِسْرَائِيلَ عِبَادُوا اللهَ رَبِّي
وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللهِ فَقَدْ
حَرَّمَ اللهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ
النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٤٨﴾

74. Certainement zotte faire mécréance banne ki dire : « En vérité, Allāh Li ène dans trois-là, » tandisse ki péna aukène ki digne d'adoration excepté ça Ène Sél BonDié-là et si zotte pa rénonce ça ki zotte pé dire, certainement ène pinition ki donne boucoup doulère pou attrape banne mécréants parmi zotte.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللهَ ثَالِثُ
ثَلَاثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا إِلَهٌ وَاحِدٌ
وَإِن لَّمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٩﴾

75. Alors esse-ki banne-là pa pou tourne vers Allāh avec *repentance* et dimanne So pardon alors ki Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié ?

أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤٥﴾

76. Le Méssie, fils de Marie ti sélement ène Méssazer. Avant li, tout banne Méssazers finne mort. Et so mama ti ène *madame* vertueuse. Zotte tout lé-dé ti pé consomme nourritire. Guetté couma Nous explique clairement banne Signes pou banne-là *zot bien*. Et guetté couma zotte finne détourné *are la vérité*.

مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ ۗ وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ ۗ كَانَا يَأْكُلِينَ الطَّعَامَ ۗ أَنْظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ أَنْظِرْ أَنْ يُؤْفَكُونَ ﴿٤٦﴾

77. Dire-*zotte* : « Esse-ki zotte pou adore en déhors Allāh ça ki péna pouvoir pou faire zotte ni le mal ni le bien ? Et Allāh Li-Même Li Bien -Tandé, Li Conne-Tout. »

قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۗ وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤٧﴾

78. Dire : « O banne ki finne gagne Live *avant Islam* ! Pa faire banne exazérations inziste dans zot rélizion et pa suive banne mauvais désirs ène pép ki ti égaré auparavant et ki ti égare boucoup *dimounes* et ki ti écarté dépi simé droite. »

قُلْ يَا هَلْ أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ وَأَصْلُوا كَثِيرًا مِمَّا ضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٤٨﴾

R 11 79. Ça banne parmi banne Zenfants Israël ki ti mécréants, zotte ti maudit par la bouce David et Jésus, fils de Marie. Ça, li à cause zotte ti désobéir et zotte ti commette banne excés.

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۗ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٤٩﴾

80. Banne-là pa ti réténir zotte-mêmes ente zotte are banne sozes blâmabe ki zotte ti pé pratiqué. Vraimême bien mauvais ça ki zotte ti pé faire !

كَانُوا لَا يَتَنَبَّهُونَ عَنْ مَنكَرٍ فَعَلُوهُ ۗ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٥٠﴾

81. To pou trouve boucoup dans ça banne-là, zotte prend pou camarades banne mécréants. En vérité, li bien mauvais ça ki zot l'âme finne avoye

تَرَى كَثِيرًا مِّنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۗ لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ

divant pou zotte avec *réziltat* ki Allāh finne en colére are zotte. Et zotte pou reste longtemps dans pinition-là.

أَنفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي الْعَذَابِ هُمْ خُلِدُونَ ﴿٨١﴾

82. Et si zotte ti croire dans Allāh et dans ça Prophète-là et dans ça ki finne faire déssanne lor li, zotte pa ti pou prend banne-là pou camarades; mais boucoup parmi zotte, zotte banne transgresséres.

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ مَا اتَّخَذُوا هُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَٰكِن كَثِيرًا مِّنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٨٢﴾

83. To pou trouve certainement ki, parmi tout banne dimounes, banne Zuifs et banne associatéres, zotte pire dans zot hostilité envers banne croyants. Et, certainement to pou trouve parmi ça banne-là, banne ki dire : « Nous, nous banne Chrétiens, » zotte zotte pli prés are banne croyants dans l'affection. Ça, li parski parmi zotte, éna banne savants et banne moines et ki banne-là pa orgueillé.

لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا ۗ وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَّوَدَّةً لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي ۗ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قسيسين ودهبنا تاوانتهم لا يستكبرون ﴿٨٣﴾

Partie 7

84. Et quand banne-là écoute ça ki finne faire déssanne lor le Mésazer, to trouve zot li zié débordé are larmes à cause la vérité ki zotte finne reconnaîte. Zotte dire : « Nou Seignére ! Nous finne croire, alors inscrire-nous dans banne ki donne *vrai* témoignaze.

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ تَرَىٰ أَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٤﴾

85. « Et bé ki faire nous pa pou croire dans Allāh et dans ça la vérité ki finne vinne cote nous tandisse ki nous éna ène désir fort ki nou Seignére faire nous rente dans groupe banne *dimounes* vertueux ?»

وَمَا كُنَّا لَا نُؤْمِنُ بِاللهِ وَمَا جَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ أَنْ يُدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾

86. A cause ça ki banne-là finne dire, Allāh finne récompense zotte are banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Zotte pou reste tout lé temps là-dans. Et ça, li récompense banne ki faire le bien.

فَأَتَا بِهِمُ اللهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۗ وَذَلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٦﴾

87. Et banne ki pa ti croire et ki ti prend Nou banne Signes pou mensozes, ça banne-là *ki* banne habitants l'Enfer.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَكْذِبُوا بآيَاتِنَا أَوْ لَيْعًا
أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٧﴾

R12 88. O banne ki croire ! Pa déclare interdit banne sozes pur ki Allāh finne permette pou zotte. Et pa dépasse limites. En vérité, Allāh pa content banne ki dépasse limites.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحَرِّمُوا طَيِّبَاتِ
مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٨﴾

89. Et dans provision ki Allāh finne donne zotte, manze ça ki permette et ki bon *sélon goût, la santé et circonstance*. Et craigne Allāh dans Ki zotte croire.

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلالًا طَيِّبَاتٍ
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٩﴾

90. Allāh pa pou attrape zotte pou zot serments sans valére, mais Li pou attrape zotte pou banne serments cotte zotte finne faire banne promesses. Et so l'expiation, *bizin* donne manzé disse pauvres avec ça ki normalement zotte nourri zot famille; ou soi habille banne-là; ou soi libére ène esclave. Mais dimoune ki pa trouve *aukène ça banne moyens-là*, alors *li bizin observe* trois zours carême. Ça, li ène expiation pou zot l'engazement quand zotte faire serment. Et *autant ki possibe* respecté zot serments. Coumme ça-même Allāh explique zotte clairement So banne Signes pou ki zotte reconnaissant.

لَا يُؤْخَذُ كُمْ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ
وَلَكِنْ يُؤْخَذُ كُمْ بِمَا عَقَدْتُمْ بِالْأَيْمَانِ
فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ
أَوْسَطِ مَا تَطْعَمُونَ أَوْ هَلِيمِكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ
أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا
حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ
يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٩٠﴾

91. O banne ki croire ! Banne intoxicants et banne zoué la sance et *adoration* banne idoles et banne fléces divinatoire, *tout ça*, li sélement Satan so travail malprope. Donc reste éloigné are *tout ça* pou ki zotte réïssi.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَ
الْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ
عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿٩١﴾

92. Satan li désire sélement créé l'ennemité et la haine parmi zotte par moyen banne intoxicants et banne zoué la sance et *li sélement désire* détourne zotte dépi mazine Allāh et la Prière. Alors, esse-ki zotte pou abstinér ?

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ
الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
يَصُدُّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ
فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ﴿٩٢﴾

93. Et obéir Allāh et obéir le Mésazer et faire attention ! Et si zotte tourne lé dos, alors conné ki responsabilité Nou Mésazer li sélement pou transmette clairement Mésaze-là.

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ
وَاحْذَرُوا فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُو أَنَّمَا عَلَى
رَسُولِنَا الْبَلْغُ الْمُبِينُ ﴿٣٣﴾

94. Péna aukène pécé lor banne ki croire et ki faire banne bon actions pou ça ki zotte manzé pourvi ki zotte azir avec droitire, ki zotte croire et ki zotte faire banne bon travaux, ensuite ki zotte azir avec *plisse* droitire, et ki zotte croire *plisse*, ensuite ki zotte azir avec droitire *plisse encore*, et ki zotte faire le bien. Et Allāh content banne ki faire le bien.

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعَمُوا إِذَا مَا
اتَّقَوْا وَأَمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ
اتَّقَوْا وَأَمَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَأَحْسَنُوا وَاللَّهُ
يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾

R13 95. O banne ki croire ! Certainement Allāh pou testé zotte avec ène *tipiti* zaffaire : ça zanimau la chasse ki dans portée zot la main et zot lances, pou ki Allāh distingue banne ki craigne Li en sécret. Et banne ki dépasse limites après ça, zotte pou gagne ène pinition ki donne boucoup doulére.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَبْلُوَ تَكُمُ اللَّهُ
بِشَيْءٍ مِّنَ الصَّيْدِ تَنَالَهُ أَيْدِيكُمْ وَ
رِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَخَافُهُ
بِالْغَيْبِ ۚ فَمَنِ اعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ
فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥٠﴾

96. O banne ki croire ! Pa tué zibizé quand zotte dans l'état pélerinaze. Et dimoune ki, dans zotte, tué ça délibé- rément, alors couma compensation *bizin* ène zanimau domestique pareil couma ça ki li finne tué, d'après décision dé dimoune droite parmi zotte; *li* ène sacrifice ki *bizin* arrive la Ka'aba; ou soi couma expiation, *li* donne manzé banne paves ou soi so équivalent en carème pou ki li goûte mauvais conséquences so action. Allāh finne ferme li zié lor ça ki finne passé. Mais dimoune ki récommencé, Allāh pou pini li *pou so offense*. Et Allāh Li Tout-Puissant et Li éna pouvoir pou donne pinition ki *bizin*.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْتُلُوا الصَّيْدَ
وَأنتُمْ حُرْمٌ، وَمَن قَتَلَهُ مِنكُم مُّتَعَمِّدًا
فَجَزَاءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعَمِ يَحْكُمُ
بِهِ ذُو عَدْلٍ مِّنكُم هَدِيًّا بَلِغَ
الْكَعْبَةِ أَوْ كَفَّارَةً طَعَامٌ مَّسْكِينٍ أَوْ
عَدْلٌ ذَلِكَ صِيًّا مَّا لِيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِ ۗ
عَفَا اللَّهُ عَمَّا سَلَفَ ۚ وَمَن عَادَ فَيَنْتَقِمُ
اللَّهُ مِنْهُ ۚ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٣١﴾

97. Finne permette ki zotte attrape zibié la mer et consomme-li ; li ène bénéfice pou zotte et pou banne voyazères. Mais la chasse zanimaux la terre, li pa permette pou zotte tant ki zotte dans l'état Pélerinaze. Et craigne Allāh vers Ki zotte pou rassemblé.

أَجَلٌ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ مَتَاعًا لَكُمْ وَلِلنَّاسِ ۗ وَحُرْمَةٌ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ حُرُمًا ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩٧﴾

98. Allāh finne faire la Ka'aba, la Caze Sacré, ène soutien *rélizié* et *économi*k pou banne dimounes et oussi le Moïs Sacré, et banne offrandes et banne *zanimaux sacrifices* avec colliers. Li coumme ça, pou ki zotte conné ki Allāh conne bien ça ki dans banne lé ciéls et ça ki lor la terre et ki Allāh conne bien tout kit-soze.

جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَمًا لِّلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالتَّقْلِيدَ ۗ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ۗ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ وَانَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾

99. Conné ki Allāh Li Sévère dans So pinition et ki Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Misericordié.

رَاعِلْمُوْا اَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعِقَابِ ۗ وَانَّ اللّٰهَ عَفُوٌّ رَّحِيْمٌ ﴿٩٩﴾

100. Responsabilité le Mésazzer li sélement pou transmette clairement Mésaze-là. Et Allāh conné ça ki zotte laisse paraîte et ça ki zotte caciette.

مَا عَلَي الرُّسُوْلِ اِلَّا الْبَلٰغُ ۗ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَمَا تَكْتُمُوْنَ ﴿١٠٠﴾

101. Dire : « Ça ki impur et ça ki pur, zotte pa pareil comié-même ki l'abondance ça ki impur-là *capave* séduire toi. Alors craigne Allāh ô banne dimounes intellizent pou ki zotte réissi.

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيْثُ وَالتَّطِيْبُ ۗ وَلَوْ اَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيْثِ ۗ فَاْتَقُوا اللَّهَ ۗ يٰٓاُولِي الْاَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ﴿١٠١﴾

R14 102. O banne ki croire ! Pa pose questions lor banne sozes ki, si révélé zotte ça, ça pou mette zotte dans tracas.³⁶ Et si zotte pose question lor ça, quand pé faire déssanne le Coran, pou

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا لَا تَسْأَلُوْا عَنۢ شَيْءٍ اِنْ تُبَدَّلَ لَكُمْ تَسْوِءُكُمْ ۗ وَاِنْ تَسْأَلُوْا عَنْهَا حِيْنَ يُنَزَّلَ الْقُرْآنُ

36. Bien sire, Allāh pa pou donne banne dimounes banne instrinctions ki pou faire-zotte di tort. En faite, dans So miséricorde, Allāh pa donne banne instrinctions trop détaillé parski ça ti pou difficile pou certains pou suivre, ti pou donne-zotte la peine.

révéle zotte ça. Allāh finne laisse ça dé côté *par bienveillance*. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Indilzent.

103. Avant zotte *oussi*, ène pép ti pose questions lor ça *banne sozes-là*. Ensuite zotte ti réfize croire là-dans.

104. Allāh pa finne ordonne ni Baḥīra, ni Sāiba, ni Waṣīla, ni Hāmi.³⁷ Mais banne mécréants zotte invente mensonze conte Allāh. Et la plipart parmi banne-là pa servi zot l'esprit.

105. Et quand dire banne-là : « Vinne vers ça ki Allāh finne faire déssanne et vers le Mésazzer, » zotte

تُبَدِّلْكُمْ عَقَالَتَهُ عَنْهَا، وَاللَّهُ عَفُورٌ
حَلِيمٌ ﴿٣٢﴾

قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكَ ثُمَّ
أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ﴿٣٣﴾

مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ بَحِيرَةٍ وَلَا سَائِبَةٍ
وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ، وَلَكِنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ، وَ
كَثُرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٣٤﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنزَلَ اللَّهُ
وَأِلَى الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا

37. ‘Baḥīrah’, li nom ki banne païens ti donne ène samelle ki zotte ti libéré après ki li ti mette bas cinq fois et ki zotte ti fanne so dé zoreilles. Zotte ti consacré li à ène divinité. Donc zotte pa ti servi so di lait et zotte pa ti faire li saryé nanrien. ‘Sāiba’, li samelle ki après ki li finne gagne cinq piti, li ti libe, li ti libe pou alle pâtiraze et l’endroit cotte boire dilo.

‘Waṣīlah’, li ène samelle (ou soi ène brébis ou soi ène sévre) ki banne-là ti donne-li so libérté après ki li finne mette bas sept fois à suivre. Si septième fois, li mette bas ène fémelle ék ène mâle, ti laisse ça dé-là oussi libe.

‘Hāmi’, li ène sameau-mâle ki zotte ti largué après ki li ti zénitére ène septième piti. Li ti libe pou alle pâtiraze ék l’endroit cotte boire dilo.

Dans dé versets zisse avant, finne dire ki pou banne tipti détails, li lor banne dimounes-mêmes pou faire la loi; mais ça verset-là montré clair ki lor banne zaffaires fondamental, ça libérté-là pa permette, parski dans banne sozes fondamental, l’inanimité li essentiél, ène diverzence d’opinions lor ça, capave vinne danzéré quand mette en pratique. Ça verset-là montré ki l’intél-lizence dé l’homme li pa capave faire banne la lois par rapport à banne questions fondamental. Banne Arabes ti éna l’habitude prend nom zot idoles pou zotte largue banne sameaux. Ça pratique-là li ti rempli are siperstitutions et li ti bien bête, parski ça banne zanimaux-là ène fois libéré, zotte ti pé cause banne dégâts considérable cotte zotte ti pé passé. Le Coran faire référénce à ça mauvais pratique-là couma ène l’exempe banne la lois ki faire par l’homme et li donne ène avertissement à banne Chrétiens ki questionne sazesse d’ène la loi révélé; li dire ki zotte bizin tire léçon dé ça banne sozes moralement dégradant ki banne païens arabe ti pé pratiqué parski zotte pa ti éna ène la loi révélé pou guide zotte.

réponne : « Li siffit pou nous ça ki nous finne trouve nou banne papa grand-papas là-dans. » Ki ça ça ! Même ki zot papa grand-papas pa ti conne nanrien et ki zotte pa ti guidé ?

106. O banne ki croire ! Sirveille zotte-mêmes ! Dimoune ki finne égaré, li pa capave faire zotte aukène mal si zotte zotte *bien* guidé. Zotte tout pou rétourne vers Allāh et Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire.

107. O banne ki croire ! Quand la mort costé are kikène parmi zotte, quand pé faire testament, *bizin* témoignaze dé zommes droite parmi zotte ; ou soi dé lé zaute zommes étranzer dans cas zotte pé voyaze dans pays et ki malhére la mort arrive zotte. Zotte réténir tout lé dé après la Prière *pou ki banne-là donne témoignaze*. Et si zotte *ki concerné* éna kik doute, alors tout lé dé *bizin* faire serment par Allāh, *zotte dire* : « Nous pa pou prend aukène prix en éssanze pou ça *témoignaze-là*, même si li ène parent proce *pou nous*, et nous pa pou caciette témoignaze *ki finne prescrire par Allāh* ; sinon certainement nous pou *compté* dans banne ki commette péccé. »

108. Mais si arrive conné ki ça dé-là finne commette péccé-*faire fausse serment*, alors dé lé zautes, parmi banne ki dé premiers-là finne empêche zotte gagne zot droit, ça dé lé zautes-là pou prend place ça dé *premiers-là*. Alors zotte dé-là pou faire serment avec nom Allāh, *zotte pou dire* : « Nou témoignaze li pli ziste ki témoignaze ça dé-là et nous pa finne dépasse limites. Sinon, certainement

عَلَيْهِ أَبَاءُ نَاهٍ أَوْ لَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿٣٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ مَن ضَلَّ إِذَا اهْتَدَيْتُمْ، إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا شَهَادَةٌ بَيْنَكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ اثْنِ ذَوَاعِذٍ مِنْكُمْ أَوْ آخَرٍ مِنْ غَيْرِكُمْ إِنْ أَنْتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ قَاصًّا بِنَفْسِكُمْ مُصِيبَةً الْمَوْتِ، تَحْسِبُونَهُمَا مَنْ يَغْدِرُ الصَّلَاةَ فَيُقْسِمُنِ بِاللَّهِ إِنْ ارْتَبْتُمْ لَا تَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا تَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّهَا إِذَا لَمِنَ الْأَثْمِينَ ﴿٣٧﴾

فَإِنْ عَثَرَ عَلَىٰ أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَأَخْرَجَ يَقُولِنِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْأَوْلَايَيْنِ فَيُقْسِمُنِ بِاللَّهِ لَشَهَادَتِنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا وَمَا اعْتَدَيْنَا إِلَّا إِذَا

nous pou compté dans banne transgresséres dans régard Allāh.»³⁸

لِّمَنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٨﴾

109. Coumme ça, li pli probabe ki banne-là pou donne témoignaze sélon so banne faits, sinon zotte pou éna la crainte ki après serments banne *lé zautes-là, zot prope* serments-là pou rézété. Et craigne Allāh et écouté. Et Allāh pa guide ça pép ki désobéissant.

ذٰلِكَ اَدْنٰى اَنْ يَّآتُوْا بِالشَّهَادَةِ عَلٰى وُجُوْهِهَا اَوْ يَحْكُمُوْا اَنْ تُوْرَدَ اٰيْمَانُكُمْ بَعْدَ اٰيْمَانِكُمْ ۗ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاسْمَعُوْا ۗ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفٰسِقِيْنَ ﴿٣٩﴾

R15 110. *Mazine* zour cotte Allāh pou rassemblé tout banne Mésazers et pou dimandé : « Bé ki réponse zotte ti gagné ? » Banne-là pou dire : « Nous péna aukèné vrai connaissance. En vérité, To-Même Ki Meillére Savant banne sozes ki caciette. »

يَوْمَ يَجْمَعُ اللّٰهُ الرُّسُلَ فَيَقُوْلُ مَا دَا اُحْبَبْتُمْ ۗ قَالُوْا لَا عَلِمَ لَنَا اَنْتَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوْبِ ﴿٤٠﴾

111. Et quand Allāh pou dire : « O Jésus, fils de Marie ! Rappelle Mo grâce lor toi et lor to mama quand Mo ti fortifié toi avec l'Esprit dé Saintété ; *donc* to ti pé cause are dimounes dans *to* berceau et dans l'âze mir ;³⁹ et *rappelle oussi* quand Mo ti enseigne toi le Live et la Sazesse et la Torah et L'Evanzile; et quand, avec Mo l'orde, are l'arzile to ti créé couma forme ène zoiseau. Ensuite, to ti soufflé là-dans ène *nouveau l'esprit*, alors, avec Mo l'orde; li ti vinne ène zoiseau *spiritiél* et to ti guéri banne avégues et banne léprés, avec Mo l'orde ; et quand, avec Mo l'orde, to ti réssissite banne ki ti mort *spiritièllement*, et quand Mo ti protèze toi conte banne Zenfants Israël pou zotte pa

اِذْ قَالَ اللّٰهُ يٰعِيسٰى ابْنَ مَرْيَمَ اذْكُرْ نِعْمَتِيْ عَلَيْكَ وَاَعْلٰى وَاٰلِدِكَ ۗ اِذْ اَيْدٰتُكَ يَرُدُّوْنَ الرُّسُلَ سِتًا ۗ كَلِمًا تَلٰسٰى فِي الْمُهْرَةِ وَكَهَلًا ۗ وَاِذْ عَلَّمْتِكَ الْكِتٰبَ وَ الْحِكْمَةَ وَالتَّوْرٰةَ وَ الْاِنْجِيْلَ ۗ وَاِذْ تَخْلُقُ مِنَ الطِّيْنِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ يٰاِذْنِيْ فَتَنْفُخُ فِيْهَا فَتَكُوْنُ طَيْرًا يٰاِذْنِيْ وَ تُبْرِئُ الْاَكْمَةَ وَ الْاَبْرَصَ يٰاِذْنِيْ ۗ وَاِذْ تُخْرِجُ الْمَوْتٰى يٰاِذْنِيْ ۗ وَاِذْ كَفَفْتُ بَنِيْ اِسْرٰءِيْلَ عَنْكَ اِذْ حٰثَّتْهُمْ

38. Ça verset-là présente cas cotte tout banne témoins zotte présent; et pé accorde priorité à ça dé témoins ki pli proce par lien di sang. Ça li clair d'après verset 107.

39. Ça li ène expression ki montré ki Jésus ti pé dire banne paroles dé sazesse et dé spiritualité dépi ki li ti bien tipti, et ça ti continié, ziska ène l'âze avancé. Mot 'kahlan' faire référence à ça période la vie ène dimoune cotte so sévé pé commence vinne blanc et ki alle ziska l'âze avancé. Ça verset-là montré révolition spiritiél ki banne Prophètes Allāh amené. Li ranne hommaze à banne bél qualités dé Jésus. Parmi tout banne Prophètes, ti soisir li pou faire banne tel transformations mirakilé-là.

tué toi, quand to ti vinne cotte banne-là avec banne Signes clair. Alors ça banne ki pa ti croire d'ente-zotte ti dire : « Ça li sélement ène tromperie clair. »

بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ
إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١١١﴾

112. Et quand Mo ti donne banne disciples-là révélation, *Mo ti dire* : « Croire dans Moi et dans Mo Mésazer, » banne-là ti dire : « Nous croire et *Toi!* Faire témoignaze nou soumission. »

وَرِأْذًا وَحَيْثُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمَنُوا بِهِ
وَيُرْسُولِي ۚ قَالُوا أَمْثَلًا وَشَاهِدًا بِأَنَّا
مُسْلِمُونَ ﴿١١٢﴾

113. Quand banne disciples ti dire : « O Jésus, fils de Marie ! Esse-ki to Seignére capave faire déssanne lor nous dépi lor lé ciél ène la tabe garni ? » Li ti réponne : « Craigne Allāh, si zotte croyants. »

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ لِيَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ
هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنَزِّلَ عَلَيْنَا
مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ ۗ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٣﴾

114. Banne-là ti dire : « Nous oulé ki nous manze dépi là-dans et ki nou lé kére gagne tranquillité et ki nous conné ki to finne dire-nous la vérité et ki nous vinne témoins lor là. »

قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمَئِنَّ
قُلُوبُنَا وَتَعْلَمَ أَنْ قَدْ صَدَّقْتَنَا وَ
تَكُونَ عَلَيْنَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿١١٤﴾

115. Jésus, fils de Marie ti dire : « O Allāh ! Nou Seignére ! Faire déssanne lor nous, dépi lor lé ciél, ène la tabe garni pou ki li ène fête pou nous, pou nou banne premiers et pou nou banne derniers et *pou ki li ène grand* Signe dé To part. Et accorde-nous *nou* provision. Et To-Même Meillére dans banne ki donne provisions. »

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ
عَلَيْنَا مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا
عَيْدًا إِلَّا ذُرِّيَّتًا وَأَخْرِئْنَا وَآيَةً مِنْكَ ۗ وَ
ادْرُفْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿١١٥﴾

116. Allāh ti dire : « En vérité, Mo pou faire déssanne ça lor zotte, mais banne parmi zotte ki pa croire après ça, certainement Mo pou donne banne-là ène pinition ki Mo pa pou donne aukène *l'aute pép* dans entier lé monde. »

قَالَ اللَّهُ لِيٍّ مِنْزِلُهَا عَلَيْكُمْ ۚ فَمَنْ
يَكْفُرْ بَعْدَ مِنْكُمْ فَإِنَّ أُعَذِّبُهُ عَذَابًا
لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١١٦﴾

R 16 117. Et *rappelle* quand Allāh pou dire : « O Jésus, Fils de Marie ! Esse-ki to ti dire banne dimounes : ‘Prend-moi et mo mama pou dé bondiés à parte Allāh’ ? » Li pou dire : « *Toi To Pur!* Li pa possible ki

وَرِأْذًا قَالَ اللَّهُ لِيَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ۗ أَنْتَ
قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُوا مِنِّي وَارْحَمِي الْهَالِكِينَ
مِنْ دُونِ اللَّهِ، قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ

mo dire ça ki mo péna droit *dire*. Si mo ti dire ça, certainement To ti pou conne li. To conné ça ki dans mo l'esprit et mo pa conné ça ki dans To l'esprit. En vérité, To-Même Meillère Savant banne sozes ki caciette.

118. « Mo pa ti dire banne-là nanrien sauf ça ki To ti commanne moi *dire* ki : 'Adore Allāh Mo Seignére et zot Seignére.' Et mo ti témoin lor zotte tant ki mo ti reste parmi zotte. Et quand To ti donne moi la mort, To-Même Ki ti Gardien lor zotte et Toi To Témoin lor tout kit-soze.⁴⁰

119. « Si To pini zotte, en somme zotte To servitères et si To pardonne zotte, certainement To-Même To Tout-Puissant, To Bien-Saze. »

120. Allāh pou dire : « Ça li ène zour cotte banne véridiques pou tire profit are zot véracité. Pou zotte, pou éna banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Zotte pou reste là-dans tout lé temps. Allāh Li satisfait are zotte et zotte satisfait are Li. Ça li ça grand triomphe-là. »

121. Pou Allāh royaume banne lé ciéls et la terre et tout ça ki éna là-dans. Et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

لِيَ أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ حَقٌّ وَلَا
كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعَلَّمَ مَا فِي
نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ
أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿١١٨﴾

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنْ
اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ
عَلَيْهِمْ شَهِيدًا أَمَّا مَثَلُ فِيهِمْ فَلَمَّا
تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبُ
عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٩﴾

إِنْ تَعَذَّبْتَهُمْ فَإِنَّهُمْ عَبَادُكَ وَلَا
تَغْفِرْ لَهُمْ فَاِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٠﴾

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ
صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢١﴾

بِإِذْنِ اللَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا
بَيْنَهُنَّ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٢٢﴾

40. Pé montré clairement ki la mort finne sépare Prophète Jésus are so pép et ki, ziska Zour Rézirection, li pa conné ki so pép finne égaré et ti pé adore li. Zour Rézirection, ça-même paroles-là ki lé St Prophète Mohammad^(s.a.w) pou servi pou so banne suivants pareil couma Prophète Jésus finne servi pou so prope suivants : « Et mo ti témoin lor zotte tant ki mo ti reste parmi zotte. (Falammā tawaffaitanī) et quand To ti donne-moi la mort, To-Même Ki ti Gardien lor zotte et Toi To Témoin lor tout kit-soze.... To Bien-Saze. » (lire dans Boukhārī ék Mouslim). D'après tout banne grand dictionnaires classique pou la langue arabe couma al-Qāmōūs, Lisān al-'Arab, Aqṛab al-Mawārid, etc 'tawaffāhoullāhou' vé dire - Qabaḍa rouḥahou, Qabaḍa nafsahou : 'Allāh finne prend l'âme ène kikène'. Zamaïs ça vé dire ki finne prend 'so lé corps', ou soi 'so lé corps ensamme ék so l'âme', ou soi finne prend 'li complètement'.

R1

1. Avec nom d'Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Tout louanze pou Allāh Ki finne créé banne lé ciéls et la terre et Ki finne faire banne l'obskirités et la limière. Pourtant, banne ki pa croire, zotte établi banne égals are zot Seignére.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ۝۲

3. Li-Même Ki finne créé zotte are l'arzile. Ensuite Li finne fixé ène période ; et *connaissance* ène *l'aute* période déterminé-là li avec *Allāh* Li-Même. Pourtant zotte dans doute.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلَهُ وَأَجَلٌ مُّسَمًّىٰ عِنْدَكَ ثُمَّ أَنْتُمْ تُمْتَرُونَ ۝۳

4. Et Li-Même Allāh dans lé ciéls *oussi* et lor la terre *oussi*. Li conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte laisse paraîte et Li conné ça ki zotte gagné *par zot actions*.

وَ هُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَ فِي الْأَرْضِ ۚ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَ جَهْرَكُمْ وَ يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ۝۴

5. Et parmi banne Signes zot Seignére, pa ène Signe ki vinne cotte banne-là sans ki zotte pa tourne lé dos are ça.

وَ مَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۝۵

6. Alors banne-là finne prend la vérité pou mensonze quand li finne vinne cotte zotte. Mais zotte pa pou tardé pou gagne nouvelles ça *banne sozes ki éna pou accomplir* ki zotte ti pé boufonné-là.

فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ۝۶

7. Esse-ki banne-là pa trouvé comié péps Nous finne détruire avant zotte ? Nous ti établi banne-là lor la terre façon ki Nous pa finne établi zotte et Nous ti avoye lor banne-là banne niazes avec banne gros la plie et Nous ti faire banne la rivières coulé en bas zot li pieds. Ensuite Nous ti détruire banne-là à cause zot banne péccés ; et après banne-là, Nous ti faire sorti banne lé zaute péps.

أَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَهُمْ مِنْكُمْ لَعْنٌ وَ أَرْسَلْنَا السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِذْرَآءً وَ جَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ فَآهَلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَ آَنشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ۝۷

8. Et si Nous ti faire déssanne lor toi ène écrit lor la peau zanimaux et ki banne-là ti tête li are zot la mains, *même-ça* banne mécréants certainement ti pou dire : « Ça li nék ène mazie clair. »

وَكُلُّ نَرٍ لَنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَابٍ
فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لِقَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا
إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٨﴾

9. Et banne-là dire : « Bé ki faire pa finne avoye ène anze cotte li ? » Et si Nous ti avoye ène anze, certainement zaffaire-là ti pou réglé. Alors pa ti pou donne zotte aukène répit.

وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ ۖ وَكُلُّ
أَنْزَلْنَا مَلَكَآ لَقُضِيَ الْأَمْرُ ثُمَّ لَا
يُنظَرُونَ ﴿٩﴾

10. Et si Nous ti faire *le Mésazer* li-*même* ène anze, Nous ti pou faire li *dans forme* ène être himain, et Nous ti pou mette banne-là dans même confizion ki zotte été-là.

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكَآ لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا ۚ
لَلْبَشَاءِ عَلَيْهِمْ مَا يُلَيْسُونَ ﴿١٠﴾

11. Et, en vérité, avant toi *oussi*, ti pé moque banne Mésazers, mais ça ki zotte ti pé moqué-là ti accablé banne moquères d'ente zotte.

وَلَقَدْ اسْتَهْزَأُوا بِرَسُولِكَ مِنْ قَبْلِكَ وَحَقَّ
بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١١﴾

R2 12. Dire : « Alle partout lor la terre et guetté couma ti la fin banne ki ti *habitié* contrédire *banne prophètes*. »

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكذِبِينَ ﴿١٢﴾

13. Dire : « Bé pou ki sanne-là ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre ? » Dire : « Pou Allāh. » Li finne faire la miséricorde obligatoire lor Li-Même. Certainement Li pou *continié* rassemblé zotte ziska Zour Rézirection. Là-dans péna aukène doute. Banne ki finne cause zot prope la perte, zotte pa pou croire.

قُلْ لِمَنْ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ
قُلْ لِلّٰهِ ۗ كَتَبَ عَلٰى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ۗ
لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۗ لَا رَيْبَ
فِيهِ ۗ وَالَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾

14. Et pou Li, tout ça ki existé dans la nuit et dans li zour. Et Li-Même Li Bien-Tandé et Li Conne-Tout.

وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي الْآبِلِ وَالنَّهَارِ ۗ وَهُوَ
السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٤﴾

15. Dire : « Esse-ki mo prend ène camarade l'aute ki *Ça* Allāh Ki finne donne banne lé ciéls et la terre zot commencement création, et Ki nourri *tout*

قُلْ أَعْيَرَ اللَّهُ اتَّخَذُ وَلِيًّا قَاطِرِ
السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَهُوَ يُطْعِمُهُ وَلَا

sans ki nourri Li ?» Dire : « En vérité, mo
finne gagne l'orde pou vinne prémier dans
banne ki soumette. » Et pa vinne zamais
ène dans banne associatéres.

يُطْعَمُهُ قُلُوبِي إِنْ أَمَرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ
مَنْ أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿١٥﴾

16. Dire : « Si mo désobéir mo
Seignére, certainement mo pére pinition
d'ène zour terrible. »

قُلْ إِنْ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٦﴾

17. Dimoune ki épargné are ça
pinition-là ça zour-là, Allāh Li-Même
finne faire li miséricorde. Et ça, li ça
trionphe clair-là.

مَنْ يُضْرَبْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمَهُ
وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿١٧﴾

18. Et si Allāh faire ène malhère
arrive toi, péna personne pou enlève ça
excepté Li, et si Li faire ène bon kit-soze
arrive toi, alors Li éna pouvoir pou faire
tout ça ki Li oulé.

وَلَا يَتَمَسَّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ
لَهُ إِلَّا هُوَ وَلَا يَتَمَسَّكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨﴾

19. Et Li Céli Ki domine So banne
créatires - l'humanité *par So gloire et So
mazedé siprême*. Et Li-Même Li Bien-
Saze, Li Bien-Conscient.

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ
الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿١٩﴾

20. Dire : « Bé ki kit-soze ki pli
grand couma témoignaze ?» Dire :
« Allāh Li Témoine ente moi et zotte, et
finne révèle moi ça Coran-là pou ki, par ça
moyen-là, mo averti zotte et tout *dimoune*
cotte ça pou arrivé. Esse-ki zotte donne
témoignaze avec l'assurance ki en dehors
Allāh éna lé zautes ki digne d'adoration ?»
Dire : « Mo pa donne ça témoignaze-là. »
Dire : « En vérité, Li-Même *Ki Ène Sél*
BonDié et mo péna nanrien pou faire are
ça ki zotte associé *are Li*. »

قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلِ اللَّهُ شَهِيدٌ
بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ
هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ
بَلَغَ أَئِنَّكُمْ لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ اللَّهِ
إِلَهَةً أُخْرَى قُلْ لَا أَشْهَدُ قُلْ لَأَمَّا
هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ وَإِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا
تُشْرِكُونَ ﴿٢٠﴾

21. Banne ki Nous finne donne
Live, zotte reconnaîte li *le Prophète et so*
Live d'après Signes dans zot Live couma
zotte reconnaîte zot garçons. Mais banne
ki finne cause zot prope la perte, zotte pa
pou croire.

الَّذِينَ اتَّيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَخْرَفُونَهُ
كَمَا يَخْرَفُونَ آبَاءَهُمْ وَالَّذِينَ
حَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢١﴾

R3 22. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki invente ène menzonze conte Allāh, ou soi ki prend So banne Signes pou menzonzes ? En vérité, banne inzistes pa pou réissi.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الظَّالِمُونَ ﴿٢٢﴾

23. Et *pense* zour cotte Nous pou rassemblé banne-là zotte tout. Ensuite Nous pou dire banne ki ti donne associés are Allāh : « Cotte zot banne associés ki zotte ti pé prétanne-là ? »

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ
لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا آيِنَ شُرَكَائِكُمْ الَّذِينَ
كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٢٣﴾

24. Alors zotte pa pou éna aukène eskize excepté ki zotte pou dire : « Nous faire serment par Allāh, Nou Seignère ; nous pa ti banne associatères. »

ثُمَّ لَمْ تَكُن فِتْنَتَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا
وَاللَّهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٤﴾

25. Guetté couma banne-là cause menti conte zotte-mêmes. Et ça ki banne-là ti pé inventé-là pou disparaîte dépi cotte zotte.

أُنظِرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ وَصَلَّىٰ
عَنَّهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٥﴾

26. Et parmi banne-là, éna ki *apparemment* zotte écoute toi alors ki Nous finne mette banne couvertires lor zot le kéré à cause ça, li pa possibe ki zotte comprend ça *Coran-là* et *Nous finne mette* dans zot zoreilles ène direté. Et même si banne-là trouve tout banne Signes, zotte pa pou croire là-dans à tel point zotte éna l'audace ki, quand zotte vinne cotte toi, zotte dispite are toi. Banne mécréants dire : « Ça, li sélement banne zistiores banne dimounes longtemps. »

وَمِنْهُمْ مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۗ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ
قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي
أَذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ يَرَوْا كَلِمًا
يُؤْمِنُوهَا بِهَا ۗ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ
يُجَادِلُونَكَ يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لِمَ
هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾

27. Et banne-là défanne *dimounes* approce ça *Coran-là* et *zotte-mêmes* zotte reste éloigné are ça. Et banne-là pé détruire sélement zotte-mêmes, mais zotte pa pé ranne zotte-mêmes compte.

وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْهَوْنَ عَنْهُ ۗ وَإِنْ
يُهْلِكُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا
يَشْعُرُونَ ﴿٢٧﴾

28. Et si to ti capave trouve ça, quand pou faire banne-là arrêté *impé* divant di Fé, zotte pou dire : « Si

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ دُقُّقُوا عَلَى النَّارِ فَقَالُوا
يَلَيْتُنَا نَرُدُّ وَلَا نُكَذِّبُ بِآيَاتِ رَبِّنَا وَ

sélement ti faire nous rétourné, alors nous pa ti pou prend banne Signes nou Seignére pou mensonzes et nous ti pou *compté* dans banne croyants. »

تَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٨﴾

29. Au contraire ! Ça ki zotte ti pé caciette avant, finne vinne clair pou zotte *astére-là*. Et si faire banne-là rétourné, certainement zotte ti pou réfaire ça ki ti empêche zotte *faire-là*. Et certainement zotte banne mentéres.

بَلْ بَدَأَ لَهُمْ مَا كَانُوا يُخْفُونَ مِنْ قَبْلُ ۗ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَلَا تَهُمُ لَعَذَابِهِمْ ﴿٢٩﴾

30. Et banne-là ti pé dire : « Nék éna nou la vie ça lé monde-là et nous pa pou réssissité. »

وَقَالُوا لَآ إِلَهَ إِلَّا هِيَ الرَّاكِبَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٠﴾

31. Et si sélement to ti trouve ça, quand pou faire banne-là comparaîte divant zot Seignére. Li pou dire *zotte* : « Esse-ki ça *sécond la Vie-là*, li pa la vérité ? » Banne-là pou dire : « Oui, par nou Seignére. » Li pou dire : « Alors goûte pinition-là à cause zotte ti nié. »

وَلَوْ تَرَى إِذْ وَقَفُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۖ قَالَ كَيْفَ هَذَا بِالْحَقِّ ۗ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۗ قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣١﴾

R4 32. Certainement, zotte banne perdants banne ki prend rencontre avec Allâh pou mensonze, à tel point ki, quand ène coup l'Hére-là arrivé pou zotte, zotte pou dire : « Ah ! Couma nous régrété ki nous finne néglize ça l'Hére-là. » Et banne-là pou saryé zot fardeaux lor zot lé dos. Attention ! Bien mauvais ça ki banne-là pé saryé !

فَذُخِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِإِلقاءِ اللَّهِ ۗ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا يَحْسِرُ تَنَا عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا ۗ وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ ۗ أَلَا سَاءَ مَا يَزُرُونَ ﴿٣٢﴾

33. Et la vie ça lé monde-là, li sélement ène zoué et ène l'amizement *ki satisfaire banne désirs bas et ki faire néglize banne obzectifs haute*. Et certainement Résidence l'Aute lé monde-là li meillére pou banne ki azir avec droiture. Alors, esse-ki zotte pa servi zot l'esprit ?

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَ لَهْوٌ ۗ وَكَذَٰلِكَ تُدْرَأُ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٣﴾

34. En vérité, Nous conné ki, ça ki banne-là dire, certainement donne toi la

فَذَعَلْنَا لِنُدَّ إِلَيْكَ اللَّهُ الَّذِي يَقُولُونَ

peine. En vérité, banne-là pa pé contrédire toi, mais banne Signes Allāh ki banne pervers-là pé nié.

فَاتَّهُمْ لَا يَكْذِبُونَكَ وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ
يَأْتِي اللَّهَ يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾

35. Et, en vérité, avant toi oussi, ti pé traite banne Mésazers dé mentéres ; et même ki ti pé traite-zotte dé mentéres, zotte ti pé prend patience ; et zotte ti pé persékité ziska ki Nou aide ti arrive cotte zotte. Et personne pa capave sanze banne paroles Allāh. Et certainement banne nouvelles banne Mésazers-là finne déza arrive cotte toi.

وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوا
عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا وَأُوذُوا حَتَّىٰ أَنَّهُمْ
نَضُّرَتَاہُ وَلَا مُبَدِّل لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ۗ وَ
لَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبَأِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٥﴾

36. Et si zaffaire ki zotte tourne zot figure-là péze lourd lor toi, et si li dans to pouvoir pou serce ène passaze dans la terre ou soi ène l'écelle dans lé ciél pou ki to améne cotte banne-là kik Signe alors to permette pou faire li. Et si Allāh ti oulé, certainement Li ti pou rassemblé banne-là lor bon guidance. Alors pa vinne ène dans banne ignorants.

وَأِنْ كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ
اشْتَطَحْتَ أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ
سُلَّمًا فِي السَّمَاءِ فَتَأْتِيَهُمْ بِآيَةٍ ۚ وَلَوْ
شَاءَ اللَّهُ لَجَمَعَهُمْ عَلَى الْهُدَىٰ فَلَا
تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٦﴾

37. Banne ki écouté avec sincérité, sélement zotte ki réponne à l'appel. Et banne morts, Allāh pou réssissite zotte ; ensuite, pou raméne zotte vers Li.

إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ ۗ وَالْمَوْتَىٰ
يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ
يُرْجَعُونَ ﴿٣٧﴾

38. Et banne-là dire : « Bé ki faire pa finne faire déssanne ène Signe lor li dé la part so Seignére ? » Dire : « En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire déssanne ène Signe mais la plipart d'ente zotte pa conné. »

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ
قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يُنَزِّلَ آيَةً
لَئِنْ أَكْثَرْتُمْ لَيَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾

39. Péna aukène créatire ki pé rampé ou soi ki pé marce lor la terre, ni aukène zoiseau ki pé envolé avec so dé lé zailles ki pa forme banne comminautés couma zotte. Nous pa finne omette nanrien dans Live-là. Ensuite pou rassemblé banne-là vers zot Seignére.

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَيْرٍ
يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَّمٌ أَمْثَلُكُمْ ۗ
مَا قَرَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ
رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٣٩﴾

40. Et banne ki finne prend Nou banne Signes pou menzonzes, zotte banne sourdes et miéts *ki égaré* dans l'obskirité total. Allāh zize égaré dimoune ki Li oulé et Li améne dimoune ki Li oulé lor simé droite.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُمُّوا وَبُكْمٌ فِي الظُّلُمَاتِ مَنْ يَشَاءِ اللَّهُ يُضِلَّهُ ۗ وَمَنْ يُشَاءِ يَجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٠﴾

41. Dire : « Esse-ki zotte finne déza pensé ki *zot réponse pou été*, si pinition Allāh attrape zotte ou soi si l'Hére *terribe-là* vinne zoènne zotte, esse-ki zotte pou appelle ène l'aute ki Allāh si zotte véridique ?»

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُ اللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ السَّاعَةُ أَغَيْرَ اللَّهِ تُدْعُونَ ۗ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤١﴾

42. Au contraire, Li-Même ki zotte pou appelé. Alors, si Li oulé, Li pou enléve ça *malhére* vers ki zotte ti pé appelle Li *pou aidé* et zotte pou oublié ça ki zotte associé *are Li*.

بَلْ إِلَٰهَآ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ ۖ إِلَٰهَآ إِلَٰهٌ ۚ إِنْ شَاءَ وَتَنْسَوْنَ مَا تُشْرِكُونَ ﴿٤٢﴾

R5 43. Et, en vérité, Nous ti avoye avant toi *banne Mésazers* cotte banne comminautés. Ensuite Nous ti inflize zotte *parfois* diffikilté, *parfois* la mizére pou ki zotte vinne himble.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَخَذْنَاهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ ﴿٤٣﴾

44. Alors quand Nou pinition ti attrape banne-là, bé ki faire zotte pa ti montré himilité ? Mais zot lé kére ti vinne dir et Satan finne faire *paraîte* zoli pou zotte ça ki zotte ti pé faire.

فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَٰكِن قَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَّ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٤﴾

45. Alors, quand banne-là ti oublié ça ki ti faire zotte rappelle-là, Nous ti ouvert pou-zotte banne la portes tout banne kit-sozes; ziska ki banne-là ti zibilé avec ça ki ti donne zotte-là, ène coup Nous finne attrape zotte, alà ! ki zotte dézespéré.

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمُ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ ۗ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً ۗ فَاذًا هُمْ مُجْرِمُونَ ﴿٤٥﴾

46. Alors racine ça pép ki ti faire inzistice ti coupé. Et tout louanze li pou Allāh, Seignére tout banne lé mondes.

فَنَقُطِعُ دَايِرَ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا ۗ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾

47. Dimanne *banne-là* : « Esse-ki zotte finne déza pensé ki si Allāh faire ki zotte pa tandé et ki zotte pa trouvé et ki *Li* mette scellé lor zot lé kére, bé ki ça divinité en déhors Allāh ki pou rétourne zotte ça *banne capacités-là* ? Guetté couma Nous varié banne Signes, pourtant banne-là tourne lé dos.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَابْصَارَكُمْ وَخَتَمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَا تَيْبِكُمْ بِهِ أَنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ الْأَيَاتِ ثُمَّ هُمْ يَصْذِقُونَ ﴿٤٧﴾

48. Dire : « Esse-ki zotte finne déza pensé ki si ène coup ou soi ouvertement pinition Allāh vinne cotte zotte, bé ki sanne-là ki pou détruire sinon ça pép ki commette inzistice ?»

قُلْ أَرَأَيْتَكُمْ إِنْ أَنْتُمْ عَذَابُ اللَّهِ بَعْثَةً أَوْ جَهْرَةً هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمُونَ ﴿٤٨﴾

49. Et Nous pa avoye banne Méssazers mais couma Portéres bon nouvelles et couma Avertisséres. Alors banne ki croire et ki corrize zotte, banne-là pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَنَذِيرِينَ ۚ فَمَنْ أَمِنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٩﴾

50. Et banne ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, pinition-là pou attrape zotte à cause zotte ti désobéir.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٠﴾

51. Dire : « Mo pa dire zotte ki mo possède banne trésors Allāh et ki mo conne l'invizibe et mo pa dire zotte : 'Mo ène anze.' Mo sélement pé suive révélation ki pé avoye moi. » Dire : « Esse-ki ça *dé-là* zotte pareil, ène avègue et ène dimoune ki trouvé ?» Alors, esse-ki zotte pa réfléci ?

قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبِ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ ۚ إِنْ أَتَيْتُمْ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ ۚ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالبَصِيرُ ۚ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥١﴾

R6

52. Et par ça *Coran-là*, averti banne ki éna la crainte ki zotte pou rassemblé vers zot Seignére, ki à parte ça *Coran-là*, banne-là pa pou éna aukène protectére ni aukène intercessére, pou ki zotte vinne banne dimounes droite.

وَأَنْذِرْ بِلِئَالِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُخْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾

53. Et pa répousse banne ki appelle zot Seignére matin et soir, zotte serce So plaisir. Zot compte, li pa ditout to

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْعَدْوَةِ وَالْحَاشِيَةِ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ۚ مَا

responsabilité. Et to compte, li pa ditout zot responsabilité. Alors, si to répusse zotte, to pou ène dans banne inzistes.

عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٣﴾

54. Et coumme ça même Nous finne testé éna parmi banne-là par lé zoutes pou ki banne-là dire : « Esse-ki ça banne-là ki Allāh finne favorizé parmi nous ? » Esse-ki Allāh pa pli conné banne ki reconnaissant ?

وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِيَقُولُوا أَهَؤُلَاءِ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ ﴿٥٤﴾

55. Et quand banne ki croire dans Nou banne Signes vinne cotte toi, dire *banne-là* : « La paix lor zotte ! Zot Seignére finne faire miséricorde obligatoire lor Li *dans zot favére* dé sorte ki n'importe ki d'ente zotte faire ène mal par ignorance et ki après ça, li répentini et corrizze li-même, bé certainement *Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.* »

وَأَذِجَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ يَا بَيْنَنَا قُلْ سَلِّمْ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٥﴾

56. Et coumme ça-même Nous explique banne Signes clairement pou ki simé banne ki faire pécé paraîte clair.

وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِرَبِّكَ لَعَلَّكَ تَتَذَكَّرُ مِنَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٥٦﴾

R7 57. Dire : « En vérité, li pa permette pou moi ki mo adore banne ki zotte appelé en déhors Allāh. » Dire : « Mo pa pou suivre zot banne désirs inutile, sinon mo pou égaré et mo pa pou ène dans banne ki *bien* guidé. »

قُلْ إِنِّي نُفَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ مَا اتَّبِعُهُمْ أَهْوَاءُكُمْ قَدْ ضَلَلْتُمْ إِرَادًا مَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿٥٧﴾

58. Dire : « En vérité, mo lor ène préve clair dé la part mo Seignére, et zotte prend ça pou mensonze. Ça ki zotte pressé *pou vini-là*, li pa dépanne lor moi. Décision-là li pou Allāh sélement. Li explique la vérité et Li Meillére Ki tout dans donne décision. »

قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِنْ رَبِّي وَكَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عَشَرْتُمْ إِنِّي فَتَنَّا بِهَذَا الْحُكْمِ إِلَّا لِيُتْلَىٰ بِقَضِ الْحَقِّ وَهُوَ خَيْرٌ لِقَاصِمِينَ ﴿٥٨﴾

59. Dire : « Si ça ki zotte pressé *pou vini-là* ti dans mo la main, certainement zaffaire-là ti pou fini décidé ente moi et zotte. Et Allāh pli conne banne inzistes. »

قُلْ لَوْ أَنَّ عِندِي مَا تَسْتَعِجِلُونَ بِهِ لَقَضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾

60. Et banne la clés l'invizibe, zotte are Li. Personne pa conne ça excepté Li. Et Li conné tout ça ki lor la terre et dans la mer. Et aukène feuille pa tombé sans ki Li pa conne ça; et péna kik la grain ki *caciette* dans banne l'obskirités la terre, et nanrien ki himide ou ki sec ki pa mentionné dans ène Live clair.

وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ
وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ
مِنْ دَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ فِي
ظُلْمَتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ
إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦﴾

61. Et Li-Même Ki donne-zotte la mort dans forme sommeil pendant la nuite et Li conné ça ki zotte finne faire dans la journée, ensuite Li réssissite zotte là-dans pou ki zot terme fixé accompli. Ensuite zot rétour li vers Li. Ensuite Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire.

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا
جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثْكُمْ فِيهِ
لِبِقْعَىٰ آجَلَ مُّسَمًّى ۖ ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ
ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦﴾

R8 62. Et Li domine So banne servitères par So gloire et So mazesté siprême. Et Li avoye banne gardiens pou veille lor zotte ziska quand la mort arrive cotte ène parmi zotte, Nou banne méssazers anzes donne li la mort et banne-là pa néglize nanrien.

وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ
عَلَيْكُمْ حَفَظَةً ۚ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمْ
الْمَوْتُ تَوَفَّاكُم رُسُلَنَا وَ هُمْ لَا
يُفْقَرُونَ ﴿٧﴾

63. Alors pou raméne banne-là vers Allāh, zot vrai Seignére. Attention ! L'autorité li pou Li-Même et Li-Même pli Rapide dans banne ki réglé banne comptes.

ثُمَّ رُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ ۗ أَلَا لَهُ
الْحُكْمُ ۗ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاكِمِينَ ﴿٧﴾

64. Dire : « Bé ki sanne-là ki délivré zotte are banne l'obskirités la terre et la mer quand zotte appelle Li avec himilité et en secret ? Zotte dire : 'Si Allāh Li délivré nous are ça, nous pou certainement dans banne reconnaissants.'

قُلْ مَنْ يُنَجِّيكُمْ مِنَ ظُلْمَتِ الْبَرِّ وَ
الْبَحْرِ تَدْعُوْنَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً ۚ لَئِنْ
أَنْجَيْنَا مِنْ هَذِهِ لَنُكُوْنَنَّ مِنَ
الشَّاكِرِيْنَ ﴿٨﴾

65. Dire : « Allāh Li-Même Ki délivré zotte are ça et are toute sorte détresse. Malgré ça, zotte donne associés are Allāh. »

قُلِ اللّٰهُ يَنْجِيْكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ
ثُمَّ اَنْتُمْ تَشْرِكُوْنَ ﴿٨﴾

66. Dire : « *Allāh*, Li éna pouvoir pou avoye lor zotte, ène pinition dépi là-haut zotte ou soi dépi en bas zot li pieds ou soi Li faire zotte passe par l'épréve dé doute et dé confizion ki zotte fini par divise zotte⁴¹ en sectes *hostiles ente zotte-mêmes* et Li faire éna parmi zotte goûte violence lé zoutes. » Guetté couma Nous explique banne Signes dans diverse façons pou ki banne-là comprend !

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ
عَذَابًا مِّنْ قَوْكُمْ أَوْ مِّنْ تَحْتِ
الْأَرْضِ أَوْ يُبْسِكُمْ شَيْعًا ۚ وَ يَذِيقُ
بَعْضَكُمْ بِأَسْبَحُضٍ مَا نُظِرَ كَيْفَ نَصْرَفَ
الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿٦٦﴾

67. Et to pép finne prend ça pou mensonze, alors ki li la vérité. Dire : « Mo pa ène gardien lor zotte. »

وَكَذَّبَ بِهٖ قَوْمَكَ وَهُوَ الْحَقُّ ۖ قُلْ لَّسْتُ
عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿٦٧﴾

68. Pou sak prophécie, éna so l'hére et so place fixé. Et zotte pa pou tardé pou conné.

لِكُلِّ نَبِيٍّ مُّسْتَقَرٌّ ۚ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾

69. Et quand to trouve banne ki faire plaisanterie are Nou banne Signes, éloigne-toi are banne-là ziska ki zotte engaze-zotte dans ène l'aute conversation. Et si Satan faire toi oublié ça, pa reste assizé avec ça pép inziste-là ène fois ki to rappelle.

وَلَا ذَارَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا
فَاعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي
حَدِيثٍ غَيْرِهِ ۚ وَأَمَّا يُنْسِيكَ الشَّيْطٰنُ
فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِى مَعَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ﴿٦٩﴾

70. Et banne dimounes droite, ditout zotte pa responsabe compte ça banne-là, mais *li zot devoir pou* donne avertissement pou ki banne-là craigne Allāh.

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ
مِنْ شَيْءٍ ۚ وَلٰكِنْ ذِكْرٰى لَعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ ﴿٧٠﴾

71. Laisse zotte dé côté banne ki prend zot *prope* rélizion pou ène zoué et ène l'amizement *ki satisfaire banne désirs bas et ki faire néglize banne obzectifs haute*, banne ki la vie ça lé monde-là finne trompe zotte. Et averti zotte par ça *Coran-là* pou ki aukène l'âme pa détruire en réziltat ça ki

وَذُرِّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْهُمْ لَعِبًا
وَلَهْوًا وَعَرَثَهُمْ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَذَكَّرَ
بِهٖٓ أَنْ تُبْسَلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ ۚ لَيْسَ
لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَكِيْلٌ ۚ وَلَا شٰفِيْعَةٌ ۚ وَرَأٰى

41. 'Libās' vé dire vêtement. Mot 'yalbisakoum' faire vinne dans l'esprit zimaze banne calamités ki colle are lé corps couma banne vêtements, mais d'ène façon permanent.

li finne faire; *quand*, en dehors Allāh, li pa pou éna aukène camarade, ni aukène intercessére ; et même si li offére tout rançon *ki li oulé*, ça pa pou accepté dé li. Ça banne-là pou détruire à cause ça ki zotte finne faire. Pou ça banne-là, pou éna dilo bouillante pou boire ék ène pinition ki donne boucoup doulére à cause zot mécréance.

تَعْدِلْ كُلَّ عَدْلٍ لَّا يُؤْخَذُ مِنْهَا ۚ أُولَٰئِكَ
الَّذِينَ أُبْسِلُوا بِمَا كَسَبُوا ۖ لَهُمْ شَرَابٌ
مِّنْ حَمِيمٍ ۚ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا
يَكْفُرُونَ ﴿٤٦﴾

R9 72. Dire : « Esse-ki en dehors Allāh, nous pou appelle ça ki, ni pou profite nous, ni pou faire nous di tort; et esse-ki après ki Allāh finne guide nous, nous pou rétourne lor nou talons ? pareil couma ça dimoune ki banne satans, après ki zotte finne enlève so banne sens, zotte laisse li lor la terre couma ène abriti; *malgré ki li éna banne tel* camarades ki appelle li vers guidance, *zotte dire li* : ‘Vinne cotte nous ! » Dire : « En vérité, guidance Allāh, li sél guidance-là et nous finne gagne l’orde pou soumettre are Seignére tout banne lé mondes. »

قُلْ أَتَدْعُونِ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا
وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ
هَدَيْنَا اللَّهُ كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ
الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانًا ۚ لَّهِ
أَصْحَابُ يَدَيْ عُدَّتِهِ ۚ أَلَىٰ الْهُدَىٰ
أَثِمْنَا ۚ قُلْ إِن هَدَىٰ اللَّهُ هُوَ الْهُدَىٰ ۚ
وَأُمْرًا لِّنُسَلِّمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾

73. Et *dire* : « Observe la Prière et craigne Allāh Li-Même. » Et vers Li-Même ki zotte pou rassemblé.

وَأَن أَرْتَمُوا الصَّلَاةَ وَاتَّقُوا ۗ وَهُوَ
الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٤٨﴾

74. Et Li-Même Ki finne créé banne lé ciéls et la terre dans façon correct. Et zour ki Li dire : « Existé, » et li commence existé⁴² *ça ki Li dire-là*. So parole li la vérité. Et pou Li-Même royaume ça zour quand pou soufflé dans trompette-là. Li Connaissére ça ki invizibe et ça ki vizibe, et Li-Même Li Bien-Saze, Li Bien-Consient.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
بِالْحَقِّ ۗ وَيَوْمَ يَقُولُ كُن فَيَكُونُ ۗ
قَوْلُهُ الْحَقُّ ۗ وَلَهُ الْمَلِكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي
الصُّورِ ۗ عَلَيْهِ الْغَيْبُ ۗ وَالشَّهَادَةُ ۗ وَهُوَ
الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٤٩﴾

75. Et *rappelle* quand Abraham ti dire so papa Azar : « Esse-ki to prend

وَإِذْ قَالَ لِأَبِيهِمُ لِأَبِيهِمْ أَذْرَأُ اتَّخَذُوا

42. Lire commentaire lor verset 3:48

banne idoles pou banne divinités ? En vérité, mo trouve toi et to pép dans ène l'égarement ki manifeste. »

أَضْنَا مَا رَهْمَهُ ۖ رَبِّي أَرَدَكَ وَقَوْمَكَ فِي
صَلِّ مُبِينٍ ﴿٤٥﴾

76. Et coumme ça-même Nous ti montré Abraham *réalité* royaume banne lé ciéls et la terre pou ki li vinne ène dans banne ki croire avec certitide.

وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَرَبِّكَوْنٍ مِنَ الْمُؤَقِنِينَ ﴿٤٦﴾

77. Et quand la nuite ti enveloppe li, li ti trouve ène zétoile, li ti dire : « *Li paraîte ki ça li mo Seignére.* » Mais quand *zétoile-là* li ti disparaîte, li ti dire : « Mo pa content banne ki disparaîte. »

فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَبًا ۖ قَالَ
هَذَا رَبِّي ۖ فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَأُوْحِبُّ
الْأَفْلَاقَ ﴿٤٧﴾

78. Et quand li ti trouve la line pe lévé et pé brillé, li ti dire : « *Li paraîte ki ça li mo Seignére.* Mais quand ça *oussi* ti coucé; li ti dire : « Si mo Seignére pa guide moi, certainement, mo pou ène dans banne dimounes ki finne égaré. »

فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِعًا قَالَ هَذَا رَبِّي ۖ
فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمْ يَهْدِنِي رَبِّي
لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ ﴿٤٨﴾

79. Et quand li ti trouve soleil pé lévé brillé, li ti dire : « *Li paraîte ki ça li mo Seignére.* Ça, li pli grand *ki tout.* » Mais quand ça *oussi* ti coucé, li ti dire : « O mo pép ! Certainement mo péna nanrien pou faire are ça ki zotte associé are *Allāh.* »

فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ بَازِعَةً قَالَ هَذَا رَبِّي
هَذَا أَكْبَرُ ۖ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يُقَوْمِرَانِي
بِرَبِّي ۖ وَسَمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٤٩﴾

80. « En vérité, mo finne tourne mo l'attention vers Céli Ki finne créé banne lé ciéls et la terre, mo reste incliné vers Li tout lé temps. Et mo pa ène dans banne ki donne banne associés are *Li.* »

رَبِّي وَجْهَتْ وَجْهِي لِلَّذِي فَطَرَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ حَنِيفًا ۚ وَمَا أَنَا
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٥٠﴾

81. Et so pép ti diskite are li. Li ti dire : « Esse-ki zotte pou diskite are moi lor Allāh Ki finne guide moi ? Et mo pa pére ça ki zotte associé are Li, sauf ça ki mo Seignére oulé *avoyé couma pinition.* Mo Seignére, lor connaissance, Li englobe tout kit-soze. Esse-ki zotte pa prend compte *avertissement* ? »

وَمَا جَاءَهُ قَوْمُهُ ۚ قَالَ اتَّخَذُوا فِي
اللَّهِ وَقَدْ هَدِينَا ۚ وَلَا آخَافُ مَا
تُشْرِكُونَ بِهِ ۚ لَوْلَا أَن يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا
وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۚ أَفَلَا
تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾

82. « Et bé ki faire mo pou pére ça ki zotte associé are Allāh tandisse ki zotte pa pére pou associé are Allāh ça pou ki Li pa finne faire déssanne aukène l'autorité lor zotte ? » Dans ça dé groupes-là, bé ki sanne-là ki éna plisse droit sékirité, si zotte éna kik connaissance ?

وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُمْ وَلَا تَخَافُونَ
 أَنْتُمْ أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ
 عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا فَأَيُّ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ
 بِالْأَمْنِ ۗ إِنَّ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٢﴾

83. Banne-ki croire et ki pa mélanze zoř croyance avec kik inzistice, ça banne-là ki pou éna sékirité et zotte ki bien guidé.

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ
 بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ
 مُّهْتَدُونَ ﴿٨٣﴾

R10 84. Et ça li Nou arguiment ki Nous ti donne Abraham conte so pép. Nous ti élève dimoune ki Nous oulé dans niveau so rang. En vérité, to Seignére Li Bien-Saze, Li Conne-Tout.

وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَى
 قَوْمِهِ ۖ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَن نَّشَاءُ ۗ إِنَّ
 رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٤﴾

85. Et, Nous ti donne li Isaac et Jacob. Nous ti guide sakène ça dé-là lor simé droite et avant, Nous ti guide lor simé droite Noé, et dans so banne déssendants, David et Salomon et Job, et Joseph et Moïse et Aaron. Et coumme ça-même Nous récompense banne ki faire le bien.

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۗ كُلًّا
 هَدَيْنَاهُ وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ ۗ
 مِن دُرِّبَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ
 وَيُوسُفَ وَمُوسَى وَهَارُونَ ۗ وَكَذَلِكَ
 نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾

86. Et Nous ti guide oussi Zacharie et Jean et Jésus et Elie, sakène ti compté dans banne pieux.

وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِيلِيَّاسَ ۗ كُلٌّ
 مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾

87. Et Nous ti guide oussi Ismaël et Elisée et Jonas et Lot et Nous ti faire sakène sirpasse banne dimounes so l'époque.

وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا ۗ وَ
 كَلَّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾

88. Et Nous ti donne grandére spiritiél certains parmi zot banne papa grand-papas et ça banne-là zot déssendants et zot frères et Nous ti soisir banne-là et Nous ti guide zotte vers simé droite.

وَمِن آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَأَخْوَابِهِمْ
 وَاجْتَبَيْنَاهُمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ
 مُسْتَقِيمٍ ﴿٨٨﴾

89. Ça, li guidance Allâh; avec ça, Li guide dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitères. Et si banne-là ti donne associés *are Allâh*, tout ça ki zotte ti pou faire, certainement pa ti pou servi zotte nanrien.

ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٩﴾

90. Ça banne-là ki Nous ti donne-zotte Live et fakilté zizement et le prophétat. Et si ça banne-là pa montré gratitide pou ça *banne favéres-là*, alors Nous pou confié ça à ène pép ki zamais pa pou montré ingratitide pou ça.

أُولَئِكَ الَّذِينَ اتَّيْنَهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْبَةَ فَإِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ ﴿٩٠﴾

91. Ça banne-là ki Allâh finne guide zotte *lor simé droite*. Suive donc guidance *ki Allâh finne donne* banne-là. Dire : « Mo pa dimanne zotte aukène récompense pou ça. Li sélement ène rappel pou tout banne dimounes. »

أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدَاهُمْ أَقْتَدُوا قُلْ لَا أَشْكُرْكُم عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرَى لِلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾

R11 92. Et banne-là pa donne Allâh So l'estime couma Li bizin estimé, quand zotte dire : « Allâh pa finne faire nanrien déssanne lor kik humain. » Dire : « Ki sanne-là ki ti faire déssanne Live ki Moïse ti améné couma ène la limière et ène guidance pou banne dimounes ? Zotte finne faire ça vinne feuille par feuille—zotte montré ène partie et zotte caciette boucoup — tandisse ki ti enseigne zotte ça ki zotte pa ti conné, ni zotte, ni zot banne papa grand-papas. » Dire : « Allâh. » Ensuite, laisse banne-là amizé dans zot banne causé inutile.

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَی بَشَرٍ مِنْ شَيْءٍ قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ الَّذِي جَاءَ بِهِ مُوسَى نُورًا وَهُدًى لِلنَّاسِ تَجْعَلُونَهُ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَيُخْفُونَ كَثِيرًا وَعَلَّمْتُمْ مَا لَمْ تَعْلَمُوا أَنْتُمْ وَلَا آبَاؤُكُمْ قُلِ اللَّهُ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٢﴾

93. Et ça, li ène Live béni ki Nous finne faire déssanne, pou accompli ça ki *déza révéle* avant li, et pou ki to averti Mama banne la villes et banne ki *habite* tout autour ça. Et banne ki croire dans l'Aute lé monde-là, zotte croire dans ça *Live-là* et zotte touzour surveille zot la Prière.

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُصَوِّقٌ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَ لِيَتَذَكَّرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩٣﴾

94. Et ki pli inziste ki ça dimoune ki invente ène mensonge conte Allāh, ou soi ki dire : « Finne avoye moi révélation, » alors ki nanrien pa finne révèle li ; et dimoune ki dire : « Mo pou faire déssanne pareil ça ki Allāh finne faire déssanne-là ? » Et si to ti capave trouve ça, quand banne inzistes pou plonze dans souffrances la mort et ki banne anzes pou avoye zot la mains zotte pou dire : « Ranne zot l'âmes. Azordi pou inflize-zotte pinition la honte parski zotte ti dire lor Allāh ça ki pa la vérité et parski zotte ti détourne-zotte dé So banne Signes avec l'orgueil.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ قَالَ أُوحِيَ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ
وَمَنْ قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
وَلَوْ تَرَى إِذِ الظَّالِمُونَ فِي غَمَرَاتِ
الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ
أَخْرِجُوا أَنفُسَكُمُ الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ
عَذَابَ الهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى
اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ آيَاتِهِ
تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٤﴾

95. Et certainement, zotte finne arrive cotte Nous ène par ène couma Nous ti créé zotte premier fois ène par ène et zotte finne laisse derrière zotte ça ki Nous ti accorde zotte, et bé ki faire Nous pa trouve avec zotte, zot banne intercessères ki zotte prêtanne ki, dans zot zintérêts, ça banne-là zotte banne associés are Allāh ? Astère-là finne faire séparation ente zotte. Et ça banne associés ki zotte prêtanne-là finne disparaîte dépi cotte zotte.

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فَرَادَى كَمَا خَلَقْنَاكُمْ
أَوَّلَ مَرَّةٍ وَ تَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ
ظُهُورِكُمْ وَمَا نَرَى مَعَكُمْ شُفَعَاءَكُمُ
الَّذِينَ رَعَيْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ
لَقَدْ نَقَطَهُ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا
كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٥﴾

R12 96. En vérité, Allāh-Même Ki fanne banne la grains et banne noyaux pou faire zotte zermé. Li tire vivant dépi dans mort et Li tire mort dépi dans vivant. Li-Même zot Allāh. Couma zotte pé laisse zotte détourné are la vérité ?

إِنَّ اللَّهَ فُلُقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى يُخْرِجُ
الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ
الْحَيِّ ذَلِكَمُ اللَّهُ فَأَلْفِي تُوَفَّقُونَ ﴿٩٦﴾

97. Li-Même Ki faire l'aube paraîte morceau par morceau. Li finne faire la nuit pou réposé, et Li finne faire soleil et la line pou calkil lé temps. Ça, li décret ki pé fonctionné dé la part Céli Ki Tout-Puissant, Ki Conne-Tout.

فَارِقُ الْإِضْيَاجِ وَ جَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَ
الشَّمْسِ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ
الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٩٧﴾

98. Et Li-Même Ki finne faire pou zotte, banne zétoiles pou ki par ça *moyen-là* zotte capave guide zotte dans banne l'obskirités la terre et la mer. Certainement Nous finne explique en détails banne Signes pou ène pép ki éna connaissance.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ التُّجُومَ
لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْ
بَحْرِ ۗ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ ﴿٩٨﴾

99. Et Li-Même Ki finne créé zotte d'ène sél être, et *Ki finne faire* ène place temporaire pou sézourné et ène place permanent pou resté. Certainement Nous finne explique en détail banne Signes pou ène pép ki comprend.

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ
وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ ۗ قَدْ
فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٩٩﴾

100. Et Li-Même Ki faire déssanne dilo dépi dans lé ciél; et par ça *moyen-là*, Nous produire toute sorte vézétations. Ensuite Nous faire sorti dépi ça, ène verdire et dépi ça Nous produire banne la grains entassé ranzée lor ranzée et dépi banne pieds tammes, dépi zot prope feuilles *Nous faire sorti* banne rézines tammes, *zotte* apendant en bas. Et *Nous produire* banne zardins raisins, zolives, et grénades, *banne fruits* ki ressemblé et ki pa ressemblé ente zotte. Zette ène régard *profond* lor zot fruits quand *banne zarbes-là* zotte donne fruits et quand *banne fruits-là* zotte pé mir. En vérité, dans tout ça, éna banne Signes pou banne dimounes ki croire.

وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً ۗ
فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ خَلٍِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا
مِنْهُ خَضِرًا مُتَجَرَّبًا ۗ وَنُحِيطُ بِمَا تَكْتُمُونَ
وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ طَلْحِهَا قَنَاطِيرُ إِذْيَسَاءُ
وَجِئْتِ مِنْ أَعْنَابٍ وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ
مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ ۗ نُنظِرُ الْآيَاتِ
إِن فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾

101. Et banne-là finne prend banne djinns pou banne associés Allāh, tandisse ki-Li Ki finne créé banne-là; et sans aukène connaissance zotte finne invente pou Allāh banne garçons et banne ti-filles. *Allāh* Li Pur, Li Bien là-haut are ça ki zotte associé *are* Li.

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ
وَخَفَوْا لَهُ بَيْنِينَ وَبَنَاتٍ بِغَيْرِ
عِلْمٍ ۗ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٠١﴾

R13 102. *Li-Même* Li Ça Premier Cause dé la création Ki finne créé banne lé ciéls et la terre. Couma Li pou éna ène garçon

بَرِيْعِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ اَنۢى يَكُوْنُ لَهُ
وَلَدٌ وَّلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةً ۗ وَخَلَقَ كُلَّ

quand Li péna aukène madame et ki Li finne créé tout kit-soze, et Li conne très bien tout kit-soze ?

شَيْءٌ ۚ وَهُوَ يَكْلِبُ شَيْءٍ عَلَيْهِمْ ۝۳۲

103. Li-Même ça Allāh zot Seignère-là. Aukène pa digne d'adoration excepté Li, Créatère tout kit-soze. Donc adore Li. Et Li-Même, Li Gardien lor tout kit-soze.

ذُرِّيَّتُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ ۚ لَوْلَا هُوَ ۚ خَلَقَ كُلُّ شَيْءٍ قَاعًا عَبْدٌ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ۝۳۳

104. Banne régards pa arrive ziska Li, mais Li, Li saisi banne régards. Et Li-Même Li Bien-Conné tout banne subtilités, Li Bien-Conscient.

لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ ۚ وَهُوَ يُدْرِكُ الْأَبْصَارَ ۚ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ۝۳۴

105. En vérité, banne préves clair finne vinne cotte-zotte dé la part zot Seignère; donc dimoune ki trouve clair, ça li en so favère ; et dimoune ki avégue, ça li dans so désavantaze. Et mo pa ène gardien lor zotte.

قَدْ جَاءَ كُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ ۚ فَمَنْ أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ ۚ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا ۚ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ۝۳۵

106. Et coumme ça-même Nous varié banne Signes pou ki banne-là dire *sans réfléci*: « To finne bien aprane et to finne bien enseigné, » et pou ki Nous explique clairement ça *zaffaire-là* ène pép ki éna connaissance.

وَكَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ لِيَتَّقُوا ۚ وَكَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْقُرْآنَ لِقَوْمٍ لِيَعْلَمُونَ ۝۳۶

107. Suive ça ki finne révèle toi dé la part to Seignère. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Et éloigne-toi are banne associatères.

إِتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ۝۳۷

108. Et si Allāh ti oulé, banne-là pa ti pou donne associés are Li. Et Nous pa finne désigne toi couma gardien lor zotte. Et to pa zot protectère.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا ۚ وَمَا جَعَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۚ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۝۳۸

109. Et pa zoure banne ki banne-là appelé en déhors Allāh, sinon par ennemité et par ignorance, banne-là pou zoure Allāh. Coumme ça-même Nous finne faire *paraîte* zoli pou sak pép zot

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ كَذَلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ

action. Ensuite retour banne-là li pou vers zot Seignère et Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire.

رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾

110. Et, avec zot serments ki pli fort, banne-là faire serment par Allāh ki si ène Signe vinne cotte zotte, certainement zotte pou croire là-dans. Dire : « Tout banne Signes zotte are Allāh sélement. » Mais bé ki pou faire zotte comprend ki quand ça *banne Signes-là* pou vini, banne-là pa pou croire ?

وَ أَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَتْهُمْ آيَةٌ لِّيُؤْمِنُوا بِهَا قُلْ لَئِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا يَشْعُرْكُمْ اَتَّهَلَّا اِذَا جَاءَتْ لَآئِيُؤْمِنُونَ ﴿٤٠﴾

111. Et Nous pou faire banne-là zot lé kéré et zot capacité trouvé rétourne dans l'état couma premier fois zotte pa ti croire dans ça *Prophète-là* et Nous pou laisse zotte dans zot transgression couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

وَنُقَلِّبُ أَفْعَادَهُمْ وَاَبْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوْا بِهٖ اَوَّلَ مَرَّةٍ وَّ نَذُرُهُمْ فِي طَعْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤١﴾

Partie 8

R14 112. Même si Nous faire banne anzes déssanne lor banne-là et ki banne morts cause are zotte et ki Nous rassemblé tout kit-soze divant zotte, là-oussi banne-là pa pou croire à moins ki Allāh *Li* oulé. Mais la plipart ça banne-là azir avec ignorance.

وَلَوْ اَنَّآ نَزَّلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتٰى وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قُبُلًا مَّا كَانُوْا لِيُؤْمِنُوْا اِلَّا اَنْ يَّشَآءَ اللّٰهُ وَلٰكِنَّ اَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُوْنَ ﴿٤٢﴾

113. Et coumme ça-même pou sak Prophète Nous finne faire ène ennemi ; banne satans d'ente banne dimounes et banne djinns. Ente zotte, éna inspire lé zoutes banne paroles doré pou faire tromperie. Et si to Seignère ti oulé, banne-là pa ti pou faire ça. Alors laisse zotte avec ça ki zotte inventé -

وَ كَذٰلِكَ جَعَلْنَا لِرِجْلِ نَبِيِّ عَدُوٍّ شَيْطٰنٍ الْاَدْنٰى وَاَلْحٰنِ يُوْحٰى بَعْضُهُمْ اِلٰى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُوْرًا وَاَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوْهُ قَدْ رَهْمَ وَا مَا يَفْتَرُوْنَ ﴿٤٣﴾

114. Et pou ki lé kéré banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là verse côté ça *tromperie-là* et pou ki banne-là satisfait are ça et pou ki zotte *continié* gagné *par zot mauvais action* ça ki zotte pé gagné.

وَلِتَضَعِيَ اِلَيْهِ اَفْعَادَةُ الَّذِيْنَ لَا يُؤْمِنُوْنَ بِالْآخِرَةِ وَا لِيَرْضَوْهُ وَا لِيَفْتَرُوْا مَا هُمْ مُّقْتَرِفُوْنَ ﴿٤٤﴾

115. Esse-ki mo pou serce ène l'aute zize ki Allāh, tandisse ki Li-Même Ki finne faire déssanne lor-zotte Live ki explique clairement ? Et banne ki Nous finne donne Live, zotte conné ki finne faire ça déssanne avec la vérité dé la part to Seignére. Alors pa vinne ène dans banne ki douté.

أَفَغَيْرَ اللَّهِ أَبْتَغِي حَكْمًا وَهُوَ
الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ
مُقَصَّلًا وَالَّذِينَ آتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ
يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ
بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
الْمُضْتَرِّينَ ﴿١١٥﴾

116. Et parole to Seignére finne accompli dans la vérité et dans la zistice. Personne pa capave sanze So banne paroles et Li-Même Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا
لَّا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿١١٦﴾

117. Et si to obéir la plipart banne ki lor la terre, zotte pou égare-toi dépi simé Allāh. Banne-là pé suive sélement *zot* banne sipositions et zotte nék pé menti.⁴³

وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ
عَن سَبِيلِ اللَّهِ ۗ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا
الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٧﴾

118. En vérité, to Seignére pli conné ki sanne-là ki finne égaré dépi So simé et Li pli conné ki banne ki *bien* guidé.

إِن رَّبِّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَن يَضِلُّ عَن
سَبِيلِهِ ۗ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١١٨﴾

119. Alors manze dans ça *banne* sozes lor ki finne prononce nom Allāh, si zotte croire dans So banne Signes.

فَكُلُوا مِمَّا ذُكِّرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ ۖ إِن
كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٩﴾

120. Et bé ki arrive zotte pou ki zotte pa manze dans ça *banne* sozes lor ki finne prononce nom Allāh, alors ki Li finne explique zotte clairement ça ki Li pa finne permette pou zotte, excepté ça ki zotte oblizé tourne vers ça-même *dans cas pé mort dé faim* ? Et certainement, éna beaucoup ki, sans aukène connaissance, par zot mauvais désirs, zotte mette *lé zoutes* dans l'égarément. En vérité, Allāh pli conne banne ki finne dépasse limites.

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِّرَ اسْمُ
اللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ
عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ ۗ وَإِن
كَثِيرًا لَّذِينَ يَضِلُّونَ بِأَهْوَاءِهِمْ بِغَيْرِ
عِلْمٍ ۗ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِالْمُعْتَدِينَ ﴿١٢٠﴾

43. Dans 'yakhrousoūn' éna signification: fabriqué, prétañne conne l'avénir.

121. Et évite péccés ça ki manifeste et ça ki caciette. Certainement banne ki récolté péccé *par zot mauvais action*, zotte pou payé pou ça *mauvais travail* ki zotte ti pé faire-là.

وَذُرُوا ظَاهِرَ الْأَثَمِ وَبَاطِنَهُ ۗ إِنَّ
الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْأَثَمَ سَيُجْزَوْنَ
بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٦﴾

122. Et pa manze dans ça *banne sozes* lor ki nom Allāh pa finne prononcé. Certainement ça li impur. Et certainement banne satans inspire zot banne camarades pou ki banne-là dispite are zotte *ki croyants*. Et si zotte obéir banne-là, alors certainement zotte pou banne associatéres.

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمَ اللَّهِ
عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ ۗ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ
لِكُفْرًا إِلَىٰ أُولِيَٰهِمْ لِيُجَاوِزَهُ
وَأَنَّ أَطْعَمْتُمُوهُمْ فَاتُّكِمُوا كَمَا
كُنْتُمْ لَكُفْرًا ۗ ﴿٧﴾

R15 123. Esse-ki dimoune ki finne mort et ki Nous finne rédonne li la vie et ki Nous finne faire ène la limière pou li, *ki* grâce are ça, li cirkile parmi banne dimounes, esse-ki li pareil couma ça dimoune ki so l'exempe *li ça*: li dans l'obskirité total, li pa capave sorti dépi là-dans? Coumme ça-même finne faire *paraîte* zoli pou banne mécréants ça ki zotte ti pé faire.

أَوْ مَنْ كَانَ مَيِّتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ
نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلَهُ
فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ مِنْهَا
كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

124. Et coumme ça-même, dans sak la ville, Nous finne laisse banne séfs banne habitants, ki commette péccé,⁴⁴ *Nous finne laisse zotte faire banne complots* là-dans. Et banne-là pa complote conte personne excepté conte zotte-mêmes, mais zotte pa pé ranne zotte-mêmes compte.

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي حُلِيِّ قَرْيَةٍ
أَكْبَرَ مُجْرِمِينَهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا ۗ وَمَا
يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا
يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾

125. Et quand ène Signe vinne cotte banne-là, zotte dire: «Zamais nous pou croire tant ki pa donne-nous *Signe* pareil couma ça ki ti donne banne Mésazers

وَإِذَا جَاءَتْهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ
نُؤْمِنَ حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَا أُوتِيَ

44. 'akābira moudjrimihā' vé dire 'banne grands parmi banne ki commette péccé'. En fait, 'akābira' vé dire banne ki finne prend ène part important *dans commette péccé*, ou soi banne membres ki exerce ène l'influence dans la société.

Allāh. » Allāh pli conné cotte pou place So Méssaze. Certainement, cotte Allāh, banne coupabes-là pou afflizé are himiliation et ène pinition sévère à cause ça ki zotte ti pé comploté.

رُسُلَ اللَّهِ ۗ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ ۗ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿٥٥﴾

126. Alors, dimoune ki Allāh oulé guidé, Li ouvert so lé kére pou *ki li accepté* Islam, et dimoune ki Li oulé zize égaré, Li compresse so lé kére couma dire *dimoune-là* li pé faire zefforts pou grimpe ène hautére ki à pic. Coumme ça-même Allāh donne pinition banne ki pa croire.

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِإِسْلَامِهِ ۖ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يَضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا ۖ كَمَا بَصَّعْتُمْ فِي السَّمَاءِ ۖ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٦﴾

127. Et ça-même, li simé droite to Seignére. En vérité, Nous finne explique banne Signes clairement pou ène pép ki *envie* prend compte *avertissement*.

وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا ۖ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿٥٧﴾

128. Pou banne-là, éna Résidence la Paix cotte zot Seignére, et Li zot Camarade à cause ça *bon travail* ki zotte ti pé faire.

لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُوَ وَيْلَهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٨﴾

129. Et *rappelle* zour *quand* Li pou rassemblé banne-là zotte tout, *Li pou dire* : « É zotte ! Groupe banne djinns ! Zotte finne serce pou gagne ène grand nombre dimounes *dans zot service*. » Et banne-là zot camarades d'ente banne dimounes pou dire : « Nou Seignére ! Nous finne profité ente nous, éna are lé zoutes et *astére* nous finne arrive nou lé temps désigné ki To ti fixé pou nous. » Li pou dire : « Place cotte zotte pou resté li di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans, sauf ça ki Allāh oulé. » En vérité, to Seignére Li Bien-Saze, Li Conne-Tout.

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ۗ يَمْعَشُرُ الْجِنَّ قَدْ اسْتَكْبَرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ ۗ وَقَالَ أَوْلِيؤُهُمْ مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَغْنَا أَجَلَنَا الَّذِي أَجَلْتِ لَنَا ۗ قَالَ النَّارُ مَثْوَاكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا ۗ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٥٩﴾

130. Et coumme-ça même Nous donne éna parmi banne inzistes l'autorité lor lé zoutes à cause ça ki zotte finne gagné *par zot action*.

وَكَذَلِكَ نُؤَيِّ بِبَعْضِ الظَّالِمِينَ بَعْضًا ۖ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٠﴾

R16 131. « É ! Groupe banne djinns et banne dimounes ! Esse-ki banne Mésazers d'ente zotte-mêmes pa ti vinne cotte zotte ki ti raconte zotte Mo banne Signes et ki ti averti zotte, rencontre zot zour ki là ? Banne-là pou dire : « Nous témoigne conte nous-mêmes. » Et la vie ça lé monde-là finne trompe banne-là. Et banne-là pou témoigné conte zotte-mêmes ki zotte ti banne mécréants.

يَمْعَشِرَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ
رُسُلٌ مِّنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي وَ
يُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا
شَهِدْنَا عَلَىٰ أَنفُسِنَا وَعَرَّثَهُمُ الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ
كَانُوا كَافِرِينَ ﴿٣١﴾

132. Ça, li parski to Seignére Li pa détruire banne la villes inzistement tandisse ki zot habitants pa encore averti.

ذَلِكَ أَنْ لَّمْ يَكُنْ رَّبُّكَ مُهْلِكَ
الْقُرَىٰ يَظْلِمُونَ أَهْلَهَا عُفْلُونَ ﴿٣٢﴾

133. Pou tout *dimounes* pou éna banne niveaux *dans rang* selon ça ki zotte finne faire. Et to Seignére Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

وَرِكْلِ دَرَجَتٍ مِّمَّا عَمِلُوا وَمَا
رَّبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾

134. Et to Seignére Li pa bizin nanrien, Li posséde miséricorde. Si Li oulé, Li faire zotte allé et Li mette dans zot place banne ki Li oulé pareil couma Li ti faire zotte sorti dépi déssendance d'ène l'aute pép.

وَرَبُّكَ الْعَنِيءُ ذُو الرَّحْمَةِ إِنْ يَشَاءُ
يُذِيبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ بَعْدِكُمْ
مَنْ يَشَاءُ كَمَا أَنشَأَكُمْ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ
قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٣٤﴾

135. En vérité, ça ki finne promette zotte-là, li pou vini et zotte pa pou capave enléve *Nou* capacité.

إِنَّ مَاتُوا عَدُوْنَ لَا تِ وَ مَا أَنْتُمْ
بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٥﴾

136. Dire : « O mo pép ! Azir autant ki zotte capave, moi oussi mo pou continié azir. Ensuite, certainement zotte pou conné récompense Résidence-là, li pou ki sanne-là finalement. » En vérité, banne inzistes ki pa pou réissi.

قُلْ يَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ لَئِنْ
عَامِلٌ فَمَا تَعْلَمُونَ « مَنْ تَكُونُ لَهُ
عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٦﴾

137. Et banne-là finne fixé ène part pou Allāh dans banne récoltes et bétails ki Li finne produire et banne-là dire : « Ça li pou Allāh » — *li* selon zot l'opinion — « et ça li pou nou banne

وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَ
الْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ
بِرَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ

divinités.» Mais ça ki pou zot divinités-là, li pa arrive cotte Allāh, tandisse ki ça ki pou Allāh-là, li arrive cotte zot divinités. Li bien mauvais conclusion ki zotte tiré-là.

لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ
بِاللَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا
يَحْكُمُونَ ﴿٣٤﴾

138. Et coumme ça-même banne-là, zot-associés *imazinaire* finne faire *paraîte* zoli pou boucoup banne associatées - meurtre zot zenfants pou ki banne-là ruine zotte et *pou ki* embrouille zotte dans zot rélizion. Et si Allāh ti oulé, banne-là pa ti pou faire ça. Alors laisse zotte *dans zot* *situation* et *oussi* are ça ki zotte inventé.

وَكَذَلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
قَتْلَ أَوْلَادِهِمْ شُرَكَاءَهُمْ لِيُزِدُواهُمْ
وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ وَلَوْ شَاءَ
اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا
يَفْتَرُونَ ﴿٣٨﴾

139. Et banne-là dire d'après zot l'opinion : « Banne tel tel bétails et tel tel récoltes pa permette ; personne pa pou manze là-dans excepté dimoune ki nous oulé. » Et éna oussi banne bétails pa ti permette *monte lor* zot lé dos et éna oussi banne bétails lor ki banne-là pa prononce nom Allāh, banne-là invente ène menzonze conte Li. Li pa pou tardé pou pini banne-là pou ça ki zotte finne inventé.

وَقَالُوا هَذِهِ أَنْعَامٌ وَحَزَنَتْ جِبْرِيْلًا
يَطْعُمَهَا إِلَّا مَنْ نَشَاءُ بِزَعْمِهِمْ
وَأَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَامٌ
يَذْكُرُونَ اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً
عَلَيْهِمْ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ﴿٣٦﴾

140. Et banne-là dire : « Ça ki dans vente tel tel z анимаux, li réservé pou nou banne mâles et li interdit pou nou madames. » Mais, si li ène mort-*né*, alors zotte *tout* participe là-dans. Li pou pini banne-là pou zot déclaration. En vérité, Li Bien-Saze, Li Conne-Tout.

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَامِ
خَالِصَةٌ لَّذُنُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَى
أَزْوَاجِنَا وَإِنْ يَكُنْ مَيْتَةً فَهُمْ
فِيهِ شُرَكَاءُ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ
إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٣٧﴾

141. En vérité, zotte banne perdants banne ki, par imbécilité et ignorance, tué zot zenfants; et par invente menzonze conte Allāh, zotte interdire ça ki Allāh finne donne zotte couma nourritire. En vérité, zotte finne égaré et zotte pa *bien* guidé.

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ
سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ
اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا
يَلْتَمِذُونَ ﴿٣٩﴾

R17

142. Et Li-Même Ki produire banne zardins, éna avec tonnelle et éna sans

وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَعْرُوشَاتٍ

tonnelle, et banne palmiers tammes, et banne plantations avec banne récoltes varié, et zolive et grenade, éna zotte ressemblé ente zotte, éna zotte pa ressemblé ente zotte. Manze dépi dans zot fruits quand zotte rapporté. Et zour récolte, paye Allāh So droit. Et pa gaspillé. En vérité, Allāh Li pa content banne gaspilléres.

وَعَيْرَ مَعْرُوشَتٍ وَالنَّحْلَ وَالزَّرْعَ
مُخْتَلِفًا أَلْجُلَهُ وَالزَّيْتُونَ وَالزُّمَانَ
مُتَشَابِهًا وَعَيْرَ مُتَشَابِهٍ ۚ كُلُوا مِنْ
ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ
حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِفِينَ ﴿٣٦﴾

143. Et parmi banne bétails, *Li finne* créé éna là-dans pou servi transport et éna ki pou abatte pou nourriture. Manze dans ça ki Allāh finne donne zotte couma nourriture et pa marce lor traces Satan. En vérité, li ène ennemi déclaré pou zotte.

وَمِنَ الْأَنْعَامِ حَمُولَةً وَفَرْشًا كُلُوا
مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوتِ
الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٣٧﴾

144. Allāh finne créé huit couples, dé pou moutons, dé pou sévres. Dire : « Esse-ki dé mâles-là ki Li finne interdire, ou soi dé femelles-là ou soi ça ki encore dans vente ça dé femelles-là ? Renseigne-moi avec connaissance, si zotte véridique ; »

ثَمَنِيَّةَ أَزْوَاجٍ ۚ مِنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ
وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ ۚ قُلْ وَالذَّكَرَيْنِ
حَرَّمَ أُمَ الْاُنْثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ
عَلَيْهِ أَحْكَامُ الْاُنْثَيَيْنِ ۚ نَسِيئُونِي
بِعِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾

145. Et dé pou banne sameaux, et dé pou banne béfs. Dire : « Esse-ki dé mâles-là ki Li finne interdire ou soi dé femelles-là ou soi ça ki encore dans vente ça dé femelles-là ? Esse-ki zotte ti présent quand Allāh ti récommance zotte ça ? » Et ki sanne-là ki pli inziste ki céli ki, sans aukène connaissance, invente ène mensonze conte Allāh pou ki li égare banne dimounes ? En vérité, Allāh pa guide banne dimounes inziste.

وَمِنَ الْاِبِلِ اثْنَيْنِ وَ مِنَ الْبَقَرِ
اِثْنَيْنِ ۚ قُلْ وَالذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أُمَ
الْاُنْثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَحْكَامُ
الْاُنْثَيَيْنِ ۚ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّكُمْ
اللَّهُ بِهَذَا ۚ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى
عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لِيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

R18 146. Dire : « Dans ça ki finne révélé moi-là, mo pa trouve interdit pou ène manzére, ça ki li manzé sauf si li ène zanimau ki mort par li-même ou soi di sang ki finne faire coulé ou soi la vienne çoçon — certainement tout ça li impur ; ou soi ène kit-soze profane lor ki, finne

قُلْ لَا آجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى
طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً
أَوْ دَمًا مَسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خنزِيرٍ فَإِنَّهُ
رِجْسٌ أَوْ فِسْقٌ أُهِلَّ لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۚ

invoque ène l'aute nom ki Allāh l'hére ti abatte li. Mais pou dimoune ki trouve li oblizé par la famine tandisse ki li péna l'envie et ki li pa dépasse banne limites, alors certainement to Seignére Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.»

فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٦﴾

147. Et pou banne Zuifs, Nous ti interdire tout banne zanimaux ki éna griffes, et Nous ti interdire banne-là la graisse béf, mouton / cabri sauf ça ki lor colonne vertébrale ou soi ça ki collé are tripes ou soi ça ki attaché are lé zos. Coumme ça-même Nous ti pini banne-là pou zot rébellion. Et en vérité, Nous Nous Véridique.

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفْرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِذَا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ جَزَيْنَهُمْ بِبَغْيِهِمْ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٣٧﴾

148. Alors si banne-là traite toi dé mentére, dire : « Zot Seignére, Li posséde ène miséricorde immense alors ki So pinition pa pou capave détourné dépi pép ki coupabe. »

فَإِن كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ وَاسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٣٨﴾

149. Banne ki donne associés are Allāh pou dire : « Si Allāh ti oulé, nous pa ti pou donne associés are Allāh, ni nou banne papa grand-papas ti pou faire ça et nous pa ti pou déclare nanrien interdit. » Coumme ça-même banne ki ti avant banne-là ti habitié contrédire banne Méssazers Allāh ziska ki zotte ti goûte Nou colére. Dire : « Esse-ki zotte éna kik connaissance, alors montré nous li ? » Zotte pé sélement suive zot banne imazinations et zotte pé sélement menti.

سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ ۗ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّىٰ ذَاقُوا بِأَسْنَاءِ قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ فَتُخْرِجُوهُ لَنَاءِ ۗ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تُخْرِصُونَ ﴿٣٩﴾

150. Dire : « Argument décisif li pou Allāh-Même. Si Li ti oulé, Li ti pou certainement guide zotte-tout lor simé droite. »

قُلْ قَلِيلٌ أَلْجَبَةُ الْبَالِغَةُ ۗ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾

151. Dire : « Améne zot banne témoins ki pou attesté ki Allāh finne interdire ça. » Si banne-là témoigné, toi,

قُلْ هَلُمَّ شُهَدَاءَكُمْ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ حَرَّمَ هَذَا ۗ فَإِن

pa témoigne are zotte et pa suive mauvais désirs banne ki prend Nou banne Signes pou mensozes, ni banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là et ki donne banne égals are zot Seignére.

شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدُ مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعِهِمْ
أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَهُمْ يَدْرِيهِمْ
يَعْدِلُونَ ﴿١٥١﴾

R 19 152. Dire : « Vini, mo pou récite ça ki zot Seignére finne faire inviolabe pou zotte, ki zotte pa associé nanrien are Li, et *ki zotte* montré plein bonté pou zot papa-mama et ki zotte pa tué zot zenfants à cause *père tombe dans* la mizère— Nous-Même donne zotte et banne-là oussi nourritire— et pa costé cotte banne zaffaires indécet, ki ça faire ouvertement ou soi caciette ; et ki zotte pa tué la vie ki Allāh finne ranne sacré excepté avec la zistice. Ça-même ki Allāh finne récommanne zotte faire pou ki zotte comprend.

قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبِّي
عَلَيْكُمْ إِلَّا تَشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَ
بِالْوَالِدِينَ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا
أَوْلَادَكُمْ مِنْ إِمْلَاقٍ تَحْنُ نَرُزِقُكُمْ
وَأَبَاءَهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ
مِنْهَا وَ مَا بَطَّنَ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ
الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ وَضَعَمُ
بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥٢﴾

153. Et pa costé cotte di biens orphélin — avant ki li gagne so mazorité — sauf avec meillére façon. Et *quand pé miziré et pé pézé* complète mizire et poids-là avec zistice. Nous pa mette lor personne ène fardeau ki en dehors so capacité. Et quand zotte dire kik parole, observe la zistice, même si li *concerne* ène parent proce; et rempli zot l'engazement avec Allāh. Ça-même ki Allāh finne récommanne zotte pou ki zotte prend compte *avertissement*.

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي
هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا
الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا
تُكَلِّفُوا نَفْسًا لَّا وُسْعَهَا وَإِذَا قُلْتُمْ
قَاعِدُوا لَكُمْ وَأَلْوَكَا نَ ذَا قُرْبَىٰ وَ بَعْدِهِ
اللَّهُ أَوْفُوا ذَلِكُمْ وَضَعَمُ بِهِ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٣﴾

154. Et *Li finne mette l'emphase* lor là oussi ki ça li Mo simé droite, alors suive ça et pa suive banne *lé zaute* simés sinon ça pou écarte zotte dépi Allāh So simé. Par ça même ki Li récommanne zotte pou ki zotte gagne la droitire.

وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ
وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ
سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ وَضَعَمُ بِهِ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿١٥٤﴾

155. Ensuite Nous ti donne Moïse oussi Live ki ti satisfait complètement banne bésoins dimoune ki éna conduite

ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى
الَّذِي أَحْسَنَ وَ تَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَ

excellent et ki ti explique en détails tout banne sozes, et ki ti ène guidance et ène bénédiction pou ki banne-là croire dans rencontre avec zot Seignére.

R 20 156. Et ça li ène Live, Nous finne faire li déssanne. Li rempli are bénédiction. Alors suive ça et azir avec droiture pou ki faire-zotte miséricorde ;

157. Pou ki zotte pa dire : « Ti faire déssanne Live-là sélement lor dé grand groupes avant nous, alors ki nous, nous pa au courant ça ki banne-là lire ;»

158. Ou soi pou ki zotte pa dire : « Si Live-là ti déssanne lor nous, certainement nous ti pou mié guidé ki banne-là. » Et *astére* ène préve clair finne cotte-zotte dé la part zot Seignére et *li* ène guidance et ène miséricorde. Alors, ki sanne-là ki pli inziste ki ça dimoune ki prend banne Signes Allāh pou mensonzes et ki détourne li dé ça ? Nous pou pini banne ki tourne figure are Nou banne Signes, par ène sipplice bien mauvais parski zotte ti détourne zotte *dé ça*.

159. Esse-ki banne-là nék pé attanne ki banne anzes vinne cotte zotte, ou soi ki to Seignére vini, ou soi ki certains parmi banne Signes to Seignére vini ? Ça zour ki certains parmi banne Signes to Seignére pou vini, croire là-dans pa pou profite aukène l'âme ki pa ti croire avant ou soi ki pa ti gagne nanrien dé bon par so la foi. Dire : « Attanne ! En vérité, nous *oussi*, nous pé attanne. »

160. En vérité, banne ki finne divise zot rélizion et ki finne forme banne sectes, zot zaffaire li pa concerne toi. Zot zaffaire dans la main Allāh-Même. Ensuite Li pou informe ça banne-là ça ki zotte ti pé faire.

هُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ
يُؤْمِنُونَ ﴿٥٥﴾

وَ هَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبْرَكًا
فَاتَّبِعُوهُ وَ اتَّقُوا عَٰلَمَكُم تَرْحَمُونَا ﴿٥٦﴾

أَن تَقُولُوا إِنَّمَا أُنزِلَ الْكِتَابُ عَلٰٓ
طَٰٓئِفَتَيْنِ مِن قَبْلِنَا ۚ وَإِن كُنَّا عَن
دَٰرَآسَتِهِمْ لَغَٰفِلِينَ ﴿٥٧﴾

أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْكِتَابُ
لَكُنَّا أَهْدَىٰ مِنهُمْ ۗ فَقَدْ جَاءَكُم بَيِّنَةٌ
مِّن رَّبِّكُمْ وَ هُدًى وَ رَحْمَةٌ ۗ فَمَن
أَظْلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِآيَاتِ اللّٰهِ وَ
صَدَفَ عَنْهَا ۗ سَنَجْزِي الَّذِينَ
يَصْدِفُونَ عَن آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ
بِمَا كَانُوا يَصْدِفُونَ ﴿٥٨﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَن تَأْتِيَهُمُ الْمَلَٰٓئِكَةُ
أَوْ يَأْتِي رَبُّكَ أَوْ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ ۗ
يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُهُمْ
نَفْسًا وَرَيْمًا نُّهَا لَمْ تَكُنْ أَمَنَّتْ مِن
قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا ۗ قُلِ
انظُرُوا إِنَّا مُنظُرُونَ ﴿٥٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ فَرَقُوا بَيْنَهُمْ وَ كَانُوا
شِيْعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ ۗ إِنَّمَا
أَمْرُهُمْ لَىٰ اللّٰهِ ثُمَّ يَنْبِئُهُم بِمَا
كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٦٠﴾

161. Dimoune ki faire le bien pou gagne disse fois autant, et dimoune ki faire le mal. pou paye li pareil à ça *mal-là*, et pa pou faire banne-là aukène inzistice.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَلِهَا
وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا
مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦١﴾

162. Dire : « En vérité, mo Seignére finne guide moi vers ène simé droite — ène vrai rélizion, rélizion Abraham ki ti tout lé temps incliné vers Allāh. Et li pa ti ène dans banne associatères. »

قُلْ إِنِّي هَدَيْتُنِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ۖ ذَبْنَا قُرَيْشًا مَّا كَانُوا
يَكْفُرُونَ ۖ وَكُنَّا بِرَبِّهِمْ
كَافِرِينَ ﴿٦٢﴾

163. Dire : « En vérité, mo la priére, mo banne sacrifices, mo la vie, et mo la mort, *tout ça* pou Allāh-Même Ki Seignére tout banne lé mondes.

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ
وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٣﴾

164. Li péna aukène associé. Et are ça-même *ki* finne commanne moi et mo premier dans banne ki faire soumission. »

لَا شَرِيكَ لَهُ ۚ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ
الْمُسْلِمِينَ ﴿٦٤﴾

165. Dire *banne-là* : « Esse-ki mo pou serce ène Seignére l'aute ki Allāh alors ki Li Seignére tout banne kit-soze ? Et aukène l'âme pa pou gagne nanrien *par so mauvais actions* sans ki ça pa dans so désavantaze, et aukène *l'âme* portée pa pou saryé fardeau ène l'aute. Ensuite, zot rétour li vers zot Seignére et Li pou informe zotte lor ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

قُلْ أَعْبُدُوا اللَّهَ أَيْدِيكُمْ وَأَعْبُدُوا
رَبَّكُمْ ۚ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا
عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ۚ
ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ
بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٥﴾

166. Et Li-Même Ki finne faire-zotte héritiers la terre et Li finne faire éna parmi zotte dépasse lé zoutes dans niveau zot rang pou ki Li testé zotte dans ça ki Li finne donne zotte. En vérité, to Seignére, Li Rapide dans So pinition. Et, en vérité, Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ
رَفْعًا ۖ بَعْضُكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ
دَرَجَاتٍ ۚ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ
يَسْلُبُونَ كَمَا فِي مَا اٰتٰكُمْ ۚ
وَإِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ الْعِقَابِ ۚ
وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٦﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١

2. Alif Lām Mīm Sād = Mo-Même Allāh, Mo pli conné, Mo expliqué.

التَّصٰٓٔ ۝٢

3. Ça li ène Live ki finne déssanne lor toi - donc pa bizin éna kik malaise dans to la poitrine lor là - pou ki to donne avertissement par ça *moyen-là* et *pou* ki li ène rappel pou banne croyants.

كُتِبَٰٓتُكَ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي
صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ لِتُنذِرَ بِهِ وَذِكْرَىٰ
لِلْمُؤْمِنِينَ ۝٣

4. Suive ça ki finne faire déssanne lor zotte dé la part zot Seignère et pa suive banne lé zaute protectères ki Li. Ène tiguinne-même ki zotte prend compte *avertissement*.

اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا
تَتَّبِعُوا مِمَّنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا
مَّا تَذَكَّرُونَ ۝٤

5. Et comié la villes Nous finne détruire ! Et Nou pinition finne déssanne lor banne *habitants-là* la nuite *dans zot sommeil* ou soi *midi* pendant zot la sieste.

وَكَمْ مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا فَجَاءَهَا
بِأَسْنَابِيئَاتٍ أَوْ هُمْ قَائِلُونَ ۝٥

6. Alors quand Nou pinition ti déssanne lor banne-là, zotte ti nék crié : « En vérité nous banne ki finne mal azir ! »

فَمَا كَانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بِأَسْنَابِئَاتٍ
إِلَّا أَنْ قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ۝٦

7. Et certainement Nous pou pose question banne cotte ti faire envoi *banne Mésazers-là* et certainement Nous pou pose question banne Mésazers-là *oussi*.

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَ
لَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ ۝٧

8. Et certainement avec connaissance Nous pou raconte banne-là *banne faits* et zamais Nous ti absent.

فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِمْ بِعِلْمِهِ وَ مَا كُنَّا
غَائِبِينَ ۝٨

9. Et *pou* banne *actions*, pézé-là ça zour-là li pou zisse. Alors banne ki zot plateaux pou lourd *are* banne *bon actions*, ça banne-là ki pou gagne siccés.

وَالْوِزْنَ يَوْمَئِذٍ بِالْحَقِّ ۗ فَمَنْ
ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ۝٩

10. Et banne ki zot plateaux pou lézé, ça banne-là ki finne cause zot prope la perte parski zotte ti inziste are Nou banne Signes.

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظْلِمُونَ ﴿١٠﴾
وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ ۗ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿١١﴾

11. Et, en vérité, Nous finne établi zotte lor la terre et Nous finne mette pou zotte lor ça *la terre-là zot* moyens pou vive. Mais zotte montré tiguitte reconnaissance.

R2 12. Et, en vérité, Nous finne créé zotte, ensuite Nous finne donne-zotte *zot* formes. Ensuite, Nous ti dire banne anzes : « Soumette are Adam. » Zotte *tout* ti soumette excepté Iblis. Li pa ti ène dans banne ki soumette.

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَكِئَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ ۖ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ ۖ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿١٢﴾

13. *Allāh* ti dire : « Bé ki kit-soze ti empêce toi soumette alors ki Mo ti donne toi l'orde ? » Li ti réponne : « Mo meillère ki li. To finne créé moi are di fé, et To finne créé li are l'arzile. »

قَالَ مَا مَنَعَكَ إِلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ ۗ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ ۖ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ﴿١٣﴾

14. *Allāh* ti dire : « Déssanne dépi là. Li pa convénabe ki to faire arrogant ici. Sorti *dépi là*. Certainement, to ène dans banne dézonorés. »

قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الضَّالِّينَ ﴿١٤﴾

15. Li ti réponne : « Donne-moi ène répit ziska zour cotte banne-là pou réssissité. »

قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٥﴾

16. *Allāh* ti dire : « Certainement to ène dans banne ki finne gagne ène délai. »

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٦﴾

17. Li ti dire : « Parski To finne déclare moi égaré, certainement mo pou posté moi lor To simé droite pou *mo* attaque banne-là ;

قَالَ فِيمَا آغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٧﴾

18. « Alors certainement, mo pou vinne cotte banne-là dépi divant zotte et dépi derrière zotte et dépi zot côté droite et dépi

ثُمَّ لَا تَبِيبُهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَ مِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ ۗ بَلْ لَئِيْمٌ كَذِبٌ ﴿١٨﴾

zot côté gauche et To pou trouve la plipart d'ente banne-là, zotte pa reconnaissant. »

شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ﴿١٨﴾

19. *Allāh* ti dire : « Sorti dépi là, méprisé et répoussé. D'ente ça banne-là, banne ki pou suivre toi, certainement Mo pou remplir l'Enfer are zotte tout. »

قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْمُومًا مَّدْحُورًا لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمَلْنَا جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٩﴾

20. Et « O Adam ! Toi et *oussi* to madame, habite dans zaḡdin-là et manze partout cotte zotte oulé. Mais pa costé cotte ça pied-là sinon zotte pou *compté* dans banne ki azir mal. »

وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَرَوْحُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٠﴾

21. Mais Satan ti mirmire banne mauvais sizestions dans zot *Ié kére* pou ki li révèle zotte ène partie zot banne faiblesses ki caciette dans zotte, et li ti dire : « Zot Seignére pa finne interdire zotte ça pied-là mais parski attention ki zotte vinne dé anzes ou soi ki zotte vive tout lé temps. »

فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وَّرِي عَنْهُمَا مِنْ سَوْآتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَتَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿٢١﴾

22. Et li ti faire serment are zotte dé : « Pou zotte, certainement mo ène dans banne conseillers *sincére*. »

وَقَاَسَمَهُمَا إِيَّايَ كَمَا لَمِنَ التَّوَّابِينَ ﴿٢٢﴾

23. Alors par tromperie, li ti faire zotte-dé tombe *dans l'errére*. Et quand zotte ti goûte pied-là, zot banne faiblesses ti vinne vizibe pou zotte, et zotte ti commence couvert zotte avec impé feuilles zardin-là. Et zot Seignére ti crié zotte, *Li ti dire* : « Esse-ki Mo pa finne interdire zotte ça pied-là ? Et esse-ki Mo pa finne dire zotte ki certainement Satan li ène ennemi déclaré pou zotte ? »

فَدَلَّسَهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفْنَ عَلَيْهِمَا مِنْ ذَرَقِ الْجَنَّةِ وَ نَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقُلْتُ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٢٣﴾

24. Tout lé dé ti dire : « O Nou Seignére ! Nous finne faire nous-mêmes di tort. Et si To pa pardonne nous, et *si* To pa faire-nous miséricorde, certainement nous pou *compté* dans banne perdants. »

قَالَ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٤﴾

25. Li ti dire : « Allé zotte tout dépi-là, zotte pou ennemi ente zotte-mêmes ène are l'aute. Et éna pou zotte lor la terre ène place cotte pou resté et ène provision pou ène certain lé temps. »

قَالَ اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٧٥﴾

26. Li ti dire : « Là-dans zotte pou vive, et là-dans zotte pou mort et dépi là-dans pou faire zotte sorti. »

قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَجُثَمُنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿٧٦﴾

R3 27. O banne zenfants Adam ! En vérité, Nous finne faire vêtement déssanne lor zotte pou caciète zot nidité et pou servi parire. Mais vêtement la droitire, ça même meillère *ki tout*. Ça li impé dans banne Signes Allāh pou ki banne-là prend compte *avertissement*.

يَبْنِي آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا سَائِبًا وَارِي سَوَاتِرَكُمْ وَرِيشَاءَ وَرِبَاسِ التَّقْوَىٰ ذَٰلِكَ خَيْرٌ ذَٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٧٧﴾

28. O banne zenfants Adam ! Zamais pa laisse Satan tente zotte couma li ti faire zot papa-mama sorti dépi dans zardin-là : li ti enlève dé zotte zot vêtement pou montré-zotte zot banne faiblesses. Certainement li et so bande pé guette zotte cotte zotte pa pé trouve banne-là. En vérité, Nous finne faire banne-satans camarades pou banne ki pa croire.

يَبْنِي آدَمَ لَا يَفْتِنَنَّكُمُ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ آبَاؤَكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ يُنَزِّلُ عَنْهُمْ مَائِدَاتٍ سَاهِمًا لِيُرِيَهُمْ مَسَاوِيَّاتِهِمَا إِنَّهُ يَرِيكُمْ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧٨﴾

29. Et quand banne-là commette ène indécence, zotte dire : « Nous ti trouve nou banne papa grand-papas pé faire ça et Allāh-Même Ki finne ordonne nous ça. » Dire : « En vérité, Allāh pa ordonne l'indécence. Esse-ki zotte pé dire lor Allāh ça ki zotte pa conné ? »

وَإِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا آبَاءَنَا وَاللَّهُ أَمَرَنَا بِهَا قُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ اتَّقُوا اللَّهَ عَلَىٰ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٩﴾

30. Dire : « Mo Seignére finne ordonne la zistice. Et concentré zot l'attention correctement *lor Allāh* dans sak *l'occasion* et dans sak *l'endroit* adoration et appelle-Li, avec sincérité pou Li, dans la rélizion. Couma Li ti créé-zotte premier fois, *comme ça même*, vers Li, zotte pou réturné *après la mort*.

قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ هَٰذَا كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴿٨٠﴾

31. Li finne guide ène groupe *lor simé droite*, ène *l'aute* groupe finne mérite l'égarément. En vérité, banne-là finne prend banne satans pou camarades au lié Allāh, et zotte pensé ki zotte *bien* guidé.

فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٣١﴾

32. O banne zenfants Adam ! Prend soin zot parire dans sak *l'occasion* et dans sak l'endroit adoration. Et manzé, boire, mais pa dépasse banne limites. En vérité, Allāh pa content banne ki commette excés.

يَبْنِي أَدَمَ حُدُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣٢﴾

R 4 33. Dire : « Ki sanne-là ki finne interdire parire Allāh Ki Li finne produire pou So banne servitères, et banne bon kit-sozes dépi dans So provision ? » Dire : « Ça, li pou banne croyants dans ça la vie-là et li pou spécialement *pou zotte*, Zour Rézirection. » Coumme ça-même Nous explique clairement banne Signes pou ène pép ki éna connaissance.

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذَلِكَ نَفَصَلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

34. Dire : « Mo Seignére finne interdire sélement banne kit-sozes indécent ki commette ouvertement ou soi en sécret, et *Li finne interdire* pécé et transgression ki pa zistifié et ki zotte associé are Allāh ça pou ki Li pa finne faire déssanne aukène l'autorité et ki zotte dire lor Allāh ça *banne sozes* lor ki zotte péna aukène connaissance. »

قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

35. Et pou sak comminauté éna ène lé temps fixé. Et quand banne-là zot l'hére fixé finne arrivé, zotte pa capave reste ène sél moment en arrière, ni zotte capave alle avant *l'hére fixé-là*.

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِرُونَ ﴿٣٥﴾

36. O banne zenfants Adam ! Si banne Méssazers d'ente zotte-mêmes vinne cotte zotte, banne-là recite zotte Mo banne Signes, alors banne ki azir

يَبْنِي أَدَمَ إِنَّمَا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُضُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي ۖ فَمَنْ اتَّقَىٰ وَ

are droitire et ki faire banne bon actions, banne-là pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

أَصْلَحَ فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣١﴾

37. Et banne ki prend Nou banne Signes pou mensonzes et ki détourne-zotte dé ça avec l'orgueil, ça banne-là ki pou banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٧﴾

38. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki invente ène mensonge conte Allāh ou soi ki prend So banne Signes pou mensonzes ? Ça banne-là ki pou gagne zot part ki finne prescrire ziska ki Nou banne envoyés vinne cotte zotte pou prend zot l'âme. Banne *envoyés-là* pou dire *zotte* : « Cotte ça ki zotte ti pé appelé en dehors Allāh. » Zotte pou réponne : « Nous finne perdi zotte. » Et banne-là pou donne témoignaze conte zotte-mêmes ki zotte ti mécréants.

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۗ أُولَٰئِكَ يَتَنَاوَلُهُمْ نَصِيبُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَهُمْ مَا قَالُوا آيِينَ مَا كُنْتُمْ تُدْعَوْنَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۗ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا الْكَافِرِينَ ﴿٣٨﴾

39. *Alors* Li pou dire *banne-là* : « Rente dans di Fé parmi banne péps banne djinns et banne zommes ki finne devance zotte. » Sak fois ène comminauté pou rente *là-dans*, li pou maudit so comminauté sére *ki même catégorie ki li* ziska ki ène après l'aute, zotte tout, finne arrive là-dans, zot banne-aprés pou dire zot banne-avant : « Nou Seignère ! Ça banne-là finne égare nous, donc donne-zotte double pinition di Fé. » Li pou dire : « Sakène pou gagne double *pinition*, mais zotte pa conné. »

قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ فِي النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعَنَتْ أُخْتَهَا حَتَّىٰ إِذَا دَارَكُوا فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرِبُهُمْ لِأُولِهِمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ ضَلُّونَا فَأْتِيهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِنَ النَّارِ ۗ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٍ وَلَكِنْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

40. Et zot banne-prémiers pou dire zot banne-aprés : « Zotte pa ti éna aukène sipériorité lor nous. Donc goûte pinition-là pou ça *banne mauvais travaux* ki zotte ti faire. »

وَقَالَتْ أُولَهُمْ لِأُخْرِبُهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ ۗ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٤٠﴾

R5 41. En vérité, banne ki prend Nou banne Signes pou mensozes et ki détourne-zotte dé ça avec l'orgueil, banne la portes lé ciél pa pou ouvert pou zotte, et zotte pa pou rente dans Paradis ziska ki ène sameau passe par trou ène zaiguille. Et coumme ça-même Nous paye banne coupabes.

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ لَهُمْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَئِذٍ الْجِبِلَّ الَّذِي خَلُوعًا وَكَذَلِكَ نُجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٣١﴾

42. Dans l'Enfer, ène place finne préparé pou banne-là, et lor banne-là pou éna l'épaissère lor l'épaissère *banne l'obskirités*. Coumme ça-même Nous paye banne inzistes *pou zot actions*.

لَهُمْ فِيهَا جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ ۚ وَكَذَلِكَ نُجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٣٢﴾

43. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions — Nous pa mette lor personne *d'ente ça banne-là* ène fardeau ki en dehors so capacité — ça banne-là ki pou banne habitants Paradis. Zotte pou reste là-dans tout lé temps.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا وِجْرًا وَلَا سُعْرًا ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٣﴾

44. Et Nous pou enlève tout ça ki banne-là capave éna couma rankére dans zot lé kére. Banne la rivières pou coule en bas zotte. Et banne-là pou dire : « Tout louanze pou Allāh Ki finne guide nous vers ça *Paradis-là*. Et si Allāh pa ti guide nous, certainement nous pa ti pou *bien* guidé. En vérité, banne Méssazers nou Seignére finne vinne *cotte nous* are la Vérité. » Et pou annonce zotte : « Ça, li ça Paradis ki finne donne-zotte couma héritaze pou ça ki zotte ti pé faire. »

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍ ۖ وَتَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ ۚ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا ۖ وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنَّ هَدَانَا اللَّهُ ۚ لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلٌ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ۚ وَتُودُوا أَن تَبْلُغُوا الْجَنَّةَ ۚ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٤﴾

45. Et banne habitants Paradis pou crié banne ki dans l'Enfer *pou dire* zotte : « Nous finne trouve vrai ça ki nou Seignére ti promette nous. Esse-ki zotte-oussi zotte finne trouve vrai ça ki zot Seignére ti promette *zotte* ? » Banne-là pou dire : « Oui. » Ensuite ène criére pou proclamé au milié banne-là : « Ki malédiction Allāh tombe lor banne ki faire le mal,

وَتَأَذَىٰ أَصْحَابِ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ النَّارِ ۚ أَن قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا ۚ فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا ۚ قَالُوا نَعَمْ ۚ فَأَذَانٌ مِّنَ اللَّهِ لِقَوْمٍ ۙ أُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾

46. Banne ki empéce *dimounes* suive simé Allāh, et ki serce pou faire li *paraïte* travers, et ki pa croire dans l'Aute lé monde-là !»

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٣٧﴾

47. Et ente zotte dé pou éna ène séparation, et lor banne l'endroits haute dans *Paradis* pou éna banne zommes ki pou réconnaïte tout *dimounes* par zot signes. Et zotte pou crié banne habitants *Paradis pou souhaïte zotte* : « *La paix* lor zotte !» Alors ki banne-là pa *encore* rente là-dans et zotte éna désir *pou faire li*.

وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَّعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمَاهُمْ وَتَادُوا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلِمَ عَلَيْكُمْ تِلْكَ يَدْخُلُوهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٣٨﴾

48. Et quand pou tourne banne-là zot régard vers banne habitants di Fé, zotte pou dire : « *Nou Seignére !* Pa mette-nous are banne ki faire le mal. »

وَلَا ذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

R6 49. Et banne okipants banne l'endroits haute-là pou crié banne *dimounes* ki zotte pou réconnaïte par banne-là zot signes, zotte pou dire : « *Ni zot grand nombre, ni zot l'orgueil* pa finne profite zotte. »

وَنَادَى أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا يَّعْرِفُونَهُمْ بِسِيمَاهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ تُشْكِرُونَ ﴿٤٠﴾

50. « *Esse-ki à propos* banne-là-mêmes ki zotte finne faire serment ki Allāh pa pou faire zotte gagne *So miséricorde ?* » « *O croyants !* Rente dans *Paradis*, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé. »

أَهْوَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَبْنَا لَهُمُ اللَّهُ بَرَحْمَةً أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٤١﴾

51. Et banne habitants di Fé pou crié banne habitants *Paradis zotte pou dire* : « *Verse impé dilo* lor nous ou soi impé dans provision ki Allāh finne donne zotte. » Banne-là pou réponne : « *En vérité, Allāh finne interdire* banne mécréants ça dé *sozes-là*, »

وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ مَا عَلَى الْكُفْرِينَ ﴿٤٢﴾

52. Banne ki ti prend zot rélizion pou ène l'amizement *ki satisfaire* banne *désirs bas* et *ki faire néglize* banne

الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا قَالِیَوْمَ

obzectifis haute et oussi zotte ti prend zot rélizion pou ène zoué et ki la vie ça lé monde-là ti trompe zotte ;» azordi, Nous oussi, Nous pou oublié banne-là couma banne-là ti oublié renconte zot zour ki là et parski banne-là ti pé nié Nou banne Signes.

نَسَلْنَهُمْ كَمَا نَسُوا لِقَاءَ يَوْمِهِمْ هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٥٢﴾

53. Et, certainement Nous finne amène-zotte ène Live ki Nous finne expliqué en détail, avec connaissance, *li* ène guidance et ène miséricorde pou banne dimounes ki croire.

وَلَقَدْ جِئْنَهُمْ بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٣﴾

54. Esse-ki banne-là pé sélement attanne *avertissement-là* so réalisation ? Zour so l'accomplissement pou arrivé, banne ki auparavant ti oublié-ça pou dire : « Certainement banne Mésazers nou Seignére ti vinne are la vérité. Esse-ki nous pou éna banne médiatères ki pou intercède dans nou favère ? Ou soi esse-ki capave faire nous rétourné *lor la terre* pou ki nous faire ène l'aute travail ki ça ki nous ti pé faire-là ? » En vérité, ça banne-là ki finne cause zot prope la perte, et ça ki zotte ti pé fabriqué finne perdi pou zotte.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلَهُ يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلٌ مِنْ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ شَفَعَاءَ فَيَشْفَعُوا لَنَا أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلْ غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ۗ قَدْ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٥٤﴾

R7 55. En vérité, zot Seignére Li Allāh Ki finne créé banne lé ciéls et la terre dans sisse périodes. Ensuite Li finne établi Li lor Trône-là. Li faire la nuitte couvert li zour, alors ki li poursuiwe li *zour-là* avec vitesse. Et *Li finne créé* soleil et la line et banne zétoiles ; finne faire *zotte tout* soumette are So l'orde. Attention ! La création, li So travail et l'autorité *oussi li So travail*. Allāh Ki Seignére tout banne lé mondes Li Béni.

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسْحَرَاتٌ بَأْمَرِهِ ۗ لَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٥﴾

56. Invoque zot Seignére avec himilité et en sécret. En vérité, Li pa content banne ki dépasse banne limites.

ادْعُوا رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٥٦﴾

57. Et pa répanne désorde lor la terre après ki finne mette li dans l'orde. Et invoque Li avec crainte et avec l'espoir. En vérité, miséricorde Allāh li prés are banne ki faire le bien.

وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا
وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ
اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٤﴾

58. Et Li-même ki avoye banne di vents couma ène l'annonce So miséricorde ziska ki zotte transporte ène niaze lourd, *alors* Nous pousse li vers ène rézion mort. Ensuite Nous faire déssanne dilo dépi ça. Alors par ça *dilo-là*, Nous faire sorti tout kalité fruits. Coumme ça-même Nous faire sorti banne morts, pou ki zotte *ki finne gagne avertissement*, prend compte.

وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ
يَدَيْ رَحْمَتِهِ، حَتَّىٰ إِذَا أَكَلْتَ سَحَابًا
ثِقَالًا سَفَّاهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَنْزَلْنَا
بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ مِنْ حُلِّ
الثَّمَرَاتِ، كَذَلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَى
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٥﴾

59. Et ène pays pur, so vézétation sorti *pur* avec permission so Seignère, et ça ki pa pur, nanrien pa sorti *là-dans* excepté ça ki sans valére. Coumme ça-même Nous varié banne Signes pou banne dimounes ki reconnaissant.

وَالْبَلَدِ الطَّيِّبِ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ
رَبِّهِ، وَالَّذِي خَبُثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا
تَكْدِيرًا كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾

R8

60. En vérité, Nous ti avoye Noé cotte so pép. Et li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. Péna pou zotte aukène ki digne d'adoration excepté Li. En vérité, mo pére pou-zotte, pinition d'ène zour terrible. »

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ
يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِن إِلَهٍ
غَيْرُهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٧﴾

61. Banne séfs so pép ti dire : « Certainement, nous trouve toi dans ène l'égarément ki évident. »

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنِّي لَأَنذَرُكَ
فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٥٨﴾

62. Li ti dire : « O mo pép ! Péna aukène l'égarément dans moi, mais mo ène Mèssazer dé la part Seignère tout banne lé mondes ;

قَالَ يَقَوْمِ لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ وَلكِنِّي
رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٩﴾

63. « Mo pé transmette-zotte, banne Mèssazes mo Seignère et mo pé donne-zotte, banne conseils sincère ; et mo conné par Allāh ça ki zotte pa conné.

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنْصَحُ لَكُمْ
وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٠﴾

64. «Esse-ki zotte trouve ça drôle ki ène rappel finne vinne cotte-zotte dé la part zot Seignère par l'intermédiaire ène zomme d'ente zotte pou ki li averti zotte et pou ki zotte vinne banne dimounes droite et pou ki faire-zotte miséricorde?»

أَوْعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَ لِتَتَّقُوا وَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٧﴾

65. Mais zotte ti traite li dé mentère, alors Nous ti sauve li et banne ki ti avec li dans l'Arce, et Nous ti noye banne ki ti prend Nou banne Signes pou menzonzes. En vérité, banne-là ti ène pép avégue.

فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلِكِ وَ أَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿٨﴾

R 9 66. Et cotte banne 'Aad *Nous ti* avoye zot frère Hōūd. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh; péna pou zotte aukène ki digne d'adoration excepté Li. Esse-ki zotte péna *So la* crainte?»

وَإِلَى عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٩﴾

67. Banne séfs mécréants so pép ti dire : « Certainement nous trouve toi dans ène stupidité et certainement nous pensé ki to ène dans banne mentères. »

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرُكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَنظُنُّكَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿١٠﴾

68. Li ti réponne : « O mo pép ! Péna aukène stupidité dans moi; mais mo ène Mèssazer dé la part Seignère tout banne lé mondes.

قَالَ يَقَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَ لَكِنِّي رَسُولٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١١﴾

69. « Mo pé transmette-zotte banne Mèssazes mo Seignère, et mo ène conseiller sincère pou zotte.

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ ناصِحٌ أَمِينٌ ﴿١٢﴾

70. «Esse-ki zotte trouve ça drôle ki ène rappel finne vinne cotte-zotte dé la part zot Seignère par l'intermédiaire ène zomme d'ente zotte pou ki li averti zotte ? Et rappelle quand Li ti faire-zotte héritiers *So banne grâces* après pép Noé et ki Li ti augmente zotte-boucoup dans zot déssendance. Alors mazine banne favères Allāh pou ki zotte réissi. »

أَوْعَجِبْتُمْ أَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِنْ رَبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِنْكُمْ لِيُنذِرَكُمْ، وَ اذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَ زَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَضْطَةً ۗ قَاذِكُرُوا الْآءَ اللَّهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣﴾

71. Banne-là ti dire : « Esse-ki to finne vinne cotte nous pou ki nous adore Allāh Li Tout-Sél et ki nous abandonne ça ki nou banne papa grand-papas ti pé adoré ? Alors améne-nous ça *pinition* are ki to pé menace nous-là si to ène dans banne véridiques. »

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذَرَ
مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتِنَا بِمَا
تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ﴿٧١﴾

72. Li ti dire : « En faite, zotte fine dézà afflizé par pinition et colére dé la part zot Seignére. Esse-ki zotte pou diskite are moi lor banne noms ki zotte et zot banne papa grand-papas finne donné, *banne noms* ki Allāh pa finne faire déssanne aukène l'autorité pou ça ? Alors attanne. Certainement moi oussi *mo* avec zotte dans banne ki pé attanne. »

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ
وَ غَضَبٌ ۖ أَنْجَادِ لُوْنِي فِيْ سَمَآءِ
سَمِيْتُمْوهَا أَنْتُمْ وَ آبَاؤُكُمْ مَّا نَزَّلَ
اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ ۖ فَانْتَظِرُوْا رَاجِعِيْنَ
مَعَكُمْ مِنَ الْمُنتَظِرِيْنَ ﴿٧٢﴾

73. Et, par Nou miséricorde, Nous ti sauve li et banne ki ti avec li et Nous ti coupe racine banne ki ti prend Nou banne Signes pou mensonzes et banne-là pa ti ditout croyant.

فَأَنْجَيْنٰهُ وَالَّذِيْنَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا
وَقَطَعْنَا دَآبِرَ الَّذِينَ كَفَرُوْا بِآيٰتِنَا
وَمَا كَانُوْا مُؤْمِنِيْنَ ﴿٧٣﴾

R 10 74. Et cotte banne Thamōūd, *Nous* ti avoye zot frère Sālēh. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. Péna pou zotte aukène ki digne d'adoration excepté Li. En vérité, ène préve clair dé la part zot Seignére finne vinne cotte zotte. Ça, li samelle Allāh ; pou zotte li ène Signe. Alors, laisse li manze *en paix* lor la terre Allāh. Pa faire li aukène di mal. Sinon ène pinition ki donne boucoup doulére pou attrape zotte ;

وَالَّذِيْنَ تَمُوْدَ أَخَاهُمُ صٰلِحًا ۖ قَالَ يَقُوْمِ
اِعْبُدُوْا اللّٰهَ مَا لَكُمْ مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرُهُ ۗ
قَدْ جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۗ هٰذِهِ
نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ اٰيَةٌ فَذُرُوْهَا تَاْكُلْ
فِيْ اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمْسُوْهَا بِسُوْءٍ
فَيَاْخُذْكُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿٧٤﴾

75. « Et rappelle quand Li ti faire-zotte héritiers *So* banne *grâces* après 'Aad et Li ti établi zotte lor la terre ; lor so banne la plaines, zotte ti construire banne palais et zotte ti pé taille dans banne montagnes *roces dans forme* banne la cazes. Alors mazine banne favéres Allāh. Et pa occasionne trouble lor la terre couma banne séméres désorde. »

وَاذْكُرْ وَاِلَادَآءَ الَّذِيْنَ جَعَلَ لَكُمْ خُلَفَآءَ مِنْۢ بَعْدِ
عَادٍ وَّ بُوَاكُمْ فِي الْاَرْضِ فَتَّخِذُوْنَ
مِنْ سُهُوْلِهَا قُصُوْرًا وَّاَوْتِنِحُوْنَ الْجِبَالَ
بُيُوْتًا ۖ فَاذْكُرُوْا اِلَآءَ اللّٰهِ وَلَا
تَعْتُوْا فِي الْاَرْضِ مُفْسِدِيْنَ ﴿٧٥﴾

76. Banne séfs arrogant d'ente so pép ti dire banne considéré couma faibe - banne ki ti croire d'ente zotte : « Esse-ki zotte conné si *vraimême* Sāléh finne avoyé dé la part so Seignére. » Banne-là ti réponne : « Certainement nous croire dans ça *Méssaze* are ça-même ki finne avoyé li-là. »

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتَضَعُّوا لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ طَبِيعًا مَرْسَلًا مِنْ رَبِّهِ ۗ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٤٦﴾

77. Banne orgueillés ti dire : « Certainement, nous nié ça ki zotte croire là-dans là. »

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي آمَنْتُمْ بِهِ كَفَرُونَ ﴿٤٧﴾

78. Alors banne-là ti coupe zarrets samelle-là et zotte ti désobéir commanement zot Seignére. Et banne-là ti dire : « O Sāléh ! Améne-nous ça, are ki to pé menace nous-là si *vraimême* to ène dans banne *Méssazers*. »

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يُضِلُّهُ أَثِنَاتُنَا بِمَا نَعْبُدُنَا ۖ إِنَّ كُنْتُمْ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٤٨﴾

79. Alors, tremblément dé terre terribe-là ti foudroye banne-là dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves* ki là, plat vente, dans zot la cazes.

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثْمِينَ ﴿٤٩﴾

80. Ensuite, Sāléh li ti détourne-li dé banne-là et li ti dire : « O mo pép ! En vérité, mo finne transmette-zotte *Méssaze* mo Seignére, et mo finne donne-zotte banne conseils sincére, mais zotte pa content banne conseillers sincére. »

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَاقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ التَّصْحِيحَ ﴿٥٠﴾

81. Et *Nous* ti avoyé Lot, quand li ti dire so pép : « Esse-ki zotte commette ça l'indécence ki personne dans lé monde pa ti commette avant zotte ?

وَلَوْ طَأَّ إِذْ قَالَ يَقَوْمِ ۖ إِنَّا نَتُوءُنَ الْفَاحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٥١﴾

82. « Certainement, zotte approche avec passion banne zommes au lié banne madames. En faite, zotte ène pép ki dépasse *tout* banne limites. »

إِن كُنْتُمْ لَتَّائُونَ لِلرِّجَالِ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ ۗ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُشْرِقُونَ ﴿٥٢﴾

83. Et réponse so pép ti ça sélement : « Mette ça banne-là déhors

وَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ ۖ إِلَّا أَنْ قَالُوا

dépi dans zot la ville. En vérité, banne-là zotte banne dimounes ki rode reste pur. »

84. Et Nous ti sauve li are so famille excepté so madame ; li ti dans banne ki ti reste derrière.

85. Et Nous ti faire tombe ène l'espèce la plie lor banne-là. Alors guetté couma ti la fin banne ki faire péccé.

R 11 86. Et Nous ti avoye cotte banne Madian, zot frère Chou'aib. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. Péna pou zotte aukène ki digne d'adoration excepté Li. En vérité, ène Signe clair dé la part zot Seignère finne vinne cotte zotte. Et, quand pé miziré et pé pézé donne plein mizire et bon poids et pa prive banne dimounes banne sozes ki pou zotte dé droit. Et pa répanne désorde lor la terre après ki finne mette li dans l'orde. Ça, li meillère pou zotte, si zotte croyant.

87. « Et pa place zotte dans tout simé pou menace banne ki croire dans Allāh et pou empéce banne-là suive So simé — zotte serce pou faire ça simé-là parasite travers. Et rappelle quand zotte ti tiguutte, Li ti multiplié zotte. Et guetté couma ti la fin banne sémérés désorde !

88. « Et, si éna d'ente zotte, ène groupe ki croire dans ça Mésaze avec ki finne avoye moi-là et ène groupe ki pa croire, alors prend patience ziska ki Allāh zize ente nous. Et Li-Même Meillère d'ente banne zizes. »

PARTIE 9

89. Banne séfs arrogant d'ente so pép ti dire : « O Chou'aib ! Certainement nous pou mette toi dehors dépi dans nou

أَخْرِجُوهُمْ مِّن قَرْيَتِكُمْ ۖ إِنَّهُمْ
أُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ ﴿٨٢﴾

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ ۖ كَانَتْ
مِنَ الْغَافِرِينَ ﴿٨٣﴾

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا ۖ فَانظُرْ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾

وَالِى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۖ قَالَ يَبْقَومُ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِن إِلَهِ غَيْرُهُ ۖ
قَدْ جَاءَ ثُكْمَ بَيْتِنَا مِّن رَّبِّكُمْ فَأَوْفُوا
الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ
أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ
بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ۚ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾

وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ وَ
تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ مَن أَمَنَ بِهِ
وَتَبْخَعُونَهَا ۚ عَوجًا ۚ وَادْكُرُوا إِذْ كُنْتُمْ
قَلِيلًا فَكَثَرْتُمْ ۖ وَانظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾

وَإِن كَانَ طَائِفَةٌ مِّنكُمْ أَمَنُوا
بِالَّذِي أُزِيلَتْ بِهِ وَطَائِفَةٌ لَّمْ
يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ
بَيْنَنَا ۚ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٧﴾

يَا قَالِ الْمَلَائِكَةِ إِنَّا نَكْتَبُ
مِن قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَشْعِيبَ وَ

la ville *toi* et banne ki croire avec toi ou soi zotte rétourne dans nou rélizion !» Li ti dire : « Ki ça ça ! Même ki nous éna répignance *pou ça* !

90. « Si nous rétourne dans zot rélizion après ki Allāh finne sauve nous are ça, certainement là nous pé invente ène mensonze conte Allāh. Et li pa ditout possibe pou nous pou nous rétourne là-dans à moins ki Allāh nou Seignére Li oulé *ça*. Nou Seignére lor connaissance Li englobe tout kit-soze. Dans Allāh-Même nous place *nou* confiance. O nou Seignére ! Donne To décision avec la vérité ente nous et nou pép et Toi To Meillére d'ente banne ki donne décision. »

91. Et, banne séfs mécréant d'ente so pép ti dire : « Si zotte suive Chou'aib, certainement zotte pou banne perdants. »

92. Alors, tremblément dé terre terribe-là ti foudroye banne-là dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves* ki là, plat-vente, dans zot la cazes.

93. Banne ki ti traite Chou'aib dé mentére, zotte couma dire zamais zotte ti habite là. Banne ki ti traite Chou'aib dé mentére, zotte ti banne perdants.

94. Alors li ti détourne li dé banne-là et li ti dire : « O mo pép ! En vérité, mo finne transmette-zotte banne Méssazes mo Seignére et mo finne donne-zotte banne conseils sincére. Alors bé couma mo pou gagne la peine pou ène pép mécréant ?»

R12 95. Et zamais Nous pa finne avoye ène Prophéte dans kik la ville sans ki Nous pa finne attrape so banne habitants

الَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قَرْيَتِنَا أَوْ
لِتَعُودُنَّ فِي مِلَّتِنَا قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا
كَارِهِينَ ﴿٨٨﴾

قَدْ افْتَرَيْتَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا لَئِنْ
عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ بَعْدَ ذَنْبِنَا لَأَلَّهُ مِنهَا
وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ فِيهَا إِلَّا أَنْ
يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ
شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا
رَبُّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا
بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ﴿٩٠﴾

وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
لَئِنِ اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا
لَخَسِرُونَ ﴿٩١﴾

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي
الْعُيُودِ كَالشُعَبِ الْمَيْتِ ﴿٩٢﴾

الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا لَمْ يَكْفُرُوا
فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا
هُمُ الْخَاسِرِينَ ﴿٩٣﴾

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَاقَوْمِ لَقَدْ
أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولِي رَبِّي وَنَصَحْتُ
لَكُمْ فَكَيْفَ أَسَى عَلَى قَوْمِ كُفْرِينَ ﴿٩٤﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّبِيٍّ إِلَّا
أَخَذْنَا أَهْلَهَا بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ

parfois par adversité et parfois par la souffrance pou ki zotte montré himilité.

لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ ﴿٥٥﴾

96. Ensuite, Nous ti sanze zot sition la mizère en bien ziska ki zotte ti népli prend compte so valére et zotte ti dire : « Nou banne papa grand-papas oussi finne conne la mizère et bonhére. » Alors ène coup Nous ti attrape zotte sans ki zotte ti réalisé.

ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ
حَتَّىٰ عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ آبَاءَنَا
الضَّرَّاءُ وَالسَّرَّاءُ فَأَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً
هُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾

97. Et si banne habitants ça banne la villes-là ti croire et azir avec droitire, certainement Nous ti pou ouvert lor banne-là *banne la portes* bénédiction lé ciél et la terre. Mais zotte ti *habité* contrédire ça ki vrai! Alors Nous ti attrape banne-là pou ça ki zotte ti mérité par zot action.

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا
لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ وَلَكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُمْ
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٧﴾

98. Banne habitants banne la villes-là, esse-ki zotte en sékirité conte arrivée Nou pinition cotte-zotte la nuite alors ki zotte pé dormi ?

أَقَامِنَ أَهْلَ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ
بَأْسُنَا بَيَاتًا وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٥٨﴾

99. Esse-ki banne-là en sékirité conte arrivée Nou pinition cotte zotte quand soleil li déza là-haut lor l'horizon, alors ki zotte pé zoué ?

أَوَامِنَ أَهْلَ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا
صُحًىٰ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٥٩﴾

100. Esse-ki ça banne-là en sékirité conte Allāh So plan ? Et personne pa senti li en sékirité conte Allāh So plan, sauf banne dimounes ki perdant.

أَقَامِنُوا مَكْرَ اللَّهِ ۖ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ
اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٠﴾

R 13 101. Esse-ki ça pa servi couma guidance pou banne ki finne gagne la terre en héritaze après so banne *anciens* habitants, ki si Nous oulé, Nous capave attrape banne-là pou zot banne péchés et mette scellé lor zot lé kére. Alors banne-là pa ti pou tanne *ni* comprend nanrien.

أَوْ لَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرْتُدُّونَ الْأَرْضَ مِن
بَعْدِ أَهْلِهَا أَن لَّو تَشَاءُ أَصَبْنَاهُمْ
بِذُنُوبِهِمْ ۖ وَنَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ
فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٦١﴾

102. Ça, li banne la villes, Nous finne raconte toi en partie zot banne nouvelles. Et, en vérité, zot banne Mésazers ti vinne cotte zotte avec banne Signes clair. Mais banne-là pa ti oulé croire parski avant *oussi* zotte ti *habitié* contrédire *banne Mésazers*. Coumme ça-même Allāh mette scellé lor lé kéré banne mécréants.

تِلْكَ الْقُرَى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ
أَنْبَاءِهَا ۖ وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ ۖ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا
كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ ۚ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ
عَلَى قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾

103. Et Nous pa ti trouve cotte la plipart parmi banne-là aukène *respect pou zot* l'engagement. Et certainement Nous ti trouve la plipart parmi banne-là, banne pervers.

وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ ۖ وَإِنْ
وَجَدْنَا أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ ﴿٣٣﴾

104. Ensuite après banne-là, Nous ti avoye Moïse avec Nou banne Signes vers Pharaon et so banne séfs. Banne-là ti traite ça *banne Signes-là* avec inzistice. Donc guette couma ti la fin banne sémères désorde !

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا
إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَظَلَمُوا بِهَا ۖ
فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٤﴾

105. Et Moïse ti dire : « O Pharaon ! En vérité, mo ène Mésazer dé la part Seignère de tout banne lé mondes.

وَقَالَ مُوسَى يُفْرِعَوْنَ لِي رَبِّي رَسُولٌ مِّنْ
رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٥﴾

106. « Li mo, devoir ki mo pa dire nanrien lor Allāh excepté la vérité. En vérité, mo finne vinne cotte zotte avec ène Signe clair dé la part zot Seignère. Alors laisse banne Zenfants Israël alle avec moi. »

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَنْ لَا أَقُولَ عَلَى اللَّهِ لَوْلَا
الْحَقُّ ۖ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ ۖ مِّنْ رَبِّكُمْ
فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٣٦﴾

107. *Pharaon* ti réponne : « Si vrainême to finne vinne avec ène Signe, alors produire li si to pé cause vrai. »

قَالَ إِنْ كُنْتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا
إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٧﴾

108. Alors li ti zette so bâton, et alà ki ène coup li ti *paraîte* ène serpent bien vizibe.

فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٣٨﴾

109. Et li ti rétire so la main *dépi endans so tunique*, et alà ki ène coup li ti *paraîte* blanc pou banne ki ti pé guetté.

وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ
يَلْتَبِئِرِينَ ﴿٣٩﴾

- R 14 110. Banne séfs d'ente pép Pharaon ti dire : « Certainement ça li ène mazicien expert. قَالَ الْمَلَأَمِنْ قَوُّوْهُ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ عَلَیْمٌ ﴿١١٠﴾
111. « Li pé rode mette zotte déhors dépi dans zot pays. » *Lor là Pharaon ti dire* : « Alors ki zotte conseillé. » يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ فَمَا ذَاتَا مُرُونَ ﴿١١١﴾
112. Banne-là ti dire : « Renvoye-li et so frère *pou kik lé temps*, et avoye banne rassembléres dans banne la villes. قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿١١٢﴾
113. « Ki pou améne toi tout *kalité* maziciens experts. » يَأْتُوكَ بِكُلِّ سِحْرِ عَلِيمٍ ﴿١١٣﴾
114. Et banne maziciens ti vinne cotte Pharaon *et banne-là ti dire* : « Certainement pou éna récompense pou nous si nous *sorti* vainkéres. » وَجَاءَ السَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٤﴾
115. Li ti dire ; « Oui et certainement zotte pou dans banne ki rapprocé *are moi*. » قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿١١٥﴾
116. Banne-là ti dire : « O Moïse ! Soi to zetté *avant* ou soi nous, nous banne ki pou zetté *avant* ? » قَالُوا يَمْوَسِيٰرَمَا أَنْ تُلْقِي وَلَا مَا أَنْ تَكُونَ تَحْنُ الْمُلْقِينَ ﴿١١٦﴾
117. Li ti dire : « Zetté *zotte*. » Alors quand banne-là ti zetté, zotte ti ensorcelle li zié banne dimounes, zotte ti impressionne banne-là avec ène la crainte, et zotte ti produire ène grand mazie. قَالَ الْقَوَاهِ فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَزْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرِ عَزِيمٍ ﴿١١٧﴾
118. Nous ti révélé Moïse ça : « Zette to bâton. » Alors ène coup ça ti avale tout - *li ti faire disparaîte tout* semblant ki banne-là ti pé fabriqué-là. وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٨﴾
119. Alors la vérité ti établi, et ça ki banne-là ti pé faire ti sorti fausse. فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٩﴾
120. Et là-bas même, banne-là ti gagne défaite et zotte ti réturné himilié. فَغَلَبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا ضُرْعِينَ ﴿١٢٠﴾

121. Alors banne maziciens ti oblizé tombe dans prosternation.

وَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَجْدًا ﴿٦﴾

122. Banne-là ti dire : « Nous croire dans Seignére tout banne lé mondes.

قَالُوا مَتَى يَأْتِي الْعَلَمِينَ ﴿٧﴾

123. « Seignére Moïse et Aaron. »

رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ﴿٨﴾

124. Pharaon ti dire : « Zotte finne croire dans li avant ki mo finne donne-zotte permission. Certainement ça, li ène complot ki zotte finne manigancé dans la ville pou ki zotte mette so banne habitants déhors dépi-là. Mais zotte pa pou tardé pou conné.

قَالَ فِرْعَوْنُ أَمْسِكُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ لَكُمْ إِيَّاهُ هَذَا لَمَكْرٌ مَكْرَتُمْوهُ فِي الْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُوا مِنْهَا أَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾

125. « Certainement, mo pou coupe zot la main li pied, côté opposé, ensuite mo pou cricifié zotte-tout-ensamme. »

لَا تَطْعَنَ أَيْدِيكُمْ وَأَعْجَلَ كُفُوفَكُمْ مِنْ خَلْفٍ ثُمَّ لَا يُضِلُّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٠﴾

126. Banne-là ti réponne : « Certainement nous pou rétourne vers nou Seignére ;

قَالُوا إِنَّا إِلَى رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿١١﴾

127. « Et to pé tire vengeance lor nous simplement parski nous finne croire dans banne Signes nou Seignére quand ça *banne Signes-là* finne vinne cotte nous. Nou Seignére ! Répanne lor nous la constance et faire nous mort dans ène l'état dé soumission. »

وَمَا تَنْقِمُ مِنْ آلِهَاتِنَا أَنْ أَتَيْنَا بِآيَاتِنَا رَبِّنَا لَمَّا جَاءَنَا ثَنَاءً رَبِّنَا أَفَرِحْنَا بِكُنُفَيْتِنَا صَبْرًا وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾

R15 128. Et banne séfs d'ente pép Pharaon ti dire : « Esse-ki to pou laisse Moïse et so pép libe pou ki banne-là faire désorde dans pays et pou ki zotte abandonne toi et to banne divinités ? » Li ti dire : « Nous pou massacré zot banne garçons et nous pou laisse zot madames vivant. Et certainement nous dans ène position dominant lor zotte. »

وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِ فِرْعَوْنَ اتَّخَذَ مُوسَى وَقَوْمَهُ لِيُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَذَرَكَ وَإِلَهُتَكَ قَالَ سَنُنْقِذُ آبْنَاءَهُمْ وَنَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ ﴿١٣﴾

129. Et Moïse ti dire so pép : « Serce l'aide Allāh et prend patience. »

قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِرَبِّي وَ

En vérité, pays-là li pou Allāh-même. Li donne ça en héritaze dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitéres. Et *bon* la fin li pou banne ki craigne Allāh.

اضِرُّوا مِرَاتِ الْأَرْضِ يَدْعُوْنَ يَوْمَئِذٍ مُّوَدِّعِيْنَ
يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَالْعَاقِبَةُ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾

130. Banne-là ti réponne : « Ti pé persékite nous avant ki to ti vinne cotte nous et *même* après ki to finne vinne cotte nous. » Li ti dire : « Zot Seignére Li pa pou tardé pou exterminé zot ennemis et pou faire-zotte souverains dans pays-là pou ki Li guetté ki façon zotte pou conduire zotte. »

قَالُوا أُوذِيْنَا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَأْتِيَنَا وَ
مِنْ بَعْدِ مَا جِئْتَنَا ۗ قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ
أَنْ يُهْلِكَ عَذَابُكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ
فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾

R 16 131. Et certainement, Nous ti pini pép Pharaon par banne *bananés* la séceresse et la perte dans *zot* fruits, pou ki zotte prend compte *avertissement*.

وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَ
نَقْصِ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٣٣﴾

132. Mais quand kik bonhére ti vinne cotte banne-là, zotte ti dire : « Li pou nous ça. » Et quand kik malhére arrive cotte banne-là, zotte ti blâme Moïse et banne ki ti avec li pou zot mauvais sort. Attention ! *L'orde* pou zot mauvais sort-là li dépanne lor Allāh sélement. Mais la plipart parmi banne-là zotte pa conné. »

فَإِذَا جَاءَ ثَمَرُهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَنَا
هٰذَا ۗ وَإِنْ تُصِيبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا
بِمُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ ۗ أَلَا إِنَّمَا طَعَرْتَهُمْ
عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

133. Et banne-là ti dire : « N'importe ki signe to pou améne-nous pou ki par ça to ensorcelle nous, nous pa pou croire dans toi. »

وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ
لِيُتَّخَرَكُنَا بِهَا ۗ فَمَا نَحْنُ لَكَ
بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾

134. Alors Nous ti avoye lor-zotte tempête, et sauterelles, et li poux et crapauds et di sang; *zotte* ti banne Signes séparé séparé. Là-aussi, banne-là ti montré l'orgueil et zotte ti ène pép ki faire pécé.

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَ
الْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالدَّمَ آيَاتٍ
مُّفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا
قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٣٦﴾

135. Et quand pinition-là ti tombe lor banne-là, zotte ti dire : « O Moïse ! Prié to Seignére pou nous d'après ça ki Li finne promette toi. Si to enlève pinition-

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا
يُمُوسَىٰ اذْءُكُنَّا رَبَّكَ يَمَا عَهْدُ

là are nous, certainement nous pou croire dans toi et certainement nous pou avoye avec toi banne Zenfants Israël. »

عِنْدَكَ ۖ لَكِن كَشَفْنَا عَنْكَ الرِّجْزَ
نُؤْمِنُكَ لَكَ وَ لَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ
بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٣٥﴾

136. Mais quand Nous ti enléve pinition-là are banne-là pou ène lé temps fixé ki zotte ti éna pou arrivé, alà ki zotte ti viole *zot* promesse !

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الرِّجْزَ إِلَىٰ آجَلٍ
هُم بِأَعْيُنِهِمْ إِذْ هُمْ يَنْكُحُونَ ﴿٣٦﴾

137. Alors Nous ti venze Nous are banne-là, Nous ti noye zotte dans la mer parski zotte ti prend Nou banne Signes pou mensonzes et *parski* zotte ti insouciant are ça.

فَانتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي
الْيَمِّ بِآيَاتِنَا وَ بِأَيْتِنَا وَ
كَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿٣٧﴾

138. Et Nous ti faire ki banne dimounes, ki ti considéré couma faibe, hérite pays-là so banne parties l'est et l'ouest ki Nous ti béni ; et ça zoli parole to Seignére ti accompli pou banne Zenfants Israël parski zotte ti montré constance. Et Nous ti détruire tout ça ki Pharaon et so pép ti faire et tout ça banne édifices ki zotte ti construire.

وَ أَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا
يُشْتَرِعُونَ مَشَارِقَ الْأَرْضِ وَمَعَارِبَهَا
الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا ۖ وَ تَمَّتْ كَلِمَتُ
رَبِّكَ الْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ ۚ بِمَا
صَبَرُوا ۚ وَ دَمَرْنَا مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ
فَزَعُونَ وَ قَوْمَهُ ۚ وَ مَا كَانُوا
يَعْرِشُونَ ﴿٣٨﴾

139. Et Nous ti faire banne Zenfants Israël traverse la mer; et banne-là ti arrive cotte ène pep ki ti pé faire dévotions are zot banne idoles. Banne *Zenfants Israël*- là ti dire : « O Moïse ! Faire pou nous ène bondié couma banne bondiés banne-là éna. » Li ti réponne : « En vérité, zotte ène pép ignorant;

وَ جَاءُواَنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ
فَاتُوا عَلَىٰ قَوْمٍ يَعْكِفُونَ عَلَىٰ آصْنَابِهِمْ
لَهُمْ ۖ قَالُوا يَا مُوسَىٰ اجْعَلْ لَنَا آلِهَةً
كََمَا لَهُمْ آلِهَةٌ ۚ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ
تَجَاهِلُونَ ﴿٣٩﴾

140. « En vérité, tout ça ki ça banne-là pé faire, *tout* ça pou détruire. Et tout ça ki banne-là pé faire, li pa servi nanrien. »

إِنَّ هَؤُلَاءِ مُتَّبِعُونَ مَا هُم فِيهِ وَ بَاطِلٌ
مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٠﴾

141. Li ti dire : « Esse-ki mo pou serce pou zotte ène l'aute divinité ki Allāh alors ki Li finne faire-zotte sirpasse tout banne péps ? »

قَالَ أَعْبُدُوا اللَّهَ الَّذِي تَخْتَفُونَ
أَلِهَتَكُمْ ۚ وَ هُوَ
فَضَّلَكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٤١﴾

142. Et, *rappelle* quand Nous ti sappe zotte dépi pép Pharaon ki ti pé tourmente-zotte avec criauté ; banne-là ti pé massacré zot garçons et ti pé laisse zot madames vivant. Et dans ça, ti éna ène grand l'épréve dé la part zot Seignére.

وَأَذِّنْ لِكُلِّ قَوْمٍ نَذِيرًا مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ
يَسْمُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ ۚ يَذَّبُونَ
أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ
وَفِي ذُرِّيَّتِكُمْ بَلَاءٌ مِّنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٣١﴾

R17 143. Et Nous ti prend ène l'engagement trente la nutes are Moïse et Nous ti complète ça par disse *la nutes* pou ki lé temps fixé par so Seignére li complété dans quarante la nutes. Et Moïse ti dire so frère Aaron : « Remplace-moi cotte mo pép et azir en bien, et pa suive simé banne sémères désorde.

وَأَعَدْنَا مُوسَى ثَلَاثِينَ لَيْلَةً
أَثْمَمْنَهَا بِعَشْرِ فِتْنَةٍ مِّمَّاتٍ رَبِّهِ
أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ۚ وَقَالَ مُوسَى لِأَخِيهِ
هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي وَأَصْلِحْ وَلَا
تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٢﴾

144. Et quand Moïse ti vinne dans l'hére ki Nous ti fixé et ki so Seignére ti cause are li, li ti dire : « Mo Seignére ! Montré-moi *Toi* pou ki mo capave guette Toi. » *Allāh* ti réponne « Certainnement to pa pou trouve Moi. Mais guette montagne-là. Si li reste dans so place ; alors to pou capave trouve Moi. » Et quand so Seignére ti manifesté Li lor montagne-là, Li ti faire li vinne la poussière et Moïse ti tombe sans connaissance. Et quand li ti régagne connaissance, li ti dire : « *Toi* To pur, mo tourne vers Toi avec répentance et mo premier dans banne croyants. »

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ
رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنظُرَ إِلَيْكَ ۗ
قَالَ لَن تَرِنِي وَلَكِنِ انظُرْ إِلَى الْجَبَلِ
فَإِنِ اشْتَدَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ تَرِنِي ۚ
فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا
وَخَرَّ مُوسَى صَاحِقًا ۗ فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ
سُبْحٰنَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَ أَنَا أَوَّلُ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٣﴾

145. *Allāh* ti dire : « O Moïse ! En vérité, Mo finne soisir toi lor tout banne dimounes *to l'époque* par Mo banne Mésazez et par Mo parole. Alors attrape ça ki Mo finne donne toi et vinne ène dans banne ki éna reconnaissance. »

قَالَ يَا مُوسَى إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ
بِرِسَالَتِي وَرِبِّكَ لَاحِي ۗ فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ
وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٣٤﴾

146. Et Nous ti écrire pou li, lor banne tablettes, tout kit-soze *ki ti servi* couma recommandation et *Nous ti écrire lor là* ène explication lor tout kit-soze. Alors attrape-ça fort et ordonne to pép

وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَابِ مِن كُلِّ شَيْءٍ
مُّوعَدَةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ ۚ فَخُذْهَا
بِقُوَّةٍ وَ أَمْرًا قَوْمَكَ يَأْخُذُوا

pou adopté dans so l'enseignement so côté pli excellent. Mo pa pou tardé pou montré zotte ça place cotte banne transgrésésères pou resté.

بِأَحْسَنِهَا سَأُوْرِيكُمْ آدَارَ الْفَاسِقِينَ ﴿٣١﴾

147. Mo pa pou tardé pou détourne dé Mo banne Signes l'attention banne dimounes ki azir avec l'orgueil et inzistice lor la terre. Et même ki banne-là trouve tout banne Signes, zotte pa pou croire là-dans. Et même ki banne-là trouve simé bonne conduite, zotte pa pou prend li couma zot simé. Mais si banne-là trouve simé l'errère, zotte pou prend li couma zot simé. Ça li parski banne-là prend Nou banne Signes pou menzonzes et zotte insouciant are ça.

سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِيَ الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِخَيْرِ الْحَقِّ وَإِنْ يَرَوْا كَلِمَآةً لَا يُؤْمِنُوهَا بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوْهُ سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الْعِجْيِ يَتَّخِذُوْهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿٣٢﴾

148. Et banne ki prend Nou banne Signes pou menzonzes et raconte l'Aute lé monde-là oussi, zot banne actions pa servi nanrien. Esse-ki pou paye zotte autrément ki ça ki zotte mérité pou ça ki zotte ti pé faire ?

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَ لِقَاءِ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٨﴾

R18 149. Et, pendant l'absence Moïse, so pép ti fabrique et ti prend pou adoration dépi zot banne ornements ène tel veau ki ti ène lé corps sans la vie ki ti produire ène méglement. Esse-ki banne-là pa trouvé ki ça veau-là pa pé cause are zotte et li pa pé guide zotte lor simé droite ? Banne-là ti prend li pou zot adoration et zotte ti banne transgrésésères.

وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَى مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا آلِهَةً حُورًا لَهُمْ آلِهَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا مَاتَتْ رَأْسًا ظَالِمِينَ ﴿٣٩﴾

150. Et quand banne-là ti gagne rémords et ti trouvé ki zotte ti égaré, zotte ti dire : « Si nou Seignère pa faire-nous miséricorde et Li pa pardonne nous, certainement nous pou compté dans banne perdants. »

وَلَمَّا سُقِطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِن لَّمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٥﴾

151. Et quand Moïse ti rétourne cotte so pép, en colère et dans la peine, li

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ

ti dire : « Li bien mauvais ça ki zotte finne faire dans mo place, dans mo l'absence ! Esse-ki zotte finne rode faire vite concernant l'orde zot Seignére ? » Li ti dépose banne tablettes-là. Li ti attrape so frère par so la tête et li ti risse li vers li. Aaron ti dire : « O garçon mo mama ! En vérité, pép-là ti prend moi pou faibe et zotte ti près pou tué moi. Alors pa faire banne ennemis-là rézouir lor *malhére ki pé arrive* moi et pa mette moi avec banne dimounes inziste ».

أَيْسَافًا ۖ قَالَ يَبُسَسَا خَلَفْتُمُونِي مِنْ
بَعْدِي ۖ أَعَجَلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ ۖ وَالْقِي
الْأَلْوَاۤءِ ۖ وَآخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهَا
إِلَيْهِ ۖ قَالَ ابْنَ أُمَّ إِنَّ الْقَوْمَ
اسْتَضَعَفُونِي ۖ وَكَادُوا يَقْتُلُونَنِي ۖ
فَلَا تُشْمِثُنِي بِآلَاءِ عَادَ وَلَا تَجْعَلَنِي
مِمَّنِ الظَّالِمِينَ ﴿١٥١﴾

152. Moïse ti dire : « O mo Seignére ! Pardonne-moi et mo frère et admette-nous dans To miséricorde. Et To-Même Ki faire miséricorde plisse d'ente banne ki faire miséricorde. »

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَ لِأَخِي ۖ وَآذِخْنَا فِي
رَحْمَتِكَ ۖ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿١٥٢﴾

R 19 153. En vérité, banne ki ti finne prend veau-là pou zot *adoration* ; certainement dé la part zot Seignére, colére et himiliation pou gagne zotte dans la vie ça lé monde-là, Et coumme ça-même Nous pini banne ki invente banne mensonzes.

إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيِّئًا لَهُمْ
غَضَبٌ مِنْ رَبِّهِمْ ۖ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا ۖ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُفْتِرِينَ ﴿١٥٣﴾

154. Et banne ki faire banne mauvais actions et ki ensuite répenté et ki croire; en vérité, après ça aussi, to Seignére Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا
مِنْ بَعْدِهَا ۖ وَآمَنُوا ۖ إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا
لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥٤﴾

155. Et quand colére Moïse finne passé, li ti réprend banne tablettes-là. Et dans texte-là, ti éna ène guidance et ène miséricorde pou banne ki craigne zot Seignére.

وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْغَضَبَ أَخَذَ
الْأَلْوَاۤءَ ۖ وَفِي نُحُوتِهَا هَدًى ۖ وَرَحْمَةٌ
لِلَّذِينَ هُمْ لِأَرْبَابِهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٥﴾

156. Et Moïse ti soisir dans so pép soixante-disse zommes pou Nou rendez-vous. Et quand tremblément dé terre ti sécoué banne-là, li ti dire : « O mo Seignére ! Si To ti oulé, avant même To ti capave détruire banne-là et mo oussi.

وَإِخْتَارَ مُوسَى قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا
رَأْيًا عَدِلًا ۖ فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ
قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ أَهْلَكْتَهُمْ مِنْ قَبْلِ
وَأَنَا مِمَّنْ ۖ وَتَبَا ۖ وَأَنْتَ أَعْلَمُ الْغُيُوبَ ﴿١٥٦﴾

Esse-ki To pou détruire nous à cause ça ki banne imbéciles d'ente nous finne faire ? Li nék ène l'épréve dé To part. Par ça, To zize égaré dimoune ki To oulé et To guide dimoune ki To oulé. To nou Protectére, alors pardonne-nous et faire-nous miséricorde et To-Même Meillère ki tout banne pardonnières.

إِنَّ هِيَ إِلَّا فَتَنَتُكُمُ تَصَدُّ بِهَا مَنْ تَشَاءُ
وَتَهْدِي مَنْ تَشَاءُ ۗ أَنْتَ وَلِيُّنَا
فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا ۗ أَنْتَ خَيْرُ
الْغَافِرِينَ ﴿١٥١﴾

157. « Et écrire pou nous ça ki bien dans ça lé monde-là et dans l'Aute. En vérité, Nous finne vinne vers Toi avec *repentance*. » *Allāh* ti réponne : « Mo pinition, Mo pou faire li tombe lor dimoune ki Mo oulé. Et Mo miséricorde, li répanne lor tout kit-soze, et Mo pou faire ça *miséricorde-là* obligatoire en favére banne ki azir avec droitire et ki paye Zakāte et banne ki croire dans Nou banne Signes –

وَأَكْتُبُ لَكَ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً
وَ فِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُنَا أَرْسَلْنَاكَ بِ
عَذَابٍ أَصِيبُ بِهِ مَنْ أَشَاءُ ۗ وَرَحْمَتِي
وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ ۗ فَسَاخُتُبْهَا
لِلَّذِينَ يُتَّقُونَ ۗ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٢﴾

158. « Banne ki suivre ça Mésaszer-là, ça Prophéte-là ki pa finne appranne lire ki banne-là trouve mentionné dans la Torah et l'Evanzile ki are zotte. Li récommance banne-là faire le bien et li interdire banne-là faire le mal et li permette pou banne-là faire le bien kit-sozes pur et li interdire pou banne-là faire le mal kit-sozes impur, et li enlève zot fardeaux et banne la saines *mauvais coutumes* avec ki zotte ti attacé-là. Alors, banne ki croire dans li, et ki honore li, et ki aide li, et ki suivre ça la limière ki finne déssanne avec li, ça banne-là ki pou réissi. »

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ
الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْتُوبًا
عِنْدَهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ ۗ
يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ
عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ وَ يُضَمُّ عَنْهُمْ
رِضْرَهُمْ وَ الْأَثْلَ الَّتِي كَانَتْ
عَلَيْهِمْ ۗ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ وَعَزَّرُوهُ
وَنَصَرُوهُ وَ اتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ
مَعَهُ ۗ أُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٣﴾

R 20 159. Dire : « O banne dimounes ! En vérité, mo ène Mésaszer *Allāh* vers zotte tout; pou Li-Même royaume banne lé ciéls et la terre. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Li-Même donne la vie et Li donne la mort. Alors, croire dans *Allāh* et So Mésaszer, ça Prophéte-là ki pa finne appranne lire, ki croire dans

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ
إِلَيْكُمْ جَمِيعًا ۗ الَّذِي لَهُ مُلْكُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي
وَ يُمِيتُ ۗ فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَ رَسُولِهِ
النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ

Allāh et dans So banne paroles ; et suive-
li pou ki zotte *bien* guidé. »

كَلِمَتِهِ وَأَتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥١﴾

160. Et parmi pép Moïse, ti éna ène
groupe ki ti pé guide *lé zoutes* avec la
vérité; et par ça moyen-là, banne-là ti pé
faire la zistice.

وَمِنْ قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْتَدُونَ بِالْحَقِّ
وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿٥٢﴾

161. Et Nous ti divise banne-là en
douze tribis, en *douze* péps. Et Nous ti
révèle Moïse quand so pép ti dimanne li
dilo : « Tappe roce-là are to bâton. »
Alors douze la-sources ti sorti dépi là-
dans. Tout banne dimounes ti conné
cotte zot place pou boire. Et Nous ti faire
banne niazes donne banne-là l'ombraze.
Et Nous ti faire déssanne lor banne-là
Manna et Salwā. *Et Nous ti dire* :
« Manze banne kit-sozes pur dans
provision ki Nous finne donne zotte. » Et
banne-là pa ti faire Nous aukène di tort,
mais zotte ti faire zotte-mêmes di tort.

وَقَطَّعْنَاهُمْ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا
أُمَمًا ۗ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى إِذِ
اشْتَقَىٰ قَوْمَهُ إِنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ
الْحَجَرَ فَكَانَ مِثْقَالَ خَيْبَةٍ
عَيْنًا ۗ فَذَعَلَ كُلُّ إِنَاسٍ مِّشْرَبَهُمْ
وَوَلَّوْنَا عَلَيْهِمُ الْعَمَامَ ۗ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ
الْمَنَّٰ وَالسَّلْوٰى ۗ كُلُّوْا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا
رَزَقْنَاكُمْ ۗ وَ مَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا
أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٣﴾

162. Et *rappelle* quand ti dire banne-
là : « Habite ça la ville-là et manze là-
dans cotte zotte oulé. » Et dire :
« Hittatoune ô Allāh ! Ranne *nou*
fardeau lézé, » et rente par la porte
central avec himilité, Nous pou
pardonne-zotte zot fautes. *Et*, en vérité,
Nous pou augmente encore pou banne ki
faire le bien.

وَأَذَقْنَا لَهُمْ الْقَرْيَةَ
وَكُلُّوْا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ
وَقُولُوا حِطَّةٌ ۗ وَادْخُلُوا
الْبَابَ سَجْدًا تَغْفِرُ
لَكُمْ خَطِيئَتِكُمْ سَتَزِيدُ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٤﴾

163. Mais banne transgresséres
parmi banne-là ti sanze ça pou ène parole
l'aute ki ça ki ti dire zotte-là. Alors Nous
ti avoye dépi lé ciél ène pinition lor
banne-là à cause zot mauvais conduite.

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا
غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ
فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
رِجْزًا مِنَ السَّمَاءِ
بِمَا كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿٥٥﴾

R 21

164. Et pose banne-là question lor
ça banne *dimounes* ça la ville ki ti trouve
lor bord la mer-là quand banne-là ti
viole *zot* Sabbat, quand zot poissons ti
vinne cotte zotte zour Sabbat en grand

وَسَأَلَهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ
حَاضِرَةً الْبَحْرِ إِذِ يَعْدُونَ فِي السَّبْتِ
إِذْ تَأْتِيهِمْ حَيْثُ تَأْتِيهِمْ
يَوْمَ سَبْتِهِمْ

quantité *mais zotte pa ti éna droit trapé* ;
 et zour *ki banne-là pa ti faire Sabbat*,
 banne *poissons-là pa ti vinne cotte zotte*.
 Coumme ça-même Nous ti testé zotte
 parski zotte ti banne désobéissants.

شَرَّعَا وَيَوْمَ لَا يَسْئَلُونَ لَا تَأْتِيهِمْ
 كَذَلِكَ ۖ تَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا
 يَفْسُقُونَ ﴿٣٣﴾

165. Et rappelle quand ène groupe
 parmi banne-là ti dire : « Bé ki faire zotte
 pé donne conseil ène pép ki Allāh pou
 alle détruire ou soi *ki Allāh* pou alle pini
 zotte avec ène pinition sévère ? » Banne-
 là ti réponne : « Couma eskize *dé nou*
part vis-à-vis zot Seignére parski nous
finne accompli nou dévoir et li possibe ki
 banne-là adopté la droiture. »

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ
 قَوْمًا ۗ وَاللَّهِ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ
 عَذَابًا شَدِيدًا ۗ قَالُوا مَعذِرَةٌ أَلَى
 رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٣٥﴾

166. Et quand banne-là ti oublié ça
 ki ti faire zotte rappelé-là, Nous ti sauve
 banne ki ti interdire le mal et Nous ti
 attrape banne transgresséres avec ène
 pinition sévère à cause banne actions
 pervers ki zotte ti éna l'habitude faire.

فَلَمَّا نَسُوا مَا دُكِّرُوا بِهِ أَنجَيْنَا
 الَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا
 الَّذِينَ ظَلَمُوا بِعَذَابٍ بَلِيِّسٍ بِمَا
 كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٦﴾

167. Et quand banne-là ti révolté
 conte ça ki ti interdire zotte faire, Nous ti
 dire zotte : « Vinne banne zacots
 méprisés. »

فَلَمَّا عَتَوْا عَن مَّا نُهُوا عَنْهُ قُلْنَا
 لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿٣٧﴾

168. Et rappelle quand to Seignére ti
 proclamé ki certainement ziska zour
 Rézirection, Li pou continié avoye lor
 zotte, banne tel dimounes avec l'autorité
 ki pou inflize-zotte pire pinition-là. En
 vérité, to Seignére Li Rapide dans So
 pinition alors ki Li certainement Bien-
 Pardonnant, Bien-Miséricordié.

وَأذِتَادَن رَبُّكَ لِيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ
 إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَن يَسُومُهُمْ
 سُوءَ الْعَذَابِ ۗ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ
 الْعِقَابِ ۖ وَإِنَّهُ لَكَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٨﴾

169. Et Nous ti divise banne-là en
 banne péps *séparé* lor la terre. Parmi
 banne-là, éna ki ti *banne dimounes* ziste
 et ti éna lé zoutes. Et Nous ti testé banne-
 là are prospérité et are malhére pou ki
 zotte rétourne *vers le bien*.

وَقَطَّعْنَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أُمَّمًا ۗ مِنْهُمْ
 الظَّالِمُونَ ۗ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَلِكَ زَوْ
 بِلُونَهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ لَعَلَّهُمْ
 يَرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾

170. Ensuite banne tels siccésérés ti vinne après banne-là ki *malgré* zotte ti hérite Live-là, zotte prend banne di biens temporaire ça *lé monde* ki inférière-là et zotte dire : « Pou pardonne-nous pou ça. » Mais si banne di biens semblabes vinne cotte zotte, zotte pou prend ça. » Esse-ki pa ti prend l'engazement Live-là are zotte ki zotte pa pou dire nanrien lor Allāh excepté la vérité. Et banne-là ti lire ça ki là-dans ; et Résidence dans l'Aute lé monde-là li meillère pou banne ki azir avec droitire ? Esse-ki zotte pa pou comprend ?

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا
الْكِتَابَ يَا خُدُودَ عَرَضَ هَذَا الْأَدْنَى
وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ يَأْتِيهِمْ
عَرَضٌ مِثْلُهُ يَأْخُذُوهُ ؕ أَلَمْ يُؤْخَذْ
عَلَيْهِمْ مِيثَاقُ الْكِتَابِ أَنْ لَا يَقُولُوا
عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ ؕ
وَالذَّارُ الْأَخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ؕ
أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٤٠﴾

171. Et banne ki attrape fort Live-là et ki observe la Prière ; en vérité, Nous pa pou laisse perdi récompense banne dimounes ziste.

وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ
وَآقَامُوا الصَّلَاةَ ؕ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ
الْمُصْلِحِينَ ﴿١٤١﴾

172. Et rappelle quand Nous ti faire montagne-là versé lor zotte couma dire ène parasol et banne-là ti pensé ki li pé alle tombe lor zotte. « O banne Zenfants Israël ! Attrape fort ça ki Nous finne donne-zotte et rappelle ça ki éna là-dans pou ki zotte capave protégé *conte le mal*. »

وَإِذْ نَتَقْنَا الْجَبَلَ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُ
ظِلَّةٌ وَظَنُّوا أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ ؕ خُذُوا
مَا آمَنَّاكُمْ بِقُوَّةٍ وَّاذْكُرُوا مَا فِيهِ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٤٢﴾

R 22 173. Et rappelle quand to Seignére ti prend dépi dans lé reins zenfants Adam *matière création* banne-là zot déssendance et Li ti faire zotte témoigne conte zot l'âme, » et ti pose question : « Esse-ki Mo pa zot Seignére ? Banne-là ti réponne : « Bien sire et nous donne témoignaze. » Li ti faire coumme ça attention ki zour Rézirection zotte dire : « En vérité, nous pa ti au courant ça *zaffaire-là* »

وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ
ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى
أَنفُسِهِمْ ؕ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ؕ قَالُوا بَلَىٰ
شَهِدْنَا ؕ أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ
إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ ﴿١٤٣﴾

174. Ou soi *attention* ki zotte dire : « Avant, nou banne papa grand-papas mêmes ki ti pé donne associés are Allāh

أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ
قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ ؕ

et nous nous ti *sélement* ène zénération après banne-là. Esse-ki To pou détruire nous à cause ça ki banne mentéres ti faire ?»

أَفْتَهْرِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ ﴿١٤٣﴾

175. Et coumme ça-même Nous explique banne Signes clairement pou ki banne-là rétourné *vers la vérité*.

وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٤٥﴾

176. Et raconte banne-là l'histoire dimoune ki Nous ti donne Nou banne Signes. Mais li ti sorti en dehors ça. Alors Satan ti suive li et li finne vinne *ène* dans banne égarés.

وَإِثْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَاسْتَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿١٤٦﴾

177. Si Nous ti oulé, certainement Nous ti capave élève li par ça *banne Signes là*, mais li ti incline li vers la terre et li ti suive so banne mauvais désirs. Et so cas li couma cas ène li chien. Si to pousse li, éssoufflé li pou laisse so la langue apendant ou soi *si* to laisse li, *là aussi*, éssoufflé, li pou laisse so la langue apendant *après ki li finne bien zappé*. Ça li cas banne dimounes ki prend Nou banne Signes pou mensozes. Alors raconte banne-là, ça banne faits *ki finne arrivé dans lé passé* pou ki zotte réfléçi *lor là*.

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ ۖ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلَ عَلَيْهِ يَلْهَثَ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثُ ۗ ذَٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۗ فَاقْصُصِ الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٤٧﴾

178. Cas ça banne ki ti prend Nou banne Signes pou mensozes, li bien mauvais ! Banne-là ti faire zotte-mêmes di tort.

سَاءَ مَثَلًا لِّلْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَانفُسَهُمْ كَانُوا يَظْلِمُونَ ﴿١٤٨﴾

179. Dimoune ki Allāh guidé, li même li *bien* guidé. Et banne dimounes ki Allāh zize égarés, ça banne-là ki banne perdants.

مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِي ۖ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَا وَلِيَّكَ هُمْ الْخٰسِرُونَ ﴿١٤٩﴾

180. Et, en vérité, Nous finne crée pou l'Enfer boucoup banne djinns et dimounes. Banne-là, zot lé kére li tel ki zotte pa comprend are ça ; zot li zié li tel ki zotte pa trouvé are ça et zot zoreilles li

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ ۗ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ

tel ki zotte pa tandé are ça. Ça banne-là zotte couma bétails, pire *ki* ça, zotte pli égaré encore. Ça banne-là ki banne insouciant.

181. Et pou Allāh-Même tout banne zoli noms, alors appelle-Li par ça *banne noms-là*. Et laisse banne ki dévié are bon simé concernant So banne noms. Banne-là pou payé pou ça ki zotte pé faire.

182. Et parmi ça ki Nous finne crée, ti éna banne dimounes ki ti pé guide *lé zantes* par la vérité et, par ça, banne-là ti faire la zistice.

R23 183. Et banne ki prend Nou banne Signes pou mensoztes, Nous pou attrape zotte, doucement doucement, cotte zotte pa pou même conné.

184. Et, Mo donne banne-là ène délai. En vérité, Mo plan li bien solide.

185. Esse-ki *zamaï* banne-là pa finne réfléçi ki péna aukène folie dans zot compagnon ? Li sélement ène Avertissére ki averti clairement.

186. Esse-ki *zamaï* banne-là pa finne réfléçi lor royaume banne lé ciéls et la terre et lor tout kit-soze ki Allāh finne créé et *lor ça aussi* ki li possibe ki zot lé temps fixé finne costé ? Alors, après ça, dans ki kit-soze banne-là pou croire ?

187. Dimoune ki Allāh zize égaré, péna pou li aukène guide. Et Li pou laisse banne-là dans zot transgression couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

188. Et banne-là pose toi question lor l'Hére *Rézirection-là* : « Quand ça

بِهَارٍ وَلَهُمْ آذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا
أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ
أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿٨١﴾

وَاللَّهُ الْأَسْمَاءُ الْخُسْيَى قَادِعُوهَا بِهَامٍ
وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِمْ
سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٢﴾

وَمَنْ خَلَقْنَا أُمَّةً يَهْدُونَ بِالْحَقِّ
وَبِهِ يَخْدِلُونَ ﴿٨٣﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ
مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾

وَأْمُرْ لَهُمْ رَبِّ إِنْ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٨٥﴾

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِمْ مِّنْ
جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٨٦﴾

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمٰوٰتِ وَ
الْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ ؕ وَ إِنْ
عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ
فِي أَيِّ حَرِيضٍ يَخْتَارُونَ ﴿٨٧﴾

مَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ ؕ وَ
يَذُرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٨٨﴾

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ

pou arrivé ?» Réponne : « Sélement mo Seignére ki éna connaissance lor là. »
 Personne à parte Li ki pou capave manifesté ça dans so lé temps. Li péze lourd dans banne lé ciéls et lor la terre. Li nék pou tombe lor zotte ène coup *sans ki attanne*. Banne-là pose toi question couma dire to bien renseigné lor là. Réponne : « Sélement Allāh Ki éna connaissance lor là ; mais la plipart banne dimounes pa conne ça. »

مُرْسِلَهَا قُلْ إِنَّمَا عَلَّمَهَا عِنْدَ رَبِّي ۚ
 لَا يُجَلِّبُنَهَا يَوْمَ تَقُوتُهَا إِلَّا هُوَ ۗ تَنقَلَّتْ فِي
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمُ إِلَّا بِغَتَّةٍ
 يُسْئَلُونَكَ كَاتِبًا ۖ حَفِيٌّ عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا
 عَلَّمَهَا عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
 لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨٨﴾

189. Dire : « Mo péna pouvoir pou faire mo-même ni le bien ni le mal, sauf ça ki Allāh oulé. Et si mo ti conne l'invizibe, certainement mo ti pou ramasse banne di biens en abondance et le mal pa ti pou touche moi. Mais mo sélement ène Avertissére et ène Portére bon nouvelle pou ène pép ki croire. »

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا
 مَا شَاءَ اللَّهُ ۗ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ
 لَأَسْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ ۗ وَمَا مَسَّنِيَ
 السُّوءُ ۗ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ
 لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٨٩﴾

R24 190. Li-même Ki finne crée zotte d'ène sél être et Ki finne créé dépi ça-même so partenaire pou ki li tourne vers so partenaire pou so tranquillité. Et quand li finne couvert so partenaire, sanne la-là finne faire ène grossesse lézé et li cirkilé are ça. Et quand li finne gagne poids, zotte tout lé-dé prié Allāh zot Seignére zotte dire; « Si To donne nous ène garçon bien portant et vertueux, alors certainement nous pou dans banne ki réconnaissant. »

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ
 وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا
 لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا ۖ فَلَمَّا تَخَشَّسَهَا حَمَلَتْ
 حَمْلًا خَفِيًّا ۖ فَمَرَّتْ بِهِ ۚ فَلَمَّا
 أَثْقَلَتْ دَّعَا اللَّهَ رَبُّهُمَا لِيُن
 آتِيَنَّا صَالِحًا ۖ لَنَكُونَ مِنَ
 الشَّاكِرِينَ ﴿٣٩٠﴾

191. Mais quand Allāh finne donne ça dé-là ène garçon bien portant, zotte attribié banne associés are Li pou ça ki Li finne accorde zotte-là. Mais Allāh Li Bien là-haut are ça ki banne-là associé are Li.

فَلَمَّا أَتَاهُمَا صَالِحًا جَعَلَ لَهُ
 شُرَكَاءَ فِيمَا أُتِيَهُمَا ۚ فَتَحَلَّى اللَّهُ
 عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣٩١﴾

192. Esse-ki banne-là donne Li banne associés ki pa capave créé nanrien alors ki zotte-mêmes zotte finne créé ?

أَيُّشْرِكُونَ مَا لَا يَخْلُقُ شَيْئًا وَهُمْ
 يُخْلَقُونَ ﴿٣٩٢﴾

193. Et ça banne associés-là zotte pa capave aide ni banne-là, ni zotte-mêmes.

وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا
أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٣﴾

194. Et si zotte appelle banne-là vers guidance-là, banne-là pa pou suive zotte. Li pareil pou zotte ki zotte appelle banne-là ou soi ki zotte reste tranquille.

وَأِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ لَا
يَتَّبِعُواكُمْ سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ
أَمْ أَنْتُمْ صَاغِتُونَ ﴿١٩٤﴾

195. Certainement banne ki zotte invoqué en déhors Allāh, banne-là, banne *simpe* servitères couma zotte-mêmes. Alors continié appelle banne-là et laisse banne-là réponne zotte si zotte pé cause vrai.

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ
أَمْثَلُكُمْ قَادِعُوا عَنْهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا
لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٩٥﴾

196. Esse-ki banne-là éna li pieds avec ça-même ki zotte pé marcé, ou soi zotte éna la mains avec ça-même ki zotte pé trapé, ou soi zotte éna li zié avec ça-même ki zotte pé trouvé, ou soi zotte éna zoreilles avec ça-même ki zotte pé tandé ? Dire *banne-là* : « Invoque zot banne associés *ki zotte donne are Allāh*, ensuite faire *zot complot* conte moi et pa donne moi aukène répit.

أَلَمْ هُمْ آذِنُوا يُحْمَلُونَ بِهَا أَمْ لَمْ
أَيْدِي يَبِطْشُونَ بِهَا أَمْ لَمْ أَعْيُنٌ
يُبْصِرُونَ بِهَا أَمْ لَمْ أَدَانٌ
يَسْمَعُونَ بِهَا قُلْ إِذْ عَوَّضْتُمْ كُفْرَكُمْ
ثُمَّ كَيْدُونٍ فَلَا تُنظِرُونَ ﴿١٩٦﴾

197. « En vérité, mo Protectére Li Allāh Ki finne faire déssanne ça Live-là. Et Li protéze banne dimounes ziste.

إِنَّ دَلِيلَ يَ اللَّهِ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ
هُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ ﴿١٩٧﴾

198. « Et banne ki zotte invoqué en dehors Li, banne-là péna aukène pouvoir pou aide zotte ni pou aide zotte-mêmes.

وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا
يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلَا أَنْفُسَهُمْ
يَنْصُرُونَ ﴿١٩٨﴾

199. Et si zotte invite banne-là vers guidance-là, banne-là pa tandé. Et to trouve banne-là pé guette dans to côté, mais banne-là pa trouvé.

وَأِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ لَا يَسْمَعُوا
وَتَرَاهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا
يُبْصِرُونَ ﴿١٩٩﴾

200. Adopté la clémence ô *prophète* et ordonne ça ki convénabe et détourne-toi dé banne ignorants.

حَذِرِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ
عَنِ الْجَاهِلِينَ ﴿٢٠٠﴾

201. Et si Satan faire toi kik mauvais sization, alors dimanne rézise are Allāh. En vérité, Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَأَمَّا يَنْزَغْتِكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ
فَأَسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣١﴾

202. En vérité, banne ki azir avec droite, quand kik sization Satan touce zotte, zotte mazine *Allāh boucoup* ; alors ène coup zotte trouve *banne zaffaires* avec clarté ».

إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَا سَهُمْ
طُفِفَ مِنَ الشَّيْطَانِ تَكَرُّوا فَإِذَا
هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿٣٢﴾

203. Et concernant *banne mécréants*, zot frères *satanique* pou faire zotte enfoncé dans l'errère et zotte pa pou capave diminié nanrien *là-dans*.

وَأَخْوَانُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ
لَا يُقْصِرُونَ ﴿٣٣﴾

204. Et quand *parfois* to pa vinne cotte banne-là avec kik *nouveau* Signe, banne-là dire : « Bé ki faire to pa fabrique li. » Dire : « Mo sélement pé suive ça ki finne révèle moi dé la part mo Seignére. Ça, li banne Signes ki donne clarté, dé la part zot Seignére, *li* ène guidance et ène bénédiction pou ène pép ki croire. »

وَإِذَا لَهُمْ نَبَأٌ بِآيَةٍ قَالُوا لَوْ
لَا اجْتَبَيْتُمَا قُلُوبَنَا لَمَا أَتَيْنَا مَا يَدْعُنَا
إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ ۗ هَذَا بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ
وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٤﴾

205. Et quand le Coran pé récitè, écoute ça avec attention et reste tranquille pou ki faire-zotte miséricorde.

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ
وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٣٥﴾

206. Et rappelle to Seignére dans to lé kère avec himilité et la crainte et à voix basse matin et soir et pa vinne ène dans banne néglizents.

وَإِذْ كَرِهْتَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا
وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ
وَالْأَصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٣٦﴾

207. En vérité, banne ki prés are to Seignére, zotte pa montré l'orgueil dans So adoration, mais zotte célébré So saintété et zotte prosterné divant Li.

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
عَنِ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ وَكَه
يَسْجُدُونَ ﴿٣٧﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Banne-là pose toi question lor banne butins *gagné dans la guére*. Dire : « Banne butins *la guére*, zotte pou Allāh et le Mésazzer. Donc craigne Allāh. Et faire l'entente ente zotte. Et obéir Allāh et So Mésazzer si zotte croyants. »

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ ۗ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ ۚ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝۲

3. Banne croyants zotte sélement banne ki, quand mentionne *nom* Allāh, zot lé kéré tremblé; et quand récite zotte So banne Signes, ça augmente zot la foi et zotte place *zot* confiance dans zot Seignére,

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۝۳

4. Banne ki observe la Priére et ki dépense dans provision ki Allāh finne donne zotte.

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَرَأَىٰ دَرَجَتَهُمْ يُنْفِقُونَ ۝۴

5. Ça banne-là ki banne vrai croyants. Banne-là pou éna banne dégrés *élevé* cotte zot Seignére, et *oussi* pardon et ène provision honorabe.

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۗ لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝۵

6. Banne-là zot la foi li ène tel *vérité* ki pareil couma to Seignére ti faire toi sorti dépi dans to la caze avec la *vérité* alors ki ène groupe banne croyants certainement zotte ti éna *répignance* pou ça.

كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَرِهُونَ ۝۶

7. Banne *mécéants*-là diskite are toi concernant la *vérité* après ki li finne vinne clair, couma dire pé pousse zotte vers la mort tandisse ki zotte pé trouve la *mort*-là.

يَجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ ۗ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ۝۷

8. Et *rappelle* quand Allāh ti promette zotte ki ène dans ça dé groupes-là pou vinne pou zotte, et zotte, zotte ti pé

وَإِذْ يَعِدُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدَّدُونَ أَنْ لَا تُغَيَّرَ ذَاتَ

souhaité ça *groupe* ki péna capacité nuire-là vinne pou zotte. Et Allāh ti oulé établir la Vérité par So banne paroles et *Li ti oulé* coupe racine banne mécréants,

9. Pou ki Li établir la Vérité et *pou ki Li* détruire ça ki fausse malgré ki banne coupabes ti détesté ça.

10. *Rappelle* quand zotte ti pé implorer l'aide zot Seignère, et Li ti accepté zot réquête, *Li ti dire* : « En vérité, Mo pou aide zotte avec mille anzes *ki pou vini* ranzées lor ranzées.

11. Et Allāh ti faire ça sélement couma ène bon nouvelle *pou zotte* et pou ki zot lé kéré gagne tranquillité par ça, alors ki pa *ti éna* aukène aide excepté dé la part Allāh. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

R2 12. *Et rappelle* quand Li ti faire zotte tombe dans ène ti sommeil couma ène *signe* sékirité dé So part et Li ti faire déssanne lor zotte dépi lé ciél dilo pou ki, par ça, Li pirifié zotte et ki Li éloigne impureté Satan are zotte, et pou ki Li fortifié zot lé kéré et ki, par ça, Li ranne ferme zot pas.

13. *Rappelle* quand to Seignère ti révèle banne anzes ça : « Mo avec zotte. Donc faire banne croyants vinne ferme. Mo pou mette la terrère dans lé kéré banne ki pa croire. Alors donne *banne-là* coups là-haut li cou et donne *banne-là* coups lor extrémités zot lé doigts.

14. Ça li parski banne-là ti pé oppose Allāh et So Mésazer, et banne ki oppose Allāh et So Mésazer, alors, en vérité, Allāh Li Sévère dans So pinition.

الشُّوَكَةَ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ
أَنْ يُحَقِّقَ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَيَقْطَعَ
ذَائِرَ الْكُفْرَيْنِ ۝٦

لِيُحَقِّقَ الْحَقَّ وَ يَمْحَقَ الْبَاطِلَ وَ لَوْ
كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۝٧

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ
لَكُمْ رَبِّي مُؤَدِّمًا بِأَلْفِ مِائَةٍ
مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُرَدِّدِينَ ۝٨

وَ مَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرًا وَ لِتَطْمَئِنَّ
بِهِ قُلُوبُكُمْ ۝ وَ مَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ
اللَّهِ ۝ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝٩

إِذْ يُغَشِّيكُمُ الْغَاسِقَاتُ أَمَّاتٌ وَ نُهُ
يُنزَّلُ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءٌ
لِيُطَهِّرَكُم بِهِ وَ يذْهَبَ عَنْكُمُ رِجْسَ
الشَّيْطَانِ وَ لِيَرْبِطَ عَلَى قُلُوبِكُمْ وَ
يُثَبِّتَ بِهِ الْأَقْدَامَ ۝١٠

إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنْ يَنْزِلَ
عَلَيْكُمْ فِي الْغَمِّ ۝ فَانزِلُوا أَمْثُلًا
فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ
فَأَضْرِبُوا قُوفَ الْأَعْتَاكِ وَ اضْرِبُوا
مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ۝١١

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاكَرُوا اللَّهَ وَ رَسُولَهُ ۝ وَ
مَنْ يُشَاكِرْ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ فَإِنَّ اللَّهَ
شَدِيدُ الْحَقَابِ ۝١٢

15. Alà zot *pinition* ! Alors goûte li et *conné* ki pou banne mécréants éna *pinition* di Fé.

ذُرِّكُمْ قَدْ وَقُوهُ وَ أَنْ لِلْكَافِرِينَ
عَذَابُ النَّارِ ﴿١٥﴾

16. O banne ki croire ! Quand zotte trouve-zotte faire face are ène grand l'armée banne mécréants, pa tourne lé dos are banne-là.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ
الَّذِينَ كَفَرُوا ذَهَبًا فَلَا تُؤَلُّوهُمْ
الْأَكْذَابَ ﴿١٦﴾

17. Et dimoune ki ça zour-là pou tourne lé dos are banne-là, à moins ki dans tactic la guére, *li* sanze *so* côté, ou soi pou ki *li* alle zoënne ène *l'aut* *so* groupe, alors certainement li pou attirer colére Allāh *lor li*. Et so place cotte pou resté, li pou l'Enfer. Et li bien mauvais ça destination-là !

وَمَنْ يُؤَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّيْلَةٌ إِلَّا مَتَّحِرِينَ
لِقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزِينَ إِلَىٰ فِتْنَةٍ فَلَاحِ
بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَمَا لَهُمْ مِنْهُمْ
بِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٧﴾

18. Pa zotte ki ti tué banne-là, mais Allāh *Li-Même* Ki ti tué banne-là. Ène *poignée gravié-là*, pa toi ki ti avoyé quand to ti avoyé ô *Mohammad* ! Mais Allāh *Li-Même* ti avoyé pou ki *Li* accorde banne croyants ène l'épréve dé *So* part - ène excellent l'épréve. En vérité, Allāh *Li Bien-Tandé*, *Li Conne-Tout*.

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَ
مَا كَانُوا يَشْعُرُونَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ
رَهِيمٌ ذُو رَحْمَةٍ لِّبَنِي الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ
بَلَاءٌ حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨﴾

19. Alà couma ti zot *sitation* et *conné* ki Allāh certainement pou affaibli plan banne mécréants.

ذُرِّكُمْ وَ أَنْ اللَّهَ مُؤْتِنٌ كَثِيرٌ
الْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾

20. O *croyants* ! Si zotte pé dimanne la victoire, alors la victoire finne vinne cotte zotte. Et ô *banne ki nié* ! Et si zotte rénoncé, li pou meillère pou zotte. Mais si zotte rétonné *avec zot messancetés*, Nous oussi Nous pou rétonné *avec Nou pinition* et zot groupe, nombré couma li été, li pa pou capave servi zotte nanrien et *conné* ki Allāh *Li* avec banne croyants.

إِنْ تَشْتَفِئُوهُمْ فَاقْدُوا جَاءَكُمْ الْفَتْحُ
وَ إِنْ تَنْتَهُوا فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَ إِنْ
تَعُودُوا نَعُدْ وَ لَنْ تُغْنِي عَنْكُمْ
فِيئَتِكُمْ شَيْئًا وَ لَوْ كَثُرَتْ ۗ وَ أَنْ اللَّهَ مَعَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾

R 3 21. O banne ki croire ! Obéir Allāh et *So* *Méssazer* et pa détourne zotte dé li, alors ki zotte pé tanne *so l'orde*.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ
رَسُولَهُ وَ لَا تَوَلُّوا عَنْهُ وَ أَنْتُمْ
تَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾

22. Et pa vinne couma banne ki ti dire : « Nous finne tandé, » mais zotte pa tandé.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٢﴾

23. En vérité, selon Allāh, banne ki pire parmi tout banne zanimaux, zotte banne sourdes, banne miéts ki pa servi zot l'esprit.

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٢٣﴾

24. Et si Allāh ti trouve kik bien dans banne-là, certainement Li ti pou faire banne-là tandé, et même si *astére* Li faire banne-là tandé, zotte pou tourne figure *are ça* avec répnance.

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

25. O banne ki croire ! Réponde l'appel Allāh et le Mésazer quand li appelle zotte pou ki li donne-zotte la vie et conné ki Allāh Li place Li ente l'homme *so l'esprit* et *so lé kére* et *conné* ki zotte pou rassemblé vers Li.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ إِلَهُ تَخْشَوْنَ ﴿٢٥﴾

26. Et craigne ça calamité-là ki pa tombe zisse lor banne inzistes d'ente zotte et conné ki Allāh Li Sévére dans *So pinition*.

وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٦﴾

27. Et rappelle quand zotte ti tiguutte, ti prend zotte pou faibe lor la terre *et* zotte ti pére ki dimounes enléve zotte, mais Li ti donne-zotte réfize et Li ti fortifié zotte avec *So l'aide* et Li ti donne-zotte provision dépi banne sozes pur pou ki zotte reconnaissant.

وَإِذْ كُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ نَحَا فُونَ أَنْ يَتَّخِطُّكُمْ النَّاسُ فَأَوْكُمْ وَأَيْدِيكُمْ يَنْصُرُهُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٧﴾

28. O banne ki croire ! Pa trahir Allāh et le Mésazer, alors ki *bien souvent* zotte trahir dépôts sacré ki finne confié zotte alors ki zotte conné *ki ça li trahison ça*.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَتَخُونُوا أَمْنِيَكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

29. Et conné ki zot di biens et zot zenfants *tout ça* ène l'épréve *pou zotte* et *conné* ki cotte Allāh éna ène grand récompense.

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا آمَاكُمُ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٩﴾

R 4 30. O banne ki croire ! Si zotte éna la crainte Allāh, Li pou donne-zotte ène distinction et Li pou débarasse zotte are zot banne mauvais et Li pou pardonne zotte. Et Allāh Li posséde la grâce immense.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ
يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٣٠﴾

31. Et *rappelle* quand banne mécréants ti faire complot : *soi* ki zotte emprisonne toi, *soi* zotte tué toi, *soi* zotte mette toi déhors *dépi dans pays*. Et banne-là ti pé comploté et Allāh *oussi* ti pé faire *So plan pou faire banne-là pa réissi* et Allāh Li Meillère dans banne ki faire plan.

وَأَذِ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِيُثْبِتُوكَ أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ
يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ
وَاللَّهُ خَبِيرٌ الْمَا كَرِينِ ﴿٣١﴾

32. Et quand récite banne-là Nou banne versets, banne-là dire : « Nous finne tandé. Si nous oulé, nous capave dire *paroles* pareil coumme ça. Ça li simplément banne zistoires banne dimounes longtemps. »

وَإِذَا تُثْلَى عَلَيْهِمْ أَيْتُنَا قَالُوا
قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ
هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ
الْأَوَّلِينَ ﴿٣٢﴾

33. Et *rappelle* quand banne-là ti dire : « O Allāh ! Si ça li la vérité dé To part, alors faire tombe lor nous dépi lé ciél ène la plie roces, ou soi améne lor nous ène pinition ki donne boucoup doulére. »

وَإِذَا قَالُوا اللَّهُمَّ إِنَّ كَانَ هَذَا
هُوَ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ
عَلَيْنَا حِجَابًا مِنَ السَّمَاءِ وَإِئْتِنَا
بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٣﴾

34. Et li pa dans Allāh *So mazesté* ki Li pini banne-là alors ki to présent parmi zotte. Et li pa dans Allāh *So mazesté* ki Li pini banne-là alors ki zotte pé serce pardon.

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ
فِيهِمْ وَمَا كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ
وَهُمْ يَسْتغْفِرُونَ ﴿٣٤﴾

35. Et bé ki eskize banne-là éna pou ki Allāh pa pini zotte alors ki zotte empéce *dimounes* alle la Mosquée Sacré tandisse ki zotte pa so *vrai* gardiens ? So *vrai* gardiens, zotte sélement banne ki azir are droitire. Mais la plipart parmi banne-là pa conné.

وَمَا لَهُمْ آلَا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ وَهُمْ
يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَ
مَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ إِنْ أَوْلِيَاؤُهُ إِلَّا
الْمُتَّقُونَ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾

36. Et banne-là, zot la prière cotte la Caze Allāh, li sélement *ki zotte sifflé*, et *ki zotte* tappe la mains. Alors goûte pinition-là à cause zot mécréance.

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا مُكَاءً وَتَصَدِيَةً، فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٦﴾

37. En vérité, banne mécréants, zotte dépense zot di biens pou ki zotte empéce *dimounes* suive simé Allāh. Alors zotte pou continié dépense ça *dans ça façon-là* et ça, pou faire zotte lamenter *parski zotte pa pou réissi*; ensuite zotte pou conne défaite *total*. Et pou rassemblé banne ki pa croire dans l'Enfer;

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ، فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ﴿٣٧﴾

38. Pou ki Allāh sépare banne mauvais are banne bons et Li mette banne mauvais, éna là-dans lor lé zoutes, et Li entasse zotte tout ensamme, ensuite Li zette zotte dans l'Enfer. Ça banne-là ki banne perdants.

لِيُمَيِّزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضَهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُ فِي جَهَنَّمَ، أُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿٣٨﴾

R5 39. Dire banne mécréants ki si zotte arrêté *are zot banne messancetés*, pou pardonne zotte ça ki finne passé, mais si zotte rétourné *là-dans*, certainement, finne passé *divant zotte*, l'exempe banne *dimounes* ki ti avant zotte *et ki ti couma zotte*.

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوْا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ وَإِنْ يَعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾

40. Et combatte banne-là ziska ki tout persékition arrêté et ki la rélizion li pou Allāh totalement. Alors si banne-là arrête *are zot persékition*; en vérité, Allāh sirveille bien ça ki banne-là faire.

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ، فَإِنِ انْتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾

41. Et si banne-là tourne lé dos, alors *ô banne croyants*! conné ki Allāh Li zot Protectére. Li Excellent couma Protectére et Li Excellent couma Aide!

وَإِن تَوَلَّوْا فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلٰكُمْ، نِعْمَ الْمَوْلٰى وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٤١﴾

PARTIE 10

42. Et conné, ki tout butin ki zotte gagné *dans la guére*, so ène cinquième li

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوا اَتَمَّ اَعْنَتِكُمْ مِنْ شَيْءٍ

pou *servi rélizion* Allāh, et pou le Mésazer et pou banne parents proce et pou banne orphélins et pou banne pauvres et pou banne voyazéres, si *ô banne croyants!* zotte croire dans Allāh et dans ça ki Nous ti faire déssanne lor Nou servitière ça Zour *Li ti faire distinction ente banne croyants et banne mécréants*, ça zour dé l'armées-là ène ti rencontre l'aute. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

قَاتَ لِلَّهِ حُُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ وَ لِرِزَى الْقُرْبَى وَ الْيَتْمَى وَ الْمَسْكِينِ وَ ابْنِ السَّبِيلِ ۗ إِنْ كُنْتُمْ أَمْنَتْمْ بِاللَّهِ وَ مَا أَنْزَلْنَا عَلَى عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّقَى الْجَمْعِن ط وَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٣﴾

43. Quand zotte ti lor côté pli prés *are vallée-là* et banne-là ti lor côté pli éloigné et caravane ti pli bas ki zotte. Et si zotte, *et banne ennemis-là*, zotte ti faire ente zotte ène promesse ferme *pou la guére*, malgré ça, *pou satisfaire zot prope zintérêts*, zotte pa ti pou tombe d'accord lor *fixé zour et l'hére*. Mais li *ti arrive coumme ça* parski Allāh ti éna pou décide ça ène zaffaire ki ti éna pou accompli-là, pou ki banne ki finne condamné pou détruire, zotte détruire sélon ène préve clair et *pou ki* banne ki mérite sirvive, zotte sirvive sélon ène préve clair. Et, en vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَ هُمْ بِالْعُدْوَةِ الْقُصْوَى وَ الرِّكْبِ أَسْفَلَ مِنْكُمْ ط وَ لَوْ تَوَاعَدْتُمْ لِأَخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيْعِدِ ۗ وَ لَكِن لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا ۗ لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَ يُحْيِيَ مَنْ حَيَّ عَنْ بَيِّنَةٍ ط وَ إِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٣﴾

44. Et *rappelle*, quand Allāh ti montré toi dans rêve *ki* banne-là tiguutte. Et si Li ti montré toi banne-là boucoup, certainement zotte ti pou flancé et zotte ti pou en désaccord lor ça zaffaire *important-là*. Mais Allāh ti donne-zotte délivrance. En vérité, Li conne bien ça ki éna dans *zot lé kére*.

إِذْ يُرِيكُهُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا ط وَ لَوْ أَرَاكُمْ كَثِيرًا لَفَشَلْتُمْ وَ لَتَنَارَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ ۗ وَ لَكِنَّ اللَّهُ سَلَّمَ ط إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٤﴾

45. Et *rappelle* quand zotte ti trouve-zotte face à face *pou la guére* Li ti faire banne-là paraîte tiguutte dans zot regard et Li ti faire zotte paraîte tiguutte dans regard banne-là pou ki Li accompli ça zaffaire ki finne déza décrété. Et vers Allāh *ki* pou rétourne tout banne zaffaires.

وَ إِذْ يُرِيكُمْوَهُمْ إِذِ التَّقِيْمَتُمْ فِيْ أَعْيُنِكُمْ قَلِيْلًا وَ يُقِلُّكُمْ فِيْ أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَ رَأَى اللَّهُ عَجْرَةَ رُجْعِ الْأُمُورِ ﴿٣٥﴾

R 6 46. O banne ki croire ! Quand zotte trouve zotte faire face avec ène l'armée *ennemi*, reste ferme et mazine Allāh boucoup pou ki zotte réissi.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٦﴾

47. Et obéir Allāh et So Mésazer et pa dispité ente zotte, sinon zotte pou flancé et zotte pou perdi zot la force. Et montré l'endurance. En vérité, Allāh Li avec banne ki montré l'endurance.

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَتَّخِذُوا فِتْنَةً فَتَقْسَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٣٧﴾

48. Et pa vinne couma ça banne ki ti sorti dépi dans zot la cazes pou vante zot prope mérites *lor zot banne exploits* et pou ki dimounes guette zotte et ki ti empéce *dimounes* suive simé Allāh. Et Allāh Li encercelé tout ça ki banne-là faire.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطْرًا وَرَأْيِ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَحْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٣٨﴾

49. Et quand ène *dimoune avec l'esprit Satan* ti faire banne-là zot banne actions *paraîte zoli* pou zotte et li ti dire : « Azordi personne parmi banne dimounes pa pou gagne la victoire *lor zotte* et certainement mo zot protectére. » Et quand dé l'armées-là ti trouve zotte face à face, li ti tourne *lor so talons* et li ti dire : « Certainement mo péna nanrien pou faire are zotte. Certainement mo trouvé ça ki zotte pa trouvé. Certainement mo pére Allāh. Et Allāh Li Sévère dans So pinition. »

وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَكُمْ فَكَلِمَاتٍ أَلْفَتْنِ يَنْكَصُ عَلَى عَقَبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِنْكُمْ إِنِّي أَزِي مَا لَا تَكْرَهُنَّ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٣٩﴾

R 7 50. *Rappelle* quand banne hypocrites et banne ki éna ène maladie dans zot lé kére ti dire : « Banne-là, zot rélizion finne trompe zotte. » Et dimoune ki place so confiance dans Allāh, en vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ غَرَّهُمْ آلَاءُ اللَّهِ إِنَّهُمْ وَ مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٥٠﴾

51. Et si to ti capave trouvé *to ti pou trouvé* quand banne anzes prend l'âme ça banne mécréants-là, zotte tappe banne-là zot visazes et zot lé dos *et zotte dire banne-là* : « Goûte pinition la Fournaise *l'Enfer*.

وَلَوْ تَرَى إِذْ يَتَوَكَّلُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى الْمَلَائِكَةِ يَضْرِبُونَ دُجُوهَهُمْ وَأَذْبَارَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٥١﴾

52. « Ça, li à cause ça ki zot la mains finne avoye divant zotte alors ki Allāh pa ditout inziste are So banne servitères. »

ذٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ اَيْدِيكُمْ وَاَنَّ اللّٰهَ
لَيْسَ بِظَلّٰمٍ لِّلْعٰبِدِۙ ﴿٥٢﴾

53. Zot *sitation li* couma *sitation* pép Pharaon et banne ki ti avant banne-là. Zotte ti nié banne Signes Allāh. Alors Allāh ti attrape zotte pou zot banne péchés. En vérité, Allāh Li Bien-Fort, Li Sévère dans So satiment.

كَذٰبٍ اِلٰى فِرْعَوْنَ ۗ وَاَلَّذِيْنَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَفَرُوْا بِآيٰتِ اللّٰهِ فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ
بِذُنُوْبِهِمْ ۗ اِنَّ اللّٰهَ قَوِيٌّ شَدِيْدٌ
الْعَقَابِۙ ﴿٥٣﴾

54. Ça, li parski Allāh zamais pa sanze ène bienfait ki Li finne accorde ène pép ziska ki banne-là zotte-mêmes zotte sanze l'état zot l'âme. Et rappelle ki, en vérité, Allāh Li Bien-Tandé et Li Conne-Tout.

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً
اَنْعَمَهَا عَلٰى قَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا
بِاَنْفُسِهِمْ ۗ وَاَنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌۙ ﴿٥٤﴾

55. Zot *sitation li* couma *sitation* pép Pharaon et banne ki ti avant banne-là. Zotte ti prend banne Signes zot Seignère pou mensonzes. Alors Nous ti détruire zotte pou zot banne péchés. Et Nous ti noye pép Pharaon. Et banne-là zotte-tout ti banne transgressères.

كَذٰبٍ اِلٰى فِرْعَوْنَ ۗ وَاَلَّذِيْنَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَذَّبُوْا بِآيٰتِ رَبِّهِمْ
فَاَهْلَكْنٰهُمْ ۗ بِذُنُوْبِهِمْ ۗ وَاَعْرَفْنٰآ
اِلٰى فِرْعَوْنَ ۗ وَكُلُّ كٰنُوزٍ اٰظِلِمِيْنَۙ ﴿٥٥﴾

56. En vérité, selon Allāh, banne pires dans banne créatires, zotte banne ki ingrat; donc zotte pa croire,

اِنَّ شَرَّ الدّٰوَابِّ عِنْدَ اللّٰهِ الَّذِيْنَ
كَفَرُوْا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَۙ ﴿٥٦﴾

57. Ça banne avec ki to ti faire ène pacte; ensuite sak fois banne-là viole zot l'engagement sans aukène crainte.

الَّذِيْنَ عٰهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُوْنَ
عَهْدَهُمْ فِيْ كُلِّ مَرَّةٍ ۗ وَهُمْ لَا يَتَّقُوْنَۙ ﴿٥٧﴾

58. Et si, dans la guère, to engazé are banne-là face à face, faire ène manière ki, par *banne coups bien dir* ki banne *divant-là pou gagné*, banne ki derrière banne-là *zotte oussi* dispersé pou ki li possibe pou banne-là prend compte *avertissement*.

فَاِذَا تَشَقَّقْتَهُمْ فِى الْحَرْبِ فَشَرِّدْ
بِهِمْ مِّنْ خَلْفِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَدْكُرُوْنَۙ ﴿٥٨﴾

59. Et si to éna la crainte ène trahison dé la part kik pép, alors rézette banne-là *zot pacte* pareil *couma banne-là finne faire are toi*. En vérité, Allāh pa content banne ki faire traite.

وَأَمَّا تَخَأَفَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً قَائِلِينَ
لِإِيهِمْ عَلَى سَوَاءٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ
الْخَائِنِينَ ﴿٥٩﴾

R 8 60. Et banne mécréants, faudré zamais ki zotte pensé ki zotte finne alle pli divant *ki Nous*. En vérité, zamais banne-là pa pou capave enléve *Nou* capacité.

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَبَقُوا
إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ ﴿٦٠﴾

61. Et prépare conte banne-là ça ki zotte capave couma l'armée et couma patrouilles-à-cévals lor frontières pou ki zotte capave, par ça moyen-là, éffraye ennemi Allāh et zot ennemi et banne lé zantes ki zotte pa conné, mais ki Allāh conné. Et tout ça ki zotte dépensé dans simé Allāh, pou rembourse zotte ça en entier. Et pa pou faire zotte aukène inzistice.

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَ
مِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ
اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخِرِينَ مِنْ
دُونِهِمْ ۗ لَا تَعْلَمُوهُمْ ۗ اللَّهُ
يَعْلَمُهُمْ ۗ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ
كُنْتُمْ مُنْظَرُونَ ﴿٦١﴾

62. Et si banne-là verse côté la paix, alors toi oussi verse ça côté là-même et place *to* confiance dans Allāh. En vérité, Li-Même Ki Bien-Tandé et Ki Conne-Tout.

وَأَنْ جَاءَكَ مِنَ الَّذِينَ اتَّخَذْتَهُمْ
دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ فَاذْكُرْهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّهُمْ
كُنْتُمْ لَهُمْ مَشْفَعِينَ ﴿٦٢﴾

63. Et si zotte serce pou trompe toi, alors, en vérité, Allāh Li Siffit pou toi. Li-Même Ki finne fortifié toi avec So l'aide et avec *l'assistance* banne croyants;

وَأَنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ
حَسْبَكَ اللَّهُ ۗ هُوَ الَّذِي
أَيَّدَكَ بِتُصَرِّفٍ وَبِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٣﴾

64. Et Li finne inir banne-là zot lé kére *dans l'affection*. Si to ti dépense tout ça ki éna lor la terre, là-oussi to pa ti pou capave inir banne-là zot lé kére *dans l'affection*. Mais Allāh Li-Même Ki finne inir banne-là *dans l'affection*. En vérité, Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَأَلْفَ بَيْنٍ قُلُوبِهِمْ ۗ لَوْ أَتَقَفْتُمْ
مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَّا
أَلْفَتُ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ
وَلَكِنَّ اللَّهَ أَلْفَ بَيْنَهُمْ
إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٤﴾

65. O Prophéte ! Allāh Li Siffit pou toi et pou banne ki suive toi d'ente banne croyants.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ
بِإِذْنِ اللَّهِ وَالْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٥﴾

R 9 66. O Prophète ! Exhorte banne croyants pou *alle* combatte. Si éna vingt endirants d'ente zotte, banne-là pou triomphé lor dé cents ; et si éna cent endirants d'ente zotte, banne-là pou triomphé lor ène mille mécréants parski banne-là, zotte banne dimounes ki pa comprend.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى
الْقِتَالِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ
صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتِينَ ۚ وَإِنْ
يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا
مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا
يَفْقَهُونَ ﴿٦٦﴾

67. Pou lé moment, Allāh finne ranne zot fardeau lézé, parski Li conné éna faiblesse dans zotte. Donc, si éna cent endirants d'ente zotte, banne-là pou triomphé lor dé cents; et si éna ène mille d'ente zotte, banne-là pou triomphé lor dé mille par l'orde Allāh. Et Allāh Li avec banne endirants.

إِنَّمَا خَفَّفَ اللَّهُ عَنْكُمْ وَاعْلَمَ أَنَّ
فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ
صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ ۚ وَإِنْ
يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ
بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٦٧﴾

68. Li pa permette pou ène Prophète pou li faire captifs sans ki li finne prend part dans ène véritabe la guére dans pays. Zotte content banne di biens ça lé monde-là alors ki Allāh désire pou zotte l'Aute lé monde-là. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ أَنْ يَتَّخِذَ مِن
الَّذِينَ يَخْتَلِفُ فِي الْأَرْضِ مَكْرَهُ
عَرَضًا ذُنُوبًا ۖ وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ
وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٨﴾

69. Si ène décret pou traite zotte avec pardon dé la part Allāh pa ti déza sorti, certainement ène grand pinition ti pou attrape zotte concernant ça ki zotte finne prend.

لَوْلَا كَتَبَ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا
أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦٩﴾

70. Alors, manze ça ki permette et ça ki pur dans ça ki zotte finne gagné couma butins dans la guére, et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

فَكُلُوا مِنَّمَا غَنِمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبَاتٍ ۚ وَاتَّقُوا
اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٠﴾

R 10 71. O Prophète ! Dire banne captifs ki dans zot la mains : « Si Allāh trouve kik bon kit-soze dans zot lé kére, Li pou donne-zotte meillére ki ça ki finne prend are zotte et Li pou pardonne zotte. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَن فِي
أَيْدِيكُمْ مِنَ الْأَسْرَى إِنْ يَعْلَمِ اللَّهُ فِي
قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا
أَخَذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ
عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧١﴾

72. Et si banne-là serce pou trahir zot confiance, banne-là finne déza trahir confiance Allāh avant. Alors Li ti ranne banne-là impuisant. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَرَأَى يُرِيدُ وَاجْتَبَا نَتَكَ فَقَدَ حَاكُوا
اللَّهُ مِنْ قَبْلُ فَأَمَّا مَنْ مَنَّهُمْ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٤٧﴾

73. En vérité, banne ki finne croire et ki finne abandonne zot la cazes et ki, avec zot di biens et zot personnes, zotte finne litté dans la cause Allāh et banne ki finne donne-zotte réfize et aide ; ça banne-là, ente zotte, zotte camarades. Et banne ki finne croire mais ki pa finne quitte zot la cazes, zotte *ki finne immigré*, zotte pa ditout responsabe protection ça banne-là ziska ki banne-là émigré. Mais si banne-là serce zot aide dans *zaffaire* la rélizion, alors li zot dévoir pou donne *banne-là* aide ; mais pa conte ène pép avec ki zotte engazé par ène traité. Et Allāh guette bien ça ki zotte faire.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا
بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَالَّذِينَ آوَوْا وَانْتَصَرُوا أُولَئِكَ بَعْضُهُمْ
أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ
يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ وَلَا يَتَّبِعُهُمْ مِنْ
شَيْءٍ حَتَّى يُهَاجِرُوا وَإِنْ
اسْتَنْصَرُواكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمْ
النَّصْرُ إِلَّا عَلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ
مِيثَاقٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٨﴾

74. Et banne ki pa croire ; ente zotte zotte camarades. Si zotte pa faire ça *ki finne ordonne zotte*, pou éna banne troubles et banne désordes grave dans pays-là.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ إِلَّا
تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ
كَبِيرٌ ﴿٤٩﴾

75. Et banne ki finne croire et ki finne abandonne zot la cazes, et ki finne litté dans simé Allāh, et banne ki finne donne-zotte réfize et aide, ça banne-là ki vramême croyants. Pou banne-là, éna pardon et ène provision honorabe.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ آوَوْا وَانْتَصَرُوا
أُولَئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ
مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾

76. Et banne ki finne croire après et ki finne quitte zot la cazes et ki finne litte ensamme avec zotte *dans simé Allāh* — ça banne-là forme partie are zotte. Et d'après Live Allāh, banne ki liyé ente zotte par liens di sang, banne-là ente zotte, zotte pli proce ène are l'aute. En vérité, Allāh conne bien tout kit-soze.

وَالَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَعْدِ وَهَاجَرُوا وَ
جَاهَدُوا مَعَكُمْ فَأُولَئِكَ مِنْكُمْ هُوَ
أَوْلُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ
فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
بَصِيرٌ ﴿٥١﴾

R 1

1. *Li* ène déclaration, dé la part Allāh et So Méssazer, ki réfite complétement obzeccion banne associatéres, avec ki *ô banne croyants* zotte ti finne engaze zot parole ki *Islam pou triomphé dans l'Arabie*.

بَرَآءَةً مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ
عَاهَدْتُمْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝١

2. Alors, alle partout dans pays pendant quatre mois, et conné qui zamais zotte pa pou capave ranne Allāh incapabe *dans So banne obzectifs* et ki Allāh pou himilié banne mécréants.

فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَ
اعْلَمُوا أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَ
أَنَّ اللَّهَ مُخْزِي الْكٰفِرِينَ ۝٢

3. Et ça *li* ène proclamation dé la part Allāh et So Méssazer à tout banne dimounes, zour *ki pou éna Pli Grand Pélerinaze*, ki Allāh et So Méssazer oussi péna nanrien pou faire avec banne associatéres. Alors si zotte répentí, ça *li* pou meillére pou zotte, mais si zotte tourne lé dos, alors conné ki zamais zotte pa pou capave ranne Allāh incapabe *dans So banne obzectifs*. Et donne banne mécréants nouvelle ène satiment ki donne boucoup doulére,

وَأَذَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ
يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِّنَ
الْمُشْرِكِينَ ؕ وَرَسُولُهُ ؕ فَإِن تَابْتُمْ
فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَاعْلَمُوا
أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ وَ بَشِيرِ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِعٰذَابِ الْيَوْمِ ۝٣

4. Excepté banne associatéres avec ki zotte finne faire ène pacte et ki pa finne montré aukène manquement are zotte *là-dans* et ki pa finne aide personne conte zotte. Alors respecté traité *ki zotte finne faire* avec banne-là ziska la fin so lé temps. En vérité, Allāh content banne dimounes droite.

إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِّنَ
الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُضُواكُمْ
شَيْئًا وَ لَمْ يُظَاكِرُوا عَلَيْكُمْ آحَدًا
فَاتَّبِعُوا إِلَيْهِمْ عٰهْدَهُمْ إِلَى
مَدِينِهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ۝٤

5. Et quand banne mois sacré-là finne passé, alors cotte zotte trouve banne associatéres *ki finne viole zot pacte* combatte banne-là, capture zotte, encerclé zotte, et attanne zotte dans tout l'occasion embiscade. Mais si banne-là répentí et observe la Priére et paye Zakâte, alors laisse banne-là zot simé *libe*. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

فَإِذَا انسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرْمُ
فَاتَّبِعُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ
وَجَدْتُمُوهُمْ وَ خَدُّوهُمْ وَ
أَخْصِرُوهُمْ وَ اقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ
مَرْصِدٍ فَإِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلٰوةَ
وَآتَوُا الزَّكٰوةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ
اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝٥

6. Et si kikène parmi banne associatéres dimanne toi protection, donne li protection pou ki li capave écoute Parole Allāh; ensuite, conduire li ziska so place dé sékirité. Ça li ène favére parski banne-là zotte banne dimounes ki pa comprend.

وَأَنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَا مَنَعَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾

R2 7. Bé, selon Allāh et So Mésazzer, ki manière capave éna ène traité are banne associatéres excepté banne avec ki ô croyants, zotte finne faire ène traité cotte la Mosquée Sacrée ? Tant ki banne-là reste droite envers zotte, zotte oussi reste droite envers banne-là. En vérité, Allāh content banne dimounes ki azir avec droitire.

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدُوا عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧﴾

8. Bé ki manière capave ça — place confiance dans banne-là zot traité ? Alors ki si banne-là gagne portée lor zotte, banne-là pa pou respecté vis-à-vis zotte aukène pacte, aukène obligation. Banne-là faire-zotte ô croyants plaisir avec paroles alors ki banne-là zot lé kére nié ça et la plipart parmi banne-là, zotte banne pervers.

كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلَّا ذِمَّةً يُرْضُونَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَى قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨﴾

9. Banne-là finne sanze banne Signes Allāh pou ène ti prix et finne empêce dimounes suive So simé. Certainement li bien mauvais ça ki banne-là faire !

اسْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ تَمَنَّا قَلِيلًا فَوَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾

10. Banne-là pa respecté vis-à-vis ène croyant aukène pacte ni aukène obligation. Et ça banne-là ki banne transgresséres.

لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا ذِمَّةً وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾

11. Mais, si banne-là répent et observe la Prière et paye Zakâte, alors banne-là vinne zot frères dans la rélizion. Et Nous explique clairement banne Signes pou banne dimounes ki éna connaissance.

فَإِنْ تَابُوا وَآمَنُوا بِالصَّلَاةِ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَنُقِصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

12. Et si, après banne-là zot pacte, banne-là viole zot serments et servi mauvais langaze conte zot rélizion *ô croyants*, alors combatte banne séfs mécréance — certainement, banne-là pa prend compte zot prope serments — *alors combatte banne-là*, li possible ki banne-là ava arrêté *are zot l'attaque*.

وَاِنْ تَكَثَّرُوا اٰيْمَانَهُمْ مِنْۢ بَعْدِ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِيۢ دِيْنِكُمْ فَقَاتِلُوْا اِنَّ مَّا كَفَرُوْا لَآ اِيْمَانُ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُوْنَ ﴿١٢﴾

13. Esse-ki zotte pa pou combatte banne dimounes ki finne viole zot prope serments et ki finne déterminé pou expulsé le Mésazer *dépi dans so la caze* et banne-là ti banne premiers pou commence *hostilité* conte zotte ? Esse-ki zotte pére banne-là ? Mais Allāh Li pli Digne ki zotte craigne Li, si zotte croyants.

اَلَا تَتَّقَاتِلُوْنَ قَوْمًا تَكْتُمُوْا اٰيْمَانَهُمْ وَهُمْ مُّوَا بِاٰخِرَا۟جِ الرَّسُوْلِ وَ هُمْ بَدِئُوْكُمْ اَوَّلَ مَرَّةٍ اَتَّخَشَوْا لَهُمْ قَالَلّٰهُ اَحَقُّ اَنْ تَخْشَوْا اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٣﴾

14. Combatte banne-là. Par zot la mains, Allāh pou pini banne-là, pou humilié banne-là, pou aide zotte *ô croyants* conte banne-là et pou guéri la poitrine ène pép croyant,

قَاتِلُوْهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللّٰهُ بِاَيْدِيْكُمْ وَيُخْزِيْهِمْ وَيَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُوْرَقَوْمٍ مُّؤْمِنِيْنَ ﴿١٤﴾

15. Et pou enléve colére ki dans banne-là zot lé kére. Et Allāh tourne avec clémence vers dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَيُدْخِلْ غِيْظَ قُلُوْبِهِمْ وَيَتُوْبُ اللّٰهُ عَلٰٓى مَنْ يَّشَآءُ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿١٥﴾

16. Esse-ki zotte pensé ki pou laisse zotte *coume ça* alors ki Allāh pa encore distingué *par l'examen* parmi zotte, banne ki finne litté *dans So simé* et ki pa finne prend personne pou camarade intime en déhors Allāh et So Mésazer et banne croyants ? Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

اَمْ حَسِبْتُمْ اَنْ تُتْرَكُوْا وَلَمْ يَعْلَمِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ جَآهَدُوْا مَعَكُمْ وَاَنْ لَّمْ يَتَّخِذْ وَا۟مِنۡ دُوْنِ اللّٰهِ وَاَلَا رَسُوْلُهٗ وَاَلَا الْمُؤْمِنِيْنَ وَلِيْجَةً ۗ وَاللّٰهُ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٦﴾

R 3 17. Li pa travail banne associatéres ki zotte essaye honore ça banne obzectifs pou ça-même ki banne mosquées Allāh finne construire alors ki banne-là témoins zot prope mécréance. Banne-là, zot travail pa pou servi nanrien et banne-là pou reste longtemps dans di Fé.

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِيْنَ اَنْ يَعْمُرُوْا مَسْجِدَ اللّٰهِ شٰهِدِيْنَ عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ يٰۤاَكْفُرُ ۗ اُولٰٓئِكَ حَبِطَتۡ اَعْمَالُهُمْ ۗ وَفِي النَّارِ هُمْ خٰلِدُوْنَ ﴿١٧﴾

18. Sélement ça banne-là ki digne pou maintenir banne mosquées Allāh — banne ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour et ki observe la Prière et ki paye Zakāte et ki pa pére personne excepté Allāh. Ça banne-là ki éna pli sance pou *compté* dans banne ki *bien-guidé*.

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنِ آمَنَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ أَقَامَ
الصَّلَاةَ وَ آتَى الزَّكَاةَ وَ لَمْ يَخْشَ
إِلَّا اللَّهَ ت فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَن يَكُونُوا
مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿١٨﴾

19. Esse-ki zotte considère ça *zaffaire* ki donne boire banne pélerins et entréténir la Mosquée Sacrée li pareil couma *action* dimoune ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour, et ki litté dans simé Allāh ? Dans régard Allāh, zotte pa *ditout* pareil. Et Allāh pa guide banne dimounes inziste.

أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَ جَاهِدَ فِي سَبِيلِ
اللَّهِ لَا يَشْتَوْنَ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾

20. Banne ki croire et ki émigré *dépi zot la cazes* et ki litté dans simé Allāh avec zot di biens et zot personnes ; dans régard Allāh, zot rang li pli élevé. Et ça banne-là ki pou triomphé.

الَّذِينَ آمَنُوا وَ هَاجَرُوا وَ
جَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ
وَ أَنفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ اللَّهِ
وَ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾

21. Banne-là zot Seignère donne-zotte bon nouvelle miséricorde dé So part et So plaisir et banne Zardins; là-dans éna ène félicité permanent pou zotte.

يُبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَ
رِضْوَانٍ وَ جَنَّاتٍ لَّهُمْ فِيهَا نَجِيمٌ
مُّتَّعِينَ ﴿٢١﴾

22. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps. En vérité, cotte Allāh éna ène grand récompense.

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَكَ
أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾

23. O banne ki croire ! Pa prend pou camarades zot papa et zot frères si banne-là préfère mécréance ki la foi. Et ça banne, d'ente zotte, ki prend banne-là pou camarades, zotte banne inzistes.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
أَبَاءَكُمْ وَ إِخْوَانَكُمْ أَوْلِيَاءَ إِن
اسْتَحَبُّوا الْكُفْرَ عَلَى الْإِيمَانِ وَ مَنْ
يَتَوَلَّهُمْ فَوَلَّيْنَاكُمْ هُمُ
الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾

24. Dire : « Si zotte éna l'amour plisse pou zot papa, pou zot garçons, pou zot frères, pou zot madames, pou zot clans, pou di biens ki zotte finne gagné *par zot travail*, pou commerce *ki* zotte pére li tombé et pou banne la cazes ki

قُلْ إِن كَانَ آبَاؤُكُمْ وَ آبْنَاؤُكُمْ
وَ إِخْوَانُكُمْ وَ آذْوَابُكُمْ وَ عَشِيرَتُكُمْ
وَ أَمْوَالٌ ة ا قْتَرَفْتُمُوهَا وَ تِجَارَةٌ
تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَ مَسْكِنٌ تَرْضَوْنََهَا

zotte content, *si zotte éna l'amour pou tout-ça plisse* ki pou Allāh et So Mésazzer et la litte dans So simé, alors attanne ki Allāh vinne avec So zizement. Et Allāh pa guide *ça pép* ki désobéissant-là.

R 4 25. Et certainement, Allāh finne déza aide zotte dans boucoup l'endroit cotte finne éna la guére et zour *bataille* Hounaïn quand zot grand nombre ti ranne zotte fiére. Et ça pa ti servi zotte nanrien; et la terre malgré ki li vaste, li ti rétréci pou zotte. Alors zotte ti tourne lé dos pou rétire zotte en arriére.

26. Alors, Allāh ti faire déssanne So tranquillité lor So Mésazzer et lor banne croyants et Li ti faire déssanne banne l'armées ki zotte pa ti trouvé, et Li ti pini banne ki pa ti croire. Et ça li récompense banne mécréants.

27. Ensuite, même après ça *satiment-là*, Allāh pou tourne avec clémence vers dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

28. O banne ki croire! Certainement banne associatéres zotte impur. Alors pa bizin ki banne-là zotte approche la Mosquée Sacré après ça l'année-là ki zot l'année. Et si *ô croyants* ! zotte craigne la mizére, Allāh pou enrici zotte dépi So grand zénérosité si Li oulé. En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

29. Combatte *ça* banne, parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam*, ki pa croire dans Allāh ni dans Dernier Zour et ki pa interdire ça ki Allāh et So Mésazzer finne interdire et ki pa finne adopté vrai Rélizion-là couma rélizion ziska ki banne-là paye taxe-là avec *zot* la main et ki zotte reconnaîte zot l'état dé soumission.

أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهًا
فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ
بِأَمْرٍ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الْفَاسِقِينَ ﴿٣٣﴾

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ
وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كُنُوفُكُمْ
فَلَمْ تَغْنَمْ عَلَيْكُمْ شَيْئًا وَصَاحَتْ
عَلَيْكُمْ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ ثُمَّ
وَلَيْتُمْ مُذِرِينَ ﴿٣٤﴾

ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى
رَسُولِهِ وَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَ أَنْزَلَ
جُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ
كَفَرُوا ۗ وَ ذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ﴿٣٥﴾

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَلَى
مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ
نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ
بَعْدَ عَمَلِهِمْ هَذَا جَرِ وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً
فَسَوْفَ يُغْنِيَكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ إِنَّ
شَاءَ اللَّهُ ۗ اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٣٧﴾

قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ
مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ
دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَنِ
يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٣٨﴾

R 5 30. Et banne Zuifs dire : « Ezra, li garçon Allāh, » et banne Chrétiens dire : « Le Mésse, li garçon Allāh. » Ça li *simplement* paroles zot la bouce. Zotte copié paroles banne ki pa ti croire avant zotte. Ki malédiction Allāh tombe lor zotte ! Couma zotte finne détourné *are la vérité* !

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَ
قَالَتِ النَّصْرَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ
ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهِئُونَ
قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ
وَقَاتَلَهُمُ اللَّهُ لِيُؤْكَلُوا

31. Banne-là finne prend zot banne doctères la loi et zot banne moines couma seignéres à parte Allāh. Et *coumme ça-même banne-là finne prend* le Mésse, fils dé Marie; alors ki ti donne zotte l'orde pou adore sèlement Ène Sél BonDié. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. So pureté *et So gloire* dépasse bien loin ça ki banne-là associé *are Li*

لِيُخَذُوا أَحْبَابَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا
مِن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ
وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا
وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَ
عَمَّا يُشْرِكُونَ

32. Banne-là oulé teigne la limière Allāh are zot la bouce; mais Allāh pa pou permette nanrien excepté ki Li compléte So la limière, même ki banne mécréants détesté ça.

يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ
بِأَفْوَاهِهِمْ وَيَأْبَى اللَّهُ إِلَّا أَنْ
يُتِمَّ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ

33. Li-Même Ki finne avoye So Méssezzer avec la guidance et la Rélizion la Vérité pou faire li triomphé lor tout lé zaute rélizions, même ki banne associatères détesté ça.

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَ
دِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ
كُلِّهِمْ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ

34. O banne ki croire! En vérité, ène grand nombre banne doctères la loi et banne moines manze di biens banne dimounes par moyens illégal et banne-là empêche *dimounes* suivre simé Allāh. Et banne ki ramasse *cotte zotte* l'or, l'arzent et ki pa dépense ça dans simé Allāh, donne banne-là nouvelle ène pinition ki donne boucoup doulére.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكْثُرُوا
مِنَ الْآخِبَارِ وَالرُّهْبَانِ لِيَأْكُلُوا
أَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّوا
عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ يَكْنِزُونَ
الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا ينفِقُونَهَا فِي
سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ
أَلِيمٍ

35. Zour quand pou sauffe ça *banne trésors-là* dans di Fé l'Enfer, et zot front, et zot côtés, et zot lé dos pou marqué are

يَوْمَ يُخْفَى عَلَيْهَا فِي تَارٍ جَهَنَّمَ
فَتُكْوَى بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَ

ça, pou dire banne-là : « Ça-même ça ki zotte ti ramassé pou zotte-mêmes, alors goûte ça ki zotte ti ramassé-là. »

ظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كُنْتُمْ لَا تَنْفُسُكُمْ
فَذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾

36. En vérité, total banne mois cotte Allāh li douze mois dans Live Allāh, dépi ki Li finne créé banne lé ciéls et la terre. Là-dans éna quatte sacré. Ça li la rélizion ki bien droite. Donc pa bizin zotte faire-zotte-mêmes di tort là-dans. Et zotte tout ensamme, combatte banne associatères, couma banne-là zotte tout ensamme pé combatte zotte. Et conné ki Allāh Li avec banne dimounes ki craigne Li.

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا
عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمَةٌ
ذَلِكَ الَّذِينَ الْقِيَمَةُ فَلَا تَطْلُمُوا
فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ
كَآفَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَآفَّةً وَ
اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

37. Certainement renvoye pli tard ène mois sacré ou soi faire li vinne avant, li amène ène augmentation dans mécréance. Par ça, banne ki pa croire, zotte trouve zotte égaré. Ène l'année banne-là ranne li légal; ène l'aute l'année banne-là ranne li illégal pou ki zotte azisté nombre mois ki Allāh finne faire sacré. Donc banne-là ranne légal ça ki Allāh finne déclare illégal. Finne faire paraître zoli pou-zotte, messanceté zot banne actions. Et Allāh pa guide pép ki mécréant.

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ
بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُجَلِّوْنَ عَا مَا
وَيُحَرِّمُونَ عَا مَا لِيُؤْطُوا عِدَّةَ
مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيُجَلِّوْا مَا حَرَّمَ اللَّهُ
رُبُّنَ لَهُمْ سَوَاءٌ أَعْمَارِهِمْ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

R 6

38. O banne ki croire! Bé ki arrive zotte quand dire zotte : « Alle combatte dans simé Allāh, » zot li pieds tassé lor la terre avec lourdére ? Esse-ki zotte pli content are la vie ça lé monde-là ki l'Aute lé monde. Mais gains ça lé monde-là pou paraître tiguutte dans l'Aute lé monde-là.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا كُنْتُمْ إِذْ قِيلَ
لَكُمْ اتَّقُوا اللَّهَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّا قَلَّمْنَا
إِلَى الْأَرْضِ أَرْضِيَّتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا
مِنَ الْأُخْرَىٰ قَمَا مَتَّعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
فِي الْأُخْرَىٰ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾

39. Si zotte pa sorti pou combatte dans simé Allāh, Li pou inflize zotte ène pinition ki donne boucoup doulére, Li pou amène ène l'aute pép dans zot place; et zotte pa pou nuire Li dans aukène façon et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

إِلَّا تَنْفَرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا
وَيَسْتَعْبِدْ لِقَوْمٍ غَيْرِكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ
شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

40. Si zotte pa aide li *le Mèssazer*, alors *conné* ki Allāh ti aide li, *même* quand banne mécréants ti expilsé li *dépi so la caze*, alors ki li ti ène dans ça dé-là, quand tout lé-dé ti dans la grotte, quand li ti dire so compagnon : « Pa bizin to tracassé; en vérité, Allāh Li avec nous. » Alors Allāh ti faire déssanne So tranquillité lor li, et ti aide li avec banne l'armées ki zotte *ô banne croyants* ! pa ti trouvé ; et li ti abaisse parole banne mécréants, et parole Allāh-Même ki pli là-haut. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

إِلَّا تَنْصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَغْيًا أَتَيْنِ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ كَفَرُوا السُّفْلَى وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٣٠﴾

41. Sorti lézé ou soi lourd et combatte are zot di biens et zot personnes dans simé Allāh. Ça li meillére pou zotte si zotte éna connaissance.

إِنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَالْوَجَاهُ هُدًى يَوْمَ الْمَوْتِ وَالرِّكْمِ وَأَنْفُسُكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذُرِّيَّتُكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

42. Si distance-là ti courte et voyaze-là ti facile, certainement banne-là ti pou suivre toi. Mais distance-là, avec diffikilté ki ti pou éna, ti paraîte longue pou banne-là. Et banne-là pou faire serment par Allāh, *zotte pou dire* : « Si nous ti capave, certainement nous ti pou sorti are zotte. » Banne-là pé détruire zotte-mêmes. Et Allāh conné ki banne-là vraitême banne mentéres.

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَاتَّبَعُوكَ وَلَكِنْ بَعَدَتْ عَلَيْهِمُ السُّجَّةُ وَ سَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اشْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٣٢﴾

R7 43. Ki Allāh montré So indilzence pou toi ! Bé ki faire to finne donne banne-là permission *resté la caze* avant ki finne vinne clair pou toi banne ki cause vrai et *avant* ki to finne réconnaîte banne mentéres ?

عَقَابَ اللَّهِ عَلَيْكَ لِمَ أَذِنْتَ لَهُمْ حَتَّى يَتَّبِعِينَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَذِبِينَ ﴿٣٣﴾

44. Banne ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour pa pou dimanne toi permission pou zotte pa alle combatte are zot di biens et zot personnes. Et Allāh conne bien banne dimounes droite.

لَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٣٤﴾

45. Sélement banne ki pa croire dans Allāh et dans Dernier Zour ki pou dimanne toi permission *pou pa allé* et zot lé kére rempli are doute et zotte hésité dans zot doute.

إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَازْتَابَتْ
قُلُوبُهُمْ قَهُمُ فِي رَيْبِهِمْ
يَتَرَدَّدُونَ ﴿٣٥﴾

46. Si banne-là ti oulé sorti *pou alle combatte*, certainement zotte ti pou faire préparatifs pou ça, mais zot départ *pou ça grand obzectif-là* ti pou déplaire Allāh. Et Li finne réténir banne-là derrière; et ti dire *banne-là*: « Reste assizé *dans zot la cazes* avec banne ki reste assizé. »

وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ
عُدَّةً وَلَكِنَّ كَرَاهَةَ اللَّهِ
فَتَنَّبَطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ
الْقَاعِدِينَ ﴿٣٦﴾

47. Si banne-là ti sorti are zotte *pou combatte*, banne-là nék ti pou embarasse zotte plisse et banne-là ti pou allé vini ente zotte *ki sincéres* avec l'intention pou créé désorde ente zotte. Et parmi zotte, éna ki éna l'habitude écoute banne-là. Et Allāh conne bien banne transgresséres.

لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُواكُمْ إِلَّا
خَبَالًا وَلَا أَوْضَعُوا خِلَافَكُمْ
يَبْغُونَكُمْ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ
سَمْعُونَ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ ﴿٣٧﴾

48. En vérité, avant oussi, banne-là ti serce pou créé désorde; et zotte ti présente divant toi banne zaffaires dans ène façon embrouillé ziska ki la vérité ti vini et ki zizement Allāh ti vinne clair, même ki banne-là ti détesté ça.

لَقَدْ ابْتِغُوا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَ
قَلَّبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّى جَاءَ الْحَقُّ
وَوَضَّعُوا أَمْرًا لِلَّهِ وَهُمْ كَرِهُونَ ﴿٣٨﴾

49. Et d'ente banne-là éna ki dire : « Donne-moi permission *pou resté* et pa mette moi dans l'épréve. » Attention ! Banne-là finne déza tombe dans l'épréve. Et certainement, l'Enfer pou encerclé *complètement* banne mécréants.

وَمِنْهُمْ مَن يَقُولُ أَعِزَّنِي وَلَا
تَفْتِنِّي يَا أَيُّهَا الْفِتْنَةُ سَقُطُوا وَا
جَهَنَّمَ لِمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٣٩﴾

50. Si ène bon kit-soze arrive toi, ça donne banne-là la peine; mais si ène malhére arrive toi, banne-là dire : « Certainement avant même, nous finne prend nou banne précautions. » Et banne-là tourne lé dos avec rézouissance.

إِنْ تُصِيبَكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِنْ
تُصِيبَكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا
أَمْرَنَا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ
قَرِحُونَ ﴿٤٠﴾

51. Dire *banne-là* : « Aukène malhère pa pou arrive nous sauf ça ki Allāh finne écrire pou nous. Li-Même nou Protectére. Et dans Allāh-Même ki banne croyants bizin place zot confiance. »

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾

52. Dire : « Zotte pa attanne nanrien pou nous excepté ène dans dé bon kit-sozes-là alors ki nous attanne pou zotte ki Allāh inflize-zotte ène pinition dé So part ou soi par nou la mains. Alors attanne; certainement *nous oussi* nous pé attanne avec zotte. »

قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا أَحَدًا يٰحَسْبِيَئِينَ ؕ وَتَحْنُ تَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَن يُصِيبَكُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِنْدِهِ أَوْ يَأْتِيَنَا تَزَكَّرَ بِصُورَاتِنَا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾

53. Dire : « Dépensé lé kére content, ou soi à conte kére, nanrien pa pou accepté dé zot part. Certainement zotte ène pép désobéissant. »

قُلْ أَنفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يُتَقَبَلَ مِنْكُمْ ؕ إِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿٥٣﴾

54. Et nanrien pa empêche accepté banne-là zot contributions excepté ki banne-là pa croire dans Allāh et dans So Mésazer et ki zotte pa approce la Prière excepté avec paresse et ki zotte pa dépensé *dans simé* Allāh excepté avec mécontentement.

وَمَا مَنَعَهُمْ أَن تُقَبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَتُهُمْ إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَرِهُونَ ﴿٥٤﴾

55. Et pa bizin to émerveillé par banne-là zot di biens et par zot zenfants. Par ça, Allāh sélement oulé pini banne-là dans ça la vie-là et *Li oulé* ki zot l'âme sorti *quitte* zotte alors ki zotte mécréants.

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ ؕ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَرْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٥٥﴾

56. Et banne *hypocrites-là* faire serment par Allāh ki zotte certainement forme partie are zotte *ki sincéres*, tandisse ki banne-là pa forme partie are zotte; mais banne-là zotte ène pép capon.

وَيَخْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْهُمْ لَمِنكُمْ ؕ وَمَا هُمْ بِمِنكُمْ قَوْمٌ يَّفْرُقُونَ ﴿٥٦﴾

57. Si banne-là ti capave trouve ène réfize ou soi banne grottes ou soi *même* ène trou cotte capave entré, certainement banne-là ti pou tourne zotte vers

لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَأًا أَوْ مَغْرَبًا أَوْ مَدْحَلًا

ça et zotte ti pou précipite zotte vers ça sans contrôle.

لَوْ لَوْ إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٤﴾

58. Et d'ente banne-là, éna ki critique toi lor *partaze* banne l'aumônes. Si donne zotte là-dans, zotte content et si pa donne zotte là-dans, alà ki zotte mécontent !

وَمِنْهُمْ مَّن يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ ۚ فَإِن أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِن لَّمْ يُعْطُوا مِنْهَا إِذًا هُمْ يُشْخَطُونَ ﴿٥٨﴾

59. Si sèlement banne-là ti contenté are ça ki Allāh et So Mésazzer finne donne zotte et zotte ti dire : « Allāh et So Mésazzer siffit pou nous; certainement Allāh pou donne nous *boucoup* dépi dans So zénérosité; certainement avec ène désir ardent nous tourne vers Allāh, *ça ti pou meillère pou zotte.* »

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَنَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ﴿٥٩﴾

R 8 60. Banne l'aumônes li zisse pou banne ki dans nécessité, pou banne pauvres, pou banne ki travaille là-dans, pou banne ki zot lé kéré bizin réconciliation, pou *libère* banne esclaves, pou banne ki dans dettes, pou la cause Allāh, et pou banne voyazères — li ène obligation *ki vinne* dé côté Allāh. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَ الْمَسْكِينِ وَ الْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَ الْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَ فِي الرِّقَابِ وَ الْغَارِمِينَ وَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ الْبَنِي السَّبِيلِ ۚ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَ مِنَ اللَّهِ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾

61. Et parmi banne-là, éna ki blesse le Prophète et zotte dire : « Li écoute tout. » Dire : « *So natire* pou écoute *tout dimoune* li ène bon zaffaire pou zotte. Li croire dans Allāh et li éna confiance dans banne croyants et li ène miséricorde pou banne ki croire d'ente zotte. » Banne ki blesse Allāh So Mésazzer, pou zotte éna ène pinition ki donne *boucoup* doulére.

وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَ يَقُولُونَ هُوَ أَذُنٌ ۚ قُلْ أَذُنٌ خَيْرٌ لَّكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَ يُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ رَحْمَةٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ ۚ وَ الَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦١﴾

62. Banne-là faire serment par Allāh divant zotte pou faire-zotte plaisir alors ki Allāh et oussi So Mésazzer, Li mérite plisse ki banne-là faire Li plaisir si banne-là croyants.

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيُرْضَوْكُمْ ۚ وَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَن يُرْضَوْا ۚ إِنَّكَ نَوَا مُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾

63. Esse-ki banne-là pa conné ki dimoune ki oppose Allāh et So Mèssazer, pou li éna di Fé l'Enfer; li pou reste là-dans longtemps ? Ça li ça grand himiliation ça.

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَنِ يُحَادِدِ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا
فِيهَا ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ﴿٣١﴾

64. Banne hypocrites faire semblant pére attention ki faire déssanne conte zotte ène sourate ki pou informe zotte ça ki dans zot lé kére. Dire : « Continié faire moquerie. En vérité Allāh pou dévoile ça ki zotte faire semblant pére-là. »

يَخَذِرُوا الْمُنْفِقُونَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ
سُورَةٌ تَنْبِيئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ
اسْتَغْزِيُوا جِرَانَ اللَّهَ مُخْرِجًا مِمَّا
تَخَذِرُونَ ﴿٣٢﴾

65. Et si to pose banne-là question, certainement banne-là pou dire : « Nous ti pé sélement faire bavardaze et badinaze. » Dire : « Esse-ki zotte faire moquerie are Allāh, are So banne Signes et are So Mèssazer ?

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا
نُحَاوِسُ وَنَلْعَبُ قُلْ يَا اللَّهُ وَآيَاتِهِ
رَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٣﴾

66. « Pa présente aukène eskize. En vérité, zotte finne vinne mécréants après ki zotte ti croire. Si Nous pardonne ène groupe d'ente zotte, Nous capave oussi pini ène l'autre groupe parski banne-là coupabe. »

لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ
إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعْفَ عَنْ طَائِفَةٍ
مِّنْكُمْ نَعْفِبْ طَائِفَةٌ بَأْتُهُمْ كَانُوا
مُجْرِمِينَ ﴿٣٤﴾

R 9

67. Banne zommes hypocrite et banne madames hypocrite, zotte éna lien ente zotte. Zotte ordonne ça ki blâmabe et interdire ça ki convénabe. Et zotte réténir zot la mains pou pa dépense dans simé Allāh. Zotte finne oublié Allāh, alors Li oussi finne oublié zotte. En vérité, banne hypocrites ki banne désobéissants.

الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنْفِقَاتُ بَعْضُهُمْ
مِّنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَ
يَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَ
يَقْرِضُونَ آيِدِيَهُمْ قَسْوَ اللَّهِ
فَنَسِيهِمْ طَرَاتِ الْمُنْفِقِينَ هُمْ
الْفٰسِقُونَ ﴿٣٥﴾

68. Allāh finne promette banne zommes hypocrite et banne madames hypocrite et banne mécréants di Fé l'Enfer. Banne-là pou reste là-dans longtemps. Ça pou siffi pou banne-là. Et Allāh finne maudit banne-là et pou banne-là, éna ène pinition ki pou diré longtemps.

وَعَدَ اللَّهُ الْمُنْفِقِينَ وَالْمُنْفِقَاتُ
الْكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
هِيَ حَسْبُهُمْ وَكَانَ اللَّهُ جَدًّا
لَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٦﴾

69. Pareil couma banne dimounes ki ti avant zotte. Banne-là ti pli puissant ki zotte et ti éna plisse *ki zotte* dans di biens et dans zenfants. Banne-là ti zouir zot part pou kik lé temps. Zotte oussi finne zouir zot part couma banne avant zotte ti zouir zot part. Et zotte finne passe zot lé temps dans banne paroles inutile couma banne-là ti passe zot lé temps dans banne paroles inutile. Ça banne-là, zot banne travaux pa pou servi nanrien ni dans ça lé monde-là, ni dans l'Aute. Et ça banne-là ki banne perdants.

70. Esse-ki nouvelle banne ki avant zotte pa finne arrive cotte zotte — *nouvelle* pép Noé, 'Aad et Thamōūd et pép Abraham et banne dimounes Madian et banne la villes ki ti finne renversé ? Zot banne Mésazers ti vinne cotte banne-là avec banne Signes clair. Et li pa dans Allāh *So mazesté* Ki Li faire banne-là di tort mais banne-là ti faire zotte-mêmes di tort.

71. Et banne croyants et banne croyantes, ente zotte zotte camarades. Banne-là ordonne ça ki convénabe et zotte interdire ça ki blâmabe et zotte observe la Prière et paye Zakāte et obéir Allāh et So Mésazer. Ça banne-là, Allāh pou faire-zotte miséricorde. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

72. Et Allāh finne promesse banne croyants et banne croyantes, banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps, *li finne promesse oussi banne-là* banne Résidences pur dans banne Zardins l'Éternité. Et plaisir Allāh li pli grand *ki tout*. Ça li ça grand triomphe-là.

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا
أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَآكْثَرَ أَمْوَالًا
وَأَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوا بِخَلْقِهِمْ
فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلْقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ بِخَلْقِهِمْ وَ
حُضِّتُمْ كَالَّذِي خَاضُوا أُولَئِكَ
حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَسِرُونَ ﴿٣١﴾

أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَهِ وَقَوْمِ
إِبْرَاهِيمَ وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَ
الْمُؤْتَفِكَةَ أَتَتْهُمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ
وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٢﴾

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ
أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ
الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ
اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤١﴾

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا وَمَسْجِدٍ طَيِّبٍ فِيهَا
جَنَّتْ عَدْنٌ وَرِضْوَانٌ مِنَ اللَّهِ أَكْبَرُ
ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٤٢﴾

R 10 73. O Prophète! Combatte banne mécréants et banne hypocrites et montré sévérité are banne-là. Et banne-là zot place cotte pou resté li l'Enfer et li bien mauvais ça destination-là !

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ ۗ مَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَايُسُّ الْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾

74. Banne-là faire serment par Allāh ki zotte pa ti dire nanrien alors ki certainement banne-là ti dire parole mécréance et banne-là finne rézette la foi après ki zotte ti accepté Islam et zotte ti éna l'intention ferme lor ça ki zotte pa ti pou gagné. Et banne-là finne nourri la haine sélement parski Allāh et So Mésazer finne enrici banne *croyants*-là dépi dans *Allāh* So zénérosité. Alors si banne-là répenté, li pou meillère pou zotte. Mais si banne-là tourne lé dos, alors Allāh pou inflize zotte dans ça lé monde-là et dans l'Aute ène pinition ki donne boucoup doulère et banne-là pa pou éna lor la terre aukène camarade ni aukène aide.

يَخْلِفُونَ بِإِلَهِ مَا قَالُوا ۗ وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهُمْ وَايَمَا كَمَيْتًا كُفُؤًا ۗ وَمَا تَقَمُّوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَّهُمْ ۗ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يُعَذِّبْهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا ۗ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۗ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ دَرَجَةٍ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٤٤﴾

75. Et d'ente banne-là, éna ki ti faire ène pacte are Allāh, *zotte dire* : « Si Li donne nous dépi dans So zénérosité, certainement nous pou faire l'aumône et certainement nous pou *compté* dans banne vertueux. »

وَمِنْهُمْ مَن عَمِدَ إِلَى اللَّهِ كَيْنَ اتَّسَعَا مِنْ فَضْلِهِ لَتَصَّدَّقَنَّ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٥﴾

76. Mais quand Li ti donne banne-là dépi So zénérosité, banne-là ti faire laré are ça, et zotte ti tourne lé dos are *zot l'engagement* avec répignance.

فَلَمَّا اتَّهَمُوا مِنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا ۗ وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٤٦﴾

77. Alors, couma pinition Li ti faire hypocrisie rente dans banne-là zot lé kére ziska zour ki zotte pou raconte Li, parski zotte ti casse promesse ki zotte ti faire are Allāh et parski zotte ti éna l'habitide cause menti.

فَاعْتَبَهُمْ زَيْفًا قَا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ ۚ يَمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبَمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٤٧﴾

78. Esse-ki banne-là pa conné ki Allāh conne zot banne secrets et zot

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ

banne concertations ente zotte en secret, et ki Allāh Li Meillère Savant banne sozes ki caciette ?

وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿٤٨﴾

79. Banne-là-mêmes ki critique banne croyants ki faire la sarité lé kére content, et banne ki pa trouve nanrien pou donné sauf fruits zot labeur. Alors banne-là moque ça banne croyants-là. Allāh pou réponne zotte pou zot moquerie. Et pou zotte, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٩﴾

80. Ki to dimanne pardon pou banne-là ou soi to pa dimanne pardon pou banne-là, même si to dimanne pardon pou banne-là soissanne-disse fois, là-oussi zamais Allāh pa pou pardonne banne-là. Ça, li parski banne-là ti nié Allāh et So Mésazer. Et Allāh pa guide banne dimounes pervers.

إِشْتَفَرُوا لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥٠﴾

R11 81. Banne ki ti arranzé pou ki laisse zotte derrière conte l'orde Mésazer Allāh, zotte ti rézouir are zotte reste assizé dans zot la cazes et zotte ti détesté pou combatte dans simé Allāh are zot di biens et zot personnes et banne-là ti dire : « Pa alle dans ène salére pareil. » Dire banne-là : « Di Fé l'Enfer so salére li boucoup pli fort. » Si sélement banne-là ti capave comprend !

قَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خَلْفَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٥١﴾

82. Banne-là bizin riyé tiguitte-même et zotte bizin ploré boucoup couma récompense pou ça ki zotte ti pé mérité pou zot actions.

فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾

83. Et si Allāh rétourne toi vers kik groupe d'ente banne-là, et ki zotte dimanne toi permission pou sorti pou alle combatte, alors dire banne-là : « Zamais zotte pou sorti are moi pou participe dans la guére et zamais, avec

فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ فَاسْتَأْذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ أَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ

moi, zotte pou combatte kik l'ennemi. Certainement, premier fois-là, zotte ti content reste assizé *cotte zotte*, alors astère reste assizé are banne ki reste derrière. »

عَدُوًّا مَا تَكْفُرُ بِأَنفُسِكُمْ بِالْقَوْلِ
أَوَّلَ مَرَّةٍ قَاتِلُوا مَعَ الْخَالِفِينَ ﴿٨٣﴾

84. Et, zamais pa faire la prière lor kikèna ki mort parmi banne-là et pa diboute cotte so tombe *pou prié*. Certainement, banne-là finne nié Allāh et So Mésaszer, et zotte finne mort dans l'état cotte zotte ti désobéissant.

وَلَا تُصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّتَاتَ
أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَى قَبْرِهِ ؕ إِنَّهُمْ
كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَأْتُوا
هُمْ فَيَسْقُونَ ﴿٨٤﴾

85. Et pa bizin to émerveillé par banne-là zot di biens et zot zenfants. Certainement, par ça, Allāh oulé sélement pini banne-là dans ça lé monde-là, et *Li oulé* ki zot l'âme quitte zotte alors ki zotte incroyants.

وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ
إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُعَذِّبَهُمْ بِمَا فِي
الذُّنُوبِ وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ
كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

86. Et quand kik sourate finne révélé *ki dire* : « Croire dans Allāh et litté *dans So simé* dans compagnie So Mésaszer, » banne ki éna ricesse d'ente banne-là, dimanne toi permission et zotte dire : « Laisse-nous reste dans compagnie banne ki reste assizé *zot la cazes*. »

وَإِذْ أَنْزَلْنَا سُورَةَ الْاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ
وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُوْلِهِ اِشْتَاٰذَ نَكَ
اَوْلُو الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَ قَالُوْا ذَرْنَا
نَكُنْ مَعَ الْمُحٰدِثِيْنَ ﴿٨٦﴾

87. Ça faire banne-là plaisir pou reste avec banne madames ki reste derrière. Et zot lé kére finne scellé. Donc zotte pa capave comprend.

رَضُوْا بِاَنْ يَّكُوْنُوْا مَعَ الْخَوَالِفِ
وَ طَبِيعَ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ فَهُمْ لَا
يَفْقَهُوْنَ ﴿٨٧﴾

88. Mais, le Mésaszer et banne ki croire avec li, zotte litté *dans simé Allāh* are zot di biens et zot personnes. Et ça banne-là ki pou gagne *tout* banne bienfaits, et ça banne-là ki pou réissi.

لِكِنِ الرَّسُوْلُ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهُ
جَاهِدُوْا بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ وَا
اَوْلِيَّكَ لَهُمُ الْخَيْرٰتُ زُوْا وِلْيٰتِكَ هُمْ
الْمُفْلِحُوْنَ ﴿٨٨﴾

89. Allāh finne prépare pou banne-là banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki coulé*. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps. Ça li ça grand triomphe-là.

اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ مِنْ
تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا
ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿٨٩﴾

R 12 90. Et banne ki eskize zotte d'ente banne Bédouins, ti vini pou ki to donne-zotte permission *reste derrière* et banne ki ti cause menti are Allāh et So Mésaszer *zotte oussi* ti reste assizé *cotte zotte*. Ène pinition ki donne boucoup doulére pou attrape banne ki pa croire d'ente zotte.

91. Péna blâme lor banne faibes, ni lor banne malades, ni lor banne ki pa trouve nanrien pou *zotte* dépensé, si zotte sincère are Allāh et So Mésaszer. Péna réproce lor banne bienfaitéres. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié,

92. Et ni lor banne ki, quand zotte ti vinne cotte toi pou ki to donne-zotte zanimaux pou monté *pou ki zotte participe dans la guére*, to ti dire *zotte* : « Mo pa trouve aukène montire pou zotte, » zotte ti réturné tandisse ki zotte li zié ti débordé are larmes, zotte sagrin ki zotte pa trouve nanrien pou dépensé *dans simé Allāh*.

93. Blâme li sélement lor banne ki dimanne toi permission *pou pa participe dans la guére* alors ki zotte rice. Ça faire-zotte plaisir pou reste are banne madames ki reste derrière. Et Allāh finne scelle zot lé kére. Donc zotte péna aukène connaissance.

PARTIE 11

94. Banne-là pou présente zotte *zot* eskizes quand zotte *ki sincère* pou réturne cotte banne-là. Dire : « Pa présente *zot* eskizes; zamais nous pou croire zotte. Allāh finne informe nous lor zot condition; et Allāh pou observe zot conduite, et So Mésaszer oussi *pou faire pareil*. Ensuite pou réturne zotte vers Céli Ki conne ça ki

وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٠﴾

كَيْسَ عَلَى الضُّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يُنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩١﴾

وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا اتَّوَكَّلُوا لَتَذُمَّهُمْ قُلْتَ لَا آجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يُنْفِقُونَ ﴿٩٢﴾

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَا بِرِضْوَانٍ بَأَن يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٣﴾

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُونَ لَنَا لَوْ كُنَّا نَعْلَمُ قَدْ نَبَأْنَا اللَّهَ مِنْ آخِبَارِكُمْ وَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

invizibe et ça ki vizibe et Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire. »

فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

95. Quand zotte pou rétourne cotte banne-là, certainement banne-là pou faire serment par Allāh are zotte pou ki zotte laisse banne-là tranquille. Alors laisse banne-là tranquille. Certainement banne-là zotte pourri. Et zot place cotte pou resté li l'Enfer, couma récompense pou ça ki zotte finne gagné *par zot actions*.

سَيَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِيُنْعِرُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجِسٌ ذُومًا وَهُمْ فِي جَهَنَّمَ جَزَاءٌ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٤٥﴾

96. Banne-là faire serment are zotte pou ki zotte content are banne-là. *Même* si zotte content are banne-là, certainement Allāh pa content pép désobéissant.

يَخْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٤٦﴾

97. Dans mécréance et dans hypocrisie, banne Bédouins zotte pire, et zotte éna plisse tendance pou pa reconnaîte banne commanements ki Allāh finne faire déssanne lor So Mésazer. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٤٧﴾

98. Et parmi banne Bédouins, éna considère ça ki zotte dépensé *dans la cause Allāh* couma ène l'amanne. Banne-là attanne ki l'époque malhéres vinne lor zotte *ki sincère*. L'époque malhéres pou vinne lor banne-là mêmes. Et Allāh Li Bien-Tandé et Li Conne-Tout.

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُّ بِكُمُ الدَّوَابِرَ ۗ عَلَيْهِمُ الدَّوَابِرَةُ السَّوْءُ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٤٨﴾

99. Et parmi banne Bédouins, éna croire dans Allāh et dans Dernier Zour et zotte considère ça ki zotte dépensé *dans simé Allāh* couma ène moyen pou rapproce zotte are Allāh et *pou gagne* supplications le Mésazer *dans zot favére*. Écouté ! Certainement li ène moyen pou rapproce banne-là *are Allāh*. Allāh pa pou tardé pou admette

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبَاتٍ عِنْدَ اللَّهِ وَصَلَوَاتِ الرَّسُولِ ۗ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَهُمْ ۗ سَيُدْخِلُهُمُ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ ۗ إِنَّ

banne-là dans So miséricorde. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

اللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣١﴾

R 13 100. Et *concernant* banne pli divant *parmi* banne croyants, banne premiers d'ente banne Émigrés et banne Ansārs, et banne ki finne suive banne-là dans ène façon excellent, Allāh Li satisfait are banne-là et banne-là satisfait are Li; et Li finne prépare pou banne-là, banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps. Ça, li ça grand triomphe-là !

وَالشَّيْقُونَ الْاَوْلُونَ مِنَ
الْمُهْجِرِينَ وَ الْاَنْصَارِ وَ الَّذِيْنَ
اتَّبَعُوهُمْ بِاِحْسَانٍ ۗ رَضِيَ اللهُ
عَنْهُمْ وَ رَضُوا عَنْهُ وَ اَعَدَّ لَهُمْ
جَنَّتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الْاَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا اَبَدًا ذٰلِكَ الْقَوْزُ
الْعَظِيْمُ ﴿٣١﴾

101. Et parmi banne Bédouins *ki* habite autour zotte, éna banne hypocrites et éna oussi parmi banne habitants Médine. Banne-là persisté dans l'hypocrisie. To pa conne banne-là, *mais* Nous conne banne-là. Dans dé l'occasions Nous pou pini banne-là; ensuite pou retourne banne-là vers ène pinition terrible.

وَ مِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ الْاَعْرَابِ
مُنَافِقُوْنَ ۗ وَ مِّنْ اَهْلِ الْمَدِيْنَةِ
مَرَدُوْا عَلٰى الْبَيْتِ لَا تَعْلَمُهُمْ نَحْنُ
نَعْلَمُهُمْ ۗ سَنَعْدُبُهُمْ مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ
يُرَدُّوْنَ اِلَىْ عَذَابٍ عَظِيْمٍ ﴿٣٢﴾

102. Et éna banne lé zautes ki finne admette zot offenses. Banne-là finne mélanze banne bon actions avec lé zautes ki pa bon. Li pa loin ki Allāh pou tourne vers banne-là avec clémence. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَ اٰخِرُوْنَ اَعْتَرَفُوْا بِذُنُوْبِهِمْ خَلَطُوْا
عَمَلًا صَالِحًا وَ اٰخَرَسَيِّئًا ۗ عَسَى اللهُ اَنْ
يُّتُوْبَ عَلَيْهِمْ ۗ اِنَّ اللهَ عَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٣٣﴾

103. Prend pou donne banne *pauves* ène partie banne-là zot di biens couma l'aumône pou ki, par ça, to faire banne-là prope et to pirifié zotte; et prié pou zotte. En vérité, to la Prière pou ène source tranquillité pou zotte. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

حٰذٍ مِنْ اَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ
وَ تَزَكِّيَهُمْ بِهَا وَ صَلِّ عَلَيْهِمْ ۗ اِنَّ
صَلٰوَتَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ ۗ وَاللهُ سَمِيْعٌ
عَلِيْمٌ ﴿٣٤﴾

104. Esse-ki banne-là pa conné ki Allāh Li-Même Ki accepté répentance

اَلَمْ يَعْلَمُوْا اَنَّ اللهَ هُوَ يَقْبَلُ

So banne servitères et Ki prend banne l'aumônes *compte* et ki Allāh Li-Même Li Fort lor accepté repentir, et Li Bien-Miséricordié ?

التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ
وَإِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٣﴾

105. Et dire : « Continié faire zot travail, Allāh pé observe zot conduite, et So Méssazer et banne croyants *oussi pé faire pareil*. Et pou rétourne zotte vers Céli Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe et Li pou informe zotte ça ki zotte ti éna l'habitide faire. »

وَقُلْ اْعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ ، وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ
عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾

106. Et *ti éna* lé zoutes — ti laisse ça banne-là attanne décision Allāh, soi Li pou pini zotte, ou soi Li pou tourne vers zotte avec clémence. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَآخِرُونَ مُرْجُونَ لِمَا لَمْ يَأْتِ
يُعَذِّبُهُمْ وَإِنَّمَا يَتُوبُ عَلَيْهِمْ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٣٦﴾

107. Et *parmi banne hypocrites éna* banne ki finne construire ène mosquée pou faire *Islam* di tort et pou propaze mécréance, et pou créé dissension parmi banne croyants, et *couma* ène place-pou-caciette pou banne ki finne déza faire la guére conte Allāh et So Méssazer. Et certainement banne-là faire serment : « Nous ti oulé sélement le bien. » Et Allāh donne témoignaze ki banne-là zotte vraiment banne mentères.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ
وَرِضًا بِالَّذِينَ حَارَبَ اللَّهُ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ
وَيَكْفُلُونَ أَن يَأْتُوا إِلَّا الْحُسْبَىٰ وَاللَّهُ
يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٣٧﴾

108. Pa diboute zamais là-dans *pou prié*. En vérité, ène mosquée ki so fondation lor la droitire dépi premier *zour-même*, li pli mérité ki to diboute là-dans *pou prié*. Là-dans éna banne zommes ki envi ki zotte pirifié et Allāh content banne ki pirifié zotte.

لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا لِمَسْجِدٍ أُسِّسَ
عَلَى التَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَن تَقُومَ فِيهِ
فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَن يَتَّبِعَهُمْ
وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُطَهَّرِينَ ﴿٣٨﴾

109. Dimoune ki finne faire so fondation lor la crainte Allāh et So plaisir, esse-ki li meillère, ou soi dimoune ki finne faire so fondation lor bord ène la berze ronéz par dilo et ki pé affaissé et ki

أَقَمْنَ أُسُسًا بِنِيبَانِهِ عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ
اللَّهِ وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَن أُسِّسَ
بِنِيبَانِهِ عَلَى شِقَا جُرْفٍ هَاكِ فَانْهَارَ

pé écroulé are li dans di Fé l'Enfer ? Et Allāh pa guide pép ki transgressére.

يَهْدِيهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾

110. Constriction ki banne-là finne faire, ça pou touzour créé doute ék incertitude dans zot lé kéré à moins ki zot lé kéré fanne et décire en morceaux *par la frayére Allāh*. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

لَا يَزَالُ بُنْيَانًا لَهُمُ الَّذِي بَنَوْا رَابِعَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٣٢﴾

R 14 111. En vérité, Allāh finne aceté are banne croyants zot personnes et zot di biens pou ki banne-là gagne *en retour* Paradis. Banne-là combatte dans simé Allāh — *arrivé* zotte tué *l'ennemi* et *arrivé* tué zotte — li ène promesse ferme sous So responsabilité *ki mentionné* dans la Torah, l'Évanzile et le Coran. Et ki sanne-là ki pli fidèle ki Allāh dans *rempli* So l'engagement ? Alors faire rézouissance pou ça transaction-là ki zotte finne faire avec Li. Et ça li ça grand triomphe-là !

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ تَوَعَّدَ عَلَيْوَهُمْ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٣٣﴾

112. Banne ki tourne *vers Allāh* avec répentance, banne ki faire *So* adoration, banne ki faire *So* louanzes, banne ki voyazé *dans So* simé, banne ki incliné *divant Li*, banne ki faire prosternation *dans la Prière*, banne ki ordonne ça ki convénabe et ki interdire ça ki blâmabe, banne ki respecté limites *fixé par Allāh* ça *banne-là banne vrai croyants*. Et donne bon nouvelle à banne ki croire.

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَئِكَ لَهُمُ أَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

113. Li pa convénabe pou le Prophète ni pou banne croyants ki zotte dimanne *Allāh* pardon pou banne associatéres, même si banne-là banne parents proce, après ki li finne vinne clair pou banne *croyants-là* ki ça *banne-là* banne habitants l'Enfer.

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَى مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٣٥﴾

114. Et Abraham ti prié pou pardon so papa, sélement à cause ène promesse ki li ti faire li. Mais quand ça finne vinne clair pou li ki *so papa* li ène ennemi Allāh, li ti dissocié li are li. En vérité, Abraham ti éna ène lé kére bien sensibe et li ti tolérant.

وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا
عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ ۖ فَلَمَّا
تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَّأَ مِنْهُ ۗ
إِنِّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾

115. Et li pa dans Allāh *So mazesté* ki Li zize égaré ène pép après ki Li finne guide zotte tant ki Li pa montré zotte clairement ça *banne sozes* conte ki zotte bizin protéze zotte. En vérité, Allāh conne bien tout kit-soze.

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ
هَدَاهُمْ حَتَّى يُبَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَ ۗ
إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

116. En vérité, pou Allāh Li-Même royaume banne lé ciéls et la terre. Li donne la vie et Li cause la mort. Et péna pou zotte en déhors Allāh, aukène camarade, ni aukène aide.

إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
يُحْيِي وَيُمِيتُ ۗ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾

117. En vérité, Allāh finne tourne avec clémence vers le Prophète et banne Émigrés et banne Ansārs ki ti suive li dans ène moment diffikilté après ki lé kére ène groupe d'ente banne-là ti presque dévié. Malgré ça, Li finne tourne vers banne-là avec clémence. Certainement, Li Rempli dé bonté pou banne-là, Li Bien-Miséricordié *envers zotte*.

لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ
وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ
الْعُسْرَةِ مِن بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبَ
فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ
بِهِمْ رءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٧﴾

118. Et *Allāh finne tourne avec clémence* vers ça trois-là oussi ki ti rétrouve-zotte reste derrière ziska ki la terre, malgré ki li vaste, li ti rétréci pou zotte, et zot l'âme oussi ti rétréci pou zotte et banne-là ti arrivé convainki ki péna aukène réfize dépi cotte Allāh excepté *ki alle* vers Li. Ensuite Li finne tourne vers banne-là avec clémence pou ki banne-là répent. En vérité, Allāh Li Fort lor accepté répentir, Li Bien-Miséricordié.

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا ۗ حَتَّىٰ
إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا
رَحَبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمُ أَنْفُسُهُمْ
وَخَلُّوا أَن لَّا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا إِلَيْهِ ۗ
ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾

R 15 119. O banne ki croire ! Craigne Allāh et reste dans compagnie banne véridiques.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿١١٩﴾

120. Li pa ti convénabe pou banne habitants Médine et banne Bédouins *ki habite* autour zotte, ki banne-là reste derrière *et* Allāh So Mésazer *li alle combatte* et *li pa ti convénabe* ki banne-là préfère zotte-mêmes ki li. Ça, li parski, dans simé Allāh, la soif, fatigue, la faim pa pou gagne banne-là et banne-là pa pou marce lor kik simé ki pou faire banne mécréants arazé et zotte pa pou gagne kik l'avantaze lor l'ennemi sans ki pa écrire pou zotte ène bon action pou ça. En vérité, Allāh pa laisse perdi récompense banne ki faire le bien.

مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنِ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يُرِغِبُوا بِأَنْفُسِهِمْ عَنْ تَفْسِيهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْعُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوِّ نَيْلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾

121. Et banne-là pa dépense aukène somme, tipti ou gros, et zotte pa traverse aukène vallée sans ki ça *bon action-là* pa pou écrire dans zot favère pou ki Allāh récompense zotte sélon meillère action ki zotte finne faire.

وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾

122. Li pa possible pou banne croyants ki zotte tout sorti ensamme, alors bé ki faire ène partie dans sak groupe d'ente banne-là pa sorti pou ki zotte gagne ène meillère connaissance la rélizion et pou ki zotte capave averti zot pép quand zotte rétourne cotte banne-là, pou ki banne-là prend zot précaution *conte le mal* ?

وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا ظَفَرِينَ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾

R 16 123. O banne ki croire ! Combatte ça banne d'ente banne mécréants ki prés are zotte et ki banne-là trouve dans zotte ène fermeté sans compromis et conné ki Allāh li avec banne dimounes droite.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلظَةً ، وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٢٣﴾

124. Et sak fois ki finne avoye ène sourate, alors d'ente banne-là, éna ki dire : « Ki sanne-là d'ente zotte ki ça *sourate-là* finne augmente so la foi ? » Mais pou banne ki croire, ça finne augmente zot la foi et zotte rézouir *are ça*.

وَإِذَا مَا أَنْزَلَتْ سُورَةً فَمِنْهُمْ مَّنْ يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَذِهِ إِيمَانًا ۗ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَرَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٣٣﴾

125. Mais pou banne ki éna ène maladie dans zot lé kére, ça *sourate-là* finne augmente, pou-zotte, impureté lor zot impureté et zotte mort dans l'état mécréance.

وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَىٰ رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٤﴾

126. Esse-ki banne-là pa trouvé ki sak l'année pé faire-zotte passe par l'épréve ène ou soi dé fois ? Malgré ça, banne-là pa répentini ni zotte prend compte *avertissement*.

أَوْ لَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٣٥﴾

127. Et sak fois ki finne faire ène sourate déssanne ; ente zotte, sakène guette l'aute *pou dire par signe* : « Esse-ki kikène pé guette zotte ? » Ensuite zotte détourne zotte *dé ça*. Allāh finne détourne zot lé kére parski zotte ène pép ki pa *oulé* comprend.

وَإِذَا مَا أَنْزَلَتْ سُورَةً نَّظَرَ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ ۖ هَلْ يَرِيكُمْ مِنْ أَحَدٍ ثُمَّ انصَرَفُوا ۗ صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ ۖ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣٦﴾

128. En vérité, ène Mésazer d'ente zotte-mêmes finne vinne cotte zotte ; ça péze lourd lor li diffikilté ki zotte gagné ; li éna ène bien grand désir pou zot *bien-être*, et li éna boucoup compassion et grand miséricorde pou banne croyants.

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٣٧﴾

129. Mais si banne-là tourne lé dos, alors dire *zotte* : « Allāh Li Siffit pou moi. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Et mo place *mo* confiance dans Li. Et Li-Même Seignère Trône Puissant-là. »

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۖ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٣٨﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Alif Lām Rā = Mo-Même Allāh, Mo trouvé. Ça, li banne versets le Live ki rempli ék sazesse.

الَّذِينَ آمَنُوا آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ ٢

3. Esse-ki ça li étonne banne dimounes ki Nous finne avoye révélation à ène zomme d'ente banne-là avec ça l'orde-là : « Donne avertissement à banne dimounes et donne bon nouvelle à banne ki croire dans Allāh ki zotte éna ène rang dé vérité cotte zot Seignère ? » Banne mécréants dire : « En vérité, li ène mazicien évident. »

أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكٰفِرُونَ إِنَّ هٰذَا لَسِحْرٌ مُّبِينٌ ٣

4. En vérité, zot Seignère Li Allāh Ki finne créé banne lé ciéls et la terre dans sisse périodes. Ensuite, Li finne établi Li avec fermeté lor Trône-là ; Li gouverne tout zaffaire dans ène façon bien ordonné. Personne pa pou faire intercession cotte Li mais après So permission. Ça Allāh-là Li-Même zot Seignère. Alors faire So adoration. Esse-ki zotte pa prend compte avertissement ?

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْاَمْرَ مَا مِنْ شَيْءٍ اِلَّا آِيْنُ بَعْدَ اِذْنِهٖ ذٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ۗ اَقْلٰمْ تَذَكَّرُوْنَ ٤

5. Zotte tout, zot retour li vers Li. Promesse Allāh li vrai. En vérité, Li-Même Li commence la création et Li reproduire li pou ki Li récompense avec zistice banne ki croire et ki faire banne bon actions. Et banne ki pa croire, pou zotte pou éna dilo bouillante pou boire et ène pinition ki donne boucoup doulére parski zotte ti nié la vérité.

لِيَهْدِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ بِالْقِسْطِ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيْمٍ وَعَذَابٌ اَلِيْمٌ ۗ بِمَا كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ٥

6. Li-Même Ki finne faire soleil émette ène la limière brillant et la line réfléchir ène clarté douce et Ki finne fixé so banne phases pou zotte conne nombre l'années et kalkil le temps. Allāh pa finne

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاۗءً وَ الْقَمَرَ نُوْرًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوْا عَدَدَ السِّنِّيْنَ وَالْحِسَابَ ۗ مَا خَلَقَ اللَّهُ

créé *tout* ça, sauf avec la vérité. Et Li explique banne Signes-là clairement pou ène pép ki éna connaissance.

ذٰلِكَ اِلَّا بِالْحَقِّ ۚ يَفْصَلُ الْاٰيٰتِ
لِقَوْمٍ يَعْلَمُوْنَ ﴿٦﴾

7. En vérité, dans sanzement la nuite et li zour et dans tout ça ki Allāh finne créé dans banne lé ciéls et lor la terre, éna banne Signes pou ène pép ki éna la crainte Allāh.

اِنَّ فِيْ اٰخْتِلَافِ الْاَيِّلِ وَالنَّهَارِ وَمَا
خَلَقَ اللّٰهُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَآيٰتٍ
لِّقَوْمٍ يَتَّقُوْنَ ﴿٧﴾

8. Banne ki pa espére ça rencontre avec Nous-là, et ki satisfait are la vie ça lé monde-là et ki senti zotte gagne tranquillité are ça ; et banne ki faire insouciant are Nou banne Signes —

اِنَّ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَآءَنَا وَرَضُوْا
بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاطمَآنَٔوْا بِهَا
الَّذِيْنَ هُمْ عَنْ اٰيٰتِنَا غٰفِلُوْنَ ﴿٨﴾

9. Ça banne-là zot place cotte pou resté, li di Fé à cause ça ki zotte finne gagné *par zot actions*.

اُولٰٓئِكَ مَا وَاوَهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوْا
يَكْسِبُوْنَ ﴿٩﴾

10. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions, zot Seignére pou guide zotte à cause zot la foi. En bas zotte, banne la rivières pou coulé dans banne Zardins de Félicité.

اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ
يَهْدِيْهِمْ رَبُّهُمۡ بِاَيْمَانِهِمْ ۙ تَجْرِيْ
وِن تَحْتِهِمۡ الْاَنْهٰرُ فِيْ جَنّٰتٍ
النّٰعِيْمِ ﴿١٠﴾

11. Là-bas, banne-là zot la prière *pou* : « O Allāh ! To Pur ! » Et zot salitation là-bas *pou* : « La Paix, » et la fin zot la prière *pou* : « Tout louanze pou Allāh, Seignére tout banne lé mondes. »

دَعُوْهُمۡ فِيْهَا سُبْحٰنَكَ اللّٰهُمَّ وَ
تَحِيَّتُهُمْ فِيْهَا سَلٰمٌ ۗ وَاٰخِرُ دَعْوَاهُمْ
اِنَّ الْحَمْدَ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿١١﴾

R 2

12. Et si Allāh ti faire mauvais *conséquences* banne dimounes *zot actions* vinne aussi vite ki zotte rode gagne fortune, certainement zot lé temps fixé *pou zot la vie lor la terre* ti pou fini arrivé. Mais Nous pou laisse banne ki pa espére ça rencontre avec Nous-là, *Nous pou laisse zotte* dans zot transgression couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

وَلَوْ يُعِجِلُ اللّٰهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ
اسْتَعْجَلُوْهُمۡ بِالْخَيْرِ لَقُضِيَ اِلَيْهِمْ
اَجَلُهُمْ ۗ فَنَذَرُ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ
لِقَآءَنَا فِيْ طُعْيَانِهِمْ يَعْمَهُوْنَ ﴿١٢﴾

13. Et quand ène malhére arrive ène dimoune, li faire appel are Nous, soi

وَ اِذَا مَسَّ الْاِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَا نَا

allonzé lor ène côté, ou soi assizé, ou soi diboute. Mais quand Nous finne délivré li dépi so détresse, li passe so *simé* couma dire zamais li ti appelle Nous pou *enlève* ça malhére ki ti arrive li-là. Coumme ça-même finne faire actions banne extravagants *paraîte* zoli pou zotte.

14. Et, en vérité, Nous ti détruire comié zénérations avant zotte quand banne-là ti transgressé, alors ki zot Mèssazers ti vinne cotte zotte *avant ça* are banne Signes clair, mais banne-là pa ti oulé croire. Coumme ça-même Nous paye banne coupabes.

15. Ensuite, Nous finne faire-zotte siccesséres lor la terre après banne-là pou guetté ki manière zotte pou azir.

16. Et quand récite banne-là Nou banne Signes clair, banne ki pa espére ça raconte avec Nous-là, zotte dire : « Améne ène Coran l'aute ki ça, ou soi sanze-li. » Dire *banne-là* : « Mo péna l'autorité pou sanze ça par mo-même. Mo sélement pé suive ça ki révèle moi. Si mo désobéir mo Seignére, certainement mo pére pinition d'ène zour terrible. »

17. Dire : « Si Allāh ti oulé, mo pa ti pou récite zotte ça, ni Li ti pou faire zotte conne ça. Certainement avant ça *Méssaze-là*, mo finne passe *toute* ène la vie parmi zotte. Alors esse-ki zotte pa raisonné ? »

18. Et ki sanne-là ki pli inziste ki ça dimoune ki invente ène mensonze conte Allāh ou soi ki prend *Allāh* So banne Signes pou mensonzes. En vérité, banne coupabes zamais pou réissi.

لِحَنِيۡبَةٍ اَوْ قَاعِدًا اَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ صُرَّتَهُ مَرَّ كَان لَّمْ يَدْعُنَا لِیُصْرِّ مَسَّهُ كَذٰلِكَ زُیِّنَ لِلْمُسْرِفِیۡنَ مَا كَانُوۡا یَعْمَلُوۡنَ ﴿۱۳﴾

وَلَقَدْ اٰهَلَكْنَا الْقُرُوۡنَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوۡا ۗ وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمۡ بِالْبَيِّنٰتِ وَ مَا كَانُوۡا لَیۡوُمِنُوۡا ۗ كَذٰلِكَ نَجْزِی الْقُرُوۡمَ الْمُجْرِمِیۡنَ ﴿۱۴﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ خَلِیۡفَ فِی الْاَرْضِ مِنْۢ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَیۡفَ تَعْمَلُوۡنَ ﴿۱۵﴾

وَ اِذْ اٰتٰنَا عَلَیۡهِمْ اٰیٰتِنَا بَيِّنٰتٍ ۗ قَالَ الَّذِیۡنَ لَا یَزِجُوۡنَ لِقَآءَ نَا اِنَّتَ یَقْرٰنِ غَیۡرِ هٰذَا اَوْ بَدَّلَهٗ ۗ قُلْ مَا یَكُوۡنُ لِیۡ اَنْ اُبَدِّلَهٗ ۗ مِنْ تَلَقَّآءِ نَفْسِیۡ ۗ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا یُوحِیۡ اِلَیَّ ۗ رَبِّیۡ اَخَافُ ۗ اِنَّ عَصِیۡتَ رَبِّیۡ عَذَابَ یَوْمٍ عَظِیۡمٍ ﴿۱۶﴾

قُلْ لَوْ شَاءَ اللّٰهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَیۡكُمۡ وَاَلَا اَدْرٰكُمۡ بِهٖ ۗ فَقَدْ لَبِثْتُ فِیۡكُمۡ عُمُرًا مِّنۢ قَبْلِہٖ ۗ اَفَلَا تَعْقِلُوۡنَ ﴿۱۷﴾

فَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرٰی عَلَی اللّٰهِ كَذِبًا اَوْ كَذَّبَ بِآیٰتِہٖ ۗ اِنَّہٗ لَا یُفْلِحُ الْمُجْرِمُوۡنَ ﴿۱۸﴾

19. Et banne-là adore dans place Allāh ça ki ni pou faire zotte le mal ni pou profite zotte, et banne-là dire : « Ça banne-là pou faire nou intercession cotte Allāh. » Dire *banne-là* : « Esse-ki zotte pou informe Allāh ça ki Li pa conné dans banne lé ciéls et lor la terre ? » *Allāh* Li Pur et Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé *are* Li.

20. Et banne dimounes zotte ti nék ène sél comminauté. Après banne-là finne commence gagne désaccord *ente* zotte, et si pa ti éna ène décret ki to Seignére ti finne déza prononcé, ti pou fini zizé concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

21. Et banne-là dire : « Bé ki faire ène Signe pa finne déssanne lor li dé la part so Seignére ? » Dire *banne-là* : « L'invizibe li domaine Allāh-Même. Alors attanne. En vérité, *mo oussi* mo avec zotte dans banne ki attanne. »

R 3 22. Et quand Nous faire banne dimounes goûte miséricorde après ki ène malhère finne arrive zotte, alà ki zotte commence comploté conte Nou banne Signes. Dire *banne-là* : « Allāh Li pli Rapide *ki tout* dans faire plan. » En vérité, Nou banne méssazers enrézistré ça ki zotte comploté.

23. Li-Même Ki permette-zotte voyaze lor la terre et lor la mer ziska quand zotte dans *zot* bateaux et ki ça pé vogue avec zotte, *poussé* par ène di vent favorable et ki zotte pé rézouir are ça, *alà* ki ène di vent violent vinne rattrape ça et banne vagues déferle lor zotte partout côté et zotte pensé ki zotte finne encerclé *péna sappé* ; alors zotte prié Allāh, avec promesse ki zotte pou sincère are Li dans *zot* la foi *zotte dire* : « Si To sappe nous are ça, certainement nous pou dans banne ki reconnaissant. »

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ
وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَ يَقُولُونَ هُوَ لَا إِلَهَ
شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ هَلْ أُنْتَبِئُونَ
اللَّهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي
الْأَرْضِ سُبْحٰنَهُ وَ تَعْلٰى عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿١١﴾

وَمَا كَانَ النَّاسَ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً
فَاخْتَلَفُوا وَلَوْ لَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن
رَّبِّكَ لَفُضِي بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢﴾

وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن
رَّبِّهِ قُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانظُرُوا
إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ﴿١٣﴾

وَلَا إِدْرَاكَ أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِّنْ بَعْدِ
ضُرِّهِمْ إِذْ كُنْتُمْ فِي الْفُلِّ وَجْرَيْنَ فِيهِمْ
أَيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ
رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ﴿١٤﴾

هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ
حَتَّى إِذْ كُنْتُمْ فِي الْفُلِّ وَجْرَيْنَ فِيهِمْ
يُرِيحُ طَيِّبَةً وَ فَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا
رِيحٌ عَاصِفٌ وَ جَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِن
كُلِّ مَكَانٍ وَ ظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ
دَعَا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ هَلْ لِّنْ
أَنْجِيئَنَّكَ مِن هَذِهِ لَنَكُونَنَّ مِنَ
الشَّاكِرِينَ ﴿١٥﴾

24. Mais quand Li finne sappe banne-là, alà ki zotte commence commette excès lor la terre avec inzistice. O banne dimounes ! Zot excès pou rétombe lor zotte-mêmes — zotte *gagne sélement* ène zouissance temporaire ça la vie ici là. Ensuite zot rétour li vers Nous. Alors Nous pou informe zotte ça ki zotte ti éna l'habitide faire.

فَلَمَّا أَنْجَلَهُمْ إِذْ هُمْ يُبْعُونَ فِي الْأَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَعَيْتُمْ
عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
ثُمَّ لَأِنَّا مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾

25. L'exempe la vie ça lé monde-là li pareil couma ène dilo ki Nous finne faire déssanne dépi dans lé ciél, ensuite vézétation la terre mélanze are ça, et banne dimounes et banne bétails manze dépi dans ça vézétation-là — ziska quand la terre prend so parire et ki li vinne bien zoli et ki so banne propriétaires pensé ki zotte éna contrôle *total* lor là, alors Nou décret déssanne lor là la nuite ou soi li zour et Nous zette *tout* ça à terre couma ène plantation *céréale* ki finne moisonné couma dire li pa ti existé la veille. Coumme ça-même Nous explique banne Signes clairement pou ène pép ki réfléci.

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ
أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ
نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ
وَالْأَنْعَامُ حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ
زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ
قَدْرُودٌ عَلَيْهَا آتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ
نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنَ
بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ
لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣٥﴾

26. Et Allāh appelle vers Résidence la paix et Li guide dimoune ki Li oulé vers simé droite.

وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَىٰ دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي
مَنْ يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٦﴾

27. Banne ki faire le bien, pou zotte éna pli zoli *récompense* et plisse ki ça encore. Ni noircére, ni himiliation pa pou couvert zot visaze. Ça banne-là ki pou habitants Paradis. Zotte pou reste tout lé temps là-dans.

لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا
يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٧﴾

28. Et banne ki faire banne mauvais actions, pinition pou ène mauvais action, li pou so pareil ; et himiliation pou couvert banne-là. Personne pa pou protéze zotte conte Allāh — *zotte pou paraîte* couma dire zot visazes couvert avec banne taces sombe-la nuite. Ça banne-là ki pou habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ
سَيِّئَاتِهِمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ
لَهُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ
أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطْعًا مِنَ الْعِلْمِ
مُظْلِمًا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٨﴾

29. Et faire attention zour cotte Nous pou rassemblé banne-là zotte tout ensamme. Alors Nous pou dire banne ki donne banne associés are Allāh : « Reste cotte zotte été — zotte et zot banne associés-là. » Ensuite, Nous pou sépare zotte, ça banne-là et l'aute banne-là ; et banne ki zotte ti considére couma associés pou dire : « Pa nous ki zotte ti pé adoré.

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ
لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَ
شُرَكَاءُكُمْ ۖ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَ قَالَ
شُرَكَاءُؤُهُمْ مَا كُنْتُمْ رِيبًا نَاتَعْبُدُونَ ﴿٢٩﴾

30. « Allāh Li Siffit couma Témoins ente nous et zotte. Ditout nous pa ti au courant zot adoration pou nous. »

فَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَ بَيْنَكُمْ إِنْ
كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغْفِيلِينَ ﴿٣٠﴾

31. Là, ki sak l'âme pou réalisé ça ki li ti pé faire et pou rétourne banne-là vers Allāh zot Vrai Maîte, et tout ça ki zotte ti éna l'habitide inventé-là pou perdi pou zotte.

هَذَا لِكَ تَبَلُّوْا كُلَّ نَفْسٍ مَّا أَسْلَفَتْ
وَ رُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ وَ ضَلَّ
عَنَّهُمْ مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٣١﴾

R 4 32. Dire : « Ki sanne-là ki donne-zotte provision dépi dans lé ciél et la terre ? Ou soi, ki sanne-là ki éna pouvoir lor zoreilles et li zié? Et ki sanne-là ki faire vivant sorti dépi mort et ki faire mort sorti dépi vivant ? Et ki sanne-là ki gouverne tout kit-soze dans l'orde ? Banne-là pou réponne : « Allāh ». Alors dire : « Esse-ki zotte pa pou mette zotte en garde conte zot banne mauvais activités ? »

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ
أَمْ نِيضِكُ السَّمْعَ وَ الْأَبْصَارَ وَ مَنْ يُخْرِجُ
الْحَيَّ مِنَ الْمَمِيَّتِ وَ يُخْرِجُ الْمَمِيَّتَ مِنَ
الْحَيِّ وَ مَنْ يُدْبِرُ الْأَمْرَ ۖ فَسَيَقُولُونَ
اللَّهُ ۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾

33. Li-Même Ça Allāh-là ça, zot Vrai Seignére. Après la vérité, bé ki resté sinon l'erré ? Couma zotte laisse zotte détourné are la vérité ?

فَذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ ۚ فَمَاذَا بَعَدَ
الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ ۚ فَآتَىٰ تَضَرُّفُونَ ﴿٣٣﴾

34. Coumme ça-même parole to Seignére conte banne ki ti révolté finne sorti vrai — ki banne-là zamais zotte pou croire.

كَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى
الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٤﴾

35. Dire : « Esse-ki d'ente zot associés, éna kikène ki commence la création, ensuite li répète li ? » Dire : « Allāh Tout-Sél Ki commence la

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدُوْا
الْخَلْقَ ثُمَّ يُعْبِدُوْهُ ۚ قُلِ اللَّهُ يَبْدُوْا

création, ensuite Li répète li. Alors couma zotte laisse zotte détourné are la vérité ? »

الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ فَأَيُّ تَوَكُّونَ ۞٣٥

36. Dire : « D’ente zot banne associés, esse-ki éna kikène ki guide *dimoune* vers la vérité ? » Dire : « Allāh *Tout-Sél* Ki guide *dimoune* vers la vérité. Esse-ki Céli Ki guide vers la vérité Li pli Digne pou suivre Li, ou soi céli ki *li-même* pa trouve simé à moins ki guide li ? Bé ki zotte finne gagné ? Couma zotte zizé ? »

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلْ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمْ مَنْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يَهْدَىٰ ۚ فَمَا لَكُمْ تَكْذُوبًا ۞٣٦

37. Et la plipart d’ente banne-là zotte sélement suivre sipposition. En vérité, sipposition pa capave remplace la vérité dans aukène façon. En vérité, Allāh conne bien ça ki banne-là faire.

وَمَا يَتَّبِعُهُ أَكْثَرُهُمْ أَلاَ ظَنَّ إِنَّ اللَّهَ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ۞٣٧

38. Et ça Coran-là li pa ène tel *Live* ki capave finne faire par ène l’aute ki Allāh, mais li confirme ça ki *déza révélé* avant li et li ène exposé détaillé la loi *parfait*. Péna aukène doute là-dans ki *li vinne* dé la part Seignére tout banne lé mondes.

وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۞٣٨

39. Esse-ki banne-là dire : « Li finne fabrique ça ? » Dire : « Améne ène sourate même zenre ki ça, et appelle tout ça ki zotte capave *pou aide zotte* en dehors Allāh si zotte véridique. »

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَإِذْ عُوا مِنْ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۞٣٩

40. En faite, banne-là finne contrédire ça ki zotte pa comprend et ki zotte pa finne encore saisi so *vrai* interprétation. Coumme ça-même banne ti avant zotte ti *éna l’habitide* contrédire. Mais guetté couma ti la fin banne ki ti mal azir !

بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِبُّوا بِهِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ قُلْ أَتَأْتِيهِمْ آيَاتُ رَبِّهِمْ وَأُولَئِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ۞٤٠

41. Et d’ente banne-là, éna ki ti croire là-dans, éna ki pa ti croire là-dans parmi banne-là et to Seignére conne pli bien banne sémères désorde.

وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَ مِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ ۞٤١

R 5 42. Et si banne-là traite toi dé mentère, dire : « Mo éna pou ranne compte pou mo banne actions, et zotte pou zot banne actions. Zotte pa responsabe ça ki mo faire, ni mo responsabe ça ki zotte faire. »

وَأِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ إِنِّي عَمَلِي وَإِلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَأَنْتُمْ بَرِيءُونَ مِمَّا أَعْمَلْتُمْ وَأَنَا بُرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾

43. Et d'ente banne-là, éna ki faire semblant écoute toi. Mais esse-ki to capave faire banne sourdes tandé, même ki zotte pa lé comprend ?

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿٣٣﴾

44. Et d'ente banne-là, éna ki pé guette toi. Esse-ki to capave guide banne avégués, malgré ki banne-là péna capacité observé ?

وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْيَ وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ ﴿٣٤﴾

45. En vérité, Allāh pa faire aukène di tort banne dimounes, mais banne dimounes ki faire di tort zotte-mêmes.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٥﴾

46. Et rappelle zour quand Li pou rassemblé banne-là, li pou parâite pou zotte couma dire, zotte ti reste dans lé monde ène ti lé temps dans la journée. Ente zotte, sakène pou reconnaîte l'aute. Certainement zotte banne perdants, banne ki nié renconte avec Allāh et ki pa laisse zotte guidé.

وَيَوْمَ يُحْشَرُ هُمْ كَانُوا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٣٦﴾

47. Et, soi Nous faire toi trouve ène partie ça ki Nous finne promesse banne-là ou soi Nous donne toi la mort avant ça, en tout cas banne-là zot rétour li pou vers Nous. Alors Allāh Li Témoins lor ça ki zotte faire.

وَأَمَّا نُرِّيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٧﴾

48. Et pou sak pép éna ène Mésazzer. Et quand zot Mésazzer vinne cotte zotte, alors zizement pou donné ente zotte avec zistice et pa pou faire zotte aukène tort.

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٣٨﴾

49. Et banne-là dire : « Quand ça promesse-là li pou réalisé si zotte véridique ? »

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدِ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٩﴾

50. Dire : « Mo péna pouvoir pou faire mo-même ni le mal ni le bien, sauf ça ki Allāh oulé. Pou sak pép éna ène lé temps fixé. Quand banne-là zot lé temps fixé arrivé, zotte pa capave reste ène sél moment en arrière, ni alle avant ça l'hé-re-là.

قُلْ لَا أَمَلُ لِي فِي نَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا لَّ
مَا شَاءَ اللَّهُ ۚ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ ۚ إِذَا جَاءَ
أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً ۚ وَلَا
يَسْتَقْدِرُونَ ﴿٥٠﴾

51. Dire : « Dire-moi, si Allāh So pinition vinne lor zotte, la nuite ou soi li zour, bé couma banne coupabes-là pou sappe are ça, même si zotte faire vite ? »

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَنْتُمْ عَدَاِبِهِ بَيَاتًا
أَوْ نَهَارًا مَاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ
الْمُجْرِمُونَ ﴿٥١﴾

52. Alors esse-ki quand ça pou arrivé ki zotte pou croire là-dans ? Esse-ki astère éna kik simé pou sauvé ? Et avant ça zotte ti rode ki li vine vite. »

أَنْتُمْ إِذَا مَا وَقَعَ أَمْنٌ مِنْكُمْ بِهِ ۚ الْكُنْ
وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥٢﴾

53. Ensuite pou dire banne ki finne mal azir : « Goûte ça pinition ki pou diré-là. Pa pé pini zotte excepté pou ça ki zotte finne gagné par zot actions. »

ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا
عَذَابَ الْخُلْدِ ۚ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا
كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٣﴾

54. Et banne-là dimanne toi si li vrai ça. Réponne : « Oui ! Par mo Seignére ! Ça li certainement vrai. Et zotte pa pou capave enléve Allāh So capacité. »

وَيَسْتَنْبِئُونَكَ أَحَقٌّ هُوَ ۖ قُلْ إِي
رَآءَ رَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ ۖ وَ مَا أَنْتُمْ
بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٤﴾

R 6 55. Et si sak l'âme ki azir mal ti posséde tout ça ki trouve lor la terre, li ti pou rode offére ça couma rançon pou sappe li are pinition-là. Et quand banne-là pou trouve pinition-là, zotte pou caciette zot rémords. Et zizement pou donné ente zotte avec droitire et pa pou faire zotte aukène inzistice.

وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ
لَافْتَدَتْ بِهِ ۚ وَأَسْرُوا النَّدَامَةَ لَمَّا
رَأَوُا الْعَذَابَ ۚ وَ قُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٥﴾

56. Attention ! En vérité, tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre li pou Allāh. Attention ! En vérité, Allāh So promesse li vrai, mais la plipart parmi ça banne-là zotte pa conné.

الْآلَانَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۚ
وَالْآلَانَ وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا ۚ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾

57. Li-Même Ki donne la vie et Ki donne la mort et vers Li, pou rétourne zotte.

هُوَ يَحْيِي وَيُمِيتُ ۚ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾

وَقَالَ رَبِّي
مَنْ يَدْعُنِي
مِنْ غَيْرِي
فِي الْغَيْبِ
فِي الْغَيْبِ

58. O banne dimounes ! En vérité, ène récommandation dé la part zot Seignére finne vinne cotte zotte et ène réméde pou tout ça *banne maladies* ki dans lé kére, et ène guidance et ène miséricorde pou banne croyants.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ شِكْمُ
مَوْعِظَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا
فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٨﴾

59. Dire : « *Tout ça li* avec Allāh So grâce et So miséricorde. Donc banne-là bizin rézouir are ça. Ça li meillère ki tout ça *banne ricesses* ki zotte ramassé-là »

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ
فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٩﴾

60. Dire : « Esse-ki zotte finne considère ça ki Allāh finne faire déssanne couma provisions pou zotte ; et *par zotte-mêmes* éna là-dans, zotte finne interdire ; éna, zotte finne permette. Dire : « Esse-ki Allāh finne donne-zotte permission *pou ça*, ou soi zotte pé invente banne mensonzes conte Allāh ? »

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِّن
رِّزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا
قُلْ اللَّهُ آذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ
تَفْتَرُونَ ﴿٦٠﴾

61. Banne ki invente banne mensonzes conte Allāh, bé ki zotte pensé lor Zour Rézirection ? En vérité, Allāh faire boucoup grâces lor banne dimounes, mais la plipart parmi banne-là, zotte pa reconnaissant.

وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ
الْكُذُوبَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو
فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾

R 7 62. Et to pa engagé dans kik zaffaire et to pa récite, dé So part, kik partie Coran et zotte *ki croire* zotte pa faire kik *bon* travail sans ki Nous sirveille zotte quand zotte okipé là-dans ; et même li poids ène atome, nanrien pa éssappé are *regard* to Seignére, ki li dans la terre, ki li dans lé ciél, ki li pli tipti ki ça, ki li pli grand *ki ça*, mais li *enrèzistré* dans ène Live clair.

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ
مِن قُرْآنٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا
كُنَّا عَلَيْكُمْ شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ
وَمَا يَحْزُبُ عَن رَّبِّكَ مِن مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ
فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ
مِن ذَلِكَ وَلَا أَحْبَبَ إِلَّا فِي كِتَابٍ
مُّبِينٍ ﴿٦٢﴾

63. Ecouté ! En vérité, banne camarades Allāh, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé —

الْإِلَهَ إِلَّا أَن آذَنَّا لَهُمْ وَلَا يَخَافُ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٣﴾

64. Banne ki finne croire et ki finne touzour azir avec droitire,

الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٣١﴾

65. Pou banne-là, éna bon nouvelle dans la vie ça lé monde-là et dans l'Aute. Péna aukène sanzement dans banne paroles Allāh. Ça même ça grand triomphe-là.

لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ فِي الْآخِرَةِ ۗ وَلَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ۗ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٣٢﴾

66. Et faudré pa ki banne-là zot parole faire toi sagrin; en vérité, tout mazesté li pou Allāh-Même. Li-Même Ki Bien-Tandé, Ki Conne-Tout.

وَلَا يَحْزَنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْحِزْبَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۗ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٣﴾

67. Attention ! En vérité, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre, li pou Allāh. Banne ki invoque lé zoutes en déhors Allāh, en faite zotte pa pé suive ça banne associés-là. Banne-là pé suive sélement zot imazinations et zotte pé faire sipositions sélement.

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مِن فِي السَّمٰوٰتِ وَمِن فِي الْأَرْضِ ۗ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ ۗ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِن هُم إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٣٤﴾

68. Li-Même Ki finne faire pou-zotte la nuite pou ki zotte réposé là-dans et li zour pou donne l'éclairaze. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou banne dimounes ki écouté.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ آيَاتٍ لِتَسْكُنُوا فِيهِ ۗ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۗ إِن فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٣٥﴾

69. Banne-là dire : « Allāh finne prend ène garçon pou Li. » Allāh Li Pur ! Li pa bizin nanrien. Pou Li tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Zotte péna aukène préve pou ça déclaration-là. Esse-ki zotte dire lor Allāh banne sozes ça ki zotte ignoré ?

قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ ۗ هُوَ الْغَنِيُّ ۗ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ إِن عِنْدَكُمْ مِّن سُلْطٰنٍ بِهٰذَا ۗ أَتَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾

70. Dire : « Certainement banne ki invente ène mensonge conte Allāh, zotte pa pou remporte siccés. »

قُلْ إِنَّا الْكَذِبَ لَا يَفْلِحُونَ ﴿٣٧﴾

71. Banne-là pou gagne ène ti gain temporaire dans ça lé monde-là. Ensuite zot rétour li pou vers Nous. Alors, Nous pou faire banne-là goûte pinition sévère-là à cause zot mécréance.

مَتَّامٌ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نُذِيقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٣٨﴾

R 8 72. Et raconte banne-là nouvelle Noé, quand li ti dire so pép : « O mo pép ! Si mo position *cotte Allāh* et mo banne rappels *ki mo faire zotte* par moyen banne Signes Allāh, *si ça offense zotte*, alors mo place *mo confiance* dans Allāh. Donc rassemblé *tout ça ki dans zot pouvoir* et zot banne associés *ki zotte adoré*, et faudré pa ki zotte éna kik doute lor zot pouvoir. Alors, accompli ça ki zotte finne décidé conte moi et pa donne moi aukène répit.

وَأْتَلْ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَقَوْمِ إِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُمْ مَقَامِي وَتَذِكْرِي بِآيَاتِ اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ وَشُرَكَاءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ اقْضُوا إِلَيَّ وَلَا تُنظِرُونِ ﴿٤٢﴾

73. « Mais si zotte tourne lé dos, rappelle *ki mo pa finne dimanne zotte aukène récompense*. Mo récompense li lor Allāh sélement et finne donne moi l'orde pou vinne ène dans banne ki soumette totalement à *Allāh*. »

فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ إِن أَجْرِي بِاللَّهِ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٤٣﴾

74. Mais banne-là ti traite li dé mentére. Alors Nous ti sauve li et banne ki ti avec li dans l'Arce et Nous ti faire banne-là héritiers *pays-là* alors ki Nous ti noye banne ki ti prend Nou banne Signes pou mensonzes. Donc guetté couma ti *terrible* la fin banne ki ti gagne avertissement !

فَكَذَّبُوهُ فَنَبَّيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلْكِ وَجَعَلْنَاهُمْ خَلِيفَ وَأَعْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنذَرِينَ ﴿٤٤﴾

75. Ensuite, après li, Nous ti avoye banne Méssazers cotte zot pép. Zotte ti vinne cotte banne-là avec banne préves clair. Mais banne-là pa finne oulé croire dans ça ki-avant, zotte ti prend pou mensonze. Coumme ça-même Nous scelle lé kére banne transgresséres.

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ نَطْبَعُ عَلَى قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ ﴿٤٥﴾

76. Ensuite, après ça banne-là, Nous ti avoye Moïse et Aaron cotte Pharaon et so banne séfs avec Nou banne Signes, mais banne-là ti azir avec l'arrogance. Zotte ti ène pép ki faire pécé.

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمُ مُوسَى وَهَارُونَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُجْرِمِينَ ﴿٤٦﴾

77. Et quand la Vérité ti vinne cotte banne-là dé Nou part, banne-là ti dire : « En vérité, ça li ène mazie clair. »

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ مُبِينٌ ﴿٤٧﴾

78. Moïse ti dire : « Esse-ki zotte pé dire ça lor la Vérité quand li finne vinne cotte zotte ? Esse-ki ça li mazie ? Alors ki banne ki faire mazie pou touffe la vérité, zamais zotte pa réissi. »

قَالَ مُوسَى اتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ
جَاءَكُمْ هَذَا وَلَا يُفْلِحُ
السَّكَرُونَ ﴿٧٨﴾

79. Et banne-là ti dire : « Esse-ki to finne vinne cotte nous pou détourne nous dé ça rélizion ki nous ti trouve nou banne papa grand-papas pé suivre, et pou ki zotte tout lé dé gagne grandère dans pays ? Alors ki nous pa croire dans zotte tout lé dé. »

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَلْفِتْنَا عَمَّا وَجَدْنَا
عَلَيْهِ آبَاءَنَا وَكُنَّا لَكُمْ كَبِيرًا
فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٧٩﴾

80. Et Pharaon ti dire : « Faire vinne cotte moi tout banne maziciens expert. »

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ائْتُونِي بِكُلِّ سِحْرِ
عَلَيْهِمْ ﴿٨٠﴾

81. Et quand banne maziciens-là finne vini, Moïse ti dire banne-là : « Zette ça ki zotte éna pou zété. »

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُوسَى
الْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٨١﴾

82. Et quand banne-là ti zété, Moïse ti dire zotte : « Ça ki zotte finne améné-là, li pou trompe li zié sélement. En vérité, Allāh pou ranne ça inutile. En vérité, Allāh Li pa permette ki travail banne sémères désorde prospéré. »

فَلَمَّا الْقُوا قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ
السَّحَرُ إِنَّ اللَّهَ سَابِطٌ لَهُ إِنَّ اللَّهَ
لَا يَضِلُّ عَمَلُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٢﴾

83. « Et par So banne paroles, Allāh établi la vérité, même ki banne coupabes détesté ça. »

وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ
الْمُجْرِمُونَ ﴿٨٣﴾

R 9 84. Et personne pa ti obéir Moïse excepté ène zénération dé parmi so pép, par pére ki Pharaon et so banne séfs persékite zotte. Et, en vérité, Pharaon ti ène tyran dans pays-là. Et, certainement li ti ène dans banne transgresséres.

فَمَا أَمَّنَ لِمُوسَى إِلَّا ذُرِّيَّتَهُ مِمَّنْ
قَوْمِهِ عَلَى خَوْفٍ مِمَّنْ فِرْعَوْنُ وَ
مَلَائِكُهُمْ أَنْ يَفْتِنَهُمْ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ
لَعَالٍ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ
الْمُشْرَفِينَ ﴿٨٤﴾

85. Et Moïse ti dire : « O mo pép ! Si zotte croire dans Allāh, alors place zot confiance dans Li si vrainême zotte finne soumette are volonté Allāh. »

وَقَالَ مُوسَى يَقَوْمِ إِن كُنْتُمْ آمَنْتُمْ
بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ
مُسْلِمِينَ ﴿٨٥﴾

86. Et banne-là ti dire : « Dans Allāh-Même ki nous place *nou* confiance. O nou Seignére! Pa faire nous vinne ène l'épréve pou ça pép transgressére-là.

فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا
فِتْنَةً لِلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٦﴾

87. « Et par To miséricorde, sauve-nous are *ça* pép mécréant-là. »

وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٨٧﴾

88. Et Nous ti révèle *ça* à Moïse et so frère : « Construire banne la cazes dans la ville pou zot banne dimounes ; et *zotte tout*, faire ki zot banne la cazes faire face dans même direction⁴⁵ et observe la Priére. Et *ô Moïse* ! donne bon nouvelle à banne croyants. »

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّأَا
لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بَيْتًا وَاجْعَلُوا
بِیُوتِكُمْ قِبْلَةً وَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ
وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

89. Et Moïse ti dire : « O nou Seignere! En vérité, To finne donne Pharaon et so banne séfs banne ornements et banne ricesses dans la vie *ça* lé monde-là. Nou Seignére ! Réziltat li *ça*, *zotte* cause l'égarément *banne dimounes* dépi To simé. Nou Seignére ! Faire zot ricesse disparaite et azir avec sévérité lor zot lé kére, parski *li paraite ki* banne-là pa pou croire ziska ki *zotte* trouve pinition ki donne boucoup doulére-là. »

وَقَالَ مُوسَىٰ رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ
دَمَلًا زَيْنَةً وَأَمْوَالَ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوَا عَنْ سَبِيلِكَ
رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَىٰ أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَىٰ
قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّىٰ يَسْرُوا
الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٨٩﴾

90. Allāh ti dire : « *Zotte-dé* zot la priére finne accepté. Reste ferme et pa suive simé banne ki pa conné. »

قَالَ قَدْ أُجِيبَتِ دَعْوَتُكُمَا
فَاسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعِنَّ سَبِيلَ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٠﴾

45. 'Wadj'alōū bouyōutakoum quiblatane' capave signifié: faire ki zot banne la cazes (i) faire face Qiblah c'est-à-dire dans direction établi pou la Priére, ou soi (ii) ène faire face are l'aute, ou soi (iii) faire face dans même direction. Mais, banne-là pa ti éna Qiblah parski Temple Salomon pa ti encore construire. Si vraiment d'après l'histoire, ti construire banne la cazes ène faire face are l'aute, c'est pou banne raisons dé sékirité. Nous préfère troizième interprétation, puisseké *ça* ti pou permette banne Israélites adore Allāh, alors ki *zotte* tourné dans ène sél direction ki *zotte* ti soisir, *ça* ti pou créé ène sentiment d'inité et dé discipline parmi *zotte*. *Ça* explication-là, li appiyé par *ça* exhortation ki vinne après: 'Aquimous-Salāta' ki vé dire non sélement 'observe la Priére individiel' mais sirtout 'observe la Priére en assemblée'.

91. Et Nous ti faire banne Zenfants Israël traverse la mer, et Pharaon et so banne l'armées ti poursuite zotte avec l'esprit agressif et hostile ziska quand noyade ti attrape li, li ti dire : « Mo croire ki aukène pa digne d'adoration excepté Céli dans Ki banne Zenfants Israël croire et mo ène dans banne ki soumette are *Li*. »

وَجَاوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ
فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا
وَعَدُوًّا حَتَّى إِذَا أَذْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ
أَمْنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنْتُ
بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَ أَنَا مِنَ
الْمُسْلِمِينَ ﴿٩١﴾

92. Ki ça ça! Astère-là *ki to croire!*
Alors ki avant to ti désobéissant et to ti
ène dans banne sémérés désorde.

أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا بِكَ
مُوسَىٰ وَ هَارُونَ بِآيَاتِنَا
فَكَفَرْتَ وَ اتَّبَعْتَ آلَكَ
الْكَاذِبِينَ ﴿٩٢﴾

93. Alors, azordi Nous pou sauve
toi dans to lé corps-*sélement* pou ki to
vinne ène Signe pou banne ki *pou vinne*
après toi. Et, en vérité, boucoup banne
dimounes vramême zotte insouciant are
Nou banne Signes.

فَالْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ
خَلَقَ آيَةً وَلِتُذَكِّرَ الَّذِينَ
كَفَرُوا بِآيَاتِنَا فَذَكِّرْ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٣﴾

R 10 94. Et Nous ti établi banne
Zenfants Israël dans ène l'endroit
excellent et Nous ti donne banne-là
provisions dans banne bon kit-sozes.
Et banne-là ti gagne désaccord
sélement quand connaissance ti vinne
cotte zotte. En vérité, to Seignère pou
zize ente ça banne-là Zour Rézirection
concernant ça *banne sozes* lor ki zotte
ti en désaccord.

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مَبَوَّأً
صَدِيقٍ وَ رَزَقْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا
اِخْتَلَفُوا حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ إِنَّ
رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٤﴾

95. Si to dans kik doute lor ça ki
Nous finne faire déssanne lor toi, alors
dimanne banne ki lire Live *ki ti envoyé*
avant toi. Certainement la vérité finne
vinne cotte toi dé la part to Seignère.
Donc jamais pa vinne *ène* dans banne
ki douté.

فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِّمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ
فَسْأَلِ الَّذِينَ يَاقِرُونَ الْكِتَابَ مِنْ
قَبْلِكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ
فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿٩٥﴾

96. Et zamais pa vinne *ène* dans
banne ki prend banne Signes Allāh pou
mensonzes, sinon to pou *compté* dans
banne perdants.

وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ
اللَّهِ فَتَكُونُوا مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٩٦﴾

97. Certainement, banne conte-ki l'orde Allāh finne sorti, zotte pa pou croire,

98. Même si tout banne Signes vinne cotte zotte, ziska ki zotte trouve pinition ki donne boucoup doulère-là.

99. A part pép Jonas, bé ki faire pa ti éna banne tel *habitants* la ville ki ti croire pou ki zot croyance ti ava profite zotte ? Quand *pép Jonas* zotte ti croire, Nous ti enlève are-zotte, pinition la honte-là dans la vie ça lé monde-là et Nous ti donne-zotte provision pou kik lé temps.

100. Si to Seignère ti oulé, certainement banne ki lor la terre zotte tout ti pou croire. Esse-ki to capave force dimounes ziska ki zotte vinne croyants ?

101. Et aukène l'âme péna pouvoir pou croire excepté avec Allāh So permission et Li faire So colére *tombe* lor banne ki pa servi *zot* l'esprit.

102. Dire : « Réfléci lor ça ki *pé passé* dans banne lé ciéls et lor la terre. » Mais banne Signes et banne avertissements pa servi nanrien ène pép ki pa croire.

103. Bé ki banne-là attanne ? Sinon pareil couma banne zours *ki* banne ki ti passé avant-zotte *ti conné* ? Dire : « Alors attanne, mo-oussi avec zotte dans banne ki pé attanne. »

104. Alors *l'hére pinition-là*, li coumme-ça — Nous sauve Nou banne Mésazers et banne ki croire. Nous prend li lor Nous pou sauve banne croyants.

R 11 105. Dire : « O banne dimounes ! Si zotte éna kik doute lor mo rélizion, alors *conné ki* mo pa adore banne ki zotte

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٩٧﴾
وَلَوْ جَاءَ تَهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٩٨﴾

فَلَوْ لَا كَانَتْ قَرْيَةً أَمِنَتْ فَتَنْفَعَهَا إِيْمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَا أَمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَنَتَّعْنَهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٩٩﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مِنَ فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ جَمِيعًا أَفَأَنْتَ تُكْرَهُ النَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٠﴾
وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُوْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَحْقِلُونَ ﴿١٠١﴾

قُلْ انظُرُوا مَاذَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْآيٰتُ وَ النُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٢﴾
فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ آيَاتِ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ فَاَنْتَظِرُوا رَبِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنتَظِرِينَ ﴿١٠٣﴾

ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا كَذٰلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنَجِّي الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ

adoré dans place Allāh. Mais mo adore ça Allāh Ki donne-zotte la mort, et finne donne moi l'orde ki mo vinne ène dans banne croyants;

106. « Et finne donne moi ça l'orde-là oussi: 'Reste tout lé temps incliné vers Allāh avec l'attention fixé lor la rélizion et pa vinne zamais ène dans banne ki donne associés are Allāh ;

107. « Et pa invoque, en dehors Allāh ça ki ni pou profite toi, ni pou faire toi di tort. Si to faire ça, certainement to pou compté dans banne inzistes. »

108. Et si Allāh faire ène malhère arrive toi, péna personne pou enlève ça excepté Li, et si Li décide ène bien pou toi, péna personne pou répousse So grâce. Li accorde ça grâce-là dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitéres. Et Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

109. Dire : « O banne dimoune! Certainement la Vérité finne fini vinne cotte-zotte dé la part zot Seignére. Et dimoune ki suive guidance-là, li suive li pou le bien so prope l'âme ; et dimoune ki finne égaré, li égaré conte zintérêt so l'âme. Et mo pa ène gardien lor zotte. »

110. Et suive ça ki finne révélé toi, et montré persévérance ziska ki Allāh prononce So zizement. Et Li-Même Meillère dans tout banne zizes.

مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ
الَّذِي يَتَّقِكُمْ ۖ وَ أُمِرْتُ أَنْ
أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾
وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۖ
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٦﴾

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ
وَلَا يَضُرُّكَ ۖ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا
مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٧﴾

وَأِنْ يَمْسَسَكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ
لَهُ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ
لِفَضْلِهِ ۗ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ ۗ مِنْ
عِبَادِهِ ۗ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٣٨﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ
مِنْ رَبِّكُمْ ۖ فَمَنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا
يَفْتَدِي لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا
يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ﴿٣٩﴾

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَاصْبِرْ حَتَّىٰ
يَحْكُمَ اللَّهُ ۖ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٤٠﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Misericordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Alif Lām Rā = Mo-Même Allāh, Mo trouvé. Ça li ène Live ; finne consolide so banne versets et finne ranne zotte sans aukène imperfection ; ensuite finne présente zotte en détail. Li vinne d'Ène Être Bien-Saze, Bien-Conscient.

الذِّكْرِ كَتَبْنَا أَحْكَمَ آيَاتِهِ ثُمَّ
فُضِّلَتْ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿٢﴾

3. Li enseigne ki pa bizin adore aukène excepté Allāh. En vérité, mo pou zotte, ène Avertissère et ène Portère bon nouvelle dé So part.

أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۗ إِنِّي لَكُمْ مِنْهُ
نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ ﴿٣﴾

4. Et Li enseigne oussi ki zotte bizin dimanne pardon zot Seignère, ensuite zotte bizin tourne vers Li avec repentance ; Li pou accorde zotte ène bon provision pou ène lé temps fixé. Et Li pou donne So grâce à tout dimoune ki éna mérite. Mais, si zotte tourne lé dos, alors certainement mo pére pou-zotte pinition d'ène zour bien grand.

وَأَنِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا
لِإِيهِ يُؤْتِكُمْ مَتَاعًا حَسَنًا إِلَىٰ
أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ وَيُؤْتِي كُلَّ ذِي فَضْلٍ
فَضْلَهُ ۗ وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ
عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ كَبِيرٍ ﴿٤﴾

5. Zot retour li vers Allāh et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ ۗ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٥﴾

6. Attention ! Certainement banne-là pliye zot la poitrine pou ki zotte caciette zot banne mauvais pensées are Li. Attention ! Même banne-là couvert zotte are zot vêtements, là-oussi Li conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte laisse paraître. En vérité, Li conne très-bien ça ki dans lé kéré.

أَلَّا لَأَنَّهُمْ يَتَشَكَّرُونَ صُدُّوا عَنْهُمْ لِيَسْتَحْفُوا
مِنْهُ ۗ وَالْآحِبِينَ يَسْتَحْشُونَ نَبِيًّا بِهِمْ ۗ
يَخْلَهُ مَا يُسْرُونَ وَمَا يُخْلِنُونَ ۗ إِنَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٦﴾

PARTIE 12

7. Et péna aukène créatire ki rampé ou soi ki marcé lor la terre, mais li lor Allāh pou donne li so nourritire. Et Li conne so l'endroit dé sézour et so place permanent pou resté. Tout ça li enrézistré dans ène Live clair.

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَىٰ
اللَّهِ رِزْقُهَا ۖ وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَ
مُسْتَوْدَعَهَا ۗ كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٧﴾

8. Et Li-Même Ki finne créé dans sisse périodes banne lé ciêls et la terre - et So trône li lor dilo - pou ki Li testé zotte pou *conné* ki sanne-là d'ente zotte ki meillère dans conduite. Et si to dire *banne-là* : « Certainement zotte pou réssissité après zot la mort, » certainement banne ki pa croire pou dire : « Ça li sélement ène tromperie clair. »

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۗ وَلَئِن قُلْتَ إِنَّكُمْ مَبْعُوثُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٨﴾

9. Et si Nous rétarde banne-là zot pinition ziska ène moment déterminé, certainement zotte pou dire : « Bé ki pé réténir ça ? » Attention ! Ça zour, ça pou tombe lor zotte, pa pou éloigne-ça are zotte, et ça ki zotte ti pé moqué-là pou encercelé zotte.

وَلَئِن أَخَّرْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِلَىٰ أُمَّةٍ مَّعْدُودَةٍ لَيَقُولُنَّ مَا يَحْبِسُهُ ۗ أَلَّا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهٖ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٩﴾

R 2 10. Et si Nous faire dimoune goûte miséricorde dé Nou part et ki ensuite Nous enlève ça are li, certainement li vinne dézespéré, *et* ingrat.

وَلَئِن آذَنَّا لِلْإِنْسَانِ مِتًّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ ۗ إِنَّهُ لَيَكْفُرُ ﴿١٠﴾

11. Et si après ki ène malhére finne arrive li, Nous faire li goûte prospérité, certainement li pou dire : « Mo banne diffikiltés finne éloigné are moi. » Vraimême li bien content et li faire vantard,

وَلَئِن آذَقْنَاهُ نِعْمَاءَ بَعْدَ ضِرَّاءٍ مَسْتَهْزِئَةٍ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتِ عَنِّي ۗ إِنَّهُ لَكَفْرٌ مُّخَوَّرٌ ﴿١١﴾

12. Excepté banne ki montré l'endurance et ki faire banne bon actions. Ça banne-là ki pou gagne pardon et ène *bien* grand récompense.

إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾

13. *Banne-là pensé* ki li possibe ki to pou abandonne ène partie dans ça ki finne révèle toi, et to la poitrine pé serré à cause ça *et* parski banne-là dire : « Bé ki faire ène trésor pa finne déssanne pou li ou soi ène anze pa finne vinne avec li ? » En vérité, to sélement ène Avertissère et Allāh Li Gardien lor tout kit-soze.

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَصَادِقٌ بِهٖ صَدْرُكَ ۗ إِنَّ يَقُولُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ كِتَابٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكَ ۗ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٣﴾

14. Ou soi banne-là dire : « Li finne fabrique ça *Coran-là*. » Dire : « Améne

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَسَهُ ۗ قُلْ قَاتُوا بِعَشْرِ

disse Sourates ki finne fabriqué *et* ki ressemblé ça, et invoque ça ki zotte capave en dehors Allāh si zotte véridique »

سُورٍ مِّثْلِهِ مُفْتَرِيَتٍ وَادْعُوا مِن
اَسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُونِ اللّٰهِ اِنْ كُنْتُمْ
صٰدِقِيْنَ ﴿١٣﴾

15. Et si banne-là pa donne-zotte ène réponse *positif*, alors conné ki ça, li finne déssanne sélement-avec connaissance Allāh *et* ki aukène pa digne d'adoration excepté Li. Esse-ki zotte pou soumettre ?

فَاَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكُمْ فَاَعْلَمُوْا اَتَمَّ
اَنْزَلَ يَعْلَمُ اللّٰهُ وَاَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ قَهْلٌ
اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿١٥﴾

16. Banne ki désire la vie ça lé monde-là ék so banne ornements, Nous pou donne banne-là pleinement *fruit* zot banne actions ici même sans ki faire zotte kik diminution là-dans.

مَنْ كَانَ يَرْيِدُ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَاَزْوٰجَهَا
نُوفٍ اَلَيْهِمْ اَعْمَالُهُمْ فِيْهَا وَهُمْ فِيْهَا
لَا يُبْخَسُوْنَ ﴿١٦﴾

17. Ça banne-là ki pa pou gagne nanrien dans l'Aute lé monde excepté di Fé *et* ça banne travaux ki zotte ti pé faire ici-là pa pou servi nanrien *et* tout ça ki zotte ti pé faire-là pou inutile.

اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ اِلَّا
النَّارُ ۗ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوْا فِيْهَا وَبِطُلَّ مَا
كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿١٧﴾

18. Esse-ki *li capave ène fausse Prophète* céli ki lor ène préve clair dé la part so Seignère *et* *ki so la vérité pou attesté par* ène témoin dé Allāh So part, *ki* pou vinne après li, *et* ki avant li, ti éna Moïse so Live ki ti ène guidance *et* ène miséricorde ? Banne-là⁴⁶ croire dans li. Et, parmi banne différent sectes-là, dimoune ki rézette li, alors so place cotte pou resté, ki finne

اَفَمَنْ كَانَ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنْ رَّبِّهِ وَيَتْلُوهُ
شٰهِدًا مِّنْهُ وَاَمَّا دَرَجَتُهُ اَوْ لَيْتَكَ يُوْمِنُوْنَ بِهٖ
وَمَنْ يَّكْفُرْ بِهٖ مِنَ الْاَحْزَابِ فَالْتَّارُ
مَوْعِدُهُ ۗ فَلَا تَكُ فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْهُ ۗ

46. Pronom 'banne-là', ki finne servi en arabe, indique plisse ki dé dimoune. Mais finne mentionne dé dimoune sélement dans ça verset-là. Le St Prophète^(s.a.w.) *et* le Témoin ki pou suivre li dé la part Allāh. Pa pé faire référence à Moïse mais à so Live. Donc, nous bizin comprend ki ici, pé mentionne ène groupe dimoune, à parte le St Prophète^(s.a.w.) *et* le Témoin. Ça vé dire ki le St Prophète^(s.a.w.), le Témoin *et* ène nombre important banne suivants ça dé-là, zotte tout croire dans la véracité du St Prophète Mohammad^(s.a.w.) *et* zotte témoigne dans so favère. Nous pa bizin oublié ki parfois pé adresse ène Prophète couma ène sél dimoune, mais banne Prophètes, zotte éna ça capacité dans zotte, pou multiplié *et* vinne banne péps. Parfois Allāh appelle ène Prophète ène *Oummah*, 'ène pép (lire verset 16:121). Éna pensé ki pronom 'Oulāika' (banne-là) représente Moïse ék so banne suivants.

promette li, pou di Fé. Donc faudré pa ki to dans doute lor là. Certainement li la vérité dé la part to Seignére. Mais la plipart banne dimounes pa croire.

19. Et ki sanne-là ki pli inziste ki ça dimoune ki invente ène mensonge conte Allāh ? Pou présente ça banne dimounes-là divant zot Seignére et banne témoins pou dire : « Alà ça banne ki ti cause menti conte zot Seignére. » Attention ! Lor banne inzistes éna malédiction Allāh,

20. Banne ki empêche *dimounes* suivre simé Allāh et ki serce pou ranne li travers ; et ça banne-là mêmes ki pa croire dans l'Aute lé monde-là.

21. Ça banne-là pa capave enléve capacité *banne dimounes Allāh* lor la terre. Et banne-là péna banne camarades en déhors Allāh. Pinition pou doublé pou zotte. Banne-là pa capave tandé et zotte pa capave trouvé.

22. Ça banne-là ki finne cause zot prope la perte et ça ki zotte ti pé fabriqué-là finne perdi pou zotte.

23. Péna doute ki zotte-mêmes ki pou pli grand perdant dans l'Aute la vie-là.

24. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions et ki montré himilité divant zot Seignére, ça banne-là pou habitants Paradis. Zotte pou reste là-dans tout lé temps.

25. L'exemple ça dé groupes-là li pareil couma ène *dimoune* ki avégue et sourde, et ène *l'aute* ki trouve bien et ki tanne-bien. Esse-ki l'exemple ça dé-là li pareil ? Esse-ki zotte pa prend compte *avertissement* ?

إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٨﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أُولَئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ الْأَشْهَادُ هَؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۗ أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٢٠﴾

أُولَئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِن دُونِ اللَّهِ مِن أَوْلِيَاءَ ۗ يُضَعَّفُ لَهُمُ الْعَذَابُ ۗ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٢٢﴾

لَا جَزَاءَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْآخِسِرُونَ ﴿٢٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ ۗ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ ۗ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٤﴾

مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصْمَىٰ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ ۗ هَلْ يَسْتَوِينَ مَثَلًا ۗ بَلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾

R3 26. Et certainement Nous ti avoye Noé cotte so pép *et li ti dire* : « En vérité, mo pou zotte ène Avertissére ki averti clairement,

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ نَارِي لَكُمْ
نَذِيرًا مُّبِينًا ﴿١١﴾

27. « Ki zotte pa pou adore personne excepté Allāh. En vérité, mo pére pou-zotte pinition d'ène zour ki donne boucoup doulére. »

أَن لَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۗ رَبِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمِ الْيَوْمِ ﴿١٢﴾

28. Et parmi so pép, banne séfs ki pa ti croire ti dire : « Nous trouvé ki to sélement ène dimoune couma nous et d'après ça ki pé paraîte, nous constaté ki sélement banne ki pli bas parmi nous, zotte ki pé suive toi. Et nous pa trouve dans zotte aukène sipériorité lor nous. Même, nous pensé ki zotte banne mentéres. »

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
مَا نُرِيدُ إِلَّا بَشَرًا مِّثْلَنَا وَ مَا نُرِيدُ
أَتَّبِعَكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَادُوا أَنَّا بِآدِي
الرَّأْيِ ۗ وَ مَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ
بَلْ نَتَّبِعُكُمْ كَذِبِينَ ﴿١٣﴾

29. Li ti dire : « O mo pép ! Bé ki zotte pensé, si mo lor ène préve clair dé la part mo Seignére, et Li finne accorde moi ène *grand* miséricorde dé So part et ça pé paraîte obskire pou zotte, esse-ki mo pou impose ça lor zotte alors ki zotte détesté ça ?

قَالَ يَقُولُونَ ادْعِيتُمْ إِنْ كُنْتُمْ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ
مِّن رَّبِّي وَ أَنبِئِي رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِهِ
فَعُوِّيْتِ عَلَيْكُمْ ۗ أَنزَلْنَا مُكْمُوهُمَا وَ
آتَيْنَاهُمَا كُرْهُوْنَ ﴿١٤﴾

30. « Et ô mo pép ! Mo pa dimanne-zotte aukène ricesse pou ça. Mo récompense li avec Allāh sélement. Et mo pa pou pousse banne ki croire. Certainement banne-là pou renconte zot Seignére. Mais mo trouve-zotte ène pép ki pé azir dans l'ignorance.

وَيَقُولُونَ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مَا لَنَا مِنْ
أَجْرٍ ۗ إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَ مَا أَنَا بِبَاطِلٍ
الَّذِينَ آمَنُوا ۗ إِنَّهُمْ مُّلتَقُوا رَبَّهُمْ
وَلِكِنِّي أَرْكُم قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿١٥﴾

31. « Et ô mo pép ! Ki sanne-là ki pou aide moi conte *pinition* Allāh si mo pousse banne-là. Alors esse-ki zotte pa pou réfléci ?

وَيَقُولُونَ مَن يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ
طَرَدْتَهُمْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٦﴾

32. « Et mo pa dire zotte *ki* mo posséde banne trésors Allāh ni *ki* mo conne l'invizibe et ni mo dire *ki* mo ène anze et ni mo dire pou banne, ki zotte, zot li zié méprisé, ki Allāh zamais pa pou accorde banne-là

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِندِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَ
لَا أَعْلَمُ الْغَيْبِ وَ لَا أَقُولُ رَبِّي مَلَكٌ وَ
لَا أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِي أَعْيُنُكُمْ

aukène bon kit-soze. Allāh conne pli bien ça ki dans banne-là zot l'esprit. *Si mo dire ça ki zotte, zotte pé dire*, alors certainement mo pou ène dans banne inzistes. »

33. Banne-là ti dire : « O Noé ! To finne diskite are nous et to finne alle loin dans diskission are nous. Alors améne-nous ça *pinition* avec ki to pé menace nous-là, si to ène dans banne véridiques. »

34. Li ti dire : « Sélement Allāh Ki pou améne ça lor zotte si Li oulé, et zotte pa pou capave enléve *Allāh So* capacité.

35. « Et comié-même mo désire pou conseille zotte, mo conseil pa pou profite zotte si Allāh oulé zize-zotte égaré. Li zot Seignére et pou rétourne zotte vers Li. »

36. Esse-ki banne-là dire : « Li finne fabrique ça ? » Dire : « Si mo ti fabrique li, mo pécé ti pou rétombe lor moi. Et mo pa responsabe banne mauvais actions ki zotte faire. »

R 4 37. Et ti révélé Noé : « Parmi to pép, personne pa pou croire excepté banne ki finne déza croire. Alors, faudré pa to dans la peine à cause ça ki banne-là pé faire.

38. « Et construire l'Arce-là divant Nou li zié et *sélon* Nou révélation. Et pa cause nanrien are Moi concernant banne ki finne faire le mal. En vérité, banne-là pou noyé. »

39. Et li ti pé construire l'Arce-là. Et sak fois banne séfs-so-pép ti pé passé cotte li, zotte ti pé moque li. Li ti réponne : « Si zotte pé moque nous *azordi*, certainement *zour-là* pou arrivé cotte nous pou moque zotte couma zotte pé moque *nous azordi*.

لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا ۚ اللَّهُ أَعْلَمُ
بِمَا فِي أَنْفُسِهِمْ ۗ إِذَا لَمِنَ
الظَّالِمِينَ ﴿٣٣﴾

قَالُوا لِنُوحٍ قَدْ جَادَلْتَنَا فَآكْثَرْتَ
جِدَالَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿٣٤﴾

قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيكُمْ بِوَالِدَةٍ إِذَا شَاءَ وَمَا
أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٥﴾

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ
أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ
يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ تَوَّابٌ أَلَيْسَ
تُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۗ قُلْ إِنْ
افْتَرَيْتُهُ فَعَلَيْ إِجْرَائِي وَأَنَا بِرَبِّي
مُتَّعٍ ﴿٣٧﴾

وَأُوْحِي إِلَى نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ
قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ
بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٨﴾

وَأَصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا ۖ وَوَحِينَا
وَلَا تَخْأْ طَبِينِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا ۗ
إِنَّهُمْ مُنْكَرُونَ ﴿٣٩﴾

وَيَصْنَعِ الْفُلْكَ تَتَّوَكَّلْ مَا مَرَّ عَلَيْكَ
مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ ۗ قَالَ إِنْ
تَسَخَرُوا مِنِّي فَإِنَّا نَسَخَرُ مِنْكُمْ كَمَا
تَسَخَرُونَ ﴿٤٠﴾

40. « Et zotte pa pou tardé pou conné lor ki ène pinition pou tombé ki pou himilié li et *lor* ki pou tombé ène pinition ki pou diré. »

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۖ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقْتَدِمٌ ﴿٣٦﴾

41. Ziska ki Nou l'orde ti arrivé et *ki* banne la fontaines ti sourcé avec la force *dépi dans la terre*, Nous ti dire Noé : « Embarque là-dans, ène couple dans sak espèce, mâle et femelle, et to famille *oussi*, excepté banne conte ki décision finne fini prononcé, et *embarque oussi* banne ki croire. » Et tigitte-même ki ti avec li, ki ti croire.

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ ۗ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ ۗ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ حَلْيَهُ الْقَوْلُ ۗ وَمَنْ أَمَنَ ۗ وَمَا أَمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٧﴾

42. Et li ti dire : « Monte là-dans. *Prié* ki so allé et so mouillaze li avec nom Allāh. En vérité, mo Seignére Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

وَقَالَ اذْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرَاهَا وَمُرْسَاهَا ۗ إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٨﴾

43. Et *l'Arce-là* li ti alle avec banne-là lor banne vagues ki ti couma montagnes. Et Noé ti crié so garçon ki ti dans ène place à l'écart : « O mo garçon ! Embarque avec nous et pa reste avec banne mécréants. »

وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ تَدَاوَى نَادَى نُوْحٍ يَا بَنِيَّ ۗ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يُبَيِّنُ اذْكَبْ مَعَنَا وَلَا تَكُنْ مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٩﴾

44. Li ti réponne : « Mo pou alle serce réfize vite vers ène montagne ki pou sauve moi are dilo. » Noé ti dire *li* : « Azordi péna aukène protectére conte Allāh So décret ; excepté dimoune ki Li finne faire miséricorde, *li, li pou sappé*. » Et vague-là finne sépare zotte dé, donc li ti dans banne noyés.

قَالَ سَاوِي إِلَىٰ جَبَلٍ يَخَصِمْنِي ۖ مِنَ الْمَاءِ ۗ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَجِمَ ۗ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ ﴿٤٠﴾

45. Et ti dire : « O la terre ! Absorbe to dilo. Et ô lé ciél ! Arrêté *faire la plie* tombé. » Et *niveau* dilo ti baissé et l'orde-là ti exékité et *l'Arce-là* li ti pose lor *montagne* Al-Djōūdī. » Et ti dire : « Malédiction lor banne transgresséres ! »

وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَيَسْمَأِي ۗ أَفْلِعِي ۗ وَغِيصَ الْمَاءِ ۗ وَقُضِيَ الْأَمْرُ ۗ وَاسْتَوَتْ عَلَىٰ الْجُودِيِّ ۗ وَقِيلَ بُعْدًا لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾

46. Et Noé ti appelle so Seignére, et li ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo garçon, li faire partie mo famille et certainement To promesse li vrai et To-Même zize pli bien ki tout banne zizes. »

وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِن
أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ
الْحَكَمِينَ ﴿٣١﴾

47. Li ti dire : « O Noé ! En vérité, li pa faire partie to famille. Certainement ène bien mauvais conduite ça ki li ti éna-là ! Alors pa pose Moi question lor ça kit-soze lor ki to péna aukène connaissance. En vérité, Mo pé averti toi pou ki attention to vinne ène dans banne ignorants. »

قَالَ يٰ نُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِن أَهْلِكَ ۚ إِنَّهُ
عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْأَلْنِي مَا لَيْسَ
لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَن تَكُونَ
مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٢﴾

48. Li ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo serce To protection attention ki mo pose Toi question lor ça banne kit-sozes lor ki mo péna connaissance et si To pa pardonne moi et To pa faire moi miséricorde, mo pou ène dans banne perdants. »

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَن أَسْأَلَكَ
مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَ
تَرْحَمْنِي أَكُن مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٣٣﴾

49. Alors ti dire : « O Noé ! Déssanne avec la paix dé Nou part et banne bénédictions lor toi et lor banne péps ki pou né dé ça banne dimounes ki ti voyaze avec toi. Éna banne lé zaute péps ki Nous accorde-zotte provisions pou kik lé temps ; ensuite dé Nou part, ène pinition ki donne boucoup doulére pou attrape banne-là. »

قِيلَ يٰ نُوحُ اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ
عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أُمَمٍ مِّمَّنْ مَعَكَ ۚ وَأَوْ
أُمَّ سَنُيَسِّرُهُمْ لِمَا يَشَاءُونَ مِنَّا
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

50. Ça li parmi banne nouvelles dé l'invizibe ki Nous pé révélé toi. Avant ça, to pa ti conne ça banne nouvelles-là, ni toi ni to pép. Alors montré patience. En vérité, bon la fin li pou banne ki éna la crainte Allāh.

تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ ۚ
مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِن
قَبْلِ هَذَا ۚ فَاصْبِرْ ۚ إِنَّ الْعَاقِبَةَ
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٥٠﴾

R 5 51. Et cotte banne 'Aad, Nous ti avoye zot frère Hōūd. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. En déhors Li, zotte péna aukène ki digne d'adoration. Zotte sélement pé invente mensonzes.

وَالِىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۚ قَالَ يَقْتُوهُ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّن رَّبِّ غَيْرُهُ ؕ إِنَّ
أَنْتُمْ لِرَآءَ الْمُفْتَرُونَ ﴿٥١﴾

52. « O mo pép ! Mo pa dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense li sélement lor Céli Ki finne créé moi. Esse-ki zotte pa raisonné ?

لِيَقُولُوا لَا آسَأُكُمْ عَلَيْهِمْ أَجْرًا إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي ؕ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥٢﴾

53. « Et ô mo pép ! Dimanne zot Seignère pardon, ensuite tourne vers Li avec repentance. Li pou avoye lor zotte banne niazes ki pou déverse banne gros la plies et Li pou azoute *encore plisse* la force lor zot la force. Et pa tourne lé dos are *Li* par zot banne péchés. »

وَلِيَقُولُوا اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِبِينَ ﴿٥٣﴾

54. Banne-là ti dire : « O Hōūd ! To pa finne améne nous aukène préve clair, et nous pa pou abandonne nou banne divinités *simplément* à cause ça ki to finne dire et nous pa pou croire dans toi.

قَالُوا يَا هُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٤﴾

55. « Nous pou sélement dire ki ène nou banne divinités finne faire *ki* ène malhère arrive toi. » Li ti réponne : « En vérité, mo prend Allāh couma Témoin et témoigné zotte-oussi ki mo péna nanrien pou faire are ça *banne* ki zotte prend pou associés

إِنْ تَقُولُ إِلَّا اعْتَرَاكَ بَعْضُ آلِهَتِنَا بِسُوءٍ ؕ قَالَ إِنِّي أُشْهِدُ اللَّهَ وَاشْهَدُوا أَنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٥٥﴾

56. « En déhors Li. Donc zotte tout ensamme, faire zot banne complots conte moi et pa donne moi aukène répit.

مِنْ دُونِهِ فَكِيدُونِي جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ ﴿٥٦﴾

57. « En vérité, mo place *mo* confiance dans Allāh, mo Seignère et zot Seignère. Et péna aukène créatire ki rampé ou soi ki marcé lor la terre, ki *Allāh* Li pa tini li complètement sous So contrôle. En vérité, mo Seignère Li lor simé droite *pou aide banne ki place zot confiance dans Li.*

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ ؕ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا ؕ إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٧﴾

58. « Mais si zotte tourne lé dos, mo finne transmette zotte ça *Méssaze* are ça-même ki finne avoye moi cotte zotte, et mo Seignère pou faire ène l’aute pép

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ ؕ وَيَسْتَخْلِفُ

prend zot place. Et zotte pa pou capave faire Li aukène mal. En vérité, mo Seignère Li Gardien lor tout kit-soze. »

رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا
إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٥٨﴾

59. Et quand Nou l'orde ti vini, par Nou miséricorde Nous ti sauve Hōūd et banne ki ti croire avec li. Et Nous ti sauve banne-là are ène pinition bien dir.

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ
آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّيْنَاهُمْ
مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٩﴾

60. Et ça ti banne 'Aad. Banne-là ti nié banne Signes zot Seignère et zotte ti désobéir So banne Méssazers et zotte ti suive l'orde sak tyran rébelle.

وَتِلْكَ عَادٌ جَدُّوْا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ
وَعَصَوْا رُسُلَهُ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ
جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٦٠﴾

61. Et ti faire ène malédiction poursuiue banne-là dans ça lé monde-là et Zour Rézirection. Attention ! Banne 'Aad pa ti croire dans zot Seignère. Attention ! Malédiction lor banne 'Aad, pép Hōūd !

وَأْتَّبَعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا إِنْ عَادُوا كَفَرُوا
رَبَّهُمْ أَكْبَرُ بَعْدَ الْعَادِ قَوْمٌ هُودٍ ﴿٦١﴾

R 6 62. Et cotte banne Thamōūd, Nous ti avoye zot frère Sālēh. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh. En dehors Li, zotte péna aukène ki digne d'adoration. Li finne faire zotte sorti dépi la terre et Li finne faire zotte habite là-même. Alors dimanne Li pardon. Ensuite tourne vers Li avec repentance. En vérité, mo Seignère Li Prés, et Li réponne *banne la prières*. »

وَأَلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَقُومِ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ
هُوَ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ
فِيهَا فَاسْتَغْفِرُوا لَهُ ثُمَّ تُوْبُوا إِلَيْهِ
إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُّجِيبٌ ﴿٦٢﴾

63. Banne-là ti dire : « O Sālēh ! Avant ça, to ti parmi nous couma ène dans ki nous ti place nou l'espoir. Esse-ki to interdire nous pou adore ça ki nou banne papa grand-papas ti pé adoré ? Et certainement nous dans ène doute ki pé troublé nous lor ça Méssaze vers ki to pé appelle nous-là. »

قَالُوا يٰصَالِحُ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا
قَبْلَ هَذَا أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ
آبَاؤُنَا وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَا
إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿٦٣﴾

64. Li ti dire : « O mo pép ! Bé ki zotte pensé, si mo lor ène préve clair dé la part mo Seignère et Li finne accorde moi miséricorde dé So part, alors ki sanne-là ki pou aide moi conte pinition

قَالَ يَقُومِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيْتَةٍ
مِّنْ رَبِّي وَآتَيْتُ مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ
يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ نَفَمَا

Alläh, si mo désobéir Li ? Alors zotte pou sélement augmente mo la perte.

تَزِيدُ وَنَبِيٍّ غَيْرِ تَخْسِيرٍ ﴿٣٧﴾

65. « Et ô mo pép ! Ça li samelle Alläh, pou zotte li ène Signe. Alors, laisse li manze *en paix* lor la terre Alläh et pa faire li aukène di mal pou ki ène pinition, ki prés, pa attrape zotte. »

وَيَقُومُ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةً
فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا
تَمْسُوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ
قَرِيبٌ ﴿٣٥﴾

66. Mais banne-là ti coupe so zarrets ; alors *Prophète Sâléh* li ti dire : « Zouir banne bénéfices temporaire pendant trois jours dans zot la cazes. Ça, li ène promesse ki pa capave démenti li. »

فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ
ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكُمْ وَعَدُّ غَيْرُ
مَكْدُوبٍ ﴿٣٦﴾

67. Et quand Nou l'orde ti vini, par Nou miséricorde Nous ti sauve Sâléh, et banne ki ti croire avec li, et *Nous ti sauve banne-là* are himiliation dé ça zour-là. En vérité, to Seignére Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant.

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا ضَلِحًا وَ
الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَمِن
خِزْيِ يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ
الْعَزِيزُ ﴿٣٤﴾

68. Et ène explosion formidabe ti foudroye banne ki ti faire le mal dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves ki ti là*, plat vente, dans zot la cazes,

وَآخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ
فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جِثْمِينَ ﴿٣٨﴾

69. Couma dire zamais zotte ti habite là. Attention ! Banne Thamōūd pa ti croire dans zot Seignére. Malédiction lor banne Thamōūd !

كَأَن لَّمْ يَخْتَفُوا فِيهَا، أَلَا إِنَّ ثَمُودَ
كَفَرُوا رَبَّهُمْ، أَلَا بَعْدَ لَثْمُودَ ﴿٣٩﴾

R 7 70. Et, en vérité, Nou banne méssazers ti vinne cotte Abraham are bon nouvelle. Banne-là ti dire : « *Nous souhaite toi la paix !* » Li ti réponne : « *La paix lor zotte* », et li pa ti tardé pou améne ène veau roti.

وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ
بِالْبُشْرَى قَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَّمَ
فَمَا لَبِثَ أَنْ جَاءَ بِوَجِيلٍ حَنِيئِينَ ﴿٤٠﴾

71. Mais quand li ti trouvé ki zot la main pa pé arrive cotte ça *veau roti-là*, li finne prend zotte pou banne étranzers *hostile*, et li ti senti li effrayé par zotte. Banne-là ti dire :

فَلَمَّا رَأَى أَيْدِيَهُمْ لَا تَوصلُ إِلَيْهِ
نَجَرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً، قَالُوا

« Pa père. En vérité, nous finne envoyé cotte pép Lot. »

لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ٤١

72. Et so madame ti pé diboute à côté. Li ti riyé. Alors Nous ti donne li bon nouvelle *naissance* Isaac et *oussi* après Isaac, Jacob.

وَأَمْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحَكْتُ فَأَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ ۖ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ٤٢

73. Li ti dire : « Malhére lor moi ! Esse-ki mo pou gagne zenfant alors ki mo ène vié madame et ki mo mari ki là li ène vieillard. En vérité, ça li ène soze étranze ! »

قَالَتْ يَوَيْلَ لِيَ آءِ آءِ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلِي شَيْخًا ۗ إِنَّا هَذَا الشَّيْءُ عَجِيبٌ ٤٣

74. Banne-là ti dire : « Esse-ki to étonné are l'orde Allāh ? O habitants ça la caze-là ! Ki Allāh So miséricorde et So banne benedictions déssanne lor zotte ! En vérité, Li Céli Ki Digne dé louanze et dé gloire. »

قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ رَحِمَتُ اللَّهِ وَبَرَكَتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ ۗ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ٤٤

75. Et quand la crainte-là ti quitte Abraham et ki bon nouvelle ti vinne cotte li, alà ki li diskite are Nous concernant pép Lot.

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّؤُفُ وَجَاءَهُهُ الْبُشْرَىٰ يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ٤٥

76. En vérité, Abraham ti clément, li ti éna lé kére bien doux, li ti reste incliné vers Allāh.

إِنَّا إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ ٤٦

77. « O Abraham ! Reste à l'écart are ça *zaffaire-là*. En vérité, to Seignére finne fini donne So l'orde et certainement ène pinition, ki pa pou capave répoussé, pou attrape banne-là. »

يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا ۖ إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۖ وَإِنَّهُمْ لَأْتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ٤٧

78. Et quand Nou banne méssazers ti vinne cotte Lot, li ti senti li dans la peine à cause banne-là et li ti senti li impuissant pou *faire kit-soze pou* banne-là, et li ti dire : « Ça, li ène zour terrible. »

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءًا بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذُرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ ٤٨

79. Et, tremblé are la raze, so banne dimounes galoupé ti vinne cotte li. Avant ça *oussi* banne-là ti habitué faire banne mauvais actions. Li ti dire : « O

وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ ۗ قَالَ

mo pép ! Ça banne-là zotte mo ti-filles ça; même sélon zotte, banne-là bien pur et mérite respect. Alors craigne Allāh et pa dézonore moi concernant mo banne invités. Esse-ki péna parmi zotte ène zomme ki droite dans so pensée ? »

يَقُولُ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطَهَرُ لَكُمْ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَعْفِي
أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ﴿٤٦﴾

80. Banne-là ti sanze tournire conversation-là, zotte ti réponne : « Certainement to conné ki nous péna aukène droit concernant to banne ti-filles.⁴⁷ Et sirement to conné ça ki nous pé rodé. »

قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَمَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ
حَقِّ ۖ وَلَا تَكْ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ﴿٤٧﴾

81. Li ti dire : « Si sélement mo ti trouve la force pou résisté zotte ou soi ène l'appui bien solide cotte mo capave gagne protection. »

قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أَوْ آوِي إِلَى
رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٤٨﴾

82. Banne méssazers-là ti dire : « O Lot ! En vérité, nous nous banne méssazers to Seignére. Zamais banne-là pou capave arrive ziska toi. Alors quitte la caze allé avec to famille dans ène partie la nuite. Et faudré ki personne parmi zotte pa tourné pou guette derrière, excepté to madame. Certainement ça malhére ki pou arrive to pép pou arrive li oussi. En vérité, l'hére ki finne soisir pou banne-là zot pinition, li lé matin. Esse-ki lé matin li pa prés ? »⁴⁸

قَالُوا يَلُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصْلُوا
إِلَيْكَ فَأَسْرِبْ أَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ الْبَيْلِ
وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا أَمْرَاتُكَ
إِنَّهُمْ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ ۗ إِنَّ
مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ ۗ أَلَيْسَ الصُّبْحُ
بِقَرِيبٍ ﴿٤٩﴾

47. Banne méssants-là ti donne ène tournire pervers are so réponse, dans zenre : 'Ah bon, to pé offére nous to banne ti filles pou ki nous laisse tranquille to banne invités !' li clair ki Prophéte Lot pa ti invite ça banne corrompis-là pou abise l'innocence so banne ti filles.

48. Conseil ça banne méssazers-là montré ki dialogue ente Lot ék so pép ti éna lié divant la porte so la caze alors ki li ti dans l'entrée la caze. Donc banne-là pa finne gagne accès à Lot et à banne dimounes dans so la caze. Zotte ava finne pensé pou révini et faire ène l'entrée par force. Mais zotte pa finne gagne ça plaisir-là parski Lot ék so famille ti quitte la ville ti allé dans la nuite.

83. Et quand Nou l'orde ti vini, Nous ti renverse ça *la ville-là* en bas là-haut et Nous ti faire tombe lor li ène la plie roces l'arzile, couce après couce,

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَابًا مِّن سَجِيلٍ ۗ مِّنْضُودٍ ﴿٨٣﴾

84. *Banne roces* ki finne marqué *pou tombé* d'après l'orde to Seignére. Et ça *kalité traitement-là* li pa loin are banne ki faire inzistice.

مُسَوِّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ ۗ وَمَا هِيَ مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٤﴾

R. 8 85. Et *Nous ti avoye* cotte banne Madian zot frère Chou'aib. Li ti dire : « O mo pép ! Adore Allâh. En déhors Li, zotte péna aukène ki digne d'adoration. Et, dans miziré et dans pézé, pa faire *ki dimounes gagne* moïnse. En vérité, mo trouve zotte dans prospérité et mo pére pou-zotte pinition ène zour dé destruction ;

وَأَلَىٰ مَذْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۗ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۗ وَلَا تَتَّبِعُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّي أَرَاكُمْ بِخَيْرٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ﴿٨٥﴾

86. « Et ô mo pép ! Donne plein mizire et bon poids avec zistice et pa prive banne dimounes banne sozes ki pou zotte *dé droit*, et pa occasionne trouble lor la terre couma banne sémères désorde.

وَيَقَوْمٍ أُوْتُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾

87. « Ça ki Allâh laissé *pou zotte* li meillère pou zotte, si zotte croyants. Et mo pa ène gardien lor zotte. »

بَقِيَّتِ اللَّهُ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۗ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ﴿٨٧﴾

88. Banne-là ti réponne : « O Chou'aib ! Esse-ki to la Prière ordonne toi ki nous abandonne ça ki nou banne papa grand-papas ti pé adoré ou soi ki nous arrête faire ça ki nous oulé are nou di biens ? Sirement to *pé prend toi pou* ène *dimoune* bien malin ki raisonné. »

قَالُوا يَشْعِيبُ اَصْلُو نَكَ تَأْمُرُكَ اَنْ تَشْرُكَ مَا يَعْجُدُ اٰبَاؤُنَا اَوْ اَنْ نَّفْعَلَ فِيْ اَمْوَالِنَا مَا نَشَاۗءُ ۗ لَآ نَكَ كَاَنْتَ الْحَلِيْمُ الرَّشِيْدُ ﴿٨٨﴾

89. Li ti dire : « O mo pép ! Bé ki zotte pensé, si mo lor ène préve clair dé la part mo Seignére et ki Li finne accorde moi dé So part ène excellent provision ? Et mo pa oulé faire dans zot désavantaze ça ki *mo-même* mo finne empêche zotte

قَالَ يَقَوْمِ اَرۡءَيْتُمْ اِن كُنْتُمْ عَلٰى بَيِّنَةٍ مِّنۡ رَبِّيْ وَرَدَّ قِيٌّ مِّنْهُ رِزْقًا حَسَنًا ۗ وَمَا اُرِيْدُ اَنْ اُخَالِفَكُمۡ اِلٰى مَاۤ اَنْهٰكُمۡ عَنْهُ ۗ اِن اُرِيْدُ اِلَّا الْاِصْلَاحَ

faire. Mo sélement oulé apporte réforme autant ki mo capave. Mo péna pouvoir sauf avec l'aide Allāh. Dans Li mo place mo confiance et mo tourne vers Li ;

مَا اسْتَطَعْتُ ، وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٨٩﴾

90. «Et ô mo pép ! Faudré pa ki zot animosité pou moi pousse zotte dans ène *situation* cotte pareil malhére arrive zotte couma ti arrive pép Noé ou soi pép Hōūd ou soi pép Sāléh ; et pép Lot ki pa loin are zotte ;

وَيَقُولُ لَا يُجْرِمَكُمُ شِقَاقِي أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ ضَلَيْحٍ ، وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِنْكُمْ بِبَعِيدٍ ﴿٩٠﴾

91. «Et dimanne pardon zot Seignére ; ensuite tourne vers Li avec *répentence*. En vérité, mo Seignére Li Bien-Miséricordié, Li Rempli d'affection. »

وَاسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ إِنَّ رَبِّي رَحِيمٌ وَدُودٌ ﴿٩١﴾

92. Banne-là ti réponne : « O Chou'aib ! Nous pa comprend grand soze dans ça ki to dire et certainement nous considére toi couma ène *dimoune* faibe parmi nous. Et si pa ti éna to tribi, certainement nous ti pou lapide toi ; et to péna aukène pouvoir lor nous. »

قَالُوا يَشْعِبُ مَا نَفَقَهُ كَثِيرًا مِمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنرَاكَ فِينَا ضَعِيفًا وَلَوْ لَا رَهْطُكَ لَرَجَمْنَاكَ ، وَمَا أَنْتَ عَلَيْنَا بِعَزِيزٍ ﴿٩٢﴾

93. Li ti dire : « O mo pép ! Dans zot estimation, esse-ki mo tribi li pli puissant ki Allāh ? Et zotte finne mette Li derrière zotte couma ène soze ki pa mérite l'attention. En vérité, Allāh encercelé tout ça ki zotte faire.

قَالَ يَقُولُوا أَرَهْطَنَ أَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَاتَّخَذُ تَمُوهَ وَرَاءَ كُمُ ظَهْرِيَّ ، إِنَّ رَبِّي بِمَا تَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٩٣﴾

94. « Et ô mo pép ! Azir autant ki zotte capave. Moi *oussi* mo pou azir. Zotte pa pou tardé pou conné ki sanne-là ki pou visité par ène pinition ki pou himilié li et *zotte pou conné* ki sanne-là ki mentére. Et attanne ; en vérité, mo *oussi* mo pé attanne avec zotte. »

وَيَقُولُوا اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ ، إِنِّي عَامِلٌ ، وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ، مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ ، وَ مَنْ هُوَ كَاذِبٌ ، وَارْتَقِبُوا إِلَيَّ مَعَكُمْ رَقِيبٌ ﴿٩٤﴾

95. Et quand Nou l'orde ti vini ; par Nou miséricorde, Nous ti sauve Chou'aib et banne ki ti croire avec li. Et pinition ti attrape banne ki ti azir avec

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَ أَخَذَتِ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ

inzistice dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves* ki ti là, plat vente, dans zot la cazes,

فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جُثَمِيمِينَ ﴿٥١﴾

96. Couma dire zamais zotte ti habite là. Attention ! Malédiction lor banne Madian pareil couma banne Thamōūd ti maudit *avant zotte* !

كَأَن لَّمْ يَغْتَبُوا فِيهَا إِلَّا بَعْدًا ۗ لَمَّا بَعَدَتْ ثَمُودُ ﴿٥٢﴾

R 9 97. Et, en vérité, Nous ti avoye Moïse avec Nou banne Signes et avec ène argument clair et convaincant,

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٥٣﴾

98. Cotte Pharaon et so banne séfs ; et banne-là ti pé suive l'orde Pharaon alors ki Pharaon so l'orde pa ti raisonnabe.

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَوَلَّاهُ مَلَائِكَةً فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ ۗ وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ﴿٥٤﴾

99. Li pou marce divant so pép Zour Rézirection, et li pou déssanne banne-là l'endroit cotte pou rente dans di Fé *pareil couma améne troupeau place pou boire dilo*. Et destination cotte pou faire déssanne-là li bien mauvais !

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ ۗ وَبِئْسَ الْوَرْدُ الْمَوْرُودُ ﴿٥٥﴾

100. Et ène malédiction ti poursuiwe banne-là ici-même et *li pou poursuiwe banne-là* Zour Rézirection. Cadeau-là bien mauvais et oussi banne ki récévoir cadeau-là !

وَأُتْبِعُوا فِي هَذِهِ لَعْنَةً ۗ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ بِئْسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُودُ ﴿٥٦﴾

101. Ça faire partie nouvelles ça banne la villes-là. Nous pé raconte toi ça. Éna parmi ki encore dibouté, *éna parmi* ki finne zetté à terre complètement, *pareil couma faire la moisson céréales*.

ذٰلِكَ مِنْ اٰنْبَاءِ الْاَقْبٰى نَقُصُّهُ عَلَيْكَ مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيْدٌ ﴿٥٧﴾

102. Et Nous pa ti faire banne-là aukène inzistice, mais banne-là ti inziste envers zotte-mêmes ; et zot banne divinités ki zotte ti pé invoqué en dehors Allāh pa ti servi zotte nanrien quand l'orde to Seignére ti vini. Et banne-là ti sélement augmente zot la perte.

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلٰكِنْ ظَلَمُوْا اَنْفُسَهُمْ فَمَا اَغْنَتْ عَنْهُمْ اٰلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ لَّمَّا جَاءَ اَمْرُ رَبِّكَ ۗ وَمَا زَادُوْهُمْ غَيْرَ تَتٰبِيْبٍ ﴿٥٨﴾

103. Et coumme ça-même to Seignére So pinition quand Li attrape banne la villes alors ki zotte pé faire le mal. En vérité, So pinition li donne boucoup doulére, et li sévère.

وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْقُرَىٰ وَهِيَ ظَالِمَةٌ ۚ إِنَّ أَخْذَهُ أَلِيمٌ شَدِيدٌ ﴿٣٣﴾

104. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou dimoune ki pére pinition l'Aute lé monde-là. Ça, li ène zour cotte tout banne dimounes pou rassemblé. Et ça, li ène zour ki pou témoigné par tout banne dimounes.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّمَن خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ ۗ ذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّجْمُوعٌ لِّلنَّاسِ وَذَٰلِكَ يَوْمٌ مَّشْهُودٌ ﴿٣٤﴾

105. Et Nous pou rétarde li sélement pou ène lé temps fixé.

وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مُّعَدٍّ وَّذِئذِ

106. Zour ki ça pou vini, aukène l'âme pa pou causé excepté avec *Allāh* So permission. Et parmi banne-là, pou éna ki banne malsancés et lé-zoutes ki pou banne bienhéérés.

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلِّمُنَّ نَفْسٌ إِلَّا بِآذَانِهِ ۗ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ﴿٣٥﴾

107. Concernant banne malsancés, banne-là pou dans di Fé. Là-dans, zotté pou éna soupirs et sanglots.

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فِى النَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ﴿٣٦﴾

108. Banne-là pou reste là-dans tant ki banne lé ciéls et la terre pou diré à moins ki to Seignére décide autrement. En vérité, to Seignére faire ça ki Li oulé.

خَلْقَيْنِ ۚ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ ۗ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿٣٧﴾

109. Et concernant banne ki pou bienhééré, zotte pou dans Paradis, zotte pou reste là-dans tant ki banne lé ciéls et la terre pou diré à moins ki to Seignére décide autrement — ène cadeau ki zamais pa pou coupé.

وَأَمَّا الَّذِينَ سَعَدُوا فِى الْجَنَّةِ خَلْقَيْنِ ۚ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ ۗ عَطَآءٌ غَيْرَ مَجْدُوذٍ ﴿٣٨﴾

110. Alors, pa bizin to dans aukène doute concernant ça ki banne-là adoré. Banne-là pé adore sélement couma zotte banne papa grand-papas ti pé adoré avant. Et certainement, Nous pou paye banne-là pleinment zot part sans diminution.

فَلَا تَكَ فِى وِزِيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هُوَ لَآءُ مَا يَعْبُدُونَ ۗ وَإِنَّا لَمَوْقُوهُم نٰصِيْبُهُمْ غَيْرَ مَنقُوصٍ ﴿٣٩﴾

R 10 111. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse Live-là, mais ti éna banne désaccords lor là. Et si pa ti éna ène l'orde ki to Seignère finne déza prononcé, certainement ça *zaffaire-là* ti pou finne zizé ente zotte *par Allāh*. Et, certainement, banne-là zotte dans ène doute ki pé troublé zotte lor ça *Coran-là*,

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاحْتَلِفَ فِيهِۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿١١١﴾

112. Et, certainement to Seignère pou donne banne-là, zotte-tout, pleinement *fruit* zot banne actions. En vérité Li Bien-Conscient ça ki banne-là faire.

وَأِنَّ كَلِمًا لَيُوقِفِيَهُمْ رَبُّكَ أَعْمَالَ لَهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١٢﴾

113. Donc reste droite couma finne ordonne toi *faire*, et *oussi* banne ki finne tourne avec toi *vers Allāh* avec répentance. Et *ô croyants* pa dépasse banne limites. En vérité, Li pé guette bien ça ki zotte faire.

فَأَسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٣﴾

114. Et pa incliné côté banne ki faire le mal, sinon di Fé pou touce zotte *oussi* ; et pa pou éna banne camarades pou zotte en dehors Allāh; ensuite pa pou donne-zotte aukène aide.

وَلَا تَزِرُكُنُوزًا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءٍ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٤﴾

115. Et observe la Prière dans commencement li zour et dans so la fin, et dans certaine parties la nuite *ki costé are li zour*. En vérité, banne vertus éloigne banne mauvais. Ça li ène *grand conseil* pou banne ki donne conseil.

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَرُكُوعًا مِنَ اللَّيْلِ وَإِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّاكِرِينَ ﴿١١٥﴾

116. Et montré patience. Et, en vérité, Allāh pa laisse perdi récompense banne ki faire le bien.

وَاصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيْعُهُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٦﴾

117. Bé ki faire pa ti éna dans banne zénérations avant zotte, banne dimounes ki éna intellizence ki ti pou interdire corription lor la terre, excepté ène ti nombre ki Nous ti sauvé d'ente banne-là ? Mais banne inzistes ti suive ça *banne*

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةَ يَوْمِهِمْ مِنَ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ ۗ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَ

zaffaires ki ti donne-zotte l'aise et confort, et zotte ti banne coupabes.

كَأَنَّمَا جَرْمِينٌ ۝١١٤

118. Et li pa dans *mazesté* to Seignére ki Li détruire banne la villes à tort alors ki zot habitants pé améne réforme.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ
وَأَهْلِهَا مُصْلِحُونَ ۝١١٨

119. Et si to Seignére ti oulé, certainement Li ti pou faire l'himanité vinne ène sél comminauté, mais banne-là ti pou continié reste en désaccord ente zotte,

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً
وَاحِدَةً وَلَا يَرَىٰ لُونٌ مُّخْتَلِفِينَ ۝١١٩

120. Excepté banne ki to Seignére finne faire-zotte miséricorde. Et pour ça, ki Li finne créé banne-là. Mais parole to Seignére pou accompli : « En vérité, Mo pou rempli l'Enfer avec banne djinns et banne dimounes *désobéissant* zotte tout ensamme. »

إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ ۗ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ
وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَا مَلَأَنَّ جَهَنَّمَ
مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ۝١٢٠

121. Et Nous pé raconte toi tout banne nouvelles *important* banne Mésazers *pou* ki par ça Nous faire to lé kére vinne ferme. Et la vérité finne vinne cotte toi là-dans, et ène récommandation et ène rappel pou banne croyants.

وَكَلَّا تَقْصُصَ عَلَيْكَ مِنۢ بَرِيَّةٍ أَرْسَلْنَا
مَنْ نُبَيِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ ۗ وَجَاءَكَ فِي
هَذِهِ الْحَقِّ وَمَوْعظةٌ ۗ وَذِكْرَىٰ
لِلْمُؤْمِنِينَ ۝١٢١

122. Et dire banne ki pa croire : « Azir autant ki zotte capave ; certainement *nous oussi* nous pou continié azir. »

وَقُلِ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا
عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَمِلُونَ ۝١٢٢

123. « Et attanne, certainement *nous oussi* nous pé attanne. »

وَأَنْتَظِرُوا ۗ إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ۝١٢٣

124. Et, banne lé ciéls et la terre, zot banne kit-sozes ki caciette, zotte pou Allāh et tout banne *zaffaires* pou retourne vers Li. Alors adore-Li et place to confiance dans Li. Et to Seignére Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

وَاللَّهُ غَيْبِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ
إِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأُمُورُ كُلُّهَا فَاَعْبُدْهُ وَ
تَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۗ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ
عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝١٢٤

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Alif Lām Rā = Mo-Même Allāh, Mo trouvé. Ça li banne versets Live clair-là.

الَّذِينَ تِلْكَ آيَاتِ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ٢

3. En vérité, Nous finne faire li déssanne — Coran-là ène Live souvent récitè — en arabe ène langue clair ki exprime li bien pou ki zotte capave comprend.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ٣

4. Grâce à ça Coran ki Nous finne révèle toi, Nous raconte toi meillère récit dans banne faits ki finne établi alors ki avant ça to ti dans banne ki pa ti au courant.

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنَ ٤ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ٥

5. *Rappelle* quand Joseph ti dire so papa : « O mo papa ! En vérité, mo finne trouvé dans rêve onze zétoiles et soleil et la line, mo finne trouve zotte pé faire moi obéissance. »

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ٥

6. Li ti dire : « O mo garçon chéri ! Pa raconte to banne frères to rêve-là, sinon banne-là pou faire kik complot conte toi. En vérité, Satan li ène ennemi déclaré pou l'homme. »

قَالَ يُبْنِي لَا تَقْصُصْ دُيُوكَ عَلَى إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا ٦ إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُبِينٌ ٧

7. « Et li pou coumme ça-même; to Seignére pou soisir toi, et Li pou enseigne toi interprétation banne narrations divine et Li pou accompli So banne grâces lor toi et lor famille Jacob, pareil couma avant Li ti accompli ça lor to dé grand-papas Abraham et Isaac. En vérité, to Seignére, Li Conne-Tout et Li Bien-Saze. »

وَكَذَلِكَ يَجْتَبِيكَ رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ ٧ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ٨

R2 8. En vérité, dans récit Joseph et so banne frères, éna banne Signes pou banne ki pose questions.

لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٍ لِلِّسَاءِ الَّذِينَ

9. *Rappelle* quand banne-là ti dire : « En vérité, nou papa content Joseph et so frère plisse ki nous, alors ki nous ène groupe fort. Certainement, nou papa li dans ène l'errère ki clair.

إِذْ قَالُوا لِيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَيْنَا مِمَّا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٩﴾

10. « Tué Joseph, ou soi zette-li dans kik l'endroit pou ki l'attention zot papa reste zisse pou zotte et pou ki avec *répenteance* zotte vinne banne bon dimounes aprés ça »

يَا قَتْلُوا يُوسُفَ وَأَوْطَرِحُوهُ أَرْضًا يَأْكُلُ لَكُمْ وَجْهَهُ أَرِيكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ ﴿١٠﴾

11. Ène ki ti éna pou causé dans banne-là ti dire : « Pa tué Joseph, mais zette-li dans fond ène puits, kik caravane ava ramasse li. »

قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَالْقَوْهُ فِي غِيَبَاتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطُهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿١١﴾

12. Banne-là ti dire : « O nou papa ! Bé ki arrive toi ki to péna confiance dans nous concernant Joseph alors ki, en vérité, nous oulé so bien-être ? »

قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَى يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ لَنَاصِحُونَ ﴿١٢﴾

13. « Avoye-li are nous demain. *Coumme-ça* li ava divertir-li et li ava zoué et, certainement nous pou sirveille li. »

أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَع وَيَلْعَبْ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿١٣﴾

14. Li ti dire : « En vérité, ça faire moi sagrin ki zotte amène li are zotte et mo pére ki lou-loup manze li alors ki zotte faire négligence dans veille li. »

قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنَّ تَذْهَبُوا بِهِ وَأَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿١٤﴾

15. Banne-là ti dire : « Si lou-loup manze li, tandisse ki nous ène groupe fort, alors, certainement, nous pou banne *grand perdants*. »

قَالُوا لَئِنْ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَّخَسِرُونَ ﴿١٥﴾

16. Et quand banne-là ti amène li are zotte et zotte ti tombe d'accord pou dépose li dans fond ène puits; et Nous ti donne-li ène révélation : « Certainement, ène *zour* to pou informe banne-là ça zaffaire ki zotte ti faire-là, alors ki zotte pa pou réalisé *ki sanne-là toi*. »

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَآجَمَعُوا أَن يُجْعَلُوهُ فِي غِيَبَاتِ الْجُبِّ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَتُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٦﴾

17. Et, à soir, banne-là ti vinne cotte zot papa, zotte ti pé ploré.

وَجَاءُوا أَبَاهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ﴿١٧﴾

18. Banne-là ti dire : « O nou papa ! Nous ti alle faire lé course galoupé et nous ti quitte Joseph cotte nou banne zaffaires et lou-loup finne manze li et to pa pou croire nous, même si nous pé cause la vérité. »

قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَمَّْا كُنَّا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ ۗ وَمَا أَنْتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿١٨﴾

19. Et banne-là ti vinne avec fausse di-sang lor so sémize. Li ti dire : « Mais zot l'esprit finne faire ça action *criminel*-là paraîte facile et ordinaire pou zotte. Donc, *mo pou montré* ène patience convénabe. Et are Allāh Li-Même ki bizin dimanne aide conte ça ki zotte pé affirmé-là. »

وَجَاءُوا عَلَى قَمِيصِهِ بِدَرَكِبٍ ۖ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْراً ۖ فَصَبْرٌ جَمِيلٌ ۗ وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١٩﴾

20. Et ène caravane voyazères ti arrivé et banne-là ti avoye zotte puizére dilo, et li finne déssanne so séau *dans puits-là*. Li dire : « O *banne dimounes caravane* bon nouvelle ! Alà ène garçon ! » Et banne-là ti caciette-li couma ène marsandise. Et Allāh conne bien ça ki banne-là ti faire.

وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَةً ۗ قَالَ يَبُشْرَىٰ هَذَا غُلَامٌ ۗ وَأَسْرَوهُ بَضَاعَةً ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et banne-là ti vanne li pou ène prix dérizoire, pou impé dirham. Et zotte pa ti intéressé *pou gagne kik profit* are li.

وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخِيسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ ۗ وَكَانُوا فِيهِ مِنَ الزَّاهِدِينَ ﴿٢١﴾

R3 22. Et, Égyptien ki ti aceté li, li ti dire so madame : « Ranne so sézour honorabe *parmi nous*. Li possibe ki li pou itile pou nous ou soi *ki nous capave adopté li couma nou garçon*. » Et coumme ça-même Nous ti établi Joseph dans pays-là et pou ki Nous enseigne li interprétation banne narrations. Et Allāh Li éna plein pouvoir lor So décision, mais la plipart banne dimounes pa conné.

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِامْرَأَتِهِ أَكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَكَدَّاءَ وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ ۖ وَلِيُعَلِّمَهُ مِنَ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۗ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰ أَمْرِهِ ۗ وَكَانَ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

23. Et quand li ti gagne so *l'âze* matirité, « Nous ti accorde li *bon zizement*

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَ

et connaissance. Et coumme ça-même
Nous récompense banne ki faire le bien.

عِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣﴾

24. Et ça *madame* ki dans so la
caze-même, li *Joseph* ti pé resté, ti rode
séduire li conte so volonté. Et li ti
vérouille *tout* banne la portes et li ti dire
li : « Vini astère-là. » Li ti réponne :
« Mo serce protection are Allāh ! En
vérité, Li mo Seignére. Li finne ranne mo
séjour *cotte zotte* honorabe. En vérité,
banne inzistes *ki* pa réissi. »

وَرَأَوَدَتْهُ الَّتِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ
نَفْسِهِ وَعَلَّقَتْ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْتَ
لَكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ
مَثْوَايَ وَإِنَّهُ لَا يَفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٤﴾

25. Et *madame-là* li ti fini faire so
désir fèrme pou li ; et *Joseph li*, li ti pou
éna désir pour *madame-là* si li pa ti
trouve Signe so Seignére. *Li ti* coumme
ça-même pou ki Nous éloigne li are le
mal et l'indécence. En vérité, li ti ène
dans Nou banne Servitères soisi.

وَلَقَدْ هَمَمْتُ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَن
رَأَى مِنْ رَبِّهِ كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ
عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ
عِبَادِنَا الْمُحْلَصِينَ ﴿٢٥﴾

26. Et, sakène pli vite ki l'aute, tout
lé-dé ti galoupe dans direction la porte et
madame-là l'hére li essaye risse li, li
finne décire so sémize par derrière, et
zotte ti trouve *madame-là* so seignére
cotte la porte. *Madame-là li* li ti dire :
« Bé ki pinition éna pou dimoune ki ti pé
rode faire le mal are to *madame* excepté
l'emprisonnement ou soi ène pinition ki
donne boucoup doulère ? »

وَاسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِنْ
دُبُرٍ وَأَلْفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا الْبَابِ قَالَتْ
مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا
أَنْ يُسَجَّنَ أَوْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٦﴾

27. *Joseph li*, li ti dire : « Li-même
ki ti pé rode séduire moi conte mo
volonté. » Et ène témoin dans *madame-
là* so la caze ti témoigné *li ti* dire : « Si so
sémize li déciré par divant, alors
madame-là li pé dire la vérité, et *l'aute-là*
li ène dans banne mentères.

قَالَ هِيَ رَأَوَدْتُ نِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ
شَا هِدٌ مِنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَمِيصُهُ
قُدَّ مِنْ قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ
الْكَذِبِينَ ﴿٢٧﴾

28. « Mais si so sémize li déciré
par derrière, alors *madame-là* li finne
cause menti et *li Joseph* li ène dans banne
véridiques. »

وَرَأَى أَنَّ كَانَ قَمِيصُهُ قُدَّ مِنْ
دُبُرٍ فَكَذَّبَتْ وَهُوَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٨﴾

29. Alors quand *mari-là* li finne trouve ki so sémize li déciré par derrière, li ti dire : « En vérité, ça li ène ruse de zot part ô *banne madames*. Zot ruse li vramême grand.

فَلَمَّا رَأَى قَوْمِيصَهُ قَدَمَيْنِ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ
مِن كَيْدِكُنَّ إِنَّ كَيْدَكُنَّ عَظِيمٌ ﴿٢٩﴾

30. « O Joseph ! Passe lor là. Et toi ô *femme* ! Dimanne pardon pou to pécé. Certainement, to ène dans banne coupabes. »

يُوسُفُ أَعْرَضَ عَن هَذَا ۖ وَ
اسْتَغْفِرُنِي لِذُنُوبِكِ ۗ إِنَّكَ كُنْتَ مِنَ
الْخَاطِئِينَ ﴿٣٠﴾

R4 31. Et banne madames dans la ville ti dire : « Azize so madame serce pou séduire so zéne esclave conte so volonté. Li finne ranne li folle d'amour. En vérité, nous trouve *ki madame-là* li dans ène l'errère ki clair. »

وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ
الْعَزِيزِ تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَن نَّفْسِهِ ۗ
قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا ؕ إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ ﴿٣١﴾

32. Et quand *madame-là* li ti tanne zot fourberie, li ti avoye serce banne-là et li ti prépare ène répas pou zotte, et li ti donne sakène d'ente zotte ène couteau, et *ensuite* li ti dire *Joseph* : « Présente-toi divant banne-là. » Et quand banne-là ti guette li, zotte ti trouvé ki li éna ène grand rang et, *dans zot l'étonnement* zotte ti coupe zot la mains⁴⁹ et zotte ti dire : « Gloire à Allāh ! Ça li pa ène être himain. Li pa l'aute ki ène anze noble. »

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ
رَأْسَهُنَّ وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مُتَّكًا وَآتَتْ
كُلَّ وَاحِدَةٍ مِّنْهُنَّ سِكِّينًا ۗ وَقَالَتِ
أَخْرُجْ عَلَيْنَهُنَّ ۗ فَلَمَّا رَأَيْتَهُ أَكْبَرْتَهُ وَ
قَطَعْنَ أَيْدِيَهُنَّ ۗ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا
هَذَا بَشَرًا ؕ إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣٢﴾

33. *Madame-là* li ti dire : « Et alà li là, concernant li-même zotte ti blâme moi. Vramême mo ti serce pou séduire li conte so volonté. Mais li finne protéze li conte *pécé*. Et *astère*, si li pa faire ça ki mo commanne li *pou faire*, certainement li pou emprisonné et himilié. »

قَالَتْ قَدْ لَبِئْتَ لَوِ كُنَّ الَّذِي لُمْتُنَّنِي فِيهِ ۗ
لَقَدْ رَاوَدْتُهُ عَن نَّفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ ۗ وَ
لَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا أُمِرُهُ لَأَيَسَّجَنَّ ۗ وَ
لَيَكُونَنَّ مِنَ الصَّغِيرِينَ ﴿٣٣﴾

49. 'Qatt'ana aydiyahounna': 'zotte ti coupe zot la mains'. Selon Imām Rāghib, capave prend ça dans sens littéral et oussi dans sens figuré. Puissequé 'Qat'ana' vé dire 'zotte ti coupé', 'Qatt'ana' vé dire 'zotte ti coupe bien même. Donc, ici nous bizin prend ça dans so sens figuré: 'zotte ti admette défaite (zotte finne comprend ki Joseph en dehors zot portée).

34. Li ti dire : « O mo Seignére ! Mo préfère prison ki ça cotte banne-là pé invite moi. Et si to pa éloigne are moi zot banne ruses, mo pou verse vers zotte et mo pou vinne ène dans banne ignorants. »

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ ۖ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٤﴾

35. Alors so Seignére ti accepté so la prière et Li ti éloigne are li zot complot. En vérité, Li-Même Ki Bien-Tandé, Ki Conne-Tout.

فَاسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ ۗ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾

36. Ensuite li ti paraîte pou banne séfs-là, après ki banne-là ti trouve banne signes so *innocence* ki pou *présérvé zot réputation* zotte bizin emprisonne li pou kik lé temps.

ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِن بَعْدِ مَا رَأَوُا آيَاتٍ لِّيَسْجُنُنَّهُ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾

R5 37. Et avec li, dé zommes ki zéne ti rente dans prison. Ène dans ça dé-là ti dire : « En vérité, mo finne trouve moi *dans rêve pé craze raisin* pou *faire* di vin. » Et l'autelà ti dire : « Mo finne trouve moi *dans rêve pé saryé* di pain lor mo la tête, zoiseaux ti pé manze là-dans. Renseigne-nous lor so interprétation. En vérité, nous trouvé ki to ène dans banne ki faire le bien. »

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَيْن ۗ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا ۗ وَ قَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْرًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ ۗ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِ ۗ إِنَّا نَرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾

38. Li ti réponne : « Nourritire ki servi zotte pa pou encore arrive cotte zotte-dé sans ki mo pa finne faire zotte-dé conne so interprétation avant ki ça *nourritire-là* vinne cotte zotte. Ça li faire partie ça ki mo Seignére finne enseigne moi. En vérité, mo finne rénonce la rélizion banne dimounes ki pa croire dans Allāh et ki nié l'Autelé monde.

قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرَرَّ فِينَهُ إِلَّا نَبَأٌ ثَمَامًا بِتَأْوِيلِهِ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيكُمَا ۗ ذَلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي ۗ إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٨﴾

39. « Et mo finne suive la rélizion mo banne papa grand-papas, Abraham, Isaac et Jacob. Li pa possible pou nous, ki nous associé kik kit-soze are Allāh. Ça, li à cause la grâce Allāh lor nous et lor l'himanité, mais la plipart dimounes péna reconnaissance.

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۗ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُشْرِكَ بِاللَّهِ مِن شَيْءٍ ۗ ذَٰلِكَ مِن فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٩﴾

40. « O mo dé compagnons prison ! Esse-ki ène banne seignères différent, zotte ki meillère ou soi Allāh Céli Ki Ène Sél, Ki domine tout *par So gloire et So mazesté siprême* ?

يُصَاحِبِي السِّجْنِ ۖ أَرَبَابٌ مُتَّفَرِّقُونَ
خَيْرٌ أَمِ اللَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٠﴾

41. « Zotte pa pé adore nanrien en dehors Li mais banne *simpe* noms ki zotte et zot banne papa grand-papas finne donné pou banne *sipposé divinités*-là. Et Allāh pa finne faire déssanne aukène autorité pou ça. Décision li pou Allāh *Tout-Sél*. Li finne donne l'orde ki zotte pa bizin adore aukène excepté Li. Ça, li la rélizion ki bien droite et ki aide *lé zoutes* pou vinne droite,³⁰ mais la plipart dimounes pa conné.

مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءُ
سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مِمَّا أَنْزَلَ
اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ ۗ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ ۗ
أَمْرٌ إِلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ۗ ذَلِكَ
الَّذِينَ الْفَتِنُ وَالَّذِينَ لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

42. « O mo dé compagnons prison ! En cé ki concerne ène dans zotte-dé, li pou verse di vin pou so maîte boire, et concernant l'aute, li pou cricifié et zoiseaux pou manze impé dans so la tête. Z'affaire ki zotte ti envie conné finne fini décidé. »

يُصَاحِبِي السِّجْنِ ۖ أَمَّا أَحَدُكُمْ فَتَسْقِي
رَبَّهُ خَمْرًا ۖ وَآمَّا الْآخَرُ فَيُضَلَّبُ
فَتَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْ رَأْسِهِ ۗ فَظَنَّ
الْأَمْرَ الَّذِي فِيهِ تَسْتَفْتِينَ ﴿١٢﴾

43. Et li ti dire céli, ki li pensé pou sappé dans ça dé-là : « Mentionne-moi cotte to maîte. » Mais Satan ti faire ki li ti oublié mentionne li are so maîte. Donc li *Joseph* ti reste dans prison pou impé l'années.

وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ أَنَّهُ نَاجٍ مِنْهُمَا
اذْكُرْنِي عِنْدَ رَبِّكَ ۖ فَانْسَسَهُ الشَّيْطَانُ
ذِكْرَ رَبِّهِ فَلَبِثَ فِي السِّجْنِ بِضْعَ
سِنِينَ ﴿١٣﴾

R6

44. Et lé Roi ti dire : « En vérité, mo *finne* trouve dans rêve sept vaces gras ki sept vaces bien maigue *ti* pé manze zotte et *mo finne* trouve *oussi* sept zépis vert *di blé* et sept lé zoutes *ki* ti sec. O banne séfs ! Explique-moi signification mo rêve si zotte conne interpréte rêve. »

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ
سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ ۖ وَسَبْعَ
سُنْبُلَاتٍ خُضْرٍ ۖ وَأُخْرَى يُبْسَتٌ ۗ يَا أَيُّهَا
الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رُؤْيَايَ ۖ إِنَّ كُنْتُمْ
لِلرُّؤْيَا تَعْبُرُونَ ﴿١٤﴾

50. 'Qayyim' vé dire oussi : céli ki fort, puissant, ferme. Là-dans, éna oussi sens dé capacité pou rédressé, pou corrizé. Banne principes fondamental ki éna dans tout banne rélizions-révéle et ki pa sanzé, c'est 'Din oul-Qayyimah' (lire verset 98:6)

45. Banne-là ti réponne : « Banne rêves embrouillé ça. Et nous pa conne interpréte ça banne rêves-là. »

قَالُوا أَضْغَاثُ أَحْلَامٍ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعِلْمَيْنِ ﴿٣٥﴾

46. Et dimoune ki ti sappé dans ça dé *prisonniers-là*, ki, après ène longue lé temps li finne rappelle *Joseph*, li ti dire : « Mo pou faire zotte conne so interprétation, alors avoye-moi cotte *Joseph*. »

وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنْتِزِكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ ﴿٣٦﴾

47. « Joseph ! Toi ki ène dimoune véridique ! Explique-nous signification sept vaces gras ki sept vaces bien maigue ti pé manze zotte, et *signification* sept zépis vert di blé et sept lé zoutes ki ti sec pou ki mo rétourne cotte banne dimoune-là pou ki zotte conné. »

يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَبْيَسُ لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

48. Li ti réponne : « Zotte éna pou kiltivé pendant sept l'années à suive, et laisse dans zépi ça ki zotte pou moissonné sauf impé ki zotte pou manzé là-dans.

قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأْبًا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُّوهُ فِي سُنبُلَةٍ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَكْتُمُونَ ﴿٣٨﴾

49. « Alors, après ça, sept bananés bien dir pou vini ki pou manze tout ça ki zotte ti mette dé côté pou ça, excepté ça impé ki zotte pou gardé-là pou planté après.

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَحْصِنُونَ ﴿٣٩﴾

50. « Alors, après ça, ène l'année pou vini cotte banné dimoune pou gagne banne la plie en abondance et cotte zotte pou éna pou crazé - *boucoup banne fruits et la grains pou tire zi ék dé l'huile*. »

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْوَرُونَ ﴿٤٠﴾

R7 51. Et lé Roi ti dire : « Améne-li cotte moi. » Mais, quand méssazer *lé Roi-là* ti vinne cotte li, li ti dire : « Rétourne cotte to seignére et dimanne li ki finne arrive ça banne madames ki ti coupe zot la mains-là.⁵¹ En vérité, mo Seignére, Li conne très bien zot ruse. »

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ فَلَمَّا جَاءَهُ الرَّسُولُ قَالَ ارْجِعْ إِلَى رَبِّكَ فَسْأَلْهُ مَا بَالُ النِّسْوَةِ الَّتِي تَقْطَعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾

51. Lire verset 32.

52. *Lé Roi* ti dire *banne madames-là* : « Bé ki ti prend zotte quand zotte ti essaye séduire Joseph conte so volonté ? » *Banne-là* ti réponne : « Gloire pou Allāh *Ki finne crée ène tel homme* ! Nous pa conne nanrien de mauvais dans li. » *Alors Azize* so madame ti dire : « Astère-là la vérité finne éclaté. Mo-même mo ti rode séduire li conte so volonté. Et, certainement li ène dans banne véridiques. »

قَالَ مَا خَطْبُكَ إِذْ رَأَوْتَنِّي يُوسُفَ
عَنْ نَفْسِهِ قُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا
عَلَيْهِ مِنْ سُوءٍ وَقَالَتِ امْرَأَتُ
الْعَزِيزِ إِنِّي حَصْحَصَ الْحَقُّ أَنَا
رَأَوْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ وَإِنَّهُ لَمِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿٥٢﴾

53. *Joseph* ti dire : « *Mo finne dimanne* ça l'enquête-là pou ki mari-là li conné ki mo pa finne trahir so confiance dans so l'absence et oussi pou ki conné ki, en vérité, Allāh Li pa faire ruse banne dimounes malhonnête réissi. »

ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخُنْهُ بِالْغَيْبِ
وَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي كَيْدَ الْخَائِنِينَ ﴿٥٣﴾

Partie 13

54. « Et mo pa prétanne ki mo loin are kik faiblesse. En vérité, l'âme li pousse *dimoune* bien-même pou faire le mal, sauf ça ki mo Seignère finne faire miséricorde *Ior li*. En vérité, mo Seignère Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

وَمَا أُبْرِئُ نَفْسِي ۚ إِنَّ النَّفْسَ
لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي ۚ إِنَّ رَبِّي
عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٤﴾

55. Et lé Roi ti dire : « Amène-li cotte moi pou ki mo prend li dans mo service personél. » Et après ki li finne cause avec li, li ti dire : « Certainement, à *partir* zordi, to ène dimoune bien-établi et dé confiance cotte nous. »

وَقَالَ الْمَلِكُ ائْتُونِي بِهِ أَسْتَخْلِصُهُ
لِنَفْسِي ۚ فَلَمَّا كَلَّمَهُ قَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ
لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ﴿٥٥﴾

56. Li ti réponne : « Faire moi responsabe la Trésorerie pays-là. En vérité, mo conne sirveille bien et mo éna connaissance *nécessaire*. »

قَالَ اجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ ۚ إِنِّي
حَفِيظٌ عَلِيمٌ ﴿٥٦﴾

57. Et coumme ça-même Nous ti établi Joseph dans pays-là. Li ti capave installe li là-dans cotte li oulé. Nous faire Nou miséricorde touce dimoune ki Nous

وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ ۚ
يَتَّبِعُوا مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ ۚ نُصِيبُ

oulé. Et Nous pa laisse perdi récompense banne dimounes ki faire le bien.

58. Et, en vérité, récompense l'Aute lé monde li meillère pou banne ki croire et ki craigne Allāh.

R8 59. Et banne frères Joseph ti vini et zotte ti rente cotte li. Et li ti reconnaîte zotte, mais banne-là ti prend li pou ène étranzer.

60. Et quand li finne fourni banne-là zot provision, li ti dire *zotte* : « Amène-moi zot frère côté zot papa. Esse-ki zotte pa trouvé ki mo faire plein mizire et ki mo meillère dans banne ki recevoir *dimounes* ?

61. « Mais si zotte pa amène li cotte moi, zotte pa pou gagne aukène ration *di blé* are moi, et zotte pa pou approce moi. »

62. Banne-là ti réponne : « Dans so cas, nous pou essaye convainc so papa. Certainement, nous pou faire *li*. »

63. Et li ti dire so banne servitères : « Mette banne-là zot marsandise dans zot bagazes pou ki banne-là reconnaîte ça quand zotte pou dé rétour cotte zot famille pou ki li possibe ki zotte révini. »

64. Et quand banne-là ti dé rétour cotte zot papa, zotte ti dire *li* : « O nou papa ! Finne réfize nous ène *nouveau* ration *di blé*, alors avoye nou frère are nous pou ki nous gagne nou ration. Et, en vérité, nous pou sirveille li bien. »

65. Li ti dire : «Esse-ki, dans so cas, mo capave éna dans zotte, ène confiance l'aute ki couma avant mo ti éna dans zotte concernant so frère ? Et

بِرَحْمَتِنَا مَنْ نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٤﴾

وَلَا نُجْزِي الْأَخِرَةَ خَيْرًا لِلَّذِينَ آمَنُوا
وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٥﴾

وَجَاءَ إِخْوَتُهُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ
فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٥٦﴾

وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ قَالَ
اِئْتُونِي بِأَخٍ لَكُمْ مِنَ أَبِيكُمْ أَلَا
تَرَوْنَ أَنِّي أُوْفِي الْكَفِيلَ وَأَنَا خَيْرُ
الْمُنْزِلِينَ ﴿٥٧﴾

فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْدَ لَكُمْ
عِنْدِي وَلَا تَقْرَبُونِي ﴿٥٨﴾

قَالُوا سُرَادُودُ عَنْهُ أَبَاؤُكُمْ وَإِنَّا
لَفَاعِلُونَ ﴿٥٩﴾

وَقَالَ لِفِتْيَانِهِ اجْعَلُوا بِضَاعَ عَتَهُمْ
فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا
انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٦٠﴾

فَلَمَّا رَجَعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا
مُنِعَ مِنَّنَا الْكَفِيلُ فَأَرْسَلْنَا مَعَنَا آخَانَا
نَكْتَلُ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٦١﴾

قَالَ هَلْ أَمْنَكُمُ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا أَمْنَتُكُمْ
عَلَىٰ أَخِيهِ مِنْ قَبْلُ، قَالَ لَهُ خَيْرٌ حَافِظًا

Allāh Li Meillère Protectére, et Li-Même Li éna plisse miséricorde ki tout banne ki montré miséricorde. »

وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿٦٥﴾

66. Et quand banne-là ti déballe zot bagazes, zotte ti constaté ki finne rétourne zotte zot marsandise. Banne-là ti dire : « O nou papa ! Bé ki nous bizin *plisse ki ça* ? Alà finne rétourne nous nou marsandise. Nous pou amène provision pou nou famille et nous pou protéze nou frère, et nous pou gagne sarzement ène sameau provision en plisse. Ça li ène sarzement facile *pou gagné*. »

وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَاعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا بَابَا مَا نَبِغِي هَذِهِ بِضَاعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَانَا وَنَزِدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿٦٦﴾

67. Li ti dire : « Mo pa pou avoye li avec zotte ziska ki zotte donne moi ène promesse ferme avec nom Allāh ki certainement zotte pou ramène li cotte moi à moins ki zotte gagne kik empéement. » Et quand banne-là finne donne li zot l'engagement ferme, li ti dire : « Allāh sirveille ça ki nous pé dire. »

قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّى تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِنْ لَا أَن يُحَاطَ بِكُمْ فَلَمَّا آتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٦٧﴾

68. Et li ti dire : « O mo banne zenfants! Pa rente *dans la ville-là* par ène sél la porte, mais rente par banne la portes séparé. Mo pa capave ranne-zotte service dans aukène façon conte Allāh *So décret*. Décision-là, li pou Allāh *Tout-Sél*. Dans Li-Même mo place *mo* confiance, et dans Li-Même ki tout banne ki oulé place *zot* confiance bizin place *zot* confiance. »

وَقَالَ يَبْنَئِي لَا تَدْخُلُوا مِن بَابٍ وَاحِدٍ وَاذْخُلُوا مِن أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٨﴾

69. Et quand banne-là ti rente façon ki zot papa ti commanne zotte, ça pa ti capave servi zotte nanrien conte Allāh *So décret* excepté ki ti éna ène bésoin dans l'esprit Jacob ki li ti *envie* satisfaire. En vérité, li ti posséde *grand* connaissance parski Nous ti enseigne li, mais la plipart banne dimounes pa conné.

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُمْ مَا كَانَ يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةٌ فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَدُوُّ عَلِيمٍ لِمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٩﴾

R9 70. Et quand banne-là ti présente zotte cotte Joseph, li ti héberze so frère cotte li. *Et* li ti dire *li* : « En vérité, mo to frère, pa bizin to dans la peine pou ça ki zotte ti pé faire. »

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَى إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٦﴾

71. Et quand li ti fini fourni zotte zot provision *pou zot départ, sans pensée* li ti mette récipient pou boire-là dans bagaze so frère. Ensuite, ène crière ti crié : « O *banne dimounes* caravane ! Sirement zotte banne voléres. »

فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَاذِهِمْ جَعَلَ السَّقَايَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا الْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَارِقُونَ ﴿٤٧﴾

72. Banne *dimounes caravane*-là ti tourne vers banne-là et ti dire : « Bé ki zotte finne perdi ? »

قَالُوا وَأَقْبَلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقَدُونَ ﴿٤٨﴾

73. Banne-là ti réponne : « Nous finne perdi lé Roi so mizire, et dimoune ki améne nous ça, li pou gagne *provision* la sarze ène sameau. Mo-même mo garanti ça. »

قَالُوا نَفَقْدُ صَوَاءَ الْمَلِكِ وَرِمْنِ جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿٤٩﴾

74. Banne-là ti dire : « Par Allāh ; sirement, zotte conné ki nous pa finne vini pou créé désorde dans pays-là et ki nous pa ditout banne voléres. »

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَارِقِينَ ﴿٥٠﴾

75. Banne-là ti dire : « Bé ki pou so pinition si *trouvé* zotte finne cause menti ? »

قَالُوا فَمَا جَزَاءُكَ إِنْ كُنْتُمْ كٰذِبِينَ ﴿٥١﴾

76. Banne-là ti réponne : « Pinition pou ça dimoune dans so bagaze-même ki pou trouve ça *mizire-là*, li-même pou pinition pou ça *vol-là*. Coumme ça-même nous pini banne inzistes. »

قَالُوا جَزَاءُكَ مَنْ وَجِدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاءُكَ كَذٰلِكَ نَجْزِي الظَّٰلِمِينَ ﴿٥٢﴾

77. Alors, li ti commence *faire la fouille* avec sacoces banne-là avant sacoce *Joseph* so frère. Ensuite, li ti tire ça *mizire-là* dépi dans sacoce so frère. Coumme ça-même Nous ti faire plan pou Joseph. D'après la loi lé Roi, li pa ti pou capave réténir so frère, à moins ki Allāh

فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ كَذٰلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ ۚ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۗ

oulé. Nous continié élève dimoune ki
Nous oulé dans niveau so rang. Mais là-
haut tout dimoune ki posséde
connaissance, éna Ène Ki Conne-Tout.

نَزَعَهُ دَرَجَاتٍ مِّنْ نَّسَبِهِ، وَفُوقَ كُلِّ ذِي
عِلْمٍ عَلَيْهِمُ ﴿٤٤﴾

78. Banne-là ti dire : « Si li finne
coquin, avant *oussi* ène so frère ti
coquin. » Mais Joseph finne garde
l'impression ça *blâme-là* caciète dans so
lé kéré et li pa ti dévoile banne-là ça. Li ti
dire : « Zot situation li bien pire encore. Et
Allâh conne mié ça ki zotte pé décrire. »

قَالُوا إِنَّ يَسْرِقَ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَّهُ مِنْ
قَبْلُ، فَاسْرَّهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَ
لَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ، قَالَ أَنْتُمْ شَرٌّ
مَّكَانًا، وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ﴿٤٥﴾

79. Banne-là ti dire : « O toi ki
exerce l'autorité ! En vérité, li éna ène
papa bien âzé, alors prend ène d'ente nous
dans so place. Certainement, nous trouvé
ki to ène dans banne ki faire le bien. »

قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبَا
شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُ
إِنَّا نُرِيدُكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٦﴾

80. Li ti dire : « Nous serce
protection are Allâh attention ki nous
prend ène l'aute dans place dimoune are
ki nous trouve nou di bien *ki finne perdi*.
Sinon, certainement nous pou *compté*
dans banne inzistes. »

قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ تَأْخُذَ إِلَّا مَن وَجَدْنَا
مَتَاعًا عِنْدَهُ، إِنْ تَارَدْنَا لَظَلِمُونَ ﴿٤٧﴾

R10 81. Et quand banne-là finne perdi
tout l'espoir pou *raméne* li, zotte ti rétire
zotte pou concertation ente zotte
sélement. Ène zot grand frère ti dire :
« Esse-ki zotte pa rappelle ça promesse
solanél ki zot papa ti prend are zotte avec
nom Allâh, et *rappelle* ça l'inzistice ki
zotte ti faire avant ça dans cas Joseph ?
Donc, mo pa pou quitte pays-là ziska ki
mo papa donne moi permission ou soi ki
Allâh décide pou moi. Et Li Meillère
d'ente banne zizes. »

فَلَمَّا اسْتَأْتَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا
قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ آبَاءَكُمْ
قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوَثِقًا مِّنَ اللَّهِ وَ
مِن قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ
فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ حَتَّى يَأْذَنَ لِي
إِلَهِي أَوْ يَحْكَمَ اللَّهُ لِي، وَ هُوَ خَيْرُ
الْحَكَمِينَ ﴿٤٨﴾

82. Rétourne cotte zot papa et dire
li : « O nou papa ! En vérité, to garçon
finne coquin et nous attesté sélement ça
ki nous conné. Et, certainement, nous pa
gardiens lor l'invizibe. »

رُدِّعُوا إِلَىٰ آبَائِكُمْ فَقُولُوا يَا آبَائِنَا إِنَّا
ابْنُكَ سَرَقْنَا وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا
عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ﴿٤٩﴾

83. « Et dimanne *banne dimounes* dans la ville cotte nous ti été et *banne dimounes* ça caravane avec ki nous ti vini. Et, certainement, nous pé dire la vérité. »

وَسَعَلَ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعَيْرَ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَدِقُونَ ﴿٨٣﴾

84. Li ti réponne : « Mais, zot l'esprit finne faire ça z'affaire *grave*-là paraîte facile et ordinaire pou zotte. Donc, *mo pou montré* ène patience convénabe. Li bien possible ki Allāh pou raméne zotte-tout cotte moi. En vérité, Li Conne-Tout et Li Bien-Saze. »

قَالَ بَلْ سَأَلْتُمْ لَكُمْ أَنْفُسَكُمْ أَمْرَاءَ فَصَبِرْ جَمِيلٌ ۚ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٨٤﴾

85. Et li ti détourne-li dé banne-là, et li ti dire : « O mo doulére pou Joseph ! » Et so li zié ti rempli are larmes à cause sagrin ki li ti pé essaye étouffé.

وَتَوَلَّى عَٰمَهُمْ وَقَالَ يَا سَفَىٰ عَلَىٰ يُوسُفَ ۖ وَأَبْيَضَّتْ عَيْنُهُ مِنَ الْحُزَنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٨٥﴾

86. Banne-là ti dire : « Par Allāh ! To pa pou arrête cause Joseph ziska ki to épuisse toi ou même *ziska ki* to détruire toi. »

قَالُوا اتَّٰلَهُ تَفْتَوُا تَذَكَّرِ يُوسُفَ حَتَّىٰ تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَٰلِكِينَ ﴿٨٦﴾

87. Li ti réponne : « Mo plaigne mo détresse et mo sagrin are Allāh sélement, et mo conné dé côté Allāh ça ki zotte pa conné. »

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُوا بَثِّي وَحُزِّي إِلَى اللَّهِ ۖ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٧﴾

88. « O mo banne garçons! Alle faire réserce Joseph ék so frère et pa perdi l'espoir dans miséricorde Allāh. En vérité, personne pa dézespéré are miséricorde Allāh, excepté banne mécréants. »

يَبْنَئِي ۖ إِذْ هَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَأَخِيهِ ۖ وَلَا تَأْيِسُوا مِنَ رُّوحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَأْيِسُ مِنَ رُّوحِ اللَّهِ إِلَّا الْكٰفِرُونَ ﴿٨٨﴾

89. Et quand banne-là ti présente zotte divant *Joseph li-même*, zotte ti dire : « O toi ki éna l'autorité ! La misère finne gagne nous et nou famille ; et nous finne améne impé-même marsandise. Mais *quand-même*, donne-nous plein mizire, et faire-nous la sarité. En vérité, Allāh récompense banne dimounes saritabe. »

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضَاعَةٍ مُّزْجَاةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا ۚ إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٩﴾

90. Li ti dire : « Esse-ki zotte conné ça ki zotte ti faire are Joseph et are so frère alors ki zotte ti ignorant ? »

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَ
أَخِيهِ إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ﴿٤١﴾

91. Banne-là ti réponne : « Esse-ki vramême to-même Joseph ? » Li ti dire : « Mo-même Joseph et alà mo frère. En vérité, Allāh finne faire boucoup favéres lor nous-dé. Certainement, dimoune ki droite et ki montré persévérance — en vérité, Allāh pa laisse perdi récompense banne ki faire le bien. »

قَالُوا يَا لَيْسَ لَكَ بِيُوسُفَ قَالَ أَنَا
يُوسُفَ وَهَذَا أَخِي زَقَدْنَا مِنَ اللَّهِ عَلَيْنَا
رَأَيْتُكَ مِنْ يَتَّى وَيَصِيرُ فَإِنَّ اللَّهَ لَا
يُضِيْعُهُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٢﴾

92. Banne-là ti réponne : « Par Allāh ! En vérité, Allāh finne donne toi sipériorité lor nous et sans doute nous ti compté dans banne ki faire pécés. »

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ أَخْرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَ
إِنْ كُنَّا لَخَطِيئِينَ ﴿٤٣﴾

93. Li ti dire : « Azordi, péna aukène blâme lor zotte. Ki Allāh pardonne zotte ! Et Li-Même pli Miséricordié d'ente banne ki faire miséricorde. »

قَالَ لَا تَثْرِيْبَ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ ۚ يَعْفُرُ
اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿٤٤﴾

94. « Alle are mo sémize ki là et pose-li divant mo papa, li pou comprend tout. Et rétourne cotte moi are tout banne membes zot famille. »

إِذْ هَبُوا بِقَمِيصِي هَذَا فَأَلْقُوهُ عَلَى
وَجْهِ أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا ۚ وَآتُونِي
بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٥﴾

R11 95. Et quand caravane-là ti prend la route, zot papa ti dire : « En vérité, mo pé senti parfim Joseph, même ki zotte pensé ki mo pé radoté. »

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ
رِيْحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَنْ تَفَرَّدُونَ ﴿٤٦﴾

96. Banne-là ti réponne : « Par Allāh ! Vramême, to dans to-même-errère longtems-là. »

قَالُوا تَاللَّهِ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ ﴿٤٧﴾

97. Et quand portére bon nouvelle-là ti arrivé, li ti pose ça sémize-là divant li, li finne convainki, li ti dire : « Esse-ki mo pa ti dire zotte ki certainement mo conné dé côté Allāh ça ki zotte pa conné ? »

فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَى وَجْهِهِ
فَارْتَدَّ بِصَيْرٍ ۚ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ ۗ
إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٨﴾

98. Banne-là ti dire : « O nou papa ! Dimanne *Allāh* pardon pou nous pou nou banne péchés. Sans doute, nous ti banne ki faire péchés. »

قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا
إِنَّا كُنَّا خَاطِئِينَ ﴿٩٨﴾

99. Li ti dire : « Certainement, mo pou dimanne mo Seignére pou pardonne zotte. En vérité, Li-Même Ki Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié. »

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩٩﴾

100. Et quand banne-là ti présente zotte divant Joseph, li ti donne so papa-mama ène place prés cotte li et li ti dire : « Rente dans l'Égypte en paix si *Allāh* oulé. »

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَىٰ لِإِخْوِهِ
أَبَوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ
اللَّهُ أَمْنَيْنِ ﴿١٠٠﴾

101. Et li ti faire so papa-mama assize lor trône-là avec l'honnére et banne-là ti faire prosternation *divant Allāh* à cause li et li ti dire : « O mo papa ! Alà réalisation mo rêve longtemps-là. Certainement, mo Seignére finne faire li vinne vrai. Et Li finne faire ène favére lor moi quand Li finne faire moi sorti dépi dans prison et ki Li finne améne zotte dépi dans désert après ki Satan finne séme discorde ente moi et mo banne frères. En vérité, mo Seignére Li Bienveillant pou dimoune ki Li oulé. Sans doute, Li-Même Ki Conne-Tout, Ki Bien-Saze. »

وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ
سُجَّدًا ۖ وَقَالَ يَا أَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ
رُؤْيَايَ مِنْ قَبْلُ ۖ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي
حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ
السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُمْ مِنَ الْبَدْوِ مِنْ بَعْدِ
أَنْ تَزْعُمَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي ۗ
إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِمَا يَشَاءُ ۗ إِنَّهُ هُوَ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿١٠١﴾

102. « O mo Seignére ! To finne béni moi are ène part souveraineté et To finne enseigne moi interprétation banne narrations. O Créatère banne lé ciéls et la terre ! To Mo Protectère dans ça lé monde-là et dans l'Aute. Faire-moi mort dans ène l'état dé soumission are To *volonté* et rassemblé-moi are banne *dimounes* ziste. »

رَبِّ قَدْ آتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي
مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۗ فَاطِرَ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ تَدَاوَلَتْ فِي
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۗ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا
وَأَلْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿١٠٢﴾

103. Ça faire partie banne nouvelles dé l'invizibe *ki* Nous pé révèle toi. Et to pa ti présent parmi banne-là quand zotte

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۗ وَ
مَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَ

ti tombe d'accord lor zot plan alors ki zotte ti pé comploté.

هُمُ يَمْكُرُونَ ﴿٣٢﴾

104. Et la plipart banne dimounes pa pou croire malgré ki toi to bien envie.

وَمَا أَكْثَرُ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٣﴾

105. Et to pa pé dimanne banne-là aukène récompense pou ça. Li sélement ène recommandation pou l'himanité.

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٣٥﴾

R12 106. Et comié banne Signes dans banne lé ciéls et lor la terre ki banne-là croisé *lor zot simé* et zotte détourne zotte dé ça.

وَكَآيِنٍ مِّنْ آيَةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٦﴾

107. Et la plipart dans banne-là pa croire dans Allāh sans ki *ensamme ensamme* zotte pa donne banne associés *are Li*.

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللهِ إِلَّا وَهُمْ مُّشْرِكُونَ ﴿٣٧﴾

108. Esse-ki banne-là en sékirité conte pinition Allāh ki pou vini ki pou enveloppe zotte ou soi conte l'Hére-là ki pou vinne ène coup lor zotte sans ki zotte réalisé?

أَفَأَمِنُوا أَن تَأْتِيَهُمْ غَاشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ اللهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٣٨﴾

109. Dire : « Alà mo simé : Mo pé appelle vers Allāh. Nous *établi* lor ène connaissance clair, moi et banne ki pé suivre moi. Et Allāh Li Pur et mo pa ène dans banne associatées. »

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى الله تَعَالَى عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحٰنَ اللهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٩﴾

110. Et avant toi, Nous pa ti avoye personne *couma Mésazer* mais banne zommes ki Nous ti donne révélations, parmi habitants banne cités. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre et esse-ki zotte pa finne trouve ki ti la fin banne ki ti avant zotte ? Et, en vérité, Résidence dans l'Aute lé monde li meillère pou banne ki éna la crainte Allāh. Esse-ki zotte pa raisonné ?

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى ؕ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ؕ وَكَدَّ الْأَخْرَجَةُ خَيْرٌ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا ؕ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٠﴾

111. Ziska ki banne Mésazers ti dézespéré are banne mécréants ; et banne dimounes zotte ti pensé ki finne dire-zotte mensonze, alors Nou aide ti arrive cotte banne Mésazers-là. Et Nous ti sauve dimoune ki Nous ti oulé. Et pa capave détourne Nou pinition dépi pép ki faire pécé.

حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ
قَدْ كُذِّبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّيَ مَنْ
نَشَاءُ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ
الْمُجْرِمِينَ ﴿١١١﴾

112. En vérité, dans banne récits historique ça banne-là, éna ène léçon pou banne dimounes ki posséde intellizence. Li pa ène récit ki finne inventé, mais li confirme ça ki déza révélé avant li, et li ène exposé tout kit-soze, et li ène guidance et ène miséricorde pou banne dimounes ki croire.

لَقَدْ كَانَ فِي قَصصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي
الْأَلْبَابِ ؕ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ
وَلَكِن تَصَدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَ
تَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً
لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١٢﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Alif Lām Mīm Rā = Mo-Même Allāh, Mo pli conné, Mo trouvé. Ça, zotte banne versets Live *parfait*-là. Et ça ki finne révéle toi dé la part to Seignére, li la vérité. Mais la plipart banne dimounes pa croire.

الْمَرَّةِ تِلْكَ آيَةُ الْكِتَابِ ۝ وَالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۝۲

3. Allāh Li-Même Ki finne élève banne lé ciéls sans banne *tel* colonnes ki zotte capave trouvé. Ensuite Li finne établi Li lor trône-là. Et Li finne mette en service soleil et la line. Sakène li en mouvement ziska ène lé temps fixé. Li faire tout banne zaffaires fonctionne bien, Li explique clairement banne Signes pou ki zotte gagne croyance ferme dans ça raconte are zot Seignére.

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَحَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدَبِّرُهَا لَمَّا يَفْصِلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ۝۳

4. Et Li-Même Ki finne étale la terre et Ki finne faire là-dans banne montagnes et banne la rivières et dépi toute sorte fruits, Li finne faire là-dans, dé *kalité* paires - *paires mâle et paires femelle*. Li faire la nuit couverte li jour. En vérité, là-dans éna banne Signes pou banne dimounes ki réfléci.

وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيًّا وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشَى الْإِنثَى النَّهَارَ ۝ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝۴

5. Et lor la terre, éna banne parcelles ène à côté l'aute, et banne zardins raisins et banne plantations céréales et banne pieds tammes ki pousse avec ène sél racine et éna ki pa pousse coumme-ça. Zotte *tout* zotte arrosé are même dilo. Et *pourtant* lor goût, Nous finne faire certains là-dans sipérière lor lé zoutes. En vérité, éna banne Signes là-dans pou banne dimounes ki comprend.

وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُّتَبَعِرَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِّنْ أَعْنَابٍ وَزُرْعٌ وَنَخِيلٌ صُنَّوَانٌ وَغَيْرُ صُنَّوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفِضْلٌ بَعْضُهَا عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الْأُكُلِ ۝ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَّحْقِلُونَ ۝۵

6. Et si to montré étonnement, alors éna de quoi étonné quand banne-là dire : « Ki ça ça ! Quand nous pou vinne la poussière, esse-ki vraitême nous pou dans *l'état* ène création nouveau ? » Ça banne-là ki nié zot Seignére. Et ça banne-là, pou éna colliers *ferraille* autour zot li cou, et ça banne-là pou banne habitants di Fé. Zotte pou reste longtemps là-dans.

وَرَأَن تَعْجَبَ فَعَجَبَ قَوْلُهُمْ إِذْ أَكْنَا
تُرْبَاءَ رَأَى لِي فِي خَلْقِ جَدِيدِهِ أَوْلِيكَ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ وَأَوْلِيكَ
الْأَعْمَلُ فِي أَعْمَارِهِمْ وَأَوْلِيكَ أَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٦﴾

7. Et banne-là dimanne toi pou faire malhère vinne vite *lor zotte* plitôt ki bonhère, alors ki banne pinitions exemplaires ti déza arrivé avant zotte. Et, en vérité, to Seignére éna boucoup clémence pou banne dimounes malgré zot banne mauvais travaux et, en vérité, to Seignére Li *oussi* Sévère dans *So* pinition.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ
الْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمُ
الْمَثَلُ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَعْفَرَةٍ
لِلنَّاسِ عَلَى ظُلْمِهِمْ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٧﴾

8. Et banne ki pa croire dire : « Bé ki faire pa finne faire ène signe déssanne *lor li dé la part so* Seignére ? » To ène Avertissére sélement, et pou sak pép éna ène Guide.

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ
آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلكلِّ
شَيْءٍ قُوَّةٌ هَا ﴿٨﴾

R 2

9. Allāh conné ça ki sak fémelle saryé *dans so vente* et ça ki banne l'itéris diminié et ça ki zotte augmenté. Et cotte Li, sak kit-soze éna ène mizire *zisse pou li-même*.

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا
تَغِيضُ الْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُوا وَلكلِّ شَيْءٍ
عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ ﴿٩﴾

10. *Li* Connassére ça ki invizibe et ça ki vizibe. Li Bien-Grand *sans aukène comparaison*, Li Très-Haut *dans So gloire*.

عَلِيمُ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ الْكَبِيرِ
الْمُتَعَالِ ﴿١٠﴾

11. Zotte égal ça *dé-là dans connaissance Allāh*—dimoune, parmi zotte, ki garde *so parole secret* et dimoune ki prononce li ouvertement, et *oussi* dimoune ki caciette la nuite et dimoune ki sorti *ouvertement* dans la journée.

سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسَرَ الْقَوْلَ وَمَنْ
جَهَرَ بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ
وَ سَارٍ بِالنَّهَارِ ﴿١١﴾

12. Pou sakène d'ente banne-là éna banne sentinèls divant li et derrière li pou protèze li par l'orde Allāh. En vérité, Allāh pa sanze l'état ène pép tant ki banne-là pa sanze ça ki dans zot lé kére. Et quand Allāh oulé donne ène pép so pinition, personne pa capave répusse ça. Et en déhors Li, banne-là péna aukène protectére.

لَهُ مُعَقِّبَاتٌ مِّنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ مِنْ خَلْفِهِ يَحْفَظُونَهُ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ ۗ وَإِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءَ فَلَا مَرَدَّ لَهُ ۗ وَمَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ آلٍ ﴿١٢﴾

13. Li-Même Ki montré-zotte zéclairs pou *inspire* la crainte et l'espoir, et li soulève *là-haut* banne niazes lourd.

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَ طَمَعًا وَيُنزِلُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ﴿١٣﴾

14. Et tonnerre glorifié Li avec So louanze, et banne anzes *oussi faire pareil* à cause la crainte *ki zotte éna* pou Li ; et Li avoye banne zéclairs et Li foudroye, par ça, dimoune ki Li oulé. Et banne-là zotte diskite ente zotte lor Allāh, alors ki Li Sévère dans So pinition.

وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ ۗ وَ يُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ ۗ وَهُوَ شَدِيدُ الْحِسَابِ ﴿١٤﴾

15. Bizin adresse banne vrai la prières are Li *Tout-Sél*. Et banne ki zotte appelé en déhors Li, banne-là pa ranne zotte aukène réponse sauf couma ça *dimoune* ki avoye so dé la mains vers dilo pou ki *dilo-là* li zoènné so la bouce, mais ça pa zoènné li. Et la prière banne mécréants li ène simpe gaspillaze.

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ ۗ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كِبَاسٌ مَّحْفِيهِ إِلَى الْمَاءِ الَّتِي بُلِغَ فَاهُ ۗ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ ۗ وَمَا دُعَاءُ الْكٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلٰلٍ ﴿١٥﴾

16. Tout banne ki dans banne lé cièls et lor la terre soumette are Allāh, *zotte* content ou soi *zotte* pa content ; et *oussi* zot l'ombrazes *faire pareil* matin et soir.

وَاللَّهُ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ طَوْعًا وَ كَرْهًا وَ ظَلَمَهُمُ بِالْغَدُوِّ وَ الْاَصْحٰبِ ﴿١٦﴾

17. Dimanne *banne-là*: « Ki sanne-là Ki Seignére banne lé cièls et la terre ? » Dire : « Allāh. » Dire : « Esse-ki zotte finne prend en déhors Li banne aides ki péna aukène pouvoir pou faire ni le bien ni le mal pou zotte-mêmes ? » Dire : « Ène avégue et ène voyant esse-ki zotte capave pareil ? Ou soi, l'obskirité et la limière esse-ki zotte

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ ۗ قُلْ اللَّهُ ۗ قُلْ اَفَا تَجْحَدْتُمْ مِّنْ دُونِهِ اَوْ لِيٰبَاءٍ لَا يَمْلِكُوْنَ لِاَنفُسِهِمْ نَفْعًا وَ لَا ضَرًّا ۗ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْاَعْمٰى وَ الْبَصِيْرُ ۗ اَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمٰتُ

capave pareil ? Ou esse-ki zotte finne donne Allāh banne tel associés ki finne créé *kit-soze* couma So création dé sorte ki zotte finne gagne confizion lor la création ? » Dire : « Allāh Li Créateur tout *kit-soze* et Li-Même Ki Ène Sél, Ki domine tout *par So gloire et So mazesté siprême.* »

18. Li faire déssanne dilo dépi lé ciél pou ki banne vallées coulé d'après zot capacité et pou ki flot *dilo*-là saryé l'ékime ki flotté. Et dans ça *banne sozes* ki banne-là sauffé dans di fé pou *fabrique* banne ornements ou soi banne istensiles, éna ène l'ékime pareil couma ça. Coumme ça-même Allāh montré l'exempe ça ki vrai ék ça ki fausse. L'ékime-là, li allé couma rébit et ça ki pou profite dimounes li resté lor la terre. Coumme ça-même ki Allāh donne banne l'exempes.

19. Banne ki réponne zot Seignére *So l'appel*, zotte pou gagne bonhére *éternel*. Et banne ki pa réponne Li, si zotte ti posséde tout ça ki lor la terre et autant encore, certainement zotte ti pou offére ça couma rançon pou *sauve* zotte. Ça banne-là ki pou éna ène mauvais compte *pou rendé*. Et zot l'endroit pou resté li l'Enfer. Et ça li ène bien mauvais l'endroit pou resté !

R 3 20. Dimoune ki conné ki ça ki finne révélé toi dé la part to Seignére li la vérité; esse-ki li pareil are dimoune ki li, li avégue ? Sélement banne dimounes ki éna intéllizence ki faire attention;

21. Banne ki rempli zot l'engagement are Allāh et ki pa casse l'alliance;

22. Et banne ki inir ça ki Allāh finne donne l'orde pou zoègne ensamme et ki craigne zot Seignére et ki pére mauvais comptes *ki éna pou rendé* ;

وَالنُّورَةُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا
كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ
قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ
الْقَهَّارُ ۞

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ
أَوْدِيَهُ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ
زَبَدًا رَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ
عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ
زَبَدٌ مِثْلُهُ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ
وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ
جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ
فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ
الْأَمْثَالَ ۞

لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ الْحُسْنَىٰ
وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُ لَوْ أَنَّ لَهُمْ
مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ
لَافْتَدَوْا بِهِ أُولَئِكَ لَهُمْ سُوءُ
الْحِسَابِ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ
الْمِهَادُ ۞

أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ
رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ هُوَ أَعْمَىٰ ۗ إِنَّمَا
يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ۞

الَّذِينَ يُؤْفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَكَانُوا
يُنْفِقُونَ الْمِثْقَالَ ۞

وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا آمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ
يُوصَلَ وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ
سُوءَ الْحِسَابِ ۞

23. Et banne ki montré patience dans serce plaisir zot Seignére et ki observe la Priére et ki dépense en sécret et ouvertement dans provision ki Nous finne accorde zotte et ki avec le bien zotte répousse le mal, ça banne-là ki pou gagne meillére récompense Résidence *Final*-là —

وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ
وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرءُونَ بِالْحَسَنَةِ
السَّيِّئَةِ أُولَئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿١٣﴾

24. Banne Zardins l'Éternité. Banne-là pou rente là-dans et *oussi* banne dimounes ziste, parmi zot banne papa grand-papas, et zot madames et zot zenfants. Et banne anzes pou rente cotte banne-là par sak la porte *et pou dire* :

جَنَّتْ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ
مِنْ آبَائِهِمْ وَازْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ
وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ
بَابٍ ﴿١٤﴾

25. « *La paix* lor zotte! parski zotte finne montré l'endurance ; couma li excellent récompense Résidence *Final*-là ! »

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ
عُقْبَى الدَّارِ ﴿١٥﴾

26. Et banne ki casse pacte Allāh après ki *zotte* finne bien établi li, et ki sépare ça ki Allāh finne donne l'orde pou zoëne ensamme, et ki créé désorde lor la terre, ça banne-là, lor zotte éna malédiction et zotte pou gagne ène place désagréabe pou resté.

وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ
أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
أُولَئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ
الدَّارِ ﴿١٦﴾

27. Allāh élarzi *banne moyens* provision et *parfois* Li diminé ça pou dimoune ki Li oulé. Et banne-là rézouir are la vie ça lé monde-là, alors ki la vie ça lé monde-là li sélement ène zouissance temporaire comparé are l'Aute lé monde.

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ
يَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا
مَتَاعٌ ﴿١٧﴾

R 4 28. Et banne ki pa croire dire : « Bé ki faire pa faire ène Signe déssanne lor li dé la part so Seignére ? » Dire : « En vérité, Allāh zize égaré dimoune ki Li oulé et Li guide vers Li dimoune ki tourne *vers Li*,

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ
عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ
يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ
أَنَابَ ﴿١٨﴾

29. « Banne ki croire et ki zot lé kére gagne tranquillité dans mazine Allāh-Même. Prête attention, dans mazine Allāh-Même ki lé kére gagne tranquillité ;

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٣١﴾

30. « Banne ki croire et ki faire banne bon actions, zotte pou gagne ène grand la zoie et ène l'endroit excellent pou réturné. »

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحَسُنَ مَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٢﴾

31. Coumme ça-même ki Nous finne avoye toi cotte ène pép — avant zotte, banne lé zaute péps finne traversé — pou ki to récite ça banne-là ça ki Nous finne révèle toi alors ki banne-là nié ar-Rahman Céli Ki montré So grâce, sans limites. Dire : « Li mo Seignére. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Dans Li, mo place mo confiance et mo rétour li vers Li. »

كَذٰلِكَ اَرْسَلْنَاكَ فِيْ اُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا اُمَمٌ لِّتَتْلُوْا عَلَيْهِمُ الَّذِيْٓ اَوْحَيْنَاۤ اِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُوْنَ بِالرَّحْمٰنِ ۗ قُلْ هُوَ رَبِّيْٓ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ۗ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَاِلَيْهِ مَتَابٌ ﴿٣٣﴾

32. Et si ti éna ène Coran par ki banne montagnes ti capave déplacé, ou soi par ki la terre ti capave coupé en morceaux ou soi par ki ti capave cause are banne morts là-oussi banne-là ti pou éna doute. En faite, question zot la foi-là, li dépanne entièrement lor Allāh. Esse-ki banne croyants pa encore réalisé ki, si Allāh ti oulé, certainement Li ti pou guide tout bannes dimounes vers simé droite. Banne ki pa croire, calamité pa pou arrête tombe lor zotte pou ça ki zotte finne faire, ou soi tombe prés cotte zot la cazes ziska ki Allāh So promesse réalisé. En vérité, Allāh pa manque So promesse.

وَلَوْ اَنَّ قُرٰنًا سُوِّدَتْ بِهٖ الْجِبَالُ اَوْ قُطِعَتْ بِهٖ الْاَرْضُ اَوْ كُفِّرَتْ بِهٖ السَّمٰوٰتُ ۗ بَدَّلَ اللّٰهُ الْاَمْرَ جَمِيْعًا ۗ اَقْلَمُ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْۤا اِنَّ لَّوَيْسَآءَ اللّٰهُ لَهٰدِي الْنَّاسِ جَمِيْعًا ۗ وَلَا يَزَالُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْۤا تُصِيْبُهُمْ بِمَا صَنَعُوْۤا قَارِعَةٌ اَوْ تَحُلُّ قَرِيْبًا مِّنْ دَارِهِمْ حَتّٰى يَأْتِيَ وَعْدُ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمٰوِعَةَ ﴿٣٤﴾

R 5 33. Et, certainement ti moque banne Mésazers avant toi. Mais, Mo ti accorde répit banne ki pa ti pa croire. Ensuite Mo ti attrape banne-là. Et couma terribé Mo pinition ti été !

وَلَقَدْ اَسْتَهْزِئُوْۤا بِرُسُلِنَا مِنْ قَبْلِكَ فَاَمَلَيْتُمْ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْۤا ثُمَّ اَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٣٥﴾

34. Alors, esse-ki Céli Ki pé sirveille sak l'âme pou noté ça ki li mérité par so action, pa Li-Même Ki en

اَفَمَنْ هُوَ قَارِئٌ عَلٰى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۗ وَجَعَلُوْۤا لِلّٰهِ شُرَكَآءَ ۗ قُلْ

droit pou dimanne compte ? Et banne-là donne banne associés are Allāh. Dire : « Nomme zotte ! » Ou soi, esse-ki zotte pé renseigne Li lor ça ki Li pa conné lor la terre ? Ou soi, esse-ki ça li banne paroles pou montré sélement ? En faite, finne faire banne mécréants zot plans paraîte zoli pou zotte et banne-là finne trouve zotte empécé pou suivre bon simé-là. Et dimoune ki Allāh zize égaré, péna aukène guide pou li.

سَمُّوهُمْ ءَأَمْرٌ تَنْبِئُوهُ بِهِ بِمَا لَا يَعْلَمُ
فِي الْأَرْضِ أَمْ يَطَّأ هَرِّمٌ مِنَ الْقَوْلِ ءَبَدَلٌ
رُّبِّينَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرَهُمْ وَصُدُّوا
عَنِ السَّبِيلِ ءَوَمِنْ يُضِلِّ اللَّهُ فَمَا
لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾

35. Pou banne-là, éna ène pinition dans ça lé monde-là et, certainement pinition l'Aute lé monde li pli dir. Et péna aukène pou protéze banne-là conte Allāh.

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ
لَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَقُّ ۗ وَمَا لَهُمْ
مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٣٥﴾

36. L'exempe Paradis ki finne promette banne dimoune ki éna la crainte Allāh, *li tel ki*, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. So fruit li pou tout lé temps et so l'ombreze *oussi*. Ça, li récompense banne dimoune droite ; et récompense banne mécréants li di Fé.

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ ء
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ءَأُكُلُهَا
دَائِمٌ وَظِلُّهَا ءَتِلْكَ عُقْبَى الَّذِينَ
اتَّقَوْا ۗ وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ ﴿٣٦﴾

37. Et banne ki Nous finne donne Live, zotte rézouir are ça ki finne révélé toi-là. Et dans banne *différent* groupes, éna ki désapprouve ène partie là-dans. Dire : « Mo sélement finne gagne l'orde pou mo adore Allāh et pou mo pa donne banne associés are Li. Mo pé appelle *dimoune* vers Li et mo rétour li vers Li. »

وَالَّذِينَ اتَّيْنَهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ
بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَحْزَابِ مَنْ
يُنْكِرُ بَعْضَهُ ءَقُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ
أَعْبُدَ اللَّهَ ۗ وَلَا أُشْرِكُ بِهِ ءَالَيْهِ
أَدْعُوا ءَوَالِيَهُ مَا بٍ ﴿٣٧﴾

38. Et coumme ça-même Nous finne faire li déssanne couma ène zizement clair. Et si to suivre banne-là zot mauvais désirs après ki connaissance finne vinne cotte toi, pa pou éna pou toi dé la part Allāh aukène camarade ni aukène protectére.

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا ۗ وَكَذَلِكَ
اتَّبَعْتُمْ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكُمْ مِنَ
الْعِلْمِ ءَمَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ ۗ وَلَا
وَاقٍ ﴿٣٨﴾

R 6 39. Et, en vérité, Nous ti avoye banne Mésazers avant toi et Nous ti donne-zotte madames et zenfants. Et li pa possible pou ène Mésazer ki li améne kik Signe sauf are permission Allāh. Pou sak lé temps fixé, éna ène décret *BonDié*.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَ
جَعَلْنَا لَهُمُ آذَانًا ذُرِّيَّةً ۖ وَمَا كَانَ
لِرُسُلِكُ أَنْ يَأْتِيَهُ بِآيَةٍ إِلَّا يَأْذِنُ
اللَّهُ ۚ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ﴿٣١﴾

40. Allāh efface ça ki Li oulé et Li oussi établi ça ki Li oulé. Et la source tout banne ordonnances li cotte Li.

يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ ۖ وَ
عِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ ﴿٣٢﴾

41. Ki Nous faire toi trouve ène partie ça *pinition* avec ki Nous finne menace banne-là ou soi ki Nous donne toi la mort, to responsabilité li sélement pou transmette clairement Mésaze-là et li lor Nous pou réglé banne comptes.

وَإِن مَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ الَّذِي
نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَقَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ
الْبَلْغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٣٣﴾

42. Esse-ki zotte pa trouvé ki Nous pé certainement continié diminié la terre par so banne côtés ? Et Allāh Li zizé et péna personne pou renverse So zizement. Et Li Rapide lor *réglé* banne comptes.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا
مِمَّنْ أَطْرَافِهَا ۗ وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقَّبَ
لِحُكْمِهِ ۗ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٤﴾

43. Et banne ki ti avant zotte, banne-là oussi ti faire banne plans. Et tout banne plans dans contrôle Allāh. Li conné ça ki sak l'âme gagné *par so banne actions* ; et banne mécréants pa pou tardé pou conné ki sanne-là ki pou gagne *meillère* récompense Résidence *Final*-là.

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فِئْتِهِ
الْمَكْرُ جَمِيعًا ۖ يَخْلَعُ مَا تَكْسِبُ
كُلُّ نَفْسٍ ۖ وَسَيَعْلَمُ الْكُفْرُ لِمَن
عُقِبِيَ الدَّارِ ﴿٣٥﴾

44. Et banne ki pa croire dire : « To pa ène Mésazer. » Dire : « Allāh Li siffit couma Témoin ente moi et zotte, et dimoune ki éna connaissance Live-là *li oussi témoin*. »

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا ۗ
قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ ۗ
وَمَن عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿٣٦﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Alif Lām Rā = Mo-Même Allāh, Mo trouvé. *Ça li* ène Live ki Nous finne révèle toi pou to tire dimounes dépi dans tout banne *sorte* l'obskirités *pou amène zotte* vers la limière, par l'orde zot Seignère, lor simé Céli Ki Tout-Puissant et Ki Digne dé tout louanze —

الَّذِينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ وَلَمْ يَقْرَأُوا عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا وَعَدُوكُمْ إِيَّاهُ فَاسْتَحَبُّوا الْعَذَابَ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ٢

3. Allāh Ki possède tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et malhére lor banne mécréants à cause ène pinition dir *ki pé attanne zotte* —

اللَّهُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۖ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَوَدَّ يَلِكُفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ٣

4. Banne ki préfère la vie ça lé monde-là ki la Vie-Aprés et ki empéce *dimounes* suivre simé Allāh, et ki serce pou ranne li travers; ça banne-là ki bien loin dans l'errère.

الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۗ أُولَٰئِكَ فِي ضَلٰلٍ بَعِيدٍ ٤

5. Et Nous pa ti avoye aukène Mésazzer sauf *avec révélation* dans la langue so pép pou ki li explique banne-là clairement. Ensuite Allāh zize égaré dimoune ki Li oulé et Li guide dimoune ki Li oulé. Et Li-Même Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا بِلِسٰنٍ قَوْمِهِ لِیُبَيِّنَ لَهُمْ ۗ فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنْ یَّشَاءُ ۗ وَیَهْدِي مَنْ یَّشَاءُ ۗ وَهُوَ الْعَزِیْزُ الْحَكِیْمُ ٥

6. Et, en vérité, Nous ti avoye Moïse avec Nou banne Signes. *Nous ti dire li* : « Tire to pép dépi dans banne l'obskirités *pou amène zotte* vers la limière ; et rappelle banne-là banne zours *récompenses et pinitions* Allāh. En vérité, là-dans, éna banne Signes pou tout dimoune ki patient, et ki reconnaissant.

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوسٰی بِآیٰتِنَا اَنْ اَخْرِجَ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ ۗ وَذَكَّرْهُمْ بِآیٰتِ اللَّهِ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰیٰتٍ لِّكُلِّ صَبّٰرٍ شٰكُوْرٍ ٦

7. Et rappelle quand Moïse ti dire so pép : « Mazine favère ki Allāh ti faire

وَاِذْ قَالَ مُوسٰی لِقَوْمِهِ اذْكُرُوْا

lor zotte, quand Li ti sappe zotte dépi pép Pharaon ki ti pé tourmente-zotte avec criauté; banne-là ti pé massacré zot garçons et ti pé laisse zot madames vivant. Et, dans ça, ti éna ène grand l'épréve dé la part zot Seignére. »

نِعْمَةً اللَّهُ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنْجَاكُمْ مِنْ آلِ
فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ
وَإِذْ يَجْعَلُونَ أبنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ
نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَلِكَ بَلَاءٌ مِنْ رَبِّكُمْ
عَظِيمَةٌ ٤

R2 8. Et rappelle quand zot Seignére ti déclaré : « Si zotte reconnaissant, certainement Mo pou accorde zotte plisse encore ; mais si zotte ingrat, certainement Mo pinition li sévere. »

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِنْ شَكَرْتُمْ
لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي
لَشَدِيدٌ ٨

9. Et Moïse ti dire : « Si zotte montré l'ingratitude, zotte et tout banne ki lor la terre ensamme; en vérité, Allāh Li pa bizin nanrien, Li Digne dé tout louanze.

وَقَالَ مُوسَى إِنْ تَكْفُرُوا أَنْتُمْ وَمَنْ
فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَأِنَّ اللَّهَ لَعَزِيزٌ
حَمِيدٌ ٩

10. Esse-ki banne nouvelles banne ki ti avant zotte pa finne arrive cotte zotte, nouvelles pép Noé, et banne Ad, banne Thamōūd, et nouvelles banne ki ti vinne après ça banne-là ? Et personne pa conne banne-là sauf Allāh. Banne-là zot Mésazers ti vinne cotte zotte avec banne Signes clair, mais banne-là avec arrogance ti pose zot la main lor zot la bouce⁵² et zotte ti dire : « Certainement nous pa croire dans ça zaffaire avec ki finne avoye zotte-là. Et certainement nous dans ène doute ki pé troublé nous lor ça zaffaire vers ça-même ki zotte pé appelle nous-là. »

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبُؤُا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ
بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ
فِي أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا
أُرْسِلْتُمْ بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا
تَدْعُونَنَا لَيْسَ مُرِيبٌ ١٠

52. Expression ‘faraddōū aydiyahoum fī afwāhihim’ ‘banne-là ti pose zot la main lor zot la bouce. Donc banne mécréants ki pé faire ça action-là. Capave interpréte ça dans dé façons : (i) Banne mécréants pose zot la main divant zot prope la bouce, c’est-à-dire, zotte réfize tout dialogue avec banne Mésazers Allāh et zot suivants. Dimoune azir coumme-ça quand li népli éna arguiment ; (ii) Banne mécréants pose zot la main divant la bouce banne Mésazers-là. Ici oussi, dialogue finne cassé mais d’ène manière différent. Dans ça cas-là, zotte oulé dire banne Mésazers-là : ‘Ferme la bouce, pa causé’. Ça dernier partie ça verset-là renforcé ça interprétation-là : ‘Certainement nous pa croire dans-ça vers ki zotte pé appelle nous.’

11. Banne-là zot banne Mésazers ti dire : « Esse-ki zotte éna doute lor Allāh, Créatère banne lé ciéls et la terre ? Li pé appelle zotte pou ki Li pardonne zotte zot banne péchés et pou ki Li accorde-zotte ène délaï ziska ène lé temps fixé. » Banne-là ti dire : « Zotte sélement banne dimounes couma nous-mêmes. Zotte oulé détourne nous dépi ça ki nou banne papa grand-papas ti pé adoré. Alors améne-nous ène préve clair. »

قَالَتْ رُسُلُهُمْ آفَىٰ لِلَّهِ شَيْءٌ قَاطِرٌ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ يَدْعُوكُمْ
لِيَغْفِرَ لَكُمْ ۖ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ
إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ قَالُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۖ تُرِيدُونَ أَنْ تَصُدُّونَا
عَمَّا كُنَّا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَأْتُونَا
بِسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ۝۱۱

12. Banne-là zot banne Mésazers ti réponne zotte : « Nous sélement banne dimounes couma zotte. Mais Allāh accorde So grâce dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitères. Et Li pa dans nou pouvoir ki nous améne zotte kik préve sans permission Allāh. Et dans Allāh *Tout-Sél* ki banne croyants bizin place *zot* confiance.

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنْ تَحْنُ إِلَّا
بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ
مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۖ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ
تَأْتِيَكُمْ بِسُلْطٰنٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۖ وَ
عَلَىٰ اللَّهِ قَلْبَتُوْا ۚ كُلُّ الْمُوْمِنُوْنَ ۝۱۲

13. « Et bé ki faire nous pa place *nou* confiance dans Allāh Ki, en vérité, finne guide nous lor nou-banne simés *ki bizin* ? Et, certainement nous pou montré patience lor ça banne persékitions ki zotte inflize nous-là. Et banne ki faire confiance, bizin place *zot* confiance dans Allāh.

وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ
هَدَانَا سُبُلَنَا ۚ وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَىٰ مَا
أَذٰبْتُمُونَا ۚ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُتَوَكِّلُونَ ۝۱۳

R 3 14. Et banne ki pa ti croire, ti dire zot banne Mésazers : « Certainement nous pou mette zotte en déhors nou pays à moins ki zotte rétourne dans nou rélizion. » Alors zot Seignère ti révélé zotte : « En vérité, Nous pou détruire banne ki faire inzistice.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ
لَنُخْرِجَنَّكُمْ مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُوْدُنَّ فِي
مِلَّتِنَا ۚ فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ
الظَّالِمِينَ ۝۱۴

15. « Et certainement, Nous pou faire zotte habite pays-là après ça banne-là. Ça li pou dimoune ki pére à *cause* so *grand respect* pou Mo position *bien-haute*, et ki faire attention Mo avertissement. »

وَلَنُسَكِّنَنَّكُمْ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ ۚ
ذٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِي وَخَافَ
وَعَيْدِ ۝۱۵

16. Et banne-là ti dimanne *Allāh* la victoire et sak ennemi arrogant ti détruire —

وَاسْتَفْتَحُوا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿١٦﴾

17. Vis-à-vis li, pou éna ène l'Enfer et pou faire li boire dilo dipi.

مِّنْ ذُرَائِهِ جَهَنَّمَ وَيُسْقَى مِنْ مَّاءٍ صَدِيدٍ ﴿١٧﴾

18. Li pou boire ça *malgré li*, par ti gorzées, li pa pou capave avale ça facilement *ène sél coup*. Et la mort pou vinne cotte li par tout côté alors ki li pa pou mort et à parte ça, éna ène pinition bien dir *pou li*.

يَتَجَرَّعُهُ وَلَا يَكَادُ يُسِغُهُ وَيَأْتِيهِ الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ وَمِنْ وَرَائِهِ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٨﴾

19. Cas banne ki pa croire dans zot Seignère, zot banne travaux li pareil couma la sanne ki di vent soufflé lor là avec violence ène zour tempête. Banne-là pa pou éna aukène pouvoir lor ça ki zotte finne gagné *par zot travaux*. Ça-même destruction total-là.

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ عَاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَىٰ شَيْءٍ ذَٰلِكَ هُوَ الصَّلُّ الْبَعِيدُ ﴿١٩﴾

20. Esse-ki to pas trouvé ki Allāh finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité ? Si Li oulé, Li capave enléve zotte et amène *dans zot place* ène nouveau création.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ؕ اِنْ يَشَآءِ يُذْهِبْكُمْ وَيَاْتِ بِخَلْقٍ جَدِيْدٍ ﴿٢٠﴾

21. Et ça li pa *ditout* difficile pou Allāh.

وَمَا ذَٰلِكَ عَلَىٰ اللَّهِ يَعْزِيْزٌ ﴿٢١﴾

22. Banne-là, zotte tout pou comparaîte divant Allāh ; alors banne faibes pou dire banne ki ti azir avec l'orgueil : « En vérité, nous ti zot suivants, esse-ki zotte capave ranne nous kik service conte pinition Allāh ? » Banne-là pou réponne : « Si Allāh ti guide nous, certainement nous ti pou guide zotte. *Mais astère-là*, li pareil pou nous ki nous montré impatience ou soi nous montré patience, péna aukène simé pou nous sauvé. »

وَبَرَّرُوا لِلّٰهِ جَمِيْعًا فَقَالَ الضُّعَفَاۗءُ لِلَّذِيْنَ اسْتَكْبَرُوْۤا اِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَاَلَمْ يَكُنْ لَكُمْ عَذَابٌ ۙ فَهَلْ اَنْتُمْ مُّغْنُوْنَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ مِنْ شَيْءٍ ؕ قَالُوْۤا لَوْ هَدٰنَا اللّٰهُ لَهَدٰىنَاكُمْ سَوَآءٌ عَلَيْنَا اَجْرٌ عَنَّا اَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَّحِيْصٍ ﴿٢٢﴾

R 4 23. Et quand zaffaire-là pou décidé, Satan pou dire : « Certainement, Allāh finne faire-zotte ène promesse la vérité, et moi mo finne faire-zotte promesse mais mo finne faire manquement envers zotte. Et mo pa ti éna aukène autorité lor zotte sauf ki mo ti appelle zotte et zotte ti réponne mo l'appel. Alors pa blâme moi, mais blâme zotte-mêmes. Mo pa capave sappe zotte, et zotte pa capave sappe moi. Certainement mo finne déza nié l'association ki zotte donne moi *are Allāh*. » En vérité, pou banne ki pervers, éna ène pinition ki donne beaucoup doulére.

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعَدَ الْحَقُّ وَوَعَدْتُكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ لِي ۗ فَلَا تَلُومُوا مِثْلَ مَا أَنفُسُكُمْ وَمَا أَنَا بِمُصْرِخٍ مِنْ رَبِّي كَفَرْتُ بِمَا أَشْرَكْتُمُونِ مِنْ قَبْلِهِ ۗ إِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٣﴾

24. Et pou admette banne ki croire et ki faire banne bon actions, dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Banne-là pou reste tout lé temps là-dans sélon l'orde zot Seignére. Zot salitation là-bas pou : « *La paix*. »

وَأَدْخَلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ﴿٣٤﴾

25. Esse-ki to pa trouvé couma Allāh finne donne l'exempe ène bon parole ? *Li* pareil couma ène bon pied, *ki* so racine solide et *ki* so sommet li dans lé ciél.

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ﴿٣٥﴾

26. Li donne so fruits dans tout saison d'après l'orde so Seignére. Et Allāh donne dimounes ène banne l'exemples pou ki zotte tire leçon.

تُؤْتِي أَكْثَرَهَا كُلِّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا ۗ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٣٦﴾

27. Et cas ène mauvais parole li pareil couma ène mauvais pied ki finne déraciné dépi sirface la terre et ki péna aukène stabilité.

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿٣٧﴾

28. Par So parole ki établi fermement, Allāh fortifié banne croyants dans la vie ça lé monde-là et dans l'Aute lé monde. Et Allāh zize

يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ ۗ

égaré banne inzistes. Et Allāh faire ça ki Li oulé.

وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ تَدْوِي وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿٢٨﴾

R 5 29. Esse-ki to pa trouve banne ki finne sanze Allāh So banne bienfaits en l'ingratitude et ki finne faire zot pép attérir dans la caze dé destruction —

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَّلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَآحَلُّوا قُلُوبَهُمْ دَارَ الْبُورِ ﴿٢٩﴾

30. Dans l'Enfer ? Banne-là pou brilé là-dans. Et ça li ène mauvais l'endroit répos!

جَهَنَّمَ يَصَلُّونَهَا وَيَسُّسُ الْقَرَارُ ﴿٣٠﴾

31. Banne-là finne établi banne égals are Allāh pou ki zotte faire *dimounes* perdi Allāh So simé. Dire : « Zour pou impé lé temps. Ensuite, certainement zot destination li pou vers di Fé. »

وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِن مَّصِيرَكُمْ إِلَى النَّارِ ﴿٣١﴾

32. Dire Mo banne servitères ki croire, ki zotte bizin observe la Prière, et dépense en secret et ouvertement dépi dans provision ki Nous finne donne zotte, avant ki ça zour-là vini cotte pa pou éna ni marsandaze ni l'amitié.

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلُقٌ ﴿٣٢﴾

33. Allāh Li-Même Ki finne créé banne lé ciéls et la terre et Ki finne faire dilo déssanne dépi dans niazes et Ki, par ça, Li finne faire sorti banne fruits pou zot provisions ; et Li finne soumette, pou zotte, banne navires ki vogue lor la mer d'après So l'orde et Li finne soumette, pou zotte, banne la rivières *oussi*.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمْ الْفُلْكَ لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمْ الْآلَانَ هَرَجَ ﴿٣٣﴾

34. Et Li finne soumette, pou zotte, soleil ék la line, ça dé-là pé déplace zotte sans arrêté. Et Li finne soumette, pou zotte, la nuite et li zour.

وَسَخَّرَ لَكُمْ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبَيْنِ وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿٣٤﴾

35. Et dans tout *banne sozes*, Li finne donne zotte ça ki zotte finne dimanne Li. Et si zotte essaye compte

وَأَتَّكُم مِّن كُلِّ مَا سَأَلْتُمُوهُ وَإِن تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ

banne favéres Allāh, zotte pas pou capave faire so compte. En vérité, dimoune li bien inziste, *li* bien ingrat.

الْإِنْسَانَ لَذَلُولًا كَفَّارًا ﴿٣٥﴾

R 6 36. Et rappelle quand Abraham ti dire : « Mo Seignére ! Faire ça la ville-là vinne ène l'endroit la paix et préserve-moi et mo banne zenfants conte l'adoration banne idoles,

وَاذْ قَالِ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ إِلَّا صُنَّامًا ﴿٣٦﴾

37. « Mo Seignére ! En vérité, banne *idoles*-là finne égare boucoup dimounes. Alors dimoune ki pou suive moi, certainement li avec moi, et dimoune ki pou désobéir moi, certainement To Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضَلُّنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ ۚ فَمَنْ تَعْبَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي ۚ وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣٧﴾

38. « Nou Seignére ! En vérité, mo finne établi ène partie mo déssendance dans ène vallée ki pa kiltivabe, prés cotte To la Caze Sacré — Nou Seignére ! — pou ki zotte observe la Priére. Donc faire lé kére banne dimounes incliné vers zotte, et nourri zotte avec banne fruits pou ki zotte vinne reconnaissant.

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾

39. « Nou Seignére ! En vérité, To conné ça ki nous caciette et ça ki nous laisse paraîte. Et nanrien pa caciette pou Allāh ni lor la terre ni dans lé ciél.

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ ۚ وَمَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ﴿٣٩﴾

40. « Tout louanze pou Allāh Ki finne donne moi, malgré *mo* vieillesse, Ismaël et Isaac. En vérité, mo Seignére ! Li écoute bien sipplifications.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ ۚ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٤٠﴾

41. « Mo Seignére ! Faire ki mo observe la Priére et mo banne zenfants *oussi*. O nou Seignére ! Et accepté mo la priére.

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَارْزُقْ رَبِّي ۚ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٤١﴾

42. «Nou Seignère ! Pardonne-moi, et mo papa-mama et banne croyants zour ki pou éna réglément banne comptes. »

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَ
لِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ﴿٣٧﴾

R 7 43. Et zamais pa pensé ki Allāh Li inattentif are ça ki banne inzistes faire. Li accorde banne-là répit sélement ziska zour cotte banne régards pou reste fixe,

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ
الظَّالِمُونَ إِنَّهُ لَآتِمَّا يُوَخِّرُهُمْ لِيَوْمِهِ
تَشْخِصُ فِيهِ الْأَبْصَارُ ﴿٣٨﴾

44. Avec frayére, banne-là pou galoupe divant, la tête lèvé, zot régards pa rétourne are zotte, et zot l'esprit li vide *complètement*.

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ
إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ ﴿٣٩﴾

45. Et averti banne dimounes zour cotte pinition-là pou tombe lor zotte, et banne inzistes pou dire : « Nou Seignère ! Accorde-nous ène délai *même* courte. Nous pou réponne To l'appel, et nous pou suivre banne Mésazers-là. » *Allāh pou dire* : « Esse-ki zotte pa ti faire serment avant ça ki zamais zotte pou dégringolé ?

وَ أَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ
فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا آخِرْنَا إِلَى
أَجَلٍ قَرِيبٍ أَ نَجِبْ دَعْوَتِكَ وَ
نَتَّبِعِ الرَّسُولَ ، أَوْ لَمْ تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ
مِنْ قَبْلِ مَا لَكُمْ مِنْ ذُرِّيٍّ ﴿٤٠﴾

46. « Et zotte reste dans ça banne la cazes banne ki ti faire di tort zotte-mêmes et li finne vinne clair pou zotte couma Nous ti traite banne-là ; et Nous finne donne-zotte banne l'exemples. »

وَسَكَنتُمْ فِي مَسْكِينَ الَّذِينَ ظَلَمُوا
أَنْفُسَهُمْ وَتَبَيَّنَ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ
وَضَرَبْنَا لَكُمْ الْأَمْثَالَ ﴿٤١﴾

47. Et banne-là finne faire tout banne macinations ki zotte capave, mais *réziltat* zot macinations li cotte Allāh, même si zot macinations ti assez puissant pou déplace banne montagnes.

وَقَدْ مَكَرُوا مَكَرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ
مَكَرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكَرُهُمْ لِتَزُولَ
مِنْهُ الْجِبَالُ ﴿٤٢﴾

48. Donc zamais pa pensé ki Allāh manque So promesse *ki Li faire* are So banne Mésazers. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li éna pouvoir pou pini couma bizin.

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفًا وَعْدِهِ
رُسُلَهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٤٣﴾

49. Zour quand ça la terre-là pou sanzé en ène l'aute la terre et banne lé ciéls *oussi*⁵³, et banne-là pou paraite divant Allāh Li-Même Ki Ène Sél, Ki domine tout *par So gloire et So mazesté siprême*.

يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿٣٩﴾

50. Et ça zour-là, to pou trouve banne coupabes ensainné.

وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٤٠﴾

51. Zot vêtements pou faire avec coltar, et di Fé pou enveloppe zot visaze.

سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطَرَانٍ وَأُتُوشِي وَجُوهَهُمُ النَّارُ ﴿٤١﴾

52. *Li pou coumme-ça* pou ki Allāh récompense *ou pini sak* l'âme pou ça ki li finne faire. En vérité Allāh Li Rapide lor *réglé* banne comptes.

لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مِمَّا كَسَبَتْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤٢﴾

53. Ça *li ène* Mésaze ki finne transmette avec clarté dans zintérêt l'himanité pou ki banne-là zotte trouve zotte averti par ça et pou ki zotte conné ki Li-Même *Ki Ène Sél BonDié* et pou ki banne ki éna l'intellizence faire attention.

هَذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنذَرُوا بِهِ وَيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَوَاحِدٌ وَيُنذَرُوا أُولَئِكَ الْآلِئَابُ ﴿٤٣﴾

---

53 Enfin avec conquête la Mecque, par banne mizilmans, l'Arabie ti gagne ène nouveau lé ciel ék ène nouveau la terre. L'ancien système barbare-là ti sanzé, et ti vinne complètement différent.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Misericordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Alif Lām Rā = Mo-Même
Allāh, Mo trouvé. Ça li banne versets
Live-là et ène Coran clair.

الَّذِينَ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ
مُّبِينٍ ٢

PARTIE 14

3. Souvent banne mécréants
souhaité ki zotte-mêmes ti *ava* Misilmans.

بَلَىٰ رُبَّمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوِ كَانُوا
مُسْلِمِينَ ٣

4. Laisse banne-là manzé *boire*
et zourir pou ki *zot fausse* l'espoir
distraire zotte. Mais banne-là pa pou
tardé pou conné.

ذَرَهُمْ يَأْكُلُوا وَيَتَمَتَّعُوا وَيُلْهِهِمُ
الْأَمَلُ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ٤

5. Et zamais Nous pa ti détruire
ène la ville sans ki li ti gagne *couma*
avertissement ène Live *ki finne* désigné.

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا
كِتَابٌ مَّعْلُومٌ ٥

6. Aukène pép pa capave alle
avant zot l'hére fixé et ni zotte capave
reste en arriére.

مَا تَشِيقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا
يَسْتَأْخِرُونَ ٦

7. Et banne-là ti dire : « O toi, lor ki,
finne faire déssanne ça Récommandation-
là, to certainement ène fou.

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ
الذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ٧

8. « Bé ki faire to pa amène banne
anzes cotte nous si to ène dans banne
véridiques ? »

لَوْ مَا تَأْتِينَا بِالْمَلَكَةِ إِنْ كُنْتَ مِنَ
الصَّادِقِينَ ٨

9. Nous pa faire banne anzes
déssanne mais avec la vérité et alors pa
pou accorde banne *mécréants*-là aukène
répît.

مَا نُنزِّلُ الْمَلَكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا
إِذًا مُنظَرِينَ ٩

10. En vérité, Nous-Même
Nous finne faire déssanne ça
Récommandation-là, et très certainement
Nous pou so Gardien.

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ
لَحَافِظُونَ ١٠

11. Et, certainement Nous ti avoye, avant toi, *banne Mésazers* dans banne groupes banne *péps* anciens.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شَيْعِ الْأَوَّلِينَ ﴿١١﴾

12. Et aukène Mésazer pa ti vinne cotte banne-là sans ki zotte pa ti boufonne li.

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٢﴾

13. Coumme ça-même Nous faire ça *l'habitide boufonné-là* rente dans lé kére banne ki faire péchés.

كَذَلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾

14. Banne-là pa croire dans li ça *Mésazer-là* bien ki l'exempe banne anciens finne passé.

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٤﴾

15. Et même si Nous ouvert pou banne-là ène la porte dans lé ciél et ki zotte continié monté à travers ça *pou ki zotte trouve are zot li zié Signes ki le Prophéte li vrai*,

وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ وَيَخْرُجُونَ ﴿١٥﴾

16. *Là-oussi* certainement banne-là pou dire : « Nou li zié finne embrouillé à *cause kik intoxicant* ou plitôt nous ène pép ki finne ensorcélé. »

لَقَالُوا إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْحُورُونَ ﴿١٦﴾

R2 17. En vérité, Nous finne faire banne constéllations *zétoiles* dans lé ciél et Nous finne faire ça zoli pou banne ki guetté.

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَرَآئِهَا لِلنَّظِيرِينَ ﴿١٧﴾

18. Et Nous finne protéze ça *banne lé ciéls-là* conte tout satan ki rézété.

وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿١٨﴾

19. Excepté céli ki écoute en caciette *kik révélation pou déforme li après*, alors ène la flamme brillant poursuiwe li.

إِلَّا مَنْ اشْتَرَقَ السَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ شَهَابٌ مَسِينٌ ﴿١٩﴾

20. Et Nous finne étale la terre et Nous finne enfonce banne montagnes solidement là-dans et Nous finne faire tout poussé là-dans dans proportions ki bizin.

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَا لَهَا وَالْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِي وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَّزْدُونٍ ﴿٢٠﴾

21. Et, là-dans, Nous finne place pou zotte, banne moyens l'existence et pou banne-là *oussi* ki pa nourri par zotte.

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَايِشَ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ بِرِزْقَيْنَ ﴿١١﴾

22. Et péna nanrien ki Nous péna so banne réserves *sans limites* ; et Nous pa faire li déssanne excepté dans ène mizire déterminé.

وَأَنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ وَمَا نُنزِلُ لَهُ إِلَّا بِقَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿١٢﴾

23. Et Nous avoye banne di vents ki faire reproduire *banne plantes* et Nous faire dilo déssanne dépi dans banne niazes et Nous donne zotte boire ça, alors ki zotte-mêmes pa ti capave mette ça en réserve.

وَأَرْسَلْنَا الرِّيحَ لَوَاقِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ﴿١٣﴾

24. Et, en vérité, Nous-Même Nous donne la vie, et Nous donne la mort et Nous-Même Héritier *tout kit-soze*

وَأِنَّا لَنَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿١٤﴾

25. Et, en vérité, Nous conne banne d'ente zotte ki alle divant, et Nous conne banne ki tardé derrière.

وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿١٥﴾

26. Et, en vérité, to Seignére, Li-Même pou rassemblé banne-là. Certainement, Li-Même *Ki Bien-Saze et Ki Conne-Tout*.

وَأِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ وَأِنَّهُ خَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٦﴾

R 3 27. Et, en vérité, Nous finne créé l'homme are l'arzile sec ki résonné et ki finne formé are la boue noir.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿١٧﴾

28. Et auparavant, Nous ti créé djinn dépi di fé banne di vents bien brillant.

وَالجَّانَ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ تَارِ السَّمُومِ ﴿١٨﴾

29. Et *rappelle* quand to Seignére ti dire banne anzes : « En vérité, mo pé alle créé l'homme are l'arzile sec ki résonné, ki finne formé are la boue noir ;

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَأِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ﴿١٩﴾

30. « Alors, quand Mo pou fini forme li correctement, et ki Mo pou fini

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ

soufflé Mo Parole dans so lé kére, alors courbé dans *zot* soumission pou li. »

رُّوحِي فَقَعُوْا لَهُ سٰجِدِيْنَ ﴿٣١﴾

31. Donc banne anzes ti faire soumission, zotte tout ensamme,

نَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اٰجْمَعُوْنَ ﴿٣١﴾

32. Excepté Iblis ; li ti réfizé pou vinne are banne ki faire soumission.

اِلَّا اِبْلِيسَ ؕ اَبٰى اَنْ يَّكُوْنَ مَعَ

السَّٰجِدِيْنَ ﴿٣٢﴾

33. *Allāh* ti dire : « O Iblis ! Bé ki arrive toi ki to pa are banne ki faire soumission ? »

قَالَ يَا اِبْلِيسُ مَا لَكَ اِلَّا تَكُوْنَ

مَعَ السَّٰجِدِيْنَ ﴿٣٣﴾

34. Li ti réponne : « Mo pa pou soumette are ène himain ki To finne créé are l'arzile sec ki résonné, ki finne formé are la boue noir. »

قَالَ لَمْ اَكُنْ لِّاَسْجُدْ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ

صَلْصَالٍ مِّنْ حَمِيْمٍ مَّسْنُوْنٍ ﴿٣٤﴾

35. *Allāh* ti réponne : « Alors sorti dépi ici, parski, certainement, to ène rézété.

قَالَ فَاخْرِجْ مِنْهَا فَاِنَّكَ رَٰجِيْمٌ ﴿٣٥﴾

36. « Et certainement, malédiction pou lor toi ziska Zour Zizement. »

وَرَاكَ عَلَيْهِمُ اللَّعْنَةُ اِلَى يَوْمِ الدِّيْنِ ﴿٣٦﴾

37. Li ti dire : « Mo Seignére ! Alors accorde-moi ène délai ziska zour ki banne-là pou réssissité. »

قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِيْ اِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُوْنَ ﴿٣٧﴾

38. Li ti réponne : « Certainement, to ène dans banne ki finne gagne ène délai,

قَالَ فَاِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِيْنَ ﴿٣٨﴾

39. « Ziska zour l'Hére fixé-là. »

اِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ﴿٣٩﴾

40. Li ti dire : « Mo Seignére ! Parski To finne déclare moi égaré, certainement mo pou faire *paraîte* zoli pou banne-là *zot sézour* lor la terre et certainement mo pou faire zotte tout égaré,

قَالَ رَبِّ بِمَاۤ اَعْوَيْتَنِيْ لَآ اَزِيْنُكَ لَهُمْ

فِي الْاَرْضِ وَلَا اُغْوِيْتَهُمْ اٰجْمَعِيْنَ ﴿٤٠﴾

41. « Excepté To banne Servitères ki To finne soisir d'ente zotte. »

اِلَّا اَعْبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِيْنَ ﴿٤١﴾

42. *Allāh* ti dire : « Li Mo responsabilité pou montré ça simé droite-là.

قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٣٣﴾

43. « En vérité, to péna aukèné pouvoir lor Mo banne servitères sauf ça banne dimounes, dans banne égarés, ki pou suivre toi *par zotte-mêmes*. »

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَنٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿٣٤﴾

44. Et, en vérité, l'Enfer li l'endroit ki finne promette pou tout ça banne-là ;

وَأَنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٥﴾

45. Li éna sept la portes, *et* sak la porte éna èné partie ki finne alloué pou li d'ente ça banne-là.

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِّنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُومٌ ﴿٣٦﴾

R 4 46. En vérité, banne dimounes droite pou dans *milié* banne Zardins *et* banne la sources.

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٣٧﴾

47. « Rente là-dans, en paix, *et* en sékirité. »

أَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ آمِينَ ﴿٣٨﴾

48. Et Nous pou enléve tout ça ki banne-là capave éna couma rankére dans zot lé kéré *dé sorte ki zotte pou vinne* couma banne frères, zotte pou *assizé* lor banne canapés, zotte faire face èné are l'aute.

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِّنْ غَيْلٍ رَّاخُونَ ﴿٣٩﴾

49. Fatigue pa pou touce banne-là là-dans *et* pa pou mette zotte déhors dépi-là.

لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا بِمُخْرَجِينَ ﴿٤٠﴾

50. *O Prophète !* Donne Mo banne servitères nouvelle ki certainement Mo-Même Ki Bien-Pardonnant, Ki Bien-Miséricordié.

يَا أَيُّهَا عِبَادِيَ أِنِّي آتَاكُمُ الْعَفْوَ الرَّحِيمُ ﴿٤١﴾

51. Et *annonce oussi* ki Mo pinition li pinition ki donne boucoup doulére.

وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْآلِيمُ ﴿٤٢﴾

52. Et informe banne-là lor banne visitères Abraham.

وَنَبِّئُهُم عَن صَافِيَاءَ إِبْرَاهِيمَ ﴿٤٣﴾

53. Quand banne-là ti rente cotte li et zotte ti dire : « *La paix lor toi,* » li ti réponne : « En vérité, nous gagne pére are zot *arrivée.* »

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٣﴾

54. Banne-là ti dire : « Pa pére, en vérité, nous donne toi bon nouvelle ène garçon rempli are connaissance. »

قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿٥٤﴾

55. Li ti dire : « Esse-ki zotte donne moi ça nouvelle-là alors ki la vieillesse finne gagne moi ? Lor ki *zaffaire* zotte *base zotte pou* donne moi ça bon nouvelle-là ? »

قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِي عَلَىٰ أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فِيمَا تَبَشَّرُونَ ﴿٥٥﴾

56. Banne-là ti dire : « Nous finne donne toi bon nouvelle ki *basé* lor la vérité. Donc pas vinne ène dans banne ki dézespéré. »

قَالُوا بَشِّرْنَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ الْقَائِطِينَ ﴿٥٦﴾

57. Li ti dire : « Ki sanne-là ki perdi l'espoir dans gagne miséricorde so Seignére sauf banne égarés ? »

قَالَ وَمَنْ يَّقْنُظُ مِنْ رَّحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ﴿٥٧﴾

58. Li ti dire: « Bé ki zot mission ô banne méssazers ? »

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٨﴾

59. Banne-là ti dire : « En vérité, finne avoye nous vers ène pép coupabe,

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٩﴾

60. « Excepté banne disciples Lot. Ça *banne-là,* certainement nous pou sauve zotte tout,

إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجِّوهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٦٠﴾

61. « Sauf so madame. Nous estimé ki sirement li pou ène dans banne ki pou reste derrière. »

إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٦١﴾

R.5 62. Et quand banne méssazers-là ti vinne cotte famille Lot,

فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ بِالْمُرْسَلُونَ ﴿٦٢﴾

63. Li ti dire : « En vérité, zotte ène groupe étranzers. »

قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ ﴿٦٣﴾

64. Banne-là ti dire : « En faite, nous finne vinne cotte toi avec ça ki banne-là ti pé douté-là.

قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ
يَمْتَرُونَ ﴿٣٦﴾

65. « Et nous finne vinne cotte toi avec la vérité et certainement nous pé dire la vérité.

وَآتَيْنَكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٣٧﴾

66. « Donc quitté-allé avec to famille dans ène partie la nuite, et suive banne-là par derrière et personne parmi zotte pa bizin guette derrière et astére allé cotte finne donne zotte l'orde *allé*. »

فَأَسْرِبْ بِأَهْلِكَ يَفْطَعُ مِنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ
أَذْبَارَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَ
امْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٣٨﴾

67. Et Nous ti annonce li ça décret-là ki, couma lé matin arrivé, racine ça banne-là pou coupé.

وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَلِكَ الْأَمَرَ أَنَّ
دَابِرَهُمْ هُوَ لَاءٌ مَقْطُوعٌ مُّضِحِّينَ ﴿٣٩﴾

68. Et banne habitants la ville ti vini, et zotte ti pé rézouir.

وَجَاءَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ
يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٠﴾

69. Li ti dire : « En vérité, banne-là zotte mo invités, alors pa dézonore moi.

قَالَ إِنَّ هَؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ ﴿٤١﴾

70. « Et craigne Allāh et pa himilié moi. »

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْرُؤُنِ ﴿٤٢﴾

71. Banne-là ti dire : « Esse-ki nous pa finne défanne toi *récévoir* tout *sorte kalités* dimounes ? »

قَالُوا أَوَلَمْ نُنهَكْ عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٣﴾

72. Li ti dire : « *Guetté* ça mo banne ti-filles ça. *Prend compte* banne-là zot *pidéxe* si zotte finne décidé pou faire n'importe quoi. »

قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٤٤﴾

73. Par to la vie, *O Prophéte* ! Banne-là *oussi* zotte dans zot l'ivresse, couma banne avégues ki, dans confzision, pé rode zot simé.

لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِي سَكْرَتِهِمْ
يَعْمَهُونَ ﴿٤٥﴾

74. Alors pinition-là avec so tapaze couma l'oraze ti attrape banne-là l'hére soleil ti lévé.

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٤٦﴾

75. Et *la ville-là* Nous ti renverse li en-bas là-haut, et Nous ti avoye lor banne-là la plie roces l'arzile.

فَجَعَلْنَا عَلَيْهَا سَاوِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّنْ سِجِّيلٍ ﴿٤٥﴾

76. En vérité, éna là-dans banne Signes pou banne ki conne observé.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ ﴿٤٦﴾

77. Et ça *la ville-là* li trouve lor ène la route ki existé encore.

وَرَأَتْهَا لَيْسَ بِيَلٍ مُّقِيمٍ ﴿٤٧﴾

78. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou banne croyants.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٨﴾

79. Et pép Aïka *oussi* certainement ti faire pécés.

وَلَا كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ ﴿٤٩﴾

80. Donc Nous ti pini banne-là *oussi* couma bizin. Et ça dé *la villes-là*, zotte *ensévéli* à côté ène la route clair ki *dimounes* bien conné.

فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مّبِينٍ ﴿٥٠﴾

R 6 81. Et, certainement banne habitants al-Hidjre *oussi* ti traite banne Mésazzers dé mentéres.

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحَجْرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٥١﴾

82. Et Nous ti donne banne-là Nou banne Signes. Mais banne-là ti tourne lé dos are ça.

وَآتَيْنَهُمْ آيَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٥٢﴾

83. Et banne-là ti pé taille *roces* dans *forme* la cazes dans banne montagnes, en sékirité.

وَكَانُوا يَنْجِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا أَمْنِينَ ﴿٥٣﴾

84. Alors pinition-là avec so tapaze couma l'oraze ti attrape banne-là lé matin.

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُضْحِينَ ﴿٥٤﴾

85. Et tout ça ki banne-là ti gagné *par zot travail* pa ti servi zotte nanrien.

فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٥﴾

86. Et Nous pa finne créé banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente lé dé excepté avec la vérité, et certainement l'Hére-là pou vini. Alors montré tolérance are banne-là dans ène bien zoli façon.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ﴿٥٦﴾

87. En vérité, to Seignère Li-Même
Grand Créatère-là, Li Conne-Tout.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلْقُ الْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾

88. Et, en vérité, Nous finne donne
toi ça sept versets ki souvent répété, et
oussi Grand Coran-là.

وَلَقَدْ آتَيْنَكَ سَبْعًا مِنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿٨٨﴾

89. Pa avoye to regard avec l'envie
lor ça banne zouissances temporaire ki
Nous finne donne certain groupes dans
banne-là et pa tourmente toi pou ça
banne-là et baisse to lé zaille *miséricorde*
pou banne croyants.

لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ
أَزْوَاجًا مِّنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ
وَخَفُضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٩﴾

90. Et dire : « En vérité, Mo ène
Avertissère ki averti clairement. »

وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٩٠﴾

91. Couma touzour, Nous pou faire
dèssanne pinition lor banne ki divise
zotte en sectes,

كَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩١﴾

92. Et ki pou divise le Coran en
banne morceaux.⁵⁴

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ﴿٩٢﴾

93. Alors, par to Seignère, certai-
nement Nous pou interroze banne-là
zotte tout

فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾

94. Lor ça ki zotte ti éna l'habitide
faire.

عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾

54. Même ki verbe-là li au passé, nous préfère traduire ça verset-là par le fitire, parski éna là-dans ène avertissement inquietant pou banne Misilmans. Pou souligne l'idée dé certitude, le Coran présente au passé la plipart banne prophécies ki pou certainement accomplir parski lé passé li pa sanzé. Li bon relire verset 87 ziska verset 92 ; finne présente le Coran couma ène grand Live. Alors tout banne ki malgré ki zotte déclare ki zotte banne servitères Saint Coran, zotte pa prend compte so méssaze central dé l'inité et ki divise zotte en sectes, zotte pou fini par divise le Coran pratiquement en morceaux. En faite, sak groupe oulé ki so interpretation li correct. Alors sak groupe, zotte accroce zotte are banne versets ki appiye zot point dé vue et zotte rézétte banne versets ki alle conte zot zintérêts. Cassire li tellement nette ki péna aukène possibilité dé compromis ente banne sectes-là. Banne dimounes même-Oummah rétrouve zotte séparé, et le Coran divisé.

95. Donc déclare ouvertement ça ki finne ordonne toi *faire* et détourne-toi dé banne associatéres.

فَاَصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَاَعْرِضْ عَنِ
الْمُشْرِكِينَ ﴿٥٥﴾

96. En vérité, Nous pou siffi pou toi conte banne moquéres,

إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿٥٦﴾

97. Ki établi ène l'aute divinité are Allāh, mais banne-là pa pou tardé pou conné.

الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾

98. Et, en vérité, Nous conné ki to lé kéré li sérré à cause ça ki banne-là dire⁵⁵.

وَلَقَدْ نَعَلْنَاكَ يَا صِدْقُ صَدْرَكَ بِمَا
يَقُولُونَ ﴿٥٨﴾

99. Mais avec louanze to Seignére, célébré *So* saintété et vinne ène dans banne ki prosterné *divant Li*.

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ
السَّاجِدِينَ ﴿٥٩﴾

100. Et *continié* adore to Seignére ziska ki la mort zoègne toi.

يَعْبُدُكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٦٠﴾

---

55 Le St Prophète Mohammad^(s.a.w) pa ti pé gagne la peine à cause banne mécréants ti pé moque li, mais parski banne-là ti pé donne banne associés are Allah.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١

2. Décret Allāh pé costé. Pa *bizin zotte* pressé pou li vini. *Allāh* Li pur et Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé are Li.

أَتَىٰ أَمْرَ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ ۗ
سُبْحٰنَهُ وَتَعَلٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝٢

3. Par So l'orde, Li faire déssanne banne anzes avec révélation lor dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitères, *Li dire ça* : « Averti pou ki banne dimounes conné ki aukène pa digne d'adoration excepté Moi et craigne-Mo *Tout-Sél.* »

يُنزِلُ الْمَلٰٓئِكَةَ بِالرُّوْحِ مِنْ أَمْرِهِ
عَلٰى مَنْ يَّشَآءُ مِنْ عِبَادِهِ ۗ أَنْ نُنزِلُوْا
آتِئَهُ لَآ إِلٰهَ اِلَّا اَنَا فَاتَّقُونِ ۝٣

4. Li finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité. Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé are Li.

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۗ
تَعَلٰى عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝٤

5. Li finne créé l'homme d'ène goutte sperme. Et alà ki li vinne ène quérellère déclaré.

خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ ۗ فَاِذَا هُوَ
خَصِيْمٌ مُّمِيْنٌ ۝٥

6. Et banne bétails *oussi* Li finne créé zotte. Zotte pou trouve dans ça banne *zanimaux-là* la salére et banne lé *zaute* l'avantazes. Et là-dans *même* éna ki zotte manzé.

وَآلَا نَعْمَ خَلَقْنَا لَكُمْ فِيْهَا دِفْءًا
وَمَنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُوْنَ ۝٦

7. Et éna la beauté pou zotte dans ça banne *zanimaux-là* quand zotte raméne banne-là lé soir, et lé matin quand zotte améne *banne-là* dans pâtiraze.

وَلَكُمْ فِيْهَا جَمَالٌ حِيْنَ تُرِيْحُوْنَ وَ
حِيْنَ تَسْرَحُوْنَ ۝٧

8. Et banne-là transporte zot fardeaux ziska dans pays cotte zotte pa ti pou capave arrivé excepté are boucoup diffikilté pou zotte-mêmes. En vérité, zot Seignére Li Rempli dé bonté, Li Bien-Miséricordié.

وَتَحْمِيْلٌ اَثْقَالِكُمْ اِلٰى بَلَدٍ لَّمْ تَكُوْنُوْا بِلٰغِيْهِ
ۗ اِلَّا يَشِقُّ الْاَنْفُسَ ۗ اِنَّ رَبَّكُمْ لَرُءُوْفٌ
رَّحِيْمٌ ۝٨

9. Et *Li finne créé* banne cévals, et banne millets et banne bourriques pou ki zotte monte lor là et couma ène *source* dé beauté. Et Li pou créé ça ki zotte pa encore conné.

وَالْخَيْلِ وَالْبِغَالِ وَالْحَمِيرِ لَتَتَّكِبُوهُنَّ
وَزِينَهُنَّ وَيَخْلُقْنَ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾

10. Et Li lor Allāh pou montré bon simé; et éna *banne* simés ki dévié *are bon direction*. Et si *Allāh* Li oulé, Li ti pou guide zotte tout.

وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَ مِنْهَا
يُجَارُّكُمْ وَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٠﴾

R2 11. Li-Même Ki finne faire dilo déssanne pou zotte dépi dans niazés, ça servi zotte couma la boisson; et are ça, éna banne zarbes *ki poussé*; et zotte faire *zot zanimaux* manzé là-dans.

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ
مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ
تُسِيمُونَ ﴿١١﴾

12. Avec ça, Li faire poussé pou zotte *toute sorte* kiltivations, et pieds zolives, et pieds tammes, et pieds raisins, et tout kalité fruits. En vérité, dans ça, éna ène *Signe* pou ène pép ki réfléci.

يُنشِئُ لَكُمْ مِنَ الزَّرْعِ وَالرَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ
وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٢﴾

13. Et Li finne soumette, pou zotte, la nuit et li zour, et soleil et la line ; et banne zétoiles *oussi* finne trouve zotte soumette par So l'orde. En vérité, éna dans tout ça, banne *Signes* pou ène pép ki servi *zot* l'esprit.

وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٌ بِأَمْرِ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٣﴾

14. Et *Li finne soumette* banne sozes ki Li finne créé, pou zotte, lor la terre ; *zot* coulères varié. En vérité, éna dans ça, ène *signe* pou ène pép ki faire attention.

وَمَا ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٤﴾

15. Et Li-Même Ki finne soumette la mer pou ki zotte manze la sair frais dépi là-dans et *pou* ki zotte tire dépi là-dans banne ornements ki zotte mette lor zotte. Et to trouve là-dans banne navires ki pé fanne banne vagues pou ki, zotte serce *Allāh* So banne bienfaits et pou ki zotte montré *zot* reconnaissance.

هُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لِنَا كُلِّ أُمَّةٍ
لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسَخَّرُجُوا مِنْهُ حَلِيَّةً
تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ مَوَاجِرَ
فِيهِ وَ لَتَبْتَغُوا مِنْ قَضَاهِ وَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿١٥﴾

16. Et Li finne enfonce banne montagnes solidement lor la terre pou approvisionne zotte,⁵⁶ et oussi banne la rivières et banne simés pou ki zotte *bien* guidé.

وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَ
أَنْهَرًا وَسُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾

17. Et banne *lé zautes* points répère; et par banne zétoiles, banne-là suive bon direction.

وَعَلَّمْتَهُمُ الْوَسْبُلَ وَالنَّجْمَ هُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٧﴾

18. Alors, Céli Ki créé, esse-ki Li pareil couma céli ki pa *capave* créé? Esse-ki zotte pa oulé faire attention?

أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا
تَذَكَّرُونَ ﴿١٨﴾

19. Et si zotte *essaye* compte banne favères Allāh, zotte pa pou *capave* faire so compte. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

وَأِنْ تَعَدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا إِنَّ
اللَّهَ لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٩﴾

20. Et Allāh conné ça ki zotte *caciette* et ça ki zotte *laisse* paraîte.

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسْرُونَ وَمَا تَعْلِنُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et banne ki banne-là invoqué en dehors Allāh, pa créé nanrien, mais banne-là zotte-mêmes zotte finne créé.

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا
يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢١﴾

22. *Banne-là* banne morts, zotte pa vivants; et zotte pa conné quand pou faire zotte réssissité.

أَمْوَاتٌ غَيْرُ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ
أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٢٢﴾

56. Beaucoup savants finne traduire ‘an tamīda bikoum’ par ‘ki banne *montagnes-là* sécoué are zotte’. Couma Allāh ki pé énimére impé So banne bienfaits lor l’himanéité, Li *capave* dire : ‘ Nous finne créé banne montagnes pou occasionne banne restrictions partout.’ ‘Tamīda’ vinne dépi verbe ‘māda’ ki vé dire approvisionné. ‘Māidah’ vé dire ène la tabe garni are nourritire. Façon ki nous finne traduire li, verset-là vinne clair : Li bon ki rappelle l’himanéité ki banne montagnes zotte essentiél parski zotte fourni banne êtres vivant zot nourritire. Banne montagnes zoué ène rôle vital pou condense dilo ki pé évaporé sans zarrét dépi banne lacs, la mers et l’océans. Banne la plies ki réziltat dé tout ça, retourne lor la terre pou créé banne immense saines alimentaires. Néç ça tradition-là ki en accord avec ça ki verset-là pé faire comprend. Rélation ki éna ente dilo ék nourritire li évident. Banne la rivières finne zoué ène rôle bien important dans l’histoire dé la civilisation. Zotte finne créze banne simés à travers banne montagnes.

R3 23. Zot BonDié Li Ène Sél BonDié. Et banne ki pa croire dans l'Aute lé monde, zot lé kére li étranzer *are la vérité*. Et zotte banne orgueillés.

إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ ۚ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُمْ مُنْكَرَةٌ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٣﴾

24. Péna doute ki Allāh conné ça ki banne-là caciette et ça ki zotte laisse paraîte. En vérité, Li pa content banne orgueillés.

لَا جَزْمَ لَنَا بِاللهِ يَخْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿٣٤﴾

25. Et quand dire banne-là: «Bé ki été ça, ça ki Allāh zot Seignére finne révélé?» Banne-là dire : « Ça, li banne zistoires banne dimounes longtemps ! »

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَا ذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٥﴾

26. Couma dire banne-là oulé ki Zour Rézirection zotte saryé tout zot *prope* fardeaux et ène partie banne fardeaux banne ignorants ki zotte égaré. Attention ! Li bien mauvais ça ki banne-là saryé-là!

لِيُحْمَلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ مِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّوهُمْ بغيرِ عِلْمٍ أَلِيسَاءَ مَا يَزِدُونَ ﴿٣٦﴾

R4 27. En vérité, banne ki ti avant banne-là, banne-là *oussi* ti comploté, mais Allāh ti démoli zot constriction par so fondation-même dé sorte ki toit-là ti tombe lor banne-là dépi là-haut zotte ; et pinition-là ti attrape banne-là cotte zotte pa ti *même* imaziné.

قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاتَى اللهُ بُنْيَانَهُمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوَقِهِمْ وَ آتَتْهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٣٧﴾

28. Alors, Zour Rézirection, Li pou faire banne-là gagne dézonére et Li pou dire : « Cotte Mo 'banne associés' pou banne-là-mêmes ki zotte ti pé faire opposition *are banne Prophètes* ? » Banne ki posséde connaissance pou dire : « Azordi la honte et malhére certainement pou attrape banne mécréants. »

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَاقِقُونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْحِكْمَةَ الْخِزْيُ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكُفْرِينَ ﴿٣٨﴾

29. Banne ki banne anzes donne la mort alors ki zotte pé faire di tort zot l'âme, zotte pou offére *zot* soumission, *zotte dire*: «Nous pa ti éna l'habitude azir mal!» Pou dire banne-là: «Non! En vérité, Allāh conne bien ça ki zotte ti pé faire,

الَّذِينَ تَتَوَقَّعُهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ فَأَلْقَوْا السَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بَلَى إِنَّ اللهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾

30. «Alors, rente par banne la portes l'Enfer pou *ki* zotte reste longtemps là-dans. Et cotte banne orgueillés-là pou resté li vramême bien mauvais!»

فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
فَلَيْسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٣٠﴾

31. Et *quand* dire banne dimounes droite: «Bé ki été ça? ça ki Allāh zot Seignère finne révéle?» Banne-là réponne: «Ça ki meillère.» Pou banne ki faire le bien, éna le bien dans ça lé monde-là et Résidence l'Aute lé monde li certainement meillère. Et sans doute, Résidence banne dimounes droite li excellent -

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ
رَبُّكُمْ ۖ قَالُوا خَيْرٌ ۗ وَاللَّذِينَ
أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۗ وَ
لِدَارِ الْأُخْرَىٰ خَيْرٌ ۗ وَ لَنِعْمَ دَارُ
الْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾

32. Banne Zardins l'Éternité, là-dans banne-là pou rentré, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Là-dans, banne-là pou gagne ça ki zotte oulé. Coumme ça-même Allāh récompense banne dimounes droite.

جَدَّتْ عَدْنٌ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ ۗ
كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٢﴾

33. Banne ki banne anzes donne-zotte la mort alors ki zotte pur, banne anzes-là pou dire: «La paix lor zotte! Rente dans Paradis à cause ça ki zotte ti éna l'habitide faire.»

الَّذِينَ تَتَوَفَّيهِمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ ۗ
يَقُولُونَ سَلِّمْ عَلَيْكُمْ ۗ إِذْ خَلُوا الْجَنَّةَ
بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾

34. Bé ki banne-là pé attanne? Excepté ki banne anzes vinne cotte zotte ou bien ki l'orde to Seignère arrivé. Coumme ça-même banne ki ti avant-zotte ti faire. Et Allāh pa ti faire banne-là di tort, mais zotte ti éna l'habitide faire zotte-mêmes di tort.

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ
الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَبِّكَ ۗ كَذَلِكَ
فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ وَ مَا
ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿٣٤﴾

35. Mauvais *réziltats* zot banne actions ti gagne zotte ; et ça ki zotte ti pé moqué-là ti encerclé zotte.

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ
بِهِمْ مَّا كَانُوا يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٥﴾

R 5 36. Et banne associatères dire : « Si Allāh ti oulé, nous pa ti pou adore nanrien en dehors Li, ni nous, ni nou banne papa

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا
عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَ لَا

grand-papas, et nous pa ti pou interdire nanrien sans *l'orde dépi cotte Li*.» Coumme ça-même banne avant banne-là ti faire. Mais, esse-ki banne Mèssazers éna kik responsabilité à parte ki transmette Mèssaze-là avec clarté?

37. Et certainement Nous ti avoye cotte sak pép ène Mèssazer *pou dire banne-là*: «Adore Allāh et éloigne-zotte are banne idoles.» Alors, dans banne-là, éna ki Allāh ti guide zotte et, dans banne-là, éna ki ti mérite l'égarement. Alors, alle partout lor la terre et guette la fin banne ki ti *habitié* contrédire *banne Prophétes*.

38. Même si to éna grand désir ki banne-là *bien* guidé, alors *conné* ki en vérité, Allāh Li pa guide banne ki faire *lé zantes* égaré. Et péna aukène aide pou banne-là.

39. Et banne-là faire serment par Allāh avec zot serments ki pli fort ki Allāh pa pou réssissite banne ki mort. Sans doute *Li pou réssissite zotte* —ène *tel* promesse ki Li Responsabe pou ça, mais la plipart banne dimounes pa conné.

40. *Li pou réssissite banne-là* pou ki Li ranne clair pou banne-là ça *banne zaffaires* lor ki zotte ti en désaccord, et pou ki banne ki pa ti croire conné ki zotte ti banne mentéres.

41. Nou parole concernant ène soze, quand Nous oulé li, sélement Nous dire li: «Existé,» et li commence existé.

R 6 42. Et banne ki finne abandonne zot la cazes pou *la cause* Allāh après ki finne traite zotte avec inzistice, certainement Nous pou donne banne-là ène zoli place

أَبَاؤُنَا وَلَا حَرَمًا مِمَّا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ
كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَهَلْ عَلَى الرُّسُلِ إِلَّا الْبَلْغُ الْمُبِينُ ﴿٣٧﴾

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولاَ
أَعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ
فَمِنْهُمْ مَن هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَن
حَقَّقْتُ عَلَيْهِ الصَّالَةَ فَسَيَرُوا فِي
الْأَرْضِ قَانِطِرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُكذِبِينَ ﴿٣٨﴾

إِنْ تَحَرَّضَ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ
نَاصِرِينَ ﴿٣٩﴾

وَاقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا
يَبْعَثُ اللَّهُ مَن يَمُوتُ بَلَى وَعَدَا
عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يُخْتَلِفُونَ فِيهِ
وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا
كَذِبِينَ ﴿٤١﴾

لَئِمَّا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَن
نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٢﴾

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مَا ظَلَمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا

cotte pou resté dans ça lé monde-là; et, en vérité, récompense l'Autre lé monde li pli grand si sélement banne-là ti conné —

تَعْلَمُونَ ۗ وَآجُرُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ مَلَأْتُمْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

43. Banne ki montré l'endurance et ki mette zot confiance dans zot Seignére.

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٣﴾

44. Et avant toi, Nous pa ti avoye personne *couma* Mésazer mais banne zommes ki Nous ti donne révélations. Alors si zotte pa conné, dimanne banne are ki, finne confié banne Rappels ki vinne dé côté Allāh.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي إِلَيْهِمْ فَسِئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

45. Et Nous ti avoye banne-là avec banne Signes clair et banne Écritures Saintes. Et Nous finne faire déssanne lor toi, Rappel-là pou ki, avec clarté, to explique banne dimounes ça ki finne avoye zotte et pou ki zotte réfléci.

بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ ۗ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ ۚ وَكَأَنَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣٥﴾

46. Banne ki faire banne complots, esse-ki zotte senti zotte en sékirité avec l'idée ki Allāh pa pou faire zotte englouti dans la terre, ou soi ki pinition-là pa pou attrape zotte cotte zotte pa ti même imaziné ?

أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَن يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٣٦﴾

47. Ou soi ki Li pa pou attrape banne-là dans zot mouvements allé-vini. Banne-là pa pou capave enléve capacité Allāh dans So banne obzectifs.

أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقْلِبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٧﴾

48. Ou soi, ki Li pa pou détruire banne-là tiguutte par tiguutte? En vérité, zot Seignére Li Rempli dé compassion, Li Bien-Miséricordié.

أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَىٰ تَخَوُّفٍ ۗ فَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّؤُوفُ الرَّحِيمُ ﴿٣٨﴾

49. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki banne l'ombrazes tout banne sozes ki Allāh finne créé, zotte déplace zotte à droite et à gauche, zotte pé prosterné divant Allāh avec himilité.

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ يَتَتَفَعَّلُونَ فِيهِ ظِلُّهُ عَنِ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سُجَّدًا لِلَّهِ وَهُمْ دَاخِرُونَ ﴿٣٩﴾

50. Et tout créature vivant ki dans banne lé ciéls, et lor la terre li soumette are Allāh avec *himilité*, et banne anzes *oussi*, et zotte pa azir avec l'orgueil.

وَاللَّهُ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي
الْاَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلٰٓئِكَةُ وَهُمْ لَا
يَسْتَكْبِرُوْنَ ۝٥٠

51. Banne-là craigne zot Seignére Ki là-haut zotte et zotte faire tout ça ki ordonne zotte *pou faire*.

يَخٰفُوْنَ رَبَّهُمْ مِّنْ قُوَّتِهِمْ وَيَفْعَلُوْنَ
بِجَمِيْعِ مَا يُؤْمَرُوْنَ ۝٥١

R 7 52. Et Allāh finne dire : « Pa prend dé divinités pou zot *adoration*. En vérité, Li-Même Ki Ène Sél BonDié. Alors craigne Mo Tout-Sél. »

وَقَالَ اللهُ لَا تَتَّخِذُوْا الْاِلٰهِيْنَ اِثْنَيْنِ ۗ
اِنَّمَّا هُوَ اِلٰهُ وَّاحِدٌ ۗ فَاِيَّايَ
فَارْهَبُوْنَ ۝٥٢

53. Et pou Li, tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre ; et tout lé temps *droit pou soisir* vrai simé apparténir à Allāh. Alors, esse-ki zotte craigne ène l'aute ki Allāh ?

وَلَعَلَّ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَهُ
الرِّيْضِْنَ وَاَصْبٰٓءُهَا فَغَيْرَ اِلٰهٍ تَتَّقُوْنَ ۝٥٣

54. Et tout bénédiction ki zotte gagné, li *vinne* côté Allāh. Et quand ène malhére arrive zotte, Li-Même, ki zotte *simplié pou enlève* ça.

وَمَا يَكُم مِّنْ نُّعْمَةٍ مِّنَ اللّٰهِ ثُمَّ اِذَا
مَسَّكُمُ الضَّرُّ فَاِلَيْهِ تَجُرُّوْنَ ۝٥٤

55. Ensuite, quand Li enlève malhére-là are zotte, àla *ki* ène partie d'ente zotte, commence donne banne associés are zot Seignére,

ثُمَّ اِذَا كَشَفَ الضَّرَّ عَنْكُمْ اِذَا
فَرِيْقٌ مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُوْنَ ۝٥٥

56. Pou ki banne-là nié ça ki Nous finne donne zotte. Alors, zourir encore impé; mais zotte pa pou tardé pou conné.

لِيَكْفُرُوا بِمَا اٰتَيْنٰهُمْ فَتَمَتَّعُوْا
فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۝٥٦

57. Et, dans provision ki Nous finne donne zotte, banne-là mette dé côté ène partie pou ça *banne fausse divinités* lor ki zotte pa conne nanrien. Par Allāh, certainement pou dimanne-zotte *compte* lor tout ça ki zotte finne inventé.

وَيَجْعَلُوْنَ لِمَا لَا يَعْلَمُوْنَ نَصِيْبًا مِّمَّا
رَزَقْنٰهُمْ تَاۡلِفًا لِّلَّذٰلِكِۙنَّ عَمَّا كُنْتُمْ
تَفْتَرُوْنَ ۝٥٧

58. Et banne-là attribié banne ti-filles are Allāh — *Allāh Li Pur!* — alors ki zotte, zotte éna ça ki zotte *désiré*.

وَيَجْعَلُوْنَ لِلّٰهِ الْبَنٰتِ سٰخِنَةً ۗ
وَلَهُمْ مَّا يَشْتَهُوْنَ ۝٥٨

59. Et quand donne ène dans banne-là nouvelle ène naissance ène ti fille, so visaze vinne sombe à cause sagrin ki li rode réfoulé.

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهَهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٩﴾

60. Li reste caciette are dimounes à cause ça mauvais nouvelle ki li finne gagné-là. Esse-ki li pou garde li malgré la honte ou soi li pou enterre li dans la poussière? Attention! Li mauvais ça ki banne-là zizé!

يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ أَيُمْسِكُهُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٦٠﴾

61. Pire exempe applique lor banne ki pa croire dans l'Aute lé monde; alors ki l'exempe ki pli élevé li pou Allāh. Et Li-Même Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ ۚ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦١﴾

R 8

62. Et si Allāh ti pou attrape banne dimounes pou zot banne fautes, Li pa ti pou laisse lor ça la terre-là ène sél créatire vivant. Mais Li accorde banne-là ène délai ziska ène limite fixé. Quand banne-là zot l'hére fixé arrivé, zotte pa capave reste ène sél moment en arrière, ni alle avant ça l'hére-là.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً ۚ وَلَا يَشْتَقِدُونَ ﴿٦٢﴾

63. Et banne-là attribié are Allāh ça ki zotte-mêmes détesté; et zot la langue prononce ça mensonge-là: ki meillère dans tout kit-soze li pou zotte. Sans doute, pou banne-là, éna di Fé, et certainement, zotte pou trouve zotte abandonné là-dans.

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ الْكَذِبَ أَنَّ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ ۚ لَا جَرَءَ أَنَّ لَهُمُ النَّارَ وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ ﴿٦٣﴾

64. Par Allāh, en vérité, Nous ti avoye banne Mésazers cotte banne péps avant toi. Mais Sātan ti faire banne péps-là zot banne actions paraîte zoli pou zotte. Donc, Satan li pou zot patron ça zour-là, et pou banne-là éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

تَاللَّهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَهُوَ وَرِيثُهُمُ الْيَوْمَ ۚ وَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٤﴾

65. Et Nous pa finne faire Live-là déssanne lor toi excepté pou ki to

وَمَا آتَيْنَاكَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا

explique banne-là avec clarté ça *banne sozes* lor ki banne-là en désaccord et couma ène guidance et ène miséricorde pou banne dimounes ki croire.

لِتُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي اخْتَلَفُوا فِيهِ ۚ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥﴾

66. Et Allāh finne faire dilo déssanne dépi dans lé ciél et avec ça Li rédonne la vie la terre après so la mort. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou banne dimounes ki *oulé* écouté.

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿١٦﴾

R 9 67. Et, en vérité, dans banne bétails, éna ène léçon pou zotte. Nous faire-zotte boire dans ça ki banne-là éna dans zot `vente` - dépi ente banne excréments et di sang — di lait *ki* pur, et agréabe pou banne ki boire ça.

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۗ نُسِفَتْكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّرَابِ ﴿١٧﴾

68. Et dépi banne fruits pieds tammes et *dépi* raisins *Nous faire-zotte boire* — zotte faire are ça, banne la boissons intoxicant et ène aliment excellent. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou banne dimounes ki servi *zot* l'esprit.

وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ تَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٨﴾

69. Et to Seignére ti donne l'inspiration à mouce di miel, *Li dire-li*: «Faire banne la cazes dans banne collines et dans banne pieds et dans banne treillazes ki banne *dimounes-là* construire.

وَأَوْحَى رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿١٩﴾

70. «Ensuite, manze dépi dans tout *kalité* fruits, ensuite suive avec soumission banne simés *ki* to Seignére *finne prescrire*.» Ène la boisson sorti dépi dans zot vente, so banne coulères varié. Là-dans éna guérison pou banne dimounes. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou banne dimounes ki réfléci.

ثُمَّ كَلِمَ مِنْ عِنْدِ الثَّمَرَاتِ فَأَسْلِفِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا ۗ يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٠﴾

71. Et Allāh Li créé zotte, ensuite Li faire zotte mort, et, d'ente zotte éna ki arrive l'âge sénile cotte zotte perdi tout

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّاكُمْ ۗ وَإِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لَكُمْ

zot savoir après ki zotte ti gagne li. En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Tout-Puissant.

لَا يَعْلَمُ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾

R 10 72. Et Allāh finne favorize certains parmi-zotte lor lé zoutes dans banne di biens ça lé monde-là. Mais banne ki pli favorizé pa rétourne ène partie zot di biens à banne ki zot la main droite possédé pou ki ça banne-là vinne égal are zotte là-dans. Esse-ki zotte nié banne bienfaits Allāh?

وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ ۗ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَأْيِي فِي رِزْقِهِمْ عَلَى مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ ۗ أَفَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٤٢﴾

73. Et Allāh finne faire pou-zotte, banne compagnes d'ente zotte-mêmes ; et, dépi zot compagnes, li finne faire, pou zotte, zenfants et ti-zenfants ; et Li finne donne-zotte banne bon kit-sozes couma provision. Esse-ki banne-là pou croire dans banne sozes ki fausse et zotte pou nié banne bienfaits Allāh?

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا ۚ وَجَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَنِينَ وَحَفَدَةً ۚ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ۗ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿٤٣﴾

74. Et banne-là adore, en dehors Allāh, ça ki péna aukène pouvoir pou faire zotte kik bienfait ki sorti dépi dans banne lé ciéls, ou soi dépi la terre, et zotte péna aukène capacité même.

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٤﴾

75. Pa donne banne l'exempes-réssemblance concernant Allāh. En vérité, Allāh conné et zotte pa conné.

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ ۗ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٥﴾

76. Allāh donne l'exempe ène esclave ki dans possession ène kikène et ki péna aukène pouvoir lor n'importe ki kit-soze et ça dimoune ki Nous finne donne li, dé Nou part, ène zoli provision et li dépense là-dans en sécret et ouvertement. Esse-ki zotte pareil? Tout louanze pou Allāh. Mais la plipart d'ente banne-là pa conné.

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ ۚ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِنْتَنَا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا ۗ هَلْ يَسْتَوُونَ ۗ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾

77. Et Allāh donne oussi l'exempe dé zommes. Ène là-dans li miét, li péna aukène pouvoir lor n'importe ki kit-soze,

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمٌ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى

et *li-même* li ène fardeau pou so maîte — Cotte avoye li, li pa raméne nanrien *nouvelle* dé bon. Esse-ki ça *dimoune-là*, li capave pareil are ça *dimoune* ki ordonne la zistice, et ki *li-même* li lor simé droite?

مَوْلَاهُ ۖ أَيْنَمَا يُوجِّهُهُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ ۗ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ ۗ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٤﴾

R 11 78. Et *connaissance* l'invizible banne lé ciéls et la terre appartenir à Allāh, et l'orde concernant l'Hére, li simplément ène zaffaire ène clin d'oeil ou bien pli rapide ki ça. En vérité, Allāh éna tout pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَاللَّهُ غَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٥﴾

79. Et Allāh finne faire zotte sorti dépi dans vente zot mama, alors ki zotte pa ti conne nanrien, et Li finne donne-zotte zoreilles et li zié et lé kére pou ki zotte montré reconnaissance.

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا ۗ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۗ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾

80. Esse-ki banne-là pa trouvé ki pé réténir banne zoiseaux en soumission dans l'atmosphère lé ciél. Personne pa réténir zotte sauf Allāh. En vérité, dans ça, éna ène Signe pou ène pép ki croire.

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوْوِ السَّمَاءِ ۗ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٠﴾

81. Et Allāh finne faire zot la cazes ène l'endroit répos pou zotte et Li finne faire pou zotte avec la peau zanimaux banne la cazes ki zotte trouve lézé quand zotte voyazé et *oussi* quand zotte faire escale. Et avec zot la laine, zot fourrures et zot poils, *Allāh* finne *fourni* zotte banne obzets ménazé et banne zeffets pou ène lé temps.

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا ۗ وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ ۗ وَ يَوْمَ رَاقَا مَتِكُمْ ۗ وَمِنْ أَصْوَابِهَا وَأَذْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا ۗ أَثَانًا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٨١﴾

82. Et dans ça ki Li finne créé, Allāh finne faire pou-zotte *banne sozes* ki *donne* l'ombraze; et dans banne montagnes, Li finne faire pou-zotte banne abris; et Li finne faire pou-zotte banne vêtements ki protéze zotte conte la salére et banne vêtements avec mailles métallique ki protéze zotte dans zot la

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا ۗ وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ أَكْنَانًا ۗ وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَابِيلَ تَقِيكُمُ الْحَرَّ ۗ وَسَرَابِيلَ تَقِيكُمُ بَأْسَكُمْ ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ

guère. Coumme ça-même Li complète So banne grâces lor zotte pou ki zotte soumette are *Li*.

نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ ﴿٨٧﴾

83. Mais si banne-là tourne lé dos, alors to responsabilité li sélement pou transmette Méssaze-là avec clarté.

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلْغُ الْمُبِينُ ﴿٨٧﴾

84. Banne-là conne Allāh So grâce très bien et pourtant banne-là nié ça grâce-là et la plipart d'ente banne-là, zotte banne ingrats.

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ الْكٰفِرُونَ ﴿٨٧﴾

R 12 85. Et *pense* zour cotte Nous pou désigne ène témoin dans sak pép; alors banne ki pa finne croire pa pou gagne permission *pou plaide zot cas* et pa pou même laisse zotte approce ça seuil la *Porte Allāh*.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُبْذَرْنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٥﴾

86. Et quand banne inzistes pou trouve pinition-là, pa pou ranne ça lézé pou banne-là et pa pou accorde zotte aukène délai.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٦﴾

87. Et quand banne associatéres pou trouve zot-banne ki zotte ti associés are *Allāh*, zotte pou dire: «Nou Seignére! Ça banne-là, zotte nou banne *divinités-associés* ki nous ti pé invoqué en déhors dé Toi.» Alors, banne-là pou réponne zotte par ça parole-là: «En vérité, zotte banne mentéres.»

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هُوَ الَّذِي أَشْرَكُوا نَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ ۗ فَالْقَوَا إِلَيْهِمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَعٰذِبُونَ ﴿٨٤﴾

88. Ça zour-là, banne-là pou offére zot soumission are Allāh et tout ça ki zotte ti éna l'habitide inventé pou perdi pou zotte.

وَالْقَوَا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ بِالسَّلَامِ وَ ضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٨٨﴾

89. Banne ki pa croire et ki empéce *dimounes* suive simé Allāh, Nous pou augmente pinition lor pinition pou zotte parski zotte ti pé azir dans ène façon corrompi.

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٨٩﴾

90. Et *pense* zour cotte, dans sak pép, Nous pou désigne d'ente banne-là ène témoin conte zotte et Nous pou amène toi couma ène témoin conte banne-là. Et Nous finne faire le Live déssanne lor toi couma ène explication tout kit-soze avec clarté, *couma* ène guidance et ène miséricorde et ène bon nouvelle pou tout banne ki soumette *are Allāh*.

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَٰؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٠﴾

١٠

R 13 91. En vérité, Allāh ordonne-zotte observe la zistice et azir avec bonté *envers lé zoutes* et pou donne *dans So cause* couma *donné* pou proce parents; et Li interdire l'indécence, action blâmabe et transgression. Li averti zotte pou ki zotte faire attention.

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ ۗ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١٣﴾

92. Et rempli *zot* l'engagement avec Allāh quand zotte finne faire ène pacte, et pa viole banne serments après ki finne ranne ça ferme alors ki zotte finne prend Allāh couma zot Garant. En vérité, Allāh conné ça ki zotte faire.

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿١٢﴾

93. Pa bizin zotte faire couma ça madame ki ti défaire, brin par brin, so di fil fuseau après ki ça finne éffilé. Zotte servi zot serments couma ène moyen pou trompe zotte ente zotte, attention ki ène pép vinne pli puissant ki ène l'aute. Certainement Allāh pou testé zotte par ça, et Zour Rézirection, certainement Li pou ranne clair pou zotte ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَقَضَتْ غَزْلَهُمَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَاثًا تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ ۗ إِنَّمَا يَبُلُوكُمْ اللَّهُ بِمَا وَكَلَّمْتُمْ لِيُبَيِّنَنَّ لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٤﴾

94. Et si Allāh ti oulé, certainement Li ti pou faire-zotte ène sél comminauté. Mais Li zize égaré dimoune ki Li oulé et Li guide dimoune ki Li oulé, et certainement pou interroze zotte lor ça ki zotte ti pé faire.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً ۗ وَلَٰكِن يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۗ وَلِكُنْتُمْ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

95. Et pa servi zot serments couma ène moyen pou trompe zotte ente zotte, sinon *zot* li pied pou glissé après ki li ti tini ferme et zotte pou goûte ça ki mauvais parski zotte ti empéce *dimounes* suive simé Allāh. Et pou zotte, éna ène pinition terrible.

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا الشُّوَاءَ بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۗ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤٥﴾

96. Et pa sanze pou ène ti prix Allāh So pacte. En vérité, ça ki avec Allāh, li meillère pou zotte si sélement zotte ti conné.

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ لَإِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾

97. Ça ki zotte possédé *li* pou épuisé tandisse ki ça ki cotte Allāh ça pou diré *tout lé temps*. En vérité, Nous pou donne banne ki persévéré zot récompense d'après ça *ki* pli excellent ki tout dans zot banne actions.

مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ ۗ وَلَنَجْزِيَنَّهُ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٧﴾

98. Dimoune ki azir avec droiture, ki li ène missié ou soi ène madame, et li ène croyant, certainement Nous pou faire li amène ène la vie pur et, certainement Nous pou donne banne-là zot récompense d'après ça *ki* pli excellent ki tout dans zot banne actions.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۗ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٨﴾

99. Et quand to récite le Coran, dimanne Allāh So protection conte Satan ki rézété.

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٤٩﴾

100. En vérité, li péna aukène pouvoir lor banne ki croire et ki place zot confiance dans zot Seignère.

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٠﴾

101. So pouvoir li sélement lor banne ki prend li pou camarade et lor banne ki donne banne associés are *Allāh Li-Même*.

إِنَّمَا سُلْطٰنُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿٥١﴾

R 14

102. Et quand Nous remplace ène Signe par ène l'aute — et Allāh pli conné ça ki Li faire déssanne — banne-là dire: «To sélement ène fabricatère.» Mais en faite, la plipart d'ente banne-là pa conné.

وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ ۗ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنزِّلُ قَالُوا إِنَّمَا آثَتِ مُفْتَرٍ ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾

103. Dire: «L'Esprit dé Saintété finne faire li déssanne avec la vérité dé la part to Seignére pou ki Li fortifié banne ki croire et couma ène guidance et ène bon nouvelle pou banne Misilmans. »

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ
بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ
هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٣٣﴾

104. Et, en vérité, Nous conné ki banne-là pé dire ki nék ène dimoune ki pé enseigne li. *Mais* langaze dimoune ki banne-là faire allizion-là li étranzer alors ki sanne-là li langue arabe *ki* bien clair.

وَلَقَدْ نَخْلَمُ آتَهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا
يُعَلِّمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي
يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَمِيٌّ وَهَذَا لِسَانُ
عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ﴿١٣٤﴾

105. En vérité, banne ki pa croire dans banne Signes Allāh, certainement Allāh pa pou guide zotte; et pou banne-là, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٣٥﴾

106. Sélement banne ki pa croire dans banne Signes-Allāh ki invente banne mensonzes, et ça banne-là ki banne mentéres.

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ
الْكَاذِبُونَ ﴿١٣٦﴾

107. Dimoune ki pa croire dans Allāh après ki li finne croire excepté céli ki finne oblizé *parski pression ti plisse ki li capave sipporté*, alors ki so lé kére trouve la paix dans so la foi *dans Allāh, li pa bizin éna aukène crainte*, mais banne dimoune ki, lé kére content, rénié *zot rélizion* —lor banne-là, éna colére Allāh; et pou banne-là, éna ène pinition terribe.

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ
أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْأِيمَانِ
وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا
فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٣٧﴾

108. Ça *li* *parski* banne-là finne préfère la vie ça lé monde-là ki *la vie* l'Aute lé monde-là, et *parski* Allāh pa guide pép ki mécréant.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ
الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ ۗ وَأَنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٣٨﴾

109. Ça banne-là ki Allāh finne mette scellé lor zot lé kére, lor zot zoreilles et lor zot li zié. Et ça banne-là ki insouciant.

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى
قُلُوبِهِمْ وَسَمَعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ ۗ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٣٩﴾

110. Sans aukène doute, ça banne-là ki pou perdant dans l'Aute lé monde.

لَا جَرَمَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ ۗ هُمُ
الْخٰسِرُونَ ﴿١٤٠﴾

111. Alors, en vérité, to Seignére — pou banne ki finne émigré après ki ti persékite zotte, et ki ensuite finne litté *bien-même pou la cause Allāh* et ki finne persévéré — certainement, après ça, to Seignére Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنَّا
بَعْدَ مَا قُتِلُوا أَنَّمْ جَاءَهُمْ
إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١١﴾

R 15 112. Zour cotte sak l'âme pou vini pou plaide pou li-même et cotte pou paye sak l'âme tout pou ça ki li finne faire et cotte pa pou traite banne-là avec inzistice.

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ
نَفْسِهَا وَتُوْفَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١٢﴾

113. Et Allāh donne l'exempe ène la ville ki ti pé zouir sékirité et la paix; dé tout côté so provision ti pé vinne là en abondance. Mais li ti nié banne favéres Allāh. Alors Allāh ti faire ça *banne habitants-là* goûte ène l'existence enveloppé are la famine et la frayére à cause ça ki banne-là ti éna l'habitide faire.

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ
أُمَّةً مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا
رَغَدًا مِّنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ
بِأَنْعَمِ اللَّهِ فَادَّانَاهُ اللَّهُ لِبَأْسِ
الْجُودِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ ﴿١١٣﴾

114. Et, en vérité, ène Mésazzer ti vinne cotte banne-là d'ente zotte-mêmes. Mais banne-là ti traite li dé mentére. Alors pinition-là ti attrape banne-là pendant ki zotte ti pé faire l'inzistice.

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْهُمْ
فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ
ظَالِمُونَ ﴿١١٤﴾

115. Alors manze dans ça ki permette et bon *sélon goût, la santé et circonstance* dans provision ki Allāh finne donne zotte et montré reconnaissance pou banne favéres Allāh si Li-Même Ki zotte adoré.

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَلًا طَيِّبَاتٍ
وَاشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنَّ كُفْرَكُمْ
لِأَيَّاهُ تُعْبَدُونَ ﴿١١٥﴾

116. Ça sélement ki pa permette pou zotte! Ça ki mort *par li-même* et di sang, et la viande coçon et tout *zanimaux* lor ki, finne invoque ène l'aute nom ki Allāh. Mais dimoune ki trouve li obligé *par nécessité* alors ki li péna l'envie *pou manze* ça et ki li pa dépasse banne limites, alors sirement Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ
وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهْلِيَ لِبَعِيرِ اللَّهِ
بِهِ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَوَلَا عَادٍ
فِي اللَّهِ عَفْوَورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٦﴾

117. A cause mensonze ki zot la langue prononcé, pa dire: «Ça li permette, ça li pa permette,» pou ki zotte fabrique mensonze conte Allāh. En vérité, banne ki fabrique mensonze conte Allāh ki pa réissi.

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ
الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ
لِتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ۗ إِنَّ
الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٧﴾

118. *Li* ène ti bénéfice. Et *ensuite* banne-là pou gagne ène pinition ki donne beaucoup doulére.

مَتَاعٌ قَلِيلٌ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٨﴾

119. Et auparavant, Nous ti interdire banne Zuifs tout céki Nous finne raconte toi. Nous pa ti faire banne-là aukène di tort, mais banne-là ti pé faire zotte-mêmes di tort.

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا
مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ ۖ وَمَا
ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿١١٩﴾

120. Alors, en vérité, to Seignére, pou banne qui faire le mal par ignorance et ki répenté après ça et ki corrize zotte — certainement après ça, to Seignére Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا
السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ
بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ
بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٠﴾

R 16 121. En vérité, Abraham ti ène nation dans li-même,⁵⁷ touzour obéissant à Allāh et tout lé temps incliné vers Li. Et li pa ti ène dans banne associatères;

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا
لِلَّهِ حَنِيفًا ۖ وَ لَمْ يَكُ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢١﴾

122. *Li* ti touzour reconnaissant pou Allāh So banne favéres. Allāh Li ti soisir li et Li ti guide li vers ène simé droite.

شَاكِرًا إِلَّا نِعْمَهُ ۖ وَاجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى
صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٢٢﴾

123. Et Nous ti donne li ène zoli part dans ça lé monde-là; et dans l'Aute lé monde, li pou certainement compté dans banne dimounes ziste.

وَأَتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَإِنَّا
فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٢٣﴾

124. Ensuite, Nous finne révélé toi ça : « Suive simé Abraham ki ti touzour

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ آيَاتِنَا

57. 'Abraham ti ène nation dans li-même' ça vé dire ki li ti éna sémence ék potentiél d'ène grand nation ki Allāh ti promet li.

incliné vers Allāh et li pa ti ène dans banne associatéres. »

125. Ti impose Sabbat lor banne ki ti tombe en désaccord lor li *le Prophète Abraham et lor so rélizion*,⁵⁸ et certainement, Zour Rézirection to Seignére pou zize ente banne-là concernant ça *banne-sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

126. Invite vers simé to Seignére avec sazesse et ène bon exhortation, et raisonne avec banne-là avec *argument* ça ki meillére. En vérité, to Seignére pli conné ki sanne-là ki finne égaré dépi So simé, et Li pli conné banne ki *bien* guidé.

127. Et si zotte *oulé* pini *banne oppresséres*, alors inflize *banne-là* ène pinition égal à di tort ki finne faire zotte; mais si zotte montré patience, alors certainement ça li meillére pou banne ki patient.

128. Et, ô *Prophète!* Endire avec patience; et, en vérité, to patience li *possibe* sélement avec *l'aide* Allāh. Et pa prend tracas pou banne-là et pa bizin to angossé à cause zot banne complots.

129. En vérité, Allāh Li avec banne dimounes droite et banne ki faire le bien.

مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٥﴾

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ ۗ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٦﴾

أُدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ ۚ وَالْمَوْعِظَةُ الْحَسَنَةُ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٧﴾

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ بِهِ ۚ وَلَئِنْ صَبَرْتُمْ لَهُوَ خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ ﴿١٢٨﴾

وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ ۗ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ فِي ضَيْقٍ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٩﴾

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿١٣٠﴾

58. Contexte-là li clair. Pé cause lor la foi inébranlabe Abraham dans l'inicité d'Allāh et so dévotion sincère pou Li (lire versets 121, 122). Donc ici pé faire référence à Abraham et banne désaccords ki banne Israélites éna ente zotte concernant so la foi et so conduite. La plipart d'ente zotte ti pé pratique idolâtrie dans banne formes différent et ti bien probabe ki pou zistifié zot pratique, zotte finne mette ça lor Abraham. Dans ça contexte-là, li paraîte ki Sabbat ti non sélement ène zour répos mais oussi ène zour dé pirification et dé répentance.

PARTIE 15

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. La pureté et la gloire pou Céli Ki ti améne So servitère are Li, la nuité, dépi la Mosquée Sacré ziska la Mosquée Eloigné ki Nous finne béni so alentour, pou ki Nous montré li impé Nou banne Signes. En vérité, Li-Même Li Bien-Tandé et Li Bien-Trouvé.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ
 الْأَقْصَا الَّذِي بَرَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ
 مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٢﴾

3. Et Nous ti donne Moïse Live-là, et Nous ti faire ça Live-là ène guidance pou banne Zenfants Israël, *Nous ti dire banne-là*: «Pa prend aukène protectère en déhors Moi,

وَأَتَيْنَا مُوسَى الْكُتُبَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى
 لِبَنِي إِسْرَائِيلَ آلَا تَتَّخِذُوا مِنْ دُونِي
 وَكَيْلًا ﴿٣﴾

4. «O déssendants banne ki Nous ti transporte *dans l'Arce* are Noé.» En Vérité, li ti ène servitère reconnaissant.

ذُرِّيَّةً مِّنْ حَمَلِنَا مَعَهُ نُورٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا
 شَكُورًا ﴿٤﴾

5. Et Nous ti communique clairement banne Zenfants Israël décret *ki ti* dans Live-là: «Certainement, dans dé l'occasions, zotte pou créé désorde dans pays-là et zotte pou montré ène grand l'arrogance.»

وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ
 لَتُفْسِدُنَّ فِي الْأَرْضِ مَرَّاتٍ وَيَتَغَلَّبَنَّ
 عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٥﴾

6. Alors, quand ti arrive l'hére pou accomplissement premier ça dé avertissements-là, Nous ti avoye conte zotte impé Nou banne servitères ki ti éna ène puissance terrible dans la guére, et banne-là ti pénète ziska dans l'intériére zot la cazés. Et li ti ène avertissement ki ti éna pou accompli.

فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ
 عِبَادًا لَّنَا أُولِي بَأْسٍ شَرِيدٍ فَجَاءَ سُوءُ
 خَلْقِ الْبَرِّارِ لِيَمُوتُوا مَوْتًا مَّفْعُوكًا ﴿٦﴾

7. Ensuite, Nous ti rédonne-zotte capacité pou vainc banne-là, et Nous ti aide zotte avec di biens et banne garçons. Et Nous ti faire-zotte pli nombré.

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكَرَّةَ عَلَيْهِمْ وَ
 أَمَدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَجَعَلْنَاكُمْ
 أَكْثَرًا قَيْدًا ﴿٧﴾

8. Si zotte faire le bien, zotte pé faire le bien-là pou zot prope l'âme, et si zotte faire le mal, li dans l'âme-là so dézavantaze. Et quand l'hére promesse dernier zours pou arrivé, pou ki zot banne *ennemis*-là dézonore zot visazes et pénète dans la Mosquée pareil couma banne-là ti pénète là-dans premier fois et pou ki zotte détruire complètement tout ça ki zotte-mêmes pou gagné par la force.

إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسُوءَ وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَخْتِيرًا ﴿٨﴾

9. Li possible ki zot Seignére faire-zotte miséricorde. Mais si zotte rétourne *couma avant*, Nous oussi Nous pou rétourné et Nous finne faire l'Enfer ène prison pou banne mécréants.

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُم بِهِ وَإِنْ عُثِرْتُمْ عَلَيْهِ لِيُذَكِّرَ الَّذِينَ لَكُمُ الْكَافِرِينَ فَاصْبِرُوا ﴿٩﴾

10. En vérité, ça Coran-là guide vers ça ki pli droite et li annonce bon nouvelle à banne croyants ki faire banne bon actions ki zotte pou gagne ène grand récompense ;

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّذِينَ هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَثِيرًا ﴿١٠﴾

11. Et pou ki li annonce à banne ki pa croire dans l'Aute lé monde, ki Nous finne prépare pou zotte ène pinition ki donne boucoup douleur.

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ أَغْتَابُوا لَهُمُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١١﴾

R 2 12. Et l'homme li sipplié pou le mal couma dire li pé sipplié pou le bien; et l'homme li bien pressé.

وَيَذُرُّ الْإِنْسَانُ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ عَجُولًا ﴿١٢﴾

13. Et Nous finne faire la nuit et li zour couma dé Signes, et Nous finne efface Signe la nuit Nous finne remplace li par li zour, et Nous finne faire Signe li zour rempli are la limière pou ki zotte capave serce banne grâces are zot Seignére, pou ki zotte conne nombre banne l'années et conne calkil *lé-temps*. Et Nous finne explique tout kit-soze par ène explication détaillé.

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتَيْنِ فَمَحْوُتَا آيَةِ اللَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا أَفْضَالَ مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابَ وَكُلُّ شَيْءٍ فَصَلْنَاهُ تَفْصِيلًا ﴿١٣﴾

14. Et dans li cou sak dimoune, Nous finne attace rézisse so banne actions, et

وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَبْعًا فِي عُنُقِهِ

Zour Rézirection, Nous pou faire sorti pou li ène live ki li pou trouve ouvert en grand.

15. «Lire to live. Azordi to prope l'âme li siffit pou faire to compte conte toi.»

16. Dimoune ki suive bon simé, li suive li sélement pou *le bien* so *prope* l'âme; et dimoune ki égare li-même, li égare li, conte *bénéfice* ça *l'âme*-là sélement. Et aukène portère fardeau pa pou saryé fardeau ène l'aute. Et zamais Nous pini avant ki Nous avoye ène Mèssazer.

17. Et quand Nous oulé détruire ène la ville, Nous laisse so banne dimounes ki vive dans l'aisance et dans l'abondance *azir couma zotte oulé*. Alors, banne-là commette, là-dans, tout kalités pécé ziska ki décision *pinition* ki tombe lor ça *la ville*-là li zistifié. Alors Nous détruire li are ène destruction complète.

18. Et comié banne zénérationes Nous finne détruire après Noé! Et to Seignére Li Siffit couma Connassére et Observatére banne péchés So banne servitéres.

19. Dimoune ki désire ça la vie ici-là, Nous faire vite pou li là-dans ça ki Nous oulé, *et* pou banne ki Nous oulé. Ensuite Nous finne réserve l'Enfer pou li; li pou brûlé là-dans, condamné, *et* rézété.

20. Et dimoune ki content l'Aute la vie-là et ki faire zeffort pou *gagne* ça couma bizin faire zeffort, et ki croyant — ça banne-là ki zot zefforts pou apprécié *par Allāh*.

21. Nous aide zotte tout, ça banne-là et l'aute banne-là, dépi banne cadeaux to Seignére. Et banne cadeaux to Seignére, zotte accessibe.

وَنُخْرِجُهُ لَكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَتْلُقُهُ
مُنشُورًا ۝۱۳

إِقْرَأْ كِتَابَكَ ۖ كَفَىٰ بِتَفْسِيكَ الْيَوْمَ
عَلَيْكَ حَسِيبًا ۝۱۵

مَنِ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ
ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ وَلَا تَزِرُ
وِازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ
حَتَّىٰ تَبْعَثَ رَسُولًا ۝۱۷

وَلِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا
مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا ۚ وَحَقَّ عَلَيْهَا
الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَا بِلَيْلٍ لَّيْلًا ۝۱۹

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ ۚ
وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادٍ خَافِيًا
بَصِيرًا ۝۱۸

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاقِبَةَ ۖ جَعَلْنَا لَهُ
فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا
لَهُ جَهَنَّمَ ۖ يَصْلُهَا مَذْمُومًا
مَذْحُورًا ۝۱۹

وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَوَّىٰ لَهَا سَعْيَهَا
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ
مَشْحُورًا ۝۲۰

كُلًّا نُمِدُّهُمُوهَا ۖ وَهُوَ لَآءٌ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ ۚ
وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ۝۲۱

22. Guetté couma Nous finne favorize éna parmi banne-là lor lé zautes dans ça la vie-là, et certainement l'Aute la vie-là pou pli grand dans niveaux rang et pli grand dans excellence.

أَنْظُرْ كَيْفَ فَصَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ
وَلَا أُخِرَهُ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا ﴿٣٢﴾

23. Pa installe ène l'aute divinité are Allāh, sinon to pou trouve toi tombe dans dézonére et l'abandon.

لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقْعُدَ
مَذْمُومًا مَّخْذُومًا ﴿٣٣﴾

R 3 24. Et to Seignére finne ordonné ki zotte pa adore aukène à parte Li et ki zotte montré la bonté pou zot papa-mama. Si ène dans ça dé-là, ou bien tout lé dé zoëne la vieillesse cotte toi, zamais pa dire banne-là ène parole ki montré dégoût, ni faire zotte aukène réproce, mais cause are zotte are banne paroles zentille.

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ
وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا ۚ إِنَّمَا يُبَلِّغَنَّ
عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَيْهِمَا فَلَا
تَقُلْ لَهُمَا آيُفٌ وَلَا تُنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا
قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٣٤﴾

25. Et are tendresse, baisse pou zotte to lé zaile himilité. Et dire : « Mo Seignére ! Faire zotte tout lé-dé miséricorde pareil couma zotte finne élevé moi dans *mo* l'enfance.»

وَأَعْفُضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ ۚ وَقُلْ
رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيْتَنِي صَغِيرًا ﴿٣٥﴾

26. Zot Seignére conne pli bien, ça ki dans zot l'esprit. Si zotte banne dimounes ziste, alors certainement *Allāh* Li Bien-Pardonnant pou banne ki tourne avec constance vers *Li*.

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ ۚ إِنَّ
تَكُونُوا صَالِحِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْآلِ وَالْبِيتِ
عَفْوَراً ﴿٣٦﴾

27. Et donne proce-parent ça ki doit li, et *donne oussi* dimounes pauve, et voyazére, mais pa gaspille d'ène façon extravagant.

وَأَبِئْ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ
السَّبِيلِ وَلَا تَبْذُرْ تَبْذُراً ۚ ﴿٣٧﴾

28. En vérité, banne gaspilléres, zotte *azir couma* frères are banne satans; et Satan li montré l'ingratitude pou so Seignére.

إِنَّ الْمُبْذُرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ ۚ
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُوراً ﴿٣٨﴾

29. Et si to éna pou éloigne toi are banne-là dans to réserce miséricorde dé to Seignére ki to espéré, *là-oussi* dire banne-là ène parole zentille.

وَلَمَّا تَخَرَّصْتَهُ عَنْهُمْ اْبْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ
رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا
مَّيْسُوراً ﴿٣٩﴾

30. Pa garde to la main attaché are to li cou *par l'avarice* ni étale li trop-même *par extravagance*; sinon to pou trouve toi accablé are blâme *ék regrets*.

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ
وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا
مَّحْسُورًا ﴿٣٠﴾

31. En vérité, to Seignére augmente *banne moyens* provision pou dimoune ki Li oulé et *parfois* Li diminié *li*. En vérité, Li conne bien So banne servitères et Li guette zotte bien.

إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا
بَصِيرًا ﴿٣١﴾

R4 32. Et pa tué zot zenfants à cause pére la misère. Nous Ki donne provision banne-là et zotte oussi. Certainement tué banne *zenfants*-là, li ène grand pécé.

وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ حَشِيَّةً لِامْلَاقٍ
تَخُنُ تَزْرُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنَّ قَتْلَهُمْ
كَانَ خَطَأً كَبِيرًا ﴿٣٢﴾

33. Et pa approche l'adiltère. En vérité, li ène soze obscène et *li* ène mauvais simé.

وَلَا تَقْرَبُوا الرِّزْيَ إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً
سَاءَ سَبِيلًا ﴿٣٣﴾

34. Et pa tué l'âme ki Allāh finne interdire *tué* sauf pou ène cause ziste. Et dimoune ki finne tué *par kikéne* inzistement, Nous finne donne certainement autorisation so héritier *pou dimanne représailles*; mais par rapport à meurtre-là, li pa bizin dépasse limites *fixé* *parski* certainement li pé aidé *par la loi*.

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا
بِالْحَقِّ وَأَمَن قَتْلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا
لِرَبِّهِ سُلْطَانًا فَلَا يُسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ
كَانَ مُنْصُورًا ﴿٣٤﴾

35. Et pa approche di biens orphélin sauf dans meillère manière, ziska ki li arrive so matirité. Et rempli *zot* l'engagement, *parski* certainement pou interroze *dimounes* lor *zot* l'engagement.

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ
أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا
بِالعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ﴿٣٥﴾

36. Et faire plein mizire quand zotte miziré, et pézé are ène balance zisse; ça li bien bon et so réziltat li meillère.

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كِلْتُمْ وَزَنُوا
بِالْمِيزَانِ أَلَمْ تَقِيمُوا ذَلِكَ خَيْرًا
أَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٦﴾

37. Et pa suive ça ki to pa éna connaissance lor là. En vérité, zoreille, li zié et lé kére, are tout-ça pou dimanne banne comptes.

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ
السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَٰئِكَ كَانَ
عِنْدَهُ مَسْئُولًا ﴿٣٧﴾

38. Et pa marce lor la terre are arrogance, parski certainement to pa pou capave fanne la terre, ni to pou capave arrive hautère banne montagnes.

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن
تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٨﴾

39. Tout ça, so mauvais li détestabe dans régard to Seignére.

كُلُّ ذَلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ
مَكْرُوهًا ﴿٣٩﴾

40. Ça faire partie sazesse ki to Seignére finne révélé toi. Et pa installe ène l'aute divinité are Allāh, sinon pou zette toi dans l'Enfer, condamné et rézété.

ذَلِكَ وَمِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ
الْحِكْمَةِ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ
فَتُخْلَفَ فِي جَهَنَّمَ مَلُومًا مَدْحُورًا ﴿٤٠﴾

41. Esse-ki zot Seignére finne soisir garcons pou-zotte et Li finne prend pou Li-Même banne ti filles parmi banne anzes? En vérité, zotte pé dire ène parole bien grave.

أَفَأَصْفُكُمْ رَبُّكُمُ بِالْبَنِينَ وَاتَّخَذَ مِنَ
الْمَلَائِكَةِ إِنَاثًا إِنَّكُمْ لَتَتَّقُونَ
قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٤١﴾

R 5 42. En vérité, dans ça Coran-là. Nous finne donne l'explication *banne versets* dans différent façons pou ki banne-là faire attention. Mais ça li nék augmente banne-là zot répignance.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ
لِيَذَّكَّرُوا وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٢﴾

43. Dire: «Si ti éna lé zaute divinités are Li couma banne-là pé dire, alors banne *idolâtes-là* ti ava sirement serce ène simé vers Céli Ki possède Trône-là.»

قُلْ لَوْ كَانَتْ مَعَهُ إِلَهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ
إِذًا لَا بَتَّغَوُا إِلَيَّ مِنَ الْعَرْشِ سَيْلًا ﴿٤٣﴾

44. Allāh Li Pur et Li Bien là-haut are ça ki banne-là prétanne.

سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُقُولُونَ عُلوًّا
كَبِيرًا ﴿٤٤﴾

45. Sept lé ciéls-là et la terre et banne ki là-dans célébré So gloire, et péna nanrien ki pa glorifié Li are So louanze, mais ô *banne dimounes!* zotte pa comprend ça banne-là zot façon glorifié. En vérité, Allāh Li Bien-Indilzent, Li Bien-Pardonnant.

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ
مَنْ فِيهِنَّ وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ
بِحَمْدِهِ وَلَكِن لَّا تَفْقَهُونَ
تَشْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٥﴾

46. Et quand to récite le Coran, Nous place ène voile invizibe ente toi et banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là;

وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ
وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
حِجَابًا مَّشْتُورًا ﴿٤٦﴾

47. Et Nous finne mette banne couvertires lor banne-là zot lé kére pou ki zotte pa comprend li, et *Nous finne mette* dans zot zoreilles ène direté. Et, quand dans le Coran, to faire mention to Seignère, Li Tout-Sél, banne-là zotte tourne lé dos are répiñance.

وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ وَلَوَّاعًا عَلَى آذَانِهِمْ نُفُورًا ﴿٤٧﴾

48. Nous conne pli bien, ça ki banne-là écouté quand zotte écoute toi, et quand zotte cause en sécret et quand banne inzistes dire: «Zotte nék pé suive ène dimoune ki finne ensorcéié.»

تَخُنُّ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَى إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَشْحُورًا ﴿٤٨﴾

49. Guetté couma banne-là donne toi banne comparaisons. Donc, banne-là zotte tellement égaré ki zotte pa capave trouve aukène simé.

أَنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٩﴾

50. Et banne-là dire: «Et quand nous pou vinne banne lé zos ék débris, esse-ki vramême nous pou réssissité dans ène nouveau création?»

وَقَالُوا إِذْ أَكُنَّا عِظًا مَا زُرُّنَا إِنَّا لَمَتَّبِعُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٥٠﴾

51. Dire: «Même si zotte vinne roces ou soi férraille,

قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥١﴾

52. «Ou soi ène tel création ki zotte pensé pli dir.» Ensuite banne-là pou dimandé: «Ki sanne-là ki pou faire nous révini?» Réponne: «Céli Ki ti créé-zotte prémier fois.» Alors banne-là pou sacouille zot la tête are toi et zotte pou dire: «Quand ça?» Réponne: «Li possibe ki li prés,

أَوْ خَلْقًا مِمَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ ۚ فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ فَسَيُنْخِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥٢﴾

53. «*Li pou zour* ki Li pou appelle zotte, alors zotte pou réponne Li are So louanze et zotte pou pensé ki zotte finne reste *dans lé monde* impé lé temps sélement.»

يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ ۗ وَتَنْظَنُونَ إِنْ لَيْسَ لَكُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٣﴾

R6 54. Et dire Mo banne servitères ki zotte bizin *toujour* dire ça ki meillère.

وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۗ

Certainement Satan sème la discorde parmi banne-là. En vérité, Satan li ène ennemi déclaré pou l'homme.

إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ ۖ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿٥٦﴾

55. Zot Seignére conne zotte pli bien ki tout. Si Li oulé, Li pou faire-zotte miséricorde; ou bien si Li oulé, Li pou pini zotte. Et Nous pa finne avoye toi couma ène gardien lor banne-là.

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ ۖ إِنَّ يَشَاءُ يَرْحَمَكُمُ أَوْ إِنَّ يَشَاءُ يُعَذِّبِكُمْ ۖ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٥﴾

56. Et to Seignére conne pli bien banne ki dans lé ciéls et lor la terre. Et en vérité, Nous finne faire éna d'ente banne Prophètes sirpasse lé zoutes dans excellence, et Nous finne donne David, Zabour.⁵⁹

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّنَ عَلَىٰ بَعْضٍ وَآتَيْنَا دَاوُدَ رِجۡوٰۙا ﴿٥٧﴾

57. Dire: «Appelle banne ki zotte imaziné *couma divinités* en dehors Allāh. Banne-là péna aukène pouvoir ni pou enlève, ni pou éloigne dé zotte kik malhére.

قُلْ اِدْعُوا الَّذِيۦنَ زَعَمْتُم مِّنْ دُوۡنِهٖ ۗ فَلَا يَمْلِكُوۡنَ كَشْفِ الضُّرِّ عَنۡكُمۡ وَلَا تَخۡوِيۡلًا ﴿٥٤﴾

58. Ça banne ki banne-là invoqué, *zotte-mêmes*, ente zotte, zotte serce moyen, ki sanne-là plisse ki l'aute, pou rapproce zotte are zot Seignére; et zotte espére So miséricorde et zotte pére So pinition. En vérité, pinition to Seignére li ène soze ki bizin rédouté.

أُولٰٓئِكَ الَّذِيۦنَ يَدْعُوۡنَ يَبْتَغُوۡنَ اِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيۡلَةَ اِلَيْهِمْ اَقْرَبَ وَيَزۡجُوۡنَ رَحۡمَتَهٗ ۗ وَ يَخٰفُوۡنَ عَذَابَهٗ ۗ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحۡذُوۡرًا ﴿٥٨﴾

59. Péna ène la ville ki Nous pa pou détruire avant Zour Rézirection ou bien ki Nous pa pou pini li are ène pinition dir. Ça finne écrire dans Live-là.

وَ اِنَّ مِّنْ قَرْيَةٍ اِلَّا نَحْنُ مُهۡلِكُوۡهَا قَبۡلَ يَوۡمِ الْاٰخِرَةِ اَوْ مُعَذِّبُوۡهَا عَذَابًا شَدِيۡدًا ۗ كَانَ ذٰلِكَ فِي الْكِتٰبِ مَسۡطُوۡرًا ﴿٥٩﴾

60. Et nanrien pa capave empêche-Nous avoye banne Signes excepté ki banne péps ancien ti prend ça pou mensonze. Et Nous ti donne Thamōūd samelle-là couma ène Signe bien clair,

وَمَا مَنَعَنَا اَنْ نُّرۡسِلَ بِالۡاٰيٰتِ اِلَّا اَنَّ كَذَّبَ بِهَا الَّذِيۦنَ اُوۡلُوۡا ۗ وَ اٰتَيْنَا ثَمُوۡدَ النَّاقَةَ مُبۡصِرًا ۗ فَظَلَمُوۡا بِهَا ۗ وَ

59. 'Zabour' vé dire *banne Ecritires* lor 'banne la peaux zanimaux'.

mais banne-là ti traite ça *samelle-là* inzistement. Et Nous pa avoye banne Signes sauf pou avertir.

مَا نُرْسِلْ بِآيَاتِنَا إِلَّا تَحْذِيرًا لِّمَنْ يَخَافُ ﴿٣٦﴾

61. Et *rappelle* quand Nous ti dire toi: «En vérité, to Seignère finne encerclé banne dimounes-là. Et Nous pa ti faire ça vision ki Nous ti montré toi-là mais couma ène l'épréve pou banne dimounes et *pareil pou* l'arbe maudit dans le Coran. Et Nous averti banne-là. Mais ça nék ti faire banne-là augmente zotte dans grand transgression.

وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ ۗ وَمَا جَعَلْنَا الرُّءُوسَ الَّتِي آرَأَيْتَكَ إِلَّا فِتْنَةً لِّلنَّاسِ وَ الشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ ۗ وَ نَحْوَهُمْ ۗ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا ﴿٣٧﴾

R 7 62. Et *rappelle* quand Nous ti dire banne anzes: «Soumette are Adam,» alors zotte *tout* ti soumette excepté Iblis. Li ti dire: «Esse-ki mo bizin soumette are kikène ki To finne créé are l'arzile?»

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَكِ اسْجُدْوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ ۗ قَالَ ءَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتُ طِينًا ﴿٣٨﴾

63. Li ti dire: «Esse-ki To finne pensé? *Esse-ki* ça *kalité dimoune-là* ki to donne préférence lor moi? Si To accorde-moi ène répit ziska Zour Rézirection; certainement mo pou améne sous mo contrôle tout so banne déssendants excepté ène ti nombre.»

قَالَ أَرَأَيْتَ لِهَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ أَحْرَمْتَنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَأَخْتَنِكَنَّ دُرِّيَّةً إِلَّا قَلِيلًا ﴿٣٩﴾

64. *Allāh* ti dire: «Sorti dépi-là! Et banne ki pou suivre toi d'ente banne-là; certainement l'Enfer pou zot récompense — ène récompense complet.

قَالَ أَذْهَبَ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاءُكُمْ جَزَاءً مَّوْفُورًا ﴿٤٠﴾

65. «Et séduire, are to la voix, banne ki to capave d'ente banne-là; et avoye conte banne-là to cavalerie et to banne soldats-à-pied, et associé-toi are banne-là dans di biens et zenfants, et faire banne-là banne promesses.» Et, nék tromperie ki Satan promesse banne-là.

وَاسْتَفْرَزَ مَنْ اسْتَطَاعَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ ۚ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمُ بِخَيْلِكَ وَ رَجْلِكَ وَ شَارِكُهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعَدَّهُمْ ۗ مَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٤١﴾

66. En vérité, Mo banne servitères, to péna aukène pouvoir lor banne-là. Et to Seignère Li Siffit couma Protectéte.

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ ۗ وَ كَفَىٰ بِرَبِّكَ وَحِيدًا ﴿٤٢﴾

67. Zot Seignère, Li-Même Ki faire banne navires vogué lor la mer pou zotte pou ki zotte serce So banne bienfaits. En vérité, Li Bien-Miséricordié pou zotte.

رَبُّكُمْ الَّذِي يُزِيحُ لَكُمْ الْفَلَكَ فِي
الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ
بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٧٤﴾

68. Et quand *kik* malhére arrive zotte dans la mer, banne ki zotte invoqué, excepté Li, pou perdi pou zotte. Mais quand Li rétourne zotte à terre sain et sauf, zotte tourne lé dos et l'homme li bien ingrat.

وَلَا إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ
تَدْعُونَ إِلَّا رِجَاءَ جَهَنَّمَ فَلَمَّا نَجَّكُمْ إِلَى
الْبَرِّ آخَرَضْتُمْ، وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٧٥﴾

69. Esse-ki zotte senti zotte en sékirité are l'idée ki Li pa pou faire terrain ki lor la pente *glissé, saryé* et englouti zotte ou soi ki Li pa pou avoye lor zotte ène violent tempête di sabe; et alors zotte pa pou trouve aukène protectére pou zotte?

أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يَخْسِفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ
يُزِيلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ
وَكِيلًا ﴿٧٦﴾

70. Ou bien, esse-ki zotte senti zotte en sékirité are l'idée ki Li pa pou rétourne zotte ène dézième fois là-bas dans la mer et ki Li pa pou avoye lor zotte ène di vent tempête, et ki Li pa pou noye zotte à cause zot péna la foi? Alors zotte pa pou trouve pou zotte, là-dans, aukène protectére conte Nous.

أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِينِدَكُمْ فِيهِ تَارَةً أُخْرَى
فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ الرِّيحِ
فَيَغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا
لَكُمْ عَلَيْهِ تَابِعًا ﴿٧٧﴾

71. Et, en vérité, Nous ti honore banne zenfants Adam et Nous ti transporte banne-là lor la terre et la mer, et Nous ti approvisionne banne-là are banne bon kit-sozes, et Nous ti donne-zotte sipériorité lor boucoup d'ente banne ki Nous finne créé.

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي
الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا
تَفْضِيلًا ﴿٧٨﴾

R8 72. *Rappelle* zour quand Nous pou convoque sak pép are so séf. Alors dimoune ki pou récévoir so live dans so la main droite — banne-là, zotte pou lire zot live; et pa pou faire zotte aukène di tort même-pa ène brin dans fente la grain tamme.

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنثَىٰ بِمَا مِمْهَجَ
فَمَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَأُولَٰئِكَ
يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٩﴾

73. Mais dimoune ki avégue dans ça lé monde-là, li pou avégue dans l'Aute lé monde-là et *li pou* encore pli égaré are *bon* simé.

وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ
أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٣﴾

74. Et, en vérité, banne-là ti presque occasionne toi banne tourments *bien dir* concernant ça ki Nous finne révèle toi, pou ki to invente conte Nous l'aute kit-soze ki ça, et alors sirement banne-là ti pou prend toi pou camarade.

وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي
أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَةً ۚ
وَإِذَا لَا تَأْتِيكَ خَبْرًا ﴿٤٤﴾

75. Et si Nous pa ti faire toi ferme, to ti pou capave incline ène tiguittte vers banne-là.

وَلَوْ لَا أَنْ تَبْتَئِنَّا لَقَدْ كِدْتُمْ تَرَكَنَ
إِلَيْهِمْ شَيْئًا قَلِيلًا ﴿٤٥﴾

76. Alors, Nous ti pou faire toi goûte dans ça la vie-là ène double pinition et dans la mort oussi ène double pinition, alors to pa ti pou trouve pou to-même aukène aide conte Nous.

إِذَا كَادَ قَتْلُكَ ضَعْفَ الْحَيَاةِ وَضَعْفَ
الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْهَا نَصِيرًا ﴿٤٦﴾

77. Et, en vérité, banne-là pé presque déstabilize toi dans pays pou ki zotte expilsé toi dépi là-dans. Mais dans ça cas-là, banne-là *zotte-mêmes* pa ti pou resté après toi, sauf pou impé lé temps.

وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفْرِزُونَكَ مِنَ الْأَرْضِ
لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذَا لَا يَلْبِثُونَ
خَلْقَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٧﴾

78. Ça li Nous façon *azir* are Nou banne Mésazers ki Nous ti avoyé avant toi; et to pa pou trouve aukène sanzement dans Nou façon *azir*.

سُنَّةً مَن قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَ
لَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٤٨﴾

R 9 79. Observe la Prière quand soleil pé pâli et pé décliné ziska l'obskirité la nuite; et récitation *le Coran* à l'aube. En vérité, récitation *le Coran* à l'aube li spécialement acceptable *cotte Allāh*.

اقْرَأِ الصَّلَاةَ لِذُلُومِ الشَّمْسِ إِلَىٰ عَسَىٰ
الَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ ۚ إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ
كَانَ مَشْهُودًا ﴿٤٩﴾

80. Et, dans ène partie la nuite, faire la Prière Tahadjdoud are l'aide ça *Coran* là. Li, pou toi, en plisse ça ki obligatoire. Li possible ki to Seignére pou élève toi dans ène rang ki mérite louanze.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ بِمِثْقَلِ ذَرَّةٍ لَّكَ
عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا
مَّحْمُودًا ﴿٥٠﴾

81. Et dire: «Mo Seignère! Faire mo l'entrée ène l'entrée rempli are vérité, et faire mo sortie ène sortie rempli are vérité,. Et accorde-moi dé To part ène assistant puissant.»

وَقُلْ رَبِّ آذِخْنِي مَدْخَلَ صِدْقِي وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقِي وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيرًا ﴿٨١﴾

82. Et proclame: «La vérité finne vini, et mensonze finne disparaîte. Certainement mensonze li appelé pou disparaîte.»

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَرَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ رَهُوقًا ﴿٨٢﴾

83. Et Nous révèle dans le Coran ça ki ène guérison et ène miséricorde pou banne croyants; mais li nék augmente la perte banne inzistes.

وَنُزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ۗ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٣﴾

84. Et quand Nous accorde l'homme banne favéres, li tourne lé dos et li réplié lor li-même li éloigne li; et quand le mal arrive li, li désespéré boucoup.

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَأْبِحٰنِيهِ ۗ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَكُوفًا ﴿٨٤﴾

85. Dire: «Sakène azir façon ki li oulé. Et zot Seignère Li conne bien ki sanne-là ki pli *bien* guidé concernant *bon* simé-là.»

قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِ ۗ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىٰ سَبِيلًا ﴿٨٥﴾

R 10 86. Et banne-là pose toi question lor l'âme. Dire: «L'âme li vinne dépi commanement mo Seignère. Et finne donne-zotte nék impé connaissance *lor là*.»

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ ۗ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٦﴾

87. Et si Nous oulé, Nous capave certainement enlève ça ki Nous finne révèle toi, alors to pa pou trouve pou toi aukène protectére conte Nous pou ça,

وَلَكِنْ هِنَّا لَنَنذِرُكَ بِالنَّارِ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْكَ نُمًّا لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨٧﴾

88. Excepté *par* miséricorde dé la part to Seignère. En vérité, So grâce lor toi li grand.

إِلَّا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ ۗ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَافٍ ۖ ﴿٨٨﴾

89. Dire: «Si banne dimounes et banne djinns zoègne ensamme pou produire ça Coran-là so semblabe, banne-là pa pou capave produire so semblabe, même si ente zotte, ène aide l'aute.»

قُلْ لَّيِّنَ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَٰذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٩﴾

90. Et, en vérité, dans ça Coran-là, Nous finne donne dans pliziére façons toute sorte l'exempes pou banne dimounes, mais la plipart banne dimounes réfize tout, sauf mécréance.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ
مِنْ كُلِّ مَعْلَمٍ لِّفَاتِي أَكْثَرُ النَّاسِ
إِلَّا كُفُورًا ﴿١٠﴾

91. Et banne-là dire: «Zamais nous pou croire dans toi ziska ki to faire sorti pou nous ène la source dépi dans la terre;

وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّى تَفْجُرَ
لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ﴿١١﴾

92. «Ou bien ki to gagne ène zardin pieds tammes, et pieds raisins et ki damilié ça to faire banne la rivières sorti en abondance;

أَوْ تَكُونُ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ تَجْوِيلٍ وَعَنْبٍ
فَتُفَجِّرُ الْأَنْهَارَ خِلَافَهَا تَفْجِيرًا ﴿١٢﴾

93. «Ou bien, couma to finne préttanne, to faire lé ciél tombe lor nous en morceaux, ou bien ki to amène divant-nous Allāh et banne anzes;

أَوْ تُسْقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمَتِ عَلَيْنَا
كِسْفًا أَوْ تَأْتِي بِلِلِّهِ وَالْمَلَكِ كَا
قَبِيلًا ﴿١٣﴾

94. «Ou bien ki to éna ène la caze en l'or, ou bien ki to monte dans lé ciél; et nous pa pou croire to l'ascension ziska ki to faire déssanne lor nous ène live ki nous capave lire.» Réponne: «Mo Seignère Li Pur! Mo nék ène être himain ki finne avoyé couma Mésaszer.»

أَوْ يَكُونُ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ زُخْرِفٍ
أَوْ تَرْتَفِ فِي السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ
لِرُقِيِّكَ حَتَّى تُنَزَّلَ عَلَيْنَا مَثَلًا
تَفَرُّوهُ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ كُنْتُ
إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿١٤﴾

R 11 95. Et nanrien pa empêche banne dimounes croire, quand guidance-là finne vinne cotte zotte, sauf ki zotte dire: «Esse-ki Allāh finne avoye ène himain couma Mésaszer?»

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمْ
هُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ
بَشَرًا رَسُولًا ﴿١٥﴾

96. Dire: «Si ti éna lor la terre banne anzes ki pé marcé en paix et en tranquillité, certainement Nous ti pou avoye-zotte ène anze couma Mésaszer dépi dans lé ciél.»

قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ
يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ
السَّمَاءِ مَلَكًا رَسُولًا ﴿١٦﴾

97. Dire: «Allāh Li Siffit couma Témoins ente moi et zotte; en vérité, Allāh conne bien So banne servitères et Li guette zotte bien.»

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ
إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

98. Et banne dimounes ki Allāh guidé, zotte-mêmes ki bien guidé, et banne dimounes ki Allāh zize égaré, to pa pou trouve aukène aide pou banne-là en déhors Li. Et Zour Rézirection, Nous pou rassemblé zotte lor zot visaze, *zotte pou* avégues, miéts et sourdes. Zot place cotte pou resté pou l'Enfer. Sak fois ki li pou affaibli, Nous pou augmente pou-zotte la flamme-là.

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ ۖ وَمَنْ يُضِلِّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ ۗ
وَ تَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْعِقَامَةِ عَلَىٰ
وَجْوهِهِمْ عُمْيًا ۖ وَ بِكُمْ ۗ وَ صُمًّا ۗ
مَا أَوْهَمُ جَهَنَّمَ ۗ كُلَّمَا خَبَثَ زِدْنَاهُمْ
سَعِيرًا ﴿٨٨﴾

الْقَوْمِ

99. Ça *li* banne-là zot récompense, parski banne-là ti nié Nou banne Signes et zotte ti dire: «Ki ça ça! Quand nous vinne banne lé zos ék débris, esse-ki vraitême Nous pou réssissité dans ène nouveau création?»

ذٰلِكَ جَزَاؤُهُمْ بِاٰتِهِمْ كَفَرُوْا
بِاٰتِنَا ۗ وَقَالُوْا ۗ اِذَا كُنَّا عِظَامًا ۗ
رُقَاتًا ۗ اِنَّا لَمَبْعُوْثُوْنَ خَلْقًا
جَدِيْدًا ﴿٨٩﴾

100. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki Ça Allāh Ki finne créé banne lé ciéls et la terre, Li capave créé banne-là zot pareils? Li finne fixé pou banne-là ène terme; péna doute là-dans. Mais banne inzistes réfize *tout* excepté mécréance.

اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِيْ خَلَقَ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ قَادِرٌ عَلٰٓى اَنْ
يَّخْلُقَ مِثْلَهُمْ ۗ وَجَعَلَ لَهُمْ اَجَلًا
لَّا رَيْبَ فِيْهِ ۗ فَاَبٰى الظّٰلِمُوْنَ اِلَّا
كُفُوْرًا ﴿٩٠﴾

101. Dire: «Même si zotte ti posséde banne trésors miséricorde mo Seignère, là-oussi certainement zotte ti pou réténir ça à cause pére pou dépensé, et l'homme li laré.»

قُلْ لَوْ اَنْتُمْ تَمْلِكُوْنَ خَزَآئِنَ رَحْمَةِ
رَبِّيْ اِذَا لَمْ تَمْسِكْتُمْ خَشِيْعَةَ الْاِلٰهِنَاقِ
وَكَانَ الْاِلٰهَ نَسًا ۗ قَتُوْرًا ﴿٩١﴾

R 12

102. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse néf Signes clair. Dimanne banne Zenfants Israél. Quand li ti vinne cotte banne-là, Pharaon ti dire li: «O Moïse! Certainement mo pensé ki to ène dimoune ensorcéle.»

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسٰى تِسْعَ اٰيٰتٍ
بَيِّنٰتٍ فَمَسَعَلْ بِنِيْ اِسْرَآءِيْلَ اِذْ
جَآءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ اِنِّيْ لَاطْنُكَ
يٰمُوسٰى مَسْحُوْرًا ﴿٩٢﴾

103. Li ti réponne : « To conne bien *ki* personne pa finne avoye ça *banne Signes-là* excepté Seignère banne lé ciéls et la terre, couma préves pou ouvert *zot* li zié ; et, en vérité, ô

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَمَا اَنْزَلَ هٰؤُلَاءِ اِنَّا
رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ بِصَآئِرٍ ۗ وَارِئِ

Pharaon ! Mo pensé ki to ène dimoune ki finne fini détruire. »

لَا ظَنُّكَ يَفِزَعُونَ مَثْبُورًا ﴿٣٣﴾

104. Alors *Pharaon* ti déterminé pou expilsé banne-là dépi dans pays-là, mais Nous ti noye li et oussi banne ki ti are li, zotte tout ensamme.

فَأَرَادَ أَنْ يَنْتَقِزَهُمْ مِنَ الْأَرْضِ
فَاعْرَفْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ جَمِيعًا ﴿٣٤﴾

105. Et après li, Nous ti dire banne Zenfants Israël : « Habite dans la terre *ki finne promette-là* ; et quand arrive *l'hé* promesse banne Dernier Zours, Nous pou améne zotte tout ensamme *encore ène fois*. »

وَقُلْنَا مَنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ
اسْكُنُوا الْأَرْضَ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ
جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ﴿٣٥﴾

106. Et Nous finne faire ça *Coran-là* déssanne are la vérité, et are la vérité ki li finne déssanne. Et Nous finne avoye toi nék couma Portére bon nouvelle et couma Avertisseuré.

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَّلَهُ وَمَا
أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٣٦﴾

107. Et Nous finne divise le *Coran* en banne parties pou ki to capave lire li are banne dimounes par intervalles, et Nous finne faire li déssanne morceau par morceau.

وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ
عَلَى مَكْتَبٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا ﴿٣٧﴾

108. Dire : « Zotte croire là-dans ou bien zotte pa croire ; en vérité, banne ki finne récévoir connaissance avant ça, quand récite zotte ça *Coran-là*, banne-là tombe prosterné lor *zot* visazes.

قُلْ آمَنُوا بِهِ أُولَئِكَ يُسْمِعُونَ الَّذِينَ
أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُثْلِ
عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿٣٨﴾

109. « Et banne-là dire : « Nou Seignére Li Pur ! En vérité, promesse nou Seignére pa pou manqué pou accomplir. »

وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ وَعْدُ
رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿٣٩﴾

110. Banne-là tombe lor *zot* visazes, zotte ploré, et ça li augmente zot himilité⁶⁰.

وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَ
يَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ﴿٤٠﴾

60 Ça montré l'état l'esprit ène mizilman quand li prosterne-li. Li réalise so banne faiblesses et grandére Allah. Le St Prophète^(s.a.w) ti pé faire prosternation après ki li ti récite banne versets semblabe.

111. Dire: «Invoque Allāh ou soi invoque ar-Rahmān, Céli Ki montré So grâce, sans limites. Par n'importe ki nom ki zotte adresse zot la prière *are Li*; pou Li, tout banne pli zoli noms⁶¹.» Et pa prononce to la prière ni are la voix haute, ni are la voix *trop* bas, mais serce ène simé ente lé dé.

قُلِ اذْعُوا اللَّهَ اَوْ اذْعُوا الرَّحْمٰنَ ؕ
 اَيُّمَا تَدْعُوْا فَلَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى ۚ
 وَلَا تَجْهَرُوْا بِصَلٰتِكُمْ وَلَا تَخَافُوْا سَهْمًا
 وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيْلًا ۝۱۱

112. Et dire: «Tout louanze pou Allāh Ki pa finne prend ène garçon pou Li et Li péna aukène associé dans So royaume, et Li pa bizin personne pou donne *Li* aide à cause kik faiblesse *dans Li*.» Et proclame So grandère bien-même.

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ
 وَلَدًا وَّلَمْ يَكُنْ لَهٗ شَرِيْكٌ فِى الْمُلْكِ
 وَّلَمْ يَكُنْ لَهٗ وَّلِيٌّ مِّنَ الدُّنْيَا وَكَثِيْرُهٗ
 تَكْوِيْنًا ۝۱۲

---

61 Allah éna banne attribits innombrabe et dans nou la prière, nous bizin invoque ça attribit Allah ki éna rapport are nou réquête.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Tout louanze pou Allāh Ki finne faire déssanne le Live lor So servitère et Li pa finne faire nanrien travers ni là-dans ni dans li *le Prophète*,⁶²

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ۝۲

3. *Li finne faire li ène gardien pou ki li donne avertissement ène pinition sévère dé So part et pou ki li donne bon nouvelle à banne croyants ki faire banne bon actions, ki pou zotte pou éna ène zoli récompense,*

قَبِيْمًا لِيُنْذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِمَّنْ لَدُنْهُ وَيُبَشِّرَ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ۝۳

4. Cotte zotte pou resté tout lé temps;

مَا كُنْتُمْ فِيهِ أَبَدًا ۝۴

5. Et *pou ki li averti banne ki dire: «Allāh finne prend ène garçon pou Li.»*

وَيُنْذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۝۵

6. Banne-là péna aukène connaissance lor là et ni zot banne papa grand-papas. Li ène parole bien grave ki sorti dé zot la bouce. Banne-là nék pé dire ène mensonge.

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ ۖ إِنَّ يَقُولُونَ إِذًا كَذِبًا ۝۶

7. *Pou convainc banne-là, li possible ki to pé tué to-même avec doulére derriére zotte avec to Méssaze, même si zotte pa croire dans ça Parole-là.*

فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ مُتَّفِسٌ عَلَىٰ آثَارِهِمْ إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهَذِهِ الْحَدِيثِ آسَفًا ۝۷

8. En vérité, Nous finne faire tout ça ki lor la terre couma ène ornement pou ça *la terre-là*, pou ki Nous testé banne-là et guetté ki sanne-là d'ente banne-là ki meillère dans *zot* conduite.

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَهَا ۖ لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۝۸

62. Pronom 'hōū' dans 'lahōū', li pou lé servitère d'Allāh et oussi pou lé Live. Nous finne suivre ça ki verset-là oulé faire comprendre.

9. Et en vérité, Nous pou faire tout ça ki lor là *vinne* ène sol aride.

وَأِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ﴿١١﴾

10. Esse-ki to pensé ki banne dimounes la Caverne et l'Inscription-là, zotte ti ène merveille parmi Nou banne Signes?

أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيِّوٓا كَانُوا مِن آيَاتِنَا عَجَبًا ﴿١٢﴾

11. Quand banne zéne zens ti prend réfize dans la Caverne, banne-là ti dire: «Nou Seignére! Accorde-nous miséricorde dé To part et guide-nous dans nou zaffaire.»

إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا آتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ﴿١٣﴾

12. Alors, Nous ti empêche banne-là tandé, dans Caverne-là, *banne nouvelles dehors* pendant kik l'années.

فَضَرَبْنَا عَلَىٰ آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ سِنِينَ عَدَدًا ﴿١٤﴾

13. Ensuite, Nous ti faire zotte sorti *dépi dans ça l'état-là* pou ki Nous conné ki sanne-là dans ça dé partis-là ki conne compte pli bien lé temps ki zotte ti resté là-dans.

ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَىٰ لِمَا لِيَتْوَا أُمَّدًا ﴿١٥﴾

R 2 14. Nous pou raconte toi banne-là zot vrai récit. En vérité, banne-là ti banne zénes ki ti croire dans zot Seignére, et Nous ti faire-zotte progressé dans guidance.

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ ۗ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ آمَنُوا بِرَبِّهِمْ وَرَدُّنَاهُمْ هُدًى ﴿١٦﴾

15. Et Nous ti fortifié zot lé kéré quand zotte ti diboute pou dire: «Nou Seignére, Li Seignére banne lé ciéls et la terre. Zamais nous pou invoque kik divinité en dehors Li, *si nous faire ça* certainement nous pé prononce ène parole démeziré.

وَرَبَطْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ لَن نَّدْعُوهُ مِن دُونِهِ ۗ إِلٰهًا لَّقَدْ قُلْنَا إِذًا شَطَطًا ﴿١٧﴾

16. «Ça banne-là, nou banne dimounes ça, zotte finne prend pou zot *adoration* banne divinités en dehors Li. Bé ki faire zotte pa améne ène l'autorité clair concernant ça banne *divinités-là*? Et ki sanne-là ki commette ène pli grand

هُؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ آلِهَةً ۗ لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم بِسُلْطٰنٍ بَيِّنٍ ۗ فَمَن أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَىٰ

inzistice ki dimoune ki invente ène mensonze concernant Allāh?

اللَّهُ كَذِبًا ﴿١٧﴾

17. «Et quand zotte finne sépare zotte are banne-là et are ça ki banne-là adoré en déhors Allāh, alors serce réfize dans Caverne-là; zot Seignère pou répanne lor zotte So miséricorde et pou ranne zot zaffaire facile pou zotte.»

وَلَا إِذْ اُخْتِرْتُمْ لَهُم مَّا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ الْكٰفِرَاتُ يَنْشُرُكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَهَيِّئُ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ مَرْفَقًا ﴿١٤﴾

18. Et to ti pou capave trouve soleil l'hére li lévé, li ti éloigne li are zot Caverne lor côté droite, et l'hére li coucé, li ti déplace li en travers divant banne-là, lor côté gauche, et banne-là zotte ti dans ène partie ki éna bien l'espace, dans ça Caverne-là. Ça li parmi banne Signes Allāh. Dimoune ki Allāh guidé, li bien guidé; mais dimoune ki Li zize égaré, to pa pou trouve pou-li ène camarade ki pou guide li.

وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَوَارًا عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقَرَّبُ لَهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِنْهُ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لِيَهْدِيَ اللَّهُ لِقَوْمٍ لَهُمْ هُدًى وَنَاصِرَةٌ مِّنْ أَمْرِهِمْ إِنَّ اللَّهَ لَذِي فَضْلٍ وَكَرَمٍ ﴿١٥﴾

R 3 19. To pou capave croire banne-là éveillé, alors ki zotte pé dormi et Nous tourne tourne banne-là côté droite et côté gauche, et zot li chien pé allonze so dé la patte-divant lor seuil l'entrée-là. Si to ti capave zette ène regard lor banne-là, sirement to ti pou tourne lé dos are zotte to ti pou sauvé et certainement to ti pou rempli ék frayère et ék émerveillement are banne-là.

وَيَحْسَبُهُمْ آيَةً ظَنًّا وَهُمْ رُقُودٌ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ نَفَلِهِمْ ذَاتَ الْيَمِينِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَالْحَبْلُ عَلَيْهِمْ مَبْسُوطٌ ذَرَأْتُهُم بَالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَدَلَّيْتَ مِنْهُمْ رُجْعًا ﴿١٦﴾

20. Et coumme ça-même Nous ti faire banne-là sorti dé zot l'état pou ki zotte interroze zot camarades ente zotte. Ène dans banne-là ti dire : « Comié lé temps zotte finne resté dans ça l'état-là ? » Banne-là ti réponne : « Nous finne resté dans ça l'état-là pendant ène la journée ou bien ène partie ène la journée. » Banne lé zoutes-là ti dire : « Zot Seignère conne pli bien ça lé temps ki zotte ti resté-là. Astère, avoye ène

وَكَذٰلِكَ بَعَثْنَاهُمْ لِيَتَسَاءَلُوْا بَيْنَهُمْ قَالِ قَائِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوْا لَبِثْنَا يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوْا رَبُّكُمْ اَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَاقْبَعْتُوْا اَحَدَكُمْ بِوَرِكِكُمْ هٰذِهِ اِلَى الْمَدِيْنَةِ

kikène dans zotte en ville avec ça banne pièces l'arzent ki zotte éna-là, et ki li guetté qui manzé pli pur et ki li apporte-zotte provision dépi dans ça. Et faudré ki li montré li poli, mais li pa bizin renseigne personne lor zotte ;

فَلْيَنْظُرْ آيَاتَهَا أَزْكَىٰ طَعْمًا فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا ﴿٣٠﴾

21. « Parski, en vérité, si banne-là triomphé lor zotte, banne-là pou lapide zotte, ou soi banne-là pou faire zotte rétourne dans banne-là zot rélizion, alors zamais zotte pou réissi. »

إِنَّهُمْ لَأَنْ يَّظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُجِيدُوكُمْ فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ تُفْلِحُوا إِذًا أَبَدًا ﴿٣١﴾

22. Et coumme ça-même Nous finne faire *banne dimounes* au courant ça banne-là pou ki zotte conné ki promesse Allâh li vrai et ki concernant l'hé-re-là péna aukène doute lor là. *Et rappelle lé temps* quand banne dimounes ti dispité ente zotte lor banne-là, et éna ti dire : « Construire ène l'édifice lor zotte. »⁶³ Banne-là zot Seignére conne zotte pli bien. Banne ki ti gagné dans zot décision ti dire : « Certainement nous pou contruire ène place d'adoration lor zotte. »

وَكَذَلِكَ أَعْمَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ يَتَنَزَّلُ عُنُقُهُمْ بِئْسَ أَمْرُهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا عَلَيْهِم بُنْيَانًا يَا رَبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ غَلَبُوا عَلَىٰ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم مَّسْجِدًا ﴿٣٢﴾

23. *Éna parmi* banne-là pou dire : « Zotte ti trois, quatrième-là ti zot li chien. » Banne *lé zoutes-là* pou essaye déviné et pou dire : « Zotte ti cinq, sizième-là ti zot li chien. » *Encore lé zoutes parmi* banne-là pou dire : « Zotte ti sept, huitième-là ti zot li chien. » Dire : « Mo Seignére conne pli bien zot nombre réel. Sélement impè *dimounes* éna connaissance lor zotte. Donc pas diskité concernant banne-là sauf ène diskission ki d'après l'apparence et pa serce renseignement concernant zotte are personne parmi banne-là.

سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًا بِالْغَيْبِ ۗ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ كَلْبُهُمْ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ بِعَدَّتِهِمْ مَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ تَدَفَّلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَاءً ظَاهِرًا وَلَا تَشْتَمْتُمْ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٣٣﴾

63. 'Construire ène édifice lor zotte' vé dire : 'construire ène monument commémoratif lor l'emplacement zot caverne'.

R 4 24. Et zamais pa dire pou ène kit-soze : « Certainement mo pou faire ça demain, »

وَلَا تَقُولَنَّ لِشَيْءٍ إِنِّي فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا ﴿٢٤﴾

25. A moins ki Allāh oulé. Et mazine to Seignére quand to oublié ène kit-soze, et dire : « Li pa loin ki mo Seignére pou guide moi vers ça ki encore pli prés are bon simé ki sanne-là. »

إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ زَوَادُكُمْ رَبِّكَ إِذَا تَسَيَّتَ وَقُلْ عَسَىٰ أَنْ يَهْدِيَنِّي رَبِّي لَأَقْرَبُ مِنَ هَٰذَا رَشْدًا ﴿٢٥﴾

26. Et banne-là ti reste trois cent bananés dans zot Caverne, et zotte ti azoute néf encore.

وَلَيْسُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ وَازْدَادُوا تِسْعًا ﴿٢٦﴾

27. Dire : « Allāh conne pli bien comié lé temps banne-là ti resté là-dans. » L'invizibe dans banne lé ciéls et la terre li pou Li. Vraimême Li trouve bien! Vraimême Li tanne bien! Péna pou banne-là aukène camarade à parte Li, et Li pa permette personne éna ène part dans So l'autorité.

قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَيْسُوا لَهُ غَيْبِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَأُبْصِرُ بِهِ وَأَسْمِعُ مَا لَمْ يَكُن لَكُم مِّنْ دُونِهِ مِنَ شَيْءٍ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا ﴿٢٧﴾

28. Et récite ça ki finne révéle toi dans Live to Seignére. Personne pa capave sanze So banne paroles, et to pa pou trouve aukène réfize en déhors Li.

وَأَثَلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ ۚ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ تَنَزَّلَ مِنْ دُونِهِ مَلَكًا ﴿٢٨﴾

29. Et montré patience to-même dans compagnie banne ki invoque zot Seignére matin et soir dans réserce So plaisir et pa détace to regard are banne-là pou serce l'ornement la vie ça lé monde-là ; et pa obéir dimoune ki Nous finne ranne so lé kére indifférent are mazine Nous et ki suive so banne mauvais désirs et ki so cas dépasse tout limites.

وَأَضِلُّ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْعَدْوَىٰ وَالْعَشْوَىٰ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ وَلَا تَعْدُ عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَن ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ هَوَاهُ وَكَانَ أَمْرًا فُرطًا ﴿٢٩﴾

30. Et dire : « Li la vérité dé la part zot Seignére ; et dimoune ki oulé, li libe pou croire, dimoune ki oulé, li libe pou pa croire. » En vérité, Nous finne prépare pou banne inzistes ène di Fé, so banne mirailles pou entoure

وَقُلِ الْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ شَاءَ فَلْيُكْفُرْ ۗ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا ۗ أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا وَإِنْ يَسْتَعِثُّوا يُعَاثُوا

banne-là. Et si banne-là dimanne dilo, pou donne zotte boire ène dilo couma di ploëb ki finne fonde, li pou brile zot visazes. Ça brévaze-là, couma li bien mauvais ! Et l'endroit répos-là couma li détestabe!

31. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions — certainement, Nous pa pou laisse perdi récompense banne ki faire bon travail.

32. Ça banne-là ki pou gagne banne Zardins l'Éternité, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Pou orne zotte là-dans are banne bracelets en l'or et zotte pou porte banne vêtements vert en la soie fin et vêtements brocard, et là-dans zotte pou appiyé are coussins lor banne canapés. Récompense-là couma li bon ! Et place répos-là, couma li excellent !

R 5 33. Et donne banne-là l'exempe dé zommes. Nous ti faire pou ène dans ça dé-là dé zardins pieds raisins, et Nous ti entoure ça dé zardins-là avec pieds tammes, et ente lé dé, Nous ti mette banne plantations.

34. Sakène dans ça dé zardins-là ti pé rapporte so fruits en abondance sans zamais manqué. Ente ça dé-là Nous finne faire coule ène la rivière.

35. Et li ti éna banne fruits en abondance. Et li ti dire so compagnon avec ki li ti pé conversé : « Mo pli rice ki toi dans di biens et pli fort grâce à mo clan. »

36. Et li ti rente dans so zardin alors ki li ti pé faire li-même di tort. Li ti dire : « Mo pa pensé ki ça, dans aukène moment, pou arrivé détruire !

بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ
بِئْسَ الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣١﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ إِنَّا
لَأُنْصِفُهُمْ أَجْرًا مِّنْ أَحْسَنِّ عَمَلٍ ﴿٣٢﴾

أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ
أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا
خُضْرًا مِن سُنْدُسٍ وَاشْتَبْرَقٍ
مُتَّعِينَ فِيهَا حُلًى الْأَرْوَاقِ نِعْمَ
الْثَوَابُ لِلْحَسَنَاتِ مُرْتَفَقًا ﴿٣٣﴾

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ جَعَلْنَا
لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَابٍ وَ
حَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا
زُرْعًا ﴿٣٤﴾

كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ آتَتْهُمَا كَلِمَاتُ لَمَّةٍ تَظْلِمُ
مِنْهُ شَيْئًا، وَفَجَّرْنَا خِلْفَهُمَا نَهْرًا ﴿٣٥﴾

وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ
يُحَادِرُهُ أَنَا أَكْثَرُ وَثَنًا وَأَعَزُّ
تَفَرًّا ﴿٣٦﴾

وَ دَخَلَ جَنَّتَهُ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ
قَالَ مَا أَظُنُّ أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا ﴿٣٧﴾

37. « Et mo pa pensé ki l'Hére-là pou vini. Même si rétourne moi vers mo Seignére, certainement mo pou trouve ène meillère l'endroit de rétour ki ça *zardin-là*. »

وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً ۖ وَوَلَيْئِكَ
رُجُوتِي إِلَىٰ رَبِّي لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا
مُنْقَلِبًا ﴿٣٧﴾

38. So compagnon ti dire li, alors ki li pé converse avec li : « Esse-ki to pa croire dans Céli Ki finne créé toi are la poussière, ensuite d'ène goutte sperme, *Ki* ensuite finne façonne toi en ène l'homme *parfait* ? »

قَالَ لَهُ صَاحِبُهُ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ أَكَفَرْتَ
بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ
نُطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّاهُ رَجُلًا ﴿٣٨﴾

39. « Mais *moi, mo croire* Li-Même Allāh Ki mo Seignére et mo pa associé personne are mo Seignére.

لَيْكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي
أَحَدًا ﴿٣٩﴾

40. « Quand to ti rente dans to *zardin*, bé ki faire to pa ti dire : « Ça ki Allāh désiré *ki réalisé*. Péna aukène pouvoir excepté dans Allāh ? » Si to trouve moi inférière are toi dans di biens et dans banne zenfants ;

وَلَوْ لَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتِكَ قُلْتَ مَا شَاءَ
اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ۚ إِنْ تَرَىٰ أَنَا أَعْلَىٰ
مِنْكَ مَا لَوْ وَوَلَدًا ﴿٤٠﴾

41. « Li possible ki mo Seignére donne moi ène kit-soze ki meillère ki to *zardin* et ki Li avoye dépi dans lé ciél lor ça *zardin ki pou toi-là*, ène pinition couma réglément dé compte dé sorte ki li vinne ène terrain vide et stérile.

فَعَسَىٰ رَبِّي أَن يُوَفِّيَنَّ خَيْرًا مِنْ
جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِنَ
السَّمَاءِ فَتُصْبِحَ صَعِيدًا زَلَقًا ﴿٤١﴾

42. « Ou soi ki so dilo déssanne tellement dans profondère la terre ki to pa capave rétrouve li. »

أَوْ يُصْبِحَ مَاءً وَهِيَ غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ
طَلَبًا ﴿٤٢﴾

43. Et so récolte ti détruire ; alors li ti commence torde so dé la mains pou tout ça ki li ti dépensé là-dans et *tout ça plantation-là* ti tombé *en ruine* lor so treillaze. Et li ti dire : « Malhére lor moi, si sélement mo pa ti associé personne are mo Seignére ! »

وَ أُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفْيَهُ عَلَىٰ
مَا آتَفَقَ فِيهَا وَ هِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ
عُرُوشِهَا وَ يَقُولُ لِيَلَيْتَنِي لَمْ أَشْرِكْ
بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٤٣﴾

44. Et pa ti éna aukène groupe pou aide li conte Allāh et li pa ti capave sappe li-même.

وَلَمْ تَكُن لَّهُ فِئَةٌ يَنْصُرُوهُ مِنْ دُونِ
اللَّهِ وَ مَا كَانَ مُنْتَصِرًا ﴿٤٤﴾

45. Dans banne moments pareil, secours-là li vinne *sélement* dé côté Allāh Ki le Vrai. Li-Même Meillère en cé ki concerne conséquence.

هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ لِلَّهِ الْحَقِّ هُوَ خَيْرٌ
تَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا ﴿٣٥﴾

R 6 46. Et donne banne-là l'exempe la vie ça lé monde-là : *li* pareil couma dilo ki Nous faire déssanne dépi dans lé ciél, végétation la terre mélanze li are ça et li vinne ensuite l'herbe sec, cassé en morceau morceau ki banne di vent dispersé. Et Allāh éna pouvoir total lor tout ça ki Li oulé.

وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
كَمَا أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ
نَبَاتُ الْأَرْضِ فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ
الرِّيحُ هُوَ الَّذِي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٣٦﴾

47. Banne ricesses et banne zenfants, zotte ène l'ornement la vie ça lé monde là. Mais, sélon to Seignére, banne bon actions dirabe zotte meillère couma récompense et meillère en céki concerne l'espoir.

الْعَالِ وَالْبُنُوتَ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَالْبَقِيَّةُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ
تَوَابًا وَخَيْرًا أَمْلًا ﴿٣٧﴾

48. Et ça zour ki Nous pou faire banne montagnes bouzé *dépi zot place* et to pou trouve *tout banne nations* la terre sorti pou confrontation ène *nation are l'aute* et Nous pou rassemblé zotte *tout* et Nous pa pou laisse aukène d'ente zotte.

وَيَوْمَ نَسِيتُ الْجِبَالُ وَتَرَى الْأَرْضَ
بَادِرَةً وَآخِشَةً لَهُمْ فَلَمَّ نُعَادِ مِنْهُمْ
أَحَدًا ﴿٣٨﴾

49. Et pou présente banne-là divant to Seignére dans ranzées : « En vérité, zotte finne vinne cotte Nous couma Nous ti créé-zotte premier fois. Mais zotte ti pensé ki zamais Nous ti pou fixé pou-zotte ène lé temps *pou l'accomplissement Nou promesse*. »

وَعُرْضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا
كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّن
نَجْعَلَ لَكُمْ مَوْعِدًا ﴿٣٩﴾

50. Et Live-là pou déposé *divant banne-là* et to pou trouve banne coupabes terrifié are ça ki éna là-dans ; et banne-là pou dire : « Malhère lor nous ! Bé ki kalité Live ça ? Li pa omette nanrien, ki li ti kit-soze, ki li grand kit-soze ; mais tout li finne détaillé. » Et banne-là pou trouve divant zotte, tout ça ki zotte finne faire. Et to Seignére pa traite personne inzistement.

وَوَضِعَ الْكِتَابَ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مَشْفُوعِينَ
مِمَّا رُبُّوا وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَا لِ هَذَا
الْكِتَابِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا
أَخْطَأْنَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا
وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٠﴾

R7 51. Et rappelle l'époque quand Nous ti dire banne anzes : « Soumette are Adam, » banne-là ti soumette excepté Iblis. Li ti ène dans banne djinns ; et li ti désobéir l'orde so Seignére. Esse-ki zotte pou prend li et so banne déssendants pou camarades dans Mo place alors ki banne-là banne ennemis pou zotte ? Pou banne inzistes, ça li ène bien mauvais l'éssanze.

وَاذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ﴿٥١﴾

52. Mo pa ti faire banne-là témoins création banne lé ciéls et la terre, ni zot prope création. Et li pa dans Mo mazesté Moi ki Mo prend couma aides banne ki mette lé zoutes dans l'errére.

مَا أَشْهَدَتْهُمْ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُمْ مُتَعَدِّينَ الْمُضِلِّينَ عَصَا ﴿٥٢﴾

53. Et rappelle zour cotte Li pou dire : « Appelle banne ki zotte considére couma Mo banne associés. » Alors zotte pou appelle banne-là, mais ça banne-là pa pou réponne zotte. Et Nous pou place ène barrière ente banne-là.

وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَذَعَبُوهُمْ فَكَلَّمُوا سَوِيًّا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا ﴿٥٣﴾

54. Et banne coupabes pou trouve di Fé-là et zotte pou comprend ki zotte pou tombe là-dans et zotte pa pou trouve aukène simé pou sauvé are ça.

وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ مُوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرَفًا ﴿٥٤﴾

R8 55. Et, en vérité, dans ça Coran-là, Nous finne donne, dans plisière façons, toute sorte l'exempes pou l'himanité, mais l'homme li ène quérellére plisse ki tout kit-soze.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ، وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ﴿٥٥﴾

56. Et nanrien pa ti empêche banne dimounes croire et serce pardon zot Seignére quand guidance-là ti vinne cotte banne-là excepté ki zotte ti soisir pou suivre simé banne péps-avant avec banne même conséquences,ou soi zotte ti attanne ki pinition Allāh vinne direct lor zotte.

وَمَا مَنَعَهُ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ الْكَافِرِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٦﴾

57. Et Nous pa avoyé banne Messazers excepté couma Portéres bon

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مَبَشِّرِينَ

nouvelle et couma Avertisséres. Et banne ki pa croire, zotte diskite avec l'aide mensonzes pou ki zotte *rode* réfitte la vérité are ça. Et zotte prend pou plaisanterie Mo banne Signes et *oussi* ça ki finne donne zotte couma avertissement.

وَمُنذِرِينَ ۚ وَيَجَادِلَ الَّذِينَ كَفَرُوا
بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ وَاتَّخَذُوا
آيَاتِي وَمَا أُنذِرُوا هُزُوًا ﴿٥٤﴾

58. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki quand faire li rappelle banne Signes so Seignére, li tourne lé dos are ça, et li oublié ça ki so dé la mains finne avoye divant *li*? En vérité, Nous finne mette banne voiles lor banne-là zot lé kére pou ki zotte pa comprend li, et *Nous finne mette* ène direté dans zot zoreilles. Et si to appelle banne-là vers guidance-là, zamais zotte pa pou laisse zotte guidé.

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ
عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَى
قُلُوبِهِمُ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ
وَقْرَاءَةً وَإِنْ تَذُمَّهُمْ إِلَى هُدًى فَلَنْ
يَسْمَعُوا إِذًا أَبَدًا ﴿٥٨﴾

59. Et to Seignére Li Bien-Pardonnant, Li Rempli dé miséricorde ; si Li ti attrape banne-là pou ça ki zotte mérité *pou zot actions*, certainement Li ti pou faire pinition-là vinne vite pou zotte. Mais banne-là éna ène le temps fixé, conte-ça zotte pa pou trouve aukène réfize.

وَرَبُّكَ الْعَفُورُ ذُو الرَّحْمَةِ لَوْ يُؤَاخِذُهُمْ
بِمَا كَسَبُوا لَعَجَّلَ لَهُمُ الْعَذَابَ بَلْ لَّهُمْ
مَوْعِدٌ لَنْ يَجْعُدُوا مِنْ دُونِهِ
مَوْئِلًا ﴿٥٩﴾

60. Et ça banne la villes-là, quand zotte ti finne commette banne actions immoral, Nous ti détruire zotte. Et Nous ti fixé ène lé temps pou zot destruction.

وَتِلْكَ الْقُرَىٰ أَهْلَكْنَاهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا وَ
جَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِم مَّوْعِدًا ﴿٦٠﴾

R 9 61. Et *rappelle* quand Moïse ti dire so zène *compagnon* : « Mo pa pou arrêté ziska ki mo arrive zonction dé la mers-là, même si mo éna pou marcé pendant ène banne siécles. »

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقُنُوسَ لَّا أَبْرَمُ حَتَّىٰ آتِنَا
مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦١﴾

62. Mais quand zotte dé ti arrive zonction ça dé *la mers-là*, zotte ti oublié zot poisson, et ça *poisson-là* vite ti faire so simé dans la mer.

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا
فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦٢﴾

63. Et quand zotte ti arrive pli loin, li ti dire so zène *compagnon* : « Améne-

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِقُنُوسَ إِتِنَا عَدَاءَكَ

nous nou dézéné. En vérité, Nous finne senti boucoup fatigue are nou voyage-là. »

لَقَدْ تَقِينَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا ﴿٣١﴾

64. Li ti réponne : « Esse-ki to ti trouvé, quand nous ti prend réfize cotte ça rocher-là, alors mo ti oublié poisson-là — nék Satan ki finne faire moi oublié mentionne *toi* ça — li ti faire so simé dans la mer dans ène façon étranze ? »

قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوْتَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ الْخُوتَ رَوْ مَا أَنَسِينِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ ۖ وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ﴿٣٢﴾

65. Li ti dire : « Ça même ki nous ti pé sercé. » Alors zotte ti rétrace zot pas, zotte ti réturné.

قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ ۖ فَارْتَدَّا عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿٣٣﴾

66. Et zotte ti trouve dans Nou banne servitères ène ki Nous ti donne li miséricorde dé Nou part et ki Nous ti donne li connaissance dé Nou part.

فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا ﴿٣٤﴾

67. Moïse ti dire li : « Esse-ki mo capave suive toi à condition ki to enseigne moi ène partie ça guidance ki finne enseigne toi. »

قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَيْتُكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَنِي مِمَّا عَلَّمْتَ رُشْدًا ﴿٣٥﴾

68. Li ti réponne : « Certainement to pa pou capave éna patience dans mo compagnie ;

قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٣٦﴾

69. « Et couma to pou capave gagne patience lor banne zaffaires ki to pa comprend ? »

وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا ﴿٣٧﴾

70. Li ti dire : « Si Allāh oulé, to pou trouve moi patient, et mo pa pou désobéir toi dans nanrien. »

قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٣٨﴾

71. Li ti dire : « Alors, si to pou suive moi, pa pose moi aukène question lor nanrien tant ki mo pa mentionne-toi li. »

قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٣٩﴾

R 10 72. Alors tout lé dé ti réprend zot la route ziska ki zotte ti embarque lor ène bateau, li ti faire ène trou là-dans. Moïse ti dire : « Esse-ki to finne faire ène trou là-dans

فَأَنطَلَقْنَا بِهِ حَتَّىٰ إِذَا رَكِبْنَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقْنَاهَا قَالَ أَخْرِقْنَاهَا لِنُعْرِقَ أَهْلَهَا ۖ

pou noye so banne okipants ? Certainement to finne faire ène zaffaire grave. »

لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِمْرًا ﴿٤٧﴾

73. Li ti réponne : « Esse-ki mo pa ti dire *toi* ki certainement to pa pou capave éna patience dans mo compagnie ? »

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٤٧﴾

74. *Moïse* ti dire : « Pa réprimanne-moi parski mo finne oublié et pa faire trop dir are moi à cause mo zaffaire *oublié-là*. »

قَالَ لَا تُوَاجِدُنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿٤٨﴾

75. Alors zotte-dé ti réprend zot la route ziska ki zotte ti zoëne ène adolescent, li ti tué li, *Moïse* ti dire : « Esse-ki to finne tué ène dimoune innocent sans *ki li ti tué* ène l'aute ? Certainement, to finne faire ène soze horrible ! »

فَانطَلَقْنَا وَنَحْنُ إِذَاقِيَا غُلْمًا فَقَتَلَهُ قَالَ أَقْتَلْتُمْ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ ؕ لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا ذُكْرًا ﴿٤٩﴾

PARTIE 16

76. Li ti réponne : « Esse-ki mo pa ti dire *toi* ki jamais to pa pou capave reste dans mo compagnie avec patience ? »

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٥٠﴾

77. *Moïse* ti dire : « Si après ça, mo pose *toi* kik question, pa réténir moi dans to compagnie, parski to pou finne déza gagne assez eskize dé mo côté. »

قَالَ إِنْ سَأَلْتِكِ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَهَا فَلَا تُصْرِحِي بِي قَدْ بَلَغْتَ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا ﴿٥١﴾

78. Zotte ti continié zot simé ziska ki zotte ti arrive cotte banne habitants ène la ville. Zotte ti dimanne manzé are so banne habitants; mais banne-là ti réfize récévoir zotte. Et zotte ti trouve dans ça *la ville-là* ène miraille ki ti pé rode tombé, et li ti rédresse li. *Moïse* ti dire : « Si to ti oulé, to ti capave prend ène payement pou ça. »

فَانطَلَقْنَا وَنَحْنُ إِذَاقِيَا أَهْلَ قَرْيَةٍ إِسْتَطَعْنَا أَهْلَهَا فَاَبْوَأْنَا أَنْ يُصَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقُضَ فَاقَامَهُ ؕ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿٥٢﴾

79. Li ti réponne : « Ça li *moment* séparation ente moi et toi. Mo pou dire *toi* astère-là signification ça ki to pa finne capave gagne patience pou ça-là.

قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ ؕ سَأَلْتَنِي بِنَارِ اللَّهِ وَإِنِّي لَأَشِيرُ بِكَ وَاللَّهُ عَالِمُ السُّعْرَاتِ ﴿٥٣﴾

80. « Concernant bateau-là, li pou banne dimounes pauve ki faire travail la mer; et mo finne oulé abime li, parski derrière banne-là ti éna ène lé roi ki ti pé saisi tout banne bateaux par la force.

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ
فِي الْبَحْرِ فَأَرْذَتْ أَنْ أَعْيَبَهَا وَكَانَ وَّرَاءَهُمْ
مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿٨٠﴾

81. « Et concernant adolescent-là, so papa-mama ti croyants. Nous ti pére ki, par so rébellion et so ingratitude, li opprime ça dé-là.

وَأَمَّا الْعُلَمَاءُ فَكَانَ آبَاؤَهُ مُؤْمِنِينَ
فَخَشِينَا أَنْ يُرْهِقَهُمَا طُغْيَانًا وَكُفْرًا ﴿٨١﴾

82. « Alors Nous ti oulé ki zotte dé, zot Seignère donne zotte en éssanze ène *zenfant* meillère ki-li, dans pureté, et ki éna plisse l'affection.

فَأَرَادْنَا أَنْ يُبَدِّلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ
زَكْوَةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨٢﴾

83. « Et concernant miraille-là, li ti pou dé garcons orphélin dans la ville-là, et ti éna en bas ça, ène trésor ki ti pou tout lé dé; et zot papa ti ène dimoune ziste. Donc to Seignère ti oulé ki zotte tout lé dé arrive zot matirité avant ki zotte déterre zot trésor, couma ène miséricorde dé la part to Seignère ; et mo pa finne faire ça par mo propre volonté. Ça *li* explication ça ki to pa finne capave sipporté avec patience. »

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي
الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَ
كَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ
يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا
كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ وَ مَا
فَعَلْتُهُ عَنْ أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ
تَسْطُرْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٣﴾

R 11 84. Et banne-là interroze toi lor Dhoul-Qarnayn. Dire : « Certainement, mo pou cite zotte impé so l'histoire. »

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْقُرْنَيْنِ قُلْ
سَأَلْتُمَا عَلَىٰ كُفْرٍ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٤﴾

85. En vérité, Nous ti établi so puissance lor la terre et Nous ti donne li banne moyens pou *accompli* tout kit-soze.

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَآتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ
شَيْءٍ سَبَبًا ﴿٨٥﴾

86. Et li ti suive ène simé.

فَاتَّبَعَهُ سَبَبًا ﴿٨٦﴾

87. Ziska ki li ti arrive place cotte soleil coucé, li ti trouve li pé couce *couma* dans ène la mare la boue ki dégaze mauvais l'odère ; et prés cotte ça, li ti trouve ène pép. Nous ti dire : « O Dhoul Qarnayn ! Ou soi to pini, ou soi to traite banne-là avec bonté. »

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا
تَغْرُبُ فِي عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا
قَوْمًا فَلَمَّا إِذَا الْقُرْنَيْنِ إِذَا مَا أَنْ تُعَذِّبَ
وَأَمَّا أَنْ تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٧﴾

88. Li ti dire : « Concernant dimoune ki faire banne actions immoral, certainement Nous pou pini li, ensuite pou raméne li vers so Seignére Ki pou pini li par ène pinition ki donne boucoup la peine.

قَالَ آتَاكَ مِنْ ظِلْمٍ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُ ثُمَّ يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِ فَيُعَذِّبُهُ عَذَابًا نُكَرًا ﴿٨٨﴾

89. « Mais concernant dimoune ki croire et ki faire banne bon actions, pou li, pou éna ène zoli récompense, et Nous pou donne li dépi dans Nou commanement ça banne paroles ki facile pou pratiqué. »

وَأَمَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءٌ يُحْسِنُ ۖ وَسَنُقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٩﴾

90. Ensuite li ti suive ène l'autre simé.

ثُمَّ آتَبَهُ سَبَبًا ﴿٩٠﴾

91. Ziska ki li ti arrive place cote soleil lèvé, li ti trouve li pé lèvé lor ène pép ki Nous pa finne donne aukène abri conte ça.

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَمْ يَجْعَلْ لَهُمْ مِنْ دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩١﴾

92. Li ti coumme ça. En vérité, Nous englobe dans Nou connaissance tout ça banne expériences ki li ti éna pou traversé.

كَذَلِكَ ۖ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩٢﴾

93. Ensuite, li ti suive ène l'autre simé.

ثُمَّ آتَبَهُ سَبَبًا ﴿٩٣﴾

94. Ziska ki li ti arrive ène l'endroit ente dé montagnes, li ti trouve, prés cote ça dé-là, ène pép ki à peine capave comprend ène so parole.

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّدَّيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَّا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٤﴾

95. Banne-là ti dire : « O Dhoul Qarnayn ! En vérité, Gog et Magog pé créé désorde lor la terre. Esse-ki nous capave paye toi ène l'impôt pou ki to construire ène barrière ente nous et banne-là ? »

قَالُوا يَا أَيْدَا الْقُرَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٥﴾

96. Li ti réponne : « Pouvoir ki mo Seignére finne donne moi là-dans, li meillère. Mais zotte capave aide moi avec la force zot main-d'oeuvre ; mo pou construire ène barrière ente zotte et banne-là.

قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٦﴾

97. « Améne-moi banne blocs fer. » *Banne-là ti faire ça ziska ki après ki ti nivelé remblaiyaze ente ça dé montagnes-là, li ti dire : « Soufflé. » Banne-là ti faire banne soufflets marcé ziska ki quand li ti faire ça rouze couma di fé, li ti dire : « Améne-moi cuive ki finne fonde pou ki mo verse ça lor là. »*

أَتُوْنِي زُبْرَ الْحَدِيدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ
بَيْنَ الصَّدْقَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتَّىٰ
إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ أَتُوْنِي أُفْرِغْ عَلَيْكُمْ
قَطْرًا ﴿١٧﴾

98. Et *Gog et Magog* zotte pa ti capave grimpe ça, et zotte pa ti capave perce ène simé à travers ça.

فَمَا اسْطَاعُوا أَن يَظْهَرُوهُ وَ مَا
اسْتَطَاعُوا لَهُ تَقْبًا ﴿١٨﴾

99. Li ti dire : « Ça li ène miséricorde dé la part mo Seignére. Mais quand promesse mo Seignére pou accompli, Li pou craze ça en morceaux. Et promesse mo Seignére li certainement vrai. »

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّي ۚ فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ
رَبِّي جَعَلَهُ دُكَّانًا ۚ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ﴿١٩﴾

100. Et ça zour-là, Nous pou laisse éna d'ente banne-là répanne par vagues lor lé zoutes et pou soufflé dans trompette-là et Nous pou rassemblé banne-là zotte tout ensamme.

وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجٌ فِي
بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ
جَمْعًا ﴿٢٠﴾

101. Et ça zour-là, Nous pou présente l'Enfer face à face à banne mécréants,

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَافِرِينَ
عَرْضًا ﴿٢١﴾

102. Banne ki zotte li zié ti couvert are ène voile ki ti faire zotte empêche pense Moi et banne-là pa ti capave même tandé.

يَا الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنِ
الذِّكْرِ ۖ وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ﴿٢٢﴾

R12 103. Esse-ki banne mécréants pensé ki zotte capave prend Mo banne servitères pou protectères dans Mo place ? En vérité, Nous finne prépare l'Enfer couma ène l'accueil pou banne mécréants.

أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَن يَتَّخِذُوا
عِبَادِي مِن دُونِي أَوْلِيَاءَ ۚ إِنَّا أَعْتَدْنَا
جَهَنَّمَ لِّلْكَافِرِينَ نَزُلًا ﴿٢٣﴾

104. Dire : « Esse-ki Nous donne-zotte nouvelle banne ki pli pire perdants concernant zot banne actions ?

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿٢٤﴾

105. « Banne ki *tout* zot zefforts finne perdi dans *serce gains* la vie ça lé monde-là et zotte pensé ki zotte pé faire banne bon travaux. »

الَّذِينَ صَلَّى سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٥﴾

106. Ça banne-là ki nié banne Signes zot Seignère et rencontre avec Li. Donc zot banne actions pa pou servi nanrien ; et Zour Rézirection, Nous pa pou donne zotte aukène poids *dans zot balance*.

أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ
وَإِلْقَائِهِمْ فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ
لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْنًَا ﴿١٠٦﴾

107. Ça, li zot récompense — l'Enfer, parski zotte pa ti croire, et zotte ti pé faire moquerie are Mo banne Signes et are Mo banne Mésazers.

ذَلِكَ جَزَاءُ هُمُ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَ
اتَّخَذُوا آيَاتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ﴿١٠٧﴾

108. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions, zotte pou éna couma l'Endroit d'accueil, banne Jardins Paradis,

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿١٠٨﴾

109. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps ; zotte pa pou désire aukène séparation are ça.

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَالًا ﴿١٠٩﴾

110. Dire : « Si l'ocean ti vinne l'encre pou banne paroles mo Seignère, certainement l'ocean ti pou fini avant ki banne paroles mo Seignère ti pou épuisé, même si Nous amène so pareil couma aide. »

قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مَدَادًا لَكَلِمَاتِ
رَبِّي لَنَفِدَ الْبَحْرُ قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتِ
رَبِّي وَلَوْ جُعِلْنَا بِمِغْلَابٍ مَدَدًا ﴿١١٠﴾

111. Dire : « Mo sélement ène être himain couma zotte ; *mais* finne révélé moi ki zot BonDié-Même *Ki Ène Sél BonDié*. Donc, dimoune ki espère rencontre so Seignère, faudré ki li faire banne bon actions et faudré ki li pa associé aukène dans l'adoration so Seignère.

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مُثَقِّلٌ بُيُوتِي إِلَيْكُمْ
إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا
إِلْقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَادِقًا وَ
لَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿١١١﴾

R1 1. Avec nom Allāh, Celi Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Kāf Hā Yā ‘Aẓn Sād = To-Même Siffisant et Guide. O Connaissére ! O Véridique !

كَلِمَاتٍ ۝۲

3. Ç*a li* ène récit miséricorde to Seignére pou So servitére Zacharie,

ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا ۝۳

4. Quand li ti invoque so Seignére dans ène invocation sécret.

إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا ۝۴

5. Li ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo lé zos finne vinne faibe et *mo* la tête pé briyé are sévé blanc, mais zamais, mo Seignére, mo pa finne retrouve moi malhéré dans faire To sipplications *parski zotte réalisé* ;

قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَاسْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ شَقِيًّا ۝۵

6. « Et, en vérité, mo pére mo banne proces après moi, et mo madame li stérile. Alors accorde-moi dé To part ène héritier,

وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنِّي وَرَأَيْتُكَ كَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا ۝۶

7. « Pou ki li vinne mo héritier et héritier famille Jacob. Mo Seignére ! Faire ki li faire *Toi* plaisir. »

يُرْسِلْنِي فَمَا يَكُونُ لِي مِن آلٍ يُعْقَبُونَ ۝۷ اٰجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ۝۸

8. « O Zacharie ! En vérité, Nous donne toi bon nouvelle ène garçon. So nom pou Yahya. Nous pa finne donne personne ça nom-là avant. »

يَزَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ إِسْمُهُ يُحْيَىٰ ۝۹ لَمْ تَجْعَلْ لَهُ مِن قَبْلُ سَمِيًّا ۝۱۰

9. Li ti dire : « Mo Seignére ! Couma mo pou gagne ène garçon alors ki mo madame li stérile, et ki mo finne arrive dans ène vieillesse extrême ? »

قَالَ رَبِّ إِنِّي يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَكَانَتِ امْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا ۝۱۱

10. *Anze-là* ti dire li : « Li pou coumme ça. To Seignére finne dire :

قَالَ كَذَلِكَ ۚ قَالَ رَبِّكَ هُوَ عَلَيَّ هَيِّئُ

« Ça li facile pou Moi, et certainement auparavant Mo ti créé toi, quand to pa ti nanrien. »

وَقَدْ خَلَقْتَكُ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ۝

11. Li ti dire : « Mo Seignère! Désigne ène signe pou moi. » *Allāh* ti dire : « To signe, li ça, ki to pa pou cause are personne pendant trois *jours et trois* la nuites à suivre. »

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۚ قَالَ آيَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ۝

12. Alors li ti sorti dépi dans la samme pou avance vers so pép et li ti faire-zotte signes pou glorifié *Allāh* matin et soir.

فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَى إِلَيْهِمَا أَنْ سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۝

13. *Allāh* ti dire : « O Yahya ! Attrape bien ferme Live-là. » Et Nous ti donne li la sazesse dépi dans so l'enfance,

يَلْبِسُ خِطَمًا يَصِفُّهُ وَأُتِينَهُ الْكُتُبَ صَبِيًّا ۝

14. Et tendresse *lé kére* dé Nou part et la pureté. Et li ti pieux,

وَحَنَانًا مِنْ لَدُنَّا وَرَحْمَةً ۚ وَكَانَ تَقِيًّا ۝

15. Et *li* ti respectueux envers so parents. Et li pa ti arrogant ni rébelle.

وَبَدَأَ بِوَالِدَيْهِ وَمَنْ سَبَّأَهُمْ غَبَاطًا عَصِيًّا ۝

16. Et la paix ti lor li ça zour ki li ti né et zour li ti mort et *la paix* pou lor li zour pou faire li révive.

وَسَلَّمَ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا ۝

R 2 17. Et faire mention Marie *pareil* *couma* dans Live-là, quand li ti rétire li dépi are so famille pou alle dans ène l'endroit dans l'est,

وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ اتَّيَبَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ۝

18. Et li ti mette ène *zenre* barrière ente li ék banne-là. Alors, Nous ti avoye li Nou Anze, et li ti paraîte dans ène forme ène dimoune parfait.

فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا ۚ فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ۝

19. *Marie* ti dire : « Certainement mo serce réfize conte toi are Céli Ki Tout-Miséricordié si vramême to éna So la crainte. »

قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ ۖ إِنْ كُنْتُ تَقِيًّا ۝

20. Li ti réponne : « Mo sélement ène méssazer to Seignére pou donne toi *bon nouvelle* ène garçon pur. »

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ﴿٢٠﴾

21. Li ti dire : « Couma mo pou capave gagne ène garçon alors ki aukène zomme pa finne touce moi et ki mo pa ène madame ki éna ène conduite indigne ? »

قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمَسَّ مِنِّي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ﴿٢١﴾

22. Li ti dire : « Li *pou* coumme ça. *Mais* to Seignére finne dire : « Li facile pou Moi ; et pou ki Nous faire li ène Signe pou banne dimounes et ène miséricorde dé Nou part, et li ène soze ki finne décrété. »

قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّئٌ وَنَجْعَلُكَ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَّقْضِيًّا ﴿٢٢﴾

23. Donc *Maryam* ti enceinte li ; et avec li *dans so vente* li ti prend réfize dans ène l'endroit éloigné.

فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ﴿٢٣﴾

24. Et doulére pou accoucé ti améne li vers tronc ène pied tamme. Li ti dire : « Malhére lor moi ! Si sélement mo ti mort avant ça et mo ti vinne ène soze complètement oublié. »

فَاجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جُذُعِ النَّخْلَةِ بِرَ قَالَتْ يَلِينَتَنِي مِثُّ قَبْلِ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مِّنْ سِنِّيًّا ﴿٢٤﴾

25. Alors *anze-là* li ti appelle li dépi ène l'endroit ki ti en bas li. *Li ti dire* : « Pa tracasse toi. To Seignére finne place ène ruisseau *pli bas* en bas toi ;

فَنَادَاهَا مِن تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ﴿٢٥﴾

26. « Et sacouille dans to direction tronc pied tamme-là. Li pou faire tombe lor toi banne tammes frais *et mire* ;

وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجُذُعِ النَّخْلَةِ تُسْقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا جَنِيًّا ﴿٢٦﴾

27. « Alors manzé et boire, et rafraîci to li zié. Et si to trouve kikène, dire : « Mo finne voué ène carème pou Céli Ki Tout-Miséricordié ; donc, azordi, mo pa pou cause avec aukène dimoune. »

فَكُلِّي وَاشْرَبِي وَاقْرِي عَيْنًا بِرَ قَامًا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ﴿٢٧﴾

28. Ensuite, li ti saryé li, li ti améne li cotte so pép. Banne-là ti dire : « O Marie! To finne faire ène soze bien mauvais !

فَاتَتْ بِه قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يُمَزِّيمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا ﴿٢٨﴾

29. « O sére Aaron ! To papa pa ti ène mauvais dimoune et to mama pa ti ène madame ki ti éna ène conduite indigne ! »

يَا خَت هُرُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ أَمْرًا سَوْءًا
وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَعْثًا ۞

30. Alors, li ti faire ène signe dans zenfant-là so direction. Banne-là ti dire : « Couma nous pou capave cause are ène kikène ki ène zenfant dans so berceau ? »

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُحْكِمُكَ مِنْ
كَانَ فِي الْمَهْدِ صَيِّبًا ۞

31. Li ti dire : « En vérité, mo ène servitére Allāh. Li finne donne moi Live, et Li finne faire moi ène Prophète ;

قَالَ رَبِّي عَبْدُ اللَّهِ ثَلَاثُ أَنْبِيَاءِ الْكِتَابِ وَ
جَعَلَنِي نَبِيًّا ۞

32. « Et Li finne faire moi béni cotte mo pou été et Li finne récommante moi la Prière et l'aumône tant ki mo vivant ;

وَجَعَلَنِي مُبْرَكًا آيَةً مَا كُنْتُ سِوًا
أَوْطَسِينَ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ
حَيًّا ۞

33. « Et Li finne faire moi respectueux envers mo mama et Li pa finne faire moi arrogant, et ène ki pa béni.

وَبَرًّا بِوَالِدَيْهِ وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا
شَقِيًّا ۞

34. « Et la paix ti lor moi zour mo ti né et la paix pou moi zour mo pou mort et zour pou faire moi réville. »

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَ
يَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ۞

35. Ça ti Jésus, fils de Marie. Ça li ène déclaration la vérité, lor ça-même banne-là éna doute.

ذَلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ج. قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي
فِيهِ يَمْتَرُونَ ۞

36. Li pa dans Allāh So mazesté ki Li prend pou Li ène garçon. Allāh Li Pur. Quand Li décide ène soze , Li sélement dire li : « Existé, » et li commence existé.

مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحَانَ
إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ ۞

37. Jésus ti dire : « Et, en vérité, Allāh Li mo Seignére et zot Seignére. Donc adore-Li, ça li simé droite. »

وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا
صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۞

38. Mais banne groupes-là pa ti d'accord ente zotte. Alors, malhére lor banne ki pa croire, à cause renconte ène zour terrible !

فَاتَّخَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ
لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۞

39. Couma banne-là pou tanne bien et pou trouve bien ça zour zotte pou vinne cotte Nous ! Mais, azordi, banne inzistes zotte dans ène l'errère ki clair.

أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصُرْ يَوْمَ يَأْتُوكِنَا
الظُّلُمُونَ الَّتِي فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٩﴾

40. Et averti banne-là zour cotte zotte pou gagne régrèt quand pou ranne zizement. Mais astère zotte dans l'insouciance, alors zotte pa croire.

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ
وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٠﴾

41. En vérité, Nous pou hérite la terre et tout banne ki lor là, et vers Nous ki pou ramène zotte tout.

إِنَّا نَخْنُ تَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا
يُرْجَعُونَ ﴿٤١﴾

R 3 42. Et faire mention Abraham pareil couma dans Live-là. En vérité, li ti ène dimoune véridique, et ène Prophète.

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكَوْبِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّهُ كَانَ
صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٤٢﴾

43. Quand li ti dire so papa : « O mo papa ! Bé ki faire to adore ça ki pa tandé et ki pa trouvé et ki pa profite toi dans nanrien ?

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا
يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ
شَيْئًا ﴿٤٣﴾

44. « O mo papa ! En vérité, mo finne gagne ène connaissance ki to pa finne gagné. Donc suive-moi, mo pou guide toi vers ène simé droite.

يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا
لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا
سَوِيًّا ﴿٤٤﴾

45. « O mo papa ! Pa faire adoration Satan ; en vérité, Satan li ène rébelle conte Céli Ki Tout-Miséricordié.

يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ
كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ﴿٤٥﴾

46. « O mo papa ! En vérité, mo pére ki ène pinition arrive toi dépi Céli Ki Tout-Miséricordié et ki to vinne ène camarade pou Satan. »

يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِنَ
الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿٤٦﴾

47. Li ti réponne : « O Abraham ! Esse-ki to tourne lé dos are mo banne divinités ? Si to pa rénoncé, certainement mo pou lapide toi. Astère laisse-moi tout sél pou ène longue lé temps. »

قَالَ أَرَأَيْتَ أَنْتَ عَنِ الْهَتَمِ يَا إِبْرَاهِيمُ
لَيْتَ لَمْ تَنْتَهَ كَأَرْجَمَتَكَ وَاهْجُرْنِي
مَرْدِيًّا ﴿٤٧﴾

48. Abraham ti dire : « La paix lor toi ! Certainement mo pou dimanne mo

قَالَ سَلِّمْ عَلَيَّكَ سَأَسْتَغْفِرُكَ لَكَ رَبِّي

Seignére pardon pou toi. En vérité, Li faire moi boucoup grâces.

لَئِنَّكَ كَانَتْ فِيَّ حَافِيًا ﴿٣٨﴾

49. « Et mo pou reste éloigné are zotte et ça ki zotte invoqué en dehors Allāh ; et mo pou prié mo Seignére. Li possibe ki mo pa pou rétrouve moi malhéré dans faire sipplications mo Seignére *parski zotte réalisé.* »

وَأَعْتَزِلْكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَأَدْعُوا رَبِّي بِرَّ عَسَىٰ أَن يَكُونَ بِدُعَاءِ
رَبِّي شَقِيًّا ﴿٣٩﴾

50. Alors quand li ti sépare li are banne-là et are ça ki zotte ti pé adoré en dehors Allāh, Nous ti accorde li Isaac et Jacob et Nous ti faire sakène ène Prophète.

فَلَمَّا اعْتَزَلْتَهُمْ وَمَا يُعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۗ وَ
كُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٠﴾

51. Et Nous ti accorde banne-là dépi Nou miséricorde, et Nous ti donne banne-là ène dégré bien haute dans cause la vérité.

وَوَهَبْنَا لَهُم مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ
لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيمًا ﴿٤١﴾

R 4 52. Et faire mention Moïse *pareil couma* dans Live-là. En vérité, li ti ène soisi et li ti ène Mésazer, ène Prophète.

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ
مُخْلَصًا ۚ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٤٢﴾

53. Et Nous ti appelle li dépi côté droite le Mont *Sinai*, et Nous ti faire li approcé are *Nous* pou ène conversation intime.

وَتَادَيْنُهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ
وَقَرَّبْنَاهُ نَجِيًّا ﴿٤٣﴾

54. Et par Nou miséricorde, Nous ti accorde li so frère Aaron couma ène Prophète.

وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَّحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ
نَبِيًّا ﴿٤٤﴾

55. Et faire mention Ismaël *pareil couma* dans Live-là. En vérité, li ti bien stricte lor *garde so* promesse. Li ti ène Mésazer, ène Prophète.

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ
صَادِقَ الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٤٥﴾

56. Et li ti pé ordonne so pép la Prière et l'aumône, et so Seignére ti bien satisfait are li.

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ
وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا ﴿٤٦﴾

57. Et faire mention Idris *pareil couma* dans Live-là. En vérité, li ti ène dimoune véridique, et ène Prophète.

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ
صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٤٧﴾

58. Et Nous ti élève li ziska ène rang haute.

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٨﴾

59. Ça banne-là ki Allāh ti accorde-zotte banne bienfaits, banne ki ti Prophètes dans banne déssendants Adam et dans banne ki Nous ti transporté dans l'Arce avec Noé, et dans banne ki ti déssendants Abraham et Israël ; et dans banne ki Nous ti guidé et ti soisir. Quand récite banne-là banne Signes Céli Ki Tout-Miséricordié, alors ploré ploré, zotte tombe à zénoux et zotte prosterné *divant Allāh*.

أُولَئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِن ذُرِّيَّةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ رَّوًى وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَاهُ إِذَا تُتْلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا وَبُحِيًّا ﴿٥٩﴾

60. Ensuite banne déssendants ki ti vinne après banne-là ti néglize la Priére, et zotte ti suive *zot* mauvais désirs. Donc zotte pou renconte destruction,

فَخَلَفَ مِن بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسُوفَ يَلْقَوْنَ عَذَابًا ﴿٦٠﴾

61. Excepté banne ki répent, ki croire et ki faire banne bon actions. Ça banne-là pou rente dans Paradis et pa pou faire zotte aukène inzistice —

إِلَّا مَن تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ﴿٦١﴾

62. Banne Zardins l'Éternité ki Céli Ki Tout-Miséricordié finne promette So banne servitères *alors ki zotte encore* dans l'invizibe pou banne-là. Certainement, So promesse pou arrivé.

جَنَّتٍ عَرْضُهَا السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ يُدْخِلُ فِيهَا مَن يَشَاءُ وَالَّذِينَ يَبِغُونَ بَيْعًا غَيْرَ بَيْعِ اللَّهِ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٢﴾

63. Banne-là pa pou tanne nanrien là-dans ki inutile, mais sélement *salitation la paix*, et banne-là pou éna là-dans zot nourritire matin et soir.

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُحْرًا وَعِشَاءً ﴿٦٣﴾

64. Ça li ça Paradis ki Nous donne couma héritaze à banne dans Nou banne servitères ki vertueux.

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَن كَانَ تَقِيًّا ﴿٦٤﴾

65. Et banne *anzes pou dire*: «Nous pa déssanne excepté avec l'orde to Seignére. Pou Li, tout ça ki divant nous et tout ça ki derrière nous et tout ça ki ente ça ; et to Seignére pa oublié *nanrien*. »

وَمَا تَعْدِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿٦٥﴾

66. *Li-Même* Seignère banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente ça dé-là. Alors faire So adoration et persévéré dans So adoration. Esse-ki to conne kikèné ki égal are Li ?

رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ مَا بَيْنَهُمَا
فَاعْبُدْهُ وَ اضْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ هَلْ
هِيَ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴿١٩﴾

R 5 67. Et l'homme dire : « Quand mo pou mort, esse-ki vraiment pou faire moi sorti vivant ? »

وَ يَقُولُ الْاِنْسَانُ اِذَا مَاتَ لَسَوْفَ
اُخْرَجُ حَيًّا ﴿٢٠﴾

68. L'homme, esse-ki li pa rappelle ki Nous ti créé li avant ça quand li pa ti nanrien ?

اَوْ لَا يَذْكُرُ الْاِنْسَانُ اَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ
وَ كُنَّا بِشَيْءٍ عٰنِيًّا ﴿٢١﴾

69. Et, par to Seignère, certainement Nous pou rassemblé banne-là et banne satans *oussi* ; ensuite, certainement Nous pou amène zotte à zénoux autour l'Enfer.

فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَ الشَّيْطٰنِ ثُمَّ
لَنُخْضِرَنَّ لَهُمْ جَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٢٢﴾

70. Alors Nous pou tire, dépi dans sak groupe, ça banne parmi zotte ki ti pli tėti dans *zot* rébellion conte Céli Ki Tout-Miséricordié.

ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ اٰيُّهُمْ
اَشَدُّ عَلَى الرَّحْمٰنِ عِتِيًّا ﴿٢٣﴾

71. Et certainement Nous conne pli bien banne ki pli mérite pou brilé là-dans.

ثُمَّ لَنَحْنُ اَعْلَمُ بِالَّذِيْنَ هُمْ اٰوَّلِيْ بِهَا
صٰلِيًّا ﴿٢٤﴾

72. Et pa pou éna èné sél parmi zotte ki pa pou déssanne là. Pou Allāh, li èné décret définitif.

وَ اِن مِّنْكُمْ اِلَّا وَ اِرْدُهَا جَ كَانَ عَلَى
رَبِّكَ حَتْمًا مَّفْضِيًّا ﴿٢٥﴾

73. Alors, Nous pou sauve banne dimounes droite et Nous pou laisse banne inzistes à zénoux là-dans.

ثُمَّ نُنَجِّي الْذٰلِيْنَ اَتَقَوْا وَ نَذَرُ
الظٰلِمِيْنَ فِيْهَا جِثِيًّا ﴿٢٦﴾

74. Et quand récite banne-là Nou banne Signes clair, banne mécréants dire banne croyants : « Léquéel dans ça dé groupes-là ki pli bien placé et ki faire èné l'assemblé ki impréssionne plisse ? »

وَ اِذَا تُثْلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ قَالَ
الَّذِيْنَ كَفَرُوْا يَلٰٓذِيْنَ اٰمَنُوْا اَيُّ
الْفَرِيْقَيْنِ خَيْرٌ مَّقٰمًا وَ اَحْسَنُ تَدْوِيًّا ﴿٢٧﴾

75. Et avant banne-là, comié banne zénération Nous finne détruire ki ti mié ki zotte dans di biens, et dans l'apparence !

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَانًا وَرِئَیًا ﴿٤٥﴾

76. Dire : « Céli Ki Tout-Miséricordié donne ène longue délai banne ki dans l'errére ziska ki zotte trouve ça zaffaire avec ki finne menace zotte-là, soi li pinition-là, soi li l'Hére-là ; alors zotte pou comprend ki sanne là ki dans pire sitation et ki sanne là ki pli faibe dans clan.

قُلْ مَن كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا ۗ حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِنَّمَا الْعَذَابُ وَإِنَّمَا السَّاعَةُ ۗ فَسَيَعْلَمُونَ مَن هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضعْفُ جُنْدًا ﴿٤٦﴾

77. Et Allāh pou faire progressé dans guidance banne ki suive guidance. Et, sélon to Seignére, banne bon actions dirabe, zotte meillére par rapport are récompense et meillére par rapport are réziltat.

وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى ۗ وَالْبَيِّنَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَّرَدًّا ﴿٤٧﴾

78. Esse-ki to finne trouve dimoune ki pa croire dans Nou banne Signes ? Et ki dire : « Certainement, pou donne moi di biens ék zenfants. »

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَ قَالَ لَاؤْتِيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٤٨﴾

79. Esse-ki li éna accès à l'invizibe ou bien esse-ki li finne prend ène l'engagement avec Céli Ki Tout-Miséricordié ?

أَظَلَمَ الْغَيْبِ أَمْ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴿٤٩﴾

80. Bien au contraire ! Certainement Nous pou enrézistré ça ki li dire, et Nous pou pronzonze pinition-là bien-même pou li.

كَلَّا ۗ سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ﴿٥٠﴾

81. Et Nous pou hérite dépi are li tout ça ki li mentionné et tout sél li pou vinne cotte Nous.

وَنَرِيئُهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ﴿٥١﴾

82. Et banne-là finne adopté banne divinités en déhors Allāh pou ki banne divinités-là vinne ène source l'honnére et puissance pou zotte.

وَاتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِّيَكُونُوا لَهُمْ عِزًّا ﴿٥٢﴾

83. Pa ditout ! Banne-là pou nié adoration ki *ça banne disciples-là* faire zotte et pou vinne zot adversaires.
- كَلَّا هُمْ سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٣﴾
- R6 84. Esse-ki to pa trouvé ki Nous finne avoye conte banne mécréants banne satans ki pé excite zotte dans plisière façons *pou désobéir* ?
- أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكُفْرِينَ تُوذُّهُمْ أَزْوَاجًا ﴿٨٤﴾
85. Alors, pa bizin to pressé conte banne-là. Nous pé tini ène compte détaillé pou zot *actions*.
- فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿٨٥﴾
86. *Rappelle ça* zour quand Nous pou rassemblé banne dimounes ki droite couma ène délégation *honoré* vers Céli Ki Tout-Miséricordié.
- يَوْمَ نَخْشَى الْمَتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَفَدًّا ﴿٨٦﴾
87. Et Nous pou pousse banne coupabes vers l'Enfer couma pousse ène troupeau vers l'endroit pou boire dilo !
- وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وُجُودًا ﴿٨٧﴾
88. Personne pa pou éna pouvoir pou intercédé sauf dimoune ki finne gagne ène promesse dé la part Céli Ki Tout-Miséricordié.
- لَا يُمْكِنُونَ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴿٨٨﴾
89. Et banne-là pou dire : « Céli Ki Tout-Miséricordié finne prend pou Li ène garçon. »
- وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ﴿٨٩﴾
90. Certainement, zotte finne faire ène soze bien révoltant !
- لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ﴿٩٠﴾
91. Encore impé, banne lé ciéls ti pou éclaté à cause ça, et la terre ti pou fanne et banne montagnes ti pou tombé en morceaux,
- تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَّقَطْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩١﴾
92. Parski banne-là finne attribié ène garçon are Céli Ki Tout-Miséricordié.
- أَن دَعَا إِلَى الرَّحْمَنِ وَلَدًا ﴿٩٢﴾

93. Alors ki li pa ditout dans *gloire* Céli Ki Tout-Miséricordié ki Li prend pou Li ène garçon.

وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٣١﴾

94. En vérité, péna personne ni dans banne lé ciéls ni lor la terre ki pa pou vinne couma ène servitère cotte Céli Ki Tout-Miséricordié.

إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتِي الرَّحْمَنِ عَبْدًا ﴿٣٢﴾

95. En vérité, Li finne entoure banne-là *par So connaissance* et Li finne compte zotte avec précision.

لَقَدْ أَخَصَمْنَاهُمْ وَعَدَّاهُمْ عَدًّا ﴿٣٣﴾

96. Et sakène dans banne-là pou vinne tout sél cotte Li, Zour Rézirection.

وَكُلُّهُمْ آتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ قَدًّا ﴿٣٤﴾

97. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions, Céli Ki Tout-Miséricordié pou créé l'amour *profond* pou zotte.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا ﴿٣٥﴾

98. Et, en vérité, Nous finne ranne ça *Coran-là* facile dans to langue *arabe* pou ki, par ça, to donne bon nouvelle à banne dimounes droite, et *pou ki*, par ça, to averti ène pép contestataire.

فَأَنَّمَا يُسِزْنُهُ بِلسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا ﴿٣٦﴾

99. Et, avant banne-là, comié banne zénérations Nous ti détruire ! Esse-ki to capave trouve ène sél d'ente ça banne-là ou bien esse-ki to capave tanne ène mirmire concernant banne-là ?⁶⁴

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هَلْ تُحِشُّ مِنْهُمْ مِنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْرًا ﴿٣٧﴾

---

64 Ici éna ène avertissement sévère pou banne Nations Chrétiens de l'Occident. Zot puissance, réssources, prospérité et progrès matériel, tout ça ranne-zotte arrogant ; mais zotte blié ki banne croyances fausse et vive dans péchés, tout-ça pou cause zot-détriction.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Tā Hā = O homme parfait !

طه ﴿٢﴾

3. Nous pa finne faire déssanne lor toi le Coran pou ki to senti toi malhéré ;

مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ﴿٣﴾

4. Mais pou ki li ène récommen-
dation pou dimoune ki éna crainte Allāh ;

إِلَّا تَذَكُّرَةً لِّمَن يَخْشَى ﴿٤﴾

5. Et dans forme ène révélation dé la part de Céli Ki finne créé la terre et banne lé ciéls ki haute.

تَنْزِيلًا لِّمَن خَلَقَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى ﴿٥﴾

6. Li-Même Céli Ki Tout-Miséricordié Ki finne établi Li lor Trône-là.

الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ﴿٦﴾

7. Pou Li, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre et tout ça ki ente ça dé-là et tout ça ki dans banne profondéres la terre.

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ﴿٧﴾

8. Et si to cause fort, certainement Li conne tout sécret, même ça ki pli caciette ki ça encore.

وَأَن تَجْهَرُوا بِالْقَوْلِ فَوَاتَهُ يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى ﴿٨﴾

9. Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Li possède tout banne zoli noms.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ﴿٩﴾

10. Et esse-ki l'histoire Moïse finne arrive cotte toi ?

وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ﴿١٠﴾

11. Quand li ti trouve ène di fé, et li ti dire so famille : « Reste-là, mo apercevoir ène di fé ; li possibe mo pou raméne, dépi ça, ène boutte di bois allimé ou li possibe ki mo trouve cotte ça di fé-là ène guidance. »

إِذْ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِيهِ امْكُثُوا لِي إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدُعُ عَلَى النَّارِ لِهَدْيٍ ﴿١١﴾

12. Et quand li ti arrive cotte ça *di fé-là*, ti faire-*li* ça l'annonce-là : « O Moïse !

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَوْمَئِذٍ ۖ

13. « En vérité, Mo to Seignére. Donc rétire to souliers, parski to dans Vallée sacré *Touwā*.

إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَأَخْلَعْ نَعْلَيْكَ ۖ إِنَّكَ
بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ۝

14. «Et Mo-Même finne soisir toi, donc écoute ça ki pé révéle-là,

وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَىٰ ۝

15. « En vérité, Mo Allāh. Aukène pa digne d'adoration excepté Moi. Alors faire Mo adoration, et observe la Priére pou to mazine Moi. »

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي ۖ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ۝

16. En vérité, l'Hére-là pou vini — Mo prés pou manifesté li — pou ki récompense sak l'âme pou so zefforts.

إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِيَجْزِيَ
كُلَّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَىٰ ۝

17. Pa laisse li détourne toi dé ça, ça dimoune ki pa croire là-dans et ki suive so banne mauvais désirs, sinon to pou détruire.

فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَّا يُؤْمِنُ بِهَا
وَاتَّبَعَهُ هُوَ أَقْتَرُ ۝

18. « Bé ki ça ça ki dans to la main droite, ô Moïse ?»

وَمَا تِلْكَ يَمِينُكَ يُمُوسَىٰ ۝

19. Li ti réponne : « Ça mo bâton, mo appiye moi lor là et avec ça, mo faire banne feuilles tombé pou mo banne moutons, et mo servi ça pou lé zautes sozes. »

قَالَ هِيَ عَصَايَ ۖ أَتَوَكَّوْا عَلَيْهَا وَاهْتَسَبْتُمْ بِهَا عَلَىٰ غُلُوبِي ۖ وَإِنَّ فِيهَا لَمَآرِبًا أُخْرَىٰ ۝

20. Li ti dire : « O Moïse ! Zette li *par terre*. »

قَالَ أَلْقِهَا يُمُوسَىٰ ۝

21. Alors li ti zette li *par terre*, et ène coup li ti couma dire ène serpent ki pé bouzé vite.

فَأَلْقَاهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَىٰ ۝

22. *Allāh* ti dire : « Attrape-li et pa pére. Nous pou ranne li dans so premier l'état.

قَالَ خُذْهَا وَلَا يَخَفُ ۖ نَسُوا لَيْلَ
سَبْعِ نَجْمٍ ۖ أَلْقَاهَا الْأُولَىٰ ۝

23. « Et presse to la main conte to flanc à *travers l'ouverture to tunique*. Li pou sorti blanc sans aukène défaut — encore ène Signe,

وَاضْمُرْ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخْزِبْ
بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ آيَةً أُخْرَىٰ ۗ

24. « Pou ki Nous montré toi certains Nou banne pli grand Signes.

لِنُرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَىٰ ۗ

25. « Alle cotte Pharaon. En vérité, li finne dépasse *tout* limites !»

إِذْ هَبَّ رِيحًا فَدُفِعَ الْكُرْسِيُّ فَجَاءَ
فِرْعَوْنَ بِسَوْدٍ مُجْتَمِمٍ ۖ

R 2 26. Li ti dire : « Mo Seignère ! Ouvert mo la poitrine pou moi,

قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ۙ

27. « Et facilite mo mission pou moi ;

وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ۙ

28. « Et délié noeud mo la langue,

وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِنْ لِسَانِي ۙ

29. « Pou ki banne-là comprend mo discours,

يَفْقَهُوا قَوْلِي ۙ

30. « Et donne-moi ène assistant dans mo famille —

وَاجْعَلْ لِي وَزِيرًا مِنْ أَهْلِي ۙ

31. « Aaron, mo frère;

هَارُونَ أَخِي ۙ

32. « Augmente mo la force par li,

اشْدُدْ بِهِ أَزْرِي ۙ

33. « Et faire-li partaze mo mission,

وَاشْرِكْهُ فِي أَمْرِي ۙ

34. « Pou ki nous glorifié Toi boucoup,

كَيْ نُسَبِّحَكَ كَثِيرًا ۙ

35. « Et *pou ki* nous mazine Toi boucoup ;

وَتَذْكُرَكَ كَثِيرًا ۙ

36. « En vérité, To guette nous bien. »

إِنَّكَ كُنْتَ بِنَا بَصِيرًا ۙ

37. *Allāh* ti dire : « O Moïse, to réquète finne accepté !

قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَىٰ ۙ

38. « Et, certainement, Nous ti faire toi favére dans ène l'aute l'occasion,

وَلَقَدْ مَتَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ۙ

39. « Quand Nous ti révèle to mama ça soze important ki ti révéle-là, Nous ti dire li :

إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰ ﴿٣٩﴾

40. « Place-li dans coffret-là et lance ça coffret-là dans la rivière, ensuite la rivière pou zette li lor rivaze pou ki kikène ki ène ennemi pou moi et ène ennemi pou li, prend li. » Et Mo ti répanne lor toi Mo l'amour pou ki to élevé divant Nou li zié.

أَن آفَظِ فِيهِ فِي التَّابُوتِ قَائِدٍ فِيهِ
فِي الْيَمِّ فَلْيُلْهِمِهُ الْحَمَّ بِالسَّاحِلِ
يَأْخُذُهَا عَدُوُّكَ لِي وَعَدُوُّكَ لَهُ وَالْقَيْثُ
عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّمَّنِي ۚ وَارْتَضَعْ عَلَىٰ
مِمَّنِي ﴿٤٠﴾

41. « Quand to sére ti marcé ti suive toi et li ti dire : « Esse-ki mo indique zotte ène kikène ki pou prend so sarze ? » Alors Nous ti rétourne toi are to mama pou ki so li zié rézouir et pou ki li pa tracassé. Et to ti tué ène dimoune, mais Nous ti délivré toi are to la peine. Et Nous ti testé toi dans ène banne façons. Et to ti reste pendant plisière l'années parmi banne habitants Madian. Alors, ô Moïse, to finne arrive niveau nécessaire.

إِذْ تَمْثِيْلِي أَحْتِكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ
عَلَىٰ مَن يَكْفُلُهُ ۚ فَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ
تَقْرَأَ مِثْلَهَا وَلَا تَحْزَنَ ۗ وَ قَتَلْتَ نَفْسًا
فَنَجَّيْنِكَ مِنَ الْعَذَابِ فَتُنَادِنَا
فَلَيْسَتْ سِينِي فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ۗ ثُمَّ
جِئْتَ عَلَىٰ قَدَرٍ يَا مُوسَىٰ ﴿٤١﴾

42. « Et Mo finne soisir toi pou Mo-Même.

وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي ﴿٤٢﴾

43. « Allé, toi et to frère, avec Mo banne Signes et pa faire néglizence dans mazine Moi.

إِذْ هَبَّ آتَتْ وَ أَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا
فِي ذِكْرِي ﴿٤٣﴾

44. « Allé, tout lé dé, cotte Pharaon parsi vraiment li finne dépasse tout limites.

إِذْ هَبَّ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٤٤﴾

45. « Et, zotte tout lé dé, cause avec li are banne paroles zentille. Li possible li ava faire attention ou soi li ava éna la crainte. »

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيْسًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ
يُنْشَىٰ ﴿٤٥﴾

46. Banne-là ti réponne : « Nou Seignère ! En vérité, nous pére ki li commette excés lor nous ou soi ki li dépasse tout limites dans so transgression. »

قَالَا رَبَّنَا إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفْرُطَ
عَلَيْنَا أَوْ أَن يَطْغَىٰ ﴿٤٦﴾

47. *Allāh* ti dire : « Pa pére parski Mo are zotte dé. Mo tandé et Mo trouvé. »

قَالَ لَا تَخْأ فَا إِنِّي مَعَكُمْ أَشْمَعُ وَ
أَرَى ٢٤

48. « Alors, allé tout lé-dé cotte li et dire *li* : « En vérité, nous Mésazers to Seignére, alors avoye banne Zenfants Israël are nous et pa tourmente banne-là. En vérité, nous finne améne ène Signe dé la part to Seignére ; et la paix li pou lor dimoune ki suive guidance-là ;

فَأْتِيهِ فَفُؤَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ
مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تَعْزُذْ بِهِمْ
قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكَ وَالسَّلَامُ
عَلَىٰ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَىٰ ٢٥

49. « En vérité, finne révêle nous ki pinition-là pou attrape dimoune ki nié *Méssaze Allāh* et ki tourne lé dos *are ça*. »

إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن
كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ٢٦

50. *Pharaon* ti dire : « O Moïse, alors zotte-dé, bé ki sanne-là ki zot Seignére ? »

قَالَ فَمَنْ رَبُّكُمْ يَا مُوسَىٰ ٢٧

51. Li ti réponne : « Nou Seignére Li Céli Ki finne donne sak soze so natire, ensuite Li finne guide *li vers so fonction convénabe*. »

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ
ثُمَّ هَدَىٰ ٢٨

52. *Pharaon* ti dire : « Alors bé ki position banne zénérations avant ? »

قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ٢٩

53. Li ti réponne : « *Ça* so connaissance li avec mo Seignére *enrêzistré* dans ène Live. Mo Seignére Li pa faire errére ni Li oublié. »

قَالَ عَلِمَهَا هِندَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ
رَبِّي وَلَا يُنْسَىٰ ٣٠

54. *Li-Même* Ki finne faire la terre ène berceau pou zotte et Ki finne faire pou-zotte, banne simés ki traverse li et Ki faire déssanne dépi dans lé ciél la plie et par ça Nous produire banne paires *mâle et oussi fémelle* dé toute sorte vézétations.

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَاسْلَكَ
لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِّن تَبَاتٍ
شَتَّىٰ ٣١

55. *Manzé là-dans*, faire zot bétails *manzé*. En vérité, dans *tout ça*, éna banne Signes pou banne dimoune ki éna intellizence.

كُلُوا وَارْزَعُوا إِنْعَامَكُمْ إِنَّا فِي ذَٰلِكَ
بِجَلِيلٍ ٣٢ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ٣٣

R 3 56. Dépi ça *la terre-là* ki Nous finne créé zotte et là-dans ki Nous pou faire zotte rétourné et dépi là-dans *même* Nous pou faire zotte sorti ène dézième fois.

مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ﴿٥٦﴾

57. En vérité, Nous ti montré li *Pharaon* tout Nou banne Signes; mais li ti prend ça pou mensonze et li ti réfize *croire*.

وَلَقَدْ آرَيْنَهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَابَى ﴿٥٧﴾

58. Li ti dire : « O Moïse ! Esse-ki to finne vinne cotte nous pou expilsé nous dépi dans nou la terre avec to mazie ?

قَالَ آجِئْتَنَا لِنُخْرِجَنَّكَ مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَا مُوسَى ﴿٥٨﴾

59. « Certainement nous pou améne toi ène mazie pareil couma ça ; alors fixé ène rendez-vous ente nous ék toi, ki ni nous, ni toi *nous* pa pou manqué — dans ène l'endroit convénabe *pou nous tout lé dé*. »

فَلَتَأْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِثْلِهِ فَأَجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سُوًى ﴿٥٩﴾

60. *Moïse* ti dire : « Zot rendez-vous li pou zour Fête, et pép bizin rassemblé quand soleil finne monte là-haut. »

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْتَةِ وَآنَ يُحْشَرُ النَّاسُ ضُحًى ﴿٦٠﴾

61. Alors *Pharaon* ti rétire li et li ti compléte so plan, ensuite li ti vini *pou rendez-vous-là*.

فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ وَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى ﴿٦١﴾

62. *Moïse* ti dire banne-là : « Malhére lor zotté ! Pa fabrique mensonze conte Allāh, sinon Li pou détruire zotte par kik pinition. Et certainement dimoune ki fabrique ène mensonze, li pou détruire. »

قَالَ لَهُمْ مُوسَى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَيَّ اللَّهُ كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنِ افْتَرَى ﴿٦٢﴾

63. Ensuite banne-là ti diskite ente zotte lor zot zaffaire, et zotte ti éna diskission sécret.

فَتَنَازَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَأَسْرَوْا التَّجْوَى ﴿٦٣﴾

64. Banne-là ti dire : « Certainement ça dé-là, zotte dé maziciens ki oulé expilsé zotte dépi dans zot la terre par zot mazie et *banne-là oulé* abolir zot banne meillére traditions.

قَالُوا إِنْ هَذَا سِجْرَانٌ يُرِيدُنَا أَنْ نُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمْ وَأَيْدِيَهُمْ يُطْرِقُكُمْ الْمِثْلُ ﴿٦٤﴾

65. « Alors rassemblé zot banne ruses et vini *régroupé* en ranzéés. Et certainement azordi dimoune ki pou vainkére, li-même pou réissi. »

فَأَجْمِعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ اتُّوَصِفَاءً
وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنِ اشْتَعَلَ ﴿٢٥﴾

66. Banne-là ti dire : « O Moïse ! Ou bien to zété, ou bien nous banne premiers pou zété. »

قَالُوا يَمْوَسِيٰٓءَ إِنَّمَا أَنْتَ مُلْقِي وَرَأَيْنَا أَنْ
تَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٢٦﴾

67. Li ti dire : « Non, mais zété zotte. » Et ène coup zot banne la cordes et zot banne bâtons ti paraîte pou li, par zot mazie, couma dire zotte pé galoupé.

قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَأُحْبَبَ لَهُمْ وَعَصِيَّهُمْ
يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا
تَسْحَىٰ ﴿٢٧﴾

68. Et Moïse ti ressenti ène crainte dans li.

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُّوسَىٰ ﴿٢٨﴾

69. Nous ti dire : « Pa pére, certainement to pou vainkére.

قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَىٰ ﴿٢٩﴾

70. « Et zette ça ki dans to la main droite, li pou avale ça ki banne-là finne fabriqué, parski ça ki banne-là finne fabriqué-là, li sélement ène tric mazicien. Et ène mazicien, ki côté li pou vini, li pa pou réissi *casse plan Allāh*. »

وَأَلْقَ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفَ مَا صَنَعُوا
رَأْمًا صَنَعُوا كَيْدُ سِحْرٍ ؕ وَلَا يُفْلِحُ
السَّحَرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿٣٠﴾

71. Alors banne maziciens ti trouve zotte obligé tombé en prosternation. Zotte ti dire : « Nous croire dans Seignére Aaron et Moïse. »

فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ
هَارُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٣١﴾

72. Pharaon ti dire : « Zotte finne croire dans li avant ki mo donne-zotte permission ? Certainement li zot séf ki finne enseigne-zotte mazie. Certainement mo pou coupe zot la main li pied, côté opposé, et certainement mo pou cricifié zotte lor troncs pieds tammes ; et certainement zotte pou conné ki sanne-là dans nous ki capave inflize p̄nition pli sévère et pli dirabe. »

قَالَ امْنْتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ أَدْنٰ لَكُمْ يَدَآءَهُ
لَكَيْدِكُمْ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السَّحْرَ ؕ
فَلَا قَطْعَانَ أَيْدِيكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ
خِلَافٍ وَلَا وَصَلَبَتَكُمْ فِي جُدُوعِ
النَّخْلِ ذُو لَعَلْمَنْ آتَيْنَا آسَدًا عَدَاِبًا
أَبْتَىٰ ﴿٣٢﴾

73. Banne-là ti dire : « Nous pa pou donne toi préférence lor banne Signes clair ki finne vinne cotte nous, ni *nous pou préfère toi* lor Céli Ki finne créé nous. Alors décide ça ki to éna pou décidé; to capave donne décision sélement concernant la vie ça lé monde-là.

قَالُوا لَنْ نُؤْتِيَكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِنَ
الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِي فَطَرَنَا فَاقْضِ مَا
أَنْتَ قَاضٍ ؕ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٢٠﴾

74. « En vérité, nous finne croire dans nou Seignére pou ki Li pardonne nous nou banne péchés, et *pardonne-nous* mazie ki to ti finne force lor nous *pou nous faire*. Et Allāh Li-Même Meillére, Li l'Éternel.

إِنَّا أَمَّا بِرَبِّنَا لِنَغْفِرَ لَنَا خَطِيئَاتِنَا
مَا أَكْرَهْتُمْ عَلَيْهٖ مِنَ السِّحْرِ وَالنَّجْوٰٓءِ
حَيْرُو۟ا۟ أَبْقٰٓى ﴿٢١﴾

75. En vérité, dimoune ki dans péché, ki vinne cotte so Seignére, certainement pou li, éna l'Enfer. Ni li pou mort là-dans, ni li pou reste vivant.

إِنَّهُۥ مَن يَأْتِ رَبَّهُۥ مُخْرَجًا فَإِنَّ لَهُ
جَهَنَّمَ ۖ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيٰٓى ﴿٢٢﴾

76. Mais banne dimounès ki vinne cotte Li couma croyants et ki finne faire banne bon actions, ça banne-là ki pou gagne banne rangs bien haute,

وَمَن يَأْتِهِۦ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ الصَّٰلِحٰتِ
فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الدَّرَجٰتُ الْعُلٰى ﴿٢٣﴾

77. Banne Zardins l'Éternité, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Banne-là pou reste là-dans tout lé temps. Et ça, li récompense banne ki pirifié zotte.

جَدَّتْ عَدْنٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خٰلِدِينَ فِيهَا ۖ وَذٰلِكَ جَزَآؤُا۟ مَن
تَزَكٰٓى ﴿٢٤﴾

R 4 78. Et, en vérité, Nous ti révèle Moïse : « Améne Mo banne servitères la nuitte avec toi, et tappe *are to bâton* pou banne-là ène simé sec à travers la mer. To pa pou éna crainte ki pou rattrape toi, et to pa pou pére.

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ ۖ أَن أَسْرِ
بِعِبَادِي فَاصْرَبْ لَهُم مَّوَدِعًا فِي
الْبَحْرِ يَبَسًا ۖ لَا تَخَفْ دَرَكًا وَّ
لَا يَخْشٰٓى ﴿٢٥﴾

79. Alors Pharaon ti poursuiwe banne-là avec so banne l'armées. Et dépi dans la mer, ça *dilo* ki ti éna pou englouti-zotte ti englouti zotte.

فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِۦ فَغَشِيَهُمُ
مِّنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ﴿٢٦﴾

80. Et Pharaon ti égare so pép et li pa ti donne *zotte bon* guidance.

وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُۥ وَمَا هَدٰٓى ﴿٢٧﴾

81. « O Zenfants Israël ! Nous finne délivré zotte are zot ennemi, et Nous ti faire ène pacte avec zotte, lor côté droite le Mont *Sinai*, et Nous ti faire déssanne lor-zotte Manna et Salwā.

يَبِينِي إِسْرَائِيلَ قَدْ أَنْجَيْتَكُمْ مِنْ
عَذَابِكُمْ وَعَدَّتْكُمْ جَانِبَ الطُّورِ
الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى [٨١]

82. « Manzé banne bon kit-sozes dans ça ki Nous finne fourni zotte et pa dépasse limites là-dans pou ki Mo colére pa tombe lor zotte ; et dimoune lor ki Mo colére tombé, li sibir destriktion.

كُلُّوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا
فِيهِ فَيَحْجَلَ عَلَيْكُمْ غَضَبِي ۗ وَمَنْ يَحْجَلْ
عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَى [٨٢]

83. « Et, en vérité, Mo Extrêmement-Pardonnant pou banne ki répenté et ki croire et ki faire banne bon actions et ki ensuite reste ferme lor guidance-là.

وَرَأَيْ لِنَفَقَارٍ لِمَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ
صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى [٨٣]

84. « Et, ô Moïse ! Bé ki finne faire toi quitte to pép vite vite ?»

وَمَا آعَجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَمْوَسَى [٨٤]

85. Li ti réponne : « Banne-là *pa loin* zotte lor mo traces et mo finne vinne vite vers Toi, mo Seignére, pou ki To content. »

قَالَ هُمْ أَوْلَاءٌ عَلَىٰ آلِيَّ وَعَجَلْتُ إِلَيْكَ
رَبِّ لِتَرْضَى [٨٥]

86. *Allāh* ti dire : « Pendant to l'absence, Nous finne testé to pép ; et Samiri finne égare zotte. »

قَالَ فِرْعَاوْنُ قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ
وَأَضَلَّهُمُ السَّامِرِيُّ [٨٦]

87. Alors, Moïse, avec colére et tristesse, ti retourne cotte so pép. Li ti dire : « O mo pép ! Esse-ki zot Seignére pa ti faire zotte ène zoli promesse ? Esse-ki lé temps fixé ti paraîte longue pou zotte ? Ou bien zotte ti souhaité ki colére dépi zot Seignére tombe lor zotte parski zotte finne casse promesse *ki zotte ti faire are moi* ?»

فَرَجَعَهُ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ
أَسْفَاهًا قَالَ يُقَوْمُ آلَكُمْ يَعِدْكُمْ
رَبُّكُمْ وَعَدًّا حَسَنًا ۚ أَفَطَالَ عَلَيْكُمْ
الْعَهْدُ أَمْ أَدَدْتُمْ أَنْ يَحْجَلَ عَلَيْكُمْ
غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُمْ
مَوْعِدِي [٨٧]

88. Banne-là ti dire : « Li pa avec nou prope volonté ki nous finne viole promesse *ki nous ti faire are toi* ; mais nous ti sarzé are fardeaux ornements pép *Pharaon*, et nous ti zette zotte *dans ène moule* et coumme ça même Samiri ti zété. »

قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا
وَلَكِنَّا حَمَلْنَا أَوْزَارًا مِّن زِينَةِ الْقَوْمِ
فَقَدْ فَتَنَّا فَكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ [٨٨]

89. Ensuite, avec banne ornements-là, li ti faire sorti *dépi dans di fé* pou banne-là ène veau ki ti éna ène lé corps sans la vie ki ti produire ène méglement. Alors li, *ék so banne compagnons* zotte ti dire : « Ça li zot bondié, et bondié Moïse, mais li finne oublié *pou dire zotte ça*. »

فَأَخْرَجَ لَهُمْ جَسَدًا لَهُ خَوَارٍ
فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَى
فَنسِيهِ ۗ

90. Esse-ki banne-là pa trouvé ki li pa ranne-zotte aukène réponse et ki li péna aukène pouvoir pou faire zotte ni le mal ni le bien ?

أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُزْجِعُ آلِيهِمْ قَوْلًا ۗ
لَا يَمْلِكُ لَهُمْ صَرْوًا وَلَا نَفْعًا ۗ

R 5 91. Alors ki Aaron ti dire banne-là avant *ki Moïse rétourné* : « O mo pép ! Finne sélement mette zotte dans l'épréve par ça. Et, en vérité, Céli Ki Tout-Miséricordié li zot Seignère ; donc suive-moi et obéir mo l'orde. »

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ
يَقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ
الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي ۗ

92. Banne-là ti réponde : « Certainement, nous pou continié faire *veau-là* so l'adoration ziska ki Moïse rétourne parmi nous. »

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَافِيَةً حَتَّى
يُزْجِعَ آلِيَنَا مُوسَى ۗ

93. Moïse ti dire : « O Aaron ! Quand to finne trouvé ki banne-là finne égaré, bé ki ti empêche toi *réprimanne zotte* ?

قَالَ يَهُرُونَ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ
ضَلُّوا ۗ

94. « *Esse-ki* pou ki to pa suive moi ? Esse-ki to finne désobéir mo l'orde ? »

أَلَا تَتَّبِعَنِ ۖ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي ۗ

95. Aaron ti réponde : « O garçon mo mama, pa attrape *moi* par mo la barbe ni par *sévé* mo la tête.⁶⁵ En vérité, mo ti pére ki to dire *moi* : « To finne faire ène division dans banne Zenfants Israël et to pa finne observe mo parole. »

قَالَ يَبْنَؤُمْرًا تَأْخُذُ بِلِحْيَتِي وَلَا يَرَأْسِي
رَأْيِي حَشِيئَةٌ أَنْ تَقُولَ قَرَأْتَ بَيْنَ
بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ۗ

65. Nous pa bizin prend ça expression-là littéralement : ‘Pa attrape *moi* par mo la barbe, ni par *sévé* mo la tête’. Ça vé dire ‘pa himilié moi’.

96. Moïse ti dire : « Bé ki to éna pou dire, ô Samiri ? »

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَامِرِيُّ ﴿٢١﴾

97. Li ti réponne : « Mo finne trouvé ça ki zotte pa finne trouvé. Mo finne adopté ène partie l'enseignement Mésazzer-là, mais mo finne rénonce ça oussi. Et li coumme-ça ki mo l'esprit finne faire ça paraîte zoli pou moi. »

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿٢٢﴾

98. Moïse ti dire : « Sorti dépi là ! Pendant tout to la vie, to pou éna pou dire : « Pa touce moi, » et certainement éna pou toi ène promesse pinition ki pa pou manqué pou accomplir lor toi. Astère-là, guette to divinité pou li-même ki to ène fervent adoratére. Certainement Nous pou brile li ; ensuite, Nous pou disperse li dans la mer.

قَالَ قاذِهُبْ يَا نَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ يُخَلِّقُهُ ۗ وَإِنظُرْ إِلَى إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَّنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿٢٣﴾

99. « Zot BonDié Li sélement Allāh en déhors Ki, aukène pa digne d'adoration. Li englobe tout banne sozes dans So connaissance. »

إِنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿٢٤﴾

100. Coumme ça-même Nous raconte toi banne nouvelles ki finne passé. Et certainement, Nous finne donne toi ène Rappel dé Nou part.

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ ۗ وَقَدْ آتَيْنَكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ﴿٢٥﴾

101. Dimoune ki tourne lé dos are ça, certainement li pou saryé ène fardeau lourde Zour Rézirection.

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَاِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْرًا ﴿٢٦﴾

102. Li pou reste longtemps dans ça condition-là ; et Zour Rézirection, li bien mauvais pou banne-là couma fardeau !

خَلِيدِينَ فِيهِمْ ۗ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِمْلًا ﴿٢٧﴾

103. Zour ki pou soufflé dans trompette-là. Et ça zour-là, Nous pou rassemblé banne ki commette péchés et ki éna li zité blé.

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ زُرْقًا ﴿٢٨﴾

104. Banne-là pou faire conversation ente zotte are ti la voix, *banne-là pou dire* : « Zotte finne reste là disse zours sélement. »

يَتَخَا قَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا
عَشْرًا ۗ ﴿٣٣﴾

105. Nous conne pli bien ça ki banne-là pou dire, quand, parmi banne-là, dimoune ki finne suive pli bon simé pou dire : « Zotte finne reste ène zour sélement. »

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ
أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ۗ ﴿٣٥﴾

R 6 106. Et banne-là pose toi question lor banne montagnes. Dire : « Mo Seignére pou craze zotte en morceaux et pou disperse zotte couma la poussière. »

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي
نَسْفًا ۗ ﴿٣٦﴾

107. « Et Li pou laisse zotte couma ène la plaine aplani et stérile, »

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۗ ﴿٣٧﴾

108. « Cotte to pa pou trouve aukène courbe, ni hautères ou bas fonds. »

لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ۗ ﴿٣٨﴾

109. Ça zour-là, banne-là pou suive convocatère-là ki *droite* péna aukène travers dans li ; et banne la voix pou baissé divant Céli Ki Tout-Miséricordié, to pa pou tanne nanrien excepté ène mirmire.

يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ۗ ﴿٣٩﴾

110. Ça zour-là, intercession pou profite sélement dimoune ki Céli Ki Tout-Miséricordié permette et ki Li satisfait are so parole.

يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ۗ ﴿٤٠﴾

111. Li conné ça ki divant banne-là et ça ki derrière zotte et banne-là pa capave saisi ça avec *zot* connaissance.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ۗ ﴿٤١﴾

112. Et tout banne visazes pou soumette divant Céli Ki tout lé temps Vivant, Ki existé par Li-Même et Ki souténir tout. Et dimoune ki saryé *fardeau* so pécé, li pou sans siccés.

وَعَنَتِ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ۗ ﴿٤٢﴾

113. Mais dimoune ki faire banne bon actions alors ki li croyant, li pa pou craigne kik inzistice ou kik la perte.

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَلَا يَخَفُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ﴿١١٣﴾

114. Et coumme ça-même Nous finne faire ça déssanne, ène Coran en arabe dans ène langue clair ki exprime li bien; et Nous finne explique là-dans, dans ène banne façons, certain avertissements pou ki banne-là craigne Allāh ou bien ki ça créé souvénil Allāh dans zotte.

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَ
صَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ
يَتَّقُونَ أَوْ يُحَدِّثْ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٤﴾

115. Allāh Ki Véritabe lé Roi, Li Très-Haut dans So gloire ! Et pa bizin to pressé pou récitation le Coran avant ki complète so révélation pou toi, et dire : « Mo Seignére augmente-moi dans connaissance. »

فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ ۚ وَلَا تَعْجَلْ
بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ إِلَيْكَ
وَحْيُهُ ۚ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ﴿١١٥﴾

116. Et, en vérité, Nous ti faire ène pacte avec Adam avant, mais li ti oublié et Nous pa ti trouve dans li aukène volonté pou désobéir Nous.

وَلَقَدْ عَاهَدْنَا إِلَىٰ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسِيَ
وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ﴿١١٦﴾

R 7 117. Et quand Nous ti dire banne anzes : « Soumette are Adam, » bé tout ti soumette excepté Iblis. Li ti réfizé.

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا
إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ ﴿١١٧﴾

118. Alors Nous ti dire : « O Adam ! En vérité, ça li ène ennemi pou toi et pou to madame, zamais pa laisse li faire zotte-dé sorti dépi dans zardin-là, sinon to pou malhéré ;

فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَ
لِرِزْقِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكَ مِنَ الْجَنَّةِ
فَتَشْتَىٰ ﴿١١٨﴾

119. « Finne décidé pou toi ki to pa pou reste sans manzé là-dans ni sans vêtements.

إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ ﴿١١٩﴾

120. «Et ni to pou reste assoiffé là-dans, ni to pou exposé are l'ardère soleil. »

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَىٰ ﴿١٢٠﴾

121. Mais Satan ti mirmire banne mauvais sizestions dans li ; li ti dire : « O

فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ

Adam ! Esse-ki mo indique toi ça zarbe l'éternité et ène royaume ki zamais gâté ?»

أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْغُلْدِ وَمُلْكٍ لَا يَبُلَى ﴿٢١﴾

122. Alors zotte tout lé dé ti manze là-dans, alors zot faiblesse ki dans zot natire et ki pa apparent ti vinne clair pou zotte. Et zotte ti commence couvert zotte avec banne feuilles zardin-là.⁶⁶ Et Adam ti désobéir so Seignére et li ti dévié are simé-là.

فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتَ لَهُمَا سَوَاتِمَهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفْنَ عَلَيْهِمَا مِنْ ذُرِّيِّ الْجَنَّةِ وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ﴿٢٢﴾

123. Ensuite, so Seignére ti soisir li, et Li ti tourne vers li avec clémence et Li ti donne li guidance.

ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ﴿٢٣﴾

124. Allāh ti dire : « Allé dépi-là zotte-dé ensamme are tout banne compagnons, zotte finne vinne ennemis ente zotte-mêmes. Et si ène guidance vinne cotte-zotte dé Mo part, alors dimoune ki pou suive Mo guidance, li pa pou égaré ni li pou malhéré.

قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَأَمَّا يَا تَيْبَتُكُمُ وَيَا هُدَىٰ ۗ فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْفَىٰ ﴿٢٤﴾

125. « Mais dimoune ki tourne lé dos are Mo Rappel, certainement li pou amène ène la vie dans diffikilté, et Zour Rézirection, Nous pou réssissite li avégue. »

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَغْمَىٰ ﴿٢٥﴾

66. La plipart banne tradictéres finne prend tout ça dans ène façon litéral. Éna assez témoignaze dans texte-là ki pa permette ène interprétation litéral. Li clair ki pa pécé ki pé mentionné ici, pé faire référence à ène faiblesse ki pa apparent, parski pé dire ki zot ‘saoâte’ – zot faiblesse ti vinne clair pou zotte. Si ti question dé zot nidité physique, bé ki faire zotte pa conscient dé ça à partir zot naissance ziska ça incident en question-là ? ‘Saoā’ signifié ène acte ki faire gagne la honte ou soi ène tendance pou faire le mal. Quand ène dimoune, so pas commence glissé, li découvert so banne faiblesses ki caciette. Ça banne faiblesses-là zotte sycolozique et interne, zotte éna connexion avec l’esprit ék lé kére. Pa capave couvert ék caciette ça avec banne feuilles. Dans ça contexte-là, c’est pardon Allāh ki pou couvert pécé Adam et Eve. A cause ça-même, zotte ti implore pardon Allāh. En faite, ‘zotte ti commence couvert zotte avec banne feuilles zardin-là’, ça vé dire ki zotte ti prend réfize sous protection Allāh. Mais li clair ki le Coran montré nous ki Allāh ti enseigne Adam banne paroles la priére ki pou débarasse li are l’effé so errére. Alors Allāh ti tourne vers li avec miséricorde et clémence.

126. Li pou dire : « Mo Seignère ! Bé ki faire To finne réssissite moi avégue, alors ki *avant* mo ti pé trouvé ? »

قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ﴿٣١﴾

127. *Allāh* pou dire : « Li pou coumme ça-même. Nou banne Signes ti vinne cotte toi, et to ti néglize zotte; azordi, coumme ça même, pou oublié toi. »

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنسى ﴿٣٢﴾

128. Et coumme ça-même Nous pou récompense dimoune ki extravagant et ki pa croire dans banne Signes so Seignère ; et certainement pinition l'Aute lé monde-là li pou pli dir et pli dirabe.

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ ۗ وَالْعَذَابُ الْآخِرَةُ أَشَدُّ وَأَبْقَى ﴿٣٨﴾

129. Esse-ki ça pa servi banne-là couma guidance ? Comié banne zénérations Nous ti détruire avant zotte ? *Azordi* zotte pé marce dans banne places cotte banne-là ti pé resté. En vérité, éna banne Signes dans ça, pou banne ki éna intellizence.

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْجِدِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَى ﴿٣٤﴾

R 8 130. Et si pa ti ène parole déza prononcé par to Seignère et ène lé temps déza fixé, certainement *pinition-là* li ti pou reste collé are banne-là.

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿٣٥﴾

131. Sipporte donc avec patience ça ki banne-là dire et avec louanzes to Seignère célébré *So* gloire avant ki soleil lévé et avant ki li coucé et célébré *So* gloire dans banne l'hères la nuit et dans *tout* lé dé l'extrémité li zour pou ki to gagne satisfaction.

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا ۖ وَمِنْ آنَاءِ الْيَلِيلِ فَسَبِّحْ ۖ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَى ﴿٣٦﴾

132. Et pa avoye to régard avec *l'envie* lor ça banne zouissances temporaire ki Nous finne donne certain groupes parmi banne-là ; *tout ça li* splendére la vie ça lé monde-là,

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْتَا بِهٖ ۖ أَزْوَاجًا مِّمَّنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۗ

pou ki Nous testé banne-là par ça⁶⁷.
Et provision to Seignére li meillére et
li pli dirabe.

لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۖ وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ ۖ
أَبْقَى ﴿٣٦﴾

133. Et ordonne to pép faire la
Priére et montré persévérance pou ça.
Nous pa dimanne toi nourritire; Nous-
Même donne toi provision. Et *bon* la fin
li pou la droitire.

وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ لَا
تَسْأَلُكَ رِزْقًا ۖ وَنَحْنُ نَرْزُقُكَ ۗ وَالْعَاقِبَةُ
لِلتَّقْوَى ﴿٣٧﴾

134. Et banne-là dire : « Bé ki faire
li pa améne cotte nous ène Signe dé la
part so Seignére ? » Esse-ki témoignaze
clair, ki éna dans banne l'Écritires Avant,
pa ti vinne cotte banne-là.

وَقَالُوا لَوْلَا يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ مِنْ رَبِّهِ
أَوْ لَمْ تَأْتِهِمْ بَيِّنَةٌ مَّا فِي الصُّحُفِ
الْأُولَى ﴿٣٨﴾

135. Et si Nous ti détruire banne-là
par ène pinition avant li, certainement
zotte ti pou dire : « Nou Seignére, bé ki
faire To pa finne avoye nous ène
Méssazer pou ki nous ti pou capave suive
To banne commanements avant ki nous
ti pou himilié et couvert are la honte ? »

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ
لَقَالُوا إِنَّا لَنرَبِّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا
فَنُنَبِّئَهُ آيَاتِكَ مِّن قَبْلِ أَنْ نُنزِّلَ
نَحْنُ نَحْزِي ﴿٣٩﴾

136. Dire : « Sakène pé attanne ;
donc attanne, zotte oussi; et certainement
zotte pou conné ki sanne-là ki banne
dimounes *lor* simé droite et ki sanne-là ki
bien guidé. »

قُلْ كُلٌّ مِّن رَّبِّصٍ فَتَرْبِّصُوا ۗ فَسَتَعْلَمُونَ
مَن أَصْحَابُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَ مَن
أَهْتَدَى ﴿٤٠﴾

---

67 Tout ça banne zalousies, banne compétitions malsain ki termine par banne la guéres et ki améne la misére banne dimounes et ki faire di sang coulé – tout ça li réziltat direct ou soi indirect d'ène soif fou, insensé pou accapare ricesses matériel et conforts physique. Finne prévenir banne mizilmans pou pa avoye zot régard avec l'envie lor ricesses lé zoutes.

PARTIE 17

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۱

2. Réglément zot compte finne costé pou banne dimounes ; et malgré ça, banne-là tourne lé dos avec insouciance.

۞ اِقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَ هُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ۲

3. Aukène nouveau Rappel pa vinne cotte banne-là, dé la part zot Seignére, sans ki zotte pa faire ène badinaze are ça alors ki zotte pé écoute ça.

مَا يَأْتِيهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِمْ مُّحَدَّثٍ إِلَّا اسْتَمَعُوهُ وَ هُمْ يَلْعَبُونَ ۳

4. Et lé kère banne-là distrait. Et banne inzistes garde zot banne délibérations secret — et zotte dire : « Esse-ki ça, li l'aute ki ène himain couma zotte-mêmes ? Esse-ki zotte pou laisse zotte alle vers so mazie alors ki zotte pé trouvé ? »

لَا هِيَةَ قُلُوْبُهُمْ وَ اسْرُوا التَّجْوٰى ۞ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا هَلْ هٰذَا اِلَّا بَشْرٌ مِّثْلُكُمْ ۞ اَفَتَأْتُوْنَ السَّحَرَ وَ اَنْتُمْ تُبْصِرُوْنَ ۴

5. Li ti réponne : « Mo Seignére conné ça ki pé dire dans lé ciél et lor la terre. Et Li Bien-Tandé et Li Conne-Tout. »

قُلْ رَبِّيْ يَخْلُقُ الْقَوْلَ فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ هُوَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ ۵

6. Mais, banne-là ti dire : « Banne rêves embrouillé ça. Pa ça oussi. Li finne invente li. Li plitôt ène poète. Alors laisse-li amène-nous ène Signe pareil couma ti avoye banne anciens *Prophètes are banne Signes.* »

بَلْ قَالُوْا اَضْعَاثُ اَخْلَامٍ بَلِ اِفْتَرَاهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ ۞ فَلْيَاْتِنَا بِآیٰتٍ كَمَا اُرْسِلَ الْاَوَّلُوْنَ ۶

7. Avant banne-là, aukène la ville ki Nous finne détruire, zamais pa ti croire. Alors esse-ki ça banne-là pou croire ?

مَا اَمْنَتْ قَبْلَهُمْ مِّنْ قَرْیَةٍ اَهْلَكْنٰهَا ۞ اَقَمُّهُمْ يُؤْمِنُوْنَ ۷

8. Et Nous pa ti avoye personne avant toi *couma banne Mésazers* sauf banne zommes ki Nous ti donne révélations. Alors dimanne banne ki bien calé dans banne Rappels *Allāh*, si zotte pa conné.

وَ مَا اَرْسَلْنَا قَبْلِكَ اِلَّا رِجَالًا نُّوْحِيْ لَيْهِمْ فَاَسْلَمُوْا اَهْلَ الدُّخْرِ اِنَّ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۸

9. Et Nous pa ti donne banne-là, banne lé corps ki pa ti manze nourritire et zotte pa ti banne ki pou vive tout lé temps.

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا إِلَّا يَأْكُلُونَ
الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٩﴾

10. Ensuite, Nous ti rempli, pou banne-là, *Nou* promesse-là et Nous ti sauve banne-là et banne ki Nous ti oulé et Nous ti détruire banne transgressées.

ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ وَأَهْلَكْنَا الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠﴾

11. Et, en vérité, *astère* Nous finne faire déssanne pou zotte ène Live ; là-dans éna *tout ça ki bizin pou zot* exhortation. Esse-ki zotte pa servi *zot* l'esprit ?

لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ
إِن كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١﴾

R2 12. Et comié banne la villes Nous finne détruire, zotte ti pé commette banne inzistice ; et après zotte, Nous ti crée banne lé zaute péps.

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ
ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
آخَرِينَ ﴿١٢﴾

13. Et quand banne-là ti senti *Nou* pinition, alà ki zotte *rode* sauvé are ça.

فَلَمَّا أَحَسُّوا بَأْسَنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا
يَرْكُضُونَ ﴿١٣﴾

14. « Pa sauvé, mais rétourne dans banne comforts là-dans-même ki zotte ti pé rézouir, et dans places cotte zotte ti pé resté pou ki faire zotte ranne compte. »

لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ
فِيهِ وَمَسْكَنَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَسْأَلُونَ ﴿١٤﴾

15. Banne-là ti dire : « Malhére lor nous ! En vérité, nous ti banne inzistes ! »

قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٥﴾

16. Et zotte ti continié criyé coumme ça ziska ki Nous ti faire zotte couma ène plantation *céréale* ki finne moissonné, et *Nous ti faire* zotte vinne la sanne.

فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى
جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِرِينَ ﴿١٦﴾

17. Et Nous pa ti créé par l'amizement, lé ciél et la terre et ça ki ente ça dé-là.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
لِجِبِينَ ﴿١٧﴾

18. Et si Nous ti désire trouve ène passe-temps, certainement Nous ti pou prend ça dépi Nous-Même, si zamais Nous ti éna pou faire *li*.

لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهُمْ آيَةً
مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا فَعِلِينَ ﴿١٨﴾

19. Bien au contraire, Nous lance la vérité conte fausseté, et li craze so la tête et alà ki li disparaâte. Et malhére lor zotte pou ça ki zotte attribié are *Allāh*.

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ
فَيَذَرُوهُ قَرَارًا هُوَ ذَاهِقٌ ۚ وَ لَكُمْ
الْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٩﴾

20. Et pou Li, tout banne ki dans lé ciéls et lor la terre. Et banne ki dans So présence zotte pa montré l'orgueil dans So adoration ni zotte fatigué ;

وَأَلِهَ مِنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ وَ
مَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ
عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿٢٠﴾

21. Banne-là glorifié *Li* la nuite, li zour, sans ki zotte discontinié.

يُسَبِّحُونَ آيَلًا وَ النَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢١﴾

22. Esse-ki banne-là finne prend pou zotte lor la terre banne divinités ki faire *banne morts* réville ?

أَمْ اتَّخَذُوا إِلَهًا مِنَ الْأَرْضِ هُمْ
يُنشِرُونَ ﴿٢٢﴾

23. Si ti éna, dans ça dé-là *lé ciél et la terre*, banne divinités en déhors *Allāh*, certainement tout lé dé ti pou fini dans désorde. Alors gloire à *Allāh*, Seignére Trône-là, *Li* bien là-haut are ça ki zotte attribié are *Li*.

لَوْ كَانَتْ فِيهِمَا إِلَهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا
فَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا
يَصِفُونَ ﴿٢٣﴾

24. Pa pou questionne *Li* lor ça ki *Li* faire mais pou questionne banne-là.

لَا يُسْئَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْئَلُونَ ﴿٢٤﴾

25. Esse-ki banne-là finne prend, en déhors *Li*, banne divinités ? Dire : « Produire zot préve. Ça *Coran-là* li ène *source* l'honnére pou banne ki avec moi et ène *source* l'honnére pou banne ki avant moi. » Mais la plipart parmi banne-là, zotte pa conne la vérité, alors zotte tourne lé dos are ça.

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُل
هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ ۚ هَذَا ذِكْرٌ مَنْ
مَعِيَ وَذِكْرٌ مَنْ قَبْلِي ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٥﴾

26. Et Nous pa ti avoye aukène *Méssazer* avant toi ki Nous pa ti donne li révélation : « Aukène pa digne d'adoration excepté *Moi*, alors faire *Mo* adoration. »

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا
نُوحِي إِلَيْهِ ۚ إِنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا
فَاعْبُدُونِي ﴿٢٦﴾

27. Et banne-là dire : « Céli *Ki* Tout-Miséricordié finne prend ène garçon pou *Li*. » *Allāh* *Li* Pur. Non,

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ
بَلْ عِبَادٌ مُكْرَمُونَ ﴿٢٧﴾

banne-là zotte sélement banne servitères honorés.

28. Banne *servitères-là* pa causé avant ki Li causé, et zotte azir d'après So commanement.

لَا يَشْفِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِ
يَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

29. Li conné ça ki divant banne-là et ça ki derrière banne-là, et banne-là pa faire intercession sauf pou dimoune *are ki* Allāh satisfait et banne-là zotte lor zot garde *conte pécé* par la crainte *et respect* pou Li.

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يَرْضَىٰ وَهُمْ
مِنَ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٢٩﴾

30. Et n'importe ki sanne-là parmi banne-là ki pou dire : « Mo ène divinité en déhors Li, » ça dimoune-là, Nous pou paye li avec l'Enfer. Coumme ça-même Nous récompense banne inzistes.

وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ لِيِنَّ إِلَهٌ مِّن دُونِهِ
فَذَلِكَ نَجْزِيهِ جَهَنَّمَ كَذَلِكَ
نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٣٠﴾

R 3 31. Esse-ki banne mécréants pa trouvé ki banne lé ciéls et la terre ti *ratqane- ène masse fermé* et ki ensuite Nous ti sépare ça dé-là ? Et Nous finne créé tout kit-soze vivant dépi dilo. Esse-ki banne-là pa pou amène la foi ?

أَوَلَمْ يَرِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا ۖ وَجَعَلْنَا
مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيًّا ۖ أَفَلَا
يُؤْمِنُونَ ﴿٣١﴾

32. Et Nous finne place lor la terre banne montagnes solide pou approvisionne banne-là et Nous finne trace là-dans banne simés larze pou ki banne-là *bien* guidé.

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِي أَنْ
تَمِيدَ بِهِمْ ۖ وَجَعَلْنَا فِيهَا رِجَاجًا
سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣٢﴾

33. Et Nous finne faire lé ciél ène toit ki bien protégé ; et banne-là tourne lé dos are so banne Signes.

وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَّحْفُوظًا ۖ وَهُمْ
عَنِ آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٣﴾

34. Et Li-Même Ki finne créé la nuite et li zour et soleil et la line, sakène pé flotté dans ène l'orbite *ki pou li*.

ذَٰهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ۖ كُلٌّ فِي فَلَكٍ
يَسْبَحُونَ ﴿٣٤﴾

35. Et Nous pa finne accorde la vie éternel à aukène himain avant toi. Donc si to mort, esse-ki banne-là pou vive *ici* éternellement ?

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن قَبْلِكَ الْخُلْدَ ۖ
أَفَأَنْتَ مِمَّن مَّثَّلُوا الْخُلْدُونَ ﴿٣٥﴾

36. Sak l'âme pou goûte la mort, et Nous pou testé zotte direment par le bien et le mal et vers Nous ki pou faire zotte réourné.

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ۗ وَ
تَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً ۗ وَ
إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾

37. Et quand banne mécréants trouve toi, zotte nék faire plaisanterie lor toi. *Banne-là dire* : « Esse-ki li-même ça *dimoune* ki cause *mal* lor zot banne divinités-là ? » Alors ki banne-là-mêmes ki nié *tout* mention ar-Rahmân *Céli ki Tout-Miséricordié*.

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ
يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا ۗ أَهَذَا الَّذِي
يَذْكُرُ إِلَهُكُمْ ۗ وَهُمْ يَذْكُرُ
الرَّحْمَنِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٣٧﴾

38. L'homme finne créé avec l'impatience *dans so natire*. *Certainement* Mo pou montré zotte Mo banne Signes, mais pa dimanne Moi faire vite.

خَلِقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَجَلٍ ۗ
سَأَوْرِكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٨﴾

39. Et banne-là dire : « Bé quand ça promesse-là *pou accompli* si zotte véridique ? »

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٣٩﴾

40. Si sélement banne mécréants ti conné l'hére quand zotte pa pou capave répousse di fé-là ni dépi zot visaze, ni dépi zot lé dos et ki zotte pa pou gagne aide.

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا
يَكْفُرُونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا
عَنْ ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٠﴾

41. Plitôt ça pou arrive banne-là ène coup sans ki zotte attanne et ça pou faire zotte abazourdi ; et zotte pa pou capave répousse li, et pa pou accorde zotte aukène répit.

بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبَهِتُوا فَلَا
يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٤١﴾

42. Et, en vérité, ti moque banne Méssazers avant toi, mais ça ki banne-là ti pé moqué-là ti encerclé ça banne d'ente zotte ki ti pé moqué-là.

وَلَقَدْ اسْتَهْزَى بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ
فَوَقَّاحَاتٍ بِالَّذِينَ سَجَرُوا مِنْهُمْ مَكَآ
كَاهُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤٢﴾

R 4

43. Dire : « Ki sanne-là ki capave protéze-zotte la nuite, li zour are *pinition* Céli ki *Tout-Miséricordié* ? » Pourtant banne-là finne tourne lé dos are mazine zot Seignére.

قُلْ مَنْ يَكْلَأُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
مِنَ الرَّحْمَنِ ۗ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ
رَبِّهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٤٣﴾

44. Esse-ki banne-là éna banne divinités ki capave protéze zotte conte Nous ? Banne *divinités*-là pa capave aide zotte-mêmes ente zotte ; et *personne* pa pou capave prend zotte en l'amitié conte Nous.

أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنْفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِتَّا يُضْحَبُونَ ﴿٣٣﴾

45. Au contraire, Nous finne accorde banne-là et zot banne papa grand-papas impé bénéfices temporaire ziska ki la vie ti vinne longue pou zotte. Esse-ki banne-là pa trouvé ki Nous pé avance lor *zot* territoire, Nous pé réduire li à partir so banne parties ki pli éloigné ? Esse-ki banne-là capave sorti vainkères ?

بَلْ مَتَّعْنَا هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ أَفَلَا يَسْرُونَ أَتَأْتَانِي الْأَرْضَ تَنْقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٣٥﴾

46. Dire : « Mo averti zotte sélément d'après révélation *Allāh*. » Mais banne sourdes pa capave tanne l'appel quand averti zotte.

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٣٦﴾

47. Et si *même* ène souffle pinition to Seignère ti touce banne-là, certainement zotte ti pou criyé : « Malhére lor nous ! En vérité, nous ti banne inzistes. »

وَلَكِنَّ مَسْئَلَهُمْ تَفَحَّةٌ مِنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَوْمِئِذٍ إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٣٧﴾

48. Et Zour Rézirection, Nous pou établi banne balances ziste pou ki pa faire aukène l'âme kik di tort. Et même si li poid ène la grain moutarde, Nous pou amène li *pou montré*. Et Nous Bien-Siffisant pou réglé banne comptes.

وَتَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٣٨﴾

49. Et certainement Nous ti donne Moïse et Aaron le Discernement et ène la Limière et ène Rappel pou banne dimounes droite,

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيَاءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٩﴾

50. Banne ki craigne zot Seignère en secret, et ki mette zotte en garde conte l'Hérez *Zizement*.

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٥٠﴾

51. Et ça li ène Rappel sacré ki Nous finne faire déssanne ; alors esse-ki zotte pou nié ça ?

وَهَذَا ذِكْرٌ مُبَارَكٌ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ تُؤْفِكُونَ ﴿٥١﴾

R 5 52. Et avant ça, certainement Nous ti donne Abraham so guidance et Nous ti conne li bien.

وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهٖ عَلِيمِينَ ﴿٥٢﴾

53. Quand li ti dire so papa et so pép : « Bé ki ça banne idoles are ça-même ki zotte pé accorde zot dévotion-là ? »

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٣﴾

54. Banne-là ti réponne : « Nous finne trouve nou banne papa grand-papas adore ça *banne idoles-là*. »

قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿٥٤﴾

55. Li ti dire : « En vérité, zotte-mêmes et zot banne papa grand-papas zotte finne dans ène errère ki évident. »

قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٥٥﴾

56. Banne-là ti dire : « Esse-ki to finne vinne cotte nous avec la vérité, ou bien to ène dans banne ki faire plaisanterie ? »

قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ ﴿٥٦﴾

57. Li ti dire : « Mais zot Seignére, Li Seignére banne lé ciéls et la terre. Li-Même Ki finne créé *tout* ça ; et mo ène dans banne ki donne témoignaze lor là. »

قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَ الْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ ۚ وَ أَنَا عَلَىٰ ذٰلِكُمْ مِنَ الشَّٰهِدِينَ ﴿٥٧﴾

58. « Et par Allāh, certainement mo pou faire plans conte zot banne idoles quand zotte pou tourne zot lé dos zotte pou allé. »

وَ تَاللّٰهِ لَآ كَيْدَ لَنَا أَضْنَاكُمْ بَعْدَ أَنْ تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ ﴿٥٨﴾

59. Donc li ti casse zotte en morceaux excepté zot principal-là pou ki banne-là capave tourne vers li *pou zot l'enquête*.

فَجَعَلَهُمْ جُزَآءً ۙ اِلَّا كَيْدًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ رٰٓءُوهُ يَرْجِعُونَ ﴿٥٩﴾

60. Banne-là ti dire : « Ki sanne-là ki finne faire ça are nou banne divinités ? Sirement, li ène dans banne inzistes. »

قَالُوا مَن فَعَلَ هٰذَا بِآلِهَتِنَا ۙ اِنَّهٗ لَمِنَ الظَّٰلِمِينَ ﴿٦٠﴾

61. Banne-là ti dire : « Nous finne tanne ène zéne homme ti pé cause *mal* lor banne *divinités-là*. Li appelle Abraham. »

قَالُوا سَمِعْنَا فَتٰى يَدْعُوهُمْ يُقَالُ لَهُ اِبْرٰهِيْمُ ﴿٦١﴾

62. Banne-là ti dire : « Alors amène-li divant li zié banne dimounes pou ki banne-là capave témoigné. »

قَالُوا قَاتُوا بِهٖ عَلَىٰ آخِيْنَ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦٢﴾

63. Banne-là ti dire : « Esse-ki toi ça ô Abraham ki finne faire ça are nou banne divinités ? »

قَالُوا يَا أَبَرَاهِيمَ
فَعَلْتَ هَذَا يَا إِبْرَاهِيمَ ﴿٣٧﴾

64. Li ti dire : « Attention ! Ène kikène finne faire ça. Alà grand *suspect*-là. Donc dimanne banne *idoles*-là si *toutefois* zotte capave causé. »⁶⁸

قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَمَا كَفَرُوا بِهِمْ هَذَا
فَسَعَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ ﴿٣٨﴾

65. Alors, banne *idolâtes*-là ti rétourne vers zot banne semblabes et zotte ti dire : « Certainement, zotte-mêmes zotte banne inzistes. »

فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا لَوْلَا
أَنْتُمْ الظَّالِمُونَ ﴿٣٩﴾

66. Et banne-là ti oblizé baisse zot la tête *avec la honte et zotte ti dire Abraham* : « Certainement to conné ki banne-là pa causé. »

ثُمَّ نَكِسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ
عَلِمْتَ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ ﴿٤٠﴾

67. Li ti dire : « Esse-ki zotte pou adore dans place Allāh ça ki dans aukène façon pa pou profite zotte ni pou faire zotte di tort ? »

قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا
يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٤١﴾

68. « Faire honté pou zotte et pou ça ki zotte adoré dans place Allāh ! Esse-ki zotte pa raisonné ? »

إِنِّي لَكُمْ وَ لِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾

69. Banne-là ti dire : « Brîle li et aide zot banne divinités, si zotte oulé faire kit-soze *pou zot divinités*. »

قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ فَعَالِينَ ﴿٤٣﴾

68. Éna banne tradictéres ki évite donne ène tradiction literal ça verset-là ; zotte pére ki ça capave montré ki Abraham ti cause menti. Banne idolâtes-là bien conné ki ène idole, grand couma li grand, pa capave casse ène l'aute idole en morceaux et ki Abraham-même ki finne faire ça, et ki li pé taquinne zotte pou montré alà couma zot croyance li bête. En faite, ça parole-là pa finne dire pou détourne banne dimounes dé la vérité. Li ène style puissant pou présente argument-là dans ène façon convaincant. Et personne pa ti akize li dé mensonge pou ça. Zotte finne réalize l'errére zot croyance (lire versets 65 à 68). Et nous pa bizin oublié ki Abraham ti déza annoncé, en public, so l'intention pou casse banne idoles-là en morceaux (lire verset 58).

70. Nous ti dire : « O di fé ! Réfroïdi-toi et vinne ène source la paix pou Abraham. »

قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ
إِبْرَاهِيمَ ﴿٤٦﴾

71. Et banne-là ti oulé employe ène ruse conte li pou faire li di tort, mais Nous ti faire ki banne-là ki pli grand perdants.

وَآرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ
الْأَخْسَرِينَ ﴿٤٧﴾

72. Et Nous ti sauve li et Lot et ti améne zotte vers la terre ki Nous ti béni pou banne péps.

وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي
بَارَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ﴿٤٨﴾

73. Et Nous ti donne li Isaac et Jacob couma so ti zenfant, et Nous ti faire zotte tout vinne banne dimounes ziste.

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
نَافِلَةً ۗ وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٤٩﴾

74. Et Nous ti faire-zotte banne dirizants ki guide banne dimounes d'après Nou commanement et Nous ti donne-zotte révélation pou faire banne bon travaux, pou observe la Prière et pou paye Zakâte. Et banne-là ti pé adore Nous Tout-Sél.

وَجَعَلْنَاهُمْ آيْمَةً يَهْتَدُونَ بِأَمْرِنَا
وَإِذْ حِينًا إِلَيْهِمْ فَقَدَلِ الْخَيْرَاتِ وَ
إِقَامَ الصَّلَاةَ وَآيْتَاءَ الزَّكَاةِ ۖ وَ
كَانُوا لَنَا عَابِدِينَ ﴿٥٠﴾

75. Et Nous ti donne Lot sazesse et connaissance et Nous ti delivré li are la ville ki ti pé commette banne vices. En vérité, banne-là ti ène pép méssant et rébelle.

وَلُوطًا آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ
مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ
الْخَبِيثَاتِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ
فَاسِقِينَ ﴿٥١﴾

76. Et Nous ti admette li dans Nou miséricorde. En vérité, li ti ène dans banne dimounes ziste.

وَإِذْ خَلَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا ۖ إِنَّهُ مِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿٥٢﴾

R 6

77. Et rappelle Noé quand li ti sipplié Nous avant ça, et Nous ti écoute so la prière et Nous ti sauve li et so famille are grand détresse-là.

وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا
لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ
الْعَظِيمِ ﴿٥٣﴾

78. Et Nous ti aide li conte pép ki ti prend Nou banne Signes pou menonzes. En vérité, banne-là ti ène pép méssant. Donc Nous ti noye zotte tout.

وَوَصَّيْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ
فَاعْرَفْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٤﴾

79. Et rappelle David et Salomon quand zotte ti donne zot zizement lor zaffaire ène plantation quand banne moutons banne dimounes ti alle brouté là-bas la nuite et Nous ti témoin zot zizement.

وَدَاوُدَ وَ سُلَيْمَانَ إِذْ يَخْكُمِينَ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفِثَتْ فِيهِمُ الْقَوْمُ وَ كُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٧٩﴾

80. Et Nous ti faire Salomon comprend ça zaffaire-là et Nous ti donne tout lé dé sazesse et connaissance. Et Nous ti soumette banne montagnes, et banne zoiseaux pou célébré avec David banne louanzes Allāh. Et Nous-Même Nous en action pou tout ça.

فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَ كُنَّا أُتَيْنَا مُحَمَّدًا وَ عِلْمًا وَ سَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَ الطَّيْرَ وَ كُنَّا فَعَالِينَ ﴿٨٠﴾

81. Et Nous ti enseigne li pou faire pou-zotte banne vêtements avec mailles métallique pou ki ça protéze zotte conte la violence ente zotte dans la guére. Alors esse-ki zotte pou montré reconnaissance ?

وَ عَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُؤْسٍ لَكُمْ لِتُحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٨١﴾

82. Et Nous ti soumette pou Salomon di vent violent ki, avec so l'orde, ti soufflé vers la terre ki Nous ti béni. Et Nous conne bien tout kit-soze.

وَلَسَلَّمْنَا إِلَيْهِ عاصِفَةً تَجْرِي بِأَمْرِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا وَ كُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ ﴿٨٢﴾

83. Et Nous ti soumette pou li banne plonzères ki ti plonzé dans dilo profond pou li et ki ti pé faire banne lé zaute travaux oussi. Et Nous-Même Ki ti pé protéze banne-là.

وَمِنَ الشَّيْطَانِ مِنَ يَغْوُونَ لَهُ وَ يَعْمَلُونَ عَمَلًا ذُونَ ذَلِكَ وَ كُنَّا لَهُمْ حَافِظِينَ ﴿٨٣﴾

84. Et rappelle Job quand li ti implore so Seignére, li ti dire : « Malhére finne gagne moi, et Toi, To Pli-Miséricordié Ki tout banne ki montré miséricorde. »

وَ أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسْنِي الضَّرَّ وَ أَنْتَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿٨٤﴾

85. Alors Nous ti accepté so la priére, Nous ti enléve affliction ki li ti éna et Nous ti donne li so famille et avec zotte, autant encore, couma ène miséricorde dé Nou part, et couma ène rappel pou banne adoratères.

فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرِّ وَ أَتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَ مَثَلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ وَدُنَا وَ ذِكْرًا لِلْعَابِدِينَ ﴿٨٥﴾

86. Et *rappelle* Ismaël et Idris et Dhoul-Kifle, zotte tout ti *compté* dans banne ki persévéré.

وَإِسْمٰوِيْلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ
كُلٌّ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٨٦﴾

87. Et Nous ti admette banne-là dans Nou miséricorde. En vérité, zotte ti *compté* dans banne dimounes ziste.

وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ﴿٨٧﴾

88. Et *rappelle* Dhoul-Nōun, quand li ti allé en colére et li ti croire ki Nous pa pou sévère are li. Alors, dépi banne profondéres l'obskirité, li ti crié : « Aukène pa digne d'adoration excepté Toi. *Toi To Pur !* Certainement mo finne ène dans banne inzistes. »

وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَآضِبًا وَقَدَّرَ
أَن لَّن نَّعْجِدَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمٰتِ
أَن لَّا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحٰنَكَ ؕ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٨٨﴾

89. Alors, Nous ti accepté so la priére et Nous ti sauve li are so détresse-là. Et coumme ça-même Nous délivré banne croyants.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُصَيِّرُ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٨٩﴾

90. Et *rappelle* Zacharie quand li ti implore so Seignére, *li ti dire* : « Mo Seignére ! Pa laisse moi tout sél *sans zenfant*, et To Meillére Ki tout banne héritiers. »

وَرَكَعًا إِذْ تَأَدَّى رَبُّهُ رَبًّا لَّا تَدْرِيْنَ
قَرَدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوٰرِثِيْنَ ﴿٩٠﴾

91. Alors Nous ti accepté so la priére et Nous ti accorde li Jean-Baptiste, et Nous ti guéri so madame pou li. En vérité, banne-là *zotte tout* ti pé pressé sakène pli vite ki l'aute dans faire banne bon actions et banne-là ti pé invoque Nous avec l'espoir et la crainte et zotte ti himble divant Nous.

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ يَحْيٰى
وَأَصْلَحْنَا لَهُ زَوْجَهُ إِنَّهُمْ كَانُوْا
يُسرِعُوْنَ فِي الْخَيْرٰتِ وَيَدْعُوْنَكَ
رَعْبًا وَرَهْبًا وَكَانُوْا الْتَاخِشِيْنَ ﴿٩١﴾

92. Et *rappelle* ça *madame* ki ti sirveille so chasteté. Alors Nous ti soufflé dans li are Nou parole et Nous ti faire li ék so garçon ène Signe pou banne péps.

وَالَّتِيْ أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا
فِيْهَا مِنْ رُّوْحِنَا وَجَعَلْنَاهَا
اِبْتِهَآءًا لِّلْعٰلَمِيْنَ ﴿٩٢﴾

93. En vérité, ça zot comminauté-là, *li ène sél comminauté* ; et Moi, Mo zot Seignére; donc adore-Moi.

إِنَّ هٰذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً ؕ وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْنَ ﴿٩٣﴾

94. Mais *après* ça, banne-là ti divise zotte ente zotte dans zot zaffaire, et zotte tout pou rétourne vers Nous.

وَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ ۗ كُلٌّ
إِلَيْنَا رَاجِعُونَ ﴿٢٧﴾

r7 95. Alors dimoune ki faire banne bon travaux et ki croyant, so zeffort pa pou reste sans ki ça pa apprécié et certainement Nous pou enrézistré ça.

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ
مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِ ۗ وَإِنَّا
لَعَنَّا كَاتِبُونَ ﴿٢٨﴾

96. Et li ène la loi ki pa sanzé pou tout la ville ki Nous finne détruire, ki banne *habitants*-là pa pou révini.

وَحَرَامٌ عَلَىٰ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا أَنَّهُمْ
لَا يَرْجِعُونَ ﴿٢٩﴾

97. *Li pou coumme* ça même quand pou largue Gog et Magog, et quand zotte pou précipite zotte dépi tout banne hautéres,

حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَا جُوجُ وَمَا جُوجُ وَ
هُم مِّنْ كَيْلٍ حَدِيدٍ يَنْسِلُونَ ﴿٣٠﴾

98. Et vrai promesse-là pé costé, et alors li zié banne ki pa croire pou guetté fixé-même, *et zotte pou dire* : « Malhére lor nous ! Certainement nous finne montré l'insouciance pou ça; pire encore, nous ti banne inzistes ! »

وَاقْتَرَبَ الْوَعْدُ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ
شَاخِصَةٌ أَبْصَارُ الَّذِينَ كَفَرُوا ۗ
يُوْبَلِّغُنَا كَيْفًا فِي عَافِيَةٍ مِّنْ هَذَا
بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٣١﴾

99. « En vérité, zotte et ça ki zotte adoré en dehors Allāh pou combistibe l'Enfer. Zotte pou déssanne là-dans ? »

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ
حَصَبُ جَهَنَّمَ ۗ أَنْتُمْ لَهَا
وَارِدُونَ ﴿٣٢﴾

100. Si ça banne-là ti banne divinités, banne-là pa ti pou déssanne là-dans ; et tout pou reste longtemps là-dans.

لَوْ كَانَ هُوَ اللَّهُ ۗ لَآ إِلَهَ مَا وَرَدُوهَا ۗ
وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٣﴾

101. Là-dans, banne zémissements pou banne-là *zot sort* ; et là-dans, zotte pa pou tanne nanrien *à parte* ça.

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ ۗ وَهُمْ فِيهَا لَا
يَسْمَعُونَ ﴿٣٤﴾

102. En vérité, banne pou ki l'orde banne bon kit-sozes dé Nou part finne fini donné, *Nous* pou améne ça banne-là loin are ça *l'Enfer*-là.

إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا
الْحُسْبَىٰ ۗ أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿٣٥﴾

103. Banne-là pa pou tanne même so pli tipti son et zotte pou reste tout lé temps dans ça ki zot l'âme désiré.

لَا يَسْمَعُونَ حَيْثُ سَبَّاهُمْ وَهُمْ فِي مَا
اشْتَهَتْ أَنْفُسُهُمْ خَلِدُونَ ﴿٣٣﴾

104. Grand Terrère-là pa pou mette banne-là dans la peine, et banne anzes pou zoènne zotte, et pou dire zotte : « Ça li zot zour ki ti promette zotte. »

لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَ
تَتَلَقَّيْنَهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ
الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٤﴾

105. Zour cotte Nous pou enroule banne lé ciéls couma enroule banne rouleaux ki finne écrire par ène scribe. Couma Nous ti commence premier création, Nous pou répète li, ène promesse ki engage Nous ; certainement Nous pou accomplir ça.

يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِ
لِلْكِتَابِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ نُعِيدُهُ
وَعَدْنَا عَلَيْنَا لِأَتَاكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٣٥﴾

106. Et, en vérité, Nous ti écrire dans Psaumes dé David, après exhortation-là, ki Mo banne servitères-ziste pou hérite la terre-là.

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ
الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
الصَّالِحُونَ ﴿٣٦﴾

107. En vérité, là-dans, éna ène Méssaze important pou banne ki faire adoration Allāh.

إِنَّ فِي هَذَا لَبَلَاغًا لِقَوْمٍ عَابِدِينَ ﴿٣٧﴾

108. Et, Nous pa finne avoye toi mais couma ène miséricorde pou tout banne péps.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿٣٨﴾

109. Dire : « En vérité, finne révélé moi ki zot BonDié-Même Ki Ène Sél BonDié. Esse-ki zotte pou soumette ? »

قُلْ إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِإِيَّائِي أَنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ
وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ مُّسْلِمُونَ ﴿٣٩﴾

110. Mais, si banne-là tourne lé dos, dire zotte : « Mo finne faire zotte-tout l'annonce pareil pareil, et mo pa conné si ça ki finne promette zotte-là li proce ou soi li éloigné.

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ إِذْ نُنذِرْكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ
وَإِنْ أَذْرَبْكُمْ أَقْرَبُكُمْ أَمْ بَعِيدٌ مِّنَّا
تُؤَعَّدُونَ ﴿٤٠﴾

111. « En vérité, Li conné parole ki zotte cause fort et Li conné ça ki zotte caciette.

لِأَنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ
مَا تَكْتُمُونَ ﴿٤١﴾

112. « Et mo pa conné; li possibe
ça li pou ène l'épréve pou zotte, et *li*
sélement ène zouissance pou ène lé
temps. »

وَأَن آذِرِي لَعَلَّهٗ فِتْنَةً لَّكُمْ وَ
مَتَّاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١٢﴾

113. Et li ti dire : « Mo Seignére !
Zize avec la vérité. Et nou Seignére Li
Tout-Miséricordié, are Li-Même ki *nous*
bizin dimanne aide conte ça ki zotte pé
affirmé-là. »

قُلْ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ ۗ وَرَبُّنَا
الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا
نُفَعْنَا تَصِفُونَ ﴿١١٣﴾

- R 1
1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.
  2. O banne dimounes ! Craigne
zot Seignére. En vérité, violent secousse
l'Hére désigné-là li ène soze terrible,
  3. Zour ki zotte pou trouve ça,
tout mama ki pé allaité pou oublié ça ki
li pé allaité et tout madame enceinte pou
rézette so fardeau, et to pou trouve
banne dimounes *couma dire* sou alors ki
zotte pa sou, mais pinition Allāh pou
certainement dir.
  4. Et parmi banne dimounes, éna
ki, sans aukène connaissance, zotte diskite
lor Allāh et ki suive tout satan rébelle,
  5. Lor ki, finne éna décision ki
dimoune ki faire camarade are li, li pou
égare li et li pou conduire li vers pinition
la Fournaise l'Enfer.
  6. O banne dimounes ! Si zotte
dans doute concernant la Rézirection:
alors réfléci lor ça fait-là ki, en vérité,
Nous finne créé zotte dépi la poussière,
ensuite d'ène goutte sperme, ensuite
d'ène *tipti* caillot ki éna tendance pou
forme ène lien, ensuite d'ène boule la
sair, en partie formé, en partie pa formé
pou ki Nous explique zotte clairement
sécret la création. Et Nous faire reste
dans l'itérus ça ki Nous oulé pendant ène
lé temps fixé ; ensuite Nous faire zotte
sorti dans forme ène ti baba pou ki
ensuite zotte arrive zot l'âze matirité. Et
parmi zotte, éna ki gagne la mort, et éna
parmi zotte ki trouve li-même arrive ène
l'âze sénile cotte li pa conne nanrien
après *ki li ti éna* connaissance. Et to
trouve la terre *finne vinne sec* sans la vie,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ ۖ إِنَّ
زَلْزَلَةَ السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ۝۲

يَوْمَ تَرَوْنها تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ
عَمَّا أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ
حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَى
وَمَا هُمْ بِسُكَرَى وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ
شَدِيدٌ ۝۳

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ
بِغَيْرِ عِلْمٍ وَ يَتَّبِعُهُ كُلُّ شَيْطَانٍ
مَّرِيدٍ ۝۴

كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَانَّهُ
يُضِلُّهُ وَ يَهْدِيهِ إِلَى عَذَابِ
السَّعِيرِ ۝۵

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ
الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن نُّرَابٍ
ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّن عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّن
مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَ غَيْرِ مُخَلَّقَةٍ
لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ وَ نُقَرِّفِي الْأَرْحَامِ
مَا تَشَاءُ إِلَىٰ آجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ
نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا
أَشَدَّ كُفْرًا وَ مِّنْكُمْ مَّن يُتَوَقَّىٰ وَ
مِنْكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ
لِكَيْلَا يَعْلَمَ مَن بَعْدَ عِلْمٍ شَيْعًا وَ
تَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا

mais quand Nous faire dilo déssanne lor là, li rémié et li gonflé et li faire poussé toute sorte zoli paires *dé vézétations*.

عَلَيْهَا الْمَاءُ اهْتَرَّتْ وَ رَبَّتْ وَ
أَنْبَتَتْ مِنْ حَلٍّ ذُوِجٍ بِهَيْجٍ ﴿٦﴾

7. Ça, li parski Allāh Li la Vérité et ki Li rédonne la vie banne morts ; et ki Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé ;

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنْتَ يُحْيِي
الْمَوْتَى وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧﴾

8. Et parski l'Hére-là *certainement* pou vini ; péna aukène doute là-dans et parski Allāh pou réssissite banne ki dans tombe.

وَ أَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَ
أَنَّ اللَّهَ يَنْبَعِثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ﴿٨﴾

9. Et parmi banne dimounes, éna ki, sans aukène connaissance, diskite lor Allāh, sans aukène guidance, sans aukène Live ki donne la limière,

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ
يَعْتَرِفُ لَهُمْ وَ لَا هُدًى وَ لَا كِتَابٍ
مُنِيرٍ ﴿٩﴾

10. Li tourne lor so côté avec l'orgueil pou ki li améne dans l'égarément banne dimounes dépi dans simé Allāh. Pou li, éna la honte dans ça lé monde-là ; et Zour Rézirection, Nous pou faire li goûte pinition la Fournaise l'Enfer.

ثَانِيًا عِطْفِهِ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ لَهٗ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَ
نُذِيقُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ
الْحَرِيقِ ﴿١٠﴾

11. Ça, li à cause ça ki to dé la mains finne avoye divant et certainement Allāh pa inziste pou So banne servitères.

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْت يَدَكَ وَ أَنَّ اللَّهَ
لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿١١﴾

R 2 12. Et parmi banne dimounes, éna ki adore Allāh dans ène façon marzinal cotte facilement li capave perdi la foi ; si ène bon kit-soze arrive li, li satisfait are ça, et si li éna pou passe par kik l'épréve, li détourne li dépi Allāh. Li faire la perte dans ça monde-là et dans l'Aute. Ça li ène la perte ki bien clair.

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّعِبُ اللَّهَ عَلَى
حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ طَمَآنًا
بِهِ وَ إِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ أُنْقَلَبَ
عَلَى وَجْهِهِ تَدْحِيرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ
ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٢﴾

13. Li invoque en déhors Allāh ça ki ni capave faire li di tort, ni profite li. Ça, li l'égarément extrême.

يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْصُرُهُمْ وَ مَا
لَا يَنْفَعُهُمْ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبُعِيدُ ﴿١٣﴾

14. Li invoque ça ki so di tort li pli prés ki so bénéfice. En vérité, li bien mauvais, protectére-là ! Et li bien mauvais, associé-là !

يَدْعُوا لِمَنْ صَرَّفَهُ أَقْرَبُ مِنْ تَفْعِهِ ۚ
لَيْئَسَ الْمَوْلَىٰ وَ لَيْئَسَ الْعَشِيرُ ﴿١٣﴾

15. En vérité, Allāh pou faire banne ki croire et ki faire banne bon travaux, rente dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. En vérité, Allāh faire ça ki Li oulé.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ
عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ، إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا
يُرِيدُ ﴿١٤﴾

16. Dimounes ki pensé ki Allāh zamais pa pou oulé aide li le Prophète dans ça lé monde-là et dans l'Aute, laisse li, si li capave, trouve ène simé ziska lé ciél et laisse li coupe l'aide Allāh. Ensuite, laisse li guetté si so ruse capave enlève ça ki pé faire li arazé là !

مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ
فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ قَلِيْمِدُ
يَسْبَبِ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لِيَقْطَعَهُ فَيَسْئَلُ
هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدَهُ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾

17. Et coumme ça-même Nous finne faire déssanne ça Coran-là couma banne Signes clair. Et, en vérité, Allāh guide dimoune ki Li oulé.

وَ كَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ ۚ وَ
أَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ ﴿١٦﴾

18. En vérité, banne croyants et banne Zuifs et banne Sabéens et banne Chrétiens et banne Mazes et banne associatéres, en vérité, Allāh pou zize ente banne-là Zour Rézirection. En vérité, Allāh Li Témoins lor tout kit-soze.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَ الَّذِينَ هَادُوا
وَ الصَّابِئِينَ وَ النَّصْرِيَّ وَ الْمَجُوسَ
وَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ بِفِصْلِ
بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِرَانٌ اللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾

19. Esse-ki to pa trouvé ki are Allāh-Même, pé soumette tout banne ki dans banne lé ciéls et tout banne ki lor la terre, et soleil, et la line, et banne zétoiles, et banne montagnes, et banne zarbes, et banne zanimaux, et boucoup banne dimounes ? Mais éna boucoup ki mérite pinition. Et dimoune ki Allāh himilié li, péna personne ki pou donne li l'honneur. En vérité, Allāh faire ça ki Li oulé.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَنْ فِي
السَّمٰوٰتِ وَ مَنْ فِي الْأَرْضِ وَ الشَّمْسُ وَ
القَمَرُ وَ النُّجُومُ وَ الْجِبَالُ وَ الشَّجَرُ
وَ الدَّوَابُّ وَ كَثِيْرٌ مِّنَ النَّاسِ ۗ وَ
كَثِيْرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ ۗ وَ مَنْ
يُؤْمِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُّكْرِمٍ ۗ إِنَّ
اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾

20. Alà dé *groupes* ki pé dispité lor zot Seignére. Concernant banne ki pa croire, pou taille banne vêtements dépi di Fé pou zotte; pou déverse dilo bouillante lor zot la tête,

هَذِينَ خَضَمِينَ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ
قَالَتِ الَّذِينَ كَفَرُوا قُطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ
مِّن تَارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ
الْحَمِيمُ ﴿٢٠﴾

21. Avec ça, ça ki dans zot vente pou fonde et zot la peau *oussi*.

يُضْهِرُّ بِهِ مَآئِنَ بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿٢١﴾

22. Et pou banne-là, pou éna banne marteaux ferraille ;

وَلَهُمْ مَقَامِعٌ مِنْ حَدِيدٍ ﴿٢٢﴾

23. Sak fois ki banne-là pou rode sorti dépi là-dans à cause zot détresse, pou rétourne zotte là-dans *et pou dire zotte* : « Goûte pinition la Fournaise l'Enfer. »

كَلِمًا أَرَادُوا أَن يَخْرِجُوا مِنْهَا
عَمَّ أَعْيَدُوا فِيهَا : وَذُوقُوا عَذَابَ
الْحَرِيقِ ﴿٢٣﴾

R 3 24. En vérité, Allâh pou faire banne ki croire et ki faire banne bon actions, rente dans banne Zardins, en bas ça éna banne la riviéres ki coulé. Pou orne zotte, là-dans, are banne bracelets en l'or et are perles et zot vêtements, là-dans, pou la soie.

إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ
أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَ لُؤْلُؤًا
وَأَسَافِيرًا مِنْ حَبِيبَاتٍ لَّيْلًا
وَنَهَارًا ﴿٢٤﴾

25. Et banne-là pou guidé vers parole pur *sélement* et zotte pou guidé vers simé ça Allâh Ki Digne dé louanze.

وَهَذَا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ
وَهَذَا إِلَى صِرَاطِ الْحَمِيدِ ﴿٢٥﴾

26. En vérité, banne ki pa croire et ki empêche *banne dimounes* suive simé Allâh et ki empêche zotte alle la Mosquée Sacré ki Nous finne établi également pou tout dimounes ki zotte pé reste là-bas, ou ki-zotte visitéres dépi désert; et dimoune ki inzistement rode créé déviation là-dans, Nous pou faire li goûte ène pinition ki donne boucoup doulére.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَصُدُّونَ عَنِ
سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً الْعَاكِفِ
فِيهِ وَالْبَادِي وَمَن يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍ
بِظُلْمٍ نُّزِقْهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٢٦﴾

R 4 27. Et *rappelle* quand Nous ti désigne pou Abraham l'emplacement la Caze Sacré et Nous ti dire : « Pa associé nanrien are Moi et garde Mo la Caze

وَأَذِّنْ لِلنَّاسِ أَنَّ إِلَىٰ بَيْتِنَا
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ
بِئْسَ مَا تَشْرِكُ بِهِ شَيْئًا وَ
الْبَيْتِ أَن لَّا تُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَ

prope pou banne ki faire so lé tours et pou banne ki diboute et pou banne ki incliné, et ki faire prosternation dans la Prière.

طَهَّرْ بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ وَالْقَائِمِينَ
وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٢٤﴾

28. « Et annonce le Pélerinaze à banne dimounes. Banne-là pou vinne cotte toi éna à pied et éna lor tout montires ki pou maigue à cause fatigue longue voyaze, et zotte pou vini par tout banne simés ki éloigné et encaissé,

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ
رِجَالًا وَعَلَى كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ
كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿٢٨﴾

29. Pou ki zotte capave témoigne zot banne prope l'avantazes et pou ki zotte prononce nom Allāh, pendant banne jours fixé, lor zanimaux dans banne bétails ki Li finne fourni zotte. Alors manzé là-dans et nourri banne ki dans détresse, et banne ki dans nécessité.

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا
اسْمَ اللَّهِ فِي آيَاتٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَى مَا
رَزَقْنَاهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا
مِنْهَا وَأَطِعُوا الرَّاسِيَ الْفَقِيرَ ﴿٣١﴾

30. « Ensuite banne-là bizin okipe zot hygiène personnel, et zotte bizin accompli zot voeux et zotte bizin faire lé tour ça la Caze ki bien Ancien-là. »

ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُوفُوا
نُذُورَهُمْ وَلِيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ
الْعَتِيقِ ﴿٣٠﴾

31. Coumme ça-même Nous ti donne l'orde pou faire. Et dimoune ki honore banne sozes sacré Allāh, li pou bon pou li d'après so Seignére. Et banne bétails permette pou zotte sauf ça ki finne annonce zotte. Donc reste éloigné are impureté banne idoles et évite tout parole fausse,

ذَلِكَ هـ وَ مَنْ يُعْظِمِ حُرْمَتِ اللَّهِ فَهُوَ
خَيْرٌ لَّهُ عِنْدَ رَبِّهِ ؕ وَأَجَلَّتْ لَكُمْ
الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يَتْلَى عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا
الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ
الرُّذُرِ ﴿٣١﴾

32. Et reste tout lé temps incliné vers Allāh, sans donne Li aukène associé. Et dimoune ki associé n'importe quoi are Allāh, li tombe couma dire dépi ène hautère et banne zoiseaux souk li ou soi di vent prend li allé dans ène l'endroit loin.

حُنَفَاءَ لِلَّهِ خَيْرٌ مُشْرِكِينَ بِهِ ؕ وَ مَنْ
يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ السَّمَاءِ
فَتَخَطَّفَهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوَى بِهُ
الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٣٢﴾

33. Li coumme ça. Et dimoune qui honore banne Signes sacré Allāh, certainement ça li sourcé dépi la droitière lé kére.

ذَلِكَ هـ وَ مَنْ يُعْظِمِ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا
مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ﴿٣٣﴾

34. Dans ça banne *zanimaux pou sacrifié*-là, éna banne l'avantazes pou zotte pou ène lé temps fixé ; ensuite *banne-là* zot place sacrifice li cotte ça la Caze ki bien Ancien-là.

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعٌ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى
ثُمَّ مَجَلَّهَا إِلَىٰ الْبَيْتِ الْعَرَبِيِّ ۚ

R 5 35. Et Nous finne établi, pou sak pép, so rite sacrifice pou ki banne-là prononce nom Allāh lor *zanimaux* dans banne bétails ki Li finne fourni zotte. Donc zot BonDié Li Ène Sél BonDié ; alors soumette are Li. Et donne bon nouvelle à banne ki montré himilité,

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنَسَكًا
لِّيَذُكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ
مِّنْ بَهِيمَةٍ الْأَنْعَامِ ؕ قَالَهُمْ
إِلَهُ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا ۚ وَبَشِّرِ
الْمُخْبِتِينَ ۝

36. Banne ki, quand pé mentionne nom Allāh, zot lé kére rempli are la crainte *ék respect* et ki endire avec patience lor tout ça ki arrive zotte et ki observe la Prière et ki dépense dans provision ki Nous finne donne zotte.

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ
وَالصَّابِرِينَ عَلَىٰ مَا آصَابَهُمُ وَالْمُؤْمِنِينَ
الصَّلَاةَ ۚ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ۝

37. Et parmi banne Signes sacré Allāh, Nous finne désigne pou-zotte banne sameaux ki pou sacrifié. Là-dans, éna boucoup bon kit-soze pou zotte. Donc prononce nom Allāh lor zotte, alors ki zotte *attaché* en lignes. Et quand zotte tombé *mort* lor zot flanc, manze là-dans, et nourri dimoune ki *dans nécessité mais ki satisfait* are so sort, et dimoune ki mendié. Comme ça-même Nous finne soumette ça banne *zanimaux-là* pou zotte pou ki zotte reconnaissant.

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ
اللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۚ فَاذْكُرُوا
اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ ۚ فَإِذَا
وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَ
أَطْعِمُوا الْقَانِعَ وَالْمُعْتَرَّ ۚ كَذَلِكَ
سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝

38. *Banne-là* zot la sair pa arrive cotte Allāh, ni zot di sang, mais ô *banne dimoune* ! Zot *prope* droitire ki arrive cotte Li. Comme ça-même Li finne soumette banne-là pou zotte, pou ki zotte proclame grandère Allāh à cause Li finne guide zotte. Et donne bon nouvelle à banne ki faire le bien.

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَائُهَا
وَلَكِنْ يَنَالُهُ الْعَتَقِيُّ وَمِنْكُمْ ؕ
كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِشُكْرِ اللَّهِ
عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ۝

39. En vérité, Allāh prend défense banne dimounes ki croire. En vérité, Allāh pa content tout dimoune ki trahir confiance *et* ki ingrât.

إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ آمَنُوا
 إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٩﴾

R 6

40. Permission *pou* combatte finne accordé à banne conte ki finne faire la guére, parski finne traite zotte avec inzistice. Et Allāh certainement éna pouvoir pou aide zotte —

أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا
 وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ تَصْرِيهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٤٠﴾

41. Banne ki finne expilsé, sans aukène zistice, dépi cotte zotte ti pé resté, sélement parski zotte finne dire : « Nou Seignére li Allāh. » Et si Allāh pa ti faire ki parmi banne dimounes éna répousse *l'attaque* lé zoutes, certainement *tout ça* ti pou démoli, banne ermitazes, banne l'églises, banne synagogues et banne mosquées cotte nom Allāh mentionné souvent. En vérité, Allāh pou aide dimoune ki aide Li. En vérité, Allāh Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant —

الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ
 حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ ۗ وَلَوْ
 لَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ
 بِبَعْضٍ لَهَادِمَتِ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَ
 صَلَوَاتٌ وَمَسْجِدٌ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ
 اللَّهِ كَثِيرًا ۗ وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَن
 يَنْصُرُهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾

42. Banne ki, si Nous établi zotte lor la terre, zotte pou observe la Priére et pou paye Zakâte et pou ordonne ça ki convénabe et interdire ça ki blamâbe. Et li pou Allāh, décision final tout banne zaffaires.

الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ
 أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَ
 آمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ
 الْمُنْكَرِ ۗ وَاللَّهُ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٤٢﴾

43. Et si banne-là traite toi dé mentére ; avant banne-là, pép Noé, et *banne tribis* 'Aad et Thamōūd, zotte oussi ti *habitié* contrédire ;

وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ
 قَوْمُ نُوحٍ وَقَوْمُ عَادٍ وَقَوْمُ
 لُوطٍ ﴿٤٣﴾

44. Et pép Abraham et pép Lot *ti faire pareil* ;

قَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٤﴾

45. Et *oussi* banne habitants Madian. Et, ti traite Moïse *oussi* dé mentére. Mais Mo ti donne répit banne mécréants ; ensuite, Mo ti attrape zotte. Et couma *danzéré* li ti été *ça zaffaire* nié Moi-là !

وَاصْحَابَ مَدْيَنَ ۗ وَكَذَّبَ مُوسَىٰ
 فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ
 فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٥﴾

46. Et comié banne la villes Nous finne détruire alors ki zotte ti pé faire tyrannie, zotte en ruine, tombé lor zot toits ! Et *comié* banne puits ki finne abandonné et banne palais construire solidement *ki finne conne même sort*.

فَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ فِيهَا تَارِيَةً عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبُيُوتٍ مُّعْتَلَةٍ وَقُصرٍ مَّشِيدٍ ﴿٢٦﴾

47. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre pou ki zotte gagne ène lé kére ki, par ça, zotte comprend ; et banne zoreilles ki, par ça, zotte tandé ? En vérité, li zié pa avégue, mais lé kére ki dans la poitrine ki avégue.

أَقَلَّمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَعْتَلُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَّغْفَلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَّسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٢٧﴾

48. Et banne-là dimanne toi pou faire pinition-là vinne vite, mais Allāh zamais Li manque So promesse. Et, en vérité, ène zour cotte to Seignère, *parfois* li couma mille bananés d'après ça ki zotte compté.

وَ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٢٨﴾

49. Et comié banne la villes ki Mo ti accorde répit alors ki zotte ti pé faire inzistice. Ensuite Mo ti attrape zotte et retour-là li vers Moi.

وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَمَلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا بِالْأَيْدِي الْمَصِيرِ ﴿٢٩﴾

R 7 50. Dire : « O banne dimounes, pou zotte mo nék ène Avertissère ki averti clairement. »

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا كُفْرٌ تَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٣٠﴾

51. Banne ki croire et ki faire banne bon actions, pou zotte éna pardon et ène provision honorabe.

فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾

52. Mais, banne ki faire zefforts pou ki Nou banne Signes pa efficace, ça banne-là pou banne habitants l'Enfer.

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٣٢﴾

53. Et zamais Nous finne avoye avant toi ène Mèssazer ou soi ène Prophète sans ki, quand li éna kik désir *personnel*, Satan pa finne intervénir dans so désir. Alors Allāh enraye l'intervention Satan. Ensuite Allāh établi avec fermeté So banne Signes. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّيَ الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكُمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٣٣﴾

54. *Li coumme ça-même* pou ki Li faire l'intervention Satan ène l'épréve pou banne ki, dans zot lé kére éna ène maladie, et ène l'épréve pou banne ki zot lé kére finne endirci. Et, en vérité, banne inzistes zotte *finne alle* bien loin dans zot l'opposition,

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَ الْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

55. Et pou ki banne ki finne récévoir connaissance conné ki li la vérité dé la part to Seignère et pou ki zotte croire là-dans et ki zot lé kére montré himilité divant Li. Et, en vérité, Allāh guide banne ki croire vers simé droite.

وَلِيُعَلِّمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

56. Et banne ki pa croire pou continié éna doute lor là ziska ki l'Hérelà arrive ène coup cotte zotte *sans ki zotte pé attanne* ou soi ki pinition d'ène zour drestrictère tombe lor zotte.

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِزْيَةٍ مِنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٦﴾

57. Ça zour-là, royaume-là li pou Allāh. Li pou zize ente banne-là. Alors banne ki croire et ki faire banne bon actions, pou dans Zardins de Félicité.

أَلَمْ لِك يَوْمَ مَعِزٍّ لِلَّهِ يَخْتَكُمُ بَيْنَهُمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٥٤﴾

58. Mais banne ki pa croire et ki prend Nou banne Signes pou menzonzes, ça banne-là pou gagne ène pinition ki donne himiliation.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا قَالُوا لَوْ كُنَّا نَمُوتُ قَبْلَ مَا نَحْنُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

R 8

59. Et banne ki émigré pou la cause Allāh ; ensuite ki *ennemi* tué ou soi ki mort, Allāh certainement pou fourni-zotte ène zoli provision. Et, en vérité, Allāh Li Meillère dans banne ki donne provision.

وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آلِهِمْ وَنُسُلِهِمْ غَافِلِينَ هَلْ يَتَذَكَّرُونَ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّسْمَكُونَ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّسْمَكُونَ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّسْمَكُونَ ﴿٥٨﴾

60. Certainement Allāh pou admette banne-là dans ène place ki pou faire-zotte boucoup plaisir. Et, en vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Indilzent.

لَهُمْ فِيهَا مَنَازِلُ مُتَذَكِّرِينَ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لِكَافِرِينَ هَلْ يَتَذَكَّرُونَ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّسْمَكُونَ ﴿٦٠﴾

61. *Li* coumme ça. Et dimoune ki inflize *so oppressé* ène pinition égal à di tort ki finne faire li et ki ensuite sibir ène di tort encore, certainement Allāh pou aide li. En vérité, Allāh Li Effacére banne péchés, Li Bien-Pardonnant.

ذٰلِكَ وَمَنْ عَاثَبَ بِمِثْلِ مَا عُوْقِبَ بِهٖ
تُمرَّبِعِي عَلَيْهِ لِيُنصِرَنَّهُ اللهُ ؕ اِنَّ اللهَ
لَعَفُوٌّ غَفُوْرٌ ﴿٢١﴾

62. *Li* parski Allāh faire la nuite rente dans li zour, et Li faire li zour rente dans la nuite et parski Allāh Li Bien-Tandé et Li Bien-Trouvé,

ذٰلِكَ يٰۤاَنَّا اللهُ يُوَلِّجُ الْاَيْلَ فِي النَّهَارِ
وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي الْاَيْلِ وَاَنَّ اللهَ
سَمِيْعٌ بَصِيْرٌ ﴿٢٢﴾

63. Ça, *li* parski Allāh, Li-Même la Vérité, et ça ki banne-là invoqué en dehors Li, li mensonze ça, et parski Allāh Li Bien-Haut *dans So gloire*, Li Bien-Grand *sans aukène comparaison*.

ذٰلِكَ يٰۤاَنَّا اللهُ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّ مَا
يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهٖ هُوَ الْبَاطِلُ وَاَنَّ
اللهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيْرُ ﴿٢٣﴾

64. Esse-ki to pa finne trouvé ki Allāh faire dilo déssanne dépi dans lé ciél et ki la terre couvert avec verdire ? En vérité, Allāh Li Bien-Conné tout banne subtilités, Li Bien-Conscient.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَآءِ
مَآءً رَفَقْتَصِيْحُ الْاَرْضِ مُخْضَرَّةً ؕ اِنَّ
اللهَ لَطِيْفٌ خَبِيْرٌ ﴿٢٤﴾

65. Pou Allāh, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Et, en vérité, Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ؕ وَاَنَّ
اللهَ لَكَنُومٌ الْعَلِيْمُ ﴿٢٥﴾

R 9 66. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh finne soumette pou zotte tout ça ki lor la terre et banne navires ki vogue lor la mer par So l'orde ? Et Li réténir banne sozes ki là-haut *dans lé ciél* pou ki zotte pa tombe lor la terre excepté avec So permission.⁶⁹ En vérité, Allāh Li Rempli dé bonté, et Li Bien-Miséricordié pou banne dimounes.

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللهَ سَخَّرَ لَكُمْ مِمَّا فِي
الْاَرْضِ وَاَلْفُلَكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ
يَاْمُرُهُمْ وَيُمْسِكُ السَّمَآءَ اَنْ تَقَعَ عَلٰى
الْاَرْضِ اِلَّا بِاِذْنِهٖ ؕ اِنَّ اللهَ بِالْكَاسِ
لَرءُوفٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٦﴾

69. Excepté avec *Allāh* So permission, li fort possible ki ici pé faire référence à banne météorites ki constamment pé bombarde la terre.

67. Et Li-Même Ki finne donne-zotte la vie. Ensuite, Li pou faire-zotte mort; ensuite Li pou rédonne-zotte la vie. En vérité, l'homme li bien ingrat.

وَهُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ ﴿١٤﴾

68. Nous finne établi pou sak pép banne rites sacrifices ki banne-là observé. Banne-là péna pou diskite avec toi lor là ; et invite banne *dimounes* vers to Seignére. En vérité, to lor guidance ki bien établi.

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ فَلَا يُبَايِعُكَ فِي الْأَمْرِ إِذْ عُرِلَىٰ رَبِّكَ إِذْ أَنْتَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٥﴾

69. Et si banne-là diskite are toi, alors dire : « Allāh conne pli bien ça ki zotte faire.

وَإِنْ جَادَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

70. «Allāh pou zize ente-zotte zour Rézirection lor ça banne *sozes* lor ki zotte en désaccord.»

اللَّهُ يَخْتَكُم بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾

71. Esse-ki to pa conné ki Allāh conne tout ça ki dans lé ciél et lor la terre ? En vérité, tout ça, li dans ène Live, et certainement ça li facile pou Allāh.

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٨﴾

72. Et banne-là adore en dehors Allāh ça pou ki Li pa finne faire déssanne aukène préve décisif, et zotte adore ça soze lor ki zotte péna aukène connaissance. Et péna aukène aide pou banne ki faire le mal.

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطَانٌ وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا يَلْظُمُونَ مِنَ الْتَوْصِيَةِ ﴿١٩﴾

73. Et quand récite banne-là Nou banne Signes clair, to pou trouve *signe* mécontentement lor visazes banne ki pa croire. Encore-impé zotte ti pou attaque banne ki récite zotte Nou banne Signes. Dire : « Esse-ki mo informe zotte ène kit-soze ki pire ki ça ? Li di Fé ! Allāh finne promesse ça à banne ki pa croire. Et destination-là li bien mauvais !

وَإِذَا تَشَلَّىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَهُكُّوْنَ وَيَسْطَوْنَ بِالَّذِينَ يَعْتَلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلْ أَقَاتِبْتُكُمْ بِشَرِّ مِمَّنْ ذَلِكُمْ وَالنَّارُ وَعَدَهَا اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَبئس المصير ﴿٢٠﴾

R 10 74. O banne dimounes, pé donne zotte ène comparaison ; donc écoute li. En vérité, banne ki zotte invoqué en dehors Allāh, banne-là pa capave créé *même* ène mouce, même si zotte inir zot *la force* pou ça. Si mouce-là arrace are banne-là ène kit-soze, banne-là pa capave réprend ça are li. Sercére ène *bienfait* et ça soze cotte-ki pé serce *bienfait*-là, zotte *tout lé dé* faibe.

75. Et banne-là pa donne Allāh So l'estime couma Li bizin estimé. En vérité, Allāh Li Bien-Fort, *Li* Tout-Puissant.

76. Et Allāh soisir banne Mésazers parmi banne anzes et parmi banne dimounes. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Bien-Trouvé.

77. Li conné ça ki divant banne-là et ça ki derrière banne-là et pou rétourne *tout* banne zaffaires vers Allāh.

78. O banne ki croire ! Incliné et prosterné *dans la Prière* et adore zot Seignére et faire banne bon actions pou ki zotte réissi.

79. Et litté dans *simé* Allāh couma bizin litté. Li finne soisir zotte. Et Li pa finne impose lor zotte aukène diffikilté dans la rélizion — *suive* simé zot papa Abraham. *Allāh* Li-Même Ki ti nomme-zotte Misilmans avant et dans ça *Live-là*, pou ki le Mésazér vinne ène témoin lor zotte et pou ki zotte, zotte témoins lor l'himanité. Donc, observe la Prière et paye Zakāte et accroce-zotte fort are Allāh. Li-Même zot Maîte ! Et Li Excellent couma Maîte et Li Excellent couma Aide !

يَا أَيُّهَا النَّاسُ صُربْ مَعْلُ فَاسْتَمِعُوا
لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ
وَإِنْ يَسْأَلُهُمُ الذُّبَابُ شَيْعًا
لَا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ
الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ ﴿٤١﴾

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ
لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٢﴾

اللَّهُ يَضْطَرِّي مِنَ الْعَالَمِ كَرِهًا رُبًّا
وَمَنْ
النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٤٣﴾

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَأَلَى اللَّهِ تَرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤٤﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَ
اسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا
الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٤٥﴾

وَمَا هُوَ بِمَكْرُومٍ
وَمَا جَاءَهُ فِي اللَّهِ حَقَّ جَهَادِهِ هُوَ
اجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ
مِنْ حَرَجٍ مِمَّا بَرَّيْتُمْ مِنْهُ إِذْ بَرَّيْتُمْ
هُوَ سَمِعُكُمْ الْمُسْلِمِينَ هُوَ مِنْ قَبْلُ
وَفِي هَذَا لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا
عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى
النَّاسِ قَاتِلِيْمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا
الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ
مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ
النَّصِيرُ ﴿٤٦﴾

PARTIE 18

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١

2. Certainement banne croyants
ki remporte siccés,

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۝٢

3. Banne ki himble dans zot la
Priére,

الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ۝٣

4. Et ki éloigne-zotte are *tout* ça
ki inutile,

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ۝٤

5. Et ki *réguilier* dans paye Zakâte,

وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ۝٥

6. Et ki protéze zot chasteté —

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَفْوَاجِهِمْ حَافِظُونَ ۝٦

7. Mais pa are zot madames ou
soi are ça ki zot la main droite possédé,
certainement là pa capave blâme zotte ;

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلْؤُمِينَ ۝٧

8. Mais banne ki rode en déhors
ça, ça banne-là ki banne transgresséres —

فَمَنْ ابْتغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْعَادُونَ ۝٨

9. Et ki veille lor banne dépôts ki
finne confié zotte et *ki veille* lor zot
l'engagements,

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْثَلِهِمْ رَاعُونَ ۝٩

10. Et ki sirveille avec boucoup
soins *l'observance* zot la Priéres.

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ
يَحْفَظُونَ ۝١٠

11. Ça banne-là ki banne héritiers,

أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ۝١١

12. Ki pou hérite Paradis, zotte pou
reste là-dans tout lé temps.

الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ۝١٢

13. En vérité, Nous finne créé
l'homme d'ène extrait l'arzile ;

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ
مِّن طِينٍ ۝١٣

14. Ensuite, Nous finne mette li
couma ène goutte sperme dans ène place
stabe et protézé ;

ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي كَرَارٍ
مَّكِينٍ ۝١٤

15. Ensuite, Nous finne façonne sperme-là couma ène *tipti* caillot ki éna tendance pou forme ène lien ; ensuite Nous finne façonne ça caillot-là couma ène morceau di sang caillé ki péna ène forme *mais ki ressemblé la sair*, ensuite Nous finne transforme ça morceau ki couma di sang caillé sans forme-là en lé zos ; ensuite Nous finne donne ça banne lé zos-là ène révêtement la sair ; ensuite Nous finné développe li dans ène l'autre forme création. Alors l'Être Béni Li Allâh, Céli *Ki* Meillère parmi banne créatéres !

ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا
الْعَلَقَةَ مَضْجَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْجَةَ
عِظْمًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ
أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ
أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٥﴾

16. Ensuite, après ça, certainement zotte éna pou mort.

ثُمَّ لَاتِكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ ﴿١٦﴾

17. Ensuite, Zour Rézirection, certainement zotte pou réssissité.

ثُمَّ لَاتِكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٧﴾

18. Et, en vérité, Nous finne créé là-haut-zotte sept simés, et zamais Nous néglizent are la création.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَ
مَا كُنَّا مِنَ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٨﴾

19. Et Nous finne faire dilo déssanne dépi dans lé ciél d'après ène mizire, et Nous finne faire li reste dans la terre — et certainement Nous bien capabe pou faire li disparaîte.

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ
فَأَسْكَبْتُهُ فِي الْاَرْضِ وَ إِنَّا عَلَى
ذَهَابٍ بِمَ لَقَدْ رُؤُونِ ﴿١٩﴾

20. Et par ça, Nous produire, pou zotte, banne zardins pieds tammes et pieds raisins. Là-dans, éna banne fruits en abondance pou zotte et zotte manze dans ça *banne fruits-là* ;

فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِّنْ تَجْوِيلٍ وَ
أَعْنَابٍ وَ لَكُمْ فِيهَا فَوَاحِشٌ كَثِيرَةٌ وَ
مِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et, ène pied ki sorti dépi *la terre* lor Mont Sinai *Nous-Même ki faire ça poussé*, li produire dé l'huile ék assaisonnement pou banne ki manzé.

وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ
تَنْبُتُ بِالذُّهْنِ وَصَبْغٍ لِّلْاَكِلِينَ ﴿٢١﴾

22. Et, en vérité, dans banne bétails, éna ène léçon pou zotte. Nous

وَلَا نَّ لَكُمْ فِي الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةٌ ؕ نُسْقِيكُم

donne-zotte boire dans ça ki dans banne-là zot vente, et là-dans zotte éna boucoup bienfaits et zotte manze là-dans *oussi* ;

وَمِمَّا فِي بُطُونِهَا وَ لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ
كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٣﴾

23. Et banne-là et banne navires *oussi* transporte zotte.

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلِكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٤﴾

R2 24. Et, en vérité, Nous ti avoye Noé cotte so pép. Alors li ti dire : « O mo pép ! Adore Allâh. Pou zotte, péna aukène ki digne d'adoration en dehors Li. Esse-ki zotte pa oulé vinne banne dimounes droite ? »

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ
يُقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنِّي إِلاَّ
غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٤﴾

25. Et, d'ente so pép, banne séfs ki pa ti croire, ti dire : « Ça li nék ène himain couma zotte ; li rode faire li sipérière lor zotte. Et si Allâh ti oulé, certainement Li ti capave faire banne anzes déssanne. Zamais nous pa finne tanne parle ça *zaffaire-là* parmi nou banne papa grand-papas avant.

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن
قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلاَّ بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ
أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَأَنزَلَ
مَلَائِكَةً ۗ مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي آبَائِنَا
الْأَوَّلِينَ ﴿٢٥﴾

26. « Li sélement ène dimoune ki finne vinne fou. Donc, attanne ène tiguite lé temps concernant *so la fin couma* li pou été. »

إِنَّ هُوَ إِلاَّ رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فُتَرَبِّصُوا بِهِ
حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٢٦﴾

27. Li ti dire : « O mo Seignère ! Aide-moi parski banne-là finne traite moi dé mentère. »

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبْتَنِي ﴿٢٧﴾

28. Alors, Nous ti avoye li ène révélation — *Nous ti dire* : « Construire l'Arce-là divant Nou li zié et sélon Nou révélation. Et quand Nou l'orde pou vini et ki banne la fontaines pou sourcé avec la force *dépi dans la terre*, prend à bord ça l'Arce-là ène paire dans sak l'espèce, mâle et femelle, et to famille *oussi* excepté ça banne, parmi banne-là, conte ki décision finne fini prononcé. Et pa adresse Moi concernant banne ki finne faire le mal ! En vérité, zotte pou noyé.

فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنِ اصْنَعِ الْفُلَكَ بِأَعْيُنِنَا
وَوَحَيْنَا قِيَادَ أَمْرِنَا وَقَارَ التَّنْزُورِ ۗ
فَأَسْلَكَ فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ
وَآهْلِكَ إِلاَّ مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ
مِنْهُمْ ۗ وَلَا تَنْجَحُ طَيْفِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا ۗ
إِنَّهُمْ مُّعْرَكُونَ ﴿٢٨﴾

29. « Et quand to pou finne installe toi dans l'Arce-là, toi et banne ki avec toi, dire : « Tout louanze pou Allāh Ki finne sauve nous are ça pép inziste-là ! »

فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى
الْقُلُوبِ فَقُلْ قَدْ بَلَغْتُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّسَنَا
مِنْ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾

30. « Et dire : « Mo Seignére ! Faire-moi débarqué dans ène façon béni, parski To-Même Meillére dans banne ki faire *dimounes* arrive zot destination. »

وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنْزَلًا مُبْرَكًا وَأَنْتَ
خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ﴿٣٠﴾

31. En vérité, dans ça, éna banne Signes. Et tout lé temps, Nous finne faire *banne dimounes* passe par banne l'épréves.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِن كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿٣١﴾

32. Ensuite, Nous ti faire sorti, après banne-là, ène l'aute zénération.

ثُمَّ أَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿٣٢﴾

33. Et Nous ti avoye, parmi banne-là, ène Mésazzer, *sorti* dépi dans zotte-mêmes *et li ti dire* : « Adore Allāh. Zotte péna aukène ki digne d'adoration à parte Li. Esse-ki zotte pa craigne Allāh ? »

فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ آيَاتِنَا
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا
تَتَّقُونَ ﴿٣٣﴾

R 3

34. Et, d'ente so pép, banne séfs ki pa ti croire et ki ti prend raconte l'Aute lé monde-là pou mensonge, et ki Nous ti donne-zotte l'aisance et confort dans ça la vie-là, *zotte* ti dire : « Ça, li nék ène himain couma zotte. Li manze dépi *même nourritire* ça ki zotte manzé et li boire dépi *même la boisson* ça ki zotte boire ;

وَقَالَ الْمَلَأُ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَكَذَّبُوا بِلِقَاءِ الْآخِرَةِ وَأَثَرُ فَهُمْ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا مَا هَذَا إِلَّا بَشْرٌ
مِثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ
مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٣٤﴾

35. « Et si zotte obéir ène himain pareil couma zotte, alors certainement zotte pou banne perdants.

وَلَئِن آطَعْتُمْ بَشْرًا مِثْلَكُمْ لَأِنَّكُمْ
إِذَا لَحِيسْرُونَ ﴿٣٥﴾

36. « Esse-ki li promesse zotte, ki quand zotte pou mort et ki zotte pou vinne la poussière et lé zos, pou faire zotte sorti *encore* ?

أَيَعِدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنْتُمْ
تُرَابًا وَعِظَامًا أَنَّكُمْ مُخْرَجُونَ ﴿٣٦﴾

37. « *Li* loin, bien loin are la *réalité* ça ki finne promesse zotte-là.

هِيَ هَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٣٧﴾

38. « Nous éna la vie ça lé monde-là sélement. Nous mort *ici-même* et *ici-même* nous vive et zamais nous pou réssissité.

إِنَّ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ
وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٨﴾

39. « Li nék ène dimoune ki finne invente ène mensonze conte Allāh ; et nous pa pou améne la foi dans li. »

إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ يُفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
وَمَا نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٩﴾

40. Li ti dire : « Mo Seignére ! Aide-moi parski zotte finne traite moi dé mentére. »

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٤٠﴾

41. *Allāh* ti dire li : « Certainement, zotte pa pou tardé pou régretté. »

قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لِيُصِيعْتَهُ نَدِمِينَ ﴿٤١﴾

42. Alors pinition-là avec so tapaze couma l'oraze ti attrape banne-là dans la zistice et ti faire zotte vinne *couma* banne saletés *ki banne torrents saryé*. Alors, malédiction lor pép ki faire le mal !

فَاتَّخَذَتْهُمْ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ
عُتَاةً ۖ فَبَعْدَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٢﴾

43. Ensuite, Nous ti faire sorti, après banne-là, banne lé zaute zénération.

ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا
آخَرِينَ ﴿٤٣﴾

44. Aukène pép pa capave alle avant zot l'hére fixé et ni zotte capave reste en arriére.

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا
يَسْتَأْخِرُونَ ﴿٤٤﴾

45. Ensuite, Nous ti avoye Nou banne Mèssazers ène après l'aute. Sak fois ki ène pép zot Mèssazer ti arrive cotte zotte, banne-là ti traite li dé mentére. Donc, Nous ti faire banne-là éna suivre l'aute *dans destruction*, et Nous ti faire zotte banne simpe zistiores. Donc, malédiction lor pép ki pa croire !

ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَاءٍ كُلَّمَا جَاءَ
أُمَّةً رَسُولًا كَذَّبُوهُ فَاتَّبَعْنَا
بِغَضِّهِمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ آحَادِيثًا ۖ
فَبَعْدَ الْقَوْمِ لَيُؤْمِنُونَ ﴿٤٥﴾

46. Ensuite, Nous ti avoye Moïse et so frère Aaron, avec Nou banne Signes, et ène argument clair et convaincant,

ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَى وَآخَاهُ هَارُونَ
بِآيَاتِنَا وَسُلْطَنٍ مُبِينٍ ﴿٤٦﴾

47. Cotte Pharaon et so banne séfs ; mais banne-là ti montré l'arrogance et zotte ti ène pép rébelle.

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَ مَلَأَهُم فَاسْتَكْبَرُوا وَ
كَانُوا قَوْمًا عَٰسِفِينَ ﴿٢٤﴾

48. Et banne-là ti dire : « Esse-ki nous pou améne la foi dans dé dimounes pareil couma nous-mêmes alors ki zot pép, zotte nou banne esclaves ? »

فَقَالُوا أَنُؤْمِنُ بِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَ
قَوْمُهُمَا لَنَا عِبَادُونَ ﴿٢٥﴾

49. Donc banne-là ti traite ça dé-là dé mentéres et banne-là ti dans banne ki ti détruire.

فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿٢٦﴾

50. Et certainement Nous ti donne Moïse Live-là pou ki banne-là bien guidé.

وَ لَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ
يَهْتَدُونَ ﴿٢٧﴾

51. Et Nous ti faire le fils de Marie et so mama ène Signe et Nous ti donne zotte-dé réfize vers ène l'endroit élevé ki ti reposant et rempli are la sources dilo.

وَ جَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَ أُمَّهُ آيَةً وَ
أَوَيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَ
مَعِينٍ ﴿٢٨﴾

R 4 52. O banne Mésazers ! Manze dans banne sozes ki pur et faire banne bon actions. En vérité, Mo bien conné ça ki zotte faire.

يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُّوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ
وَ أَعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

53. Et, en vérité, ça ki zot comminauté-là, li ène sél comminauté, et Mo zot Seignére. Donc craigne-Moi.

وَ إِن هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَ
أَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ﴿٣٠﴾

54. Mais, banne-là ti divise zot banne zaffaires morceau par morceau ente zotte-mêmes, sak groupe ti pé rézouir are ça ki li éna.

فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا
كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣١﴾

55. Donc, laisse banne-là dans zot confizion pendant kik lé temps.

فَدَرَبَهُمْ فِي عَمَرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٢﴾

56. Esse-ki banne-là pensé ki, avec banne di biens et zenfants par ça-même ki Nous pé aide zotte-là,

أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِ مِنْ مَّٰلٍ
وَ بَنِينَ ﴿٣٣﴾

57. Nous pé faire zotte alle divant-divant dans le bien ? Pa ditout. Mais zotte pa ranne zotte-mêmes compte.

نَسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ ۗ بَلْ لَا
يَشْعُرُونَ ﴿٣٤﴾

58. En vérité, banne ki, par la crainte *ék respect* pou zot Seignére, zotte mette zotte-mêmes en garde *conte pécé*,

إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ
مُشْفِقُونَ ﴿٥٨﴾

59. Et banne ki croire dans banne Signes zot Seignére,

وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾

60. Et banne ki pa donne associés are zot Seignére,

وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٦٠﴾

61. Et banne ki donné ça ki zotte donné alors ki zot lé kére rempli are la crainte parski zotte pou rétourne vers zot Seignére,

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَ قُلُوبُهُمْ
وَجِلَّةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦١﴾

62. Ça banne-là ki montré l'empressement dans faire bon actions, et zot banne premiers-mêmes dans *faire* ça.

أُولَٰئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَ هُمْ
لَهَا سَابِقُونَ ﴿٦٢﴾

63. Et Nous pa mette lor personne ène fardeau ki li en déhors so capacité ; et avec Nous, éna ène Live ki cause la vérité et pa pou traite banne-là inzistément.

وَلَا تُكَلِّفُ نَفْسًا وِزْرًا وَ سَعَهَا وَ لَا يَكُنَا
كُتْبًا يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَ هُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٦٣﴾

64. Mais banne-là zot lé kére complètement insouciant are ça *Live-là*. Et zot banne travaux li différent are ça ki zotte pé faire *paraîte-là* ;

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا وَ
لَهُمْ أَعْمَالٌ مِّنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا
عَامِلُونَ ﴿٦٤﴾

65. Ziska ki Nous attrape are *Nou* pinition ça banne, d'ente banne-là, ki vive dans lixe, alà ki zotte crié au secours !

حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ
إِذَا هُمْ يَجْعَرُونَ ﴿٦٥﴾

66. « Azordi, pa crié au secours; en vérité, dé Nou part, pa pou éna aukène secours pou-zotte.

لَا تَجْعَرُوا أَيُّومَ تِلْكَ إِن كُمْ
تُنصَرُونَ ﴿٦٦﴾

67. « En vérité, ti récite zotte Mo banne Signes, mais zotte ti éna l'habitide tourne lor zot talons *et éloigne zotte*,

قَدْ كَانَتْ آيَاتِي تَعْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ
عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تَنْكِرُونَ ﴿٦٧﴾

68. « *Lé kére* rempli are l'orgueil, la nuite zotte ti pé raconte banne sottises lor ça *Coran-là*. »

مُسْتَكْبِرِينَ ۖ بِهِ سِمَرَآ تَهْجُرُونَ ﴿٦٨﴾

69. Esse-ki banne-là pa finne médité lor ça parole *Allāh*-là ou soi esse-ki finne vinne cotte zotte ça ki pa ti vinne cotte zot banne papa grand-papas avant ?

أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا
لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣١﴾

70. Ou soi, esse-ki banne-là pa reconnaîte zot Mèssazer. Donc zotte nié li ?

أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ
مُنْكَرُونَ ﴿٣٢﴾

71. Ou soi, esse-ki banne-là dire : « Li finne perdi so l'esprit ? » Au contraire, li finne vinne cotte banne-là avec la vérité; et la plipart parmi banne-là détesté la vérité.

أَمْ يَقُولُونَ بِهِ حِجْنَةٌ بَلْ جَاءَهُمْ
بِالْحَقِّ وَاصْتَرَهُمْ بِلْحَقِّ كَرِهُونَ ﴿٣٣﴾

72. Et si la vérité ti pou suive banne-là zot désirs, certainement banne lé ciéls et la terre et tout ça ki là-dans ti pou tombe dans ène grand désorde. Au contraire, Nous finne amène *cotte* banne-là zot Exhortation, mais *astère* zotte pé tourne lé dos are zot *prope* Exhortation.

وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ
لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ
فِيهِنَّ بَلْ آتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ
عَنْ ذِكْرِهِمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٣٤﴾

73. Ou soi, esse-ki to pé dimanne banne-là kik récompense ? Mais récompense *ki* to Seignére *donné*, li meillère et Li-Même Meillère dans banne ki donne provision.

أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَقَرْجُ رَبِّكَ خَيْرٌ
وَهُوَ خَيْرُ الرَّزُقِينَ ﴿٣٥﴾

74. Et, en vérité, to pé invite banne-là vers ène simé droite ;

وَأِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَى صِرَاطٍ
مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٦﴾

75. Et, en vérité, banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là, *zotte* pé certainement dévié dépi ça simé-là.

وَأِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
عَنِ الصِّرَاطِ لَنَّا كِبُوتٌ ﴿٣٧﴾

76. Et si Nous faire banne-là miséricorde et enlève zot mal, certainement zotte pou persisté dans zot transgression couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرٍّ
لَلَجُوفِ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٣٨﴾

77. Et, en vérité, Nous ti attrape banne-là are pinition, mais zotte pa ti montré l'himilité divant zot Seignére, et ni zotte ti oulé sipplié.

وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا
لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٣٩﴾

78. Ziska ki Nous pou ouvert lor banne-là ène la porte d'ène pinition dir, alà ki zotte plonzé dans dézespoir là-dans. حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٢٨﴾
- R 5 79. Et Li-Même Ki finne créé pou-zotte, zoreilles, et li zié, et lé kére, mais zotte montré bien tiguutte reconnaissance. وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٢٩﴾
80. Et Li-Même Ki finne miltiplié zotte lor la terre ; et vers Li, zotte pou rassemblé. وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٣٠﴾
81. Et Li-Même Ki donne la vie et Ki donne la mort, et sanzement la nuite et li zour dépanne lor Li. Esse-ki zotte pa servi zot l'esprit ? وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣١﴾
82. Mais banne-là dire pareil couma banne anciens ti pé dire. بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ﴿٣٢﴾
83. Zotte dire : « Ki ça ça ! Quand nous pou mort et ki nous pou vinne la poussière et lé zos, esse-ki vramême nous pou réssissité ? قَالُوا ءِذَا دُئِيتُمْ ذُرِّيَّتُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَعِظْمَاؤُكُمْ إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٣٣﴾
84. « Certainement, auparavant, ti promesse nous ça, nous et nou banne papa grand-papas. Ça li sélement banne zistiores banne dimounes longtemps. » لَقَدْ وَعَدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَذَا مِن قَبْلُ إِن هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٤﴾
85. Dire : « Bé pou Ki sanne-là la terre et tout ça ki là-dans, si zotte conné ? » قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَن فِيهَا إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾
86. Banne-là pou dire : « Pou Allāh. » Dire : « Esse-ki zotte pa prend compte *avertissement* ? » سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٣٦﴾
87. Dire : « Bé Ki sanne-là Ki Seignére sept lé ciéls, et Seignére Grand Trône-là ? » قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٣٧﴾
88. Banne-là pou réponne : « Zotte pou Allāh. » Dire : « Esse-ki zotte pa pou vive avec la crainte ? » سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٨﴾

89. Dire : « Ki sanne-là Ki dans So la main éna royauté tout banne kit-soze et Ki donne protection, mais conte Ki péna aukène protection, si zotte conné ? »

قُلْ مَنْ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

90. Banne-là pou dire : « *Tout ça li pou Allâh.* » Dire : « Couma zotte finne laisse-zotte trompé ? »

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُشْحَرُونَ ﴿٩٠﴾

91. En faite, Nous finne améne cotte banne-là la vérité et certainement zotte banne mentéres.

بَلْ آتَيْنَاهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩١﴾

92. Allâh pa finne prend aukène garçon pou Li, et péna aukène *l'auto* divinité avec Li, sinon certainement sak divinité ti pou allé avec ça ki li finne créé, et certainement éna parmi banne-là ti pou domine lé-zoutes. Allâh So purété et *So gloire* dépasse bien loin tout ça ki zotte attribié *are Li* !

مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَهٍ إِذْ أَذَّهَبَ كُلَّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَكَعَلًا بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٩٢﴾

93. Li-Même Ki conne l'invizibe et ça ki vizibe ! Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé *are Li* !

عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٣﴾

R 6 94. Dire : « Mo Seignère ! Si To montré-moi ça *pinition* avec ki finne ménace banne-là,

قُلْ رَبِّ إِمَّا تُرِيدُنِي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٤﴾

95. « Mo Seignère ! Alors pa faire moi ène dans banne dimounes inziste. »

رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٥﴾

96. Et, en vérité, Nous éna pouvoir pou montré toi ça *pinition* avec ki Nous pé ménace banne-là.

وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ تُرِيدَكَ مَا نَعُدُّهُمْ لِقَدَرُونَ ﴿٩٦﴾

97. Répousse le mal are ça ki meillère. Nous conne bien ça *banne paroles* ki banne-là inventé-là.

إِذْفَعُ بِالنَّاصِيَةِ هِيَ أَحْسَنُ السَّيِّئَةِ وَتَحْنُ أَغْلَمُ بِمَا يُصِفُونَ ﴿٩٧﴾

98. Et dire : « Mo Seignère ! Mo serce protection are Toi conte incitations banne satans.

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ ﴿٩٨﴾

99. « Et mo serce protection are Toi, ô mo Seignére, pou ki banne-là pa costé cotte moi. »

وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٢٩﴾

100. Ziska ki la mort vinne cotte ène parmi banne-là, li dire : « Mo Seignére ! Faire moi rétourné *lor la terre*, »

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارْجِعُونِ ﴿٣٠﴾

101. « Pou ki mo capave azir bien dans ça *la vie* ki mo finne laissé *derrière-là*. » Zamais ! Li sélement ène parole ki li pé prononcé. Et derrière banne-là, éna ène barrière ziska zour *ki zotte* pou réssissité.

لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا ۗ إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا ۗ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِمْ بِذَرٍّ خَرَّ إِلَىٰ يَوْمٍ يُبْعَثُونَ ﴿٣١﴾

102. Et quand pou soufflé dans trompette-là, ça zour-là, pa pou éna aukène lien parenté ente banne-là ; et zotte pa pou capave pose questions ente zotte.

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنْسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٣٢﴾

103. Alors banne ki zot balances pou *pli* lourd *dans banne bon actions*, ça banne-là ki pou remporte siccés.

فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٣﴾

104. Mais banne ki zot balances pou lézè, ça banne-là ki finne cause la perte zot l'âme ; zotte pou reste longtemps dans l'Enfer.

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿٣٤﴾

105. Di Fé pou brile zot visazes, et zotte pou grimacé *are doulére* là-dans.

تَلْفَحُ وَجُوهُهُمْ النَّارُ وَ هُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿٣٥﴾

106. « Esse-ki pa ti récite zotte Mo banne Signes et zotte ti prend ça *banne Signes-là* pou mensonzes ? »

أَلَمْ تَكُنْ أَيْتِي تَتْلُو عَلَيْنَا مَا كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٣٦﴾

107. Banne-là pou dire : « Nou Seignére ! Nou malsance ti pli fort ki nous, et nous ti ène pép égaré.

قَالُوا رَبَّنَا عَلَّمْتَنَا مَا لَمْ نَكُن نَعْلَمُ وَ كُنَّا نَكْتُمُهَا وَ كُنَّا نَحْسَبُكَ كَذَابًا ﴿٣٧﴾

108. « Nou Seignére ! Faire-nous sorti dépi là ; si nous réfaire *pareil*, certainement nous pou banne inzistes. »

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنَّا ظَالِمُونَ ﴿٣٨﴾

109. *Allāh* pou dire : « Disparaîte là-dans et pa adresse Moi la parole.

قَالَ اخْسَؤْا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٩﴾

110. « En vérité, ti éna ène groupe Mo banne servitères ki ti pé dire : « Nou Seignére ! Nous croire ; donc pardonne-nous et faire-nous miséricorde, parski To-Même Meillère dans banne ki faire miséricorde. »

إِنَّكَ كَانَتْ قَرِينًا مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١١٠﴾

111. « Mais zotte ti ridicilise banne-là ziska ki *ça zaffaire ridicilise* banne-là ti faire zotte oublié mazine Moi alors ki zotte ti pé moque banne-là.

فَاتَّخَذَتْهُمْ سَخِرِيًّا حَتَّىٰ أَنْسَوْكُم ذِكْرِي وَكُنْتُمْ مِنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١١﴾

112. « Certainement azordi, Mo finne récompense banne-là pou zot persévérance parski, en vérité, zotte-mêmes ki banne triomphants. »

إِنِّي جَزَيْتُهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا ۗ إِنَّهُمْ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿١١٢﴾

113. *Allāh* pou dire : « Comié l'années zotte finne resté lor la terre ? »

فَلَكُمْ لِبِئْسَتُمْ فِي الْأَرْضِ عَادَةٌ سِنِينَ ﴿١١٣﴾

114. Banne-là pou dire : « Nous finne reste ène zour, ou bien ène partie ène la journée, mais dimanne banne ki garde compte. »

قَالُوا لَبِئْسَ مَا آؤُا بَخَصَّ يَوْمٍ فَسَعَلَ الْعَادُونَ ﴿١١٤﴾

115. Li pou dire : « Zotte finne resté ène tiguite lé temps même, si zotte éna connaissance !

فَلْإِنْ لَّبِئْسَتْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنْكُمْ كُنْتُمْ تَخْلَمُونَ ﴿١١٥﴾

116. « Esse-ki zotte ti pensé ki Nous finne créé zotte sans aukène but, et ki pa pou raméne zotte vers Nous ?⁷⁰

أَوْحَسِبْتُمْ أَنْمَّا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنْكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٦﴾

70 Finne créé l'homme pou ki li réalise ène grand but – pou ki li développe dans-li banne kalités divine. Li-même zoué pli grand rôle dans entier la création ou soi tout-au-moins dans ça partie la création ki éna rapport avec nou l'inivers. Parski li éna ène grand but pou li réalisé, donc so la vie pa pou fini après so départ dépi ça lé monde-là et à partir ki so l'âme finne quitte so lé corps physique. L'âme de l'homme pou continié-même so voyaze dans ène nouveau lé monde, sous ène nouveau forme et dans ène nouveau lé corps ki pa physique. So itinéraire pa pou éna limite.

117. « Ça Allāh Ki Vrai lé Roi, Li Très-Haut *dans So gloire !* Aukèné pa digne d'adoration excepté Li, Seignére Trône Glorieux-là ! »

فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿١١٧﴾

118. Et dimoune ki invoque ène l'aute divinité are Allāh *et ki* pou ça li pa éna préve, certainement so compte li cotte so Seignére. En vérité, banne mécréants pa pou réissi.

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُقْبَلُ الْكُفْرُونَ ﴿١١٨﴾

119. Et dire : « Mo Seignére ! Faire pardon et miséricorde parski To-Même Meillère dans banne ki faire miséricorde. »

وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ ﴿١١٩﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Li ène Sourate ki Nous finne
révéle et ki Nous finne ranne obligatoire ;
et Nous finne révéle là-dans banne
commanements clair pou ki zotte mette
zotte-mêmes en garde.

سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا
فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِّعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ۝۲

3. Femme adiltère et zomme
adiltère ou soi ène fornicatrice et ène
fornicatère— fouette sakène dans ça dé-là
cent coutte fouette. Et pa laisse pitié pou
ça dé-là gagne zotte concernant ça la loi
Allāh-là, si zotte croire dans Allāh et dans
Dernier Zour. Et ène groupe banne
croyants bizin assisté zot pinition.

الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ
وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةً جَلْدَةٍ وَلَا
تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ
كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَلْيَشْهَدْ عَذَابَهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ
الْمُؤْمِنِينَ ۝۳

4. Zomme adiltère ou soi ène
fornicatère li péna rélation sexuel
excepté are ène femme adiltère ou soi are
ène fornicatrice ou soi are ène femme ki
idolâte; et femme ki faire adiltère ou soi
ène fornicatrice, nék ène zomme adiltère
ou soi ène fornicatère ou soi ène idolâte
ki éna rélation sexuel are li. Et ça li
interdit pou banne croyants.

الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَّانِيَةً أَوْ
مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَّانٍ أَوْ
مُشْرِكٌ وَخَرَجَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ۝۴

5. Et banne ki calomnié banne
madames vertueuse, ensuite, zotte pa
produire quatte témoins, fouette-zotte
quatre-vingt coutte fouette et jamais pa
accepté zot témoignaze, et ça banne-là ki
banne transgresséres —

وَالَّذِينَ يَزْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَمْ
يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَاجْلِدُوهُمْ
ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً
أَبَدًا ۝۵ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۝

6. Sauf banne ki répenté après ça et
ki corrize zotte parski en vérité, Allāh Li
Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَلِكَ وَ
أَصْلَحُوا ۝ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝۶

7. Et banne ki calomnié zot
madames, et ki péna témoin à parte
zotte-mêmes, alors témoignaze ène sél
dans banne-là pou siffi si li témoigne

وَالَّذِينَ يَزْمُونَ أَرْوَاحَهُمْ وَ لَمْ يَكُنْ
لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ

quatte fois avec nom Allāh, *li dire* ki certainement li dans banne ki dire la vérité ;

أَحَدِهِمْ أَذْبَعُ شَهَدَتْ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ
الضَّالِّينَ ﴿٤﴾

8. Et so cinquème *serment*-là, *li pou dire* ki malédiction Allāh tombe lor li si li ène dans banne mentéres.

وَالْعَامِسَةَ أَنَّ لَحْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ
مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٨﴾

9. Et *madame*-là, ça pou éloigne pinition are li, si li témoigne quatte fois avec nom Allāh, *li dire* ki certainement *so mari* li ène dans banne mentéres.

وَيَذَرُهَا الْعَذَابَ إِنْ تَشْهَدُ أَذْبَعُ
شَهَدَتْ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٩﴾

10. Et so cinquième *serment* *li pou dire* ki colére Allāh tombe lor li-même si *mari*-là li ène dans banne ki cause vrai.

وَالْعَامِسَةَ أَنَّ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ
مِنَ الضَّالِّينَ ﴿١٠﴾

11. Et si pa ti la grâce Allāh et So miséricorde lor zotte et ki Allāh Li Fort lor accepté repentir et Li Bien-Saze bé ki *ti pou arrive* zotte ?

وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ
اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ﴿١١﴾

R 2 12. En vérité, banne ki ti invente monzenze-là forme ène groupe parmi zotte-mêmes. Pa pensé ki ça *li ène zaffaire* mauvais pou zotte, au contraire li ène bien pou zotte. Pou *paye* sakène parmi banne-là pou ça ki li finne gagné pou *so part* pécé ki li finne commette et dimoune ki ti zoué rôle principal là-dans parmi banne-là, li pou gagne ène pinition terrible.

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ
مِّنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ
خَيْرٌ لَّكُمْ بَلْ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ الَّذِي تَوَلَّوْا
كِبْرًا وَمِنْهُمْ لَعَنَ عَذَابَ عَظِيمٍ ﴿١٢﴾

13. Banne croyants et banne croyantes, quand zotte finne tanne parle ça *zaffaire*-là, bé ki faire zotte pa finne pense bien pou zot prope dimoune et dire : « Ça li ène monzenze ki clair ? »

لَوْ لَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ
بِأَنفُسِهِمْ خَيْرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ ﴿١٣﴾

14. Bé ki faire banne-là pa ti produire quatte témoins pou *prouve* ça ? Parski banne-là pa ti produire banne témoins *nécessaire*, alors ça banne-là mêmes mentéres d'après Allāh.

لَوْ لَا جَاءُوا عَلَيْهِ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا بِالشَّهَدَاءِ فَأُولَئِكَ
عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٤﴾

15. Et si pa ti la grâce Allāh et So miséricorde lor zotte dans ça lé monde-là et dans l’Aute, certainement ène grand pinition ti pou attrape zotte pou ça *calomnie* dans ki zotte finne plonze zotte ;

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾

16. Quand zotte ti réprend ça parole propazé-là avec zot la langue et zotte à *zot tour* zotte ti dire are zot la bouce ça *soze* lor ki zotte péna aukène connaissance *exacte* et zotte ti considère ça *ki zotte ti faire-là* couma sans importance alors ki ça, cotte Allāh, li bien grave.

إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ يَا فَأُوْهُهُم مَّا لَيْسَ لَكُم بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّئًا ۗ وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾

17. Et quand zotte ti appranne ça, bé ki faire zotte pa ti dire ? : « Nous péna aukène droit pou cause lor ça. *O Allāh To Pur*, ça li ène *calomnie grave* ! »

وَلَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَّا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَتَكَلَّمَ بِهَذَا ۖ سُبْحٰنَكَ هٰذَا بُهْتٰنٌ عَظِيمٌ ﴿١٧﴾

18. Allāh exhorte-zotte pou zamais rétombe dans ène *soze* pareil si zotte croyants.

يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٨﴾

19. Et Allāh explique zotte clairement banne commanements ; et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَيُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٩﴾

20. En vérité, banne ki content ki l’indécence répanne parmi banne croyants, pou banne-là, éna ène pinition ki donne boucoup doulére dans ça lé monde-là et dans l’Aute. Et Allāh conné alors ki zotte, zotte pa conné.

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ آمَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۗ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et si pa ti éna la grâce Allāh et So miséricorde lor zotte et *le fait* ki Allāh Li Rempli dé bonté, Li Bien-Miséricordié, *l’indécence ti pou répanne* parmi zotte.

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ اللَّهَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٢١﴾

R 3

22. O banne ki croire ! Pa suive banne traces Satan. Et dimoune ki suive traces Satan *li bizin conné* ki en vérité, li ordonne l’indécence et ça ki blâmabe ; et si

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ۗ وَ مَنْ يَتَّبِعْ خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ فَإِنَّهُ يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ۗ وَلَوْلَا

pa ti éna la grâce et miséricorde Allâh lor zotte, zamais personne parmi zotte ti pou pur. Mais Allâh pirifié dimoune ki Li oulé ; et Allâh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout

23. Et, parmi zotte, banne ki posséde ricesses et l'aisance, zotte pa bizin faire serment ki zotte pa pou donne *nanrien* à *zot* banne proce parents, à banne ki dans nécessité et à banne ki finne émigré pou la cause Allâh. Et zotte bizin pardonné et montré tolérance. Esse-ki zotte pa content ki Allâh pardonne zotte ? Et Allâh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

24. En vérité, banne ki calomnié banne madames vertueuse ki pa méfiante et ki croyante, *banne-là* zotte maudit dans ça lé monde-là et dans l'Aute. Et pou zotte, pou éna ène pinition terrible,

25. Zour cotte zot la langue et zot la mains et zot li pieds pou témoigne conte zotte pou ça ki zotte ti pé faire.

26. Ça zour-là, Allâh pou paye banne-là exactément ça ki zotte mérité *couma pinition*, et banne-là pou conné ki Allâh Li-Même Li la Vérité Évident.

27. Banne mauvais kit-sozes, zotte pou banne mauvais dimoune ; et banne mauvais dimoune, zotte éna *tendance* pou banne mauvais kit-sozes. Et banne bon kit-sozes, zotte pou banne bon dimoune ; et banne bon dimoune, zotte éna *tendance* pou banne bon kit-sozes. Ça banne-là *zotte* innocent are ça ki banne *calomniatères-là* pé dire. Pou zotte éna pardon ék ène provision honorabe.

R4

28. O banne ki croire ! Pa rente dans aukène la caze ki pa zot la caze tant

فَضَّلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحِمْتُهُ مَا رَزَى
مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا ۗ وَلَئِنَّ اللَّهَ يُرَازِي
مَنْ يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٣﴾

وَلَا يَأْتِلْ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ
أَنْ يُؤْتُوا أُولِي الْقُرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَ
الْمُهَاجِرِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۗ وَلْيَعْفُوا
وَلْيَصْفَحُوا ۗ أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَتَّخِذَ اللَّهُ
لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَزْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغُفْلَتِ
الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۗ
وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢٤﴾

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ
وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾

يَوْمَئِذٍ يُؤْفِكُنَّهُمُ اللَّهُ ۗ وَيَبْهَمُ الْحَقَّ وَ
يَحْلَمُونَ ۗ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ﴿٢٦﴾

الْحَمِيئَاتِ ۗ وَاللَّخِيئَاتِ ۗ وَالْحَبِيئَاتِ
وَاللَّخِيئَاتِ ۗ وَالطَّيِّبَاتِ لِلطَّيِّبِينَ وَ
الطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ مُبَرَّءُونَ
مِمَّا يَقُولُونَ ۗ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ ۗ وَ رِزْقٌ
كَرِيمٌ ﴿٢٧﴾

٢٤
٢٥
٢٦
٢٧

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا

ki zotte pa finne dimanne permission et salué banne okipants *la caze*-là. Ça li meillère pou zotte pou ki zotte mette zotte-mêmes en garde.

غَيْرَ بِيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا
عَلَىٰ أَهْلِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ﴿٢٨﴾

29. Et si zotte pa trouve personne là-dans, alors pa rente là-dans tant ki pa donne-zotte permission. Et si dire zotte : « Rétire-zotte, » alors rétire zotte ; ça li pli pur pou zotte. Et Allāh conne bien ça ki zotte faire.

فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فِيهَا أَحَدًا فَلَا
تَدْخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ ۚ وَإِن قِيلَ
لَكُمْ اذْجِعُوا فَارْجِعُوا ۗ هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ ۗ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾

30. Li pa ène pécé pou zotte ki zotte rente dans banne la cazes ki pa habité mais cotte éna zot banne zaffaires. Et Allāh conné ça ki zotte laisse paraître et ça ki zotte caciette.

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَدْخُلُوا بُيُوتًا
غَيْرَ مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَّكُمْ ۗ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ ۚ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٣٠﴾

31. Dire banne croyants ki zotte garde zot régard baissé et ki zotte sirveille zot parties privé. Ça li pli pur pou zotte. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّونَ أَبْصَارَهُمْ
وَ يَحْفَظُونَ أَرْوَاحَهُمْ ۗ ذَٰلِكَ أَزْكَىٰ لَهُمْ
إِنِ اللَّهُ خَيْرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣١﴾

32. Et dire banne croyantes ki zotte garde zot régard baissé et ki zotte sirveille zot parties privé et ki zotte pa bizin expose zot beauté natirel et zot embellissement excepté ça ki apparent par li-même, et ki zotte bizin rabatte lor zot la poitrine zot tchador ki couvert zot la tête, et zotte pa bizin expose zot beauté natirel et zot embellissement, excepté are zot mari, ou soi zot papa, ou soi papa zot mari, ou soi zot garçons, ou soi garçons zot mari, ou soi zot frères, ou soi garçons zot frères, ou soi garçons zot sères, ou soi zot servantes ou soi banne *madames ki allé vini* cotte zotte ou soi ça ki zot la main droite possédé ou soi banne tel servitères mâle ki péna aukène désir sexuel ou soi banne zéne zenfants ki pa encore éna aukène conscience banne parties privé banne madames. Et banne

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ
وَ يَحْفَظْنَ أَرْوَاحَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ
إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا ۚ وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ
جُيُوبِهِنَّ ۚ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا
لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ
أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي
أَخْوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي
الْأَرْبَابَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ
لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ ۚ وَلَا
يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنَ

croyantes-là pa bizin marce avec ène tel style ki faire rémarque certains aspects zot beauté ki zotte caciette *normalement*. Et ô banne croyants, zotte-tout tourne ensamme vers Allāh avec répentance pou ki zotte capave réissi.

زَيْنَتِهِنَّ ۚ وَتُؤْتُونَ آلَ اللَّهِ جَمِيعًا آيَةً
الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ ﴿٣٢﴾

33. Et arranze mariaze banne véves *ki* parmi zotte, et ça banne parmi zot esclaves, zommes et madames ki éna bonne conduite. Si banne-là pauve, Allāh pou accorde-zotte banne moyens par So grâce. Et Allāh Li montré grand zénérosité, Li Conne-Tout.

وَأَنْكَحُوا الْأَيَّامَ مِنْكُمْ وَالضَّالِّحِينَ مِنْ
عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنَّ يَكُونُوا فُقَرَاءَ
يُغْنِيهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ
عَلِيمٌ ﴿٣٣﴾

34. Et banne ki pa trouve *moyens* pou mariaze, bizin reste chaste ziska ki Allāh donne-zotte moyens dépi So zénérosité. Et banne parmi zot esclaves ki désire ène contrat *pou zot libération*, écrire ça contrat pou banne-là si zotte trouve dans banne-là kik bon *capacité*, et donne banne-là dans Allāh So banne di biens ki Li finne donne zotte. Et zot banne servantes ki désire marié, pa *empêche banne-là marié pou* force banne-là pou amène ène mauvais la vie pou ki ô *croyants !* zotte gagne banne gains la vie ça lé monde-là. Mais si ène dimoune oblize banne-là, alors, certainement, après ki banne-là finne oblizé, Allāh Li pou Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

وَلَيْسَتْ خُوفِ الَّذِينَ لَا يُجِدُونَ رَحْمَةً
حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَالَّذِينَ
يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ
فَكَارِبُوهُمْ إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا ۚ
وَأَتَوْهُمْ مِنْ قَالِ اللَّهِ الَّذِي أَنْتُمْ
وَلَا تُكْرِهُوا فَتِيَّتَكُمْ عَلَى الْبِعَاءِ إِنْ
أَرَدْتُمْ تَحْصِنًا لِيُتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا ۚ وَمَنْ يُكْرِهْتُمْ فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ
بَعْدِ إكْرَاهِهِمْ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٤﴾

35. Et certainement, Nous finne avoye-zotte banne Signes clair et l'exempe banne ki ti passé avant zotte et ène exhortation pou banne ki craigne Allāh.

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا
مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً
لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾

R 5 36. Allāh Li la Limière banne lé ciéls et la terre. So la limière li pareil couma ène niche, là-dans éna ène la lampe. La lampe-là li endans ène verre. Verre-là li couma dire ène zétoile ki brillé. *La lampe-là, li allimé avec dé l'huile*

اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۚ مَثَلٌ نُورٍ
كَمِشْكُوتٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۚ الْمِصْبَاحُ فِي
زُجَاجَةٍ ۚ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ

d'ène pied béni — ène pied zolive ki pa ni dé l'Est, ni dé l'Ouest — so dé l'huile li presque pou allimé par li-même, même si di fé pa touce li. Ène la limière lor ène la limière. Allāh guide vers So la limière dimoune ki Li oulé. Et Allāh propose banne dimounes banne paraboles. Et Allāh conne bien tout kit-soze.

37. *La limière-là li allimé* dans banne la cazes ki Allāh finne ordonné ki zotte élevé et ki mazine So nom là-dans. *Banne-là pé célébré* So gloire, là-dans, matin et soir,

38. *Banne zommes ki ni transaction ni commerce détourne zotte dépi* mazine Allāh et *dépi* observe la Prière et paye Zakāte. *Banne ki rédoute ène zour cotte lé kére* et régard pou bouleversé,

39. *Pou ki Allāh récompense zotte d'après ça* ki pli excellent dans zot banne actions et pou ki Li accorde zotte encore plisse dépi So grâce. Et Allāh donne provision dimoune ki Li oulé sans compté.

40. Et banne ki pa croire, zot banne travaux li pareil couma ène miraze dans ène désert. Dimoune ki bien soif pensé ça dilo ça, ziska ki li arrive cotte ça, li trouvé *ki* li nanrien ça. Et là-bas, li trouve Allāh Ki pou réglé tout so compte et Allāh Li Rapide dans *réglé* compte.

41. Ou bien *zot banne actions* pareil couma banne ténèbes dans ène la mer vaste et profond ki couvert par ène vague, lor là éna ène *l'aute* vague, lor sanne-là éna banne niazes ; banne couces ténèbes ène lor l'aute. Quand li faire sorti so la main, à peine ki li trouve li ; et dimoune ki Allāh pa finne donne li la limière, pa pou éna aukène la limière pou li.

يُوقَدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ
لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ ۗ يَكَادُ زَيْتُهَا
يُضِيءُ ۖ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ ۖ نُورٌ عَلَى
نُورٍ ۗ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَن يَشَاءُ ۗ وَ
يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٧﴾

فِي بُيُوتٍ إِذْنُ اللَّهِ أَن تَرْفَعَهُ وَيُذَكَّرَ
فِيهَا اسْمُهُ ۗ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ
وَالْآصَالِ ﴿٣٨﴾

رِجَالٌ ۗ لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن
ذِكْرِ اللَّهِ وَاقَامِ الصَّلَاةِ وَآتَاةِ
الزَّكَاةِ ۗ يُخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ
فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٣٩﴾

لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَ
يَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ وَاللَّهُ يَزِدُّ
مَن يَشَاءُ بِعَدْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَالُهُمْ كَسَرَابٍ
بِقِيَعَةٍ يَخْشِبُهَا الظَّمَانُ مَاءً ۗ
حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا وَ
وَجَدَ اللَّهُ عِنْدَهُ قَوْسَهُ حِسَابًا ۗ
وَاللَّهُ سَرِيمٌ الْحِسَابِ ﴿٤١﴾

أَوْ كظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ
مَوْجٌ مِّن قَوْسٍ مَّوْجٍ مِّن قَوْسٍ
سَحَابٍ ۗ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ ۗ
إِذَا أَخْرَجَ يَدُهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا ۗ وَمَن
لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿٤٢﴾

R 6

42. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh-Même Ki tout banne Ki dans lé ciél et lor la terre glorifié et ki banne zoiseaux oussi faire pareil avec zot lé zailles étalé ? Sakène conne so façon la prière et so façon faire glorification Allāh. Et Allāh conne bien ça ki banne-là faire.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْتَبِحُّ لَهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ صَقِيتُ كُلِّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢﴾

43. Et pou Allāh royaume banne lé ciéls et la terre et destination-là li vers Allāh.

وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٣﴾

44. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh pousse banne niazes doucement ? Ensuite Li réini zotte, ensuite Li entasse zotte dé-sorté ki to trouve la plie sorti dépi dans zot milié. Et Li faire déssanne la grêle dépi dans banne hautéres, c'est-à-dire dépi banne montagnes-niazes ki trouve dans ça banne hautéres-là. Et Li faire ça tombe lor dimoune ki Li oulé et Li éloigne ça are dimoune ki Li oulé. Encore impé, l'éclat so zéclairs capave faire arrête trouvé.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خَلِيمٍ وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنِ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ﴿٢٤﴾

45. Allāh faire la nuité, li zour, sakène suive l'aute. En vérité, là-dans éna éne léçon pou banne ki éna li zié.

يُقَلِّبُ اللَّهُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لَعُولِي الْأَبْصَارِ ﴿٢٥﴾

46. Et Allāh finne créé tout zanimaux dépi dilo. Là-dans, éna ki rampe lor zot vente, et là-dans éna ki marce lor dé la pattes, et là-dans éna ki marce lor quatte la pattes. Allāh créé ça ki Li oulé. En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾

47. En vérité, Nous finne faire déssanne banne Signes clair. Et Allāh guide dimoune ki Li oulé vers simé droite.

لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُبِينَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٧﴾

48. Et banne-là dire : « Nous croire dans Allāh et dans le Mésazér et nous obéir, » Ensuite, après ça, éna parmi

وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِنْهُمْ مِنْ بَعْدِ

banne-là, zotte tourne lé dos. Mais ça banne-là zotte pa banne croyants.

ذٰلِكَ ۚ وَمَا اُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِيْنَ ۝۴۸

49. Et quand appelle banne-là vers Allāh et So Mésazer pou ki li zize ente banne-là, alà ki éna parmi banne-là zotte tourne lé dos !

وَإِذَا دُعُوۤا إِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ ۝۴۹

50. Et si banne-là *pensé ki éna* kik droit dans zot favére, zotte galoupe vers li avec l'esprit soumission.

وَرَأٰنَ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوۤا اِلَيْهِ مُذْعِنِيْنَ ۝۵۰

51. Esse-ki éna ène maladie dans zot lé kéré ? Ou bien esse-ki zotte éna doute ou soi zotte pére ki Allāh et So Mésazer pou faire zotte kik l'inzistence ? Au contraire, banne-là mêmes ki banne inzistes.

اَفۡي قُلُوۡبِهِم مَّرَضٌ اَمْ اذۡتَابُوۡا ۗ اَمْ يَخَافُوۡنَ اَنۡ يَّحۡجِيفَ اللّٰهُ عَلَيْهِمۡ وَرَسُولُهُ ۗ بَلۡ اُولٰٓئِكَ هُمُ الظّٰلِمُوۡنَ ۝۵۱

R 7 52. Réponse banne croyants, quand appelle zotte vers Allāh et So Mésazer pou ki li zize ente zotte, li sélement ki zotte dire : « Nous tandé, et nous obéir. » Et ça banne-là ki réissi.

رَتَمًا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِيْنَ إِذَا دُعُوۤا اِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ اَنۡ يَقُوۡلُوۡا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا ۗ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُوۡنَ ۝۵۲

53. Et dimoune ki obéir Allāh et So Mésazer et ki craigne Allāh et ki prend Li couma bouclier pou so *prope protection*, ça banne-là ki pou triomphé.

وَمَن يُطِيعِ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ وَ يَخۡشَ اللّٰهَ وَيَتَّقِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْقَائِمُوۡنَ ۝۵۳

54. Et banne-là faire serment par Allāh avec zot serments ki pli fort même, ki si to donne-zotte l'orde, certainement zotte pou sorti pou alle combatte. Dire : « Pa faire serment. *Façon azir*, li l'obéissance dans ça ki convénabe. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire. »

وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهَدَ اَيۡمَانِهِمْ لَئِنۡ اَمَرْتَهُمۡ لَيَخۡرُجُنَّ ۗ قُلۡ لَا تُقۡسِمُوۡا ۗ طَاعَةٌ مَّعۡرُوفَةٌ ۗ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيۡرٌۢ بِمَا تَعۡمَلُوۡنَ ۝۵۴

55. Dire : « Obéir Allāh et obéir le Mésazer. » Et si banne-là tourne lé dos, alors *rappelé ki dimoune ki azir coumme*-ça li pou responsabe pou ça ki finne confié li et zotte pou responsabe pou ça ki finne confié zotte. Et si zotte obéir li, zotte pou

قُلۡ اَطِيعُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوا الرَّسُوۡلَ ۗ ۚ اِنۡ تَوَلَّوۡا فَاِنَّمَا عَلَيۡهِ مَا حُمِّلَ ۗ وَعَلَيۡكُمْ مَّا حُمِّلْتُمْ ۗ وَاِنۡ تَطِيعُوۡهُ تَهۡتَدُوۡا ۗ

bien guidé. Et responsabilité le Mèssazer li sélement pou transmette clairement Mèssaze-là.

وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٥﴾

56. Allāh finne promette banne ki croire d'ente zotte et ki faire banne bon actions, ki certainement Li pou faire banne-là banne Siccésères lor la terre pareil couma Li ti faire Siccésères d'ente banne ki ti avant zotte ; et ki certainement Li pou établir pou banne-là zot rélizion ki Li finne soisir pou zotte ; et ki certainement Li pou donne zotte en éssanze sékirité *et la paix* après zot crainte — zotte pou adore Moi, zotte pa pou donne aukène associé are Moi ; et après ça, banne ki montré ingratitide, ça banne-là ki pou banne rébelles.

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ وَكُلِّمْتُمْ لَكُمْ دِينَهُمْ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا ۗ يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا ۗ وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٦﴾

57. Et observe la Priére et paye Zakāte et obéir le Mèssazer pou ki faire-zotte miséricorde.

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٧﴾

58. Zamais pa pensé ki banne mécréants capave enlève, lor la terre, capacité *banne croyants* ; zot l'endroit cotte pou resté li di Fé et vraitême li bien mauvais ça destination-là.

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۗ وَمَا لَهُمْ مِنَ النَّارِ وَلَا يَسُدُّوا عَنْكَ الصِّبْيَانَ ﴿٥٨﴾

R 8

59. O banne ki croire ! Banne ki zot la main droite possédé et banne parmi zotte ki pa encore arrive l'âze piberté, banne-là bizin dimanne-zotte permission *avant ki banne-là rente ô croyants ! dans zot la samme* dans trois moments *différent* : avant la Priére Fadjar, quand zotte ô *croyants ! zotte* enlève zot vêtements, midi *dans l'été* et après la Priére 'Ichā'. Li trois moments intimité pou zotte. Lé zaute moments, péna aukène blâme ni lor zotte, ni lor banne-là, pou allé vini ène cotte l'aute. Coumme ça-même Allāh explique banne Signes clairement pou zotte. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنَكُمْ الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ۚ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهْيْرِ ۚ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ۗ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ ۗ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَ هُنَّ ۗ طَوَافُونَ ۗ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۗ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾

60. Et quand banne zenfants parmi zotte arrive *zot* piberté, banne-là *oussi* bizin dimanne permission *avant rentré* pareil couma *zot* banne *l'ainés* avant zotte ti pé dimanne permission. Coumme ça-même Allāh explique clairement So banne l'ordes pou zotte. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ، وَكَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ ، وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾

61. Et banne madames âzé ki finne dépasse l'âze marié — péna pou réproce zotte si banne-là mette dé côté zot vêtements *extérieur*, sans ki zotte étale zot sarmes. Mais li meillére pou banne-là si zotte préfère azir avec plisse pidére. Et Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ ، وَأَنْ يَسْتَغْفِفْنَ حَيْثُ لَهُنَّ ، وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦١﴾

62. Péna kik empêcement pou ène avégue, et péna kik empêcement pou ène boité, et péna kik empêcement pou ène malade, et ni pou zotte-mêmes ki zotte manze dans zot prope la caze ou soi dans la caze zot papa ou soi dans la caze zot mama ou soi dans la caze zot frères ou soi dans la caze zot séres ou soi dans la caze zot tontons paternel ou soi dans la caze zot tantons paternel ou soi dans la caze zot tantons maternel ou soi dans la caze zot tantines maternel ou soi dans ça *la caze* ki so la clé dans zot possession ou soi *dans la caze* zot camarade. Péna aukène empêcement pou zotte ki zotte manze ensamme ou soi séparément. Mais quand zotte rente dans banne la cazes, salié zot banne dimounes avec salitation la paix — ène salitation *ki vinne* côté Allāh, *li* rempli are bénédiction et pureté. Coumme ça-même Allāh explique clairement So banne l'ordes pou zotte pou ki zotte servi *zot* l'esprit.

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتُمْ يَمَنِيَّكُمْ أَوْ صَدِيقِكُمْ ، لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا ، فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَاسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبْرَكَةً طَيِّبَةً ، كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾

R9 63. Banne *vrai* croyants zotte sélement banne ki croire dans Allāh et *dans* So Mésazer et quand banne-là

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ

zotte dans so compagnie pou ène zaffaire ki concerne zotte tout, banne-là pa allé avant ki zotte dimanne li permission. En vérité, banne ki dimanne toi permission, ça banne-là ki croire *réellement* dans Allāh et *dans* So Mésaszer. Alors, quand banne-là dimanne toi permission *pou allé* à cause kik travail personel, donne permission banne dimounes ki to oulé parmi banne-là et dimanne Allāh pardon pou zotte. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوا، إِنْ الَّذِينَ
يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۖ فَإِذَا أَسْتَأْذَنُوكَ
لِيَخْضَ شَأْنَهُمْ فَاذْنِ لَهُمْ ۖ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣١﴾

64. Pa considère l'appel Mésaszer-là parmi zotte couma ène l'appel ki zotte faire ente zotte. Allāh conne bien ça banne parmi zotte ki caciette-caciette zotte glissé zotte allé. Alors banne ki oppose So l'orde, bizin prend garde, attention ki ène l'épréve afflize zotte ou soi ki ène pinition ki donne beaucoup doulére tombe lor zotte.

لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ كَدُعَاءِ
بَعْضِكُمْ بَعْضًا ۗ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ
يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ لِوَاذٍ ۗ فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ
يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ
فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٢﴾

65. Attention ! En vérité, li pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. Li conné dans ki *condition* zotte été. Et zour pou raméne zotte vers Li, Li pou informe zotte lor ça ki zotte finne faire. Et Allāh conne bien tout kit-soze

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ
قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ، وَيَوْمَ يُزْجَعُونَ
إِلَيْهِ فَيُنْتَبِهُمُ بِمَا عَمِلُوا ۗ وَاللَّهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٣﴾

R1 1. Avec nom Allāh Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. *Li Ène Être Béni Céli Ki* finne faire déssanne Al-Fourquâne - *le Saint Coran* - lor So servitère pou ki li ène Avertissère pou *tout* lé mondes,

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ
لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ﴿٢﴾

3. Céli Ki possède royaume banne lé ciéls et la terre. Et Li pa finne prend aukène garçon pou Li. Et Li péna aukène associé dans royaume-là et Li finne créé tout banne kit-sozes et Li finne donne zotte *zot* zisse proportion.

يَا لَئِذَا لَمْ يَلِدْكَ الْمَلَائِكَةُ وَالْأَرْضُ وَلَمْ
يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَكَ شَرِيكٌ فِي
الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ
تَقْدِيرًا ﴿٣﴾

4. Et banne-là finne prend, en dehors-Li, banne divinités ki pa créé nanrien alors ki zotte-mêmes finne créé, et *banne divinités* ki péna aukène pouvoir pou faire zotte-mêmes ni le mal, ni le bien et ki pa contrôle ni la mort, ni la vie, ni Rézirection.

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يَخْلُقُونَ
شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ
لِأَنْفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ
مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا نُشُورًا ﴿٤﴾

5. Et banne ki pa croire dire : « Ça li sélement ène mensonge ki li finne fabriqué et banne lé zaute dimounes finne aide li là-dans. » Et certainement, banne-là finne commette ène l'inzistice et *finne dire* ène mensonge.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ
إِفْتَرَاهُ وَآعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ
بِهِ فَقَدْ جَاءَ مِنْ ظُلْمٍ وَرُؤُوفٍ ﴿٥﴾

6. Et banne-là dire : « Banne zistories banne dimounes longtemps ça et li finne faire écrire ça et pé dicté li ça, matin et soir. »

وَقَالُوا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ انْتَبَهَا فِيهِ
تَمَلَّى عَلَيْهِمْ بُكْرَةً وَأَصْحِبًا ﴿٦﴾

7. Dire : « Céli Ki conne banne secrets dans banne lé ciéls et lor la terre finne révèle ça. En vérité, Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧﴾

8. Et banne-là dire : « Ki ça Mésazèr-là ça, ki consomme nourriture

وَقَالُوا مَا لِيَ هَذَا الرَّسُولِ يَأْكُلُ الطَّعَامَ

et ki marcé dans banne bazars ? Bé ki faire pa finne avoye li ène anze pou donne avertissement ensamme are li ?

رَيَّمَشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أَنْزَلَ إِلَيْنَا
مَلَكَ فَيَكُونُ مَعَهُ تَذِيرًا ﴿٨﴾

9. « Ou soi, ti bizin avoye li kik trésor, ou soi li ti bizin éna ène zardin pou ki li manze dépi là-dans. » Et banne inzistes dire : « Zotte pé sélement suive ène dimoune ki finne ensorcé. »

أَوْ يُلْقَى إِلَيْنَا كَنْزًا أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ
يَأْكُلُ مِنْهَا وَرَدَّ قَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ
تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَسْحُورًا ﴿٩﴾

10. Guetté couma banne-là faire banne comparaisons pou toi ! Donc banne-là finne égaré et zotte pa pé capave trouve simé.

أَنْظُرْ كَيْفَ صَرَبُوا لَكَ الْأَمْعَالَ فَضَلُّوا
بِئْسَ مَا يَشْتَرِيحُونَ سَبِيلًا ﴿١٠﴾

R 2 11. *Li Ène Ètre Béni Céli Ki*, si Li oulé, Li pou accorde toi meillére ki tout ça, banne Zardins, en bas ça éna banne la riviéres *ki* coulé, et Li pou donne toi banne palais.

تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ
ذَلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
وَيَجْعَلُ لَكَ قُصُورًا ﴿١١﴾

12. Mais, banne-là nié l'Hére-là, et pou dimoune ki nié l'Hére-là, Nous finne répare ène di Fé ki flambé.

بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ
كَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١٢﴾

13. Quand ça *di Fé-là* trouve banne-là dépi ène place bien loin, zotte pou tanne so furie et so ronflément.

إِذَا رَأَوْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا
تَغَيُّطًا وَرَنِينَ ﴿١٣﴾

14. Et quand pou zette banne-là dans ène l'espace serré là-dans, attaché ensamme are banne la saines, l'hére-là, banne-là pou prié pou zot *propé* restriction.

وَإِذَا أُلْقُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا
مَقْرَّبَيْنِ دَعَوْهُنَّ لِتَكُلْنَ مِنْ ثَمَرِهِنَّ
قُلْ أَذِلَّةٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي
وَعَدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَ
مُصِيرًا ﴿١٤﴾

15. « Azordi pa prié pou ène sél restriction, mais prié pou boucoup restrictions. »

لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا
ثُبُورًا كَثِيرًا ﴿١٥﴾

16. Dire : « Esse-ki ça li meillére, ou soi Zardin l'Éternité ki finne promette banne dimoune droite ? Li pou zotte couma récompense et couma destination *final*. »

قُلْ أَذِلَّةٌ أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي
وَعَدَ الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَ
مُصِيرًا ﴿١٤﴾

17. Là-dans, banne-là pou éna tout ça ki zotte désiré *et* zotte pou resté tout lé temps là-dans. Li ène *tel* promesse ki to Seignére Li Responsabe pou *accomplir* ça.

لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ ۖ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ وَعْدًا مَّشْعُورًا ﴿١٤﴾

18. Et zour quand Li pou rassemblé banne-là et banne ki zotte adoré en déhors Allâh, Li pou dimandé : « Esse-ki zotte ki finne égaré Mo banne servitères ki là ou bien banne-là finne égaré dépi *bon simé-là par zotte-mêmes* ? »

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۖ فَيَقُولُ ۖ أَأَنْتُمْ أَضَلَلْتُمْ عِبَادِي هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ ضَلُّوا السَّبِيلَ ﴿١٨﴾

19. Banne-là pou dire : « Tout pureté pou Toi ! Li pa convénabe pou nous ki nous prend lé zaute protectères ki Toi ; mais To finne accorde banne-là et zot banne papa grand-papas certains bénéfices à tel point ki banne-là finne oublié *To* avertissement-là et zotte finne vinne ène pép ki pou détruire. »

قَالُوا سُبْحٰنَكَ مَا كَانَ يُثْبِتُنَا لَنَّا اِنْ تَخَذَ مِنْ دُونِكَ مِنْ اَوْلِيَاءَ وَ لَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ وَاٰبَاءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُوا الذِّكْرَ ۖ وَكَانُوا قَوْمًا بُورًا ﴿١٩﴾

20. *Alors Nous pou dire banne-là zot adoratères* : « Astère-là, banne-là finne démenti ça ki zotte ti pé dire. Pa pou éna pou zotte ni essapatoire, ni secours. » Et, parmi zotte, dimoune ki pou azir inzistement, Nous pou faire li goûte ène grand pinition.

فَقَدْ كَذَّبْتُمْ بِمَا تَقُولُونَ ۖ فَمَا تَشْتَطِيعُونَ صِرَافًا وَلَا نَضْرًا ۖ وَمَنْ يَظْلِمِ وَاٰلِهٖٓ وَسَلَّمَ نُدَّحُوهُ عَذَابًا كَبِيْرًا ﴿٢٠﴾

21. Et zamais Nous ti avoye avant toi banne Mésazers ki pa ti consomme nourriture ou soi ki pa ti marcé dans banne bazars. Et Nous faire éna parmi-zotte ène l'épréve pou lé zautes. Esse-ki zotte pou montré patience ? Et to Seignére Li Trouve-Bien.

وَمَا اَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِيْنَ اِلَّا اِنَّهُمْ لَيَاْكُلُوْنَ الطَّعَامَ وَيَمْشُوْنَ فِي الْاَسْوَاقِ ۖ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً ۗ اَتَضِلُّوْنَ ۚ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيْرًا ﴿٢١﴾

PARTIE 19

R 3 22. Et banne ki pa espére raconte Nous, zotte dire : « Bé ki faire pa ti faire banne anzes déssanne lor nous ? » Ou soi « Bé ki faire nous pa trouve nou Seignére ? » Certainement banne-là éna

وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَرْجُوْنَ لِقَاءَنَا لَوْلَا اَنْزَلَ عَلَيْنَا الْمَلٰٓئِكَةَ اَوْ نَرٰى رَبَّنَا ۖ لَقَدْ اَشْرَكْنَا بِرَبِّنَاۤ اَنْفُسِهِمْ

trop l'orgueil et zotte finne dépasse limites dans zot l'insolence.

وَعَتُّوَعُتُّوَا كَبِيرًا ﴿٣١﴾

23. Zour *cotte* banne-là pou trouve banne anzes — ça zour-là pa pou éna bon nouvelle pou banne coupabes ; et zotte pou dire : « Si sélement ti éna ène grand barrière ! »

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَ يَقُولُونَ حَجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٣٢﴾

24. Et Nous pou tourné vers tout ça ki banne-là finne faire et Nous pou faire ça vinne couma la poussière ki éparpillé.

وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِن عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَّنثُورًا ﴿٣٣﴾

25. Ça zour-là, banne habitants Paradis pou mié placé concernant zot Résidence permanent et zotte pou dans meillère position concernant zot l'endroit pou réposé.

أَصْحَابِ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ﴿٣٤﴾

26. Et *rappelle* zour quand lé ciél pou fanne are *grondement* banne niazes et *quand* pou faire banne anzes déssanne en grand nombre —

وَيَوْمَ تَشْقُقُ السَّمَاءُ بِالْغَمَامِ وَ نُزِّلَ الْمَلَائِكَةُ تَنْزِيلًا ﴿٣٥﴾

27. Ça zour-là vrai royaume-là li pou Céli Ki Tout-Miséricordié et li pou ène zour bien pénibe pou banne mécréants.

أَلْمَلِكِ يَوْمَئِذٍ ۗ الْحَقُّ لِلرَّحْمَنِ ۗ وَ كَانَ يَوْمَ مَا عَلَى الْكُفْرَيْنَ عَسِيرًا ﴿٣٦﴾

28. Et ça zour-là, dimoune inziste, dans *dézespoir* li pou ronze so dé la mains et li pou dire : « Ah ! Si sélement mo ti suive même-simé ensamme avec Méssazer-là ! »

وَيَوْمَ يَعَضُّ الظَّالِمُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَلَيْتَنِي اتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٣٧﴾

29. « Malhére lor moi ! Si sélement mo pa ti prend intel pou camarade intime ! »

يَوْمَئِذٍ لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا ﴿٣٨﴾

30. « Certainement li-même ki finne égare moi dépi Rappel *Allāh* après ki ça finne vinne cotte moi. » Et Satan li abandonne dimoune.

لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذٍ جَاءَنِي ۗ وَ كَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خَدُوْلًا ﴿٣٩﴾

31. Et Mèssazer-là pou dire : « O mo Seignére ! En vérité, mo pép finne traite ça Coran-là couma ène soze abandonné. »

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ﴿٣١﴾

32. Et coumme ça-même pou sak Prophète, Nous finne faire ène ennemi parmi banne dimounes ki faire pécés. Et to Seignére Li Siffit couma Guide et couma Aide.

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا إِبْرَاهِيمَ نَبِيًّا وَعَدُوًّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًّا وَنَصِيرًا ﴿٣٢﴾

33. Et banne ki pa croire, zotte dire : « Bé ki faire *tout* le Coran pa finne déssanne lor li ène sél fois ? » *Nous finne révèle li* coumme ça pou ki Nous ranne to lé kére pli ferme par ça moyen-là. Et Nous finne bien arrange li dans ène meillére façon ki facile *oussi*.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَّاحِدَةً ۖ كَذَلِكَ ۙ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ ۖ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ﴿٣٣﴾

34. Et banne-là pa pou amène toi aukène comparaison sans ki Nous fourni toi la vérité et ène excellent explication.

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٤﴾

35. Banne ki pou trouve zotte-mêmes trainé ensamme ensamme lor zot visaze ziska l'Enfer — ça banne-là pou dans situation ki pli misérabe et zotte pou pli égaré dépi simé *droite*.

الَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۗ أُولَٰئِكَ سُورُ مَكَانًا ۖ وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٣٥﴾

R 4 36. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse Live-là, et Nous ti nomme avec li so frère Aaron couma so assistant.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَ أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا ﴿٣٦﴾

37. Et Nous ti dire : « Allé zotte tout lé-dé cotte pép ki finne prend Nou banne Signes pou menzonzes. » Ensuite, Nous ti détruire banne *dimounes*-là complètement.

فَقُلْنَا أَذْهَبَ إِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۖ فَدَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٧﴾

38. Et *concernant* pép Noé, quand banne-là ti traite banne Mèssazers démentérés, Nous ti noye zotte et Nous ti faire banne-là ène Signe pou l'humanité.

وَقَوْمَ نُوحٍ لَمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ ۖ أَغْرَقْنَاهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ سُلَالًا ۖ

Et Nous finne prépare pou banne inzistes ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٨﴾

39. Et *Nous ti détruire banne* 'Aad et Thamōūd, et pép ar-Rasse et boucoup zénérationes ente ça.

وَعَادًا وَثَمُودًا وَأَصْحَابَ الرَّسِّ وَقُرُونًا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٩﴾

40. Et à sakène *ça banne-là* Nous ti raconte banne l'exempes *banne péps avant* ; et Nous ti détruire complètement sakène *parmi banne-là*.

وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ الْأَمْثَالَ ز وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ﴿٤٠﴾

41. Et banne-là finne bizin visite la ville lor *ça-même* ki ti déverse ène mauvais la plie. Esse-ki banne-là pa finne trouve li ? Mais zotte pa attanne ki zotte pou réssissité *après la mort*.

وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي أَمْطَرَتْ مَطَرًا سَوْءًا أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرْتَدَّوْنَ عَلَيْهَا بَلْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿٤١﴾

42. Et quand banne-là trouve toi, zotte nék faire plaisanterie lor toi. « Esse-ki li-même ça ki Allāh finne avoyé couma ène Méssezzer ?

وَإِذَا رَأَوْكَ إِذْ يَتَخَدُّونَكَ إِكْرَاهًا هُرُّوْا هَذَا الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ﴿٤٢﴾

43. « En vérité, li finne presqué égaré nous dépi nou banne divinités si nous pa ti reste fidèle are *ça banne divinités-là*. » Et quand banne-là pou trouve pinition-là, certainement, zotte pou conné ki sanne-là pli égaré dépi simé *droite*.

إِنْ كَادَ لَيُضِلَّنَا عَنْ الْهَيْتِنَا لَوْلَا أَنْ صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۖ وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حَيْثُ يَرْتَدُّونَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلَّ سَبِيلًا ﴿٤٣﴾

44. Esse-ki to finne trouve ça dimoune ki finne prend so mauvais désir pou so divinité ? Esse-ki to capave vinne ène gardien lor li ?

أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ ۖ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٤﴾

45. Esse-ki to pensé ki la plipart parmi banne-là zotte tandé et zotte comprend ? Zotte sélement couma bétail — et même pire dans *zot* comportement.

أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا خَالِدَاتٌ حَرَبٌ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٥﴾

R 5 46. Esse-ki to pa trouvé couma to Seignére allonze l'ombraze. Et si Li ti oulé, Li ti pou faire li reste en place. Ensuite, Nous faire soleil ène indicatére lor ça.

أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ ۖ وَلَوْ شَاءَ لَجَعَلَهُ سَاءً حِينًا ۖ ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسُ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٦﴾

47. Ensuite, tiguitte par tiguitte,
Nous amène li vers Nous.

ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٣٤﴾

48. Et Li-Même Ki finne faire la
nuite ène couverture pou zotte et *Ki finne*
faire sommeil pou reposé, et Li finne
faire li zour pou l'avancement *ék progrès*.

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَالنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٣٥﴾

49. Et Li-Même Ki avoye banne di
vents couma ène bon nouvelle pou
annonce So miséricorde et Nous faire
dèssanne dépi dans lé ciél dilo pur,

وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٣٦﴾

50. Pou ki, par ça moyen-là, Nous
donne la vie à ène la terre mort et *pou ki*,
dépi ça-même, Nous donne boire banne
ki Nous finne créé en grand nombre
couma banne bétails et banne dimounes.

لِنُحْيِيَ بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا وَنُسْقِيَهُ مِمَّا خَلَقْنَا أَنْعَامًا وَأَنَا سَيِّ كَثِيرًا ﴿٣٧﴾

51. Et, en vérité, Nous finne
explique banne-là ça, dans ène banne
façons varié, pou ki zotte faire attention,
mais la plipart banne dimounes réfize
tout sauf mécréance.

وَلَقَدْ صَرَّفْنَاهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ النَّاسِ إِلاَّ كُفُورًا ﴿٣٨﴾

52. Si Nous ti oulé, Nous ti pou faire
sorti dans sak la ville ène Avertissére.

وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ تُذِيرًا ﴿٣٩﴾

53. Donc pa obéir banne
mécréants, mais engaze conte banne-là
ène grand la litte par ça *Coran-là*.

فَلَا تُطِيعُ الْكَافِرِينَ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٤٠﴾

54. Et Li-Même Ki pou faire ça dé
la mers-là ène zoègne l'aute ; sanne-là,
dans goût li agréabe *et* bien doux, l'aute-
là li salé *et* amer ; *et*, ente zotte-dé, Li
finne place, *pou lé moment*, ène barrière
et ène grand séparation.

وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٤١﴾

55. Et Li-Même Ki finne créé
l'homme dépi dilo et Ki finne faire pou li
banne proces par dèssendance et banne
proces par alliance. Et to Seignére Li
Tout-Puissant.

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٤٢﴾

56. Et banne-là adore en déhors Allâh ça ki ni pou profite zotte, ni pou faire-zotte di tort. Et ène mécréant touzour li ène soutien *pou banne ki litte* conte so Seignére.

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ
وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ
ظَاهِرًا ﴿٥٦﴾

57. Et Nous ti avoye toi sélement couma Portére bon nouvelle et couma Avertissére.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٥٧﴾

58. Dire : « Mo pa pé dimanne-zotte aukène récompense pou ça, excepté dimoune ki oulé, li capave prend ène simé *ki alle* vers so Seignére. »

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِن أَجْرٍ ۖ إِنْ أَتَىٰ
شَاءَ أَن يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٥٨﴾

59. Et éna confiance dans Céli Ki tout lé temps Vivant et Ki zàmais mort, et avec So louanze célébré *So* saintété et Li Siffit couma Connaissére péchés So banne servitères.

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ
وَسَيِّحْ بِحَمْدِهِ ۗ وَكَفَىٰ بِهِ يَذُنُوبَ
عِبَادِهِ خَيْرًا ﴿٥٩﴾

60. Li-Même Ki, en sisse périodes, Li finne créé banne lé ciéls et la terre et tout ça ki trouve ente ça dé-là. Ensuite Li finne établi Li *fermement* lor Trône-là. Li Tout-Miséricordié. Donc renseigne-toi lor Li are kikène ki bien conné.

الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى
الْعَرْشِ ۗ الرَّحْمَنُ فَسَلِّ بِهِ خَيْرًا ﴿٦٠﴾

61. Et quand dire banne-là : « Prosterne divant ar-Rahmân : Céli Ki Tout-Miséricordié, » banne-là dire : « Et ki sanne-là ki Tout-Miséricordié ? Esse-ki nous pou prosterne divant ça ki to donne nous l'orde ? » Et ça augmente zot répiance.

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ
قَالُوا وَمَا الرَّحْمَنُ أَن نَّسْجُدَ لِمَا
تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ﴿٦١﴾

R 6 62. *Li Ène Être Béni* Céli Ki finne faire banne constellations dans lé ciél et finne place là-dans ène la Lampe *ki donne la limière* et ène la line ki éclairé.

تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا
وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿٦٢﴾

63. Et Li-Même Ki finne faire la nuite et li zour, ène suive l'aute pou dimoune ki oulé-prend compte *avertissement* ou soi ki oulé-montré reconnaissance.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً
لِّمَن أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿٦٣﴾

64. Et banne servitères ar-Rahmân : Céli Ki Tout-Miséricordié, zotte ça banne ki marce lor la terre avec himilité et quand banne ignorants adresse-zotte la parole, zotte dire : « *La paix* ! »

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿٣١﴾

65. Et zotte ça banne ki passe la nuite dans prosternation et diboute divant zot Seignére,

وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿٣٢﴾

66. Et zotte ça banne ki dire : « Nou Seignére, détourne pinition l'Enfer dé nous; en vérité, so pinition li ène tourment affreux,

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٣٣﴾

67. « En vérité, li mauvais couma ène place dé repos et couma ène place permanent pou resté. »

إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٣٤﴾

68. Et zotte ça banne quand zotte dépensé, ni zotte gaspillé ni zotte faire laré mais zotte modéré ente ça dé-là ;

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ﴿٣٥﴾

69. Et zotte ça banne ki pa invoque aukène l'aute divinité avec Allāh, et ki pa tué aukène dimoune ki Allāh finne empêcé *tué*, sauf pou ène cause ziste ; ni zotte commette fornication. Et dimoune ki faire ça, li pou paye prix so pécé ;

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ۗ وَ مَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٣٦﴾

70. Zour Rézirection, so pinition pou doublé et li pou reste longtemps là-dans couvert are himiliation—

يُضَعَفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدُ فِيهِ مُهَانًا ﴿٣٧﴾

71. Excepté banne ki répentí et ki croire et ki faire banne bon actions ; ça banne-là, Allāh pou sanze zot banne mauvais actions en banne bon actions, et Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٣٨﴾

72. Et zotte ça banne ki répentí et ki faire banne bon actions, zotte tourne vraitême vers Allāh avec *vrai* répentir ;

وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ﴿٣٩﴾

73. Et zotte ça banne ki pa donne fausse témoignaze, et quand zotte passe divant ène soze inutile, zotte passe zot *simé* avec dignité ;

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ﴿٢٤﴾

74. Et zotte ça banne, quand rappelle-zotte banne Signes zot Seignère, zotte pa traite ça avec ène l'esprit sourde et avégue ;

وَالَّذِينَ إِذَا دُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ﴿٢٥﴾

75. Et zotte ça banne ki dire : « Nou Seignère ! Accorde-nous, dépi nou conzoints et nou zenfants, la zoie nou li zié et faire *sakène d'ente* nous vinne ène dirizant pou banne dimounes droite. »

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٢٦﴾

76. Ça banne-là-ça ki pou gagne couma récompense ène rang élevé *dans Paradis* parski zotte finne montré patience ; et là-dans, pou récévoir zotte avec salitations et *la* paix.

أُولَئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ﴿٢٧﴾

77. Zotte pou reste là-dans tout lé temps. Li excellent couma ène Sézour dé répos et couma ène Résidence permanent.

خَالِدِينَ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٢٨﴾

78. Dire : « Si pa ti éna zot la prière, mo Seignère pa ti pou prend zotte aukène compte. Mais *astère* ki zotte finne contrédire *So Mésaze*, certainement *So pinition* li pou reste collé *are zotte*. »

قُلْ مَا يَعْذِبُكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ ﴿٢٩﴾ قَدْ فَتَنَّا كَذِبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ﴿٣٠﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Tā Sīn Mīm = Céli Ki Pur, Ki
Bien-Tandé, Ki Bien-Conné.

طسّم ٢

3. Ça li banne versets Live ki
ranne *banne sozes* clair.

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ٣

4. Li possible ki to pé tué to-même
are doulére parski banne-là pa pé croire.

لَعَلَّكَ بَآخِعٌ نَفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ٤

5. Si Nous oulé, Nous capave
faire déssanne lor banne-là dépi dans lé
ciél ène Signe, coumme ça zot li cou ti
ava courbé divant ça *Signe-là*.

إِنْ تَشَاءُ نُزِيلْ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً
فَظَلَّتْ أَعْيُنُهُمْ لَهَا خَا ضُحِينَ ٥

6. Et aukène nouveau Rappel pa
vinne cotte banne-là dé la part Céli Ki
Tout- Miséricordié sans ki zotte tourne lé
dos are ça.

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرِ مِنَ الرَّحْمَنِ
مُحَدِّثٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ٦

7. En vérité, banne-là finne prend
ça *Rappel-là* pou mensonge ; mais zotte
pa pou tardé pou gagne banne nouvelles
lor *réalisation* ça *banne sozes* ki zotte ti
pé moqué-là.

فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِئُونَ ٧

8. Esse-ki banne-là pa finne
observe la terre - comié toute sorte paires
dé *vézétations* excellent ki Nous finne
faire poussé là-dans ?

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمَا أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ
كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ٨

9. En vérité, là-dans éna ène Signe ;
mais la plipart parmi banne-là pa oulé croire.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً، وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنِينَ ٩

10. Et, en vérité, to Seignére, Li-
Même Li Tout-Puissant, Li Bien-
Miséricordié.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ١٠

R 2

11. Et *rappelle* quand to Seignére ti
appelle Moïse, *Li ti dire* : « Alle cotte
pép inziste-là —

وَلَا تَأْذِي رَبَّكَ مُوسَىٰ إِنَّ اثْنِ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ ١١

12. « Pép Pharaon. Esse-ki banne-là péna la crainte Allāh ? »

قَوْمَ فِرْعَوْنَ ءَاَلَا يَتَّقُونَ ﴿١٢﴾

13. Li ti dire : « Mo Seignére, certainement mo pére banne-là traite moi dé mentére ;

قَالَ رَبِّ رَبِّ إِيَّيْ أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿١٣﴾

14. « Et mo la poitrine li serré et mo la langue li pa largué ; donc avoye To Mésaze cotte Aaron oussi.

وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي
فَأَرْسِلْ إِلَىٰ هَارُونَ ﴿١٤﴾

15. « Lor là, banne-là éna *sélon zotte* ène sarze *criminel* conte moi ; alors mo pére ki zotte tué moi. »

وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْبٌ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿١٥﴾

16. Allāh ti dire : « Li pa pou coumme ça ; allé zotte tout lé-dé are Nou banne Signes ; en vérité, Nous avec zotte et Nous Bien-Tandé.

قَالَ كَلَّا ۖ فَاذْهَبَا بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمِعُونَ ﴿١٦﴾

17. « Donc allé zotte-dé cotte Pharaon et dire : « En vérité, nous *nous* Mésazers Seignére tout banne lé mondes

فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾

18. « Pou donne toi mésaze ki to laisse banne Zenfants Israël alle avec nous. »

أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٨﴾

19. Pharaon ti dire : « O Moïse ! Esse-ki nous pa ti élevé toi parmi nous quand to ti zenfant ? Et comié bananés to la vie to finne reste parmi nous ;

قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِيمَنَّا وَإِلِدًا وَكِثَّةً
فِيمَنَّا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ ﴿١٩﴾

20. « Et to ti commette ça action ki to ti commette là et to ti ène dans banne ingrats. »

وَفَعَلْتَ فَعَلْتَك الْبِئْسَ فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ
الْكٰفِرِينَ ﴿٢٠﴾

21. Moïse ti dire : « Mo ti faire ça alors ki mo l’esprit ti embrouillé.

قَالَ فَعَلْتُمَا إِذًا أَوْ أَنَا مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٢١﴾

22. « Alors, quand mo finne pére zotte, mo finne sauvé dépi cotte zotte. Ensuite, mo Seignére finne accorde moi

فَقَرَّرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَأَوْهَبَ لِي
رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٢﴾

l'autorité et la sazesse et Li finne faire moi ène dans banne Mèssazers.

23. « Et esse-ki ça ène favère dé to part ki to pé réproce moi *alors* ki to finne faire banne Zenfants Israël esclaves ? »

وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٢٣﴾

24. *Pharaon* ti dire : « Seignére banne lé mondes, bé ki été ça ? »

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٤﴾

25. *Moïse* ti dire : « Seignére banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente ça dé-là. *Li ti meillère* si zotte ti capave convainki. »

قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ كُنْتُمْ مُؤَقِنِينَ ﴿٢٥﴾

26. *Pharaon* ti dire banne ki ti autour li : « Esse-ki zotte pa tandé ? »

قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ آلَا تَسْتَوِحُونَ ﴿٢٦﴾

27. *Moïse* ti dire : « Zot Seignére et Seignére zot banne papa grand-papas avant. »

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٧﴾

28. *Pharaon* ti dire : « Certainement, zot Mèssazer ki finne avoyé vers zotte-là li ène fou. »

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٨﴾

29. *Moïse* ti dire : « Seignére de l'Est et de l'Ouest et tout ça ki trouve ente ça dé-là, si sélement zotte ti capave comprend. »

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ كُنْتُمْ تَخْفَلُونَ ﴿٢٩﴾

30. *Pharaon* ti dire : « Si to prend pou toi ène l'aute divinité ki moi, certainement mo pou faire toi prisonnier. »

قَالَ لَيْسَ إِلَهِي إِلَّا اللَّهُ غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ ﴿٣٠﴾

31. *Moïse* ti dire : « Ki ça ça ! Même si mo pé amène toi ène soze ki clair ! »

قَالَ أَوْ لَوْ جِئْتِكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ ﴿٣١﴾

32. *Pharaon* ti dire : « Alors améne ça, si to pé dire la vérité. »

قَالَ فَآتِ بِهَآءِ إِنْ كُنْتِ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٢﴾

33. Alors li ti zette so bâton, et ène coup li ti *paraîte* ène serpent ki bien vizibe.

قَالَتْفِي عَصَاةِ قَادَاهِيَ تُخْبَأُكَ مُبِينٌ ﴿٣٣﴾

34. Et *dépi endans so tunique* li ti rétire so la main, ène coup li ti *paraîte* blanc pou banne ki ti pé guetté.

وَتَرَعَّ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظِيرِينَ ﴿٣٤﴾

R 3 35. *Pharaon* ti dire banne séfs ki ti entoure li : « Certainement ça li ène mazicien expert.

قَالَ لِلْمَلَآئِكَةِ إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾

36. « Li pé rode mette zotte dehors *dépi* dans zot pays avec so mazie. Alors, ki zotte conseillé ? »

يُرِيدُ أَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٦﴾

37. Banne-là ti dire : « Renvoye li *ék* so frère *pou kik lé temps*, et avoye banne rassembléres dans banne la villes,

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَبْعَثْ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٣٧﴾

38. « Ki pou améne toi toute sorte maziciens expert. »

يَأْتُوكَ بِكُلِّ سِحْرٍ عَلِيمٍ ﴿٣٨﴾

39. Alors banne maziciens ti rassemblé zour ki ti finne faire conné et l'hére ki ti finne fixé.

فَجُمِعَ السَّحَرَةُ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٣٩﴾

40. Et ti dire banne dimounes : « Esse-ki zotte *oussi* zotte pou rassemblé,

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ﴿٤٠﴾

41. « Pou ki nous capave suivre banne maziciens-là si zotte ki pou vainkéres ? »

لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمْ الْغَالِبِينَ ﴿٤١﴾

42. Et quand banne maziciens-là ti arrivé, zotte ti dire *Pharaon* : « Esse-ki pou éna kik récompense pou nous si nous vainkéres ? »

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّا لَنَا أَجْرٌ إِن كُنَّا نَعْنُ الْغَالِبِينَ ﴿٤٢﴾

43. Li ti dire : « Oui, et certainement, alors zotte pou parmi mo banne favoris. »

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذًا لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٣﴾

44. Moïse ti dire banne-là : « Zetté ça ki zotte éna pou zetté. »

قَالَ لَهُمْ مُوسَى الْقَوْمَ آتَيْنَاهُمْ مَلَقُونَ ﴿٤٤﴾

45. Alors banne-là ti zette zot banne la cordes et zot banne bâtons et zotte ti dire : « Par l'honnére *Pharaon*, certainement nous pou *sorti* vainkéres. »

فَأَلْقَوْا حِبًا لَهُمْ وَعَصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِحِزْبِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَكُونُ الْغَالِبُونَ ﴿٤٥﴾

46. Ensuite Moïse ti zette so bâton et ène coup li ti avale tout ça ki banne-là ti fabriquè.

فَأَلْفَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِدَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿٢٦﴾

47. Alors, banne maziciens ti tombe dans prostration.

فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سُجُودًا ﴿٢٧﴾

48. Banne-là ti dire : « Nous croire dans Seignère tout banne lé mondes,

قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾

49. « Seignère Moïse et Aaron. »

رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿٢٩﴾

50. *Pharaon* ti dire : « Zotte finne croire dans li avant ki mo finne donne-zotte permission. Certainement li zot sèf ki finne enseigne-zotte mazie. Zotte pa pou tardé pou conne *so conséquence*. Certainement mo pou coupe zot la main li pied, côté opposé et certainement mo pou cricifié zotte tout. »

قَالَ امْنُتُمْ لَهُ قَبْلَ أَنْ أَدْنَىٰ لَكُمْ ۖ إِنَّهُ كَكَيْدِكُمُ الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ ۖ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۗ كَمَا قَطَّعْنَا أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خِلَافٍ ۖ وَلَا وَصَلْنَا بَيْنَكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٠﴾

51. Banne-là ti dire : « Li pa grave ; en vérité, vers nou Seignère ki nous pou rétourné.

قَالُوا الْآصِئِرَ إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿٣١﴾

52. « Certainement nous espéré ki nou Seignère pou pardonne nous nou banne péchés parski nous banne premiers dans banne croyants. »

إِنَّا نَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطِيئَاتِنَا ۚ إِنَّ كُنَّا أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٢﴾

R 4 53. Et Nous ti révèlé Moïse : « Allé avec Mo banne servitères la nuite ; certainement pou poursuite zotte. »

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي ۖ إِنَّكُمْ مُتَّبِعُونَ ﴿٣٣﴾

54. Et Pharaon ti avoye dans banne la villes banne rassemblères *ki ti annoncé* :

فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٣٤﴾

55. « Certainement ça banne-là zotte sélement ène ti groupe,

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٣٥﴾

56. « Et certainement, zotte finne faire nous bien en colére ;

وَلَا تَهُمُ لَنَا غَائِظُونَ ﴿٣٦﴾

57. « Alors ki nous tout, nous lor nou garde. »

وَأِنَّا لَجَمِيعٌ حٰزِرُونَ ﴿٥٧﴾

58. Donc Nous finne faire banne-là sorti dépi dans banne zardins et banne la sources dilo.

فَأَخْرَجْنَاهُمْ مِنْ جَنَّاتٍ وَعَيْوُنٍ ﴿٥٨﴾

59. Et dépi banne trésors et dépi ène l’endroit dé sézour honorabe.

وَكَتُوزٍ وَمَقَابِرَ كَرِيمٍ ﴿٥٩﴾

60. Li ti coumme ça et Nous ti donne en héritaze banne Zenfants Israël ça banne kit-sozes-là.

كَذٰلِكَ ؕ وَأَوْرَثْنَاهَا بَنِي إِسْرَآءَ يٰٓأَيُّهَا

61. Et, l’hére soleil ti lévé, banne l’armées Pharaon-là ti poursuiwe zotte.

فَاتَّبَعُوهُمْ مُّشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾

62. Et quand ça dé groupes-là sakène ti trouve l’aute, banne compagnons Moïse ti dire : « Certainement, banne-là finne rattrape nous. »

فَلَمَّا تَرَآءَ الْجَمْعَيْنِ قَالَ أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدْرِكُونَ ﴿٦١﴾

63. Li ti réponne : « Pa ditout ! En vérité, mo Seignère Li avec moi. Certainement Li pou guide moi. »

قَالَ كَلَّآءِ إِنَّمَا مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِيْنِي ﴿٦٢﴾

64. Alors, Nous ti révélé Moïse : « Tappe la mer are to bâton. » Alors, la mer-là li ti fanne et sak partie ti couma ène grand montagne.

فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ ؕ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَالطَّوْدِ الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾

65. Et Nous ti laisse banne lé zoutes-là approce ça place-là.

وَأَرْزَلْنَا ثَمَّ الْآخَرِينَ ﴿٦٤﴾

66. Et Nous ti sauve Moïse et tout banne dimounes ki ti avec li.

وَأَنْجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾

67. Ensuite Nous ti noye lé zoutes.

ثُمَّ آخَرْنَا الْآخَرِينَ ﴿٦٦﴾

68. En vérité, là-dans ti éna ène Signe. Malgré ça la plipart banne dimounes pa ti vinne croyants.

إِن فِي ذٰلِكَ لَآيَةٌ ؕ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾

69. Et, en vérité, to Seignère Li-Même Li Tout-Pusissant, Li Bien-Miséricordié.

وَرَأَى رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٦٩﴾

R.5 70. Et récite banne-là nouvelle Abraham,

وَاقْرَأْ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ ﴿٧٠﴾

71. Quand li ti dire so papa et so pép : « Bé ki zotte adoré ? »

إِذْ قَالَ لِأَبِيئِهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧١﴾

72. Banne-là ti dire : « Nous adore banne idoles et nous pou continié faire zot dévotion. »

قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَنْظِلُّ لَهَا عَرِيفِينَ ﴿٧٢﴾

73. Li ti dire : « Esse-ki banne-là tanne zotte quand zotte appelle *banne-là* ? »

قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ ﴿٧٣﴾

74. « Ou bien *esse-ki* banne-là profite zotte ou soi faire *zotte* di tort ? »

أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يُضُرُّونَ ﴿٧٤﴾

75. Banne-là ti dire : « Non, mais nous finne trouve nou banne papa grand-papas faire coumme ça. »

قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٥﴾

76. Li ti dire : « Bé ki zotte pensé lor ça ki zotte adoré-là - »

قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٦﴾

77. « Zotte et zot banne papa grand-papas avant *zotte* ? »

أَنْتُمْ وَأَبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٧﴾

78. « Certainement *tout ça banne idoles-là* zotte mo ennemis, sauf Seignère tout banne lé mondes,

فَأِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٨﴾

79. « Ki finne créé moi, et Li-Même Ki guide moi ; »

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٩﴾

80. « Et Ki donne moi manzé et Ki donne moi boire ; »

وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿٨٠﴾

81. « Et quand mo malade, Li-Même Ki guéri moi ; »

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨١﴾

82. « Et Ki pou faire-moi mort, ensuite pou rédonne moi la vie, وَالَّذِي يُؤَيِّتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِي ﴿٨٢﴾
83. « Et Ki, mo espéré, Zour Zizement, pou pardonne moi mo banne offenses. وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي يَوْمَ الدِّينِ ﴿٨٣﴾
84. « Mo Seignére ! Accorde-moi la sazesse et zoène-moi avec banne dimounes ziste ; رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَارْحَمْنِي بِالصَّلَاحِ ﴿٨٤﴾
85. « Et accorde-moi ène réputation honorabe *et dirabe* dans la postérité. وَاجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٥﴾
86. « Et faire-moi ène dans banne héritiers Zardin Félicité ; وَاجْعَلْ لِي مِنْ ذُرِّيَّتِي جَنَّةَ النَّعِيمِ ﴿٨٦﴾
87. « Et pardonne mo papa ; certainement li dans banne ki finne égaré ; وَاعْفُزْ لِآبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الضَّالِّينَ ﴿٨٧﴾
88. « Et pa couvert moi avec la honte zour quand banne dimounes pou réssissité, وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٨﴾
89. « Zour cotte di biens et banne zenfants pa pou servi nanrien, يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٩﴾
90. « Mais li tout sél *pou délivré* ki vinne cotte Allāh avec ène lé kére ki soumette. » إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٩٠﴾
91. Et pou améne Paradis prés are banne dimounes droite. وَأُولَئِكَ الْجَنَّةُ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٩١﴾
92. Et l'Enfer pou exposé divant *li* zié banne ki finne égaré. وَبُورَاتِ الْجَحِيمِ لِلْغَاوِينَ ﴿٩٢﴾
93. Et pou dire banne-là : « Cotte ça ki zotte ti pé adoré وَقِيلَ لَهُمْ آيَنَّمَا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٣﴾
94. « En déhors Allāh ? Esse-ki banne-là capave aide zotte ou soi sécoure zotte-mêmes ? » مِنْ دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُم أَوْ يَنْتَصِرُونَكُم ﴿٩٤﴾

95. Alors pou zette banne-là là-dans par zot la tête, banne-là et banne ki finne égaré,

فَكُنِبِكُؤَا فِيهَا هُمْ وَالْعَاوُنُ ﴿٩٥﴾

96. Et banne l’armées Iblis, zotte tout ensamme.

وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٦﴾

97. Banne-là pou dire, alors ki zotte pou dispité ente zotte-mêmes là-dans ;

قَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٧﴾

98. « Par Allāh, certainement nous ti dans ène l’errère ki clair,

تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٩٨﴾

99. « Quand nous ti prend zotte pou égal are Seignére tout banne lé mondes.

إِذْ نَسُوا بَكْمَ بَرِّبِ الْعَالَمِينَ ﴿٩٩﴾

100. « Et sélement banne coupabes ki finne égare nous.

وَمَا أَضَلَّنَا إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿١٠٠﴾

101. « Et astère nous péna aukène intercessére,

فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠١﴾

102. « Ni aukène camarade dévoué ;

وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠٢﴾

103. « Si sélement nous ti capave rétourné encore ène fois dans lé monde pou ki nous ti capave dans *groupe* banne croyants !»

قَالُوا أَنْ لَنَا كَرَّةٌ فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

104. En vérité, éna là-dans ène Signe, mais la plipart parmi banne-là pa ti croyants.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۗ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾

105. Et, en vérité, to Seignére, Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié.

وَلَقَدْ رَئَيْتَ لَهَا الْعَزِيزُ الرَّحِيمِ ﴿١٠٥﴾

R 6 106. Pép Noé ti traite banne Mésazers dé mentéres,

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ بِالْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٦﴾

107. Quand zot frére Noé ti dire zotte : « Esse-ki zotte péna la crainte Allāh ?

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٧﴾

108. « En vérité, mo ène Mèssazer digne dé confiance pou zotte.

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿٣٨﴾

109. « Donc craigne Allāh et obéir moi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا عَمْرًا

110. « Et mo pa dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense li sélement avec Seignére tout banne lé mondes. »

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٩﴾

111. « Donc craigne Allāh et obéir-moi. »

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا عَمْرًا

112. Banne-là ti dire : « Esse-ki nous pou croire toi, alors ki banne dimounes ki pli bas ki suive toi ? »

قَالُوا أَنْتُمْ مِنْ لَدُنَّا وَإِنِ ادَّعَىٰ لَكُمْ

113. Li ti dire : « Et mo pa conné ça travail ki banne-là ti pé faire.

قَالَ وَمَا عَلِمْنَا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٠﴾

114. « Banne-là zot compte, li responsabilité Mo Seignére sélement, si nék zotte ti conscient !

إِنْ حَسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّي لَو تَشْعُرُونَ ﴿٤١﴾

115. « Et mo pa pou pousse banne ki croire.

وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٢﴾

116. « Mo sélement ène Avertissére ki averti clairement. »

إِن أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٣﴾

117. Banne-là ti dire : « Si to pa arrêté ô Noé, certainement pou lapide toi. »

قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَنُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمَرْجُومِينَ ﴿٤٤﴾

118. Li ti dire : « Mo Seignére ! Mo pép finne traite moi dé mentére.

قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿٤٥﴾

119. « Donc zize dans ène façon décisif ente moi et banne-là et sauve moi et banne croyants ki avec moi. »

فَأَفْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٦﴾

120. Alors Nous ti sauve li et banne ki ti avec li, dans l'Arce sarzé.

فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِّ الْمَشْحُونِ ﴿٤٧﴾

121. Ensuite Nous ti noye banne ki ti reste derrière.

ثُمَّ أَعْرَفْنَا بَعْدَ الْبَاقِينَ ﴿٣١﴾

122. En vérité, éna dans ça ène Signe, mais la plipart parmi banne-là pa ti croire.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً، وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٣٢﴾

123. Et, en vérité, to Seignére, Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٣٣﴾

R 7 124. *Tribi* ‘Aad ti traite banne Mésazers dé mentéres.

كَذَّبَتْ عَادٌ بِالْمُرْسَلِينَ ﴿٣٤﴾

125. Quand zot frére Hōūd ti dire zotte : « Esse ki zotte pa oulé vinne banne dimounes droite ?

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٥﴾

126. « En vérité, mo ène Mésazer digne dé confiance pou zotte,

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿٣٦﴾

127. « Donc craigne Allāh, et obéir moi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا عَنِّي ﴿٣٧﴾

128. « Et mo pa dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense li sélement avec Seignére tout banne lé mondes.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ، إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٨﴾

129. « Esse-ki pou ranne zotte célebe zotte construire lor sak l’endroit haute banne monuments ki pa pou servi nanrien ?

أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ ﴿٣٩﴾

130. « Et zotte établir banne l’isines et développe l’industrie couma dire zotte pou vive pou tout lé temps ?

وَتَتَّخِذُونَ مَصَارِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿٤٠﴾

131. « Et quand zotte avoye la main lor dimounes, zotte avoye la main couma banne dominéres.

وَإِذَا بَطِشْتُمْ بَطِشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿٤١﴾

132. « Donc, craigne Allāh et obéir-moi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا عَنِّي ﴿٤٢﴾

133. « Et craigne Céli Ki finne aide zotte avec tout ça ki zotte conné, وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

134. « Li finne aide zotte avec banne bétails et banne zenfants, أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ ﴿٣٤﴾

135. « Et avec banne zardins, et banne la sources dilo. وَجَدْتِ وَءُيُونٍ ﴿٣٥﴾

136. « En vérité, mo pére pou-zotte pinition d'ène zour terrible. » رَأَيْتِ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٦﴾

137. Banne-là ti dire : « Li pareil pou nous ki to prêché ou soi ki to pa ène dans banne ki prêché. قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿٣٧﴾

138. « Ça li sélement banne coutimes banne dimounes longtemps. إِنْ هَذَا إِلَّا خُلُقُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾

139. « Et pa pou pini nous. » وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ ﴿٣٩﴾

140. Alors banne-là ti traite li dé mentére et Nous ti détruire banne-là. En vérité, éna là-dans ène Signe, mais la plipart parmi banne-là pa ti croire, فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَعْنَاهُمْ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۗ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٠﴾

141. Et, en vérité, to Seignére, Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié. مَع ۖ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤١﴾

R 8 142. Tribi Thamōūd oussi ti traite banne Mésazers dé mentéres, كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ﴿٤٢﴾

143. Quand zot frère Sāléh ti dire banne-là: «Esse-ki zotte pa oulé vinne banne dimounes droite? إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَلا تَتَّقُونَ ﴿٤٣﴾

144. «En vérité, mo ène Mésazer digne dé confiance pou zotte ; رَأَيْتِ لَكُمْ رَسُولًا أَمِينًا ﴿٤٤﴾

145. «Donc craigne Allāh, et obéir-moi. فَاتَّقُوا اللَّهَ وَآطِيعُوا أَمْرًا ﴿٤٥﴾

146. «Et mo pa pé dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense li sélement avec Seignère tout banne lé mondes.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ
أَجْرِي إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾

147. «Esse-ki zotte pensé ki pou laisse zotte reste ici, coumme-ça, dans sékirité,

أَثَرُكُمْ فِي مَا هُمْنَا أَمْنِينَ ﴿٣٧﴾

148. « Au milié banne zardins et banne la sources dilo,

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٣٨﴾

149. « Et banne plantations céréales et banne pieds tammes avec banne grappes *lourd* ki prés pou cassé ?

دَّرُودٍ وَتَخْلٍ طَلَعَهَا هَضِيمٌ ﴿٣٩﴾

150. « Et, avec habilité, zotte taille dans banne montagnes *roces dans forme* banne la cazes.

وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا
فَرَاهِينَ ﴿٤٠﴾

151. « Donc craigne Allāh et obéir-moi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُواي ﴿٤١﴾

152. « Et pa obéir l'orde banne ki dépasse limites,

وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٤٢﴾

153. « Ki créé désorde lor la terre et ki pa amène l'orde *ék sékirité*. »

الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا
يُصْلِحُونَ ﴿٤٣﴾

154. Banne-là ti dire : « To sélement ène ensorcélé ;

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿٤٤﴾

155. « To sélement ène himain couma nous. Donc amène nous ène Signe, si to ène dans banne véridiques. »

مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا ۗ فَأْتِ بِآيَةٍ
إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٤٥﴾

156. Li ti dire : « Ça li ène samelle ; li éna so tour pou boire. Zotte oussi zotte éna zot tour pou boire, zour ki finne soisir.

قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ
شِرْبٌ يَوْمَ مَعْلُومٍ ﴿٤٦﴾

157. « Et pa faire li aukène mal, sinon pinition d'ène zour terrible pou tombe lor zotte. »

وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٤٧﴾

158. Mais banne-là ti coupe so zarrets, et ensuite zotte ti régretté.

فَعَقَرُوهَا فَاصْبَحُوا نَدِيمِينَ ﴿١٥٨﴾

159. Alors, pinition-là ti tombe lor banne-là. En vérité, éna là-dans ène Signe, mais la plipart parmi zotte pa ti croire.

فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً ۖ
وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٥٩﴾

160. Et, en vérité, to Seignére, Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾

R 9 161. Pép Lot ti traite banne Mésazers dé mentéres,

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالْمُرْسَلِينَ ﴿١٦١﴾

162. Quand zot frére Lot ti dire zotte : « Esse-ki zotte pa oulé vinne banne dimounes droite ?

إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٦٢﴾

163. « En vérité, mo ène Mésazer digne dé confiance pou zotte.

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٣﴾

164. « Donc craigne Allāh et obéir-moi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَاطِيعُونَ ﴿١٦٤﴾

165. « Et mo pa pé dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense Li sélement avec Seignére tout banne lé mondes ;

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِيَ
إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾

166. « Esse-ki, parmi tout banne créatires, zotte *soisir* pou approce banne mâles ?

آتَاؤُنَ الذُّكْرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٦﴾

167. « Et zotte laisse dé côté zot banne madames ki zot Seignére finne créé pou zotte. La vérité li là, zotte ène pép transgressére. »

وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُمْ مِنْ
أَزْوَاجِكُمْ ۖ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٧﴾

168. Banne-là ti dire : « Si to pa arrêté, ô Lot ! Certainement to pou dans banne ki pou expilsé *dépi dans ça localité-là*. »

قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهِ يَلُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ
الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٨﴾

169. Li ti dire : « En vérité, mo détesté zot *mauvais* pratique.

قَالَ رَبِّي لِعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٩﴾

170. « Mo Seignère ! Sauve-moi et mo famille are ça ki zotte pé faire. »

رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَكْمَلُونَ ﴿١٧٠﴾

171. Alors Nous ti sauve zotte tout, li et so famille,

فَنَجِّنِيهِ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧١﴾

172. Sauf ène vié madame *ki ti* parmi banne ki ti reste derrière.

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٧٢﴾

173. Ensuite, Nous ti détruire lé zautes.

ثُمَّ دَمَّرْنَا الْآخَرِينَ ﴿١٧٣﴾

174. Et Nous ti faire tombe lor banne-là ène la plie ; et li mauvais ça la plie pou banne ki finne averti-là.

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذِرِينَ ﴿١٧٤﴾

175. En vérité, éna là-dans ène Signe, mais la plipart parmi ça banne-là pa ti croire.

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٥﴾

176. Et, en vérité, to Seignère, Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié.

وَأَنَّ رَبَّكَ لَهوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٦﴾

R. 10 177. Pép Aïka ti traite banne Mésazers dé mentères,

كَذَّبَ أَصْحَابُ الْمِرْثَلِينَ ﴿١٧٧﴾

178. Quand Chou'aib ti dire zotte : « Esse-ki zotte pa oulé vinne banne dimounes droite ?

إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٨﴾

179. « En vérité, mo ène Mésazér digne dé confiance pou zotte.

رَبِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٩﴾

180. « Donc craigne Allāh, et obéir-moi,

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٨٠﴾

181. « Et mo pa dimanne zotte aukène récompense pou ça. Mo récompense Li sélement avec Seignère tout banne lé mondes.

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨١﴾

182. « Donne plein mizire et pa vinne dans banne ki donne moïnse, أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨٢﴾

183. « Et péze avec ène balance ki zisse, وَزِنُوا بِالْقِسْطِ أَسْمُنَ الْمُشْتَقِينَ ﴿١٨٣﴾

184. « Et pa prive banne dimounes banne sozes ki pou zotte *dé droit* et pa occasionne trouble lor la terre couma banne sémérés désorde. وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٤﴾

185. « Et craigne Céli Ki finne créé zotte et banne zénérationes ki ti avant. » وَ اتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْأُولَىٰ ﴿١٨٥﴾

186. Banne-là ti dire : « To sélement ène ensorcélé. قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٦﴾

187. « Et to sélement ène himain couma nous, et nous pensé ki toi to ène dans banne mentéres, وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنْ نَطَّقَكَ لَمَنْ الْكَذِبِينَ ﴿١٨٧﴾

188. « Alors, faire tombe lor nous kik morceau dépi lé ciél, si to ène dans banne véridiques. » فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٨٨﴾

189. Li ti dire : « Mo Seignére conne pli bien ça ki zotte faire. » قَالَ رَبِّيَ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٩﴾

190. Donc banne-là ti traite li dé mentére. Alors pinition zour ène niaze *drestrictére* ki faire *partout* sombe ti attrape banne-là. Certainement, li ti pinition d'ène zour terrible. فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابٌ يَوْمَ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابٌ عَظِيمًا ﴿١٩٠﴾

191. En vérité, là-dans éna ène Signe, mais la plipart parmi ça banne-là pa ti croire. إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩١﴾

192. Et, en vérité, to Seignére — Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Miséricordié. بِئْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٩٢﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩٣﴾

R 11 193. Et, en vérité, li ène révélation dépi Seignére tout banne lé-mondes. وَلَئِنَّكَ لَتَنزِيلٌ رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٤﴾

194. L'Esprit, Fidèle are responsabilité-là, ti déssanne avec ça

نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿٣٣﴾

195. Lor to lé kére pou ki to vinne ène dans banne Avertisséres,

عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿٣٥﴾

196. Dans langue arabe bien clair.

يَلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ﴿٣٦﴾

197. Et, certainement, ça *Live-là* li mentionné dans banne l'Écritires banne péps avant.

وَأَنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٧﴾

198. Et esse-ki li pa ène Signe pou banne-là ki banne savants banne Zenfants Israël reconnaîte ça ?

أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ آيَةٌ أَن يَّعْلَمَهُ عُلَمَاؤُا
بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٣٨﴾

199. Et si Nous ti faire ça déssanne lor ène non-Arabe,

وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَى بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿٣٩﴾

200. Et ki li ti lire banne-là ça, là *oussi* banne-là pa ti pou croire là-dans.

فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٠﴾

201. Coumme ça-même Nous finne faire ça *mécréance-là* rente dans lé kére banne ki commette péchés ;

كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾

202. Banne-là pa pou croire là-dans tant ki zotte pa trouve pinition ki donne boucoup doulére-là.

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّى يَرَوُا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٤٢﴾

203. Et li pou attrape banne-là ène coup sans ki zotte ranne zotte-mêmes compte.

فِي آيَاتِهِمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٣﴾

204. Et banne-là pou dire : « Esse-ki pou donne nous répit ? »

فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ ﴿٤٤﴾

205. Ki ça ça ! Esse-ki banne-là dimanne ki Nou pinition vinne vite ?

أَفِعْدَا إِنَّا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٤٥﴾

206. Bé ki to pensé ? Si Nous laisse banne-là zourir bénéfices ça *lé monde-là* pou impé l'années,

أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٤٦﴾

207. *Et ki ensuite ça pinition avec ki Nous ti menace zotte-là vinne cotte zotte,*

ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٣٧﴾

208. *Tout ça bénéfice ki Nous finne laisse banne-là zourir pa pou servi zotte nanrien.*

مَا آغْنَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يُمْتَعُونَ ﴿٣٨﴾

209. *Et Nous pa finne détruire aukène la ville sans ki li pa finne gagne banne Avertissères dé Nou part.*

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ﴿٣٩﴾

210. *Ça li ène Rappel, et Nous pa inziste.*

ذِكْرِي ثَذَرْنَا ظَالِمِينَ ﴿٤٠﴾

211. *Et pa banne satans ki finne déssanne avec ça révélation-là.*

وَمَا تَنْزَّلَتْ بِهِ الشَّيَاطِينُ ﴿٤١﴾

212. *Banne-là pa digne pou ça, ni zotte éna capacité pou faire ça ;*

وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

213. *En vérité, finne écarte zotte pou ki zotte pa écoute ça Parole Divine-là.*

إِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعْرُوفُونَ ﴿٤٣﴾

214. *Donc pa invoque aukène l’aute divinité are Allāh, sinon pou compte toi dans banne ki gagne pinition.*

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ ﴿٤٤﴾

215. *Et averti to banne proce parents,*

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٤٥﴾

216. *Et baisse to lé zaille miséricorde pou banne croyants ki suive toi.*

وَاخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٦﴾

217. *Alors si banne-là désobéir toi, dire : « En vérité, mo péna aukène responsabilité dans ça ki zotte faire. »*

فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنَّي بِرَبِّيَ إِيمَانٌ وَمِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤٧﴾

218. *Et place to confiance dans Céli Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Miséricordié,*

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٤٨﴾

219. *Ki trouve toi quand to diboute pou prié,*

الَّذِي يَرْسُلُ حِينِ تَقُومُ ﴿٤٩﴾

220. Et *Ki trouve* to banne mouvements parmi banne ki faire prosternation *divant Li*.

وَتَقَلَّبَكَ فِي الشَّجَرَيْنِ ﴿٣٣﴾

221. En vérité, Li-Même Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾

222. Esse-ki mo dire zotte, lor ki sanne-là banne satans déssanne ?

هَلْ أَنْتُمْ عَلَىٰ مَنْ تَنْزَلُ الشَّيَاطِينُ ﴿٣٥﴾

223. Banne-là déssanne lor tout dimoune ki grand mentére *et* ki faire pécé.

تَنْزَلُ عَلَىٰ كُلِّ آثَاكٍ آثِيمٌ ﴿٣٦﴾

224. Banne-là transmette ça ki zotte tandé, et la plipart parmi banne-là, zotte banne mentéres.

يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْثُرُهُمْ كَاذِبُونَ ﴿٣٧﴾

225. Et *concernant* banne poétes — *sélement* banne égarés ki suive zotte.

وَالشُّعَرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٣٨﴾

226. Esse-ki to pa finne trouvé ki dans sak vallée, banne-là zotte pé érré couma banne affolés,

أَكْثَرَهُمْ فِي سُلَيْمٍ وَادٍ يَبْهُمُونَ ﴿٣٩﴾

227. Et ki zotte dire ça ki zotte pa faire ? —

وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٠﴾

228. Excepté banne ki croire et ki faire banne bon actions, et ki mazine Allāh boucoup et ki défanne zotte-mêmes *sélement*-après ki finne traite zotte inzistement. Et banne inzistes pa pou tardé pou conné ki ça l'endroit dé rétour *cotte* zotte pou rétourné !

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا ۗ وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٤١﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١

2. Tā Sīn = Céli Ki Pur, Ki Bien-Tandé. Ça li banne versets Coran, et ène Live ki ranne *banne sozes* clair,

طَسَّ تَتْلُكُ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُبِينٍ ۝٢

3. Ène guidance et ène bon nouvelle pou banne croyants,

هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ۝٣

4. Ki observe la Prière et ki paye Zakāte et ki éna croyance ferme dans l'Aute lé monde-là.

الَّذِينَ يُؤْتُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝٤

5. En vérité, banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là, Nous finne faire zot banne actions *paraîte* zoli pou zotte, alors zotte couma banne avégues ki, dans confizion, pé rode zot simé.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ۝٥

6. Ça banne-là ki pou gagne ène pinition bien mauvais et zotte ki pou banne pli grand perdants dans l'Aute lé monde-là.

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ الْآخَسَرُونَ ۝٦

7. Et, en vérité, to pé récévoir le Coran dépi Céli Ki Bien-Saze et Ki Conne-Tout.

وَرَأَيْكَ لَئَلَّيْكَ الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنِّ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ۝٧

8. *Rappelle* quand Moïse ti dire so famille : « En vérité, mo trouve ène di fé. Mo pou raméne zotte kik information dépi ça ou soi mo pou raméne-zotte ène boute di bois allimé pou ki zotte capave réssauffe zotte. »

إِذْ قَالَ مُوسَى لِأَهْلِبَةِ إِيْنِي أَنْتُمْ نَارًا سَاءَتِيكُمْ مِنْهَا يُخْبِرُ أَوْ أَتِيكُمْ بِشَهَابٍ قَبَسٍ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ۝٨

9. Et quand li ti arrive cotte ça, ti annonce li : « Céli Ki dans di fé-là, Li béni et *oussi* banne ki autour ça. Et la gloire pou Allāh, Seignére banne lé mondes ;

فَلَمَّا جَاءَهَا نُودِيَ أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝٩

10. « O Moïse ! En vérité, Mo Allâh Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

يُمُوسَى إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٠﴾

11. « Et zette to bâton. » Et quand li ti trouve ça pé bouzé couma dire li ène serpent, li ti tourne lé dos pou sauvé sans ki li ti guette derrière : « O Moïse ! Pa bizin to pére. En vérité, Mo-Même Ça, dans Mo présence banne Mésazers pa pére,

وَأَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَكَفَّ يُعْقِبُ ۗ يُمُوسَى لَا تَخَفْ فَرَئِي لَآيَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُونَ ﴿١١﴾

12. « Mais dimoune ki faire le mal, et ki ensuite remplace le mal par le bien, pou li, en vérité, Mo Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلْ حُسْنًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾

13. « Et fonce to la main dans to tunique so l'ouvertire, li pou sorti blanc, sans aukène défaut. Ça li ène parmi néf Signes à l'intention Pharaon et so pép. En vérité, banne-là zotte ène pép pervers. »

وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضًا مِنْ غَيْرِ سُوءٍ ۗ فِي تِسْعِ آيَاتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ ۗ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿١٣﴾

14. Mais quand Nou banne Signes ki donne clarté ti vinne cotte banne-là, zotte ti dire : « Ça li ène mazie clair. »

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٤﴾

15. Et banne-là ti rézette ça, inzistement et avec arrogance, alors ki zot lé kére ti convainki par ça. Donc guetté couma mauvais ti la fin banne ki ti azir avec corription.

وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا ۗ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٥﴾

R.2 16. Et, en vérité, Nous ti donne David et Salomon la connaissance, et ça dé là ti dire : « Tout louanze pou Allâh Ki finne donne-nous excellence lor boucoup So banne servitères croyant. »

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا ۖ وَقَالَ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦﴾

17. Et Salomon ti héritier David. Et li ti dire : « O banne dimoune, finne enseigne nous, langaze banne

وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ ۖ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عِلْمُنَا مَنطِقِ الطَّيْرِ وَأُوتِينَا

zoiseaux, et finne donne nous tout kit-soze. En vérité, ça li la grâce manifeste *Allāh*. »

مِن كُلِّ شَيْءٍ إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَضْلُ
الْمُبِينُ ﴿١٤﴾

18. Et ti rassemblé divant Salomon so banne l'armées djinns, zommes et zoiseaux et banne-là ti groupé dans banne divisions séparé,

وَحُشْرٍ لِّسُلَيْمَانَ جُنُودًا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٥﴾

19. Ziska quand banne-là ti arrive vallée Al-Naml, ène madame Namlite ti dire : « O banne Naml ! Rente dans zot la cazes, attention ki Salomon et so banne l'armées craze zotte sans ki banne-là conné.

حَتَّىٰ إِذَا اتَّوَا عَلَىٰ وَادِ النَّامِلِ ۖ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَا أَيُّهَا النَّامِلُ ادْخُلُوا مَسْكِنَكُمْ ۖ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانُ وَجُنُودُهُ ۖ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٦﴾

20. Alors li *Salomon* ti faire ène sourire et *madame-là* so banne paroles-là ti faire li riyé ; et li ti dire : « Mo Seignère ! Accorde-moi capacité pou mo montré reconnaissance pou To banne favères ki To finne accorde moi et mo papa-mama et pou mo faire banne *tel* bon actions ki pou faire Toi plaisir, et, par To miséricorde, admette-moi dans *groupe* To banne servitères ziste. »

فَتَبَسَّ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ ارْزُقْنِي إِن أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَن أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٧﴾

21. Et li ti faire ène inspection banne zoiseaux, et li ti dire : « Bé ki arrive moi ki mo pa trouve Houdhoud ? Esse-ki li ène dans banne absents ?

وَتَفَقَّهَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدْهَدَ إِنَّمَا كَانَ مِنَ الْعَائِمِينَ ﴿١٨﴾

22. « Certainement, mo pou pini li avec ène pinition dir, ou soi mo pou tué li à moins ki li amène moi ène raison clair *pou explique* so *l'absence*. »

لَا عَذَابَ لَهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَذَابُحْتَهُ أَوْ لِيَأْتِيَنِّي بِسُلْطَنِ مُّبِينٍ ﴿١٩﴾

23. Et li pa ti éna pou attanne longtemps *ki Houdhoud ti vini* et li ti dire : « Mo finne gagne connaissance ça soze lor ki to pa éna connaissance ;

فَمَكَتَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ وَجِئْتُكَ مِن سَبَإٍ بِنَبَأٍ

et mo finne vinne cotte toi avec ène nouvelle sire dépi Saba ;

يَقِينٍ ﴿٣٣﴾

24. « En vérité, mo finne trouve ène madame pé régne lor banne-là, et li finne gagne tout kit-soze et li éna ène trône magnifique.

رَبِّي وَجَدْتُ امْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿٣٤﴾

25. « Mo finne trouve li et so pép pé faire prosternation are soleil au lié are Allāh ; et Satan finne faire ki zotte banne actions *paraîte* zoli pou zotte et finne empêche zotte suive *bon* simé. Donc zotte pa *bien* guidé —

وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَاءَ لَهُمْ فَصَدَّ هُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٣٥﴾

26. « *Et Satan* finne ordonne banne-là ki zotte pa faire prosternation are Allāh Ki faire *paraîte* ça ki caciète dans banne lé ciéls et lor la terre, et Ki conné ça ki zotte caciète et ça ki zotte laisse *paraîte*.

أَلَّا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٣٦﴾

27. « Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li, Seignére Trône Puissant-là. »

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْعُوا لِلدُّنْيَا مَا تَدْعُوا لِلدَّيْنِ وَاللَّهِ الْعَظِيمِ ﴿٣٧﴾

28. *Salomon* ti dire : « Nous pou guetté si to finne dire la vérité, ou soi to dans banne ki cause menti.

قَالَ سَنَنْظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٣٨﴾

29. « Allé avec mo lette ki là et présente banne-là ça, ensuite rétire-toi dépi cotte zotte et guetté ki réponse banne-là pou donné. »

إِذْ هَبْ بِكُتَيْبِي هَذَا فَاَلْقِهَا إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿٣٩﴾

30. *La Reine* ti dire : « O banne séfs ! Finne rémette-moi certainement ène lette ki mérite l'estime.

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْءِ إِنِّي أُفِيَّ إِلَيْكُمْ كِتَابٌ كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾

31. « En vérité, li dé la part *Salomon* et li coumme-ça : « Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié ;

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٤١﴾

32. « Pa montré l'arrogance are moi et vinne cotte moi avec ène l'esprit soumission. »

عَلَىٰ أَلَّا تَعْلُوا عَلَيَّ وَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣٢﴾

R3 33. *La Reine* ti dire : « O banne séfs ! Conseille-moi lor mo zaffaire-là. Zamais mo pa décide ène zaffaire tant ki zotte pa présent are moi *pou conseille moi*. »

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْا أَفْئُونِي فِيْ أَمْرِيْ ۗ
مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّىٰ تَشْهَدُوْنَ ﴿٣٣﴾

34. Banne-là ti réponde : « Nous banne ki éna puissance et nous banne guériers rétoutabe ; mais li lor toi pou commandé. Donc guetté ki l'orde to pou donné. »

قَالُوا نَحْنُ أَوْلُوْا فُؤُوْدَ ۗ وَ أَدْلُوْا بِأَيْسِ
شَرِيْرِهِ ۗ وَ الْاَمْرُ اِلَيْكَ فَانظُرِيْ
مَاذَا تَأْمُرِيْنَ ﴿٣٤﴾

35. Li ti dire : « En vérité, banne lé rois quand zotte rente dans ène pays, zotte dévalise li ; et parmi so habitants, zotte faire banne ki pli honorabe vinne banne ki pli himilié. Et coumme ça-même ki zotte azir.

قَالَتْ اِنَّ الْمُلُوْكَ اِذَا دَخَلُوْا قَرْيَةً
اَفْسَدُوْهَا وَ جَعَلُوْا اَعْرَآةَ اَهْلِهَا
اِذْلَةً ۗ وَ كَذٰلِكَ يَفْعَلُوْنَ ﴿٣٥﴾

36. « Mais, certainement, mo pou avoye banne-là ène cadeau, ensuite mo pou guetté avec ki *réponse* banne envoyés-là pou réourné. »

وَ اِنِّيْ مُرْسَلَةٌ اِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ
فَنظِرَةٌ اِيْمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُوْنَ ﴿٣٦﴾

37. Alors *quand envoyé la Reine* li ti arrive cotte Salomon, sanne-là ti dire : « Esse-ki avec *zot* ricesse ki zotte oulé aide moi ? Mais ça ki Allâh finne donne moi, li meillère ki ça ki Li finne donne zotte. Mais zotte fière are zot cadeau.

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمٰنَ قَالَ اَتُمِدُّوْنِيْ بِمَالٍ ۙ
فَمَا اَتٰنِيْ اِلَّا اللّٰهُ خَيْرٌ مِّمَّا اَنْتُمْ بِلِ
اَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُوْنَ ﴿٣٧﴾

38. « Réourné cotte banne-là, parski certainement nous pou vinne cotte banne-là avec banne l'armées conte ki banne-là pa pou éna aukène pouvoir; et nous pou faire banne-là sorti dépi-là couvert are dézonére et zotte pou himilié. »

اَرْجِعْ اِلَيْهِمْ فَلَمَّا رَآهُمْ يَجُتُوْۤا
لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَ لَكُنْحُرَجَّتْهُمْ مِّنْهَا
اِذْلَةً ۗ وَ هُمْ صَاغِرُوْنَ ﴿٣٨﴾

39. Li ti dire : « O banne notabes ! Ki sanne-là parmi zotte ki pou amène moi so trône⁷¹ avant ki banne-là vinne cotte moi avec ène l'esprit soumission ? »

قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوا أَيُّكُمْ يَا تَيْمِيَنِي
بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَنْ يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣٩﴾

40. Ène séf puissant parmi banne djinns ti dire : « Mo pou amène toi ça avant ki to décampé ; et certainement, pou ça *travail-là*, mo bien fort et mo digne dé confiance. »

قَالَ عَفْرَيْتُكَ مِنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ
أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ ۚ وَلَا نَبِيَّ عَلَيْهِ
لِقَايَ أَتَمِينَ ﴿٤٠﴾

41. Céli ki ti éna connaissance Live-là ti dire : « Mo pou amène toi ça pli vite ki to ène clin d'oeil. » Et quand li ti trouve ça placé divant li, li ti dire : « Ça, *li* par la grâce mo Seignére, afin ki Li testé moi si mo reconnaissant ou soi ingrat. Et dimoune ki reconnaissant, li reconnaissant pou l'avantaze so *prope* l'âme, et dimoune ki ingrat, en vérité, mo Seignére Li pa bizin nanrien, Li Zénééré. »

قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ
أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَبْرُتَ إِلَيْكَ
طَرَفُكَ ۚ فَلَمَّا رَأَا مُسْتَقَرًّا عِنْدَهُ
قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي ۚ لِيَبْلُغُنِيَ
ءَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ ۚ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا
يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۚ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي
غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿٤١﴾

71. Tradiction littéral dé 'ayyoukoum ya'tinī bi arshihā' li ça : ki sanne-là parmi zotte ki pou amène moi so trône...'. D'après banne versets ki vinne après, li clair ki Salomon pa pé cause lor la Reine-là so trône-même. Li oulé ène copie fidèle et ki la Reine étonné pou trouvé ki li, Salomon possède ène trône exactement couma so prope trône. Parmi banne nobles dans royaume Salomon, sakène oulé ki Salomon confié li ça travail-là, li pensé ki li pou fabrique li pli vite ki lé zoutes. Finalement, finne présente trône-là divant Salomon. Certainement li finne donne l'orde pou faire certain sanzements pou capave faire ça couma ène vrai réplique trône la Reine dé Saba, pou ki la Reine népli éna l'arrogance avec ça pensée ki li possède ène trône unique dans so zenre. Expression 'nakkirōu lahā 'arshahā' – 'faire ki so prope trône paraîte bien ordinaire pou li' appiye nou banne explications. Finne faire ça avec but pou montré la Reine ki so trône, li pa ça spécial ki li ti pé pensé avant. Sens dé 'nakkirōu' li ça : 'faire *soze-là* paraîte ordinaire'. Ditout la reine pa montré réaction d'ène dimoune ki so trône finne dérobé récemment ou soi d'ène dimoune ki pa capave reconnaîte so prope trône à cause banne artisans finne ranne ça méconnaissabe par zot travail. So réponse ti simplément réponse d'ène dimoune ki finne trouve ène obzet ki bien résemblé ça ki li conné.

42. Li ti dire : « Faire ki so trône paraîte bien ordinaire pou li, à nous guetté si li pé suivre bon simé, ou soi li ène dans banne ki pa suivre bon simé. »

قَالَ تَحِزُّوا لَهَا عَرْشَهَا نَنْظُرْ
أَتَفْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ
لَا يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾

43. Et quand *la Reine-là* li ti vini, ti dire *li* : « Esse-ki to trône li coumme-ça. » Li ti réponne : « Couma dire li-même. Et avant ça, nous finne déza gagne la connaissance et nous finne déza soumette. »

فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكِ ۖ قَالَتْ
كَانَتْ هُوَ ۖ وَأُوتِينَا الْحِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا
وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ﴿٣٢﴾

44. Et ça ki li ti habitié adoré en déhors Allāh ti ène obstak pou li *pou li croire* parski li ti vinne dépi ène pép mécréant.

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَتَّبِعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ
إِنَّمَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٣٣﴾

45. Ti dire li : « Rente dans palais-là! Et quand li ti guette ça, li ti pensé ki ça, li dilo profond, et li ti découvert so dé la zammes. *Salomon* ti dire : « Li ène palais pavé avec plaques en verre poli. » *La Reine* ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo finne faire mo l'âme di tort et mo soumette *ensamme* avec *Salomon* are Allāh, Seignére banne lé mondes. »⁷²

قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ ۖ فَلَمَّا رَأَتْهُ
حَسِبَتْهُ لُجَّةً ۖ وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَا
قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِنْ قَوَارِيرَ ۖ
قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ۖ وَأَسْلَمْتُ
مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٤﴾

R 4 46. Et, en vérité, Nous ti avoye cotte banne *Thamōūd* zot frère *Sāléh* ki ti dire : « Adore Allāh. » Mais zotte ti séparé en dé groupes ki ti pé dispité ente zotte.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا
أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ ۖ فَأِذَا هُمْ فَرِيقَيْنِ
يَخْتَصِمُونَ ﴿٣٥﴾

47. Li ti dire : « O mo pép ! Bé ki faire zotte rode ki le mal vinne vite plitôt ki le bien ? Bé ki faire zotte pa dimanne Allāh pardon pou ki faire-zotte miséricorde ? »

قَالَ يَقُولُونَ لِمَ تَشْتَعِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ
تَبِيلِ الْحَسَنَةِ ۖ لَوْ لَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ
لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٣٦﴾

72. Quand faire dallaze ène parquet avec verre poli et bien transparent, ça donne l'impression ène sirface bassin dilo. *La Reine* dé *Saba* ti éna ène intéllizence exceptionél. Vite li ti comprend *Salomon* so méssaze. Éna banne zaffaires ki parfois affiche banne kalités ki réellement pa pou zotte. Ça l'impression dé gloire et dé puissance ki soleil donne nous ; en réalité, ça appartenir à Allāh, le Créatère.

48. Banne-là ti dire : « Nous trouve dans toi et dans banne ki avec toi banne portères malhère. » Li ti dire : « *Vrai raison* zot mauvais fortune, li cotte Allāh. Mais, zotte ène pép ki pé passe par ène épréve. »

قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَّعَكَ ۗ قَالَ طَبَّرُكُمُ عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿٢٨﴾

49. Et dans la ville, ti éna ène groupe néf *dimounes* ki ti pé créé désorde dans pays et ki pa ti pé amène réforme.

وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿٢٩﴾

50. Banne-là ti dire : « Ente zotte, faire serment par Allāh ki certainement nous pou attaque li et so famille-*oussi* la nuite ; ensuite, certainement nous pou dire so héritier : « Nous pa ti témoin destruction so famille et certainement nous pé cause vrai. »

قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا لَكَاذِبُونَ ﴿٣٠﴾

51. Et banne-là ti faire ène plan, et Nous oussi Nous ti faire ène plan *pou dézoué zot plan* sans ki zotte ranne zotte-mêmes compte.

وَمَكَرُوا مَكْرًا وَكَمْزَنَا مَكْرًا ۗ هُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٣١﴾

52. Donc guetté couma ti ène *fiasco* réziltat zot plan ! En vérité, Nous ti détruire banne-là et zot pép, zotte tout ensamme.

فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ ۗ أَنَا ذَاذِمُّهُمْ وَتَوْمَهُمُ الْجَمْعِينَ ﴿٣٢﴾

53. Et là-bas, en ruines, ti zot la cazes parski zotte ti banne inzistes. En vérité, là-dans, éna ène Signe pou ène pép ki possède connaissance.

فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

54. Et Nous ti sauve banne ki croire et ki ti éna la crainte Allāh.

وَآنَجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٣٤﴾

55. Et *Nous ti avoye Lot couma ène Mésazer*, quand li ti dire so pép : « Esse-ki zotte commette l'indécence alors ki zotte trouve bien *so mal* ?

رَ لُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٣٥﴾

56. « Ki ça ça ! Esse-ki zotte approce banne zommes pou satisfaire zot désir plitôt ki banne madames ? Mais zotte ène pép ki montré l'ignorance *lor banne conséquences.* »

أَعْيَبَكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ ۗ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿٥٦﴾

57. Mais réponse so pép li ti sélement ki zotte ti dire : « Mette famille Lot déhors dépi dans zot la ville ; certainement banne-là zotte banne dimounes ki passe zotte pou pur. »

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِذْ قَالَوا أٰخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۖ إِنَّهُمْ اُنَاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ ﴿٥٧﴾

58. Alors, Nous ti sauve li et so famille-*oussi* excepté so madame. Nous ti décrété ki li pou parmi banne ki pou reste derriére.

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلاَّ امْرَأَتَهُ فَكَذَّبَتْهَا مِّنَ الْغَيْرِينَ ﴿٥٨﴾

59. Et Nous ti faire tombe lor zotte ène la plie et li mauvais ça la plie-là pou banne ki finne gagne avertissement.

وَآمَطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَّطَرًا جَافِيًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنذِرِينَ ﴿٥٩﴾

R 5 60. Dire : « Tout louanze pou Allāh et ki *la* paix lor So banne servitères ki Li finne soisir ! Esse-ki Allāh Ki Meillère ou soi ça ki zotte associé *are Li-là* ?

قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ ؕ ؕ اللهُ خَيْرٌ اَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٠﴾

PARTIE 20

61. Ou bien, Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls et la terre, et Ki finne faire déssanne pou zotte, dépi dans lé ciél, dilo avec ça-même ki Nous finne faire banne bien zoli verzers poussé ? Li pa dans zot capacité pou faire *banne verzers-là* zot banne zarbes poussé. Esse-ki éna kik l'aute divinité are Allāh ? *Non*, mais banne-là zotte ène pép ki pé dévié *dépi simé droite.*

بِآمَنَ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ مَآءً ۖ فَاتَّبَعْتُنَا بِمَآءٍ حٰدٍ اٰتٰنَا بِهٖ حَدٰٓئِقٍ ۗ ذٰلِكَ بِهٖجَعَلْنَا لَكُمْ اَنْ تَنْبِتُوْا شَجَرَهَا ؕ ؕ اللهُ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعِدُوْنَ ﴿٦١﴾

62. Ou bien, Ki sanne-là Ki finne faire la terre ène l'endroit répos et Ki finne place banne la rivières à travers ça et Ki finne place banne montagnes solide lor là et Ki finne mette ène séparation

اَمْثَنَ جَعَلَ الْاَرْضَ قَرَارًا وَّ جَعَلَ خَلَلَهَا اَنْهٰرًا وَّ جَعَلَ لَهَا رَوَاسِيًا وَّ جَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَآجِرًا ؕ ؕ اللهُ

ente dé la mers ? Esse-ki éna ène l'aute divinité are Allāh ? *Non* mais la plipart parmi banne-là pa conné.

مَعَ اللَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣١﴾

63. Ou bien, Ki sanne-là Ki réponne l'appel dimoune ki dans détresse quand li invoque Li et *Ki sanne-là* Ki enlève le mal et *Ki* faire-zotte siccessére lor la terre ? Esse-ki éna ène l'aute divinité are Allāh ? Zotte prend bien tiguitte compte *avertissement*.

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَ
يَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ
الْأَرْضِ ۗ ءَأِلَهُ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَّا
تَذَكَّرُونَ ﴿٣٢﴾

64. Ou bien, Ki sanne-là Ki guide zotte dans tout banne *sortes* l'obskirités la terre ék la mer et Ki sanne-là Ki avoye banne di vents couma ène bon nouvelle pou annonce So miséricorde ? Esse-ki éna ène l'aute divinité are Allāh ? Allāh Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé *are Li*.

أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ
وَالْبَحْرِ ۖ وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيْحَ بُشْرًا
بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۗ ءَأِلَهُ مَعَ اللَّهِ
تَعَلَّ اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾

65. Ou bien, Ki sanne-là Ki commence la création *et* Ki ensuite répéte li, et Ki sanne-là Ki approvisionne zotte dépi lé ciél et la terre ? Esse-ki éna ène l'aute divinité are Allāh ? Dire : « Produire zot préve si zotte véridique. »

أَمَّنْ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَ
مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ
ءَأِلَهُ مَعَ اللَّهِ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٤﴾

66. Dire : « Personne, ni dans banne lé ciéls ni lor la terre, conne l'invizibe sauf Allāh, et banne-là pa conné quand zotte pou réssissité. »

قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ۗ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ
يُبْعَثُونَ ﴿٣٥﴾

67. *Non*, mais banne-là zot connaissance lor l'Aute lé monde finne arrive so limite ; mais plitôt zotte éna doute lor là ; non, mais zotte avégue concernant ça.

بَلْ إِذْ رَكَ عَلَيْهِمْ فِي الْأَخْرَاقِ تَبَلَّ
هُمُ فِي شَكِّ مَثَلًا تَبَلَّ هُمْ مِمَّنْهَا
عَمُونَ ﴿٣٦﴾

R 6 68. Et banne ki pa croire, zotte dire : « Ki ça ça ! Quand nous et nou banne papa grand-papas pou vinne la poussière, esse-ki vraiment nous pou réssissité ?

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۗ إِذَا كُنَّا
تُرَابًا وَآبًا وَنَأْتِنَا لَمُخْرَجُونَ ﴿٣٧﴾

69. « Certainement auparavant, ti promette nous ça, nous et nou banne papa grand-papas. Ça li sélement banne zistoires banne dimounes longtemps. »

لَقَدْ وُعِدْنَا هَذَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا
مِن قَبْلُ ۚ إِنَّ هَذَا إِلَّا حَسَابٌ
الْأَوَّلِينَ ﴿٦٩﴾

70. Dire : « Alle partout lor la terre et guetté couma *mauvais* ti la fin banne coupabes ! »

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٧٠﴾

71. Et pa mette toi dans la peine pou banne-là et pa bizin to angoissé à cause zot complots.

وَمَا تَحْزَنَ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُن فِي
صَيْقِلٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿٧١﴾

72. Et banne-là dire : « Bé quand ça promesse-là *pou accompli*, si zotte banne véridiques ? »

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٧٢﴾

73. Dire : « Li possible ki ène partie ça *pinition ki finne promette zotte-là*, et ki zotte pé rodé li vinne vite-là, li ziste derrière zotte. »

قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ رَدِفَ لَكُمْ
بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٣﴾

74. Et, en vérité, to Seignére faire boucoup grâces lor banne dimounes, mais la plipart parmi banne-là pa reconnaissant.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٤﴾

75. Et, en vérité, to Seignére conne tout ça ki banne-là zot la poitrine caciette et tout ça ki zotte laisse paraîte.

وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ
وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٥﴾

76. Péna nanrien ki caciette ni dans banne lé ciéls ni lor la terre ki pa *inscrire* dans ène Live clair.

وَمَا مِنْ عَابِدٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٧٦﴾

77. En vérité, ça Coran-là explique banne Zenfants Israël la plipart ça *banne sozes* lor ki zotte en désaccord.

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَفُضُّ عَلَىٰ بَنِي
إِسْرَائِيلَ أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ
يَخْتَلِفُونَ ﴿٧٧﴾

78. Et, en vérité, li ène guidance et ène miséricorde pou banne croyants.

وَإِنَّهُ لَهْدَىٰ وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

79. En vérité, to Seignére pou décide ente banne-là par So ziquement, et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Conné.

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ ۗ وَهُوَ
الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٩﴾

80. Donc place to confiance dans Allāh ; certainement to lor la vérité manifeste.

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۖ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٨٠﴾

81. En vérité, to pa capave faire banne morts tandé et to pa capave faire banne sourdes tanne l'appel quand zotte tourne lé dos, zotte allé.

إِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تَسْمِعُ الصُّمَّ الدُّعَاءَ إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿٨١﴾

82. Et to pa capave guide banne avégues et tire zotte dépi zot errére. To capave faire sélement banne ki croire dans Nou banne Signes tandé, alors zotte vinne obéissant.

وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمْيِ عَنْ ضَلَالَتِهِمْ ۗ إِنْ تَسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٢﴾

83. Et quand sentence-là *concernant zot destruction* pou prononcé conte banne-là, Nous pou faire sorti pou banne-là dépi dans la terre ène insecte⁷³ ki pou blesse zotte parski banne dimounes pa ti croire dans Nou banne Signes.

وَلَا إِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٣﴾

73. D'après le St Coran, (lire ch.24 ver.46) et dictionnaires LANE et AQRAB, nom « dābbah » li servi pou tout banne z анимаux ki rampé lor zot vente ou soi ki marce lor dé la pattes ou soi ki marce lor quatte la pattes, et oussi pou tout banne insectes ki péna lé zailles.

Sélon l'Évangile (Luc 21:11), la peste li pou ène signe le Messie so l'arrivée. D'après le St Prophète^(s.a.w.), dābbatoul-'ard pou faire so l'apparition dans banne derniers jours (lire dans Mouslim). Éna savants misilman ki finne écrire ki dābbatoul-'ard pou paraîte dans l'époque le Messie ou le Mahdi.

En février 1898, le Messie Promis Ahmad^(a.s.) ti gagne révélation d'ène épidémie la peste dévastatère ki pa pou tardé pou éclaté et ki pou signe so véracité. So la Caze (physique ék spiritiél) pou reste protégé. Effectivement, à partir octobe 1902, dans Punjab, villaze après villaze ti dévasté par ça. Boucoup banne ki ti oppose le Messie Promis ti détruire. Li bon conné ki au commencement 20ème siècle, la peste ti faire 13 millions victimes à travers lé monde, sélon Encyclopaedia Americana. Là-dans, 10 millions, dans période 1894-1914, ti dans l'Inde, d'après World Book Encyclopaedia. Finne découvert dans nou l'époque ki virus la peste li propazé par morsure banne pices ; zotte banne insectes ki péna lé zailles et ki transporté sirtout par lé rats. Ça li ène grand préve véracité le St Coran et le St Prophète Mohammad^(s.a.w.) parski, dans so l'époque, personne pa ti capave conné couma ça maladie-là propazé.

R 7 84. Et rappelle zour quand Nous pou rassemblé dépi sak pép, ène groupe dans banne ki ti prend Nou banne Signes pou mensonzes et zotte pou placé dans banne ranzées *séparé*,

وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا
تَمَنَّوْنَ يَكْذِبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُورَعُونَ ﴿٨٧﴾

85. Ziska quand banne-là arrivé, Li pou dire : « Esse-ki zotte ti *pressé pou* prend Mo banne Signes pou mensonzes, alors ki zotte pa ti *encore* éna plein connaissance lor là ? *Sinon*, bé ki zotte ti pou faire *alors* ?»

حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ وَقَالَ أَكْذِبْتُمْ بِآيَاتِي
وَلَمْ تُحِيطُوا بِهَا عِلْمًا أَمَّا ذَٰلِكَ
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾

86. Et zizement pou prononcé conte banne-là parski zotte ti azir inzistement, et zotte pou sans paroles pou *défanne* zotte.

وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا
فَهُمْ لَا يَنْظِقُونَ ﴿٨٩﴾

87. Esse-ki banne-là pa trouvé ki Nous finne faire la nuite pou ki banne-là réposé là-dans, et li zour pou permette zotte trouvé ? En vérité, là-dans, éna certainement banne Signes pou ène pép ki croire.

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَ كُنُوزًا
فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّا فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٩٠﴾

88. Et zour ki pou soufflé dans trompette-là, n'importe ki sanne-là dans banne lé ciéls et n'importe ki sanne-là lor la terre pou effrayé, sauf céli ki Allāh oulé. Et tout pou vinne cotte Li avec himilité.

وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ نَفْيَةٌ مِّن
فِي السَّمٰوٰتِ وَمِنَ الْاَرْضِ اِلَّا
مَنْ شَاءَ اللّٰهُ وَكُلٌّ اَتَتْهُ
دَآخِرِيْنَ ﴿٩١﴾

89. Et to trouve banne montagnes ki to pensé zotte fixé en place, alors ki zotte pé flotté couma banne niazes flotté. *Ça li* travail Allāh Ki finne faire tout kit-soze ferme et résistant. En vérité, Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدًا
وَّهِيَ تَمُرٌّ مَّرًّا السَّحَابُ مِمَّ صُغِرَ اللّٰهُ
الَّذِيْ اٰتَقْنَ كُلَّ شَيْءٍ ؕ اِنَّهٗ خَبِيْرٌ بِمَا
تَفْعَلُوْنَ ﴿٩٢﴾

90. Banne dimounes ki pou vinne avec le bien, pou gagne meillère ki ça *couma récompense*, et, ça zour-là, banne-là pou en sékirité conte tout frayé.

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَ
هُمْ مِّنْ فَرْعٍ يُّومِئِذٍ اٰمِنُوْنَ ﴿٩٣﴾

91. Et banne ki pou vinne avec le mal, pou précipite zotte par zot figure dans di Fé ; *et pou dire banne-là* : « Esse-ki pa pé paye zotte pou ça ki zotte ti pé faire ? »

وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكَبَّثْهُ وُجُوهُهُمْ
فِي النَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٢١﴾

92. *Dire* : « Finne donne moi l'orde sélement-pou adore Seignére ça la Ville-là *la Mecque*⁷⁴, ki Li finne sanctifié ; et tout kit-soze li pou Li-Même ; et finne donne-moi l'orde pou ki mo vinne dans banne ki soumette,

إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدَةِ
الَّذِي خَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأُمِرْتُ أَنْ
أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٢٢﴾

93. « Et pou ki mo récite le Coran. » Alors, dimoune ki suive bon simé, li pé suive li pou *l'avantaze* so prope l'âme ; et *concernant* dimoune ki égaré, dire *li* : « Mo sélement ène dans banne Avertisséres. »

وَأَنْ أَتْلُوا الْقُرْآنَ فَمَنْ اهْتَدَى فَإِنَّمَا
يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا
أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿٢٣﴾

94. Et dire : « Tout louanze pou Allāh ; Li pa pou tardé pou montré zotte So banne Signes et zotte pou réconnaîte ça *banne Signes-là*. » Et to Seignére Li pa inattentif are ça ki zotte faire.

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سَيَّرِكُمْ أَيْتِهِ
فَتَعْرِفُونَهَا وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾

74 Banne Mecquois ti pére ki la Ka'aba perdi so l'importance et ki zotte zotte perdi zot prestize ék zot l'influence couma banne garants la Ka'aba si arrivé ki idolâtrie disparaîte dépi l'Arabie parski dans la Ka'aba ti éna tout zot banne idoles ki ti bien important. Ça verset-là pé enlève ça fausse l'idée-là dépi dans zot l'esprit et pé garantie zotte ki la Mecque en tant ki Cente d'ène Mouvement Mondial avec ça méssaze-là pou tout l'himanité : Péna aukène ki digne d'adoration excepté Allah, Li Tout-Sél, - ça pou donne la Ka'aba so prestize et so grand l'importance et respect ziska la fin lé monde.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١

2. Tā Sīn Mīm = Céli Ki Pur, Ki Bien-Tandé, Ki Bien-Conné.

طسّم ۝٢

3. Ça li banne versets Live ki ranne *banne sozes* clair.

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۝٣

4. Nous pé récite toi, avec la vérité, impé dépi nouvelle Moïse et Pharaon pou *bénéfice* banne ki croire.

تَشَلُّوا عَلَيْكَ مِنْ لَدُنْ مُوسَى وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝٤

5. En vérité, Pharaon ti azir avec arrogance lor la terre, et li ti divise so banne habitants en groupes - li ti pé rode affaibli ène groupe parmi banne-là, li ti pé massacré zot garçons et ti pé laisse zot madames vivant. En vérité, li ti ène dans banne ki créé désorde.

إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضِعُّ طَائِفَةً مِنْهُمْ يَتَّبِعُهُ أَبْنَاءُ هُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَ هُمْ إِنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ۝٥

6. Et Nous ti oulé accorde *Nou* favère à banne ki ti considéré couma faibe lor la terre et *Nous ti oulé* faire banne-là vinne banne séfs et faire zotte vinne banne héritiers ;

وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَعْمَامًا وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ ۝٦

7. Et établir banne-là lor la terre, et montré Pharaon et Hāmān et zot banne l'armées ça ki zotte ti pé pére are banne-là.

وَنُمَكِّنْ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِي فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمْ مَكَانًا يُخِذُونَ ۝٧

8. Et Nous ti révèle mama Moïse : « Allaitte li ; et quand to pou pére pou li, alors *mette li dans coffret-là* et zette li dans la riviére et pa pére et pa prend tracas ; certainement Nous pou rétourne toi li et Nous pou faire li ène dans banne Mésazers. »

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ آلِ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي ۚ إِنَّا رَأَيْنَاهُ إِلَيْنِكَ وَجَعَلْنَاهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝٨

9. Et famille Pharaon ti ramasse li pou ki *sans ki zotte ti douté* li pou vinne ène ennemi et ène *cause* détresse pou

فَالْتَقَطَهُ آلُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَ

zotte. En vérité, Pharaon et Hāmān et zot banne l'armées zotte ti banne fautifs.

جُنُودَهُمَا كَانُوا خَطِئِينَ ﴿٩﴾

10. Et madame Pharaon ti dire : « *Li pou* ène la zoie pou mo li zié et pou toi oussi. Pa tué li. Li possibe ki li pou itile pou nous, ou bien ki nous prend li couma *nou* garçon. » Et banne-là pa ti pé réalisé *ça ki ti pou arrivé*.

وَقَالَتِ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قَرَّتْ عَيْنِي
لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ ۖ عَسَىٰ أَنْ
يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَكَدًّا وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠﴾

11. Et lé kéré mama Moïse ti libéré *are tout inquietide*. Encore impé, li ti pou dévoile *ça secret-là*, si Nous pa ti renforcé so lé kéré pou ki li *compté* dans banne croyants.

وَأَضْبَحَ فُؤَادًا لِّرَبِّهِ فَرَّغَادًا
كَأَدَّاتِ لَتُبَدِّي بِهِ لَوْ كُنَّا
أَنْ رَبَّنَا عَلَىٰ قُلُوبِنَا
لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١﴾

12. Et li ti dire *Moïse* so sére : « *Suive-li*. » Alors, li ti pé sirveille li dé loin sans ki banne-là ti remarqué.

وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ
زَقَبِصْتِ بِهِ عَنْ جُنُبٍ
وَّهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾

13. Et avant même, Nous pa finne permette pou li *ki* banne nourrices *allaite li*. Alors sére *Moïse* li ti dire : « *Esse-ki* mo indique-zotte ène famille ki pou élève li pou zotte et ki pou bienveillant pou li ? »

وَحَرَّامَنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ
فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ
بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَا
صِحُونَ ﴿١٣﴾

14. Alors, Nous ti rétourne li are so mama pou ki *mama-là* so li zié rézouir et *pou ki* li pa tracassé, et *pou ki* li conné ki promesse Allāh li vrai. Mais la plipart parmi banne-là pa conné.

فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ
عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَبَلَّغْنَا
أَنَّهُ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَعَدُّهُ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾

R 2 15. Et quand li ti gagne so la force bien-même et so maturité, Nous ti donne li la sazesse et connaissance, et coumme *ça-même* Nous récompense banne ki faire le bien.

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ
أَتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَكَذَٰلِكَ
نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٥﴾

16. *Caciette caciette* li ti rente dans la ville alors ki so banne habitants pa ti pé prête attention, et li ti trouve là-dans dé zommes ti pé la guère - *sanne-là* li dans so prope pép, et l'aute-là, li dans *pép* so banne ennemis. Et dimoune ki

وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفْلَةٍ
مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ
يَقْتُلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَذَا
مِنْ عَدُوِّهِ ۖ فَاسْتَعَانَهُ الرَّبُّ
مِن

dans so pép ti appelle li pou aide li conte céli ki ti dans pép so banne ennemis. Alors Moïse ti donne li ène coutte poing et ti entraîne so la mort. Moïse ti dire : « Ça li travail Satan ; en vérité, li ène l'ennemi et ène trompère manifeste. »

17. Li ti dire : « Mo Seignère ! Certainement mo finne faire di tort mo l'âme, donc pardonne-moi. » Alors, Li ti pardonne li. En vérité, Li-Même Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

18. Li ti dire : « Mo Seignère ! Parski To finne accorde moi To grâce, zamais mo pa pou ène soutien pou banne coupabes. »

19. Et lé matin, li ti rente dans la ville pére pére, li lor so garde, alà dimoune ki ti appelle li la veille-là pou aide li, li appelle li *encore* pou secourir li. Moïse ti dire li : « En vérité, li clair ki to ène transgressé. »

20. Et quand li ti décide pou empoigne zot l'ennemi commun, sanne-là ti dire : « O Moïse ! Esse-ki to éna l'intention tué moi couma to ti tué ène dimoune hier ? To désire sélement pou vinne ène tyran lor la terre et to pa oulé vinne kikène ki faire la paix. »

21. Et ène dimoune galoupé ti vini dépi l'oute boutte la ville. Li ti dire : « O Moïse, en vérité, banne sésf pé faire plan conte toi pou tué toi. Alors, sorti *allé* ; en vérité, mo ène dans banne ki souhaite le bien pou toi. »

22. Alors li ti sorti dépi-là pére pére, li ti pé zette so regard partout *autour li*. Li ti dire : « Mo Seignère ! Sauve-moi dépi ça pép inziste-là. »

شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ
فَوَكَرَهُ مُوسَى فَقَضَى عَلَيْهِ فَبَدَّ قَالَ
هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ
مُضِلٌّ مُبِينٌ ﴿٢١﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي
فَعَفَّرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾

قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ
أَكُونَ ظَهِيرًا لِلْمُجْرِمِينَ ﴿٢٣﴾

فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ
فَإِذَا الَّذِي اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ
يَسْتَضِرُّهُ قَالَ لَهُ مُوسَى إِنَّكَ
لَغَوِيٌّ مُبِينٌ ﴿٢٤﴾

فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي
هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا قَالَ يَمْوَسَى أَتُرِيدُ
أَنْ تَقْتُلَنِي كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا
بِالْأَمْسِ ۖ إِنْ تُرِيدُ إِلَّا أَنْ تَكُونَ
جَبَّارًا فِي الْأَرْضِ وَمَا تُرِيدُ أَنْ تَكُونَ
مِنَ الْمُصْلِحِينَ ﴿٢٥﴾

وَجَاءَ رَجُلٌ مِنَ أَقْصَا الْمَدِينَةِ
يَسْعَى قَالَ يَمْوَسَى إِنَّ الْمَلَأَ
يَأْتِمُرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَاخْرُجْ
إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢٦﴾

فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ
رَبِّ نَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٧﴾

R 3 23. Et quand li ti tourne so visaze vers Madian, li ti dire : « Mo espéré ki mo Seignère pou guide moi lor bon simé. »

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَاءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَى رَبِّي أَن يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٣٣﴾

24. Et quand li ti arrive l'endroit cotte éna dilo dans Madian, li ti trouve là ène groupe dimounes ki ti pé faire zot z анимаux boire. Et à l'écart dé zotte, li ti trouve dé zénes filles ki finne éloigne zot troupeau. Li ti dimandé : « Bé ki arrive zotte ? » Dé-là ti réponne : « Nous pa capave faire nou troupeau boire tant ki banne berzers-là pa retourné dépi là avec zot troupeau, et nou papa li bien vié. »

وَلَمَّا دَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ النَّاسِ يَسْكُنُونَهُ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمْ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ ۗ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا ۖ قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّى يُصَدَرَ الرِّعَاءُ ۖ وَآبَاؤُنَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٣٤﴾

25. Li ti faire zot z анимаux boire pou ça dé-là. Ensuite li ti mette li à l'écart dans l'ombraze, et li ti dire : « Mo Seignère ! En vérité, mo ène mendiant pou tout bien ça ki to oulé faire déssanne lor moi. »

فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَتَرْتُ لَآئِي مِنْ خَيْرٍ فَأَقِيرُ ﴿٣٥﴾

26. Et ène dans ça dé-là ti vinne cotte li, li ti pé marcé honte honté. Li ti dire : « Mo papa appelle toi pou récompense toi parski to finne faire nou troupeau boire pou nous. » Alors quand li ti vinne cotte li et li ti raconte li récit-là ; papa-là, li ti dire : « Pa pére, to finne délivré dépi ça pép inziste-là. »

فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ ۖ قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهَا وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقِصَصَ ۖ قَالَ لَا تَخَفْ ۖ نَتَجَوَّزُ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٣٦﴾

27. Ène dans ça dé-là ti dire : « O mo papa ! Employe-li parski meillère dimoune ki to capave employé li céli ki fort et ki digne dé confiance. »

قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَا أَبَتِ اسْتَأْجِرْهُ ۖ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَأْجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ﴿٣٧﴾

28. Li ti dire Moïse : « Mo éna l'intention donne toi en mariaze ène dé-mo dé ti-filles ki là à condition ki to reste dans mo service pou huit bananés. Mais si to complète disse bananés, ça li dépanne lor toi. Et mo pa oulé mette aukène fardeau lor toi. Si Allāh oulé, to pou trouve moi ène dans banne dimounes ziste. »

قَالَ رَبِّي أُرِيدُ أَن نكُنَّ لِإِحْدَى ابْنَتَيَّ هَتَيْنِ عَلَى أَن تَأْجُرَنِي ثَمَنِي ۖ حَجَّجْ ۖ فَإِن أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ ۖ وَمَا أُرِيدُ أَن أَسْقِيَّ عَلَيْكَ ۖ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٨﴾

29. *Moïse* ti dire : « Ça li *réglé* ente moi et toi. N'importe ki dans ça dé termes-là mo rempli, pa bizin éna aukène inzistice envers moi ; et Allāh Li ène Garant lor ça ki nous pé dire. »

قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا
الْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ
وَإِلَّهِ عَلَى مَا نَقُولُ وَكِيدٌ ﴿٢٩﴾

R4 30. Et quand Moïse ti rempli so terme, et ti prend so famille li ti allé, li ti trouve ène di fé dépi côté le Mont. Li ti dire so famille : « Reste là, en vérité, mo finne trouve ène di fé ; li possible ki mo pou ramène kik information *utile* pou zotte dépi ça, ou soi ène boute di bois allimé pou ki zotte capave réssauffe zotte. »

فَلَمَّا قَضَى مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ
بِأَهْلِهِ آنَسَ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا
قَالَ لَأَهْلِي امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا
لَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ
مِنَ الْتَارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٣٠﴾

31. Et quand li ti arrive cotte ça, ti appelle li dépi côté droite vallée-là, dans l'endroit béni, à partir pied-là : « O Moïse ! En vérité Mo-Même Allāh Seignére tout banne lé mondes ;

فَلَمَّا آتَمَهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ
الْوَادِ الْأَيْمَنِ فِي الْبُقْعَةِ الْمُبْرَكَةِ مِنَ
الشَّجَرَةِ أَنْ يُمُوسَى إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ
الْعَالَمِينَ ﴿٣١﴾

32. « Et zette to bâton. » Et quand li ti trouve ça pé bouzé couma dire li ène serpent, li viré *li sauvé* sans ki li guette derrière : « O Moïse ! Avancé et pa pére. En vérité, to ène dans banne ki en sékirité.

وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ
كَأَنَّهُهَا جَانٌّ وَثِيٌّ مُذِيرٌ وَأَلَمْ
يُعْقِبْ يَمُوسَى أَقْبَلَ وَلَا تَخَفْ
رَأَيْتَكَ مِنَ الْآرْمِينِ ﴿٣٢﴾

33. « Fonce to la main dans to *tunique* so l'ouvertire ; li pou sorti blanc, sans aukène défaut. Et serre to lé bras conte toi *pou to débarasse toi* are la crainte. Alors ça, li pou dé préves dé la part to Seignére pou Pharaon et so banne séfs. En vérité, banne-là zotte ène pép rébelle. »

أَسْلَكَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجُ بَيْضًا
مِنْ غَيْرِ سُوءٍ زَوْا ضُمَّمٌ إِلَيْكَ
جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ فَذُنُوكَ
بُرْهَانَ مِنْ رَبِّكَ إِلَى فِرْعَوْنَ وَ
مَلَائِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿٣٣﴾

34. Li ti dire : « Mo Seignére, mo finne tué ène dimoune dans banne-là et mo pére ki zotte tué moi.

قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ
أَنْ يُقْتَلُونِ ﴿٣٤﴾

35. « Et mo frère Aaron — li plisse conne causé ki moi ; alors avoye li are moi couma aide pou ki li donne témoignaze mo véracité. En vérité, mo pére banne-là traite moi dé mentére. »

وَأَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا
فَأَرْسَلُهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي إِنِّي
أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿٣٥﴾

36. *Allāh* ti dire : « Nous pou fortifié to lé bras avec l'aide to frère, et Nous pou donne zotte tout lé-dé ène signe convaincant. Et grâce are Nou banne Signes, banne-là pa pou capave touce zotte *par kik mal*. Zotte dé et banne ki suivre zotte pou *sorti* vainkérés. »

قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَ
نَجْعَلُ لَكُمَا سُلْطٰنًا فَلَا يَصِلُونَ
إِلَيْكُمَا بِآيٰتِنَا أَنْتُمَا وَ مَنِ
اتَّبَعَكُمَا الْغٰلِبُونَ ﴿٣٦﴾

37. Et quand Moïse ti vinne cotte banne-là are Nou banne Signes clair, banne-là ti dire : « Ça, li sélement ène mazie ki finne inventé, et nous pa finne tanne cause ça parmi nou banne papa grand-papas avant. »

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيٰتِنَا بَيِّنٰتٍ
قَالُوا مَا هٰذَا اِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرٰى وَمَا
سَوخنَا بِهٰذَا فِيْ اٰبَائِنَا اِلَّا وٰرِثِيْنَ ﴿٣٧﴾

38. Et Moïse ti dire : « Mo Seignère conne pli bien ki sanne-là ki finne amène ène guidance dé So part et ki sanne-là ki pou gagne Résidence Final-là. En vérité, banne inzistes pa pou réissi. »

وَقَالَ مُوسَى رَبِّيْٓ اَعْلَمُ بِمَن جَاءَ
بِالهُدٰى مِنْ عِنْدِهٖ وَ مَن تَكُوْنُ لَهٗ
عَاقِبَةُ الدّٰرِ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ
الظّٰلِمُوْنَ ﴿٣٨﴾

39. Et Pharaon ti dire : « O banne séfs ! Mo pa conne aukène divinité pou zotte à parte moi. O Hāmān ! Allime di fé pou moi lor *briques* l'arzile et construire pou moi ène édifice haute pou ki mo capave gagne ène coup d'oeil lor ça divinité Moïse-là, bien ki mo croire li ène dans banne mentéres. »

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَآٰئِيْهَا الْمَلٰٓءِ مَا
عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ اِلٰهٍ غَيْرِيْ
فَاَوْقِدْ لِيْ يَهَامُنْ عَلَى الطِّيْنِ
فَاَجْعَلْ لِّيْ صَرَْحًا لَّحَيِّ اَطَّلِعْ اِلَى اِلٰهٍ
مُّوسٰى وَاٰرِئِيْ لَا ظَنُّنُهٗ مِنَ الْكٰذِبِيْنَ ﴿٣٩﴾

40. Et li et so banne l'armées ti pé azir avec l'arrogance lor la terre, sans aukène raison et zotte pensé ki pa pou ramène zotte cotte Nous.

وَاسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُوْدُهٗ فِى الْاَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ وَ ظَنُّوْا اَنَّهُمْ لَآئِنَا لَا
يُرْجَعُوْنَ ﴿٤٠﴾

41. Alors, Nous ti attrape li et so banne l'armées, et Nous ti zette zotte dans la mer. Donc guetté couma ti *mauvais* la fin banne dimounes inziste!

فَاَخَذْنَهٗ وَجُنُوْدَهٗ فَنَبَذْنَهُمْ فِى
الْيَمِّ فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الظّٰلِمِيْنَ ﴿٤١﴾

42. Et Nous ti faire banne-là vinne banne séfs ki ti pé invite *banne dimounes* vers di Fé, et Zour Rézirection, zotte pa pou gagne aukène aide.

وَجَعَلْنٰهُمْ اٰيَةً يَّذْعُوْنَ اِلَى النَّارِ
وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ لَا يُنصَرُوْنَ ﴿٤٢﴾

43. Et Nous ti faire ène malédiction suive banne-là dans ça lé monde-là ; et Zour Rézirection, zotte pou dans banne ki privé dé bénédicions.

وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً ۖ
وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٢٣﴾

R 5 44. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse Live-là, après ki Nous ti détruire banne zénération avant, pou éclaira l'esprit banne dimounes et couma ène guidance et ène miséricorde pou ki zotte prend compte *avertissement*.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِ
مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَىٰ بَصَائِرَ
لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾

45. Et to pa ti côté l'ouest *lé Mont Sinaï* quand Nous ti communique Moïse Commannement-là et to pa ti ène dans banne témoins.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغُرِيِّ إِذْ
قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَى الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ
مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٢٥﴾

46. Mais, *après Moïse*, Nous ti créé banne zénération et la vie ti vinne longue pou zotte; et to pa ti ène résident parmi banne dimounes Madian *ki to ti pé* récite zotte Nou banne Signes. Mais Nous Ki ti avoye banne Mésazers.

وَلَكِنَّا أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ
عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ ۖ وَمَا كُنْتَ تَأْوِيًا
فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوا عَلَيْهِمْ
آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٢٦﴾

47. Et to pa ti lor flanc *Mont Thor* quand Nous ti pé appelé. Mais *Nous finne* avoye toi couma ène miséricorde dé la part to Seignère pou ki to averti ène pép ki personne pa ti vinne averti avant toi pou ki zotte prend compte *avertissement*.

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا
وَلَكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ
قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِّن نَّذِيرٍ مِّن
قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾

48. Et attention ki, quand ène malhère arrive banne-là à cause ça ki zotte-mêmes finne faire, zotte dire : « Nou Seignère ! Bé ki faire To pa ti avoye nous ène Mésazers pou ki nous ti capave suive To banne Signes et pou ki nous ti pou capave dans *groupe* banne croyants ?»⁷⁵

وَلَوْلَا أَن تُصِيبَهُمُ مُّصِيبَةٌ بِمَا
قَدَّمْتَ أَيْدِيَهُمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا
لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ
آيَاتِكَ وَنَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٨﴾

---

75. Banne-là pa capave condamne Allāh, parski Li avoye tout lé temps banne Avertissères cotte banne dimounes avant ki Li pini zotte pou zot mauvais actions.(lire ch 6 ver 132)

49. Mais *astère* quand la vérité finne vinne cotte-zotte dé Nou part, banne-là dire : « Bé ki faire pa ti accorde li pareil couma ça ki ti accorde Moïse ? » Esse-ki avant, zotte pa ti nié ça ki Moïse ti gagné ? Banne-là ti dire : « Aaron et Moïse zotte sélement dé maziciens, sakène pé aide l'aute. » Et zotte ti dire : « Nous rézette zotte-tout sans exception. »⁷⁶

قَلَمًا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا
قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مَثَل مَّا أُوتِيَ
مُوسَىٰ ۗ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ
مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ ۗ قَالُوا سِحْران
تَظَاهَرَائِنَّ وَ قَالُوا إِنَّا بِكُلِّ
كُفْران

50. Dire : « Alors, améne ène Live dé la part Allāh ki ène meillère guidance ki ça dé *Lives-là — la Torah et le Coran* — pou ki mo capave suive li si zotte véridique. »

قُلْ فَأْتُوا بِكِتَابٍ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ
أَهْدَىٰ مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ

51. Mais si banne-là pa réponne toi, alors conné ki banne-là pé sélement suive zot banne prope désirs. Et ki sanne-là ki plisse égaré ki dimoune ki suive so prope désirs sans aukène guidance dé la part Allāh ? En vérité, Allāh pa guide pép ki inziste.

فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ
أَنَّكَ يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ ۗ وَ مَنْ
أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِخَيْرِ هُدًى
مِّنَ اللَّهِ إِنْ أَلَّه لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ

R 6 52. Et, en vérité, Nous ti avoye banne-là révélation ène après l'aute pou ki zotte prend compte *avertissement*.

وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ

53. Banne ki Nous ti donne-zotte Live avant ça *Coran-là — éna dans ça-banne-là ki croire dans ça Coran-là* ;

الَّذِينَ آتَيْنَهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ
هُم بِهِ يُؤْمِنُونَ

54. Et quand récite banne-là ça, zotte dire : « Nous croire là-dans. Certainement, li la vérité dé la part nou Seignère. Certainement, même avant ça, nous ti soumette. »

وَإِذَا يَثُلُ عَلَيْهِمْ قَالُوا آمَنَّا بِهِ
إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ
قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ

76. Ici, li clair ki pé mentionne banne Zuifs. ‘Nous rézette zotte tout sans exception’ vé dire : ‘Nous rézette tout banne ki vinne avec nom Allāh accompagné avec soi-disant banne Signes’. Ça li résimé ça maladie ki afflize tout banne ki rézette Prophète zot l'époque.

55. Ça banne-là pou récévoir zot récompense dé fois à cause zotte persévéré et à cause zotte répousse le mal par le bien et zotte dépense dans provision ki Nous finne donne zotte.

أُولَئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ
بِمَا صَبَرُوا وَبِذُرِّيَّتِهِمْ بِالْحَسَنَةِ
السَّيِّئَةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٥﴾

56. Et quand zotte tanne banne sozes inutile, zotte tourne lé dos are ça et zotte dire : « Pou nous, nou banne actions et pou zotte, zot banne actions. *Ki la paix lor zotte.* Nous pa intéressé are banne ignorants. »

وَإِذَا سَوْعُوهُمُ اللَّغْوِ أَعْرَضُوا عَنْهُ
وَقَالُوا إِنَّا أَعْمَاءُ لَنَا وَلَكُمْ أَعْمَاءُ
سَلِّمْ عَلَيْكُمْ ; لَا تَبْتَغِي الْجَاهِلِينَ ﴿٥٦﴾

57. En vérité, to pa pou capave guide *tout* dimoune ki to content, mais Allāh guide dimoune ki Li oulé et Li-Même Li conne pli bien banne ki mérite ki zotte *bien* guidé.

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَئِن
اللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۗ وَهُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٧﴾

58. Et banne-là dire : « Si nous pou suivre avec toi ça guidance-là, pou arrace nous dépi nou la terre. » Esse-ki Nous pa finne établi pou banne-là ène l'enceinte sacré dé sékirité, cotte ça-même pé amène tout kalité fruits couma ène provision dé Nou part ? Mais la plipart parmi banne-là zotte pa conné.

وَقَالُوا إِن تَتَّبِعِ الْهُدَى مَعَكَ
نُتَخَطَفُ مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَمْ نَمُكِّنْ
لَهُمْ حَرَمًا مِثْلَ مِجْدَى إِلَيْنَا
ثَمَرْتُ كُلِّ شَيْءٍ رِزْقًا مِّنْ لَّدُنَّا
وَلَئِن أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٨﴾

59. Et comié la villes Nous finne détruire ki ti pé montré zot insolence dans zot façon vive ! Et alà ça *banne dimounes-là* zot la cazes ki à peine finne habité après zotte. Et, en vérité, Nous Ki finne vinne héritiers.

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ بَطَرَتْ
مَعِيشَتَهَا ۖ فَتِلْكَ مَسْجِدُهُمْ لَمَّا
تُسْكِنُ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا ۗ
كُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٩﴾

60. Et to Seignére zamais Li pa détruire banne la villes sans ki Li pa finne avoye dans zot la *ville* mére, ène Mésazer ki récite zotte Nou banne Signes. Et Nous pa pou detruire banne la villes à moins ki zot habitants zotte inziste.

وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ الْقُرَى
حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمَمٍ رَسُولًا يَتْلُوا
عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا ۗ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي
الْقُرَىٰ إِلَّا وَآهْلِهَا ظَالِمُونَ ﴿٦٠﴾

61. Et n'importe quoi ça ki Nous finne donne zotte, *tout ça* li *sélement* ène zouissance pou kik lé temps et ène l'ornement la vie ça lé monde-là ; et ça ki avec Allâh li meillère et li pli dirabe. Alors esse-ki zotte pa comprend ?

وَمَا أَوْتَيْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَّاعٌ
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا ۚ وَمَا
عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۖ فَلَا تَغفُلُونَ ﴿٧﴾

R 7

62. Dimoune ki Nous finne faire-li ène zoli promesse et ki pou trouve ça *réalisé*, esse-ki li pareil couma dimoune ki Nous finne accorde li *zisse* banne l'avantazes temporaire ça la vie-là et ki ensuite Zour Rézirection, li pou ène dans banne ki éna pou comparaîte *divant Allâh pou ranne compte zot banne actions* ?

أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعَدًا حَسَنًا فَهُوَ
لَا يَتَّبِعِهِ كَمَنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَاعَ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ
الْمُخْضَرِينَ ﴿٨﴾

63. Et ça zour-là, Li pou appelle banne-là et Li pou dire : « Cotte Mo banne associés ki zotte ti pé préttanne-là ? »

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ
شُرَكَاءِي الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩﴾

64. Banne lor ki sentence *pinition* pou appliqué, zotte pou dire : « Nou Seignére ! Ça banne-là ça, ki nous finne égaré ; nous finne égaré-zotte pareil couma *nous-mêmes* nous finne égaré. *Astère-là* nous désavoué *zotte et nous tourne vers Toi*. Pa nous ki banne-là ti pé adoré. »

قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا
هَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَغْوَيْنَا ۚ أَغْوَيْنَهُمْ
كَمَا غَوَيْنَا ۚ تَبَّرْنَا إِلَيْكَ زَمَا
كَانُوا لَنَا يَعْبُدُونَ ﴿١٠﴾

65. Et pou dire : « Appelle zot banne *soi-disant* associés. » Et zotte pou appelle banne-là, mais banne-là pa pou réponne zotte. Et zotte pou trouve *pinition-là*. Si *sélement* zotte ti suive *bon guidance-là* !

وَقِيلَ اذْعُوا شُرَكَاءَكُمْ فَدَعَوْهُمُ
فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ ۚ
لَوْ أَنَّهُمْ كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿١١﴾

66. Et ça zour-là, Li pou appelle banne-là et Li pou dire : « Bé ki réponse zotte ti faire banne *Méssazers* ? »

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا
أَجَبْتُمْ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢﴾

67. Alors, ça zour-là, tout banne zaffaires pou paraïte obskire pou banne-là et zotte pa pou capave même pose questions ente zotte.

فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ الْأَنْبَاءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَاءَلُونَ ﴿٦٧﴾

68. Mais concernant dimoune ki répenté et ki croire et ki faire banne bon actions, li possibe ki li pou dans banne ki gagne siccsés.

فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَعَسَىٰ أَنْ يَكُونَ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٨﴾

69. Et to Seignére créé tout ça ki Li oulé, et Li sélectionne là-dans. Li pa dans banne-là zot domaine pou soisir. Gloire à Allāh ! Li Bien là-haut are tout ça ki zotte associé are Li.

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخَيْرَةُ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٩﴾

70. Et to Seignére conné ça ki banne-là zot la poitrine caciette et ça ki zotte laisse paraïte.

وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٠﴾

71. Et Li-Même Allāh. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Pou Li tout louanze au commencement et dans l'Aute lé monde-là. Pou Li Zizement-là. Et vers Li pou raméne zotte.

وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧١﴾

72. Dire : « Bé ki zotte pensé ? Si Allāh faire la nuite diré lor zotte ziska Zour Rézirection, bé ki divinité éna en déhors Allāh ki pou capave améne-zotte la limière ? Alors, esse-ki zotte pa pou écouté ? »

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ أَمْ لَا تَسْمَعُونَ ﴿٧٢﴾

73. Dire : « Bé ki zotte pensé ? Si Allāh faire li zour diré lor zotte ziska Zour Rézirection, bé ki divinité éna en déhors Allāh ki pou capave améne-zotte la nuite pou ki zotte réposé là-dans ? Alors, esse-ki zotte pa observé ? »

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهُ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ أَمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٣﴾

74. Et par So miséricorde ki Li finne faire la nuite et li zour, pou ki zotte réposé là-dans et ki zotte serce So banne bienfaits, et pou ki zotte reconnaissant.

وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٤﴾

75. Et ça zour-là, Li pou appelle banne-là et Li pou dire : « Cotte Mo banne associés ki zotte ti prétagne-là. »

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٥٥﴾

76. Et Nous pou produire dépi sak pép ène témoin, et Nous pou dire : « Améne zot préve. » Alors, banne-là pou conné ki la vérité li pou Allāh *Tout-Sél*. Et ça ki banne-là ti éna l'habitide fabriqué pou perdi pou banne-là.

وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾

R 8 77. En vérité Korah li ti dépi pép Moïse, mais li ti azir couma ène tyran envers banne-là. Et Nous ti donne li autant trésors ki zot banne la clés certainement ti pou péze lourd *même*-pou ène groupe dimounes fort. Quand so pép ti dire li : « Pa faire vantard ; en vérité, Allāh pa content banne ki faire vantard ;

إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ، وَأَتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ بِالْعُصْبَةِ أُولِي الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٥٧﴾

78. « Et serce Résidence l'Aute lé monde-là dans ça ki Allāh finne donne toi et pa néglize to part dans ça lé monde-là, et faire le bien pareil couma Allāh finne faire toi le bien ; et pa serce pou créé désorde lor la terre. En vérité, Allāh pa content banne ki créé désorde. »

وَابْتَغِ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفَسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٥٨﴾

79. Li ti dire : « Finne donne moi *tout* ça, sélement-à-cause connaissance ki mo éna. » Esse-ki li pa conné ki, avant li, Allāh ti détruire banne zénérations ki ti pli puissant ki li et ki ti éna plisse ricesses ? Et pa pou dimanne banne coupabes *pou* donne ène *explication* pou zot banne pécs.

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي ۗ وَأَلَمْ يَعْلَمَنَّ أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَآكْثَرُ جَمْعًا ۗ وَلَا يُسْئَلُ عَن دُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾

80. Alors li ti paraîte divant so pép avec *tout* so parire. Banne ki ti désire la

فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ ۗ قَالَ

vie ça lé monde-là ti dire : « Si sélement nous ti éna *ricesses* pareil couma ça ki Korah finne gagné-là! En vérité, li posséde ène grand fortune. »

81. Mais banne ki ti récévoir connaissance ti dire : « Malhére lor zotte ! Récompense Allāh, li meillére pou dimoune ki croire et ki faire banne bon actions. Ça li pou accordé à banne endirants sélement. »

82. Alors, Nous ti faire ki la terre ti englouti li et so la caze ; et li pa ti éna aukène groupe pou aide li conte Allāh et li pa ti capave faire nanrien pou résisté *décret Allāh*. »

83. Et banne ki la veille zotte ti envié so rang, zotte ti commence dire : « Ah ! En vérité, Allāh Ki augmente *banne moyens* provision pou banne ki Li oulé, parmi So servitéres, et Ki *parfois* diminié ça. Si Allāh pa ti montré So favére lor nous, certainement Li ti pou faire nous *oussi* englouti. Ah ! Banne ingrats ki pa réissi. »

R 9 84. Ça li Résidence l’Aute lé monde. Nous accorde ça à banne ki pa oulé *folie* grandére pou zotte lor la terre ni *créé* désorde. Et la fin li pou banne dimoune droite.

85. Dimoune ki vinne avec le bien, li pou gagne meillére ki ça couma récompense et dimoune ki vinne avec le mal — *li bizin conné* ki banne ki faire banne mauvais actions pou payé sélon ça ki zotte finne faire sélement.

86. En vérité, Céli Ki finne ranne obligatoire lor toi le Coran, *Li* pou raméne toi certainement vers *to* l’endroit

الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
يَلْبِثُ لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ
كَذُوحٌ عَظِيمٌ ﴿٨١﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ
ثَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَن آمَنَ وَعَمِلَ
صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨١﴾

فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا
كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُوهُ مِنْ دُونِ
اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنتَصِرِينَ ﴿٨٢﴾

وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ
بِالْأَمْسِ يَتَفَوَّحُونَ وَيَكْفُرُونَ
بِالنَّبِيِّ إِذْ يُرِيتُ الْآيَاتِ مِنْ
عِبَادِهِ وَيَقْعُدُونَ لَهُمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ
عَلَيْنَا الْخَسْفُ بِمَا عَمِلْتُمْ أَفَلَا
تُفْلِحُونَ ﴿٨٣﴾

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ
لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا
فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٤﴾

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِنْهَا
وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ
عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ
لَرَأدُكَ إِلَىٰ مَعَادٍ قَدْ رَفِئَ أَعْلَمُ مَنْ

dé retour. Dire : « Mo Seignére Li pli conné ki sanne-là ki améne guidance et ki sanne-là ki dans ène l'errére ki évident. »⁷⁷

جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَامَنَ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٨٦﴾

87. Et to pa ti pé attanne ki pou révèle toi Live-là, mais *li* ène miséricorde dé la part to Seignére ; donc zamais pa vinne ène soutien pou banne mécréants.

وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَن يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ إِلَّا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِلْكَافِرِينَ ﴿٨٧﴾

88. Et pa bizin laisse banne-là détourne toi dépi banne Signes Allāh, après ki finne avoye toi ça ; et *continié* appelle *l'himanité* vers to Seignére et zamais pa vinne ène dans banne associatères.

وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْوَحْيَ وَاللَّهُ عَلِيمٌ خَلِيقًا ﴿٨٨﴾

89. Et pa appelle aukène l'aute divinité-avec-Allāh. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Tout kit-soze pou conne destruction sauf *Allāh* So manifestation. Pou Li, zizement-là ; et vers Li, pou faire zotte réourné.

وَمَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا إِلَهًُا إِلَّا هُوَ تَدْعُ كُلُّ شَيْءٍ عِندَ اللَّهِ إِلَهًُا وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٩﴾

---

77 Éna savants ti éna ça l'opinion-là ki ça verset-là li ti révélé alors ki le St Prophète^(s.a.w) ti pé quitte la Mecque couma ène fugitif pou alle Médine. Là-dans éna ène grand prophécie : ène zour li pou éna pou quitte la Mecque et à la fin li pou réourné couma ène vainkére et ène conquérant. Et disse bananés après so départ, çamême ti arrivé. Le St Prophète^(s.a.w) so mission ti ène réissite total ék rémarquabe.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [١]

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même Allāh, Mo pli conné.

الْم [٢]

3. Esse-ki banne dimounes pensé ki parski zotte dire : « Nous croire, » pou laisse zotte sans ki pou mette zotte dans l'épréve ?

أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ [٣]

4. Et, en vérité, Nous ti testé banne ki ti avant zotte. Coumme ça, Allāh certainement pou distingue banne ki véridiques et certainement Li pou reconnaîte banne mentéres.

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكٰذِبِينَ [٤]

5. Ou soi, banne ki faire banne mauvais actions, esse-ki zotte pensé pou sauvé are pinition zotte pou dévance Nous ? Zot zizement li bien mauvais !

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَا سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ [٥]

6. Dimoune ki espére raconte Allāh, pou li en vérité, l'hére ki finne fixé par Allāh pé vini. Et Li-Même Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنْ أَجَلَ اللَّهُ لَاتٍ، وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ [٦]

7. Et dimoune ki faire zefforts dans simé Allāh, li pé faire zefforts pou l'avantaze so l'âme. En vérité, Allāh Li Indépendant dé tout l'inivers.

وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ [٧]

8. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions, certainement Nous pou débarasse zotte are zot banne mauvais et certainement Nous pou récompense banne-là d'après ça ki pli excellent ki tout dans zot banne actions.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ [٨]

9. Et Nous finne ordonne l'homme pou montré la bonté pou so papa-mama ; mais si zotte-dé dispite are toi pou ki to

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ

oussi associé are Moi ça ki to péna aukène connaissance lor là, alors pa obéir banne-là. Zot rétour li vers Moi et Mo pou informe zotte ça ki zotte finne faire.

بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطْعُهُمْ ۗ إِنِّي مَرْجِعُكُمْ فَأَنْتُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩﴾

10. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions, certainement Nous pou admette banne-là dans *groupe* banne dimounes ziste.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كُنُزٌ خَالَتْهُمْ فِي الصَّلَاتِ ﴿١٠﴾

11. Et parmi banne dimounes, éna ki dire : « Nous croire dans Allāh, » mais quand, pou la cause Allāh, faire zotte souffert, zotte considère persékition dé la part banne dimounes couma-dire pinition Allāh. Et si kik aide vini dé la part to Seignére, certainement banne-là pou dire : « En vérité, nous ti avec zotte. » Esse-ki Allāh pa pli conné ça ki éna dans lé kéré tout banne dimounes ?

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةً لِلنَّاسِ كَذَّابِ اللَّهِ وَلَئِن جَاء نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ ۗ أَوَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ﴿١١﴾

12. Et Allāh certainement pou distingue banne ki croire et certainement Li pou réconnâite banne hypocrites.

وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ﴿١٢﴾

13. Et banne ki pa croire, zotte dire banne ki croire : « Suive nou simé et nous pou saryé certainement *fardeau* zot péchés, » alors ki zotte pa pou saryé nanrien dépi *fardeau* banne-là zot péchés. En vérité, zotte banne mentéres.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلنَحْمِلَ خَطِيئَتَكُمْ ۗ وَمَا هُمْ بِحَاوِلِينَ مِن خَطِيئَتِهِمْ ۗ مِن شَيْءٍ ۗ إِنَّهُمْ لَكَذِبُونَ ﴿١٣﴾

14. Mais certainement zotte pou saryé zot prope fardeaux ék lé *zaute* fardeaux are zot prope fardeaux. Et Zour Rézirection, certainement pou interroze zotte lor ça ki zotte finne inventé.

وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَنْتُمْ مَعَهُمْ ۗ أَثْقَالِهِمْ وَلَيَسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٤﴾

R2 15. Et, en vérité, Nous ti avoye Noé cotte so pép. Et *Noé so la loi* li ti reste parmi banne-là mille bananés moïnse cinquante. Et, délize ti emporte banne-là alors ki zotte ti inziste.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٥﴾

16. Mais Nous ti sauve li et banne ki ti avec *li* dans l'Arce. Et Nous ti faire ça l'Arce-là ène Signe pou tout banne péps.

17. Et rappelle Abraham quand li ti dire so pép : « Adore Allāh et craigne Li. Ça li meillère pou zotte si sélement zotte ti conné !

18. « Zotte nék pé adore idoles en déhors Allāh et zotte pé fabrique ène mensonge. En vérité, banne ki zotte adoré en déhors Allāh péna pouvoir pou donne zotte *zot* provision. Donc serce *zot* provision cotte Allāh et adore-Li et montré Li *zot* reconnaissance. Vers Li, pou rétourne zotte. »

19. « Et si zotte contrédire *la vérité*, alors banne zénération avant-zotte ti *habitié* contrédire. Et responsabilité Mésazer-là li sélement pou transmette Mésaze-là avec clarté. »

20. Esse-ki banne-là pa trouvé couma Allāh commence la création, ensuite Li répète ça ? En vérité, ça li facile pou Allāh.

21. Dire : « Alle partout lor la terre et guetté couma Li finne commence la création, ensuite Li pou faire sorti ène l'aute création *pli tard*. »⁷⁸ En vérité, Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

22. Li pini dimoune ki Li oulé et Li accorde miséricorde dimoune ki Li oulé et vers Li, pou rétourne zotte.

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَصْحَبَ السَّيِّئَةِ وَ
جَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

وَأَبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا
اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ۖ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ
كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٧﴾

إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا
وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا ۚ إِنَّ الَّذِينَ
تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ
لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ
الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا لَهُ ۚ
إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٨﴾

وَإِنْ تَكْذِبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّنْ
قَبْلِكُمْ ۖ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ
الْمُبِينُ ﴿١٩﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ
ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ
يَسِيرٌ ﴿٢٠﴾

فَلْيَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا
كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ
يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ ۚ إِنَّ اللَّهَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢١﴾

يَعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ
يَشَاءُ ۚ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٢٢﴾

78. Finne dire même soze ki dans verset 53:48 (Al-Nadjam) avec ène tipti sanzement dans mot ki finne soisir. Au lié 'al-ākḥerah' (ça ki vinne plitard), là-bas éna le mot 'al-oukhrā' (l'aute) combiné avec 'al-nasha'h', li clair ki pé cause ène l'aute type création ki pou vini dans ène l'époque fitire.

23. Et zotte pa pou capave enléve capacité Allāh ni lor la terre, ni dans lé ciél ; et zotte péna en déhors Allāh aukène camarade ni aukène aide.

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ز وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَا نَصِيرَةٍ ۚ

R 3 24. Et banne ki pa croire dans banne Signes Allāh et raconte avec Li — ça banne-là ki dézespère Mo miséricorde. Et ça banne-là ki pou gagne ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَرِثَايَةِ أُولِيئِكَ يَكْفُرُونَ رَحْمَتِي وَأُولِيئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۚ

25. Et réponse so pép li ti sélement ki zotte ti dire : « Tué-li ou soi brûle-li. » Mais Allāh ti sauve li are di fé. En vérité, dans ça éna banne Signes pou ène pép ki croire.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنْجَاهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۚ

26. Et Abraham ti dire : « En vérité, zotte finne prend pou zot adoration banne idoles en déhors Allāh, sélement par amour ente zotte dans la vie ça lé monde-là. Ensuite, Zour Rézirection, ente zotte, sakène pou nié l'aute et zotte pou maudit zotte-mêmes ente zotte. Et zot l'endroit cotte pou resté li pou di Fé et pa pou éna personne pou aide zotte. »

وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا لَمُودَّةً بَيْنَكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَبَعْضٌ يَبْعَثُ بَعْضًا ز وَمَا أَوَّلُ النَّارِ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَصِيرِينَ ۚ

27. Et Lot ti croire dans li ; et Abraham ti dire : « En vérité, mo pé émigré vers mo Seignère. En vérité, Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze. »

فَأَمَّنَ لَهُ لُوطٌ م وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۚ

28. Et Nous ti donne li Isaac et Jacob et Nous ti établi dans so banne déssendants, don dé prophécie et le Live, et Nous ti donne li so récompense dans ça lé monde-là ; et dans l'Aute lé monde certainement li pou ène dans banne dimounes ziste.

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ وَاتَّبَعْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَرَأَيْنَاهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ۚ

29. Et Nous ti avoye Lot ; quand li ti dire so pép : « Certainement zotte pé commette ça indécence ki aukène parmi banne dimounes zamais pa ti commette avant zotte.

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَأَنْتُمْ أَلْفَاظِحَةٌ ز مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ۚ

30. « Esse-ki en faite zotte aproce banne zommes pou satisfaire zot désirs charnel et zotte commette brigandaze lor simé ? Et zotte faire banne sozes blâmabe dans zot l'assemblées ! » Mais réponse so pép li ti sélement ki zotte ti dire : « Améne lor nous pinition Allâh si to dans banne ki cause vrai. »

31. Li ti dire : « Mo Seignére, aide-moi conte ça pép ki créé désorde-là. »

R 4 32. Et quand Nou banne Mésazers ti améne cotte Abraham nouvelle-là, banne-là ti dire : « Certainement, Nous pou détruire banne habitants ça la ville-là. En vérité, so banne habitants zotte banne inziste. »

33. Li ti dire : « Mais Lot li là-bas ! » Banne-là ti réponne : « Nous conne pli bien ki sanne-là ki là-bas. Certainement, Nous pou save li et so famille, excepté so madame ki ène dans banne ki pou reste derrière. »

34. Et quand Nou banne Mésazers ti vinne cotte Lot, li finne senti li dans la peine pou zotte et li ti senti li impuissant pou faire kit-soze pou zotte. Et banne-là ti dire : « Pa pére et pa tracasse toi ; en vérité, Nous pou save toi et to famille excepté to madame ki pou ène dans banne ki pou reste derrière. »

35. « Certainement Nous pou faire tombe lor banne habitants ça la ville-là ène pinition dépi dans lé ciél à cause zotte finne faire rebelles. »

36. Et, dans ça, certainement Nous finne laisse ène Signe bien clair pou ène pép ki oulé comprend.

أَرَيْتُمْ كَتَابُؤْنَ الرَّجَالِ وَتَفْطَعُونَ
السَّبِيلَ ۚ وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمْ
الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ
إِلَّا أَنْ قَالُوا أَتَيْنَا بِعَذَابِ اللَّهِ
إِنْ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٠﴾

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ
الْمُفْسِدِينَ ﴿٣١﴾

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ
بِالْبُشْرَى قَالُوا إِنَّا مُهْلِكُوا أَهْلَ
هَذِهِ الْقَرْيَةِ ۚ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا
ظَالِمِينَ ﴿٣٢﴾

قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا قَالُوا تَحْنُ أَعْلَمُ
بِمَنْ فِيهَا ۖ لَنُنَجِّيَنَّهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا
أُمَّرَأَتَهُ ۚ إِنَّهَا مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٣٣﴾

وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ
بِهِمْ وَصَاقَ بِهِمْ ذُرْعًا ۖ قَالُوا لَا
تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ ۖ إِنَّا مُنْجِيُونَ
وَأَهْلَكَ إِلَّا أُمَّرَأَتَكَ ۖ كَانَتْ مِنَ
الْغَابِرِينَ ﴿٣٤﴾

إِنَّا مُنْزِلُونَ عَلَى أَهْلِ هَذِهِ
الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا
كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٥﴾

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا مِيثَاقًا بَيْنَنَا وَالْقَوْمِ
يَعْقِلُونَ ﴿٣٦﴾

37. Et cotte Madian, *Nous ti avoye* zot frère Chou'aib ki ti dire : « O mo pép ! Adore Allāh et garde l'espoir lor Dernier Zour ; et pa occasionne trouble lor la terre couma banne sémères désorde. »

وَأِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۖ فَقَالَ
يَقُومِ اعْبُدُوا اللَّهَ ۖ وَارْجُوا الْيَوْمَ
الْآخِرَ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ
مُفْسِدِينَ ﴿٢٧﴾

38. Mais banne-là ti traite li dé mentére. Alors ène tremblément dé terre terribe ti foudroye banne-là dé sorte ki zotte ti *transformé en cadaves* ki là, plat vente, dans zot la cazes.

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ
فَصَبَّحُوا فِي دَارِهِمْ جِثْمِينَ ﴿٢٨﴾

39. Et *Nous ti détruire banne 'Aad* et Thamōūd ; et ça li bien vizibe pou zotte à travers *ruines* cotte banne-là ti resté. Et Satan ti faire banne-là zot banne travaux *paraîte* zoli pou zotte, et coumme ça li ti empêche banne-là suivre simé *droite* pourtant zotte ti banne dimounes ki capave réconnaîte *la vérité*.

وَعَادًا وَثَمُودًا ۖ وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ
مِّنْ مَّسْكِنِهِمْ ۖ وَزَيْنَ لَهُمْ
الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ
عَنِ السَّبِيلِ ۖ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٢٩﴾

40. Et *Nous ti détruire* Korah et Pharaon et Hāmān. Et, en vérité, Moïse ti vinne cotte banne-là avec banne Signes bien clair, mais zotte ti azir avec arrogance lor la terre ; pourtant zotte pa ti capave alle pli divant *ki Nous, pou sappé are Nou pinition*.

وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَامَانَ
وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُّوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ
فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا
سَارِقِينَ ﴿٣٠﴾

41. Alors, *Nous ti attrape sakène d'ente zotte* à cause so pécé ; parmi banne-là, ti éna conte ki *Nous ti avoye ène tempête* di sabe violent ; et parmi banne-là, ti éna ki ène explosion terribe ti foudroye zotte ; et parmi banne-là, ti éna ki *Nous ti faire la terre englouti zotte* ; et parmi banne-là, ti éna ki *Nous ti noye zotte*. Et Allāh pa ti ditout inziste are banne-là, mais banne-là *ki ti inziste are zot prope l'âme*.

فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذُنُوبِهِمْ ۖ فَمِنْهُمْ مَّن
أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا ۖ وَمِنْهُمْ
مَّن أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ ۖ وَمِنْهُمْ مَّن
خَسَفْنَا بِهِ الْأَرْضَ ۖ وَمِنْهُمْ مَّن
أَغْرَقْنَا ۖ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ
وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣١﴾

42. Cas banne ki prend banne protectéres en déhors Allāh li couma cas ça zaraignée, ki faire ène la caze pou li. Et, en vérité, la caze ki pli frazile, li la caze zaraignée, si sélement banne-là ti conné !

مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ
أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ ۖ إِتَّخَذَتْ
بَيْتَاءَ ۖ وَإِنَّ أَوْهَنَ
الْبُيُوتِ لَبَيْتُ الْعَنْكَبُوتِ ۖ
لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾

وَقَارُونَ

43. En vérité, Allāh conne tout ça ki banne-là invoqué en déhors Li. Et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٣﴾

44. Mais ça, li banne comparaisons ki Nous propose banne dimounes, mais sélement banne ki éna connaissance ki comprend ça.

وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۚ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٣٤﴾

45. Allāh finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité. Certainement, dans ça éna ène Signe pou banne croyants.

خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾

PARTIE 21

R 5 46. Récite ça ki finne révêle toi dépi dans Live-là et observe la Prière. En vérité, la Prière empêche *commette* l'indécence et *empêche faire* ça ki blâmabe ; et en vérité, mazine Allāh, li pli grand vertu. Et Allāh conné ça ki zotte faire.

أَتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ ۗ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ ۗ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٣٦﴾

47. Et pa diskite are banne ki finne gagne Live avant zotte sauf avec *argument* ça ki meillère, excepté are banne ki inziste parmi banne-là avec *zotte pa faire aukène diskission*. Et dire : « Nous croire dans ça ki finne révêle nous et dans ça ki ti révêle zotte et nou BonDié et zot BonDié Li Ène Sél et nous faire soumission are Li. »

وَلَا تُجَادِلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ ۗ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَقُولُوا آمَنَّا بِالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْنَا ۗ وَأُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَهُنَا وَإِلَهُكُمْ وَاحِدٌ ۗ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٣٧﴾

48. Et coumme ça-même Nous finne faire déssanne Live-là lor toi. Donc banne ki Nous finne accorde zotte ène *vrai connaissance* Live-là, zotte croire là-dans ; et parmi ça banne *dimounes la Mecque-là oussi*, éna ki croire là-dans. Et sélement banne ingrats ki nié Nou banne Signes.

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ ۗ فَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۚ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ ۗ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٣٨﴾

49. Et to pa ti récite aukène Live avant ça, ni to ti écrire li avec to la main droite ; sinon banne ki *habitié* contrédire ti pou éna banne doutes.

وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا تَخُطُّهُ بِيَمِينِكَ إِذًا ۗ لَازِمَاتُ الْمُبْطِلُونَ ﴿٣٩﴾

50. Mais, li banne Signes bien clair ki *finne inscrire* dans lé kére banne ki finne gagne la connaissance. Et sélement banne inzistes ki nié Nou banne Signes.

بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ
أُوتُوا الْحِكْمَ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا
الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾

51. Et banne-là dire : « Bé ki faire pa faire banne Signes déssanne lor li dépi so Seignére ? » Dire : « Banne Signes, zotte avec Allāh sélement, et mo nék ène Avertissére ki averti clairement. »

وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا آيَاتٌ مِّنْ
رَّبِّهِ قُلْ إِنَّهَا آيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ وَ
إِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥١﴾

52. Esse-ki ça pa siffit pou banne-là *couma Signe* ki Nous finne faire déssanne lor toi ça Live ki pé récite zotte-là ? En vérité, éna dans ça ène *grand* miséricorde et ène rappel pou ène pép ki croire.

أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ
يُثَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةً وَ
ذِكْرَى لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

r 6 53. Dire : « Allāh Li Siffit *couma* Témoins ente moi et zotte. Li conné ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. » Et banne ki croire dans mensonge et pa croire dans Allāh, ça banne-là ki banne perdants.

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بَيِّنًا وَبَيْنَكُمُ
شَهِيدًا ۖ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ
الْأَرْضِ ۗ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ
وَكَفَرُوا بِاللَّهِ ۗ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿٥٣﴾

54. Banne-là dimanne toi pou faire pinition-là vinne vite ; et si pa ti éna ène limite fixé, certainement pinition-là ti pou attrape zotte. Et certainement, li pou attrape zotte ène coup sans ki zotte ranne zotte-mêmes compte.

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ ۗ وَلَوْلَا أَجَلٌ
مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ ۗ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ
بِعَذَابٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٤﴾

55. Banne-là dimanne toi pou faire pinition-là vinne vite, mais, en vérité, l'Enfer pé encerclé banne mécréants.

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ ۗ وَإِنَّ
جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَٰفِرِينَ ﴿٥٥﴾

56. Zour ki pinition-là pou enveloppe zotte, dépi là-haut zotte et dépi en bas zot li pieds et Allāh Li pou dire : « Goûte *fruit* zot actions. »

يَوْمَ يَخْسَهُمُ الْعَذَابُ ۗ مِنْ فَوْقِهِمْ
وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٦﴾

57. O Mo banne servitères ki croire ! En vérité, Mo la terre li vaste ; donc adore Mo Tout-Sél.

يُجِبَادِي الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي
وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ ﴿٥٧﴾

58. Sak l'âme pou goûte la mort ; ensuite vers Nous *ki* pou rétourne zotte.

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ
إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٨﴾

59. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions — en vérité, Nous pou loze zotte dans banne Résidences élévé dans Paradis, en bas ça *éna* banne la rivières *ki* coulé. Zotte pou reste là-dans tout lé temps. Li excellent couma récompense pou banne ki travaille *bien*,

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَنُبَوِّئَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا نِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٥٩﴾

60. Banne ki montré patience et ki place *zot* confiance dans *zot* Seignére.

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٦٠﴾

61. Et comié zanimaux-éna ki pa saryé *zot* prope nourritre ! Allāh approuvionne banne-là et zotte oussi. Et Li-Même Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

وَكَآيِنٍ مِنْ دَابَّةٍ لَّا تَحْمِلُ رِزْقَهَا ۗ
اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿٦١﴾

62. Et si to dimanne banne-là : « Bé Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls et la terre et *Ki* finne mette en service soleil et la line ? » Sirement, banne-là pou réponne : « Allāh ». Donc couma zotte finne détourné *are la vérité* ?

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لِيَقُولُنَّ
اللَّهُ ۗ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٦٢﴾

63. Allāh élarzi *banne moyens* provision pou dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitères et *parfois* Li diminué ça pou li. En vérité, Allāh conne bien tout kit-soze.

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ ۗ وَيَقْدِرُ لَهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمٌ ﴿٦٣﴾

64. Et si to dimanne banne-là : « Bé Ki sanne-là Ki faire dilo déssanne dépi dans lé ciél et *Ki* par ça rédonne la terre la vie après so la mort ? » Certainement, banne-là pou réponne : « Allāh. » Dire : « Tout louanze pou Allāh ! » Mais la plipart parmi banne-là pa comprend.

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ
مَاءً فَأَخْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا
لِيَقُولُنَّ اللَّهُ ۗ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ ۗ بَلْ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٤﴾

r7 65. Et la vie ça lé monde-là, li simplément ène l'amizement et ène zoué. Et en vérité, Résidence l'Aute lé monde li vrai la vie, si sélement banne-là ti conné.

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهْوٌ وَ
لَعِبٌ ۗ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِئًا
لِلْحَيَاةِ الْمَلَكُوتِ كَأَنَّمَا يُعَلِّمُونَ
الْحَيَاةَ

66. Et quand banne-là embarque lor ène navire, zotte prié Allāh avec sincérité dans zot la foi envers Li. Mais, quand Li ramène zotte à terre sain et sauf, alà ki zotte donne *Li* banne associés,

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِكِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ؕ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٢٦﴾

67. Pou ki zotte montré zot ingratitude pou ça ki Nous finne accorde zotte et pou ki zotte zourir bénéfice temporaire. Mais zotte pa pou tardé pou conné *ki so réziltat*.

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ ۗ وَلِيَتَمَتَّعُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾

68. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki Nous finne établi *pou zotte* ène l'enceinte sacré cotte éna sékirité, alors ki tout autour zotte, pé enlève dimounes⁷⁹ ? Esse-ki banne-là pou croire dans mensonze et zotte pou nié favére Allāh ?

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا أَمِنًا ۗ وَيَتَخَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ ۗ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ اللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿٢٨﴾

69. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki fabrique ène mensonze lor Allāh, ou soi ki contrédire la vérité quand ça arrive cotte li ? Esse-ki péna ène place pou resté dans l'Enfer pou banne mécréants ?

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۖ أَوْ كَذَّبَ بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ ۗ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٢٩﴾

70. Et banne ki litté pou Nou cause — certainement Nous pou guide banne-là lor Nou banne simés. Et, en vérité, Allāh Li avec banne ki faire le bien.

وَالَّذِينَ جَاءُوا هُدًى وَآمَنُوا فَاتَّبَعُوا مَا هُم بِمُشْرِكُونَ ۗ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ غَدًا إِنَّ اللَّهَ مَعَهُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٠﴾

---

79 Pé témoigne ki la Ka'aba li la Caze Sacré d'Allah. Dépi l'arrivée de l'Islam quand finne déclaré par Allah ki ça li Qiblah permanent pou l'humanité, et même dépi l'époque l'Ignorance quand banne Arabes pa ti éna aukène respect pou la vie dimoune, ça territoire Haram ki conténir la Ka'aba ti reste ène l'endroit dé sékirité et de paix même-quand pa ti éna sékirité tout-autour.

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
 So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
 dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝۱

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même
 Allāh, Mo pli conné.

الْم ۝۲

3. Banne Romains finne gagne
 défaite

عَلِبَتِ الرُّومُ ۝۳

4. Lor la terre costé are l'Arabie,
 et banne-là après zot défaite, zotte pou
 victorié

فِيْ اَآذَى الْاَرْضِ وَ هُمْ مِنْ بَعْدِ
 عَلَيْهِمْ سَيَغْلِبُوْنَ ۝۴

5. Dans impé l'années. L'orde *ki*
marcé, li pou Allāh, avant et après ça. Et
 li pou ça zour cotte banne croyants pou
 rézouir

فِيْ بَضْعِ سِنِيْنَ هٗ يَلِيْهِ الْاَمْرُ مِنْ
 قَبْلُ وَ مِنْ بَعْدِ وَ يَوْمَئِذٍ يَّفْرَحُ
 الْمُؤْمِنُوْنَ ۝۵

6. Are l'aide Allāh. Li aide
 dimoune ki Li oulé, et Li-Même Li Tout-
 Puissant, Li Bien-Miséricordié.

يَنْصُرِ اللّٰهُ ۚ يَنْصُرُ مَن يَّشَاءُ وَ هُوَ
 الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ۝۶

7. Ça li promesse Allāh. Allāh pa
 pou manque So promesse, mais la plipart
 banne dimoune pa conné.

وَ عَدَّ اللّٰهُ لَا يَخْلِفُ اللّٰهُ وَ عَدَاةً وَ لٰكِنَّ
 اَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝۷

8. Banne-là éna ène connaissance là-
 haut là-haut lor la vie ça lé monde-là, et zotte
 insouciant are *la vie* l'Auté lé monde-là.

يَعْلَمُوْنَ ظَاهِرًا ۖ وَ مِنَ الْخٰیۤوَةِ
 الدُّنْيَا ۖ وَ هُمْ عَنِ الْاٰخِرَةِ هُمْ
 غٰفِلُوْنَ ۝۸

9. Esse-ki banne-là pa refléci
 dans zot prope l'esprit ? Allāh finne créé,
 sélement avec la vérité et pou ène lé
 temps fixé, banne lé ciéls, et la terre et
 tout ça ki ente ça dé-là. Mais, en vérité,
 boucoup dimoune pa croire dans
 raconte avec zot Seignére.

اَوْ لَمْ يَتَفَكَّرُوْا فِیْۤ اَنْفُسِهِمْ مَّا خَلَقَ
 اللّٰهُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ مَا بَيْنَهُمَا اِلَّا
 بِالْحَقِّ وَ اَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ وَ لٰنَّ كَثِيْرًا
 مِنَ النَّاسِ بِلِقَائِ رَبِّهِمْ
 لَكٰفِرُوْنَ ۝۹

10. Esse-ki banne-là pa finne alle
 partout lor la terre pou guetté couma ti
mauvais la fin banne ki ti avant zotte ?
 Banne-là ti pli fort ki zotte et banne-là ti
 pé kiltive la terre et ti pé péplé-li bien

اَوْ لَمْ يَسِيْرُوْا فِی الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا
 كَيْفَ كَانَ عٰقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ
 كَانُوْا اَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَ اَنْۢ اَرَادُوا الْاَرْضَ

plisse ki zotte finne péplé li ; et banne-là zot Mèssazers ti vinne cotte zotte avec banne Signes clair. Et Allāh pa ti oulé faire banne-là di tort, mais banne-là ti faire di tort zot prope l'âme.

وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَ
جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ ، فَمَا
كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا
أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٠﴾

11. Alors, mauvais ti la fin banne ki ti commette banne mauvais actions parski zotte ti prend banne Signes Allāh pou menzonzes et zotte ti faire moquerie are ça.

ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِينَ أَسَاءُوا
السُّوْأَى أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَ
كَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣١﴾

R2 12. Allāh commence la création ; ensuite Li répète li. Ensuite, vers Li, pou retourne zotte.

اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ
لِإِيهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٢﴾

13. Et zour, l'Hére-là pou arrivé, banne coupabes pou *plonzé* dans dézespoir.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ
الْمُجْرِمُونَ ﴿٣٣﴾

14. Et d'ente zot-banne *soi disant* associés *ki zotte donne Allāh*, pa pou éna aukène intercessére pou zotte et zotte pou rénié zot banne associés *ki zotte finne fabriqué-là*.

وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ مِنْ شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاءُ
وَكَانُوا يُشْرِكُونَ كُفْرِينَ ﴿٣٤﴾

15. Et zour, l'Hére-là pou arrivé, ça zour-là banne-là pou séparé ène are l'aute.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يَوْمَئِذٍ
يَتَفَرَّقُونَ ﴿٣٥﴾

16. Alors, concernant banne ki ti croire et ki ti faire banne bon travaux, pou faire banne-là rézouir dans ène Zardin.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿٣٦﴾

17. Et, concernant banne ki pa ti croire et ki ti prend Nou banne Signes et raconte l'Aute lé monde-là pou menzonzes, pou assiré ki ça banne-là présent dans pinition-là.

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَ
لِقَاءِ الْآخِرَةِ قَالُوا لَيْلِكَ فِي الْعَذَابِ
مُحَضَّرُونَ ﴿٣٧﴾

18. Donc, Allāh Li *tout lé temps* Pur, et *là oussi* quand lé soir zoènne zotte et quand gramatin zoènne zotte —

فَسُبْحَانَ اللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَ حِينَ
تُصْبِحُونَ ﴿٣٨﴾

19. Et pou Li, tout louanze dans banne lé ciéls et lor la terre, et dans l'après-midi *oussi* et quand zotte trouve soleil pé déssanne.

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ
عَشِيًّا وَ حِينَ تُظْهِرُونَ ﴿٣٩﴾

20. Li faire sorti vivant dépi mort, et Li faire sorti mort dépi vivant. Et Li redonne la terre la vie après so la mort. Et coumme ça-même pou faire-zotte sorti.
- R 3 21. Et ène parmi So banne Signes *li ça*, ki Li finne créé zotte are la poussière, et alà ki zotte vinne banne himains ki pé éparpillé *lor la terre*.
22. Et ène parmi So banne Signes *li ça*, ki Li finne créé banne conzoints pou zotte dépi zot *prope l'espèce-même*, pou ki zotte gagne tranquillité l'esprit are banne-là ; et Li finne mette ente-zotte l'amour et tendresse. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki réfléci.
23. Et parmi So banne Signes, éna création banne lé ciéls et la terre et diversité zot banne langues et coulérés. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou banne dimounes ki possède connaissance.
24. Et parmi So banne Signes, éna zot sommeil pendant la nuîte et li zour ; et zot réserce So banne bienfaits. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki oulé écouté.
25. Et ène parmi So banne Signes *li ça*, ki Li montré-zotte zéclair dans l'état la crainte et l'espoir et *ki* Li faire dilo déssanne dépi dans lé ciél et *ki* par ça Li redonne la terre la vie après so la mort. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki raisonné.
26. Et parmi So banne Signes *li ça*, ki lé ciél et la terre pé maintenir par So l'orde. Ensuite, quand Li pou crié zotte d'ène sél l'appel *ki sorti* dépi la terre, alà ène coup zotte pou sorti.
- يُخْرِجُ الْحَيِّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿٣٠﴾
- وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٣١﴾
- وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾
- وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ أَلْسِنَتِكُمْ وَالْوَالِدَاتِ إِذَا رَبَّنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿٣٣﴾
- وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَّاكُمْ بِالْبَيْتِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاءُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُسْمَعُونَ ﴿٣٤﴾
- وَمِنْ آيَاتِهِ يُرِيكُمُ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُحْيِي بِهِيَ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾
- وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنْ الْأَرْضِ إِذَا أَنْتُمْ تَخْرَجُونَ ﴿٣٦﴾

27. Et pou Li banne ki dans banne lé ciéls et lor la terre. Zotte tout zotte montré Li *zot* l'obéissance.

وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ كُلٌّ
لَّهٗ قٰنِتُوْنَ ﴿٢٧﴾

28. Et Li-Même Ki commence la création, ensuite Li répète li. Et ça li facile pou Li. Et dans banne lé ciéls et lor la terre, So l'exempe li pli sublime ; et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَهُوَ الَّذِي يَبْدُءُ الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ وَهُوَ اَهْوَنُ عَلَيْهِ ۗ وَ لَهُ
الْمَثَلُ الْاَعْلٰى فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ
لَهُ الْغَنۡمُ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٨﴾

R 4 29. Li propose-zotte ène parabole concernant zotte-mêmes. Esse-ki zotte éna, parmi zot-esclaves, banne associés dans provision ki Nous finne donne zotte dé-sortie ki zotte vinne banne *partenaires* égal dans ça *are banne-là à tel point* ki zotte craigne banne-là couma zotte craigne zotte-mêmes ente zotte ? Coumme ça-même Nous explique clairement banne Signes pou ène pép ki comprend.

صَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ اَنْفُسِكُمْ ۗ
هَلْ لَّكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ اَيْمَانُكُمْ
مِّنْ شُرَكَاءَ فِيْ مَا رَزَقْنٰكُمْ
فَاَنْتُمْ فِيْهِ سَوَآءٌ تَخَافُوْنَهُمْ
كَخِيفَتِكُمْ اَنْفُسَكُمْ ۗ كَذٰلِكَ نَفِصِلُ
الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُوْنَ ﴿٢٩﴾

30. En faite, banne inzistes suive zot prope désirs bas sans *ki zotte* conné. Et ki sanne-là ki capave guide dimoune ki Allāh finne zize égaré ? Et péna aukène aide pou banne-là.

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا اَهْوَاءَهُمْ
بِخَيْرِ عِلْمٍ ۗ فَمَنْ يَّهْدِيْ مَنْ اَضَلَّ
اللّٰهُ ۗ وَمَا لَهُمْ مِّنْ لُّصْرِيْنَ ﴿٣٠﴾

31. Alors reste tout lé temps incliné *vers la verité* avec to l'attention fixé lor la rélizion *et suive* la natire Allāh,⁸⁰ lor là ki Li finne façonne banne dimounes. Péna sanzement dans création Allāh. Ça, li la rélizion ki bien droite et ki aide *lé zoutes* pou vinne droite. Mais la plipart banne dimounes pa conné.

فَاَقِمۡ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۗ فِطْرَتُ
اللّٰهِ الَّتِيْ فِطَرَ النَّاسَ عَلَيۡهَا ۗ لَا تَبْدِيۡلَ
لِخَلْقِ اللّٰهِ ۗ ذٰلِكَ الدِّينُ الْقَيۡمُ ۗ
وَلٰكِنَّا كَثَرْنَا النَّاسَ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣١﴾

80. Ici, la natire Allāh représente So banne attribbits ; et montré ki l'homme capave réfléte dans so prope personne, banne attribbits Allāh. D'aillère, li sél façon pou évolié spirituellement. Li clair ki banne zanimaux péna ça qualité-là couma banne êtres himains. Li ène qualité ki distingue banne dimounes are lé reste la création. Pa capave gagne proximité Allāh sans ki pa gagne banne qualités ki réfléte banne qualités Allāh. Pa bizin oublié ki Allāh Li Infini alors ki l'homme li pa infini. Donc, progrès dé l'homme li pou reste tout lé temps endans banne limites-pou-banne-himains.

32. Reste tout lé temps incliné vers Li avec *répentence* et craigne-Li et observe la Prière et pa vinne ène dans banne associatéres -

مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣٢﴾

33. Dans banne ki finne divise zot rélizion et ki finne forme banne sectes — sak groupe pé rézouir avec ça ki li éna.

مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا بَيْنَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٣﴾

34. Et quand ène malhére arrive banne dimounes, zotte invoque zot Seignére, zotte tourne vers Li avec *répentence*, ensuite quand Li faire banne-là goûte miséricorde dé So part, alà ki ène groupe d'ente banne-là zotte *commence* donne banne associés are zot Seignére,

وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ ضُرٌّ دَعَوْا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا آذَاهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٤﴾

35. Dé façon ki zotte nié ça ki Nous finne donne zotte. Alors zouir banne bénéfices temporaire, mais zotte pa pou tardé pou conné *ki so réziltat*.

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَهُمْ فَتَمْتَعُوا بِهِمْ قَسُوفَ تَخْلَمُونَ ﴿٣٥﴾

36. Esse-ki Nous finne faire déssanne lor banne-là kik l'autorité ki cause lor ça ki banne-là pé associé are Li ?

أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُوا بِهِ يُشْرِكُونَ ﴿٣٦﴾

37. Et quand Nous faire banne dimounes goûte miséricorde, zotte rézouir are ça; mais quand ène malhére arrive banne-là à cause ça ki zot la mains finne avoye divant, alà ki zotte dézespéré.

وَإِذَا آذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِن تُصِيبْهُمْ سَيْئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ إِذَاهُمْ يُقْتَضُونَ ﴿٣٧﴾

38. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki Allāh élarzi *banne moyens* provision pou dimoune ki Li oulé et *parfois* Li diminué ça ? En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki croire.

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٨﴾

39. Alors donne proce-parent so droit et dimoune ki dans nécessité et voyazére *oussi*. Ça li meillére pou banne ki serce plaisir Allāh, et ça banne-là ki pou réissi.

قَاتِلِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمَشْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ ۗ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ أَلَّا يَكُونَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٩﴾

40. Et tout ça ki zotte donné lor l'intérêt pou ki li rapporte augmentation dans richesse banne dimounes, pa pou augmenté dans régard Allāh, mais tout ça ki zotte donné couma Zakāte pou serce plaisir Allāh — ça banne-là ki pou faire *zot richesse* multiplié.

وَمَا آتَيْتُم مِّن دَبَّارٍ يَزِيدُونَ فِي آمَوَالِ
النَّاسِ فَلَا يَزِيدُونَ عِنْدَ اللَّهِ ج وَ مَا
آتَيْتُم مِّن زَكَاةٍ تُرِيدُونَ وَجْهَ
اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُضْحِقُونَ ﴿٣٠﴾

41. Allāh Ki finne créé zotte, ensuite Li finne donne zotte *zot* provisions, ensuite Li pou faire-zotte mort, ensuite Li pou rédonne-zotte la vie. Esse-ki éna kikène parmi zot associés-ki *zotte donne Allāh* ki capave faire ène dans ça *banne zaffaires-là* ? *Allāh* Li Pur, et Li Bien là-haut are tout ça ki banne-là associé *are Li*.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ
يُوْبِتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ؕ هَلْ مِنْ
شُرَكَائِكُمْ مَن يَفْعَلُ مِثْلَ مَا
فَعَلَّكُمْ مِّن شَيْءٍ ؕ سُبْحٰنَہٗ وَ تَعٰلٰی عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿٣١﴾

R 5 42. Corription finne paraîte lor la terre et lor la mer à cause ça ki banne la mains banne dimounes finne gagné *par zot banne mauvais travaux*, pou ki Li faire zotte goûte *fruit* ène partie zot banne actions pou ki zotte rétourne *vers Li*.

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا
كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ
بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٣٢﴾

43. Dire : « Alle partout lor la terre et guetté couma ti *mauvais* la fin banne ki ti avant *zotte*. La plipart parmi banne-là ti banne associatères. »

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلُ ؕ
كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّشْرِكِينَ ﴿٣٣﴾

44. Et tourne to visaze vers la Rélizion ki bien droite et ki aide *lé zaute rélizations* pou vinne droite avant ki arrive ça zour ki Allāh pa pou renvoyé dans aukène façon. Ça zour-là, banne-là pou divisé *en banne groupes séparé*.

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيُّومِ مِن قَبْلِ
أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللَّهِ
يَوْمَئِذٍ يَصْدَّعُونَ ﴿٣٤﴾

45. Banne ki pa croire pou payé pou zot mécréance ; et banne ki faire banne bon actions, zotte pé prépare *le bien* pou zotte-mêmes —

مَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ ؕ وَ مَن عَمِلَ
صَالِحًا فَلَا نَفْسِهِمْ يُمَهِّدُونَ ﴿٣٥﴾

46. Pou ki, dépi So banne bienfaits, Li récompense banne ki croire et *ki* faire banne bon actions. En vérité, Li pa content banne mécréants.

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
مِنْ قَضَائِهِ ؕ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٣٦﴾

47. Et parmi So banne Signes *li ça*, ki Li avoye banne di vents couma portéres banne bon nouvelles et pou ki Li faire-zotte goûte dépi So miséricorde, et pou ki banne navires capave vogué sélon So l'orde et pou ki zotte capave serce dépi So banne bienfaits, et pou ki zotte reconnaissant.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيَّاحَ
مُبَشِّرَاتٍ وَرَلِيذَاتِكُمْ مِّن رَّحْمَتِهِ
وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ وَرَلِتَبْتَغُوا
مِنْ فَضْلِهِ وَرَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾

48. Et, en vérité, avant toi, Nous ti avoye banne Méssazers vers zot prope péps. Zotte ti améne banne-là banne Signes bien clair. Ensuite Nous ti pini banne coupabes couma bizin. Et li ti Nou devoir pou sécourir banne croyants.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى
قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا
فَانتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرُمُوهُ
وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾

49. Allāh-Même Ki avoye banne di vents dé sorte ki zotte soulève ène niaze, ensuite Li répanne ça dans lé ciél couma Li oulé, ensuite Li faire ça dans différent morceaux et to trouve la plie sorti dépi dans so milié. Et quand Li faire ça tombé lor ki Li oulé d'ente So banne servitères, alà ki zotte rézouir ;

اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيَّاحَ فَتُنْفِثُ
سَحَابًا مَّبْسُوطَةً فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ
وَيَخْلُقُ كَيْفَ يَشَاءُ فَمَنْ يَخْتَرُجُ
مِن جَلْبِهِ فَمَاذَا أَصَابَ بِهِ مَن يَشَاءُ
مِن عِبَادِهِ إِذْ هُمْ يُسْتَبَشِرُونَ ﴿٣٩﴾

50. Alors ki avant ça — avant ki ti faire ça la *plie-là* déssanne lor banne-là - zotte ti *plonzé* dans dézespoir.

وَأَن كَانُوا مِن قَبْلِ أَنْ يُنزَّلَ عَلَيْهِمُ
مِّن قَبْلِهِ كَمُبَلِّسِينَ ﴿٤٠﴾

51. Donc, considère banne Signes miséricorde Allāh, couma Li rédonne la terre la vie après so la mort. En vérité, Li-Même Ça Allāh Ki rédonne banne morts la vie et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

فَانظُرْ إِلَىٰ آثَرِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ
يُخَيِّبِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَٰلِكَ
لَمُخَيِّبِ الْمَوْتَىٰ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٤١﴾

52. Et si Nous avoye ène di vent *lor banne-là zot plantation* et ki banne-là trouve ça finne vinne zaune, certainement zotte pou *commence* montré zot ingratitude après *tout ça favére-là*.

وَلَمَّا أَدْبَرْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا
لَّظَلُّوا مِن بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٤٢﴾

53. Et to pa pou capave faire banne morts tandé et to pa pou capave faire banne sourdes tanne l'appel quand zotte tourne lé dos zotte allé.

فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا يُسْمِعُ
الضُّمُّمُ الْعَمَاءُ إِذْ أَلْوَا مُدِيرِينَ ﴿٤٣﴾

54. Et to pa capave guide banne avégues *et tire zotte dépi zot l'errére*. To capave faire sélement banne ki croire dans Nou banne Signes tandé ; banne-là ki montré soumission.

وَمَا أَنْتَ بِهَادِ الْعُمِّيِّ عَنْ ضَلَلَتِهِمْ
إِنْ تُسْمِعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ
مُسْلِمُونَ ﴿٥٤﴾

R 6 55. Allāh Ki finne créé zotte dans ène l'état faiblesse, et Li finne donne-zotte viguère après faiblesse. Ensuite, après viguère, Li finne cause faiblesse et vieillesse. Li créé ça ki Li oulé. Et Li-Même Li Conne-Tout, Li Tout-Puissant.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ
مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ
قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ
الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٥﴾

56. Et zour, l'Hére-là pou arrivé, banne coupabes pou faire serment ki zotte finne reste pa même ène ti lé temps— Coumme ça-même zotte finne détourné *are simé droite*.

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ
الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا غَيْرَ سَاعَةٍ
كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ﴿٥٦﴾

57. Mais banne ki finne gagne la connaissance et la foi, pou dire : « D'après Live Allāh, certainement zotte finne resté ziska Zour Rézirection. Et alà Zour Rézirection li-là. Mais zotte pa ti oulé conné. »

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ
لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ
الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَلِكُلِّكُمْ
كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾

58. Et ça Zour-là, banne inzistes, zot eskize pa pou profite zotte ; et pa pou laisse zotte approce ça seuil la *Porte Allāh*.

فَيَوْمَئِذٍ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا
مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٨﴾

59. Et, en vérité, dans ça Coran-là, Nous finne expose toute sorte paraboles pou banne dimounes, et, en vérité, si to amène banne-là ène Signe, sans doute banne ki pa croire pou dire : « Zotte nék banne mentéres. »

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ
مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ
لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
مُبْطِلُونَ ﴿٥٩﴾

60. Coumme ça-même Allāh scelle lé kére banne ki péna connaissance.

كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ
الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٠﴾

61. Donc montré patience. En vérité, promesse Allāh li vrai et pa laisse banne ki péna certitude *dans la foi* ébranle toi.

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا
يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا يُؤْقِنُونَ ﴿٦١﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝۱

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même Allāh, Mo pli conné.

الْم ۝۲

3. Ça li banne versets Live ki éna Sazesse,

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ۝۳

4. *Li* ène guidance et ène miséricorde pou banne ki faire le bien,

هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ۝۴

5. Banne ki observe la Prière et paye Zakāte, et zotte éna ène la foi ferme dans l'Aute la vie.

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝۵

6. Ça banne-là ki lor guidance dé la part zot Seignére et ça banne-là ki pou réissi.

أُولَئِكَ عَلَى هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝۶

7. Et parmi banne dimounes, éna céli ki prend banne paroles inutile en éssanze *pou bon guidance* pou ki li cause l'égarément *lé zoutes* dépi simé Allāh, par zot ignorance; et li faire plaisanterie are ça. Pou ça banne-là éna ène pinition ki donne himiliation.

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَ يَتَّخِذَهَا هُزُوًا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۝۷

8. Et quand recite-li Nou banne Signes, li tourne lé dos avec l'orgueil couma dire li pa finne tanne ça, couma dire dans so dé zoreilles éna ène direté. Alors, annonce li ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِ آيَاتُنَا وَ لِيَ مُشْتَكِرًا كَان لَمْ يَسْمَعْهَا كَأَن فِي أذُنَيْهِ وَقْرًا ۚ فَنَسْفَةٌ بِعَذَابِ رَبِّهِمْ ۝۸

9. En vérité, banne ki croire et faire banne bon travaux — pou zotte pou éna banne Zardins Félicité,

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ ۝۹

10. Cotte zotte pou resté tout lé temps. Allāh So promesse li vrai ; et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

خَالِدِينَ فِيهَا، وَ وَعَدَ اللّٰهُ حَقًّا وَ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝۱۰

11. Li finne créé banne lé ciéls sans banne *tel* colonnes ki zotte capave trouvé et Li finne enfonce banne montagnes solidement lor la terre pou approvisionne zotte et Li finne propaze là-dans tout banne espèces zanimaux et Nous finne faire dilo déssanne dépi banne niazes et Nous finne faire poussé dans ça *la terre-là* toute sorte paires *dé vézétations* excellent.

خَلَقَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا
وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ
تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ
وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا
فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١١﴾

12. Ça, li création Allāh. Alors montré-moi ça ki banne lé zautes en dehors Li finne créé. En faite, banne inzistes zotte dans ène l'errère ki clair.

هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ
الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۗ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي
ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿١٢﴾

R2 13. Et en vérité, Nous ti donne Louqmān sazesse *et Nous ti dire* : « Montré reconnaissance pou Allāh. » et dimoune ki reconnaissant, li reconnaissant sélement pou *lé bien* so prope l'âme. Et dimoune ki ingrat, alors, certainement Allāh Li pa bizin nanrien, Li Digne dé louanze.

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ
لِلَّهِ ۚ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۗ
وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿١٣﴾

14. Et quand Louqmān ti dire so garçon alors ki li ti pé donne li conseil : « O mo garçon chéri ! Pa donne banne associés are Allāh. En vérité, donne banne associés *are Allāh*, li ène grand inzistice. »

وَرَأَى قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يُعِظُهُ
يُبْنِي لَا تَشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ
لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾

15. Et Nous finne ordonne l'homme concernant so papa-mama — so mama saryé li *dans so vente* avec faiblesse lor faiblesse et so sévrage prend dé bananés — « Montré reconnaissance pou Moi et pou to papa-mama. Destination-là li vers Moi.

وَوَضَّيْنَا لِلرِّسَالِ بِوَالِدَيْهِ ۖ حَمَلَتْهُ
أُمُّهُ وَهَاتَا عَلَىٰ وَهْبٍ ۖ وَفِطْلُهُ فِي
عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ ۗ إِلَيَّ
الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾

16. « Et si banne-là dispite avec toi pou ki to associé are Moi ça ki to péna aukène connaissance lor là, alors pa obéir zotte. Mais, avec bienveillance, reste ène compagnon pou zotte dé, dans ça lé monde-là, et *dans banne zaffaires spiritiél*, suive

وَلِإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا
لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَ
صَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۖ وَآتِهِم

simé céli ki reste incliné vers Moi. Ensuite, zot retour li vers Moi, et Mo pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire. »

سَيَبِلُ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ رَأَيْتَ مَرْجِعَكُمْ
فَأَنْبِئْكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

17. « O mo garçon chéri ! Même si li poids ène la grain moutarde, même si li dans ène roce ou soi dans lé ciéls ou soi dans la terre, Allāh certainement pou raméne li. En vérité, Allāh Li Bien-Conné tout banne subtilités, Li Bien-Au-Courant.

يُبَيِّنِي رِثَهَا إِنْ تَكَ وَثِقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ
حَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي
السَّمَوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا
اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٧﴾

18. « O mo garçon chéri ! Observe la Prière et ordonne ça ki convénabe et interdire ça ki blâmabe et sipporte avec patience *tout malhère* ça ki capave arrive toi. En vérité, ça li parmi banne zaffaires *ki dimanne* ène volonté ferme.

يُبَيِّنِي أَرْقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ
وَأَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَى مَا أَصَابَكَ
إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٨﴾

19. « Et pa détourne to visaze avec l'orgueil are banne dimounes et pa marce lor la terre avec l'arrogance. En vérité, Allāh pa content dimoune ki orgueille, vantard.

وَلَا تُصَوِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي
الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ
مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٩﴾

20. « Et marce avec ène l'allire modéré, et baisse to la voix. En vérité, la voix ki pli désagrèabe li la voix bourrique. »

وَاقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ
صَوْتِكَ إِنَّ أَنْعَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ
الْحَمِيرِ ﴿٢٠﴾

R 3 21. Esse-ki zotte pa trouvé ki Allāh finne soumette pou zotte tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre et *ki Li* finne compléte So banne bienfaits lor zotte, ça ki paraïte et ça ki caciette ? Et parmi banne dimounes, éna ki diskite lor Allāh sans aukène connaissance, ni guidance, ni ène Live ki donne la limière.

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مِمَّا فِي
السَّمَوَاتِ وَمِمَّا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ
نِعْمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ
مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا
هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّنِيرٍ ﴿٢١﴾

22. Et quand dire banne-là : « Suive ça ki Allāh finne faire déssanne, banne-là réponne : « Nous pou suive plitôt ça *simé* lor ki nous finne trouve nou banne papa grand-papas. » Ki ça ça ! Même si Satan ti pé invite banne-là vers pinition la Fournaise ?

وَلَا إِذْ قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ
أَبَاءَنَا أَوْ لَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ
إِلَى عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٢٢﴾

23. Et dimoune ki soumette *totalement* are Allāh et ki faire banne zoeuves dé bienfaizance, certainement li finne attrape ène poignée solide. Et tout banne zaffaires à la fin *pou* *rétourne* vers Allāh.

وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ
 فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى
 اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٣٣﴾

24. Et banne dimoune ki pa croire, pa laisse zot mécréance afflize toi ; zot rétour li vers Nous, et Nous pou informe zotte ça ki zotte finne faire. En vérité, Allāh bien conné ça ki dans la poitrine.

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُ ۗ
 إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا ۗ
 إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٤﴾

25. Nous pou laisse banne-là zourir impé banne bénéfices temporaire *ça lé* *monde-là*, ensuite Nous pou pousse banne-là vers ène pinition bien dir.

نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ
 عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٣٥﴾

26. Et si to dimanne banne-là : « Bé Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls et la terre ? » certainement banne-là pou réponne : « Allāh ! » Dire : « Tout louanze pou Allāh. » Mais la plipart parmi banne-là pa conné.

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ لَيَقُوْلُنَّ اللّٰهُ ۗ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ۗ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٣٦﴾

27. Pou Allāh tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. En vérité, Allāh Li pa bizin nanrien, Li Digne dé louanze.

لِلّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۗ إِنَّ اللّٰهَ
 هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيْدُ ﴿٣٧﴾

28. Et si tout banne pieds lor la terre ti banne plimes et *ki* l'océan *ti* *l'encre*, avec sept *lé* *zautes* l'océans azouté are li après ça, *là-oussi* banne paroles Allāh pa ti pou épuisé. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَلَوْ اَنَّ مَا فِي الْاَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ اَقْلَامًا
 وَالْبَحْرِ يَمُدُّهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةَ اَبْحُرٍ
 مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللّٰهِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ
 عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿٣٨﴾

29. Zot création et zot rézirection li sélement couma *création* et *rézirection* ène sél être. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Bien-Trouvé.

مَا خَلَقَكُمْ وَاَلَا بِعَثْكُمْ اِلَّا كَنَفْسٍ
 وَّاحِدَةٍ ۗ اِنَّ اللّٰهَ سَمِيْعٌ بَصِيْرٌ ﴿٣٩﴾

30. Esse-ki to pa finne trouvé ki Allāh faire la nuitte rente dans li zour et *Li* faire li zour rente dans la nuitte et *ki* Li

اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُوَلِّجُ النَّيْلَ فِي النَّهَارِ
 وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ فِي النَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَّ

finne mette en service soleil et la line, sakène pé bouze vers zot terme fixé et ki Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire ?

الْقَمَرَ زَكُلَّ يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ وَأَنَّ
اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣١﴾

31. Ça li coumme ça parski certainement Allāh Li-Même la Vérité, et ki tout ça ki banne-là invoqué en déhors Li, mensonze ça, et ki Allāh Li Bien-Haut dans *So gloire*, Li Bien-Grand sans aukène comparaison.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ ۖ وَأَنَّ مَا
بَدَّ عَوْنٌ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ ۖ وَأَنَّ اللَّهَ
هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣١﴾

R4 32. Esse-ki to pa finne trouvé ki banne navires vogue lor la mer par Allāh So favére pou ki Li montré zotte impé dans So banne Signes ? En vérité, dans ça, éna banne Signes pou tout dimoune ki patient, et reconnaissant.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلُكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ
بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ ۖ إِنَّ
فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٢﴾

33. Et quand, couma banne couvertires, banne vagues enveloppe banne-là, zotte prié Allāh, avec sincérité dans zot la foi pou Li. Mais, quand Li raméne zotte lor la terre sain et sauf, alors parmi banne-là, éna ki suive simé droite. Et personne pa nié Nou banne Signes sauf banne ki grand traïtes et bien ingrats.

وَأِذَا غَشِيَهُمْ مَوَاجٌ كَالظُّلَلِ دَعَا اللَّهَ
مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۗ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ
إِلَى الْبَرِّ فَمِنَهُمْ مُّقْتَصِدٌ ۖ وَمَا يَجْحَدُ
بِآيَاتِنَا إِلَّا كَلٌّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٣٣﴾

34. O banne dimoune ! Craigne zot Seignère, et pére ça zour cotte ène papa pa pou capave ranne so garçon kik service, ni ène garçon pou capave ranne so papa kik service. Certainement, promesse Allāh li vrai. Alors, pa laisse la vie ça lé monde-là trompe zotte, et pa laisse Trompère-là trompe zotte lor Allāh.

بِآيَاتِهَا النَّاسُ انْقَوَارَكُمْ وَآخَشَوْا أَيُّومًا
لَّا يَجْزِي وَالِدٌ عَنْ وَلَدِهِ ۖ وَلَا مَوْلُودٌ
هُوَ جَارٍ عَنِ وَالِدِهِ شَيْئًا ۚ إِنَّ وَعْدَ
اللَّهِ حَقٌّ ۖ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا ۖ وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ
الْخَرُوفُ ﴿٣٤﴾

35. En vérité, Allāh Li-Même Ki possède connaissance l'Hére-là. Et Li faire la plie tombé. Et Li conné ça ki éna dans banne matrices. Et aukène l'âme pa conné ki li pou gagné demain *par* so travail, et aukène l'âme pa conné lor ki la terre li pou mort. En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Au-Courant.

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ ۖ وَيُرْسِلُ
الْغَيْثَ ۖ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ ۖ وَمَا
تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا ۖ وَمَا
تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ ۚ إِنَّ اللَّهَ
عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٣٥﴾

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Alif Lām Mīm = Mo-Même
Allāh, Mo pli conné.

الْمِ ٢

3. Li révélation Live-là — péna
aukène doute lor là — *li* dé la part
Seignére tout banne lé mondes.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ٣

4. Esse-ki banne-là dire : « Li
finne fabrique ça »? Au contraire, li la
vérité dé la part to Seignére pou ki to
averti ène pép ki pa finne gagne
Avertissére avant toi ; li possibe ki zotte
ava *bien* guidé.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ ۗ بَلْ هُوَ الْحَقُّ
مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَهُمْ مِنْ
نَذِيرٍ ۚ مِنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ٤

5. Allāh Ki finne créé banne lé
ciéls et la terre et ça ki ente ça dé-là dans
sisse périodes ; ensuite Li finne établi Li
lor Trône-là. En déhors Li, péna pou
zotte aukène camarade, ni aukène
intercessére. Esse-ki zotte pa prend
compte *avertissement* ?

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ
مَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى
عَلَى الْعَرْشِ ۗ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ
وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ ۗ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ٥

6. Li planifié *So* l'ordonnance
dépi lor lé ciél pou *ki ça pratiqué* lor la
terre; ensuite *après ki ça ordonnance-là*
finne complète so cycle li pou monte
vers Li dans ène zour ki d'après zot-
façon-compté li égal à mille bananés.

يَذَرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ
ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مَقْدَرُهُ
أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا تَعُدُّونَ ٦

7. Li-Même Ça, Ki conne ça ki
invizibe et ça ki vizibe, Céli Ki Tout-
Puissant, Ki Bien-Miséricordié,

ذَٰلِكَ عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ
الرَّحِيمُ ٧

8. Ki finne faire excellent tout ça
ki Li finne créé. Et Li finne commence
création l'homme dépi l'arzile.

الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ
خَلْقَ الْإِنسَانِ مِنْ طِينٍ ٨

9. Ensuite, Li finne faire *So*
déssendance d'ène extrait d'ène fluide ki
paraîte péna valére.

ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ مَّاءٍ
مَّهِينٍ ٩

10. Ensuite, Li finne harmonise so forme et Li finne soufflé dans li are So l'esprit. Et Li finne donne-zotte zoreilles et li zié et lé kére.⁸¹ Mais impé-même reconnaissance ki zotte montré !

ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُوْحِهِ وَ
جَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَ
الْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿١٠﴾

11. Et banne-là dire : « Quand nous pou perdi dans la terre, esse-ki vraitême nous pou révinne ène nouveau création ? » En faite, banne-là pa croire dans renconte avec zot Seignére.

وَقَالُوا لَوْآءِ إِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِنَّا
لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَائِ
رَبِّهِمْ كَافِرُونَ ﴿١١﴾

12. Dire : « L'anze la mort, ki Allāh finne faire responsabe pou zotte, li pou donne-zotte la mort. Ensuite, pou retourne zotte vers zot Seignére. »

قُلْ يَتَوَفَّكُم مَّلَكُ الْمَوْتِ الَّذِي
وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٢﴾

R 2 13. Si sélement to ti capave trouvé quand banne coupabes pou baisse zot la tête dans présence zot Seignére et zotte pou dire : « Nou Seignére ! Nous finne trouvé, nous finne tandé ; donc renvoye-nous pou ki nous faire banne bon actions, parski astére nous finne gagne certitide. »

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُو
رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَ
سَمِعْنَا فَأَرْجِعْنَا تَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا
مُقْتَدِرُونَ ﴿١٣﴾

14. Et si Nous ti oulé, Nous ti capave donne sak l'âme so bon guidance. Mais Mo parole concernant banne méssants ti éna pou réalisé : « En vérité, Mo pou rempli l'Enfer are banne djinns et banne dimounes zotte tout ensamme. »

وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى
وَلَكِن حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ
جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ
أَجْمَعِينَ ﴿١٤﴾

15. Alors goûte pinition zot actions parski zotte finne oublié renconte zot zour ki là. En vérité, Nous oussi Nous finne oublié zotte. Et goûte ça pinition ki pou diré-là, à cause ça ki zotte ti pé faire.

فَذُوقُوا يَمَّا نَسِيْتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ
هَذَا ۗ إِنَّا نَسِينُكُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ
الْخُلْدِ يَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

81. Dans le St Coran, mot 'fouā'd' vé dire: 'lé kére et oussi siéze central dé la pensée et dé l'intélect. (lire 28:11; 53:12; 46:27; 14:38)

16. Sélement banne-là ki croire dans Nou banne Signes, banne ki, quand rappelle zotte ça *banne Signes-là*, zotte tombe dans prosternation, et avec louanzes zot Seignère, zotte célébré So saintété et zotte pa orgueillé.

إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا دُكِّرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٦﴾

17. Zot flancs reste éloigné are zot li lit ; et zotte invoque zot Seignère avec crainte et l'espoir, et dans provision ki Nous finne donne zotte, zotte dépensé.

تَتَجَاوَى فِي جُنُوبِهِمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿١٧﴾

18. Et aukène l'âme pa conné ki ça la zoie, pou li zié, ki finne gardé caciette pou banne-là couma récompense zot banne *bon* actions.

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُمْ مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

19. Dimoune ki croire, esse-ki li pareil couma dimoune ki désobeissant ? Zotte pa pareil.

أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا ۗ لَا يَسْتَوُونَ ﴿١٩﴾

20. Et concernant banne ki croire et *ki* faire banne bon travaux, pou zotte pou éna banne Zardins *couma* Résidence *Eternel* - ène l'accueil pou ça ki zotte ti pé faire.

أَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوَىٰ زُرُّوٓا۟ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et concernant banne désobeissants, zot place cotte pou resté pou di Fé. Sak foi ki zotte pou rode sorti dépi là-dans, pou faire zotte retourne là-dans, et pou dire zotte : « Goûte pinition di Fé ki zotte ti pé démenti-là. »

وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كُلَّمَا أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ دُؤِبُوا عَذَابَ النَّارِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢١﴾

22. Et, en vérité, Nous pou faire banne-là goûte pinition ki moins fort avant pinition *ki* pli grand-là pou ki zotte retourne *vers* Nous avec *répente*nce.

وَلَنذِيقَنَّ لَهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَلَدِيِّ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٢﴾

23. Et ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki après ki finne rappelle-li banne Signes so Seignère, li tourne lé dos are ça ? En vérité, Nous pou tire vengeance are banne coupabes.

وَمَن أَظْلَمُ مِمَّن دُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٣﴾

R 3 24. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse Live-là — donc pa gagne doute lor raconte avec *Allāh Li-Même* — et Nous ti faire ça ène guidance pou banne Zenfants Israël.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُن فِي مِرْيَةٍ مِّن لِّقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٣٢﴾

25. Et, quand banne-là ti sipporte avec patience, Nous ti faire parmi banne-là banne Imāms ki ti pé guide *lé pép* d'après Nou commanement. Et zotte ti éna la foi ferme dans Nou banne Signes.

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَّةً يَهْتَدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٣٥﴾

26. En vérité, to Seignére, Li pou zize ente banne-là, Zour Rézirection, concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُم يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٣٦﴾

27. Esse-ki ça pa guide banne-là : comié zénérationes Nous finne détruire avant zotte et *ki astère-là* zotte, zotte pé marce dans ça banne-là zot la cazes *abandonné-là* ? En vérité, dans ça, éna banne Signes. Esse-ki zotte pa pou écouté ?

أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمَا أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْكِنِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً أَقْبَلُوا يَسْمَعُونَ ﴿٣٧﴾

28. Esse-ki banne-là pa finne trouvé ki Nous pousse dilo ziska ène la terre ki finne sec et *ki par ça moyen-là* Nous produire banne récoltes ki zot bétails et zotte-mêmes manzé là-dans ? Esse-ki zotte pa trouvé ?

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ الْجُرُزِ فَنَخْرِجُ بِهِ ذَرْعًا تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَامُهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٣٨﴾

29. Et banne-là dire : « Quand ça la victoire-là *pou vini* si zotte véridique ? »

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٩﴾

30. Dire : « Zour la victoire-là, banne mécréants, zot croyance pa pou profite zotte nanrien et pa pou accorde zotte aukène répit. »

قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيْمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٤٠﴾

31. Alors, détourne-toi dé banne-là et attanne. Banne-là *oussi* pé attanne.

فَاعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ لِئَنَّهُمْ مُنْتَظَرُونَ ﴿٤١﴾

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١

2. O Prophète ! Craigne Allāh et pa suive *désirs* banne mécréants et banne hypocrites. En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ اتَّقِ اللَّهَ وَلَا تُطِعِ الْكَافِرِينَ
وَالْمُنَافِقِينَ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا
حَكِيمًا ۝٢

3. Et suive ça ki finne révélé toi dé la part to Seignére. En vérité, Allāh Li Bien- Conscient ça ki zotte faire.

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ ۖ لَيْسَ مِنَّكَ مِنَ الَّذِينَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۝٣

4. Et place to confiance dans Allāh, et Allāh Li Siffit couma Protectére.

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۗ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝٤

5. Allāh pa finne faire pou aukène dimoune dé lé kére dans so la poitrine, et Li pa finne faire zot banne madames vinne zot mamas, banne ki zotte-mêmes finne faire interdit pou zotte *simplement* parski zotte finne appelle banne-là mamas ; et Li pa finne faire zot garçons adoptif zot *vrai* garçons. Ça li *simplement* ène parole *ki sorti* dépi zot la bouce; et Allāh Li dire la vérité et Li guide vers simé *droite*-là.

مَا جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِّن قَلْبَيْنِ فِي
جَوْفِهِ ۗ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ الْيَتِيمِ
تُظْهِرُونَ مِنْهُنَّ أُمَّهَاتِكُمْ ۗ وَمَا جَعَلَ
أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ۗ ذَلِكُمْ
قَوْلُكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَقُولُ
الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ۝٥

6. Appelle banne-là par *nom* zot papa. Ça li pli droite d'après Allāh. Mais si zotte pa conne banne-là zot papa, alors *considère* banne-là *couma* zot frères dans la foi et zot camarades. Et li pa ène pécé dé zot part si zotte faire kik errére lor là, mais *li ène pécé* ça ki zot lé kére faire délibérément. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

أَدْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ
عِنْدَ اللَّهِ ۗ فَإِن لَّمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ
فَأُولَآئِكَ فِي الدِّينِ وَ مَوَالِيكُمْ ۗ وَ
لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ
بِهِ ۗ وَلَكِن مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ ۗ وَكَانَ
اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ۝٦

7. Le Prophète li pli prés are banne croyants ki zot prope personnes ; et so banne madames, zotte *couma* banne mamas pou banne-là. Et d'après Live Allāh, banne parents par di sang, zotte pli

النَّبِيِّ أُولَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِن أَنفُسِهِمْ
وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ ۗ وَأُولَآئِكَ
بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ

proces ente zotte-mêmes ki avec certains d'ente banne croyants ou soi d'ente banne Émigrants excepté si, *par bienveillance*, zotte faire kik action convénabe pou zot camarades *dans la rélizion*. Ça oussi li inscrire dans *la Natire So Live*.

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ
تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَٰكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ
ذَلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٤﴾

8. Et quand Nous ti prend are banne Prophètes zot l'engazement et are toi et are Noé et are Abraham et are Moïse et are Jésus, fils de Marie. Et Nous ti prend ène l'engazement bien ferme are banne-là,

وَلَا إِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ
وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَ
عِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا
غَلِيظًا ﴿٥﴾

9. Pou ki Li interroze banne véridiques lor zot véracité. Et Li finne prépare pou banne mécréants ène pinition ki donne boucoup doulére.

لَيَسْئَلَنَّ الضَّالِّينَ عَنْ صِدْقِهِمْ
وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٦﴾

R 2 10. O banne ki croire! Rappelle favére Allāh lor zotte, quand banne l'armées ti arrive cotte zotte et ki Nous ti avoye conte banne-là ène di vent et *oussi* banne l'armées ki zotte pa ti trouvé. Et Allāh Li trouve bien ça ki zotte faire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذْ كُرُوا رِجْمَةً
اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَ
كَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٧﴾

11. Quand banne-là ti arrive cotte zotte par là-haut zotte, et par en-bas zotte et ki *zot* régards ti pé troublé et ki lé kére ti pé arrive cotte la gorze et zotte ti faire toute sorte sippositions *indigne* lor Allāh.

إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ
مِنْكُمْ وَلَا ذَرَأْتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ
الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَنْظُنُونَ بِاللَّهِ
الظُّنُونًا ﴿٨﴾

12. Là, banne croyants ti passe par l'épréve et zotte ti trouve zotte sécoué par ène sécouse violent.

هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَزُلْزِلُوا
زُلْزَالًا شَدِيدًا ﴿٩﴾

13. Et quand banne hypocrites et banne ki dans zot lé kére éna ène maladie ti dire : « Allāh et So Mésazér pa finne promesse nous nanrien excepté tromperie. »

وَلَاذِ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ مَّا وَعَدَنَا اللَّهُ وَ
رَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٠﴾

14. Et quand ène groupe parmi banne-là ti dire : « O banne dimounes Yathrib, péna aukène sance pou zotte

وَلَاذِ قَالَتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ يَا أَهْلَ
يَثْرِبَ لَا مَقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا ۚ وَ

résisté *l'ennemi* ; alors retourné. » Et ène groupe parmi banne-là ti dimanne le Prophète permission *pou allé* ; zotte dire : « En vérité, nou banne la cazes zotte exposé. » Et, *en faite*, zotte pa ti exposé. Banne-là ti pé rode sauvé sélement.

يَسْتَأْذِنُ فَرِيْقٌ مِّنْهُمْ النَّبِيَّ يَقُولُونَ ﴿١٣﴾ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿١٤﴾

15. Et si ène percée ti faire *dans la ville par l'ennemi* conte banne-là par tout so banne côtés, et ki ti dimanne banne-là pou faire soulèvement *ensamme avec lé zautes* conte banne *Misilmans*, certainement zotte ti pou faire li et pou ça, zotte ti pou tardé impé même.

وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سَأَلُوا الْفِتْنَةَ لَآتَوْهَا وَمَا تَلَبَّثُوا بِهَا أَلَّا يُسِيرًا ﴿١٥﴾

16. Et, en vérité, banne-là ti déza faire ène pacte are Allāh ki zotte pa pou tourne lé dos. Et pou bizin ranne compte lor tout pacte *ki finne faire are Allāh*.

وَلَقَدْ كَانُوا عَاهِدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلِ لَا يُؤْتُونَ الْآدَاءَ بَأْرَهُ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿١٦﴾

17. Dire : « La fuite pa pou profite zotte si zotte sauvé pou pa mort ou soi pou pa tué-zotte, et là-oussi impé bénéfices sélement ki pou faire zotte zourir. »

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِن فَرَرْتُمْ مِّنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا لَا تُمْتَحُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٧﴾

18. Dire : « Ki sanne-là ki capave protéze zotte conte Allāh si Li oulé faire zotte kik mal ou soi *si Li oulé faire kik miséricorde pou zotte ?* » Et banne-là pa pou trouve pou zotte en dehors Allāh aukène camarade ni aukène aide.

قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُم مِّنَ اللَّهِ إِن أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۗ وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٨﴾

19. En vérité, Allāh Li conné ça-banne parmi zotte ki dresse banne obstak *pou empéce dimounes litte dans So simé* et ça banne ki dire zot frères : « Vinne vers nous ; » et banne-là pa vinne combatte excepté impé *parmi zotte*.

قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا ۗ وَلَا يَأْتُونَ الْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٩﴾

20. Banne-là bien laré *dans zot l'aide* envers zotte *ki sincère*. Mais quand ène *l'occasion* ki cause la frayére présenté, to pou trouve banne-là tourne zot régard vers toi, zot li zié roulé pareil couma ène

أَشْحَةً عَلَيْهِمْ ۖ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ ۗ فَإِذَا

dimoune ki finne tombe sans connaissance à cause la mort pé costé. Mais ène fois ki la frayére-là allé, banne-là blesse zotte ki sincere avec la langue fité, banne-là bien laré dans faire le bien. Ça banne-là zamais pa finne croire. Donc Allāh pou faire ki zot banne actions pa pou servi nanrien. Et ça li facile pou Allāh.

ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلْقُوكُمْ بِالسِّنَةِ
جِدَادٍ أَشْحَةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ
يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ وَكَانَ
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣١﴾

21. Banne-là pensé ki ça banne tribis ki ti pé *attaqué-là* pa finne allé, et dans cas banne tribis-là révini banne la foi faibe-là ti ava souhaité si zotte ti dans désert parmi banne Bédouins et ki zotte pé dimanne nouvelle concernant zotte ki sincères. Et si banne-là ti parmi zotte, impé même ki banne-là ti pou combatte.

يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ
يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوْا لَوْ أَنَّهُمْ
بَادُونَ فِي الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ
أَنْبَاءِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ مَا
قُتِلُوا إِلَّا قَلِيلًا ﴿٣٢﴾

R 3 22. En vérité, dans Prophéte Allāh zotte éna ène excellent modéle pou dimoune ki garde l'espoir dans Allāh et dans Dernier Zour et ki mazine Allāh boucoup.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ
حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَ
الْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا ﴿٣٣﴾

23. Et quand banne croyants ti trouve banne l'armées banne tribis ennemi, zotte ti dire : « Ça même ki Allāh et So Méssazer ti promette nous ; et Allāh et So Méssazer ti dire la vérité. » Et ça ti nék augmente zot la foi et zot soumission.

وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ « قَالُوا
هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ
اللَّهُ وَرَسُولُهُ » وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا
وَتَسْلِيمًا ﴿٣٤﴾

24. Parmi banne croyants, éna banne zommes ki finne montré zot sincérité dans l'engagement ki zotte ti faire are Allāh. Et parmi banne-là, éna ki finne accompli zot voeu. Et parmi banne-là, éna ki pé attanne encore et zotte pa finne faire aukène sanzement dans zot condition ;

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا
عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ
قَضَى نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ وَمَا
بَدَّلُوا تَبْدِيلًا ﴿٣٥﴾

25. Pou ki Allāh récompense banne véridiques pou zot sincérité et pini banne hypocrites si Li oulé, ou soi Li tourne avec clémence vers banne-là. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ
وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِنْ شَاءَ أَوْ يَتُوبَ
عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٣٦﴾

26. Et Allāh finne renvoye banne mécréants avec zot la raze ; zotte pa finne gagne aukène bien. Et Allāh ti Siffi pou banne croyants dans zot combat. Et Allāh Li Bien Fort, Li Tout Puissant.

وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا خَيْرًا ۗ وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٣١﴾

27. Et d'ente banne ki finne gagne Live *avant Islam*, Allāh finne faire déssanne dépi zot forteresses banne ki ti pé aide banne *ennemis*-là, et Li finne mette terrère dans zot lé kére. *O banne croyants !* zotte finne tué ène groupe là-dans et zotte finne faire prisonnier ène groupe.

وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ ۗ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٣٢﴾

28. Et Li finne faire-zotte *vinne* héritiers banne-là zot la terre et zot la cazes et zot di biens et ène la terre ki zotte pa finne *encore* pose li pied lor là. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَأَوْرَثَكُمْ آرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَآمَوَالَهُمْ وَآرْضًا لَمْ تَطْنُوهَا ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٣٣﴾

R 4 29. O Prophéte ! Dire to banne madames : « Si zotte désire la vie ça lé monde-là et so parire, alors vini, mo pou donne zotte ça banne l'avantazes matériel-là et mo pou renvoye zotte dans ène façon digne.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَ أَدْرَأْتُكُمْ دَارَ الْفِتْنَةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُرِيدُونَ ۗ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا ۗ فَتَعَالَىٰ أَمْتِعُكُمْ وَأُسْرَحُكُمْ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٣٤﴾

30. « Mais si zotte désire Allāh et So Mésazer et Résidence l'Aute lé monde-là, alors en vérité, pou banne d'ente zotte ki faire banne bon actions, Allāh finne prépare ène grand récompense. »

وَإِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالدَّارَ الْآخِرَةَ ۗ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنِينَ مِثْقَالَ حَبِّ خَمِيرٍ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

31. O banne madames Prophéte ! Dans cas, cotte ène parmi zotte commette ouvertement kik acte indécent, pinition-là pou doublé pou li. Et ça li facile pou Allāh.

يُنِسَاءَ النَّبِيِّ مَنِ يَاْتِ مِنْكُم مِّنْكُمْ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ يُضَعَفْ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ۗ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٦﴾

PARTIE 22

32. Et kikène d'ente zotte ki obéir Allāh et So Mésazer et ki faire banne

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۗ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۚ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۗ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۚ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۗ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۚ ﴿٣٧﴾

bon actions, Nous pou donne li so récompense doube, et Nous finne prépare pou li ène provision honorabe.

تَعْمَلْ صَالِحًا تُوْتِيهَا أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ ۖ
وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣٣﴾

33. O banne madames Prophéte ! Zotte pa couma n'importe ki madame pourvi ki zotte reste pieuse. Alors pa cause avec ène la voix douce pou ki dimoune, ki dans so lé kére éna ène maladie, pa gagne tentation ; et dire banne paroles convénabe.

يٰۤاَيُّهَا النِّبِيُّ لَسْتَنَّ كَاٰخِرٍ مِّنَ النِّسَاءِ
لَٰنِ اَتَّقِيْتَنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ بِاَلْقَوْلِ
فَيَطْمَعَ الَّذِيْ فِيْ قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ
قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٣٣﴾

34. Et reste avec dignité dans zot la cazes et pa embellir zotte dans style embellissement ça l'époque l'ignorance ki finne passé et observe la Prière et paye Zakâte et obéir Allāh et So Méssazer. En vérité, ô membres la Famille Prophéte ! Allāh oulé éloigne dé-zotte, toute sorte impureté et Li oulé pirifiyé zotte complètement.

وَقَرْنَ فِيْ بُيُوْتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ
تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْاُولٰٓءِىْ وَاقْمَنَّ
الصَّلٰوةَ وَارْتِنَنَّ الرُّكُوْعَ وَاَطِعْنَ اللّٰهَ
وَرَسُوْلَهٗ ۗ اِنَّمَا يُرِيْدُ اللّٰهُ لِيُذْهِبَ
عَنكُمُ الرِّجْسَ اَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ
تَطْهِيرًا ﴿٣٤﴾

35. Et mazine ça ki pé recité dans zot la cazes dépi banne Signes Allāh et la sazesse. En vérité, Allāh Li Bien-Conné tout banne subtilités, Li Bien-Au-Courant.

وَاذْكُرْنَ مَا يُتْلٰى فِيْ بُيُوْتِكُنَّ مِنْ اٰيٰتِ
اللّٰهِ وَالْحِكْمَةِ ۗ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ لَطِيْفًا
خَبِيْرًا ﴿٣٥﴾

R 5

36. En vérité, banne zommes ki soumette are Allāh, et banne madames ki soumette are Allāh, et banne croyants et banne croyantes, et banne zommes obéissant et banne madames obéissant, et banne zommes véridique et banne madames véridique, et banne zommes ki sipporte avec patience, et banne madames ki sipporte avec patience, et banne zommes ki himble et banne madames ki himble, et banne zommes ki faire la sarité et banne madames ki faire la sarité, et banne zommes ki faire carême et banne madames ki faire carême, et banne zommes ki préserve zot chasteté et banne madames sirveillantes concernant

لَٰنَ الْمُسْلِمِيْنَ وَ الْمُسْلِمٰتِ وَ
الْمُؤْمِنِيْنَ وَ الْمُؤْمِنٰتِ وَ الْقَنَتِيْنَ وَ
الْقَنٰتِ وَ الصّٰدِقِيْنَ وَ الصّٰدِقٰتِ وَ
الصّٰبِرِيْنَ وَ الصّٰبِرٰتِ وَ الْخٰشِعِيْنَ وَ
الْخٰشِعٰتِ، وَ الْمُتَصَدِّقِيْنَ وَ الْمُتَصَدِّقٰتِ
وَ الصّٰرِمِيْنَ وَ الصّٰرِمٰتِ وَ الْخٰفِظِيْنَ
فَرُوْجَهُمْ وَ الْخٰفِظٰتِ وَ الدّٰعِيْرِيْنَ

zot *chasteté*, et banne zommes ki mazine Allāh boucoup et *oussi* banne madames ki faire souvéance *Allāh*, Allāh finne prépare pou banne-là ène pardon et ène grand récompense.

37. Et quand Allāh et So Mèssazer finne décide ène zaffaire, li pa permette pou ène croyant, ni pou ène croyante ki zotte éna choix dans *ça* zaffaire ki concerne zotte-là. Et dimoune ki désobéir Allāh et So Mèssazer, li finne égare li-même dans ène l'égarement ki évident.

38. Et quand to ti dire céli ki Allāh finne accorde li banne bienfaits et ki to *oussi* finne accorde li banne bienfaits : « Réténir to madame, *pa divorce are li*, et craigne Allāh. » Et to finne caciète dans to l'esprit *ça* ki Allāh ti pou faire paraîte. Et to ti pé craigne banne dimounes alors ki Allāh éna plisse droit ki to craigne Li. Ensuite quand Zaid ti arrête tout rélation avec li, Nous finne donne toi li en mariaze pou ki, pou banne croyants, péna aukène empècement concernant *mariaze* avec banne madames de zot garçons adoptif quand *ça* banne *garçons adoptif*-là finne arrête tout rélation avec banne-là. Et Allāh So décret li éna pou réalisé.

39. Péna aukène empècement pou le Prophète concernant *ça* ki Allāh finne ranne obligatoire pou li. *Ça* ti pratique Allāh ki ti établi dans banne ki finne déza passé avant. Et Allāh So décret li pa pou manqué pou réalisé,

40. *Ça li pratique Allāh en favére* banne *avant* ki ti transmette banne Mèssazes Allāh, *ki* ti craigne Li et *ki* pa ti craigne personne excepté Allāh. Et Allāh Li Siffit pou réglé banne comptes.

اللَّهُ كَثِيرًا وَالذُّكُورِ ۗ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٧﴾

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلًّا مُبِينًا ﴿٣٨﴾

وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِمْ وَتَخْشَى النَّاسَ ۗ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ ۗ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَ بِهَا لِي لَا يَكُونَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا ۗ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٣٩﴾

مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ ۗ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِ ۗ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَفْعُورًا ﴿٤٠﴾

إِلَّا الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ ۗ وَاللَّهُ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٤١﴾

41. Mohammad li pa papa aukène dé zot banne zommes, mais li Allāh So Mésazer et li Sceau tout banne Prophètes⁸² et Allāh conne bien tout kit-soze.

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٣١﴾

R 6 42. O banne ki croire ! Mazine Allāh boucoup ;

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٣٢﴾

43. Et célébré So saintété matin et soir.

وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٣٣﴾

44. Li-Même Ki avoye So banne bénédiction lor zotte, et So banne anzes

هُوَ الَّذِي يُصِرُّ عَلَيْكُمْ وَاٰمَلِكْتَهُ

82. Mot ‘Khātām al-Nabiyyīn’, capave éna 4 significations possible : (i) Lé St Prophète^(s.a.w.) ti lé Sceau dé Prophètes, c-à-d. pa capave considére aukène Prophète couma éne vrai Prophète à moïnse ki so apostolat finne estampé are sceau Prophète Mohammad^(s.a.w.). Sak Prophète ki ti avant, so apostolat bizin confirmé et attesté par le St Prophète^(s.a.w.) et oussi personne pa capave gagne apostolat après li à moïnse ki li éne so suivant. (ii) Lé St Prophète^(s.a.w.) li meillére, li pli noble, li pli parfait ki tout banne Prophètes et li oussi éne la source d’embéllissement pou zotte. (iii) Lé St Prophète^(s.a.w.) li lé dernier dé tout banne Prophètes portéres la loi. Çà interprétation-là, li accepté par banne grand théoloziens couma Ibn ‘Arabī, Shah Walī-oullāh, Imām ‘Alī Qārī, Moudjaddid Alf Thānī, et par lé zautes encore. Selon ça banne grand savants ék saints-là, après li, aukène Prophète pa capave vini ki pou anile so *Millah* ou soi ki pou en déhors so *Oummah* (lire dans Foutōūhāt, Tafhīmāt, Maktōūbāt et Yawāqīt wa’l Djawāhir). Lé St Prophète^(s.a.w.) so madame, Hadrat Aīcha finne dire : « Quoulōū innaḥōū khātām-oul ambiyyāē’ wa lā taquoulōū lā nabiyya b’adahōū » c-à-d. « Dire: En vérité, li khātām dé banne Prophètes mais pa dire : péna Prophète après li. » (Takmalā Madjma-‘oul Bahār p 15). Ch 108 al-Kaothar ti révélé, dans la Mecque, au commencement Islam so quatre premier bananés. Dans verset 4, Allāh dire ki banne ennemis St Prophète^(s.a.w.) pou *abtar* sans déssendance. Tout so banne garçons ti mort en bas-âze, éna avant et éna après ça révélation-là. Donc, so banne ennemis ti bien ridikilize li. Zotte dire ki li-même, li sans déssendance. Par ça verset 41 ch 33, Allāh pé réponne zot critique. Physiquement, lé St Prophète^(s.a.w.) li pa papa aukène parmi zotte ; mais dans so capacité dé *Rasoul-oullāh* Mésazer d’Allāh, li pou éna banne suivants, éne déssendance spiritiél. Plisse ki ça – li khātām-an Nabiyyīn, li pou éna pouvoir pou élève lé zautes ziska rang spiritiél de Prophète. Li papa non sélement pou banne croyants ordinaire, mais pou banne Prophètes. Vraimême, banne ennemis-là ki ti vinne sans déssendance parski zot zenfants ti embrasse l’Islam. Banne zenfants-là ti senti-zotte honté et himilié si arrive faire mention zot lien dé ascendance physique. (iv) ‘Khātām al-Nabiyyīn’ vé dire oussi ki le St Prophète^(s.a.w.) li le dernier dé Prophètes dans ça sens-là ki tout ça banne zoli qualités et attribits dé prophétat finne arrive zot perfection dans li.

prié pou zotte, pou ki Li faire zotte sorti dépi dans tout banne sortes l'obskirités pou améne zotte vers la limière. Et Li Bien-Miséricordié pou banne croyants.

لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٣٣﴾

45. Ça zour quand banne-là pou rencontre Li, zot salitation pou : « *La paix !* ». Et Li finne prépare pou banne-là ène récompense honorabe.

تَجِيئَتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُ سَلَامٌ ۗ وَ
أَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٣٥﴾

46. O Prophète ! En vérité, Nous finne avoye toi couma ène Témoin et couma ène Portère bon nouvelle et couma ène Avertissére,

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا
وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٣٦﴾

47. Et couma ène Convocatère *ki appelle dimounes* vers Allāh par So l'orde et couma ène la Lampe rayonnant.

وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِآذَانِهِ وَسِرَاجًا
مُنِيرًا ﴿٣٧﴾

48. Et annonce banne croyants *ça bon nouvelle-là ki zotte pou gagne dé la part Allāh ène grand bienfait.*

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم مِّنَ اللَّهِ
فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٣٨﴾

49. Et pa suive banne mécréants et banne hypocrites et pa prête attention are zot embêtements et place to confiance dans Allāh et Allāh Li Siffit couma Protectére.

وَلَا تُطِيعِ الْكُفْرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعَا
أَذْهُبَهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۗ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ
وَكِيلًا ﴿٣٩﴾

50. O banne ki croire ! Quand zotte marié avec banne croyantes, et ki ensuite zotte divorcé avec banne-là avant ki zotte finne touce banne-là, alors zotte péna aukène droit lor banne-là concernant délai pou attanne *ki prescrire* ki zotte calkilé. Et fourni banne-là ène quantité siffisant banne biens matériel et laisse banne-là allé dans ène zoli façon.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ
الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ
تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ
تَعْتَدُونَهَا ۖ فَمَتَّعُوهُنَّ وَسَرَخُوهُنَّ
سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٠﴾

51. O Prophète ! En vérité, Nous finne permette pou toi to banne madames ki to finne donne zotte zot dot, et banne ki to la main droite possédé parmi banne ki Allāh finne accorde toi couma butins gagné dans la guére ; et *Nous finne permette pou toi*

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَعْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ
الَّتِي آتَيْتَ أُجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ
بِيَمِينِكَ مِمَّا آفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتٍ

banne ti filles to tonton paternel et banne ti filles to banne tantines paternel, et banne ti filles to tonton maternel et banne ti filles to banne tantines maternel ki finne émigré avec toi et n'importe kik l'aute croyante si li offère li *en mariaze* are le Prophète, pourvi ki le Prophète désire marié are li ; *ça banne dispositions-là li* pou to tout-sél et non pou banne *lé zaute* croyants - Nous conné *ça* ki Nous finne faire obligatoire pou banne-là concernant zot madames et banne ki zot la main droite possédé — pou ki péna aukène diffikilté pou toi à *cause ça* ki zotte *capave pé pensé*. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

عَمَّكَ وَبَنَاتٍ عَمَّتِكَ وَبَنَاتٍ خَالَكَ وَ
 بَنَاتٍ خَالَتِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ ز
 وَامْرَأَةً مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبْتَ نَفْسَهَا
 لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا
 خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ ۚ قَدْ
 عَلِمْنَا مَا قَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَ
 مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونُ عَلَيْكَ
 حَرَجٌ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥١﴾

52. To *capave* renvoye *to mariaze* are n'importe ki d'ente banne-là *si to oulé* et to *capave* réténir cotte toi n'importe ki to oulé ; et si to oulé *réprend* n'importe ki sanne-là parmi banne avec ki to finne séparé, péna aukène blâme lor toi. Coumme *ça*, li pli probabe ki banne-là zot li zié pou consolé *et pou rézouir* et zotte pa pou désolé et ki zotte tout pou content are *ça* ki to finne donne zotte. Et Allāh conné *ô croyants!* *ça* ki dans zot lé kéré ; et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Indilzent.

تُرْجِي مَنْ تَشَاءُ مِنْهُنَّ وَتُعْوَِي إِلَيْكَ
 مَنْ تَشَاءُ ۚ وَمِنْ ابْتِغَايَتِ مِمَّنْ عَزَلْتَ
 فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ۚ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ تَقْرَءَ
 أَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَ وَيَرْضَيْنَ بِمَا
 آتَيْتَهُنَّ كُلَّهُنَّ ۚ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي
 قُلُوبِكُمْ ۚ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا ﴿٥٢﴾

53. Et li pa permette pou toi *pou marié* avec banne madames en déhors *ça banne catégories-là*, ni pou prend dans place banne-là, banne *lé zaute* madames même-si zot banne bon qualités faire toi plaisir excepté *ça* ki to la main droite possédé. Et Allāh, Li Vizilant lor tout kit-soze.

لَا يَحِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدِ وَلَا أَنْ
 تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ أَزْوَاجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ
 حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ ۚ وَكَانَ
 اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ رَقِيبًا ﴿٥٣﴾

R 7

54. O banne ki croire ! Pa rente dans banne la cazes Prophète, à moins ki finne invite zotte pou ène répas, mais non pa ki *zotte là avant*, zotte pé attanne so cuisson. Mais rentré quand invite zotte ; et quand zotte finne fini manzé, dispersé sans

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا
 بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى
 طَعَامٍ غَيْرِ نَظْرَيْنِ إِنَّهُ ۚ وَلَكِنْ إِنْ رَأَى
 دُعَايَكُمْ فَأَدْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ

montré zotte familier pou faire conversation. Ça, certainement li incommode le Prophète, et li senti li zéné are zotte *pou dire* ça, mais Allāh pa senti Li zéné pou *dire* ça ki vrai. Et quand zotte dimanne so banne *madames*-là kit-soze, dimanne banne-là derrière ène rideau, ça li ène *façon* pli pur pou zot *prope* lé kére et pou lé kére banne-là. Et li pa permette ki zotte donne la peine Allāh So Méssazer et ni zamais ki après li, zotte marié are so banne *madames*. Ça, certainement li bien grave sélon Allāh.

55. Ki zotte laisse paraîte ène kit-soze ou soi zotte caciette li, en vérité, Allāh conne bien tout kit-soze.

56. *Lor là* pa capave réproce banne *madames*-là nanrien concernant zot papa, ou soi zot banne garçons, ou soi zot banne frères, ou soi garçons zot banne frères, ou soi garçons zot banne séres, ou soi zot servantes ou soi banne *madames* ki allé vini cotte zotte ou soi banne ki zot la main droite possédé. Et ô banne *madames* Prophète ! craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Témoins lor tout kit-soze.

57. En vérité, Allāh avoye So banne bénédiction lor le Prophète, et So banne anzes zotte prié pou li. O banne ki croire ! Zotte *oussi* ! implore banne bénédiction Allāh lor li, et salié li avec salitation la paix.

58. En vérité, banne ki faire Allāh et So Méssazer vexé — Allāh finne maudit zotte dans ça lé monde-là et dans l'Aute, et Li finne prépare pou zotte ène pinition ki donne himiliation.

59. Et banne ki cause mal lor banne croyants et banne croyantes pou ça ki zotte pa mérité, certainement banne-là pé saryé fardeau ène calomnie et ène péccé évident.

فَانْتَشَرُوا وَلَا مُسْتَأْنِسِينَ لِحَدِيثٍ ؕ
 اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ يُؤَدِّي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِي
 مِنْكُمْ ۗ وَاللّٰهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ ؕ
 اِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِنْ
 وَّرَآءِ حِجَابٍ ؕ ذٰلِكُمْ اَطَهَرَ لِقُلُوْبِكُمْ
 وَرَآءِ بَيْتِهِنَّ ؕ وَمَا كَانَ لَكُمْ اَنْ تُؤَدُّوا
 رَسُوْلَ اللّٰهِ وَاَنْ تَنْكِحُوْا اَزْوَاجَهُ
 مِنْ بَعْدِهَا اَبَدًا ؕ اِنَّ ذٰلِكُمْ كَانَ
 عِنْدَ اللّٰهِ عَظِيْمًا ۝٥٤

اِنَّ تُبْدُوْا شَيْئًا اَوْ تُخْفُوْهُ فَاِنَّ اللّٰهَ
 كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ۝٥٥

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِيْ اَبَائِهِنَّ وَلَا
 اَبْنَائِهِنَّ وَلَا اِخْوَانِهِنَّ وَلَا اَبْنَاءِ
 اِخْوَانِهِنَّ وَلَا اَبْنَاءِ اَخُوْتِهِنَّ وَلَا
 نِسَائِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ اَيْمَانُهُنَّ
 وَاتَّقِيْنَ اللّٰهَ ؕ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلٰى
 كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ۝٥٦

اِنَّ اللّٰهَ وَمَلَائِكَتُهٗ يَصَلُّوْنَ عَلٰى النَّبِيِّ ؕ
 يَاۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا صَلُّوْا عَلَيْهِ وَ
 سَلِّمُوْا تَسْلِيْمًا ۝٥٧

اِنَّ الَّذِيْنَ يُؤَدُّوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ لَعَنَهُمُ
 اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَالْاٰخِرَةِ وَاَعَدَّ لَهُمْ
 عَذَابًا مُّهِينًا ۝٥٨

وَالَّذِيْنَ يُؤَدُّوْنَ الْمُؤْمِنِيْنَ وَ
 الْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا احْتَسَبُوْا فَقَدِ
 احْتَمَلُوْا بُهْتَانًا وَّرَاثًا مُّبِيْنًا ۝٥٩

R 8

60. O Prophète ! Dire to banne madames et to banne ti filles et banne madames banne croyants, ki zotte raméne lor zotte, ène partie zot vêtements extérière, *dépi zot la tête, lor zot visaze*. Li pli probabe ki capave distingue zotte et ki pa offense zotte. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَ
نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ
جَلَابِئِيهِنَّ ۚ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ
فَلَا يُؤْذَيْنَ ۚ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَّحِيمًا ﴿٣٠﴾

61. Et si banne hypocrites, et banne ki éna ène maladie dans zot lé kére, et banne ki répanne banne *fausse* rimére dans la ville, zotte pa arrêté, certainement Nous pou faire toi diboute conte zotte *pou pini zotte* ; alors zotte pou reste impé *lé temps-même* dans to voisinaze.

لَمَنْ لَّمْ يَنْتَهُ الْمُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي
قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي
الْمَدِينَةِ لَنُغْرِبَنَّكَ يَهُدَىٰ لَهُمْ لَمَّا
سَفَّوْا وَلَآ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٣١﴾

62. Banne maudits ça. Cotte zotte pou été, pou attrape zotte et pou tué zotte sans pitié.

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ
بَعَثْنَا تِلْكَ الْأُمَّةَ قَوْمًا لَّآ
دِينَ لَهُمْ مِن دُونِ اللَّهِ ۚ لَآ يَدْعُونَ
شَيْئًا سِوَى اللَّهِ ۚ لَآ يَلْبِسُونَ
الْحِلْمَ وَالْأَسْبَابَ ۚ وَأَخَذُوا
الْحِقَابَ وَالْحِلْمَ وَالْأَسْبَابَ ۚ
فَتَلَوْنَا تَفْئِيلًا ﴿٣٢﴾

63. Ça li l'habitide Allāh avec banne ki finne allé avant, et to pa pou trouve zamais kik sanzement dans l'habitide Allāh.

سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلُ ۚ
لَآ كُن تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٣٣﴾

64. Banne dimounes pose toi question lor l'Hére-là. Dire : « Connaissance pou ça, li avec Allāh sélement. » Et bé ki pou faire toi conné ki li possible ki l'Hére-là li prés ?

يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ ۚ قُلْ
إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ اللَّهِ ۚ وَمَا يُذْرِيكَ
كَعَلِّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٣٤﴾

65. En vérité, Allāh finne maudit banne mécréants et finne prépare pou-zotte ène la Fournaise.

إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكُفْرِينَ وَآعَدَ لَهُمْ
سَعِيرًا ﴿٣٥﴾

66. Zotte pou reste bien longtemps là-dans. Zotte pa pou trouve là-dans aukène camarade, aukène aide.

خَالِدِينَ فِيهَا ۚ أَعْدَاءُ لَّا يَجِدُونَ
وَلِيًّا ۚ وَلَا نَصِيرًا ﴿٣٦﴾

67. Ça zour cotte pou tourne et rétourne banne-là zot visaze dans di Fé, zotte pou dire : « Ah ! Si sélement nous ti obéir Allāh et nous ti obéir le Mésazzer ! »

يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِي النَّارِ
يَقُولُونَ يَلَيْتَنَّا أَطَعْنَا اللَّهَ وَ
أَطَعْنَا الرَّسُولَ ﴿٣٧﴾

68. Et banne-là pou dire : « Nou Seignère ! Nous finne obéir nou banne séfs et nou banne grand dimounes, et zotte finne égare nous dépi *bon* simé.

وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَ
كِبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلًا ﴿٣٨﴾

69. « Nou Seignère ! Donne banne-là doube pinition, et maudit zotte avec ène grand malédiction. »

رَبَّنَا آتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ
وَالْعَنَهُمْ لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٣٩﴾

R 9 70. O banne ki croire ! Pa vinne pareil couma banne ki ti contrarié *et ki ti calomnié* Moïse ; mais Allāh ti déclare li innocent are ça ki banne-là ti pé dire *lor li*. Et sélon Allāh, li ti ène *dimoune* honorabe.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا
كَالَّذِينَ أَذَا مَوْسَىٰ فَبَرَّأَهُ اللَّهُ مِمَّا
قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا ﴿٤٠﴾

71. O banne ki croire ! Craigne Allāh et dire ène parole franc.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ
قُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٤١﴾

72. Li pou réforme zot conduite pou zotte, et Li pou pardonne zotte zot banne péchés. Et dimoune ki obéir Allāh et So Mésazzer, li pou conne certainement ène grand triomphe.

يُضْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
فَقَدْ فَازَنُوا فَاذْفَعُوا عَظِيمًا ﴿٤٢﴾

73. En vérité, Nous finne offére banne lé ciéls et la terre et banne montagnes responsabilité la *Loi BonDié*, mais zotte finne refizé pou prend ça sarze-là et zotte finne gagne pére are ça alors ki l'homme *parfait* finne prend ça sarze-là. En vérité, li finne montré li bien sévère *envers li-même*, li pa ti faire ditout attention *banne conséquences* ça *responsabilité-là*.

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ
وَ الْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ
يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَ حَمَلَهَا
الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٤٣﴾

74. Pou ki Allāh pini banne zommes hypocrite et banne madames hypocrite et banne associatères et banne associatrices ; et *pou ki* Allāh tourne avec clémence vers banne croyants et banne croyantes. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

لِيَعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَ
الْمُنَافِقَاتِ وَالْمُشْرِكِينَ وَ الْمُشْرِكَاتِ
وَ يَتُوبَ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَ
الْمُؤْمِنَاتِ دَ وَ كَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿٤٤﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Tout louanze pou Allāh; pou Li-Même tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre et pou Li-Même tout louanze dans l'Aute lé monde-là. Et Li Bien-Saze, Li Bien-Au-Courant.

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ ۗ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ٢

3. Li conné ça ki rente dans la terre et ça ki sorti dépi là-dans et ça ki déssanne dépi dans lé ciél et ça ki monte là-dans. Et Li-Même Li Bien-Miséricordié, Li Bien-Pardonnant.

يَعْلَمُ مَا يَلْبِغُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَخْرُجُ فِيهَا ۗ وَهُوَ الرَّحِيمُ الْغَفُورُ ٣

4. Et banne ki pa croire dire : « L'Hé-re-là pa pou vinne lor nous. » Dire: « Bé ki faire non ? Par mo Seignére Ki conne l'invizibe, certainement li pou vinne lor zotte. Nanrien pa éssappe Li, ni dans banne lé ciéls, ni lor la terre, pa même poids ène atome ou soi ki pli tipti ou ki pli grand ki ça, mais *tout écrire* dans ène Live clair,

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ ۗ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتَأْتِيَنَّكُمْ ۗ عِلْمُ الْغَيْبِ لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرُ ۗ لَآ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ٤

5. « Pou ki Li récompense banne ki croire et ki faire banne bon actions. Ça banne-là ki pou gagne pardon et ène provision honorabe. »

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ ۖ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ٥

6. Et banne ki faire zefforts conte Nou banne Signes dans but pou enlève *Nou* capacité, ça banne-là ki pou gagne pinition d'ène sipplice ki donne boucoup doulére.

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُجْرِبِينَ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزٍ أَلِيمٌ ٦

7. Et banne ki finne récévoir connaissance, trouve tout ça ki finne révéle toi dé la part to Seignére li la vérité, et li guide vers simé Céli Ki Tout-Puissant et Ki Digne dé louanze.

وَيُرِي الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزٍ أَلِيمٌ ٧

8. Et banne ki pa croire dire :
« Esse-ki nous indique-zotte ène dimoune
ki pou informe zotte *ki*, quand pou faire
zotte vinne la poussière, certainement zotte
pou *rente* dans ène nouveau *staze* création ?

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَى
رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُرِّقْتُمْ كُلًّا
مُمَرِّقًا إِنَّكُمْ لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٨﴾

9. « Esse-ki li finne fabrique ène
mensonze conte Allāh ou soi éna kik folie
dans li ? » *Non*, mais banne ki pa croire dans
l'Aute lé monde *zotte* pé souffert pinition et
zotte bien loin dans l'égarément.

أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ
بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي
الْعَذَابِ وَالصَّلٰٓئِلِ الْبَعِيثِ ﴿٩﴾

10. Esse-ki banne-là, zotte pa
avoie *zot* régard lor ça *banne Signes* ki
paraîte divant zotte ou soi ki *finne déza*
passé avant zotte dans lé ciél et lor la
terre ? Si Nous ti oulé, Nous ti capave
faire la terre englouti zotte, ou soi faire
tombe lor-zotte banne morceaux dépi
dans lé ciél. En vérité, dans ça, éna ène
Signe pou tout servitére ki répent.

أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَ
مَا خَلْفَهُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ إِنَّ
نَشَأَ نُحُفًۭسًا فِيهِمْ ۗ الْأَرْضُ أَوْ تُسْقِطُ
عَلَيْهِمْ ۗ كَسَفًا مِنَ السَّمَاءِ ۗ إِنَّ فِي
ذٰلِكَ لَآيَةً لِّرَجُلٍ عٰبِدٍ مُّٰنِبٍ ﴿١٠﴾

R2 11. En vérité, Nous ti accorde
David ène *grand* bienfait dé Nou part
quand Nous ti dire : « O banne
montagnes ! Tourne *vers Allāh* avec
soumission-total ensamme avec li, et ô
banne zoiseaux ! *zotte oussi*. » Et Nous ti
faire ferraille vinne mou pou li.

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا ۗ يُجِبَالُ
أَوْ يَبِي مَعَهُ وَالطَّيْرُ بِرِئَا۟ئِهِ لَهَا
الْحَدِيدُ ﴿١١﴾

12. *Et Nous ti dire David* : « Pou
zot défense faire banne longue vêtements
avec mailles métallique et faire *so* banne
boucles-là dans dimensions ki bizin, et
faire banne bon actions. En vérité, Mo
trouve bien ça ki zotte pé faire. »

أَيْنَ أَعْمَلُ سَبِيغَتٍ وَقَدِّرُ فِي السَّرْدِ وَ
أَعْمَلُوا صَالِحًا ۗ إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ
بَصِيرٌ ﴿١٢﴾

13. Et *Nous ti soumette* di vent pou
Salomon, *di vent-là* so parcours lé matin
ti vaut ène *trazé ène* mois et so parcours
le soir ti vaut *oussi ène trazé ène* mois. Et
Nous ti faire ène la source cuive, ki ti
liquide, coulé pou li. Et dans banne
habitants montagnes - *capave appelle-*

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهْرٌ وَ
رَوَاحُهَا شَهْرٌ ۗ وَآسَلْنَا لَهُ عَيْنَ
الْقِطْرِ ۗ وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ
يَدَيْهِ ۗ يُأْذِنُ لَهُمْ ۗ وَ مَن يَنْزِعُ

zotte djinns, éna ki ti pé travaille sous li, par l'orde so Seignére, et, parmi banne-là, céli ki pou dévié are Nou l'orde, Nous pou faire li goûte pinition la Fournaise.

مِنْهُمْ عَنِ آمْرِنَا نُذِقُهُ مِنْ
عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿١٣﴾

14. Banne-là ti pé faire pou li ça ki li ti oulé - banne palais et banne staties et banne bassins couma banne réservoirs et banne gros saudrons bien fixé en place : « Travaille avec gratitide ô banne dimounes dé la Maison de David ; » mais impé-même parmi Mo banne servitères ki reconnaissant.

يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَحَارِبٍ وَ
تَمَاثِيلَ وَجِفَانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ
رُشِدٍ رَاغَمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا
وَقَلِيلٌ مِنَ الْعِبَادِ ﴿١٣﴾

15. Et quand Nous ti décide Salomon so la mort, nanrien pa ti indique banne-là ki li ti mort sauf ène bête la terre⁸³ ki ti ronze so badine. Alors quand ça ti tombé, ti vinne clair pou banne djinns ki si zotte ti conne l'invizibe, zotte pa ti pou reste dans ça pinition dégradant-là.

فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ
عَلَىٰ مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةٌ الْأَرْضِ تَأْكُلُ
مِنْسَاتِهِ فَلَئِمَّا خَرَّتْ تَبَيَّنَتِ الْجِنُّ
أَن لَّو كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا
لِيُنْزِلَ فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿١٥﴾

16. En vérité, ti éna ène Signe pou banne pép Saba dans zot localité - dé zardins à droite et à gauche. O pép Saba ! Manzé dans provision zot Seignére, et montré zot reconnaissance pou Li. Capitale Saba ti ène bon la ville et la ville-là ti éna ène Seignére Bien-Pardonnant.

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ
جَنَّتَيْنِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا مِنْ
رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلْدَةٌ
طَيِّبَةٌ وَرَبُّ غَفُورٌ ﴿١٦﴾

17. Mais banne-là ti tourne lé dos. Alors, Nous ti avoye conte banne-là ène inondation dévastatère dépi ène la digue ki finne défoncé. Et dans place zot dé zardins-là, Nous ti donne-zotte dé zardins ki ti produire banne fruits amer, banne pieds tamaris et impé pieds maçons.

فَاعْرَضُوا فَاَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ
الْعَرَمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ
ذَوَاتِي أُكُلٍ حَمْضٍ وَأَثَلٍ إِنَّ شَيْءٌ مِنَ
سِدرٍ قَلِيلٍ ﴿١٧﴾

83. Mot 'dābbah', li appliqué lor n'importe ki forme la vie animal. Bizin prend expression 'bête la terre' dans so sens métaphorique. Ici pé faire référence à garçon dé Salomon ki pa ti hérite banne qualités spiritiél so papa, ni so banne bon façons pou dirize pays. Salomon ti soumette banne séfs puissants, ki nous capave appelle djinns. Dans régne so garçon, banne-là finne comprend ki régne Salomon finne fini. Donc, zotte ti rébellé conte l'État avec siccés. Et l'Empire ti fini par cassé en morceaux.

18. Li coumme-ça ki Nous ti paye banne-là pou zot mécréance. Et sélement banne ingrats ki Nous paye *coumme-ça*.

ذٰلِكَ جَزَيْنَهُمْ بِمَا كَفَرُوا ۗ وَ هَلْ نُجْزِيْ اِلَّا الْكٰفِرِيْنَ ﴿١٨﴾

19. Et Nous ti place, ente banne-là et banne la villes ki Nous ti béni, banne *lé zaute* la villes bien vizibe. Et Nous ti ranne banne trazés ente tout ça *banne la villes-là* possible *dans ène façon facile*. Alors voyaze ente tout ça, en sékirité, la nuite li zour.

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَ بَيْنَ الْقُرَى الَّتِي بَرَكْنَا فِيْهَا قَرْيَ ظٰهِرَةً ۗ وَ قَدَّرْنَا فِيْهَا السِّيْرَ ۗ سَيْرُوْا فِيْهَا لِيَايَ وَ اَيَّا مَا اَمْنِيْنَ ﴿١٩﴾

20. Mais banne-là *ti vinne ingrat*, *zotte* ti dire : « Nou Seignère ! Faire distances ente nou banne *étapes dans nou* voyazes vinne pli longue. » Et banne-là ti faire zotte-mêmes di tort. Alors, Nous ti faire banne-là banne simpe zistaires *pou banne nations*, et Nous ti mette zotte en morceaux morceaux. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou tout dimoune patient *et* reconnaissance.

فَقَالُوْا رَبَّنَا بَعْدَ بَيْنِ اَسْفَارِنَا ۗ وَ ظَلَمُوْا اَنْفُسَهُمْ ۗ فَجَعَلْنٰهُمْ اَحَادِيْثَ وَ مَرَرْتَهُمْ كُلَّ مُمْرَتٍ ۗ لٰتَ فِيْ ذٰلِكَ لٰيٰتٍ لِّحٰلٍ صَبٰرٍ ۗ شٰكُوْرٍ ﴿٢٠﴾

21. Et Iblis ti trouve certainement so l'opinion lor banne-là vrai. Alors, banne-là ti suive li, sauf ène groupe banne *vrai* croyants.

وَ لَقَدْ صَدَقَ عَلَيْهِمْ اِبْلٰسُ ۗ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوْهُ اِلَّا فَرِيْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ﴿٢١﴾

22. Et li pa ti éna aukène pouvoir lor banne-là. Mais Nous ti oulé distingue banne ki ti croire dans l'Aute lé monde-là are banne ki ti éna doute lor là. Et to Seignère Li Vizilant lor tout kit-soze.

وَ مَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِمْ رِّن سُلْطٰنٍ اِلَّا لِيَتَّخِلَهُمْ مِّنْ يُّؤْمِنُ بِالْاٰخِرَةِ ۗ مِمَّنْ هُوَ مِنْهَا فِيْ شَكٍّ ۗ وَ رَبُّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ حٰفِيْظٌ ﴿٢٢﴾

R 3 23. Dire : « Invoque banne ki zotte imaziné *couma divinités* en dehors Allāh. Banne-là pa contrôle *même pa* poids ène atome ni dans banne lé ciéls ni lor la terre, ni zotte éna kik part dans ça dé-là et péna personne dans banne-là pou aide Li. »

قُلْ اِذْعُوْا اللّٰزِيْنَ رَعَمْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۗ لَا يَمْلِكُوْنَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمٰوٰتِ وَ لَا فِي الْاَرْضِ ۗ وَ مَا لَهُمْ فِيْهَا مِنْ شَرِكٍ ۗ وَ مَا لَهُمْ مِنْهُمْ مِّنْ ظٰهِيْرٍ ﴿٢٣﴾

24. Et aukène intercession pa pou servi nanrien cotte Li - sauf pou ça dimoune, en so favére-même Li finne permette ça - ziska quand la frayére finne

وَ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَنَا اِلَّا لِمَنْ اِذِنَ لَهُ ۗ حَتّٰى اِذَا فُرِعَ عَنْ قُلُوْبِهِمْ

enlevé dépi banne-là zot lé kére, zotte pou dimanne *banne ki sipposé pé faire intercession pou zotte* : « Bé ki zot Seignére finne dire ? » Banne-là pou réponne : « *Li finne dire la vérité.* » Et Li-Même Li Bien-Haut *dans So gloire*, Li Bien-Grand *sans aukène comparaison.*

قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ط قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٣٣﴾

25. Dire *banne mécréants* : « Ki sanne-là Ki donne-zotte provision dépi dans banne lé ciéls et lor la terre ? » *Tomême dire* : « Allâh. Soi nous, soi zotte lor bon simé ou soi dans ène l'errére évident. »

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ط قُلْ اللَّهُ وَرِئَاءَ آؤ رِبَّيَاكُمْ لَعَلِّي أَوْفِي ضَلِيلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٥﴾

26. Dire : « Pa pou interroze zotte lor nou pécés et pa pou interroze nous lor ça ki zotte faire. »

قُلْ لَا تَسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نَسْأَلُ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٣٦﴾

27. Dire : « Nou Seignére pou rassemblé nous tout ; alors Li pou zize ente nous avec zistice et Li-Même Li Grand Zize, Li Conne-Tout. »

قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾

28. Dire : « Montré-moi banne ki zotte zoènné are Li couma associés. Zamais *li coumme ça* ! Au contraire Li-Même Allâh Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze. »

قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ أَلْحَقْتُمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٨﴾

29. Et Nous ti avoye toi sélement couma Portére bon nouvelle et couma Avertissére pou tout l'himanité ; mais la plipart banne dimounes pa conné.

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا حَافِئًا لِلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَئِنْ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

30. Et banne-là dire : « Quand ça promesse-là *pou réalisé* si zotte véridique ? »

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٧﴾

31. Dire : « Pou zotte, li promesse ène zour *fixé*, zotte pa pou capave reste même ène moment, en arriére are ça, ni dévance *même-pou ène moment*, ça l'hére-là. »

قُلْ لَكُمْ مِيعَادُ يَوْمٍ لَا تَسْتَأْجِرُونَ أَنْفُسَكُمْ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِرُونَ ﴿٣١﴾

R4 32. Et banne ki pa croire dire : « Zamais nous pou croire dans ça Coran-là, ni dans ça *banne prophécies* ki divant li-là *dans banne lives avant*. » Si sélement to ti capave trouvé quand pou faire banne inzistes diboute dans présence zot Seignère, éna pou rézette blâme lor lé zautes ! Banne ki ti considéré faibe pou dire banne ki ti arrogant : « Si pa ti éna zotte, certainement nous ti pou banne croyants. »

33. Banne ki ti arrogant pou dire banne ki ti considéré faibe : « Esse-ki nous ti empéce zotte suivre *bon* guidance après ki li ti vinne cotte zotte ? *Non*, mais zotte-mêmes ti coupabe. »

34. Et banne ki ti considéré faibe pou dire banne ki ti arrogant : « Li plitôt zot macinations la nuite li zour quand zotte ti ordonne nous pou pa croire dans Allâh et pou donne Li banne égal. » Et banne-là pou caciette zot rémords quand zotte pou trouve pinition-là. Et Nous pou mette banne colliers *ferraille* autour li cou banne ki ti réfizé croire. Et pou paye zotte sélement pou ça ki zotte finne faire.

35. Et zamais Nous pa ti avoye kikène pou avertir ène la ville sans ki so banne dimounes aisé pa ti dire : « En vérité, nous pa croire dans ça *méssaze* avec ki finne avoye zotte-là. »

36. Et banne-là ti dire : « Dans banne di biens et zenfants, nous éna pli boucoup, et pa pou pini nous. »

37. Dire : « En vérité, mo Seignère élarzi *banne moyens* provisions pou dimoune ki Li oulé et *parfois* Li diminué ça ; mais la plipart banne dimounes pa conné. »

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَا تَتْرَىٰ لِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۖ يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ بِالْقَوْلِ ۗ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتَضَعَفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْ لَا أَنْتُمْ لَحُكَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣٢﴾

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعَفُوا أَنَحْنُ صَدَدْنَاكُمْ عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ بَلْ كُنْتُمْ مُجْرِمِينَ ﴿٣٣﴾

وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَضَعَفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ الْإِثْلِ وَالنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا ۗ وَأَسْرُوا النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ ۗ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَلَ فِي آعْنَاقِ الَّذِينَ كَفَرُوا ۗ وَهَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٤﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا ۖ إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣٥﴾

وَقَالُوا نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا ۗ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٣٦﴾

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۗ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

R5 38. Et ni zot di biens, ni zot zenfants, ki pou améne zotte pli prés cotte Nous dans rang. Mais banne ki croire et ki faire banne bon actions, ça banne-là pou gagne doubte récompense pou ça ki zotte finne faire et zotte pou en sékirité dans banne Résidences élevé.

وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرَّبُكُمْ عِنْدَنَا زُلْفَىٰ إِلَّا مَنْ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا زَقَا وَلِيكَ لَهُمْ جَزَاءٌ الضَّعِيفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْعُرْفِ اِمْتُون ﴿٣٨﴾

39. Et *concernant* banne ki faire zefforts conte Nou banne Signes dans but pou enléve Nou capacité, Nous pou faire ça banne-là présent dans pinition-là.

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ أُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿٣٩﴾

40. Dire : « En vérité, mo Seignére élarzi banne moyens provisions pou dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitères, et parfois Li diminué ça pou li. Et ça ki zotte dépensé, Li pou remplace li. Et Li Meillère dans banne ki donne provisions.

قُلْ إِنَّ رِزْقِي بِحَسْبِ الرِّزْقِ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِي وَ يَقْدِرُ لَهُ مَا أُنْفَقْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُ وَ هُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٤٠﴾

41. Et zour quand Li pou rassemblé banne-là zotte tout ensamme, alors Li pou dire banne anzes : « Esse-ki zotte-mêmes ki banne-là ti pé adoré ? »

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَؤُلَاءِ رِيبَاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ﴿٤١﴾

42. Banne-là pou dire : « Toi To Pur. To nou Protectére conte banne-là. Non mais banne-là ti pé adore banne djinns ; la plipart d'ente zotte ti croire dans banne djinns-là. »

قَالُوا سُبْحٰنَكَ أَنْتَ وَرَبُّنَا مِنْ دُونِهِمْ ۚ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ ۚ أَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ﴿٤٢﴾

43. « Alors, ça zour-là, zotte pa pou éna aukène pouvoir ni pou profite zotte, ni pou nuire zotte ente zotte-mêmes. » Et Nous pou dire banne ki ti pé faire le mal : « Goûte pinition di Fé ki zotte ti pé nié-là. »

قَالِيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا وَ نَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكْفَرُونَ ﴿٤٣﴾

44. Et quand récite zotte Nou banne Signes clair, banne-là dire : « Ça li sélement ène dimoune ki pé rode détourne zotte dépi ça ki zot banne

وَإِذَا تَنَادَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بِبَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا هَٰذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانُوا يَعْبُدُونَ أَبَاؤَهُمْ وَقَالُوا مَا

papa grand-papas ti pé adoré. » Et banne-là dire : « Ça li sélement ène menzonze ki finne fabriqué. » Et banne mécréants dire lor la vérité quand ça vinne cotte zotte : « Ça li nék ène mazie manifeste. »

هَذَا إِلَّا لَأَنَّكَ مُفْتَرٍ ۖ وَقَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَالْحَقُّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنْ
هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٣٣﴾

45. Et Nous pa ti donne banne-là banne Lives ki zotte ti étidié et Nous pa ti avoye personne cotte banne-là pou avertir zotte avant toi.

وَمَا آتَيْنَهُمْ مِنْ كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا
وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ
تَنْذِيرٍ ﴿٣٥﴾

46. Et banne ki ti avant banne-là, banne-là oussi ti *habitié* contrédire et ça banne *ici-là*, pa finne arrive *même* ène dizième ça ki Nous ti accorde banne *lé zoutes-là* ; mais banne-là ti traite Nou banne *Méssazers* dé mentéres. Alors couma *terrible* li ti été *conséquences* nié Moi !

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ وَمَا
بَلَّغُوا مَعَشَرَ مَا آتَيْنَهُمْ فَكَذَّبُوا
رُسُلِي ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٣٦﴾

R6 47. Dire : « Mo nék récommance zotte ène sél zaffaire : ki zotte reste diboute divant Allāh dé par dé, ou soi ène par ène, ensuite *ki* zotte réfléci. Zotte pou trouvé *ki* péna aukène folie dans zot compagnon, li là sélement pou avertir zotte d'ène pinition dir ki pé vini. »

قُلْ إِنَّمَا أَعْطَاكُمْ بِوَاحِدَةٍ ۖ أَنْ
تَقُولُوا رَبُّنَا مِثْلِي وَفِرَادَى ثُمَّ
تَتَفَكَّرُونَ مَا بِصَاحِبِكُمْ مِنْ
جِنَّةٍ ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا تَنْذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ
يَدَيْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٣٧﴾

48. Dire *banne-là* : « N'importe ki récompense ki mo finne capave dimanne zotte — li pou zotte. Mo récompense, li avec Allāh sélement et Li Témoin lor tout kit-soze. »

قُلْ مَا سَأَلْتِكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ ۖ
إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ ۖ وَهُوَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٣٨﴾

49. Dire : « En vérité, mo Seignére lance ça Vérité-là *conte menzonze*. *Li-Même* Meillére Savant banne sozes ki caciéte. »

قُلْ إِنْ رَّبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ ۖ عَلَٰمُ
الْغُيُوبِ ﴿٣٩﴾

50. Dire : « La vérité finne vini, et menzonze pa capave ni créé *kik kit-soze* à partir nanrien, ni renouvelé ène *kit-soze*. »

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبَدِّئُ الْبَاطِلَ وَ
مَا يُجِيدُ ﴿٤٠﴾

51. Dire : « Si mo pé égaré, mo pé égaré dans mo désavantaze même ; et si mo *bien* guidé, li grâce à ça ki mo Seignére finne révélé moi. En vérité, Li Bien-Tandé, Li Prés. »

قُلْ إِنْ ضَلَلْتُ فَإِنَّمَا أَضَلُّ عَلَىٰ
نَفْسِي ۚ وَإِنْ اهْتَدَيْتُ فِيمَا يُؤْتِي
رَبِّي فَأِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٥١﴾

52. Si sélement to ti capave trouvé quand banne-là pou gagne frayère-là ! Alors pa pou éna aukène éssapatoire, et pou attrape zotte dépi ène l'endroit prés.

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَ
أَخَذُوا مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٥٢﴾

53. Et banne-là pou dire : « *Astérelà* nous croire dans ça. » Mais couma zotte pou capave gagne *la foi* d'ène position tellement loin ?⁸⁴

وَقَالُوا آمَنَّا بِهِ ۚ وَإِنَّا لَهُمُ التَّنَاوُسُ
مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

54. Alors ki avant, banne-là ti réfize croire dans ça et zotte ti pé lance zotte dans banne sippositions *insensé* dépi ène position éloigné.

وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ ۚ وَ
يَفْزُقُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَّكَانٍ
بَعِيدٍ ﴿٥٤﴾

55. Et pou place ène barrière ente banne-là et ça ki zotte désiré, couma ti faire avant avec zot banne pareils.⁸⁵ En vérité, zotte dans ène doute ki pé troublé zotte.

وَجِئِلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا
فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِمَّنْ قَبْلُ ۚ لَأَنَّهُمْ
كَانُوا فِي شَكٍّ مَّرِيبٍ ﴿٥٥﴾

84. Ça verset-là vé dire ki banne mécréants, bien bonhére zotte finne prend zot distance are la vérité. Donc, zotte pa pou capave gagne la foi quand pinition-là pou vini.

85 Banne adversaires l'islam oulé empéce mission St Prophète^(s.a.w) réalisé. Mais zotte pa pou réissi accomplir dézir zot lé kére. Avant-oussi banne ki ti oppose zot Prophètes, zotte pa ti réissi accomplir ça banne même dézirs-là.

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Tout louanze pou Allāh, Ki
Créatère banne lé ciéls et la terre, Ki
finne désigne banne anzes couma
Méssazers, zotte posséde banne lé zailles,
dé, trois et quatte. Li azoute dans So
création ça ki Li oulé. En vérité, Allāh
éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
جَاعِلِ الْمَلَكِةِ رُسُلًا أُولِي أَعْيُنٍ
مَّتَشَى وَثَلَّتْ وَرُبِعَهُ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ
مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ۝۲

3. Ça ki Allāh accorde banne
dimounes couma miséricorde, personne
pa capave empéce *gagne* ça. Et ça ki Li
empéce *gagné*, personne pa capave
avoye ça après Li. Et Li-Même Li Tout-
Puissant, Li Bien-Saze.

مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا
مُمْسِكَ لَهَا وَ مَا يُمْسِكُهَا فَلَا يُرْسِلُ
لَهُ مِنْ بَعْدِهَا وَ هُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ۝۳

4. O banne dimounes ! Rappelle
favére Allāh lor zotte. Esse-ki éna kik
créatère l'autre ki Allāh ki donne-zotte
provision dépi dans lé ciél et la terre ?
Aukène pa digne d'adoration excepté
Li. Donc couma zotte pé détourné *are*
la vérité ?

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَلْقٍ غَيْرِ اللَّهِ
يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآئِنِّي تُؤْفَكُونَ ۝۴

5. Et si banne-là traite toi dé
mentère ; en vérité, ti traite banne
Méssazers Allāh dé mentères avant toi.
Et pou rétourne tout banne z'affaires
vers Allāh.

وَأَن يُكذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ
مِّن قَبْلِكَ وَ إِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۝۵

6. O banne dimounes ! En vérité,
Allāh So promesse li vrai. Donc pa laisse
la vie ça lé monde-là trompe zotte et pa
laisse Trompère-là trompe zotte
concernant Allāh.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ
فَلَا تَخْرُجُوا مِنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَلَا يَخْرُجْكُمْ بِاللَّهِ الْخَرُورُ ۝۶

7. En vérité, Satan li ène ennemi
pou zotte; donc traite li couma ennemi.
Li appelle so banne partisans nék pou ki
banne-là forme partie are banne
habitants la Fournaise l'*Enfer*.

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ
عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا
مِن أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝۷

8. Banne ki pa croire, pou zotte éna ène pinition dir. Et banne ki croire et ki faire banne bon actions, pou zotte éna pardon et ène grand récompense.

الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٨﴾

R 2 9. Dimoune pou ki, finne faire so mauvais action *paraite* zoli dé sorte ki li considère ça bon, esse-ki li *pareil couma dimoune ki croire et ki faire bon action* ? En vérité, Allāh zize égaré dimoune ki Li oulé, et Li guide dimoune ki Li oulé. Donc pa laisse to l'âme épuisé avec regrets pou banne-là. En vérité, Allāh conne bien ça ki banne-là faire.

أَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۗ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَتٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٩﴾

10. Et Allāh Ki avoye banne di vents ki soulève banne niazes. Ensuite Nous pousse ça ziska ène la terre mort et avec ça Nous rédonne la terre la vie après so la mort. La Rézirection li pou coumme ça pa même.

وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَهُ إِلَىٰ بَلَدٍ مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۗ كَذَٰلِكَ النُّشُورُ ﴿١٠﴾

11. Dimoune ki oulé l'honnére, *li bizin conné ki tout l'honnére appartenir à Allāh*. Tout parole pur monte vers Li, et banne bon actions aide ça *bon parole-là* pou monté. Et banne ki complote banne mauvais actions, pou zotte éna ène pinition dir, et complot ça banne-là pa pou éna aukène l'effet.

مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا ۗ إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ ۗ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۗ وَ مَكْرٌ أُولَٰئِكَ هُوَ يُجْوَرُ ﴿١١﴾

12. Et Allāh finne créé zotte are la poussière, ensuite d'ène goûte sperme, ensuite Li finne faire-zotte banne couples. Et aukène femelle pa tombe enceinte, ni li donne naissance ène *zenfant* sans ki Allāh Li pa conné. Et aukène dimoune ki so la vie finne prolonzé, li péna la vie prolonzé, ni so la vie diminié sans ki ça pa *inscrire* dans ène Live. En vérité, ça li facile pou Allāh.

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا ۗ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ ۗ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقِصُ مِنْ عُمُرٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ ۗ إِنَّ ذَلِكَ عَلَىٰ اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٢﴾

13. Et dé la mers-là pa pareil, sanne-là so *dilo* li potabe, doux et agréabe

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ ۗ هَٰذَا عَذَابٌ

pou boire et l'aute-là *so dilo* salé et amer. Et *pourtant* dépi sakène, zotte manze la sair frais, et *dépi sakène* zotte tire banne ornements ki zotte mette lor zotte ; et to trouve là-dans banne navires pé fanne banne vagues pou ki ô *banne dimounes !* zotte serce *Allāh* So banne bienfaits et pou ki zotte montré *zot* reconnaissance.

فَرَأَتْ سَائِعَةً شَرَابَةً وَهَذَا مَلْحٌ
أَجَاغٌ ۖ وَ مِنْ كُلِّ تَأْكُلُونَ لَحْمًا
طَرِيًّا ۖ وَ تَسْتَخْرِجُونَ حَلِيَّةً
تَلْبَسُونَهَا ۖ وَ تَرَى الْمُلْكَ فِيهِ
مَوَآخِرَ لَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ ۚ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٣﴾

14. Li faire la nuite rente dans li zour, et Li faire li zour rente dans la nuite. Et Li finne mette en service soleil et la line ; sakène pé alle *sélon* so *parcours* pou ène lé temps fixé. Li-Même Ça Allāh-là zot Seignère. Royaume-là li pou Li, et banne ki zotte invoqué en déhors-Li possède même-pa ça tipti film mince *blanc* ki lor ène la grain tamme.

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَ يُولِجُ
النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۚ وَ سَخَّرَ الشَّمْسَ
وَ الْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ
ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۚ وَ الَّذِينَ
تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ
قُطْمِيرٍ ﴿١٤﴾

15. Si zotte invoque banne-là, banne-là pa pou tanne zot l'appel et même si banne-là tandé, banne-là pa pou capave réponne zotte. Et Zour Rézirection, banne-là pou nié *ça zaffaire* zotte ti faire *banne-là* banne associés are *Allāh*. Et personne pa capave renseigne toi couma Céli Ki Bien-Au-Courant.

إِنْ تَدْعُهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ ۚ
وَ لَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ ۚ وَ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بَشْرِكُمْ ۚ وَ لَا
يَنْبَغُ لَكُمْ مِثْلُ خَيْرِهِ ﴿١٥﴾

R 3 16. O banne dimounes! Zotte, zotte banne simpe mendiants vis-à-vis Allāh, mais Allāh Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى
اللَّهِ ۚ وَ اللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿١٦﴾

17. Si Li oulé, Li capave faire zotte disparaîte et amène *dans zot place* ène nouveau création.

إِنْ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ وَ يَأْتِ بِخَلْقٍ
جَدِيدٍ ﴿١٧﴾

18. Et ça, li pa difficile pou Allāh.

وَ مَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٨﴾

19. Et aukène *l'âme* portée fardeau pa pou saryé fardeau ène l'aute. Et si ène *l'âme* bien sarzé appelle vers so sarze ène *l'aute* pou aidé, même ène part là-dans pa pou saryé *par l'aute-là*, même

وَ لَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى ۚ وَ إِنْ تَدْعُ
مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ جَمَلٍهَا لَا يُحْمَلُ مِنْهُ
شَيْءٌ ۚ وَ لَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۚ إِنَّمَا تُنذِرُ

si li ène proce parent. To capave averti sélement banne ki craigne zot Seignére en sécret et ki observe la Priére. Et dimoune ki pirifié li, li pirifié li sélement pou so prope l'avantaze ; et destination final li vers Allāh.

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ
وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَمَنْ تَزَكَّى فَإِنَّمَا
يَتَزَكَّى لِنَفْسِهِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿١٩﴾

20. Et dimoune avégue et dimoune ki trouvé, zotte pa pareil,

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾

21. Et ni banne l'obskirités et la limière zotte pareil,

وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ﴿٢١﴾

22. Ni l'ombraze et l'ardére soleil.

وَلَا الظِّلُّ وَلَا الْحَرُورُ ﴿٢٢﴾

23. Et banne vivants pa pareil couma banne morts. En vérité, Allāh faire dimoune ki Li oulé tandé, et toi to pa capave faire banne ki dans tombe tandé.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ
إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَنْ يَشَاءُ ۗ وَمَا أَنْتَ
بِمُسْمِعٍ مَن فِي الْقُبُورِ ﴿٢٣﴾

24. To sélement ène Avertissére.

إِن أَنْتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٤﴾

25. En vérité, Nous finne avoye toi, avec la Vérité, couma ène Portére bon nouvelle et couma ène Avertissére, et péna aukène pép cotte ène Avertissére pa finne passé.

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
وَأَنَّ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿٢٥﴾

26. Et si banne-là traite toi dé mentére, certainement banne ki ti avant, zotte-oussi ti habitié contrédire zot Mésazers. Banne-là, zot Mésazers ti vinne cotte banne-là avec banne Signes clair, et avec banne Ecritires Saintes et avec Live ki donne la limière.

وَأَنَّ يُكذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن
قَبْلِهِمْ ۖ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ
وَبِالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿٢٦﴾

27. Ensuite Mo ti attrape banne ki pa ti croire, et couma terrible li ti été conséquences nié Moi!

ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ
كَانَ تَكْوِينُ ﴿٢٧﴾

R 4 28. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh faire dilo déssanne dépi dans lé ciél et ki, par ça, Nous faire sorti banne fruits toute

الَّذِينَ تَرَىٰ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا ۗ

sorte coulères; et dans banne montagnes éna banne rayés blanc et rouze, zot coulères li varié, et éna ki bien noir.

وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَعَرَايِبٌ سُودٌ ﴿٣٥﴾

29. Et, coumme ça-même, éna banne dimounes, et banne zanimaux, et banne bétails coulères différent. D'ente So banne servitéres, sélement banne ki éna connaissance ki craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Pardonnant.

وَمِنَ النَّاسِ وَالْدَّوَابِّ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ ۗ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٣٦﴾

30. En vérité, sélement banne ki suive Live Allāh et ki observe la Priére, et ki, dans provision *ki* Nous finne donne zotte, zotte dépense en sécret et ouvertement, zotte *ki* espére ène transaction ki zamais pou détruire ;

إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورًا ﴿٣٧﴾

31. Pou ki Li donne banne-là pleinement zot récompense et même augmente *pou* zotte dépi dans So grâce. En vérité, Li Bien-Pardonnant, Li Bien conne apprécié.

لِيُوفِّيَهُمْ أَجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ ۗ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٨﴾

32. Et ça ki Nous finne révélé toi dépi dans Live-là, li la vérité, li confirme ça ki *déza révélé* avant li. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient et *Li* Bien-Trouvé concernant So banne servitéres.

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾

33. Alors Nous finne accorde, couma l'héritaze, Live-là à ça banne ki Nous finne soisir d'ente Nou banne Servitéres. Et dans banne-là, éna banne ki sévère are zot prope personnes *pou* ène bon cause et dans banne-là, éna banne ki suive simé droite, et dans banne-là éna banne ki, par volonté Allāh, zotte divant divant *plisse ki lé zautes* dans banne travaux dé bienfaizance. Ça li ène grand favére *dé la part Allāh*.

ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ۗ فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ ۗ وَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ ۗ يُرَادِنَ اللَّهُ ۗ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٤٠﴾

34. Banne Zardins l'Eternité !
Banne-là pou rente là-dans. Pou orne
zotte, là-dans, are banne bracelets en l'or
et avec perles, et zot vêtements, là-dans,
pou la soie.

جَنَّتْ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلِّتُونَ فِيهَا
مِنَ آسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَ لُؤْلُؤًا وَ
لِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٣٤﴾

35. Et banne-là pou dire : « Tout
louanze pou Allāh Ki finne débarasse
nous are *nou* banne soucis ! En vérité,
nou Seignère Li Bien-Pardonnant, Li
Bien conne apprécié ;

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا
الْحَزْنَ ؕ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٥﴾

36. Allāh Ki, par So grâce, Li finne
installe nous dans Résidence l'Eternité ;
ni la peine pou touce nous là-dans, ni
fatigue pou touce nous là-dans.

الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمُقَامَةِ مِن
فَضْلِهِ ؕ لَّا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَ
لَّا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ﴿٣٦﴾

37. Et banne ki pa croire, pou zotte
éna di Fé l'Enfer. Pa pou décrété pou
zotte ki zotte mort et pa pou diminié pou
zotte di Fé-là so pinition. Coumme ça-
même Nous paye tout dimoune ingrat
pou so travail.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ ؕ
لَّا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَ لَّا
يُخَفَّفُ عَنْهُمْ مِّنْ عَذَابِهَا ؕ كَذَٰلِكَ
تَجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ﴿٣٧﴾

38. Et banne-là pou hirlé là-dans :
« Nou Seignère ! Faire-nous sorti, nous
pou faire banne actions différent are ça ki
nous ti pé faire. » « Esse-ki Nous pa ti
accorde zotte ène la vie assez longue pou
ki dimoune ki oulé réfléci, li réfléci lor
là ? Et Avertissère-là ti vinne cotte zotte.
Alors, goûte *pinition-là* et pa pou éna
aukène aide pou banne inzistes. »

وَهُمْ يَصْطَرِحُونَ فِيهَا ؕ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا
تَعْمَلْ صَاحِبًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ ؕ
أَوْ لَمْ نَعْمَرْكُمْ مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن
تَذَكَّرَ وَجَاءَ كُمْ النَّذِيرُ ؕ فَذُوقُوا
فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٣٨﴾

R 5 39. En vérité, Allāh conne
banne secrets banne lé ciéls et la
terre. En vérité, Li conne bien ça ki
éna dans la poitrine.

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمُ غَيْبِ السَّمُوتِ وَ الْأَرْضِ ؕ
لَآ إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُدَبِّرُ الْأَمْرَ ﴿٣٩﴾

40. Li-Même Ki finne faire-zotte,
banne siccésères lor la terre. Alors,
dimoune ki pa croire, *conséquences* so
réfizé-là pou lor li. Pou banne mécréants,
zot mécréance nék pé augmente

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ ؕ
فَمَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ ؕ وَ لَّا يَزِيدُ
الْكُفْرِينَ كُفْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ إِلَّا

mécontentement dans regard zot Seignére ; et zot mécréance nék pé augmente la perte pou banne mécréants.

مَقْتًا ۚ وَلَا يَزِيدُ الْكٰفِرِيْنَ كُفْرَهُمْ
اِلَّا اَخْسَارًا ۗ ﴿٣١﴾

41. Dire : « Esse-ki zotte finne trouve zot *soi-disant* associés ki zotte invoqué en déhors Allāh ? Montré-moi ça partie la terre ki banne-là finne créé ? Ou soi, esse-ki banne-là éna ène part dans *création* banne lé ciéls ? » Ou soi, esse-ki Nous finne donne banne-là ène Live ki par ça, zotte lor ène préve clair ? *Non*, mais banne inzistes nék pé promesse tromperie ente zotte-mêmes .

قُلْ اَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَكُمُ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ
مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَرُوْنِيْ مَاذَا خَلَقُوْا مِنَ
الْاَرْضِ اَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِى السَّمٰوٰتِ ۚ
اَمْ اَتَيْنَهُمْ كِتٰبًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنٰتٍ
مِّثْلُهٗ ۚ بَلْ اِنْ يَّبْعِدُ الظّٰلِمُوْنَ بَعْضُهُمْ
بَعْضًا اِلَّا غُرُوْرًا ۗ ﴿٣٢﴾

42. En vérité, Allāh pé réténir banne lé ciéls et la terre pou ki zotte pa dévié *dépi zot position*. Et si zotte dévié, personne pa capave réténir zotte excepté Li. En vérité, Li Bien-Indilzent, Li Bien-Pardonnant.

اِنَّ اللّٰهَ يُمْسِكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ اَنْ
تَزُوْلَا ۗ وَلَٰكِنْ زَالَتَا اِنْ اَمْسَكَهُمَا
مِنْ اَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهٖ ۗ وَاِنَّهٗ كَانَ حَلِيْمًا
عَفُوْرًا ۗ ﴿٣٣﴾

43. Et banne-là ti faire serment par Allāh avec zot serments ki pli fort ki si ène Avertissére vinne cotte zotte, certainement zotte pou suive *bon* guidance-là mié ki n'importe ki l'aute pép. Mais quand ène Avertissére finne vinne cotte banne-là, ça finne nék augmente zot dégoût,

وَ اَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمٰنِهِمْ لَئِنْ
جَاءَهُمْ نَذِيْرٌ لَّيَكُوْنُنَّ اَهْدٰى مِنْ
اِخْدٰى الْاُمَمِ ۚ فَلَمَّا جَاءَهُمْ نَذِيْرٌ مَّا
زَادَهُمْ اِلَّا نِفُوْرًا ۗ ﴿٣٤﴾

44. A cause zot l'orgueil lor la terre et zot macinations. Mais ça banne macinations-là enveloppe sélement banne ki faire ça. Donc esse-ki zotte attanne ène l'aute façon ki *Allāh ti traite* banne dimounes longtemps ? Et zamais to pa pou trouve kik sanzement dans pratique Allāh et zamais to pa pou trouve kik variation dans pratique Allāh.

يٰۤاَشْتَكِبٰرًا فِى الْاَرْضِ وَ مَكَرَ السَّيِّئِ ۗ
وَلَا يَحِيْقُ الْمَكْرُ السَّيِّئِ اِلَّا بِاَهْلِهٖ ۗ
فَهَلْ يَنْظُرُوْنَ اِلَّا سُنَّتَ الْاَوَّلِيْنَ ۚ
فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ۗ وَ لَنْ
تَجِدَ لِسُنَّتِ اللّٰهِ تَحْوِيْلًا ۗ ﴿٣٥﴾

45. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre et guetté couma *mauvais* ti la fin banne ki ti avant zotte ?

اَوَلَمْ يَسِيْرُوْا فِى الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوْا كَيْفَ
كَانَ عٰقِبَةُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَ

Et banne-là ti pli puissant ki zotte. Et li pa dans *la gloire* Allāh ki n'importe quoi, dans banne lé ciéls ou soi lor la terre, capave enléve So capacité. En vérité, Li Conne-Tout, Li Tout-Puissant.

كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۗ وَمَا كَانَ
اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمٰوٰتِ
وَلَا فِي الْأَرْضِ ۗ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا
قَدِيرًا ﴿٣٥﴾

46. Et si Allāh ti attrape banne dimounes pou ça ki zotte faire, Li pa ti pou laisse aukène créatire vivant lor *la terre* so sirface; mais Li accorde banne-là ène délai ziska ène lé temps fixé; et quand l'Hére fixé-là arrivé, alors *faire attention* parski en vérité, Allāh éna ène regard profond lor So banne servitères.

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا
مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلٰكِنْ
يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ آجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ
أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ
بَصِيرًا ﴿٣٦﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Yā Sīn = Yā Sayyed — O Leader Parfait !

يَس ۙ ﴿٢﴾

3. Par le Coran, rempli ék Sazesse,

وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ﴿٣﴾

4. En vérité to ène dans banne Méssazers,

إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٤﴾

5. Lor simé droite.

عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥﴾

6. Ça li révélation Céli Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Miséricordié,

تَنْزِيلَ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٦﴾

7. Pou ki to averti ène pép ki zot banne papa grand-papas pa ti averti. Donc zotte néglizents.

لِيُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرَ آبَاءَهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ﴿٧﴾

8. En vérité, parole-là li finne sorti vrai conte la plipart d'ente banne-là parski zotte pa croire.

لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَىٰ أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٨﴾

9. En vérité, Nous finne mette autour zot li cou banne colliers ferraille ki monté ziska zot menton dé sorte ki zot la tête finne repoussé en arrière.

إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ﴿٩﴾

10. Et Nous finne mette ène barrière divant zotte et ène barrière derrière zotte et Nous finne recouvert zotte, dé sorte ki zotte pa capave trouvé.

وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٠﴾

11. Et pou zotte li pareil, ki to averti zotte ou soi ki to pa averti zotte, zotte pa pou croire.

وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ ءَأَنذَرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

12. To capave averti sélement dimoune ki suive Avertissement-là et ki craigne en sécret Céli Ki Tout-

إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبِ ۖ فَكَشَرَهَا بِمَخْفَرَةٍ وَ

Miséricordié. Donc, annonce-li bon nouvelle pardon et ène récompense honorabe.

أَجْرٍ كَرِيمٍ ﴿١٣﴾

13. En vérité, Nous-Même Nous donne banne morts la vie et Nous écrire ça ki zotte avoye divant zotte et ça ki zotte laisse derrière ; et Nous finne enrézistré tout kit-soze dans ène Réziste clair.

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا وَآثَارَهُمْ وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿١٣﴾

R2 14. Et explique banne-là parabole banne habitants la ville-là quand banne Mèssazers ti vinne là-bas.

وَاصْرَفْ لَهُمْ مَثَلًا أَصْحَابَ الْقَرْيَةِ ۖ إِذْ جَاءَهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿١٤﴾

15. Quand Nous ti avoye cotte banne-là dé Mèssazers, et ki zotte ti traite tout-lé-dé dé mentéres. Donc, Nous ti renforci dé-là par ène troisième et banne-là ti dire : « En vérité, finne avoye nous cotte zotte couma Mèssazers. »

إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَبَّزْنَا بِتَالُوتِ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ﴿١٥﴾

16. Banne-là ti réponne : « Zotte sélement banne himains couma nous, et Céli Ki Tout-Miséricordié pa finne faire nanrien déssanne. Zotte sélement pé cause menti. »

قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۗ وَمَا أَنْزَلَ الرَّحْمَنُ مِنْ شَيْءٍ ؕ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا تَكْذِبُونَ ﴿١٦﴾

17. Banne-là ti dire : « Nou Seignére conné ki, en vérité, nous So banne Mèssazers ki finne avoyé cotte zotte ;

قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٧﴾

18. « Et nou responsabilité li sélement pou transmette Mèssaze-là avec clarté. »

وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٨﴾

19. Banne-là ti dire : « En vérité, nous trouve signe ène mauvais sort de zot part ; si zotte pa arrêté, certainement nous pou lapide zotte ; et certainement ène pinition ki donne boucoup doulére pou gagne-zotte dé nou part. »

قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ ۖ لَئِن لَّمْ تَنْتَهُمُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَتِلْكَ مِنْ عَذَابِ الْإِلِيمِ ﴿١٩﴾

20. Banne-là ti réponne : « Zot mauvais sort li are zotte-mêmes. Esse-ki zotte dire ça parski finne averti zotte ? Non, mais zotte ène pép ki dépasse tout limites. »

قَالُوا طَائِرُكُمْ مَعَكُمْ ؕ إِنَّنِ ذُكِّرْتُمْ
بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّشْرِكُونَ ﴿٣٠﴾

21. Et dépi quartier pli éloigné are la ville-là, ène zomme ti galoupé ti vini. Li ti dire : « O mo pép ! Suive banne Mèssazers-là.

وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ
يَسْأَلُ قَالَ يُقِيمُوا آتِيْعُوا
الْمُرْسَلِينَ ﴿٣١﴾

22. « Suive banne ki pa dimanne-zotte aukène récompense et banne-là zotte bien-guidé.

آتِيْعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ
مُهْتَدُونَ ﴿٣٢﴾

PARTIE 23

23. « Et ki raison mo éna pou mo pa adore Céli Ki finne créé moi, et vers Li-Même, pou rétourne zotte ?

يٰٓرَبِّ وَمَالِيَ لَا أَعْبُدُ اَلَّذِي قَطَرَنِي وَاٰلِهٖ
تُرْجَعُونَ ﴿٣٣﴾

24. « Esse-ki mo pou prend banne lé zautes divinités en dehors Li ? Si Céli Ki Tout-Miséricordié oulé faire moi kik mal, banne-là zot intercession pa pou servi moi nanrien, ni zotte pou capave sauve moi.

ءَاَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ اِلٰهَةً اِنْ يُّرِدِنِ
الرَّحْمٰنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِي عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ
شَيْئًا وَّلَا يُنْقِذُونِ ﴿٣٤﴾

25. « En vérité, dans ène cas pareil, mo pou dans ène l'errère ki évident.

اِنِّي اِذَا اَلْفِي ضَلَلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٥﴾

26. « En vérité, mo croire dans zot Seignère, donc écoute-moi. »

اِنِّي اٰمَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاَسْمَعُونَ ﴿٣٦﴾

27. Ti dire li : « Rente dans Paradis. » Li ti dire : « Si sélement mo pép ti conné,

قِيْلَ اَدْخُلِ الْجَنَّةَ ؕ قَالَ يَلَيْتَ قَوْمِي
يَخْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

28. « Pou ki raison mo Seignère finne pardonne moi et finne mette moi dans banne honorés ! »

بِمَا عَفَرْتَنِي رَبِّي وَاَجْعَلْنِي مِنَ
الْمُكْرَمِينَ ﴿٣٨﴾

29. Et après li, Nous pa ti avoye conte so pép aukène l'armée dépi lé ciél. Nanrien Nous pa ti oulé avoyé.

وَمَا اَنْزَلْنَا عَلٰى قَوْمِهِ مِنْ
جُنْدٍ مِّنَ السَّمَآءِ وَاَمَّا كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿٣٩﴾

30. Li ti sélement ène sél explosion formidabe et alà ki banne-là ti vinne couma la sanne ki finne teigne.

إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ ﴿٣٠﴾

31. Li triste pou l'humanité ! Aukène Mèssazer pa vinne cotte zotte sans ki zotte pa boufonne li.

يَحْسِرَةٌ عَلَى الْعِبَادِ ۗ مَا يَأْتِيهِمْ مِنَ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣١﴾

32. Esse-ki banne-là zotte pa finne trouvé comié zénérationes Nous finne détruire avant zotte ? Et ki, en vérité, banne-là pa pou rétourne cotte zotte.

أَلَمْ يَرَوْا كَمَا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣٢﴾

33. Et pou faire zotte tout ensamme comparaîte divant Nous.

وَإِنْ كُلُّ لَمَمٍ أَجْمِعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٣٣﴾

R 3 34. Et la terre *ki finne* mort li ène Signe pou banne-là. Nous rédonne li la vie et Nous faire sorti, dépi là-dans, banne la grains. Et dépi là-dans, zotte manzé.

وَإِيَّاهُ لَتَهُمُ الْأَرْضُ الْحَيْثُ ۖ أَخْيَيْنَاهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُلُونَ ﴿٣٤﴾

35. Et Nous finne mette, là-dans, banne zardins pieds tammes et pieds raisins et Nous finne faire sorti *dépi* là-dans banne la sources,

وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِنْ تَحْتِهَا أَنْهَابٌ مَغْنَبٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٥﴾

36. Pou ki banne-là manze dépi so banne fruits et dépi ça ki zot la mains finne produire. Esse-ki banne-là pa reconnaissant ?

لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ ۚ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ ۖ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾

37. Li Pur Céli Ki finne créé tout banne sozes par paires dans ça ki la terre faire poussé et dépi banne *dimounes*-là mêmes, et dépi ça ki banne-là ignoré.

سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُثْمِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

38. Et la nuite, li ène Signe pou banne-là ; dépi ça, Nous enléve li zour et alà ki banne-là dans l'obskirité !

وَإِيَّاهُ لَتَهُمُ اللَّيْلُ ۖ تَسْلَخُ مِنْهُ النَّجْمُ أَقْفَادًا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٨﴾

39. Et soleil pé déplace lor parcours ki finne établi pou li. Ça li décret Céli Ki Tout-Puissant, Ki Conne-Tout.

وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ۚ ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٩﴾

40. Et Nous finne établi banne phases pou la line, ziska ki li rétourne dans so forme avant couma ène vié brance sec pied tamme.

وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَتَارِزًا حَتَّىٰ عَادَ
كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴿٣١﴾

41. Li pa permette ki soleil ratrappe la line, et la nuite pa capave dépasse li zour. Zotte tout flotte lor ène orbite séparé séparé.

لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ
الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ ۚ وَكُلٌّ فِي
فَلَاقٍ يَنْسَحُونَ ﴿٣٢﴾

42. Et ène Signe pou banne-là li ça ki Nous saryé banne-là zot déssendance dans banne navires sarzé.

وَآيَةٌ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي
الْفُلِّ الْمَشْحُونِ ﴿٣٣﴾

43. Et Nous pou créé pou banne-là, banne lé zaute moyens-semblabe, lor ça-même zotte pou voyazé.

وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٣٤﴾

44. Et si Nous oulé, Nous capave noye banne-là ; alors, banne-là pa pou éna personne pou sécourir zotte, ni zotte pou délivré,

وَإِنْ نَشَاءُ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيحَ لَهُمْ
لَا هُمْ يُنْقَذُونَ ﴿٣٥﴾

45. Sauf par miséricorde dé Nou part et couma ène bénéfice pou kik lé temps.

إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾

46. Et quand dire banne-là : « Faire attention ça banne zaffaires ki divant zotte et ça ki derrière zotte, pou ki faire-zotte miséricorde, zotte pa prend compte. »

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ
وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٣٧﴾

47. Et aukène Signe dans banne Signes zot Seignère pa vinne cotte banne-là, sans ki zotte pa tourne lé dos are ça.

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ
إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٣٨﴾

48. Et quand dire banne-là : « Dépense dans provision ki Allāh finne donne zotte, » banne ki pa croire dire banne croyants : « Esse-ki nous pou nourri dimoune ki si Allāh ti oulé, Li ti capave nourri li ? Zotte sélement dans ène l'égarément ki clair. »

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ انْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ
اللَّهُ ۗ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ
آمَنُوا اطْعِمُوهُمْ مِنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ
أَطْعَمَهُمْ ۖ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ
مُبِينٍ ﴿٣٩﴾

49. Et banne-là dire : « Bé quand ça promesse-là pou accompli si zotte véridique ? »

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٩﴾

50. Banne-là pé attanne sélement ène sél explosion formidabe ki pou foudroye zotte pendant ki zotte pé dispité.

مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ﴿٥٠﴾

51. Et banne-là pa pou capave faire ène testament, ni zotte pou rétourne cotte zot famille.

فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥١﴾

R 4 52. Et pou soufflé dans trompette-là, alà ki dépi zot tombe, zotte pou précipite vers zot Seignére.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ﴿٥٢﴾

53. Banne-là pou dire : « Malhére lor nous ! Ki sanne-là ki finne léve nous dépi nou l'endroit dé répos ? Ça, li çamême ki Céli Ki Tout-Miséricordié ti promette-là, et banne Méssazers-là ti dire la vérité. »

قَالُوا يَا وَيْلَنَا مَنْ بَعَثَنَا مِن مَّرْقَدِنَا ۚ هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٣﴾

54. Li pou ène sél explosion formidabe, et alà ki pou faire zotte tout comparaîte divant Nous.

إِن كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٤﴾

55. Et ça zour-là, pa pou faire aukène l'âme aukène tort et pa pou paye zotte excepté pou ça ki zotte ti éna l'habitide faire.

فَالْيَوْمَ لَا تُظَلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا يُجْرَؤُنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٥﴾

56. En vérité, ça zour-là, banne habitants Paradis pou rézouir dans zot banne différent okipations.

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَكَّهُونَ ﴿٥٦﴾

57. Banne-là et zot conzoints pou dans banne l'ombrazes agréabe, appiyé are coussins lor banne canapés.

هُمُ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلِّ عَلَى الْأَرَآئِكِ مُتَّكِفُونَ ﴿٥٧﴾

58. Zotte pou gagne banne fruits là-dans et zotte pou gagne tout ça ki zotte pou dimandé.

لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مِمَّا يُدْعُونَ ﴿٥٨﴾

59. *Pou salié zotte avec « La Paix » ène parole dé la part d'ène Seignére Ki Bien-Miséricordié.*

سَلَّمَ فَاقُولَ مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ ﴿٥٩﴾

60. *Et Allāh pou dire : « O banne coupabes ! Azordi, sépare zotte are banne dimounes droite.*

وَأَمَّا زُورًا الْيَوْمَ أَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ﴿٦٠﴾

61. « O banne zenfants Adam ! Esse-ki Mo pa ti ordonne zotte pou pa adore Satan— parski certainement li pou-zotte ène ennemi déclaré —

أَلَمْ آعْهَدْ لَكُمْ يَبْنَىٰ أَدَمَ أَن
لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُّبِينٌ ﴿٦١﴾

62. « Et ki zotte adore Moi. Ça même simé droite.

وَأَنۢ أَعْبُدُونِي هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦٢﴾

63. « Et certainement, li finne égare ène grand nombre d'ente zotte. Alors ki faire zotte pa ti servi zot l'esprit ?

وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَهْلَكَمْ
تَكُونُوا تَعْلُونَ ﴿٦٣﴾

64. « Ça, li l'Enfer ki ti promette zotte.

هَٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٤﴾

65. « Rente là-dans azordi, parski zotte ti réfize croire. »

إِضْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٥﴾

66. Ça zour-là, Nous pou scelle zot la bouce. Et zot la mains pou dire-Nous tout et zot li pieds pou donne témoignaze lor ça ki zotte ti gagné *par zot travail*.

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا
أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا
يَكْسِبُونَ ﴿٦٦﴾

67. Et si Nous ti oulé, Nous ti pou capave créve banne-là zot li zié, alors zotte ti pou galoupe divant *pou séye alle* vers simé-là, mais couma zotte ti pou capave trouvé ?

وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰ أَعْيُنِهِمْ
فَأَسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَلَّىٰ يَبْصُرُونَ ﴿٦٧﴾

68. Et si Nous ti oulé, Nous ti pou capave transforme banne-là *pou ki zotte reste fixé* dans zot place, alors zotte pa ti pou capave ni avancé ni rétourne en arriére.

وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ
فَمَا اسْتَبَقُوا عَوًا مُّضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٨﴾

R 5 69. Et dimoune ki Nous donne li ène longue la vie, Nous faire li retourne dans ène *l'état cotte éna* diminution so banne fakiltés. Esse-ki banne-là pa comprend ?

وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٣٦﴾

70. Et Nous pa finne enseigne li la poésie, et ça li pa convénabe pou li. Li sélement ène Rappel et ène Coran ki ranne *banne sozes* clair,

وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُّبِينٌ ﴿٣٧﴾

71. Pou ki li averti tout banne ki vivant et pou ki l'orde *Allāh* accompli conte banne mécréants.

لِيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٣٨﴾

72. Esse-ki banne-là pa trouvé ki dans banne sozes ki Nou la main finne faire, Nous finne créé pou zotte, banne bétaills ; et *zotte*, zotte propriétières ça *banne zanimaux-là* ?

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِيئُنَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ﴿٣٩﴾

73. Et Nous finne soumette ça *banne bétaills-là* pou banne-là dé sorte ki parmi ça, éna ki zotte servi couma moyens transport et parmi ça, éna ki zotte manzé.

وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٤٠﴾

74. Et, là-dans, zotte éna banne *lé zaute* bénéfices et banne la boissons. Esse-ki banne-là pa pou reconnaissant ?

وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٤١﴾

75. Et zotte finne prend pou zotte en dehors *Allāh* banne *lé zaute* divinités pou ki zotte capave gagne aide !

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٢﴾

76. *Mais* banne-là pa pou capave aide zotte. *Au contraire* banne-là pou comparaîte *divant Allāh*, couma ène l'armée, *pou donne témoignaze* conte zotte.

لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُحَضَّرُونَ ﴿٤٣﴾

77. Et pa laisse banne-là zot parole mette toi dans la peine. En vérité, Nous conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte proclamé.

فَلَا يَخْرُجُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٤٤﴾

78. Esse-ki l'homme li pa trouvé ki
Nous finne créé li d'ène *simpe* goutte
sperme ? Et alà ki li ène querellère
déclaré !

أَوَلَمْ يَرِ الْإِنْسَانَ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ
نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٨﴾

79. Et li fabrique banne zistoires
lor Nous, et li oublié so propre création.
Li dire : « Ki sanne-là ki capave rédonne
la vie banne lé zos quand zotte finne
pourri ? »

وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا دَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ
مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٩﴾

80. Dire : « Céli Ki finne créé ça
banne lé zos-là premier fois, Li-Même
pou rédonne-ça la vie ; et Li conne tout
l'espece création,

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَ
هُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٨٠﴾

81. « Céli Ki produire pou zotte di
fé dépi pied vert-là, et alà ki avec-ça
zotte allime *di fé*.

بِالَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ
نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ تُوقَدُونَ ﴿٨١﴾

82. « Céli Ki finne créé banne lé
ciéls et la terre, esse-ki Li pa capave créé
banne-là zot-pareils ? » Bien sire et Li-
Même Créatère Siphème, Li Conne-Tout.

أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ
الْخَلِيقُ الْعَلِيمُ ﴿٨٢﴾

83. En vérité, So l'orde, quand Li
décide ène soze, Li sélement dire li :
« Existé, » et li commence existé.⁸⁶

لَئِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ
كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٣﴾

84. Donc, la Pureté li pou Céli Ki
éna, dans So la main, royauté lor tout kit-
soze ! Et vers Li, pou rétourne zotte.

فَسُبْحَانَ الَّذِي بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ
شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٤﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١

2. Par banne ki ranze-zotte dans rangs serré,

وَالصَّفِّ صَفًّا ۝٢

3. Et par banne ki répousse le mal avec la force,

فَالرُّجُزَاتِ رَجْرًا ۝٣

4. Et par banne ki récite le Coran couma ène Rappel,

فَالتَّيْلِيتِ ذِكْرًا ۝٤

5. En vérité, zot BonDié Li Ène Sél,

إِنَّ إِلَهَكُمْ لَوَاحِدٌ ۝٥

6. Seignére banne lé ciéls et la terre et tout ça ki ente lé dé, et Seignére tout banne l'endroits dépi ça-même la limière répanne.

رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
وَرَبُّ الْمَشَارِقِ ۝٦

7. En vérité, Nous finne décore lé ciél ki pli en bas avec ène l'ornement banne zétoiles ;

إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِزِينَةٍ
وَالنُّجُومِ ۝٧

8. Et finne protéze li conte tout satan rébelle.

وَحِفْظًا مِّنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَّارِدٍ ۝٨

9. Banne-là pa capave tanne nanrien dépi ça l'Assemblée Siprême banne êtres dans le ciél ; et pé bombarde zotte par tout côté,

لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُقَذُّونَ
مِنْ كُلِّ جَانِبٍ ۝٩

10. Pé répousse zotte, et pou zotte, éna ène pinition ki pou reste collé are zotte —

دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَأَصَابٌ ۝١٠

11. Excepté céli ki saisi kik-soze en caciette, alors ène la flamme brillant pou poursuive li.

إِلَّا مَنِ خَطِطَ الْخَطْفَةَ فَاتَّبَعَهُ سَهَابٌ
ثَائِبٌ ۝١١

12. Alors, dimanne banne-là si-pa ça ki zotte capave créé li pli dirabe ki ça

فَاسْتَفْتِهِمْ أَهْمُ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ مَنِ

ki Nous finne créé ? En vérité, Nous finne créé banne-là à partir l'arzile ki collé.

خَلَقْنَا إِيَّانَا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ
كَلْبٍ ۝۱۲

13. La réalité li ça, *ki* to émerveillé *par la création* alors ki banne-là faire moquerie.

بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ۝۱۳

14. Et quand averti banne-là, zotte pa prend compte.

وَإِذَا دُعُوا لَا يَذْكُرُونَ ۝۱۴

15. Et quand zotte trouve ène Signe, zotte rode faire moquerie *are ça*.

وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ ۝۱۵

16. Et zotte dire : « Ça, li nék ène magie ki manifeste.

وَقَالُوا إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ۝۱۶

17. « Ki ça ça ! Quand nous pou mort et pou vinne la poussière et lé zos, esse-ki vraitême nous pou réssissité ?

عِزًّا مِثْنًا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظًا مَاءً إِيَّانَا
لَمُبْعُوثُونَ ۝۱۷

18. « Et nou banne papa grand-papas avant *oussi* ? »

أَوْ آبَاؤُنَا الْأَكْبَرُونَ ۝۱۸

19. Dire : « Oui, et *ensuite* zotte pou himilié. »

قُلْ تَعْمَ وَآنتُمْ دَاخِرُونَ ۝۱۹

20. Alors, li pou ène sél l'appel avec réproce, alà banne-là pou commence trouvé.

فَاتَمَّ هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ
يَنْظُرُونَ ۝۲۰

21. Et banne-là pou dire : « Malhère lor nous ! Ça li Zour Réglement banne comptes. »

وَقَالُوا لِيُؤَيِّنَنَا هَذَا يَوْمَ الدِّينِ ۝۲۱

22. « Ça, li Zour décision *final* ki zotte ti prend pou menzonze. »

هَذَا يَوْمَ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ
تُكذِّبُونَ ۝۲۲

R2 23. *Et pou dire banne anzes* : « Rassemblé banne ki finne azir avec inzistice et zot banne compagnons et ça ki zotte ti pé adoré

أَحْشُرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ وَمَا
كَانُوا يَعْبُدُونَ ۝۲۳

24. « En dehors Allāh ; et conduire zotte lor simé la Fournaise *l'Enfer* ;

مِنْ دُونِ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ
الْجَحِيمِ ۝۲۴

25. « Et arrête banne-là ène moment parski certainement bizin interroze zotte. »

وَقَفُّوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْعُؤُونَ ﴿٣٥﴾

26. « Bé ki arrive zotte ki zotte pa pé aide zotte-mêmes ente zotte ? »

مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ﴿٣٦﴾

27. En faite, ça zour-là zotte pou banne ki admette zot banne péchés.

بَلْ هُمْ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ﴿٣٧﴾

28. Et éna pou tourne vers lé zoutes et banne-là pou interroze zotte-mêmes ente zotte.

وَ أَقْبَلْ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٣٨﴾

29. Banne-là pou dire : « En vérité, zotte ti approce nous côté droite. »

قَالُوا إِنَّكُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ الْيَمِينِ ﴿٣٩﴾

30. Banne-là pou réponne : « Non, mais zotte-mêmes ki pa ti croyants,

قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٤٠﴾

31. « Et nous pa ti éna aukène pouvoir lor zotte, mais zotte-mêmes ki ti ène pép rébelle.

وَمَا كَانُوا لَنَا عَلَيْكُمْ مِن سُلْطٰنٍ ۚ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طٰغِينَ ﴿٤١﴾

32. « Astére, parole nou Seignére finne accompli conte nous. Certainement nous pou goûte pinition-là.

فَحَقَّقْنَا عَلَيْهِمْ قَوْلَ رَبِّنَا ۗ إِنَّآ لَذٰئِقُونَ ﴿٤٢﴾

33. « Et nous finne égare zotte parski certainement nous ti banne égarés nous-mêmes. »

فَاغْوَيْنٰكُمْ اِنَّا كُنَّا غٰوِينَ ﴿٤٣﴾

34. En vérité, ça zour-là, banne-là zotte tout pou gagne zot part dans pinition-là.

فَاِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٤٤﴾

35. En vérité, coumme ça-même Nous traite banne coupabes.

اِنَّا كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿٤٥﴾

36. Parski quand ti dire zotte : « Aukène pa digne d'adoration excepté Alláh, » zotte ti montré l'arrogance.

اِنَّهُمْ كَانُوْا اِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ يَسْتَكْبِرُوْنَ ﴿٤٦﴾

37. Et banne-là ti dire :
« Esse-ki nous bizin abandonne
nou banne divinités à cause ène
poète fou ? »

وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِكُنَّا رِكْحًا إِلَهَاتِنَا إِشْرَافٍ
مَّجْنُونٌ ﴿٣٧﴾

38. La réalité li ça, ki li finne
amène la vérité et li finne témoigne
véracité tout banne Mésazers.

بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٨﴾

39. En vérité, zotte pou goûte
pinition ki donne beaucoup doulére.

إِنَّكُمْ لَكَارِهُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٣٩﴾

40. Et pa pou paye zotte excepté
pou ça ki zotte finne commette —

وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٠﴾

41. Excepté Allāh So banne
servitères éli ;

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿٤١﴾

42. Pou ça banne-là, pou éna ène
provision ki finne désigné —

أُولَئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّغْلُوبٌ ﴿٤٢﴾

43. Banne fruits, et banne-là pou
honoré,

فَوَاكِهَ ۚ وَهُمْ مُكْرَمُونَ ﴿٤٣﴾

44. Dans banne Zardins dé Délices,

فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٤٤﴾

45. Assizé lor banne divans face à
face ;

عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٥﴾

46. Pou faire cirkile ente-zotte
ène coupe rempli are dilo dépi ène la
source,

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِّنْ مَّعِينٍ ﴿٤٦﴾

47. Li blanc, ène délice pou banne
ki boire,

بَيضَاءَ لَذِيٍّ لِّلشَّرْبِ ۖ إِنَّ
لَهُمْ فِيهَا

48. Là-dans pa pou éna intoxi-
cation et banne-là pa pou perdi zot raison
are ça.

لَا فِيهَا عَمَلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ﴿٤٨﴾

49. Avec zotte, pou éna banne
vierzes ki éna zot régards baissé par
modestie et ki éna zoli li zidé bien
ouvert,

وَإِذْ هُمْ قَصَبَاتُ الطَّرْفِ عَيْنٍ ﴿٤٩﴾

50. Couma dire zotte banne di zéfs⁸⁷ ki couvert.

كَانَتْهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ﴿٥٠﴾

51. Alors éna pou tourné vers lé zautes et zotte pou interroze zotte-mêmes ente zotte.

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٥١﴾

52. Ène dans banne-là pou dire : « En vérité, mo ti éna ène compagnon,

قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥٢﴾

53. « Ki ti pé dire : ‘Esse-ki vramême to ène dans banne ki donne attestation *ça parole-là* ?

يَقُولُ أَتَيْتَكَ مِنَ الْمُصَدِّقِينَ ﴿٥٣﴾

54. ‘Quand nous pou mort et ki nous pou vinne la poussière et lé zos, esse-ki vramême nous pou payé *pou nou banne actions* ?’ »

عَلَّا إِمْتَنَّا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ۖ إِنَّا لَمَدِينُونَ ﴿٥٤﴾

55. Li pou dimandé : « Esse-ki zotte envie zette ène coup d’oeil *lor li* ? »

قَالَ هَلْ أُنْتُمْ مُطَّلِعُونَ ﴿٥٥﴾

56. Alors li pou zette ène coup d’oeil ; li pou trouve li dans milié la Fournaise *l’Enfer*.

فَاطَّلَعَ فَرَآهُ فِي سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾

57. Li pou dire : « Par Allāh ! Encore ène tiguitte, to ti pou cause mo la perte.

قَالَ تَاللَّهِ إِن كُذِّبْتُ لَأُتْرَدِينَ ﴿٥٧﴾

58. « Si pa ti bienfait mo Seignére, certainement mo ti pou ène dans banne ki finne présenté *dans l’Enfer*.

وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُخْضَرِّينَ ﴿٥٨﴾

87. Mot ‘baïd li baïdah’ so pliriél. Ça vé dire ‘banne di zéfs l’autruche’ ou bien ‘di zéf’ en zénéral. Capave appelle ène dimoune ki bien protégézé ‘baïdat oul-balad’ (di zéfs pays), pé compare li ici are di zéf l’autruche ki renferme ène ti l’autruche, parski dans ça cas-là, l’autruche mâle pé protéze li. Ça oussi vé dire ki ça dimoune-là dans so noblesse, li inégalabe, li couma di zéf ki finne laissé tout sél. Ou soi, ça montré ki dimoune-là, li ène séf ou bien ène seignére, ou soi fierté pays-là, ou soi li bien connu et souvent lé zautes consilté li. Expression ‘baïdoun maknōun’ vé dire : banne ki faire fierté Paradis, ou soi banne ki bien protégézé.

59. « Esse-ki *li pa vrai ki nous pa pou mort encore,*

أَفَمَا تَحْنُ بِمَيِّتَيْنِ ۝٥٩

60. « Sauf nous prémier la mort et ki pa pou pini nous ?»

إِلَّا مَوْتَتَنَا الْأُولَىٰ وَ مَا تَحْنُ بِمُعَدَّةٍ بَيْنَ ۝٦٠

61. En vérité, *pou banne croyants,* ça, li ça grand triomphe-là.

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَوْزُ الْعَظِيمُ ۝٦١

62. Alors, banne travaillères bizin travaille pou *gagne ène rang* pareil à ça.

لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ۝٦٢

63. Esse-ki ça, li meillère couma accueil pou banne invités ou soi pied zaqqōum?

أَذَلِكْ خَيْرٌ تَرَلَّا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقْوِيمِ ۝٦٣

64. En vérité, Nous finne faire ça ène l'épréve pou banne inzistes.

إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ۝٦٤

65. En vérité, li ène pied ki pousse dans fond la Fournaise l'Enfer.

إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي آصْلِ الْجَحِيمِ ۝٦٥

66. So banne fruits, zotte couma dire banne la tête serpants.

طَلْعَهَا كَانَتْهُ رُءُوسُ الشَّيَاطِينِ ۝٦٦

67. Et certainement banne-là pou manze là-dans et zotte pou rempli zot vente are ça.

قَاتِمُهُمْ لِأَكْلُونَ مِنْهَا فَمَا لِيُؤْنُ مِنْهَا الْبُطُونَ ۝٦٧

68. Ensuite, certainement banne-là pou gagne lor là ène mélanze dilo bouillante pou boire.

ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ۝٦٨

69. Ensuite, certainement banne-là zot rétour, li pou vers la Fournaise l'Enfer.

ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ۝٦٩

70. En vérité, zotte ti trouve zot banne papa grand-papas égaré,

إِنَّهُمْ أَلْفَوْا آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ۝٧٠

71. Et zotte finne galoupe lor zot traces.

فَهُمْ عَلَىٰ أَثَرِهِمْ يُهْرَعُونَ ۝٧١

72. Et, en vérité, la plipart banne péps-avant ti égaré avant zotte.

وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ الْأَوَّلِينَ ۝٧٢

73. Alors ki, en vérité, Nous ti avoye banne Avertisséres dans banne-là.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُنذِرِينَ ﴿٤٣﴾

74. Guetté couma ti *mauvais* la fin banne ki ti gagne avertissement,

فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُنذِرِينَ ﴿٤٤﴾

75. Excepté Allāh So banne servitéres éli.

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٥﴾

R 3 76. Et, en vérité, Noé ti appelle Nous. Couma li ti excellent, réponse ki Nous ti donne *li* !

وَلَقَدْ نَادَانَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ الْمُجِيبُونَ ﴿٤٦﴾

77. Et Nous ti sauve li et so famille are ça grand détresse-là ;

وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٤٧﴾

78. Et Nous ti faire so banne déssendants *reste* banne sêls sirvivants.

وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ﴿٤٨﴾

79. Et Nous ti laisse pou li ène *bon renom* dans banne zénérations après —

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٤٩﴾

80. « *Ki la paix* lor Noé *parmi* banne *péps* dans lé mondes ! »

سَلَّمَ عَلَى نُوحٍ فِي الْعُلَمِيْنَ ﴿٥٠﴾

81. En vérité, coumme ça-même Nous récompense banne ki faire le bien.

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٥١﴾

82. En vérité, li ti ène dans Nou banne servitéres croyant.

رِئْءَهُ مِنْ وِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٢﴾

83. Ensuite, Nous ti noye lé zautes.

ثُمَّ أَغْرَقْنَا الْآخِرِينَ ﴿٥٣﴾

84. Et, en vérité, dans so groupe ti éna Abraham ;

وَإِنَّ مِنْ شِيعَتِهِ لَإِبْرَاهِيمَ ﴿٥٤﴾

85. Quand li ti vinne cotte so Seignére avec ène lé kère ki ti soumette ;

إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٥٥﴾

86. Quand li ti dire so papa et so pép : « Bé ki ça ki zotte adoré-là ?

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٥٦﴾

87. « *Esse-ki, en dehors* Allāh, zotte oulé banne mensonzes couma *zot* divinités ?

أَرَأَيْكُمْ آلِهَةً دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿٥٧﴾

88. « Bé ki zot pensée lor Seignére banne lé mondes ? »

فَمَا ظَنُّكُمْ بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٨﴾

89. Ensuite, li ti zette ène régard lor banne zétoiles,

فَنظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴿٨٩﴾

90. Et li dire : « En vérité, mo senti ène malaise. »

فَقَالَ رَبِّي سَقِيمٌ ﴿٩٠﴾

91. Alors, banne-là ti tourne lé dos are li, zotte ti allé.

فَتَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩١﴾

92. Ensuite, li ti trompe zot vizilance pou alle cotte zot banne divinités et li ti dire : « Esse-ki zotte pa manzé ? »

فَرَاغَ إِلَى إِلِهِهِمْ فَقَالَ آلَا تَأْكُلُونَ ﴿٩٢﴾

93. « Bé ki arrive zotte ki zotte pa causé ? »

مَا لَكُمْ لَا تَنْطِقُونَ ﴿٩٣﴾

94. Alors, sans ki *kikène* conné, avec so la main droite li ti donne banne *idoles-là* coup ki bizin.

فَرَأَى عَلَيْهِمْ صَرْبًا يَأْتِمِنِينَ ﴿٩٤﴾

95. Alors, banne-là galoupé ti vinne cotte li.

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَزْفُونَ ﴿٩٥﴾

96. Li ti dire *zotte* : « Esse-ki zotte adore ça ki zotte-*mêmes* finne skilté ? »

قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْجِتُونَ ﴿٩٦﴾

97. « Alors ki Allāh finne créé zotte et *oussi* ça ki zotte fabriqué ? »

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٧﴾

98. Banne-là ti dire : « Prépare ène bûcher pou li et zette-li dans fournaise-là. »

قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ ﴿٩٨﴾

99. Donc, banne-là ti monte ène complot conte li, mais Nous ti donne-zotte pire humiliation.

فَارَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْفَلِينَ ﴿٩٩﴾

100. Et li ti dire : « En vérité, mo pé alle vers mo Seignére. Certainement Li pou guide moi. »

وَقَالَ رَبِّي ذَاهِبْ إِلَى رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿١٠٠﴾

101. *Et li ti prié* : « Mo Seignère !
Accorde-moi ène héritier ki pou ène dans
banne *dimounes* pieux. »

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣١﴾

102. Alors, Nous ti donne li bon
nouvelle ène garçon bien indilzent.

فَبَشِّرْهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ ﴿٣٢﴾

103. Et quand *garçon-là* li ti arrive
l'âze pou travaille avec li, li ti dire : « O
mo garçon chéri ! En vérité, mo ti trouve
dans rêve, ki mo ti pé offère toi couma
sacrifice. Alors guetté ki to pensé *lor*
là. » Li ti réponne : « O mo papa ! Faire
ça ki finne ordonne toi *faire*. En vérité, si
Allāh oulé, to pou trouve moi ène dans
banne ki persévéré *dans la foi*. »

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَبْنَئِي لِرَبِّي
أَرَى فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانظُرْ مَاذَا
تَرَى ۗ قَالَ يَا بَنِيَّ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ز
سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٣٣﴾

104. Et quand tout lé dé ti finne
soumette *are l'orde Allāh*, et ki li ti finne
mette li par terre lor so front,

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ﴿٣٤﴾

105. Alors, Nous ti criyé li : « O
Abraham !

وَتَادَيْنُهُ أَن يُبَارِكَهُمْ ﴿٣٥﴾

106. « En vérité, to finne accompli to
rêve-là. » Certainement, coumme ça-même
Nous récompense banne ki faire le bien.

قَدْ صَدَّقْتَ الرُّءْيَا ۗ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي
الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾

107. En vérité, ça, li ti ène l'épréve
bien clair.

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿٣٧﴾

108. Et Nous ti sauve li en éssanze
ène grand sacrifice.

وَفَدَيْنَهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ ﴿٣٨﴾

109. Et Nous ti laisse pou li ène *bon*
renom dans banne zénérations après.

وَوَدَّعْنَاهُ فِي الْآخِرِينَ ﴿٣٩﴾

110. « *Ki la paix* lor Abraham ! »

سَلَّمَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٤٠﴾

111. Coumme ça-même Nous
récompense banne ki faire le bien.

كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٤١﴾

112. En vérité, li ti ène dans Nou
banne servitères croyant.

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٢﴾

113. Et Nous ti donne li bon nouvelle Isaac, ène Prophète et ène dans banne *dimounes* pieux.

وَبَشَّرْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٣﴾

114. Et Nous ti accorde li et Isaac banne bénédictions. Et dans zot banne déssendants éna banne ki faire le bien et éna banne ki clairement cruel envers zotte-mêmes.⁸⁸

وَبَرَكْنَا عَلَيْهِ وَ عَلَى إِسْحَاقَ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ ﴿١١٤﴾

R 4 115. Et, en vérité, Nous ti accorde Moïse et Aaron banne favéres.

وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَى مُوسَى وَ هَارُونَ ﴿١١٥﴾

116. Et Nous ti sauve tout lé dé et zot péps are ça grand détresse-là ;

وَ نَجَّيْنَاهُمَا وَ قَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿١١٦﴾

117. Et Nous ti aide banne-là et zotte ki ti sorti victorié.

وَ نَصَّرْنَاهُمْ فَمَا كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٧﴾

118. Et Nous ti donne zotte-dé ène Live ki ti bien clair.

وَ آتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ﴿١١٨﴾

119. Et Nous ti guide zotte-dé lor simé droite.

وَ هَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١١٩﴾

120. Et Nous ti laisse pou zotte-dé ène bon rénom dans banne zénérationes après.

وَ تَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ﴿١٢٠﴾

121. « *Ki la paix lor Moïse et Aaron !* »

سَلَّمٌ عَلَى مُوسَى وَ هَارُونَ ﴿١٢١﴾

88. Mot ‘zālim’ vé dire ‘cruel’ et ‘zoulm’ vé dire ‘cruauté’. Normalement, ça applique lor tout catégorie déviation dépi simé droite. Mais éna exceptions cotte servi ça pou exprime louanze. Dans verset 35:33, éna parmi So banne servitères soisi ki Allāh finne appelle li ‘zālimoun linafsihi’ ki cruel envers li-même. Ça li pou banne dimounes ki traite zotte-mêmes avec sévérité au fir et à mézire ki zotte avance dans simé Allāh. Dans ça-même catégorie-là, éna ki so niveau li pli élevé, cotte appelle li ‘mouqtaṣid’ – (ki reste lor simé droite-là) et ‘sābiqoun lil-khāirāt’- (ki sirpasse lé zoutes dans banne zoeuves dé bienfaizance). En faite, dans banne premier étapes voyaze spiritiél, l’homme bizin exerce ène certaine mézire dé cruauté envers li-même pou li ranne li-même capabe pou faire banne bon zoeuves. Allāh faire éloze banne ki sévére envers zotte-mêmes à cause zot l’amour pou Li et Li donne-zotte titre dé ‘zālimoun linafsihi’- (céli ki cruel envers so prope être).

122. En vérité, coumme ça-même
Nous récompense banne ki faire le bien.

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾

123. En vérité, zotte tout lé-dé ti
compté dans Nou banne servitères
croyant.

إِنَّهُمْ مِمَّنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾

124. En vérité, Elie *oussi* ti ène dans
banne Mèssazers.

وَأَنَّ لِلَّهِ لِيَأْسَ لِمَنِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٩﴾

125. Quand li ti dire so pép : « Esse-
ki zotte pa pou craigne Allāh ?

إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ آيَا تَتَّقُونَ ﴿٤٠﴾

126. « Esse-ki zotte invoque Ba'al,
et abandonne Céli Ki Meillère dans
banne créatères,

أَتَدْعُونَ بَدَلًا وَتَذُرُونَ أَحْسَنَ
الْخَالِقِينَ ﴿٤١﴾

127. « Allāh, zot Seignére et
Seignére zot banne papa grand-papas
avant ?»

اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأُولَى ﴿٤٢﴾

128. Mais banne-là ti traite li dé
mentère, et certainement zotte pou éna
pou comparaîte *divant Allāh*,

فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿٤٣﴾

129. Excepté Allāh So banne
servitères éli.

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿٤٤﴾

130. Et Nous ti laisse pou li ène *bon
rénom* dans banne zénérationns après.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٤٥﴾

131. « *Ki la paix* lor Ilyāsīn !»

سَلَّمَ عَلَى آلِ يَأْسِينَ ﴿٤٦﴾

132. En vérité, coumme ça-même
Nous récompense banne ki faire le bien.

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٧﴾

133. En vérité, li ti ène dans Nou
banne servitères croyant.

إِنَّهُ مِمَّنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٨﴾

134. Et, en vérité, Lot *oussi* ti ène
dans banne Mèssazers ;

وَأَنَّ لَوْطًا لَّمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٤٩﴾

135. Quand Nous ti sappe li et tout
so famille,

إِذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿٥٠﴾

136. Excepté ène vié madame *ki ti* dans banne ki ti reste derrière. رَأَىٰ عَجُوزًا فِي الْغَيْرِينَ ﴿٣٦﴾
137. Ensuite, Nous ti détruire lé zautes. ثُمَّ دَمَّرْنَا الْأَخْرِينَ ﴿٣٧﴾
138. Et, en vérité, lé matin, zotte traverse cotte banne-là *enterré*, وَأَنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِمْ مُّصْرِيحِينَ ﴿٣٨﴾
139. Et, la nuite *oussi*. Alors, esse-ki zotte pa raisonné ? هَٰكِيًا وَبِالْأَيْلِ ۗ أَقْلًا تَعْقِلُونَ ﴿٣٩﴾
- R 5 140. Et en vérité, Jonas *oussi* ti ène dans banne Mésazers, وَأَنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٤٠﴾
141. Quand li ti sauvé vers bateau ki ti sarzé-là ; إِذْ أَبَقَ إِلَى الْفُلِّ الْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾
142. Et li ti prend part dans tiraze au sort *lor l'orde lé zaute okipants bateau-là* et li ti dans banne ki ti éna pou zetté *dans la mer*. فَسَاھَمَ فَكَّانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿٤٢﴾
143. Et poisson-là ti avale li alors ki li ti pé blâme li-même. فَأَلْتَقَمَهُ الْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٣﴾
144. Et si li pa ti ène dans banne ki glorifié *Allāh*, فَلَوْلَا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسَبِّحِينَ ﴿٤٤﴾
145. Certainement li ti pou reste dans *poisson-là* so vente ziska Zour Rézirection. لَٰكِنَّ فِي بَطْنِهِ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٤٥﴾
146. Ensuite, Nous ti zette li dans ène l'endroit désert cotte péna zarbes alors ki li ti *bien* malade. فَنَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿٤٦﴾
147. Et Nous ti faire pousse la-haut li ène pied calebasse. وَأَنْبَثْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَقْطِينٍ ﴿٤٧﴾
148. Et Nous ti avoye li *couma* Mésazér cotte cent mille *dimounes* ou plisse, وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿٤٨﴾

149. Et banne-là ti croire ; alors
Nous ti donne banne-là provision pou
kik lé temps.

فَامَنُوا فَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حَدٍ ﴿٣٩﴾

150. Alors, dimanne banne-là si to
Seignére éna ti-filles tandisse ki zotte éna
garçons.

فَاسْتَفْتَيْهِنَّ آرَبَاتِكِ الْبَنَاتِ وَ لَهُنَّ
الْبَنُونَ ﴿٤٠﴾

151. Esse-ki Nous finne créé banne
anzes sexe féminin et banne-là ti témoins
pou ça ?

أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنَاثًا وَ هُمْ
شَا هِدُونَ ﴿٤١﴾

152. Attention! Certainement li ène
dé zot prope inventions *quand* banne-là
dire :

أَلَا إِنَّهُمْ يَمِينٌ إِيَّاهُمْ لَيَقُولُونَ ﴿٤٢﴾

153. « Allāh finne enzendré
zenfants. » Et sans doute, zotte banne
mentéres.

وَكَذَّبُوا اللَّهَ ۖ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٤٣﴾

154. Esse-ki Li finne soisir banne ti-
filles plitôt ki banne garçons ?

أَصْطَفَىٰ الْبَنَاتِ عَلَىٰ الْبَنِينَ ﴿٤٤﴾

155. Bé ki arrive zotte ? Couma
zotte zizé ?

مَا لَكُمْ تَكْتَفٍ تَحْكُمُونَ ﴿٤٥﴾

156. Esse-ki zotte pa réfléci ?

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾

157. Ou soi, esse-ki zotte éna kik
préve clair ?

أَمْ لَكُمْ سُلْطَنٌ مُّبِينٌ ﴿٤٧﴾

158. Alors, produire zot Live, si
zotte véridique.

فَاتُوا بِكِتَابِكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾

159. Et banne-là prétagne ène lien
famille ente Li et banne djinns, alors ki,
en vérité, banne djinns conné ki certai-
nement zotte pou éna pou comparaîte
divant Allāh Ki pou zize zotte.

وَ جَعَلُوا بَيْنَهُ وَ بَيْنَ الْجِنَّةِ نَسَبًا وَ
لَقَدْ عَلِمْتِ الْجِنَّةُ أَنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿٤٩﴾

160. Allāh So pureté et So gloire
li bien loin are ça ki banne-là attribié
are *Li* !

سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿٥٠﴾

161. Bizin faire exception pou Allāh so banne servitères éli *are ça banne kalité paroles-là.*

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿٣٧﴾

162. En vérité, zotte et banne ki zotte adoré —

فَأَنكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿٣٨﴾

163. Aukène parmi zotte pa capave mette *personne* dans l'égarement conte Li.

مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِمْ بِفَاتِرِينَ ﴿٣٩﴾

164. Excepté dimoune ki pou brûlé dans la Fournaise *l'Enfer.*

إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ الْجَحِيمِ ﴿٤٠﴾

165. Et *banne ki pou rente dans l'Enfer pou dire* : « Péna ène sél parmi nous ki pa pou éna so place désigné.

وَمَا مَنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤١﴾

166. « Et, en vérité, nous pou banne ki pou ranzé en rangs ;

وَأِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُّونَ ﴿٤٢﴾

167. « Et, en vérité, nous pou banne ki pou glorifié *Allāh.* »

وَأِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ﴿٤٣﴾

168. Alors ki vrainême banne-là ti pé dire :

وَأَن كَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٤٤﴾

169. « Si nous ti posséde ène Rappel *dé la part Allāh* couma *ça ki pou banne péps* avant,

لَوْ أَن عِندَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿٤٥﴾

170. « Certainement nous ti pou vinne Allāh So banne servitères éli. »

لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿٤٦﴾

171. Alors ki *quand ça vinne cotte banne-là* zotte pa croire là-dans, mais zotte pa pou tardé pou conné so *conséquences.*

فَلَقَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٤٧﴾

172. Et, en vérité, Nou décret finne déza sorti concernant Nou banne servitères, banne *Méssazers-là,*

وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿٤٨﴾

173. *Ki,* en vérité, zotte ki pou gagne aide ;

لَا تَهُم لَهُمُ الْمَنصُورُونَ ﴿٤٩﴾

174. Et *ki*, en vérité, Nou l'armée *ki* pou *sorti* victorié.

وَرَأَى جُنْدَنَا لَهُمُ الْغُلَبُونَ ﴿١٤٣﴾

175. Alors, détourne-toi dé banne-là pou kik lé temps,

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٤٤﴾

176. Et observe banne-là, parski banne-là pa pou tardé pou trouvé.

وَأَبْصُرْهُمْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٤٥﴾

177. Esse-*ki* Nou pinition *ki* banne-là oulé vinne vite ?

أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤٦﴾

178. Mais quand ça pou déssanne dans zot la cour, li pou ène gramatin bien mauvais pou banne *ki* finne gagne avertissement.⁸⁹

فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ نَسَاءٌ صَبَاحُ الْمُنْذِرِينَ ﴿١٤٧﴾

179. Alors détourne-toi dé banne-là pou kik lé temps.

وَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٤٨﴾

180. Et observe *banne-là*, parski banne-là pa pou tardé pou trouvé.

وَأَبْصُرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٤٩﴾

181. To Seignére, Seignére dé l'honnére *et dé puissance*, So pureté et So gloire li bien loin are ça *ki* banne-là attribié *are Li*.

سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْجَزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٥٠﴾

182. Et *ki la* paix lor banne Mésazers !

وَسَلَّمَ عَلَىٰ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٥١﴾

183. Et tout louanze pou Allāh, Seignére tout banne lé mondes.

سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٥٢﴾

89 Ça capave pé faire référence à ça-zour banne mizilmans ti prend la Mecque. Li ti ène zour bien mauvais et himiliant pou banne habitants la Mecque quand ène l'armée de 10,000 soldats mizilmans ti rente dans so banne faubourgs et bien vite la ville-là ti tombe dans la mains banne croyants-là. La Bible appelle-zotte disse mille Saints. (Deut.33:2)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Sād = Céli Ki Véridique dans So Parole. Par le Coran rempli ék récommandations,

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ۝۲

3. Mais banne ki pa croire, zotte plonzé dans *fausse* grandére et dans l'ennemité.

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ۝۳

4. Comié zénération avant banne-là Nous finne détruire ! Banne-là ti crié *au secours*, mais ti népli lé moment pou sappé *are pinition-là*.

كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ قَرْنٍ فَنَادَوا
وَلَا تَحِثِّبْنَا ۝۴

5. Et banne-là étonné ki ène Avertissére vinne cotte zotte d'ente zotte-mêmes ; et banne mécréants dire : « Ça li ène mazicien *et* ène grand mentére.

وَعَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنذِرٌ مِنْهُمْ زَوَالٍ
الْكَافِرُونَ هَذَا سِحْرٌ كَذَّابٌ ۝۵

6. « Esse-ki li finne faire *tout* ça banne divinités-là vinne Ène Sél BonDié ? En vérité, ça li ène soze bien étonnant. »

أَجْعَلِ الْاِلَهَةَ الْاِلَٰهًا وَاحِدًا ۙ إِنَّا هَذَا
لَشَيْءٌ عَجَابٌ ۝۶

7. Et banne séfs dans banne-là *zotte ti dire ça*, zotte ti allé : « Allé *dépi-là* et reste fidéle are zot banne divinités. En vérité, ça li ène soze ki finne faire avec ène but.

وَأَنْطَلِقَ الْمَلَائِكَةُ مِنْهُمُ بِإِذْنِهِمْ
عَلَىٰ آلِهِمْ كَمَا إِذَا نَزَّلُوا ۝۷

8. « Zamais nous pa finne tanne ça dans kik l'aute rélizion. Li sélement ène fabrication.

مَا سَمِعْنَا بِهَذَا فِي الْمِلَّةِ الْاٰخِرَةِ ۙ
إِنَّ هَذَا اِلَّا اِخْتِلَافٌ ۝۸

9. « Parmi nous *tout*, esse-ki lor li *sélement*, ki finne faire déssanne Récommandation-là ? » En faite, banne-là dans doute concernant Mo Récommandation. La réalité, li ça, ki zotte pa encore goûte Mo Pinition.

ءَأَنْزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا ۙ بَلِ
هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْ ذِكْرِي ۙ بَلِ لَمَّا
يَذُوقُوا عَذَابَ ۝۹

10. Esse-ki banne-là posséde banne trésors miséricorde to Seignére Ki Tout-Puissant, *et* Ki Grand Donatére ?

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ
الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ﴿١٠﴾

11. Ou soi, royaume banne lé ciéls et la terre et tout ça ki trouve ente ça délà, li pou zotte ? Alors, laisse banne-là séye monté par tout banne moyens *ki zotte éna*.

أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَ مَا
بَيْنَهُمَا تَفْلِيحَتَفْتَنُوا فِي الْأَسْبَابِ ﴿١١﴾

12. Li ène l'armée banne *tribis ennemi* ki finne allié ensamme-là ki pou sauvé dans défaite ici-même.

جُنُودًا مَّا هُنَّ لَكَ مَهْزُومَةٌ مِنَ الْأَحْزَابِ ﴿١٢﴾

13. Avant banne-là *oussi*, pép Noé, et *tribis* 'Aad et Pharaon, Seignére banne camps l'armée, zotte ti *habitié* contrédire banne *Méssazers*.

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَ عَادٌ وَ
فِرْعَوْنُ ذُو الْأَوْتَادِ ﴿١٣﴾

14. Et *tribi* Thamoud, et pép Lot, et banne habitants Aika — zotte ti ça banne groupes *ki finne déza mentionné-là*.

وَ ثَمُودُ وَ قَوْمُ لُوطٍ وَ أَصْحَابُ لَيْكَةِ
أُولَئِكَ الْأَحْزَابِ ﴿١٤﴾

15. Tout, sans exception, ti traite zot Méssazers dé mentéres ; alors Mo pinition *lor zotte* ti zistifié.

إِن كُلُّ إِلَّا كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ
عِقَابِ ﴿١٥﴾

R 2 16. Et banne-là nék pé attanne ène sél cri bien éffrayant ; et pa pou éna aukène répit pou ça.

وَ مَا يَنْظُرُ هَؤُلَاءِ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مَّا
لَهُمْ مِنْ قَوَاقِبِ ﴿١٦﴾

17. Banne-là dire : « Nou Seignére ! Avoye vite lor nous nou-part-pinition avant Zour *Réglément* banne comptes. »

وَ قَالُوا رَبَّنَا عَجِّلْ لَنَا قِطْعَتَا قَبْلِ يَوْمِ
الْحِسَابِ ﴿١٧﴾

18. Donc sipporte avec patience ça ki banne-là dire, et rappelle Nou servitére David, l'homme ki ti éna boucoup pouvoirs. En vérité, li ti tourne sans arrêt *vers Allāh* avec himilité.

رَضِيَ عَلَيَّ مَا يَهْوُونَ وَ إِذْ كُرَّ عِبْدَنَا
دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِي إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿١٨﴾

19. En vérité, Nous ti soumette banne montagnes⁹⁰ pou li. Avec li, zotte ti pé glorifié *Allāh* à soir et quand li zour ti pé lévé.

إِنَّا سَخَّرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ يُسَبِّحْنَ
بِالْعُشِيِّ وَالْأَشْرَاقِ ﴿١٩﴾

20. Et *Nous ti soumette pou li*, banne zoiseaux⁹¹ réini ensamme. Zotte tout ti éna attachement are li.

وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلٌّ لَّهُ أَوَّابٌ ﴿٢٠﴾

21. Et *Nous ti consolide so royaume* et *Nous ti donne li la sazesse* et l'art dé convainc dans so parole.

وَشَدَدْنَا مُلْكَهُ وَأَتَيْنَهُ الْحِكْمَةَ وَفَضَّلْنَا الْخِطَابَ ﴿٢١﴾

22. Esse-ki nouvelle banne ki ti dispité-là finne arrive cotte toi, quand zotte ti franci miraille so la samme ? —

وَهَلْ أَتَاكَ نَبُوءُ الْخُسُوفِ إِذْ تَسُوْرُوا
الْمُحْرَابَ ﴿٢٢﴾

23. Quand zotte ti rente cotte David et *ki li ti effrayé par zotte*, banne-là ti dire : « Pa pére, nous dé-dimounes ki pé dispité ; ène dans nous finne faire l'inzistence are l'aute, donc zize ente nous avec la vérité. Et reste dans limites et guide-nous vers simé droite. »

إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ
قَالُوا لَا تَخَفْ خَصْمِينِ بَغْيَ بَعْضُنَا
عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا
تُشْطِطْ وَاهْدِنَا إِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٣﴾

24. « En vérité, ça, li mo frère; li éna quatre vingt dize néf brébis et moi, mo éna ène *sél* brébis. Pourtant li dire *moi* : « Place-li sous mo garde, » et are so parole li fine faire pression lor moi. »

إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ
نَجْجَةً وَبِي نَجْجَةٌ وَاحِدَةٌ فَقَالَ
أَكْفُلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿٢٤﴾

25. *David* ti dire : « En vérité, li finne faire l'inzistence are toi quand li ti dimanne pou zoëne to brébis are so banne brébis. Et, en vérité, la plipart banne associés ente zotte, zotte cause zotte-

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَجْجَتِكَ
إِلَى نَجْجِهِ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْخُلَطَاءِ
لَيَبْتَغِي بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ لَّا الْآذِينَ

90. Mot 'djibāl'- (montagnes) capave représente banne tribis puissant de banne montagnes et ki ti sous contrôle David. Pé capave oussi faire référence à banne richesses minéral ki ti pé exploité ça l'époque-là.

91. 'at-ʿair'-(zoiseaux) représente ça banne dimounes, ki possède banne talents exceptionné, et ki envolé là-haut lor lé zailles zot banne accomplissements.

mêmes di tort, excepté banne ki croire *dans Allāh* et ki faire banne bon actions. Et ça banne-là zotte pa boucoup. » Et David finne comprend ki finne testé li ; alors li ti dimanne so Seignére pardon, li ti tombé prosterné avec himilité et li ti répent.

أَمْنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْ
وَذَنَّ دَاوُدَ إِنَّمَا فَتَنَّه فَأَسْتَغْفَرَ رَبَّهُ
وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ﴿٣٥﴾

26. Alors Nous ti pardonne li pou ça ; et, en vérité, li ti éna ène rang proce dé Nous, et *li pou gagne* ène excellent l'endroit pou resté.

فَعَقَرْنَا لَهُ ذَلِكْهُ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا
لَكُفْلَىٰ وَحُسْنَ مَآبٍ ﴿٣٦﴾

27. « O David ! En vérité, Nous finne faire toi ène *Nou* représentant lor la terre ; alors zize ente banne dimounes avec la vérité et pa suive banne désirs inutile, sinon ça pou égare toi dépi simé Allāh. » En vérité, banne ki finne égaré dépi simé Allāh, zotte pou gagne ène pinition dir parski zotte finne oublié Zour *Réglément* banne comptes.

يَا دَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ
فَاخْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ
الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ
الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا نَسُوا يَوْمَ
الْحِسَابِ ﴿٣٧﴾

R 3 28. Et li pa pou nanrien ki Nous finne créé lé ciél et la terre et ça ki ente lé-dé. Ça, li l'opinion banne ki pa croire. Malhére donc lor banne mécréants à cause *pinition* di Fé-là !

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا بَاطِلًا ذَلِكْهُ ظَنُّ الَّذِينَ
كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ
النَّارِ ﴿٣٨﴾

29. Esse-ki Nous pou traite banne ki croire et ki faire banne bon actions couma banne ki commette le mal lor la terre ? Esse-ki Nous pou traite banne *dimounes droites* couma banne pervers ?

أَمْ تَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ أَمْ تَجْعَلُ
الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ﴿٣٩﴾

30. *Li* ène Live ki Nous finne révèle toi. *Li* rempli ék bénédiction pou ki banne-là réfléci lor so banne versets, et pou ki banne ki posséde intellizence prend compte *avertissement*.

كِتَابٍ أَنزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ لِّيَدَّبَّرُوا
آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٤٠﴾

31. Et à David Nous ti accorde Salomon *ki ti* ène excellent servitère. En vérité, li ti continié tourne *vers Nous* avec himilité.

وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ
إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٤١﴾

32. Quand, lé soir, ti présente divant li banne cévals dé race ki galoupe vite,

إِذْ عَرَضَ عَلَيْكَ بِالْعَشِيِّ الصُّفُوفُ
الْجِيَادُ ۙ ﴿٣٢﴾

33. Li li ti dire : « En vérité, mo content banne cévals parski zotte rappelle moi mo Seignére, so l'attacement ti à tel point ki quand zotte ti disparaîte derrière ène séparation li ti dire :

فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْغَيْرِ عَنْ
ذِكْرِي ۖ حَتَّى تَوَارَثَ بِالْحَبَابِ ۙ ﴿٣٣﴾

34. « Retourne-zotte cotte moi. » Alors li ti commence caresse zot la zamme et zot li cou.

رُدُّوهَا عَلَيَّ ۖ قَطِيفًا مَسْحًا بِالسُّوقِ وَ
الْأَعْتَاقِ ۙ ﴿٣٤﴾

35. Et, en vérité, Nous ti testé Salomon quand Nous ti mette lor so trône ène *simpe* lé corps. Alors li ti tourne vers *Allāh pou serce* So *miséricorde*.

وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ ۖ وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ
جَسَدًا ۙ ثُمَّ أَنَابَ ۙ ﴿٣٥﴾

36. Li ti dire : « O mo Seignére ! Pardonne-moi et accorde-moi ène royaume ki, après moi, pa pou vinne dans possession dimoune ki pa digne pou ça. En vérité, To-Même Ki Grand Donatère. »

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَّا
يُنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ بَعْدِي ۖ إِنَّكَ أَنْتَ
الْوَهَّابُ ۙ ﴿٣٦﴾

37. Alors Nous ti soumette di vent pou li ; li ti soufflé doucement, sélon so désir, là cotte li ti rode allé,

فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُحَاءً
حَيْثُ أَصَابَ ۙ ﴿٣٧﴾

38. Et banne zéants — toute sorte constrictères capabe et banne plonzères,

وَالشَّيَاطِينَ كُلَّ بَنَّاءٍ وَغَوَّاصٍ ۙ ﴿٣٨﴾

39. Et banne lé zoutes, attaché ék la saines.

وَالْحَرِينَ مَقْرَّينَ فِي الْأَصْفَادِ ۙ ﴿٣٩﴾

40. « Ça, li Nou don ça, donc faire favére, *libére* zotte ou soi rétenir zotte sans ki éna pou ranne compte. »

هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ
حِسَابٍ ۙ ﴿٤٠﴾

41. Et, certainement, li ti éna ène rang proce dé Nous et li pou gagne ène excellent l'endroit pou resté.

وَلَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَّآبٍ ۙ ﴿٤١﴾

R 4 42. Et rappelle Nou servitère Job, quand li ti appelle so Seignère *li ti dire* : « En vérité, Satan finne mette moi dans détresse et souffrance. »

وَاذْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ تَأَذَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِي الشَّيْطَانُ يَنْصُبُ وَعْدًا ۗ ﴿٣٦﴾

43. *Allāh ti dire* : « Tappe to montire avec to li pied pou ki li alle vite. Là-bas éna dilo frais pou lave toi et pou boire. »

أَرْكُضْ بِرِجْلِكَ ۚ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ۗ ﴿٣٧﴾

44. Et Nous ti donne-li so famille et avec-zotte encore couma-zotte couma ène miséricorde dé Nou part et couma ène rappel pou banne ki posséde intellizence.

وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۗ ﴿٣٨﴾

45. Et *Nous ti dire* : « Prend dans to la main ène poignée banne ti brances sec et *ça ki vert oussi* ; et tappe avec ça et pa viole to serment. » En vérité, Nous ti trouve li éna l'endirance. Li ti ène excellent servitère. En vérité, li ti continié tourne *vers Nous* avec humilité.

وَخُذْ بِيَدِكَ ضِعْفًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا تَحْنَثْ ۗ إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَادِقًا نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ۗ ﴿٣٩﴾

46. Et rappelle Nou Servitères Abraham et Isaac et Jacob, banne *dimounes* ki ti éna pouvoir et vision.

وَاذْكُرْ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولِي الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ۗ ﴿٤٠﴾

47. En vérité, Nous ti soisir banne-là spécialement pou faire *dimounes* mazine Résidence *l'Aute lé monde-là*.

إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَىٰ الدَّارِ الْآخِرَةِ ۗ ﴿٤١﴾

48. Et, en vérité, dans Nou regard, zotte ti *compté* dans banne élis, et banne ki éna boucoup excellent qualités.

وَأَنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُضْطَّحِقِينَ الْآخِيَارِ ۗ ﴿٤٢﴾

49. Et rappelle Ismaël et Isaïe et Ezéchiël ; zotte tout ti *compté* dans banne meillères.

وَاذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِنَ الْآخِيَارِ ۗ ﴿٤٣﴾

50. Ça, li ène Rappel. Et, en vérité, pou banne *dimounes* droite, pou éna ène excellent l'endroit pou resté,

هَذَا ذِكْرُهُ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَآبٍ ۗ ﴿٤٤﴾

51. Banne Zardins l'Éternité, pou faire *zot* banne la portes ouvert en grand pou banne-là.

جَدَّتْ عَذْنٌ مُّفْتَحَةً لَهُمْ أَبْوَابٌ ﴿٥١﴾

52. Là-dans, banne-là pou appiyé *are coussins*; là-dans zotte pou dimanne banne fruits en abondance ék la boisson.

مُتَّكِعِينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِقَاعٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٥٢﴾

53. Et avec banne-là pou éna banne *zène filles* ki zot régards baissé *par modestie*, banne compagnes même l'aze.

وَإِذْ هُمْ قُضِرَتِ الْأَظْفَارُ بِشَرَابٍ ﴿٥٣﴾

54. Ça, li ça ki finne promette zotte pou Zour *Réglément* banne comptes.

﴿٥٤﴾ هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٥٤﴾

55. En vérité, ça li Nou provision ; zamais li pou épuisé.

إِنَّ هَذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ مِنْ تَفَافٍ ﴿٥٥﴾

56. Ça, li pou banne *crochants*. Et, en vérité, pou banne rébelles, pou éna ène mauvais l'endroit pou réturné —

هَذَا وَإِنَّ لِلطَّاغِيَتِينَ لَشَرَّ مَا بِي ﴿٥٦﴾

57. L'Enfer ; banne-là pou rente là-dans. Et li bien mauvais, place ki finne préparé-là !

جَهَنَّمَ ۖ يَصْلَوْنَهَا ۖ فَيَنْسِفُ السُّهُودَ ﴿٥٧﴾

58. Ça-même ki pou arrivé. Banne-là pou éna pou goûte li - dilo bouillante et ène la boisson ki pi et glacial à l'extrême.

هَذَا أَقْلِيدُ وَقُوَّةٌ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ ﴿٥٨﴾

59. Et banne lé zaute *sozes* même-zenre are ça.

وَأَخْرَجْنَا مِنْ شَجَلِهِ أَرْوَاحَهُ ﴿٥٩﴾

60. « Alà ène l'armée, ki pou précipite *là-dans* avec zotte. Pa pou éna aukène l'accueil bienvéni pou banne-là. En vérité, banne-là pou brilé dans di Fé. »

هَذَا قَوْمٌ مُّفْتَحِمٌ مَّعَكُمْ ۖ لَا مَرْحَبًا بِهِمْ ۖ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴿٦٠﴾

61. Banne-là pou réponne : « Au contraire, zotte ki *maudit*. Péna l'accueil bienvéni pou zotte. Zotte-mêmes ki finne prépare ça pou nous. Et l'endroit pou resté-là li bien mauvais ! »

قَالُوا بَلْ أَنْتُمْ لَا مَرْحَبًا بِكُمْ ۖ أَنْتُمْ قَدْ مَتَمُّوهُ لَنَا ۖ فَيَنْسِفُ الْقَرَارُ ﴿٦١﴾

62. Banne-là pou dire *oussi* :
« Nou Seignére ! Céli ki finne prépare ça
pou nous — azoute ène pinition doube
pou li dans di Fé. »

قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَزِدْهُ
عَذَابًا ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٣٧﴾

63. Et banne-là pou dire : « Bé ki
arrive nous ki nous pa trouve banne
zommes ki nous ti pé compte zotte dans
banne malfaitéres ? »

وَقَالُوا مَا لَنَا لَا نَرَى رِجَالًا كُنَّا
نَعُدُّهُمْ مِنَ الْأَشْرَارِ ﴿٣٨﴾

64. « Esse-ki parski nous ti pé
tourne zotte en ridikile ou soi parski zotte
finne éssappé are *nou* regard ? »

اتَّخَذُوا لَهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ رَأَيْتَ
الْأَبْصَارُ ﴿٣٩﴾

65. En vérité, ça li pou ène fait —
banne habitants di Fé pou dispité ente zotte.

إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ ﴿٤٠﴾

R 5 66. Dire : « Mo sélement ène
Avertissére, et péna aukène ki digne
d'adoration excepté Allāh, Céli Ki Ène
Sél, Ki domine tout *par So gloire et So
mazesté sivrème* ;

قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا لِي مِنْ إِلَهٍ إِلَّا
اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ﴿٤١﴾

67. « Seignére banne lé ciéls et la
terre, et ça ki ente lé dé, Li Tout-
Puissant, Li Extrêmement-Pardonnant.

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
الْعَزِيزُ الْغَفَّارُ ﴿٤٢﴾

68. Dire : « Li ène bien grand
nouvelle,

قُلْ هُوَ تَبَوُّؤُا عَظِيمٌ ﴿٤٣﴾

69. « Zotte pé tourne lé dos are ça ;

أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٤٤﴾

70. « Mo pa ti éna aukène
connaissance lor l'Assemblé Sivrème
banne êtres dans lé ciél quand zotte ti pé
diskité ente zotte ;

مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَأِ الْأَعْلَى إِذْ
يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾

71. « Excepté ki finne révèle moi
ki mo sélement ène Avertissére ki averti
clairement. »

إِنْ يُؤْخَىٰ لِي إِلَّا آتَمَّا أَنَا نَذِيرٌ
مُّبِينٌ ﴿٤٦﴾

72. Quand to Seignére ti dire banne
anzes : « En vérité, Mo pou alle créé
l'homme avec l'arzile ;

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا
مِّن طِينٍ ﴿٤٧﴾

73. « Donc, quand Mo pou finne donne-li so zisse proportion, et ki Mo pou finne soufflé dans li avec Mo l'Esprit, alors tombe en soumission pou li. »

فَإِذَا سَوَّيْتَهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي
فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ ﴿٤٣﴾

74. Donc banne anzes, zotte tout ensamme ti soumette.

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٤٤﴾

75. Mais Iblis *pa ti soumette*. Li ti montré l'arrogance, et li ti ène dans banne mécréants.

إِلَّا إِبْلِيسَ ۖ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ
الْكَافِرِينَ ﴿٤٥﴾

76. *Allāh* ti dire : « O Iblis ! Bé ki finne empéce toi pou soumette are ça ki Mo finne créé avec *pouvoir* Mo dé la mains ? Esse-ki to finne azir avec l'orgueil ou soi to *considère toi ène* dans banne haut-placés ? »

قَالَ يَا بَلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا
خَلَقْتُ بِإِيدِي ۖ أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ
الْعَالِينَ ﴿٤٦﴾

77. Li ti dire : « Mo meillère ki li. To finne créé moi are di Fé et To finne créé li are l'arzile. »

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِمَّنْ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَ
خَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ﴿٤٧﴾

78. *Allāh* ti dire : « Alors sorti dépi là, parski en faite to rézété. »

قَالَ فَاحْرَبْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٤٨﴾

79. « Et en vérité, Mo malédiction pou lor toi ziska Zour Zizement. »

وَأِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٤٩﴾

80. Li ti dire : « Mo Seignère ! Alors accorde-moi ène répit ziska zour ki zotte pou réssissité. »

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٥٠﴾

81. *Allāh* ti dire : « En vérité, to ène dans banne ki finne gagne répit, »

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿٥١﴾

82. Ziska zour ça moment ki finne déterminé-là. »

إِلَى يَوْمِ الْوَعْدِ الْمَعْلُومِ ﴿٥٢﴾

83. Li ti dire : « Alors *mo faire serment* par To puissance, certainement mo pou égare zotte tout ; »

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لأُعَوِّبَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٣﴾

84. « Excepté To banne servitères
ki To finne soisir d'ente zotte. »

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِينَ ﴿٨٣﴾

85. *Allāh* ti dire : « Alors la vérité
li ça, et la vérité ki Mo pé dire :

قَالَ فَالْحَقُّ زَوَّ الْحَقَّ أَقُولُ ﴿٨٥﴾

86. « Certainement Mo pou rempli
l'Enfer are toi et are tout ça banne, d'ente
banne-là, ki pou suive toi, zotte tout
ensamme. »

لَا مَلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ
مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٦﴾

87. Dire : « Mo pa dimanne-zotte
aukène récompense pou ça, et mo pa ène
dans banne ki faire semblant.

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَ مَا أَنَا
مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٧﴾

88. « Ça li sélement ène Rappel
pou tout banne péps.

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٨٨﴾

89. « Et certainement après impé lé
temps zotte pou conne so *réalité*
nouvelle-là.

وَلَتَعْلَمَنَّ نَبَأَ الْبَعْدِ حِينُ ﴿٨٩﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Révélation Live-là *li* dé la part
Allāh, Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ

3. Certainement-Nous Ki finne
révéle toi Live-là avec la vérité ; donc adore
Allāh avec sincérité pou Li, dans la rélizion.

الْحَكِيمِ ۝۲

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ
اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۝۳

4. Attention ! L'obéissance
sincère li pou Allāh *sélement*. Et banne ki
finne prend protectéres pou zotte en
déhors Li, *zotte dire* : « Nous pé adore
banne-là sélement pou ki zotte rapproce
nous are Allāh pou ki gagne grand
rangs. » En vérité, Allāh pou zize ente
banne-là concernant ça *banne sozes* lor ki
zotte en désaccord. En vérité, Allāh pa
guide dimoune ki ène mentére ingrat.

أَلَّا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ ؕ وَالَّذِينَ
اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا
تَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُوا إِلَى اللَّهِ
زُلْفَى ؕ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا
هُم فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ؕ إِنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي مَنْ هُوَ كَذِبٌ كَفَّارٌ ۝۴

5. Si Allāh ti oulé prend ène garçon
pou Li, Li ti pou soisir céli ki Li oulé parmi
ça ki Li finne créé. *Allāh* Li Pur, Li-Même
Allāh, Céli Ki Ène Sél, Ki domine tout *par*
So gloire et So mazedé siprême.

لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَأَصْطَفَى
مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ؕ سُبْحٰنَهُ ؕ هُوَ اللَّهُ
الْوَّاحِدُ الْقَهَّارُ ۝۵

6. Li finne créé banne lé ciéls et la
terre avec la vérité. Li faire la nuitte
enveloppe li zour, et Li faire li zour
enveloppe la nuitte ; et Li finne mette en
service soleil et la line; sakène pé bouzé
lor so l'orbite pou ène lé temps fixé.
Attention ! Li-Même Li Tout-Puissant,
Li Extrêmement-Pardonnant.

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ بِالْحَقِّ ؕ يُكَوِّرُ
الْبَلَّ عَلَى النَّهَارِ وَ يُكْوِّرُ النَّهَارَ عَلَى
الْبَلِّ ؕ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ ؕ كُلٌّ
يَجْرِي لِاَجَلٍ مُّسَمًّى ؕ اَلَا هُوَ الْعَزِيزُ
الْعَفَّارُ ۝۶

7. Li finne créé zotte d'ène sél
être ; ensuite, à partir ça *être-là*, Li finne
faire so compagne ; et Li finne faire
dèssanne pou-zotte huit couples banne
bétails. Li finne créé zotte dans matrice zot
mama, création après création, dans trois
stazes l'obskirités. Ça, Li Allāh, zot

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَّاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا
زَوْجَهَا وَ أَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْاَنْعَامِ ثَمَنِيَّةً
اَزْوَاجًا ؕ يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ اُمَّهَاتِكُمْ
خَلْقًا مِّنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمٰتٍ ثَلٰثٍ ؕ

Seignére. Pou Li royaume-là. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Donc couma zotte pé détourné *are So adoration ?*

8. Si zotte ingrats, certainement Allāh Li Indépendant dé zotte. Et Li pa content l'ingratitude dé la part So banne servitères. Mais si zotte reconnaissant, Li content ça dans zotte. Et aukène l'âme portère fardeau pa pou saryé fardeau ène l'autre. Ensuite, zot rétour li pou vers zot Seignére, et Li pou informe zotte ça ki zotte ti pé faire. En vérité, Li conne bien ça ki *caciette* dans la poitrine.

9. Et quand ène malhére arrive ène dimoune, li invoque so Seignére, li tourne vers Li *avec repentance*. Ensuite, quand Li accorde li ène bienfait dé So part, li oublié ça *soze* ki li ti pé imploré auparavant-là; et li commence donne banne égals *are Allāh*, pou ki li cause égarement *banne dimounes* dépi *Allāh* So simé. Dire : « Tire impé bénéfices temporaire dé to mécréance, certainement to ène dans habitants di Fé. »

10. Dimoune ki prié *Allāh* avec dévotion pendant banne l'héres la nuite, *parfois* li prosterné, *parfois* li reste diboute et ki craigne l'Aute lé monde-là, et ki espère miséricorde so Seignére, esse-ki *li pa ène dimoune ki possède la connaissance ?* Dire : « Banne ki possède connaissance, esse-ki zotte pareil *are* banne ki péna connaissance ? » En vérité, sélement banne ki possède l'intelligence ki prend *avertissement* compte.

R2 11. Dire : « O Mo banne servitères ki croire, craigne zot Seignére. Éna le bien pou banne ki faire le bien dans ça la vie ici-là. Et la terre Allāh li vaste. En vérité, banne ki persévéré, zotte pou gagne zot récompense sans compté. »

ذِكْرُ اللَّهِ رَبِّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَاللَّهُ إِلَهُ
الْأُولَىٰ هُوَ فَآتَىٰ تُصْرَفُونَ ﴿٤﴾

إِن تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا
يَبْذُلُ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا
يَزِدْكُمْ لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ
أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ
فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۗ إِنَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٥﴾

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا
إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِيَ مَا
كَانَ يَدْعُوهُ إِلَيْهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ
أَعْدَاءً لِّبُضْلٍ ۗ عَنِ سَبِيلِهِ ۗ قُلْ تَمَتَّعْ
بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ﴿٦﴾

أَمَّنْ هُوَ قَائِمٌ أَنَاءَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا
يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهِ ۗ
قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ عَلَّمُوا
وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ
أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٧﴾

قُلْ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمْ
لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۗ
وَأَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ ۗ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ
أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٨﴾

12. Dire : « En vérité, finne donne moi l'orde pou adore Allāh avec sincérité pou Li dans la rélizion.

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا
لَهُ الدِّينَ ﴿١٢﴾

13. « Et finne donne moi l'orde pou vinne premier-même dans banne ki soumette are Allāh. »

وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٣﴾

14. Dire : « En vérité, mo pére pinition d'ène zour terrible si mo désobéir mo Seignére. »

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٤﴾

15. Dire : « Allāh-Même Ki mo adoré, avec sincérité pou Li dans mo la rélizion.

قُلِ اللَّهُ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ﴿١٥﴾

16. « Donc adore, en dehors Li, ça ki zotte oulé. » Dire : « En vérité, banne perdants pou banne ki pou cause la perte zot l'âme et zot familles Zour Rézirection. » Attention ! Ça, li pou ène la perte évident.

فَاعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ ۗ قُلْ
إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ
وَآهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ أَلَا ذَلِكَ هُوَ
الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٦﴾

17. Banne-là, pou éna là-haut zotte, banne couces di Fé, et en bas zotte, banne couces pareil. Ça-même ki Allāh faire So banne servitères rédouté. « Donc ô Mo banne servitères ! Craigne Mo Tout-Sél. »

لَهُمْ مِنْ قَوْعِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ وَمِنْ
تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۗ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ
عِبَادَ كَذَّابِينَ ﴿١٧﴾

18. Et banne ki finne éloigne zotte are banne idoles pou ki zotte pa adore ça banne idoles-là et ki tourne vers Allāh - pou zotte, éna bon nouvelle. Donc, annonce bon nouvelle à Mo banne servitères,

وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ أَنْ
يَعْبُدُوهَا وَأَتَابُوا إِلَى اللَّهِ لَهُمْ
الْبُشْرَى ۗ فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٨﴾

19. Banne ki écoute la Parole et ki suive ça ki li conténir dé meillére, ça banne-là ki Allāh finne guidé et ça banne-là ki posséde l'intellizence.

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ
أَحْسَنَهُ ۗ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَاهُ اللَّهُ
وَأُولَٰئِكَ هُمُ أُولُوا الْأَلْبَابِ ﴿١٩﴾

20. Dimoune lor ki condamnation pinition li appliqué, esse-ki li capave sappé ? Esse-ki to capave sappé dimoune ki dans di Fé ?

أَقَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ ۗ أَكَانَتْ
تُثْقَدُ مِنْ فِي النَّارِ ﴿٢٠﴾

21. Mais, banne ki craigne zot Seignère, pou zotte, éna banne Résidences élevé, finne construire lor là banne lé zaute Résidences élevé, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Allāh finne faire ça promesse-là ; et Allāh pa alle conte So promesse.

لَيْكِنَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ
مِّنْ قَوَاعِمَآ غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ لَا تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَّ اللَّهُ مَا لَا يُحِصِفُ
اللَّهُ الْمِيعَادَ ﴿٣١﴾

22. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh faire dilo déssanne dépi dans lé ciél, ensuite Li faire li coulé couma banne la sources lor la terre et ensuite, par ça moyen-là Li faire sorti banne pâtirazes ki varié dans zot coulére ? Ensuite, zotte vinne sec et to trouve zotte vinne zaune; ensuite Li ranne zotte casse cassé en tipti morceaux couma brins la paille. En vérité, dans ça, éna ène rappel pou banne dimounes ki posséde l'intellizence.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَسَلَكَهُ يَنْبَاتٍ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ
يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ ثُمَّ
يُوهِبُ قَتْلَهُ مُضْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُ
حُطًا مَّا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرَى لِأُولِي
الْأَلْبَابِ ﴿٣٢﴾

R 3 23. Dimoune ki Allāh finne ouvert so la poitrine pou ki li accepté Islam dé sorte ki li établi lor ène la limière dé la part so Seignère, esse-ki li pou pareil couma banne dimounes ki pa pense ditout Allāh ? Malhère donc lor banne ki zot lé kére finne endirci conte mazine Allāh ! Ça banne-là ki dans ène l'errère manifeste.

أَقَمْنَ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِإِسْلَامِ فَهُوَ
عَلَى نُورٍ مِّنْ رَبِّهِ وَقَوْلٌ لِلْقَسِيَةِ
قُلُوبُهُمْ مِّنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ ﴿٣٣﴾

24. Allāh finne révélé Mésage ki meillère ki tout, ène Live ki éna résemblance ék répétition, dans li-même so banne versets. La peau banne ki craigne zot Seignère frissonné are ça Live-là so récitation. Ensuite zot la peau et zot lé kére ramolli are souvénil Allāh. Ça, li guidance Allāh ; par ça, Li guide dimoune ki Li oulé. Et dimoune ki Allāh finne zize égaré, péna aukène guide pou li.

اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشَابِهًا
مّتَابِي تَتَشَابَهُ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ
يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَ
قُلُوبُهُمْ إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ
يَهْدِي بِهِ مَن يَشَاءُ وَمَن يُضِلِلِ اللَّهُ
فَمَا لَهُ مِن هَادٍ ﴿٣٤﴾

25. Esse-ki dimoune ki éna zisse so visaz ki pou protéze li conte pire pinition Zour Rézirection, li capave sappé ? Et pou dire banne inzistes : « Goûte gain pou travail ça ki zotte ti pé faire. »

أَقَمْنَ يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ ذُوقُوا
مَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٣٥﴾

26. Banne ki ti avant zotte, ti *habitié* contrédire. Alors pinition-là ti attrape banne-là cotte zotte pa ti *même* imaziné.

كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَآتَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٣٦﴾

27. Alors, Allāh finne faire banne-là goûte himiliation dans la vie ça lé monde-là, mais pinition l’Aute lé monde-là, li pou certainement pli grand, si sélement banne-là ti conné !

فَإِذَا قَامَهُمُ اللَّهُ الْخِزْيُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْعَذَابُ الْأَخْرَجَ أَكْبَرُ مَا كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

28. Et, en vérité, dans ça Coran-là, Nous finne propose toute sorte paraboles pou banne dimounes pou ki zotte prend compte *avertissement*.

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٣٨﴾

29. Ène Coran ène *Live* ki pou souvent *récité* en arabe dans ène langue clair ki exprime li bien ; péna nanrien travers là-dans, pou ki banne-là vinne banne dimounes droite.

قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٣٩﴾

30. Allāh propose ène parabole — ène dimoune ki apparténir à pliziére associés ki en désaccord ente zotte, et ène dimoune ki apparténir zisse à ène sél personne. Esse-ki ça dé-là zotte égal sélon zot sitation ? Tout louanze pou Allāh. Mais la plipart dans banne-là pa conné.

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِينَ مَثَلًا هَذَا الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾

31. Certainement, to pou mort et certainement banne-là *oussi* pou mort.

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ﴿٤١﴾

32. Ensuite, en vérité, Zour Rézirection, zotte pou dispite ente zotte divant zot Seignére.

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٤٢﴾

PARTIE 24

R 4 33. Donc, ki sanne-là ki faire ène pli grand inzistice ki dimoune ki cause menti conte Allāh et ki contrédire la vérité quand ça *vérité-là* vinne cotte li ? Esse-ki péna dans l’Enfer ène place pou banne mécréants resté ?

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالصُّدُقِ إِذْ جَاءَهُمْ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٤٣﴾

34. Mais dimoune ki finne améne la vérité et *dimoune* ki confirme ça la vérité-là ; ça banne-là ki banne dimounes droite.

وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ
بِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾

35. Zotte pou gagne cotte zot Seignére tout ça ki zotte désiré ; ça li récompense banne ki faire le bien ;

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ
جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٥﴾

36. Pou ki Allāh enlève dé-zotte conséquences banne pire travaux ki zotte finne faire et ki Li donne zotte zot récompense d'après ça ki pli excellent ki tout dans zot actions.

لِيُكَفِّرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي
عَمِلُوا وَ يُجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ
بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٦﴾

37. Esse-ki Allāh Li pa Siffit pou So servitère ? Et banne-là pé faire toi pére are ça banne ki en dehors Li. Et dimoune ki Allāh finne zize égaré, péna aukène guide pou li.

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ
وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ
وَمَنْ يَضِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ
هَادٍ ﴿٣٧﴾

38. Et dimoune ki Allāh guidé, péna personne pou égare li. Esse-ki Allāh Li pa Tout-Puissant, Céli Ki éna pouvoir pou pini couma bizin ?

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ
أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ﴿٣٨﴾

39. Et si to dimanne banne-là : « Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls et la terre ? » Certainement zotte pou réponne : « Allāh. » Dire : « Si Allāh oulé faire moi kik mal, esse-ki zotte pensé ki banne ki zotte invoqué en dehors Allāh capave enlève ça mal ki *inflizé* par Li-là ? Ou soi, si Li oulé faire moi miséricorde, esse-ki banne-là capave réténir So miséricorde ? » Dire : « Allāh Li Siffit pou moi. Et banne ki oulé faire confiance, zotte place zot confiance dans Li. »

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللّٰهُ
قُلْ اَفَرءَ يَتُومَآ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ
اللّٰهِ اِنْ اَرَادَنِيَ اللّٰهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ
كٰشِفٰتُ ضُرِّيْهِ اَوْ اَرَادَنِيَ بِرَحْمَةٍ هَلْ
هُنَّ مُمْسِكٰتُ رَحْمَتِيْهِ ؕ قُلْ حَسْبِيَ
اللّٰهُ ؕ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿٣٩﴾

40. Dire : « O mo pép ! Azir autant ki zotte capave, moi oussi mo pou continié azir ; zotte pa pou tardé pou conné,

قُلْ يَقُوْٓءُ اَعْمَلُوْٓا عَلٰٓى مَكَآتِبِكُمْ
اِنِّىْ عَامِلٌ ؕ فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿٤٠﴾

41. « Lor ki sanne-là ène pinition pou tombé ki pou himilié li, et lor ki

مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيْهِ وَيَجِلُّ

sanne-là ki ène pinition ki dirabe pou déssanne. »

42. En vérité, Nous finne faire déssanne lor toi Live-là avec la vérité pou *di bien* l'himanité. Donc, dimoune ki suive guidance-là, *li* pou l'avantaze so prope l'âme ; et dimoune ki égare li-même, li pé égare li pou so prope désavantaze. Et to pa responsabe banne-là *zot z'affaires*.

عَلَيْهِمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣١﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ ۖ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِ ۖ وَ مَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَ مَا آنت عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿٣٢﴾

R 5 43. Allāh prend banne l'âmes *banne vivants* l'hére zot la mort ; et oussi banne ki pa *encore* mort, pendant zot sommeil. Ensuite, Li réténir banne *l'âmes* conte ki Li finne décréte la mort, et Li renvoye lé zoutes ziska ène délai fixé. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki réfléci.

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا ۖ فِيم_Sِكِّ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأَخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣٣﴾

44. Esse-ki banne-là finne prend pou-zotte banne intercesséres en déhors Allāh ? Dire : « Même si banne *soi-disant intercesséres-là* péna aukène pouvoir lor nanrien, ni zotte éna intellizence ?»

أَمْ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ ۗ قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَ لَا يُضِلُّونَ ﴿٣٤﴾

45. Dire : « Tout intercession dépanne lor Allāh. Pou Li, royaume banne lé ciéls et la terre. Ensuite, vers Li, pou retourne zotte. »

قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا ۗ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ ۗ ثُمَّ رَأَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾

46. Et quand mentionne Allāh Li Tout-Sél, banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là, zot lé kére crispé are dégoût, mais quand mentionne banne en déhors Li, alà ki zotte rézouir.

وَإِذَا دُكِرَ لِلَّهِ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَ إِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٣٦﴾

47. Dire : « O Allāh ! Créatére banne lé ciéls et la terre, Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe, To *Tout-Sél* pou zize ente To banne servitéres concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord. »

قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ عَلِمِ الْغَيْبِ وَ الشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٣٧﴾

48. Et si banne inzistes ti posséde tout ça ki lor la terre et autant encore, certainement zotte ti pou offére ça couma rançon pou sappe dépi ça pire pinition Zour Rézirection ; et dé la part Allāh, li pou paraîte *clair* pou zotte ça-ki zamais zotte pa ti calkilé.

وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي
الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَا فِتْنَةً
بِهِمْ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وَ بَدَّ اللَّهُ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا
يَحْتَسِبُونَ ﴿٣٨﴾

49. Et ça ki zotte finne gagné *par zot travail*, so banne mauvais *conséquences* pou paraîte *clair* pou zotte et ça ki zotte ti pé moqué-là pou encerclé zotte.

وَ بَدَّ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا كَسَبُوا وَ حَاقَ
بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٩﴾

50. Et quand ène malhére arrive ène dimoune, li sipplié Nous. Ensuite quand Nous accorde li ène bienfait dé Nou part, li dire : « Finne accorde moi ça lor base connaissance *ki mo èna*. » Li plitôt ène l'épréve ; mais la plipart d'ente banne-là pa conné.

فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا تَارِكًا
إِذَا حَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ إِنَّمَا
أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بَلْ هِيَ فَتْنَةٌ
وَأَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾

51. Banne ki ti avant zotte, ti pé dire ça même; mais tout ça ki zotte ti gagné *par zot banne mauvais actions* pa ti servi zotte nanrien.

قَدْ قَالُوا لَهَا الْإِنْسَانُ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا
أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٤١﴾

52. Donc ça ki zotte ti gagné *par zot travail*, so banne mauvais *conséquences* ti attrape zotte ; et d'ente ça banne *mécréants-là* — banne ki azir avec inzistice, ça ki zotte finne gagné *par zot travail*, so banne mauvais *conséquences* pou attrape zotte *oussi* ; et zotte pa pou capave enléve Allāh So capacité.

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ
ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ
مَا كَسَبُوا وَ مَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٢﴾

53. Esse-ki banne-là pa conné ki Allāh élarzi *banne moyens* provision pou dimoune ki Li oulé et *parfois* Li diminié *ça pou li* ? En vérité, dans ça, éna banne Signes pou ène pép ki croire.

أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
لِمَن يَشَاءُ وَ يَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٤٣﴾

R6 54. Dire : « O Mo banne servitères ki finne commette banne excès conte zot prope l'âme ! Pa dézespère miséricorde Allāh; en vérité, Allāh pardonne tout banne péchés. En vérité, Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

قُلْ يُعْبَادِي الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ
 أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ
 إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا
 إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾

55. « Et tourne vers zot Seignére, et soumette are Li avant ki pinition vinne cotte zotte, alors zotte pa pou gagne aukène secours.

وَإِنبِئُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لِي
 قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا
 تُنصَرُونَ ﴿٥٥﴾

56. « Et ça ki finne avoye-zotte dé la part zot Seignére, suive so meillère *partie* avant ki pinition-là vinne cotte-zotte ène coup sans ki zotte pé ranne zotte-mêmes compte,

وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن
 رَبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ
 بَغْتَةً وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾

57. « Pou ki aukène l'âme pa dire : 'Couma mo régrette mo banne manquements malgré ki *mo* ti dans présence Allāh ! En vérité, mo ti ène dans banne moquées.'

أَن تَقُولَ نَفْسٌ يُّحْسِرُنِي عَلَىٰ مَا فَرَّطْتُ
 فِي جَنبِ اللَّهِ وَإِن كُنتَ لَمِنَ
 السَّخِرِينَ ﴿٥٧﴾

58. « Ou soi pou ki li pa dire : 'Si sélement Allāh ti guide moi, mo ti pou certainement *compté* dans banne dimounes droite.'

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنتُ
 مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٥٨﴾

59. « Ou soi pou ki li pa dire, quand li trouve pinition-là : 'Si sélement mo éna ène rétour, alors mo pou ène dans banne ki faire le bien !»

أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ
 لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٩﴾

60. *Allāh pou réponne* : « Attention ! Mo banne Signes ti vinne cotte toi, mais to ti prend ça pou mensonze, et to ti azir avec arrogance et to ti ène dans banne mécréants. »

بَلْ قَدْ جَاءَ ثَمَكُ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا
 وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنتَ مِنَ الْكٰفِرِينَ ﴿٦٠﴾

61. Et Zour Rézirection, to pou trouve banne ki ti menti conte Allāh - zot visaze sombre. Esse-ki péna dans l'Enfer ène place pou banne orgueilleés resté ?

وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا
 عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ
 فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦١﴾

62. Et Allāh sauve banne dimounes droite *et améne zotte ziska zot place dé sékirité et dé triomphe* ; malhére pa pou arrive zotte, et ni zotte pou désolé.

وَيُنَجِّي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٦﴾

63. Allāh Li Créatére tout kit-soze et Li-Même Ki veille lor tout kit-soze.

اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٣٧﴾

64. Pou Li, banne la clés banne lé ciéls et la terre ; et banne ki pa croire dans banne Signes Allāh, ça banne-là ki banne perdants.

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٣٨﴾

R7 65. Dire : « Esse-ki ène l’aute *divinité* ki Allāh ki zotte dimanne moi pou adoré, ô banne ignorants ? »

قُلْ أَغْفِرَ اللَّهُ تَأْمُرُونِي أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ ﴿٣٩﴾

66. Et, en vérité, finne révélé toi et banne avant toi : « Si to associé partenaires *are Allāh*, certainement to travail pa pou servi nanrien et certainement to pou ène dans banne perdants.

وَلَقَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْطَبَنَّ عَمَلُكَ وَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٠﴾

67. « Plitôt, adore Allāh et vinne ène dans banne *dimounes* reconnaissants. »

بَلِ اللَّهِ فَاعْبُدْ وَكُن مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٤١﴾

68. Et banne-là pa donne Allāh So l’estime couma Li bizin estimé. Et la terre entier pou dans So contrôle-même, Zour Rézirection ; et avec So la main droite *ki* banne lé ciéls pou enroulé. Allāh Li Pur et Li Bien là-haut are ça ki zotte associé *are Li*.

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ ۗ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ ۗ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٢﴾

69. Et pou soufflé dans trompette-là et tout banne dans lé ciéls et tout banne lor la terre pou *tombé* sans connaissance excepté céli ki Allāh oulé *épargné*. Ensuite pou soufflé là-dans, ène dézième fois, alà ki banne-là pou diboute pou attanne *zizement-là*.

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ۗ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ ۗ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿٤٣﴾

70. Et la terre pou brillé avec la limière so Seignére; et pou dépose Live *banne actions divant banne-là* et pou améne banne Prophètes et banne Témoins et pou ranne zizement ente banne-là avec la vérité, et pa pou traite zotte inzistement.

وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ
الْكِتَابُ وَجَاءَتْ بِالتَّبِيبِينَ وَالشُّهَدَاءَ
وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٤٠﴾

71. Et pou récompense pleinement sak l'âme pou ça ki li finne faire. Et Li conne bien-même ça ki banne-là faire.

وَوُضِعَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ
بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾

R 8 72. Et, par troupes, pou pousse banne ki pa croire vers l'Enfer ziska ki zotte arrive là ; alors so banne la portes pou ouvert, et so banne gardiens pou dire banne-là : « Esse-ki, d'ente zotte-mêmes, banne Mésazers pa ti vinne cotte zotte ki ti pé récite zotte, banne Signes zot Seignére et ki ti averti-zotte raconte zot zour ki là ? » Banne-là pou réponne : « Oui, mais certainement décret pinition-là finne réalisé, dans la zistice, conte banne mécréants. »

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ
زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فَتِيَحَتْ
أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ
يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يثْلُونُ عَلَيْكُمْ
آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ
يَوْمِكُمْ هَٰذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَٰكِن حَقَّتْ
كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَىٰ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾

73. Pou dire *banne-là* : « Rente par banne la portes l'Enfer pou *ki zotte* reste là-dans longtemps. Et place cotte banne orgueillés pou resté li bien mauvais ! »

قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ
خَلِيدِينَ فِيهَا فَمِثْسَ مِثْوَى
الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٤٣﴾

74. Et, par groupes, pou conduire banne ki ti craigne zot Seignére, vers Paradis, ziska ki zotte arrive là, so banne la portes pou ouvert et so banne gardiens pou dire zotte : « *Ki la* paix lor zotte ! Zotte finne arrive dans ène bien excellent l'état, donc rente là-dans pou *ki zotte* resté tout lé temps. »

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَىٰ
الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَ
فَتِيَحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا
خَالِدِينَ ﴿٤٤﴾

75. Et banne-là pou dire : « Tout louanze pou Allâh Ki finne accompli So promesse envers nous et Ki finne faire nous héritiers ça territoire-là. Nous pou installe nous dans Zardin-là cotte nous

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقْنَا
وَعَدَا وَآوَدْنَا الْأَرْضَ وَنَعَّبْنَا مِنَ
الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ

oulé. » Couma li excellent, récompense
banne *bon* travaillées !

الْعَمَلِينَ ﴿٤٥﴾

76. Et to pou trouve banne anzes pé
faire lé tour Trône-là, avec louanze zot
Seignére zotte pé célébré So saintété⁹². Et
pou zize ente banne-là avec la vérité. Et
pou dire : « Tout louanze pou Allāh
Seignére l'inivers. »

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَاقِّقِينَ مِنْ حَوْلِ
الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَ
تُضِيءُ بَيِّنَاتُهُمْ بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٦﴾

---

92 Banne attribits Allah pou trouve zot manifestation total Zour Zizement et
banne anzes 'lor duty' pou faire So glorification ék So louanze. Ou bien ça verset-
là vé dire ki l'Unicité d'Allah pou établi dans l'Arabie et banne vrai servitéres
d'Allah, dans ça lé monde-là ék banne anzes dans lé ciél pou célébré So gloire ék
So louanze.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

يَسْأَلُهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ۝۱

2. Hā Mīm = Ki Digne dé Louanze, Ki Seignère dé l'Honneur.

حَمِّمٌ ۝۲

3. Révélation Live-là *li* dé la part Allāh Ki Tout-Puissant, Ki Conne-Tout.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۝۳

4. Céli Ki pardonne pécé, Ki accepté répentance, Ki Sévère dans So pinition, Ki possède banne bienfaits en abondance. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Destination *final* li vers Li.

عَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ۝ ذِي الطَّوْلِ ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۝۴

5. Personne pa diskite lor banne Signes Allāh, excepté banne ki pa croire. Alors faudré pa ki to trompé par banne-là zot banne *mouvements* allé-vini dans pays.

مَا يَجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ فَلَا يَخْرُوكُ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ۝۵

6. Pép Noé et banne *lé zaute* groupes après *ça* banne *opposants* Noé-là ti *habitié* contrédire avant *ça* banne-là, et sak pép ti faire zefforts pou arrête zot Mésazer. Et zotte ti diskite avec fausseté pou essaye réfite la vérité avec *ça*. Alors, Mo ti attrape zotte. Et couma *terrible* Mo pinition ti été !

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ ۖ وَالْأَحْرَابُ ۖ مِنْ بَعْدِهِمْ ۖ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ ۖ وَجَادُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ ۖ فَأَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ۝۶

7. Et coumme *ça*-même parole to Seignère ti réalisé conte banne mécréants: ki zotte banne habitants di Fé.

وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ إِنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ۝۷

8. Banne ki porte Trône-là et banne ki autour *ça* ; avec louanzes zot Seignère, zotte célébré So saintété, et zotte croire dans Li et zotte implore pardon pou banne ki croire, *zotte dire* : « Nou Seignère ! To englobe tout kit-soze dans *To* miséricorde et *To* connaissance. Alors, pardonne banne ki répenté et ki suive To simé ; et protéze banne-là conte pinition l'Enfer.

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا ۗ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ۝۸

بِحَمْدِ رَبِّهِمْ
وَيُؤْمِنُونَ بِهِ
وَيَسْتَغْفِرُونَ
لِلَّذِينَ آمَنُوا

9. « Nou Seignére ! Et admette banne-là dans banne Zardins l'Eternité ki To finne promette zotte, et oussi banne ki vertueux d'ente zot banne papa grand-papas, zot madames et zot zenfants. En vérité, To-Même To Tout-Puissant, To Bien-Saze.

رَبَّنَا وَادْخُلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩﴾

10. « Et protéze zotte conte banne mauvais sozes; et dimoune ki To protézé, ça zour-là, conte banne mauvais sozes, en vérité, To finne faire li miséricorde, et ça li ça grand triomphe-là. »

وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٠﴾

R 2 11. Certainement pou annonce banne ki pa croire : « Bien pli grand ti mécontentement Allāh, quand ti appelle zotte vers la foi et zotte ti réfizé, ki zot prope dégoût pou zotte-mêmes, *azordi*. »

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لَمَا قَدْ كَفَرْنَا إِنْ آتَيْنَا دُونَ لَمَقَاتِ اللَّهِ أَكْبَرَ مِنْ مَقَاتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتُكْفَرُونَ ﴿١١﴾

12. Banne-là pou dire : « Nou Seignére ! To finne faire nous mort dé fois, et To finne rédonne nous la vie dé fois, et nous admette nou banne péchés. Esse-ki éna ène simé pou sorti ? »

قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا إِثْنَتَيْنِ وَأَخْبَيْتَنَا إِثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١٢﴾

13. *Pou dire banne-là* : « Li coumme ça parski, quand ti invoque Allāh Li Tout-Sél, *sans aukène associé*, zotte pa ti croire, mais quand ti donne Li banne associés, zotte ti croire. Donc décision-là li pou Allāh Ki Bien-Haut dans *So gloire*, Ki Bien-Grand *sans aukène comparaison*.

ذُكِّمُكُمْ بِآيَاتِهِ إِذْ آدُعِيَ اللَّهُ وَخَدَّاهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكْ بِهِ تُؤْمِنُونَ قَالِحُكُمْ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ﴿١٣﴾

14. Li-Même Ki finne montré zotte So banne Signes et Ki finne faire déssanne provision pou zotte dépi dans lé ciél ; mais personne pa prend compte *avertissement* excepté dimoune ki tourne *vers Allāh*.

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ﴿١٤﴾

15. Donc, invoque Allāh avec sincérité pou Li dans la rélizion malgré ki banne mécréants détesté ça.

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٥﴾

16. Li élève banne rangs, Li Seignère Trône-là. Par So l'orde, Li avoye l'esprit-là lor dimoune ki Li oulé d'ente So banne servitères pou ki Li donne *banne dimounes* avertissement ça Zour zot-renconte avec Li,

رَفِيعَ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ ۚ يُلْقِي
الدُّوْحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ لِيُنذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٦﴾

17. Zour ki banne-là pou comparaîte. Nanrien ki concerne zotte pa pou caciette are Allâh. « Ça zour-là, pou Ki sanne-là royaume-là ? » « Li pou Allâh, Céli Ki Ène Sél, Ki domine tout par So gloire et So mazesté sivrême.

يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ ۚ لَا يَخْفَىٰ عَنِ اللَّهِ
مَنْهُمْ شَيْءٌ لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ
الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٧﴾

18. « Ça zour-là, pou récompense sak l'âme pou ça ki li finne gagné par so travail. Azordi, pa pou éna aukène inzistice! En vérité, Allâh Li Rapide lor réglé banne comptes. »

الْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۗ لَا
ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٨﴾

19. Et averti banne-là zour ki pé costé-là, cotte lé kére pou arrive ziska la gorze, étouffé avec l'angoisse. Pa pou éna pou banne ki ti faire le mal, aukène camarade dévoué, ni aukène intercessère ki so *intercession* pou accepté.

وَأَنْذَرُهُمْ يَوْمَ الْاِزْفَةِ إِذِ
الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاطْمِينَةٍ
مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَوْلِهِمْ وَلَا شَفِيعٍ
يُطَاعُ ﴿١٩﴾

20. Li conné traite ça ki li zidé faire et ça ki la poitrine caciette.

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي
الصُّدُورُ ﴿٢٠﴾

21. Et Allâh zize avec la vérité, mais banne ki zotte invoqué en déhors Li, pa capave zize nanrien. En vérité, Allâh Li Bien-Tandé, Li trouve bien.

وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ
يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ
بِشَيْءٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ
الْبَصِيرُ ﴿٢١﴾

R 3 22. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre et guetté couma *mauvais* ti la fin banne ki ti avant zotte ? Banne-là ti bien pli puissant ki zotte et *pli fort* dans banne traces ki *banne-là finne laissé* lor la terre. Pourtant, Allâh ti attrape banne-là à cause zot banne péchés et zotte pa ti éna aukène protectère conte Allâh.

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا
مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ
قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ
اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۗ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ
اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٢٢﴾

23. Ça, li parski zot banne Mèssazers ti vinne cotte zotte are banne Signes bien clair, mais zotte pa ti croire, alors Allāh ti attrape zotte. En vérité, Li Bien-Fort, et Li Sévère dans *So pinition*.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ كَانَتْ تَاْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ وَكَفَرُوْا فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ
رَاۤءَ قَوْمٍۭ شَدِيْدٍ الْحَقَابِ ﴿٢٣﴾

24. Et, en vérité, Nous ti avoye Moïse are Nou banne Signes et are ène argument clair et convaincant

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوسٰى بِآيٰتِنَا وَسُلْطٰنٍ
مُّبِيْنٍ ﴿٢٤﴾

25. Cotte Pharaon et Hamān et Korah; mais banne-là ti dire : « *Li* ène mazicien et ène grand mentère. »

اِلٰى فِرْعَوْنَ وَهٰمٰنَ وَكَارُوْنَ فَقَالُوْا
سِحْرٌ كَذٰبٌ ﴿٢٥﴾

26. Et quand li ti vinne cotte banne-là avec la vérité dé Nou part, banne-là ti dire : « Tué banne garçons banne dimounes ki finne croire avec li, et laisse zot madames vivant. » Mais plan banne mécréants *li* pou ène simpe gaspillaze.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوْا
اِقْتُلُوْا اَبْنَآءَ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهُ
وَاسْتَحْيُوْا نِسَاءَهُمْ ؕ وَ مَا كَيْدُ
الْكٰفِرِيْنَ اِلَّا فِيْ ضَلٰلٍ ﴿٢٦﴾

27. Et Pharaon ti dire : « Laisse moi pou ki mo tué Moïse ; et li ava invoque so Seignére ! En vérité, mo père ki li sanze zot rélizion ou bien ki li répanne désorde et corription dans pays. »

وَ قَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُوْنِيْ اَقْتُلْ مُوسٰى
وَلْيَدْعُ رَبَّهُ ؕ اِنِّيْۤ اَخَافُ اَنْ يُبَدِّلَ
دِيْنَكُمْ اَوْ اَنْ يُظْهِرَ فِي الْاَرْضِ
الْقِسٰدَ ﴿٢٧﴾

28. Et Moïse ti dire : « En vérité, mo serce réfize cotte mo Seignére et zot Seignére conte tout *dimoune* arrogant ki pa croire dans *Zour Réglément* banne comptes. »

وَ قَالَ مُوسٰى اِنِّيْۤ اَعُوْذُ بِرَبِّيْ وَرَبِّكُمْ
مِّنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ
الْحِسَابِ ﴿٢٨﴾

R 4 29. Et ène zomme croyant parmi pép Pharaon, ki ti caciette so la foi, ti dire : « Esse-ki zotte pou tué ène dimoune parski li dire : ‘Mo Seignére Li Allāh,’ alors ki li finne vinne cotte zotte avec banne Signes bien clair dé la part zot Seignére ? Et si li ène mentère, so mensonze pou tombe lor li; mais si li véridique, alors ène partie are ça ki li finne menace zotte-là pou tombe lor zotte. En vérité, Allāh pa guide dimounes ki transgressère et ki grand mentère.

وَ قَالَ رَجُلٌۭ مُّؤْمِنٌ مِّنْ اِلٰى فِرْعَوْنَ
يَكْتُمُ اٰيْمٰنَهُ اَتَقْتُلُوْنَ رَجُلًا اَنْ
يَقُوْلَ رَبِّيَ اللّٰهُ ؕ وَ قَدْ جَاءَكُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ ؕ وَاِنْ يَكُ
كَٰذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ ؕ وَاِنْ يَكُ
صٰدِقًا يُؤْتِصِبْكُمْ بَعْضُ الَّذِيْ يَعِدُكُمْ ؕ وَاِنَّ
اللّٰهَ لَا يَهْدِيْ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذٰبٌ ﴿٢٩﴾

30. « O mo pép ! Azordi, zotte posséde royaume-là, zotte pé triomphé lor la terre. Bé ki sanne-là ki pou aide nous conte pinition Allāh si ça vinne lor nous ? » Pharaon ti dire : « Ça ki mo comprend, ça-même mo pé faire zotte comprend, et mo pé guide zotte sélement lor simé la droiture. »

يَقُومُوا لَكُمْ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ
فِي الْأَرْضِ رَفَعْنَا مِنْكُمْ آيَاتٍ
اللَّهُ إِنْ جَاءَ نَادٍ قَالِ فِرْعَوْنُ مَا
أُرِيكُمْ إِلَّا مَا آدَى وَمَا أَهْدِيكُمْ
إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٣٠﴾

31. Et dimoune ki croyant-là ti dire : « O mo pép ! Mo pére pou zotte ène soze pareil couma zour cotte banne péps ti forme coalition conte zot Prophètes ;

وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَوْمَ يَقُومُوا رَبِّي أَخَافُ
عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿٣١﴾

32. « Pareil couma cas pép Noé, et banne tribis 'Aad et Thamōūd et banne ki ti vinne après zotte. Et Allāh pa désire aukène inzistice pou So banne servitères.

مِثْلَ دَاوُدَ إِذْ قَالَ لِلَّهِ يُرِيدُ
اللَّهُ مِثْلَ نَارِ الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾

33. « Et ô mo pép ! En vérité, mo pére pou zotte ça zour cotte banne dimoune, ente zotte, ène pou appelle l'aute pou gagne aide,

وَيَقُومُوا رَبِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ
التَّكْوِينِ ﴿٣٣﴾

34. « Ça zour-là zotte pou tourne lé dos pou sauvé. Pa pou éna aukène défensère pou zotte conte Allāh. Et dimoune ki Allāh finne zize égaré, pa pou éna pou li aukène guide. »

يَوْمَ تَوَلَّوْا مُدْبِرِينَ مِمَّا لَكُمْ مِنَ
اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۗ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ
فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٤﴾

35. Et, en vérité, Joseph ti vinne cotte zotte avant, avec banne Signes bien clair, mais zotte ti continié dans doute concernant ça ki li ti amène cotte zotte ziska quand li ti mort, zotte ti dire : « Zamais Allāh pou avoye ène Mésaszer après li. » Coumme ça-même Allāh zize égaré banne transgressères ki éna doutes,

وَلَقَدْ جَاءَ كُفْرًا يُوَسِّفُ مِنْ قَبْلُ
بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا
جَاءَ كُفْرًا بِهِ ۗ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكْتَ
لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا
كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ
مُزْتَابٌ ﴿٣٥﴾

36. Banne ki diskite lor banne Signes Allāh sans ki aukène autorité finne vinne cotte zotte. Ça, li détestabe dans régard Allāh et d'après banne ki croire. Coumme ça-même Allāh scelle lé kére tout dimoune arrogant et dominère.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ
سُلْطَانٍ أَنْتُمْ كَبُرْتُمْ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ
عِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا ۗ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٦﴾

37. Et Pharaon ti dire : « O Hāmān ! Construire pou moi ène édifice haute pou ki mo arrive ziska ça banne simés-là

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَهَا مِنْ ابْنِ بِنِي صَرَخًا
لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ﴿٢٤﴾

38. « Ki simés banne lé ciéls pou ki mo capave zette ène coup d'oeil lor BonDié Moïse, et pourtant, vramême mo croire ki li ène mentère. » Et coumme ça-même ti faire *paraîte* zoli pou Pharaon so banne mauvais actions, et li finne détourné dépi simé *droite*; et mauvais plan Pharaon pa ti capave sappé are destruction.

أَسْبَابَ السَّمَوَاتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰ رَأْسِ
مُوسَىٰ وَرَأَىٰ لَهَاطَهُ كَالِذِّبَابِ
وَكَذَلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءَ عَمَلِهِ وَصَدَّ عَنِ
السَّبِيلِ ۗ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي
تَبَابٍ ﴿٢٥﴾

R 5 39. Et dimoune croyant-là ti dire : « O mo pép ! Suive moi. Mo pou guide zotte lor simé la droiture.

وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يِقْوِمِ اتَّبِعُونِ
أَهْدِيكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٢٦﴾

40. « O mo pép ! Ça la vie ça lé monde-là, li sélement ène zouissance pou impé lé temps; et, en vérité, l'Aute lé monde-là, li Résidence ki permanent.

يَقْوِمِ إِنَّمَا هِيَ هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
مَتَاعٌ زَوَّارٌ ۗ الْأَخِرَةُ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿٢٧﴾

41. « Dimoune ki faire ène mauvais action, pou pini li avec so pareil-même ; mais dimoune ki faire ène bon action, ki li zomme ou madame, et li croyant, ça banne-là pou rente dans Zardin-là ; là-dans zotte pou gagne provision sans compté.

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا
وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَثَمِي
وَهُوَ مُؤْمِنٌ قَدْرًا لِّكَ يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ يُدْرَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ
حِسَابٍ ﴿٢٨﴾

42. « Et ô mo pép ! *Bien drôle* ! Bé ki arrive moi ki mo appelle zotte vers la délivrance alors ki zotte appelle moi vers di Fé ?

وَيَقْوِمِ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَىٰ النَّجْوَةِ
وَتَدْعُونِي إِلَىٰ النَّارِ ﴿٢٩﴾

43. « Zotte invite moi pou pa croire dans Allāh, et pou associé are Li ça *zaffaire* lor ki mo péna aukène connaissance, alors ki moi, mo appelle zotte vers Céli Ki Tout-Puissant, Ki Extrêmement-Pardonnant.

تَدْعُونِي لَا كُفْرًا بِاللَّهِ وَأَشْرِكًا بِهِ
مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ زِدْنَا أَدْعُوكُمْ
إِلَىٰ الْعَزِيمِ الْعَقَّارِ ﴿٣٠﴾

44. « Péna doute, ça vers ki zotte pé appelle moi, li péna aukène droit pou ki invoque li, ni dans ça lé monde-là ni dans l'Aute ; et nou rétour li certainement vers Allāh et certainement banne transgresséres pou banne habitants di Fé.

لَا جَزْمَ لَكُمْ فِي الْإِيمَانِ لَيْسَ
لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ
وَأَنْ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَآنَ
الْمُشْرِكِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٤٤﴾

45. « Donc zotte pa pou tardé pou rappelle ça ki mo pé dire zotte-là. Et mo confié mo zaffaire are Allāh. En vérité, Allāh éna ène régard profond lor So banne servitéres. »

فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأُفَوِّضُ
أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ
بِالْعِبَادِ ﴿٤٥﴾

46. Alors, Allāh ti protéze li conte tout banne mauvais *conséquences* ki banne-là ti pé comploté, et ène pire pinition ti encerclé pép Pharaon —

فَوَقَّعَهُ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ
بِالِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾

47. Di Fé-là. Pou expose banne-là are ça, matin et soir. Et zour, quand l'Hére pou vini, *pou dire* : « Faire pép Pharaon rente dans pinition ki pli dir-là. »

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَ
عَشِيًّا ۖ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ تَدْ
أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٧﴾

48. Et quand dans di Fé, zotte pou dispité ente zotte ; et banne faibes pou dire banne ki ti orgueillés : « En vérité, nous ti zot disciples ; esse-ki, zotte pou soulaze-nous d'ène partie di Fé-là ? »

وَإِذْ يَتَّخِذُونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ
الضَّحْفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا
لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُّغْنُونَ عَنَّا
نَصِيحَاتِ النَّارِ ﴿٤٨﴾

49. Banne ki ti orgueillés pou dire : « En vérité, nous tout nous là-dans. Certainement Allāh finne déza zize ente So banne servitéres. »

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا
إِنَّ اللَّهَ فَذَحَّكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿٤٩﴾

50. Et banne dans di Fé-là pou dire banne gardiens l'Enfer : « Implore zot Seigneur pou ki Li ranne pinition-là lézé pou nous pou ène zour *sélement*. »

وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَدْنَةٍ جهنم
ادْعُوا رَبَّكُمْ يَحْقُفْ عَنَّا يَوْمًا مِنَ
الْعَذَابِ ﴿٥٠﴾

51. Banne-là pou dire : « Esse-ki zot banne Mésazers pa ti vinne cotte zotte avec banne Signes bien clair ? » Banne-là pou dire : « Oui. » Banne

قَالُوا أَوْ لَمْ تُك تَأْتِيكُمْ رَسُولًا
بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَىٰ قَالُوا قَدْ جَاءَنَا

gardiens-là pou réponne : « Alors continié prié. » Mais la prière banne mécréants li ène simpe gaspillaze.

R 6 52. En vérité, Nous pou secourir Nou banne Mésazers et banne croyants, dans ça lé monde-là, et zour cotte banne témoins pou diboute,

إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ يَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ ﴿٥٢﴾

53. Zour cotte banne eskizes banne inzistes pa pou profite zotte, et pou éna malédiction lor zotte, et zotte pou éna ène bien mauvais place cotte pou resté.

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿٥٣﴾

54. Et, en vérité, Nous ti donne Moïse guidance-là, et Nous ti faire banne zenfants Israël héritiers Live-là —

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ ﴿٥٤﴾

55. Ène guidance et ène rappel pou banne dimounes ki posséde intellizence.

هُدًى وَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٥٥﴾

56. Donc prend patience. Certainement, promesse Allāh li vrai. Et dimanne pardon pou to banne manquements et avec louanze to Seignére célebré So saintété soir et matin.

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَارْتَبِطْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعُشِيِّ وَالْأَبْكَارِ ﴿٥٦﴾

57. Banne ki diskite lor banne Signes Allāh sans ki aukène autorité finne vinne cotte zotte, péna nanrien dans zot la poitrine excepté ène fausse désir ça grandère ki zamais zotte pou gagné. Donc, serce réfize cotte Allāh. En vérité, Li Bien-Tandé, Li trouve bien.

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِحَيْرِ سُلْطَانٍ أَنَّهُمْ إِن فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ بِبَالِغِيهِ فَاسْتَجِزْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٥٧﴾

58. En vérité, création banne lé ciéls et la terre, li dépasse bien loin création banne dimounes, mais la plipart dimounes pa conné.

لَخَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْكَبِيرِ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَ لَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٨﴾

59. Et dimoune ki avégue et dimoune ki trouvé, zotte pa pareil; et banne ki croire et ki faire banne bon actions, et banne ki faire le mal zotte

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ۗ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ

oussi *pa pareil*. Impé même ki zotte prend compte *avertissement*.

لَا الْمُسِيئِينَ قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٩﴾

60. En vérité, l'Hére-là pou vini, péna aukène doute lor là, pourtant la plipart dimounes pa croire.

إِنَّ السَّاعَةَ لَا يَبِيحُهَا وَلَا رَبِّبَ فِيهَا
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦٠﴾

61. Et zot Seignére ti dire : « Implore-Moi. Mo pou réponne zotte *zot la prière*. Banne ki, zot l'orgueil empéce zotte adore Moi, certainement zotte pou rente dans l'Enfer, *zotte pou banne méprisés*. »

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ
إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي
سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦١﴾

R 7 62. Allāh Ki finne faire pou-zotte la nuitte pou ki zotte réposé là-dans et li zour pou *permette zotte* trouvé. En vérité, Allāh li Seignére dé grâces pou l'himanité ; mais la plipart banne dimounes pa reconnaissant.

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا
فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ
لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٢﴾

63. Ça, Li Allāh zot Seignére, Créatère tout kit-soze. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Donc, couma zotte pé détourné *are la vérité* ?

ذِكْرُ اللَّهِ رَبُّكُمْ خَائِقُ كُلِّ شَيْءٍ م
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ قُلُوبِكُمْ
﴿٦٣﴾

64. Coumme ça-même banne ki nié banne Signes Allāh, zotte pé détourné *are la vérité*.

كَذَلِكَ يُؤْفِكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ
اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٦٤﴾

65. Allāh Ki finne faire pou-zotte, la terre couma ène l'endroit pou réposé et lé ciél ène strictire *pou zot sirvie*, et *Ki* finne façonne zotte et *Ki* finne ranne zot forme parfait et *Ki* finne approvisionnement zotte avec banne sozes bon et pur. Ça Li Allāh zot Seignére. Allāh, Seignére l'inivers Li Béni.

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا
وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَوَضَعَكُمْ فَأَحْسَنَ
صُورَكُمْ وَرَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ
ذِكْرُ اللَّهِ رَبُّكُمْ فَتَعَبَّرْكَ اللَّهُ
رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾

66. *BonDié* Li Vivant. Aukène pa digne d'adoration excepté Li. Donc, implore-Li avec sincérité pou Li dans la rélizion. Tout louanze pou Allāh, Seignére l'inivers.

هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا يَأْتِيهِ
الْإِلَهَاءُ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ
لَهُ الْإِلَهَاءُ كُلُّهَا يَوْمَئِذٍ
الَّذِينَ هُمْ عَنْ آلِهَتِهِمْ
يُلَاحِظُونَ إِذْ يَخْرُجُونَ
رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

67. Dire : « En vérité, finne empéce moi pou mo adore banne ki zotte invoqué en déhors Allâh, alors ki banne Signes bien clair finne vinne cotte moi dé la part mo Seignére, et mo finne gagne l'orde pou soumette are Seignére l'inivers. »

قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٧﴾

68. Li-Même Ki finne créé zotte are la poussière, ensuite d'ène goutte sperme, ensuite d'ène tipti caillot ki éna tendance pou forme ène lien ; ensuite Li faire zotte né zenfant ; ensuite *Li faire zotte grandi* ziska ki zotte gagne zot plein viguère pou ki ensuite zotte vinne vié et pou ki zotte arrive ène lé temps fixé malgré éna d'ente zotte, pou gagne la mort avant, et *li coumme ça* pou ki zotte raisonné.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تَرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا ذَكَرْتُمْ مِنْ قَبْلُ وَ لِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّى وَ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٤٨﴾

69. Li-Même Ki donne la vie et *Ki* cause la mort. Et quand Li décide ène soze, Li sélement dire li : « Existé, » et li commence existé.

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ فَإِذَا قُضِيَ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٩﴾

R 8 70. Esse-ki to pa finne trouve banne ki dispité lor banne Signes Allâh ? Couma banne-là pé détourné *are la vérité* !

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنْ تَبْصُرَ فُونَهُمْ ﴿٥٠﴾

71. Banne ki prend Live-là pou mensonze et *oussi ça Mésaze* are *ça-même* ki Nous finne avoye Nou banne Mésazers. Mais banne-là pa pou tardé pou conné ;

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَ بِمَا آرْسَلْنَا بِهِ رَسُولًا فَسَوْفَ يَحْلَمُونَ ﴿٥١﴾

72. Quand colliers ferraille pou autour zot li cou et banne la saines *oussi* ; avec *ça* pou traine zotte

رَاذِيَ الْأَعْلَىٰ فِي آعْنَاقِهِمُ وَالسَّلْسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٥٢﴾

73. Dans dilo bouillante ; ensuite pou brile zotte dans di Fé.

فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٥٣﴾

74. Ensuite, pou dire zotte : « A cotte ça banne ki zotte ti considére couma associés

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

75. « En dehors Allāh ? » Banne-là pou dire : « Banne-là finne disparaîte dépi cotte nous. Au contraire, nous pa ti pé invoque nanrien *en dehors Allāh* auparavant. » Coumme ça-même Allāh pou zize égaré banne mécréants.

مِنْ دُونِ اللَّهِ ؕ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَل لَّمْ نَكُنْ نَادِعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْئًا ؕ كَذَلِكَ يَضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ﴿٤٥﴾

76. Ça, li parski zotte ti pé zibilé lor la terre sans raison et parski zotte ti pé azir avec insolence.

ذَلِكَ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ ﴿٤٦﴾

77. « Rente par banne la portes l'Enfer, zotte pou reste longtemps là-dans. Et place cotte banne arrogants pou resté, li bien mauvais ! »

أَدْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۗ فِيئْسَ مَثْوَى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٤٧﴾

78. Alors, prend patience. En vérité, Allāh So promesse li vrai. Et, ki Nous faire toi trouve ène partie ça *pinition* avec ki Nous finne menace banne-là, ou soi ki Nous donne toi la mort, *en tout cas* li vers Nous ki pou retourne banne-là.

قَاضِي إِنْ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا ۖ قَامًا نُرِيَّتْكَ بَعْضَ الَّذِي تَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَقَّيْتْكَ فَأَلَيْنَا يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾

79. En vérité, Nous ti avoye banne Mésazers avant toi; dans banne-là, éna ki Nous finne donne toi zot nouvelle et éna là-dans ki Nous pa finne donne toi zot nouvelle ; et li pa possible pou aukène Mésazer ki li amène ène Signe, excepté avec permission Allāh. Mais quand l'orde Allāh arrivé, zaffaire-là li zizé avec la vérité, et l'hé-re-là banne ki contrédire *la vérité* pou banne perdants.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ ؕ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۚ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٤٩﴾

R 9 80. Allāh Ki finne faire pou-zotte banne bétails pou ki, éna là-dans, zotte servi pou monte lor là et, éna là-dans, zotte manzé —

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥٠﴾

81. Et zotte éna là-dans, banne lé zaute avantazes — et pou ki, par ça *banne bétails-là*, zotte capave satisfaire tout bésoin ki *capave* éna dans zot lé

وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ ۖ وَتَتَّبِعُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا

kére. Et zotte laisse zotte transporté lor ça *banne bétails-là* et lor banne navires.

وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٨١﴾

82. Et Li montré-zotte So banne Signes ; alors léquel *dans* banne Signes Allāh zotte pou nié ?

وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ بِمَا آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ ﴿٨٢﴾

83. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre et zotte pa finne guetté couma ti la fin banne ki ti avant zotte ? Banne-la-là ti pli nombré ki zotte et bien pli puissant et *pli fort* dans traces *laissé* lor la terre. Mais tout ça ki banne-là ti gagné pa ti servi zotte nanrien.

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرًا مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا آغَى عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٣﴾

84. Et quand zot banne Méssazers ti vinne cotte banne-là avec banne Signes bien clair, banne-là ti zibilé à cause connaissance ki zotte ti possédé. Et ça ki zotte ti pé-moqué-là, ti encerclé zotte.

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨٤﴾

85. Et quand banne-là ti trouve Nou pinition, zotte ti dire : « Nous croire dans Allāh Tout-Sél et nous rénié tout ça ki nous ti pé associé are Li. »

فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحَدَّةً وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ﴿٨٥﴾

86. Mais zot la foi pa ti profite zotte quand zotte ti trouve Nou pinition. Ça li la loi Allāh ki finne *toujour* marcé concernant So banne servitéres. Ça l'hére-là banne mécréants finne rétrouve-zotte perdants.

فَلَمْ يَكْ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سُنَّتِ اللَّهُ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٦﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Hā Mīm = Ki Digne dé
Louanze, Ki Seignére dé l'Honnére.

حَمِّمٌ ٢

3. Le Coran, li révélation dé la
part de Céli Ki Tout-Miséricordié, Ki
Bien-Miséricordié.

تَنْزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ٣

4. Ène Live, ki so banne versets
finne expliqué bien clairement et ki pou
lire bien souvent, dans ène langue clair et
éloquent pou banne dimounes ki éna
connaissance,

كَتَبَ نُصِّلَتْ أَيْنُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ٤

5. Ène portére bon nouvelle et ène
avertissére. Mais la plipart parmi banne-là
zotte tourne lé dos are ça et zotte pa écouté.

بَشِيرًا وَنَذِيرًا ٥ فَأَعْرَضَ
أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ٥

6. Et banne-là dire : « Nou lé kére
dans banne couvertires, donc protézé conte
ça l'enseignement vers ki to pé appelle
nous-là, et dans nou zoreilles éna ène
dreté, et éna ène voile ente nous et toi.
Donc continié faire to travail, certainement
nous oussi nous pou faire nou travail. »

وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي آكْتَةٍ مِّمَّا
تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِن
بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَأَعْمَلْ
إِنَّا عَمِلُونَ ٦

7. Dire : « Mo sélement ène
himain couma zotte. Finne révélé moi ki
zot BonDié-Même Ki Ène Sél BonDié ;
donc alle droite vers Li et dimanne Li
pardon. » Et malhére lor banne
associatéres,

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَى
إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ وَاحِدٌ
فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوا لَهُ
وَلَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ ٧

8. Ki pa donne Zakāte et zotte-
mêmes-ça ki réfize croire dans l'Aute lé
monde-là.

الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ٨

9. En vérité, banne ki croire et ki
faire banne bon actions, pou zotte éna
ène récompense ki zamais pou arrêté.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ٩

R 2 10. Dire : « Esse-ki vraiment zotte réfize pou croire dans Céli Ki finne créé la terre dans dé périodes ? Et esse-ki zotte donne Li banne égals ? » Ça, Li Seignére l'inivers.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أُنْدَادًا ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾

11. Et Li finne place banne montagnes solide dans so banne parties élevé et Li finne mette bénédiction là-dans; et dans quatre périodes Li finne bien mizire, là-dans, la terre so banne nourritures dans quantités ki bizin — li pareil pou tout-banne ki sercé.

وَجَعَلْ فِيهَا رَوَاسِيٍّ مِنْ قَوْقِهَا وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرْ فِيهَا أَقْوَامَهَا فِي أَرْبَعَةِ آيَاتٍ سَوَاءٌ لِلنَّاسِ لِيُنْزِلَ فِيهَا مِنْ مَاءٍ يُسْقَى بِهِ الْأَنْبِيَاءَ وَالْحَائِضَاتُ وَالْبَعِثَةُ وَالَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ الْعِزَّةَ الْأُولَىٰ ﴿١١﴾

12. Ensuite, Li finne porte So l'attention vers lé ciél alors ki li ti ène zenre la fimée, et Li ti dire li et la terre oussi : « Vini tout lé dé, avec contentement ou soi force zotte. » Tout lé dé ti dire : « Nous vinne avec contentement. »

ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَ لِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ﴿١٢﴾

13. Et, dans dé périodes, Li ti divise zotte en sept lé ciéls, et Li ti révélé sak lé ciél so fonction. Et Nous finne décore lé ciél ki pli bas avec banne la lampes et banne moyens protection. Ça, li décret Céli Ki Tout-Puissant, Ki Conne-Tout.

فَقَضَيْنَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿١٣﴾

14. Mais si banne-là tourne lé dos, alors dire : « Mo averti zotte d'ène pinition pareil couma pinition ki ti tombe lor banne tribis 'Aad et Thamōūd. »

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنذَرْتُكُمْ ضِعْفَةَ مِثْلِ ضِعْفَةِ عَاذٍ وَتَمُودَ ﴿١٤﴾

15. Quand banne Mésazers ti vinne cotte zotte, dépi commencement ziska la fin, banne Mésazers-là ti dire : « Adore sélement Allāh, » zotte ti dire : « Si nou Seignére ti oulé, certainement Li ti pou faire déssanne banne anzes. Certainement nous pa croire dans ça Mésaze are ki finne avoye zotte-là. »

إِذْ جَاءَهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ إِلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿١٥﴾

16. Concernant *tribi* 'Aad, zotte ti comporte zotte avec arrogance lor la terre sans raison et zotte ti dire : « Ki sanne-là ki pli fort ki nous ? » Esse-ki banne-là pa trouvé ki Allāh Ki finne créé zotte, Li pli fort ki zotte ? Mais zotte continié nié Nou banne Signes.

فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ
بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا
قُوَّةً وَأَدَّكُم يَرَوْنَا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي
خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَوَدَّ
كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿١٦﴾

17. Donc, Nous ti avoye conte banne-là ène di vent violent *ki ti soufflé* pendant plisière zours mofine, pou ki Nous faire zotte goûte pinition himiliation dans ça la vie-là. Et pinition l'Aute la vie-là, li certainement pli himiliant et personne pa pou sécourir zotte.

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي
أَيَّامٍ تَحْسَبُ لِنُذِيقَهُمْ عَذَابَ
الْجَزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَوَدَّ
لَعَذَابِ الْآخِرَةِ آخِزِي وَهُمْ
لَا يُنصَرُونَ ﴿١٧﴾

18. Et concernant *tribi* Thamōūd, Nous ti donne-zotte guidance-là, mais zotte ti préfère reste avégue au lié ki *suive* guidance-là ; donc calamité ène pinition himiliant ti tombe lor zotte pou ça ki zotte finne gagné *par zot mauvais travaux*,

وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا
الْعَمَى عَلَى الْهُدَى فَأَخَذَتْهُمُ صَاحِقَةٌ
أَلْعَادِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا
يَحْسِبُونَ ﴿١٨﴾

19. Et Nous ti sauve banne ki ti croire et ki ti azir avec droitire.

وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا
يَتَّقُونَ ﴿١٩﴾

R3 20. Et zour cotte pou rassemblé banne ennemis Allāh *et pou conduire* zotte vers di Fé, pou faire zotte marce par groupes, dans l'orde ;

وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ
فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٢٠﴾

21. Ziska quand zotte arrive-là, zot zoreilles et zot li zié et zot la peau pou donne témoignaze conte zotte lor ça ki zotte ti pé faire.

حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ
سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ
بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢١﴾

22. Et banne-là pou dire zot la peau : « Bé ki faire zotte témoigne conte nous ? » Banne-là pou réponne : « Allāh finne faire nous causé ; Li-Même Ki faire tout kit-soze causé. Et Li-Même Ki ti créé-zotte prémier fois, et vers Li-Même ki finne rétourne zotte.

وَقَالُوا لِمَ لَمْ يَشْهَدْ تَمَّ
عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي
أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ
مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾

23. « Et zotte pa ti capave caciette zotte *are ça zaffaire* ki zot zoreilles et zot li zié et zot la peau pou témoigne conte zotte, mais zotte ti pensé ki Allāh Li pa ti conne grand soze lor ça ki zotte ti pé faire.

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَعِيرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾

24. « Et ça pensée ki zotte ti pé entreténir lor zot Seignére finne cause zot desriction. Et *astére* zotte finne retrouve zotte dans banne perdants. »

وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرَدْتُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٤﴾

25. *Astére*, si banne-là capave sipporté, alors di Fé li l'endroit cotte zotte pou resté ; et si zotte dimanne l'audience *pou ki capave écoute zotte*, pa pou écoute zotte.

فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٢٥﴾

26. Et Nous ti désigne pou banne-là, banne compagnons ki ti faire *paraîte* zoli pou zotte ça ki ti *déza* passé et ça ki ti attanne zotte *pou plitard* ; et sentence-là ti zistifié conte zotte, pareil couma conte banne comminautés banne grand-dimounes et banne dimounes ordinaire ki finne passé avant zotte. En vérité, zotte *ki ti banne perdants*.

وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمُورٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٦﴾

R 4 27. Et banne mécréants dire : « Pa écoute ça Coran-là, mais faire tapaze pou *pa écoute ça pou ki zotte victorié*. »

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٧﴾

28. Et, certainement Nous pou faire banne mécréants goûte ène pinition dir et certainement Nous pou paye zotte pou ça ki pli pire dans zot banne actions.

فَلَنذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا ۗ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَشْرَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

29. Ça, li la paye banne ennemis Allāh : di Fé. Pou banne-là, éna là-dans, couma payement, ène place cotte pou bizin reste longtemps parski zotte ti pé nié Nou banne Signes.

ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارِ ۗ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلُودِ جَزَاءً بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٢٩﴾

30. Et banne mécréants pou dire : « Nou Seignére ! Montré nous, d'ente banne djinns et banne dimounes, banne

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا آتِنَا الَّذِينَ أَمْضَلْنَا مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ

ki finne égare nous, pou ki nous piétine zotte en bas nou li pieds pou ki compte zotte dans banne ki plisse himilié. »

31. En vérité, banne ki dire : « Nou Seignére Li Allāh, » et ki ensuite reste ferme, banne anzes pou déssanne lor banne-là pou dire zotte : « Pa pére et pa bizin zotte désolé, mais rézouir dans Zardin ki finne promette zotte.

32. « Nous zot camarades dans ça la vie-là et dans l'Aute la vie-là. Là-dans, zotte pou gagne tout ça ki zot l'âme désiré et, là-dans, zotte pou gagne tout ça ki zotte dimandé —

33. « Ène réception dé la part Céli Ki Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié. »

R 5 34. Et ki sanne-là ki meillère dans so parole ki dimoune ki invite *lé zautes* vers Allāh et *ki faire banne bon actions*, et *ki dire* : « En vérité, mo ène dans banne ki soumette ? »

35. Et le bien et le mal zotte pa pareil. Répousse *le mal* avec ça ki meillère. Et alà ki dimoune ente ki et to-même éna ennemité, li vinne couma dire ène camarade dévoué.

36. Mais ça, li accordé sélement à banne ki montré l'endurance ; et ça li accordé sélement à banne ki éna ène grand part *dé bonté*.

37. Et si ène incitation Satan incite toi, alors serce réfize are Allāh. En vérité, Li-Même Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

38. Et parmi So banne Signes, éna la nuite et li zour, et soleil et la line. Pa

تَجْعَلُهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا
مِنَ الْأَسْفَلِينَ ﴿٣١﴾

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ
اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
الْمَلَائِكَةُ أَلَّا يَخَافُوا وَلَا يَحْزَنُوا
وَآبَشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ
تُوعَدُونَ ﴿٣٢﴾

تَعْنُ أَوْلِيَاكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَفِي الْآخِرَةِ ۚ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهَى
أَنفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣٣﴾

﴿٣٤﴾ نَزَّلْنَا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ﴿٣٥﴾

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّن دَعَا إِلَى اللَّهِ
وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ
الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾

وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ
إِذْ قَمَّ بِالتَّيِّبِ هِيَ أَحْسَنُ فَاذَّ الَّذِي
بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ
حَمِيمٌ ﴿٣٧﴾

وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا ۖ وَمَا
يُلْقِيهَا إِلَّا ذُو حِظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٨﴾

وَأَمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ
فَاسْتَوِعْ بِاللَّهِ ۗ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿٣٩﴾

وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ

prosterne divant soleil, ni divant la line ; mais prosterne divant Allāh Ki finne créé tout ça, si *vraimême* Li-Même Ki zotte adoré.

39. Mais si banne-là montré l'orgueil, alors *zotte bizin conné ki* banne ki avec to Seignère, zotte célébré So saintété nuite et zour et zotte pa fatigué.

40. Et parmi So banne Signes, *éna* ça: ki to trouve la terre finne vinne sec, mais quand Nous faire dilo déssanne lor là, li rémié et li gonflé *avec verdire*. En vérité, Céli Ki finne rédonne ça *la terre-là* la vie, certainement Li capave rédonne banne morts la vie. En vérité, Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

41. En vérité, banne ki montré l'esprit-travers concernant Nou banne Signes, zotte pa caciette are Nous *regard*. Dimoune ki pou zété dans di Fé, esse-ki li meillère, ou soi dimoune ki pou arrivé sain et sauf Zour Rézirection ? Faire ça ki zotte oulé. En vérité, Li trouve bien tout ça ki zotte faire.

42. En vérité, banne ki pa croire dans Rappel-là quand ça finne vinne cotte zotte; *zotte pou pini*. Et en vérité, li ène Live puissant.

43. Mensonze pa capave approche ça *Rappel-là* ni par divant li, ni par derrière li. *Li* ène révélation dépi Céli Ki Bien-Saze et Ki Digne dé louanze.

44. Pa pé dire toi nanrien à parte ça ki finne dire banne Méssazers avant toi. En vérité, to Seignère, Li Céli Ki posséde pouvoir pardonné et Ki posséde *oussi* pouvoir pou inflize pinition ki donne boucoup doulére.

وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا
لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ
إِنْ كُنْتُمْ رَائِبًا تَعْبُدُونَ ﴿٣٨﴾

فَإِنْ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ
رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ
وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٣٩﴾

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً
فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ
اهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ وَإِنَّ لِلَّذِي أَحْيَاهَا
لَمُهِي الْمَوْتِ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا
يَخْفَوْنَ عَلَيْهَا آقَمَن يُلْقَى فِي النَّارِ
خَبِيرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِيَنَا بِإِيمَانٍ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ أَعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤١﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا
جَاءَهُمْ وَرَأَاهُ لِكِتَابٍ عَزِيمٍ ﴿٤٢﴾

لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَ
لَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ
حَمِيدٍ ﴿٤٣﴾

مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ
مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَ
دُؤْعَابٍ آلِيمٍ ﴿٤٤﴾

50. L'homme li pa fatigué pou prié pou le bien, mais si le mal touce li, li dézesperé, et li perdi *tout* l'espoir.

لَا يَسْتَعِزُّ إِلَّا نَسْكَانٌ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ زَوَانَ
مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَعْتُوِسُ قَنُوطًا ﴿٥٠﴾

51. Et si Nous faire-li goûte miséricorde dé Nou part après ki ène malhère finne arrive li, certainement li pou dire : « Pou moi-même ça ; et mo pa pensé ki l'Hére-là pou arrivé. Mais, si pou retourne moi vers mo Seignére, certainement mo pou trouve cotte Li ça ki pli excellent. » Alors, en vérité, Nous pou informe banne mécréants tout ça ki zotte finne faire, et certainement Nous pou faire zotte goûte ène pinition bien dir.

وَلَيْنَ أَذَقْنَهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ
ضُرَاءٍ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا
أَطَّلْتُ السَّاعَةَ قَائِمَةً ۖ وَلَئِن رُجِعْتُ إِلَى
رَبِّي لَآتِي بِعِنْدِهِ الْخُسْيَانِ ۚ فَلَنُنَبِّئَنَّ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا زَوَانًا لِنُذِيقَنَّهُمْ
دِينَ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥١﴾

52. Et quand Nous accorde l'homme ène favére, li tourne lé dos, li rétire-li et li *fini par* éloigne-li ; et quand malhère arrive li, alà ki li *vinne* céli ki faire banne longue sipplications.

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَ
نَأْبِحَانِيهِ ۚ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ
عَرِيضٍ ﴿٥٢﴾

53. Dire : « Bé ki zotte pensé : si ça, li dé la part Allāh et ki zotte pa croire là-dans — ki sanne-là ki pli égaré ki dimoune ki finne arrive bien loin dans so l'opposition ? »

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ نَمٌّ
كَفَرْتُمْ بِهِ مِنْ آضَلِّ مِمَّنْ هُوَ فِي
شِقَاقِي بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

54. Nous pa pou tardé pou montré banne-là Nou banne Signes *ki pou paraître* lor l'horizon et dans zotte-mêmes ziska ki li vinne bien clair pou zotte ki ça, li la vérité. Esse-ki li pa siffit ki to Seignére, Li Témoins lor tout kit-soze ?

سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَ فِي
أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَّبِعِنَ لَهُمْ أَنَّهُ
الْحَقُّ ۚ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٤﴾

55. Attention ! Banne-là sirement dans doute concernant rencontre avec zot Seignére. Attention ! En vérité, Li encerclé tout kit-soze !

إِلَّا أَنَّهُمْ فِي مِرْيَةٍ مِنْ لِقَاءِ رَبِّهِمْ ۚ
إِلَّا أَنَّهُ يَكِلُ شَيْءٌ مُجِيطٌ ﴿٥٥﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [1]

2. Hā Mīm = Ki Digne dé Louanze, Ki Seignère dé l'Honnére.

حَم [2]

3. 'Aīn Sīn Qāf = Ki Bien-Conné, Ki Bien-Tandé, Ki possède Tout-Pouvoir.

عَسَق [3]

4. Li dans ça façon-là ki Allāh, Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze pé avoye toi révélation et banne avant toi oussi Li ti donne révélation.

كَذَلِكَ يُوحِي إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ [4]

5. Pou Li, ça ki dans banne lé ciéls et ça ki lor la terre et Li-Même Li Bien-Haut dans So gloire, Li Bien-Grand.

لَهُ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ [5]

6. Banne lé ciéls ti pou presque éclaté dans zot hautères céleste ; et banne anzes, avec louanze zot Seignère, zotte célébré So saintété, et zotte dimanne pardon pou banne lor la terre. Attention ! En vérité, Allāh Li-Même Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

تَكَادُ السَّمُوتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهَا وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا إِنْ أَنْتَ اللَّهُ هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ [6]

7. Et banne ki prend pou-zotte banne protectères en déhors Li, Allāh pé sirveille zotte. Et to pa gardien lor zotte.

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ [7]

8. Et coumme ça-même Nous finne révéle toi ène Coran en arabe pou ki to averti Mama banne cités⁹³ et banne

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنذِرَ

93. Premier la Caze-même ki finne construire pou adore Allāh, li la Ka'aba ki dans la Mecque. Allāh appelle ça la ville-là 'Oummoul Qourā' (Mama banne la villes). Pé faire référence à l'importance ça la ville-là par rapport à banne lé zaute la villes, ou bien li vraiment premier la ville ki finne construire. Ça pou montré ki dans banne lé temps ancien, tiguutte par tiguutte ène la ville finne formé autour ça Premier la Caze Allāh, ki finne construire par banne dimounes ki nous pa conné. Banne lé zaute himains finne appranne construire zot la villes d'après modéle ça Mama banne la villes-là.

ki *habite* tout autour, et *pou ki* to averti zotte lor Zour Rassemblement, lor là péna aukène doute. Ène groupe pou dans Paradis et ène *l'aute* groupe pou dans la Fournaise *l'Enfer* ardent.

يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ ؕ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ ﴿٨﴾

9. Et si Allāh ti oulé, certainement Li ti capave faire banne-là ène sél pép. Mais Li admette dans So miséricorde dimoune ki Li oulé. Et banne inzistes, péna pou zotte aukène protectére, ni aide.

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلْنَاهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً ۗ وَلَكِنْ يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ ؕ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ رَيْبٍ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٩﴾

10. Esse-ki banne-là finne prend pou-zotte banne protectéres en déhors Li ? Mais Allāh Li-Même Ki *Vrai* Protectére-là. Et Li rédonne banne morts la vie et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَاءَ ۗ قَالَ هُوَ الْحَقُّ ۖ هُوَ الْوَلِيُّ ۖ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠﴾

R 2 11. Et dans tout *zaffaire* lor ki zotte éna diverzence, so zizement li dans la main Allāh. *Dire* : « Ça, Li Allāh, mo Seignére ; dans Li, mo place *mo* confiance et vers Li mo tourne moi. »

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى اللَّهِ ۗ ذُرِّيَّتُكُمْ اللَّهُ ۗ رَبِّيَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۗ وَاللَّهُ أُنِيبُ ﴿١١﴾

12. *Li-Même* Créatére banne lé ciéls et la terre *dépi nanrien ditout*. Li finne faire pou zot-*bénéfice*, banne couples d'ente zotte-mêmes et d'ente banne bétails *oussi Li finne faire* banne couples. Li miltiplié zotte là-dans. Péna nanrien pareil couma Li ; et Li Céli Ki Bien-Tandé et Ki trouve bien.

فَأَطْرُقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ جَعَلْ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا ۗ وَمِنَ الْأَنْعَامِ أَزْوَاجًا ۗ يَذُرُّكُمْ فِيهِ ۗ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ ۗ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١٢﴾

13. Pou *Li-Même* banne la clés banne lé ciéls et la terre. Li élarzi *banne moyens* provision et *oussi Li diminié ça* pou dimoune ki Li oulé. En vérité, Li conne bien tout kit-soze.

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ يَنْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۗ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٣﴾

14. Li finne prescrire pou zotte *dépi* dans la rélizion ça *banne commandements* lor ki Li ti exhorte Noé ; et ça ki Nous finne révèle toi ; et ça *banne*

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِ نُوحًا ۗ وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ۗ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ

commannements lor ki Nous ti exhorte Abraham et Moïse et Jésus, *li ça* : « Établir la rélizion et pa bizin ki zotte divisé lor là. » Ça soze vers ki to pé appelle zotte-là, li dir pou banne associatéres. Allāh soisir pou Li-Même dimoune ki Li oulé et Li guide vers Li-Même dimoune ki tourne *vers Li*.

إِبْرَاهِيمَ وَ مُوسَىٰ وَ عِيسَىٰ أَنْ أَقِيمُوا
الْدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ ۗ كَبُرَ عَلَى
الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ ۗ اللَّهُ
يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ
مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾

15. Et ente zotte-mêmes, banne-là *pa ti éna désaccord et zotte pa ti divisé* mais à cause rivalité ente zotte, après ki connaissance ti finne vinne cotte zotte. Et si pa ti éna ène parole déza prononcé par to Seignére pou ène lé temps fixé, certainement ça *zaffaire-là* ti pou fini zizé ente banne-là *par Allāh*. Et, en vérité, banne ki finne vinne héritiers Live-là après banne-là, zotte dans ène doute ki pé troublé zotte lor ça.

وَمَا تَفَرَّقُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ
الْعِلْمُ بَغِيًّا بَيْنَهُمْ ۗ وَ لَوْ لَا كَلِمَةٌ
سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى لَّقَضَىٰ
بَيْنَهُمْ دَرَانًا لِّلَّذِينَ أُوْرَثُوا الْكُتُبَ مِنْ
بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٌ ﴿١٥﴾

16. Alors, appelle *l'himantité* vers ça. Et montré persévérance couma finne ordonne toi *faire* et pa suive zot banne mauvais désirs, et dire : « Mo croire dans tout Live révélé par Allāh ; et finne ordonne moi pou mo azir avec zistice ente zotte. Allāh Li nou Seignére et zot Seignére. Pou nous, *récompense* nou banne actions, et pou zotte, *récompense* zot banne actions. Péna aukène querelle ente nous et zotte. Allāh pou rassemblé nous et destination-là li vers Li.

فَلِذَلِكَ فَادِعُ ۖ وَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتَ ۖ
وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ ۖ وَقُلْ آمَنْتُ بِمَا
أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ ۖ وَ أَمَرْتُ لِأَعْدِلَ
بَيْنَكُمْ ۗ اللَّهُ رَبُّنَا وَ رَبُّكُمْ ۗ لَنَأَعْمَلُنَا
لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ ۗ لَا حِجَّةَ بَيْنَنَا وَ بَيْنَكُمْ ۗ
اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۖ وَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

17. Et banne ki diskite lor Allāh après ki So l'appel finne accepté, zot argument péna valére dans régard zot Seignére ; et colére *Allāh* pou *tombe* lor zotte et zotte pou gagne ène pinition dir.

وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا
اسْتُجِيبَ لَهُ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ
رَبِّهِمْ وَ عَلَيْهِمْ عَذَابٌ وَ لَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيدٌ ﴿١٧﴾

18. Allāh Ki finne révélé le Live avec la vérité et *oussi* la Balance. Et bé ki pou faire toi conné, li possibe ki l'Hérelà li prés ?

اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَ
الْمِيزَانَ ۗ وَ مَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ
قَرِيبٌ ﴿١٨﴾

19. Banne ki pa croire là-dans, zotte oulé faire li vinne vite ; mais banne ki croire, zotte rédoute ça, et zotte conné ki li certainement la vérité. Attention ! Banne ki diskite lor l'Hére-là, certainement zotte dans ène l'égarement extrême.

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا
وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا
وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا الْحَقُّ ۗ أَلَا إِنَّ الَّذِينَ
يُمَادُّونَ فِي السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٩﴾

20. Allāh Li Bienveillant pou So banne servitères. Li donne provision dimoune ki Li oulé et Li-Même Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant.

اللَّهُ لَطِيفٌ بِحَبَابِهِ ۗ يَرُدُّ قُلُوبَنَا
مِنْ شَيْءٍ ۗ وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿٢٠﴾

R 3

21. Dimoune ki désire récolte l'Aute lé monde-là, Nous pou augmente li dans so récolte ; et dimoune ki désire récolte ça lé monde-là, Nous pou donne li so *part* dans ça, mais pa pou éna aukène part pou li dans l'Aute lé monde-là.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي
حَرْثِهِ ۗ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا
نُؤِثِرْهُ مِنْهَا ۗ وَ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ
نَصِيبٍ ﴿٢١﴾

22. Esse-ki banne-là éna banne associés *Allāh* ki finne établi, pou-zotte, banne la lois la rélizion ki Allāh pa finne donne l'orde pou ça ? Et si pa ti éna *Nou* décret pou zivement final, certainement ça *zaffaire-là* ti pou fini décidé ente banne-là. Et, en vérité, pou banne inzistes, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ
مَا لَمْ يَأْذَنَ بِهِ اللَّهُ ۗ وَلَا كَلِمَةَ الْفَصْلِ
لِقَضِي بَيْنَهُمْ ۗ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٢٢﴾

23. To pou trouve banne inzistes dans la crainte à cause ça ki zotte finne gagné *par zot banne mauvais actions*, et ça certainement pou arrive zotte. Mais banne ki croire et *ki* faire banne bon actions, zotte pou dans banne prairies dé banne Zardins. Zotte pou trouve cotte zot Seignére tout ça ki zotte désiré. Ça li *Allāh* So grand grâce.

تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا وَهُوَ
وَاقِعٌ بِهِمْ ۗ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ الْجَنَّاتِ ۗ لَهُمْ مَا
يَشَاءُونَ ۗ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ
الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾

24. Li avec ça-même ki Allāh annonce bon nouvelle à So banne servitères ki croire et *ki* faire banne bon actions. Dire : « Mo pa dimanne-zotte aukène récompense pou ça, excepté l'affection *ki* éna ente proce-parents. »

ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۗ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ
عَلَيْهِ أَجْرًا ۗ إِنَّمَا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ۗ وَمَنْ

Et dimoune ki accompli ène bon action, Nous pou ranne pli zoli pou-li beauté so la bonté. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, et Li Bien conne apprécié.

يَتَّخِرْفَ حَسَنَةً تَزِدْ لَهُ فِيهَا حُسْنًا ۗ لَاتُ
اللَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٣﴾

25. Esse-ki banne-là dire : « Li finne fabrique ène mensonze conte Allāh ? » Alors, si Allāh ti oulé, Li ti pou scelle to lé kére. Mais Allāh efface mensonze et Li établi la vérité par So banne commanements. En vérité, Li conne bien ça ki éna dans lé kére.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۗ فَإِنْ
يَشَاءَ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَى قَلْبِكَ ۖ وَوَيُمِمْ اللَّهُ
الْبَاطِلَ وَدُجِحِقُ الْحَقُّ بِكَلِمَتِهِ ۗ إِنَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٥﴾

26. Et Li-Même Ki accepté répentance So banne servitères et Ki pardonne banne péchés. Et Li conné ça ki zotte faire.

وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ ۖ وَ
يَعْفُوا عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

27. Et Li réponne *la prière* banne ki croire et *ki* faire banne bon actions, et dépi dans So grâce, Li donne zotte plisse ; et *concernant* banne mécréants, éna pou-zotte ène pinition dir.

وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ
عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٣٧﴾

28. Et si Allāh ti accorde So banne servitères *moyens* provision avec *extrême* larzesse, certainement zotte ti pou faire révolte lor la terre ; mais Li faire déssanne avec ène *zisse* mizire ça ki Li oulé. En vérité, Li-Même Li Bien-Au-Courant et Li trouve bien concernant So banne servitères.

وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي
الْأَرْضِ وَلَكِنْ يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ ۗ إِنَّهُ
بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٣٨﴾

29. Et Li-Même Ki faire déssanne la plie après ki banne-là finne désespéré et *Li-Même* Ki répanne So miséricorde et Li-Même Li Protectére et Li Digne dé Louanze.

وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا
قَنَطُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ ۗ وَهُوَ الْوَلِيُّ
الْحَمِيدُ ﴿٣٩﴾

30. Et parmi So banne Signes, *éna* la création banne lé ciéls et la terre, et tout banne créatures vivant ki Li finne dispersé dans ça dé-là. Et Li éna pouvoir pou rassemblé banne-là quand Li oulé.

وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
مِنْ دَابَّةٍ ۗ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا
يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٤٠﴾

- R 4 31. Et aukène malhère pa arrive zotte mais *li* à cause ça ki zot la mains finne gagné *par zot travail*. Et Li pardonne boucoup *banne sozes*.
 وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣١﴾
32. Et zotte pa pou capave enléve capacité *Allāh* lor la terre ; et en déhors Allāh zotte péna ni protectére, ni aide.
 وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ دَلِيلٍ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣٢﴾
33. Et parmi So banne Signes, éna banne voiliers lor la mer pareil couma banne montagnes -
 وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٣٣﴾
34. Si Li oulé, Li capave calmé di vent dé sorte ki *banne voiliers-là* zotte vinne immobile lor *la mer* so sirface. En vérité, dans ça, éna banne Signes pou tout dimoune ki montré patience *et ki reconnaissant* -
 إِنَّ يَشَأُ يُسْكِنَ الرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِبَ عَلَى ظَهْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٤﴾
35. Ou soi Li capave détruire *banne okipants* ça *banne bateaux-là* à cause ça ki zotte finne gagné *par zot banne mauvais actions*, mais Li pardonne boucoup *sozes* —
 أَوْ يُوقِفَهُنَّ بِمَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٥﴾
36. Et pou ki banne ki diskite lor Nou banne Signes conné *ki péna aukène* éssapatoire pou zotte.
 وَتَعْلَمَ الَّذِينَ يَمْجِدُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٣٦﴾
37. Et tout ça ki finne donne zotte, li ène provision temporaire ça la vie-là et ça ki avec Allāh li Meillére et pli dirabe pou banne ki croire et ki place zot confiance dans zot Seignére,
 قَمًا أَوْ تَنْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَّامُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٧﴾
38. Et banne ki évite banne péchés pli grave et banne indécences, et même ki zotte en colére, zotte pardonné,
 وَالَّذِينَ يَخْتَفُونَ كَبِيرَ الذُّمِّ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا عَضُّوا هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٨﴾
39. Et banne ki écoute zot Seignére, et ki observe la Priére et *ki zot banne affaires décidé* par banne consiltations ente zotte et *ki dépense* dans provision ki Nous finne donne zotte,
 وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٩﴾

40. Et banne ki, quand faire-zotte inzistice, zotte riposté.

وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَنْتَصِرُونَ ﴿٣٠﴾

41. Et compensation ène tort li ène, pareil are ça-même ; mais dimoune ki pardonné et ki par ça apporte ène réforme, so récompense li lor Allāh. En vérité, Li pa content banne inzistes.

وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾

42. Mais certainement péna aukène blâme lor banne ki riposté après ki finne faire-zotte inzistice.

وَلَمَنِ اتْتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِ فَأُولَئِكَ مَا عَلَيْهِمْ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٣٢﴾

43. Blâme li sélement lor banne ki traite banne dimoune avec inzistice et ki faire transgression lor la terre sans raison. Ça banne-là pou gagne ène pinition ki donne boucoup doulère.

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ۗ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣٣﴾

44. Et dimoune ki montré patience et ki faire pardon — certainement, ça dimanne ène grand détermination.

وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿٣٤﴾

R 5 45. Et dimoune ki Allāh zize égaré — après ça, péna aukène protectère pou li. Et to pou trouve banne inzistes ki pou dire quand zotte trouve pinition-là : « Esse-ki péna kik simé pou réturné ? »

وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ وَّابٍ مِنْ بَعْدِهِ ۗ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَذَا لِي مَرْدٍ ۗ وَمِنْ سَبِيلِ ﴿٣٥﴾

46. Et to pou trouve zotte exposé divant ça pinition-là, zotte pou paraîte impuissant à cause himiliation, zotte pou guette ça avec ène régard caciette caciette. Et banne ki croire pou dire : « En vérité, banne perdants zotte banne ki finne cause zot prope la perte et la perte zot familles, Zour Rézirection. » Attention ! En vérité, banne inzistes pou dans ène pinition ki pou diré longtemps.

وَتَرَاهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَشِيعِينَ مِنَ الدَّرِّ يُنظَرُونَ مِنْ طَرَفٍ خَفِيِّ ۗ وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخُسْرَيْنِ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَآهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلَّا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٣٦﴾

47. Et banne-là pa pou éna aukène protectère pou sécourir zotte en dehors Allāh. Et dimoune ki Allāh zize égaré, péna aukène simé pou li.

وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءٍ يَتَصَدَّقُهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۗ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٣٧﴾

48. Réponne l'appel zot Seignére avant ki ça zour-là vini cotte dé la part Allāh pa pou éna moyen pou répousse ça. Ça zour-là, pa pou éna aukène réfize pou zotte et pa pou éna aukène possibilité pou zotte pou nié.

اِسْتَجِيبُوا لِلرَّكْعَتَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ
يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ مِنَ اللّٰهِ مَا لَكُمْ مِنْ
مَلْجَا يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَّاصِرٍ ﴿٤٨﴾

49. Mais si banne-là tourne lé dos, alors Nous pa finne avoye toi couma ène gardien lor banne-là. To responsabilité li sélement pou transmette clairement Mésaze-là. Et, en vérité, quand Nous faire l'homme goûte miséricorde de Nou côté, ça faire li rézourir. Mais si ène malhére arrive banne-là à cause ça ki zot la mains finne avoye divant zotte, alà ki l'homme montré li bien ingrat !

فَإِنْ أَعْرَضُوا مِمَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
حَفِظُوا مَا بَانَ عَلَيْكَ إِلَّا ابْتِغَاءً وَرَأْيًا وَإِذَا
أَذَقْنَا الْمَلَائِكَةَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا ج وَ
لَنْ نُصِيبَهُمْ سَعِيَةً يِمَّا قَدَّمْتِ أَيْدِيَهُمْ
فَإِنَّ الْمَلَائِكَةَ كَفُورٌ ﴿٤٩﴾

50. Pou Allāh, royaume banne lé ciéls et la terre. Li créé ça ki Li oulé. Li donne dimoune ki Li oulé banne ti filles et Li donne dimoune ki li oulé banne garçons;

يَلُو مُلْكِ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ يَخْلُقُ
مَا يَشَاءُ وَيَهَبُ لِمَن يَشَاءُ اِنَّا نَا وَ يَهَبُ
لِمَن يَشَاءُ الذُّكُوْرَ ﴿٥٠﴾

51. Ou soi Li mélanze banne-là, mâles et femelles. Et Li ranne stérile dimoune ki Li oulé. En vérité, Li Conne-Tout, Li Tout-Puissant.

اَوْ يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرًا وَاِنَا نَا ج وَيَجْعَلُ
مِن يَشَاءُ عَاقِبَةً اِلٰهَةً عَلَيْهِمْ قَدِيْرٌ ﴿٥١﴾

52. Et li pa possible pou ène himain ki Allāh cause avec li, sauf à travers révélation, ou soi dépi derrière ène voile, ou soi ki Li avoye ène méssazer pou ki li révélé par Allāh So commanement ça ki Li oulé⁹⁴. En vérité, Li Bien-Haut dans So gloire, Li Bien-Saze.

وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ اَنْ يُكَلِّمَهُ اللّٰهُ اِلَّا وَحْيًا
اَوْ مِنْ وَّرَآئِ حِجَابٍ اَوْ يُرْسِلَ
رَسُوْلًا فَيُوحِيْ بِاِذْنِهِ مَا يَشَاءُ
اِنَّهٗ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ ﴿٥٢﴾

94 Pé mentionne trois façons ki Allah cause are So banne servitères et ki Li révélé Li-Même are zotte :

Li cause are zotte directement sans l'aide d'ène intermédiaire.

Li faire zotte trouve ène vision – capave conne so interprétation, capave pa conné; ou soi Li faire zot tanne banne paroles quand zotte à l'état éveillé quand zotte pa pé trouve céli ki pé cause are zotte.

Allah avoye ène méssazer – ène anze ki transmette So Mésaze.

53. Et coumme ça-même Nous finne révêle toi ène grand révélation par Nou commannement. To pa ti conné ki été Live-là, ni ki été la foi. Mais Nous finne faire ça *révélation* ène la limière pou ki Nous guide, avec ça, banne ki Nous oulé d'ente Nou servitères. Et, en vérité, to guide *l'himanité* vers simé droite,

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا
مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ
وَلَكِن جَعَلْنَاهُ نُورًا نَّهْدِي بِهِ مَن نَّشَاءُ
مِّنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٣﴾

54. Simé Allāh ; pou Li-Même tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre. Attention ! Vers Allāh ki tout banne zaffaires rétourné.⁹⁵

صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيبُ الْأُمُورِ ﴿٥٤﴾

---

95 Islam – ça-même la vie, la limière et simé ki amène vers Allah et ki faire l'homme réalise ça grand but bien haute-là pou léquel Allah finne créé li.

- R1   1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
 So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
 dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱
2. Hā Mīm = Ki Digne dé
 Louanze, Ki Seignère dé l'Honnére. حَمْدٌ ۝۲
3. Par ça Live ki ranne *banne*
 sozes clair, وَالِكِتَابِ الْمُبِينِ ۝۳
4. En vérité, Nous finne faire ça
 ène Coran *ki pou souvent récité*, en arabe
dans ène langue clair et ki exprime li
bien pou ki zotte comprend. إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۝۴
5. Et, en vérité, ça *Coran-là li en*
sékirité avec Nous dans Mama Live-là* ;
 certainement li exalté *et li rempli ék sazesse.* وَرِئَاءَهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيٌّ حَكِيمٌ ۝۵
6. Esse-ki Nous pou laisse tombé
 faire Rappel-là are zotte, *simplément*
 parski zotte ène pép extravagant ? أَفَتَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِفِينَ ۝۶
7. Et comié banne Prophètes
 Nous ti envoyé dans banne péps avant ! وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيِّ فِي الْأَوَّلِينَ ۝۷
8. Et aukène Prophète pa ti vinne
 cotte banne-là sans ki zotte pa ti
 bouffonne li. وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ۝۸
9. Et Nous finne détruire banne
 ki ti sipérière dans puissance ki ça
 banne-là et l'exempe banne péps avant
 finne déza passé. فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَ مَضَى مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ۝۹
10. Et si to dimanne banne-là :
 « Ki sanne-là Ki finne créé banne lé ciéls وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَ

---

96. Ça titre Oummoul-Kitāb (Mama Live-là) li appliqué lor le Coran so premier sourate parski sourate al Fātiḥah li couma ène la grain ki éna dans-li tout banne enseignements dé base et tout banne essentiéls Live-là. Ici, li paraîte ki li appliqué lor schéma tout banne composants Live-là. Ène schéma ki cotte Allāh dans ène forme ki dimounes pa capave comprend.

et la terre ?» Certainement zotte pou réponne : « Céli Ki Tout-Puissant, Ki Conne-Tout, Ki finne créé *tout* ça, »

الْأَرْضَ لَيَقُولَنَّ خَلَقْتَهُ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿١٠﴾

11. *Céli* Ki finne faire la terre ène berceau pou zotte et Ki finne faire pou zotte, là-dans, banne simés pou ki zotte capave guide zotte;

الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١١﴾

12. Et Ki faire dilo déssanne dépi dans lé ciél avec zisse mizire, et, par ça, Nous rédonne la vie ène la terre mort. Coumme ça-même pou faire zotte réssissité ;

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٢﴾

13. Et Céli Ki finne créé tout banne sozes par paires et *Ki* finne faire pou-zotte banne navires et banne bétails lor là-même zotte monté,

وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُمْ مِنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ﴿١٣﴾

14. Pou ki zotte installe zotte avec fermeté lor *zanimau-là* so lé dos et ensuite *pou ki* quand zotte finne bien installe zotte lor là, zotte mazine favère zot Seignére, et *ki* zotte dire : « Li Pur Céli Ki finne soumette ça pou nous ; et nous, nous péna capacité pou maîtrise ça.

لِيَتَسْتَوُوا عَلَى ظُهُورِهِ ثُمَّ تَذْكُرُوا نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرْنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِبِينَ ﴿١٤﴾

15. « Et, en vérité, vers nou Seignére *ki* nous pou rétourné. »

وَأَنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٥﴾

16. Et banne-là affirmé ki, parmi *Allāh* So banne servitères éna *ki* zotte ène partie dé Li. En vérité, l'homme li manifestement ingrat.

وَجَعَلُوهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا لِّإِنِّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٦﴾

R 2 17. Esse-ki Li finne prend pou Li banne ti filles parmi ça ki Li finne créé-là, et Li finne honore zotte avec banne garçons ?

أَوَاتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَكُمْ بَالِبِينَ ﴿١٧﴾

18. Et quand donne, ène dans banne-là, nouvelle ça ki li attribié are Céli Ki Tout-Miséricordié, so visaze vinne sombe à cause ça *sagrin* ki li rode réfoulé-là.

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٨﴾

19. Ki ça ça ! Zotte attribié are *Allāh* céli ki finne' élevé dans banne parires et ki dans diskission li pa capave exprime li avec clarté ?

أَوْ مَنْ يُتَشَوَّرُ فِي الْجَلِيَّةِ وَ هُوَ فِي
الْخِصَاءِ غَيْرُ مُبِينٍ ﴿١١﴾

20. Et banne-là décrire banne anzes, ki banne servitéres Céli Ki Tout-Miséricordié, couma banne fémelles. Esse-ki banne-là, zotte ti témoins création banne *anzes-là* ? Alors certainement pou inscrire zot témoignaze et pou interroze zotte.

وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عَبْدُ
الرَّحْمَنِ إِنَاءً أَشْهَدُوا خَلْقَهُمْ
سُكَّتَبَ شَهَادَتُهُمْ وَيُسْأَلُونَ ﴿١٢﴾

21. Et zotte dire : « Si Céli Ki Tout-Miséricordié ti oulé, nous pa ti pou adore banne-là. » Zotte péna aukène connaissance lor ça. Zotte pé faire suppositions sélement.

وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ
مَا لَهُمْ بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ
إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١٣﴾

22. Esse-ki Nous finne donne zotte, avant ça, ène Écritire ki zotte pé trapé fort ?

أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ
بِهِ مُسْتَمْسِكُونَ ﴿١٤﴾

23. Mais zotte dire : « Nous finne trouve nou banne papa grand-papas suive ène *certain* simé, et certainement nous pé guide nous lor zot pas. »

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ
وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُتَعَدُونَ ﴿١٥﴾

24. Et coumme ça-même zamais Nous pa ti avoye avant toi ène Avertissére dans kik la ville, sans ki so banne dimounes aisé pa ti dire : « En vérité, nous finne trouve nou banne papa grand-papas suive ène *certain* simé, et nous pé suive zot pas. »

وَكَذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي
قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا
وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ
مُتَعَدُونَ ﴿١٦﴾

25. *Avertissére-là* ti dire : « Ki ça ça ! Même si mo amène-zotte ène meillére guidance ki ça ki zotte finne trouve zot banne papa grand-papas ti pé suive ? » Banne-là ti dire : « En vérité, nous pa croire dans ça *l'enseignement* avec ki finne avoye zotte-là. »

قُلْ أَوْ كُنُوزِكُمْ بِأَيْدِي مِمَّا وَجَدْتُمْ
عَلَيْهِمْ آبَاءَكُمْ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ
كَافِرُونَ ﴿١٧﴾

26. Alors Nous ti pini zotte couma bizin. Et guette couma ti *mauvais* la fin banne ki ti *habitié* contrédire *banne Prophètes*.

فَأَتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ
فَتَعْلَمُ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٦﴾

R 3 27. Et *rappelle* quand Abraham ti dire so papa et so pép : « En vérité, mo péna nanrien pou faire are tout ça ki zotte adoré,

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي
بَرَاءٌ لِمَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٧﴾

28. « Excepté are Céli Ki finne créé moi, parski, certainement Li pou guide moi. »

إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿٢٨﴾

29. Et Li ti faire ça ène parole ki pou diré dans *Abraham* so déssendance, pou ki banne-là rétourné.

وَجَعَلْنَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٩﴾

30. En faite, Mo ti accorde banne-là et zot banne papa grand-papas ène zouissance temporaire ziska ki la vérité et ène Mèssazer ki explique clairement ti vinne cotte zotte.

بَلْ مَتَّعْتُ هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّى
جَاءَهُمُ الْحَقُّ وَرَسُولٌ مُبِينٌ ﴿٣٠﴾

31. Mais quand la vérité ti vinne cotte banne-là, zotte ti dire : « Ça li ène mazie et nous pa croire là-dans. »

وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ
وَإِنَّا بِهِ كَافِرُونَ ﴿٣١﴾

32. Et banne-là dire : « Bé ki faire pa finne faire ça Coran-là déssanne lor ène grand dimoune dans ça dé la villes-là ? »

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نُرَدِّلُ هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى رَجُلٍ
مِّنَ الْقَرِيظِينَ عَظِيمٍ ﴿٣٢﴾

33. Esse-ki banne-là ki distribié miséricorde to Seignére ? Nous-Même ki distribié, parmi banne-là, zot moyens pou vive dans la vie ça lé monde-là ; et Nous donne éna parmi-zotte supériorité lor lé zoutes dans grades pou ki éna faire lé zoutes soumette are zotte. Et miséricorde to Seignére li meillére ki ça *ricesse* ki zotte ramassé-là,

أَهُمْ يَفْقَهُمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ أَتَى
قَسَمِنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِشَتُهُمْ فِي الْعَالَمِ
الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ
دَرَجَاتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُمُ بَعْضًا
سُخْرِيًّا وَرَحْمَتَ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٣٣﴾

34. Et si pa ti, ki tout l'himanité ti pou vinne ène sél type dimoune, certainement Nous ti pou donne banne ki pa croire dans Céli Ki Tout-Miséricordié

وَلَوْ كُنَّا أَن يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً
لَجَعَلْنَا لِمَن يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِبُيُوتِهِمْ

banne toits en l'arzent pou zot la cazes et banne l'escaliers *en l'arzent*, lor là-même zotte ti pou capave monté; سُقْمًا مِّنْ فَضَّةٍ وَ مَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٦﴾

35. Et banne la portes *en l'arzent* pou zot la cazes et banne canapés *en l'arzent*, lor là zotte ti pou appiyé *are coussins*. وَ لِيُؤْتِيَهُمْ آيَاتِنَا وَ سُرُرًا عَلَيْهَا يَتَّكِفُونَ ﴿٣٥﴾

36. Et même en l'or. Mais tout ça, li sélement ène zouissance temporaire la vie ça lé monde-là; et l'Aute lé monde-là, sélon to Seignére, li pou banne dimounes droite. وَ رُحُرْفَاءَ وَإِن كُلَّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَّاعٌ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةَ عِنْدَ رَبِّكَ لِنَٰمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

R 4 37. Et dimoune ki éloigne li are mazine Céli Ki Tout-Miséricordié, Nous désigne pou li ène satan ki pou so compagnon. وَ مَن يَخْشُ عَنِ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُقِصْ لَهُ شَيْطٰنًا فَهُوَ لَهُ قَرِيْنٌ ﴿٣٧﴾

38. Et, en vérité, banne *satans*-là empêche banne-là suivre simé *droite* alors ki zotte croire ki zotte *bien* guidé ; وَ اِنَّهُمْ لَيَصِدُوْنَ وَهُمْ عَنِ السَّبِيْلِ وَ يَحْسَبُوْنَ اَنَّهُمْ مُّهْتَدُوْنَ ﴿٣٨﴾

39. Ziska, quand ène tel *dimoune*-là vinne cotte Nous, li dire so *compagnon* : « Si sélement ente moi et toi ti éna distance ente l'Est et l'Ouest. » Couma li mauvais ça compagnon-là! حَتّٰى اِذَا جَاءَنَا قَالِ يَلَيْتَ بَيْنِي وَ بَيْنَكَ بُعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَمِئْسَ الْقَرِيْنُ ﴿٣٩﴾

40. « Puisseké zotte finne azir inzistement, alors ça *zaffaire* ki zot partenaires dans pinition-là, ça pa pou profite zotte nanrien azordi. » وَ لَن يَنْفَعَكُمُ الْيَوْمَ اِذْ ظَلَمْتُمْ اَنكُمُ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٤٠﴾

41. Esse-ki to capave faire banne sourdes tandé, ou soi guide banne avégues, ou soi dimoune ki dans ène l'égarement ki évident ? اَفَاَنْتِ تَسْمَعُ الصُّرَّةَ اَوْ تَهْمِي الْمُمِي وَ مَن كَانَ فِي ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ﴿٤١﴾

42. Et même si Nous enlève toi, alors certainement Nous pou tire vengeance are banne-là ; فَاِنَّمَا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَاِنَّا وَهُمْ مُّنتَقِمُونَ ﴿٤٢﴾

43. Ou soi Nous pou faire toi trouvé ça ki Nous finne promette banne-là, parski certainement Nous éna pouvoir total lor banne-là.

أَوْ نُرِيَّتَكَ الَّذِي وَعَدْنَهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم مُّقْتَدِرُونَ ﴿٣٣﴾

44. Donc accroce-toi avec fermeté are ça ki finne révêle toi, parski to lor simé droite.

فَاسْتَمْسِكْ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ ۚ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٤﴾

45. Et, en vérité, li ène Rappel pou toi et pou to pép ; et certainement pou interroze zotte *lor là*.

وَأِنَّهُ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ ۚ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ ﴿٣٥﴾

46. Et dimanne banne d'ente Nou banne Mésazers ki Nous finne envoyé avant toi : « Esse-ki Nous ti désigne banne *lé zaute* divinités pou adoré en déhors Céli Ki Tout-Miséricordié ? »

وَسَأَلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ آلِهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٣٦﴾

R 5 47. Et, en vérité, Nous ti envoie Moïse avec Nou banne Signes cotte Pharaon et so banne séfs et li ti dire : « En vérité, mo ène Mésazer *dé la part* Seignére tout banne lé mondes. »

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾

48. Mais, quand li ti vinne cotte banne-là avec Nou banne Signes, alà ki zotte ti tourne ça en ridikile !

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٣٨﴾

49. Et Nous pa ti montré banne-là aukène Signe ki pa ti pli grand ki so précédent et Nous ti attrape zotte avec pinition pou ki zotte rétourne *vers Nous*.

وَمَا نُرِيهِمْ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا ۚ وَأَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٣٩﴾

50. Et banne-là ti dire : « O toi mazicien ! Prié to Seignére pou nous, d'après l'engagement ki Li finne faire are toi ; certainement nous pou banne ki *bien guidé*. »

وَقَالُوا يَا أَيُّهُ الشُّجْرُ إِذْ لَنَا رَبِّكَ بِمَا عَهِدْنَا عِنْدَكَ ۚ إِنَّا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٠﴾

51. Mais quand Nous ti enlève pinition-là are banne-là, alà ki zotte ti faire violation *zot l'engagement* !

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ﴿٤١﴾

52. Et Pharaon ti faire proclamé parmi so pép, li ti dire : « O mo pép ! Esse-ki royaume l'Égypte li pa pou moi et *oussi* ça banne la rivières ki coulé sous mo contrôle ? Alors, esse-ki zotte pa trouvé ?

وَتَادَى فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يُقَوْمُ
أَلَيْسَ لِي مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ
تَجْرِي مِن تَحْتِي ۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥٢﴾

53. « En faite, mo meillère ki ça misérabe-là ki à peine si li capave exprime li clairement.

أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مَهِينٌ ۗ
وَلَا يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٣﴾

54. « Et bé ki faire pa finne faire banne bracelets en l'or déssanne lor li, ou soi *ki faire* banne anzes pa finne accompagne li en rangs serré ?»

فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْكَ آسُورَةٌ مِّنْ ذَهَبٍ أَوْ
جَاءَ مَعَهُ الْمَلَأِكَةُ مُقَاتِلِينَ ﴿٥٤﴾

55. Et li pa ti éna aukène considération pou so pép, et banne-là ti obéir li. En vérité, banne-là ti ène pép pervers.

فَاسْتَخَفَّ قَوْمَهُ فَاطَاعُوهُ وَإِنَّهُمْ كَانُوا
قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٥﴾

56. Alors, quand banne-là ti faire-Nous bien en colére, Nous ti tire vengeance are zotte ; donc Nous ti noye zotte tout. »

فَلَمَّا أَسْفُوتَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمُ
فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٦﴾

57. Et Nous ti faire-zotte ène récit ki apparténir au passé et ène l'exempe pou banne zénérations fitire.

فَجَعَلْنَاهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ ﴿٥٧﴾

R 6 58. Et quand cite Marie so garçon couma ène l'exempe, alà ki to pép faire grand tapaze are ça.

وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا
قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٨﴾

59. Et banne-là dire : « Esse-ki nou banne divinités zotte meillère ou soi li ?» Banne-là mentionne toi ça, simplément pou capave diskité. Zotte plitôt ène pép quéréllère.

وَقَالُوا يَا إِلَهَتَنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ
لَكَ بِالْجَدِّ لِأَنَّهُ بَلَّ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٩﴾

60. Li ti sélement ène servitére ki Nous ti accorde li *Nou* favére et Nous ti faire li ène l'exempe pou banne Zenfants Israël.

إِنَّ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ
مَثَلًا لِّلْبَشَرِ ۚ إِنَّ إِسْرَاءَ يَلُ ﴿٦٠﴾

61. Et si Nous ti oulé, certainement Nous ti capave faire, d'ente-zotte, banne anzes ki pou banne siccesséres lor la terre.

وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي السَّمَاوَاتِ يَخْلُقُونَ ۗ

62. Mais, en vérité, li ène Signe l'Hére-là.⁹⁷ Pa bizin zotte éna doute lor là, mais suive moi. Ça li simé droite.

وَأَنَّ لَكُمْ لِسَانَ فَالٍ لِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۗ وَاتَّبِعُونِ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۗ

63. Et pa laisse Satan détourne zotte *dépi simé droite*. En vérité, li pou-zotte ène ennemi déclaré.

وَلَا يَصُدُّكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۗ

64. Et quand Jésus ti vinne avec banne Signes bien clair, li ti dire : « En vérité, mo finne vinne cotte zotte avec la sazesse et pou éclaire zotte lor impé ça *banne sozes* lor ki zotte en désaccord. Donc craigne Allāh et obéir moi.

وَلَمَّا جَاءَ عِيسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَالْبَيِّنَاتِ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۗ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا

65. « En vérité, Allāh, Li-Même mo Seignére et zot Seignére. Donc adore-Li ; ça li simé droite. »

إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۗ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۗ

66. Mais banne groupes-là ti en désaccord ente zotte-mêmes ! Alors, malhére lor banne inzistes à cause pinition d'ène zour ki donne boucoup doulére !

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابٍ يَأْتِيهِمُ الْيَوْمَ

97. 'As-Sā'ah' so tradiction litéral li 'l'Hére'. Verset 54:2 zette ène l'éclairaze lor ça mot-là. Là-bas, montré ki l'Hére vé dire banne sanzements révolutionnaires ki ti pou faire par le St Prophète Mohammad^(s.a.w.). Événement ki la line ti fanne en dé, ti signe ki pé annonce révolution spiritiél ki pa pou tardé pou arrivé. Donc, l'Hére-là pé faire référence à l'arrivée dé Jésus dans lé Derniers Temps et are révolution spiritiél ki ensamme are ça.

Sélon le St Coran, Jésus so mission li pou Banī Isrā'el sélement. Li ti vinne ène 600 banané avant lé St Prophète Mohammad^(s.a.w.) et li finne décédé (lire versets 3:145; 5:117 etc.). Donc, ici pé faire comprend ki ène l'aute ki pou vini, ki pou bien résemblé Jésus dans so l'esprit ék puissance, ki pou faire ça grand travail dé réforme-là. Bien sîre, li pou bizin dans lé St Prophète Mohammad^(s.a.w.) so Oummah sélon versets Khātam an-Nabiyyīn (33:41 et 4:70). Jésus li-même ti expliqué ki dézième rétour d'Élie (Élias) finne réalisé dans la personne dé Jean (Yaḥya)-(lire Matthieu 11:14; 17:12)

67. Esse-ki ça même ki banne-là attanne ki l'Hére-là vinne ène coup cotte zotte sans ki zotte ranne zotte-mêmes compte ?

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٣﴾

68. Ça zour-là, banne camarades pou vinne ennemis ente zotte-mêmes, sauf banne dimounes droite.

أَلَا خَلَاءُ يَوْمَئِذٍ بِمِصْرِهِمْ لِبَغْضِ عَدُوِّهِمْ أَتَى الْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾

R 7 69. « O Mo banne servitères! Azordi, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé ;

يُعْبَادُ لِأَخْوَفَ عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَخَذِنُونَ ﴿٤٥﴾

70. « Banne ki croire dans Nou banne Signes et ki finne soumette ;

الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٤٦﴾

71. « Rente dans Zardin-là, zotte et zot conzoints, zotte pou gagne l'honné et contentement là-dans. »

أَدْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَآزْوَاجُكُمْ يُخْبِرُونَ ﴿٤٧﴾

72. Pou faire cirkilé ente banne-là banne plats en l'or et banne coupes ; et là-dans pou éna tout ça ki banne l'âme désiré, et tout ça ki agréabe pou li zité. « Et zotte pou reste là-dans tout lé temps. »

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ وَفِيهَا مَا تَشْتَهُوا إِلَّا نَفْسٌ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ بِهَا وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٨﴾

73. « Et alà ça Zardin-là ki Nous finne faire zotte hérité à cause ça ki zotte ti pé faire.

وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٩﴾

74. « Éna pou zotte, là-dans, banne fruits en abondance, dans ça-même zotte pou manzé. »

لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥٠﴾

75. En vérité, banne coupabes pou reste longtemps dans pinition l'Enfer.

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿٥١﴾

76. Ça di Fé-là pa pou affaibli pou banne-là, et zotte pou plonzé dans dézespoir là-dans.

لَا يُقَاتِرُهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٥٢﴾

77. Et Nous pa ti faire zotte aukène di tort mais zotte-mêmes ti banne inzistes.

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ﴿٥٣﴾

78. Et banne-là pou crié : « O toi ki en sarze *l'Enfer* ! *Nous souhaité* ki to Seignére fini nous ène fois ! » Li pou réponne : « Zotte éna pou resté là-dans. »

وَ نَادَوْا بِمَلِكٍ لِيَقْضِيَ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۗ
قَالَ إِنَّكُمْ مَا تُكْتُمُونَ ﴿٤٨﴾

79. *Allāh* pou dire : « En vérité, Nous ti amène-zotte la vérité ; mais la plipart d'ente zotte détesté la vérité. »

لَقَدْ جِئْتَكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَكُمْ
لِلْحَقِّ كَرِهُونَ ﴿٤٩﴾

80. Esse-ki zotte finne prend ène décision pou faire kik soze ? Alors, en vérité, Nous *oussi* Nous finne prend ène décision pou faire kik soze.

أَمْ أَمْرُكُمْ أَمْ أَمْرًا قَاتًا مُمِرُّونَ ﴿٥٠﴾

81. Esse-ki banne-là pensé ki Nous pa tanne zot sécrets et zot complots ? Mais oui ! Et Nou banne Mésazers reste cotte zotte pou mette *tout* par écrit.

أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَ
نَجْوَاهُمْ ۗ بَلَىٰ وَرُسُلْنَا لَدَيْهِمْ
يَكْتُبُونَ ﴿٥١﴾

82. Dire : « Si Céli Ki Tout-Miséricordié ti éna ène garçon, alors mo ti pou premier dans banne adoratéres. »

قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَكَذَّابَاتِنَا أَوْلَىٰ
الْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

83. Li Pur, Seignére banne lé ciéls et la terre, Seignére Trône-là *Ki* Bien là-haut are tout ça ki zotte attribié *are* *Li*.

سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ
الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٥٣﴾

84. Donc, laisse banne-là passe zot lé temps dans banne paroles inutile et *laisse* zotte amize zotte, ziska ki zotte raconte zot zour ki finne promette zotte-là.

فَذَرَهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُونَ حَتَّىٰ
يُلْقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿٥٤﴾

85. Et Li-Même Ki BonDié dans lé ciél et BonDié lor la terre ; Li-Même Ki Bien-Saze, Ki Conne-Tout.

وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌُ وَفِي الْأَرْضِ
إِلَهٌُ ۗ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٥٥﴾

86. Et *Li* Ène Être Béni Céli Ki posséde royaume banne lé ciéls et la terre et ça ki ente lé-dé ; et connaissance l'Hére-là li avec Li, et vers Li-Même pou faire zotte réturné.

وَتَبَرَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَ مَا بَيْنَهُمَا ۗ وَ هُوَ عَلِيمٌ
السَّاعِتِ ۗ وَ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾

87. Et banne ki banne-là invoqué en dehors-Li péna aukène pouvoir intercession excepté céli ki témoigne la vérité et banne-là conne *ça bien*.

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ رَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾

88. Et si to dimanne banne-là : « Ki sanne-là Ki finne créé zotte ? », certainement zotte pou réponne : « Allâh. » Donc couma zotte pé détourné *are la vérité* ?

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٨٥﴾

89. Et rappelle quand ça Prophète-là li ti dire : « O mo Seignère ! Ça banne dimounes-là zamais zotte pou croire. »

وَقِيلِمْ يَا رَبِّ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾

90. Et *Nou réponse* : « Donc détourne-toi dé zotte, et dire : « La paix ! » et banne-là pa pou tardé pou conné.⁹⁸ »

فَاصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَامٌ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٠﴾

---

98 Allah pé console le St Prophète^(s.a.w). Li pé dire li ki même ki pé oppose li et pé persékite li, l'époque-là pé arrivé vite quand so banne ennemis pou vinne sous so l'autorité et ki Islam pou répanne dans tout l'Arabie. Et quand ça pou arrivé, li bizin pardonne so banne ennemis. Et ça finne passe exactement coumme-ça.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Hā Mīm = Ki Digne dé
Louanze, Ki Seignère dé l'Honnére.

حَمِّمٌ ﴿٢﴾

3. Par ça Live ki ranne banne
sozes clair.

وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٣﴾

4. En vérité, Nous finne révélé li
dans ène la nuite béni. En vérité, Nous-
Même Ki dépi touzour pé donne avertissement.

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَرَّكَةٍ إِنَّا كُنَّا
مُنذِرِينَ ﴿٤﴾

5. Là-dans ki décide tout banne
questions sazesse,

فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ﴿٥﴾

6. Li ène tel commanement ki li
vinne dé Nou côté. En vérité, Nous-Même
Ki dépi touzour pé avoye banne Mésazers,

أَمْرًا نَّسْنُ عِنْدَنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٦﴾

7. Couma ène miséricorde dé la
part to Seignère. En vérité, Li-Même Li
Bien-Tandé, Li Conne-Tout,

رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ
الْعَلِيمُ ﴿٧﴾

8. Dé la part Seignère banne lé
ciéls et la terre et ça ki ente lé-dé, si
sélément zotte ti capave gagne conviction.

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

9. Aukène pa digne d'adoration
excepté Li. Li donne la vie et Li cause la
mort. Li zot Seignère et Seignère zot
banne papa grand-papas avant.

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ مَا رُبُّكُمْ
وَدَّرَبٌ أَبَاكُمْ إِلَّا وِلَايِينَ ﴿٩﴾

10. Et pourtant banne-là pé amizé
dans doute.

بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ﴿١٠﴾

11. Alors, attanne zour cotte lé ciél
pou produire ène la fimée⁹⁹ vizibe,

فَأَنْزَلْنَا يُومِتَ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ
مُّبِينٍ ﴿١١﴾

99. Pé faire référence à niaze ki bombe atomique produire.

12. Ki pou enveloppe banne dimounes. Ça, li pou ène pinition ki donne boucoup doulère. يَغْشَى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٣﴾

13. Alors, banne-là pou sipplié : « Nou Seignère ! Enlève pinition-là are nous ; en vérité, nous banne croyants. » رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ﴿١٤﴾

14. Bé couma avertissement-là pou servi banne-là astère, alors ki finne déza vinne cotte-zotte ène Mèssazer ki explique clairement. أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾

15. Malgré ça, banne-là finne tourne lé dos are li et zotte finne dire : « Li finne appranne avec lé zoutes, li ène fou ! » ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَّجْنُونٌ ﴿١٦﴾

16. Certainement Nous pou enlève pinition pou impé lé temps, mais zotte pou rétourne certainement dans ça banne sozes-là. إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ ﴿١٧﴾

17. Ça zour cotte Nous pou attrape zotte avec ène grand pinition, certainement Nous pou pini zotte couma bizin. » يَوْمَ تَبُطُّسُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنْتَقِمُونَ ﴿١٨﴾

18. Et certainement, avant banne-là, Nous ti testé pép Pharaon, et ène Mèssazer honorabe ti vinne cotte zotte, وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ﴿١٩﴾

19. Li ti dire : « Livré moi banne servitères Allāh. En vérité, mo pou zotte, ène Mèssazer digne dé confiance ; أَنْ أَدِّوْا إِلَيَّ عِبَادَ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿٢٠﴾

20. « Et pa montré zotte orgueillé vis-à-vis Allāh. En vérité, mo vinne cotte zotte avec ène préve clair et convaincant. وَأَنْ لَا تَعْبُدُوا عَلَى اللَّهِ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَتَىٰكُمُ الْمَلَكُ مِنْ سَمَائِهِ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٢١﴾

21. « Et, en vérité, mo serce réfize cotte mo Seignère et zot Seignère, attention ki zotte lapide moi. وَأِنَّ عَذَابَ سِرِّينَ لَشَدِيدٌ ﴿٢٢﴾

22. « Et si zotte pa croire moi, alors reste éloigné are moi. » وَلَنْ لَّمْ تُؤْمِنُوا لِيْنَ فَاَعْتَرِضُوا لِيْنَ ﴿٢٣﴾

23. Alors, li ti prié so Seignére, *li ti dire* : « Ça banne-là, en vérité, zotte ène pép ki faire pécé. »

قَدْ عَارَبْتَهُ أَتَىٰ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٣﴾

24. *Allāh ti dire* : « Alle avec Mo banne servitères pendant la nuite ; certainement *banne-là* pou poursuive zotte.

فَأَسْرِ بِعَبَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ مُّتَّبِعُونَ ﴿٢٤﴾

25. « Et laisse la mer derriére *alors ki li* calme. En vérité, banne-là zotte ène l'armée ki pou noyé. »

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْبَحْرَ دَهَوًّا طَانَتْهُمُ جُنُودٌ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٥﴾

26. Comié banne zardins et banne la sources dilo banne-là ti laisse derriére zotte !

كَمْ تَرَكَوْا مِنْ جَنَّتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٦﴾

27. Et banne plantations céréales et banne l'endroits d'honnére !

وَذُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٧﴾

28. Et banne délices *et conforts* ki ti pé faire zotte rézouir!

وَتَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ ﴿٢٨﴾

29. *Li* ti coumme ça. Et Nous ti donne *tout-ça* ène l'aute pép couma héritaze.

كَذَلِكَ نَدُورُنْهَا قَوْمًا آخِرِينَ ﴿٢٩﴾

30. Et lé ciél et la terre pa ti ploré lor zotte. Et pa ti accorde zotte aukène répit.

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ ﴿٣٠﴾

R 2 31. Et, certainement Nous ti delivré banne zenfants Israël dépi ça siplice dégradant-là

وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣١﴾

32. *Ki ti inflizé* par Pharaon. En vérité, li ti orgueille, *même* dans banne ki dépasse limites.

مِنْ فِرْعَوْنَ إِذْ إِنَّهُ كَانَتْ عَلَيَّا مِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣٢﴾

33. Et, avec connaissance, Nous ti soisir banne-là lor banne péps *zot l'époque*.

وَلَقَدْ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَ الْعَالَمِينَ ﴿٣٣﴾

34. Et Nous ti donne banne-là certains Signes, ti éna là-dans ène l'épréve bien clair.

وَأَتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاغٌ مُّبِينٌ ﴿٣٤﴾

35. En vérité, banne-là dire : إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٥﴾
36. « Apart nou prémier la mort-là, péna aukène l'aute *la mort* et nous pa pou réssissité. إِنَّ هِيَ إِلَّا مَوْتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِينَ ﴿٣٦﴾
37. « Alors, raméne nou-banne ancêtes, si zotte véridique. » فَاتُوا بِأَبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٧﴾
38. Esse-ki banne-là meillére ou soi pép Toubba' et banne ki ti avant ça banne-là ? Nous ti détruire banne-là parski zotte ti faire péchés. أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ ۗ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٣٨﴾
39. Et pa dans zoué zoué ki Nous finne créé banne lé ciéls et la terre et ça ki ente lé-dé. وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعِبَادٍ ﴿٣٩﴾
40. Nous pa finne créé *tout* ça mais avec la vérité, mais la plipart ça banne-là zotte pa comprend. مَا خَلَقْنَاهُمْ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾
41. En vérité, Zour Décision-là, li ène l'hére ki fixé pou banne-là zotte tout ; إِنَّ يَوْمَ الْفُضْلِ مِنْهَا تَمَّ أَجْمَعِينَ ﴿٤١﴾
42. Ça zour cotte ène camarade pa pou aukène itilité pou ène l'aute camarade, et cotte banne-là pa pou gagne aukène aide, يَوْمَ لَا يُغْنِي مَوْلًى عَنْ مَوْلَىٰ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٢﴾
43. Sauf banne ki Allāh finne faire-zotte miséricorde. En vérité, Li-Même Li Tout- Puissant, Li Bien-Miséricordié. إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ ۗ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٤٣﴾
- R 3 44. En vérité, pied Zaqqōūm إِنَّ شَجَرَتَ الرَّقْوَمِ ﴿٤٤﴾
45. *Pou* nourritire banne ki faire péchés, طَعَامَ الْأَثِيمِ ﴿٤٥﴾
46. Couma cuive ki finne fonde, li pou boui dans *zot* vente كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٦﴾
47. Couma bouillonement dilo bouillante. كَغَلِيِّ الْحَمِيمِ ﴿٤٧﴾

48. « Attrape-li et entraîne-li ziska dans milié la Fournaise *l'Enfer* ;

خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَى سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٣٨﴾

49. « Ensuite verse supplice dilo bouillante lor so la tête. »

ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْحَمِيمِ ﴿٣٩﴾

50. « Goûte ça ! To ti *considère* toi puissant, honorebe.

ذُقْ ۖ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٠﴾

51. « En vérité, lor ça-même ki zotte ti pé gagne doute. »

إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٤١﴾

52. En vérité, banne dimounes droite pou dans ène l'endroit dé paix et dé sékirité,

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٤٢﴾

53. Au milié banne Zardins et banne la sources dilo.

فِي جَنَّتٍ وَعَيْوُنٍ ﴿٤٣﴾

54. Zotte pou mette banne vêtements la soie fin et brocart, zotte pou faire face ène are l'aute.

يَلْبَسُونَ مِنْ سُندُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٤﴾

55. Li pou coumme ça, et Nous pou donne banne-là, couma compagnes banne vierzes avec zoli li zié noir bien ouvert.

كَذَلِكَ نَفِذُورُ جَنَّتِهِمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٤٥﴾

56. Là-dans, en sékirité, zotte pou capave dimanne tout kalité fruits.

يَذُوقُونَ فِيهَا مِنْ كُلِّ ثَمَرٍ إِذْ يُخَيَّرُونَ ﴿٤٦﴾

57. Là-dans, zotte pa pou goûte l'aute la mort excepté *zot* premier la mort. Et Li pou protéze zotte conte pinition la Fournaise *l'Enfer*,

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ الْأُولَىٰ وَوَقَّعَهُمْ عَذَابِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾

58. Ène favéré dé la part to Seignére. Ça-même ça triomphe sigrème-là.

فَضْلًا مِّن رَّبِّكَ ۗ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٤٨﴾

59. Et Nous finne ranne ça *Coran-là* facile lor to la langue pou ki banne-là prend compte *avertissement*.

فَإِنَّمَا يَسَّرْنَاهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾

60. Alors attanne, certainement banne-là *oussi* pé attanne.

بَلَىٰ ۖ فَاذْقِبْ إِنَّهُمْ مُّرْتَابُونَ ﴿٥٠﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

يَسْمُ اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿١﴾

2. Hā Mīm = Ki Digne dé Louanze, Ki Seignére dé l'Honneur.

حُم ﴿٢﴾

3. Révélation Live-là li dé la part Allāh, Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ
الْحَكِيمِ ﴿٣﴾

4. En vérité, dans banne lé ciéls et lor la terre, éna banne Signes pou banne croyants.

إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ لَآيَاتٍ
لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤﴾

5. Et dans zot prope création et *dans création* tout banne créatures ki Li finne éparpillé *lor la terre*, éna banne Signes pou ène pép ki éna certitude dans la foi.

وَ فِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُتُّ مِنْ دَابَّةٍ آيَاتٍ
لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥﴾

6. Et *dans* sanzement la nuite li zour et dans provision ki Allāh finne faire déssanne dépi lé ciél, et, par ça *moyen-là*, Li rédonne la terre la vie après so la mort et *dans* sanzement di vents, éna banne Signes pou ène pép ki servi *zot* l'esprit.

وَاحْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
مِنَ السَّمَاءِ مِنْ رِزْقٍ فَأَخْبَا بِهِنَّ الْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا وَ تَصْرِيفِ الرِّيْحِ آيَاتٍ
لِّقَوْمٍ يُفَكِّرُونَ ﴿٦﴾

7. Ça, li banne Signes Allāh ki Nous pé récite toi avec la vérité. Donc, après *ki banne-là finne rézette parole* Allāh et So banne Signes, dans ki parole zotte pou croire ?

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ
فَبِآيَاتٍ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَ آيَاتِهِ
يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾

8. Malhére lor tout dimoune ki grand mentére *et* ki commette boucoup péchés,

وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٨﴾

9. Ki tanne banne Signes Allāh pé récité pou li *prend compte*, mais li persisté dans so l'orgueil, couma dire li pa pé tanne ça. Alors donne-li nouvelle ène pinition ki donne boucoup doulére.

يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُشْلِي عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ
مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَسُدَّهٖ
بِعَذَابِ إِلِيمٍ ﴿٩﴾

10. Et, quand li appranne kit-soze dépi Nou banne Signes, li tourne ça en ridikile. Ça banne-là pou gagne ène pinition himiliant.

وَرَادَا عَلِيمٍ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا يَتَّخِذَهَا هُزُؤًا أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥٠﴾

11. L'Enfer li divant banne-là, et ça ki zotte finne gagné *par zot mauvais travail* pa pou servi zotte nanrien, ni banne ki zotte finne prend couma protectères en déhors Allāh. Et zotte pou gagne ène grand pinition.

مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ تَوَكُّبُهُمْ شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٥١﴾

12. Ça, li ène *vrai* guidance. Et banne ki pa croire dans Signes zot Seignére, pou zotte, éna siplice ène pinition ki donne boucoup doulére.

هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿٥٢﴾

R 2 13. Allāh Li-Même Ki finne soumette la mer pou zotte pou ki banne navires vogue lor là par So l'orde, et pou ki zotte serce dé So banne bienfaits, et pou ki zotte reconnaissant.

أَلِنَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَتَعَلَّكُمُ تَشْكُرُونَ ﴿٥٣﴾

14. Et Li finne soumette pou zotte, tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre ; tout ça *vinne* dé So part. En vérité, là-dans, éna banne Signes pou ène pép ki réfléci.

وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ جَمِيعًا لِّنُفِئَهُ لَكُمْ فِي ذٰلِكَ لَا تِلْكَ لِقٰوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿٥٤﴾

15. Dire banne ki croire *ki* zotte bizin pardonne banne *ki persékite* zotte et ki pa attanne banne zours *ki* Allāh *finne promette-là-pou-vini*, pou ki Li paye ène pép pou ça ki zotte finne gagné *par zot banne mauvais actions*.

قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَخْفَرُوا لِلَّذِينَ لَا يَزِجُوْنَ اٰيٰتِ اللّٰهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ﴿٥٥﴾

16. Dimoune ki faire le bien, li *faire li* pou so prope l'âme, et dimoune ki faire le mal, li *faire li* conte li-même. Ensuite, vers zot Seignére *ki* pou rétourne zotte.

مَنْ عَمِلَ صٰلِحًا فَلِنَفْسِهٖ وَمَنْ اَسٰءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ اِلٰى رَبِّكُمُ تُرْجَعُوْنَ ﴿٥٦﴾

17. Et, en vérité, Nous ti donne banne Zenfants Israël Live et pouvoir et banne prophètes ; et Nous ti approvisionne

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا بَنِي اِسْرٰءِئِيلَ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَالتُّبُوٰةَ وَرَزَقْنٰهُمْ مِّنْ

zotte are banne sozes *bon et pur* et Nous ti donne zotte sipériorité lor banne péps zot l'époque.

الطَّيِّبَاتِ وَقَضَلْنَهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٤﴾

18. Et Nous ti donne banne-là banne instrinctions clair concernant la Loi. Zotte pa ti éna désaccord ente zotte excepté après ki *vrai* connaissance-là ti vinne cotte zotte, à cause zalouzie ente zotte. En vérité, Zour Rézirection, to Seignère pou zize ente banne-là concernant ça *banne sozes* lor ki zotte ti en désaccord.

وَاتَيْنَهُمْ بَيِّنَاتٍ مِنَ الْآمْرِ جَ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ لَا بَغْيًا بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٨﴾

19. Ensuite, Nous ti établir toi lor ène simé clair concernant la Loi ; donc suive ça et pa suive banne désirs initle ça banne ki péna connaissance-là.

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِنَ الْآمْرِ قَائِمًا فَاعْتَمِدْ عَلَيْهَا وَلَا تَتَّبِعْ آهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾

20. En vérité, banne-là pa pou servi toi nanrien vis-à-vis Allāh. Et certainement banne inzistes, ente zotte zotte camarades ; mais Allāh Li Camarade banne dimounes droite.

إِنَّهُمْ لَكَايُنُوعُونَ عَنكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَرِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٠﴾

21. Ça, li ène *Live ki renferme* banne préves clair *et raisonnabe* pou l'himanité et *li* ène guidance et ène miséricorde pou ène pép ki éna ène la foi ferme.

هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٢١﴾

22. Banne ki commette banne mauvais actions, esse-ki ça banne-là pensé ki Nous pou traite-zotte même façon ki banne ki croire et ki faire banne bon travaux *couma dire* zot la vie et zot la mort pareil ? Ça zizement ki zotte faire-là li *bien* mauvais !

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَن نَّجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَسَوَاءَ أَمْرُهُمْ وَامْرَأَتُهُمْ جِ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢٢﴾

R 3

23. Et Allāh finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité pou ki récompense sak l'âme pou ça ki li finne gagné *par so travail* ; et pa pou faire banne-là aukène inzistice.

وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الَّذِي يُفْعَلُ بِهِمْ وَلَا يظلمون ﴿٢٣﴾

24. Esse-ki to finne trouve dimoune ki finne prend so prope désir pou so divinité, et ki Allāh finne zize égaré lor base kik connaissance, et *ki Allāh* Li finne scelle so zoreilles et so lé kére et finne mette ène couverturee lor so li zié ? Après *ki Allāh* finne condamne *li*, ki sanne-là ki pou guide li ? Esse-ki zotte pa prend compte *avertissement* ?

أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَخَلَّىٰ بَصَرَهُ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ عَشُورَةً ۗ فَمَنْ يَهْدِيهِ يُؤْمِنُ بَعْدَ اللَّهِ ۗ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾

25. Et banne-là dire : « A part nou la vie ça lé monde-là, péna nanrien ; nous pou mort et nous pou vive *ici* ; et sélement lé Temps ki pou détruire nous. » Mais banne-là péna aukène connaissance lor là, zotte sélement pé faire sippositions.

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا يُهْرِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ ۗ وَمَا لَهُم بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۗ إِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٢٥﴾

26. Et quand récite banne-là Nou banne Signes clair, zot argument li sélement ki zotte dire : « Raméne nou-banne ancêtes si zotte véridique. »

وَأَذَاتُ ثُلِي عَلَيْهِمُ أَيُّنَا بَيِّنَاتٍ مَا كَانَ حُجَّتَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا اتُّبُوا يَا بَنِيَّ إِنَّا كُنْتُمْ ضَالِّينَ ﴿٢٦﴾

27. Dire : « Allāh Li donne-zotte la vie ; ensuite Li donne-zotte la mort ; ensuite Li pou rassemblé zotte, Zour Rézirection, péna aukène doute lor là. Mais la plipart dimounes pa conné. »

قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۗ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾

R 4 28. Et pou Allāh, royaume banne lé ciéls et la terre et zour cotte l'Hére-là pou arrivé, ça zour-là, banne ki rézette la vérité *ki* pou banne perdants.

وَاللَّهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ ۗ وَ يَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ ۗ يَوْمَ تَظْهَرُ الْمُبْطِلُونَ ﴿٢٨﴾

29. Et to pou trouve sak pép à zénoux. Pou appelle sak pép vers so live, *et pou dire zotte* : « Azordi pou paye zotte pou ça ki zotte finne faire. »

وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰ إِلَىٰ كِتَابِهَا ۗ الْيَوْمَ تُحْجَرُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٩﴾

30. « Ça, li Nou Live ; li témoigne conte zotte avec la vérité. Certainement, Nous finne faire mette par écrit *tout* ça ki zotte finne faire. »

هَذَا كِتَابُنَا يُنطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ ۗ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٠﴾

31. Et, en cé ki concerne banne ki ti croire et ki ti faire banne bon actions, zot Seignére pou admettre zotte dans So miséricorde. Ça-même ça triomphe clair-là.

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ
الْقَوْلُ الْمُبِينُ ﴿٣١﴾

32. Mais concernant banne ki pa ti croire, *pou dire banne-là* : « Esse-ki pa ti récite zotte Mo banne Signes ? Mais zotte ti montré l’arrogance et zotte ti ène pép coupabe. »

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا تَأْتِيهِمْ آيَاتِنَا
ثُمَّ لَيْسَ عَلَيْهِمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا
مُجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾

33. Et quand ti dire *zotte* : « Allāh So promesse li certainement vrai et concernant l’Hére-là, péna aukène doute lor là, » zotte ti dire : « Nous pa conné l’Hére-là ki été ça ? Nous pensé ki li sélement ène sipposition, et nous pa sire *ki li pou vini* ! »

وَأَذِيقْهُمْ أَذِقُوا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا وَالسَّاعَةَ
لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا
السَّاعَةُ لَإِن نَّظُنُّ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ
بِمُسْتَشْفِقِينَ ﴿٣٣﴾

34. Et banne mauvais *conséquences* zot banne actions pou paraîte *clair* pou zotte, et ça, ki zotte ti pé moqué-là, pou enveloppe zotte.

وَبَدَّ لَهُمْ سَيِّئَاتِ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ
بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٤﴾

35. Et pou dire *zotte* : « Azordi, Nous pou oublié zotte, pareil couma zotte ti oublié raconte zot zour ki là. Et zot place cotte pou resté, li di Fé et zotte pa pou gagne aukène aide.

وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسِكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ
لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوَعُكُمْ النَّارُ
وَمَا لَكُمْ مِنَ تُبْرِينِ ﴿٣٥﴾

36. « Li coumme ça, parski zotte finne tourne en ridikile banne Signes Allāh et *parski* la vie ça lé monde-là finne trompe zotte. » Donc, ça zour-là, pa pou faire banne-là sorti dépi-là et pa pou laisse zotte costé cotte ça seuil-la *Porte Allāh*.

ذِكْرِكُمْ بِأَنَّكُمْ اتَّخَذْتُمْ آيَاتِ اللَّهِ هُزُوعًا
وَعَسْرْتَكُمْ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا قَالِیَوْمَ
لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٣٦﴾

37. Donc, tout louanze li pou Allāh, Seignére banne lé ciéls et la terre, Seignére tout banne lé mondes.

قِيلَ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ
الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾

38. Et pou Li, la mazesté dans banne lé ciéls et lor la terre. Et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٨﴾

PARTIE 26

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١

2. Hā Mīm = Ki Digne dé Louanze, Ki Seignére dé l'Honnére.

حَمْدًا ۝٢

3. Révélation Live-là, li dé la part Allāh Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

تَنْزِيلَ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ

4. Nous pa finne créé banne lé ciéls et la terre et tout ça ki trouve ente ça dé-là mais avec la vérité et pou ène terme fixé ; mais banne ki pa croire, zotte tourne lé dos are avertissement ki finne donne zotte.

الْحَكِيمِ ۝٣

مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُّعْرِضُونَ ۝٤

5. Dire : « Bé ki zotte pensé lor ça banne ki zotte invoqué en dehors Allāh ? Montré-moi ça ki banne-là finne créé dé la terre ? Ou soi esse-ki banne-là éna kik part dans *création* banne lé ciéls ? Améne-moi ène Live *révélé* avant sanne-la là, ou soi kik trace connaissance *dans zot favére* si zotte véridique »

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ ۚ إِيْتُونِي بِكِتَابٍ مِّن قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَرَةٍ مِّن عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝٥

6. Et ki sanne-là ki pli égaré ki dimoune ki, au lié *ki li prié* Allāh, li prié banne ki pa pou réponne-li ziska Zour Rézirection, et ki zotte-mêmes zotte ignorant concernant invocation ki pé faire zotte.

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ غٰفِلُونَ ۝٦

7. Et quand pou rassemblé banne dimounes, banne *soi disant divinités*-là pou vinne ennemis pou banne *dimounes*-là et pou nié adoration ki *banne-là* ti pé faire zotte.

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كٰفِرِينَ ۝٧

8. Et quand récite banne-là Nou banne Signes clair, banne ki pa croire dire concernant la vérité quand ça vinne cotte zotte : « Ça li ène mazie manifeste. »

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ۝٨

9. Esse-ki banne-là dire : « Li finne invente ça ? » Dire : « Si mo finne invente ça, alors, dans aukène façon zotte pou capave sécourir moi conte Allāh. Li conne pli bien ça banne paroles *initile* ki zotte content causé là. Li Siffit couma Témoin ente moi et zotte. Et Li-Même Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié. »

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَسَهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ فَلَا تَمْرُكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ وَكُفِيَ بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٩﴾

10. Dire : « Mo pa ène nouveauté dans banne Mésazers, et mo pa conné ça ki pou faire are moi ni are zotte. Mo sélement pé suivre ça ki finne révèle moi ; mo sélement ène Avertissére ki averti clairement. »

قُلْ مَا كُنْتُ بِدَعَا مِّنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفْعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنْ أَتَيْتُمْ إِلَّا مَا يُؤْتَىٰ لِيَّ وَمَا آتَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٠﴾

11. Dire : « Dire-moi, si ça *Live-là* li dé la part Allāh et ki zotte pa croire là-dans, et ki ène témoin d'ente banne zenfants Israël donne témoignaze lor *arrivée* ène ki ressemblé li et ki li *li* finne croire alors ki zotte, zotte montré l'orgueil, *bé ki pou zot sort ?* » En vérité Allāh pa guide pép ki inziste.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنَ عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ قَامَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١١﴾

R2 12. Et banne ki pa croire dire lor banne ki croire : « Si ça ti ène bien, banne-là pa ti pou capave dépasse nous pou *accepté* ça. » Et puisqué banne-là pa finne laisse zotte guidé par ça, zotte pou dire : « Ça li ène vié mensonge. »

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوِذِينَ آمَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَا إِلَيْهِمْ وَلَاذِ كُمْ يَهْتَدُوا بِهِمْ فَسَيَقُولُونَ هَذَا إِفْكٌ قَدِيمٌ ﴿١٢﴾

13. Et avant ça, ti éna Live Moïse *ki ti* ène guidance et ène miséricorde; et sanne-la là li ène Live dans langue arabe ki accompli *banne prophécies avant* pou ki li averti banne ki faire le mal ; et *li* couma ène bon nouvelle pou banne ki faire le bien.

وَمِن قَبْلِهِ كَتَبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُّصَدِّقٌ لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا ۗ وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

14. En vérité, banne ki dire : « Nou Seignére Li Allāh, » *et ki* ensuite zotte reste ferme, zotte pou ni dans la crainte, ni zotte pou désolé.

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٤﴾

15. Ça banne-là pou banne habitants Zardin-là; zotte pou reste là-dans tout lé temps — ène récompense pou ça ki zotte ti pé faire.

أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

16. Et Nous finne ordonne l’homme pou montré la bonté pou so papa-mama. So mama saryé li *dans so vente* dans doulére et li mette li au monde dans doulére. Et so zestation et so sévrage *prend* trente mois ziska quand li arrive so matirité et ki li gagne quarante ans, li dire : « Mo Seignère ! Donne-moi capacité pou ki mo reconnaissant pou banne bienfaits ki To finne accorde moi et mo papa-mama *oussi*, et pou ki mo faire banne *tel* bon actions ki faire Toi plaisir. Et établir, pou moi, mo banne déssendants lor la piété. En vérité, mo tourne vers Toi et, en vérité, mo ène dans banne ki soumette *are* Toi. »

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا ۖ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۖ وَرَحْمَةً مِنَّا فَاصْبِرْ إِلَىٰ بَطْنِ رَبِّكَ وَلَا تَكْذِبْ عَنَّا ۚ إِنَّكَ أَنفُسِنَا ۚ وَخِزْيَانِ اللَّيْلِ أَن تَجْرِمَ ۚ وَابْتَغِ الْوَعْدَ الَّذِي بَعَدَ الْوَعْدَ ۚ إِنَّكَ عِنْدَ عَيْنَيْ رَبِّكَ فَاصْبِرْ ۚ قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي ۚ إِنِّي تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦﴾

17. Are ça banne-là-mêmes ki Nous accepté ça ki meillère dans ça ki zotte finne faire et Nous passe lor zot banne mauvais actions. *Zotte pou* parmi banne habitants Zardin-là, selon vrai promesse ki ti faire zotte.

أُولَئِكَ الَّذِينَ تَتَّقِبَلْ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَتَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ وَعَدَ الصَّادِقُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٧﴾

18. Mais dimoune ki dire so papa-mama : « Ouf ! » *pou montré so dégoût pou zotte et ki dire* : « Esse-ki zotte menace moi *are ça parole-là* : ki pou faire moi réssissité alors ki ène banne zénération finne disparaite avant moi ! » Et tout lé dé zotte implore secours Allāh, *zotte dire zot garçon* : « Malhére lor toi ! Croire, certainement Allāh So promesse li vrai. » Mais li dire : « Ça li sélement banne zistiores banne dimounes longtemps. »

وَالَّذِي قَالَ لِوَالِدَيْهِ أُفٍّ لَّكُمَا أَتَعِدُنِي أَنْ أُخْرَجَ وَقَدْ خَلَيْتَ الْفُرُوزَ مِنْ قَبْلِي ۖ وَهُمَا يَسْتَكْبِرِينَ لِلَّهِ وَيُنَاقِضُ إِيمَانَهُمَا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا ۖ فَيقُولُ مَا هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٨﴾

19. Lor ça banne-là-mêmes ki ça sentence *pinition* finne zistifié *couma li ti zistifié* d’ente banne comminautés banne djinns et banne dimounes ki ti avant zotte. En vérité, banne-là ti banne perdants.

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمِّهِمْ كَذِبٌ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿١٩﴾

20. Et pou tout, éna banne grades d'après ça ki zotte ti pé faire, et pou ki Li, *Allāh* récompense zotte pleinement pou zot travail ; et pa pou faire-zotte aukène inzistice.

وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مِمَّا عَمِلُوا
وَلِيُؤْفِقِيَهُمْ أَعْمَالَهُمْ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et zour quand pou présente are di Fé banne ki pa ti croire ; *pou dire* zotte : « Zotte finne fini zot banne bienfaits dans zot la vie ça lé monde-là et zotte finne tire banne bénéfices temporaire are ça. Azordi, pou paye zotte par ène pinition himiliant parski, sans raison, zotte ti faire arrogant lor la terre et parski zotte ti faire rébelle. »

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى
النَّارِ أَلْهَيْتُمْ طِبَابِكُمْ فِي
حَيَاتِكُمْ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا
فَالْيَوْمَ بُجِرُوا عَذَابِ الْمُوْنِ بِمَا
كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ
الْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢١﴾

R3 22. Et mazine ça frère banne 'Aad quand li ti averti so pép, dans banne collines di sabe — et banne Avertissères ti vini avant li et après li, *li ti dire* : « Adore *Allāh* sélement. En vérité, mo pére pou-zotte pinition d'ène zour terrible. »

وَأذَكَرُوا آهَاءَ عَادٍ إِذْ أَنْذَرْتُمُوهُ
بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَّتِ النَّذُرُ مِنْ
بَيْنِ يَدَيْهِ وَمَنْ خَلْفَهُ إِلَّا تَعْبَدُوا
إِلَّا اللَّهَ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٢٢﴾

23. Banne-là ti dire : « Esse-ki to finne vinne cotte nous pou détourne nous dépi nou banne divinités ? Alors, amène-nous ça *pinition* avec ki to pé menace nous-là si to ène dans banne véridiques. »

قَالُوا آجِئْتَنَا لِنَأْفِكَنَا عَنِ الْإِهْتِنَابِ
فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ
الضَّالِّينَ ﴿٢٣﴾

24. Li ti dire : « En vérité, connaissance-là li sélement avec *Allāh*. Et, mo transmette zotte ça *méssaze* avec ki finne avoye moi-là, mais mo trouvé ki zotte ène pép *bien ignorant*. »

قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا
أُرْسِلْتُ بِهِ وَكَفَىٰ أَرْسُكُمْ قَوْمًا
تَجَاهِلُونَ ﴿٢٤﴾

25. Alors quand banne-là ti trouve ça *pinition-là* pé dirize vers zot banne vallées, *dans forme* ène niازه, zotte ti dire : « Ça li ène niازه ki pou donne nous la plie. » « Au contraire ! Ça même ki zotte ti oulé li vinne vite — ène di vent, là-dans éna ène pinition ki donne boucoup doulére. »

فَلَمَّا دَاوَهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَّتِهِمْ
قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُّطَرٌ تَأْتِي بَلًا هُوَ
مَا اسْتَعْجَلْتُمْ بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ
أَلِيمٌ ﴿٢٥﴾

26. « Li pou détruire tout par l'orde So Seignére. » Alors, zotte ti vinne tel ki, à partè zot la cazes, nanrien pa ti resté pou guetté. Coumme ça-même Nous paye pép ki coupabe.

تَدْمِرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَاصْبَحُوا
لَا يَرَى إِلَّا مَسْكِنَهُمْ ۗ كَذَلِكَ نَجْزِي
الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٦﴾

27. Et, certainement Nous ti établi banne-là d'ène façon meillère ki-ça cotte Nous finne établir zotte ; et Nous ti donne banne-là zoreilles et li zié et lé kére. Mais ni banne-là zot zoreilles, ni zot li zié, ni zot lé kére pa ti servi zotte nanrien, parski zotte ti nié banne Signes Allāh, et ça ki zotte ti pé ridikilisé-là ti encerclé zotte.

وَلَقَدْ مَكَّنَّهُمْ فِيمَا إِنْ مَكَّنَّاكُمْ فِيهِ
وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَ أَبْصَارًا وَ آفِيدَةً ۗ قَالُوا
فَمَا آغَىٰ عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ
وَلَا آفِيدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ ۗ إِذْ كَانُوا
يُحَادِّثُونَ ۗ بِآيَاتِ اللَّهِ وَ حَاقَ بِهِمْ مَا
كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٢٧﴾

R 4 28. Et, en vérité, Nous ti détruire banne la villes ki ti autour zotte, et Nous ti varié *Nou* banne Signes pou ki zotte rétourné.

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقُرَىٰ وَ
صَدَقْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾

29. Alors bé ki faire, ça banne-là pa ti aide zotte, banne ki zotte ti prend pou banne divinités en déhors Allāh pou ki zotte gagne rapprochement *are Li* ? Au contraire, banne-là ti perdi pou zotte. Et ça li *réziltat* zot mensonze et ça ki zotte ti inventé.

فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ
دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً ۗ بَلْ صَلُّوا
عَنَّهُمْ ۗ وَ ذَلِكُمْ آفَاكُهُمْ وَ مَا كَانُوا
يَفْتَرُونَ ﴿٢٩﴾

30. Et *rappelle* quand Nous ti avoye cotte toi ène groupe djinns ki ti oulé écoute *récite* le Coran. Et quand zotte ti assisté ça *récitation-là*, zotte ti dire *ente zotte* : « Reste tranquille et *écouté* ; » et quand ça ti terminé, zotte ti rétourne cotte zot pép pou avertir *banne-là*.

وَ إِذْ صَدَقْنَا إِلَيْكَ نَفْرًا مِنَ الْجِبِّ
يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ ۗ فَلَمَّا حَضَرُوهُ
قَالُوا أَنصِتُوا ۗ فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ
قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿٣٠﴾

31. Zotte ti dire : « O nou pép ! En vérité, nous finne écoute ène Live, ki finne révéle après Moïse, ki accomplir ça ki *déza révéle* avant li ; li guide vers la vérité et vers simé droite.

قَالُوا يَا قَوْمَنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ
بَعْدِ مَوْسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣١﴾

32. « O nou pép ! Réponne céli ki appelle vers Allāh ; et croire dans Li. Li pou pardonne zotte zot péccés et Li pou protéze zotte conte ène pinition ki donne boucoup doulére.

يَقُومَتَا أَجِيبُوا دَاعِيَ اللَّهِ وَآمِنُوا بِهِ
يَعْفِرْ لَكُمْ مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَ يَجْزِكُمْ مِنَ
عَذَابِ الْيَوْمِ ﴿٣٢﴾

33. « Et banne ki pa réponne céli ki pé appelle vers Allāh, banne-là pa capave enléve capacité Allāh lor la terre et zotte pa pou éna protectéres en déhors Li. Ça banne-là ki dans ène l'errére manifeste !

وَمَنْ لَا يُجِيبِ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ
فِي الْأَرْضِ وَلَا يَكُنْ لَهُ مِنْ دُونِهِ
أَوْلِيَاءُ ۗ أُولَئِكَ فِي صَلَاتٍ مُّبِينٍ ﴿٣٣﴾

34. Esse-ki banne-là pa trouvé ki Ça Allāh Ki finne créé banne lé ciéls et la terre et Ki pa finne fatigué par zot création, Li éna pouvoir pou donne banne morts la vie ? Bien sire ! en vérité, Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

أُولَئِكَ يَرَوْنَ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَكَمْ يَسْعَىٰ بِخَلْقِهِنَّ
يَقْدِرُ عَلٰٓى اَنْ يُخَيِّبَ يَ الْمَوْتٰى ۗ بَلٰ لَآ اِنَّهٗ
عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٣٤﴾

35. Et zour cotte pou présente are di Fé banne ki pa ti croire, *pou dire zotte* : « Esse-ki ça, li pa la vérité ? » Banne-là pou dire : « Bien sire, par Nou Seignére ! » Li pou dire : « Alors goûte pinition-là parski zotte pa ti croire. »

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَلَی النَّارِ
اَلَيْسَ هٰذَا بِالْحَقِّ ۗ قَالُوْا بَلٰى وَ
رَبِّنَا ۗ قَالَ فَاذْكُرُوْا الْعَذَابَ الَّذِیْ
كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ﴿٣٥﴾

36. Donc montré patience couma banne Mésazers, ki ti posséde grand détermination, ti montré patience, et pa bizin to pressé concernant ça banne-là. Zour ki banne-là pou trouve ça pinition avec ki ti menace zotte-là, *li pou paraîte pou zotte* couma dire zotte finne reste dans lé monde impé lé temps-même dans ène la zournée. Mésaze finne transmette ; et sélement pép rébelle-là ki pou détruire.

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ اُولُو الْعَزْمِ مِنَ
الرُّسُلِ ۗ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَّهُمْ ۗ كَاَنَّهُمْ يَوْمَ
يَرُوْنَ مَا يُوعَدُوْنَ اَلَمْ يَلْبِسُوْا اِلَّا
سَآءَةً مِّنْ نَّهَارِهِۦ بَلَغَ ۗ قَوْلُكَ
اَلَا الْقَوْمُ الْفٰسِقُوْنَ ﴿٣٦﴾

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Banne ki pa croire et *ki* empéce banne *dimounes* suive simé Allāh — Li faire zot banne actions vinne ène *simpe* gaspillaze.

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ
أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ۝۲

3. Mais banne ki croire et ki faire banne bon actions et ki croire dans ça ki finne révélé Mohammad — et li la vérité dé la part zot Seignére — Li pou débarasse zotte are zot banne mauvais et Li pou réforme zot conduite.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ
آمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ
مِن رَّبِّهِمْ ۖ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَ
أَصْلَحَ بَالَهُمْ ۝۳

4. Li coumme ça parski banne ki pa croire, zotte suive mensonze, alors ki banne ki croire, zotte suive la vérité *ki vinne* dé la part zot Seignére. Coumme ça-même Allāh explique banne *dimounes* par banne-là zot l'exemples.

ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ
وَأَنَّ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ
رَبِّهِمْ ۚ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ
أَمْثَالَهُمْ ۝۴

5. Et quand zotte rencontre banne mécréants *dans la guére*, donne *banne-là* coup dans li cou; et quand zotte finne vainc banne-là, alors serre *zot* noeuds bien. Ensuite, pli tard *largue banne-là* couma ène favére ou soi conte ène rançon — ziska ki la guére dépose so fardeau. Li bizin coumme ça. Et si Allāh ti oulé, Li ti capave pini banne-là *Li-Même*, mais pou ki Li testé éna d'ente zotte par lé zoutes. Et banne ki finne tué dans simé Allāh, Li pa pou laisse zot banne actions perdi.

فَإِذَا لَقِيْتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ
الرِّقَابِ ۗ حَتَّىٰ إِذَا أَثْبَحْتُمُوهُمْ
فَشُدُّوا الوثَاقَ ۗ قَوَامًا مِّنَّا بَعْدُ ۗ وَمَا
لِذَلِكَ ۗ وَكُلَيْشَاءِ اللَّهِ لَا نَتَّصِرُ مِنْهُمْ
وَلَكِنْ لِيُجِبُوا بَعْضَكُم بَعْضًا ۗ
وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ
يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ۝۵

6. Li pou guide banne-là et Li pou réforme zot conduite.

سَيَهْدِيهِمْ وَيُضِلُّهُم بِأَلْسِنَتِهِمْ ۝۶

7. Et Li pou admette banne-là dans ça Zardin ki Li finne déza faire zoli et distingué pou zotte.

وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ۝۷

8. O banne ki croire ! Si zotte aide dans simé Allāh, Li pou aide zotte et Li pou ranne ferme zot pas.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا
اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ﴿٨﴾

9. Mais banne ki pa croire, pou zotte éna la ruine, et Li pou faire zot banne actions vinne ène *simpe* gaspillaze.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَا لَهُمْ
أَعْمَالُهُمْ ﴿٩﴾

10. Ça, li parski banne-là détesté ça ki Allāh finne révélé. Alors, Li finne ranne zot banne travaux inutile.

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا
أَنزَلَ اللَّهُ فَأَخْبَطَ
أَعْمَالَهُمْ ﴿١٠﴾

11. Esse-ki banne-là pa finne alle partout lor la terre et guetté ki ti la fin banne ki ti avant zotte ? Allāh ti détruire banne-là; et pou banne mécréants, li pou pareil coumme ça.

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ
فَيَنظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ
مِن قَبْلِهِمْ ۚ دَمَّرَ
اللَّهُ عَلَيْهِمْ زُرُوعَهُمْ
وَأَمْثَلَهُمْ ﴿١١﴾

12. Ça, li parski Allāh Li Protectére banne ki croire ; et pou banne mécréants, péna aukène protectére pou zotte.

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى
الَّذِينَ آمَنُوا وَ
أَنَّ الْكُفْرِينَ لَا مَوْلَى
لَهُمْ ﴿١٢﴾

R2 13. En vérité, Allāh pou admettre banne ki croire et ki faire banne bon actions, dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé, alors ki banne ki pa croire, zotte zouir banne bénéfices temporaire, et zotte manze couma banne bétails manzé, et zot place cotte pou resté li pou di Fé.

إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ
آمَنُوا وَ
عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا
يَتَمَتَّعُونَ وَ
يَأْكُلُونَ كَمَا
تَأْكُلُ
الْأَنْعَامُ
وَالنَّارُ مَثْوًى
لَهُمْ ﴿١٣﴾

14. Et comié la villes, ki pli puissant ki to la ville ki finne expilsé toi, ki Nous finne détruire ! Banne *dimounes*-là pa ti gagne aukène aide.

وَكَايِن مِّن قَرْيَةٍ
مِّن قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ
قُوَّةً مِّن
قَرْيَتِكَ الَّتِي
أَخْرَجْتِكَ مِنْهَا
وَأَهْلَكْنَاهُمْ
فَلَا تَأْوِي لَهُمْ
﴿١٤﴾

15. Dimoune ki lor ène préve clair dé la part so Seignère, esse-ki li pareil couma banne *dimounes* pou ki, finne faire *paraitte* zoli zot banne mauvais actions et ki suive zot banne mauvais désirs ?

أَفَمَن كَانَ عَلَى
بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ
كَمَن
زُيِّنَ لَهُ سُوءُ
عَمَلِهِ وَ
اتَّبَعُوا
أَهْوَاءَهُمْ
﴿١٥﴾

16. Alà ène description Zardin ki finne promesse pou banne dimounes droite ; là-dans éna banne la rivières dilo ki pa gâté ; et banne la rivières di lait ki so goût pa sanzé ; et banne la rivières di vin - ène délice pou banne ki boire; et banne la rivières di miel clarifié. Et, là-dans, banne-là pou gagne tout kalité fruits, et pardon dé la part zot Seignére. *Esse-ki ça banne-là* capave pareil are banne ki sézourne dans di Fé et ki gagne pou boire dilo bouillante dé sorte ki li décire zot tripes ?

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِنْ مَاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِنْ حَمْرِ لَذَّةٍ لِلشَّرْبِينَ وَأَنْهَارٌ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَائِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَوْثِيمًا فَظَغَمَ أَمْعَاءَهُمْ ۝۱۳

17. Et dans banne-là, éna banne ki écoute toi ziska quand zotte quitte to présence, zotte dire banne ki finne gagne la connaissance : « Bé ki li fék raconté-là ? » Lor ça banne-là zot lé kére, ki Allāh finne mette scellé et zotte suive zot mauvais désirs.

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ حَتَّى إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ أَنْفَاكَ أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ۝۱۴

18. Mais banne ki suive *bon* guidance-là, Li guide zotte plisse encore, et Li accorde zotte zot droitire.

وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ۝۱۵

19. Bé ki banne-là attanne sinon ki l'Hére-là vinne cotte zotte ène coup. So banne Signes finne déza arrivé. Mais, bé ki rappel-là pou servi zotte quand l'Hére-là li pou finne fini arrivé cotte zotte ?

فَمَنْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً ۖ فَفَاجَأَ أَشْرَاطُهَا ۖ فَأَنْتَ لَهُمْ رَادُّ آجَائِهِمْ ۝۱۶

20. Donc conné ki vrainême aukène pa digne d'adoration excepté Allāh; et dimanne pardon pou to fautes *ki pa délibéré* et *dimanne pardon* pou banne croyants et banne croyantes. Et Allāh conné zot banne allé et vini et zot l'endroit cotte zotte resté.

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنبِكَ وَ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ۗ وَاللَّهُ يَخْلَعُ مَتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ۝۱۷

R 3 21. Et banne ki croire dire : « Bé ki faire ène sourate pa finne révéle ? » Mais quand finne révéle ène sourate décisif et ki finne mentionne là-dans pou combatte, to trouve banne ki éna ène maladie dans zot lé kére, zotte pé guette

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْ لَا نُزِّلَتْ سُورَةٌ ۖ فَإِذَا أُنزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ ۖ رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ نَظَرَ

toi avec regard ène dimoune ki tombe sans connaissance face à la mort. Ki destruction attrape zotte !

الْمَغْشِيِّ عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَى لَهُمْ ۞

22. L'obéissance et ène parole convénabe *ti pou meillère pou banne-là*. Et quand zaffaire-là finne décidé, li mié pou banne-là ki zotte reste sincère are Allāh.

طَاعَةً وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ فَأِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوْ صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ۞

23. Esse-ki, si accorde-zotte l'autorité, li possibe ki zotte créé désorde lor la terre et *ki zotte coupe zot banne liens dé parenté ?*

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ ۞

24. Ça banne-là ki Allāh finne maudit dé sorte ki Li finne faire-zotte sourde et ranne zotte li zié avégue.

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ ۞

25. Esse-ki banne-là pa oulé réfléci lor ça Coran-là, ou soi esse-ki lor zot lé kére éna so cadenas *ki zot la main-même finne faire ?*

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ۞

26. En vérité, banne ki tourne lé dos, *ki rénié la foi* après ki *bon* guidance-là finne vinne clair pou zotte, Satan finne séduire zotte et li finne donne-zotte fausse l'espoir.

إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِم مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ ۖ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَ لَهُمْ ۞

27. Ça, li parski zotte finne dire banne ki détesté ça ki Allāh finne révélé : « Certainement, dans certain sozes nous pou obéir zotte. » Et Allāh conne zot banne secrets.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَنَطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ ۖ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ۞

28. Mais bé ki pou arrivé are *banne-là* quand banne anzes pou donne-zotte la mort, banne *anzes-là* pou tappe zot visaze et zot lé dos ?

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ۞

29. Ça, li parski zotte ti pé suive ça ki ti faire Allāh en colére et *ki zotte ti détesté* So plaisir. Donc Li finne ranne zot banne actions initile.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَشْحَطَ اللَّهُ ۖ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ فَخَبِطَ أَعْمَالَهُمْ ۞

R 4 30. Banne ki dans zot lé kéré éna ène maladie, esse-ki zotte pensé ki Allāh pa pou faire paraîte zot banne rankéres ?

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْعَأَ تَهُمْ ۝۳۰

31. Et si Nous ti oulé, Nous ti capave montré toi banne-là pou ki to réconnaîte zotte par zot traits. Et certainement to pou réconnaîte zotte par ton zot discours. Et Allāh Li conne zot banne actions.

وَلَوْ نَشَاءُ لَكَرَيْنُكُمْ فَلَعَرَفْتَهُمْ بِسِيمِهِمْ وَلَعَرَفْتَهُمْ فِي لَحْنِ الْقَوْلِ ۖ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ۝۳۱

32. Et, certainement Nous pou testé zotte ziska ki Nous distingue ça banne d'ente zotte ki litté *dans simé Allāh* et banne ki montré l'endurance. Et, *par moyens l'épréves*, Nous pou ranne manifeste zot vrai valére.

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ حَتَّى نَعْلَمَ الْمُجْهِدِينَ مِنْكُمْ وَ الصَّابِرِينَ ۗ وَ نَبْلُوْا أَعْبَارَكُمْ ۝۳۲

33. En vérité, banne ki pa croire et ki empêche *banne dimounes* suive simé Allāh et ki oppose le Mésazer, après ki *bon* guidance-là finne vinne clair pou zotte, zotte pa pou nuire Allāh ditout, et Li pou ranne zot banne actions inutile.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ صَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَ شَاقُّوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَى ۗ لَنْ يَصُرُوا اللَّهَ شَيْئًا وَ سَيُحِيطُ أَعْمَالُهُمْ ۝۳۳

34. O banne ki croire ! Obéir Allāh et obéir Mésazer-là et pa ranne zot banne actions inutile.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ لَا تُبْطِلُوا أَعْمَالَكُمْ ۝۳۴

35. En vérité, banne ki pa croire et ki empêche *banne dimounes* suive simé Allāh et ki ensuite mort alors ki zotte mécréants — Allāh certainement pa pou pardonne zotte.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ صَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ مَاتُوا وَ هُمْ كُفَرَاءُ فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ۝۳۵

36. Donc pa montré faiblesse, sinon zotte pou *bizin* sollicite la paix alors ki certainement zotte pou sorti victorié. Et Allāh Li avec zotte, et Li pa pou prive-zotte *récompense* zot banne actions.

فَلَا تَهِنُوا وَ تَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ ۚ وَ أَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ ۚ وَ اللَّهُ مَعَكُمْ وَ لَنْ يَبْرِكُمْ أَعْمَالَكُمْ ۝۳۶

37. La vie ça lé monde-là, li sélement ène zoué et ène l'amizement, mais si zotte éna la foi et si zotte montré la droiture, Li

إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَ لَهْوٌ ۖ وَ إِنْ تَوَمَّنُوا وَ اتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أُجُورَكُمْ وَ

pou accorde zotte zot récompense et Li pa pou dimanne zotte zot di biens.¹⁰⁰

لَا يَسْأَلُكُمْ أَهْوَالَكُمْ ﴿٣٤﴾

38. Si Li dimanne zotte ça, et Li insisté *lor là* are zotte, zotte pou faire laré, et Li pou faire zot banne rankines paraîte.¹⁰¹

إِنْ يَسْأَلْكُمْ هَا فَيُخْفِكُمْ تَبَخَّلُوا وَ يُخْرِجْ أَضْعَافَكُمْ ﴿٣٨﴾

39. Guetté ! Zotte ça, ça banne ki finne appelé pou dépense dans simé Allâh et parmi zotte, éna ki laré. Et dimoune ki laré, li pé faire laré are so prope l'âme.¹⁰² Et Allâh Li pa bizin nanrien, et zotte ki dans bésoin. Et si zotte tourne lé dos, Li pou remplace zotte par ène l'aute pép ; alors ça banne-là pa pou *laré* couma zotte.

هَآأَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تُدْعَوْنَ لِتُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَمِمَّنْكُمْ مَن يَبْخُلُ ۖ وَمَن يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَبْخُلْ عَن نَّفْسِهِ ۗ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ ۖ وَأَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ ۗ وَإِن تَتَوَلَّوْا يَسْتَبَدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ۖ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ ﴿٣٩﴾

100 Finne ordonne banne mizilmans pou combatte dans la cause d'Allah. Pou ça, zotte pou bizin faire sacrifice financier. Mais Allah Li-Même Li pa bizin l'arzent. C'est pou zot bénéfice ki finne dimanne zotte faire sacrifice l'arzent ék oussi zot prope la vie parski pa pou capave éna siccés sans banne tel sacrifices. Banne vrai croyants bizin comprend et mette en pratique ça grand léçon-là.

101 Pé explique réaction banne hypocrites.

102 L'avarice li ène maladie mortel ki détruire la santé moral ék spiritiél de l'homme. Lire verset 9:35. Li ça dimoune rice-là ki so l'avarice ou soi so fierté empêche-li aide kikène ki dans le bésoin. D'abord li pliye so front pou montré so agacement. Ensuite li tourne ène côté. Finalement li montré so lé dos are dimoune démini-là. Pinition Allah li bien approprié.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. En vérité, Nous finne accorde toi ène victoire clair,

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا ﴿٢﴾

3. Pou ki Allāh pardonne toi to banne manquements passé et fitire, et pou ki Li complète So grâce lor toi, et pou ki Li continié guide toi lor simé droite ;

لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ
وَمَا تَأَخَّرَ وَ يُتِمَّ رِزْقَهُ عَلَيْكَ وَ
يَهْدِيكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٣﴾

4. Et pou ki Allāh aide toi avec ène aide puissant.

وَ يُنصِرْكَ اللَّهُ تَصْرًا عَزِيزًا ﴿٤﴾

5. Li-Même Ki finne faire tranquillité déssanne dans lé kére banne croyants pou ki, avec zot la foi, zotte augmente encore dans la foi ; et pou Allāh, banne l'armées lé ciéls et la terre et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze,

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ
الْمُؤْمِنِينَ لِيَزِدُوا إِيمَانًا مَعَ
إِيمَانِهِمْ وَ لِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَ
الْأَرْضِ وَ كَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٥﴾

6. Pou ki Li admette banne croyants et banne croyantes dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé — zotte pou reste là-dans tout lé temps — et pou ki Li débarasse zotte are zot banne mauvais et, dans régard Allāh, ça li ène bien grand triomphe ;

لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَ يُكْفَرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَ كَانَ ذَلِكَ
عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٦﴾

7. Et pou ki Li pini banne zommes hypocrites et banne madames hypocrites et banne associatères, zommes et madames, ki nourri banne mauvais pensées lor Allāh. Ène mauvais sort pou tombe lor zotte ; et lor zotte éna colére Allāh. Et Li finne maudit zotte et Li finne prépare l'Enfer pou zotte. Et ça li bien mauvais couma destination !

وَ يُعَذِّبُ الْمُتَفَكِّينَ وَ الْمُتَنَفِّثِ وَ
الْمُشْرِكِينَ وَ الْمُشْرِكَةَ الظَّالِمِينَ بِاللهِ
ظَنَّ السَّوْءَ عَلَيْهِمْ ذَائِرَةُ السَّوْءِ وَ
غَضِبَ اللهُ عَلَيْهِمْ وَ لَعَنَهُمْ وَ
أَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَ سَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٧﴾

8. Et pou Allāh, banne l'armées lé ciéls et la terre ; et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَاللّٰهُ عَزِيزٌ حَكِيْمًا ﴿٨﴾
 وَ يَلٰهُ جُنُوْدُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ ؕ وَ كَانَ

9. En vérité, Nous finne avoye toi couma Témoin et couma Portére bon nouvelle et couma Avertissére,

اِنَّا اَرْسَلْنَاكَ شَٰهِدًا وَ مُبَشِّرًا وَ نَذِيْرًا ﴿٩﴾

10. Pou ki zotte croire dans Allāh et dans So Méssazer et pou ki zotte aide li et honore li et pou ki zotte célébré Allāh So saintété matin et soir.

لِتُؤْمِنُوْا بِاللّٰهِ وَ رَسُوْلِهِ وَ تُعَزِّرُوْهُ وَ تُوْقِرُوْهُ وَ تُسَبِّحُوْهُ بُكْرَةً وَ اَصِيْلًا ﴿١٠﴾

11. En vérité, banne ki faire serment dé fidélité et d'obéissance are toi, zotte pé faire serment dé fidélité et d'obéissance are Allāh. La main Allāh li lor zot la mains. Donc dimoune ki faire violation so serment, li pé faire ène violation ki dans so prope désavantaze; et dimoune ki reste fidèle are pacte ki li finne faire are Allāh, certainement Li pou accorde li ène grand récompense.

اِنَّ الَّذِيْنَ يُبَايِعُوْنَكَ اِنَّمَا يُبَايِعُوْنَ اللّٰهَ ؕ يَدُ اللّٰهِ فَوْقَ اَيْدِيْهِمْ ؕ فَمَنْ نَّكَثَ فَاِنَّمَا يَنْكُثُ عَلٰى نَفْسِهٖ ؕ وَ مَنْ اَوْفٰى بِمَا عٰهَدَ عَلَيْهِ اللّٰهُ فَاَسْبُوْرَتِيْهِ اَجْرًا عَظِيْمًا ﴿١١﴾

R2 12. Parmi banne Bédouins, banne ki ti faire en sorte ki laisse zotte derrière, zotte pou dire toi : « Nou di biens et nou familles finne okipe nous; alors dimanne pardon pou nous. » Zotte dire avec zot la langue ça ki pa dans zot lé kére. Dire : « Ki sanne-là ki capave faire kit-soze pou zotte conte Allāh, si Li oulé faire-zotte di tort, ou soi si Li oulé faire-zotte di bien ? En faite, Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

سَيَقُوْلُ لَكَ الْمُخَلَّفُوْنَ مِنَ الْاَعْرَابِ شَغَلَتْنَا اَمْوَالُنَا وَ اَهْلُوْنَا فَاسْتَعْفِفْنَا ؕ يَقُوْلُوْنَ بِالْسِيْرَةِ مَا لَيْسَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ ؕ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِّنْ اللّٰهِ شَيْئًا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا ؕ بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ حٰبِيْرًا ﴿١٢﴾

13. En faite, zotte ti pensé ki zamais Méssazer-là et banne croyants pa pou rétourne cotte zot familles; et finne faire ça paraîte zoli dans zot lé kére et zotte finne nourri ène mauvais pensée et zotte ène pép ki finne perdi.

بَلْ ظَنَنْتُمْ اَنْ لَّنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُوْلُ وَ الْمُؤْمِنُوْنَ اِلٰى اٰهْلِيْهِمْ اَبَدًا وَ زُرِّيْنَ ذٰلِكَ فِيْ قُلُوْبِكُمْ وَ ظَنَنْتُمْ ظَنَّ السَّوْءِ ؕ وَ كُنْتُمْ قَوْمًا بُُوْرًا ﴿١٣﴾

14. Et banne ki pa croire dans Allāh et dans So Méssazer — en vérité, Nous finne prépare pou banne mécréants ène la Fournaise.

وَمَنْ لَّمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَأِنَّا
أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾

15. Et pou Allāh royaume banne lé ciéls et la terre. Li pardonne dimoune ki Li oulé et pini dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

وَاللَّهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ يَغْفِرُ
لِمَنْ يَشَاءُ ۖ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ ۖ وَاللَّهُ
كَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٥﴾

16. Quand après la victoire zotte ki sincère pou alle prend butins la guére, banne ki ti faire en sorte ki laisse zotte derrière pou dire : « Laisse nous suivre zotte. » Banne-là rode sanze parole Allāh. Dire : « Zamais zotte pa pou suivre nous. Coumme ça-même Allāh ti dire avant. » Alors banne-là pou dire : « Zotte pé plitôt envié nous. » Pa ditout, mais banne-là pa comprend grand-soze.

سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انطَلَقْتُمْ إِلَى
مَعَابِدِ رَبِّتَا خذوها ذرؤنا تتابعكم ۖ
يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ ۖ قُلْ
لَن تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ قَالَ اللَّهُ مِنْ
قَبْلُ ۖ فَسَيَقُولُونَ بَلْ نَحْنُ مُؤْتَنَاتٌ ۖ بَلْ
كَانُوا كَايِفًا لِّفِقَهُمُ الْإِنسَانُ أَلَيْسَ لِي
أَلَيْسَ لِي قَلِيلًا ﴿١٦﴾

17. Dire banne Bédouins ki ti faire en sorte ki laisse zotte derrière : « Pou appelle zotte pou combatte conte ène pép guérier rédoutabe ; zotte pou combatte conte banne-là ou bien banne-là soumette. Alors, si zotte obéir, Allāh pou accorde-zotte ène zoli récompense ; mais si zotte tourne lé dos couma zotte ti tourne lé dos avant, Li pou pini zotte avec ène pinition ki donne boucoup doulére. »

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سُدَّ عَوْنُ
إِلَى قَوْمِ أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقَاتِلُوهُمْ أَوْ
يُسَلِّمُونَ ۖ فَإِن تَطِيعُوا يُؤْتِكُمُ اللَّهُ
أَجْرًا حَسَنًا ۖ وَإِن تَتَوَلَّوْا كَمَا
تَوَلَّيْتُمْ مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا ﴿١٧﴾

18. Péna aukène blâme lor dimoune avégue, ni aukène blâme lor dimoune boité, ni aukène blâme lor dimoune malade si zotte pa prend part dans la guére. Et dimoune ki obéir Allāh et So Méssazer, Li, Allāh pou admette li dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé ; mais dimoune ki tourne lé dos, Li pou pini li avec ène pinition ki donne boucoup doulére.

لَيْسَ عَلَى الْإِنسَانِ أَلِيمًا عَلَيْهِ حَرْبٌ وَ لَا عَلَى
الْإِنسَانِ حَرْبٌ وَ لَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْبٌ ۖ
وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۖ
مَنْ يَتَوَلَّ يَُعَذِّبْهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٨﴾

R 3 19. En vérité, Allāh ti content are banne croyants, quand zotte ti faire serment dé fidélité et d'obéissance are toi en bas l'Arbe-là, et Li ti conné ça ki ti dans zot lé kére, et Li finne faire tranquillité déssanne lor zotte, et Li finne récompense zotte avec ène la victoire ki proce ;

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ
يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ
مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ
عَلَيْهِمْ وَأَنْزَلْنَا لَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٩﴾

20. Et par boucoup butins la guére ki zotte ti pé gagné. Et Allāh Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

وَمَعَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَا ۗ وَ
كَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٢٠﴾

21. Allāh finne promette-zotte boucoup butins la guére ki zotte pou prend, et Li finne donne zotte ça d'avance, et Li finne empêche la mains banne dimounes touce zotte pou ki ça li ène Signe pou banne croyants et pou ki Li guide-zotte lor simé droite.

وَعَدَكُمْ اللَّهُ مَعَانِمَ كَثِيرَةً
تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَذِهِ ۚ
كَفَّ آيِدِي النَّاسِ عَنْكُمْ ۖ وَلِتَكُونَ آيَةً
لِلْمُؤْمِنِينَ ۗ يَهْدِيكُمْ صِرَاطًا
مُسْتَقِيمًا ﴿٢١﴾

22. Et Li finne promette zotte ène l'aute victoire ki zotte pa encore remporté, mais Allāh finne fini encerclé li. Et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَأُخْزِيَ لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ
اللَّهُ بِهَا ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرًا ﴿٢٢﴾

23. Et si banne ki pa croire faire la guére conte zotte, certainement banne-là pou tourne lé dos zotte pou sauvé ; alors banne-là pa pou trouve ni protectére ni sécourére.

وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوْا
إِلَّا دُبَارًا ثُمَّ لَا يَبْجُدُونَ ۗ وَلِيًّا ۗ وَلَا
تَصِيرًا ﴿٢٣﴾

24. Ça li Allāh So pratique ki ti appliqué dans le passé ; zamais to pa pou trouve kik sanzement dans pratique Allāh.

سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ ۖ وَ
لَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٤﴾

25. Et Li-Même Ki finne empêche la mains banne-là touce zotte et Ki finne empêche zot la mains touce banne-là, dans vallée la Mecque, après ki Li finne donne-zotte la victoire lor banne-là. Et Allāh trouve bien ça ki zotte faire.

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ آيِدِيهِمْ عَنْكُمْ ۚ وَ
آيِدِيكُمْ عَنْهُمْ بِطَبْعٍ مَكَّنَّ مِنْ بَعْدِ أَنْ
أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۗ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٥﴾

26. Ça banne-là ki pa finne croire et ki finne empêche-zotte gagne accès la Sainte Mosquée et *oussi* banne offrandes ki fine réténir pou ki zotte pa arrive zot place sacrifice. Et si pa ti éna banne croyants et banne croyantes ki zotte pa conné, ki zotte ti capave piétiné dé sorte ki à cause banne-là, ène mal ti capave arrive zotte sans ki zotte conné, *Allāh ti capave permette zotte pou combatte, mais Li pa finne faire li* pou ki Li capave admette dans So miséricorde dimoune ki Li oulé. Si banne *croyants-là* ti finne séparé *are banne mécréants*, certainement Nous ti pou pini banne mécréants parmi banne-là avec ène pinition ki donne boucoup doulére.

هُمَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَ صَدُّوكُمْ عَنِ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ مَعْكُوفًا
أَنْ يَبْلُغَ مَحَلَّهُ ۗ وَ لَوْ كَا رَجَالٌ
مُّؤْمِنُونَ وَ نِسَاءٌ مُؤْمِنَاتٌ لَمْ
تَعْلَمُوهُمَ أَنْ تَطَّعُوهُمَ فَتُصِيبَكُمْ
مِنْهُمْ مَعْرَظَةٌ يُعْتَبِرُ عَلَيْهَا لِيُذْخِلَ
اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ ۗ لَوْ تَرَىٰ
لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا ﴿٢٦﴾

27. Quand banne ki pa ti croire ti faire dans zot lé kére *ki ça paraîte* ène question d'offense à *zot* dignité, ène question d'indignation *banne zours* l'Ignorance, alors Allāh ti faire déssanne So tranquillité lor So Mésazer et lor banne croyants, et Li ti faire zotte attaché are parole la droitire et zotte ti éna meillére droit pou ça et *zotte ti* digne pou ça. Et Allāh Li conne bien tout kit-soze.

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ
الْحَمِيَّةَ حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ
اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَعَلَى
الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَىٰ
وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا ۗ وَكَانَ
اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٧﴾

R 4 28. En vérité, Allāh finne réalise clairement pou So Mésazer so Vision-là. Certainement, zotte pou rente dans la Sainte Mosquée, si Allāh oulé, en toute sékirité, éna zot la tête razé, éna zot sévé coupé au ras ; zotte pa pou éna aukène crainte. Mais Li ti conné ça ki zotte pa ti conné. Donc, Li finne destine pou zotte, à parte ça, ène la victoire proce.

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ ۗ
لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ
اللَّهُ أَوْبِنِينَ ۗ الْمُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَ
مُقَصِّرِينَ ۗ لَا تَخَافُونَ ۗ فَعَلِمَ مَا لَمْ
تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا
قَرِيبًا ﴿٢٨﴾

29. Li-Même Ki finne avoye So Mésazer, avec la guidance et la Rélizion la Vérité pou ki Li faire li triomphé lor tout banne *lé zaute* rélizions. Et Allāh Li Siffit couma Témoin.

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ
وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَىٰ الدِّينِ
كُلِّهِ ۗ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٩﴾

30. Mohammad *li* Allāh So Méssazer. Et banne ki avec li, zotte ferme envers banne mécréants, et doux ente zotte-mêmes. To trouve banne-là pé incliné, pé prosterné *dans la Prière*, zotte pé serce banne bienfaits Allāh et So plaisir. Zot visazes finne marqué par traces banne prosternations. Ça li zot signalement dans la Torah. Et dans l'Évanzile finne compare zotte à ène sémence ki zermé pou vinne ène ti pousse, ensuite li ranne li pli fort, ensuite li grossit, et li tini li ferme lor so prope tize, li faire la zoie banne kiltivatéres — pou ki *Allāh* Li faire banne mécréants arazé à cause banne-là.¹⁰³ Allāh finne promette pardon et ène grand récompense à banne ki croire et ki faire banne bon actions d'ente banne-là.

مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ
 أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ
 تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا
 مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا لِسِيَّمَا هُمْ فِي
 وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَٰلِكَ
 مَثَلُهُمْ فِي التَّوَارِثِ وَمَثَلُهُمْ فِي
 الْآلِئِئِيلِ كَزُرْعٍ أَخْرَجَتْ شَطَاةً فَازْرَأَةٌ
 فَاسْتَفْظَتْ فَاسْتَوَى عَلَى سَوْقِهِ
 يُعْجِبُ الرُّؤَاةَ لِيَغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ
 وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
 الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا
 عَظِيمًا ﴿٣٠﴾

103 'Ça li zot-signalement dans la Torah'- ça banne paroles-là capave pé faire référence are ça description la Bible-là : '...li finne resplendi de Paran so montagne. Et li finne sorti dans milié disse mille saints...' (Deut.33:2). Et ça expression-là : 'et dans l'Évanzile finne compare zotte à ène sémence', ça capave pé faire reference are ène l'aute parabole la Bible : 'Ène sémère finne sorti pou sémé... Ène l'aute partie sémence ti tombe lor bon la terre ; li ti rapporte fruits, ène la grain ti donne cent, ène l'aute soissante, ène l'aute trente...' (Matt. 13:3-8). Li paraîte ki premier description-là, li appliqué lor banne compagnons St Prophète Mohammad^(s.a.w) et dézième parabole, li pou banne suivants so Messie Promis. Zotte pou commence par ène ti Djama'ate, mais finne destiné ki zotte pou continié progressé dans zot mission-pou propaze Islam partout dans lé monde ziska ki li triomphe lor tout lé zaute rélizions. Zot progrès, zot pouvoir, zot prestize et zot systéme Khilāfat, avec so fruits en abondance, exactement couma le St Prophète^(s.a.w) finne prédire – tout ça pou provoqe l'étonnement et zalousie banne adversaires.

RI

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

2. O banne ki croire ! Pa dévance Allāh et So Mésazer, mais craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li Conne-Tout.

3. O banne ki croire ! Pa élève zot la voix lor la voix Prophéte, et pa cause are li à haute voix, couma zotte causé fort-fort ente zotte-mêmes, pou ki zot banne *bon* actions pa vinne inutile sans ki zotte réalisé.

4. En vérité, banne ki baisse zot la voix dans présence Allāh So Mésazer — ça banne-là ki Allāh finne guide zot lé kéré vers la droitire à travers banne l'épréves. Pou zotte, éna pardon et ène grand récompense.

5. En vérité, banne ki appelle toi, à haute voix dépi en dehors *to* banne appartements — la plipart d'ente zotte péna l'esprit.

6. Si zotte ti patienté ziska ki to sorti vers zotte, certainement ça ti pou meillére pou zotte. Mais Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

7. O banne ki croire ! Si ène *dimoune* pervers vinne cotte zotte avec kik nouvelle, examine ça bien, attention ki, par ignorance zotte faire di tort banne dimounes et pou ki, par la suite, zotte pa pou éna pou régrété ça ki zotte finne faire.

8. Et conné ki parmi zotte, éna Allāh So Mésazer ; si li écoute zotte dans la plipart banne zaffaires, certainement zotte pou dans diffikiltés. Mais Allāh finne faire zotte

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالِكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٥﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوْا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصْحَبُوا عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ﴿٧﴾

وَاعْلَمُوا أَن فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ لَعَنِتُّمْ

content la foi et Li finne ranne ça zoli dans zot lé kéré ; et Li finne faire zotte détesté mécréance, l'immoralité, et désobéissance. Ça banne-là mêmes ki *bien* guidé,

وَلَيْكَ اللَّهُ حَبِيبٌ إِلَيْكُمْ الْإِيمَانُ وَ زَيْنَتُهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَ كَرَّةٌ إِلَيْكُمْ الْكُفْرَ وَ الْفُسُوقَ وَ الْوَعْيَانَ ه أُولَئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ ﴿٨﴾

9. Par la grâce et favére Allāh. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

فَضَلَّ اللَّهُ وَ نِعْمَةً ه وَ اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩﴾

10. Et si dé groupes banne croyants faire la guére ente zotte, alors *bizin* faire la paix ente zotte dé ; et si *par la suite* ène ça dé-là li transgresse conte l'aute, alors combatte conte ça groupe agressère-là ziska ki li rétourne lor commanement Allāh. Si li réturné *lor là*, alors faire la paix ente zotte dé avec zistice et reste équitabe. En vérité, Allāh content banne ki équitabe.

وَأَن طَارِفَتَيْنِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغْت إِحْدَاهُمَا عَلَى الْآخَرَى نَقَاتِلُوا آلَتِي تَنبَغِي حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ فَإِن فَاءَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ وَ أُتْسَطُوا رَأَى اللَّهُ يَجِبُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٠﴾

11. En vérité, *tout* banne croyants, *ente zotte zotte* frères. Donc faire la paix ente zot frères, et craigne Allāh pou ki faire-zotte miséricorde.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخْوَانِكُمْ وَ اتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١١﴾

R 2

12. O banne ki croire ! Ène pép pa *bizin* moque ène *l'aute* pép. Ça banne-là capave meillère ki banne premiers-là ; et banne madames *pa bizin moque* banne *lé zaute* madames. Ça banne-là capave meillère ki banne premiers-là. Et ente zotte, ène pa *bizin* diffame l'aute, et ente zotte ène pa *bizin* donne l'aute *kik* sobriquet *insiltant*. Li bien vilain *gagne* ène mauvais réputation après *ki finne* *professe* la foi ; et banne ki pa répenté, ça banne-là ki banne inzistes.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرُوا قَوْمٍ مِنْ قَوْمٍ عَسَى أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَ لَا نِسَاءً مِنْ نِسَاءٍ عَسَى أَن يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَ لَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَ لَا تَنَابَزُوا بِالنَّابِذِ بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَ مَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٢﴾

13. O banne ki croire ! Évite *gagne* trop soupçons ; *parski* dans certain cas, soupçon li certainement ène pécé. Et pa espionné ; et ente zotte, ène pa *bizin* cause mal lor l'aute dans so l'absence. Esse-ki ène d'ente zotte ti a content manze la sair so frère mort ? Zotte pou

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَ لَا تَجَسَّسُوا وَ لَا يَغْتَابَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ

éna répignance pou ça. Et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Fort lor accepté répentance, Li Bien-Miséricordié.

مَيْتًا فَكَيْفَ تُهَيِّمُونَ ۗ وَإِن تَقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ

تَوَّابٌ رَّحِيمٌ ﴿١٣﴾

14. O banne dimounes ! En vérité, Nous finne créé zotte d'ène mâle et d'ène femelle, et Nous finne faire-zotte, banne clans et banne tribis pou ki zotte capave reconnaîte zotte ente zotte. En vérité, dans régard Allāh, dimoune ki pli honorabe d'ente zotte li céli ki pli droite parmi zotte.¹⁰⁴ En vérité, Allāh Li Conne-Tout, Li Bien- Conscient.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ

وَأُنثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ

لِتَعَارَفُنَا ۗ إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ

أَتْقَىٰكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٤﴾

15. Banne Bédouins dire : « Nous croire » Dire *banne-là* : « Zotte pa encore croire, mais plitôt dire : 'Nous finne embrasse Islam,' parski *vrai* la foi pa encore rente dans zot lé kére. » Mais si zotte obéir Allāh et So Mésazer. Li pa pou diminié nanrien dans zot banne actions. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُل لَّمْ نُؤْمِنُوا

وَلَكِنْ قَوْلُوا أَسْلَمْنَا وَ لَمَّا يَدْخُلِ

الْأَيْمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ

وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا

إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٥﴾

---

104 Après ki finne cause lor fraternité islamique dans dé dernier versets, sanne verset-là établi la régle fondamental pou la fraternité ék l'égalité tout banne dimounes : ki pa bizin zize ène dimoune - zomme ou madame- par coulère so la peau, ou soi par grandère so fortune, ou soi par so rang, ou soi par so statut social, ou soi par so ascendance, ou soi par so race, mais bizin zize li par so grandère moral ék par façon ki li rempli so banne obligations envers Allah et envers so semblabe. Tout la race himaine li ène sél famille. Si zotte finne divisé en tribis, nations, races - tout-ça li dans but ki sakène gagne meillère connaissance l'aute la-là et pou ki sakène capave tire bénéfice dépi banne signes partikilier et banne bon kalités so prochain. A l'occasion dernier Pélerinaze, le St Prophète^(s.a.w) ti dire ça oussi divant ène grand rassemblement : 'O banne dimounes ! Zot BonDié Li Ène Sél et zot ancète li ène. Ène Arabe péna aukène sipériorité lor ène non-Arabe, ni ène non-Arabe éna sipériorité lor ène Arabe. Ène blanc péna sipériorité lor ène dimoune la peau rouze ; ni ène dimoune la peau rouze lor ène blanc, sauf par ça quantité ék kalité ki li rempli so devoirs envers BonDié et l'homme. En vérité, dans régard Allāh, dimoune ki pli honorabe d'ente zotte li céli ki pli droite parmi zotte.' (lire Baihaquī). Ça li ène principe bien démocratique.

16. Banne croyants, zotte sélement banne ki croire *vraimême* dans Allāh et So Mésazer, et *ki* ensuite pa montré doute, mais *ki* litté avec zot di biens et zot personnes dans simé Allāh. Ça banne-là ki banne véridiques.

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَزْتَابُوا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٦﴾

17. Dire : « Esse-ki zotte pou informe Allāh lor zot la foi, alors ki Allāh conné tout ça ki dans banne lé ciéls et ça ki lor la terre, et Allāh conne bien tout kit-soze ? »

قُلْ أَتَعْلَمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾

18. Banne-là rappelle toi zot conversion à l'islam couma dire zotte finne faire toi ène favére. Dire : « Pa rappelle moi zot conversion à l'islam couma dire zotte finne faire moi ène favére. Au contraire, Allāh Ki finne faire favére lor zotte quand Li finne guide zotte vers la foi, si zotte véridique. »

يَمْتَنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمْتَنُوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَيْتُمْ لِلدِّينِ الْحَقِّ كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨﴾

19. En vérité, Allāh conne secrets banne lé ciéls et la terre. Et Allāh trouve tout ça ki zotte faire.

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

يَسُوهُ اللّٰهُ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۝۱

2. Qāf = Céli Ki possède Tout-Pouvoir. Par ça Coran glorieux-là ki Nous présente couma ène Témoïn dé to véracité.

ق ۝ وَالْقُرْآنِ الْمَجِيْدِ ۝۲

3. En faite, banne-là étonné ki ène Avertissére d'ente zotte-mêmes finne vinne cotte zotte. Et banne mécréants dire: « Ça li ène soze étranze ! »

بَلْ عَجَبُوْا اَنْ جَاءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ ۚ فَقَالَ الْكٰفِرُوْنَ هٰذَا شَيْءٌ عَجِيْبٌ ۝۳

4. « Ki ça ça ! Quand nous pou mort et ki nou pou vinne la poussière, esse-ki nous pou réssissité ? Ça li ène rétour ki loin are réalité. »

ءِ اِذَا وُثِنَّا وَكُنَّا تُرَابًا جَ ذٰلِكَ رَجْعٌۭ بَعِيْدٌ ۝۴

5. Nous conné par comié, la terre pé diminié banne-là; et cotte Nous, éna ène Live ki préserve tout.

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْاَرْضُ مِنْهُمْ ۗ وَ عِنْدَنَا كِتٰبٌ حٰفِيْظٌ ۝۵

6. Au contraire, banne-là finne rézette la vérité quand li finne vinne cotte zotte, et astére zotte dans ène l'état dé confizion.

بَلْ كَذَّبُوْا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِيْ اَمْرٍ مَّرِيْجٍ ۝۶

7. Esse-ki banne-là pa finne observe lé ciél là-haut zotte, couma Nous finne construire li et couma Nous finne embellir li ; et péna aukène défaut là-dans ?

اَلَمْ يَنْظُرُوْا اِلَى السَّمٰوٰتِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنٰهَا وَرَازَقْنٰهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوْجٍ ۝۷

8. Et la terre — Nous finne étale li et Nous finne enfonce banne montagnes solidement là-dans et Nous finne faire poussé là-dans tout sorte zoli paires dé vézétations,

وَالْاَرْضِ مَدَدْنٰهَا وَاَلْقَيْنٰ فِيْهَا رَوٰسِيْ وَاَنْبَتْنٰ فِيْهَا مِنْ كُلِّ ذَوْجٍ بِهِيْجٍ ۝۸

9. Pou ouvert li zié dimounes et couma ène Rappel pou tout servitére ki tourne vers Nous.

تَبٰصِرَةٌ وَّ ذِكْرٰى لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنبِيْ ۝۹

10. Et Nous faire déssanne dépi dans lé ciél dilo ki rempli ék bénédiction et par ça, Nous produire banne zardins et banne moissons céréales,

و نَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا
فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَبًّا وَ نَبَاتًا ۝۱۰

11. Et banne pieds tammes haute avec zot banne rézines entassé ène lor l'aute,

و النَّخْلَ بِسِيفٍ لَهَا طَلْعٌ نَضِيدٌ ۝۱۱

12. Couma provision pou *Nou* banne servitères ; et, par ça, Nous redonne la vie ène la terre mort. Coumme ça *même* Rézirection-là.

رُزْقًا لِلْعِبَادِ ۝ وَأَخْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَّيْتًا كَذَلِكَ الْخُرُوجُ ۝۱۲

13. Avant banne-là, pép Noé et pép ar-Rasse et *banne* Thamōūd, zotte ti *habitié* contrédire.

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَ أَصْحَابُ الرَّسِّ وَ ثَمُودُ ۝۱۳

14. Et oussi *banne* 'Aad, et Pharaon et banne frères Lot,

وَ عَادَ وَ ذُرِّعُونَ وَ إِخْوَانُ لُوطٍ ۝۱۴

15. Et banne habitants Aïka et pép Toubba'. Zotte tout ti traite banne Mésazers dé mentères. Donc, Mo avertissement ti prouvé vrai.

وَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَ قَوْمُ ثُبَيْعٍ ۝ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدُ ۝۱۵

16. Esse-ki Nous finne fatigué avec prémier création ? Au contraire, banne-là zotte dans confizion concernant ène nouveau création.

أَفَعَيَيْنَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ ۝ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ۝۱۶

R 2 17. Et, en vérité, Nous finne créé l'homme et Nous au courant ça ki so l'esprit sigzère *li*, et Nous plisse prés are *li* ki so la veine ziguiltaire.

وَ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَ تَعْلَمُ مَا تَوَسَّوَسُ بِهِ نَفْسُهُ ۝ وَ نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ۝۱۷

18. Quand dé *anzes-là* ki enrézistré, ène assizé côté droite et *l'aute* côté gauche, zotte enrézistré *banne paroles* et *banne actions* dé l'homme,

إِذْ يَتَلَفَّى الْمُتَلَفِّينَ عَنِ الْيَمِينِ وَ عَنِ الشَّمَالِ قَعِيدٌ ۝۱۸

19. *Li* pa prononce ène parole sans ki *li* pa éna cotte *li* ène *anze* gardien *toujour* prêt pou *inscrire*.

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَاتِدٌ ۝۱۹

20. Et certainement l'agonie la mort pou arrivé. « Ça même ki to ti pé rode fuir. »

وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ۗ
ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ۚ

21. Et pou soufflé dans trompette-là : « Ça, Zour Promesse-là ça. »

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ ۗ ذَلِكَ يَوْمُ الْوَعْدِ ۚ

22. Et sak l'âme pou vini ; avec li pou éna ène anze ki pou poussé vers l'Enfer et ène anze ki pou temoigné.

وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ۚ

23. « To ti insouciant are ça, astére Nous finne enléve to voile dépi are toi, et azordi to régard li perçant. »

لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ۚ

24. Et so camarade pou dire : « Alà ça ki-avec-moi ki finne paré. »

وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ۚ

25. « Zotte dé, zette dans l'Enfer tout ingrnat endirici ki grand ennemi la vérité,

أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ۖ

26. « Ki empêche faire le bien, ki transgressére et ki douté,

مَثَابِهِمُ اللَّخِيرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ ۖ

27. « Ki place à côté Allāh ène l'aute divinité. Donc zotte dé, zette-li dans pinition ki dir là. »

إِلَّا ذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَأَلْقِيَهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ۖ

28. So associé pou dire : « Nou Seignére ! Pa moi ki finne faire li rébellé mais li-même li ti alle bien loin dans l'égarement. »

قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْعَيْتُهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۖ

29. Allāh pou dire : « Pa diskité dans Mo présence, Mo ti déza donne-zotte avertissement-là.

قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعْدِ ۚ

30. « Cotte Moi, l'orde pa sanzé et Mo pa ditout inziste envers Mo banne servitères. »

مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِلْعَالَمِينَ ۚ

R 3 31. Ça zour-là, Nous pou dire l'Enfer : « Esse-ki to rempli ? » et li pou réponne : « Esse-ki éna encore ? »

يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأْتِ وَنَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ ۚ

32. Et pou rapproce Paradis are banne dimounes droite, li pou népli loin.

وَأُزْلِفَتِ الْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ غَيْرَ
بَعِيدٍ ﴿٣٢﴾

33. « Alà ça ki ti promette zotte — pou tout dimoune ki ti tourne touzour vers *Allāh* et ki ti sirveille so banne actions,

هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ ﴿٣٣﴾

34. Ki ti craigne Céli Ki Tout-Miséricordié en sécret et ki ti vinne vers *Li* avec ène lé kére répentant.

مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ وَجَاءَ
بِقَلْبٍ مُّْنِيبٍ ﴿٣٤﴾

35. « Rente là-dans en paix. Ça li Zour l'Éternité. »

إِذْ خَلَوْهَا رَسُولُ اللَّهِ ذَلِكَ يَوْمُ الْخُلُودِ ﴿٣٥﴾

36. Là-dans, banne-là pou gagne ça ki zotte oulé ; et cotte Nous, éna plisse encore.

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا
مَزِيدٌ ﴿٣٦﴾

37. Et comié zénérationns ki Nous finne détruire avant zotte ki ti pli dir ki zotte dans puissance. Banne-là ti faire banne la caves dans la terre. Esse-ki ti éna kik réfize pou zotte ?

وَكَمِ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ
أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ
هَلْ مِنْ مَّحِصٍ ﴿٣٧﴾

38. En vérité, dans ça, éna ène avertissement pou dimoune ki éna ène lé kére ou bien ki dresse so zoreille pou écouté et ki attentif.

إِنِّي فِي ذَلِكَ لَوَكِيلٌ لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ
أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٣٨﴾

39. Et, en vérité, Nous finne créé banne lé ciéls et la terre, et, ça ki ente ça dé-là, dans sisse périodes, et aukène fatigue pa finne touce Nous.

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا
مِنْ لُغُوبٍ ﴿٣٩﴾

40. Donc montré patience lor ça ki banne-là dire et, avec louanze to Seignère, célébré So saintété avant ki soleil lévé et avant ki *li* coucé.

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ
بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَ
قَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٤٠﴾

41. Et célébré So saintété dans ène partie la nuite et après banne proster-nations ki finne prescrire.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَآذَانَ السُّجُودِ ﴿٤١﴾

42. Et écoute avec attention ! Ça zour ki crière-là pou lance ène l'appel dépi ène l'endroit ki prés.

وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادِ مِنْ
مَكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٣٢﴾

43. Ça zour cotte zotte pou tanne, en vérité, explosion-là ; ça, li zour cotte pou sorti dépi dans tombes-là.

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ۗ
ذَلِكَ يَوْمَ الْخُرُوجِ ﴿٣٣﴾

44. En vérité, Nous Ki donne la vie et Nous Ki cause la mort ; et destination-là, li vers Nous,

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا
الْمَصِيرُ ﴿٣٤﴾

45. Zour cotte la terre pou fanne dépi là-haut banne-là à cause vitesse mouvement — ça li pou ène rassemblement facile pou Nous.

يَوْمَ تَشَقُّقُ الْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا
ذَلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٣٥﴾

46. Nous pli conné ça ki banne-là dire; et to péna pou mission pou force zotte. Donc, avec le Coran, averti dimoune ki pére Mo avertissement.

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ
عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ مَنْ
يَخَافُ وَعِينِ ﴿٣٦﴾

- R 1
1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱
  2. Par banne ki disperse ène *bon* dispersion.

وَالذُّرِّيَّتِ ذُرًّا ۝۲
  3. Ensuite, *par* banne ki saryé banne poids lourd,

فَالْحَمَلِ وَثِقْرًا ۝۳
  4. Ensuite, *par* banne ki déplace zotte avec facilité,

فَالْجِرِّتِ يُسْرًا ۝۴
  5. Ensuite, *par* banne ki distribié l'autorité,

فَالْمَقْسَمِتِ أَمْرًا ۝۵
  6. En vérité, ça ki finne promette zotte-là, li vrai ;

إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ۝۶
  7. Et zizement-là, certainement pou arrivé.

ذَرَانِ الدِّينِ لَوَاقِعٌ ۝۷
  8. Par lé ciél ki éna banne simés tracé,

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ ۝۸
  9. En vérité, zotte éna banne façons voir ki différent.

إِنَّكُمْ لَفِي قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ۝۹
  10. Li-même pou détourné are ça *la vérité-là* céli ki éna pou détourné.

يُؤْفِكُ عَنْهُ مِنَ الْفِكِّ ۝۱۰
  11. Malédiction lor banne ki faire banne suppositions,

قَتِيلَ الْخَرَّاصُونَ ۝۱۱
  12. Ki plonzé dans néglizence !

الَّذِينَ هُمْ فِي عَمْرٍةٍ سَاهُونَ ۝۱۲
  13. Banne-là dimandé : « Quand pou éna zour zizement-là ? »

يَسْأَلُونَ آيَاتِ يَوْمِ الدِّينِ ۝۱۳
  14. *Li pou* zour cotte zotte pou tourmenté lor di Fé.

يَوْمَهُمْ عَلَى النَّارِ يُفْتَنُونَ ۝۱۴

15. « Goûte *conséquence* zot méssanceté. Ça même ki zotte ti pé oulé *ki li* vinne vite. »

ذُوقُوا فِتْنَتَكُمْ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ
بِهِ تَسْتَحْجِلُونَ ﴿١٥﴾

16. En vérité, banne dimounes droite pou dans milié banne Zardins et banne la sources,

رَبِّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٦﴾

17. Zotte pou prend ça ki zot Seignére pou accorde zotte, parski, avant ça, zotte ti pé faire le bien,

أَخْذِينَ مَا آتَاهُمْ رَبُّهُمْ إِنَّهُمْ
كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٧﴾

18. Zotte ti pé dormi ène ti partie la nuite sélement ;

كَانُوا قَلِيلًا مِّنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٨﴾

19. Et, dans banne dernier l'héres la nuite, zotte ti pé implore pardon ;

وَبِالْأَشْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٩﴾

20. Et dans zot di biens, ti éna ène part pou banne mendiants, et *pou* banne ki pa dimandé malgré ki zotte dans bésoin.

وَفِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٢٠﴾

21. Et lor la terre, éna banne Signes pou banne ki éna certitide dans la foi,

وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١﴾

22. Et *oussi* dans zotte-mêmes. Esse-ki zotte pa trouvé ?

وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢٢﴾

23. Et dans lé ciél, éna zot nourriture et *oussi* ça ki finne promette zotte. »

وَفِي السَّمَاءِ رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٣﴾

24. Et par Seignére lé ciél et la terre, certainement li *oussi* vrai couma *le fait* ki zotte pé causé.

فَوَرَبِّ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ لَحَقٌّ
بِغَيْبِكُمْ مَا أَنْتُمْ تَنْطِقُونَ ﴿٢٤﴾

R 2 25. Esse-ki récit banne visitéres honoré Abraham finne arrive cotte toi ?

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ
الْمَكْرُمِينَ ﴿٢٥﴾

26. Quand banne-là ti rente cotte li et ti dire : « *La Paix !* » Li ti réponde : « *La Paix !* » *li paraîte zotte ti ène banne étranzers.*

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْكَ فَقَالُوا سَلَامًا ؕ قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ ﴿٢٦﴾

27. Et li ti alle discrètement cotte so famille et li ti vinne avec ène veau gras,

فَرَاغَ إِلَىٰ أَهْلِهِ فَجَاءَ بِوَعْدِ سَمِينٍ ﴿٢٧﴾

28. Et li ti place ça divant banne-là. Li ti dire : « *Esse-ki zotte pa manzé ?* »

فَقَرَّبْنَا إِلَيْهِمْ قَالِ آ لَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٨﴾

29. Et li ti resenti ène la pére vis-à-vis banne-là. Banne-là ti dire : « *Pa pére.* » Et zotte donne li bon nouvelle *naissance* ène garçon ki pou posséde connaissance.

فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ؕ قَالُوا لَا تَخَفْ ؕ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿٢٩﴾

30. Alors so madame ti léve so la voix et ti tappe so visaze are so la main en même temps ki li costé et li ti dire : « *Mo ène vié madame stérile !* »

فَأَقْبَلَتِ امْرَأَتُهُ فِي صَرَخٍ فَصَكَثَتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ﴿٣٠﴾

31. Banne-là ti dire : « *Coumme ça-même to Seignére finne dire. En vérité, Li-Même Li Bien-Saze, Li Conne-Tout.* »

قَالُوا كَذَلِكَ ؕ قَالَ رَبُّكَ ؕ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٣١﴾

PARTIE 27

32. *Abraham* ti dire : « *Alors, ki zot mission, ô banne méssazers ?* »

قَالَ قَالِ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٢﴾

33. Banne-là ti dire : « *En vérité, finne avoye nous cotte ène pép coupabe,*

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٣٣﴾

34. « *Pou ki nous avoye lor banne-là banne roces l'arzile,*

لِنُنزِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِن طِينٍ ﴿٣٤﴾

35. « *Ki réservé, dans régard to Seignére, pou banne ki commette banne excés.* »

مُسَوَّمَةٌ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُشْرِفِينَ ﴿٣٥﴾

36. Et Nous ti faire sorti banne croyants ki ti là,

فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٦﴾

37. Et Nous ti trouve là-dans sélement ène famille ki ti obéissant.

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٣٧﴾

38. Et, dans ça, Nous ti laisse ène Signe pou banne ki rédoute pinition ki donne boucoup doulére.

وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٣٨﴾

39. Et, dans l'histoire Moïse oussi ti éna ène tel Signe quand Nous ti avoye li cotte Pharaon avec ène préve clair et convaincant,

وَفِي مُوسَى إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَى فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٣٩﴾

40. Mais, avec so banne séfs, li finne tourne lé dos are Moïse et li ti dire : « Ça li ène maziicien ou soi ène fou. »

فَتَوَلَّىٰ بِرْكَانِهِ وَقَالَ سَجْدًا أَوْ مَجْنُونًا ﴿٤٠﴾

41. Alors Nous ti attrape li avec so banne l'armées et Nous ti zette zotte dans la mer et li li-même ti blâmabe.

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤١﴾

42. Et ti éna ène Signe dans tribi 'Aad, quand Nous ti avoye conte zotte, di vent destrictère-là.

وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَةَ ﴿٤٢﴾

43. Li pa ti épargne nanrien lor so passaze sans ki li pa ranne li couma lé zos pourri.

مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلْنَاهُ كَالرِّيحِ يَمْيمٍ ﴿٤٣﴾

44. Et, ti éna ène Signe dans tribi Thamōūd, quand ti dire banne-là : « Zouir banne bénéfices pou ène certain lé temps. »

وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٤٤﴾

45. Mais zotte ti révolté conte l'orde zot Seignère. Alors la foude ti tombe lor zotte tandisse ki zotte ti pé guetté ;

فَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذْتَهُمُ الصَّحْقَةَ وَهُمْ يَنظُرُونَ ﴿٤٥﴾

46. Et zotte pa ti capave lévé-dibouté, ni défanne zotte-mêmes.

فَمَا اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنتَصِرِينَ ﴿٤٦﴾

47. Et Nous ti détruire pép Noé avant banne-là. En vérité, zotte ti ène pép désobéissant.

وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا مِن قَوْمٍ فَاسِقِينَ ﴿٤٧﴾

- R3 48. Et Nous finne construire lé ciél avec *Nou* pouvoirs et certainement Nous pé contié faire so agrandissement.¹⁰⁵ وَالسَّمَاءِ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدِي وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٢٨﴾
49. Et la terre, Nous finne étale li, et excellent façon ki Nous finne faire so préparation couma ène berceau. وَالْأَرْضِ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ ﴿٢٩﴾
50. Et à partir sak soze Nous finne créé dé éléments *ki faire* ène paire pou ki zotte prend compte Rappel-là. وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٣٠﴾
51. Alors, galoupe vers Allāh. En vérité, dé So part, mo pou zotte ène Avertissére ki averti clairement. فَقَرِّءُوا إِلَى اللَّهِ إِنَّ لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٣١﴾
52. Et pa associé are Allāh aukène l'aute divinité. En vérité, dé So part, mo pou zotte ène Avertissére ki averti clairement. وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنَّ لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿٣٢﴾
53. Coumme ça-même aukène Mèssazer pa ti vinne cotte banne ki ti avant banne-là sans ki zotte ti dire : « Ça li ène mazicien ou soi ène fou. » كَذَلِكَ مَا آتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مُجْنُونٌ ﴿٣٣﴾

105 Ça concept ki l'inivers pé contié agrandi finne déza accepté couma ène 'fait' par la comminauté scientifique. Découverte-là ti faire en 1920 par Edwin Hubble, alors ki plisse ki 1,300 bananés avant ça, le Saint Coran ti finne mentionne ça et li lé sél Live Sacré ki faire référence à ça. Dans ch 21:31, mot '**Ratqâne**' – ène masse fermé, ça vé dire oussi obskirité total. Tout-ça montré clairement ki au 'commencement', l'inivers ti ène 'trou noir'. Et ça méssaze dans ch 21:105 'zour cotte Nous pou enroule banne lé ciéls couma enroule banne rouleaux ki finne écrire *par ène scribe...*', li ène méssaze clair ki l'inivers li 'pa éternel. La science donne même-description pou formation ène 'trou noir'. A la fin tout pou disparaîte dans le domaine de l'inconnu. Et verset-là contié : 'Couma Nous ti commence premier création, Nous pou répète li, ène promesse ki engaze Nous ; certainement Nous pou accomplir ça'. L'inivers ki écrazé lor li-même, li ré-sorti dépi l'obskirité total et système la creation-là li recommencé. Li paraîte ki ça phénomène-là pé contié répété-allé même.

54. Esse-ki ça même récommandation ki éna finne continié transmette lé zautes ? Zotte plitôt ène pép rébelle.

أَتَوَاصُوا بِهِۦٓ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٥٦﴾

55. Alors, détourne-toi dé zotte ; et pa pou blâme toi.

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَا أَنْتَ بِمَلُومٍ ﴿٥٥﴾

56. Et continié faire exhortation parski exhortation-là li certainement profite banne croyants.

وَذَكَرْنَاكَ الذِّكْرَىٰ تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾

57. Et Mo pa finne créé banne djinns et banne dimounes mais pou ki zotte adore Moi.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٤﴾

58. Mo pa oulé aukène provision dé la part banne-là et Mo pa oulé *oussi* ki zotte nourri Moi.

مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِن رِّزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُونَ ﴿٥٨﴾

59. En vérité, Allāh Li-Même pli Grand Approvisionnement, et Ki posséde puissance et Ki Fort.

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٩﴾

60. Donc, sort banne ki faire le mal, li certainement pareil couma sort zot semblables *ki ti avant zotte* ; alors pa bizin zotte dimanne Moi faire *pinition-là vinne* vite.

قَاتِلِ الَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِّثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَجِيبُونَ ﴿٦٠﴾

61. Donc, en vérité, malhére lor banne ki pa croire, à cause zot zour ki finne promesse zotte-là. »

قَوْلِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٦١﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱
2. Par le Mont <i>Sinai</i> ;	وَالطُّورِ ۝۲
3. Et <i>par</i> ène Live ki finne écrire ;	وَكُتِبَ مَسْطُورٍ ۝۳
4. Lor <i>banne pazes</i> la peau ki finne déployé ;	فِي رَقٍ مَّنشُورٍ ۝۴
5. Et <i>par</i> la Caze <i>Sacré</i> ki tout lé temps Fréquenté ;	وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ۝۵
6. Et <i>par</i> Toit élevé-là ;	وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ۝۶
7. Et <i>par</i> la mer ki bouillonné ;	وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ۝۷
8. En vérité, pinition to Seignère li pou réalisé.	إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ۝۸
9. Personne pa capave répousse ça.	مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ۝۹
10. Zour cotte lé ciél pou terriblement sécoué,	يَوْمَ تَمُودُ السَّمَاءُ مَوْرًا ۝۱۰
11. Et <i>cotte</i> banne montagnes pou déplace zotte, ène déplacement extraordinaire.	وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ۝۱۱
12. Alors, malhére, ça zour-là, lor banne ki <i>habitié</i> contrédire,	فَوَيْلٌ لِلْيَمِينِ لِمَكِيدِ بَيْنِ ۝۱۲
13. <i>Banne</i> ki amize zotte dans banne discours inutile.	الَّذِينَ هُمْ فِي خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ۝۱۳
14. Zour cotte pou pousse banne-là britalement vers di Fé l'Enfer.	يَوْمَ يُدْعُونَ إِلَى نَارِ جَهَنَّمَ دَعَاً ۝۱۴
15. « Alà di Fé ki zotte ti pé nié.	هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنْتُمْ بِهَا تُكذَّبُونَ ۝۱۵
16. « Alors, esse-ki li mazie ça ou soi zotte pa pé trouvé ?	أَفَسِحْرُ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ۝۱۶

17. « Brilé là-dans ; montré patience ou soi pa montré patience, li pareil pou zotte. Pou paye zotte sélement pou ça ki zotte ti pé faire. »

رَاضِلُوهَا فَاصْبِرُوا أَوْ لَا تَصْبِرُوا سَوَاءٌ عَلَيْكُمْ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

18. En vérité, banne dimounes droite pou dans banne Zardins et dans Félicité,

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَعِيمٍ ﴿١٨﴾

19. Zotte pou zouir ça ki zot Seignére finne accorde zotte ; et zot Seignére pou protéze zotte conte pinition la Fournaise *l'Enfer*.

فَأَكْبِهِينَ بِمَا اتَّخَذْتُمُ رِبًّا وَوَقَّهِنَّ رَبُّهُنَّ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿١٩﴾

20. « Manzé et boire dans la zoie *couma récompense* à cause ça ki zotte ti pé faire.

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

21. « Appiyé *are coussins* lor banne divans placé en ranzées. » Et Nous pou donne zotte pou compagnes banne zène filles avec zoli li zié noir bien ouvert.

مُتَّكِعِينَ عَلَى سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُمْ بِحُورٍ عِينٍ ﴿٢١﴾

22. Et banne ki croire et ki zot banne zenfants suive zotte dans la foi — Nous pou zoègne zot zenfants are zotte. Et Nous pa pou diminié pou zotte nanrien dans *récompense* zot banne actions. Sak dimoune, li responsabe pou ça ki li finne gagné *par so banne actions*.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلَتْنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهينٌ ﴿٢٢﴾

23. Et Nous pou fourni zotte are fruits et la viande *en abondance* couma zotte pou oulé.

وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢٣﴾

24. Là, zotte pou passe dé main en main ène coupe, péna là-dans aukène soze inutile ni pécé.

يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْتِيهِمْ ﴿٢٤﴾

25. Couma dire zotte banne perles bien gardé; banne garçons pou cirkilé parmi zotte dans zot service.

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَكْنُونٌ ﴿٢٥﴾

26. Et ente zotte, banne-là pou tourne ène are l'aute et zotte pou pose question.

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ
يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٦﴾

27. Zotte pou dire : « En vérité, avant ça, nous ti dans nou famille et nous ti bien pére mécontentement Allāh ;

قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا
مُشْفِقِينَ ﴿٢٧﴾

28. « Mais Allāh finne faire favére lor nous et Li finne protéze nous conte siplice ça souffle brillant-là.

فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَدْنَا عَذَابَ
السَّعِيرِ ﴿٢٨﴾

29. « En vérité, avant, nous ti éna l'habitide prié Li. En vérité, Li-Même Li Bienveillant, Li Bien-Misericordié. »

إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ
الرَّحِيمُ ﴿٢٩﴾

R 2 30. Donc donne avertissement. Par la grâce to Seignére, to pa pé prétanne devine l'avénir ni to ène fou.

فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ
وَلَا مَجْنُونٍ ﴿٣٠﴾

31. Esse-ki banne-là dire : « Li ène poète; nous pé attanne kik calamité ki lé temps pou faire tombe lor li ? »

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِ رَيْبَ
الْمُنُونِ ﴿٣١﴾

32. Dire : « Alors attanne ! En vérité, mo oussi mo avec zotte dans banne ki attanne. »

قُلْ تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ
الْمُتَرَبِّصِينَ ﴿٣٢﴾

33. Esse-ki zot raisonnement ki finne ordonne zotte ça, ou soi esse-ki zotte ène pép rébelle ?

أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَخْلَا مُهُمْ بِهَذَا أَمْ هُمْ
قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٣٣﴾

34. Esse-ki banne-là dire : « Li finne invente ça li-même ? » En faite, zotte pa pou croire.

أَمْ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٤﴾

35. Alors, faudré ki zotte améne ène récit pareil, si zotte pé cause la vérité !

قَلِيلًا تُوَا بِحَدِيثٍ مِّثْلِهِ إِنْ كَانُوا
صَادِقِينَ ﴿٣٥﴾

36. Esse-ki finne créé banne-là dépi nanrien ditout ou soi zotte-mêmes zotte banne créatères ?

أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمْ
الْحَافِقُونَ ﴿٣٦﴾

37. Esse-ki banne-là finne créé banne lé ciéls et la terre ? En faite, zotte péna aukène certitide.

أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِدَلٍّ لَا يُوقِنُونَ ﴿٣٧﴾

38. Esse-ki banne-là posséde banne trésors to Seignére ou soi zotte banne gardiens pou ça ?

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَيْكَ أَمْ هُمُ الْمُضَيِّطُونَ ﴿٣٨﴾

39. Esse-ki banne-là éna ène l'écelle ki arrive ziska lé ciél ki par ça zotte capave tandé banne conversations ? Alors, céli ki écoute pou zotte, faudré ki li améne ène l'autorité clair.

أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ ﴿٣٩﴾ فَلَيَأْتِ مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَنِ مُبِينٍ ﴿٤٠﴾

40. Esse-ki Li éna banne ti filles et zotte, zotte éna banne garçons ?

أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمْ الْبَنُونَ ﴿٤٠﴾

41. Esse-ki to dimanne banne-là kik récompense dé sorte ki zotte senti zotte alourdi are dettes ?

أَمْ تَشَاءُ لَهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِن مَّغْرَمٍ مَّثْقَلُونَ ﴿٤١﴾

42. Esse-ki banne-là posséde connaissance l'invizibe dé sorte ki zotte écrire li ?

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤٢﴾

43. Esse-ki banne-là rode faire kik complot ? Mais banne ki pa croire ki pou victimes complot-là.

أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿٤٣﴾

44. Esse-ki banne-là éna ène divinité l'aute ki Allāh ? Allāh So pureté dépasse bien loin ça ki banne-là associé are Li.

أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٤٤﴾

45. Et si banne-là trouve kik morceau niaze pé déssanne, zotte pou dire : « Banne niazes ène-lor-l'aute pa pou tardé pou suive. »

وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَّرْكُومٌ ﴿٤٥﴾

46. Donc, laisse zotte tout sél ziska ki zotte raconte ça ki ti promette-là - zot zour cotte la foudre pou tombe lor zotte,

فَذَرَهُمْ حَتَّى يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ ﴿٤٦﴾

47. Zour cotte zot macinations pa pou servi zotte nanrien, et *cotte* zotte pa pou gagne aide.

يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٣٧﴾

48. Et, en vérité, pou banne ki faire le mal, pou éna ène l'aute pinition à parte ça. Mais la plipart parmi zotte pa conné.

وَأِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾

49. Alors attanne avec patience zizement to Seignére ; parski certainement to divant Nou li zié ; et avec louanze to Seignére, célébré So saintété quand to l'évé *pou prié*.

وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٣٩﴾

50. Et célébré So saintété dans ène partie la nuite et *oussi* après ki banne zétoiles finne coucé.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ﴿٤٠﴾

R 1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Par zétoile-là quand li tombé,

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ٢

3. Zot compagnon ni li finne erré, ni li finne égaré,

مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ٣

4. Et ni li cause d'après *so prope* désir.

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ ٤

5. Ça, li sélement ène révélation *pur*, ki finne révéle.

إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ٥

6. Céli Ki posséde banne grand Pouvoirs finne enseigne li,

عَلَّمَ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ٦

7. Céli Ki posséde grand Puissance. Ensuite, Li finne établi Li *lor So trône*,

ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ ٧

8. Alors ki Li ti lor l'Horizon ki pli haute,

وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ٨

9. Ensuite li *le Prophéte* ti rapproce-li *are Allāh*, ensuite li ti déssanne *vers l'himanité*.

ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ٩

10. Dé sorte ki li vinne *couma* ène la corde pou dé l'arcs, ou encore pli prés *ki ça*.

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ١٠

11. Alors Li ti révéle So servitére ça ki Li ti révéle.

فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ١١

12. Lé kére *Prophéte* pa ti trompé lor ça ki li ti trouvé.

مَا كَذَّبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ١٢

13. Esse-ki zotte rode diskite are li lor ça ki li ti trouvé ?

أَفْتُمِرُّونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ١٣

14. Et certainement, li ti trouve Li ène dézième fois.

وَلَقَدْ رَأَاهُ نَزْلَةً أُخْرَىٰ ١٤

15. Cotte Pied maçon ki ti dans l'extrême limite,

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنتَهَى ۝۱۵

16. Prés are ça éna Zardin Résidence Éternel,

عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى ۝۱۶

17. Quand ça ki *servi pou* couvert-là, li ti couvert Pied maçon-là.

إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى ۝۱۷

18. Régard-là pa ti détourné et ni li ti égaré.

مَا رَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى ۝۱۸

19. En vérité, li ti trouve ça ki pli grand dans banne Signes so Seignére.

لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى ۝۱۹

20. Alors, esse-ki zotte finne trouve *zot divinités* Lât et 'Ouzzâ ?

أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ۝۲۰

21. Et Manāt, l'aute troisième-là ?

وَمَنْوَةَ الثَّالِثَةِ الْاُخْرَى ۝۲۱

22. «Esse-ki pou-zotte, banne mâles et pou Li, banne fémelles ?»

الْكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْاُنْثَى ۝۲۲

23. Ça alors, li ène partaze inziste.

تِلْكَ إِذْ أَقْسَمَةٌ ضَيْزَى ۝۲۳

24. Li sélement banne noms ki zotte finne donné, zotte et zot banne papa grand-papas, *banne noms* pou ki Allāh pa finne faire déssanne aukène autorité. Banne-là pé suivre sélement banne sippositions et ça ki *zot* l'âme désiré alors ki *bon* guidance dé la part zot Seignére finne déza vinne cotte zotte.

إِنَّ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءُ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَ آبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ ۗ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَ مَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ ۗ وَ لَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمْ الْهُدَى ۝۲۴

25. Esse-ki l'homme capave gagne tout ça ki li oulé ?

أَمْ لِيَلَدٌ نَسَانَ مَا تَمَسَّى ۝۲۵

26. Pou Allāh la-fin *sak soze* et ça ki avant ça.

بَعِثْنَا فِيهِمُ الْاِخْرَةَ وَ الْاُولَى ۝۲۶

R 2

27. Et comié anzes éna dans banne lé ciéls, mais zot intercession pa pou *servi* nanrien, sauf après ki Allāh finne accorde permission en favére dimoune ki Li oulé et *are* ki Li satisfait.

وَ كُمْ مِنْ مَلَائِكَةٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يَرْضَى ۝۲۷

28. En vérité, dans banne ki pa croire dans l'Aute lé monde-là, éna zotte persisté dans donne banne anzes noms banne fémmelles ;

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
لَيَسْمَعُونَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةَ الْأُنثَى ۚ

29. Et banne-là péna aukène connaissance là-dans. Zotte sélement pé suive banne sippositions ; et banne sippositions pa servi nanrien conte la vérité.

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ
إِلَّا الظَّنَّ حِرْوَانَ الظَّنِّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ
شَيْئًا ۚ

30. Donc, détourne-toi dé ça dimoune ki tourne lé dos are mazine Nous et ki sélement serce la vie ça lé monde-là.

فَاعْرِضْ عَنْ مَن تَوَلَّىٰ ۖ عَن ذِكْرِنَا
لَمْ يَرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۚ

31. Ça-même limite extrême banne-là zot connaissance. En vérité, to Seignére conne pli bien dimoune ki égaré dépi So simé, et Li conne pli bien dimoune ki bien guidé.

ذٰلِكَ مَبْلَغُهُم مِّنَ الْعِلْمِ ۗ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِ ۗ وَهُوَ أَعْلَمُ
بِمَن اهْتَدَىٰ ۚ

32. Et pou Allâh, ça ki dans banne lé ciéls et ça ki lor la terre pou ki Li paye banne ki finne faire le mal d'après zot banne actions et pou ki Li récompense, avec ça ki meillére, banne ki faire le bien,

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۗ
لِيَجْزِيَ الَّذِينَ اَسَاءُوْا بِمَا عَمِلُوْا
وَلِيَجْزِيَ الَّذِينَ اَحْسَنُوْا بِالْحَسَنٰى ۚ

33. Banne ki évite banne péchés graves et banne indécences sauf banne tipti tipti fautes — en vérité, to Seignére Li Débordant dans pardonné. Li conne zotte bien-même dépi, quand ki Li finne créé zotte à partir la terre et quand zotte ti embryons dans vente zot mama. Pa prend zotte pou pur. Li conne pli bien dimoune ki droite.

الَّذِينَ يَخْتَفُونَ كَبَرًا اَكْثَرًا
الْفَوَاحِشَ اِلَّا اللَّمَمَ ۗ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ
الْمَعْفِرَةِ ۗ هُوَ اَعْلَمُ بِكُمْ اِذْ اَنْشَاَكُمْ
مِّنَ الْاَرْضِ وَاِذْ اَنْتُمْ اَجْنَّةٌ فِيْ بُطُوْنِ
اُمَّهَاتِكُمْ ۗ فَلَا تُرْكَوْا اَنْفُسَكُمْ ۗ هُوَ
اَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقٰى ۚ

R3 34. Esse-ki to trouve dimoune ki tourne lé dos ;

اَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّىٰ ۚ

35. Et ki donne tiguette et ki donne à conte kére ?

وَاعْطٰى قَلِيْلًا وَّاَكْثَرًا ۚ

36. Esse-ki li éna connaissance l'invizibe dé sorte ki li capave trouvé ? أَعْنَدَكَ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يَرَى ﴿٣٦﴾
37. Esse-ki li pa finne informé dé ça ki éna dans banne Écritires Moïse, أَفَلَمْ يَنْبَأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَى ﴿٣٧﴾
38. Et Abraham ki finne montré li fidèle are so l'engazement ? _ وَأَبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى ﴿٣٨﴾
39. Ki aukène portére fardeau pa pou saryé fardeau ène l'aute ; أَلَا تَنْزِدُ وَإِرْدَاةً وَذُرَّ أُخْرَى ﴿٣٩﴾
40. Et ki l'homme pa pou gagne nanrien excepté fruit so zefforts ; وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ﴿٤٠﴾
41. Et ki so zeffort pa pou tardé pou réconnaîte ; وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يُرَى ﴿٤١﴾
42. Alors li pou récompensé avec maximum récompense pou ça ; ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَى ﴿٤٢﴾
43. Et ki à la fin, tout éna pou arrive vers to Seignére ; وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنتَهَىٰ ﴿٤٣﴾
44. Et ki Li-Même Ki faire banne dimounes riyé et Ki faire zotte ploré. وَأَنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى ﴿٤٤﴾
45. Et ki Li-Même Ki causé la mort et Ki donne la vie ; وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ﴿٤٥﴾
46. Et ki Li-Même Ki créé banne paires, mâle et femelle, وَأَنَّهُ خَلَقَ الذُّؤَجَيْنَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ﴿٤٦﴾
47. A partir ène goutte sperme quand ça finne émette, مِنْ نُطْفَةٍ إِذَا تُمْنَىٰ ﴿٤٧﴾
48. Et ki li So responsabilité réalize sorti dézième création-là ; وَأَنَّ عَلَيْهِ النَّشْأَةَ الْأُخْرَىٰ ﴿٤٨﴾
49. Et ki Li-Même Ki faire vinne rice et Ki accorde ricesse ziska satisfaction, وَأَنَّهُ هُوَ أَعْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ﴿٤٩﴾
50. Et ki Li-Même Ki Seignére Sirius ; وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشُّعْرَىٰ ﴿٥٠﴾

51. Et ki Li-Même Ki ti détruire
premier *tribi* 'Aad,

وَأَنتَ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَىٰ ﴿٥١﴾

52. Et *tribi* Thamōūd *oussi*, et Li pa
ti laisse nanrien *dé zotte*,

وَتَمُودًا فَمَا أَهْبَىٰ ﴿٥٢﴾

53. Et *Li ti détruire* pép Noé avant
banne-là. En vérité, banne-là ti pli inziste
et pli rébelle ki tout —

وَقَوْمَ نُوحٍ مِن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ
أَظْلَمَ وَأَطَىٰ ﴿٥٣﴾

54. Et Li ti renverse banne la villes
corrompi *pép Lot*,

وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ ﴿٥٤﴾

55. Dé sorte ki ça ki *servi pou*
couvert-là, ti couvert zotte.

فَنَعَشَهَا مَا عَشَىٰ ﴿٥٥﴾

56. Donc dans banne bienfaits to
Seignére, *ô homme !* Léqué! to oulé
contesté ?

فِي آيِ الْآءِ رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ﴿٥٦﴾

57. Ça, li ène Avertissére couma
banne Avertisséres avant.

هَذَا نَذِيرٌ مِنَ النَّذْرِ الْأُولَىٰ ﴿٥٧﴾

58. Ça *l'hére* ki pou éna pou
approcé, li finne *déza* costé,

أَرْقَا الْأَرْفَةَ ﴿٥٨﴾

59. A part Allāh, personne pa
capave éloigne ça ;

لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٩﴾

60. Alors esse-ki zotte étonné are
ça l'annonce-là ?

أَفَمِن هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ﴿٦٠﴾

61. Et zotte riyé et zotte pa ploré ?

وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ﴿٦١﴾

62. Et zotte reste insouciant dans
ène façon orgueille ?

وَأَنْتُمْ سَامِدُونَ ﴿٦٢﴾

63. Alors prosterne divant Allāh, et
faire So adoration.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ﴿٦٣﴾

- R 1
1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝۱
  2. L'Hére-là finne costé et la line
finne fanne. لَا تَقْرَبِی السَّاعَةَ وَاَنْشَقَّ الْقَمَرُ ۝۲
  3. Et si banne-là trouve kik Signe,
zotte détourne figure et zotte dire : « Ça li
ène mazie ki tout lé temps faire. » وَلَاۤن یَّزِدُوا۟ اٰیَةً یَّعْرِضُوۡا وَّ یَقُوۡلُوۡا
سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ۝۳
  4. Et banne-là éna l'habitide
contrédire, et zotte suive zot prope
caprices, alors ki sak décret Allāh pou
établi dans so lé temps. وَكَذَّبُوۡا وَاَتَّبَعُوۡا اَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ
اَمْرِ مُّسْتَقَرٍّ ۝۴
  5. Et certainement finne déza
arrive cotte-zotte impé banne nouvelles
ki éna ène avertissement là-dans. وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْاَنْبِیَاءِ مَا فِیْهِ
مُزْدَجَّرٌ ۝۵
  6. Li ène sazesse ki finne arrive so
perfection, mais avertissements, pa servi
zotte nanrien. حِکْمَةًۢ بَّالِغَةً فَمَا تَغْنِی التَّذٰرُۥۃُ ۝۶
  7. Donc détourne-toi dé banne-là.
Zour cotte Convocatére-là pou appelle
zotte vers ène soze désagréabe, فَتَوَلَّ عَنْهُمْ مَّیْمَوْمَ یَذْمُ الدَّٰرِیۡ اِلٰی شَیْءٍ
نَّحْرٌ ۝۷
  8. Zot régards baissé, zotte pou
sorti dépi dans zot tombes couma dire zotte
banne sauterelles éparpillé par tout côtés, حُشَّکًا اَبْصَارُهُمْ یَعْرِجُوۡنَ وَّمِن
الْاَجْدَاثِ کَاَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ ۝۸
  9. Zotte pou précipite vers
Convocatére-là. Banne mécréants pou
dire : « Ça li ène zour pénibe. » مُّهْطِعِیۡنَ اِلٰی الدَّٰرِیۡ یَقُوۡلُ الْکٰفِرُوۡنَ
هٰذَا یَوْمٌ عَسِرٌ ۝۹
  10. Avant banne-là, pép Noé ti
habitie contrédire. En effet, zotte ti traite
Nou servitére dé mentere et zotte ti dire :
« Li ène fou et ène rézété. » كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوۡا
عِبَدَنَا وَّقَالُوۡا مَجْنُوۡنٌ وَّارْدُ جِرٍّ ۝۱۰
  11. Alors, li ti prié so Seignére :
« En vérité, mo finne accablé, donc
donne-moi To aide ! » فَدَعَا رَبَّۡهٗ اَیۡنِیۡ مَغْلُوۡبٌ فَانۡتَصِرْ ۝۱۱

12. Alors, Nous ti ouvert banne la portes lé ciél pou *ki* ène dilo *la plie* torrentiel *tombé*.

فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُّثَهَّرٍ ﴿١٢﴾

13. Et Nous ti faire sorti dépi dans la terre banne la sources dé sorte *ki dé* dilo-là ti zoègne dans ène but *ki* ti déza décrété.

وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٣﴾

14. Et Nous ti transporte li lor ça l'Arce *ki* ti *faire* are plances ék coulous.

وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ الْأَوَّاحِ وَدُسُرٍ ﴿١٤﴾

15. Ça ti vogué sous Nou. régard ; ène récompense pou céli *ki* finne rézété.

تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِّمَن كَانَ كُفِرًا ﴿١٥﴾

16. Et, en vérité, Nous finne faire ça ène Signe pou banne zénérationes *fitire*. Mais esse-ki éna *ki* prend compte *avertissement* ?

وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ﴿١٦﴾

17. Alors couma *terrible* Mo pinition et Mo *avertissement* ti été !

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿١٧﴾

18. Et, en vérité, Nous finne faire le Coran facile pou rappelé *et* pou *pratiqué*. Mais, esse-ki éna *ki* prend compte *avertissement* ?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُّدَّكِرٍ ﴿١٨﴾

19. Tribi 'Aad ti contrédire *zot* *Méssazer*. Alors couma *terrible* Mo pinition et Mo *avertissement* ti été !

كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿١٩﴾

20. En vérité, Nous ti avoye conte banne-là ène di vent violent, *ti* ène zour malhére interminabe,

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ﴿٢٠﴾

21. Li ti arrace banne dimounes couma dire zotte ti banne troncs pieds tammes *ki* déraciné.

تَنْزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَادُ نَخْلٍ مُّثْقَلٍ ﴿٢١﴾

22. Alors, couma *terrible* Mo pinition et Mo *avertissement* ti été !

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرٍ ﴿٢٢﴾

23. Et, en vérité, Nous finne faire le Coran facile pou rappelé *et pou pratiqué*. Mais, esse-ki éna ki prend compte *avertissement* ?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ^{١٣}

R 2 24. Tribi Thamōūd oussi ti traite banne Avertissérés dé mentéres.

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ^{١٤}

25. Et banne-là ti dire : « Esse-ki nous pou suivre ène dimoune, ène d'ente nous-mêmes ? Alors, en vérité, nous pou dans ène l'érre *grave et dans la folie*.

فَقَالُوا أَبَشْرًا مِمَّا وَاٰحِدًا تَتَّبِعُهُ ^{١٥}
لَا تَأْرَادُ لَيْفِي صَلْبٍ وَ سُعْرٍ

26. « Esse-ki finne faire Rappel-là déssanne lor li *tout sél* d'ente nous. *Non*, mais li ène grand mentére rempli are arrogance. »

ءَأَلْقَى الذُّهْرُ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشْرٌ ^{١٦}

27. « Dimain banne-là pou conné ki sanne-là ki grand mentére rempli are arrogance!

سَيَعْلَمُونَ غَدًا مِنَ الْكَذَّابِ الْأَشْرِ ^{١٧}

28. « En vérité, Nous pou avoye samelle-là couma ène test pou banne-là. Donc, observe banne-là, ô *Sāléh* et prend patience,

إِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةَ فِتْنَةً لَهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ^{١٨}

29. « Et dire banne-là ki dilo-là li partazé ente *samelle-là ék* banne-là, *et ki* bizin observe sak l'hére ki *ki finne fixé* pou boire. »

وَتَشْتَبِهْتُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شَرْبٍ مُخْتَصِرٌ ^{١٩}

30. Mais, banne-là ti appelle zot camarade, et li ti dresse li lor pointe so li pieds, so *dé* la mains lévé là-haut, pou donne so coup et li ti coupe zarrets *samelle-là*.

فَتَادُوا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ ^{٢٠}

31. Alors, couma *terrible* Mo pinition et Mo avertissement ti été !

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَ نُذُرِي ^{٢١}

32. En vérité, Nous ti avoye conte banne-là ène sél souffle et zotte ti vinne couma ça ki taillé dans palissade et ki crazé *en bas li pied*.

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَّ اٰحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ ^{٢٢}

33. Et, en vérité, Nous finne faire le Coran facile pou rappelé *et pou pratiqué*. Mais, esse-ki éna ki prend compte *avertissement* ?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ
مِن مَّدَّكَرٍ ﴿٣٣﴾

34. Pép Lot *oussi* ti traite banne Avertissérés dé mentérés.

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ ﴿٣٤﴾

35. En vérité, Nous ti faire tombe lor zotte ène la plie roces, sauf *lor* famille Lot ki nous ti délivré avant l'aube,

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ
نَّجَّيْنَاهُمْ بِسَحَابٍ ﴿٣٥﴾

36. Couma ène favére dé Nou part. Coumme ça-même Nous récompense dimoune ki reconnaissant.

تَعَمَّةٌ مِّنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ
شَكَرَ ﴿٣٦﴾

37. Et, en vérité, li ti averti banne-là lor Nou satiment, mais zotte ti doute avertissement-là.

وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا
بِالنُّذُرِ ﴿٣٧﴾

38. Et, en vérité, banne-là ti rode *par tromperie* pou détourne li dé so banne visitérés. Alors Nous ti avéglé zot li zié, *et Nous ti dire* : « Donc, goûte Mo pinition et Mo avertissement. »

وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنِ ضَيْفِهِمْ فَطَمَسْنَا
أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٣٨﴾

39. Et, en vérité, bonhére lé matin, zotte ti gagne ène pinition ki ti diré.

وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣٩﴾

40. « Donc, goûte Mo pinition et Mo avertissement. »

فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِ ﴿٤٠﴾

41. Et, en vérité, Nous finne faire le Coran facile pou rappelé *et pou pratiqué*. Mais, esse-ki éna ki prend compte *avertissement* ?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ
مَّدَّكَرٍ ﴿٤١﴾

R 3 42. Et, en vérité, banne Avertissérés ti vinne cotte pép Pharaon.

وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ ﴿٤٢﴾

43. Banne-là ti prend tout Nou banne Signes pou mensonzes. Alors, Nous ti attrape zotte avec attrapé Céli Ki Bien-Fort *et Ki* Tout-Puissant.

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كَلْهًا فَاخَذْنَاهُمْ أَخَذَ
عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٣﴾

44. Esse-ki zot banne mécréants meillère ki ça banne-là ? Ou soi éna ène exemption pou zotte *ki finne promette* dans banne Écritires ?

أَكْفَارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ أَوْلِيَّتِكُمْ أَمْ لَكُمْ
بِرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ ﴿٣٣﴾

45. Esse-ki banne-là dire : « Nous ène groupe ki pou victorié ? »

أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنتَصِرُونَ ﴿٣٥﴾

46. Pa pou tardé pou mette militide-là en dérouté et banne-là pou tourne lé dos, *zotte pou sauvé*.¹⁰⁶

سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ ﴿٣٦﴾

47. En faite, l'Hére *grand bouleversement*-là, li banne-là zot lé temps fixé, et l'Hére-là li pou pli terribé et pli amer.

بَلِ السَّاعَةِ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ
أَذْهَى وَأَمْرٌ ﴿٣٧﴾

48. En vérité, banne qui faire pécé, zotte dans l'errére *grave* et *dans* la folie.

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعْرٍ ﴿٣٨﴾

49. Zour cotte pou traine zotte, lor zot visaze, dans di Fé, *et pour dire zotte* : « Goûte ça contact l'Enfer là. »

يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَى وُجُوهِهِمْ
ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٣٩﴾

50. En vérité, Nous finne créé tout kit-soze avec mizire *couma bizin*.

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٠﴾

51. Et Nous l'orde li *éxékité* nék ène sél coup couma ène clin d'oeil.

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿٤١﴾

52. Et, en vérité, Nous finne détruire *avant-zotte* banne groupes couma zotte. Alors, esse-ki éna ki prend compte *avertissement* ?

وَلَقَدْ أَهَلَكْنَا شِيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ
مُدَّكِرٍ ﴿٤٢﴾

106 Ça li ène prophécie formidabe concernant défaite écrazant ki l'armée puissant de 1000 combattants banne mécréants mecquois ti sibir, 18 mois après l'Hégire, par 313 combattants mizilmans. Avant ki bataille-là commencé, le Saint Prophète, avec boucoup fervére ék doulére, ti prié Allah. Li ti dire : 'O Allah, avec himilité, mo implore Toi pou réalize To promesse. Si ça ti groupe *mizilmans*-là arrivé détruire, alors népli pou éna To adoration lor la terre.' Li ti quitte so la tente, li ti faire face place cotte pou la guére, li ti récite ça verset-là : 'Pa pou tardé pou mette militide-là en dérouté et banne-là pou tourne lé dos, *zotte pou sauvé*.'

53. Et tout ça ki banne-là finne faire, li *inscrire* dans banne rézistes.

وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ﴿٥٣﴾

54. Et tout *zaffaire*, tipti ou soi grand, li *inscrire*.

وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ ﴿٥٤﴾

55. En vérité, banne dimounes droite pou dans milié banne Zardins et banne la rivières,

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ﴿٥٥﴾

56. Lor Siége la vérité dans présence lé Roi Ki Tout-Puissant.

﴿٥٦﴾ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥٦﴾

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li,

الرَّحْمَنُ ﴿٢﴾

3. Li finne enseigne le Coran.

عَلَّمَ الْقُرْآنَ ﴿٣﴾

4. Li finne créé l'homme.

خَلَقَ الْإِنْسَانَ ﴿٤﴾

5. Li finne enseigne li l'art pou exprime *li* clairement.

عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٥﴾

6. Soleil et la line zotte *suive zot simé* d'après ène calkil *fixé*.

الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ يَحْسَبَانِ ﴿٦﴾

7. Et banne plantes sans tize et banne zarbes zotte soumette *are volonté Allāh*.

وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿٧﴾

8. Et lé ciél, Li finne élève li là-haut, et Li finne établi ène mizire,

وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴿٨﴾

9. Pou ki zotte pa dépasse mizire-là.

أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٩﴾

10. Et péze donc *tout kit-soze* avec zistice et pa faire kik manquement dans pézé.

وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ﴿١٠﴾

11. Et la terre ! Li finne faire ça *couma ène soutien* pou So banne créatires ;

وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ﴿١١﴾

12. Là-dans, éna *tout* banne *kalité* fruits et banne pieds tammes avec banne fruits enveloppé.

فِيهَا فَاكِهَةٌ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ خَاتُ الْأَعْمَامِ ﴿١٢﴾

13. Et là-dans éna banne la grains dans zot l'enveloppes et banne plantes aromatique.

وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ﴿١٣﴾

14. Donc, zotte dé, ô *djinns* et *hommes*, léquéel banne bienfaits zot Seignère zotte pou nié ?

فِي آيِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبِينَ ﴿١٤﴾

15. Li finne créé l'homme dépi l'arzile sec ki résonné et ki pareil couma potterie ki finne cuit.

خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ﴿٥٥﴾

16. Et Li finne créé djinns dépi la flamme di fé.

وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّنْ تَارٍ ﴿٥٦﴾

17. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِيَايَّ الْاِلٰهَ رَبِّكُمْ اَتُكذَّبُ بِنِ ﴿٥٧﴾

18. Seignére dé dé-l'Orients et Seignére dé dé-l'Occidents.

رَبِّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبِّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿٥٨﴾

19. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِيَايَّ الْاِلٰهَ رَبِّكُمْ اَتُكذَّبُ بِنِ ﴿٥٩﴾

20. Li pou inir dé la mers-là, zotte pou zoènne ensamme ène *zour*.¹⁰⁷

مَرَجَ الْبِغْرِينِ يَلْتَقِيْنَ ﴿٦٠﴾

21. Ente ça dé-là, éna *astére-là* ène barrière *ki* zotte pa capave franci.

بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيْنَ ﴿٦١﴾

22. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِيَايَّ الْاِلٰهَ رَبِّكُمْ اَتُكذَّبُ بِنِ ﴿٦٢﴾

23. Banne perles et banne corails sorti dépi dans ça dé-là.

يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٦٣﴾

24. Donc, zotte-dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِيَايَّ الْاِلٰهَ رَبِّكُمْ اَتُكذَّبُ بِنِ ﴿٦٤﴾

25. Et pou Li, banne navires dressé lor la mer, *haute* couma banne montagnes.

وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ ﴿٦٥﴾
كَالاَعْلَامِ ﴿٦٦﴾

26. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِيَايَّ الْاِلٰهَ رَبِّكُمْ اَتُكذَّبُ بِنِ ﴿٦٧﴾

R 2 27. Tout ça ki lor ça *la terre-là* éna pou disparaîte.

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٦٨﴾

107. Pé prophétise l'ouverture canal Suez et canal Panama.

28. Et *sélement* pou reste rang et dignité to Seignére Ki posséde la gloire et l'honnére.

وَيَبْقَىٰ وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلْدِ وَالْأَكْرَامِ ﴿٢٨﴾

29. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آيَةٍ رَبِّكُمْ تُكذِّبِينَ ﴿٢٩﴾

30. Tout banne ki dans banne lé ciéls et lor la terre implore Li-Même. Sak zour Li *manifesté Li* dans ène nouveau éclat.

يَسْأَلُهُ مَن فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٣٠﴾

31. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آيَةٍ رَبِّكُمْ تُكذِّبِينَ ﴿٣١﴾

32. O dé grand puissances, Nous pa pou tardé pou porte Nou l'attention lor zotte !

سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ الثَّقَلَيْنِ ﴿٣٢﴾

33. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آيَةٍ رَبِّكُمْ تُكذِّبِينَ ﴿٣٣﴾

34. O compagnie banne djinns et banne hommes !¹⁰⁸ Si zotte capave alle en déhors frontiéres banne lé ciéls et la terre, alors allé ; mais zotte pa pou capave allé, sauf avec ène raisonnement puissant.

يَمْخَشُرُ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنْ اِسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوْا مِنْ اَفْطَارِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ فَاَنْفُذُوْا ؕ لَوْلَا تَنْفُذُوْنَ اِلَّا بِسُلْطٰنٍ ﴿٣٤﴾

35. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آيَةٍ رَبِّكُمْ تُكذِّبِينَ ﴿٣٥﴾

36. Pou avoye lor zotte, ène la flamme di fé sans la fimée et ène *colonne* la fimée sans di fé et zotte pa pou capave aide zotte ente zotte.¹⁰⁹

يُرْسَلُ عَلَيْكُمْ شَوَاطِئٌ مِّن نَّارِهِ وَّ نُجَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرُونَ ﴿٣٦﴾

37. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آيَةٍ رَبِّكُمْ تُكذِّبِينَ ﴿٣٧﴾

108. Pé adresse compagnie banne puissances capitaliste et compagnie banne lé péps.

109. Pé faire référence à banne rayons cosmiques.

38. Et quand lé ciél pou fanne et pou vinne rouze couma cuir rouze —

فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً
كَالِدِهَانِ ۞٣٨

39. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَأْتِي الآءِ رَبِّكُمْ تَكْذِبِينَ ۞٣٩

40. Ça zour-là, pa pou pose question aukène dimoune lor so péccés ni aukène djinn *oussi*.

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا
لَاجَانٌ ۞٤٠

41. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَأْتِي الآءِ رَبِّكُمْ تَكْذِبِينَ ۞٤١

42. Pou réconnaîte banne coupabes par zot marques et pou saisi zotte par touffe sévé lor front, et par li pieds.

يُعْرَفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ
بِالنَّوَاصِي وَالأَقْدَامِ ۞٤٢

43. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَأْتِي الآءِ رَبِّكُمْ تَكْذِبِينَ ۞٤٣

44. Ça li l'Enfer ki banne coupabes ti nié.

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا
الْمُجْرِمُونَ ۞٤٤

45. Banne-là pou tourne en rond ente ça *di Fé-là* et dilo *ki* extrêmement bouillante.

يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ آِنٍ ۞٤٥

46. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَأْتِي الآءِ رَبِّكُمْ تَكْذِبِينَ ۞٤٦

R 3 47. Mais pou dimoune ki pére, avec ène grand respect, *grandére et dignité* rang So Seignére, éna dé Zardins —

وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتٍ ۞٤٧

48. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَأْتِي الآءِ رَبِّكُمْ تَكْذِبِينَ ۞٤٨

49. Dé *Zardins-là* éna plisiére brances.

ذَوَاتِ أَفْنَانٍ ۞٤٩

50. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فَيَأْتِي الآءِ رَبِّكُمْ تَكْذِبِينَ ۞٥٠

51. Dans dé *Zardins*-là, éna dé la sources dilo ki pé coulé.

فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ﴿٥١﴾

52. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignère zotte pou nié ?

فِي آيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٢﴾

53. Dans dé *Zardins*-là, éna tout *kalité* fruits par paires.

فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَأْكِهَةٍ زَوْجَانِ ﴿٥٣﴾

54. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignère zotte pou nié ?

فِي آيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٤﴾

55. Appiyé *are banne coussins banne-là pou* lor banne tapis ki doublé are brocart. Et banne fruits mir ça dé *Zardins*-là pou apendant en bas à *cause zot poids*.

مُتَّكِعَاتٍ عَلَى فُرُشٍ بَطَّائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَوَجَعْنَا الْجَنَّتَيْنِ دَانِ ﴿٥٥﴾

56. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignère zotte pou nié ?

فِي آيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٦﴾

57. Là-dans, éna *oussi* banne *zène filles* ki zot régard baissé *par modestie* et ki ni aukène zomme ni aukène djinn pa finne toucé avant banne-là —

فِيهِنَّ قَصْرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِئْتْنَهُنَّ إِنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ﴿٥٧﴾

58. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignère zotte pou nié ?

فِي آيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٨﴾

59. Couma dire zotte banne ribis et banne ti perles.

كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٩﴾

60. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignère zotte pou nié ?

فِي آيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٠﴾

61. Esse-ki récompense la bonté li capave l'aute ki la bonté ?

هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ﴿٦١﴾

62. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignère zotte pou nié ?

فِي آيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٢﴾

63. Et à parte ça dé-là, éna dé *lé zaute Zardins* —

وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَيْنِ ﴿٦٣﴾

64. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبِينَ ﴿١٦٣﴾

65. Dé Zardins-là, zotte vert foncé à cause boucoup feuillaze.

مُدْهَامَتَيْنِ ﴿١٦٤﴾

66. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبِينَ ﴿١٦٥﴾

67. Dans dé Zardins-là, éna dé la fontaines ki pou déverse dilo en abondance.

فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّا خُرَّتَيْنِ ﴿١٦٦﴾

68. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبِينَ ﴿١٦٧﴾

69. Dans dé Zardins-là, éna tout kalité fruits, et tammes et grénades.

فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ﴿١٦٨﴾

70. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبِينَ ﴿١٦٩﴾

71. Là-dans, éna banne zéne filles ki vertueuse et zoli —

فِيهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ ﴿١٧٠﴾

72. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبِينَ ﴿١٧١﴾

73. Banne zoli zéne filles avec zoli li zié noir bien ouvert, zotte bien gardé dans banne pavillons —

خُورٌ مَّقْصُودَاتٌ فِي الْغِيَامِ ﴿١٧٢﴾

74. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبِينَ ﴿١٧٣﴾

75. Ki ni aukéne zomme ni aukéne djinn pa finne toucé avant banne-là —

لَمْ يَطْمِئْتُهُنَّ أَنْسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ ﴿١٧٤﴾

76. Donc, zotte dé, léquéel banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié ?

فِي أَيِّ آلاءِ رَبِّكُمَا تُكذِّبِينَ ﴿١٧٥﴾

77. Appiyé are coussins vert et zotte pou lor banne tapis splendide.

مُتَّكِعِينَ عَلَى رَفْرَفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ﴿١٧٦﴾

78. Donc, zotte dé, léquél banne bienfaits zot Seignére zotte pou nié¹¹⁰ ?

فِي أَيِّ آيَاتِ رَبِّكُمَا تُكذِبِينَ ﴿٥٨﴾

79. Nom to Seignére Ki posséde la gloire et l'honnére, Li Béni. ﴿٥٩﴾ تَبْرَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٥٩﴾

---

110. Li pa pou nanrien ki finne répéte ça verset-là 31 fois dans ça sourate-là parski ça sourate-là pé faire référence à banne grand grand favéres et bénédictionns innombrabe ki Allah finne donne à l'homme. Là-dans pé cause oussi pinition Allah ki pou tombe lor l'homme dans forme la guére atomique. Avertissement li servi banne ki oulé prend compte.

R 1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Quand l'Événement-là pou
arrivé —

إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝۲

3. *Personne* pa pou capave nié so
arrivée.

لَيْسَ لَوْفَعَتِهَا كَاذِبَةٌ ۝۳

4. *Éna* ki li pou abaissé, *éna* li pou
élévé.

خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ ۝۴

5. Quand la terre pou sécoué avec
violence,

إِذَا رَجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ۝۵

6. Et ki banne montagnes pou
pilvérisé complètement,

وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًّا ۝۶

7. Alors *banne montagnes-là*
zotte pou vinne couma la poussière
éparpillé,

فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًّا ۝۷

8. Et *zotte*, *zotte* pou *divisé* en
trois groupes :

وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۝۸

9. *Prémiément*, banne côté droite —
couma *bienhéré* ça banne côté droite-là été!

فَأَصْحَبُ الْمِئْمَنَةِ ۝ مَا أَصْحَبُ
الْمِئْمَنَةِ ۝۹

10. *Dézièment*, banne côté
gauche — couma *malsancé* ça banne côté
gauche-là été !

وَأَصْحَبُ الْمَشْأَمَةِ ۝ مَا أَصْحَبُ
الْمَشْأَمَةِ ۝۱۰

11. *Troizièment*, banne ki pli
divant, *zotte* pou pli divant ;

وَالسَّيْقُونَ السَّيْقُونَ ۝۱۱

12. Ça banne-là ki pou banne ki
rapprocé *are Allāh*.

أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۝۱۲

13. *Zotte* pou dans banne Zardins
dé Délices —

فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۝۱۳

14. Ène grand groupe dans banne
périeurs *dimounes*,

ثُلَّةٌ مِنَ الْأَوَّلِينَ ۝۱۴

15. Et ène ti nombre dans banne-
après.

وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ ﴿١٥﴾

16. Assizé lor banne canapés orné
are l’or et pierres précieuse,

عَلَى سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ﴿١٦﴾

17. Zotte pou appiyé are coussins
lor ça banne canapés-là, zotte pou faire
face ène are l’aute.

مُتَّكِعِينَ عَلَيْهَا مُتَّقِلِينَ ﴿١٧﴾

18. Banne garçons ki zamais pa
pou vieilli pou cirkilé pou servi zotte,

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ﴿١٨﴾

19. Avec banne coupes, banne
brocs et banne verres rempli dépi ène la
source ki continié coulé même —

بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقٍ وَكَأْسٍ مِنَ
مَّعِينٍ ﴿١٩﴾

20. Banne-là pa pou gagne mal de
tête are ça, ni zotte pou soulé are ça—

لَّا يُصَدَّعُونَ عَنْهَا وَلَا يُنْزَفُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et banne garçons-là pou améne
tout kalité fruits, banne-là pou soisir là-
dans,

وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ ﴿٢١﴾

22. Et ène zenre la sair zoiseaux,
zotte pou éna dépi là-dans ça ki zotte
désiré.

وَلِخُرَاطِيٍّ مِّمَّا يُشْتَمُونَ ﴿٢٢﴾

23. Et dans banne Zardins-là pou
éna banne zoli zéne filles avec zoli li zié
noir bien ouvert,

وَحُودٍ عَيْنٍ ﴿٢٣﴾

24. Pareil couma banne perles ki
finne bien caciète et protézé,

كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ الْمَكْنُونِ ﴿٢٤﴾

25. Couma récompense pou ça ki
banne-là finne faire.

جَزَاءً يَمَّا كَانُوا يَحْمَلُونَ ﴿٢٥﴾

26. Banne-là pa pou tandé là-dans
aukène parole inutile ou coupabe,

لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْذِينَ ﴿٢٦﴾

27. Mais sélement parole
salitation : « La paix ! La paix ! »

إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿٢٧﴾

28. Et banne côté droite, couma وَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ٢٨
bienhééré ça banne côté droite-là été !

29. *Zotte pou* au milié banne pieds
 maçons ki sans piquants, فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ٢٩

30. Et *zotte pou au milié* banne
 rézines bananes, وَ طَلْحٍ مَّنْضُودٍ ٣٠

31. Et banne l'ombraze ki étalé, وَ ظِلِّ مَّمْدُودٍ ٣١

32. Et dilo ki continié déversé. وَ مَاءٍ مَّسْكُوبٍ ٣٢

33. Et banne fruits en abondance, وَ فَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ٣٣

34. Ki pa pou manqué *zamaiz*, et ki
 pa pou interdit, لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ٣٤

35. Et *zotte pou éna* banne épouses
 noble — وَ فُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ٣٥

36. En vérité, Nous finne créé
 banne-là dans ène façon excellent. إِنَّا أَنشَأْنَاهُنَّ إِنشَاءً ٣٦

37. Et Nous finne faire banne-là
 banne vierzes, نَجْعَلْنَاهُنَّ أَبْكَادًا ٣٧

38. Ki éna l'affection et ki même
 l'âze, عُرْبًا أَثْرَابًا ٣٨

39. Pou banne ki côté droite. لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ٣٩

R 2 40. Ène grand groupe dans banne
 premiers *dimounes*. ثَلَاثَةٌ مِّنَ الْأُولَىٰ ٤٠

41. Et ène grand groupe dans
 banne-aprés. وَ ثَلَاثَةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ٤١

42. Mais banne côté gauche — couma وَ أَصْحَابِ الشِّمَالِ ٤٢
malsancé ça banne côté gauche-là été !

43. *Banne-là pou* dans milié banne
 di vents brillant et dilo bouillante. فِي سَمُومٍ وَ حَمِيمٍ ٤٣

44. Et dans l'ombraze ène la fimée noir, وَّظِلٍّ مِّنْ يَّحْمُورٍ ۝۳۳
45. Ni li frais, ni li faire kik di bien. لَّا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ۝۳۴
46. Avant ça, en vérité, banne-là ti pé vive dans l'aisance et dans l'abondance, إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ۝۳۵
47. Et zotte ti pé persisté dans pécé grave. وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ ۝۳۶
48. Et zotte ti pé dire: «Ki ça ça! Quand nous pou mort et pou vinne la poussière et lé zos, esse-ki vrainême nous pou réssissité ? وَكَانُوا يَقُولُونَ ۚ أَيُّذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ۖ إِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ۝۳۷
49. « Et nous banne ancêtes avant oussi ? » أَوْ آبَاءُنَا الْأَوَّلُونَ ۝۳۸
50. Dire : « Certainement, banne premiers et banne ki vinne après, قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ۝۳۹
51. « Certainement pou rassemblé zotte tout, dans l'hère fixé pou zour ki finne désigné. لَمَجْمُوعُونَ ۖ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ۝۴۰
52. « Alors, ô zotte ki finne égaré et finne contrédire la vérité! ثُمَّ لَأَنتَكُم أَيُّهَا الضَّالُّونَ الْمُكذِبُونَ ۝۴۱
53. « Certainement zotte pou manze dépi dans pïed Zaqqōūm, لَأَجْلُونَ مِنْ شَجَرٍ مِّنْ زَقُّومٍ ۝۴۲
54. « Et zotte pou rempli zot vente are ça, فَمَلَأُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ۝۴۳
55. « Et zotte pou boire lor là, dilo bouillante, فَشَارِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ۝۴۴
56. « Et zotte pou boire couma ène sameau ki tout lé temps assoiffé. » فَشَارِبُونَ شُرْبَ الْهَيْمِ ۝۴۵
57. Ça pou zot l'accueil Zour Zizement. هَذَا نَزَّلْنَاهُمْ يَوْمَ الدِّينِ ۝۴۶

58. Nous-Même, Nous finne créé zotte. Alors, bé ki faire zotte pa réconnaîte ça ?

نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَوِّفُونَ ﴿٥٨﴾

59. Bé ki zotte pensé ça *goutte sperme* ki zotte émette-là ?

أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٩﴾

60. Esse-ki zotte *ki* finne créé ça, ou soi Nous *Ki Créatère*-là ?

ءَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ أَمْ نَحْنُ الْعَاكِفُونَ ﴿٦٠﴾

61. Nous finne décrète la mort pou zotte *tout*, et *nanrien* pa capave empêce Nous

نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ وَ مَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ﴿٦١﴾

62. Pour sanze zot formes *actuel* et faire zotte sorti dans ène forme ki zotte pa conné.

عَلَىٰ أَنْ تَبْدِلَ آيَاتِكُمْ وَنُنشِئْكُمْ فِي مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

63. Et certainement, zotte finne conné *couma finne faire zotte sorti l'hérezot* prémier création. Alors bé ki faire zotte pa médité *lor* là ?

وَ لَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٣﴾

64. Esse-ki zotte guetté ça ki zotte sémé ?

أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٦٤﴾

65. Esse-ki zotte ki faire li poussé ou soi Nous *Ki* faire *li* poussé ?

ءَأَنْتُمْ تَزْرَعُونَهُ أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ ﴿٦٥﴾

66. Si Nous ti oulé, certainement Nous ti capave ranne ça casse cassé en tipti morceaux *couma banne brins la paille* et alors zotte pa ti pou arrête faire lamentation :

لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿٦٦﴾

67. « En vérité, *alà* ki nous plonzé dans dette !

إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ﴿٦٧﴾

68. « Et même nous finne *complètement* démini. »

بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٨﴾

69. Esse-ki zotte finne considére dilo ki zotte boire ?

أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٩﴾

70. Esse-ki zotte ki faire li déssanne dépi banne niazes ou soi Nous Ki faire *li* déssanne ?

ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهَُا مِنَ الْمَزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ ﴿٤١﴾

71. Si Nous ti oulé, Nous ti capave ranne li amer. Alors, bé ki faire zotte pa réconnaissant ?

لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ﴿٤٢﴾

72. Esse-ki zotte finne considère di fé ki zotte allimé ?

أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٤٣﴾

73. Esse-ki zotte ki produire so pied ou soi Nous Ki Productière-là ?

ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنشِئُونَ ﴿٤٤﴾

74. Nous finne faire ça ène rappel et ène l'avantaze pou banne voyazères.

نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذَكُّرًا وَرَمَاقًا لِلْمُقْوِينَ ﴿٤٥﴾

75. Alors avec nom to Seignére Ki Bien-Grand, célébré So sainteté.

بِسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾

R 3 76. Non, mais mo cite couma préve banne galaxies *zétoiles* —

فَلَا أَقْسِمُ بِمَوْجِعِ النُّجُومِ ﴿٤٧﴾

77. Et, en vérité, ça li ène grand préve si sélement zotte ti conné —

وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لَّو تَخْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٤٨﴾

78. *Ki* ça li vraitême ène Coran noble,

لَئِنَّ لِقْرَانَكَ كَرِيمٌ ﴿٤٩﴾

79. Dans ène Live bien protézé,

فِي كِتَابٍ مَّعْنُونٍ ﴿٥٠﴾

80. Personne pa pou touce ça, sauf banne ki pirifié.

لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ﴿٥١﴾

81. *Li* ène révélation dé la part Seignére tout banne lé mondes.

تَنْزِيلٍ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

82. Esse-ki, lor ça discours *céléste*-là, ki zotte faire tromperie *are dimounes* ?

أَفِيهِذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُذْهَبُونَ ﴿٥٣﴾

83. Et esse-ki lor zot contrédire *Livre-là* ki zotte établi *moyen pou gagne* zot nourritire ?

وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنْكُمْ تُكَذِّبُونَ ﴿٥٤﴾

84. Bé ki faire alors, quand l'âme dimoune dans l'agonie li arrive cotte so la gorze,

فَلَوْ لَا إِذَا بَلَغَتِ الْخُلُقُومَ ۝٨٣

85. Et zotte pé guetté l'hé-re-là —

وَ أَنْتُمْ حِينِيذٍ تَنْظُرُونَ ۝٨٥

86. Et Nous pli prés are li ki zotte, mais zotte pa trouvé —

وَ نَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَ لَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ۝٨٦

87. Si zotte péna aukène compte pou rendé ; bé ki faire alors

فَلَوْ لَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ۝٨٤

88. Zotte pa capave raméne ça l'âme-là, si zotte véridique ?

تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝٨٨

89. Et si dimoune dans l'agonie-là li d'ente banne ki rapprocé are Allāh,

فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۝٨٩

90. Alors, pou li éna confort, et parfim bonhére et ène Zardin de Délices;

فَرَوْحٌ وَ رَيْحَانٌ ۚ وَ جَنَّاتُ نَعِيمٍ ۝٩٠

91. Et si li compté dans banne côté droite,

وَ أَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝٩١

92. Alors, « Ki la paix lor toi ki ène dans banne côté droite !»

فَسَلِّمْ لَكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝٩٢

93. Mais si li compté dans banne ki contrédire la vérité et ki finne égaré,

وَ أَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ ۝٩٣

94. Alors pou li pou éna ène l'accueil dilo bouillante,

فَنُزُلٌ مِنْ حَمِيمٍ ۝٩٤

95. Et li pou brilé dans la Fournaise l'Enfer.

وَ تَصْلِيَةٌ جَهِيمٍ ۝٩٥

96. Assirément, ça li ène vérité sire-même.

إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ۝٩٦

97. Donc, avec nom to Seignére Ki Bien-Grand, célébré So saintété.

بِسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۝٩٧

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱
2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre célébré saintété Allāh ; et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze. سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝۲
3. Pou Li, royaume banne lé ciéls et la terre. Li donne la vie et Li cause la mort et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé. لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۗ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝۳
4. Li-Même Ki Premier et Ki Dernier et Ki Manifeste et Ki Reste-Caciette et Li-Même conne tout kit-soze bien. هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۗ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝۴
5. Li-Même Ki finne créé banne lé ciéls et la terre dans sisse périodes ensuite Li finne établi Li lor Trône-là. Li conné ça ki rente dans la terre et ça ki sorti dépi là-dans et ça ki déssanne dépi dans lé ciél et ça ki monte là-dans. Et Li avec zotte cotte zotte été. Et Allāh trouve bien tout ça ki zotte faire. هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۗ يَعْلَمُ مَا يَلْجِ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُبُ فِيهَا ۗ وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝۵
6. Pou Li, royaume banne lé ciéls et la terre ; et vers Allāh ki pou rétourne tout zaffaire. لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۝۶
7. Li faire la nuite rente dans li zour et Li faire li zour rente dans la nuite ; et Li conne bien ça ki dans la poitrine. يُورِثُ اللَّيْلِ فِي النَّهَارِ وَيُورِثُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۗ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝۷
8. Croire dans Allāh et So Méssazer, et dépense dans simé Allāh dépi dans ça ki Li finne faire-zotte héritiers. Et, d'ente zotte, banne ki croire et ki dépensé, banne-là pou gagne ène grand récompense. أْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ۗ وَآتَقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُشْتَعِلِينَ فِيهِ ۗ قَالَتُورِثُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ ۗ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝۷
- أْمِنُوا مِنْكُمْ ۗ وَآتَقُوا لَهُمْ أَجْرًا كَثِيرًا ۝۸

9. Bé ki arrive zotte ki zotte pa croire dans Allāh, alors ki le Mésazer pé appelle zotte pou ki zotte croire dans zot Seignére, alors ki ô banne zenfants Adam ! Li finne déza prend are zotte zot l'engazement, si vraimême zotte banne croyants ?

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ
يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ
مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٩﴾

10. Li-Même Ki révélé So servitère banne Signes manifeste pou ki Li faire zotte sorti dépi dans banne toute sorte l'obskirités pou améne zotte vers la limière. Et, en vérité, Allāh Li Rempli dé bonté, Li Bien-Miséricordié pou zotte.

هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ آيَاتٍ
بَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَكُمْ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى
النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠﴾

11. Bé ki arrive zotte ki zotte pa dépense dans simé Allāh alors ki l'héritaze banne lé ciéls et la terre, li pou Allāh ? D'ente zotte, banne ki finne dépensé et ki finne combatte avant la Victoire, zotte pa pareil, au contraire ça banne-là, zotte sipériére en rang are banne ki finne dépensé et ki finne combatte après. Et Allāh finne promette ça ki meillére couma récompense à sakène. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَاللَّهُ مِيرَاتُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ
لَا يَسْتَوِيٰ مِنْكُمْ مَّنْ أَنْفَقَ مِنْ قَبْلِ
الْفَتْحِ وَقَاتَلَ ۗ أُولَٰئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةً مِّنَ
الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدِ وَقَاتَلُوا ۗ وَكُلًّا
وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ﴿١١﴾

R2 12. Ki sanne-là ki pou faire Allāh ène zoli prêt ? Alors Li pou multiplié ça pou li et li pou gagne ène récompense honorabe.

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
فِيُضْعِفَهُ لَهُ وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٢﴾

13. Ça zour cotte to pou trouve banne croyants et banne croyantes, zot la limière pé galoupé, divant zotte et lor zot côté droite, et pou dire zotte : « Bon nouvelle pou zotte azordi ! Banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé. Zotte pou reste tout lé temps là-dans. Ça li ça grand triomphe-là. »

يَوْمَ تَرَىٰ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
يَسْعَىٰ نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَ
بِأَيْمَانِهِمْ بُشْرَاكُمُ الْيَوْمَ جَنَّتِ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا ۗ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾

14. Ça zour cotte banne zommes hypocrite et banne madames hypocrite pou dire banne ki croire : « Zette ène regard lor nous-oussi pou ki nous gagne impé dépi zot la limière ; » pou dire *banne-là* : « Rétourne en arrière et serce kik la limière *si zotte capave*. » Alors, pou place ente banne-là ène miraille avec ène la porte là-dans ; so l'intérière *li pou tel façon* ki pou éna miséricorde là-dans et so l'extérière *li pou tel façon* ki pou éna pinition divant li.

يَوْمَ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنْفِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انظُرُوا نَافِعًا لَكُمْ فَاَلْتَمِسُوا نُورًا فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ [١٣]

15. Banne *hypocrites-là* pou crié banne *croyants-là* : « Esse-ki nous pa ti avec zotte ? » Banne-là pou réponne : « Bien sire, mais zotte ti laisse zotte alle dans tentation et zotte ti hésité et douté, et *zot* banne désirs inutile ti trompe zotte ziska ki décret Allāh ti vini alors ki Trompère-là ti trompe zotte lor Allāh.

يُنَادُواهُمْ أَلَمْ تَكُن مَعَكُمْ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ أَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ الْأَمَانِيُّ حَتَّىٰ جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَغَرَّكُمْ بِاللَّهِ الْغَدُورُ [١٤]

16. « Alors, azordi, pa pou accepté aukène rançon are zotte, ni are banne ki pa finne croire. Zot place cotte pou resté, li di Fé ; ça-*même* ki zot camarade, et destination-là li bien mauvais ! »

قَالِيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مَا أُولَٰئِكَ التَّارُكُونَ هِيَ مَوْلَاكُمْ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ [١٥]

17. Esse-ki moment-là pa finne arrivé pou banne croyants ki zot lé kére vinne himble dans mazine Allāh et *dans* la vérité ki finne déssanne, et ki zotte pa vinne pareil couma banne ki finne recevoir Live avant *zotte* ? Et lé temps ti vinne longue pou ça banne-là, alors zot lé kére ti endirci. Et la plipart d'ente zotte ti révolté *conte zot l'engazement*.

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ كَفَالِ ظَالٍ عَلَىٰ آلِهِمُ الْأَمْدَ فَحَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَيَسْقُونَ [١٦]

18. Conné ki Allāh rédonne la terre la vie après so la mort. Nous finne ranne banne Signes clair pou zotte pou ki zotte comprend.

رَاعِلْمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهِمْ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَخْقَلُونَ [١٧]

19. En vérité, banne zommes ki faire l'aumône et banne madames ki faire l'aumône, et banne ki faire Allāh ène bon prêt—Ça pou multiplié pou zotte, et pou zotte pou éna *oussi* ène récompense honorabe—

إِنَّ الْمَصَدِّقِينَ وَالْمُصَدِّقَاتِ وَأَقْرَبُوا
اللَّهَ قَرْمًا حَسَنًا يُضَعَفُ لَهُمْ
لَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٩﴾

20. Et banne ki croire dans Allāh et *dans* So banne Mésazers, ça banne-là ki banne véridiques et banne Témoins *la vérité* dans régard zot Seignère. Banne-là pou gagne zot récompense et zot la limière. Mais banne ki pa croire et ki prend Nou banne Signes pou mensonzes, ça banne-là pou habitants l'Enfer.

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَئِكَ
هُمُ الصَّادِقُونَ وَالشَّاهِدَاءُ عِنْدَ
رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٢٠﴾

R3 21. Bizin conné ki la vie ça lé monde-là li sélement ène zoué et ène l'amizement et ène ornement et li faire zotte rivalisé ente zotte dans l'orgueil et dans multiplié ricesse et zenfants. *Ça la vie là* li pareil couma ça la plie ki produire vézétation ki faire rézouir banne kiltivatéres. Ensuite li vinne sec, et to trouve li vinne zaune, ensuite li cassé en tipti morceaux *couma banne brins la paille*. Et, dans l'Aute lé monde-là, éna ène pinition dir et *oussi* ène pardon dé la part Allāh, et So plaisir, alors ki la vie ça lé monde-là li sélement ène bénéfice temporaire trompère.

اعْلَمُوا أَنَّهَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ
وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي
الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ
أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ
فَتَرَاهُ مُضْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَامًا
وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالْمَغْفِرَةُ
رِيقٌ لِلَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ
الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعٌ الْخُرُودِ ﴿٢١﴾

22. Alle divant, sakène pli vite ki l'aute, dans serce pardon zot Seignère, et ène Zardin *ki* so grandère li grandère lé ciél et la terre ki finne préparé pou banne ki croire dans Allāh et *dans* So banne Mésazers. Ça, li la grâce Allāh ; Li accorde li dimoune ki Li oulé et Allāh possède la grâce immense.

سَأَيَقُولُ إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ
عَرْضُهَا كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
أَعَدَّتْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ
ذَٰلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٢﴾

23. Aukène malhére pa arrivé lor la terre, ni dans zot *prope* personnes ki li pa *inscrire* dans ène Live avant-ki Nous faire li existé. En vérité, ça, li facile pou Allāh

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٣٣﴾

24. Pou ki zotte pa tourmente zotte pou ça ki finne éssappe zotte et *pou* ki zotte pa faire vantard à cause ça ki Li finne donne zotte. Et Allāh pa content banne ki orgueillé, et vantard,

لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٣٤﴾

25. Ki faire laré et *ki* récommanne banne dimounes pou faire laré. Et dimoune ki tourne lé dos, alors, certainement Allāh Li pa bizin nanrien et Li Digne dé louanze.

يَا الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ ۗ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٣٥﴾

26. En vérité, Nous ti avoye Nou banne Mésazers are banne Signes bien clair et Nous ti avoye avec banne-là le Live et la Balance pou ki banne dimounes azir avec zistice ; et Nous ti faire déssanne ferraille, là-dans éna *matériaux pou* la guére violent et banne l'avantazes pou l'himanité et pou ki Allāh reconnaîte banne ki aide Li et *ki aide* So banne Mésazers malgré Li Invizibe. En vérité, Allāh Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant.

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ۗ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ ۗ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٣٦﴾

R 4 27. Et, en vérité, Nous ti avoye *oussi* Noé et Abraham, et Nous ti établi dans zot déssendants, banne Prophètes et *Nous ti donne-zotte* Live. Alors d'ente banne-là, éna ti suive *bon* guidance-là, mais boucoup d'ente banne-là ti banne rebelles.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُّهُتَدٍ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَسِقُونَ ﴿٣٧﴾

28. Ensuite, Nous ti faire Nou banne Mésazers suive banne-là zot pas, et Nous ti faire Jésus, fils dé Marie suive *zot pas*, et Nous ti donne li l'Évanzile. Et Nous ti mette compassion et miséricorde dans lé kére

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِرُسُلِنَا وَقَفَّيْنَا بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَآتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ ۗ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً ۗ وَرَهْبَانِيَّةً

banne ki ti suive li. Et zotte ti invente systéme améne la vie moine — Nous pa ti prescrire ça pou zotte — *donc zotte ti invente* ça simplément pou serce plaisir Allāh. Mais zotte pa ti observe li couma ti bizin observe li — *avec so vrai l'esprit.*¹¹¹ Et, Nous ti donne banne ki croire *et ki faire banne bon actions*, d'ente banne-là, zot récompense, mais boucoup d'ente banne-là ti banne rébelles.

ابْتَدَعُوها مَا كَتَبْنَا عَلَيْهِنَّ اِلَّا
ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللّٰهِ فَمَا رَعَوْهَا
حَقَّ رِعَايَتِهَا فَاتَيْنَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا
مِنْهُمْ اَجْرَهُمْ وَّكَثِيْرًا مِّنْهُمْ
فَسَقُوْنَ ﴿٢٨﴾

29. O banne ki croire ! Craigne Allāh et croire dans So Méssazer. Li pou donne zotte ène doube part dé So miséricorde et Li pou accorde-zotte ène la limière, zotte pou marce là-dans et Li pou pardonne zotte ; et Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié,

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اتَّقُوا اللّٰهَ وَاٰمَنُوْا بِرِسُوْلِهِ يُوْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِّنْ رَّحْمَتِهٖ وَيَجْعَلْ لَّكُمْ نُوْرًا تَمْشُوْنَ بِهٖ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٢٩﴾

30. Pou ki banne ki finne gagne Live *avant Islam* pa pensé ki banne *Misilmans*-là péna aukène capacité pou gagne kik part dépi dans la grâce Allāh, alors ki, en vérité, tout grâce li dans la main Allāh. Li accorde li dimoune ki Li oulé. Et Allāh possède la grâce immense.

لَعَلَّآ يٰۤعْلَمَ اَهْلُ الْكِتٰبِ اِلَّا يَتَّقُوْۤا
عَلٰى شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللّٰهِ وَاَنَّ
الْقَضٰلَ يَسِيْدُ اللّٰهُ يُوْتِيْهِ مِّنْ
مَّشٰۤءِءِ اللّٰهِ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿٣٠﴾

---

111. Dans verset 26, Allah dire ki Li ti faire déssanne al-Mīzān (la Balance) pou ki banne dimoune évite banne extrêmes et ki zotte adopté simé ki au milié. Le Saint Prophéte finne même dire : ‘Péna systéme améne la vie moine dans l’Islam.’ (lire Athīr). Islam li pa ène rélizion pou banne visionnaires ki vive dans ène lé-monde dé zot prope conception ou soi dé zot prope création ki dissocié are banne réalités la vie. Dans l’Islam, péna place pou banne tel enseignement : ‘Pa bizin prend compte *pou ou* lendimain,’ couma la Bible enseigné (lire Matt. 6:34). L’Islam li enseigne : ‘Sak l’âme bizin guette ça ki li avoye divant pou lendimain.’ (Coran 59:19). Ène vrai mizilman li céli ki rempli complètement tout so banne obligations envers Allah et envers l’homme.

PARTIE 28

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans Ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. En vérité, Allāh finne tanne parole céli ki *ti* pé diskite are toi à propos so mari et ki *ti* pé plaigne are Allāh. Et Allāh *finne* tanne zotte-dé zot conversation. En vérité, Allāh Li Bien-Tandé, Li trouve bien.

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ٢

3. Banne d'ente zotte ki sépare zotte are zot madames *simplément* parski zotte appelle banne-là mamas ; banne-là pa *capave* vinne zot mamas ; zot mama li sélement céli ki finne donne-zotte naissance ; et, en vérité, banne *zommes*-là pé dire ène parole blâmabe et fausse. Et en vérité, Allāh Li Effacére banne péccés, Li Bien-Pardonnant.

الَّذِينَ يُظْهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ مَا هُنَّ أُمَّهَاتُهُمْ إِنَّ أُمَّهَاتُهُمْ لَأَكْرَبُ إِلَيْهِمْ وَكَذَلِكَ هُمْ بِلِقَاؤِهِمْ مُشْكِرُونَ ٣

4. Et banne ki sépare zotte are zot madames *simplément* parski zotte appelle banne-là mamas, ensuite zotte rétire zot parole, alors zotte bizin libère ène esclave avant ki *mari et femme*, zotte gagne contact *conzignal*. Finne récommance zotte pou faire ça. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَالَّذِينَ يُظْهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ نِعْمَةً يَخْتَارُونَ لَمَّا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَّ سَاءَ ذَلِكَ تَوَعَّظُونَ بِهَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ٤

5. Mais dimoune ki péna moyen pou ça, li bizin faire carême pendant dé mois à suive avant ki zotte-dé gagne contact *conzignal*. Et dimoune ki pa *capave faire ça oussi*, alors *li* bizin donne manzé soissante dimounes pauve. Ça *li* *coumme-ça* pou ki zotte croire dans Allāh et *dans* So Mésazer. Et ça *li* banne limites *prescrire par* Allāh. Et pou banne mécréants, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَّ سَاءَ فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَاطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا ذَلِكَ لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٥

6. En vérité, banne ki oppose Allāh et So Mésazzer, zotte pou détruire couma banne avant-zotte ti détruire ; et Nous finne déza avoye banne Signes clair. Et pou banne mécréants, éna ène pinition ki donne himiliation.

إِنَّ الَّذِينَ يُعَادُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
كَيْتُوهَا كَمَا كُتِبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِقَوْمِ الْكَافِرِينَ
عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٦﴾

7. Ça Zour cotte Allāh pou réssissite banne-là zotte tout. Et Li pou informe banne-là ça ki zotte ti pé faire. Allāh finne garde compte pou ça, alors ki zotte finne oublié ça. Et Allāh Li Témoins lor tout kit-soze.

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُمْ
بِمَا عَمِلُوا أَحْصَاهُ اللَّهُ وَنَسُوهُ
عَجَّ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٧﴾

R2 8. Esse-ki to pa trouvé ki Allāh conne tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre ? Péna aukène conversation sécret à trois sans ki Li zot Quatrième, ni à cinq sans ki Li zot Sizième, ni moïnse ki ça, ni plisse, sans ki Li pa avec banne-là cotte zotte-capave été. Ensuite, Zour Rézirection, Li pou informe banne-là lor ça ki zotte ti pé faire. En vérité, Allāh conne bien tout kit-soze.

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَ
مَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ
إِلَّا هُوَ رَايَهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ
سَادِسُهُمْ وَلَا آذَنٍ مِنْ ذَلِكَ وَلَا
أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ آيِنَ مَا كَانُوا ثُمَّ
يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ
إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٨﴾

9. Esse-ki to pa finne trouve banne pou ki, finne interdire banne concertations *ente* zotte en sécret; ki rétourne ensuite lor ça ki finne empéce zotte faire, et ki faire concertations en sécret pou *faire* pécé et transgression et pou désobéir le Mésazzer ? Et, quand zotte vinne cotte toi, zotte salié toi avec ça *salitation* are ki Allāh *Li-Même* pa finne salié toi ; et ente zotte, zotte dire : « Bé ki faire Allāh pa finne pini nous pou ça ki nous dire ? » L'Enfer li siffit pou zotte. Zotte pou brûlé là-dans. Et li ène bien mauvais destination !

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَى ثُمَّ
يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَجَّوْنَ
بِالْآثِمِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ
الرَّسُولِ زَوْادًا جَاءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا
لَمْ يُحْيِكَ بِهِ اللَّهُ ۖ وَيَقُولُونَ فِي
أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا اللَّهُ بِمَا
نَقُولُ ۖ حَسْبُكُمْ جَهَنَّمُ ۖ يَضَلُّونَهَا
فَيَسَّسُ الْمَصِيرُ ﴿٩﴾

10. O banne ki croire ! Qand zotte faire banne concertations *ente* zotte en sécret, pa faire concertations pou *commette* pécé, transgression et pou désobéir le Mésazzer, mais faire concertations pou ki

يَايَهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا
تَتَنَاجَوْا بِالْآثِمِ وَالْعُدْوَانِ وَ
مَعْصِيَتِ الرَّسُولِ وَتَنَاجَوْا بِالْبِرِّ

capave gagne la piété et la droiture. Et craigne Allāh vers Ki pou rassemblé zotte.

11. Si faire banne réinions sécret pou promouvoir le mal, ça li vinne nék dé côté Satan pou ki li mette dans tracas banne dimounes ki croire ; et li pa pou nuire banne-là ditout sauf avec permission Allāh. Et dans Allāh ki banne croyants bizin place zot confiance.

12. O banne ki croire ! Quand dire zotte : « Faire place ! » dans zot banne réinions, alors faire place ; et Allāh pou faire place pou zotte oussi. Et quand dire zotte : « Lévé dépi dans zot place, » alors lévé. Allāh pou élève niveau rang banne ki croire d'ente zotte et banne ki finne récévoir connaissance. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

13. O banne ki croire ! Quand zotte consilté le Mèssazer en privé, offère kik-soze couma Sadka avant zot consiltation. Ça li meillère pou zotte, et li pli pur oussi. Mais si zotte pa trouve nanrien pou donné, alors, certainement Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

14. Esse-ki zotte pére pou offère kik-soze couma Sadka avant zot consiltation en privé ? Mais, quand zotte pa faire ça et ki Allāh finne accepté zot répentir, alors observe la Prière et paye Zakāte et obéir Allāh et So Mèssazer. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

R3 15. Esse-ki to pa finne trouve banne ki faire camarades are ène pép are ki Allāh finne en colére ? Ça banne-là pa are zotte ni are banne lé zoutes-là et banne-là faire serment lor mensonze alors ki zotte conné.

وَالْتَقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٥٨﴾

إِنَّمَا التَّجْوَىٰ مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحِ اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ فَأَنْشُرُوا فَأَنْشُرُوا بِرِزْقِ اللَّهِ الَّذِينَ آمَنُوا بِكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْحِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٦٠﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَجَاجَيْتُمْ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ تَجْوِكُمْ صَدَقَةٌ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرُ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦١﴾

ءَأَشْفَقْتُمْ أَن تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ تَجْوِكُمْ صَدَقَاتٍ فَإِذ لَم تَفْعَلُوا وَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٢﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِمَّا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا يَخْلَفُونَ عَلَى الْكُذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٦٣﴾

16. Allāh finne prépare pou banne-là ène pinition dir. En vérité, li mauvais ça ki zotte ti éna l'habitude faire-là.

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

17. Banne-là finne faire zot serments *couma* ène bouclier pou zot banne *messancetés* et zotte empéce banne *dimounes* suivre simé Allāh ; donc pou zotte, pou éna ène pinition ki donne himiliation.

لَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنَّهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٧﴾

18. Ni zot di biens, ni zot zenfants pa pou servi zotte nanrien conte Allāh. Ça banne-là pou banne habitants di Fé ; zotte pou reste longtemps là-dans.

لَنْ تَغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٨﴾

19. Ça zour cotte Allāh pou réssissite banne-là zotte tout *ensamme*, banne-là pou faire serment are Li pareil couma banne-là faire serment are zotte et banne-là pensé ki *zotte-mêmes* zotte lor ène *bon* fondation. Faire attention ! En vérité, banne-là *mêmes* ki banne mentéres.

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٩﴾

20. Satan finne domine banne-là et li finne faire banne-là blié mazine Allāh. Ça banne-là ki partisans Satan. Faire attention ! En vérité, banne partisans Satan ki banne perdants.

اسْتَخَوْذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ وَأُولَئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿٢٠﴾

21. En vérité, banne ki oppose Allāh et So Mésazzer, ça banne-là ki dans banne ki pli bas.

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادِّثُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ فِي الْآدَاءِ لَئِينَ ﴿٢١﴾

22. Allāh finne décrété : « En vérité, Mo pou *sorti* victorié Moi et Mo banne Mésazzers. » En vérité, Allāh, Li Bien-Fort, Li Tout-Puissant.

كَتَبَ اللَّهُ لَا غَيْبَةَ آتَا وَرُسُلِي وَإِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٢﴾

23. To pa pou trouve banne ki croire dans Allāh et dans Dernier Zour, zotte content banne ki oppose Allāh et So Mésazzer, même si li zot papa ou soi zot

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ

banne garçons ou soi zot banne frères ou soi banne dimounes zot tribi. Ça banne-là, Allāh finne inscrire *vrai* la foi dans zot lé kére et Li finne fortifié zotte par ène parole dé So part et Li pou admette zotte dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé. Zotte pou reste tout lé temps là-dans. Allāh, Li satisfait are zotte, et zotte satisfait are Li. Ça banne-là ki banne partisans Allāh. Faire attention ! En vérité, banne partisans Allāh ki réissi.

أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ
 أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْاِيْمَانَ وَ
 اَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ
 جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ
 خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا
 عَنْهُ ؕ اُولَئِكَ حِزْبُ اللهِ ؕ الْاٰلَآءُ
 ۞ حِزْبُ اللهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٣﴾

(Ti révélé après l'Hégire)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans Ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et
tout ça ki lor la terre célébré Allāh So
saintété et Li-Même Ki Tout-Puissant,
Ki Bien-Saze.

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ ۚ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ٢

3. Li-Même Ki, quand ti éna
premier l'exil, Li ti mette banne-là déhors
dépi cotte zotte ti pé resté, banne ki pa ti
croire d'ente banne ki finne gagne Live
avant Islam. O banne croyants ! zotte pa ti
croire ki banne-là pou sorti *pou allé* et
banne-là ti croire ki zot banne forteresses
pou défanne zotte conte Allāh. Mais Allāh
ti arrive cotte banne-là, cotte banne-là pa
ti attanne et Li ti mette la térrére dans
banne-là zot lé kére dé sorte ki zotte ti
détruire zot banne la cazes avec zot la
mains et la mains banne croyants. Donc
prend léçon *are ça*, ô zotte ki éna li zié !

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ
الْبَيْتِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ ۗ
مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ
مَكَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ فَأَتَاهُمُ
اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا ۗ وَ
كَذَّبَ فِي قُلُوبِهِمُ الرَّعْبَ ۗ يَخْرِبُونُ
بِيُوتِهِمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي
الْمُؤْمِنِينَ ۗ فَاغْتَبَرُوا يَحُولُوا
الْأَبْصَارِ ٣

قوله
من أهل
البيت
الذي
هو
محمد
وآل
عليه
السلام

4. Et si Allāh pa ti décréte l'exil
pou banne-là, certainement Li ti pou pini
zotte *dans ène l'aute façon* dans ça lé
monde-là. Et dans l'Aute lé monde, pou
zotte, éna pinition di Fé.

وَلَوْ لَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَائِ
لَعَذَّبَهُمْ فِي الدُّنْيَا ۗ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ
عَذَابٌ النَّارِ ٤

5. Ça li parski banne-là finne
oppose Allāh et So Mésazzer ; et
dimoune ki oppose Allāh — alors, en
vérité, Allāh Li sévère dans So pinition.

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۗ
وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ ٥

6. N'importe ki pied tamme ki
zotte finne abatte ou soi ki zotte finne
laisse diboute lor so racine, li ti avec
permission Allāh pou ki Li donne banne
rébelles la honte.

مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لِينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمْوهَا
قَائِمَةً عَلَى أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَ
لِيُخْرِجِيَ الْفَاسِقِينَ ٦

7. Et tout ça ki Allāh finne accorde
So Mésazzer couma butins dépi *dans di*
biens ça banne-là, pou-ça zotte pa finne

وَمَا آفَاءَ اللَّهِ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا
أَوْ جَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ

engaze ni banne cévals, ni banne sameaux ; mais Allāh accorde So Mèssazer pouvoir lor dimoune ki li oulé et Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

وَلِحَنِّ اللَّهِ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ
يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾

8. Tout ça ki Allāh finne accorde So Mèssazer couma butins dépi *dans di biens* banne habitants banne la villes-là, li pou Allāh et pou le Mèssazer, et pou banne parents proce, et *pou* banne orphélins et *pou* banne ki dans nécessité et *pou* banne voyazères pou ki ça *butins-là* pa cirkile *sélement* parmi banne ki rices d'ente zotte. Et ça ki le Mèssazer donne zotte, prend-li, et ça ki li pa permette zotte, évité. Et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li sévère dans So pinition.

مَا آفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَىٰ
فَإِنَّهُ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ ۗ كَيْ لَا
يَكُونُ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ ۗ
وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ ۗ وَمَا
نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ۗ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۗ إِنَّ
اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٥﴾

9. Ça banne *butins-là*, zotte pou banne Réfiziés pauvres ki finne expilsé dépi l'endroit cotte zotte ti pé resté et *ki finne dépossédé* dé zot di biens alors ki banne-là ti pé serce la grâce dé la part Allāh et So plaisir et *ki* banne-là ti pé aide Allāh et So Mèssazer. Ça banne-là ki banne véridiques *dans zot la foi* ;

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا
مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ
فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا ۗ
يَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۗ أُولَٰئِكَ هُمُ
الصَّادِقُونَ ﴿٦﴾

10. Et *pou* banne ki ti finne établi-zotte avant ça-banne *émigrés-là*, *dans ça la ville-là* et *établi zot la foi* et ki content banne ki finne vinne vers zotte pou serce réfize, et ki pa trouve dans zot la poitrine aukène l'envie pou ça ki ça banne *émigrés-là* finne récévoir, mais ki donne préférence banne lé zoutes lor zotte-mêmes, malgré ki zotte-mêmes zotte dans pénurie. Et banne ki débarasse zotte are convoitise zot prope l'âme, ça banne-là ki réissi.

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْأَرْحَامَ مِنَ
قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَ
لَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا
أُوتُوا وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ
كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۗ وَمَنْ يُوقِ
شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿٧﴾

11. Et *banne butins*, zotte *oussi pou* banne ki finne vinne après banne-là. Zotte dire : « Nou Seignére, pardonne-nous et nou banne frères ki finne dévance nous dans la foi, et pa laisse dans nou lé

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ
رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا
بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا

kére aukène rankine conte banne ki croire. Nou Seignère, en vérité, To Rempli dé bonté, To Bien-Miséricordié.

لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا رَبَّنَا اِنَّكَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ﴿١١﴾

R2 12. Esse-ki to pa finne trouve banne ki hypocrites ? Banne-là dire zot banne frères ki réfize croire, d'ente banne ki finne gagne Live *avant Islam* : « Si expilsé zotte, certainement nous pou sorti avec zotte, et zamais nous pou obéir personne conte zotte ; et si faire combat conte zotte, certainement nous pou aide zotte. » Mais Allāh témoigné ki certainement zotte banne mentéres.

اَلَمْ تَرَ اِلَآ الَّذِيْنَ تَافَقُوْا يَّقُوْلُوْنَ اِلَّا خَوَافِئَهُمُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَيِّنٌ اٰخَرَجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِىكُمْ اَحَدًا اَبَدًا ؕ وَاِنَّ قُوَّتَكُمْ لَنَنْصُرَنَّكُمْ ؕ وَاللّٰهُ يَشْهَدُ اِنَّهُمْ لَكٰذِبُوْنَ ﴿١٢﴾

13. Si mette banne-là déhors *dépi cotte zotte pé resté*, certainement banne ki *promette aide*-là pa pou sorti avec zotte ; et si faire combat conte ça banne-là, certainement banne ki *promette*-là pa pou aide banne-là. Et même si banne ki *promette*-là aide banne-là, certainement zotte pou tourne lé dos, *zotte pou sauvé* ; et alors, banne-là pa pou gagne aide.

لَيِّنٌ اٰخَرَجُوْا لَا يَخْرُجُوْنَ مَعَهُمْ ؕ وَلَيِّنٌ قُوَّتِلُوْا لَا يَنْصُرُوْهُمْ ؕ وَلَيِّنٌ نَّصَرُوْهُمْ لِيُوَلُّوْا اِلَآ دُبَّارَتَهُمْ ثُمَّ لَا يُنصَرُوْنَ ﴿١٣﴾

14. *O banne croyants !* En vérité, banne-là éna dans zot lé kére ène pli grand crainte pou zotte ki pou Allāh. Ça *li* parski banne-là zotte ène pép ki pa comprend.

لَا تَنْتُمْ اَشَدُّ رَهْبَةً فِىْ صُدُوْرِهِمْ مِّنَ اللّٰهِ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُوْنَ ﴿١٤﴾

15. Banne-là zotte tout ensamme pa pou combatte zotte ki *croyants* sauf dans banne la villes fortifié ou soi dépi derrière banne mirailles. Banne-là zot la guére ente zotte li violent. To croire ki banne-là zotte ini mais zot lé kére divisé. Ça *li* parski banne-là zotte ène pép ki pa raisonné.

لَا يُقَاتِلُوْكُمْ جَمِيْعًا اِلَّا فِىْ قَرْيٍ مَّحَصَّنَةٍ اَوْ مِنْ وَّرَآءِ جُدُرٍ ؕ بِاَسْهُمٍ بَيْنَهُمْ شَدِيْدَةٌ تَحْسَبُهُمْ جَمِيْعًا وَّ قُلُوْبُهُمْ شَيْءٌ ؕ ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿١٥﴾

16. *Zot cas li* couma cas banne ki, impé lé temps avant zotte, ti goûte mauvais conséquence zot conduite. Et pou banne-là, éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

كَمَثَلِ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيْبًا ذَاقُوْا وَبَالَ اَمْرِهِمْ ؕ وَلَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ ﴿١٦﴾

17. *Ou soi* couma cas Satan quand li ti dire l'homme : « Pa croire ; » mais quand li pa finne croire, li ti dire *li* : « Mo péna nanrien pou faire are toi. Certainement mo pére Allāh, Seignére banne lé mondes. »

كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ
اُكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ رَبِّ إِنِّي
مِنكَ رَبِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾

18. Et zotte-dé zot la fin *li ça*, ki tout lé dé pou dans di Fé, zotte pou reste longtemps là-dans. Et ça *li* récompense banne ki faire le mal.

فَكَانَ عَاقِبَتُهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ
خَالِدَيْنِ فِيهَا وَذَلِكَ جَزَاؤُ
الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾

R3 19. O banne ki croire ! Craigne Allāh ; et sak l'âme bizin guette ça ki li avoye divant pou lendemain. Et craigne Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَارْتَقِبُوا
نَفْسَ مَا قَدَّمْتُمْ لِغَدٍ وَاتَّقُوا اللَّهَ
إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

20. Et pa bizin vinne couma banne ki ti oublié Allāh, alors *Allāh* Li ti faire zotte oublié zot prope l'âme. Ça banne là ki banne rebelles.

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ
فَأَنسَاهُمْ أَنفُسَهُمْ أُولَئِكَ هُمُ
الْفَاسِقُونَ ﴿٢٠﴾

21. Banne habitants di Fé et banne habitants Zardin-là, zotte pa pareil. Banne habitants Zardin-là ki pou triomphé.

لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ
الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢١﴾

22. Si Nous ti faire ça Coran-là déssanne lor ène montagne, certainement to ti pou trouve li vinne himble et *to ti pou trouve-li* fanne en morceaux avec la crainte Allāh. Et ça banne paraboles-là, Nous propose banne dimounes ça, pou ki zotte réfléci.

لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ
لَّرَأَيْنَاهُ كَخَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ
اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ
لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٢﴾

23. Li-Même Allāh, en dehors dé Ki aukène pa digne d'adoration, Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe. Li Même Ki montré So grâce, sans limites, Ki Bien-Miséricordié.

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عِلْمُ
الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَنُ
الرَّحِيمُ ﴿٢٣﴾

24. Li-Même Allāh, en dehors dé Ki aukène pa digne d'adoration, Li Céli Ki Souverain, Ki Très-Saint, Ki Source

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ أَلَمَلِكُ
الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُحْيِي

dé la Paix, Ki accorde sékirité, Ki Protectére, Ki Tout-Puissant, Ki rémette en bon état, Ki posséde mazesté. Allāh, So pureté et So gloire dépasse bien loin ça ki banne-là associé *are Li*.

الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾

25. Li-Même Allāh, Céli Ki créé, Ki formé, Ki façonné. Pou Li-Même tout banne zoli noms. Tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre célébré So saintété, et Li-Même Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٣٥﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. O banne ki croire ! Pa prend Mo l'ennemi et zot l'ennemi couma camarades, zotte offére banne-là l'affection, alors ki banne là pa finne croire dans la vérité ki finne vinne cotte zotte *ki croyants* ; banne-là finne expilé le Méssazer et zotte *oussi dépi cotte zotte ti pé resté, simplément* parski zotte croire dans Allāh, zot Seignére. Si zotte sorti pou litté dans Mo simé, et pou serce Mo plaisir, *pa prend banne-là couma camarades*, zotte avoye banne-là méssazes l'amitié en sécret, alors ki Mo pli conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte laisse paraîte. Et dimoune ki faire ça d'ente zotte, certainement li finne égare li dépi simé droite.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ ثَلُمُونَ
إِلَيْهِمْ بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا
جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ
وَإِيَّاكُمْ أَنْ تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ رَبِّكُمْ
إِنَّ كُنْتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِ
وَإِبْتِغَاءَ مَرْضَاتِي تُسِرُّونَ إِلَيْهِمْ
بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا
أَعْلَنْتُمْ وَمَنْ يَفْعَلْهُ مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ
سَوَاءَ السَّبِيلِ ۝۲

3. Si banne-là trouve zotte *n'importe cotte ça*, banne-là pou azir couma ennemis are zotte, et banne-là pou avoye zot la mains divant et pou tire zot la langue dans zot direction pou faire-zotte di tort et banne-là ti a voudre ki zotte *oussi* vinne mécréants.

إِنْ يَتَّخِذُوكُمْ بِكُفْرَانِكُمْ أَعْدَاءً وَ
يُبْسِطُوا إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُمْ
بِالسُّوءِ وَوَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ ۝۳

4. Ni zot banne liens parenté, ni zot banne zenfants pa pou servi zotte nanrien Zour Rézirection. Li pou zizé ente zotte. Et Allāh trouve bien ça ki zotte faire.

لَنْ تَنْفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا
أَوْلَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَفْصِلُ
بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝۴

5. Éna pou zotte, ène excellent modèle dans Abraham et banne ki ti avec li, quand banne-là ti dire zot pép : » En vérité, nous péna nanrien pou faire are zotte, ni are ça ki zotte adoré en dehors Allāh. Nous pa croire dans ça *ki* zotte croire. L'ennemité et la haine finne lévé

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِي
إِبْرَاهِيمَ وَالَّذِينَ مَعَهُ إِذْ قَالُوا
لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَّاءُ مِنْكُمْ وَمِمَّا
تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ زَكَّرْنَا بِكُمْ وَ

ente-nous-ék zotte pou touzour ziska ki zotte croire dans Allâh Li Tout-Sél. » — Sauf ki Abraham ti dire so papa : « Certainement, mo pou dimanne pardon pou toi malgré ki mo péna aukéne pouvoir cotte Allâh dans to-favére » : « Nou Seignére ! Dans Toi *ki* nous place *nou* confiance, et vers Toi *ki* nous tourné avec *répente*nce et destination-là li vers Toi.

6. « Nou Seignére ! Pa faire nous ène l'épréve pou banne ki pa croire et pardonne-nous, nou Seignére ; *parski*, en vérité, To-Même Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze. »

7. En vérité, dans ça banne-là, éna ène excellent l'exempe pou zotte *et* pou *tout* banne ki espére dans Allâh et dans Dernier Zour. Et dimoune ki tourne lé dos, — en vérité, Allâh Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

R2 8. Li possibe ki Allâh mette l'amitié ente zotte et ça banne, d'ente banne-là, avec-ki zotte éna l'ennemité. Et Allâh, Li Tout-Puissant ; et Allâh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

9. Allâh pa défanne-zotte montré bienveillance et azir équitablement envers banne ki pa finne combatte conte zotte dans *zaffaire* la rélizion et ki pa finne expilsé zotte dépi cotte zotte ti pé resté. En vérité, Allâh content banne ki équitable.

10. Allâh nék finne défanne zotte pou faire camarades avec banne ki finne combatte conte zotte dans *zaffaire* la rélizion, et ki finne expilsé zotte dépi cotte zotte ti pé resté et ki finne aidé dans zot expulsion. Et banne dimounes ki faire camarades avec banne-là, ça banne *dimounes*-là ki inziste.

بَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ
أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَحَدَهُ إِلَّا
قَوْلَ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ لَا اسْتَغْفِرَنَّ لَكَ
وَمَا أَمْلِكَ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا
عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنْتَبْنَا وَإِلَيْكَ
الْمَصِيرُ ﴿٥﴾

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا
وَاعْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّا أَتَيْنَاكَ الْعَزِيزِ
الْحَكِيمِ ﴿٦﴾

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن
كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَن
يَتَّوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيمُ ﴿٧﴾

عَسَى اللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ
الَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُمْ مَّوَدَّةً وَاللَّهُ
قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٨﴾

لَا يَنْهَى اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ كَفَرُوا قَاتِلُوهُمْ
فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوا كُفْرَهُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ
أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾

إِنَّمَا يَنْهَى اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُواكُمْ
فِي الدِّينِ وَآخَرُوا كُفْرَهُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ وَ
ظَاهَرُوا عَلَى إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوهُمْ وَمَنْ
يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٠﴾

11. O banne ki croire ! Quand banne croyantes vinne cotte zotte couma réfizié, vérifié banne-là *zot l'intention*. Allāh conne pli bien banne-là zot la foi. Alors si zotte trouvé *ki banne-là zotte* croyantes, pa retourne zotte cotte banne mécréants. Banne *madames-là* pa permette pou banne-là et banne *mécréants-là* pa permette pou banne *madames-là*. Mais donne banne *maris-là* ça ki banne-là finne dépensé *pou banne madames-là*. Et li pa ène pécé dé zot part pou marié banne *madames-là* quand zotte finne donne banne-là zot dot. Et pa garde banne liens conzignal avec banne mécréantes, mais réclame *remboursement* ça ki zotte finne dépensé ; et ki banne *mécréants-là* réclame ça ki zotte finne dépensé. Ça li zizement Allāh. Li zize ente zotte. Et Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

12. Et si d'ente zot madames, éna quitte zotte pou alle cotte banne mécréants et ki, à zot tour, zotte gagne butins dé guére, alors donne ça banne croyants-là ki zot madames finne allé, pareil ça ki banne-là ti dépensé *pou zot madames*. Et craigne Allāh dans *Li-Même* Ki zotte croire.

13. O Prophète ! Quand banne croyantes vinne cotte toi *et faire serment* dé fidélité et d'obéissance are toi *ki zotte* pa pou associé nanrien are Allāh et *ki zotte* pa pou coquin et *ki zotte* pa pou commette adiltére et *ki zotte* pa pou tué zot zenfants, et *ki zotte* pa pou faire kik calomnie ki zotte-mêmes zotte finne inventé délibérément, et *ki zotte* pa pou désobeir toi dans ça qui convénabe, alors accepté zot serment dé fidélité et d'obéissance et dimanne Allāh ki Li pardonne zotte. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمْ
الْمُؤْمِنَاتُ مُهْجِرَاتٍ قَامَتِحْنُوهُنَّ
اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِنْ
عَلِمْتُمُوهُنَّ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ
إِلَى الْكُفَّارِ لَاهُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ
يَحِلُّونَ لَهُنَّ وَلَا تُوْهُمَ مَا أَنْفَقُوا وَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ إِذَا
اتَّيَمْتُمُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ وَلَا تُمْسِكُوا
بِعَصْمِ الْكُوفِرِ وَسَأَلُوا مَا أَنْفَقْتُمْ
وَلَيْسَ لَكُمْ أَنْفَقُوا مِنْكُمْ حُكْمُ اللَّهِ
يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝

وَإِنْ فَاتَكُمْ شَيْءٌ مِنْ أَدْوَابِكُمْ إِلَى
الْكُفَّارِ فَعَاقِبْتُمْ فَاتُوا الَّذِينَ
ذَهَبَتْ أَدْوَابُهُمْ مِثْلَ مَا أَنْفَقُوا
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ۝

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ
يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ
شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا
يَقْتُلْنَ أَوْ لَا دَهْنَ وَلَا يُاتِينَ
بِبُهْتَانٍ يَفْتَرِينَهُ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَ
أَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ
فَبَايِعْهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝

14. O banne ki croire ! Pa faire camarades are ène pép *ki* Allāh finne en colére are zotte. Banne-là finne dézespéré are l’Aute lé monde pareil couma banne mécréants finne dézespéré are banne ki dans tombes.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا
غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَكْفُرُونَ
وَمِنَ الْأَخِرَّةِ كَمَا يَكْفُرُونَ مِنَ الْأُولَى
ذَلِكَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre célébré Allāh So saintété. Et Li-Même Ki Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ٢

3. O banne ki croire ! Bé ki faire zotte dire ça ki zotte pa faire ?

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ٣

4. Li bien détestabe dans régard Allāh ki zotte dire ça ki zotte pa faire.

كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ٤

5. En vérité, Allāh content banne ki litte dans So simé dans rangs serré couma dire zotte ène strictire solide soudé are di plomb.

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا ۖ كَانَتْهُمْ بُيُوتُهُمْ مَرْصُومًا ٥

6. Et rappelle quand Moise ti dire so pép : « O mo pép ! Bé ki faire zotte maltraite moi, alors ki zotte conné ki mo Allāh So Méssazer ki finne avoyé cotte zotte ? » Alors quand banne-là ti dévié dépi simé droite, Allāh ti faire zot lé kére dévié ; et Allāh pa guide pép rébelle.

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يُقَوْمِ لِمَ تَأْخُذُونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ ۗ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ٦

7. Et rappelle quand Jésus, fils de Marie, ti dire : « O banne Zenfants Israël ! En vérité, mo Allāh So Méssazer ki finne avoyé cotte zotte pou accompli ça ki déza révéle avant moi dans la Torah et pou annonce bon nouvelle concernant ène Méssazer ki pou vinne après moi, so nom pou Ahmad.¹¹² « Et quand li ti vinne cotte

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُّصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَ مُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ ۗ فَلَمَّا

112 Jésus finne parle de l'arrivée d'ène Prophète après-li. Li appelle-li le Consolatère, l'Esprit de Vérité. Li bon lire : Jean 12:13; 14:16, 17; 15:26; 16:7; pou trouvé ki (1) le Consolatère ou soi l'Esprit de Vérité pa pou capave vini à moins ki Jésus quitte ça lé monde-là; (2) li pou reste pou touzour dans lé monde; (3) li pou dire boucoup banne sozes ki Jésus pa ti capave dire parski lé monde pa ti pou capave suivre ça; (4) li pou guide l'humanité vers toute la vérité; à suivre

banne-là avec banne préves clair, banne-là ti dire : « Ça li ène mazie clair ».

8. Mais ki sanne-là ki pli inziste ki dimoune ki invente mensonze conte Allāh, alors ki pé appelle li vers Islam ? Et Allāh pa guide pép ki inziste.

9. Banne-là oulé teigne la limière Allāh par *souffle* zot la bouce, mais Allāh pou ranne so la limière parfait malgré ki banne mécréants détesté ça.

10. Li-Même Ki finne avoye So Mèssazer avec la guidance et la Rélizion la Vérité pou ki Li faire ça triomphé lor tout *lé zaute* rélizions malgré ki banne associatéres détesté ça.

R2 11. O banne ki croire ! Esse-ki mo indique-zotte ène transaction ki pou sauve zotte are ène pinition ki donne beaucoup douleur ?

12. Zotte *bizin* croire dans Allāh et dans So Mèssazer, et zotte *bizin* litté dans simé Allāh avec zot di biens et zot personnes. Ça li meillère pou zotte, si sélement zotte ti conné.

جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٤﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨﴾

يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٠﴾

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظَاهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿١٤﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ تِجَارَةٍ تُنْجِيكُمْ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿١١﴾

تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

(5) li pa pou dire nanrien dé li même, mais li pou dire tout ça ki li tandé; (6) li pou glorifié Jésus et pou témoigne so véracité.

Tout-ça li en harmonie avec statut et mission du St Prophète Mohammad^(s.a.w.) exactement couma le St Coran finne décrire : (1) Le St Prophète ti vini après ki Jésus ti quitte lé monde ; (2, 3) li le dernier Prophète Portére ça la loi ki pou tout l’humanité ziska dernier zour. Jésus so méssaze ti pou banne zenfants Israël sélement et pour ène lé temps limité ; (4) le St Prophète finne donne lé monde ène la loi complet dans tout so banne détails ki ti permette l’humanité accède à toute la verité ; (5) le St Prophète pa ti cause d’après so désir mais li ti dire ça ki Allāh ti dire li (53:4) ; (6) li ti glorifié Jésus (2:254 ; 3:56).

Donc ça prophécie-là li applique lor le St Prophète Mohammad^(s.a.w.). Capave applique-ça, en corollaire, lor so Messie Promis Ahmad^(s.s.) - Fondatére Mouvement Ahmaddiyya dans l’Islam, parski dans so personne èna lieu dézième Manifestation du St Prophète Mohammad^(s.a.w.) - lire (62:4).

13. Li pou pardonne zotte zot péchés, et Li pou admette zotte dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivière *ki* coulé, et *Li pou admette zotte* dans banne Résidences pur *ki* dans banne Zardins l'Éternité. Ça li ça grand triomphe-là.

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسْكِنٍ
طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾

14. Et ène l'aute *bon nouvelle* oussi ki zotte pou content : l'aide dé la part Allāh et ène victoire *ki* prés. Donc donne bon nouvelle à banne croyants.

وَأُخْرَى تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ
قَرِيبٌ وَبَشِيرٌ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

15. O banne ki croire ! Vinne banne aides Allāh couma Jésus, fils de Marie ti pé dire so banne disciples, « Ki sanne-là ki pou mo banne aides pou *la cause* Allāh ? » Banne disciples ti dire : « Nous Allāh So banne aides. » Alors ène groupe banne Zenfants Israël ti croire tandisse ki ène *l'aute* groupe ti réfize croire. Alors Nous ti aide banne ki ti croire conte zot l'ennemi et zotte ti sorti victorié.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ
كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِحَوَارِيِّنَ
مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ
نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَمَّا تِلْكَ طَائِفَةٌ مِنْ
بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا
الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَاصْبِرُوا
ظَاهِرِينَ ﴿١٥﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١

2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et
tout ça ki lor la terre célébré saintété
Allāh, Ki Lé Roi, Ki Bien-Saint, Ki
Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

يُسَبِّحُ اللَّهَ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝٢

3. Li-Même Ki finne avoye dans
banne oummyiyine¹¹³, ène Mèssazer
d'ente zotte-mêmes, ki récite zotte So
banne Signes, et ki pirifié zotte et ki
enseigne zotte le Live et la Sazesse
alors ki avant, zotte ti dans ène
l'égarement évident.

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ
يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ
الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝٣

4. Et Li pou avoye li parmi lé
zoutes, d'ente banne-là-mêmes, ki pa
encore zoëne zotte¹¹⁴. Et Li-Même Ki
Tout-Puissant, Ki Bien-Saze.

وَالْآخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝٤

5. Ça, li la Grâce Allāh. Li donne
li dimoune ki Li oulé. Et Allāh Li
possède la grâce immense.

ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ
وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝٥

6. L'exempe banne ki ti
responsabe la Loi la Torah, mais ki pa ti
observe li, li pareil couma ène bourrique

مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ
يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْجَمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا

113 Oummyiyine vé dire (i) banne analphabètes, banne ki pa finne appranne lire, écrire ; (ii) banne ki pa finne gagne ène Écritire révélé.

114 Le Saint Prophète so méssaze li destiné pou tout banne péps pou tout l'époques. Verset-là signifié ki le Saint Prophète pou paraîte dans ène l'aute pép ki pa encore zoëne so banne suivants immédiat. Malgré ki ène long l'époque pou sépare ça dé pép-là, mais zotte pou zoëne par ressemblance extraordinaire zot banne kalités exceptionnel, zot sacrifices, et zot l'esprit d'unité de dévotion pou Islam. Abou Hurairah^(r.a.) ti oulé conné ki ça banne-là ça, le Saint Prophète ti pose so la main lor Salmān le Perse, li ti dire : 'Même si la foi éna pou alle ziska Pleïades, ène dimoune de ça banne-là pou sirement rétrouve li.' (lire Boukhārī). Le Messie Promis Ahmad (1835-1908), Fondatère Mouvement Ahmadiyya dans l'Islam ti dé déssendance perse.

qui pé saryé banne Lives. Couma li mauvais, l'exempe banne dimounes ki traite banne Signes Allāh dé mensonzes ! Et Allāh pa guide ça pép ki inziste-là.

يٰٓبَشِّرْ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِآيٰتِ
اللّٰهِ وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظّٰلِمِيْنَ ﴿٦١﴾

7. Dire : « O banne Zuifs ! Si zotte pensé ki zotte camarades Allāh et ki tout banne lé zaute dimounes exclire là-dans, alors souhaite la mort si zotte véridique. »

قُلْ يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ هَادَوْا اِنْ رَّعَمْتُمْ
اَنْتُمْ اَوْلِيَآءُ بِلّٰهِ مِنْ دُوْنِ النَّاسِ
فَتَمَتُّوْا الْمَوْتَ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿٦٢﴾

8. Mais zamais banne-là pa pou souhaite ça, à cause ça ki zot la mains finne avoye divant zotte. Et Allāh conne bien banne inzistes.

وَلَا يَتَمَتُّوْنَہٗ اَبَدًا يَمَّا قَدَّمْت
اَيْدِيْهِمْ ؕ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ بِالظّٰلِمِيْنَ ﴿٦٣﴾

9. Dire : « La mort, are ça-même ki zotte pé sauvé-là, certainement li pou rattrape zotte. Ensuite pou rétourne zotte vers Céli Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe et Li pou informe zotte lor ça ki zotte ti pé faire.

قُلْ اِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّوْنَ مِنْهُ
فَاِنَّهٗ مُلْقِيْكُمْ ثُمَّ تُرَدُّوْنَ اِلَى عَلِيْمِ
الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ﴿٦٤﴾

R2 10. O banne ki croire ! Quand, dans ène partie zour Vendrédi, finne faire l'appel pou la Prière, alors faire vite pou alle cotte mazine Allāh, et laisse dé côté tout transaction. Ça, li meillère pou zotte, si sélement zotte ti conné.

يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اِذَا نُودِيَ لِلصَّلٰوةِ
مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا اِلَى ذِكْرِ
اللّٰهِ وَذَرُوْا الْبَيْعَ ؕ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ
اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ﴿٦٥﴾

11. Et quand la Prière fini, alors dispersé dans pays, et serce dépi dans grâce Allāh et mazine Allāh boucoup pou ki zotte gagne siccés.

فَاِذَا قُضِيَّتِ الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوْا فِي
الْاَرْضِ وَابْتَغُوْا مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ
وَاصْكُرُوْا اللّٰهَ كَثِيْرًا لَّعَلَّكُمْ
تُفْلِحُوْنَ ﴿٦٦﴾

12. Mais quand banne-là trouve kik commerce ou soi kik divertissement, zotte détace zotte pou alle vite vers ça et zotte laisse toi diboute tout sél. Dire : « Ça ki avec Allāh, li meillère ki divertissement et commerce, et Allāh Li Meillère d'ente banne ki donne provisions. »

وَ اِذَا رَاوْا تِجَارَةً اَوْ لَهْوًا اِنْفَضُّوْا
اِلَيْهَا وَتَرَكُوْكَ قٰرِعًا ؕ قُلْ مَا عِنْدَ اللّٰهِ
خَيْرٌ مِنَ الدَّهْوِ وَمِنَ التِّجَارَةِ ؕ وَاللّٰهُ
خَيْرُ الرَّزٰقِيْنَ ﴿٦٧﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١

2. Quand banne hypocrites vinne cotte toi, zotte dire : « Nous donne témoignaze ki certainement to Allāh So Mésazzer. » Et Allāh connaît ki vraitême to So Mésazzer. Et Allāh attesté ki certainement banne hypocrites zotte banne mentéres.

إِذَا جَاءَكَ الْمُنْفِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنْفِقِينَ لَكَاذِبُونَ ۝٢

3. Banne-là finne faire are zot serments ène bouclier. Alors zotte empéce *banne dimounes* suive simé Allāh. Vraitême li mauvais ça ki zotte ti pé faire !

لَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَهُمْ جُتَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝٣

4. Ça, li parski banne-là ti croire *d'abord* et ensuite zotte ti nié. Alors finne mette scellé lor zot lé kére. Donc zotte pa comprend.

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ۝٤

5. Et quand to trouve banne-là, zot l'apparence physique émerveille toi ; et si banne-là causé, to écoute zot discours. Zotte couma dire banne dibois sec ki finne mette diboute, sakène pé tini l'aute. Zotte pensé ki sak calamité pé dirize lor zotte-mêmes. Banne-là ki ennemi-là. Alors faire attention are zotte. Ki malédiction Allāh tombe lor zotte ! Couma banne-là finne détourné *are la vérité* !

وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَأَنْتُمْ حُشْبَاءٌ مُسْتَنْدَةٌ وَيَخْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ زَالَىٰ يُؤْفَكُونَ ۝٥

6. Et quand dire banne-là : « Vini pou ki Allāh So Mésazzer implore pardon pou zotte, » zotte détourne la tête et to trouvé ki zotte reste en arrière avec l'orgueil.

وَإِذَا قِيلَ لَهُم تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّارًا وَرُسُلَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يُصَدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ۝٦

7. Li pareil pou banne-là, ki to dimanne pardon pou zotte ou soi to pa dimanne pardon pou zotte, Allāh zamais pa pou pardonne zotte. En vérité, Allāh pa guide ça pép ki rébelle-là.

سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝٧

8. Banne-là mêmes ki dire : « Pa dépensé lor banne ki avec Mésazer Allāh, pou ki banne-là dispersé et abandonne li, » alors ki banne trésors banne lé ciéls et la terre zotte pou Allāh ; mais banne hypocrites pa comprend.

هُم الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَيَّ مِنْ عِنْدِ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى يَنْفَضُّوا، وَاللَّهُ خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنْفِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨﴾

9. Banne-là dire : « Si nous rétourne Médine, céli ki pli honorabe certainement pou faire sorti dépi ça la ville-là céli ki pli bas ; » alors ki tout l'honnére li pou Allāh et pou So Mésazer et pou banne croyants; mais banne hypocrites pa conné.

يَقُولُونَ لَئِن رَّجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ، وَاللَّهُ الْعَزِيزُ الرَّسُولِهِمْ وَالْمُؤْمِنِينَ وَ لَكِنَّ الْمُنْفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩﴾

R2 10. O banne ki croire ! Faire en sorte ki zot banne di biens et zot banne zenfants pa distraire zotte dépi mazine Allāh. Et banne ki faire ça — ça banne-là ki banne perdants.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُهِنُّوا مَوَالِكُمْ وَلَا أَوْلَادِكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ، وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٠﴾

11. Et dépensé dépi dans provision ki Nous finne donne zotte, avant ki la mort vinne cotte ène d'ente zotte et ki li dire : « Mo Seignére ! Si sélement To accorde moi répit pou ène ti lé temps pou ki mo capave faire la sarité et pou ki mo capave vinne ène dans banne dimounes ziste. »

وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَّ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ ۗ فَأَصَّدَقَ ۖ وَ أَكُنْ مِنَ الصَّٰلِحِينَ ﴿١١﴾

12. Et Allāh zamais pa pou accorde ène l'âme répit quand so lé temps fixé finne arrivé. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا، وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Tout ça ki dans banne lé ciéls et tout ça ki lor la terre célébré saintété Allāh ; pou Li Royaume-là ; et pou Li, tout louanze ; et Li éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé.

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ
لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝۲

3. Li-Même Ki finne créé zotte, ensuite éna d'ente zotte ki mécréants, et éna d'ente zotte ki croyants. Et Allāh guette bien ça ki zotte faire.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كٰفِرٌ وَمِنْكُمْ
مُّؤْمِنٌ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ۝۳

4. Li finne créé banne lé ciéls et la terre avec la vérité. Et ô banne *dimounes* ! Li finne donne zotte zot formes et Li finne ranne zot formes bien zoli. Et destination-là li vers Li.

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ ۗ
صَوْرَكُمْ فَاَحْسَنَ صُوْرَكُمْ ۗ وَرٰلَيْهِ
الْمَصِيْرُ ۝۴

5. Li conné tout ça ki dans banne lé ciéls et lor la terre. Et Li conné ça ki zotte caciette et ça ki zotte laisse paraîte ; et Allāh conne bien ça ki éna dans la poitrine.

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا
تُسْرُوْنَ وَمَا تُعْلِنُوْنَ ۗ وَاللَّهُ عَلِيْمٌ
بِذٰتِ الصُّدُوْرِ ۝۵

6. Esse-ki ça pa finne arrive cotte-zotte, nouvelle ça banne *dimounes* avant ki pa ti croire ! Alors banne-là ti goûte mauvais conséquences zot conduite ; et pou banne-là, ti éna ène pinition ki donne boucoup doulére.

اَلَمْ يٰۤاِيْتِكُمْ نَبٰۤؤُا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا مِنْ
قَبْلُ زَفٰۤا قَوْاۗ وَبٰلْ اَمْرِهِمْ وَ لَهُمْ
عَذٰبٌ اَلِيْمٌ ۝۶

7. Ça li parski zot banne Mésazers ti vinne cotte zotte avec banne Signes manifeste, mais zotte ti dire : « Esse-ki banne himains ki pou guide nous ? » Donc zotte pa ti croire et zotte ti tourne lé dos, et Allāh Li Indépendant *dé* zotte et Allāh Li pa bizin nanrien, Li Céli Ki Digne dé louanze.

ذٰلِكَ بِاَنَّهُ كَانَ تٰتِيْهِمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنٰتِ فَعٰلَوْا اَبْشَرٌ يَّهْدُوْنَ تٰرِ
فَكَفَرُوْا وَ تَوَلَّوْا وَ اسْتَعٰنَى اللّٰهُ ۗ وَاللّٰهُ
عَنِّيْ حَمِيْدٌ ۝۷

8. Banne ki pa croire, zotte affirmé ki zotte pa pou réssissité. Dire : « Péna doute, par mo Seignére, certainement pou réssissite zotte, alors certainement pou informe zotte lor ça ki zotte finne faire. Et ça li facile pou Allāh. »

رَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْ ۗ وَذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٨﴾

9. Donc, croire dans Allāh et dans So Mésazzer et dans ça la Limière ki Nous finne faire déssanne-là. Et Allāh Li Bien-Conscient ça ki zotte faire.

فَأْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنَّوَارِثِ ۗ أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٩﴾

10. Ça zour cotte Li pou rassemblé zotte pou Zour Rassemblément-là, li pou ça zour cotte pou éna gains et pertes-là. Et dimoune ki croire dans Allāh et ki faire banne bon actions, Allāh Li pou débarasse li ça dimoune-là are so banne mauvais et Li pou admette li dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé ; zotte pou reste tout lé temps là-dans. Ça, li ça grand triomphe-là.

يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَٰلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ ۗ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكْفِرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ ۗ وَيُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۗ أَبَدًا ۗ ذَٰلِكَ الْقَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٠﴾

11. Et banne ki pa croire et ki traite Nou banne Signes dé mensozes, ça banne-là pou banne habitants di Fé ; zotte pou reste longtemps là-dans. Et destination-là couma li mauvais !

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا ۗ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ ۗ خَالِدِينَ فِيهَا ۗ وَسِعَ اللَّهُ رِزْقَهُ فَلا يفتقر الصالحون إلى شيء مما كسبوا وهم لا يفتقرون إلى شيء مما كسبوا ۗ ﴿١١﴾

R2

12. Tout malhére ki arrivé, li sélement avec permission Allāh. Et dimoune ki croire dans Allāh, Li guide so lé kére lor simé droite. Et Allāh conne bien tout kit-soze.

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَ مَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ ۗ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾

13. Et obéir Allāh et obéir Mésazzer-là. Mais si zotte tourne lé dos, alors Nou Mésazzer li responsabe sélement pou transmette clairement Mésazze-là.

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۗ فَرَأَىٰ تَوَلَّيْتُمْ فَأَتَمَّا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلْغُ الْمُبِينُ ﴿١٣﴾

14. Allāh ! Aukène pa digne d'adoration excepté Li, et dans Allāh ki banne croyants bizin place zot confiance.

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۗ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٤﴾

15. O banne ki croire ! En vérité, parmi zot madames et zot zenfants éna ki zot l'ennemis. Donc faire attention are banne-là ! Et si zotte laisse passé et zotte détourne zot régard et zotte pardonné, alors, en vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنِّ مِنْ أَوْلَادِكُمْ
وَأَوْلَادِكُمْ عَدُوٌّ لَكُمْ فَاحذَرُوهُمْ ج وَإِن
تَحْفَظُوا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا فَإِنَّ اللَّهَ
غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥﴾

16. En vérité, zot di biens et zot zenfants, zotte sélement ène l'épréve ; mais cotte Allāh éna ène grand récompense.

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ
عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾

17. Donc craigne Allāh autant ki zotte capave, et écouté, et obéir, et dépensé dans So simé, ça li meillére pou zotte. Et banne dimounes ki zot l'âme finne protézé conte l'avarice, ça banne-là mêmes ki réissi.

فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَ
أَطِيعُوا وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ ۗ
مَنْ يُؤَقِّ شَرَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ
الْمُفْلِحُونَ ﴿١٧﴾

18. Si zotte faire Allāh ène bon prêt, Li pou multiplié ça pou zotte, et Li pou pardonne zotte. Et Allāh, Li Bien conne apprécié et Li Bien-Indilzent.

إِن تَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضْعِفْهُ
لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٨﴾

19. Li Céli Ki conne ça ki invizibe et ça ki vizibe, Li Tout-Puissant, Li Bien-Saze.

عَلِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٩﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. O Prophète ! Quand zotte
divorce are *zot* madames, divorce are
banne-là pou lé temps *ki finne prescrire*
pou banne-là, et garde compte lé temps-
là ; et craigne Allāh, *zot* Seignére. Pa
faire zotte quitte *zot* la caze et banne-là
pa bizin quitté allé *par zotte-mêmes* à
moins ki zotte commette ène indécence
manifeste. Et ça, li banne limites *fixé par*
Allāh ; et dimoune ki dépasse banne
limites Allāh, certainement li finne faire
di tort so prope l'âme. To pa conné ; li
possible ki par la suite, Allāh faire kik-
soze *ki nouveau* arrivé.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ
فَطَلَقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ
وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ
بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ
بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ
نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ
بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ۝۲

3. Ensuite quand banne *madames-*
là arrive *zot* lé temps *ki finne fixé*, garde
zotte dans ène façon convénabe, ou soi
sépare-*zotte-mêmes* are banne-là dans
ène façon convénabe, et prend d'ente
zotte couma témoins dé dimounes ki
droite ; et donne *vrai* témoignaze pou
l'*amour* Allāh. Li coumme ça *ki*
dimoune, ki croire dans Allāh et dans
Zour Dernier, finne récommandé *pou*
faire. Et dimoune ki craigne Allāh, Li pou
ouvert pou li ène la porte,

فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
وَاشْهَدُوا ذَوِي عَدْلٍ مِّنْكُمْ وَأَقِيمُوا
الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ
يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ مَنْ
يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَّهُ مَخْرَجًا ۝۳

4. Et Li pou accorde li provision
cotte *dimoune-là* li pa capave *même*
imaziné. Et dimoune ki place so confiance
dans Allāh — *Allāh* Li Siffit pou li. En
vérité, Allāh Li accompli So décision. Li
finne mette ène mizire pou tout kit-soze.

وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۚ وَمَنْ
يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۗ إِنَّ اللَّهَ
بِالْأَعْمَارِ هَادٍ ۚ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ
قَدْرًا ۝۴

5. Et si *zotte éna* doute *lor* lé
temps pou attanne concernant ça banne,
dans *zot* banne madames, ki né pli espéré
pou gagne *zot* règles, alors *conné* *ki* lé
temps ki finne prescrire pou banne-là, li

وَالرَّيِّنُ يُنْقِضُ مِنَ الْمَحْضِيِّ مِنْ نِسَائِكُمْ
إِنْ أَرْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَالرَّيِّنُ
لَمْ يَحِضْ ۚ وَأُولَاتُ الْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ

trois mois ; et même zaffaire pou banne ki pa encore gagne zot régles. Et banne ki enceintes, zot lé temps fixé li pou ziska ki zotte finne délivré dé zot fardeau. Et dimoune ki craigne Allāh, Li pou facilite so banne zaffaires pou li.

أَنْ يَضَعَنَّ حَمْلُهَا وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ
يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ۝

6. Ça, li Allāh So l'orde ki Li finne révélé zotte. Et dimoune ki craigne Allāh, Li pou débarasse li are so banne mauvais, et Li pou augmente so récompense boucoup même.

ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ
اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ
أَجْرًا ۝

7. Pendant ça lé temps ki finne prescrire-là faire banne-là reste cotte zotte-mêmes zotte resté, sélon zot moyens ; et pa tourmente banne-là, pou créé banne diffikiltés pou banne-là pou force zotte allé. Et si banne-là enceintes, alors dépense lor banne-là ziska ki banne-là délivré dé zot fardeau. Et si banne-là faire allaitement zenfant-là pou zotte, alors donne banne-là zot récompense ; et, en concertation, décide zot banne zaffaires dans ène façon convénabe, mais si zotte gagne diffikilté ente zotte, alors ène l'aute madame ava faire allaitement zenfant-là pou papa-là li-même.

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ
وَجْدِكُمْ وَلَا تَضَارُّوهُنَّ لِيُضَيِّقُوا
عَلَيْهِنَّ ۚ وَإِنْ كُنَّ أُولَاتٍ حَمِلٍ
فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّى يَضَعْنَ
حَمْلَهُنَّ ۚ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَآتُوهُنَّ
أُجُورَهُنَّ ۚ وَاتِمِّرُوا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ ۚ
وَإِنْ تَعَا سَرْتُمْ فَسَرِّضْهُ لَهَا أُخْرَى ۝

8. Dimoune ki dans l'aisance, li bizin dépense dépi so fortune ; et dimoune ki so réssource li restreint, li bizin dépense d'après ça ki Allāh finne donne li. Allāh pa mette lor personne ène fardeau ki en déhors ça ki Li finne donne li. Allāh pa pou tardé pou apporte l'aisance après diffikiltés.

لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ ۚ وَمَنْ قُدِرَ
عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ ۚ
لَا يُكْفِ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مِمَّا آتَاهَا ۚ سَيَجْعَلُ
اللَّهُ بَعْدَ عَشْرِ يُسْرًا ۝

R 2 9. Comié la villes ki ti révolté conte commannement zot Seignére et So banne Mésazers, et Nous ti dimanne-zotte compte avec sévérité et Nous ti pini zotte avec ène pinition ki donne boucoup la peine.

وَكَايِنَ مِنْ قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا
وَرُسُلِهِ فَحَا سَبْنَاهَا حَسَابًا شَدِيدًا ۚ
وَعَدَّ بِنَهَا عَذَابًا نُكْرًا ۝

10. Alors, zotte ti goûte banne mauvais conséquences zot conduite, et la fin-zot-zaffaire ti la ruine.

فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ﴿١٠﴾

11. Allāh finne prépare pou banne-là ène pinition dir ; donc craigne Allāh ô banne dimounes ki éna l'intéllizence et ki finne croire. Certainement Allāh finne avoye zotte ène Rappel,

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ الَّذِينَ آمَنُوا نُوَثِّقُ قُلُوبَنَا بِاللَّحْيَةِ وَنُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيَكُونُ لَكُمْ رِيًا فَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ طَبَّاقٌ خَبِيرٌ ﴿١١﴾

12. Ène Mèssazer ki récite-zotte banne Signes manifeste Allāh, pou ki li faire sorti dépi dans banne toute sorte l'obskirités banne ki croire et ki faire banne bon actions pou améne zotte vers la limiére ; et dimoune ki croire dans Allāh et ki faire banne bon actions, Allāh Li pou admette li dans banne Zardins, en bas ça éna banne la riviéres ki coulé. Zotte pou reste tout lé temps là-dans. En vérité, Allāh finne faire pou li ène excellent provision.

رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَكَ رِزْقًا ﴿١٢﴾

13. Allāh Ki finne créé sept lé ciéls et pareil coumme ça pou la terre. Allāh So l'orde déssanne en abondance da milié ça banne-là, pou ki ô banne dimounes zotte conné ki Allāh éna pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé et ki Allāh englobe tout kit-soze dans So connaissance.

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٣﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. O Prophète ! Bé ki faire to
finne interdire *pou toi* ça ki Allāh finne
permette toi. To serce pou faire plaisir to
banne madames ? Et Allāh Li Bien-
Pardonnant, Li Bien-Miséricordié.

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ
لَكَ ۚ تَنْتَهِي مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ٢

3. En vérité, Allāh finne faire
obligatoire pou-zotte l'annilation zot
serments *par rapport à ça ki finne fék*
mentionné-là, et Allāh Li zot Gardien ; et
Li-Même Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ ۚ
وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ٣

4. Et quand le Prophète ti confié
ène so banne madames ène zaffaire et
quand sanne-là ti divulgué ça et ki Allāh ti
informe li *le Prophète* lor là, li ti faire so
madame conne ène partie là-dans et li ti
passe lor ène partie. Et quand li ti informe
li ça, sanne-là ti dire : « Ki sanne-là ki
finne informe toi ça ? » Li ti réponde :
« Céli Ki Conne-Tout, Ki Bien-Au-
Courant *Ki* finne informe moi ça. »

وَإِذْ أَسْرَ النَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَزْوَاجِهِ
حَدِيثًا ۚ فَلَمَّا نَبَّأَتْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ
عَلَيْهِ عَرَّفَ بَعْضَهُ وَأَعْرَضَ عَنْ
بَعْضٍ ۚ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِ قَالَتْ مَنْ
أَنْبَأَكَ هَذَا قَالَ نَبَّأَنِيَ الْعَلِيمُ
الْخَبِيرُ ٤

5. Si zotte tout lé dé, zotte tourne
vers Allāh avec répentance, *li pou*
meillère pou zotte parski zot lé kére finne
déza incliné *dans ça direction-là*. Mais si
sakène pou soutenir l'aute conte li,
certainement Allāh Li so Aide et Gabriel
oussi et banne dimounes ziste-oussi
d'ente banne croyants; et lor là, banne
anzas-oussi zotte so banne aides.

إِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ
قُلُوبُكُمَا ۚ وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ
هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيْلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ
وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ ٥

6. Si li divorce avec zotte, li
possibe ki so Seignère accorde li dans zot
place banne madames ki meillère ki
zotte, banne ki soumette, ki croyantes, ki
obéissantes, ki faire répentance, ki
content faire l'adoration, ki content faire
carême, banne veuves et banne vierzes.

عَسَىٰ رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبَدِّلَهُ
أَزْوَاجًا خَيْرًا مِّنْكَ ۚ مَسْلُمَاتٍ مُّؤْمِنَاتٍ
فَنُتِنَتْ تَعْبِتُ عِيْدَاتٍ سُرِحَتْ ثِيَابُ
وَأَنْبَكَارًا ٦

7. O banne ki croire ! Protéze zot prope personnes et zot familles d'ène di Fé ki alimenté are dimounes et roces, et *ki* sirveillé par banne anzes dir et sévère. Banne-là pa désobéir Allāh lor ça ki Li finne ordonne zotte ; et zotte faire ça ki finne commanne zotte *faire*.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اقْتُوا أَنْفُسَكُمْ وَ
أَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَ
الْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ
لَّا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ
مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٤﴾

8. O banne ki pa croire ! Pa présente banne eskizes azordi. Pou paye zotte sélement pou ça ki zotte ti pé faire.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَحْتَذِرُوا الْيَوْمَ
إِنَّمَا تُجْرُونَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥﴾

R2

9. O banne ki croire ! Tourne vers Allāh avec ène répentance sincère. Li possible ki zot Seignére ava débarasse zotte are zot banne mauvais et *ki* Li admette zotte dans banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières *ki* coulé, zour cotte Allāh pa pou himilié ni le Prophète, ni banne ki finne croire ensamme are li. Zot la limière pou galoupé divant zotte et lor zot côté droite *oussi*. Zotte pou dire : « Nou Seignére, ranne nou la limière parfait pou nous et pardonne-nous. En vérité, To éna pouvoir pou faire tout ça ki To oulé. »

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً
نُصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ
النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ ۖ نُورُهُمْ
يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ
يَقُولُونَ رَبَّنَا آتِنَا لَنَا نُورَنَا وَ
اغْفِرْ لَنَا ۚ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾

10. O Prophète ! Améne ène la litte conte banne mécréants et banne hypocrites et montré fermeté vis-à-vis zotte. Et place cotte banne-là pou resté li l'Enfer et destination-là li bien mauvais !

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَ
الْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا لَهُمْ
جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٧﴾

11. Allāh propose banne mécréants l'exempe madame Noé et madame Lot. Banne-là zotte ti sous l'autorité dé d'ente Nou banne servitères pieux, mais zotte dé ti faire malhonnête are *Nou* dé *servitères*-là ; et ça dé-là pa finne capave sauve zotte ditout conte *pinition* Allāh et ti dire *zotte* : « Zotte dé, rente dans di Fé are banne ki rentré. »

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ
نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطٍ ۗ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ
مِنْ عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتُهُمَا ۖ فَلَمَّ
يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا
النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ ﴿٨﴾

12. Et Allāh propose banne croyants l'exempe madame Pharaon quand li ti dire : « Mo Seignére ! Construire pou moi ène la caze cotte Toi, dans Zardin-là et délivré-moi dé Pharaon et so banne actions et délivré-moi dé ça pép inziste-là. »

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ
فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ
بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَ
عَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٣﴾

13. Et oussi l'exempe Marie, ti fille Imrān ki ti protéze so chasteté, ensuite Nous ti soufflé impé dépi Nou l'Esprit dans zenfant-là li-même ; et li mama-là, ti attesté banne paroles so Seignére et So banne Lives et li ti ène dans banne obéissants.

وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ
فَرْجَهَا فَنفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَّقَتْ
بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُتِبَ لَهَا مِنَ
الْقَنِينَ ﴿١٤﴾

PARTIE 29

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Li Ène Être Béni Céli Ki dans
So la main, éna royaume-là, et Li éna
pouvoir pou faire tout ça ki Li oulé ;

بِتَبَارَكِ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ٢

3. Céli Ki finne créé la mort et la vie
pou ki Li testé zotte — léquéel d'ente zotte
ki meillère dans conduite. Et Li-Même Ki
Tout-Puissant, et Ki Bien-Pardonnant.

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَفُورُ ٣

4. Céli Ki finne créé sept lé ciéls
staze par staze. Dans création Céli Ki Tout-
Miséricordié, to pa pou trouve aukène
discordance. Ensuite, rétourne to regard lor
là. Esse-ki to trouve kik imperfection ?

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفْوُتٍ ۗ فَإِجْرِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ ٤

5. Ensuite, réguetté en dé fois, to
regard pou rétourne cotte toi frustré et
fatigué.

ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ حَاْسِنًا ۗ وَهُوَ حَسِيرٌ ٥

6. Et, en vérité, Nous finne décore
lé ciél ki pli bas are banne la lampes et
Nous finne faire-ça pou répousse banne
satans et Nous finne prépare pou banne-là,
pinition la Fournaise l'Enfer.

وَلَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَجَعَلْنَاهَا رُجُومًا لِلشَّيْطَانِ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِيرِ ٦

7. Et pou banne ki pa croire dans
zot Seignére, éna pinition l'Enfer. Et
destination-là li bien mauvais !

وَاللَّذِينَ كَفَرُوا يَسْتَرْسِبُونَ ۗ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ جَهَنَّمَ ۗ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ٧

8. Quand pou zette zotte là-dans,
zotte pou tanne li ronflé en même temps
ki li pé bouillonné.

إِذَا أُلْقُوا فِيهَا سَمِعُوا لَهَا شَهيقًا وَهي تَفُورٌ ٨

9. Li presque pou éclaté avec furie.
Sak fois ki pou zette ène groupe mécréants
là-dans, di Fé-là so banne gardiens pou
dimanne banne-là : « Esse-ki ène
Avertissére pa ti vinne cotte zotte ? »

تَكَادُ تَمَيِّزُ مِنَ الْغَيْظِ ۗ كُلَّمَا أُلْقِيَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ٩

10. Banne-là pou dire: “Bien sire, certainement ène Avertissère ti vinne cotte nous, mais nous ti contrédire *li*, et nous ti dire : « Allāh pa finne avoye nanrien, zotte nék dans ène l'égarement grave. »

قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرُهُ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن سَمِيٍّ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ﴿٦٧﴾

11. Et banne-là pou dire : « Si sélement nous ti écouté *avec attention* ou soi nous ti servi *nou* l'esprit, nous pa ti pou parmi banne habitants la Fournaise *l'Enfer*. »

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿٦٨﴾

12. Alors, banne-là pou admette zot péchés. Ki destruction tombe lor banne habitants la Fournaise *l'Enfer* !

فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحْقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿٦٩﴾

13. En vérité, banne ki craigne zot Seignére en secret, pou zotte, éna pardon et ène grand récompense.

إِنَّ الَّذِينَ يَخْتَفُونَ بَيْنَهُمْ بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧٠﴾

14. Et soi zotte caciette zot parole ou soi zotte divulgué *li*, Li conné bien ça ki dans la poitrine.

وَأَسْرُوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٧١﴾

15. Céli Ki finne créé *tout*, esse-ki Li pa conné ? Et Li-Même Li Bien-Conné tout banne subtilités, Li Bien-Conscient.

أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿٧٢﴾

R2 16. Li-Même Ki finne faire la terre dans ène l'état soumission pou zotte. Donc, alle dans tout so banne simés et manze dépi dans *Allāh* So provision. Et la Rézirection pou vers Li.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذَلُولًا فَامْشُوا فِي مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِن رِّزْقِهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَرَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ الرَّحِيمُ ﴿٧٣﴾

17. Esse-ki zotte senti zotte en sékirité conte Céli Ki dans lé ciél, ki Li pa pou faire zotte englouti dans la terre ? Et alà ki *la terre-là* li pé tremblé !

أَمْ أَمِنْتُمْ مِّن فِي السَّمَاءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ الْأَرْضَ فَإِذَا هِيَ تَمُورُ ﴿٧٤﴾

18. Esse-ki zotte senti zotte en sékirité conte Céli Ki dans lé ciél, ki Li pa pou avoye lor zotte ène ouragan roces ? Alors zotte pou conné couma *terrible* Mo avertissement-là ti été ?

أَمْ أَمِنْتُمْ مِّن فِي السَّمَاءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ﴿٧٥﴾

19. Et, en vérité, banne ki ti avant zotte, ti *habitié* contrédire, alors couma *terrible* Mo pinition ti été !

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ
كَانَ نَكِيرِۙ ۝۱۱

20. Esse-ki banne-là pa trouve là-haut zotte, banne zoiseaux pé étale, ensuite zotte pé ramasse zot lé zailles ? Personne pa réténir zotte sauf Céli Ki Tout-Miséricordié. En vérité, Li trouve bien tout kit-soze.

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَّتْ
وَيَقْبِضْنَ ۗ مَا يُمَسِّكُهُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ ۗ
رَأَيْتُمْ بِكُلِّ شَيْءٍ بِصِيرٌ ۝۱۲

21. Ça banne ki *représente* zot l'armée-là, esse-ki banne-là capave aide zotte conte Céli Ki Tout-Miséricordié ? Banne mécréants zotte nék dans ène illision.

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ
يَتَّصِرُكُمْ مِنَ دُونِ الرَّحْمَنِ ۗ إِنَّ
الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ۝۱۳

22. Ou soi, ki sanne-là ki pou donne-zotte provision si Li réténir So provision ? Mais zotte persisté dans zot rébellion et dans zot répugnance.

أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَزُرُّكُمْ إِنْ أَمْسَكَ
رِزْقَهُ ۗ بَلْ لَّجَّوْا فِي عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ۝۱۴

23. Céli ki rampe rampé lor so figuire, li avancé, esse-ki li pli bien guidé ou soi céli ki dibouté, li avancé lor simé droite ?

أَفَمَن يَمْشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِ أَهْدَىٰ
أَمَّن يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝۱۵

24. Dire : « Li-Même Ki finne créé zotte, et Ki finne faire pou-zotte, zoreilles, li zié, et lé kéré ; *mais* impé même reconnaissance ki zotte montré.

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ
السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ ۗ قَلِيلًا مَّا
تَشْكُرُونَ ۝۱۶

25. Dire : « Li-Même Ki finne multiplié zotte lor la terre, et vers Li-Même ki zotte pou rassemblé.

قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ۝۱۷

26. Et banne-là dire : « Quand ça promesse-là *pou accomplir* si zotte véridique ? »

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ۝۱۸

27. Dire : « Connaissance-là li sélement avec Allāh. Et mo nék ène Avertissére ki averti clairement. »

قُلْ إِنَّمَا الْحِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا
نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝۱۹

28. Mais quand banne-là pou trouve ça dé prés, visaze banne ki pa croire pou défiguré are sagrin, et pou dire *banne-là*: « Alà ça ki zotte ti pé réclamé-là. »

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِم تَدَّعُونَ ﴿٢٨﴾

29. Dire : « Dire-moi, si Allāh détruire moi et banne ki avec moi, ou bien si Allāh faire-nous miséricorde, alors ki sanne-là ki pou protéze banne mécréants conte ène pinition ki donne boucoup doulére ?»

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكْنِي اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ إِلَيْهِ ﴿٢٩﴾

30. Dire : « Li-Même Ki Tout-Miséricordié. Nous finne croire dans Li et Nous finne place *nou* confiance dans Li. Et zotte pa pou tardé pou conné ki sanne-là ki dans ène l'errére manifeste. »

قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ أَمَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٠﴾

31. Dire-*banne-là* : « Dire-moi, si arrivé ki *tout* zot dilo disparaîte dans profondére la terre, alors ki sanne-là ki pou raméne-zotte, dilo banne la sources ?»

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣١﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۞

2. Nōūn. Par la plime et *par* ça ki banne-là écrire.

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ۞

3. Par la grâce to Seignère to pa ène fou.

مَا أَنْتَ بِزِعْمَةٍ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ۞

4. Et, en vérité, pou toi, éna ène récompense ki zamais pou arrêté.

وَأَنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ۞

5. Et, en vérité, to éna banne qualités moral bien grand.

وَأَنَّكَ لَعَلَىٰ خَلْقٍ عَظِيمٍ ۞

6. Et to pou trouvé, et banne-là *oussi* pou trouvé

فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ۞

7. Léquéel d'ente zotte *ki* fou.

بِأَيْدِيكُمْ الْمَفْتُونُ ۞

8. En vérité, to Seignère Li pli conné ki banne ki finne égaré dépi So simé et Li pli conné ki banne ki *bien* guidé.

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ۞

9. Donc pa obéir banne ki *habitié* contrédire.

فَلَا تَطِعِ الْمُكَذِّبِينَ ۞

10. Banne-là oulé ki si to montré molesse, alors zotte *oussi* pou montré molesse.

وَذُؤَا لُؤْتٍ ذُنُوبُهُمْ فَبُذِّبُوا ۞

11. Et pa écoute tout dimoune ki fort lor faire serment, *et ki* méprisabe,

وَلَا تَطِعِ كُلَّ حَلَّافٍ مَهِينٍ ۞

12. *Ki* grand diffamatère, grand colportère calomnies,

هَمَّازٍ مَشَّاءٍ بِنَمِيمٍ ۞

13. *Ki* empéce *faire* le bien, ki transgressère, ki faire pécé,

مَتَّاعٍ لِلْخَيْرِ مُغْتَدٍ بِآثِمٍ ۞

14. *Ki* malélvé et *ki*, en plisse, so naissance li illézitime ;

عُتِّلٌ بَعْدَ ذَلِكَ رَنِيمٍ ۞

15. Tout ça parski li posséde di biens et banne zenfants *nombré*.

أَنْ كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٥﴾

16. Quand récite li Nou banne Signes, li dire : « Banne zistiores dimounes longtemps ! »

إِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾

17. Nous pou marque li lor so mizeau.

سَنَسِمُهُ عَلَى الْخُرطومِ ﴿١٧﴾

18. En vérité, Nous pou testé banne-là couma Nous ti testé banne propriétaires zardin-là, quand zotte ti faire serment ki certainement zotte pou faire so récolte *lendimain* gramatin.

إِنَّا بَلَوْنَهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا مُصْبِحِينَ ﴿١٨﴾

19. Et banne-là pa ti faire aukène exception, zotte *pa ti dire* : « *Si ça faire Allāh plaisir.* »

وَلَا يَسْتَشْنُونَ ﴿١٩﴾

20. Alors ène calamité dé la part to Seignère ti tombe lor ça *zardin-là* tandisse ki banne-là ti pé dormi.

فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿٢٠﴾

21. Et gramatin, li ti couma dire *tout* finne coupé.

فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ﴿٢١﴾

22. Alors gramatin, ente zotte sakène ti appelle l'aute.

فَتَنَادَا مُصْبِحِينَ ﴿٢٢﴾

23. *Zotte ti dire* : « Alle bonhére gramatin lor zot plantation si zotte oulé faire récolte. »

أَيُّنِ اغْدُوا عَلَى حَرْثِكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾

24. Donc banne-là ti allé, zotte ti pé cause doucement.

فَانطَلِقُوا وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ ﴿٢٤﴾

25. *Zotte ti pé dire* : « Pa laisse aukène dimoune pauve rente là-dans azordi conte zot zintérêts. »

أَنْ لَا يَدْخُلْنَهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مُشْكِينَ ﴿٢٥﴾

26. Alors, zotte ti alle bonhére gramatin *avec ène l'air* décidé.

وَعَدُوا عَلَى حَرْدٍ قَادِرِينَ ﴿٢٦﴾

27. Mais quand zotte ti trouve li dans so l'état, zotte ti dire : « Certainement nous, nous banne égarés ! »

فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُّونٌ ﴿٦٨﴾

28. « En réalité nous finne privé dé tout. »

بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٩﴾

29. Céli ki ti meillére d'ente banne-là li ti dire : « Esse-ki mo pa ti dire zotte : « Bé ki faire zotte pa célébré Allāh So la gloire ? »

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا نُسَيْخُوهُنَّ ﴿٧٠﴾

30. Alors banne-là ti dire : « Gloire pou nou Seignére ! En vérité, nous ti banne inzistes. »

قَالُوا سُبْحٰنَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٧١﴾

31. Ensuite ente zotte, banne-là ti tourne sakène vers l'aute, sakène ti pé blâme l'aute.

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَذَّذُونَ ﴿٧٢﴾

32. Banne-là ti dire : « Malhére lor nous ! En vérité, nous ti banne rebelles. »

قَالُوا يَا وَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا طٰغِينَ ﴿٧٣﴾

33. « Li possible ki nou Seignére donne nous en éssanze ène meillére zardin ki ça ; certainement nous sipplié nou Seignére avec himilité pou ça. »

عَسَىٰ رَبُّنَا أَن يُبَدِّلَنَا خَيْرًا مِنْهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا رَاغِبُونَ ﴿٧٤﴾

34. Coumme ça-même pinition-là. Et, certainement, pinition l'Aute lé-monde, li pli grand. Si sélement zotte ti conné.

كَذٰلِكَ الْعَذَابُ ۗ وَالْعَذَابُ الْاٰخِرَةُ لَظِيْمٌ اَكْبَرُ مَلُوْا كَانُوْا يَحْلُمُوْنَ ﴿٧٥﴾

R 2 35. En vérité, pou banne dimounes droite, éna banne Zardins dé Félicité cotte zot Seignére.

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّتِ الْجَنَّةِ ﴿٧٦﴾

36. Esse-ki Nous pou faire même traitement are banne ki soumette are Nous, pareil couma are banne ki coupabes ?

أَفَجَعَلَ الْمُسْلِمِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ﴿٧٧﴾

37. Bé ki arrive zotte ? Couma zotte zizé !

مَا لَكُمْ تَدْكُرُونَ كَيْفَ يَخْضَمُونَ ﴿٧٨﴾

38. Esse-ki zotte éna ène Live *ki* zotte lire là-dans

أَمْ لَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٨﴾

39. *Ki*, en vérité, là-dans pou éna ça *ki* zotte soisir ?

إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٩﴾

40. Ou soi, esse-ki zotte finne faire ène pacte *ki* engaze Nous ziska Zour Rézirection, *ki* certainement zotte pou gagne tout ça *ki* zotte décidé ?

أَمْ لَكُمْ أَيْمَانٌ عَلَيْنَا بِالِغَةِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٤٠﴾

41. Dimanne banne-là, léquéel d'ente banne-là garanti ça ?

لِيَسْلَهُمُ أَيُّهُمُ بِذَلِكَ رَعِيمٌ ﴿٤١﴾

42. Ou soi, esse-ki éna dans zot favère banne *ki* zotte associés are *Allāh* ? Alors banne-là éna pou produire zot banne associés si zotte pé dire la vérité.

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ بَلِيغٌ قَلِيلًا تَوَالِي شُرَكَائِهِمْ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ﴿٤٢﴾

43. Ça zour cotte *banne-là* pou faire face calamité-là, et *ki* pou appelle zotte pou prosterné, zotte pa pou capave.

يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٣﴾

44. Zot regard pou baissé, l'himiliation pou couvert zotte. Et, en vérité, ti appelle zotte pou prosterné alors *ki* zotte ti sain et sauf *mais* zotte *pa* ti obéir.

حَا شِعَةَ أَبْصَارِهِمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَائِمُونَ ﴿٤٤﴾

45. Donc, laisse-Moi et banne *ki* traite ça parole-là dé mensonge ; tiguutte tiguutte Nous pou risse zotte *vers* *destruction-là* dans ène façon *ki* zotte *pa* pou *même* conné.

قَدَرْنِي وَمَنْ يُكَذِّبْ بِهَذَا الْحَدِيثِ ۖ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٥﴾

46. Et Mo pou accorde banne-là répit. Mo plan li certainement bien fort.

وَأُمِّي لَهُمْ ۖ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿٤٦﴾

47. Esse-ki to dimanne banne-là kik récompense *ki* zotte senti zotte écazé par so poids-là ?

أَمْ تَشَاءُهُمْ اجْرًا قَهُمُ مِنَ مَعْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٤٧﴾

48. Esse-ki banne-là posséde l'invizibe dé sorte *ki* zotte capave écrire *li* ?

أَمْ وَجَدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤٨﴾

49. Donc, montré patience *quand* to pé attanne concernant décision to Seignére et pa bizin to vinne couma l'homme *ki ti avalé par* Poisson-là, quand li ti sipplié *so Seignére* et ki li ti pé étouffé *are sagrin*.

قَاضِيًا لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ
الْحُوتِ إِذْ تَأَذَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٦٨﴾

50. Si ène bienfait dé la part so Seignére pa ti arrive cotte li, certainement ti pou zette li dans ène l'endroit désert cotte péna zarbes et li ti pou blâmé *par so pép*.

لَوْ لَا أَن تَذَرْتَهُ زَعَمَٰةٌ مِّن رَّبِّهِ لَنَسِيْدَ
بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٥٠﴾

51. Mais so Seignére ti soisir li et ti faire li ène dans banne *dimounes* zistes.

فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ وَجَعَلَهُ مِنَ الصَّٰلِحِيْنَ ﴿٥١﴾

52. Et, en vérité, quand banne mécréants tanne le Rappel, zotte ti a voudré, avec zot régard *la raze*, faire toi tombé *dépi to rang élevé*. Et banne-là dire : « Certainement, li ène fou. »

وَإِن يَّكَادُ الْزَيْنَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ
بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَ
يَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَجْنُونٌ ﴿٥٢﴾

53. Alors ki li nék ène Rappel pou tout banne lé mondes.

وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعٰلَمِيْنَ ﴿٥٣﴾

- R1   1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.   بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿١﴾
2. Inévitable-là.   اَلْحَاقَّةُ ﴿٢﴾
3. Bé ki été Inévitable-là ?   مَا اَلْحَاقَّةُ ﴿٣﴾
4. Et bé ki pou faire toi conné ki
été Inévitable-là ?   وَمَا اَدْرٰكُ مَا اَلْحَاقَّةُ ﴿٤﴾
5. *Banne* Thamōūd et 'Aad ti
prend pou menonze catastrophe
écazant-là.¹¹⁵   كَذَّبَتْ ثَمُوْدُ وَعَادٌ بِالْقَارِعَةِ ﴿٥﴾
6. Alors concernant *banne*
Thamōūd, zotte ti détruire par ène
souffle bien violent.   فَاَمَّا ثَمُوْدُ فَاهْرِكُوْا بِالطَّاغِيَةِ ﴿٦﴾
7. Et concernant *banne* 'Aad,
zotte ti détruire par ène di vent
glacial, violent et rugissant,   وَاَمَّا عَادٌ فَاهْلِكُوْا بِرِيْحٍ صَرْصَرٍ
عَاتِيَةٍ ﴿٧﴾
8. Ki Li *Allāh* ti faire soufflé
conte banne-là pendant sept la nuite
et huit jours à suivre, dé sorte ki to
ti capave trouve banne habitants-là
renversé par terre couma banne troncs
creux pieds tammes ki finne tombé.   سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمِيْنَةَ اَيَّامٍ ۖ
حُسُوْمًا ۖ فَتَرَى الْقَوْمَ فِيْهَا صَرْعٰٓى ۖ
كَانْتَهُمْ اَعْجَارٌ تُخَلِّىْ حَاوِيَةً ﴿٨﴾
9. Esse-ki to trouve kik trace ça
banne-là ?   فَهَلْ تَرٰى لَهُمْ مِّنْ بَاقِيَةٍ ﴿٩﴾
10. Et Pharaon et banne ki ti avant
li et banne la villes renversé en bas
là-haut, zotte ti commette banne
pécés.   وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمِنْ قَبْلِهِ وَالْمُوْتِفٰٓكُ
بِالْحَاطِطَةِ ﴿١٠﴾

115. Ça tradition-là, li basé lor explication coranique présenté dans versets 101:5 et 6:66 - 'ça zour cotte banne dimounes pou couma banne ti papillons ki éparpillé, et banne montagnes pou vinne couma la laine ki pa encore peigné' ; ça, li pa ène événement ordinaire, mais ène calamité bien bien grand couma ça ki produire par banne bombes à hydrozène ou soi bombes à neutrons. Explosion ki pé mentionné ici, li pou pilvériser banne montagnes.

11. Et banne-là ti désobéir
Méssazer zot Seignére ; alors Li ti
attrape zotte avec ène pinition ki ti
continié vinne pli sévére.

فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخَذَةً
رَّابِيَةً ﴿١١﴾

12. En vérité, quand dilo-là ti cause
délize, Nous ti transporte zotte lor
bateau-là,

إِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَاءُ حَمَلْنَاكُمْ فِي الْجَارِيَةِ ﴿١٢﴾

13. Pou ki Nous faire ça ène rappel
pou zotte et pou ki banne zoreilles ki
capave réténir, zotte réténir ça.

لِيَجْزَلَهَا لَكُمْ تَذَكُّرًا وَتَعِيَهَا أُنْذُنٌ
وَأَعْيَةٌ ﴿١٣﴾

14. Et quand ène sél coup pou
soufflé dans trompette-là,

فَإِذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ تَفْجُتًا وَاحِدَةً ﴿١٤﴾

15. Et ki la terre et banne
montagnes pou soulévé et pou crazé ène
sél coup en morceaux,

وَحُمِلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً
وَاحِدَةً ﴿١٥﴾

16. Ça Zour-là, *grand* événement-
là pou arrivé.

فِيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١٦﴾

17. Et lé ciél pou fanne et ça Zour-
là, li pou vinne frazile.

وَانشَقَّتِ السَّمَاءُ فَهِيَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ﴿١٧﴾

18. Et banne anzes pou là lor so
banne rébords ; et là-haut banne-là ça
Zour-là, ça huit anzes-là pou porte
Trône to Seignére.

وَالْمَلِكُ عَلَىٰ آرْجَائِهَا وَيَحْمِلُ عَرْشَ
رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمْنِينَ ﴿١٨﴾

19. Ça Zour-là, zotte pou
comparaîte *divant Allāh* ; et aukène zot
banne sécrets pa pou reste caciette.

يَوْمَئِذٍ تُخَرِّصُونَ لِاتِّخْفِ مِنْكُمْ خَافِيَةً ﴿١٩﴾

20. Alors, ça dimoune ki pou
gagne so dossier dans so la main droite,
li pou dire : « Vinne lire mo dossier. »

فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ فَيَقُولُ
هَآؤُمُ اقْرَءُوا كِتَابِيَةَ ﴿٢٠﴾

21. « En vérité, mo ti conné ki mo
éna pou faire face are mo compte. »

إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلِقٌ حِسَابِيَةَ ﴿٢١﴾

22. Donc li pou éna ène la vie
agréabe,

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ﴿٢٢﴾

23. Dans ène zardin élevé, فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۝۳۱
24. *Zardin-là so banne grappes fruits pou apendant en bas à cause zot poids.* تَطُوفُهَا دَانِيَةٌ ۝۳۲
25. *Pou dire banne-là : « Manzé et boire avec plaisir, à cause ça banne bon actions ki zotte ti faire dans banne zours ki finne passé. »* كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا آسَلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ ۝۳۵
26. Mais, ça dimoune ki gagne so dossier dans so la main gauche, li pou dire : « Ah ! Si sélement pa ti donne moi mo dossier ! » وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ ۗ فَيَقُولُ
يَلَيْتَنِي لَمْ أُؤْتِ كِتَابِيهِ ۝۳۶
27. « Et ki mo pa ti conné ki mo compte été ! » وَلَمْ آذِرْ مَا حَسَابِيهِ ۝۳۷
28. « Ah ! Si sélement ça zizement-là ti ène décret pou mo fini ène fois ! » يَلَيْتَنِي مَا كَانَتْ الْقَاضِيَةَ ۝۳۸
29. « Mo banne ricesse pa finne servi moi nanrien ; » مَا آغَىٰ عَنِّي مَا لِيهِ ۝۳۹
30. « Mo pouvoir finne détruire et disparaîte dépi cotte moi. » هَلَكَ عَنِّي سُلْطَانِيهِ ۝۴۰
31. *Pou dire : « Attrape li et ensainne li, »* خُذْهُمَا فَغُلُّوهُمَا ۝۴۱
32. « Ensuite, zette li dans la Fournaise l'Enfer. » ثُمَّ الْجَحِيمِ صَلُّوهُمَا ۝۴۲
33. « Ensuite, mette li dans ène la saine languère soissane-disse coudées ; » ثُمَّ فِي سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَاسْلُكُوهُمَا ۝۴۳
34. « En vérité, li pa ti croire dans Allâh Ki Bien-Grand, » إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ۝۴۴
35. « Et li pa ti récommanne donne manzé dimoune pauve. » وَلَا يَخْضَعُ عَلَىٰ طَعَامِ الْمُشْكِينِ ۝۴۵
36. « Donc, azordi li péna kik camarade dévoué ici ; » فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هُنَا حَمِيمٌ ۝۴۶

37. « Ni aukène nourritire excepté matière pi, mélanzé are di sang, ki sorti dans banne plaies,
- وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غَشَلِينَ ﴿٣٧﴾
38. «Ki personne pa manzé sauf banne ki finne faire pécés. »
- لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ ﴿٣٨﴾
- R 2 39. Donc faire attention! Mo faire serment par tout ça ki zotte trouvé,
- فَلَا أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٩﴾
40. Et par tout ça ki zotte pa trouvé,
- وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ﴿٤٠﴾
41. Ki, en vérité, li parole *ki transmette* par ène Mèssazer noble ;
- إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٤١﴾
42. Et li pa parole ène poète ; impé-même ki zotte croire !
- وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تُؤْمِنُونَ ﴿٤٢﴾
43. Et li pa parole ène kikène ki prétagne devine l'avenir, zotte prend impé-même compte *avertissement* !
- وَلَا يَقُولُ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾
44. *Li* ène révélation dé la part Seignère banne lé mondes.
- تَنْزِيلٌ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾
45. Et, si li ti invente certaines paroles lor Nou compte,
- وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَاوِيلِ ﴿٤٥﴾
46. Certainement, Nous ti pou attrape li par so la main droite,
- لَا خَذْنَا مِنْهُ بِالْيَمِينِ ﴿٤٦﴾
47. Ensuite, certainement Nous ti pou trance so la veine ziguilairé,
- ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنْهُ الْوَتِينَ ﴿٤٧﴾
48. Et, personne d'ente zotte pa ti pou capave protéze li *conte Nous*
- فَمَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِزِينَ ﴿٤٨﴾
49. Et, en vérité, li ène rappel pou banne dimounes droite,
- وَأِنَّهُ لَتَذِكْرٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾
50. Et, en vérité, Nous conné ki parmi zotte, éna ki *habitié* contrédire *Nou banne Signes*.
- وَأِنَّا لَتَنخُلُهُنَّ مِنْكُمْ مُّكْذِبِينَ ﴿٥٠﴾

51. Et, en vérité, li pou ène *cause*
régret pou banne mécréants.

وَأِنَّهُ لَكَشْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥١﴾

52. Et, certainement li la vérité
réel.

وَأِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ﴿٥٢﴾

53. Alors, avec nom to Seignère Ki
Bien-Grand, célébré So saintété.

هَٰذَا فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٥٣﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Ène kikène ki pose question
finne dimanne lor pinition ki pa pou
manqué pou tombe

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ﴿٢﴾

3. Lor banne mécréants, péna
personne pou répousse ça pinition-là.

لِلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ﴿٣﴾

4. Li dé la part Allāh, Seignére
tout banne simés l'ascension.

مِنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ﴿٤﴾

5. Banne anzes et l'Esprit-là
monte vers Li dans ène zour ki so dirée li
cinquante mille bananés.

تَخْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ
كَانَ وَعْدُهُ أَلْفَ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٥﴾

6. Donc, sipporte avec ène bél
patience.

فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا ﴿٦﴾

7. Certainement banne-là trouve
ça loin,

إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ﴿٧﴾

8. Mais Nous trouvé ki li prés.

وَنَرَاهُ قَرِيبًا ﴿٨﴾

9. Zour cotte lé ciél pou vinne
couma cuive ki finne fonde,

يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ ﴿٩﴾

10. Et banne montagnes pou vinne
couma la laine ki pa encore peigné,

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ﴿١٠﴾

11. Et aukène camarade dévoué pa
pou pose question lor kik camarade
dévoué.

وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ﴿١١﴾

12. Pou place banne-là ène façon
ki sakène trouve l'aute. Et pou sauve
li-même are pinition ça zour-là,
coupabe-là ti à voudre donne couma
rançon so banne zenfants,

يُبْصِرُ وَيُبْصِرُ أَنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ
مِنَ عَذَابٍ يَوْمِيذٍ بِبَنِيهِ ﴿١٢﴾

13. Et so femme et so frére,

وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ ﴿١٣﴾

14. Et so banne proce parents ki ti donne li réfize,

وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ ١٣

15. Et li ti à voudre donne couma rançon tout banne ki lor la terre si sélement ça ti capave sauve li.

وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنَجِّيهِ ١٥

16. Faire attention ! En vérité, li ène la flamme di Fé sans la fimée,

كَلَّا إِنَّهَا لَنظَى ١٦

17. Li pou arrace la peau.

نَزَّاعَةً لِّلشَّوْىِ ١٧

18. Li pou appelle dimoune ki finne tourne so lé dos et ki ti pé rétire-li,

تَدْعُوا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى ١٨

19. Et ki ti ramasse et ki ti réténir banne ricesses.

وَجَمَعَ فَأَوْعَى ١٩

20. En vérité, l'homme finne né impatient et laré.

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ٢٠

21. Quand malhére touce li, li rempli are lamentations,

إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ٢١

22. Mais, quand le bien arrive li, li vinne grand laré,

وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ٢٢

23. Excepté banne ki prié,

إِلَّا الْمُصَلِّينَ ٢٣

24. Banne ki constant dans zot la Priére,

الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ٢٤

25. Et banne ki dans zot di biens éna ène part déterminé

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ٢٥

26. Pou banne mendiants et banne déshérités ki pa mendié ;

لِلسَّائِلِ وَالْمَحْزُورِ ٢٦

27. Et banne ki attesté ki zour Zizement, li vrai,

وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بَيِّوَاتِ الدِّينِ ٢٧

28. Et banne ki rédoute pinition zot Seignére —

وَالَّذِينَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ ٢٨

29. En vérité, pinition zot Seignére
li tel ki pa capave en sékirité conte ça —

إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَا مُنُونٍ ﴿٣١﴾

30. Et banne ki préserve zot parties
privé —

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَفْوَاجِهِمْ حُفُوظُونَ ﴿٣٢﴾

31. Mais pa are zot madames ou
soi are banne ki zot la main droite
possédé ; alors certainement, pa capave
blâme zotte ;

إِلَّا عَلَىٰ آرَافِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ
فَأِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٣٣﴾

32. Mais banne ki rode en déhors
ça, ça banne-là ki banne transgressées —

فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْعَادُونَ ﴿٣٤﴾

33. Et banne ki veille lor banne
dépôts ki finne confié zotte et *ki veille*
lor zot engagements,

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْنِيَّتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٣٥﴾

34. Et banne ki reste droite dans
zot banne témoignazes,

وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ ﴿٣٦﴾

35. Et banne ki sirveille zot la
Priére.

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٣٧﴾

36. Ça banne-là pou dans banne
Zardins, *zotte pou* honorés.

بِأَعْيُنِنَا أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿٣٨﴾

R2 37. Mais ki arrive banne mécréants
ki zotte galoupe vers toi,

فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلَكَ مَهْطِعِينَ ﴿٣٩﴾

38. Dépi côté droite et dépi côté
gauce, *zotte vinne* dans groupes différent ?

عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ﴿٤٠﴾

39. Esse-ki sakène d'ente banne-là
espéré ki pou faire li rente dans Zardin dé
Félicité ?

أَيُّطَمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةً
تَجِيهًا ﴿٤١﴾

40. Zamais ! En vérité, Nous finne
créé banne-là are ça ki zotte conné.

كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾

41. Alors faire attention ! Mo faire
serment par Seignére banne l'orient et
banne l'occidents ki certainement Nous
éna pouvoir

فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا
لَقَادِرُونَ ﴿٤٣﴾

42. Pou remplace *banne-là* par banne meillère ki zotte et *personne* pa capave dévance Nous,

عَلَىٰ أَنْ تُبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ ۗ وَمَا تَخُنُ
بِمَسْبُوقِينَ ﴿٣٢﴾

43. Donc, laisse zotte passe *zot* lé temps dans banne paroles initiles et dans l'amizements ziska ki zotte renconte zot zour ki finne promesse zotte,

فَذَرَهُمْ يَخُوضُوا وَ يَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلْقُوا
يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿٣٣﴾

44. Ça zour cotte banne-là pou sorti avec précipitation dépi dans *zot* tombes couma dire zotte pé galoupe vers places *zot prope* sacrifice,

يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا
كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ﴿٣٤﴾

45. Zot régard baissé, et himiliation pou couvert zotte. Ça li ça zour ki ti promette zotte-là.¹¹⁶

كَأَشْعَثِ أَيْسَارِهِمْ تَرَهْتَهُمْ ذَٰلِكَ ۗ
ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٣٥﴾

---

116 Pé donne ène description exact comportement banne mécréants ça zour quand banne mizilmans ti rente en vainkérés dans la Mecque.

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. En vérité, Nous ti avoye Noé cotte so pép, *Nous ti dire li* : « Averti to pép avant ki ène pinition, ki donne boucoup doulére, tombe lor zotte.

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۲

3. Li ti dire : « O mo pép ! En vérité, mo pou zotte, ène Avertissére ki averti clairement.

قَالَ يَقُولُونَ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا مَا يَشَاءُ اللَّهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا أَمْرَهُ ۝۳

4. « Adore Allāh et craigne-Li et obéir-moi !

إِنِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا عَٰبَدُوا مِن دُونِهِ فَكَبَرُوا عَلَىٰ الْعِزِّ ۝۴

5. « Li pou pardonne zotte zot péchés, et Li pou accorde-zotte ène répit ziska ène lé temps fixé. En vérité, pa capave renvoye lé temps fixé par Allāh quand ça arrivé, si sélement zotte ti conné.»

يُخَفِّرْ لَكُمْ مِن دُونِكُمْ وَيُوخِّرْكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ مَلَكُوتُكُمْ تَعْلَمُونَ ۝۵

6. Li ti dire : « Mo Seignére ! En vérité, mo finne invite mo pép *vers Toi* la nuite li zour,

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ۝۶

7. « Mais, mo l'appel nék finne augmente zot la fuite.

فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَاءِي إِلَّا فِرَارًا ۝۷

8. « Et, en vérité, sak fois ki mo finne appelle zotte pou ki To pardonne zotte, zotte finne mette zot lé doigts dans zot zoreilles, et zotte finne enveloppe zotte dans zot vêtements, et zotte finne entété et zotte finne azir avec ène grand l'orgueil.

وَرَبِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَعْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا ۝۸

9. « Ensuite, en vérité, mo finne appelle zotte ouvertement *pou suivre To simé*.

ثُمَّ رَبِّي دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ۝۹

10. « Ensuite, mo finne faire, dans zot l'intention, banne proclamations public, et mo finne cause *oussi* are zotte en privé.

ثُمَّ رَبِّي أَغْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ۝۱۰

11. « Et mo ti dire : « Serce pardon zot Seignère, parski, en vérité, Li Extrêmement-Pardonnant.

فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿١١﴾

12. « Li pou avoye la plie en abondance pou zotte,

يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ﴿١٢﴾

13. « Et Li pou aide zotte avec ricesses et banne zenfants, et Li pou donne-zotte banne zardins, et Li pou donne-zotte banne la rivières.

وَيُمِدُّكُمْ بِأَمْوَالٍ وَأَبْيَانٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا ﴿١٣﴾

14. « Bé ki arrive zotte ki zotte pa attribié dignité are Allāh?

مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٤﴾

15. « Alors ki Li finne créé zotte dans *banne formes différent et dans banne l'états ki finne continié varié.*

وَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٥﴾

16. « Esse-ki zotte pa trouvé couma Allāh finne créé sept lé ciéls staze par staze,

أَلَمْ تَرَ أَكَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا ﴿١٦﴾

17. « Et Li finne place là-dans la line couma ène la limière et Li finne faire soleil couma ène la lampe ?

وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا ﴿١٧﴾

18. « Et Allāh finne faire zotte sorti dépi dans la terre couma *faire sorti* vézétation.

وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٨﴾

19. « Ensuite, Li pou faire zotte retourne là-dans, et Li pou faire zotte sorti *dépi là-dans* dans ène façon spécial.

ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴿١٩﴾

20. « Et Allāh finne faire la terre ène l'espace vaste pou zotte,

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿٢٠﴾

21. « Pou ki zotte capave parcour so banne larze simés. »

بِئْسَ مَا تَشْكُرُونَ ﴿٢١﴾

R2 22. Noé ti dire : « Mo Seignère ! Certainement, banne-là finne désobéir moi, et zotte finne suivre dimoune ki so di biens et so banne zenfants nék finne augmente so la perthe.

قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مِن لَّمْ يَزِدْهُ مَالَهُ وَوَكْدَةً إِلَّا خَسَارًا ﴿٢٢﴾

23. « Et zotte finne faire ène grand complot. »

وَمَكَرُوا مَكْرًا كَبِيرًا ﴿٢٣﴾

24. « Et ente zotte-mêmes zotte pé dire : « Zamais pa abandonne zot banne divinités. Et zamais pa abandonne ni Wadd, ni Souwā‘ā, ni Yaghōuce, ni Ya‘ōūq, ni Nasr. »¹¹⁷

وَقَالُوا لَا تَدْرِكُ آلِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا
وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا ﴿٢٤﴾

25. « Et banne-là finne égare bon nombre *dimounes*, donc pa faire banne inzistes progressé sauf dans l'errére. »

وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ
إِلَّا ضَلَالًا ﴿٢٥﴾

26. A cause zot banne pécés, ti noye banne-là, et ti faire zotte rente dans di Fé et banne-là pa ti trouve pou zotte-mêmes banne aides en déhors Allāh.

مِمَّا حَطَبْتُمْ لَهُمُ آغْرُقُبًا فَادَّخَلُوا نَارًا
فَلَمْ يَجِدْ وَالْهُمُومِينَ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا ﴿٢٦﴾

27. Et Noé ti dire : « Mo Seignére, pa laisse lor la terre ène sél d'ente banne mécréants couma so habitant ;

وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ مِنْ
الْكُفْرِيِّينَ دَيَّارًا ﴿٢٧﴾

28. « En vérité, si To laisse banne-là, zotte pou égare To banne servitères et zotte nék pou enzendre banne pervers et banne ingrats.

إِنَّكَ إِنْ تَذَرَهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا
يَلِدُوا إِلَّا فِجَارًا كَفَّارًا ﴿٢٨﴾

29. « Mo Seignére ! Pardonne-moi et mo dé parents et *oussi* dimoune ki rente dans mo la caze couma ène croyant, et *pardonne* banne croyants et banne croyantes et pa augmente banne inzistes excepté dans destruction. »¹¹⁸

رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ
بَيْتِي مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَ
لِلْمُؤْمِنَاتِ مَوْلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ﴿٢٩﴾

117. Pé mentionne ène-dé idoles banne païens arabe.

118 Le Saint Prophète^(s.a.w.) ti servi tout façons pou invite banne mécréants vers Islam. Zotte ti réfizé. Dans bataille Ohoud, li ti bien bléssé ; li ti perdi boucoup di sang, li ti dire : ‘Couma ène pép capave gagne le salut quand zotte finne blesse zot Prophète et finne couvert so visaze avec di sang pa pou aukène faute mais parski li appelle zotte vers Allah. O Allah ! Pardonne mo pép parski zotte pa conné ça ki zotte pé faire.’ (lire Zourqānī et Hishām)

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Dire : « Mo finne gagne révélation ki ène groupe banne djinns ti écoute avec attention et zotte ti dire : « En vérité, Nous finne tanne ène Coran ki merveille,

قُلْ أَوْحِيَ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا قُرْآنًا عَجَبًا ﴿٢﴾

3. « Li guide vers la droitire ; alors Nous finne croire là-dans. Et nous pa pou associé personne are nou Seignére.

يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ﴿٣﴾

4. « Et nous croire ki, en vérité, nou Seignére So mazésté li bien haute. Li pa finne prend pou Li ni madame, ni garçon.

وَأَنَّهُ تَعَلَّى جَدْرًا مِّنَّا مَا ابْتَدَعَ صَاحِبَةٌ وَلَا وَاللَّهِ ﴿٤﴾

5. « Et ki li vrai ki ène imbécile parmi nous ti pé dire banne sozes exazéré lor Allāh.

وَأَنَّهُ كَانَ يَفْقُولُ سَفِيهًا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ﴿٥﴾

6. « Et, en vérité, nous ti pensé ki banne dimounes et banne djinns zamais zotte dire mensonze lor Allāh.

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نَقُولَ الْإِنسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿٦﴾

7. « Et, en vérité, parmi banne dimounes ordinaire, ti éna ki ti pé serce protection are banne ki ti considéré couma grand dimounes. Donc, banne-là ti faire banne grands-là persisté plisse dans zot banne mauvais actions et dans zot imbécilité.

وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ﴿٧﴾

8. « Et, en vérité, banne-là ti pé pensé, pareil couma zotte pensé, ki Allāh zamais pou avoye kikène couma Mésazer.

وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ﴿٨﴾

9. « Et, en vérité, nous ti serce pou touce lé ciél, mais nous finne trouve li rempli are banne gardes solide et banne la flamme di Fé.

وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَا فِيهَا مِثْقَالَ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهَبًا ﴿٩﴾

10. « Et, en vérité, nous ti éna l’habitide prend place dans so banne l’endroit cotte capave écouté. Mais astére, dimoune ki rode écouté, li trouve ène la flamme di fé en embiscade pou li.

وَأَنَا كُنَّا نَفْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ
فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شِهَابًا رَصَدًا ﴿١٠﴾

11. « Et, en vérité, nous pa conné si le mal finne destiné pou banne lor la terre, ou soi si zot Seignére oulé *bien* guide zotte.

وَأَتَا لَا تَذَرِينِي أَسْرًا أُرِيدُ أَيْمَنَ فِي
الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ﴿١١﴾

12. « Et, en vérité, éna d’ente nous ki banne dimounes droite et éna d’ente nous ki autrement ; et nous finne divisé en sectes avec banne l’opinions différent.

وَأَنَا مِنَّا الضَّالُّونَ وَمِنَّا دُونَ ذَلِكَ ۖ
كُنَّا طَرَائِقُ قَدَاكَا ﴿١٢﴾

13. « Et, en vérité, nous conné ki zamais nous pa pou capave enléve capacité Allāh lor la terre, ni nous capave ranne Li impuissant par *nou* la fuite.

وَأَنَا ظَنَنَّا أَنْ لَنْ نُنْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَ
لَنْ نُجِزَهُ هَرَبًا ﴿١٣﴾

14. « Et, en vérité, quand nous ti tanne l’*appel pou suive bon* guidance-là, nous ti croire là-dans. Et dimoune ki croire dans so Seignére, li pa pére aukène la perte, ni aukène inzistice.

وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىٰ أَمْتًا بِهِ ۖ فَمَنْ
يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا
رَهَقًا ﴿١٤﴾

15. « Et, en vérité, éna d’ente nous ki finne soumette *are Allāh*, et éna d’ente nous ki inzistes. » Et banne ki soumette *are Allāh* — ça banne-là ki serce *bon* guidance-là,

وَأَنَا وَمِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا الْقَاسِطُونَ ۖ
فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ﴿١٥﴾

16. Et, concernant banne inzistes, zotte pou combistibe pou l’Enfer.

وَأَمَّا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ
حَطَبًا ﴿١٦﴾

17. Et si banne-là reste lor simé *droite*-là, certainement Nous pou donne-zotte dilo pou boire en abondance,

وَأَنْ لَوْ اسْتَقَامُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ
لَأَسْقَيْنَهُمْ مَاءً غَدَقًا ﴿١٧﴾

18. Pou ki Nous testé zotte là-dans. Et dimoune ki pou tourne lé dos are mazine so Seignére, *Allāh* pou pousse li dans ène pinition ki pou continié augmenté.

لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۖ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ
رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٨﴾

19. Et, en vérité, tout banne places adoration, zotte pou Allāh. Alors pa invoque personne are Allāh.

وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿١٩﴾

20. Et, en vérité, quand Allāh So Servitére pé diboute pé prié Li, banne-là presque pou suffoque li quand zotte tombe lor li en masse.

وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ عَلَيْهِ لِبَدًا ﴿٢٠﴾

R2 21. Dire : « Mo invoque mo Seignére sélement, et mo pa associé personne are Li. »

قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ﴿٢١﴾

22. Dire : « En vérité, mo péna aukène pouvoir pou faire zotte ni le mal, ni le bien. »

قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢٢﴾

23. Dire : « En vérité, zamais personne pa pou capave protéze moi conte Allāh, et zamais mo pa pou capave trouve kik réfize en déhors Li.

قُلْ إِنِّي لَنْ يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا ﴿٢٣﴾

24. « Sauf mo capave transmette révélation ki vinne dé la part Allāh et So banne Mésaszaz. » Et banne ki désobéir Allāh et So Mésaszaz, pou zotte éna di Fé l'Enfer ; zotte pou reste longtemps là-dans.

إِلَّا بِلَاغٍ مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ وَمَنْ يَخُصَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ﴿٢٤﴾

25. Banne-là pou continié pa croire ziska ki zotte trouve ça ki finne promette zotte-là ; et zotte pa pou tardé pou conné ki sanne-là ki pli faibe dans banne dimounes ki pou banne aides pou zotte et ki sanne-là ki pli tiguutte dans nombre.

حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٥﴾

26. Dire : « Mo pa conné si ça soze ki finne promette zotte-là li prés ou soi si mo Seignére finne faire so lé temps longue. »

قُلْ إِنْ أَدْرِي أَقْرَبُكُمْ مِمَّا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا ﴿٢٦﴾

27. Li Connaissére banne sozes caciette ; et Li pa pou accorde personne maîtrise lor So domaine dé l'invizibe,

عِلْمُ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا ﴿٢٧﴾

28. Sauf céli ki Li soisir couma So Méssazer. Et Li faire ène détacement anzes escorte li par divant et par derrière.

إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ
مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَيَمْنُ خَلْفَهُ رَصَدًا ﴿٢٨﴾

29. Pou ki Li conné ki So banne Méssazers-là finne transmette banne Méssazes zot Seignére. Et Li encerclé tout ça ki are banne-là et Li garde compte tout kit-soze.¹¹⁹

لِيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَخْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ
عَدَدًا ﴿٢٩﴾

---

119 Dans verset 27, ça expression Izhār ‘alal-Ghaïb vé dire gagne connaissance souvent et en abondance dé ça banne sécrets de l’inconnu ki éna rapport avec et ki concerne banne événements ki éna grand grand l’importance. Verset 28 li montré ène façon incontestabe pou distingue ente natire et l’impact banne sécrets de l’inconnu ki révéilé lor ène Méssazer d’Allah et banne sécrets ki dévoilé à banne lé zaute croyants pieux. Distinction-là li là : banne Méssazers, zotte gagne Izhār ‘alal-Ghaïb – maîtrise lor l’inconnu ; mais banne lé zaute dimounes pieux, zotte pa zourir ça distinction-là. Révélation ki banne Méssazers Allah gagné, ça li reste sous la protection divine. Banne l’esprits satanique pa capave déforme ça, tandisse ki banne sécrets ki dévoilé à banne lé zaute dimounes pieux, ça li péna garantie dé sékirité. Verset 29 : tout ça, li parski banne Méssazers-là zotte éna pou accompli ène grand mission divine et zotte éna pou délivré ène grand Méssaze dé la part Allah.

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. O toi ki bien enveloppé dans
drap !

يَا أَيُّهَا الْمُرْسَلُ ﴿٢﴾

3. Lévé la nuit *pou prié* excepté
ène ti partie là-dans,

فَمِائِدٍ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٣﴾

4. So la moitié ou soi réduire
impé là-dans,

تَضْفَعُ وَإِن تَقْضِ مِنْهُ قَلِيلًا ﴿٤﴾

5. Ou soi azoute *impé* là-dans; et
récite le Coran dans ène façon clair et
pausé.

أَوْزِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ﴿٥﴾

6. En vérité, Nous pou faire
désanne lor toi ène Commannement ki
péze lourd.

إِنَّا سَأَلْنَا عَلَيْكَ فَأَوْحَىٰ قَوْلًا ﴿٦﴾

7. En vérité, l'évê la nuit *pou prié*
li moyen pli efficace pou contrôle l'âme et
moyen pou donne parole plisse fermeté.

إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ
قِيلًا ﴿٧﴾

8. En vérité, to éna pendant la
journée banne longue okipations.

إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ﴿٨﴾

9. Alors, mazine nom to Seignère
et consacre toi totalement à Li.

وَإِذْ كَرَّمَاسَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلَ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ﴿٩﴾

10. Li Seignère dé l'Est et dé
l'Ouest. Aukène pa digne d'adoration
excepté Li. Donc, prend-Li couma
Protectére.

رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
فَاتَّخِذْهُ وَكِيلًا ﴿١٠﴾

11. Et endire avec patience ça ki
banne-là dire ; et quitte banne-là dans
ène façon convénabe.

وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا
جَمِيلًا ﴿١١﴾

12. Et laisse-Moi are banne ki
habitié contrédire la vérité et ki vive dans
l'aisance et l'abondance. Et donne
banne-là impé répit.

وَذَرْنِي وَالْمُكَذِّبِينَ أُولِي النَّعْمَةِ
وَمَهْلَهُمْ قَلِيلًا ﴿١٢﴾

13. En vérité, Nous éna avec Nous banne la saines *férraille* lourde et ène la Fournaise.

إِنَّ لَدَيْنَا أَنْكَالًا وَجَحِيمًا ﴿١٣﴾

14. Et ène manzé ki faire étouffé et ène pinition ki donne boucoup doulére.

وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٤﴾

15. Zour cotte la terre et banne montagnes pou tremblé et cotte banne montagnes pou vinne couma banne ti collines-di-sabe ki pou grainé.

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَهَيْلًا ﴿١٥﴾

16. En vérité, Nous finne avoye cotte-zotte ène Mèssazer ki ène témoin lor zotte, pareil couma Nous ti avoye ène Mèssazer cotte Pharaon;

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَا أَرْسَلْنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ إِذْ قَرَّبُوا بَنِي إِسْرَائِيلَ وَأَوْصَيْنَاهُمُ اسْلُبُوا آلِهَاتِكُمْ فَغَنُوا ﴿١٦﴾

17. Mais Pharaon ti désobéir Mèssazer-là. Alors Nous ti attrape li avec ène pinition terrible.

فَعَصَى فِرْعَوْنُ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِئْسَ لِلطَّغْيَةِ أَقْدَامٌ ﴿١٧﴾

18. Si zotte réfize croire, couma alors zotte pou protéze zotte conte ène zour ki pou faire sévé banne zenfants vinne blanc ?

فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِنْ كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ﴿١٨﴾

19. Lé ciél pou fanne are *frayére* ça *zour-là* ; et *Allāh* So promesse pa pou manqué pou réaliséé.

إِلَ السَّمَاءِ مُنْقَطِرٌ بِهِ ؕ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ﴿١٩﴾

20. En vérité, ça li ène rappel. Alors, dimoune ki oulé, li ava prend ène simé vers so Seignére.

إِنَّ هَذِهِ تَذَكُّرَةٌ ؕ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٢٠﴾

R2 21. En vérité, to Seignére conné ki to reste diboute *pou prié* presque dé-tièrs la nuit, et *parfois* pendant so la moitié, et *parfois* so ène tière, et *oussi* ène groupe d'ente banne ki avec toi. Et *Allāh* décide dirée la nuit et li zour. Li conné ki zotte pa pou capave observe ça *façon-là*. Alors Li finne tourne vers zotte avec clémence. Donc récite dans le Coran ça ki possible *pou zotte*. Li conné ki pou

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثِي اللَّيْلِ وَرِضْفَةً وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِّنَ اللَّيْلِ مَعَكَ ؕ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَ النَّهَارَ ؕ عَلِيمٌ أَن لَّنْ نُحْصِيَهُ فَتَنَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ ؕ عَلِيمٌ أَن سَيَكُونُ مِنكُمْ مَّرْضَىٰ ؕ وَ

capave éna parmi zotte, banne malades et banne lé zautes ki voyaze dans pays pou serce Allāh So bienfait, et banne lé zautes encore ki pou combatte dans simé Allāh. Donc récite là-dans ça ki possibe pou zotte et observe la Priére et paye Zakāte, et faire Allāh ène bon prêt. Et n'importe kik bien ki zotte avoye divant-zotte pou zotte-mêmes, zotte pou trouve li cotte Allāh, li pou meillére ki ça et pli grand couma récompense. Et implore pardon Allāh. En vérité, Allāh Li Bien-Pardonnant, Bien-Miséricordié.

أَخْرُوتَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ
 مِنْ فَضْلِ اللَّهِ ۗ وَالْأَخْرُوتَ يُقَاتِلُونَ فِي
 سَبِيلِ اللَّهِ ۚ فَأَقْرُهُمَا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ ۗ وَأَقِيمُوا
 الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرِضُوا
 اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا ۗ وَمَا تُقَدِّمُوا
 لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ
 خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا ۗ وَاسْتَغْفِرُوا لِلَّذِينَ
 نَسُوا اللَّهَ عَفْوَراً حَمِيماً ﴿١﴾

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. O toi ki finne enveloppe-toi dans *to* vêtement!

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ﴿٢﴾

3. Léve-toi et donne avertissement,

قُمْ فَأَنْذِرْ ﴿٣﴾

4. Et to Seignére, ô *toi* célébré So grandére,

وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ﴿٤﴾

5. Et to banne vêtements,¹²⁰ purifié *zotte*,

وَرِيَابِكَ نَبِّهْهُ ﴿٥﴾

6. Et are tout impureté, éloigne toi complètement ;

وَالرُّجُزَ فَأَهْجُرْهُ ﴿٦﴾

7. Et pa accorde banne favére *pou* ki to rode plisse *en retour* ;

وَلَا تَمُنْ تَسْتَكْبِرْهُ ﴿٧﴾

8. Et pou *l'amour* to Seignére, endire avec patience.

وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ ﴿٨﴾

9. Et quand pou soufflé dans trompette-là,

فَإِذَا نُفِثَ فِي النَّافُورِ ﴿٩﴾

10. Alors ça zour-là li pou ène zour dir,

فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ﴿١٠﴾

11. Pou banne mécréants, li pa pou facile.

عَلَى الْكٰفِرِينَ غَيْرِيسِيرٍ ﴿١١﴾

12. Laisse-moi Sél are céli ki Mo finne créé.

ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ﴿١٢﴾

13. Et Mo ti donne li di biens en abondance,

وَجَعَلْتُ لَهُ مَا لَمْ مَدُّوهُدًا ﴿١٣﴾

120. 'Thiyābaka' (to banne vêtements) capave signifié oussi 'to lé kére'. Li vé dire oussi 'to banne compagnons' ou soi 'to banne proces' ki autour dé toi.

14. Et banne zenfants *garçons et ti filles* ki ti présent *divant li*,

وَبَنِينَ شُهُودًا ۝۱۴

15. Et mo finne prépare pou Li tout so banne bésoins en abondance.

وَمَهَّدَتْ لَهُ تَمَهِيدًا ۝۱۵

16. Malgré ça, avec gourmandise li oulé ki Mo donne *li* encore.

ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ ۝۱۶

17. Pa ditout ! En vérité, li ti ène ennemi are Nou banne Signes.

كَلَّاءٌ إِنَّهُ كَانَ لِأَيْتَمًا عَيْنِدًا ۝۱۷

18. Mo pou inflize li ène l'épréve ki pou accablé li.

سَأَذِقُهَا صَعُودًا ۝۱۸

19. Certainement li finne réfléci et li finne calkilé !

إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۝۱۹

20. Ki la ruine tombe lor li ! Couma li finne calkilé!

فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۝۲۰

21. Ki la ruine tombe lor li encore! Couma li finne calkilé!

ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۝۲۱

22. Ensuite, li finne guette *autour li*.

ثُمَّ نَظَرَ ۝۲۲

23. Ensuite, li finne dirici so visaze, li finne renfrogne,

ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ۝۲۳

24. Ensuite, li finne tourne lé dos et li finne montré dédain,

ثُمَّ أَدْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ ۝۲۴

25. Et li ti dire : « Ça li nék ène mazie ki *dimounes tout lé temps* transmette ; »

فَقَالَ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ يُؤْتَرُ ۝۲۵

26. « Li nék parole ène himain. »

إِنَّ هَذَا إِلَّا قَوْلُ الْبَشَرِ ۝۲۶

27. Mo pa pou tardé pou zette li dans 'Saqar'.

سَأُضِلُّهُ سَقَرًا ۝۲۷

28. Bé ki pou faire toi conné ki été 'Saqar' ?

وَمَا أَذْرِكَ مَا سَقَرُ ۝۲۸

29. Li pa épargne nanrien et li pa laisse nanrien.

لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ﴿٢٩﴾

30. Li roussi la peau.

لَوَّاحَةٌ لِلْبَشَرِ ﴿٣٠﴾

31. Là-haut ça, éna dize-néf anzes.

عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿٣١﴾

32. Et Nous pa finne désigne personne sauf banne anzes couma gardiens di Fé-là. Et Nous pa finne fixé zot nombre excepté couma ène l'épréve pou banne mécréants, pou ki banne ki finne récévoir Live capave gagne la certitide et pou ki banne croyants capave augmente zot la foi, et pou ki banne ki finne gagne Live avant Islam et oussi banne croyants zotte pa douté, et pou ki banne mécréants et banne ki éna ène maladie dans zotte lé kére capave dire : « Bé ki Allāh oulé par ça l'exempe-là ? » Li coumme ça ki Allāh zize égaré dimoune ki Li oulé et Li guide dimoune ki Li oulé. Et personne pa conné banne l'armées to Seignère excepté Li-Même. Et ça li nék ène Rappel pou l'homme.

وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا مَلَائِكَةً وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا ۗ لِيَسْتَيَقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزِدَّ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَزْتَابَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ ۗ وَلَا يَقُولُ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا ۗ كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي مَن يَشَاءُ ۗ وَمَا يُعَلِّمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ ۗ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْبَشَرِ ﴿٣٢﴾

R2

33. Faire attention ! Par la line,

كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿٣٣﴾

34. Et par la nuite quand li rétire li,

وَاللَّيْلِ إِذَا أَدْبَرَ ﴿٣٤﴾

35. Et par l'aube quand li montré-li,

وَالصُّبْحِ إِذَا أَسْفَرَ ﴿٣٥﴾

36. En vérité, li ène dans banne grand calamités-là.

إِنَّهَا لَا تَخَذِي الْكُبْرَى ﴿٣٦﴾

37. Li ène avertissement pou l'homme,

تَذِيرًا لِلْبَشَرِ ﴿٣٧﴾

38. Pou dimoune d'ente zotte ki oulé alle divant ou soi ki oulé reste derrière.

لِمَن شَاءَ مِنكُمْ أَن يَتَّقِدَّ ۗ أَوْ يَتَّخِرَ ﴿٣٨﴾

39. Sak l'âme li responsabe pou ça ki li finne gagné par so banne actions ;

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِيْنَةٌ ﴿٣٩﴾

40. Excepté banne ki côté droite. إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ٣٠
41. Zotte pou dans banne Zardins, zotte pou intérozze zotte-mêmes ente zotte فِي جَنَّتِ تَنْتًا يَتَسَاءَلُونَ ٣١
42. Lor banne coupabes, عَنِ الْمُجْرِمِينَ ٣٢
43. « Bé ki finne faire zotte rente dans l'Enfer ? » مَا سَأَلَكُمْ فِي سَقَرٍ ٣٣
44. Banne-là pou dire : « Nous pa ti dans banne ki faire la Priére, قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ٣٤
45. « Et nous pa ti pé donne banne pauvés manzé, وَلَمْ نَكُ نَطْعِمُ الْمِسْكِينَ ٣٥
46. « Et nous ti pé passe *nou* lé temps dans banne causé initiles avec banne ki okipe-zotte are banne paroles initiles. وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ الْخَائِضِينَ ٣٦
47. « Et nous ti pé prend Zour Zizement pou mensonge, وَكُنَّا نَكْذِبُ يَوْمَ الدِّينِ ٣٧
48. « Ziska ki la mort ti zoènne nous. » حَتَّىٰ آتَيْنَا الْيَقِينَ ٣٨
49. Alors, l'intercession banne intercesséres pa pou profite zotte nanrien. فَمَا تَنْفَعُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ٣٩
50. Bé ki arrive banne-là ki zotte tourne lé dos are Exhortation-là, فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ ٤٠
51. Couma dire banne bourriques ki finne gagne pére كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنْفِرَةٌ ٤١
52. Pé sauvé divant ène lion ? فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ٤٢
53. Mais sakène d'ente banne-là li oulé ki accorde li banne pazés ouvert rempli ék révélatiions. بَلْ يَرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنشَرَةً ٤٣

54. Ça zamais ! En vérité, banne-là
pa ti pé rédoute l'Aute lé-monde.

كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ۝٥٤

55. Ça zamais ! En vérité, ça
Coran-là li ène exhortation.

كَلَّا إِنَّهُ تَذَكُّرٌ ۝٥٥

56. Alors, dimoune ki oulé, li bizin
rappelle ça.

فَمَنْ شَاءَ ذَكَّرْهُ ۝٥٦

57. Et banne-là pa pou rappelle ça
sauf si Allāh oulé. Li-Même Ki Digne ki
craigne Li et Ki Digne pou pardonné.

وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ
أَعْلَمُ الْغُيُوبِ ۝٥٧
أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْمَخْرِقَةِ ۝٥٨

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Faire attention ! Mo cite Zour
Rézirection couma témoin.

لَا أُقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ ٢

3. Et faire attention ! Mo cite
couma témoin conscience-là ki pa arrêté
blâme li-même.

وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ٣

4. Esse-ki l'homme li pensé ki
Nous pa pou rassemblé so banne lé zos ?

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَلَّنْ نَجْمَةً

5. Ki faire non ! Nous capave
même-rémette en place ziska so banne
l'extrémités lé doigts.

عِظَامَةً ٤
بَلَىٰ قَادِرِينَ عَلَىٰ أَنْ تُسَوِّيَ بَنَانَهُ ٥

6. Mais l'homme oulé continié
faire péchés au fir et à mézire ki li avancé.

بَلَىٰ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ٦

7. Li dimandé : « Quand pou Zour
Rézirection ? »

يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ٧

8. Quand li zié pou ébloui,

فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ٨

9. Et la line pou éclipsé,

وَحَسَفَ الْقَمَرُ ٩

10. Et soleil et la line pou réini
ensamme,¹²¹

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ١٠

11. Ça Zour-là, l'homme pou dire :
« Cotte pou sauvé ? »

يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفْرُ ١١

12. Faire attention ! Péna réfize !

كَأَلَّا وَوَدَّرَ ١٢

121. Le St Prophète Mohammad^(s.a.w.) ti prédire ki l'éclipse la line dans 13ème la nuit et l'éclipse soleil dans 28ème-zour même-mois Ramaḍān, zotte pou dé signes véracité so Mahdi (lire Dar Qutni). Effectivement, dans vivant so Mahdi Ahmad^(a.s.) 1835-1908, ça dé signes-là ti paraîte dans mois Ramaḍān 1894 (E.C.) ène dé l'année après so révendication.

Parmi banne signes so 2ème arrivée, Jésus oussi ti mentionne ça : « Zisse après tribilation ça banne zours-là, soleil pou obskirci et la line pou arrête donne so la limière... » (Matthieu 24:29)

13. Vers to Seignére *même* ki éna l'endroit répos, ça zour-là.

إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ﴿١٣﴾

14. Ça Zour-là, pou informe l'homme ça ki li finne avoye divant et ça ki li finne laisse derrière.

يُنَبِّئُوا الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ
وَآخَرَ ﴿١٤﴾

15. En réalité, l'homme li conne li-même à fond,

بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿١٥﴾

16. Même si li présente so banne eskizes.

وَلَوْ أَلْفَىٰ مَعَادِيرَهُ ﴿١٦﴾

17. Pa rémié to la langue avec ça *révélation-là* pou to faire vite pou *préserve* ça.

لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَتَّعَلَ بِهِ ﴿١٧﴾

18. En vérité, lor Nous *ki dépanne* so collection et so récitation.

إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ ﴿١٨﴾

19. Et, quand Nous *récite toi* ça, alors *suive* so récitation.

فَإِذَا قَرَأَهُ فَأْتِيحُ قُرْآنَهُ ﴿١٩﴾

20. Ensuite, en vérité, so explication li Nou *responsabilité*.

ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ﴿٢٠﴾

21. Faire attention ! Zotte content *plîtôt* ça *la vie* ki temporaire-là ;

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ﴿٢١﴾

22. Et zotte *délaisse* la Vie-Aprés.

وَتَذُرُونَ الْآخِرَةَ ﴿٢٢﴾

23. Ça Zour-là pou éna banne visazes *resplendissant*,

وَجُوهًا يَوْمَئِذٍ نَّاصِرَةٌ ﴿٢٣﴾

24. *Zot regard* li vers zot Seignére;

إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٤﴾

25. Et ça Zour-là pou éna banne visazes *l'air* maussade,

وَوُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بَاسِرَةٌ ﴿٢٥﴾

26. Zotte *sire* ki ène calamité *écrazant* pou arrive zotte.

تَظُنُّ أَنَّ يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٦﴾

27. Faire attention ! Quand *l'âme mourant-là* li finne arrive ziska so la gorze,

كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ الشَّرَاقِبَ ﴿٢٧﴾

28. Et ki dire : « Bé ki ça sorcier-
là-ça ki pou sappe li ? »

وَقِيلَ مَنْ عَدُوٌّ لِي ۙ

29. Et ki li sire ki l'hére séparation-
là ça ;

وَذُنُّنَ أَنْتَ الْفِرَاقُ ۙ

30. Et ki ène tibia pé frotte are ène
l'aute tibia ;

وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ ۙ

31. Ça zour-là pou pousse li vers to
Seignére.

إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ۙ

r2 32. Parski li pa ti attesté *la vérité*-là
et li pa ti faire la Priére ;

فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ ۙ

33. Au contraire li ti *continié*
contrédire *la vérité* et li tourne lé dos ;

وَلَكِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ۙ

34. Ensuite, li marce avec l'orgueil
li ti alle cotte so famille.

ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَتَمَطَّىٰ ۙ

35. « Malhére lor toi ! Et malhére
encore ! »

أَوَّلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ۙ

36. « Et encore malhére lor toi ! Et
malhére encore ! »

ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ۙ

37. Esse-ki l'homme pensé ki pou
laisse li sans contrôle ?

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ
سُدًى ۙ

38. Esse-ki li pa ti ène goutte
sperme ki finne émette ?

أَلَمْ يَكُنْ نُطْفَةً مِّنْ مَّيِّمٍ يُمِئْتِ ۙ

39. Ensuite ça ti vinne ène tipti
caillot ki éna tendance pou forme ène
lien; ensuite Li finne créé *li* et Li finne
donne *li* so zisse proportion.

ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوَّىٰ ۙ

40. Ensuite, Li finne faire dépi-ça
ène couple, mâle et femelle.

وَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَ
الْأُنثَىٰ ۙ

41. Esse-ki ène Tel Être péna
pouvoir pou réssissite banne morts ?

أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَدِرٍ عَلَىٰ أَنْ يُحْيِيَ
الْمَوْتَىٰ ۙ

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Esse-ki pa ti éna ène l'époque ki ti passé lor l'homme cotte li pa ti ène kit-soze ki ti capave mentionné ?

هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ
لَمْ يَكُن شَيْئًا مَّذْكُورًا ﴿٢﴾

3. En vérité, Nous finne créé l'homme d'ène goutte d'ène mélanze sperme ki Nous ti faire passe par banne épréves. Ensuite, Nous finne faire li ène être ki tandé et ki trouvé.

إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ
أَمْشَاجٍ مَّ بَدْتَلِيهِو فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا
بَصِيرًا ﴿٣﴾

4. En vérité, Nous finne montré li bon simé-là, soi ki li reconnaissant ou soi ingrat.

إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا
كَفُورًا ﴿٤﴾

5. En vérité, Nous finne prépare pou banne mécréants, banne la saines et banne colliers ferraille et ène la Fournaise.

إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلًا وَأَغْلَالًا
وَسَعِيرًا ﴿٥﴾

6. En vérité, banne vertueux pou boire d'ène coupe, so mélanze li pou are kâfūr - camphre.

إِنَّ الْآبِرَارَ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ
مِزَاجُهَا كَافُورًا ﴿٦﴾

7. Ène la fontaine ça ; banne servitères d'Allāh pou boire là-dans. Zotte pou faire li déverse so dilo avec pression.

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا
تَفْجِيرًا ﴿٧﴾

8. Zotte accompli zot serment et zotte pére ène zour cotte so mal pou répanne partout.

يُؤْفُونَ بِالَّذِينَ دَخَلُوا يَوْمَئِذٍ
كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا ﴿٨﴾

9. Et pou Allāh So l'amour, banne-là donne manzé banne pauvres, banne orphelins et banne captifs.

وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مَشْكُونًا
وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ﴿٩﴾

10. Banne-là dire: « Nous donne zotte manzé sélement pou plaisir Allāh. Nous pa oulé dé zotte ni récompense, ni remerciement.

إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ
مِنْكُمْ جَزَاءً وَلَا شُكْرًا ﴿١٠﴾

11. « En vérité, nous redoute de nou Seignère ène zour renfrognement èk calamité. »

إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا
قَمْطَرِيرًا ﴿١١﴾

12. Alors Allāh pou protéze banne-là conte le mal dé ça zour-là et pou accorde-zotte splendère et la zoie.

فَوَقَّعَهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَ
لَقَهُمْ نَصْرَةٌ وَسُرُورًا ﴿١٢﴾

13. Et Li pou récompense banne-là pou zot fermeté, avec ène Zardin et *banne vêtements* la soie.

وَجَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ﴿١٣﴾

14. Là-dans, appiyé *are coussins* lor banne canapés, banne-là pa pou conne là-dans ni la salère extrême, ni froid extrême.

مُتَّكِعِينَ فِيهَا عَلَى الْآرَائِكِ هُمْ
يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمَهْرِيرًا ﴿١٤﴾

15. Et so banne l'ombraze pou versé lor banne-là et so banne grappes fruits pou incliné bien bas à *cause zot poids*.

وَذَانِبَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذُلَّتْ
قُطُوفُهَا تَذَلُّيلًا ﴿١٥﴾

16. Et pou faire cirkilé parmi banne-là banne vaisselles en l'arzent et *oussi* banne coupes cristal ;

وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِآنِيَةٍ مِنْ فِضَّةٍ وَ
أَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرًا ﴿١٦﴾

17. En cristal d'arzent ; banne-là finne arranze *tout* ça avec ène l'art extraordinaire.

قَوَارِيرًا مِنْ فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿١٧﴾

18. Et, là-dans, pou donne banne-là boire d'ène coupe, so mélanze pou are *zandjabīl* - zinzamme,

وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا
زَنْجَبِيلًا ﴿١٨﴾

19. Là-dans, pou éna ène la fontaine ki pou appelle 'Salsabil' !¹²²

عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا ﴿١٩﴾

122 Mot Kāfūr dans ver.6, li sorti dépi verbe Kafara ki vé dire : couvert, supprimé, enlevé. Ça faire nous comprend ki ça boisson camphe-là pou réfroidi banne passions animal dans l'homme. Donc lé kére banne croyants pou pirifié et nétoyé dépi banne pensées impur et zotte pou zouir fraicère de la connaissance divine ki profond. Mot Zandjabīl dans ver. 18, li composé de zanā ki vé à suivre

20. Banne zénes ki pa pou vieillizamaiz pou cirkilé pou servi zotte. Quand to trouve banne zénes-là, to pensé ki zotte banne perles éparpillé.

وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ۚ
إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا ﴿٢٠﴾

21. Et quand to guetté, to trouve là ène grand bonhére et ène grand royaume.

وَإِذَا رَأَيْتَ نَعِيمًا وَ مَلَكًا
كَبِيرًا ﴿٢١﴾

22. Lor banne-là, pou éna banne vêtements la soie fin, coulére vert et oussi brocard. Et pou orne banne-là are banne bracelets l'arzent. Et zot Seignére pou donne-zotte boire ène la boisson pur.

عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٌ خُضْرٌ وَرِاسَاتٌ زُرَّةُ
وَ حُلُوتٌ أَسَاوِرٌ مِنْ فِضَّةٍ ۚ وَسَقَمُهُمْ
رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ﴿٢٢﴾

23. En vérité, ça li zot récompense et zot zeffort finne apprécié.

إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَ كَانَ
سَعْيَكُمْ مَشْكُورًا ﴿٢٣﴾

R2 24. En vérité, Nous finne révélé toi Coran-là par étapes.

إِنَّا نَخُنُّ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ
تَنْزِيلًا ﴿٢٤﴾

25. Alors, attanne avec patience zizement to Seignére et pa obéir personne ki faire pécé ou soi ki ène ingrat, d'ente banne-là.

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَطِعْ مِنْهُمْ آثِمًا
أَوْ كَفُورًا ﴿٢٥﴾

26. Et mazine nom to Seignére matin et soir.

وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَ أُصِيلًا ﴿٢٦﴾

27. Et pendant la nuite, prosterne divant Li et célébré So saintété ène longue lé temps la nuite.

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَ سَبِّحْهُ لَيْلًا
طَوِيلًا ﴿٢٧﴾

dire grimpé et de djabal ki vé dire montagne. Zinzamme spirituél ki éna l'effet d'ène tonic lor systéme spiritiél, li ça manifestation la beauté et la gloire d'Allah ki donne nouriture à l'âme. Renforci avec ça manifestation-là, voyazére spiritiél-là pou capave traverse banne déserts sombe et escalade ça banne hautéres à pic ki li pou trouvé lor so simé. Mot salsabil vé dire dimanne simé ki pou prend. Donc ver. 19 vé dire : l'hére li arrive l'étape zandjabil, voyazére spiritiél-là li finne tellement intoxiqué are l'amour Allah ki dans so anxiété bien fort pou li zoènné so Allah, li dimanne partout et are sakèneki simé ki pli prés et ki pli vite pou capave arrive seuil la Porte Allah.'

28. En vérité, banne-là content
ça *la vie* ki temporaire-là et zotte
néglize zour bien lourd ki divant
zotte là.

لَا تَنْهَوْنَ عَنْهَا بِأَعْيُنِكُمْ
وَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ عَذَابِ
الْعَاقِبَةِ إِنَّ عَذَابَهُمْ لَشَدِيدٌ ﴿٢٨﴾

29. Nous finne créé banne-là, et
Nous finne fortifié zot constitution et
quand Nous oulé, *ène coup* Nous capave
sanze zot formes complètement.

لَا تَنْهَوْنَ عَنْهَا بِأَعْيُنِكُمْ
وَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ عَذَابِ
الْعَاقِبَةِ إِنَّ عَذَابَهُمْ لَشَدِيدٌ ﴿٢٩﴾

30. En vérité, ça li ène Rappel.
Alors dimoune ki oulé, li capave prend
ène simé vers so Seignére.

لَا تَنْهَوْنَ عَنْهَا بِأَعْيُنِكُمْ
وَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ عَذَابِ
الْعَاقِبَةِ إِنَّ عَذَابَهُمْ لَشَدِيدٌ ﴿٣٠﴾

31. Et zotte pa capave exerce zot
désir sauf quand Allāh oulé ça. En vérité,
Allāh Li Conne-Tout, Li Bien-Saze.

لَا تَنْهَوْنَ عَنْهَا بِأَعْيُنِكُمْ
وَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ عَذَابِ
الْعَاقِبَةِ إِنَّ عَذَابَهُمْ لَشَدِيدٌ ﴿٣١﴾

32. Li admette dans So miséricorde
dimoune ki Li oulé ; et banne inzistes, Li
finne prépare pou zotte ène pinition ki donne
boucoup doulére.

لَا تَنْهَوْنَ عَنْهَا بِأَعْيُنِكُمْ
وَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ عَذَابِ
الْعَاقِبَةِ إِنَّ عَذَابَهُمْ لَشَدِيدٌ ﴿٣٢﴾

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
2. Par banne <i>enzins</i> ki lancé avec douceur,	وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ﴿٢﴾
3. Ensuite, <i>ki</i> accéléré et soufflé fort,	فَالْحَصِيْبَاتِ كَعْصِفًا ﴿٣﴾
4. Et <i>par</i> banne ki diffise avec ène diffision total,	وَالنُّشْرَاتِ نَشْرًا ﴿٤﴾
5. Ensuite, zotte faire banne distinctions clair.¹²³	فَالْفُرْقَاتِ قُرْقَاةً ﴿٥﴾
6. Et <i>par</i> banne ki délivré le Rappel <i>partout</i>,	فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا ﴿٦﴾
7. Zotte éna eskize <i>parski devoir</i> <i>finne accompli</i> ou soi avertissement finne faire,	عُدْرًا أَوْ نُذْرًا ﴿٧﴾
8. En vérité, ça ki finne promet zotte-là éna pou arrivé.	إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعًا ﴿٨﴾
9. Alors, quand banne zétoiles pou obskirci,	فَإِذَا التُّجُومُ طُمِسَتْ ﴿٩﴾
10. Et, quand pou faire <i>toute sorte</i> l'ouvertires dans lé ciél,	وَرَادَا السَّمَاءِ فُرَجَّتْ ﴿١٠﴾
11. Et, quand pou arrace banne montagnes,	وَلَاذَا الْجِبَالِ يُسْفَتْ ﴿١١﴾
12. Et, quand pou faire banne Méssazers-là vinne dans l'hère <i>ki</i> <i>finne fixé</i> —	وَلَاذَا الرُّسُلِ أُقْتَتَتْ ﴿١٢﴾

123. (Ver. 1-5) Li clair ki pé faire référence à voyaze dans l'espace, et placement banne satellites dans zot l'orbites couma zoutils dé propagande et dé comminications et lancement banne sondes et laboratoires et télescopes dans l'espace pou étidié ça ki pé passé dans lé ciéls. Li l'époque cotte l'homme pou faire grand grand progrès dans science ék technolozie.

13. Bé pou ki-zour ça zot-l'hére-là
finne fixé ?

لَا يَوْمِي يَوْمِ أُصْبِحَتْ ۝۱۳

14. Pou-zour Décision-là !

لِيَوْمِ الْقَضِ ۝۱۴

15. Et bé ki pou faire toi conné ki li
été, zour Décision-là ? —

وَمَا آذْرَاكَ مَا يَوْمُ الْقَضِ ۝۱۵

16. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝۱۶

17. Esse-ki Nous pa ti détruire
banne *péps* avant ?

أَلَمْ نُهْلِكِ الْآوَّلِينَ ۝۱۷

18. *Astére*, Nous pou faire banne
péps, ki vinne après, suive zotte ?

ثُمَّ نَتَّبِعُهُمُ الْآخِرِينَ ۝۱۸

19. Coumme ça-même Nous traite
banne coupabes.

كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ۝۱۹

20. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝۲۰

21. Esse-ki Nous pa finne créé
zotte d'ène fluide ki *paraîte* péna
valére ;

أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ۝۲۱

22. Et Nous finne mette li dans ène
place stabe et protégé,

فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ۝۲۲

23. Pou ène dirée déterminé ?

إِلَىٰ قَدَرٍ مَّعْلُومٍ ۝۲۳

24. Ensuite, Nous finne donne *li* so
mézire. Couma Nous donne mézire dans
ène excellent façon !

فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَدَرُونَ ۝۲۴

25. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝۲۵

26. Esse-ki Nous pa finne faire la
terre pou conténir

أَلَمْ تَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ۝۲۶

27. Banne vivants et banne morts ?

أَحْيَاءَ وَآمَوَاتًا ۝۲۷

28. Et Nous finne place là-dans banne montagnes haute, et Nous finne donne-zotte dilo dou pou boire.

وَجَعَلْنَا فِيهَا ذُرَّاسِيًّا شَمِخْتٍ ۖ وَأَسْقَيْنَكُم مَّاءٍ فُرَاتًا ۝۲۸

29. Malhére lor banne ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝۲۹

30. « *Astére*, avance vers ça ki zotte ti pé prend pou mensonze.

إِنظِرْقُوا إِلَىٰ مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝۳۰

31. « Avance vers ça *zenre* l'ombraze ki éna trois parties,¹²⁴

إِنظِرْقُوا إِلَىٰ ظِلِّ ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ ۝۳۱

32. « Ki pa donne l'ombraze ni protéze conte la flamme. »

لَا ظِلِيلٌ وَلَا يُغْنِي مِنَ النَّهَبِ ۝۳۲

33. En vérité, li avoye en l'air banne la flammes *immense* couma banne sâteaux,

إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرَرٍ كَالْقَصْرِ ۝۳۳

34. Couma dire zotte *formé are* banne sameaux coulére cuive.

كَأَنَّهُ جُمَلَتٌ صُفْرًا ۝۳۴

35. Ça zour-là, malhére lor banne ki *habitié* contrédire *la vérité*!

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝۳۵

36. Ça li ène zour cotte banne-là pa pou *capave* causé,

هَذَا أَيُّومٌ لَا يَنْطِقُونَ ۝۳۶

37. Ni banne-là pou gagne permission pou présente banne eskizes.

وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ۝۳۷

38. Ça zour-là, malhére lor banne ki *habitié* contrédire *la vérité* !

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۝۳۸

39. « Ça li zour *Décision-là* ; Nous finne rassemblé zotte et *tout* banne *dimounes* avant.

هَذَا أَيُّومُ الْقَضَاءِ ۖ جَمَعْنَكُمْ وَأَلَّوْا لَيْنًا ۝۳۹

40. Si zotte éna kik ruse, alors servi li conte Moi »

فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُوا ۝۴۰

124. Pé faire référence à niaze radioactif ki explosion atomique produire.

41. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* ! وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣١﴾
- R2 42. En vérité, banne dimounes
droite, zotte pou dans *milié* banne
l'ombrazes et banne la fontaines, إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلِّ وَعُيُونٍ ﴿٣٢﴾
43. Et banne tel fruits ça ki zotte
désiré. وَفَوَاحِشَ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٣٣﴾
44. « Manzé et boire avec plaisir, à
cause ça ki zotte ti faire. » كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٤﴾
45. En vérité, coumme ça-même
Nous récompense banne ki faire le bien. إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٥﴾
46. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* ! وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾
47. « Manzé et zourir pou impé
lé temps. En vérité, zotte banne
coupabes. » كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ مُّجْرِمُونَ ﴿٣٧﴾
48. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* ! وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٨﴾
49. Et quand ti dire banne-là :
« courbé. » zotte pa ti courbé. وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَزْكُوعُونَ ﴿٣٩﴾
50. Ça zour-là, malhére lor banne
ki *habitié* contrédire *la vérité* ! وَيْلٌ يَّوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾
51. Donc, dans ki parole, après
sanne-là-là, banne-là pou croire ? يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَأُوا الْبَيِّنَاتِ بَعْدَ مَا يُوْمِنُونَ ﴿٤١﴾

PARTIE 30

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Lor ki kit-soze, banne-là pé
interroze zotte-mêmes ente zotte ?

بَلْ كَمْ يَتَسَاءَلُونَ ٢

3. Lor nouvelle ki éna grand
l'importance-là,

عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ ٣

4. Lor ça-même ki zotte en
désaccord.

الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ٤

5. Attention ! Banne-là pa pou
tardé pou conné.

كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ٥

6. Attention encore ! Banne-là pa
pou tardé pou conné.

ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ٦

7. Esse-ki Nous pa finne faire la
terre couma ène li lit,

أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مَهْدًا ٧

8. Et banne montagnes couma
banne piquets ?

وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ٨

9. Et Nous finne créé zotte par
paires,

وَوَخَّلَفْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ٩

10. Et Nous finne faire zot
sommeil pou zot répos,

وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ١٠

11. Et Nous finne faire la nuite
couma ène couverture,

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ١١

12. Et Nous finne faire li zour pou
zot gagne-pain.

وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ١٢

13. Et Nous finne construire là-
haut zotte, sept lé ciels solide.

وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ١٣

14. Et Nous finne faire soleil ène la
lampe brillant.

وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَّاجًا ١٤

15. Et Nous faire dilo déssanne en abondance dépi banne niazes sarzé *are dilo*,
 وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَبَّاجًا ۝١٥
16. Pou ki Nous produire, par ça, banne la grains et vézétation,
 لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ۝١٦
17. Et banne zardins ki bien fourni.
 وَجَعَلْنَا أَلْفَاظًا ۝١٧
18. En vérité, zour Décision-là li éna ène l'hére ki fixé —
 إِنَّ يَوْمَ الْفُضْلِ كَانَ مِيقَاتًا ۝١٨
19. Ça zour quand pou soufflé dans trompette-là et ki zotte pou vinne groupe par groupe.
 يَوْمَ يُثْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ۝١٩
20. Et *ki* lé ciel pou ouvert et li pou vinne banne la portes *même*,
 وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ۝٢٠
21. Et *ki* pou mette banne montagnes en marce et zotte pou vinne *couma dire zotte* ène miraze.
 وَسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۝٢١
22. En vérité, l'Enfer li là en embiscade,
 إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۝٢٢
23. Pou banne rébelles, li ène l'endroit cotte *zotte* pou réturné,
 لِّلطَّغِيئِ مَا بَأْسًا ۝٢٣
24. Banne-là pou reste là-dans dé siécles et dé siécles.
 لِّيُثَبِّتِينَ فِيهَا أَخْقَابًا ۝٢٤
25. Là-dans, zotte pa pou goûte ni fraicére ni la boisson,
 لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ۝٢٥
26. Sauf dilo bouillante et ène liquide ki pi et ki glacial à l'extrême,
 إِلَّا حَمِيمًا وَعَسًا ۝٢٦
27. Ène la paye convénabe *pou zotte* ;
 جَزَاءً وَفَاكًا ۝٢٧
28. En vérité, banne-là pa ti attanne ki éna pou ranne compte,
 إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ۝٢٨

29. Et banne-là, carrément ti démenti Nou banne Signes.

وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كَذَّبًا ۝۲۹

30. Et Nous finne préserve tout dans ène Live.

وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ۝۳۰

31. « Alors goûté ! Nous pa pou augmente zotte sauf dans pinition. »

فَعِذُّوْهُمُوهَا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ۝۳۱

R 2 32. En vérité, pou banne dimounes droite, éna ène triomphe —

لَا تِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۝۳۲

33. Banne Zardins avec clôtires et banne pieds raisins,

حَدَائِقِ وَأَعْنَابًا ۝۳۳

34. Et banne zène filles *tout* même l'âze,

وَكَوَاعِبِ أَثْرَابًا ۝۳۴

35. Et banne coupes ki débordé.

وَحَاسِدٍ إِهْلَاقًا ۝۳۵

36. Là-dans, banne-là pa pou tanne aukène parole inutile ni mensonge.

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدًّا ۝۳۶

37. Ène récompense dé la part de Seignère — ène cadeau bien calkilé *sélon zot banne actions* —

جَزَاءٍ مِّن رَّبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ۝۳۷

38. *Li-Même* Seignère banne lé ciels et la terre et tout ça ki trouve ente ça dé-là, Céli Ki Tout-Miséricordié. Banne-là pa pou éna aukène droit pou adresse Li la parole.

رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمٰنِ لَا يَمْلِكُوْنَ مِنْهُ خِطَابًا ۝۳۸

39. Ça zour cotte l'Esprit-là et banne anzes pou reste diboute en rangs ; banne-là pa pou adresse la parole sauf kikène ki Céli Ki Tout-Miséricordié pou permette li et li pou dire ça *parole* ki droite-là.

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوْحُ وَالْمَلٰئِكَةُ صَفًّا ۝۳۹ لَا يَتَكَلَّمُوْنَ اِلَّا مَن اٰذَنَ لَهُ الرَّحْمٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ۝۴۰

40. Ça zour-là, sirement pou vini. Alors, dimoune ki oulé, li bizin prépare so l'endroit dé rétour vers so Seignère.

ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ ۚ فَمَن شَاءَ اتَّخَذْ اِلٰى رَبِّهِ مَآبًا ۝۴۰

41. En vérité, Nous finne
 donne-zotte, avertissement ène
 pinition ki prés ; ène zour cotte
 l'homme pou trouve ça ki so la main
 finne avoye divant *li* et cotte
 mécréant-là pou dire : « Si sélement
 mo ti la poussière ! »¹²⁵

إِنَّا أَنْذَرْنَاكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا هَـذَا يَوْمَ
 يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ
 الْكُفْرُ يَلَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ﴿٧٨﴾

---

125 Li capave ça pinition ki banne dimounes ki faire pécés zotte gagné dans ça lé monde-là. Dans ch 32 ver. 22, finne décrire ça pinition-là couma pinition ki moins fort par rapport à ça pli grand pinition ki finne réservé dans l'Aute lé monde-là.

- RI 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
2. Par banne ki, quand zotte
déplace zotte en bas dilo, zotte rissé pou
faire coulé, وَالزَّرَعَتِ عَرَاقًا ٢
3. Et *par* banne ki déplace zotte
avec grand vitesse à *travers* banne pays, وَالتَّشَيَّطَتِ نَشْطًا ٣
4. Et *par* banne ki traverse banne
longue distances avec grand vitesse lor
surface banne l'océans, وَالشَّيْخَتِ سَبْحًا ٤
5. Et *par* banne ki litté ente zotte
pou gagne siprémacie, قَالشَّيْخَتِ سَبْحًا ٥
6. Et *par* banne ki faire plan et ki
bien accompli zot devoir. قَالْمُدَبِّرَاتِ أَمْرًا ٦
7. Zour cotte ça ki éna pou gagne
couma tremblément *dé terre-là*, li pou
gagne so sécouisse violent, يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّاجِفَةُ ٧
8. Et ène l'aute *sécouisse* pou
suive li, تَتَّبِعُهَا الرَّادِفَةُ ٨
9. Ça zour-là, banne lé kéré pou
tremblé, قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ٩
10. Et banne-là zot régard pou
baissé. أَبْصَارُهَا خَاشِعَةٌ ١٠
11. Banne-là pou dire : « Esse-ki
vraimême nous pou rétourne dans nou
pémier l'état ? يَقُولُونَ ءَأَنَّا لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ ١١
12. « Ki ça ça ! Même quand nous
pou vinne banne lé zos pourri ? » ءِذَا كُنَّا عِظَامًا تَّخْرَجَةً ١٢
13. Banne-là dire : « Alors, ça, li
pou ène rétour rempli are la perte. » قَالُوا تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ١٣

14. Alors, li pou ène sél l'appel avec réproce.

فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٤﴾

15. Et alâ ! Banne-là zotte *tout* pou *déhors* lor la Plaine.

فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٥﴾

16. Esse-ki l'histoire Moïse finne arrive cotte toi ?

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَىٰ ﴿١٦﴾

17. Quand so Seignére ti appelle li dans vallée sacré *Touwā*, *ti dire li* :

إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٧﴾

18. « Alle cotte Pharaon. En vérité, li finne rébellé,

إِذْ هَبَّ إِلَىٰ فَرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿١٨﴾

19. « Et *dire-li* : « Esse-ki to ti a voudré ki to pirifié ?

فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَىٰ أَنْ تَزْحَمِي ﴿١٩﴾

20. « Et *ki* mo guide toi vers to Seignére pou ki to gagne *So* crainte. »

وَأَهْدِيكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿٢٠﴾

21. Alors li ti faire li trouve grand Signe-là,

فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَىٰ ﴿٢١﴾

22. Mais li ti prend *ça* pou mensonze et li ti désobéir.

فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ﴿٢٢﴾

23. Ensuite, li ti faire-vite li ti tourne lé dos.

ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ﴿٢٣﴾

24. Et li ti faire rassemblement so *pép* et li ti proclamé,

فَحَشَرَ فَنَادَىٰ ﴿٢٤﴾

25. Et li ti dire : « Mo zot seignére ki pli haute *dans* *mazesté*. »

فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ ﴿٢٥﴾

26. Alors, Allāh ti attrape li pou so pinition exemplaire l'Aute lé monde et *ça* lé monde-là.

فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْأَخْرَقَةِ وَالْأُولَىٰ ﴿٢٦﴾

27. En vérité, là-dans, éna ène léçon pou dimoune ki éna la crainte so *Seignére*.

إِنِّي لَأَعْلَمُ لَوْمَعَاكَ إِن تَرَكَ كَرِيحَ رَبِّي وَخَشِيَ الْجِنَّاتِ وَالنَّبَاتِ ﴿٢٧﴾

- R 2 28. Esse-ki zotte pli dir pou créé, ou soi lé ciél ki Li finne construire ? ءَأَنْتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ السَّمَاءُ بِنْدِهَا ۞
29. Li finne soulève so hautére, et Li finne faire li parfait. رَفَعَ سَمَكَهَا فَسَوَّيْنَاهَا ۞
30. Et Li finne faire so la nuite sombre et Li finne faire sorti so lé matin; وَاعْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ۞
31. Et, après ça, Li finne étende la terre. وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا ۞
32. Li finne faire sorti, dépi dans ça, so dilo et so banne pâtirazes. أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ۞
33. Et banne montagnes, Li finne fixé-zotte ferme. وَالْجِبَالَ أَرْسَاهَا ۞
34. *Tout ça* li ène provision pou zotte et pou zot banne bétaïls. مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ۞
35. Mais quand pli grand calamité-là pou vini, فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَةُ الْكُبْرَىٰ ۞
36. Ça zour cotte l'homme pou rappelle *tout ça* soze pou ça-même ki li ti faire zefforts, يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَىٰ ۞
37. Et *ki* pou faire l'Enfer bien vizibe pou dimoune ki guetté. وَبُورَاتِ الْجَحِيمِ لِمَنْ يَرَىٰ ۞
38. Alors, concernant dimoune ki révolté, فَأَمَّا مَنْ طَغَىٰ ۞
39. Et *ki* préfère la vie ça lé monde-là, وَاشْرَىٰ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۞
40. En vérité, la Fournaise *l'Enfer* pou l'endroit cotte *li* pou resté. فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ۞
41. Mais, concernant dimoune ki pére *grandére et dignité* rang so Seignére et *ki* réténir so l'âme conte banne mauvais désirs, وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَىٰ النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ۞

42. En vérité, Zardin-là li pou l'endroit cotte li pou resté.

فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ۝٣٣

43. Banne-là dimanne toi lor l'Hére-là : « Quand li pou arrivé ? »

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا ۝٣٤

44. Dans ki pensée to trouve toi concernant so mention ?

فِيمَا أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا ۝٣٥

45. Lé temps-là so limite, li dépanne lor to Seignére.

إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْتَهَاهَا ۝٣٦

46. To nék ène Avertissére pou dimoune ki craigne ça l'Hére-là.

إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ مَّن يَخْشَاهَا ۝٣٧

47. Ça zour cotte banne-là pou trouve ça, li pou couma dire zotte pa ti resté dans lé monde excepté ène soirée ou soi so matinée.¹²⁶

كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَسُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ صُحْحًا ۝٣٨

---

126 Pinition-là so lé temps, so l'endroit, so forme li pou prend, tout ça pa compté. Ça ki important c'est ki banne mécréants bizin réalisé astére-là ki quand pinition divine vini, li pou tellement sévère, vite, ène coup sans ki attane ki zotte pou senti couma dire période zot prospérité ék zouissance dans ça lé monde-là – li ti bien courte couma dire ène soirée ou soi ène matinée.

- R1
1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١
  2. Li ti renfrogné et li ti tourne figure,

عَبَسَ وَتَوَلَّى ۝٢
  3. Parski avégue-là ti vinne cotte li ;

أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى ۝٣
  4. Et bé ki pou faire toi comprend ki li possible ki li pé serce pirifié li,

وَمَا يَذُرِيكَ لَعَلَّهٗ يَرِيحُ ۝٤
  5. Ou soi, li possible ki li prend compte, et ki Rappel-là capave profite li ?

أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرَى ۝٥
  6. Et en cé ki concerne céli ki indifférent,

أَمَّا مَنْ اسْتَعْتَى ۝٦
  7. To donne li to l'attention,

فَأَن ت لَهُ تَصَدَّى ۝٧
  8. Alors ki to pa responsabe si li pa pirifié li —

وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّخَى ۝٨
  9. Mais céli ki presse pressé li vinne cotte toi,

وَأَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَى ۝٩
  10. Et li éna la crainte Allāh,

وَهُوَ يَخْشَى ۝١٠
  11. Li, to néglizé.

فَأَن ت عَنْهُ تَكْفَى ۝١١
  12. Faire attention ! En vérité, li ène Rappel —

كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ۝١٢
  13. Alors, céli ki oulé, li bizin mazine ça —

فَمَنْ شَاءَ ذَكَّرْهُ ۝١٣
  14. Li dans banne Escritires ki honoré,

فِي صُحُفٍ مُّكْرَمَةٍ ۝١٤
  15. Exalté et pur,

مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ۝١٥

16. Dans la mains banne scribes, بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ۝١٦
17. *Ki* noble et pieux. كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۝١٧
18. *Ki* la ruine saisi l'homme !
Couma li ingrat ! قَتَلَ الْإِنْسَانَ مَا أَكْفَرَهُ ۝١٨
19. Avec quoi Li finne créé li ? مِنْ آيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۝١٩
20. D'ène goutte sperme ! Et *Allāh*
Li-*Même* finne créé li et finne donne li
so zisse proportion ; مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ۝٢٠
21. Ensuite, Li finne faire simé-là
facile pou li, ثُمَّ السَّيْلَ يَسْرَهُ ۝٢١
22. Ensuite, Li donne li la mort et
Li faire li rente dans ène tombe ; ثُمَّ أَمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ۝٢٢
23. Ensuite, quand Li oulé, Li pou
réssissite li. ثُمَّ إِذَا شَاءَ أَنشَرَهُ ۝٢٣
24. Faire attention ! Li pa encore
complété ça ki *Allāh* Li finne commanne
li *faire*. كَلَّا لَمَّا يَقْضِ مَا أَمَرَهُ ۝٢٤
25. Donc, l'homme bizin zette ène
régard lor so nourritire ; فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ ۝٢٥
26. Couma Nous verse dilo en
abondance, أَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ۝٢٦
27. Ensuite, Nous fanne la terre
couma bizin, ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا ۝٢٧
28. Ensuite, Nous faire la grain
poussé là-dans, فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ۝٢٨
29. Et banne raisins et légumies, وَعِنَبًا وَقَضْبًا ۝٢٩
30. Et pied zolive et pied tamme, وَزَيْتُونًا وَتِنْتًا ۝٣٠
31. Et banne zardins bien fourni,
avec clôtires. وَحَدَائِقَ غُلْبًا ۝٣١

32. Et banne fruits et banne pâtirazes,

وَفَاكِهَةٌ وَأَبْيَاطٌ ﴿٣٧﴾

33. Ène provision pou zotte et pou zot banne bétails.

مَتَاعًا لَّكُمْ وَلَا تَعَاوَمُكُمْ ﴿٣٨﴾

34. Mais quand ça cri ki faire tapaze *couma l'oraze-là* pou vini,

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاعَةَ ﴿٣٩﴾

35. Ça zour-cotte l'homme pou fuir so frère,

يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٤٠﴾

36. Et so mama et so papa,

وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ ﴿٤١﴾

37. Et so madame et so banne zenfants,

وَصَا حَبْتَيْهِ وَبَنِيهِ ﴿٤٢﴾

38. Ça zour-là, sak dimoune parmi banne-là pou éna assez tracas pou *li-même* ki pou ranne li indifférent *are lé zantes*.

لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُخْتَصِمُ بِهِ ﴿٤٣﴾

39. Ça zour-là, éna visazes ki pou rayonné,

وَجُودًا يَوْمَئِذٍ مُّسْفَرَّةٌ ﴿٤٤﴾

40. Riyant, *et zoyé*.

صَاحِكَةً مُّسْتَبْشِرَةً ﴿٤٥﴾

41. Et, ça zour-là, éna visazes ki pou éna la poussière lor zotte,

وَوُجُودًا يَوْمَئِذٍ عَلَيْهِمَا غَبْرَةٌ ﴿٤٦﴾

42. L'obskirité pou couvert zotte.

تَرَهَقَهَا قَتْرَةٌ ﴿٤٧﴾

43. Ça banne-là mêmes ki ti réfize croire et ki ti tombe dans banne vices.

يَعْرِضُ أَوَّلِيكَ هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجْرَةُ ﴿٤٨﴾

RI 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿١﴾

2. Quand soleil pou enroulé,

إِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ﴿٢﴾

3. Et quand banne zétoiles pou obskirci,

وَأِذَا النُّجُومُ اتَّكَدَرَتْ ﴿٣﴾

4. Et quand pou déplace banne montagnes,

وَأِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ﴿٤﴾

5. Et quand pou abandonne banne samelles ki disse mois pleine,

وَأِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ﴿٥﴾

6. Et quand pou rassemblé banne zanimaux sauvaze,

وَأِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ﴿٦﴾

7. Et quand banne la mers, ène pou déverse *so dilo* dans l'aute,

وَأِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ﴿٧﴾

8. Et quand pou réini ensamme banne dimounes *différent*,

وَأِذَا النُّفُوسُ رُوِّجَتْ ﴿٨﴾

9. Et quand pou pose question lor ti ti fille-là ki enterré vivant —

وَأِذَا الْمَوْءُودَةُ سُئِلَتْ ﴿٩﴾

10. « Pou ki crime finne tué li ? »

يَا أَيُّ ذُنُوبِ قُتِلَتْ ﴿١٠﴾

11. Et quand banne lives *pou publié et* pou bien répanne,

وَأِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ﴿١١﴾

12. Et quand pou conne banne secrets lé ciél,

وَأِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ﴿١٢﴾

13. Et quand pou faire la Fournaise l'Enfer flambé,

وَأِذَا الْجَحِيمُ سُعِّرَتْ ﴿١٣﴾

14. Et quand pou faire Paradis vinne prés,

وَأِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ ﴿١٤﴾

15. Sak l'âme pou conné ça ki li finne *améne are li* pou présenté.

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ﴿١٥﴾

16. Donc faire attention ! Mo prend à témoin banne ki faire banne activités caciette caciette et ki ensuite zotte rétire zotte en sécret,

فَلَا أُقْسِمُ بِالْحُبُوسِ ۙ

17. *C'est-à-dire* banne navires ki dans l'hére ki capave caciette *ou soi dans banne l'endroits cotte capave caciette* zotte reste caciette.

الْجَوَارِ الْكُنُوسِ ۙ

18. Et *Mo prend à témoin* la nuite quand li vini et *ensuite* li allé,

وَاللَّيْلِ إِذَا عَشَسَ ۙ

19. Et *par* l'aube quand li commence respiré,

وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ۙ

20. Ki ça li vraitéme parole *révélé* d'ène Mésazer *ki* noble ;

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ۙ

21. Ki possède puissance, *et ki* établi dans présence Seignére Trône-là,

ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ۙ

22. Li éna droit l'obéissance ; *et* là-bas *cotte Seignére Trône-là* li digne dé confiance.

مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ۙ

23. Et zot compagnon li pa ène fou.

وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ۙ

24. Et, en vérité, li ti trouve *Allāh* Li-Même lor l'horizon clair.

وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأَفْقِ الْمُبِينِ ۙ

25. Et li pa laré lor *explique* l'invizibe.

وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَرِينٍ ۙ

26. Et li pa parole d'ène Satan ki rézété.

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ۙ

27. Alors, cotte zotte pé allé ?

فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ۙ

28. Ça li nék ène Rappel pou tout banne lé mondes,

إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۙ

29. Pou banne d'ente zotte ki désire marce droite,

لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ۙ

30. Et zotte pa capave désire nanrien sauf ça ki Allāh, Seignère banne lé mondes, oulé.

وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ
الْعَالَمِينَ ﴿٣٠﴾

127 Ver 1-2 pé cause le déclin de l’Islam parski Allah appelle le Saint Prophète Sirādjān-mounīra (Soleil ki rayonnant) ; et le Saint Prophète finne dire ki so compagnons zotte couma banne zétoiles ki donne guidance.

Ver. 4 pé montré ki banne grand puissances matérialiste non sélement pou paraîte, mais zotte pou bouze zot influence de tériroire en tériroire, de continent en continent, et banne pays ène après l’aute pou passe sous zot domination.

Ver. 5 pé montré ki pou éna banne moyens transport pli rapide.

Ver. 6 pé cause lor banne parcs natirel et zoo cotte pou rassemblé toute sorte zanimaux. Ça oussi indique banne l’aute moyens transport pou capave transporte et réini ensamme banne gros gros zanimaux couma l’éléphant, rhinocéros, hippopotame.

Ver. 7 pé prophétise l’ouvertire canal Suez et canal Panama. Soudjjirat vé dire oussi : prend di fé. Donc ver. 7 pé dire oussi quand banne la mers pou prend di fé. Ici pé cause lor banne batailles naval cotte boucoup navires dé guére impliqué. Banne éssanzes puissance di fé, li pou couma dire la mer pé prend di fé.

Ver. 8 pé montré ki banne moyens transport et comminication pou tellement développé ki lé monde pou vinne ène villaze global.

Ver. 9-10 montré ki ène zour pou vini cotte pou éna la peine capital pou pini banne crimes pareil et cotte pou reconnaîte droits banne madames.

Ver. 11 pé prophétise l’invention la presse moderne et so l’impact dans lé monde.

Concernant ver. 12, c’est lé monde non-mizilman matérialiste ki pé grimpe banne hautères dans lé ciél pou découvert l’espace-so-banne-sécrets.

Ver. 13 pé expliqué ki pou éna banne la guères couma dire la Fournaise (l’Enfer) pé flambé. Progrés matériel grand couma li grand, li pa pou servi nanrien si finne gagne-ça conte plaisir Allah. L’égoïsme de l’homme pou crée banne tel tensions mondial ki ça pou abouti par banne la guères dévastatère ki pou couma vrai la Fournaise (l’Enfer) ki pé flambé.

Ch 55 ver. 36 cause lor banne rayons cosmique. Le Saint Prophète finne donne ène description extraordinaire pou ça pép matérialiste, égoïste et trompère-là. Li appelle banne-là par nom Dadjjāl – Grand Trompère-là. Zotte éna ène sél li zié. Zot régard li sélement lor lé monde matérialiste-là. Banne Dadjjāl pé invite zot prope destruction.

Ver 16-17 pé cause lor banne navires dé guére-espion couma sous-marins.

- R1   1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.   بِشْرًا لِلَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱
2. Quand lé ciél pou fanne,   إِذَا السَّمَاءُ انْقَطَرَتْ ۝۲
3. Et quand banne zétoiles pou
dispersé,   وَإِذَا النُّجُومُ انْتَشَرَتْ ۝۳
4. Et quand banne la mers pou
débordé,   وَإِذَا الْبِحَارُ فُجِّرَتْ ۝۴
5. Et quand pou déterre *ça ki dans*
banne tombes,   وَإِذَا الْقُبُورُ بُحِرَتْ ۝۵
6. *Alors* sak l'âme pou conné ça
ki li finne réalisé et ça ki li finne néglizé.   عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ۝۶
7. O homme ! Bé ki finne trompe
toi concernant to Seignére Ki Noble ?   يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّبَكَ بِرَبِّكَ
الْكَرِيمِ ۝۷
8. *To Seignére* Ki finne créé toi ;
ensuite Li finne façonne toi bien et Li
finne donne toi proportion ki bizin.   الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ۝۸
9. Dans n'importe *ki* forme ki Li
finne oulé, Li finne façonne toi.   فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا شَاءَ رَكَّبَكَ ۝۹
10. Faire attention ! Mais zotte
prend Zizement-là pou mensonze.   كَلَّا بَلْ تُكَدِّبُونَ بِالذِّبْنِ ۝۱۰
11. Et, en vérité, éna lor zotte,
banne gardiens,   وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ۝۱۱
12. Banne enrézistréres honoré,   كِرَامًا كَاتِبِينَ ۝۱۲
13. Ki conné *tout* ça ki zotte faire.   يَعْلَمُونَ مَا تَفَعَّلُونَ ۝۱۳
14. En vérité, banne pieux pou
dans grand bonhére ;   إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ۝۱۴
15. Et, en vérité, banne pervers pou
dans ène la Fournaise ;   وَإِنَّ الْمُبْجِرَ لَفِي جَحِيمٍ ۝۱۵

16. Là-dans, banne-là pou brilé
Zour Zizement ;

يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٦﴾

17. Et banne-là pa pou capave pa
présent là-dans.

وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٧﴾

18. Et bé ki pou faire toi conné ki
été Zour Zizement-là ?

وَمَا آذْرُكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٨﴾

19. Encore ène fois, bé ki pou faire
toi conné ki été Zour Zizement-là ?

ثُمَّ مَا آذْرُكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٩﴾

20. Ça zour cotte li pa pou dans
pouvoir aukène l'âme pou faire kit-soze
pou ène l'aute l'âme. Et ça zour-là,
commannement-là li pou Allâh *Tout-Sél.*

يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا
وَالْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ ﴿٢٠﴾

128 Verset 2 pé faire référence à 19 : 91,92. li vé dire ki ça l'époque-là, fausse doctrines banne chrétiens pou domine lé monde. BonDié pou en colére et So pinition pou manifesté dans lé monde dans ène banne façons.

Ver. 5 pé cause progrès ki archéologie pou faire.

Ver. 12 l'homme finne créé libe dans so zizement et dans so pouvoir pou soisir. Li responsabe pou décision ki li prend et pou banne actions ki li faire. Ena banne Enrèzistréres honoré pou ça.

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Malhère lor banne ki donne moïnse *dans pézé et dans miziré* ;

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ٢

3. Banne quand, éna pou miziré pou prend are banne dimounes, zotte réclame plein mizire ;

الَّذِينَ إِذَا أَتَاؤُنَا عَلَىٰ التَّنَاسِ
يَسْتَوْفُونَ ٣

4. Mais, quand zotte miziré ou soi zotte pézé pou donne banne *dimounes-là*, zotte faire moïnse.

وَإِذَا كَانُوا لَهُمْ أَوْ ذَرُّهُمْ يُخَسِرُونَ ٤

5. Esse-ki ça banne-là pa conné ki zotte pou réssissité,

أَلَا يَظُنُّ أُولَٰئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ ٥

6. Ène zour terribe,

لَيَوْمٍ عَظِيمٍ ٦

7. Zour cotte l'himanité pou reste diboute divant Seignére tout banne lé mondes !

يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ٧

8. Faire attention ! En vérité, dossier banne pervers li dans Sidjdjîn.

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفُجَّارِ لَفِي سِجِّينٍ ٨

9. Et ki pou faire toi conné ki été Sidjdjîn ?

وَمَا أَذْرَكَ مَا سِجِّينٌ ٩

10. Li ène Live ki finne écrire *dans ène manière détaillé et complet*.

كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ١٠

11. Ça Zour-là malhère lor banne ki *habitié* contrédire,

وَيْلٌ يُّؤْمِنُذِي الْمَكِّزِ بَيْنَ ١١

12. Banne ki ti prend Zour Zizement pou mensonze.

الَّذِينَ يُكْذِبُونَ بَيُّومِ الرَّيِّينِ ١٢

13. Et personne pa prend ça Zour-là pou mensonze sauf banne ki transgresséres, ki faire pécé,

وَمَا يُكْذِبُ بِهِ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ١٣

14. *Banne ki* quand récitezotte Nou banne Signes, zotte dire : « Ça banne zistoires dimoune longtems ! »

إِذَا تُثْلَىٰ عَلَيْهِ أَيُّتْنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٤﴾

15. Faire attention ! En faite, ça ki banne-là finne gagné *par zot banne actions* finne rouille zot lé kére.

كَلَّا بَلْ عَرَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٥﴾

16. Faire attention ! En vérité, ça Zour-là, pou barre zotte dé zot Seignére pou *pa trouve Li*.

كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمِئِذٍ لَمَّحْجُوبُونَ ﴿١٦﴾

17. Ensuite, en vérité, banne-là pou brûlé dans la Fournaise *l'Enfer*,

ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ ﴿١٧﴾

18. Ensuite pou dire zotte : « Ça même ça ki zotte ti pé prend pou mensonze-là. »

ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿١٨﴾

19. Faire attention ! En vérité, dossier banne vertieux li dans 'Illiyîn.

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عِلِّيِّينَ ﴿١٩﴾

20. Et ki pou faire toi conné ki été 'Illiyîn ?

وَمَا أَدْرَاكَ مَا عِلِّيُّونَ ﴿٢٠﴾

21. Li ène Live ki finne écrire *dans ène manière détaillé et complet*.

كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴿٢١﴾

22. Banne ki rapprocé *are Allāh* zotte pou trouve li.

يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٢﴾

23. En vérité, banne vertueux pou dans grand bonhére,

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿٢٣﴾

24. *Assizé* lor banne canapés zotte pou observé.

عَلَى الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٤﴾

25. To pou réconnaîte lor zot visazes, fraicére grand bonhére-là.

تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿٢٥﴾

26. Pou donne-zotte boire d'ène la boisson pur et scellé.

يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ ﴿٢٦﴾

R1

1. Avec nom Allâh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Quand lé ciél pou éclaté,

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ٢

3. Et *ki* li pou écoute so Seignére, et *ki* li pou oblizé *faire* ça —

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ٣

4. Et quand la terre pou élarzi,

وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ ٤

5. Et *ki* li pou zette déhors ça ki dans li et *ki* li dévide li ;

وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ٥

6. Et *ki* li pou écoute so Seignére et *ki* li pou oblizé *faire* ça —

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ٦

7. Toi, ô homme, en vérité, to faire zefforts dir *pou progressé* vers to Seignére ; alors to pou zoëne Li.

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلِّقِيهِ ٧

8. Donc, concernant dimoune ki pou gagne so dossier dans so la main droite,

فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ٨

9. Alors, en vérité, pou faire ène compte facile are li,

فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ٩

10. Et li pou rétourne cotte so famille dans la zoie.

وَيُنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ١٠

11. Mais concernant dimoune ki pou gagne so dossier derrière so lé dos,

وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ ١١

12. Certainement, li pou implore destruction *lor li-même*,

فَسَوْفَ يَدْعُوا ثُبُورًا ١٢

13. Et li pou brilé dans la Fournaise.

وَيَصْلَىٰ سَعِيرًا ١٣

14. En vérité, li ti pé vive dans la zoie au sein so famille ;

إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ١٤

15. En vérité, li ti pé pensé ki zamais li pou réssissité.

لَا رَأَيْتَ ظَنًّا أَنْ لَنْ يَجُودَ ۙ ۱٥

16. Bé ki faire non ? En vérité, so Seignère conne li très bien.

بَلْ جَرَّانَ رَبَّكَ كَانَ بِهِ بِصِيرًا ۙ ۱٦

17. Donc faire attention ! Mo prend à témoin ça lueur ki zisse après coucé soleil .

فَلَا أُقْسِمُ بِالشَّفَقِ ۙ ۱٧

18. Et la nuite et ça ki li enveloppé,

وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ۙ ۱٨

19. Et la line quand li vinne pleine,

وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ۙ ۱٩

20. Ki certainement, zotte pou passe d'ène l'état à ène l'autre l'état.

لَتَنَزَّكِبَنَّ طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ۙ ۲٠

21. Alors, bé ki arrive banne-là ki zotte pa croire ?

فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۙ ۲١

22. Et quand récite banne-là le Coran, zotte pa prosterné *dans soumission* ?

وَلَا إِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ۙ ۲٢

23. Au contraire, banne ki réfize croire, zotte donne démenti.

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يَكْذِبُونَ ۙ ۲٣

24. Et Allāh pli conné ça ki banne-là garde caciette *dans zot lé kéré*.

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ۙ ۲٤

25. Donc, donne-zotte nouvelle ène pinition ki donne boucoup doulére.

فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۙ ۲٥

26. Mais banne ki croire et ki faire banne bon actions, pou zotte éna ène récompense ki zamais pou arrété.

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ۙ ۲٦

RI 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
2. Par lé ciél ki éna banne constéllations <i>zétoules</i>,	وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ﴿٢﴾
3. Et <i>par</i> Zour Promis-là,	وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ﴿٣﴾
4. Et <i>par</i> céli ki donne témoignaze, et céli lor ki, ça témoignaze-là pé porté,¹²⁹	وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ﴿٤﴾
5. Malédiction lor banne dimounes Trancées-là ;	قَتِيلِ أَصْحَابِ الْأُخْدُودِ ﴿٥﴾
6. <i>Banne dimounes</i> ça di fé ki rempli are combistibe ;	النَّارِ ذَاتِ الْوُقُودِ ﴿٦﴾
7. Quand zotte ti assizé à côté ça,	إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ﴿٧﴾
8. Et zotte ti témoins ça ki zotte ti pé faire are banne croyants.	وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٨﴾
9. Et zotte ti haïr banne-là simplément parski banne-là ti croire dans Allāh Ki Tout-Puissant et Ki Digne dé louanze ;	وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَن يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْحَزِينِ الْحَمِيدِ ﴿٩﴾
10. Pou Li-Même, royaume banne lé ciéls et la terre, et Allāh Li Témoïn lor tout kit-soze.	الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٠﴾
11. En vérité, banne ki persékite banne croyants et banne croyantes et ki ensuite zotte pa répentí, pou zotte	إِنَّ الَّذِينَ فَتَنُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ لَمْ يَتُوبُوا فَلَهُمْ عَذَابٌ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ

129 Tout Prophéte ou Réformatére d'Allah, li ène Shāhéd parski li ène témoignaze vivant de l'existence d'Allah. Li oussi ène Mashhōūd parski Allah donne témoignaze so véracité. Allah montré banne signes et miracles à travers So élu. Le Messie Promis Ahmad li Shāhéd et Mashhōūd pou le Saint Prophéte ; et le Saint Prophéte li Shāhéd et Mashhōūd pou so Messie Promis.

éna pinition l'Enfer et pou zotte éna pinition la Fournaise.

عَذَابُ الْحَرِيقِ ۝

12. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon travaux, pou zotte, éna banne Zardins, en bas ça éna banne la rivières ki coulé — ça, li grand triomphe-là.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ۝

13. En vérité, to Seignère So attrapé li dir.

إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ۝

14. En vérité, Li-Même Ki donne ène commencement et Ki répète-ça ;

لَأَنَّهُ هُوَ يُبْدِئُ وَيُعِيدُ ۝

15. Et Li-Même Ki Bien-Pardonnant, Ki Rempli d'affection ;

وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ۝

16. Li Seignère Trône-là, Li possède la gloire et l'honnère ;

ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ۝

17. Céli Ki réalise pleinement ça Ki Li oulé.

فَقَالَ لِمَا يُرِيدُ ۝

18. Esse-ki to finne tanne parlé l'histoire banne l'armées-là ?

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْجُنُودِ ۝

19. Banne l'armées Pharaon et Thamōūd ?

فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ۝

20. Mais, banne ki pa croire, zotte persisté dans contrédire.

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ۝

21. Alors ki Allāh encerclé zotte sans ki zotte réalisé.

وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ۝

22. Mais, li ène Coran glorieux.

بَلْ هُوَ قُرْآنٌ مَجِيدٌ ۝

23. Lor ène tablette bien protégé.

بِئْرٍ فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ۝

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Par lé ciél et par ça ki éna pou
paraîte la nuite —

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ﴿٢﴾

3. Et bé ki pou faire toi conné ki
été ça ki éna pou paraîte la nuite ?

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ﴿٣﴾

4. Li zétoile ki bien briyé-là —

النَّجْمِ الثَّاقِبِ ﴿٤﴾

5. Péna aukène l'âme ki péna ène
gardien lor li.

إِنَّ كُلَّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ﴿٥﴾

6. Donc, ki l'homme réfléci lor ça
soze are ki li finne créé.

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ﴿٦﴾

7. Finne créé li d'ène fluide ki
ézakilé,

خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ﴿٧﴾

8. Ki sorti ente lé reins et côtes,

يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ﴿٨﴾

9. En vérité, Allāh Li éna pouvoir
pou rétourne li.

لَئِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ﴿٩﴾

10. Zour cotte tout banne secrets
pou dévoilé.

يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ﴿١٠﴾

11. Alors, li pa pou éna aukène la
force ni personne pou aide li.

فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ﴿١١﴾

12. Par lé ciél ki vinne encore-et-
encore avec la plie,

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجَمِ ﴿١٢﴾

13. Et par la terre ki ouvert pou
faire vézétation sorti,

وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدَءِ ﴿١٣﴾

14. En vérité, li ène parole décisif,

لَئِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ﴿١٤﴾

15. Et li pa ène plaisanterie.

وَمَا هُوَ إِلَّا هَزْلٌ ﴿١٥﴾

16. En vérité, banne-là pé faire ène
complot,

لَئِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ﴿١٦﴾

17. Et *Moi oussi* Mo pé faire ène plan.

وَأَعِيدُ كَيْدًا * ١٤

18. Alors, accorde banne mécréants ène répit. Accorde banne-là ène répit pou impé lé temps.

يُعْ فَتَمَّوِلُ الْكُفْرَيْنِ أَمْهَلُهُمْ ذُرِّيَّةً ۙ ١٨

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

يَسْمَا لِلّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝۱

2. Célébré saintété nom to Seignére, le Très-Haut,

سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْاَعْلٰی ۝۲

3. Céli Ki créé et Ki donne proportion ki bizin,

الَّذِي خَلَقَ فَسَوّٰی ۝۳

4. Et Ki détermine *tout kit-soze* et *Ki* guidé,

وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدٰی ۝۴

5. Et Ki produire pâtiraze ;

وَالَّذِي اَخْرَجَ الْمَرْعٰی ۝۵

6. Ensuite Li faire ça vinne banne ordires noir.

فَجَعَلَهُ عُتُقًا ۝۶

7. Nous pou enseigne toi *le Coran* et to pa oublié *li*,

سَنُقَرِّئُكَ فَلَا تَنْسٰی ۝۷

8. Excepté ça ki Allāh oulé. En vérité, Li conne ça ki paraîte et ça ki caciette.

اِلَّا مَا شَاءَ اللّٰهُ ۝۸ اِنَّهُ يَخْلُمُ الْجَهْرَ وَ مَا يَخْفٰی ۝۸

9. Et Nous pou accorde toi *tout* facilité.

وَنُيَسِّرُكَ لِليُسْرٰی ۝۹

10. Donc, continié rappelé. Rappel-là li profitabe.

فَذَكِّرْ اِنْ نَفَعَتِ الذِّكْرٰی ۝۱۰

11. Dimoune ki éna la crainte, li pou prend compte ;

سَيَذَكَّرُكَ مَنْ يَخْشٰی ۝۱۱

12. Mais céli ki pli malsancé, li pou éloigne-li are ça,

وَيَتَجَنَّبُهَا الْاَشْقٰی ۝۱۲

13. Li-même ki pou rente dans pli grand di Fé-là.

الَّذِي يَضَلُّ النَّارَ الْكُبْرٰی ۝۱۳

14. Alors, ni li pou *dans ène l'état* mort là-dans, ni li pou *dans ène l'état* vivant.

ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيْهَا وَلَا يَحْيٰی ۝۱۴

15. En vérité, céli ki pirifié li-même, bé li-*même* ki pou réissi,

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى ۝١٥

16. Et ki mazine nom so Seignére, et ki faire la Priére.

وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ۝١٦

17. Mais zotte préfère la vie ça lé monde-là,

بَلْ تُؤْتِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۝١٧

18. Alors ki la vie l'Aute lé monde li meillére et li pli dirabe.

وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَى ۝١٨

19. En vérité, ça li *enseigné* dans banne Écritires avant,

إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ۝١٩

20. Banne Écritires Abraham et Moïse.

۝٢٠ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ۝

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Esse-ki nouvelle ça *calamité* ki accablant-là finne vinne cotte-toi ?

هَلْ أَتَتْكَ حَادِثٌ غَاشِيَةٌ ۝۲

3. Ça zour-là, éna visazes *ki* pou déprimé ;

وَجُودًا يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ۝۳

4. Préokipé, *et* fatigué,

عَامِلَةٌ تَأْسِبَةٌ ۝۴

5. *Banne-là* zotte pou rente dans ène di Fé ardent;

تَضَلُّ نَارًا حَامِيَةً ۝۵

6. Pou faire zotte boire dépi ène la source bouillante,

تُسْقَى مِنْ عَيْنٍ أَرِيَّةٍ ۝۶

7. Zotte pa pou gagne aukène nourritire sauf d'ène l'herbe sec, amer et ki éna zépines,

لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيحٍ ۝۷

8. Ni ça faire grossi, ni ça satisfaire la faim.

لَا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ۝۸

9. *Et* ça zour-là, éna visazes pou frais *et* reposé,

وَجُودًا يَوْمَئِذٍ تَأْتِمَةٌ ۝۹

10. Satisfait are zot zefforts,

لَسَعِيهَا رَاضِيَةٌ ۝۱۰

11. Dans ène Zardin ki élevé,

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ۝۱۱

12. Cotte to pa pou tanne aukène causé inutile;

لَا تَسْمَعُ فِيهَا لِأَعْيُنٍ ۝۱۲

13. Là-dans, éna ène la source ki coulé,

فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ۝۱۳

14. Là-dans, éna banne canapés ki finne élevé,

فِيهَا سُرُرٌ مَرْفُوعَةٌ ۝۱۴

15. Et banne coupes bien placé,

وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ۝۱۵

16. Et banne coussins ranzé *dans l'orde*, وَنَمَارِقٍ مَّصْفُوفَةٌ ﴿١٦﴾
17. Et banne tapis ki étalé *avec goût*. وَزُرَّابِيٍّ مَبْتُوثَةٍ ﴿١٧﴾
18. Esse-ki banne-là pa finne guette banne sameaux, couma zotte finne créé ? أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْآيَاتِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٨﴾
19. Et lé ciel, couma finne élève li ? وَأِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٩﴾
20. Et banne montagnes, couma zotte finne enfoncé solidement *dans la terre* ? وَأِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿٢٠﴾
21. Et la terre, couma li finne étalé ? وَأِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢١﴾
22. Donc faire exhortation, to éna pou faire exhortation sélement ; فَذَكِّرْهُ لَأْتَمَّا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢٢﴾
23. To pa finne nommé couma ène sirveillant lor banne-là. كَشَيْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيِّطٍ ﴿٢٣﴾
24. Mais céli ki tourne lé dos et ki réfize croire, إِلَّا مَنْ تَوَلَّى وَكَفَرَ ﴿٢٤﴾
25. Allāh pou pini li are ça pinition ki pli grand-là. فَيَعِزُّهُ اللَّهُ الْعَظِيمُ ﴿٢٥﴾
26. En vérité, rétour banne-là, li vers Nous, إِنَّ إِلَيْنَا أِيَابَهُمْ ﴿٢٦﴾
27. Alors, en vérité, *pou réglé* banne-là zot compte, ça li lor Nous. ثُمَّ لَنْ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٧﴾

- R1
1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿١﴾
  2. Par l'Aube,

وَ الْفَجْرِ ﴿٢﴾
  3. Et *par* Disse la Nuites-là,

وَ كِبٰلِ عَشْرِ ﴿٣﴾
  4. Et *par* Pair-là et Impair-là,

وَ الشَّفْعِ وَ الْوَتْرِ ﴿٤﴾
  5. Et *par* la Nuite-là quand li pé
allé *vers so la fin*,

وَ الْبَيْلِ اِذَا يَسْرِ ﴿٥﴾
  6. Esse-ki là-dans *pa éna ène*
témoignaze solide pou dimoune ki
posséde l'intellizence ?

هَلْ فِيْ ذٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِيْ حَجْرٍ ﴿٦﴾
  7. Esse-ki to *pa* finne trouvé
couma to Seignére ti traite banne 'Aad,

اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ﴿٧﴾
  8. *Tribi* Iram ki ti posséde banne
bâtiments élélé,

اِذْ ذٰتِ الْجَمَادِ ﴿٨﴾
  9. *Bâtiments* pareils coumme ça,
zamai ti finne construire dans ça banne
rézions-là ;

الَّتِيْ لَمْ يُخْلَقْ فِيْهَا فِي الْبِلَادِ ﴿٩﴾
  10. Et *banne* Thamōūd ki ti créze
rochers dans vallée-là ?

وَ تَمُوْدَ الَّذِيْنَ جَابُوا الصَّخْرَ
بِالْوَادِ ﴿١٠﴾
  11. Et Pharaon, Seignére boucoup
camps l'armée ?

وَ فِرْعَوْنَ ذِيْ الْاَوْتَادِ ﴿١١﴾
  12. *Ça banne-là* ki ti transgressé
dans *banne* pays,

الَّذِيْنَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ﴿١٢﴾
  13. Et *ki* ti commette là-dans
boucoup désorde.

فَاكْفُرُوا فِيْهَا الْفَسَادِ ﴿١٣﴾
  14. Alors to Seignére ti faire tombe
lor banne-là *So* fouette pinition.

فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ﴿١٤﴾
  15. En vérité, to Seignére *Li là, Li*
pé veillé.

اِنَّ رَبَّكَ لَبٰلِغٌ اِلٰى الْمُرْصَادِ ﴿١٥﴾

16. Concernant l'homme, quand so Seignére testé li et honore li et accorde li banne favéres, alors li dire : « Mo Seignére finne honore moi. »

فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ
فَأَحْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ﴿١٦﴾

17. Mais quand Li testé li et Li réduire so provision pou li, alors li dire : « Mo Seignére finne himilié moi. »

وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ
فَيَقُولُ رَبِّي أَهَانَنِ ﴿١٧﴾

18. Faire attention ! En réalité, zotte pa honore orphélin,

كَلَّا بَلْ لَا تُكْرِمُونَ الْيَتِيمَ ﴿١٨﴾

19. Et ente zotte, zotte pa exhorte zotte-mêmes pou donne manzé banne pauvres,

وَلَا تَحْضُونَ عَلَىٰ طَعَامِ الْمُسْكِينِ ﴿١٩﴾

20. Et zotte manze complètement l'héritaze *lé zantes*,

وَتَأْكُلُونَ التُّرَاثَ أَكْلًا لَمًّا ﴿٢٠﴾

21. Et zotte content banne ricesses avec ène l'amour ki péna limite.

وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ﴿٢١﴾

22. Faire attention ! Quand la terre pou broyé complètement ;

كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿٢٢﴾

23. Et ki to Seignére pou vini, et banne anzes *oussi*, ranzée lor ranzée ;

وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴿٢٣﴾

24. Et ki ça zour-là, pou améne l'Enfer *prés* ; ça zour-là l'homme pou *oulé* prend compte *avertissement* ; mais ça *zour-là* couma li pou possibe pou li pou prend compte *avertissement* ?

وَجَاءَ يَوْمَئِذٍ يَوْمَئِذٍ بِجَهَنَّمَ ۗ يَوْمَئِذٍ
يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ وَأَنَّىٰ لَهُ الذِّكْرَىٰ ﴿٢٤﴾

25. Li pou dire « Ah ! Si sélement mo ti avoye divant *moi impé bon travail* pou mo la vie *ici* ! »

يَقُولُ يَلَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي ﴿٢٥﴾

26. Donc ça zour-là, personne pa pou capave pini couma *Allāh* So pinition,

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعْرَبُ عَذَابُهُ أَحَدٌ ﴿٢٦﴾

27. Et personne pa pou capave garotté couma Li garotté ;

وَلَا يُؤْتَقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ﴿٢٧﴾

28. O toi, âme en paix !

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ﴿٢٨﴾

29. Retourne vers to Seignére, to
satisfait *are Li et Li satisfait are toi*.¹³⁰

ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿٢٩﴾

30. Donc rente parmi Mo banne
servitères,

فَاذْخُلِي فِي عِبَادِي ﴿٣٠﴾

31. Et rente dans Mo Zardin.

وَاذْخُلِي جَنَّتِي ﴿٣١﴾

---

130 Çà li niveau pli haute dé développement spiritiél quand ène servitère li bien satisfait are so Seignére et ki so Seignére li bien satisfait are li. (58 : 23). Quand li arrive ça niveau céleste-là, li finne fini libére li are tout banne faiblesses moral et li trouve-li renforcé avec ène la force spiritiél. Li finne ‘uni’ avec Allah et li pa capave existé sans Li. C’est dans ça lé monde là-même et pa aillére ki li gagne accès au Paradis.

RI

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِشْرِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١

2. Faire attention ! Mo prend pou
témoin ça la Ville-là —

لَا أُقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ۝٢

3. Alors ki ène *zour* to pou
déssanne dans ça la Ville-là —

وَأَنْتَ حَلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ۝٣

4. Et *mo prend pou témoin* papa-
là et ça *garçon* ki li finne enzendré-là,

وَوَالِدٍ ذُو مِرَّةٍ ۝٤

5. En vérité, Nous finne créé
l'homme pou *amène* ène *la vie* la litte ék
labeur dir.

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ۝٥

6. Esse-ki li pensé ki personne
péna pouvoir lor li ?

أَيَحْسَبُ أَنْ لَنْ يُقَدَّرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ۝٦

7. Li dire : « Mo finne gaspille
boucoup di biens. »

يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَا لَا لُبَدًا ۝٧

8. Esse-ki li pensé ki personne pa
pé guette li ?

أَيَحْسَبُ أَنْ لَمْ يَرَآهَ أَحَدٌ ۝٨

9. Esse-ki Nous pa finne donne li
dé li zié,

أَلَمْ نَجْعَلْ لَهُ عَيْنَيْنِ ۝٩

10. Et ène la langue et dé la léve ?

وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ۝١٠

11. Et Nous finne indique li dé-
simé haute-là.

وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ۝١١

12. Mais li pa finne lance li dans
simé 'Aqabah-là.

فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ۝١٢

13. Et ki pou faire toi conné ki été
'Aqabah-là ?

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ۝١٣

14. *Li* libération ène esclave,

فَأَنْزَلْنَاهُ رَقَبَةً ۝١٤

15. Ou soi, dans ène *zour* famine,
donne manzé

أَوْ إِطْعَمٌ فِي يَوْمٍ ذِي مَسْجَبَةٍ ۝١٥

16. Ène orphélin ki ène parent
proce,

يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ﴿١٦﴾

17. Ou soi ène pauve ki couvert are
la poussière.

أَوْ مَسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٧﴾

18. Ensuite, li ti bizin ène parmi
banne ki croire et *ki* ente zotte, zotte
conseille zotte-mêmes pou montré
persévérance, et *ki* ente zotte, zotte
conseille zotte-mêmes pou montré
miséricorde.

ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَوَاصَوْا
بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ ﴿١٨﴾

19. Ça banne-là ki banne dimounes
dans côté droite.

أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ﴿١٩﴾

20. Mais banne ki pa croire dans
Nou banne Signes, zotte banne dimounes
dans côté gauche.

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا هُمْ أَصْحَابُ
الْمَشْأَمَةِ ﴿٢٠﴾

21. Ène di fé renfermé ène-coup-
pou *franci* lor zotte.

بَعَثَ عَلَيْهِمْ نَارًا مُؤَصَّدَةً ﴿٢١﴾

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١
2. Par soleil et *par* l'hére ki li commence rayonné, وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ٢
3. Et *par* la line quand li suive li, وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا ٣
4. Et *par* li zour quand li révéle *soleil-là* so splendére وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا ٤
5. Et *par* la nuite quand li enveloppe li *zour-là*, وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ٥
6. Et *par* lé ciél, et façon Li finne créé ça ! وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ٦
7. Et *par* la terre, et façon Li finne étende ça ! وَالْأَرْضِ وَمَا طَخَاهَا ٧
8. Et *par* l'âme, et manière Li finne façonne ça bien ! وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ٨
9. Et Li finne implante dans *natire* ça-là, capacité pou reconnaîte so côté pervers et so droitire. فَالهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ٩
10. Et, vraitême li gagne siccés, dimoune ki développe ça *droitire-là*, قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ١٠
11. Et, certainement, li sans siccés ça dimoune ki corrompe ça. وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ١١
12. *Banne* Thamōūd ti contrédire la *vérité* à cause zot l'esprit rébellion. كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ١٢
13. Quand dimoune ki ti pli mofine d'ente banne-là ti lévé, إِذِ انبَعَثَ أَشْقَاهَا ١٣
14. Alors, Allāh So Mésazer ti dire banne-là : « *Mazine* samelle Allāh et so droit pou boire dilo. » فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ١٤

15. Mais, banne-là ti traite li démentère et zotte ti coupe *samelle-là* so zarrets ; alors zot Seignére ti détruire zotte complément à cause zot pécé et Li ti raze ça *localité-là*.¹³¹

فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوْهَا ۗ فَادْمَدَمَ
عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ بِذُنُوبِهِمْ فَسَوَّاهَا ۗ

16. Et Li pa ti faire aukène souci *pou* so banne conséquences.

وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ۗ

---

131 Prophète Saléh^(a.s.) ti pé alle d'ène place à ène l'aute lor so samelle pou propaze Allah So Mèssaze. Quand banne mécréants mette l'obstak dans simé samelle-là, c'est ki zotte pé empéce Prophète Saléh^(a.s.) accomplir so dévoir ki Allah finne confié li. Donc zotte finne attire pinition Allah lor zotte.

- R1
1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱
  2. Par la nuit quand li enveloppe
tout, وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى ۝۲
  3. Et *par* li zour quand li éclairé,
وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى ۝۳
  4. Et *par* la création ça ki mâle ék
ça ki femelle, وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ۝۴
  5. En vérité, zot zefforts li varié.
إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَى ۝۵
  6. Alors, concernant dimoune ki
donné *pou la cause Allāh* et ki droite,
فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ۝۶
  7. Et *ki* attesté tout ça ki bon.
وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ۝۷
  8. Nous pou accorde li *tout*
facilité *pou faire le bien*.
فَسَنِيئِرُهُ لَيْسِرَى ۝۸
  9. Mais, concernant dimoune ki
laré et ki indifférent,
وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَى ۝۹
  10. Et ki contrédire ça ki ziste,
وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ۝۱۰
  11. Nous pou faire *simé* détresse-là
paraîte facile pou li.
فَسَنِيئِرُهُ لِعُسْرَى ۝۱۱
  12. Et quand li pou détruire, so
ricesse pa pou servi li nanrien.
وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى ۝۱۲
  13. En vérité, li lor Nous pou
guidé.
إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ ۝۱۳
  14. Et, en vérité, la fin et commen-
cement-là li dans Nou contrôle.
وَأَنَّ لَنَا لِلْآخِرَةِ وَالْأُولَىٰ ۝۱۴
  15. Donc, Mo averti zotte
concernant ène di Fé ki flambé.
فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى ۝۱۵
  16. Personne pa pou rente là-dans
excepté dimoune ki pli mofine,
لَا يَصْلِيهَا إِلَّا الْأَشْقَى ۝۱۶

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Par li zour quand li bien éclairé,

وَالصُّحَىٰ ﴿٢﴾

3. Et *par* la nuit quand li répanne so l'obscurité,

وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٣﴾

4. To Seignère ni Li finne abandonne toi, ni Li mécontent *are* toi.

مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ﴿٤﴾

5. Et, en vérité, *sak* *sitation* ça ki suive li meillère pou toi ki ça ki avant ça.

وَلَا خَيْرَ لَكَ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ﴿٥﴾

6. Et, certainement to Seignère pa pou tardé pou accorde toi et to pou satisfait.

وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ﴿٦﴾

7. Esse-ki Li pa ti trouve toi orphélin, et Li finne donne toi réfize ?

الْمَيْحَدَكِ يَتِيمًا فَأَوْىٰ ﴿٧﴾

8. Et esse-ki Li pa ti trouve toi pé rodé-même *pou* *zoenne* Li, et Li finne guide toi ?

وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ﴿٨﴾

9. Et esse-ki Li pa ti trouve toi dans le bésouin, et Li finne enrici toi ?

وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ﴿٩﴾

10. Donc, concernant orphélin, pa maltraite-*li*,

فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿١٠﴾

11. Et, concernant dimoune ki dimanne *to l'aide*, pa réprimanne-*li*,

وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١١﴾

12. Et, concernant bienfait to Seignère, raconte *lé zautes-ça* bien-même.

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١٢﴾

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝۱

2. Esse-ki Nous pa finne ouvert pou toi to la poitrine ?

اَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝۲

3. Et esse-ki Nous pa finne déssarze toi dé to fardeau

وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ۝۳

4. Ki ti pé craze to lé-dos ?

الَّذِي اَنْقَضَ ظَهْرَكَ ۝۴

5. Et esse-ki Nous pa finne réhausse to renommée pou toi ?

وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۝۵

6. Et, en vérité, avec diffikilté, éna soulazement.

فَاِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝۶

7. En vérité, avec diffikilté, éna soulazement.

اِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝۷

8. Donc, quand to finne libére toi, faire tout zefforts,

فَاِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ۝۸

9. Et tourne vers to Seignére avec empressement.

وَإِلٰى رَبِّكَ فَارْغَبْ ۝۹

- R1
1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
  2. Par Figue-là et Zolive-là,

وَالَّتَيْنِ وَالزَّيْتُونِ ﴿٢﴾
  3. Et *par* le Mont Sinai,

وَطُورِ سَيْنِينَ ﴿٣﴾
  4. Et *par* ça la Ville-là, l'endroit dé sékirité,

وَهَذَا الْبَلَدِ الْأَمِينِ ﴿٤﴾
  5. En vérité, Nous finne créé l'homme dans banne pli excellent conditions *ki capave*.

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ﴿٥﴾
  6. Ensuite, *si li azir inzistement*, Nous raméne li *dans l'état* pli bas *ki banne dans l'état* bas,

ثُمَّ رَدَدْنَاهُ أَسْفَلَ سَافِلِينَ ﴿٦﴾
  7. Excepté banne *ki croire* et *ki faire banne bon actions*, alors pou zotte, éna ène récompense *ki zamais* pou arrêté.

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٧﴾
  8. Alors, après ça, bé *ki-ça* *ki pou démenti* toi lor *zaffaire* la rélizion ?

فَمَا يَكُونُ لَكَ بِهِ لَوْمَاتٍ ﴿٨﴾
  9. Esse-ki Allāh, Li pa Meillére Zize dans tout banne zizes ?

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ يَا أَحْسَنَ إِلَٰهٍ قَدِ اتَّقَىٰ

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Récite avec nom to Seignére Ki finne créé,

لَا قُرْآنًا إِلَّا بِإِذْنِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ﴿٢﴾

3. *Ki* finne créé l'homme d'ène caillot ki éna tendance pou forme ène lien.

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ﴿٣﴾

4. Récite ! Et to Seignére Li pli Noble ki tout,

لَا تَرَىٰ أَوْلَادَكَ الْأَكْرَمُ ﴿٤﴾

5. *Céli* Ki finne enseigne l'homme par plime-là,

الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ﴿٥﴾

6. *Ki* finne enseigne l'homme ça ki li pa ti conné.

عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ﴿٦﴾

7. Faire attention ! En vérité, l'homme montré li rébelle,

كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِكَيِّطٍ ﴿٧﴾

8. Parski li considère li indépendant.

أَن رَّآهُ اسْتَجَىٰ ﴿٨﴾

9. En vérité, rétour-là, li vers to Seignére.

إِن رَأَىٰ رَبَّكَ الرَّجُعِيَّ ﴿٩﴾

10. Esse-ki to finne trouve céli ki empéce

أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ ﴿١٠﴾

11. Ène *Nou* servitére quand li pé prié?

عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ ﴿١١﴾

12. Bé ki to pensé si *servitére-là* li lor *bon* guidance ?

أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَىٰ الْهُدَىٰ ﴿١٢﴾

13. Ou soi, si li ordonne la droitire ?

أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰ ﴿١٣﴾

14. Bé ki to pensé, si *empécere-là*, li contrédire *la vérité* et li tourne lé dos ?

أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٤﴾

15. Esse-ki li pa réalisé ki Allāh pé guetté ?

أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى ۝

16. Attention ! Mais si li pa désisté, certainement Nous pou traîne li par touffe cévé lor so front,

كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنْتَهُ ۥ لَنَنْشَقَّنَّ
بِالنَّاصِيَةِ ۝

17. Ène touffe cévé, lor front, d'ène mentére et coupabe.

نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ۝

18. Alors, laisse li appelle so banne compagnons.

فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ۝

19. *Nous* Nous pou appelle *Nou* banne anzes l'Enfer.

سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ۝

20. Faire attention ! Pa cédé divant li, mais prosterné, et rapproce-toi are Allāh.

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تُطِيعُوْا وَاَسْجُدُوْا وَاقْتَرِبُوْا ۝

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Céli Ki donné sans
ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. En vérité, Nous finne faire li
déssanne dans la Nuite Al-Qadr.¹³²

إِنَّمَا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ٢

3. Et bé ki pou faire toi conné ki
été la Nuite Al-Qadr ?

وَمَا أَدْرَاكَ مَا كَيْدَةُ الْقَدْرِ ٣

4. La Nuite Al-Qadr li meillére ki
mille mois.

لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ٤

5. Dans ça la Nuite-là, banne anzes
déssanne et l'Esprit-là, avec zot Seignére-
So-décret concernant tout zaffaire.

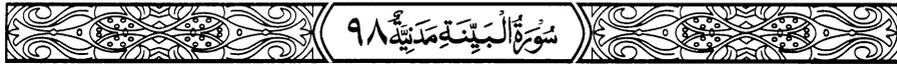
تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحِ فِيهَا يُأْتِي
رَبَّهُمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ ٥

6. La Paix — ça pou continié
ziska naissance l'aube.

إِنَّا نُنزِّلُ الْفَجْرَ ٦

132. 'Qadr' vé dire valére; siffizance; dignité; décret; destinée; pouvoir (Dictionnaire LANE). D'après banne plisiére significations pou Qadr, et dé laïlah, nous capave interpréte ça verset-là coumme-ça: Finne révélé le St Coran dans ène la nuitte ki finne soisir spécialement pou manifestation dé banne pouvoirs Allāh; ou soi finne révélé li dans ène la nuitte ki éna même valére ki tout banne la nuittes azouté ensamme; ou soi dans ène la nuitte dé dignité, dé mazesté et d'honnére; ou soi dans ène la nuitte dé siffizance, c-à-d. le St Coran satisfaire totalement tout banne bésoins moral et spiritiél dé l'homme. Ou bien ça vé dire ki Allāh finne révélé li dans la Nuite dé Décret ou Destinée; c-à-d. ti révélé le St Coran dans lé temps cotte ti décréte destinée dé l'homme, cotte ti établi schema fitire dé l'inivers, et cotte ti établi pou tout lé temps ki pou vini, banne vrai principes dé guidance pou l'himanité. L'époque pou l'arrivée d'ène Grand Réformatére, appelle ça-oussi Laïlat-oul-Qadr, parski, dans ça l'époque-là pécé ék vice pou répanne partout et banne puissances l'obskirité pou dominé. Li vé dire oussi ça la nuitte spécial dans banne dernier disse la nuittes impair dé Ramadān quand ti commence révélé le St Coran. Ou soi li capave signifié ça période 23 bananés ministére St Prophète^(s.a.w.) quand ti pé révélé li le St Coran tiguutte par tiguutte. V 4 vé dire ki banne bénédctions Laïlat-oul-Qadr zotte innombrabe.

- R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.
- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
2. Banne ki pa finne croire parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam* et *oussi* banne associatéres, zotte pa finne désisté *dépi zot mécréance* même ki préve clair finne vinne cotte zotte —
- لَمْ يَكُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُتَفَكِّحِينَ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿٢﴾
3. Ène Mèssazer dé la part Allāh ki recite-zotte, banne Écritires pur,
- رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً ﴿٣﴾
4. Là-dans, éna banne enseignements éternel.
- فِيهَا كُتِبَ قَيِّمَةٌ ﴿٤﴾
5. Et banne ki finne gagne Live *avant Islam*, pa finne divisé excepté après ki préve clair finne vinne cotte zotte.
- وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَةُ ﴿٥﴾
6. Et ti ordonne banne-là sélement ki zotte adore Allāh, avec sincérité pou Li dans la rélizion, tout lé temps incliné vers Li et *ki* zotte observe la Prière et paye Zakāte et ça-même la rélizion *ki conténir* ça banne enseignements ki dirabe-là.
- وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ﴿٦﴾
7. En vérité, banne ki pa croire parmi banne ki finne gagne Live *avant Islam* et banne associatéres *oussi*, zotte pou dans di Fé l'Enfer. Zotte pou reste longtemps là-dans. Ça banne-là ki banne pires parmi banne créatires.
- إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۗ أُولَٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾
8. En vérité, banne ki croire et ki faire banne bon actions, ça banne-là ki banne meillères parmi banne créatires.
- إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ۗ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ﴿٨﴾
9. Zot récompense li cotte zot Seignère — banne Zardins l'Éternité, en bas ça éna banne la rivières *ki*
- جَزَاءُ هُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ۗ

coulé ; zotte pou reste tout lé temps là-
dans. Allāh Li Bien-Satisfait are zotte,
et zotte bien satisfait are Li. Ça, li pou
dimoune ki craigne so Seignére.

رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۗ ذَلِكَ
لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ۝١

RI

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝۱

2. Quand la terre pou sécoué are so *violent* tremblément,

اِذَا زُلْزِلَتِ الْاَرْضُ زِلْزَالَهَا ۝۲

3. Et *ki* la terre pou zette dehors so banne fardeaux,

وَ اَخْرَجَتِ الْاَرْضُ اَثْقَالَهَا ۝۳

4. Et *ki* l'homme pou dire : « Bé ki li gagné ? »

وَقَالَ الْاِنْسَانُ مَا لَهَا ۝۴

5. Ça zour-là, *la terre-là* li pou raconte so banne nouvelles ;

یَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا ۝۵

6. Parski to Seignére pou finne déza révéle li *ça*.

يَا اَنْتَ رَبَّنَا اَوْحِ لَهَا ۝۶

7. Ça zour-là, banne dimounes pou avancé par groupes séparé pou ki *Nous* montré-zotte *réziltats* zot banne actions.

یَوْمَئِذٍ یَّضْدُرُّ النَّاسُ اَسْتَأْتِمًا ۝۷ لِيُرْوٰاْ اَعْمَالَهُمْ ۝۸

8. Alors dimoune ki faire ène bien, poid ène atome, li pou trouve li,

فَمَنْ یَّحْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا ۝۹ یَرَهُ ۝۱۰

9. Et dimoune ki faire ène mal, poid ène atome, li pou trouve li.

۝۱۱ وَمَنْ یَّحْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا ۝۱۲ یَرَهُ ۝۱۳

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱

2. Par banne cévals *rapide* essoufflé, ki ronflément sorti dépi dans zot la poitrine,

وَالْعُويتِ ضَبِحًا ۝۲

3. Et ki faire zaillir banne étincelles di fé,

فَالْمُؤْرِبِتِ قَدْحًا ۝۳

4. Et ki faire banne l’attaques dans territoire ennemi à l’aube ;

فَالْمُخْبِرَاتِ صُبْحًا ۝۴

5. Et ki, par ça, zotte soulève banne niazes la poussière,

فَأَثَرْنَ بِهِ نَقْعًا ۝۵

6. Et ki, par ça, zotte pénète ziska dans cente banne rangs *ennemi*,

فَوَسَطْنَ بِهِ جَمْعًا ۝۶

7. En vérité, l’homme li ingrat envers so Seignère ;

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ۝۷

8. Et, en vérité, li ène témoin pou ça ;

وَلَا تَنْفَعُكَ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لِشَهِيدٌ ۝۸

9. Et, en vérité, li éna ène l’amour fou pou la ricesse,

وَلَا تَنْفَعُكَ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ۝۹

10. Alors, esse-ki li pa conné ki quand pou faire sorti banne ki dans tombes ?

أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ۝۱۰

11. Et ki pou dévoile ça ki dans la poitrine,

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ۝۱۱

12. En vérité, ça zour-là, banne-là zot Seignère Li Bien-Conscient concernant banne-là.

إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ۝۱۲

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Ça Grand Tapaze éffroyabe-là ki pou réveille banne ki dans torpére dé l'insouciance !

الْقَارِعَةُ ﴿٢﴾

3. Bé ki été ça Grand Tapaze éffroyabe-là ?

مَا الْقَارِعَةُ ﴿٣﴾

4. Et bé ki pou faire toi conné ki été ça Grand Tapaze éffroyabe-là ?

وَمَا آذْرُكَ مَا الْقَارِعَةُ ﴿٤﴾

5. Ça zour cotte banne dimounes pou couma banne ti papillons ki éparpillé,

يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ﴿٥﴾

6. Et ki banne montagnes pou vinne couma la laine ki pa encore peigné ;

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوثِ ﴿٦﴾

7. Alors, concernant dimoune ki so balance péze lourd à cause so banne bon actions,

فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ﴿٧﴾

8. Li pou zourir ène la vie agréabe.

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ﴿٨﴾

9. Mais, concernant dimoune ki so balance péze lézé,

وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ﴿٩﴾

10. So mama pou Hāwiyah.

فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ﴿١٠﴾

11. Et bé ki pou faire toi conné ki été ça Hāwiyah-là ?

وَمَا آذْرُكَ مَا هِيَ ﴿١١﴾

12. Li ène di Fé brîlant.

بِقَارِئِهِ نَارٌ حَامِيَةٌ ﴿١٢﴾

- R1
1. Avec nom Allâh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱
  2. Compétition pou gagne richesses *matériel* finne distraire zotte,

أَلْهَكُمُ التَّكَاثُرُ ۝۲
  3. Même ziska ki zotte arrive cimitières.

حَتَّىٰ زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ۝۳
  4. Faire attention ! Zotte pa pou tardé pou conné.

كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝۴
  5. Encore ène fois, faire attention ! Zotte pa pou tardé pou conné.

ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝۵
  6. Faire attention ! Si sélement zotte ti conné avec connaissance certaine,

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ ۝۶
  7. En vérité, zotte ti pou trouve la Fournaise *l'Enfer dans ça la vie-là même*.

لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ۝۷
  8. Ensuite, en vérité, *dans l'Aute lé monde*, zotte pou trouve li avec li zié certitide.

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ ۝۸
  9. Alors, ça zour-là, certainement pou interroze-zotte lor banne favéres *ki ti accorde zotte dans ça lé monde-là*.

ثُمَّ لَتَسْأَلَنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ۝۹

133 Avec certitide-raisonnement ('Ilm al-Yaqeen), capave, dans ça lé monde-là, réconnaîte l'Enfer. Dans l'état Barzakh, ki ente premier création et Zour Zizement, capave trouve l'Enfer avec li zié-dé-certitide ('Aïn al-Yaqeen). Et, Zour Zizement, quand pou goûte pinition-là, pou goûte l'Enfer avec certitide-par-l'expérience (Haqq al-Yaqeen). Quand ène dimoune trouve ène la fimée dé loin, so l'intéllizence dire-li ki bizin éna di fé là bas. Quand li costé, li trouve di fé-là avec so li zié-dé-certitide ('Aïn al-Yaqeen). Rente dans di fé-là, gagne brûlé, ça li la certitide-par-l'expérience (Haqq al-Yaqeen) de l'existence di fé-là.

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Par témoignaze lé Temps,

وَالْعَصْرِ ٢

3. En vérité, l'homme li *tout* lé temps dans ène *l'état* la perte,

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي خُسْرٍ ٣

4. Excepté banne ki croire et ki faire banne bon actions, et ki ente zotte, zotte conseille zotte-mêmes pou établir lor *principe* la vérité ; et ki ente zotte, zotte conseille zotte-mêmes la persévérance.

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
يَتَوَّصَوْنَ بِالْحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ ٤

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
2. Malhère lor tout médisant, tout diffamatére,	وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ﴿٢﴾
3. Ki ramasse ricesse, et ki compte et récompte ça.	وَالَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ﴿٣﴾
4. Li pensé ki so ricesse pou ranne li immortel.	يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَهُ ﴿٤﴾
5. Faire attention ! Certainement pou zette li dans Houṭamah-là.	كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ﴿٥﴾
6. Bé ki pou faire toi conné ki été Houṭamah-là ?	وَمَا أَذْرَكَ مَا الْحُطَمَةُ ﴿٦﴾
7. Li Allāh So di Fé dans forme combistibe ki finne stocké-là,	تَارَا لِلَّهِ الْمَوْقِدَةُ ﴿٧﴾
8. Ki pou attaque lé kére instantané- mént par vibration so banne rayons.	الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ ﴿٨﴾
9. En vérité, ça pou servi conte banne-là, ça ki enfermé	رَاتَهَا عَلَيْهِمْ مَوْصِدَةُ ﴿٩﴾
10. Dans banne colonnes étendu.¹³⁴	عَلَىٰ فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ ﴿١٠﴾

134. (Ver. 5-10) Selon banne dictionnaires arabe, *hoṭamah* éna dé significations (i) *haṭamah* - vé dire crazé, pulvérisé pou faire vinne banne particules bien tipti à l'extrême et (ii) *hiṭmah* - particule ki pli tipti-même ki capave. Alors *hiṭmah* li reziltat ki obténir quand casse ène soze pou faire li vinne dans so pli tipti constituants. Donc nous capave applique ça-dé significations-là à ène particule extrêmement bien tipti ki finne arrive limites cotte li népli encore capave divisé si li oulé conserve so constituants. Li clair ki pé cause lor atome, lor explosion atomique - guette banne versets après. Li extraordinaire ki mot *hoṭamah* li sonne couma mot atome. Pé dire ici ki ène lé-temps pou vini cotte pou zette l'homme dans *hoṭamah* Pé faire référence à ène explosion atomique et so l'effet dévastatére, sirtout la mort instantané ki provoqué par so banne rayons gamma ki voyaze avec vitesse la limière. Versets 9-10 explique ça ki pé passé dans ène masse nucléaire ki pé alle explosé.

- RI
1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré
So grâce, sans limites, Ki donné sans ki
dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝۱
  2. Esse-ki to pa finne trouvé
couma to Seignére ti traite pép
l'Éléphant ?

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ
الْفِيلِ ۝۲
  3. Esse-ki Li pa ti faire zot plan
foiré ?

أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۝۳
  4. Et Li ti avoye lor-zotte banne
niazes zoiseaux,

وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۝۴
  5. Ki ti cogne *morceau morceau*
cadaves banne-là conte banne roces
l'arzile ;

تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ۝۵
  6. Et Li ti faire banne-là vinne
couma la paille coupé *facile* pou
manzé.¹³⁵

فَجَعَلَهُمْ كَعَصِفٍ أَمَا كُوِيٍّ ۝۶

135. (Ver. 2-6) As.hāb al-Fīl vé dire pép l'Éléphant ou soi banne propriétaires l'éléphant. Ti nom donné à l'armée Abraha parski ti éna ène ou soi plisière l'éléphants là-dans. Li ti vice-roi Yémen pou lé roi chrétien dé l'Abysinie. Avec ène l'armée dé 20 000 soldats, li ti vinne avec l'intention pou détruire la Ka'aba pou li répanne la rélizion chrétienne. Quand li ti arrive pa loin are la Mecque, li ti faire appelle banne séfs Quoraish pou négocié are zotte lor sort la Ka'aba. Séf délégation ti 'Abd al Mouṭṭalib, grand papa St Prophéte^(s.a.w.). Au lié ki li ti sipplié pou pa détruire la Ka'aba, li ti dimanne ki rétourne-li so 200 sameaux ki banne soldats ti prend. Abraha ti trouve so réquête-là bien drôle, ki manière li pé dimanne ène ti favére alors ki la Ka'aba-là pou alle détruire. Pou montré ki zamais la Ka'aba pa pou tombe dans la main so banne ennemis, 'Abd al Mouṭṭalib ti réponne: «Moi mo propriétaire ça banne sameaux-là, et la Ka'aba éna so prope Maîte Ki pou protéze li.» Li pa ti capave offére résistance. Li, ék so banne compagnons, ti alle prend réfize dans banne collines à côté. Avant ki li ti quitte la Ville-là, avec boucoup l'angoisse li ti prié. Li ti dire: « Pareil couma ène dimoune protéze so la caze et so banne di biens dépi pillaze, O Toi Seignére! Défanne To prope la Caze et pa laisse la Croix triomphé lor la Ka'aba.»

L'armée Abraha ti attaqué par ène l'épidémie la variole bien grave. Dans zot frayére et confizion, zotte ti commence rétire zotte. Zot banne guides ti abandonne zotte. Boucoup ti mort dans banne vallées et ène inondation ti saryé zotte par milliers, ti zette zotte dans la mer. Éna ki banne zoiseaux ti manze zot cadaves.

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Pou faire banne Quoraish gagne l'attacement ente zotte,

إِلَّا يَلْفُ قُرَيْشٍ ٢

3. *Et* pou promouvoir zot l'attacement ente zotte, *Nous finne arranzé pou ki zotte éna banne voyazes commercial* dans l'hiver et dans l'été.¹³⁶

إِلْفِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ٣

4. Donc, zotte bizin adore Seignére ça la Caze Sacré-là,

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ٤

5. Ki finne nourri zotte conte la faim, et Ki finne donne-zotte sékirité conte la crainte.

الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ ۖ وَأَمَّنَّهُمْ
عَلَىٰ مِنْ خَوْفٍ ٥

136 Par la grâce d'Allah, dans l'hiver, pou faire commerce, caravanes banne Quoraish ti pé alle Yémen et dans l'été, zotte ti pé alle la Syrie, Palestine. Par ça activité-là, banne-là ti gagne ène certain prestize à part ki zotte ti ranne zot la ville prospère ; et par zot contact régulier avec banne zuifs dans Yémen et banne chrétiens dans la Syrie, zotte ti finne bizin tanne parlé ça banne prophécies concernant l'arrivée d'ène grand Prophète dans l'Arabie. Tout ça li banne favéres Allah – ti éna oussi ène préparation pou ki banne-là capave accepté Prophète-là quand li arrivé.

R1	1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.	بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝۱
	2. Esse-ki to finne trouve ça dimoune ki contrédire la rélizion-là ?	اَرَءَيْتَ الَّذِیْ یُكذِّبُ بِالذِّیْنِ ۝۲
	3. Li-même ça dimoune ki répousse orphélin.	فَذٰلِكَ الَّذِیْ یُدْعٰۤى الْیَتِیْمَ ۝۳
	4. Et li pa encouraze <i>lé zautes</i> pou nourri dimoune pauve.	وَلَا یَحْضُ عَلٰی طَعَامِ الْمِسْكِیْنِ ۝۴
	5. Donc, malhére lor banne ki prié,	فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّیْنَ ۝۵
	6. Mais ki néglizent are zot la Priére.	الَّذِیْنَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُوْنَ ۝۶
	7. Banne ki <i>content</i> faire parade,	الَّذِیْنَ هُمْ یُرَآءُوْنَ ۝۷
	8. Et ki empéce <i>banne dimounes</i> gagne même-banne ti avantazes.	۝۸ وَیَمْنَعُوْنَ الْمَاعُوْنَ ۝۸

---

137 Éna 2 principes de base dans l'islam :

(i) adoration d'Allah et
(ii) service à l'humanité. Si kikène néglize ça dé principes-là, alors li pé nié carrément la Rélizion.

(Ti révélé avant l'Hégire)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

2. En vérité, Nous finne accorde toi l'abondance *de bien* ;

إِنَّا آعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ

3. Donc, faire la prière pou to Seignère, et offère sacrifice.

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ

4. En vérité, to ennemi-même ki pou sans déssendance.¹³⁸

إِنِّ شَانِعَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝١

2. Dire : « O banne mécréants !

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكٰفِرُونَ ۝٢

3. « Mo pa pou adore ça ki zotte adoré ;

لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ۝٣

4. « Ni zotte, zotte adoratéres Céli ki mo adoré.

وَلَا أَنْتُمْ عٰبِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝٤

5. « Et zamais mo pa pou vinne adoratére ça ki zotte finne adoré.

وَلَا أَنَا عٰبِدُ مَا عٰبَدْتُمُ ۝٥

6. « Et ni zotte pou vinne adoratéres Céli ki mo adoré.

وَلَا أَنْتُمْ عٰبِدُونَ مَا أَعْبُدُ ۝٦

7. « Pou zotte, zot rélizion ; et pou moi, mo rélizion. »

لَكُمْ دِيْنُكُمْ وَلِيَ دِيْنِ ۝٧

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Quand l'aide Allāh et victoire-là pou arrivé,

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿٢﴾

3. Et ki to trouve banne dimounes pé rente par l'armées dans la rélizion Allāh,

وَرَأَيْتِ النَّاسَ يَخْضَعُونَ فِي دِينِ اللَّهِ
أَفْوَاجًا ﴿٣﴾

4. Alors, avec louanze to Seignère, célébré So saintété, et implore So pardon. En vérité, Li Fort lor accepté répentance.

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ
كَانَ تَوَّابًا ﴿٤﴾

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ﴿١﴾

2. Ki dé la mains Abou Lahab¹³⁹ détruire, et ki li-même détruire !

تَبَّتْ يَدَا اَبِيْ لَهَبٍ وَتَبَّ ﴿٢﴾

3. So ricesse et ça ki li finne gagné *par so travail* pa pou servi li nanrien.

مَا اَغْنٰی عَنْهُ مَالُهُ وَّمَا كَسَبَ ﴿٣﴾

4. Li pa pou tardé pou rente dans ène di Fé ki flambé ;

سَيَصِلُ نَارًا اِذَا تَ لَهَبٍ ﴿٤﴾

5. Et so madame *oussi*, partout li allé li saryé di bois-pou-brûlé.¹⁴⁰

وَاَمْرَاَتُهُ حَمٰلَةَ الْحَطَبِ ﴿٥﴾

6. Autour so li cou, pou éna ène la corde *ki faire* avec fibres-palmier ki finne tressé.

فِيْ جِيْدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ ﴿٦﴾

---

139. Abou Lahab ‘Papa banne la flammes’ désigne oussi ène dimoune colérique et rébelle dé natire ou soi ène dimoune ki enflamme lé zautes. So nom réel ti Abdal-‘Ouzza. Li ti ène tonton lé St Prophète^(s.a.w.).

‘Dé la mains papa banne la flammes’ vé dire oussi dé grand puissances, dans banne Derniers Zours, ki pou contrôle banne zarmes atomique ék nucléaire et ki par ça-même zotte pou conne zot prope destruction.

140. *Haṭab* vé dire di bois-pou-brûlé, calomnie. Capave applique ça verset-là à banne ki répanne calomnies et fausse akisations lor l’Islam et le Saint Prophète^(s.a.w.).

(Ti révéle avant l'Hégire selon certain commentatères; selon d'autes li ti révéle après)

R1 1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾

2. Dire : « Li-Même Allāh, l'Unique ;

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿٢﴾

3. « Allāh l'Indépendant, Céli Ki tout *dimoune* sipplié ;

اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٣﴾

4. « Li pa enzendre *personne*, ni Li finne enzendré *par kikène* ;

لَمْ يَلِدْهُ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٤﴾

5. « Et péna *personne* ki So semblabe. »

لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٥﴾

R1

1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ١

2. Dire : « Mo serce réfize cotte Seignére dé l'aube,

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ٢

3. « Conte le mal ki Li finne créé.

مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ٣

4. « Et conte le mal l'obskirité quand li propazé,

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ٤

5. « Et conte le mal banne ki soufflé lor banne noeuds pou défaire zotte,

وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ٥

6. « Et conte le mal dimoune ki envié quand li envié. »

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ٦

R1	1. Avec nom Allāh, Céli Ki montré So grâce, sans limites, Ki donné sans ki dimanne Li ; Céli Ki Bien-Miséricordié.	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿١﴾
	2. Dire : « Mo serce réfize cotte Seignére dé l'humanité,	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿٢﴾
	3. « Lé Roi dé l'humanité,	مَلِكِ النَّاسِ ﴿٣﴾
	4. « BonDié dé l'humanité,	إِلَهِ النَّاسِ ﴿٤﴾
	5. « Conte le mal ça chuchoteur sournois-là,	مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿٥﴾
	6. « Ki chuchote dans lé kére banne dimounes,	الَّذِي يُوسْوَسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿٦﴾
	7. « D'ente banne djinns et banne dimounes. »	عِجٍّ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ﴿٧﴾

LA PRIÈRE KI ÉNA POU
FAIRE QUAND FINI FAIRE
RÉCITATION TOUT LÉ
SAINT CORAN

دعا ختم القرآن

- ❖ O Allāh ! Faire-moi miséricorde
par ça Grand Coran-là ;
اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي بِالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ
- ❖ et faire ki li vinne pou moi ène
Guide ék ène la Limière,
وَأَجْعَلْهُ لِي إِمَامًا وَنُورًا
- ❖ et ène Guidance ék ène
Miséricorde. O Allāh !
وَهُدًى وَرَحْمَةً. اللَّهُمَّ
- ❖ faire-moi rappelle ça ki mo finne
oublié là-dans ;
ذَكِّرْنِي مِنْهُ مَا نَسِيتُ
- ❖ et enseigne-moi ça ki mo ignoré
là-dans ;
وَعَلِّمْنِي مِنْهُ مَا جِهَلْتُ
- ❖ et nourri-moi are so récitation, la
nuite,
وَارزُقْنِي تِلَاوَتَهُ أَنَاءَ اللَّيْلِ
- ❖ li zour ; et faire li vinne, dans mo
favère,
وَالنَّهَارِ وَأَجْعَلْهُ لِي
- ❖ ène Préve, O Seignére dé tout
l'inivers !
حُجَّةً يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

EXPLICATION IMPÉ-MOTS ARABE EK CRÉOLE KI FINNE SERVI

Allāh : Li BonDié So nom prope.

Al-Safā et al-Marwah 2 : 159 : Zotte dé collines prés are la Ka'aba dans la Mecque. Lor l'orde Allāh, Abraham ti quitte so madame Agar et so garçon Ismaël dans désert prés cotte ça dé collines-là. Agar ti galoupe sept fois ente ça dé-là dans pé serce dilo pou so zenfant. Ça sept parcours-là forme partie dans rites Pélérinaze.

'Arafāt 2:199 : Li nom ène la plaine ou soi ène vallée prés are la Mecque cotte banne pèlerins passe zot troisiéme zournée ziska 'Aṣar, mois dhoul-Hidjja. Li environ 15 kilométes are la Mecque.

B'al 37:126 : Désigne tout banne fausse divinités.

Badr 3:124 : Ça vé dire la pleine line. Ici li nom ène l'endroit sitié presqué lor la route ente la Mecque ék Médine. Là ti éna premier bataille ente Misilmans ék banne Quoraish dé la Mecque. Banne ennemis ti sibir ène grand défaite.

Bakkah 3:97 : Ça li vallée la Mecque so nom.

Dhoul-Qarnayn 18:84,87,95 : C'est lé roi Cyrus, fondatère l'empire Médo-Perse.

Djālōūt 2:251,252 : Dans la Bible, so nom équivalent li Goliath (I Samuel 17:4) ki signifié banne ki alle partout avec ène l'esprit ravazére ék destructif. Ça vé dire oussi ène leader ou soi ène zéant.

Djinn : dans lé St Coran, ça mot-là li itilisé dans ça banne sens-là :

- (i) Banne l'esprits dé mal ki inspire banne mauvais pensées. Zotte banne azents Satan ;
- (ii) Banne êtres imazinaires ki banne infidèles prié ;
- (iii) Banne habitants banne rézions banne montagnes dans lé nord l'Europe ki banne lé zoutes ti pé considéré couma banne zêtres différent avec banne lé zaute zêtres himains et ki ti pé vive séparé dépi banne nations civilise dé l'Asie, mais ki ti

destiné pou réalize banne grand progrès matériél dans banne Derniers Temps et pou faire ène grand révolte conte la rélizion ;
(iv) Banne dimounes ki apparténir à banne rélizions et à banne nationalités opposé ;
(v) Banne dimounes sauvaze dans lé temps préhistorique ki ti pé habite dans banne cavernes et grottes et ki pa ti pé soumettre à aukène régle dé conduite.

Hadjj : Li Pélérinaze à la Mecque.

Ka'aba 5 : 96,98 : Li la Caze Sacré à la Mecque, vers ça-même banne Misilmans faire face pendant la Prière.

Manna 2 : 58 ; 7 : 161 ; 20 : 81 : Signification principal ça mot-là li : (i) ène favère; (ii) ène kit-soze ki gagné sans la peine ni diffikilté ; (iii) goutte di miél.

Mash'ar-al-Harām 2 : 199 : Li nom ène tipti colline dans Mouzdalifah ki sitié ente la Mecque ék 'Arafāt. Li environ 9 kilométes are la Mecque. Là banne pélérins passe zot la nuite après zot rétour dépi 'Arafāt dans l'après-midi névième zournée mois Hadjj.

'Oumrah 2 : 197 : Pélérinaze moins important. Là-dans certain rites Grand Pélérinaze li omette.

Quoraish 106 : 2 : lé St Prophète^(s.a.w) apparténir à ça tribi-là ki éna ène rénom à la Mecque.

Salwā 2 : 58 ; 7 : 161 ; 20 : 81 : Ène zoiseau coulère blanc ki trouvé dans certain partie l'Arabie et dans banne pays voisin. Signification principal ça mot-là li : (i) tout ça ki ranne ène dimoune content et héré ; (ii) di miél.

Tālōūt 2 : 250 : Saül so nom (I Samuel 10 : 23)

Yathrib 33:14: Ancien nom Médine.

Zaïd 33:38: Li ène esclave libéré du St Prophète^(s.a.w). Li ti marié are Zaïnab, ti fille tantine St Prophète^(s.a.w). Zaïd ti divorce li.

Zakāte 2:44; 2:84; 2:111... : *littéralement, ça vé dire augmentation ou soi purification; techniquement, li vé dire l'aumône ou la dîme obligatoire ki Islam prescrire.*

MAZIE, MAZICIEN: ch 7:110-119 explique bien clair signification mazie (sihr) et mazicien (sāhir). Dans ch 2 :103, 'zotte ti enseigne' *sihr* vé dire: 'zotte ti enseigne tromperie.'

BANNE MÉCRÉANTS, BANNE KI NIÉ, BANNE KI PA CROIRE, BANNE KI RÉFIZE CROIRE par rapport are Islam, c'est banne ki malgré ki présente-zotte Islam dans meilleure façon, zotte pa oulé croire.

BANNE ASSOCIATÉRES ET BANNE ASSOCIATRICES, c'est banne zommes et banne madames ki faire shirk, ki associé banne parténaires are Allāh.

L'INDEX

AARON (PROPHÉTE HAROUN)

- Moïse ti prié pou ki désigne – pou séconde li. 20:30-36; 26:14; 28:35
- Ti nomme – Prophéte. 4:164; 6:85; 10:76; 19:54; 21:49
- ti conte adoration veau 20:91
- Moïse ti en colére are – lor adoration veau par so pép. 7:151; 20:93,94
- Moïse ti prié pou – so pardon 7:152
- Banne favéres Allāh lor – 37:115

ABLITIONS

- Faire – avant la Priére (Ṣalāte). 5:7

ABOU LAHAB

- ék so madame. 111:2-6

ABRAHAM (PROPHÉTE IBRAHĪM)

- La vérité lor – li trouve dans le St Coran. 19:42
- ti dans groupe Noé. 37:84
- ti mette so papa en garde conte l'idolâtrie. 6:75
- Ti avoye – cotte banne adoratéres idoles ék zétoiles. 6:75,77-79; 21:53
- ti raisonne avec so pép conte l'adoration banne zétoiles. 6:75,77-79; 37:86-88
- ti casse banne idoles et ti expose zot faiblesses. 21:58,59; 37:94
- Ti zette – dans di fé. 21:69,70; 37:98
- so émigration. 21:72; 37:100
- ti prié pou pardon so papa. 9:114; 19:48; 26:87; 60:5
- ti gagne l'ordes are Allāh et li ti suive ça. 2:125
- ti gagne bon nouvelle concernant naissance Ismaël. 37:101,102
- ti gagne nouvelle naissance Jacob. 11:72; 21:73
- ti trouve dans rêve ki li pé faire sacrifice so garçon Ismaël. 37:103
- ti abandonne Ismaël dans ène vallée ki pa kiltivabe. 14:38
- ti construire la Caze Allāh. 2:126,128
- ti prié avec Ismaël pou ki Allāh avoye ène Mèssazer parmi banne habitants la Mecque. 2:128-130
- ti gagne l'orde pou proclame le Pélerinaze à tout l'himanité. 22:28
- et so banne étranzers-mèssazers ki ti donne li nouvelle pinition pou pép Lot. 11:70,71; 51:33
- ti amène ène veau rôti pou so banne étranzers. 11:70
- ti plaide are Allāh en favére pép Lot. 11:75
- ti diskite avec lé roi. 2:259
- ti oulé conné lor rénaissance so pép. 2:261
- ti véridique. 19:42
- et Isaac et Jacob, zotte ti banne zommes dé puissance et dé vision. 38:46

INDEX

ACTIONS

- so conséquences. 17:14
- Sacrifice; cotte pou gagne plaisir Allāh, ou sacrifié ou-même, et ou servi l’humanité. 2:208, 263; 11:52; 59:10; 64:17; 76:9,10; 92:20,21

ACTIONS (Ça ki bon)

- Bien, faire le bien. 2:196; 3:135; 5:94; 7:57
- ça ki dirabe 18:47
- so récompense li disse fois plisse. 6:161
- Confiance: respect strict pou banne sozes ki finne confié ou. 2:284; 4:59; 23:9; 70:33
- Contrôle ou-même. 4:136; 7:202; 18:29; 30:30; 38:27; 79:41,42
- Coopération. 5:3
- Couraze. 2:178; 3:173-175; 9:40; 20:73,74; 34:40; 46:14
- Dépense banne di biens pou plaisir Allāh. 2:178; 17:27
- Employés: bon traitement pou banne – 4:37
- Excellé dans faire le bien. 2:149
- Gratitude. 2:153,173,186,244; 3:145; 5:7,90; 14:8; 39:8,67; 46:16
- Himilité. 6:64; 7:14,56,147; 16:24,30; 17:38; 28:84; 31:19,20; 40:36
- (Le) bien et le mal: récommance le bien et interdire le mal. 3:11
- Maîtrise ou colére. 3:135
- Nourri dimoune ki affamé 76:9; 90:15-17
- Paix; faire la – ente banne dimounes banne péps. 4:115; 49:10
- Pardon. 2:110; 3:135,160; 4:150; 5:14; 7:200; 12:93; 24:23; 41:35; 42:38-41
- Parents proce; bon traitement pou banne – 2:178; 16:91; 30:39
- Parents; bon traitement pou banne – 4:37; 17:24,25
- Patience. 2:46,154,156,178; 11:12; 13:23; 16:127,128; 28:81; 29:61; 39:11; 42:44; 103:4
- Pauves; prend soin banne – 2:84,178,216; 4:9,37; 8:42; 9:61; 17:27; 24:23; 30:39; 51:20; 59:7; 76:9; 90:17
- Persévérance. 13:23; 41:31-33
- Principes dé base pou banne – 2:208; 4:75; 5:17; 6:163; 60:2; 92:19-22
- Propeté. 2:223; 4:44; 5:7; 22:30; 74:5,6
- Pureté. 2:223; 5:7; 9:103,108; 24:22; 33:34; 74:5; 87:15; 91:10,11
- Régard; garde – baissé. 24:31,32
- Respect pou banne engagements. 2:178; 5:2; 16:92; 17:35; 23:9; 70:33
- Sassetété. 17:33; 23:6-8; 24:31,34,61; 25:69; 33:36; 70:30-32
- Sincérité. 39:3,4; 98:6; 107:5-7
- Soupçon; bizin évité 49:13
- Témoignaze, donne vrai – 4:136; 5:9; 25:73
- Vérité. 4:136; 5:120; 9:119; 17:82; 22:31; 25:73; 33:25; 36:71; 39:33
- Voisin; bon traitement pou – 4:37
- Zistice. 5:9; 6:153; 16:91; 49:10

INDEX

ACTIONS (Ça ki mauvais)

Adiltère. 17:33
Arrogance. 2:35,88; 4:174; 7:37,41,49,76,77,89,134; 10:76; 14:22; 23:47;
25:22; 27:5,6; 28:40; 29:40; 34:32-34; 38:75,76; 39:60; 40:48,49; 41:16,39;
45:32; 46:11,21; 71:8; 74:24
Attitude hautaine. 17:38; 23:47; 31:19
– ça ki initile. 23:4; 74:46
Cause mal lor l'aute. 49:13
Désespoir. 39:54
Diffamation. 49:12
Extravagance. 7:32; 17:27,28; 27:5,6
Intoxicants. 2:220; 5:91,92
L'Envie. 113:6
Laré; faire – 4:38; 47:39; 57:25; 59:10; 64:17
Mensonze. 22:31; 25:73
Mizire moïnse dans donné. 83:2-4
Moquerie. 49:12
Péze banne actions. 7:9-10
Péze moïnse dans donné. 83:2-4
Sobriquets; donne – 49:12
Suive ça lor ki ou péna aukène connaissance. 17:37
Trahir confiance. 4:106,108; 8:28,59
Malhonnête ça ki li zié faire. 40:20
Vol, coquin. 5:39
Zoué la sance. 2:220; 5:91,92

ADAM

– ti premier prophète. 2:31
Banne anzes ti étonné quand ti désigne – couma vicaire (Khalifa) Allāh. 2:31
– ti gagne connaissance banne sozes créé et ti donne li nouvelle ki banne
attribits Allāh pou manifesté. 2:32
Banne anzes ti gagne l'orde pou aide – 2:35; 7:12; 15:30; 17:62; 20:117
– ti gagne l'orde pou pa costé cote ène pied. 2:36; 7:20
– ti couvert li avec banne feuilles. 7:23
– pa ti désobéir délibérement. 20:116
Avec So dé la main, Allāh ti créé li, ça vé dire ki ti donne li banne fakiltés
physique, moral et spiritiél. 38:76
Ti enseigne – banne enseignements élémentaire lor banne valéres kiltirél.
20:119,120
– ti habite dans ène zardin. 2:36
– ti gagne l'orde pou émigré. 2:37,39
– ti créé avec l'arzile. 3:60
– ti éna dé garçons. 5:28

INDEX

ADILTÈRE

- li défanne. 17:33; 25:69
- Pinition pou – 24:4
- Préves ki bizin pou prouve – 24:5
- Banne actions ki amène vers – finne défanne 24:28-32
- Pinition pou ène conduite ki costé are – 4:16,17
- Kikène ki akise so madame d’– et pinition pou fausse akisations. 24:7-11
- Quand akise banne madames chaste d’– 24:5
- Zomme – li marié ék femme – ou soi ène femme idolâte. 24:3

ADMINISTRATION BANNE ZAFFAIRES PBLIC

- Bizin confié pouvoir à banne ki éna plisse capacité pou administré. 4:59
- Banne représentants ki lé pép finne élire bizin réserce l’avis lé pép dans – 3:160
- par consiltations mutuels. 42:39
- Bizin exerce pouvoir avec zistice et équité. 4:59
- Bizin sirveille sékirité l’État et assire so défense. 3:201
- Li obligatoire pou obéir Allāh, et So Prophète et banne ki au pouvoir. 4:60

ADOPTION

- Zenfants ‘adopté’ pa capave vinne couma vrai zenfants. 38:5

ADORATION

- But – 1:5; 2:22
- (i) SALĀTE (PRIÈRE OBLIGATOIRE)
  - obligatoire. 4:104; 24:57
  - Ablitions pou – 5:7
  - Li interdit pou prié dans l’état d’excitation ou d’impureté. 4:44
  - Postires dans – 22:27
  - L’hères – 2:239; 4:104; 11:115; 17:79
  - Observance – 2:44,111,239,278; 5:56; 8:4; 9:71; 27:4; 31:5
  - Quand capave écourte – 4:102
  - Couma accomplir – face à l’ennemi. 4:103
  - La – dé Vendrédi. 62:10-12
  - dé Tahadjd’joud. 3:16-19, 17:80; 32:17; 73:2-9
  - empéce commette l’indécence et faire ça ki blâmabe. 29:46
  - Bizin réguilier dans – 70:24
  - Néglizence dans – li condamné. 107: 5-7
  - Récommanne lé zoutes pou faire – 20:133
  - Faire – en assemblée. 2:44
  - Faire – convénablément et dans l’état dé pureté. 4:44; 7:32
  - Allāh donne zotte zot bésoins banne ki constant dans – 20:133
- (i) CARÊME
  - Li prescrire pendant mois Ramadan. 2:184-186
  - Exemption – 2:186

INDEX

- Expiation pou banne – manqué. 2:185
- (ii) PÉLERINAZE (HADJ)
- Li obligatoire pou tout Misilman ki éna banne moyens pou faire ça voyazè-là. 3:98
  - Directives concernant – 2:197-204; 5:2,3
  - Pinition pou banne ki empéce banne dimounes pou alle la Mosquée Sacré. 22:26
  - Ti donne Abraham l'orde pou proclame – à l'humanité. 22:28
  - so banne buts. 22:29-34
- (iii) ZAKĀTE
- finne prsecrrire. 2:111; 22:79; 24:57; 73:21
  - so banne buts. 9:60
  - couma bizin distribié. 9:60

AFFLICTIONS

Ki but derrière banne –? 2:156-158

AÏKA

Banne habitants – ti pini par Allāh parski zotte ti traite zot Mésazer dé mentére. 50:15

ALIMENTS

- Directives concernant – 5:5
- ki nous consommé, bizin ki zotte permette et sain. 2:169; 16:115
  - ki nous consommé influence nou comportement. 23:52
  - sain, zotte permette pou banne croyants. 5:94
- La terre ék problème approvisionnements en – 2:262; 41:11

ALIMENTS KI INTERDIT

- li zanimau ki finne mort par li-même. 2:174; 5:4
- li di sang. 2:174; 5:4; 16:116
- li çoçon. 2:174; 5:4; 6:146; 16:116
- li ça (zanimau) lor ki ène l'aute nom ki Allāh finne prononcé. 2:174; 5:4; 6:146; 16:116
- li la sair ène zanimau ki finne étranglé ou étouffé, ou ki mort are coups, ou ki mort par ène chute, ou ki finne tué par ène coutte corne. 5:4
- li la sair ène zanimau ki ène zanimau sauvaze finne tué, à moins ki finne capave égorze li sèlon banne régles. 5:4
- pou consommé, li ça lor ki nom Allāh pa finne prononcé. 6:122

INDEX

ALLAH

- L'existence – 2:22,29; 3:3,19; 6:74; 13:3,4; 22:19; 87:2-6
- L'unicité – 2:164; 112:2
- Péna aukène ki digne d'adoration excepté – 2:164; 2:256; 3:3,19
  - Li la limière banne lé ciéls et la terre. 24:36
- Nanrien pa ressemblé are – 42:12; 112:5
- Li zié dimoune pa capave trouve – 6:104
  - manifesté Li à travers So banne attribits. 6:104
  - montré So banne servitères simé pou zoénne Li. 29:70
- Li nécessaire faire zéfforts pou rencontre Allāh. 84:7
- Entier la création bizin Allāh. 112:3
  - possède ène connaissance parfait tout kit-soze. 2:256; 10:62
  - Li pli prés are l'homme ki so la veine zigulaire. 50:17
  - Tout-Sél conne l'inconnu. 27:66
  - Li conne ça ki manifeste et ça ki caciette. 3:30
  - possède tout pouvoir pou accomplir So banne décrets. 2:21
  - soisir banne Mèssazers pou guide l'himanité. 22:76
  - donne So banne Mèssazers la victoire lor zot adversaires. 58:22
  - avoye banne anzes pou aide banne ki persévérants. 41:31,32
  - Li péna partenaires. 2:117; 6:164; 25:3
  - péna aukène défaut. 2:33
  - péna zenfants. 2:117; 4:172; 6:101; 18:5,6
  - pa finne prend madame pou Li et Li péna aukène garçon. 6:102; 72:4
  - pa finne enzendre personne, ni Li finne enzendré par kikène. 112:4
  - Li péna aukène associé. 9:31
  - Li Pur et Li Bien là-haut are ça banne qualités ki banne idolâtes prétagne ki zot banne divinités éna. 17:44
- Assoupissement pa gagne – 2:256
- Mainténir banne lé ciéls et la terre pa fatigue –. 2:256
  - pa finne affaibli par création banne lé ciéls et la terre. 50:39
  - Li pa oublié zamais. 19:65; 20:53
  - pa faire aukène inzistice are personne. 3:183; 10:45
  - Li-Même Ki Premier, Ki Dernier, Ki Manifeste, Ki Reste-Caciette. 57:4
  - pa récommance le mal. 7:29
- Personne pa nourri – 6:15; 51:58
  - pa détruire aukène la ville sans aukène avertissement. 17:16; 26:209; 28:60
- Tout kit-soze soumette are volonté – et are banne la lois ki faire par Li Tout-Sél. 13:16
- Banne la lois – pa sanzé zamais. 13:78; 35:44
  - Li Créatère banne lé ciéls et la terre. 14:33,34; 29:62; 45:5; 50:7-12; 67:4,5
  - réponne la prière banne sippliants. 2:187
- Volonté – et So Mèssazer pou touzour triomphé. 58:22
- Conséquence quand rézette commanements – 3:138
  - accorde à tout créatire so moyen pou vive. 11:7; 29:61

INDEX

- Nék raconte avec – ki donne véritabe la paix d'esprit. 89:28-30
– possède banne attribits nombré. 7:181; 59:23-25
Banne attribits parfait zotte pou – sélement. 7:181; 59:25
– Tout-Sél conne lé fitire et lé passé. 20:111
Zamais pa bizin désespére miséricorde – 6:13,55; 7:157; 10:59; 11:120; 12:88;
39:54; 40:8
– Tout-Sél éna pouvoir pou donne la vie. 15:24
– So volonté ki triomphé. 22:15; 22:19; 85:17
– éna plein pouvoir lor So décret. 12:22
– prend en considération sak action, n'importe ki so l'importance capave été.
31:17
– multiplié récompense banne ki dépense zot di biens pou So cause. 2:262
– aide banne croyants. 30:48
– So trône li repose lor dilo. 11:8
Banne ki fabrique mensonge lor –, zotte pa pou prospéré. 10:18
– pou pini moqueries banne mécreants. 2:16
L'homme so natire témoigne existence – 7:173,174

(i) ALLAH SO L'AMITIÉ

- li pou banne dimounes droite. 45:20
- li pou banne croyants. 2:258
- li Siffizant. 4:46
- Li Gardien Protecté. 42:10

(ii) ALLAH, SO BANNE ATTRIBITS

- Al-Moudhill : Céli Ki abaisse l'orguélié. 3 :27
- Al-Khabīr : Céli Ki Bien-Conscient dé tout. 4 :36; 22 :64; 64 :9; 66 :4; 67 :15
- Al-Samī : Céli Ki Bien-Tandé. 4 :59; 22 :62; 24 :61; 40 :21
- Al-'Alīm : Céli Ki Conne-Tout. 4 :36,71; 22 :60; 34 :27; 59 :23; 64 :12
- Al-Baṣir : Céli Ki Trouve-Tout. 4 :59; 22 :76; 40 :21,57; 60 :4
- Al-Moudjīb : Céli Ki exauce la prière. 11 :62
- Al-Shakōūr : Céli Ki Conne-Bien apprécié. 35 :35
- Rafī'oud-Daradjāte : Céli Ki élève banne rangs. 40 :16
- Al-Mountaqim : Céli Ki riposté couma bizin. 32 :23
- Al-Barr : Le Bienveillant. 52 :29
- Al-Samad : l'Indépendant, Céli Ki tout sipplié 112 :3
- Al-Wahhāb : Le Grand Donaté. 3 :9; 38 :36
- Al-Moun'im : Céli Ki accorde banne favéres. 1 :7
- Al-Mouizz : Céli Ki accorde l'honné. 3 :27
- Al-Mou'min : Céli Ki accorde sékirité. 59 :24
- Dhoul-Taol : Céli Ki possède banne bienfaits en abondance. 40 :4
- Al-Wāsi' : Céli Ki montré grand zénérosité, l'Infini. 4 :131; 24 :33
- Al-Ra'ōuf : Céli Ki rempli dé bonté. 3 :31; 24 :21
- Al-Khāliq : Le Créaté. 36 :82; 59 :25

INDEX

- Ahsan-oul-Khālīqīn : Le Meillère dé créatéres : 23 :15
Al-Moumīt : Céli Ki cause la mort, le Destructé. 40 :69; 50 :44; 57 :3
Al-Rashīd : Céli Ki dirize vers simé droite. 72 :3
Al-Wakīl : Céli Ki dispose banne zaffaires, le Gardien.3 :174; 4 :82; 11 :13; 17 :3; 33 :4
Al-‘Afuww : Céli Ki efface banne péchés, Céli Ki Bien-Indilzent. 4 :150; 22 :61; 58 :3
Al-Bāsīt : Céli Ki augmente banne moyens provisions, Céli Ki élarzi. 17 :31; 30 :38; 42 :13
Al-Mouqsīt : Céli Ki Équitabe. 60 :9
Al-Moutakabbir : Céli Ki possède mazesté. 59 :24
Al-Mouṣawwir : Céli Ki façonne. 59 :25
Al-Rāfi : Céli Ki donne élévation spiritiél. 3 :56
Al-Awwal : Le Premier. 57 :4
Al-Halīm : Céli Ki Bien-Indilzent. 2 :226
Al-Ghaffār : Céli Ki Extrêmement Pardonnant. 22 :61; 38 :67; 64 :15
Ghāfir-oudh-Dhambi : Céli Ki pardonne banne péchés. 40 :4
Wāsi‘oul-Maghfirah’ : Céli Ki libéral dans So pardon. 53 :33
Al-Ghafūr : Céli Ki Bien-Pardonnant. 4 :25,44,57; 22 :61; 58 :3; 60 :13; 64 :15
Al-Waliyy : Camarade. 4 :46; 12 :102; 42 :10,29
Al-Djāmi‘ : Céli Ki rassemble banne dimounes zour zizement. 3 :10; 34 :27
Al-Madjīd : Céli Ki possède la gloire. 85 :16
Al-Akram : Céli Ki pli Noble. 96 :4
Ar-Rahmān : Céli Ki montré So grace, sans limites, Ki donné sans Ki dimanne Li.1 :3
Al-‘Azīm : Céli Ki Bien-Grand. 42 :5; 56 :97
Al-Kabīr : Céli Ki Bien-Grand sans aukène comparaison. 4 :35; 22 :63; 31 :31; 34 :24
Al-Hafiz : Céli Ki conserve bien. 34 :22
Al-Hādi : Le Guide. 22 :55
Al-Shāfi : Le Guérissère. 17 :83; 41 :45
Al-Naṣir : L’Aide. 4 :46
Al-Bātin : Céli Ki Reste-Caciette; Céli par Ki réalité sak kit-soze li révélé. 57 :4
Al-‘Aliyy : Céli Ki Bien-Haut dans So gloire. 4 :35; 22 :63; 31 :31; 42 :5; 43 :52
Al-Mouta‘ālā : Le Très-Haut. 13 :10; 42 :5; 87 :2; 92 :21
Al-Qōuddōus : Le Saint. 59 :24
Al-Laṭīf : Céli Ki Bien-Conné tout banne subtilités, Ki Bienveillant. 6 :104; 12 :101; 22 :64; 31 :17; 42 :20
Al-Wārith : l’Héritier. 15 :24; 21 :90; 28 :59
Al-Fattāh : Grand-Zize-là, l’Arbite, Céli Ki ouvert banne la portes siccés pou l’himanité. 34 :27
Al-Hakīm : Céli Ki Bien-Saze, Zize-là.35 :3
Khaīr-oul-Hākīmīn : Le Meillère dans tout banne zizes. 10 :110

INDEX

- Ahkamoul-Hākīmīn : Meillère Zize dans tout banne zizes. 95 :9
Malik-in-nās : Le Roi dé l'himanité. 114 :3
'Ālimoul-Ghaībi wash-Shahādah : Céli Ki conne ça ki invisibe et ça ki visibe.
59 :23
Al-Ākhér : Le Dernier. 57 :4
Al-Mouḥyī : Céli Ki donne la vie. 21 :51; 40 :69
Al-Nōūr : La Limière. 24 :36
Al-Hayy : Le Vivant. 2 :256; 3 :3
Al-Rabb : Le Créatère, Le Seignère, Le Nourricier, Céli Ki faire évolié. 1 :2; 5 :28
Dhoul-Ma'āridj : Seignère tout banne simés l'ascension. 70 :4
Dhoul-Madjid : Seignère dé l'honnère. 85 :16
Dhoul-Djalāl : Seignère dé mazesté. 55 :28
Dhoul-Intiquām : Céli Ki éna pouvoir pou pini couma bizin. 39 :38
Mālikoul-Mouk : Seignère dé la Souvèraineté. 3 :27
Dhoul-'Arsh : Seignère Trône-là. 21 :23; 40 :16; 85 :16
Al-Wadōūd : Céli Ki Rempli d'affection. 11 :91; 85 :15
Al-Bārī : Céli Ki formé. 59 :25
Al-Haqqoul-Mobīn : La Vérité Évident. 24 :26
Al-Zāhēr : Le Manifeste (Céli Ki So l'existence li indiqué clairement par tout
ça ki Li finne créé). 57 : 4
Mālik Yaum-id-Din : Maîte Zour Zizement. 1 : 4
Ni'mal-Maulā' : Céli Ki Excellent couma Maîte. 22 : 79
Al-Raḥīm : Céli Ki Bien-Miséricordié. 1 :3; 4 :24,57,97
Al-'Azīz : Le Tout-Puissant. 4 :57; 22 : 75; 59 :24; 64 :19
Al-Quarīb : Céli Ki Bien Prés. 34 :51
Al-Karīm : Le Noble. 27 :41
Al-Tawwāb : Céli Ki Fort lor accepté répentance. 2 :55
Al-Mouqtadir : Le Tout-Puissant. 54 :43,56
Al-Wāhéd : Céli Ki Ène Sél. 13 : 17; 38 : 66; 39 : 5
Al-Badi' : Le Premier cause dé la création. 2 : 118; 30 : 28; 85 : 14
Al-Salām : Source dé la paix. 59 :24
Al-Qadir : Céli Ki possède pouvoir ék l'autorité. 16 :71; 30 :55; 64 :2
Al-Quawiyy : Céli Ki Bien-Fort. 22 :75; 33 :26; 40 :23; 51 :59
Al-Hamīd : Céli Ki digne dé tout louanze. 22 :65; 31 :27; 41 :43; 42 :29; 60 :7
Al-Mouquīt : Céli Ki préserve; Céli Ki préserve fakilté banne êtres vivants, Le
Puissant. 4 :86
Al-Mohaīmin : Le Protectère. 59 :24
Khaīr-oul Rāzéquīn : Le Meillère Approvisionnère. 22 :59; 34 :40; 62 :12
Shadīd oul-'Iquāb : Céli Ki Sévère dans So pinition. 40 :4
Al-Ḥasīb : Céli Ki dimanne banne comptes. 4 :7; 4;87
Sari'oul-Ḥisāb : Céli Ki Rapide lor (régulé) banne comptes. 3 :200; 13 :42
Al-Mou'id : Le Répétitère, Céli Ki reproduire la vie. 30 :28; 85 :14
Quabél-it-Taub : Céli Ki accepté répentance. 40 :4
Dhou-Intéquām : Céli Ki possède pouvoir pou riposté couma bizin. 3 :5; 39 :38

INDEX

- Al-Wāliy : Céli Ki gouverne. 42 :29
AL-Qayyūm : Céli Ki existé par Li-Même et lor Ki dépanne l'existence tout kit-soze. 2 :256
Al-Ghaniyy : Céli Ki pa bizin nanrien. 2 :268; 22 :65; 27 :41; 31 :27; 60 :7; 64 :7
Al-Malik : Le Souvêrain. 59 :24
Al-Matīn : Céli Ki Fort. 51 :59
Al-Djabbār : Céli Ki faire soumette, Céli Ki rémette en bon état. 59 :24
Al-Kāfī : Céli Ki Siffizant. 39 :37
Al-Quahhār : Céli Ki dommine tout (par So gloire et par So mazesté sivrême) 12 :40; 38 :66; 39 :5
Al-Razzāq : l'Approvisionné. 22 :59; 51 :59; 62 :12
Al-Haqq : Le Vrai. 10 :33
Al-Aḥad : l'Unique, Le Seignêre de l'Unicité. 112 :2
Al-Raquiḅ : Le Vizilant. 33 :53
Al-Shahīd : Le Têmoins. L'Observatêre. 4 :80; 33 :56; 34 :48.

ALLAH, SO L'AMOUR

- pou banne ki place So confiance dans Li. 31 :160
- faire gagne bénédiction. 27 :9
- Nous gagne – quand nous tourne vers Li. 2 :223
- li pou banne ki persévéré. 3 :147
- li pou banne ki accomplir zot dévoirs. 3 :77; 9 :4,7
- li pou banne ki zize avec équité. 5 :43
- li pou banne ki faire lé bien à banne lé zautes. 2 :196; 3 :135,149
- capave gagné par banne ki faire zéfforts pou ça. 29 :70

ALLAH, SO CONNAISSANCE

- Banne lé ciêls et la terre, zotte dans – 2 :256
- lor banne faits ki azite lé kère dimoune. 50 :17
- lor l'hêre-là et ça ki madame concévoir dans so vente. 41 :48
- lor banne secrets et banne sozes caciette. 20 :8
- lor banne pensées secret et banne sozes prononcé. 6 :4
- lor banne feuilles ki tombé. 6 :60
- lor banne entrétiens secret. 58 :8

ALLAH, DÉPENSÉ DANS SO SIMÉ

- li obligatoire. 2 :196; 57 :8,11; 64 :17
- Avertissement pou banne ki réténir zotte pou pa – 2 :196; 47 :39
- ça ki nous éna dé meillêre. 2 :268; 3 :93
- Bienfait ki gagné quand – 64 :17,18
- Banne ki finne – après la victoire, zotte pa pareil are banne finne – avant. 57 :11
- Quand finne –, pa faire banne réproces après. 2 :263,265
- Allāh miltiplié So favêres lor banne ki – 2 :246,262

INDEX

Comié bizin – 2 :220
Lor ki bizin dépensé – 2 :216
– ouvertement et en secret. 2 :275
Banne ki – zotte ki réissi. 2 :4-6
Bon nouvelle pou banne ki – 2 :273
Récompense pou banne ki – 2 :273

ALLAH, SO BANNE FAVÉRES

Nous pa capave compté –14 :35; 16 :19
Allāh faire boucoup grâce lor banne dimounes. 27 :74

ALLAH, SO GLOIRE, SO SAINTÉTÉ; BIZIN CÉLÉBRÉ PAR SO LOUANZE

Tout glorifié Allāh.17 :45; 24 :42; 59 :2; 62 :2
Allāh récommance banne dimounes pou glorifié Li par So louanzes. 33 :43; 40 :56; 87 :2
Glorifié Allāh avant ki soleil lévé, avant ki li coucé et pendant la nuite. 50 :40-41
Glorifié Allāh dans ène grand partie la nuite.76 :27
Banne anzes glorifié Allāh.2 :31; 40 :8
Tonnerre glorifié Allāh par So louanze. 13 :14
Banne zoiseaux (c-à-d. banne ki finne gagne élévation spiritiél) et banne montagnes (c-à-d. banne séfs) zotte glorifié Allāh. 38 :19,20
Banne montagnes ék banne zoiseaux, zotte célébré avec David louanze Allāh. 21 :80; 34 :11

ALLAH, SO MISÉRICORDE

Banne ki finne faire pécé capave gagne – Allāh. 39 :54
– li immense. 6 :148; 7 :157; 40 :8
– li sans limites. 10 :59; 39 :54; 40 :8
Allāh finne faire – obligatoire lor li. 6 :13,55
Personne pa bizin dézespére – 12 :88; 39 :54
L’homme finne créé pou li capave gagne – 11 :120
– Li pou céli ki dimanne pardon. 4 :111

ALLAH, BIZIN IMPLORE SO PARDON

Li moyen pou gagne prospérité et la force. 11 :53; 71 :11-13
Li moyen pou attirer lor nous So miséricorde. 4 :65
Li moyen pou attirer lor-nous, protection conte So sâtiment. 8 :34

ALLAH, NOUS BIZIN MAZINE LI

Par ça, nous gagne la paix d’esprit. 13 :29
Par ça, couraze et la foi li renforcé. 8 :46
Par ça, nous gagne siccés. 62 :11

INDEX

ALLAH, NOUS POU RENCONTE LI

Banne ki pa croire ki éna pou rencontre Li, zotte banne arrogants. 16 :23; 25 :22
Dans rencontre avec Allāh, banne désirs mondain fonne. 26 :46-52

ALLAH, RÉVÉLATION À L'HOMME

Allāh révèle Li par l'intermédiaire So banne servitères ki Li finne soisir. 4 :164-166
Allāh finne révèle Li à sak pép à travers banne Mésazers. 10 :48
Allāh révèle Li dans diverse façons. 42 :52,53
Banne incroyants oussi faire banne vrai rêves. 12 :37,44

ALLAH, SO BANNE SIGNES

– signifié oussi So banne commanements. 2 :243
Finne ordonne banne croyants pou reste loin are banne ki moque – 4 :141

ALLAH, ASSOCIÉ BANNE PARTÉNAIRES ARE LI / FAIRE SHIRK

– li interdit. 4 :49; 22 :32
– li ène faute grave. 31 :14
Péna pardon pou céli ki – 4 :49; 4 :117
Ou pa bizin obéir ou parents si zotte rode faire ou – 29 :9
Si ti éna lé zautes divinités à parte Allāh, tout l'inivers ti pou fini dans désorde.
21 :23; 23 :92
Banne ki – zotte pé égare zotte-mêmes avec zot fausse eskizes. 39 :4
Allāh Li Unique dans So personne. 112 :2,3
Allāh Li Unique dans So banne attributs. 112 :5
Li interdit pou dimanne pardon pou banne idolâtes. 9 :113
Banne ki serce l'aide en dehors Allāh, zotte pa réissi zamais. 23 :118
Banne raisons ki conte donne banne associés are Allāh. 27 :60-66
Banne idolâtes pensé ki zot banne divinités pou donne zot l'honneur ék
pouvoir. 19 :82
Faiblesses banne idolâtes. 21 :24,25
Arguiments conte ça z'affaire donne banne associés are Allāh. 10 :69; 13 :34;
16 :53; 17 :43,44
Banne idoles pa créé nanrien, zotte-mêmes finne créé. 16 :21
Banne fausse divinités, zotte banne morts. 16 :22
L'homme so natire, li conte l'idolâtrie. 16 :54

ÂME (section L'ÂME)

ANSARS (BANNE KI AIDÉ)

Allāh satisfait are zotte. 9 :100
Allāh finne tourne avec clémence vers zotte. 9 :117

INDEX

ANZES

- Banne – témoigne l'Unicité Allāh. 3 :19
- Banne ki craigne Allāh croire dans l'existence banne – 2 :178
- Céli ki pa croire dans banne – li pé éloigne li are simé droite. 4 :137
- Banne – zotte accomplir ça ki Allāh ordonne zotte faire. 66 :7
- Banne – zotte ni mâles ni fémelles. 37 :151
- L'arrivée banne – 6 :112,159; 16 :34; 25 :22,23
- Banne – ék banne l'esprits zotte déssanne avec l'orde Allāh. 97 :5
- Banne – éna sélement connaissance ki finne donne zotte. 2 :33
- Banne – zotte différent dans zot capacités ék zot pouvoirs. 35 :2
- Banne – souténir lé Trône (c-à-d. banne attribits Allāh). 69 :18
- Banne – gardiens. 13 :12
- Banne – ki enrézistré actions sak dimoune. 82 :11-13

ANZES, ZOT FONCTIONS

- (i) Zotte transmette paroles Allāh. 22 :76
- (ii) Zotte en sarze banne l'âmes. 32 :12
- (iii) Zotte inflize sâtiments à banne ennemis banne Prophètes. 6 :159; 96 :19
- (iv) Zotte aide banne croyants et donne-zotte bon nouvelles. 41 :31-33
- (v) Zotte effraye ennemis banne Prophètes. 3 :125
- (vi) Zotte témoigne l'Unicité Allāh. 3 :19
- (vii) Zotte attesté véracité banne Prophètes. 4 :167
- (viii) Zotte glorifié Allāh par So louanze. 39 :76
- (ix) Zotte prié pou ki banne croyants gagne pardon. 40 :8; 42 :6
- (x) Zotte prié pou ki banne croyants et le St Prophète gagne bénédiction. 33 :44,57
- (xi) Zotte tini ène réziste banne actions tout dimoune. 82 :11-13
- (xii) Zotte faire banne croyants vinne ferme. 8 :13

ARABES

- Banne – avant Islam ti pé offére sacrifice himain are zot banne idoles. 6 :138
- Banne – ti pé considère naissance ène ti fille couma ène malhère. 16 :59; 43 :18
- Banne – ti nié Allāh So grâce. 21 :37

ASSOCIÉ BANNE DIVINITÉS ARE ALLĀH

- pa permette. 4 :49; 4 :117
- li péna fondement. 30 :36

BADR

- Prophécie lor – 30 :5; 54 :45-49
- Banne ennemis ti oulé ène zizement. 8 :20
- Signe, dans – 3 :14
- Allāh So aide dans – 3 :124; 8 :10; 8 :18
- Banne Misilmans ti vinne pli ferme dans – 8 :12
- Position sak groupe dans – 8 :43

INDEX

- Banne incroyants ti pé vante zot mérites quand zotte ti alle – 8 :48,49
- Banne incroyants ti gagne batté dans – 8 :51,52
- Banne prisonniers dé guére ki ti captiré dans – 8 :71

BAI'AH, OU SERMENT DÉ FIDÉLITÉ ET D'OBÉISSANCE

- ki faire are lé Prophète, li serment are Allāh. 48 :11
- Banne compagnons ki faire – are lé Prophète. 48 :19
- Ti donne l'orde le St Prophète pou accepté – dé banne madames. 60 :13
- , ki so banne conditions? 60 :13

BAIT OUL-HARĀM (LA KA'ABA)

- li Premier la Caze ki finne établi pou l'himanité. 3 :97
- li ène l'endroit dé paix et dé sékirité pou l'himanité. 2 :126; 3 :98
- Le Prophète Abraham ti alle là-bas. Pélerinaze à – li ène devoir. 3 :98
- So nom li Ka'aba. 5 :98
- So nom li oussi Masjidoul-Harām. 17 :2
- Prophécie ki montré ki pou protéze – conte banne attaques. 52 :5,6

BAPTÊME

- Invitation pou adopté banne attribits Allāh. 2 :139

BARZAKH

- Aprés la mort éna ène barrière ki empéce rétourné lor la terre. 23 :101

BATAILLE

- Azhāb. 33 :11-26
- Badr. (section Badr)
- Honain. 9 :25
- Khaïbar. 33 :28
- Tabōuk. 48 :12
- Ohoud. 3 :122,123,128,153-156

BÉBÊTE LA TERRE (DĀBBAT OUL-ARD)

- vé dire ène kikène ki satisfaire so banne instincts bas. 34 :15
- signifié banne bactéries la peste. 27 :83

BÉTAIL

- finne créé pou bienfaits dé l'homme. 6 :143-145; 16 :6,67,81; 23 :22; 39 :7; 40 :80,81

(LA) BIBLE

- Éna sanzement là-dans. 2 :80; 5 :14,16

INDEX

BIENS (*section* DI BIENS)

BRIGANDS OU VOLÉRES

Zot pinition. 5 :39

CAÏN

– ti garçon Adam. 5 :28-32

CALIFAT

Promesse pou restaure – dans Islam. 24 :56

CALOMNIE ET MÉDISANCE

– li défanne. 24 :5, 24-27; 104 :2

CARÊME (*section* ADORATION)

(BANNE DIMOUNES LA) CAZE (AHL-OUL-BAIT)

– indique banne madames Abraham. 11 :74

– indique banne épouses du St Prophète Mohammad^(s.a.w.). 33 :34; 66 :5

– zot pureté. 33 :34

(LA) CAZE ANCIEN OU LA KA'ABA (*section* BAIT-OUL-HARĀM)

Circuit autour – 22 :30

CHOU'AIB (LÉ PROPHÉTE)

Ti avoye – cotte banne Madian. 7 :86; 11 :85; 29 :37

– ti récommance so pép pou miziré ék pézé zisse zisse. 7 :86; 11 :85,86

– so pép ti menace pou expilsé li dépi so la ville. 7 :89

– so pép ti foudroyé par tremblément dé terre. 7 :92; 11 :95,96

CHRISTIANISME

– finne dépasse banne limites prescrit parski zotte finne prend ène mort pou BonDié. 4 :172

Li ène mauvais doctrine pou dire BonDié finne prend pou li ène garçon. 9 :30,31

Philosophie occidental et so réfitation. 82 :7-13

Sakène saryé so prope fardeau. Personne pa prend lor li pécé ène l'aute. 6 :165; 53 :39

Pa capave accepté doctrine Trinité. 5 :74,75

Prophécie lor –, so grand progrès. 18 :19

Prophécie lor – so chute après so dézième siccés. 18 :33-45; 20 :103-105

–, so période progrès li disse siècle. 20 :104

Ricesse banne nations chrétien li ène l'épréve pou zotte. 20 :132

INDEX

CIÉL (*section LÉ CIÉL*)

COÇON

Li illégal consomme la sair – 2 :147; 5 :4; 6 :146; 16 :116

COMMERCE

– li permette. 2 :276; 4 :30
– pa bizin détourne l’attention dépi la prière ou soi dépi mazine Allāh. 9 :24;
24 :38; 62 :12
Ki – ki apporte plisse profit? 61 :11-14; 35 :30,31
Essanze bon guidance pou l’égarement, li ène – ki pa rapporté. 2 :17

COMMUNAUTE SPIRITIÉL

Banne dimounes ki forme partie dans groupe ki béni. 4 :70,71

CONNAISSANCE

Dimoune ki éna – li meillère ki céli ki péna. 39 :10
– faire comprend banne sozes.39 :10
Allāh encouraze l’homme pou gagne – 96 :4-6
Alle partout pou serce – 18 :66,67
Banne ki éna vrai –, zotte-mêmes ki craigne Allāh. 35 :29
Allāh élève rang banne ki posséde – 58 :12
Pé conseille banne croyants pou gagne – rélizié. 9 :122
Pé conseille lé Prophète pou prié pou augmente – 20 :115
Banne Prophètes zotte instruit par Allāh. 21 :80
Finne avoye Prophètes pou enseigne – 2 :152
Le Coran enseigne banne dimounes pou étidié la Natire. 3 :191, 192; 10 :6,7;
13 :4,5; 16 :11-17; 17 :13; 35 :28,29
Le Coran ordonne pou étidié banne conditions ki existe dans banne nations
différent. 17 :22; 22 :46,47; 29 :21
Le Coran récommance nous pou étidié l’histoire banne différent nations. 12
:112; 30 :10; 33 :63; 35 :44,45; 40 :22;
Avec la –, l’homme capave maîtrise banne la Force la natire. 17 :71; 21 :80-83;
45 :13,14

CONSILTATION

– li nécessaire pou tout zaffaires administratif important. 3 :160; 42 :39

CONSTANCE OU PERSÉVÉRANCE

– dans serce aide Allāh, li prescrire pou banne croyants. 2 :154
Allāh Li avec banne ki montré – 2 :154
Épréves la crainte, la faim, perte dans di biens, la vie ék récoltes, mais éna bon
nouvelle pou banne ki montré – 2 :156
Banne ki réellement montré – 2 :157

INDEX

CONTRATS

- Bizin faire – par écrit. 2 :283
- Dé témoins nécessaire quand faire – 2 :283

CONTROVERSESES

- Méthode convénabe pou – 16 :126; 29 :47

(CÉLI KI) COQUIN

- Pinition pou – 5 :39

CORAN, LE SAINT

- But dé so révélation tiguutte par tiguutte. 17 :107; 25 :33,34
- Bizin dimanne protection Allāh avant ki récite – 16 :99
- So récitation bizin écouté avec attention. 7 :205
- Ène l'aute nom pou le –, li le Live. 15 :2
- Finne appelle le –, Écritire Pur ki conténir banne commanements éternels. 98 :3,4
- Allāh So promesse pou protéze – 15 :10; 56 :78-81
- annonce bon nouvelles et donne avertissements. 19 :98
- li ène Exhortation pou banne ki craigne Allāh. 20 :3,4
- li ène Révélation dé la part Créatère banne lé ciéls et la terre. 20 :5
- li ène Live bien gardé. 56 :79
- faire distinction ente vérité ék mensonge. 25 :2
- finne mentionné dans banne Écritires sacré banne Prophètes avant. 26 :197,198
- li ène rémède et ène miséricorde pou banne croyants. 17 :83
- li adresse li dans diverse façons à tout banne catégories dimounes. 18 :55; 39 :28
- 59 :22
- récommanne nous pou mazine Allāh constamment dans :
- (i) faire observation. 28 :73; 51 :22
- (ii) réflexion ék meditation. 2 :220,267; 7 :185; 34 :47; 4 :83; 47 :25
- (iii) servi l'esprit ék discernement. 6 :152; 16 :13; 23 :81; 28 :61
- (iv) serce la connaissance. 20 :115; 29 :44; 35 :29
- (v) réflexion lor banne problèmes d'orde intellectuél. 9 :122; 17 :48
- (vi) développement vision spiritiél. 7 :199; 11 :21; 28 :73
- (vii) montré reconnaissance envers Allāh. 14 :8; 16 :15; 23 :79; 56 :71
- Ki faire le – pa finne révélé en bloc? 25 :33
- Ki faire ène live ki finne fini écrire pa finne avoyé directement dépi lé ciel? 17 :94
- Ki faire le – pa finne révélé lor ène grand personnaze? 43 :32
- Dans –, éna banne versets ki décisif et éna ki capave donne différent interprétation. 3 :8; 39 :24
- li ène Live ki éna banne vérités nouveau et ène guidance nouveau pou sak

INDEX

- l'époque, pou tout niveau. 18 :10
- Banne compagnons du St Prophète ti vinne noble et pieux par le – 80 :17
  - li ène Live ki pou souvent lire. 12 :3
  - li ène la limière et ène Live ki explique bien et ki guide dans banne simés dé la paix. 5 :16,17
- Mensonze pa capave zamais costé cotte – 41 :43
- Banne ki désire marce droite capave tire profit are – 81 : 28,29
  - li ène Live hōnoré et gardé. 85 :22,23
  - li décisif et définitif. 86 :14,15
  - li conténir tout banne commanements fundamental. 98 :3,4
  - li protégé par Allāh. 15 :10
  - découraze serce zizement Allāh dans tout kit-soze 5 :102
- Péna aukène doute dans le – 2 :3
  - li ène guidance pou banne ki droite.2 :3
  - li ène réméde. 10 :58; 17 :83; 41 :45
  - li ène exposé dé tout ça ki nécessaire pou l'homme pou le plein développement so la vie, et li ène guidance et ène miséricorde pou banne ki faire soumission. 10 :58; 16 :90
  - prescrire Allāh So adoration. 2 :222
- Sazesse ki renfermé dans – péna limites. 18 :110; 31 :28
  - li instriment ki faire plisse l'effet pou propaze la vérité. 25 :53
  - li inégalabe. 2 :24; 10 :39; 11 :14,15; 17 :89; 52 :35
  - ti révéle dans ène la Nuite béni. 44 :4; 97 :2-6
- Péna contradictions dans – 4 :83
- Avant ki récite – bizin serce protection Allāh conte banne mauvais incitations. 16 :99

CORAN (LE), BANNE PROPHÉCIES KI ÉNA LÀ-DANS

- Émigration du St Prophète et so rétour. 17 :81; 28 :86
- Bataille Badr, et victoire banne Misilmans. 30 :5,6; 79 :7
- Bataille Ahzāb. 38 :12; 54 :46; 79 :8
- Banne nations Arabes pou accepté Islam. 56 :4
- Banne persans finne vainc banne Romains (Byzantins) ki dans moins néf bananés pou vainc banne persans. Dans ça-même intervalle-là, Islam pou réissi faire so fondation ferme par so victoire décisif conte banne incroyants à Badr. 30 :3-4
- Banne Zuifs pou okipe la Palestine. 17 :105
- Encore ène fois banne Misilmans pou okipe la Palestine. 21 :106-107
- Émerzence dé Gog et Magog, et banne événements ki pou suivre. 21 :97-105
- Ouvertire canal Suez et canal Panama. 55 :20,21; 82 :4
- Banne navires haute haute lor la mer. 55 :25
- Himiliation banne Zuifs. 3 :113; 7 :168
- Banne ki finne gagne Live (avant Islam) pou accepté Islam. 3 :200
- Développement moyens transport. 16 :9; 36 :43; 81 :50

INDEX

Montagnes pou anéanti (ça vé dire oussi banne grand royaumes) 56 :6; 77 :11
Rayons cosmiques et bombes atomiques. 44 :11; 55 :36
Banne zanimaux pou régroupé dans banne zoos. 81 :8
Banne péps et banne nations pou rassemblé. 81 :6
L'administration pou la zistice criminél. 81 :9
Banne Lives; augmentation dans volume publications. 81 :11
Progrés dans domaine zéolozie, minéralozie et l'astronomie. 81 :12; 84 :5
Voyazes interplanétaire. 84 :4
Pou ouvert banne tombes. 82 :5
Pécé pou augmenté. 81 :13
Banne ki pa croire dans Allāh pou augmenté. 82 :7-9; 114 :5,6
Rénaiissance Islam pou après so déclin. 32 :6; 81 :19
Banne la guéres et banne trembléments dé terre. 99 :2
La terre pou zette déhors so banne trésors. 84 :5; 99 :3
Banne signes Derniers Temps. 81 :3-17
Découverte banne nouveau pays et continents. 84 :4
Protection – par Allāh. 15 :10
Expansion Islam après émigration. 17 :81,82
La Guéres mondial et regroupement banne nations. 18 :100
Destriktion banne puissances nicléaires. 55 :32; 111 :2

CRÉATION DÉ L'HOMME

L'homme pa finne créé sans but. 23 :116; 75 :37
Étapes dans – 22 :6; 23 :13-15; 35 :12; 39 :7; 40 :68; 86 :6-8
L'homme finne créé dans forme ki pli parfait. 95 :5
But dé – 51 :57
Ène sél espèce l'homme ki finne créé. 4 :2; 16 :73; 30 :22

CRÉATION DÉ L'INIVERS

–, li pa sans but. 21 :17-18
–, li ti dans tout banne conditions ki sazessé exizé. 15 :86; 39 :6; 46 :4

CRÉATION SPIRITIÉL

Pareil couma lé corps, – li faire par étapes. 22 :6,7
Sak étape dans création physique li corresponde à ène étape dé – 23 :13-18

CROYANCE (IMĀN)

– expliqué dans 49 :15,16
– tout sél pa siffit. 3 :180; 29 :3,4
Différence ente croyance et satisfaction intéllectuél. 2 :261
Commancement pou croire dans Allāh et dans So Mésazer. 3 :180; 4 :171; 7 :159; 57 :8; 64 :9
– dans tout banne Prophètes et zot Lives. 2 :137; 29 :47
– so récompense et sacrifice di biens et ou prope personne dans simé Allāh. 61

INDEX

- :11-13; 64 :10
- dans la vie après. 2 :5
- li accompagné par banne bon actions. 2 :26; 18 :89; 41 :9; 95 :7
- Banne Signes Allāh renforci la foi. 9 :124; 33 :22,23; 47 :18
- Zisse quand satiment vini, l'hé-re-là ki croire, ça li pa acceptable. 10 :52,53,91-93; 40 :86

(BANNE VRAI) CROYANTS

- Qualités – 2 :4-6,166,286; 8 :3-5,75,76; 9 :124; 24 :52,53,63; 31 :5,6; 32 :16,17; 42 :24; 58 :23
- Connaissance sire li enraciné dans lé kére – 12 :109
- Allāh Li Camarade pou – 2 :258; 3 :69; 8 :20; 47 :12
- Allāh finne prend responsabilité pou aide – 22 :39; 30 :48
- Banne grand rangs pou – 9 :20; 20 :76; 58 :12
- pou récévoir banne favéres innombrabe d'Allāh. 33 :48
- Allāh dirize – dépi l'obskirités vers la limière. 2 :258
- zotte ni dans la crainte, ni zotte pou désolé. 5 :70; 6 :49
- Allāh pou guide – plisse encore. 47 :18
- zot obzectif principal, c'est pou plaire Allāh. 9 :72
- zotte ki gagne siccés. 23 :3-12
- Bon actions – pa pou rézété. 21 :95
- Finne promette – banne Résidences pur et banne Zardins l'Éternité. 9 :72
- zotte pou honorés. 30 :16
- Pou pardonne – et pou donne zotte ène provision honorabe. 8 :5,75
- Finne prépare récompense honorabe pou – 33 :45
- Éna récompense excellent pou – 4 :147; 17 :10
- Récompense éternel pou – 41 :9; 84 :26; 95 :7
- montré l'empressement dans faire bon actions. 23 :62

DAVID (PROPHÉTE DA'ŌUD)

- ti vainc so banne ennemis et ti établi so royaume. 2 :252
- Allāh ti renforci royaume – 38 :21
- Ti faire – vicaire Allāh lor la terre. 38 :27
- Allāh ti donne – ène grand connaissance. 27 :16
- Allāh ti accorde – So banne favéres. 34 :11
- Ti enseigne – pou faire vêtements avec mailles métallique. 21 :81; 34 :11,12
- Allāh ti soumette banne (habitants) montagnes et banne zoiseaux (c-à-d. banne ki faire bon travaux) pou célébré avec – louanzes Allāh. 21 :80; 34 :11; 38 :19,20
- Banne tentatives pou agrésse – pa ti réissi. 38 :22
- et comparaison intéressant lor banne brébis. 38 :24
- ti implore pardon So Seignére. 38 :25
- Pa pou kik pécé ki li ti implore pardon. 38 :76
- et Salomon ti zize zaffaire la moisson. 21 :79-80
- Live – pa ti ène Live la loi. 17 :56

INDEX

DHOUL-QARNAYN (CYRUS LÉ GRAND, ROI DÉ PERSE)

Finne mentionne – dans 18 :84

– ti arrive place cote soleil lèvé, (c-à-d Balouchistan et Afghanistan) et dans ène l'endroit dans l'ouest cote soleil coucé (c-à-d la Mer Noire) 18 :87-91

– ti construire ène rempart. 18 :97-99

DI BIENS

– zotte ène moyen dé soutien. 4 :6

Pa bizin ki gagne di biens dans ène façon illégal ou inziste. 2 :189; 4 :30

DI FÉ

– signifié la guére. 5 :65

Moïse ti pé rétourné dépi Madian, li ti trouve – dans ène vision. 20 :11; 27 :8; 28 :30

Parabole – ki produire dépi di bois vert. 36 :81; 56 :72-74

– sans la fimée dans Derniers Temps. 55 :36

(PROPOS) DIFFAMATOIRE

Allāh pa apprécié ki ténir – en public. 4 :149

DILO (RÉVÉLATION)

– li couma source la vie. 11 :8; 21 :31

(BANNE) DISCIPES

Ti appelle–, banne aides Allāh. 3 :53

DISSENSION

Problèmes – 3 :104,106; 8 :47

DIVORCE (section MARIAZE)

DJIHĀDE (LA LITTE DANS SIMÉ ALLAH)

Li récommandé pou banne croyants faire – 22 :79

Grand – (c'est prèce Allāh So parole) 25 :53

– avec ou di biens. 8 :73

Dans –, pa bizin dépasse limites. 2 :191

Arrivé tué ène croyant ou soi li sorti vainkére dans –, ki so récompense? 4 :75

Commancement – li pou lé Prophète et tout banne croyants. 4 :85

(BANNE) DJINNS (BANNE ZOMMES D'ÈNE CLASSE SOCIAL ÉLÉVÉ)

Allāh finne créé – et banne 'Ins' pou ki zotte adore Li. 51 :57

–, zotte banne dimounes ki amène lé zautes sous zot l'autorité. 6 :129

Iblis faire partie – 18 :51

'Ins', zotte banne lé pép. 55 :34

INDEX

- (c-à-d. habitants banne montagnes) zotte ti sous l'autorité lé Roi David. 27 :40
- ki ti vinne zoènne le St Prophète, zotte ti banne zuifs dé 'Nasibin'. 46 :30
- ki ti écoute récitation St Coran, zotte ti banne zuifs ki ti habite banne l'endroits en dehors la Mecque. 72 :2
- Création – avec di Fé signifié ki zotte en colére vite. 15 :28

DOCTRINE KI ALLAH ÉNA ÈNE GARÇON

- Islam condamne ça – 2 :117; 6 :101,102; 10 :69; 18 :5,6; 19 :36,91-93; 23 :92; 37 :150-160; 39 :5; 112 :2-4

DOT (*section* MARIAZE)

(LA) DROITIRE (LA) TAQWA

- Bizin adore Allāh pou ki ou gagne – 2 :22
- Ki été –? 2 :178
- Aide zotte ente zotte dans la piété et – 2 :55

DROITS DÉ L'HOMME

- ki obligations éna là-dans. 4 :37-41; 17 :24-40; 25 :64-73

ÉGALITÉ

- Tout banne croyants, zotte frères, donc égal. 3 :104; 49 :11
- Tout banne dimounes, zotte égal. 49 :14

ÉLÉPHANTS

- Banne – ti faire partie dans l'armée Abraha, Gouvernere Yémen, ki ti envahi la Mecque. 105 :2

ÉLIE

- ti ène dans banne Mèssazers. 37 :124
- ti mette so pép en garde conte l'idolâtrie. 37 :126
- so pép ti traite li dé mentère. 37 :127
- ti laisse ène rénom dans banne zénérations après. 37 :130

ÉLISÉE

- ti dans banne meillères. 38 :49

ÉMIGRATION

- Céli ki faire – pou la cause Allāh, li pou gagne so récompense. 4 :101

EMPRUNT

- Bizin faire tout transaction – par écrit. 2 :283
- Bizin fixé d'avance date ki – terminé. 2 :283

INDEX

Pou ça, bizin éna témoins. 2 :283

(L') ENFER

- , ça-même pli mauvais l'endroit pou resté. 13 :19
- dans ça la vie ici-là et dans l'aute. 18 :101; 29 :55
- li aide pou ène rénaissance spiritiél. 101 :9-12
- li pa éternel. 11 :108
- so nourritires. 88 :7,8
- Dilo glacial et dilo bouillante couma la boissons pou banne habitants – 78 :26,27
- Dans ça lé monde là-même, banne habitants – zotte faire navette ente ça dé-là (c-à-d. zotte faire face are toute sorte diffikiltés). 55 :45
- 'Zaqqōum' li nourritire banne habitants – 56 :53
- , li réziltat avéglement spiritiél. 17 :73
- li ène l'état cotte coupabe-là li encerclé par la mort, mais li pa mort. 14 :18
- Céli ki exclé dé la presence d'Allāh, li pé vive dans – 83 :16,17
- Di Fé – li lévé dans l'interiére lé kére. 104 :7,8
- Li caciette are li zié. 26 :92
- li en embiscade, li pé attanne banne rébelles. 78 :22-31
- Manifestation – dans ça la-vie-là. 79 :37
- Dize-néf anzes pé sirveille di Fé – 74 :31,32
- Grondément di Fé – (c-à-d. so salére intense) 25 :13; 67 :8
- so sept la portes, ène nombre mécréants finne réparti pou sakène. 15 :45
- Pou servi banne roces couma combistibes dans – 2 :25; 66 :7
- Tout rébelles tėti pou rente dans di Fé – 19 :70-72
- Banne dimounes pieux pa pou tanne – so pli tipti mirmire. 21 :102-103
- La Fournaise – pou flambé (c-à-d. dans Derniers Temps, pécé pou répanne tellement ki di Fé – pou prés are banne ki faire péchés) 81 :13

ENSEIGNEMENTS MORAL (*section ACTIONS*)

(BANNE) ESCLAVES

Libére –, li ène acte bien méritoire. 2 :178; 4 :93; 5 :90; 9 :60; 90 :14

(L') ESPRIT

- signifié Allāh So grâce. 4 :172
- 'RŌŪH' signifié anze. 19 :18
- fidèle. 26 :194
- en paix. 89 :28-31
- ki blame li-même. 75 :3
- Allāh finne soufflé So – dans l'homme, ça vé dire ki l'homme li capave récévoir révélations. 15 :30; 21 :92; 32 :10; 38 :73

(L') ESPRIT SAINT- (LE SAINT ESPRIT)

INDEX

- ti fortifié Jésus. 2 :88
- , li vinne dé côté Allāh, li rempli dé vérité et li fortifié banne croyants. 16 :103

L'ÉTAT

- Rélatioun international. 16 :93,95; 60 :9,10
- Gouverné en consiltation are l'opinion. 3 :160; 42 :39
- Banne dimounes ki mié kalifié ki nous bizin placé dans positions l'autorité. 4 :59
- Ki zistice ki forme base ène gouvernement? 4 :59, 106-108,136; 5 :9; 16 :91; 38 :27; 42 :16
- Bizin obéir banne ki éna l'autorité lor nous. 4 :60
- Quand la guére vinne obligatoire ou soi permette? 2 :191-194; 4 :76; 8 :40; 22 :40-42
- La paix 8 :56-64; 9 :1-4

(L') ÉVANZILE

- ti révéélé. 3 :4; 5 :47,48
- Description banne disciples St Prophète dans - 48 :30

ÉVOLUTION

- Allāh finne créé l'homme dans banne formes ék conditions différent. 71 :15,18

EXPIATION

- Personne pa capave expié péché ène l'aute. 6 :165

EZÉKIEL (DHOUL-KIFL)

- Destruction Zérisalem par Nabouchodnosor et vision -. Là-dans, Allāh ti montré li ki la ville détruit dé Zérisalem pou restauré dans cent bananés. 2 :260

EZRA

- Banne Zuifs ti prend li pou Garçon BonDié. 9 :30

ÉZYPTE (section L'ÉZYPTE)

FARDEAU

- Sakène saryé so prope - 29 :13,14; 35 :19

FIGUE

- Par - pé faire référence à Adam et au fait ki l'esprit himain finne créé à l'imaze BonDié. 95 :2

(LA) FLAMME BRILLANT

- pou poursuiwe banne ki écoute en caciette. 15 :19; 37 :11; 72 :10

INDEX

(LA LIMIÈRE DÉ LA) FOI

Allāh rétire banne croyants dé l'obskirité et améne zotte vers la limére. 2 :258; 57 :13

(RÉNIÉ SO LA) FOI

Céli ki –pa pou nuire la rélizion Allāh dans aukène façon. 3 :145
Dans place céli ki – li allé, Allāh pou faire vinne boucoup dimounes. 5 :55
Céli ki – pa bizin pini li pou ça, so pinition dans la main Allāh. 2 :218; 3 :87-91,145; 4 :138; 5 :55; 16 :107

FORNICATION

– li interdit. 17 :33; 25 :69
Satiment pou – 24 :3

FRATERNITÉ

– dé l'homme, li prescrire par Islam. 3 :104; 49 :11,14

GABRIEL

Pa croire dans –, ki so consequence? 2 :98,99

(BANNE) GARDIENS ZINTÉRÊT LÉ ZAUTES 2 :283; 4 :6,7

GAZE

Mette en – 2 :284

GOG ET MAGOG

Gog représente banne puissances dé l'Est et Magog, puissances dé l'Ouest. 18 :95,100
La guére ente – 18 :100
– pou envahir tout la terre. 21 :97
Banne croyants pa pou goûte pinition ki Allāh pou inflize – 21 :101-103
Pou éna rénaissance l'islam après l'apparition – 21 :98

GOLIATH (DJĀLŪT)

– so défaite. 2 :250,251

LA GUÉRE

– li ène di fé ki allimé, et but Allāh, c'est pou teigne li. 5 :65
– li permette pou répousse l'agression. 2 :191; 22 :40-42
– li permette pou défanne banne libertés rélizieuse. 2 :194
Pa permette transgression même pendant –. 2 :191,193,194; 16 :127
Bizin arrête – si banne ennemis oulé cessation, mais pa à cause la frayère. 8 :62,63; 47 :36
Bizin respecté traité. 9 :4

INDEX

Li ène devoir pou sauvegarde la sékirité. 8 :61
Bizin sirveille avec vizilence banne frontiéres. 3 :201
Bizin montré fermeté dans -. 8 :17; 8 :58
Banne ki ennemis tué dans -, zotte banne martyrs. 2 :155; 3 :141,170
Grand - ente banne nations. 18 :48,49,100-102
Banne dispositions ki bizin prend pou ki la guére arrêté. 49 :10,11

(BANNE PRISONNIERS DÉ) GUÉRE

Dans banne combats réguiliers ki capave faire - 8 :68
Bizin libére - couma ène favére ou soi conte ène rançon. 47 :5
Capave arranze marriaze pou - 24 :33
Capave libére - sous condition. 24 :34

GUIDANCE

Allāh guide sak soze (vers so fonction convénabe). 20 :51
Allāh guide céli ki Li oulé lor simé droite. 24 :47; 28 :57
Banne ki suive bon -, Allāh guide zotte encore plisse. 47 :18
Sans l'aide Allāh pa capave gagne - 7 :44
Bizin éna la foi ék la droitire pou ki guide nous. 10 :10
- pa pou servi nanrien si tourne lé dos are li. 27 :81,82
La priére pou ki bien guidé. 1 :6
Finne promette - à banne ki soumette totalement. 3 :21
Bizin suive - pou gagne siccés. 2 :6

HĀMĀN

- ti commandant l'armée Pharaon. 28 :9
- ti Ministe Travaux Public Pharaon. 28 :39; 40 :37

HĀRŌŪT ET MĀRŌŪT

- ti dé sazes dé Babylone. 2 :103

(L') HÉRITAZE

La loi lor - 4 :8,9,12,13,177
Bizin faire ène testament di biens et couma répartir ça. 2 :181
Modifié ène testament, li ène pécé. 2 :182
Capave rectifié partialité ou soi l'errére ène testament. 2 :183
Couma pou divise di biens-là, ça finne fixé par Allāh. 4 :12
L'Hére partaze - faudré pa oublié banne proce parents, banne orphélins et
banne pauvres. 4 :9
Part banne héritiers. 4 :12
Banne maris hérite dé zot madames. 4 :13
Banne madames hérite dé zot maris. 4 :13
Couma pou partaze banne di biens ène kikène ki mort et ki péna zenfant.
4 :13, 177

INDEX

HIMILITÉ

- Bizin pa détourne visaze avec l'orgueil are dimounes et pa marce lor la terre avec arrogance. 31 :19
- Banne croyants bizin montré – 31 :20

HOMICIDE

- , li pa permette. 4 :93,94
- Pinition pou – 4 :93
- Banne types dé meurtes. 4 :93,94

(L') HOMME

- finne créé avec l'impatience (dans so natire). 21 :38
- But création dé – 51 :57
- Finne créé – pou ki li adore Allāh. 1 :5; 51 :57
- Li dans – so natire pou croire dans Allāh. 57 :9
- Lor la natire Allāh ki finne façonne – 30 :31; 91 :8,9
- finne créé dans banne pli excellent conditions (ki capave). 95 :5
- éna capacité pou récévoir révélation. 15 :29,30
- Allāh finne indique – simé droite ék mauvais simé. 91 :9
- li libe dans so banne actions. 4 :41
- Allāh fournit banne facilités à – en rapport avec so banne actions. 92 :6-11
- La création entier finne soumette pou servi – 2 :30; 22 :66; 31 :21; 45 :14
- bizin serce protection Allāh sélement. 2 :42
- Allāh pa exize dé – ça ki en dehors so capacité. 2 :234,287; 23 :63; 65 :8
- ki éna l'attacement pou ça lé monde-là sélement pa pou éna aukène part dans l'Aute lé monde. 2 :201; 4 :135; 42 :21
- finne créé faibe. 4 :29
- Banne ki désire lé bien dans ça la vie-là et dans l'Aute la vie pou gagne ène bon récompense. 2 :202; 42 :21
- Finne récommance – pou traite so parents avec bonté. 17 :24; 29 :9; 31 :15; 46 :16
- Ène l'époque ti passé cotte – pa ti ène kit-soze ki capave mentionné. 76 :2
- Àu commencement l'himanité ti forme ène sél comminauté. 2 :214
- finne créé dépi l'arzile. 3 :60; 7 :13; 18 :38
- Allāh forme – dans vente dé la femme. 3 :7
- bizin répousse lé mal avec ça ki éna dé meillère. 23 :97
- Allāh finne soufflé dans – are So l'Esprit. 32 :10
- li montré ingratitude. 10 :13; 11 :10-12; 41 :52
- Trois dévoirs dé – 5 :93-94
- pou vive ék pou mort lor ça la terre-là. 7 :26
- Meillère vêtement dé – li la droitire. 7 :27
- Différent degrés dans développement physique dé – 22 :6; 23 :13-15
- Pinition ki réservé à – ki arrête croire après ki li finne croire. 3 :107
- La création dé – dans trois (niveaux) l'obskirités. 39 :7

INDEX

- Pou testé – dans so di biens et dans so personne. 2 :156-158; 3 :187
- Di biens ék banne zenfants, zotte banne épréves pou – 8 :29
- Soumission total à Allāh donne le salit. 2 :132; 4 :126
- , li impatient. 70 :20-22
- , li ène grand quéréllère. 18 :55
- , vite li désespéré. 30 :37; 41 :50
- content ricesse et li avare. 17 :101; 89 :21
- éna ène tendance transgressé. 96 :7-8
- ki pa éna la foi et la droitire, li perdant. 103 :3,4
- li sipérière lor lé reste la création. 17 :71

(LA TRÊVE) HOUDAÏBIYYA

- Ti faire – pou sékirité banne Misilmans ki habite la Mecque. 48 :25,26
- ti ène victoire. 48 :2

HOUDHOUD

- ti commandant banne l'armées Salomon. 27 :21

HOUNAÏN

- Allāh ti aide banne croyants zour – 9 :25-27

(BANNE) HYPOCRITES

- ti pé séye instigue banne Immigrants conte banne Ansārs (Aides) et oussi instigue ça dé groupes-là conte le St Prophète. 63 :8,9
- ti crtique le St Prophète. 9 :50,58,61
- ti offère zot aide à banne incroyants conte le St Prophète. 59 :12
- ti pé éssaye éffraye banne Misilmans. 4 :84
- Éna maladie dans lé kére – 2 :11
- créé désorde. 2 :13
- zot banne leaders zotte banne satans. 2 :15
- zot eskizes. 2 :15
- faire semblant croire. 2 :15
- éna doube face. 4 :73,74
- zotte zoué dé côtés. 4 :144
- Pou – éna ène pinition ki donne boucoup doulère. 4 :139
- zotte camarades pou banne incroyants. 4 :140

IBLĪS

- ti réfize pou soumette are Adam. 2 :35; 7 :12,13; 15 :31,32; 17 :62; 18 :51; 20 :117
- ti réfize pou soumette are Adam parski li ti arrogant. 2 :35; 38 :75
- pa ti ène anze, mais li ti ène dans banne djinns. 18 :51

INDEX

IDOLÂTRIE

- Ki raison dimounes inventé pou zistifié– 39 :4
- L'orde Allāh pou reste à l'écart dé l'– 22 :31,32
- Pép Noé ti éna banne idoles différent différent. 71 :24
- Noé ti prêche à so pép ki BonDié Li Unique, mais zotte ti insisté lor – 71 :8,9
- Pép Hōūd ti idolâte. 11 :54
- Pép Abraham ti idolâte. 26 :72
- Banne raisons pou pa adore Lāt, 'Ouzzā et Manāt. 53 :20-24
- L'impuissance banne idoles. 22 :74
- Banne raisons pou pa adore banne fausse divinités. 21 :23
- Tout banne Prophètes ti éna pou mission pou efface – 16 :37
- La prière d'Abraham cotte li dimanne protection conte – 14 :36

IDRĪS (PROPHÉTE ENOCH)

- , li ti montré patience ék persévérance. 21 :86
- , li ti ène dimoune véridique et ène Prophète. 19 :57
- , Nous ti élève li ziska ène rang haute. 19 :58

(BANNE) INCROYANTS (section MÉCRÉANTS)

INFANTICIDE

- li interdit. 17 :32

(L') INIVERS

- Tout zaffaire dans – li dans so place ki bizin, et tout dans l'harmonie là-dans. 67 :2-5
- Faire soumettre tout – pou l'homme. 14 :33-35; 16 :11-15; 45 :13-14

INTERCESSION

- Personne pa capave faire – cotte Allāh sans So permission. 2 :256
- Banne idoles péna aukène pouvoir pou faire – 43 :87
- Le St Prophète capave faire – cotte Allāh parski li témoigne en favère la vérité. 20 :110; 34 :24; 43 :87
- Péna – cotte Allāh pou banne mécréants. 6 :52
- Banne anzes capave faire – cotte Allāh avec So permission. 53 :27
- Bon ék mauvais – 4 :86

(L') INTÉRÊT (RIBĀ)

- li interdit. 2 :276,277,279-281; 3 :131; 30 :40
- pa amène prospérité réel. 30 :40
- Avertissements conte mauvais consequences – 2 :280

INTIMITÉ (PERSONNEL) 24 : 59,60

INDEX

(BANNE) INTOXICANTS

– zotte interdit. 2 :220; 5 :91,92

ISAAC

Abraham ti gagne bon nouvelle naissance – 11 :72; 37 :113; 51 :29

Réaction mama-là quand li ti tanne bon nouvelle – 11 :72; 51 :30

Allāh ti accorde So bénédictions à – 37 :114

Abraham, – et Jacob ti éna pouvoir ék vision. 38 :46

– ék Jacob, zotte ti dé leaders ki ti pé guide zot péps et zotte ti pé gagne révélations dé la part Allāh. 21 :73,74

ISLAM

Finne donne ça nom – pou ki so banne adeptes noye zotte complètement dans (l’amour) Allāh. 2 :113; 6 :154,163

Allāh Li-Même ki finne donne ça nom –là à ça rélizion-là. 22 :79

Banne principes fondamental dé l’– 2 :4,5

–, li ène rélizion complét. 5 :4

–, li sél rélizion ki acceptable. 3 :86

–, li sél vrai rélizion dans régard Allāh. 3 :20

Péna contrainte dans – 2 :257; 18 :30; 25 :58; 28 :57

Quand nous accepté – nous pa pé faire favére are personne. 49 :18

– sélement ki guide lor bon simé. 3 :21; 72 :15

Péna aukène rélizion ki meillére ki – 4 :126

Péna diffikilté pou suivre – 2 :186; 5 :7; 22 :79

–, li ène poignée solide. 31 :23

Quand pratique –, capave vinne dans banne avant ki ti gagne favéres. 1 :6,7; 4 :70

– finne comparé à ène bon pied. 14 :25

– pa reconnaîte aukène priviléze. 49 :14

–recommante la zistice même-vis-à-vis l’ennemi. 5 :9

–recommante la zistice envers banne mécréants. 60 :9

– li même rélizion ça ki Abraham, Noé, Moïse et Jésus ti pé suivre. 42 :14

– prescrire bon traitement pou tout dimounes. 4 :37

Prophécie lor triomphe dé l’– 13 :42

Prophécie concernant l’ascendance de l’– dans trois premier siécles et so déclin dans disse siécles ki vinne après. 32 :6

– exize croire dans tout banne Prophètes. 2 :137

Li obligatoire pou tout banne croyants ki zotte prêche – 9 :123

ISMAËL

La vérité dans le Saint Coran lor – 19 :55

– ti prémier garçon Abraham. 37 :102

Rêve Abraham cotte li trouve ki li pé sacrifié so garçon –. 37 :103

– ki ti pou sacrifié, pa Isaac. 37 :103-106,113

INDEX

- sacrifié – vé dire : laisse-li dans la Vallée dé la Mecque cotte péna ni nourritire, ni dilo. 37 :108; 14 :38
- ti ène Méssazer et ène Prophète. 19 :55
- ti respecté so promesse. 19 :55
- ti récommanne so pép pou faire la prière et l'aumône. 19 :56

(BANNE) ISRĀĒL, BANNE ZENFANTS (BANĪ ISRĀĒL)

- Israël ti Jacob so nom. 3 :94; 19 :59
- Siprémacie – lor lé zaute nations ça l'époque-là. 2 :48; 2 :123
- Banne favères ki Allāh ti pé continié faire lor – 2 :48; 2 :123
- Cruautés dé Pharaon vis-à-vis – 2 :50; 7 :142; 14 :7; 28 :5
- Ti avoye Moïse pou sauve – are tyrannie Pharaon. 28 :6
- Moïse ti dimanne Pharaon pou pa tourmente – et pou libére zotte. 7 :106; 20 :48
- Pharaon et so banne séfs ti promette pou libére – si faire soulaze mizère ki Pharaon ék so banne pé traversé, mais zotte pa ti tini zot parole. 43 :50,51
- Allāh ti dimanne Moïse pou améne – en déhors l'Ézypte. 20 :78; 26 :53; 44 :24
- ti traverse la mer et Pharaon ék so pép ti noyé. 2 :51; 7 :137; 17 :104
- , zot nombre dans l'époque l'Éxode. 2 :244
- Niazes ti donne – l'ombraze quand zotte ti pé traverse désert Sinaï. 2 :58; 7 :161
- , zot désir pou rétourne dans l'idolâtrie après ki zotte finne traverse la mer sain et sauf. 7 :139
- Quand – ti dimanne dilo, Moïse ti tappe roce-là avec so bâton et dilo ti sorti avec pression. 2 :61; 7 :161
- ti gagne Manna et Salwā. 2 :58
- ti adore veau alors ki Moïse ti alle lor Mont (Sinaï). 2 :52,94
- Ti brûle veau-là. 20 :98
- Moïse ti pini banne idolâtes. 2 :55
- Allāh ti commanne – pou tué ène vace. 2 :68-70
- ti oulé manze l'aute nourritire ki Manna et Salwā. 2 :62
- Allāh ti prend ène l'engagement are – en bas Mont (Sinaï). 2 :64,94; 7 :172
- Ti sécoué – zot banne séfs par ène tremblément dé terre. 7 :156
- ti oulé trouve Allāh face-à-face. 2 :56
- ti réfize l'orde Moïse pou reste dans Palestine. 5 :22
- ti rézette banne Signes Allāh et ti tué banne Prophètes. 2 :62
- ti viole lé Sabbat et zotte ti vinne méprisé couma banne sinzes. 2 :66; 7 :167
- Prophécie lor pire pinition ki banne Zuifs pou sibir ziska zour Rézirection. 7 :168
- ti demandé ki nomme ène lé roi pou zotte. Allāh ti désigne Talōūt lé roi pou zotte; l'épréve la rivière c-à-d. l'abondance di biens. 2 :247,250
- Royauté dans – ti institié à travers David. 2 :252
- Douze leaders spiritiél dans – 5 :13
- Apostolat ék royauté dans – 5 :21
- ti maudit par Jésus et David. 5 :79
- ti falsifié zot Live. 2 :80

INDEX

I'ṬIKĀF 2 :188

JACOB

- Ti donne madame Abraham bon nouvelle – so naissance. 11 :72
- Israël ti nom de – 3 :94
- ti absténir are ène certaine nourritires. 3 :94
- ti récommance so banne garçons pou souténir avec fermeté l'unicité Allāh tout lé temps. 2 :133,134

JEAN (PROPHÉTE YAHYA)

- Alors ki Zacharie ti pé prié, banne anzes ti annonce li naissance dé – 3 :40; 19 :8
- Allāh Li-Même ti donne ça nom dé --là. 19 :8
- Ti donne – connaissance la Thora et la sazesse dépi so l'enfance. 19 :13
- , so piété et so droitire. 19 :14
- ti accomplir certain prophécies ancien. 3 :40
- ti faire bon traitement are so parents. 19 :15
- La paix lor – zour ki li ti né, zour ki li ti mort et zour ki pou faire li réville.19 :16

JÉSUS

- Ti donne Marie bon nouvelle naissance dé – 3 :46; 19 :21
- Bon nouvelle-là ti ène sirprise pou Marie. 3 :48; 19 :21
- ti né sans papa. 3 :48; 19 :21,22
- Finne commance Marie pou observe ène voeu dé silence après naissance dé – 19 :27
- ti né dans saison quand tammes ti mir. 19 :26
- ti cause couma ène saze dans so l'enfance. 3 :47
- Marie ti amène – cotte so pép. 19 :28
- ti Prophète pou Bani Israël. 3 :50
- ti créé banne zoiseaux (c-à-d.) li ti instruire banne dimounes ordinaire dans la spiritualité et banne-là finne gagne hautère dans zot spiritualité. 3 :50; 5 :111
- ti guéri banne avégues ék banne léprés. 3 :50; 5 :111
- ti redonne la vie banne ki ti mort (spiritiéllement). 5 :111
- ti appranne la Torah. 5 :11; 3 :49
- Banne Zuifs ti rénié – alors ki banne disciples ti accepté li. 3 :53
- Banne disciples dé – ti pé gagne révélations. 5 :112
- Ti avoye – avec banne Signes clair et ti fortifié – avec le Saint Esprit. 2 :254; 5 :111
- Banne Zuifs ti rode cricifié – mais Allāh ti promette li pou sauve li are la mort lor la croix. 3 :55,56
- Ti mette – lor la croix. 4 :158
- pa ti mort lor la croix, mais ti perdi connaissance et ti déssanne li dans ça l'état-là. 2 :73; 4 :158
- Banne Zuifs pa ti réissi tué – 5 :111

INDEX

- Après ki – finne sappé are la mort lor la croix, li ti alle vers ène rézion élevé
cotte ti éna banne la sources dilo (Cachemire). 23 :51
- ti mort ène la mort natirél. 5 :118
- La prière – pou ène la tabe garni pou so pép.5 :115
- ‘Kalématohōu’ en référence à –vé dire ki li ti Allāh So Signe. 4 :172
- Ti élève – à ène niveau spiritiél. 3 :46
- ti vinne dans l’accomplissement banne prophécies dans l’Ancien Testament.
3 :51; 5 :47; 61 :7
  - , Allāh So servitère et so Prophète. 19 :31
  - ti nék ène Mèssazer Allāh. 5 :76
- Ti ordonne – pou faire la prière, faire la sarité et traite bien so mama. 19 :32,33
- ti prêche so pép Allāh So Unicité. 3 :52; 5 :118; 19 :37; 43 :65
- Banne ki prend – pou BonDié, zotte banne incroyants. 5 :18,73,74
- Prève ki – et so mama pa ti dé divinités. 5 :76
- Ti créé – are l’arzile. 3 :60
- Banne Zuifs ék banne Chrétiens persisté dans zot croyance ki – ti mort lor la
croix. 4 :160
- pa ti Allāh So garçon. 3 :60; 10 :69; 17 :112...
- Banne versets Coran ki attesté la mort dé – 3 :56,145; 5 :76,118; 7 :26; 17 :94;
21 :35

JOB (PROPHÉTE AYŪŪB)

- Cotte mentionne – 4 :164; 6 :85; 21 :84,85; 38 :42
- ti tourmenté par so banne ennemis. 38 :42
  - ti gagne l’orde pou émigré. 38 :43
  - ék so famille ti rézoènne ensamme après so émigration. 21 :85; 38 :44

JONAS (PROPHÉTE YOUNOUS)

- , so l’aute nom li Dhoun-Nōūn. 21 :88
  - ti ène dans banne Mèssazers. 4 :164; 6 :87; 37 :140
  - ti sirpasse banne dimounes (so l’époque) 6 :87
  - ti sauvé vers ène bateau ki ti sarzé. 37 :141
- Quand – ti pé voyazé par bateau, ti éna ène tempête; zotte ti zette li dans la mer.
37 :142
- Ène poisson ti avale – et ti vomi li. 37 :143-146
- Allāh ti faire pousse là-haut li ène pied calebasse. 37 :147
- Ti avoye – (couma Mèssazer) cotte cent mille dimounes. 37 :148
- so pép ti croire dans li et Allāh ti écarte dépi banne croyants, pinition are ki
ti menace zotte-là.10 :99
- Allāh ti donne provisions dans ça lé monde-là à – so pép parski zotte finne
croire dans li. 37 :149

JOSEPH (PROPHÉTE YOUSOUF)

- Banne signes ki éna dans la vie – ki appliqué lor le St Prophète. 12 :8

INDEX

- so dévotion pou Allāh dans so l'enfance et so expérience banne vrai rêves. 12 :5
- Jacob conseille – ki pa raconte so banne frères so rêve. 12 :6
- so banne frères ti zaloux li. 12 :6
- so banne frères ti pé faire plan pou tué li. 12 :10
- so banne frères ti amène li dans bois et ti zette li dans ène puits. 12 :16
- so banne frères ti cause menti are Jacob, zotte ti dire li ki loup-loup finne dévore li. 12 :18
- Banne dimounes caravane ti rétire – dépi dans puits et ti vanne couma esclave. 12 :20,21
- Aziz dé l'Égypte ti aceté – 12 :22
- Femme Aziz ti essaye séduire – conte so gré. 12 :25
- Femme Aziz ti invite banne madames la ville-là, zotte ti acclame – couma ène anze. 12 :32,33
- Ti zette – dans prison. 12 :36
- Allāh ti donne – connaissance interprète banne rêves. 12 :38
- ti interprète rêves lé roi. 12 :48,49
- Ti libère – et ti nomme li couma séf Trésorier l'Égypte. 12 :55,56
- Ti éna la famine et – so banne frères ti vinne rode di blé cotte li. 12 :59
- so banne frères ti vinne dé fois dans l'Égypte et zotte ti amène zot tipti frère Benzamin are zotte. 12 :64-70
- Jacob ti conseille zotte pou rente par banne la portes séparé. 12 :68,69
- Plan Allāh pou garde Benzamin dans l'Égypte. 12 :77
- ti mette coupe-là dans bagaze so frère. 12 :71
- ti pardonne so banne frères. 12 :93
- Pardon dé St Prophète en comparaison are céli dé –12 :93
- ti avoye so sémize pou so papa trouvé. 12 :94
- Jacob ti alle l'Égypte are so famille et – ti réception zotte. 12 :100
- Quand – ti mort, so pép ti croire ki aukène prophète pa pou vinne après li. 40 :35

KA'ABA OU LA CAZE SACRÉ (*section* BAIT OUL-HARĀM)

KAOTHAR (L'ABONDANCE DÉ BIEN)

Le St Prophète^(s.a.w.) ti gagne – 108 :2

KHATMÉ NABOUWWATE

La porte l'apostolat, li pa fermé. 2 :39; 40 :35; 72 :8

Le St Prophète^(s.a.w.) li lé Khātamoun-Nabbīyīn (le sceau dé Prophètes, céli ki pli grand dans banne Prophètes). 33 :41

KORAH (QUARŌUN)

- ti ène membre dé Bani Israël. 28 :77
- so l'arrogance pou Bani Israël. 28 :77
- ti responsabe dé la trésorerie. 28 :77
- so arrogance et so pinition. 28 :79,82

INDEX

LA CHASSE

Zibié captiré par banne zoiseaux et banne z анимаux ki finne dressé pou – li halāl pou manzé. 5 :5

LA GUÈRE (*section* GUÈRE)

LAÏLA TOUL-QADR (LA NUTTE DÉ DESTINÉE)

– so signification. 97 :2-6

L'ÂME DE L'HOMME (RŌUH)

– li ène création Allāh. 17 :86

–, dans so purification éna so salut. 91 :10

L'ARCE

Ti ordonne Noé pou construire – 11 :38; 23 :28

LÉ CIÉL

– finne créé avec ène but. 16 :4

Allāh finne construire – avec So banne pouvoirs. 51 :48

Banne – et la terre ti ène masse ki fermé ki ensuite ti éclaté. 21 :31

– ti totalement are gaz. 41 :12

Sept – ti créé dans dé périodes ou dé l'étapes différent. 41 :13

– et la terre finne créé dans sisse périodes different. 41 :13

– li ène toit bien protézé et li protéze bien. 21 :33

Banne planètes flotte sakène dans ène l'orbite. 36 :41

Orbites banne zétoiles dans – 51 :8

Banne – péna banne tel colonnes ki nous capave trouvé.31 :11

Rapport ki éna ente nourriture et – 10 :32

Allāh exerce ène contrôle total lor banne – 39 :68

– pou ouvert et pou vinne banne la portes (c-à-d.) plisière Signes pou paraîte, et Allāh pou favorise banne croyants par So bénédictions; et sâtiment pou tombe lor banne mécréants. 78 :20

Pou conne banne secrets – (c-à-d. pou faire grand progrès dans banne sciences dé l'astronomie et dé l'espace). 81 :12

– pou faire banne l'ouvertires dans – ; – pou fanne. 77 :10; 22 :2

– pou vinne couma cuive ki finne fonde (à cause so salére intense). 70 :9

Banne planètes et banne zétoiles embelli –37 :7; 41 :18; 67 :6

Banne morceaux – pou tombe lor la terre couma pinition (signifié boucoup la plie et tempêtes) 17 :93; 26 :188; 34 :10

Finne faire tout kit-soze déssanne dépi – 15 :22; 40 :14

INDEX

LÉ KÉRE

- Voile lor – 18 :58
- avégle. 22 :47
- mette scéllé lor – 30 :60; 40 :36; 42 :25; 63 :4

L'ÉZYPTE

- Lé roi –, so rêve. 12 :44
- Pép – ti afflizé par banne calamités. 7 :134-136

(LA) LINE

- et so banne phases.36 :40,41
- aide pou calkil lé temps ék lé zaute zaffaires. 2 :190
- gagne so la limière dépi soleil. 71 :17
- Croissant – 36 :40
- signifié pouvoir arabe. 54 :2
- Capave compare – à banne réformatéres ki pou suivre lé St Prophète^(s.a.w.) ki comparé à soleil. Banne-là pou prend la limière dépi are li. 91 :3
- aide pou détermine lé temps. 2 :190
- Prophécie lor l'éclipse soleil ék – pou marque l'arrivée du Méssie. 75 :10

(BANNE KI FINNE GAGNE) LIVE AVANT ISLAM (AHL OUL-KITĀB)

- pa ti capave réforme zotte avant l'arrivée St Prophète^(s.a.w.). 98 :2-4
- zotte banne Zuifs ék Chrétiens. 4 :154, 172
- Islam appelle – vers Allāh So l'Unicité. 3 :65
- pou continié croire ki Jésus ti mort lor la croix. 4 :160

LIVES

- Prophécie lor diffizion – 81 :11

(MAMA BANNE) LIVES (OUMM OUL-KITĀB)

- Le Saint Coran, li – 3 :8; 13 :40; 43 :5

(LA) LOI (CHARIA)

- But –, li pou soulaze fardeau l'himanité. 4 :29

LOT (LE PROPHÉTE)

- ti ène dans banne Méssazers. 37 :134
- Finne mentionne – ensamme avec Abraham. 21 :72
- ti amène croyance dans Abraham et li ti émigré avec li. 21 :72
- so pép ti éna mauvais conduite. 26 :166,167; 29 :30
- ti averti so pép pou arrête zot mauvais conduite. 26 :166; 27 :55,56
- Pép – ti interdit li pou récévoir étranzers. 15 :71
- Pép – ti rézette li et ti menace pou éxile li. 26 :168; 27 :57

INDEX

Pép – ti dimanne avoye pinition lor zotte.29 :30
– so la prière. 29 :31
Avertissement concernant destruction pép – 15 :59; 27 :58; 29 :32
– ti senti li dans la peine par l'arrivée banne méssazers-là. 29 :34
Pép – ti visite li quand banne méssazers-là ti vini. 11 :79; 15 :68
– ti gagne l'orde pou quitte la ville dans la nuit. 11 :82; 15 :66
– ti gagne l'orde pou pa guette derrière li. 15 :66
Pép – ti enséveli en bas ène la plie roces. 7 :85; 11 :83,84; 15 :75; 26 :174; 27 :59; 54 :35
Rézette –, c'est rézette tout banne Prophètes. 54 :34
Allāh compare banne incroyants are madame – et madame Noé. 66 :11
– ti saze, ti éna connaissance et li ti ziste.21 :75,76

MADAME

Égalité spiritiél ente zommes ék – 3 :196; 33 :36; 57 :13
Allāh finne créé – ék zomme d'ène même espèce. 7 :190; 16 :73; 30 :22; 42 :12
Banne zommes zotte gardiens lor banne madames. 4 :35

MAGOG (section GOG)

MADIAN (SO BANNE HABITANTS) 7 :86; 9 :70; 11 :85

MA'IDA

Jésus ti prié pou ki Allāh avoye ène la tabe garni. 5 :115

(LE) MAL

Finne créé banne êtres himains pur, et zotte libe pou soisir le bien ou – 76 :3,4; 91 :8-10
– ki li manifeste, ki li caciette, li interdit.6 :121,152; 7 :34
Pinition pou –, li pou en proportion are --là. 6 :161; 10 :28; 28 :85; 40 :41
Banne incroyants zotte persiste dans simé – 7 :29
L'homme, so conscience réproce li quand li faire – 7 :23; 75 :3
– ki dépasse mézire, li amène vers l'enfer. 2 :82
Lé bien répousse – 11 :115
– li pardonné par répentance. 3 :136,137; 4 :111; 16 :120; 42 :26
Li dans l'homme so natire pou détesté – 49 :8; 91 :8,9
Suive pas St Prophète^(s.a.w.), ça protéze conte – 3 :32
La prière protéze conte – 29 :46
Pou bizin ranne compte pou – ki faire délibérement. 2 :226; 5 :90; 20 :116

MARIAZE : LE MARI ET LA FEMME

–, li ène l'engazement solané. 4 :22
Li permette pou prend en – ziska quatte madames. 4 :4
Bizin traite banne madames avec égalité, 4 :130; 33 :5

INDEX

- Si li pa pou capave traite plisière madames avec égalité, alors zomme-là bizin marié ène sél. 4 :4
- Zomme ék madame, zot dévoirs ente zotte. 2 :229; 4 :20
- Résidence sirveillé pou banne madames coupabe dé mauvaise conduite. 4 :16
- Mari ék femme, zotte couma ène vêtement ène pou l'aute. 2 :188
- li ène source dé trankilité pou tout lé-dé. 7 :190
- Bizin éna bienveillance ène pou l'aute. 2 :238
- li ène contrat ki lié tout lé-dé partie. 4 :22
- li obligatoire si éna moyens. 24 :33-34
- avec banne idolâtes, li interdit. 2 :222; 60 :11,12
- , so but. 2 :224
- Li interdit faire ène proposition – à ène madame ki dans so période d'attente ki finne prescrire. 2 :236
- Marié ène madame conte so volonté, li interdit. 4 :20
- Ki banne madames ki zommes pa capave marié? 4 :23-25
- Madame divorcé et veuve, zotte libe pou rémarié. 2 :233,235,236
- Lozement pou banne madames divorcé et banne veuves. 2 :241; 65 :2,7

DOT

- mariaze finne prescrire. 4 :25
- Ki kit-soze ki capave remplace dot? 2 :237
- Madame-là li capave remette so dot so mari. 4 :5

RAPPORT CONZIGAL

- li interdit quand madame-là dans so règles. 2 :223
- Quand ène zomme pé faire so 'rétraite' dans la mosquée, li interdit pou li ki li alle établi – 2 :188
- , li interdit dans période Pélerinaze. 2 :198
- Ki but – 2 :224

PÉRIODE POU ATTANNE (IDDAT) AVANT RÉMARIÉ

- so l'observance. 65 :2
- pou ène veuve. 2 :235
- pou madame divorcé. 2 :229
- pou femme enceinte. 65 :5
- pou madame ki péna so règles. 65 :5

DIVORCE

- Procédire pou – 2 :230,231
- ki capave cassé. 2 :232
- ki pa capave cassé. 2 :231
- Banne disposition ki bizin prend concernant zenfants après divorce. 2 :234

INDEX

PÉRIODE SÉVRAGE

– li dé bananés. 2 :234

VOEU D'ABSTINENCE- MARI-LÀ CONCERNANT SO MADAME

La période maximal li quatre mois, après quoi, soi éna réconciliation ou divorce. 2 :227,228

MARIE

Le Saint Coran mentionne banne vrai événement lor la vie – 3 :45; 19 :17

–, so famille ék so naissance. 3 :36,37

– ti sous la garde dé Zacharie. 3 :38

Allāh ti fourni – so bésoins. 3 :38

– so piété, so sassetété et so grandére. 21 :92; 66 :13

– so véracité. 5 :76

– ti ène soisi d'Allāh. 3 :43

Visite ène anze dans forme ène dimoune, ça ti nék ène vision. 19 :18

(BANNE) MARTYRS

– zotte vive tout lé temps. 3 :170

(LA) MECQUE

– li rempli are bénédiction. 3 :97

– éna ça nom-là oussi Balad-al amīn (la ville dé paix ék dé sékirité). 95 :4

La prière ki Abraham ti faire pou – et so sékirité. 2 :127; 14 :36

– li sacré. 27 :92

Prophécie lor rétour St Prophète^(s.a.w.) à la – après so émigration. 17 :81; 28 :86; 90 :3

Zéfforts ki nécessaire pou rétourne – 2 :151

Prophécie concernant sékirité – 28 :58

Prophécie concernant l'avénir dé – 3 :97

Avec la conquête dé –, critique banne Zuifs ti réfité. 2 :151

Prophécie concernant conquête dé – 13 :32

(BANNE) MÉCRÉANTS OU INCROYANTS

– zotte nié l'existence Allāh. 2 :29

– zotte nié banne favéres Allāh. 16 :113

Éna banne colliers ferraille autour – zot li cou. Zotte suive banne coutimes ki péna sens. 36 :9

Siperstition – dé la Mecque. 5 :104

– pa gagne siccés. 10 :70-71

Banne actions – pa pou servi zotte nanrien dans l'Aute lé monde. 11 :17

Raison zot mécréance, c'est ki zotte préfère la vie ça lé monde-là lor la vie l'Aute lé monde. 14 :4

Ki faire banne anzes pa déssanne lor –? 17 :96

– zot la fin. 68 :18-34

INDEX

- Ène pinition sévère pé attanne – 83 :11-17
- prend l'errère dans place bon guidance; ça action-là pa rapporte zotte nanrien. 2 :17
- zotte sourdes parski zotte persisté dans lé mal. 2 :19
- zotte miéts parski zotte pa oulé exprime zotte pou enléve zot doute. 2 :19
- zotte avégues parski zotte pa oulé trouve banne sanzements dans conduite banne Misilmans. 2 :19
- zot lé kére li couma roces. 2 :25
- zot banne actions pou inutile. 2 :218
- Ki faire – pa pou recompense? 78 :22-31
- pou gagne sâtiment brîlire interne et externe. 85 :11
- Par tout banne côtés, pinition pou envahir – 85 :20,21
- Banne anzes pou déssanne lor – sélement pou pini zotte. 25 :23,24

MÉDISANCE ET CALOMNIE (*section CALOMNIE*)

MENDIÉ

- pa encourazé. 2 :274; 4 :33

(LA) MER

- Zonction dé la mers signifié la fin systéme apostolat banne dessendants spiritiél dé Moïse et commencement systéme-là dans Islam. 18 :61

MÉ'RĀDJ (ASCENSION SPIRITIÉL)

- Le St Prophéte^(s.a.w.) ti gagne dé fois vision –53 :14
- Li pa ti faire errère, li ti bien trouve vision-là. 53 :18
- dé Moïse. 18 :61-63
- Vision, là-dans-même lé Prophéte ti quitte Masdjid-oul-Harām pou alle Masdjid-oul-Aqsā, ça li Isrā'. 17 :2
- Li ti ène vision clair. 17 :61

MÉSSAZERS (*section PROPHÉTES*)

- Ti traite tout banne – dé sorciers et dé fous. 51 :53
- Nié ène Méssazer, c'est nié tout lé zaute Méssazers. 26 :106,124,142,161,177
- Banne Méssazers pou azir couma Témoins. 4 :42; 16 :85,90; 33 :46

(LÉ) MÉSSIE

- ti ène servitére Allāh. 4 :173

MEURTRE

- Commette ène –, li interdit. 17 :34; 25 :69
- Réprésaille ou la loi Talion. 2 :179

INDEX

(BANNE) MISILMANS

- bizin faire compétitions ente zotte dans banne bon travaux. 2 :149
- pa ti intéressé pou combatte. 2 :217
- zotte meillère pép ki finne créé pou bénéfice l’humanité. 3 :111
- Finne interdire – pou combatte dans lé Mois Sacré, mais si agrésse zotte, zotte capave défanne zotte. 2 :218
- Éna restriction lor fraternité avec banne incroyants. 3 :29

MOBĀHALA (COTTE INVOQUE NOM ALLAH POUR SOUTĒNIR LA VÉRITÉ)

- Ti lance invitation – à banne Zuifs. 62 :7
- Ti lance invitation – à banne Chrétiens. 3 :62

LE SAINT PROPHĒTE MOHAMMAD^(s.a.w.)

- ti éna banne qualités parfait. 20 :2; 68 :5
- Le St Coran mentionne nom – 3 :145; 33 :41; 42 :3; 48 :30
- Ti révèle le St Coran à – 15 :88; 16 :45; 26 :193-196; 47 :3
- so ressemblance are Moïse. 73 :16
- Banne prophécies concernant – dans la Thora et l’Évangile. 7 :158; 46 :11,13
- ti pé recevoir Allāh So révélations pareil couma banne Prophètes ki ti avant li. 4 :164; 42 :4
- pa ti ène nouveauté dans banne Mésazers. 46 :10
- ti arrive ène niveau ki pli élevé possible lor cé ki concerne rapprochement avec Allāh. 53 :9
- ti sceau dé Prophètes. 33 :41
- ti lé leader parfait. 36 :2
- Banne ki faire serment dé fidélité are –, zotte pé faire ça are Allāh. 48 :11
- Céli ki obéir –, li pé obéir Allāh. 4 :81
- Ti avoye – couma ène miséricorde pou tout l’humanité. 21 :108
- ti ène dans banne Mésazers Allāh. 36 :4
- li Envoyé Allāh pou tout l’humanité. 4 :80; 7 :159; 34 :29
- so l’arrivée accomplir la prière Abraham. 2 :130
- À travers banne Prophètes, Allāh ti prend l’engagement are banne dimounes, ki zotte pou croire dans – et aide li. 3 :82
- Allāh pou protéze – conte banne dimounes. 5 :68
- Banne anzes ti pé protéze et ti pé aide – 13 :12; 66 :5
- li couma ène la lampe ki donne ène la lumière rayonnant. 33 :47
- Si suive –, bé pou gagne l’amour d’Allāh. 3 :32
- Quand vinne – so discipe, alors capave gagne degré spirituel pli haute. 4 :70
- ti éna désir ardent ki tout l’humanité croire dans li. 18 :7; 26 :4; 93 :8
- pa ti conne ni lire, ni écrire. 29 :49
- Allāh pa ti pini banne incroyants la Mecque alors ki – ti parmi zotte. 8 :34
- so Isrā’ dépi Masjid il-Harām ziska Masjid il Aqsā. 17 :2
- so Mé’rāaj’. 53 :9-14
- Allāh ék banne anzes avoye bénédictions lor – 33 :57

INDEX

- Finne ordonne banne croyants pou soumette zot dispites – pou ki li zizé. 4 :66
– ti réssissite banne ki ti mort spiritièllement. 8 :25
– so banne missions principal. 2 :130; 62 :2,3; 9 :128
– so tracas pou so banne disciples. 3 :160; 9 :128
Banne ennemis ti persékite – et ti empéce li faire la priére. 96 :10,11
Banne incroyants ti faire complots pou assassine – 8 :31
– so émigration à Médine. 9 :40
– ti gagne l’assurance dé la part Allāh ki li pou retourne la Mecque. 28 :86
Banne hypocrites ti protesté conte façon ki – ti distribié l’arzent l’aumône. 9 :58
Banne hypocrites ti protesté conte lé fait ki – écoute banne complaints ki dépose conte zotte. 9 :61
– pa ti éna connaissance dé l’invisibe. 6 :51
– zamais li ti exize ène récompense are banne dimounes. 6 :91; 12 :105; 23 :73
– ti éna ça sél désir-là ki banne dimounes tourne vers Allāh. 25 :58
Ti récommanne – pou continié adore So Maîte ziska so dernier soupir. 15 :100
Ti récommanne – pou transmette à banne dimounes, révélations ki li ti pé gagné. 5 :68
Allāh réfite allégation banne incroyants ki – ti ène fou. 68 :3-7
Ti avoye – après ène interruption dans Mèssazers. 5 :20
– so banne madames zotte couma mamas pou banne croyants. 33 :7
Pou pini sévérement banne ki calomnié – 9 :61; 33 :58
Obzections conte –, zotte mêmes-obzections ki ti faire conte banne Prophètes avant. 41 :44
Banne incroyants dimanne – ki faire Allāh pa cause are zotte. 2 :119
Banne incroyants dimanne – ki faire li pa amène ène signe. 2 :119; 6 :38; 7 :204
Pé réponne objection cotte banne incroyants dire ki ène kikène pé enseigne – le Coran. 16 :104
Banne incroyants pensé ki – ti bizin éna banne trésors ou soi banne zardins ou soi grandére royal. 11 :13; 25 :9
Banne incroyants réclame miracles dépi – 17 :91-94
Allāh exhorte – pou sipporte avec patience, moquerie ék persékition, banne incroyants. 6 :35; 15 :98,99; 27 :71; 36 :77
Allāh exhorte – pou exerce vizilance et pou propaze la vérité. 74 :2,3
Siccés dans propagation dé l’Islam. 110 :3
– ti gagne commannement pou serce l’aide Allāh ék bénédctions. 110 :4
– ti ène homme parfait, ène l’exempe parfait. 22 :2; 33 :22
Prophécie ki montré ki banne disciples – pou hérite banne trésors ék banne palais. 25 :11
L’orde ki Allāh donne – ça appliqué oussi pou so pép. 10 :95; 17 :24,25; 30 :39; 65 :2
Prophécie concernant ène témoin ki pou attesté – so véracité. 11 :18
Pureté – so la vie avant ki Allāh finne faire li Mèssazer. 10 :17
– so méssaze, li universel. 7 :159; 10 :58; 22 :50; 34 :29
Ti accorde – ène abondance de biens. 108 :2

INDEX

MOHAMMAD^(s.a.w.), SO BANNE COMPAGNONS

- zotte ti éna banne rangs spiritiél bien élevé. 2 :116; 24 :37
- Sacrifice banne Émigrants et banne Ansars (Aides) 9 :117
- Affection banne Ansars pou banne Emigrés. 59 :10
- zot affection ente zotte. 48 :30
- Allāh ti content are banne Émigrants et banne Ansars (Aides). 9 :100
- Allāh ti satisfait are serment ki banne croyants ti faire à Houdaïbiyya. 48 :19
- zotte ti éna ène l'esprit dé sacrifice bien développé malgré zot manque dé moyens. 9 :92
- Banne croyants bizin mazine banne sacrifices ça – 18 :29
- Banne zéfforts ki – ti deployé pou la cause dé l'Islam. 37 :2-4; 79 :2-6; 100 :2-6
- ti éna constance dans zot la prières. 26 :220
- La prière St Prophète^(s.a.w.) pou li gagne banne compagnons prêt pou tout sacrifice. 17 :81

MOHAMMAD^(s.a.w.), SO BANNE MADAMES

- , zotte banne mamas pou banne Misilmans. 33 :7
- Pa permette pou marié aukène d'ente – 33 :54
- Position ki – okipé et zot conduite. 33 :31-34
- Ti donne – pou soisir ente ène la vie mondain ék ène la vie voué à la foi. 33 :29,30
- Le St Prophète^(s.a.w.) ti confié ène secret à ène so madame. Madame-là ti divulgué ça. 66 :4
- Le St Prophète^(s.a.w.) ti arrête prend di miel pou faire plaisir – 66 :2
- Banne hypocrites ti calomnié Ayésha. 24 :12
- Allāh ti lave ça akisation-là. 24 :17
- Mariaze St Prophète^(s.a.w.) are Zāinab ti récommandé par Allāh. 33 :38

(SYSTÈME AMÈNE LA VIE) MOÏNE

- Allāh pa ti prescrire – pou banne Chrétiens, zotte-mêmes finne impose ça lor zotte-mêmes. 57 :28

(DOUZE) MOIS

Nombre dé –. 9 :36

- Banne – sacré. 2 :195; 9 :36

MOIS HARĀM

Caractère sacré – 2 :218

MOÏSE

- Lé St Coran mentionne banne vrai événements la vie dé – 19 :52
- But l'arrivée – ti pou libére pép Israël dépi cruautés ék persékition Pharaon ék pou encouraze zot progrès. 28 :6,7
- so naissance, et lé fait ki ti mette li dans la rivière dans ène coffret. 20 :40; 28 :8

INDEX

- Ti fille Pharaon ti ramasse – 28 :9,10
– ti réfize banne nourrices; et ti raméne li cotte so mama. 28 :13
Ti accorde – sazesse ék connaissance. 28 :15
– ti donne ène copte ène coute pouing et li ti cause so la mort. 20 :41; 28 :16
– ti repentant. 28 :16,17
Pép Pharaon, zot séfs, ti faire concertations et zotte ti decide pou tué –. Ène kikène ti avertir – 28 :21
– ti émigré à Madian. 20 :41; 28 :23
À Madian, – ti aide dé madames dans faire zot troupeau boire. 28 :24,25
Ti propose – mariaze à condition ki li reste Madian pou servi famille-là pendant huitte bananés. 28 :28
– ti retourne dépi Madian accompagné are so famille. 28 :30
– ti trouve ène di fé dépi côté montagne Sinai. 20 :11; 27 :8; 28 :30
– ti trouve ki so bâton prend ène forme serpent et li ti éffrayé. 7 :108; 20 :21,22; 27 :11; 28 :32
– ti montré Pharaon néf signes. 7 :134; 17 :102; 27 :13
– ti prié pou ki désigne Aaron pou aide li. 20 :30-36
26 :14; 28 :35
– ék Aaron ti gagne l’orde pou alle cotte Pharaon. 20 :43-45; 26 :16-18
– ék Aaron ti prêche Pharaon. 7 :105,106; 10 :76-79; 17 :102,103
– ti trouve so la main paraîte blanc sans ki li ressenti aukène mauvais l’effet. 7 :109; 20 :23; 28 :33
– ti faire ène débat are Pharaon. 20 :50-53; 26 :19-34
Pharaon ti exize ène signe are – 7 :107; 26 :32
– ti montré so banne signes. 7 :108,109; 79 :21
Pharaon ti dimanne aide so banne maziciens, zotte ti lance défi – 7 :112-117; 26 :37-41
La vérité lor banne trics banne maziciens-là. 7 :117,118
Banne maziciens ti admette zot défaite ék zotte ti croire dans Moïse ék so BonDié. 7 :121-123; 20 :71; 26 :47-49
Pharaon ti décide pou tué – et – finne conne ça. 40 :27,28
Allāh ti pini pép Pharaon. 7 :131-134
Pép Pharaon ti sipplié – pou prié pou éloigne pinition-là. 7 :135; 43 :49-51
À cause la frayère ki ti éna pou Pharaon, sélement impé zénes ti accepté –10 :84
– ti ordonne so pép pou construire zot la caze dé façon ki zotte faire face dans ène même direction. 10 :88
– ti prié pou ki pini Pharaon ék so pép. 10 :89
– ti gagne l’orde pou améne Banī Israēl en déhors dé l’Ezypte. 26 :53
Pharaon ti poursuive – et li ti noyé. 44 :24-30
–, accompagné are so pép ti traverse la mer sans danzer. 10 :91
– et so pép ti traverse la mer quand la marée ti bas. 2 :51; 44 :25
L’hére Pharaon ti pé noyé, li ti declare ki li croire dans BonDié – 10 :91
Ti appelle – lor Mont Sinai pou quarante zours. 7 :143

INDEX

- ti gagne vision spiritiél lor Mont Sinaï. 20 :10,11
- ti rode trouve Allāh face-à-face. 7 :144
- Allāh ti cause are – et ti donne li banne Tablettes. 7 :145,146
- ti rétourne cotte so pép et ti condamne Samiri. 7 :151; 20 :96-98
- ti conduire so pép ziska Mont Sinaï so versant. 7 :156,172
- ti ordonne Bani Israël pou rente dans la Terre Sainte; zotte ti réfizé et zotte ti pini.5 :22-27
- ti ordonne Bani Israël pou sacrifié ène vace. 2 :68
- so mé'rād̄j et so renconte are lé St Prophéte Mohammad^(s.a.w.). 18 :61-63
- Fausse akisation conte – 33 :70

MONT SINAÏ

- Par témoignaze – 52 :2; 95 :3
- Par témoignaze – et so zolive. 23 :21

(BANNE) MONTAGNES

- Création – 41 :11
- But création – 16 :16; 31 :11
- Banne Thamōūd ti créze dans – pou faire zot la cazes. 7 :75; 15 :83; 26 :150
- L'Arce dé Noé finalement ti pose lor – al-Djoudi. 11 :45
- c-à-d. so banne habitants are David ti pé célébré louanzes Allāh.34 :11
- vé dire habitants banne montagnes. 21 :80; 38 :19
- vé oussi dire banne dimounes puissant. 20 :106
- Destriktion – 52 :11; 70 :10; 101 :6

(LA) MORT

- vé dire quitte ça lé monde-là. 19 :24
- signifié la peine ék tourment. 14 :18
- signifié sommeil. 39 :43
- Personne pa – sans l'orde Allāh. 3 :146
- Sakène bizin passe par – 3 :186; 21 :36; 29 :58
- Péna la vie éternél dans ça lé monde-là. 21 :35,36
- Li impossible pou rétourne dans ça lé monde-là après – 21 :96; 23 :100,101; 39 :43
- Dé la vie (ène dans ça lé monde-là et l'aute dans l'Aute lé monde) et dé la – (l'état avant naissance et la – après la vie). 40 :12
- signifié ène niveau spiritiél bas. 2 :57
- La vie ék – indique progrès grandére ék déclin ène pép ou ène nation. 29 :21
- Rédonne la vie banne morts. 6 :123; 75 :38-41
- Banne ki – spiritiéllement. 6 :37

INDEX

(LA VIE APRÈS LA) **MORT**

- Promesse d'ène dézième – 2 :29; 53 :48
- li important. 10 :5
- , li ène la vie pou tout lé temps. 29 :65; 40 :40
- li meillère ki la vie ça lé monde-là. 4 :78; 12 :110; 17 :22
- Nék banne croyants ki pou tire bénéfices dans – 17 :72,73
- Dans l'Aute lé monde, pou prend sak action en considération. 18 :50; 20 :16
- Pou récompense banne croyants dans – 2 :26
- Allāh pou favorize banne ki faire zefforts pou gagne banne biens dé – 17 :20
- Banne croyants pou trouve Allāh dans – 75 :24
- Pinition dans – pou pli sévère. 39 :27
- Pinition sévère pou banne ki pa croire dans – 17 :11
- Banne incroyants péna aukène arguments pou souténir zot croyance ki péna – 6 :30,31; 16 :39; 17 :50-52; 36 :79-82

(BANNE) **MORTS**

- pa pou rétourne zamais lor ça la terre-là. 21 :96; 23 :100,101
- Banne ki mort spiritièllement capave réssissité dans ça lé monde-là. 8 :25,43

MOSQUÉE

- Banne –, zotte ouvert pou tout dimounes. 22 :26
- Personne péna droit pou empéce adoration Allāh dans banne – 2 :215
- Masdjid il-Harām ék Masdjid il Aqsā. 17 :2
- ki banne hypocrites ti construire pou caciette Abou Amir. 9 :107

(BANNE) **NATIONS**

- Décadence – après ki zotte finne gagne grandère. 7 :35
- zotte trouve-zotte détruire quand zotte faire transgression. 17 :17
- faire progrès à condition ki zotte réforme zotte. 13 :12

(DIVERSITÉ DANS LA) **NATURE**

- Signes dans la nature. 13 :4,5
- Harmonie dans la nature. 67 :4,5

(BANNE) **NAZES**

- Allāh faire – monté. 13 :13
- donne-nous provision dilo. 15 :23
- Allāh dirize – cotte Li oulé. 24 :44
- La plie, la grêle ék irrigations banne vaste rézions. 24 :44; 30 :49-51
- La plie ki déversé par –, li ène préve ki BonDié Li Ène et Li Unique. 2 :165

NOÉ (LE PROPHÈTE NOUH)

- Banne événements dans la vie –, c'est banne prophécies concernant le St Prophète^(s.a.w.). 11 :50

INDEX

Allāh finne soisir couma Prophète.3 :34
– ti prêche so pép. 7 :60; 10 :72; 11 :26,27; 23 :24; 71 :2-21
Pép – ti rézette li. 7 :65; 10 :74; 11 :28; 23 :25; 54 :10
Défi pép –, si li capave avoye sâtiment lor zotte. 11 :33
– ti construire l’Arce et so pép ti riye li. 11 :38,39
Délize ti vinne couma ène pinition lor pép – 11 :41,42; 23 :28
– so garçon ti réfize embarque lor l’Arce et li ti noyé. 11 :43,44
L’Arce dé – ti sarzé plein plein. 26 :120
– ti prié en favère so garçon. 11 :46,47
L’Arce dé – enfin ti pose lor montagne al-Djoudi. 11 :45
Délize-là li ène signe pou banne dimounes. 54 :16
Système dé Prophètes dans so déssendance. 57 :27
Rézette –, c’est rézette tout banne Prophètes. 26 :106

OBÉISSANCE ÉK SOUMISSION

– à Allāh et à So Méssazer, li prescrire pou nous. 3 :133,173
– à Allāh et à So Méssazer faire gagne banne rangs spiritiél ki pli haute. 4 :70
– à Allāh et à So Méssazer amène siccés. 24 :53
Finne prescrire ki bizin obéir l’autorité. 4 :60
Finne avoye banne Méssazers pou ki dimounes obéir zotte. 4 :65
Bizin obéir le St Prophète^(s.a.w.) pou ki capave gagne l’amour Allāh. 3 :32
Obéir lé Méssazer, li couma obéir Allāh. 4 :81

(BANNE L’) OCÉANS

Prophécie concernant zonction dé l’océans. 50 :20,21
Prophécie concernant navigation banne grand navires. 55 :25

OHOU

Bataille – 3 :122,123
L’ennemi ti retourne fristré la Mecque. 3 :128
Léçons ki bizin tiré dépi – 3 :140-144,153-172
Ki ti cause malhére banne Misilmans à – 3 :153,154
Banne Misilmans ti pé gagne victoire au commencement. 3 :153
Aprés so rétraite, l’ennemi ti passe à l’attaque. 3 :154
Plaintes banne hypocrites à – 3 :155
Ti pardonne banne coupabes. 3 :156
Lé St Prophète^(s.a.w.) ti traite banne coupabes avec indilzence. 3 :160

ORBITES DANS LÉ CIÉL

Soleil ék la line, sakène pé flotte dans (so) l’orbite. 21 :34; 36 :41

(BANNE) ORPHÉLINS

Faudré pa ki opprime banne – 93 :10
Nourrir – 90 :16

INDEX

Soins ki bizin donne – 2 :221
Bizin sauvegarde di biens – 4 :3; 6 :153; 17 :35
Pinition pou banne ki détourne di biens – 4 :11
Bizin élève – convénablément. 4 :7
Bizin traite – avec zistice. 4 :128

PACTE OU TRAITÉ 9 :4,7,12,13

(BANNE) PACTES, OU CONTRATS, OU ENGAGEMENTS

Respect pou –5 :2
Quand rézette –8 :59

(LA) PAIX

Li interdit pou réserce – à cause zotte pensé ki zotte faibe. 47 :36
Quand ennemi verse côté –, bizin faire pareil. 8 :62

PARABOLE OU SEMBLANCE

– ène dimoune ki allime ène di fé. 2 :18
– banne la plie ék zéclairs. 2 :20,21
– ène moustik. 2 :27
– banne zoiseaux ki réponne l'appel. 2 :261
– ène la grain ki produire sept zépis. 2 :262
– banne la grains sémé lor roces. 2 :265
– ène abriti. 6 :72
– céli ki pa reconnaîte banne Signes BonDié.7 :176,177
– li chien assoiffé. 7 :177
– ène plantation lor banne terrains élevé. 2 :266
– ène plantation ki brûle par salère ène tourbillon. 2 :267
– ène inondation recouvert are l'ékime. 13 :18
– ène bon pied. 14 :25,26
– ène mauvais pied. 14 :27
– di lait pur ék délicié. 16 :67
– banne la boissons intoxicant et ène aliment excellent. 16 :68
– mouce di miél. 16 :69,70
– l'esclave ék dimoune libe. 16 :76
– dimoune miét ék céli ki récommante la zistice. 16 :77
– madame ki défaire, brin par brin so di fil fuseau. 16 :93
– ène la ville ki en paix et sékirité mais ki nié favéres Allāh. 16 :113
– dimoune ki rice ék arrogant ék dimoune ki pauve ék himble. 18 :33-45
– fitilité ça la vie-là. 18 :46
– ène kikène ki associé n'importe ki kit-soze are Allāh. 22 :32
– l'impuissance banne ki dimoune invoqué en déhors Allāh. 22 :74
– la limière banne lé ciéls ék la terre. 24 :36
– ène miraze dans désert. 24 :40

INDEX

- l'obscurité épais lor ène la mer vaste et profond. 24 :41
- zaraignée ki faire ène la caze pou li. 29 :42
- maîte ék esclave ki pa capave considéré couma parténaires. 30 :29
- ène esclave ki appartenir à plisière maïtes. 39 :30
- ène bourrique ki pé saryé ène la sarze lives. 62 :6
- banne arrogants ki propriétaire ène zardin. 68 :18-34

PARADIS

- La vie dans -; fruits - 2 :26
- Grandère - 3 :134; 57 :22
- Dans - éna satisfaction pou tout banne désirs dé l'âme. 41 :32,33
- après la mort et - dans ça lé monde-là. 55 :47
- lor la terre. 2 :36
- Zamais pou expilsé banne ki dans - 15 :49
- Description - li symbolique. 13 :36; 47 :16; 57 :13
- Personne pa capave gagne ène l'idée (réel) - 32 :18
- Pou conduire banne croyants vers - 39 :74
- Banne habitants -, zot rangs grand. 83 :19-21
- Banne croyants pou zouir - dans ça lé monde-là oussi. 55 :47

(BANNE DIMOUNES) PARADIS

- Banne croyants ki faire le bien. 2 :26
- Banne dimounes droite ki bien faire zot devoirs envers Allāh.3 :134-137
- Banne ki constant et ki persévéré. 13 :23
- Banne ki obéir Allāh plisse. 56 :11
- Banne côté droite. 56 :28
- Pou rapproce Paradis are banne dimounes droite. 50 :32

PARADIS (ÇA KI DISTINGUE)

- Banne fruits ék l'ombraze - pou éternél. 13 :36
- Pli grand favère -, c'est gagne plaisir Allāh. 3 :16; 9 :72
- Banne Résidences pur dans - 9 :72
- Banne Résidences élevé dans -25 :76; 39 :21
- Dans -, éna l'abondance dilo, di lait, di vin ék di miél ki zamais pa pou perdi zot savère. 47 :16
- , so banne zardins ék la rivières. 3 :16,196,199; 4 :14,58, 123; 5 :13,86; 7 :44; 9 :72,89,100; 10 :10; 13 :36; 22 :15,24; 25 :11; 47 :16; 58 :23; 61 :13; 64 :10
- Dans -, parquet pou couvert are tapis. 55 :55
- Tapis ék coussins dans - 88 :16,17
- Boissons pur dans - 83 :26-29
- Di vin dans - pa provoque aukène zaffaire inutile ni pécé. 52 :24
- Banne la sources mélanzé are camphe dans - 76 :6,7
- Banne la sources mélanzé are zinzamme dans - 76 :18
- Ène la fontaine ki pou appelle 'Salsabil' dans - 76 :19

INDEX

Ène la boisson pur mélanzé are Tasnīm dans – 83 :28
Nourriture dans – 19 :63
Nourriture ék la boisson dans – 77 :43,44
Pied banane ék pied maçon dans – 56 :29,30
Tammes ék grenades dans – 55 :69
Raisins dans – 78 :33
Tout kalités fruits dans – 55 :53; 77 :43
Fruits –, li couma récompenses pou banne bon actions. 37 :42-44
Banne grappes fruits bien incliné bas dans – 76 :15
La sair zoiseaux dans – 56 :22
L'ombraze – 13 :36
Vêtements en la soie fin coulère vert dans – 18 :32
Bracelets en l'or dans – 18 :32; 35 :34
Coupes en l'or ék en l'arzent dans – 43 :72
Banne madames pur dans – 3 :16; 4 :58
Banne (vierzes) ki éna zoli li zié bien ouvert et zot regard li baissé dans – 37 :49,50
Banne zénes pou servi banne habitants – 52 :25; 56 :18; 76 :20
Banne anzes pou salié banne habitants – 13 :24,25

PARADIS (SO DESCRIPTION)

Banne habitants – pa pou conne ni salére, ni fraicére. 76 :14
Péna banne paroles initile dans –19 :63
Péna la mort, ni pinition dans – 37 :59,60; 44 :57
Banne habitants – pou gagne ène vision Allāh. 75 :23,24
Pli grand récompense –, li plaisir Allāh. 9 :72

PARDAH (VOILE POU BANNE MADAMES)

Banne récommandations lor – 24 :31-32,61; 33 :60
Banne madames azé, zotte exempté. 24 :61
Banne l'hére ki bien privé. 24 :59

PARDON

Pardonne ène tort ki finne sibir, so récompense li are Allāh. 42 :41

PARENTS

Bizin bien traite banne – 17 :24; 29 :9; 31 :15
Bizin prié pou – 17 :25
Bizin obéir – excepté quand zotte rode force-ou pou donne associé are Allāh.
29 :9

PARIRE

Pa défanne ki nous prend soin nou – 7 :32

INDEX

PAUVES

Bizin prend soin banne – 69 :35; 90 :12-17; 107 :2-4

(BANNE) PAUVES, BANNE KI DANS BÉSOINS

Li nous devoir pou donne assistance – 51 :20; 90 :15-17

Sort banne ki pa donne zot l'attention – 107 :4

PÉLÉRINAZE (*section* ADORATION)

PERSÉVÉRANCE OU CONSTANCE (*section* CONSTANCE OU PERSÉVÉRANCE)

PÉP (TRIBI)

- (1) – ‘Aad. 7 :66; 11 :51
– ‘Aad ti pini par ène tempête violent. 46 :25,26
– Thamōūd. 7 :74; 11 :62
- (2) Samelle-là ti ène signe pou – Thamōūd. 11 :65
– Thamōūd ti coupe zarrets samelle-là et zotte ti gagne pinition. 11 :66-68
– Thamōūd ti foudroyé par ène tremblément dé terre. 7 :79
- (3) Pép Chou’aib ti banne habitants Aïka. 15 :79
Pép Chou’aib ti faire pécés et ti traite banne Mésazers dé mentères. 15 :79; 50 :15
- (4) – Toubba’. 50 :15
– Toubba’ et zot destruction. 44 :38; 50 :15
- (5) – ar-Rasse ti ène clan Tribi Thamōūd. 25 :39
- (6) – dé l’Éléphant ti l’armée dirizé par Gouvernére abyssin dé Yémen. 105 :2
Zotte ti rode détruire Ka’aba. 105 :3
- (7) Banne Sabéens. 5 :70
- (8) Banne habitants Catacombes. 18 :10
Cotte catacombes-là zotte sitié. 18 :18
Banne dimounes régroupé dans catacombes-là, zot nombre. 18 :23
Comié lé temps zotte finne reste dans catacombes. 18 :26
Zot li chien. 18 :19
- (9) Banne habitants Hidjre– zot pinition. 15 :81-85

PÉRIODE POU ATTANNE, (IDDAT) AVANT RÉMARIÉ (*section* MARIAZE)

PÉRIODE SÉVRAGE (*section* MARIAZE)

(LA) PESTE

–, so apparition dans banne Derniers Temps, parski pa finne croire dans banne Signes Allāh. 27 :83

INDEX

PHARAON

Lé St Coran affirmé ki lé corps – ti préservé. 10 :93
Malédiction lor pép – dans ça monde-là et dans l'aute. 11 :100
28 :43

PIED MAÇON (KI DANS L'EXRÊME LIMITE) (SIDRAT OUL-MOUNTAHĀ'). 53 :15

POÉTE

Mohammad^(s.a.w.) pa ti ène – 36 :70; 69 :42
Couma reconnaîte ène – 26 :225-227

POLYGAMIE

Permette marié ziska quatre madames. 4 :4
Traitement égal pou banne madames. 4 :4
Pa permette ki préfère ène et ki néglize ène l'aute. 4 :130

PRÉDESTINATION

– so signification. 7 :35; 57 :23,24
Allāh finne détermine mézire tout kit-soze. 25 :3; 54 :50; 65 :4
Le bien et le mal, li réziltat la loi Allāh. 4 :79,80
L'homme li libe pou azir couma li oulé, mais li pou sibir conséquence so acte.
74 :39
Croyants et incroyants, zotte tout aidé par Allāh. 17 :21

(LA) PRIÈRE (SALĀTE, CARÊME, PÉLÉRINAZE ET ZAKĀTE-section ADORATION)

Li nécessaire prié. 25 :78
– li adressé are Allāh sélement. 7 :195; 13 :15; 46 :6
Allāh écoute – céli ki en détresse. 27 :63
Allāh réponne – So banne dimounes. 2 :187; 40 :61
Même si pé faire banne bon actions, bizin continié prié. 2 :124
– enseigné par Allāh attire So bénédictions avec plisse efficacité. 2 :38
Bizin prié pou gagne le bien tout lé-dé lé mondes. 2 :201,202
Bizin prié Allāh et persévéré là-dans. 19 :66; 20 :15
Néglize – amène destruction. 19 :60

(LA) PRIÈRE DÉ TOUT LÉ ZOURS – SALĀTE (section ADORATION)

(BANNE LA) PRIÈRES DANS LE SAINT CORAN

– pou ki guidé dans simé droite. 1 :2-7
– pou gagne la paix ék provisions. 2 :127 (la prière Abraham)
La prière pou ki – accepté et pou ki gagne enseignement lor méthode prié. 2 :128-130 (la prière Abraham ék Ismaïl)

INDEX

- pou gagne le bien tout lé dé lé mondes. 2 :202; 7 :157
- pou serce l'aide conte banne incroyants. 2 :251 (la prière Talōūt)
- pou implore pardon Allāh. 2 :286 (la prière banne croyants)
- pou ki épargne nous are pinition ék pou obténir l'aide Allāh. 2 :287
- pou ki lé kére pa dévié après ki finne gagne guidance. 3 :9 (la prière banne croyants)
- pou ki pécés pardonné. 3 :17
- pou la grâce BonDié. 3 :54 (la prière banne disciples Jésus)
- pou la grâce ék l'aide. 3 :27,28
- pou gagne constance ék persévérance. 3 :148; 7 :127
- pou sauvé are di Fé. 3 :192
- pou pardon banne pécés ék pou enléve lé mal. 3 :194,195
- pou serce protection conte banne oppréséres. 4 :76
- pou faire distinction ente croyants ék désobéissants. 5 :26 (la prière Moïse)
- pou ki compté dans banne zistes. 5 :84,85
- pou la prospérité. 5 :115 (la prière Jésus pou so pép)
- pou pardon banne erréres. 7 :24 (la prière Adam ék so madame)
- pou victoire la vérité lor mensonge. 7 :90
- pou gagne miséricorde Allāh. 7 :150,152,156
- pou délivré dépi lé mal banne oppréséres. 10 :86,87
- pou destruction banne oppréséres. 10 :89
- pou sékirité quand embarqué lor ène bateau. 11 :42
- pou sékirité quand finne installé lor lé dos ène montire. 43 :14,15
- pou ki forme partie dans banne zistes. 12 :102 (la prière Joseph)
- pou banne parents. 17 :25
- pou rente bien dans ène l'endroit ék pou sorti bien. 17 :81
- pou ou-même ék ou dessendance. 14 :36-42 (la prière Abraham)
- pou gagne miséricorde ék pou guidance. 18 :11
- pou gagne banne zenfants pieux. 19 :5-7; 21 :90 (la prière Zacharie)
- pou siccés dans propaze la vérité. 20 :26-36 (la prière Moïse)
- pou augmente connaissance. 20 :115
- capave délivré are ène affliction. 21 :84 (la prière Job)
- pou protézé conte conséquences ène manquement. 21 :88 (la prière Jésus)
- pou l'aide Allāh et So zisement. 21 :113
- pou gagne la victoire lor banne ki rézette la vérité. 23 :27 (la prière Noé)
- pou arrive destination bien. 23 :30 (la prière Noé)
- pou pa compté dans banne méssants. 23 :94,95
- pou protézé conte incitations banne l'esprit du mal. 23 :98,99
- pou pardon pécés et pou miséricorde. 23 :119
- pou éloigné are pinition l'Enfer. 25 :66,67
- pou famille ék zenfants. 25 :75
- pou serce sazesse ék pou ki compté dans banne pieux. 26 :84-90 (la prière Abraham)
- pou victoire la vérité. 26 :118,119

INDEX

- pou ki délivré are tortire l'ennemi. 26 :170
- pou vinne reconnaissant et dans banne pieux. 27 :20 (la prière Salomon)
- pou la paix lor dimounes pieux. 27 :60
- pou le pardon. 28 :17 (la prière Moïse)
- pou ki délivré are dimounes inziste. 28 :22 (la prière Moïse)
- pou serce le bien are Allāh. 28 :25 (la prière Moïse)
- pou l'aide conte banne méssants. 29 :31 (la prière Lot)
- pou ène garçon pieux. 37 :101 (la prière Abraham)
- pou gagne pardon ék ène grand royaume. 38 :36 (la prière Salomon)
- pou ki nous délivré are l'Enfer et nou banne mauvais. 40 :8-10
- pou apprécié banne favéres Allāh. 46 :16
- pou gagne l'aide Allāh quand nous accablé. 54 :11 (la prière Noé)
- pou ki délivré are rankére. 59 :11
- pou serce réfize conte banne incroyants. 60 :5,6 (la prière Abraham)
- pou ki Allāh parfaire So bénédiction lor nous. 66 :9
- pou ki délivré dépi Pharaon et banne méssants. 66 :12 (la prière madame Pharaon)
- pou pardon tout banne croyants. 71 :29 (la prière Noé)
- pou ki protézé conte tout banne mal. 113 :2-6; 114 :2-5

PRISONNIERS DÉ GUÉRE (*section LA GUÉRE*)

(BANNE) PROPHÉCIES

- donne banne bon nouvelles ou soi banne avertissements. 18 :57
- Accomplissement – ki donne avertissements, ça capave retardé ou soi annilé si éna repentance. 10 :99; 43 :50,51; 44 :16
- Si banne conditions pa respecté, – concernant bon nouvelles, capave pa accomplir. 5 :27
- Certain – annoncé par ène Prophète, et ki li accomplir, ça attesté so véracité. 13 :41; 40 :29

(LÉ SAINT CORAN SO BANNE) PROPHÉCIES (*section CORAN*)

(BANNE) PROPHÉTÉS

- Allāh révélé impé So banne secrets à – 3 :180; 72 :27,28
- zotte sans péché et zotte protézé conte l'erré. 21 :28; 53 :3-4
- Prophète et Méssazer, li pareil. 19 :52-55
- Raison l'arrivée – 20 :135; 28 :48
- Ti avoye – à tout banne péps. 10 :48; 13 :8; 16 :37
- Sipériorité ki certain – éna lor lé zoutes. 2 :254; 17 :56
- Éna 2 types dé –, – ki vinne are la loi ék – ki pa améne la loi. 2 :254; 5 :45
- Le St Coran mentionne impé – sélement. 4 :165; 40 :79
- Mêmes mêmes objections ki banne adversaires soulévé conte – 41 :44; 51 :53
- Pa croire dans ène Prophète li même soze ki pa croire dans tout – 4 :151

INDEX

- ti soumette are volonté Allāh. 10 :73
- Finne faire – parmi banne dimounes sélement. 12 :110
- Allāh Li-Même soisir – 6 :125; 16 :3
- But l'arrivée –, li pou pirifié banne dimounes et pou guide zotte vers zot Seignère.79 :18-20
- pa capave azir dans ène façon déloyal. 3 :162
- Innocence – 21 :28
- fausse pa pou réissi. 69 :45-48
- Tout lé temps banne dimounes finne moque – et finne persékite zotte. 6 :113; 21 :42; 25 :32; 36 :31; 43 :8
- Allāh donne sécours discipes – 2 :215
- Satan mette obstaks dans simé –, mais zotte pa réissi zamais. 22 :53
- zotte la corde Allāh ki nous bizin attrapé are fermeté. 3 :104
- Banne mécréants prétanne ki banne dimounes, pou zot prope zintéréts, finne corrompe – 26 :154
- Banne mécréants prétanne ki – éna démenche dans zotte et ki zotte banne maziciens. 34 :44; 51 :53
- Banne mécréants traite – dé mentéres. 3 :185; 34 :46
- Allāh aide – dans tout lé dé lé mondes. 37 :172, 173; 40 :52
- zotte banne himains. 14 :12; 18 :111; 19 :59; 21 :8,9
- zotte marié ék zotte éna zenfants. 13 :39
- zotte manzé. 21 :9; 25 :8,21
- craigne Allāh sélement. 33 :40
- gagne révélations dans langue zot pép. 14 :5
- transmette méssaze Allāh à banne dimounes. 5 :100; 33 :40
- Dévoirs –, li pou avertir banne dimounes et pou donne zotte bon nouvelles. 6 :49
- pa rode aukène récompense are banne dimounes. 11 :30,52
- ék zot discipes, zotte touzour sorti victorié lor banne lé zoutes. 40 :52; 58 :22
- Banne tentatives pou tué – 2 :62; 3 :113; 4 :156
- Tout – pa ti gagne Live séparé séparé. 2 :214
- zotte tout zot mission li pou établir Unicité Allāh. 23 :53
- Pou ki raison – ék banne croyants, zotte sibir afflictions? 2 :156,215
- Banne adversaires – réclame banne sozes exorbitant. 2 :119

(BANNE) QUORAISH

- finne protézé conte mauvais plan Abraha. 106 :2-5

RAPPORT CONZIGAL(*section* MARIAZE)

RÉCOMPENSES ÉK PINITIONS

- zot réglémentations. 4 :41,79,80; 6 :161

RÉGLÉS OU MENSTRUES

- Bizin pirifié après – 2 :223

INDEX

RÉLATION CONZIGAL

– so but. 30 :22

RÉPENTIR OU RÉPENTANCE

– permette gagne pardon ék miséricorde Allāh.2 :161

– li tout lé temps possible. 3 :90

Bizin serce pardon Allāh, en même temps faire repentance. 11 :4

– faire banne mauvais penchants vinne bon. 25 :71

Allāh pardonne tout banne péchés. 39 :54

Bizin ki – li sincère. 66 :9

Allāh accepté vrai – 9 :104; 42 :26

Après vrai –, bizin faire lé bien. 25 :72

Ki sanne-là ki so – pou accepté? 4 :18; 16 :120

Ki sanne-là ki so – pou rézetté. 4 :19

RÉPRÉSAILLES

– sauvegarde la vie dimounes. 2 :179,180

RÉVÉLATION

– li accordé à banne Prophètes et à banne lé zautes. 4 :164,165; 5 :112; 20 :39; 28 :8

– li ène expérience ki arrivé dans lé monde. 4 :165; 10 :48; 35 :25; 40 :79

Li dans zot langue ki banne dimounes gagne – 14 :5

– so banne types. 42 :52

– déssanne lor lé kére. 2 :98; 26 :193-195; 53 :11,12

– donne guidance et li encouraze la droiture. 2 :39; 7 :36; 14 :2; 17 :83; 41 :45; 47 :3

Sans –, péna la vie spiritiél. 31 :21

Banne élus Allāh ki récévoir – 16 :3

– li pousse dimounes réfléchir. 16 :45

– vé dire oussi inspiration. 16 :69

RÉZIRECTION (APRÉS LA MORT)

– li ène certitude. 22 :8; 23 :116; 58 :19

Rézirection spiritiél. 2 :57,74,261; 6 :37; 8 :25; 30 :51; 41 :40

RÉZIRECTION BANNE MORTS

Pa pou réssissite lor la terre banne ki finne mort physiquement. 21 :96; 23 :101; 36 :32; 39 :43

– vé dire oussi : ène pép, so rénaissance, so retour à la vie. 7 :58

Banne Prophètes ti raméne à la vie spiritiél banne ki mort spiritiéllement. 6 :37; 8 :25

Jésus ti donne la vie banne ki ti mort spiritiéllement. 5 :111

INDEX

RÉZIRECTION SO ZOUR

- Péna doute lor – 4 :88
- vé dire oussi l'Hére-là. 20 :16
- Éna – pou sak individi. 19 :96
- vé dire oussi destruction, la ruine. 54 :2; 70 :43-45

SABA, SO LA REINE

- et Salomon. 27 :23-45

SABA, SO LA REINE

- et Salomon. 27 :23-45

SABBAT

- Pratique et profanation – par banne Zuifs. 2 :66,67; 4 :48,155; 7 :164; 16 :125

SABÉENS (section PÉP)

SACRIFICE

- so rites, li prescrit pou sak pép. 22 :35
- Bizin offére – à Allāh sélement. 22 :35
- La sair ék di sang animal ki sacrifié pa arrive ziska Allāh, mais l'esprit are-ki pé faire ça --là, ça ki arrive cotte Li. 22 :38

SAFĀ ET MARWAH

- zotte banne Signes Allāh. 2 :159

SALĀTE (section ADORATION)

SALEH (LE PROPHÉTE)

- Ti avoye – cotte banne Thamōūd. 7 :74; 11 :62; 27 :46
- Pép – zot nom ti As.hāb-oul-Hidjre. 15 :81
- ti exhorte so pép pou serce pardon Allāh. 11 :62
- Ène groupe néf dimounes ti pé créé désorde dans la ville – 27 :49
- Ti éna plan pou tué – la nuite. 27 :50
- Samelle-là ti ène signe pou pép – 7 :74; 11 :65; 26 :156
- Pép – ti coupe zarrets samelle-là. 7 :78; 26 :158
- Ti pini pép – pou zot transgression. 7 :79,80; 11 :68
- Pép – ti akise li ki li ène ensorcélé et ki li travaille pou avance zintérêts ène l'aute. 26 :154
- Pa croire dans –, li même zaffaire ki rézette tout banne Prophètes. 26 :142; 54 :24

SALOMON (LE PROPHÉTE SOLÉIMAN)

- ti David so héritier. 27 :17

INDEX

- Connaissance ki Allāh ti donne –, li ti spécial. 21 :80; 27 :16
Allāh ti donne – tout. 27 :17
Propaganne banne rébelles conte – 2 :103
Ti soumette banne di vents pou – (c-à-d. so pép ti servi banne voiliers pou zot commerce). 21 :82; 34 :13; 38 :37
Banne plonzéres ti dans so service. 21 :83
Banne Djinns, c-à-d. banne artisans ti construire pou – banne palais, zotte ti fabrique banne staties, banne marmites la cuisine ék banne saudrons.34 :13,14
Banne satans, (c-à-d. banne zéants ék banne esclaves) ki ti pé travaille pou –, zotte ti ensainné. 38 :38,39
– so banne l'isines ti pé fabrique banne obzets à partir cuive ki finne fonde. 34 :13
– so l'armée ti divise en trois sections, (banne ti classe, banne Zuifs et banne dimounes pieux). 27 :18
Ti enseigne – pou ki li comprend langue l'Écritire sacré. 27 :17
– so l'armée ti progressé ziska vallée Namal. 27 :19
– ti dimanne la Reine dé Saba soumette. 27 :29-32
La Reine dé Saba ti avoye – banne présents. 27 :36
– ti ordonne pou fabrique ène trône ki rèssemblé trône la Reine dé Saba. 27 :39-42
La Reine dé Saba ti alle cotte – et li ti croire dans Allāh. 27 :43-45
– so l'amour pou banne cévals dé race. 38 :32-34
– ti trouve dans ène vision ki so garçon pou incompetént en tant ki so siccéssére. 38 :35
– ti tourne vers Allāh avec constance. 38 :31
– ti éna ène rang élevé dans régard Allāh. 38 :41

(LÉ) SALUT

- Finne promette – à banne ki pratique la droitire. 2 :6; 19 :73
Dimoune ki gagne –, BonDié content li et li zouir la paix. 3 :32; 89 :30-31
– par la priére. 2 :187
– conte lé mal. 8 :30
– par purification l'âme. 91 :10
– quand dimanne pardon et quand suive bon guidance. 3 :136; 39 :54-56
– li éternél. 11 :109; 18 :109; 95 :7
Pou –, li nécessaire ki croire dans tout banne Lives révéélé. 2 :5

SAMEAUX

- Prophécie ki – pou abandonné couma moyen dé transport. 81 :5

SĀMIRĪ

- Quand Moïse ti alle lor Mont Sinaï, – ti fabrique ène veau pou adoration. 20 :89
Moïse ti questionne – lor so conduite. 20 :96
– ti soisir simé désobéissance. 20 :97
– so pinition. 20 :98

INDEX

(LA) SARITÉ

- Faire –, so récompense. 2 :262,266
- péna valére, si ensuite faire réproces et inzires. 2 :263-265
- Ène bon parole et pardon, li meillére ki faire suive – are réproces ou inzires. 2 :264
- Donne bon kit-sozes dans faire – 2 :268
- Meillére, faire – en secret ki ouvertement. 2 :272,275

SATAN

- péna pouvoir lor banne ki croire et ki finne place zot confiance dans Allāh. 16 :100
- nék éna pouvoir lor banne ki prend li pou camarade et ki donne Allāh banne associés. 15 :43; 16 :101
- pa ti éna aukène participation dans création l'inivers. 18 :52
- sirveille l'homme mais sanne la-là pa trouve li. 7 :28
- li ène ennemi déclaré pou l'homme. 17 :54; 25 :30; 35 :7; 36 :61; 43 :63
- ti trompe Adam. 2 :37; 7 :21-23
- li éna ène tempérament di Fé. 7 :13
- li ène mauvais compagnon. 4 :39
- ti gagne répit. 7 :15,16
- ti dézonoré. 7 :14
- pou veille tout l'occasion pou empéce dimounes suive simé droite et pou ki zotte vinne ingrats. 7 :17,18
- pousse dimounes pou faire désobéissance. 19 :84
- trompe so banne camarades, li faire zotte pére. 3 :176
- place banne obstaks dans simé banne Prophètes. 22 :53,54
- Tout banne dimounes méssants ék rébelles, zotte ène – 2 :169
- Bizin évite – 2 :169
- Ki façon pou protéze conte – 7 :201,202
- li-même li péna pouvoir, mais li servi faiblesse banne dimounes. 14 :23; 15 :43
- égare dépi simé droite céli ki faire camarade are li. 22 :5
- Allāh ti répousse – et ti renvoye-li. 15 :35,36

SÂTIMENT

- li inflizé lor banne ki pa prend compte avertissements ki banne Mésazer Allāh donne zotte. 6 :132; 17 :16; 42 :22
- Allāh pa pini conte la zistice. 11 :118; 29 :22
- But –, c'est pou apporte réforme. 23 :77,78
- Allāh pa pressé pou inflize – 22 :48-52
- li vini après ki finne commette transgressions et inzistiques. 4 :31
- pou vol. 5 :39
- pa vinne toute suite. 6 :19; 10 :12; 11 :9
- pou céli ki finne commette adiltére. 24 :3

INDEX

- pou céli ki finne calomnié ène madame chaste. 24 :5
- li éloigné, si implore pardon Allāh.8 :34
- li servi couma ène exempe et ène léçon. 2 :67
- Répentance ék expiation écarte – 5 :40
- Ti écarte – dé pép dé Jonas. 10 :99
- Miséricorde Allāh écarte – 7 :157

(BANNE) SAZES

- ki zotte banne traits. 13 :20-25

(BANNE) SERMENTS

- Allāh pa prend compte – sans valére. 2 :226
- Bizin respecté – ki faire. 5 :90; 16 :92
- Quand pa respecté –, ki so expiation? 5 :90; 66 :3
- Pa bizin faire – pou trompe dimounes. 16 :93,95
- Banne ki faire – pou pa approce zot madames. 2 :227,228

(BANNE) SERVITÉRES (ALLAH KI TOUT-MISÉRICORDIÉ)

- marce lor la terre avec himilité. 25 :64
- réponne banne ignorants par salitation ‘la paix’. 25 :64
- passe zot la nuit dans Allāh So adoration. 25 :65
- , quand zotte dépensé, ni zotte gaspillé, ni zotte faire laré. 25 :68
- zotte pa invoque aukène l’aute divinité avec Allāh, ni zotte tué kikène illégalement, ni zotte commette fornication. 25 :69
- zotte pa donne fausse témoignaze. 25 :73
- zot récompense. 25 :76,77

SIMÉ DROITE

- Prié pou ki Allāh guide ou lor – 1 :6
- Le St Prophète ti prend – 6 :162; 36 :5; 43 :44
- Le St Prophète guide vers – 14 :2,3; 23 :74,75; 42 :53
- Le St Coran guide vers – 5 :17

SOBRIQUETS

- Pa bizin raille banne dimounes par banne – 49 :12

SOLEIL

- répanne so la limière et la line reflécté ça. 10 :6; 25 :62
- Allāh finne faire – ék la line soumette are so l’orde. Sakène pé flotte lor ène l’orbite ki pou li. 7 :55; 21 :34
- Éclipses – ék la line et zot significations. 75 :8,10
- faire banne l’ombrazes oussi. Ki zot significations? 25 :46,47
- li pa ène obzet d’adoration. 41 :38

INDEX

SOUMISSION (*section OBÉISSANCE ET SOUMISSION*)

TABLETTE BIEN GARDÉ

Finne écrire le St Coran lor ène – 85 :23

(BANNE) TABLETTES MOÏSE

– ti éna tout kit-soze (ki ti) servi couma récommandation. 7 :146

Dans so colére, Moïse ti depose banne --là, ti empaigne so frère, et li ti réprend

--là quand so colére ti passé. 7 :151,155

(L'EXPÉDITION VERS) TABŌŪK

Ti ordonne banne Misilmans pou alle vers – pou combatte si bizin. 9 :41

Distance ziska – ti longue. 9 :42

TAGHŌŪT

– zotte banne transgressées ki ti dépasse tout limites, bizin évite zotte. 2

:257,258; 4 :52,61,77; 5 :61; 16 :37; 39 :18

TALŌŪT (LÉ ROI SAUL)

– ti nommé couma lé roi. 2 :248

Ti testé – so banne compagnons par la rivière. 2 :250

(AT)-TAQWA (*section LA DROITIRE*)

TAYAMMOUM (ABLITION – QUAND PÉNA DILO)

Dans ki circonstance li permette. 4 :44; 5 :7

TÉMOINS

Pou bien préserve témoignaze, bizin éna dé – zommes, ou soi ène – zomme et dé –madames. 2 :283

Testament bizin attesté par dé –5 :107-109

Faire l'emprunt ou soi établir banne contrats et banne accords, bizin faire tout ça par écrit dans présence banne – 2 :283

Bizin éna dé – madames dans place ène – zomme. 2 :283

Li zié, zoreilles ék la peau pou témoigné. 41 :21-24

Bizin rézette banne témoignaze douté. 5 :107

(LA) TERRE (AL-ARD)

– so capacité pou accorde provision. 41 :10,11

Création – et banne lé ciel dans sisse périodes. 11 :8; 32 :5; 41 :10,11

Création –, li ène préve ki Allāh existé parski la terre pou continié approvisionne l'homme pou so besoins. 41 :10,11

– finne créé en même temps ki banne lé zaute obzets dans lé ciél dans nou système solaire. 79 :31

INDEX

- tourne lor so prope axe. 27 :89
- li rond. 55 :18
- Prophécie ki – pou élarzi. 84 :4

(LA) TERRE SAINTE

- li la Palestine. 5 :22
- Banne Banī Israël ti désobéir Moïse; donc ti détourne zotte-dé – 5 :27
- Banne Zuifs pou rassemblé dans banne Derniers Temps. 17 :105
- finalement pou vinne pou Misilmans. 21 :106-113

THAMŌŪD (*section PÉP*)

(LA) THORA

- ti révéle à Moïse, li renferme la guidance, la limière et instriction nécessaire pou banne Banī Israël. 3 :4; 5 :45; 6 :155; 23 :50; 28 :44; 37 :118...
- Banne Prophètes dans lignée Moïse ti pé donne ziment d’après – 5 :45
- Banne prophécies concernant le St Prophète^(s.a.w.) dé l’Islam dans – 7 :158; 48 :30
- Banne ki prétañne ki zotte croire dans – mais zotte pa pratique so banne commanements. 62 :6
- Finne promesse boucoup de bien à banne croyants dans – si zotte ti croire dans le St Coran.5 :67
- Pép dé – finne invite pou reconnaître le St Prophète^(s.a.w.). 5 :16,17,20
- Banne textes – finne déformé. 2 :80; 3 :79; 5 :14,16

TOMBE

- Éna ène – spiritiél à part tombe physique-là. 80 :22
- Ène prophécie : Quand pou déterre banne tombes dans banne Derniers Temps. 82 :5
- Faire sorti banne ki dans tombes vé dire, donne zotte élévation spiritiél. 100 :10

TOUBBA’ (*section PÉP*)

(BANNE) TRAITÉS (*section PACTES*)

(LA) TRINITÉ

- condamné. 4 :172; 5 :74

TROMPETTE(-LÀ)

- Quand pou soufflé dans – 6 :74; 18 :100; 20 :103; 23 :102; 27 :88; 36 :52; 39 :69; 50 :21; 69 :14; 78 :19

TUTELLE (*section BANNE GARDIENS ZINTÉRÊT LÉ ZAUTES*)

INDEX

VEAU EN L'OR

Adoration – 2 :52; 7 :149; 20 :91

(LA) VIE

– li ène la litte avec banne épréves dir. 90 :5
– li simplément ène l'amizement et ène zoué et – dans l'Aute lé monde li vrai
– 29 :65

Comparaison ente – ici et – dans l'aute lé monde. 57 :21

Éna ène but pou la création dé l'homme. 23 :116

Dilo, li la source la vie. 21 :31

Finne créé tout kit-soze par paires. 36 :37; 51 :50

L'homme, so évolution. 18 :38; 23 :13-15; 40 :68; 53 :33; 71 :15-19

(LA) VIE

– li ène la litte avec banne épréves dir. 90 :5
– li simplément ène l'amizement et ène zoué et – dans l'Aute lé monde li vrai
– 29 :65

Comparaison ente – ici et – dans l'aute lé monde. 57 :21

Éna ène but pou la création dé l'homme. 23 :116

Dilo, li la source la vie. 21 :31

Finne créé tout kit-soze par paires. 36 :37; 51 :50

L'homme, so évolution. 18 :38; 23 :13-15; 40 :68; 53 :33; 71 :15-19

(LA) VIE DANS ÇA LÉ MONDE-LÀ

– li (paraîte) zoli pou banne incroyants. 2 :213
Banne ki zot croyance pa fort, zotte content – 2 :201
– li inférière are la vie l'aute lé monde. 3 :16; 4 :78; 9 :38
– li ène ti sézour comparé are la vie l'Aute lé monde. 23 :115

(LA) VIE DANS L'AUTE LÉ MONDE

–, ça pou déterminé par banne actions dimounes dans ça la vie ici-là. 17 :14,15;
21 :95; 43 :81; 45 :30; 50 :19; 82 :11-13; 83 :8-19
– li commence manifesté li dans ça lé-monde-là. 41 :31-33; 55 :47; 89 :28-31
– li ène bien grand manifestation banne valéres. 39 :70; 50 :22-24; 57 :13; 69
:19; 86 :9,10; 99 :7-9
Progrés dans – zamais li pa arrêté. 35 :35,36; 39 :21; 66 :9

(LA) VIE FAMILIAL

Bizin respecté l'intimité – 24 :28-30

Li pa permette ki banne zommes ék madames zotte mélanze mélanzé. 24
:31,32; 33 :60

(LA) VIE, SO BUT

– c'est pou rencontre Allāh. 6 :32; 10 :46; 13 :3; 30 :9; 84 :7

INDEX

(MAMA BANNE LA) VILLES – OUMMOUL-QOURĀ

– c'est la Mecque. 6 :93

VOEU D'ABSTINENCE-MARI-LÀ CONCERNANT SO MADAME (section MARIAZE)

VOILE POU MADAMES (section PARDAH)

ZACHARIE

Allāh ti accorde – So banne favéres. 3 :39-42; 19 :3-12

ZAKĀTE (section ADORATION)

(BANNE) ZENFANTS

Pa bizin ki nou – détourne nou l'attention dépi mazine Allāh. 63 :10

Li interdit pou détruire –, ou soi pou pa donne zotte ène bon l'éducation, ou soi pou pa élève zotte convénablément à cause pére la misère. 17 :32

La prière pou gagne banne bon zenfants. 3 :39

La prière pou nous gagne – droite dans nou déssendance. 25 :75; 46 :16

Pa bizin afflizé par naissance ène ti fille. 16 :59,60

Surveillance – lor zaffaire la rélizion. 19 :56; 20 :133

– bizin traite zot parents avec bonté. 17 :24,25; 46 :16,18

ZÉRIZALEM

– so destruction et so réconstruction. 2 :260

– so destruction par banne babyloniens. 17 :6

– ti détruire par banne Romains. 17 :8

(LA) ZISTICE

Finne conseille banne croyants pou azir avec – 5 :9

Bizin réglé banne dispites par banne ki éna l'autorité – 4 :66

Bizin accepté l'autorité zize. 4 :66

Récommandation lor – 4 :136; 5 :9

ZOUÉ LA SANCE 2 :220; 5 :91,92

ZOUR

Période indiqué pou ène – li égal à 1000 bananés. 22 :48; 32 :6

Période indiqué par ène – li égal à 50 000 bananés. 70 :5

(ZOUR) ZIZEMENT

Ki été –? 51 :13-15; 82 :18-20

INDEX

(BANNE) ZUIFS

– zotte banne ki finne attire lor zotte colére Allāh ék dimounes. 1 :7

Ti dire – pa dépasse limites ki la rélizion finne prescrire. 5 :78

Banne Misilmans ti trahi par – dans la guére ‘Ahzāb’ et – ti disgracié. 33 :27,28

Expédition conte Banou Nadir et zot expilsion. 59 :3-7

!!! Là-dans éna certain références ki trouve sélement dans nou commentaires Coran avec traduction anglais.